HRVATSKI ZAKONI

XI

IZRAVNI POREZI

4 fr.

Akademijska knjižara Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch)

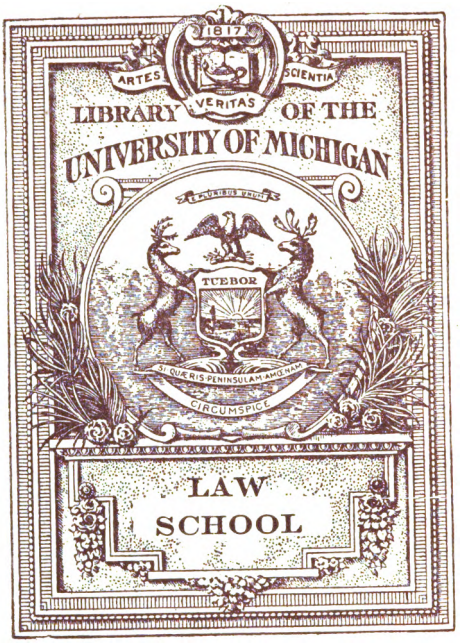

[redacted] Hartmana

(Kugli i Deutsch).

Zagreb, Ilica br. 4., Hotel k „caru austrijanskomu".

Našom nakladom izlaze:

Hrvatski zakoni.

Sbirka **tumačenih** zakona valjanih u kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji, sa preglednim i krasnim tiskom, **fino vezano** svi u **jednoj veličini.** Na način izdanja Manza i Gellera uredio ih

Adolfo Rušnov,

viečnik kr. sudbenog stola u Zagrebu.

I. Gradjanski zakonik, sa naknadnimi zakoni i naredbami, tumačen najnovijimi rješitbami. Ciena for. 1.50.

Sa uvrštenimi marginalijami i popravcima pogriešaka.

II. Sudovnik i poslovn[redacted]knadnimi zakoni i naredbami, tuma[redacted] Ciena [redacted]or. —.80

III. Sudbeni postupak [redacted] **poslovih,** sa naknadnimi zak[redacted] Ciena [redacted]or. —.80

Digitized by Google

IV. Gradjansko-parbeni postupnik, sa sljedećimi dodatci i naknadnimi zakoni, naredbami i rješitbami:

Ovršni zakoni. — Naredba o sudbenom postupku, pri parnicah iz uporabne pogodbe. — Naredba o bržem utjerivanju tražbina, koja su dokazane javnimi ili legaliziranimi izpravami, ili koje su uknjižene u gruntovnici. — Zakon o mjestnih sudovih. — Zakon o maličnom postupku. — Naredba o privremenom postupku u stvarih mjenbenih. — Naredba o postupku kada se izvršuje pravo osiguranja radi, osnovano na čl. 25. i 29. žal. mjenb. — Zakon o sudbenosti trgovačko-mjenbenoj i postupku pred trgov.-mjenb. sudovi. — O postupanju sa starimi polozi.

Ciena for. 1.50

V. Gruntovni zakoni. Sa svimi predhodnimi i doknadnimi naredbami i naputci.

Sbirku ovu uredišе Adolfo Rušnov, viećnik kr. sudb. stola u Zagrebu i Antun Goglia, gruntovni izvjestitelj kod kr. zemalj. vlade, odjela za pravosudje u Zagrebu.

Ciena for. 1.50

VI. Obrtni zakon. (zak. čl. XVII.: zajedničkoga hrv.- ugarsk. sabora) sa provedbenom i naknadnimi naredbami uredio i kratkimi opazkami providio Ivan Žigrović Pretočki kralj. županijski perovodja. Ciena for. —.80

VII Trgovački i mjenbeni zakon. (Zakon. čl. XXXVII. zajedničkoga sabora od godine 1875. i zakon. čl. XXVII. zajedničkoga sabora od godine 1876.) sravnan sa trgovačkim zakonom i mjenbenim redom, kriepostnim za zemlje zastupane u carevinskom vieću. — Uredio Adolfo Rušnov, viećnik kr. sudbenga stola u Zagrebu. Ciena for. 1.50

VIII. Šumski zakon i zakon o lovu. Sa svimi naknadnimi zakoni i nared. Uredjen po F. X. Kesterčaneku. Ciena fr. 1.—

IX. Zakoni i naredbe tičuće se uprave seoskih občina u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji. Uredio Ivan pl. Žigrović Pretočki, kr. županijski perovodja. Sa sistematičnim i alfabet. kazalom. 464 str.!! Ciena for. 2·50

X. Ustavno zakonoslovje. Sbirka ustavnih zakona i propisa, valjanih u kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji. Sabrao, sustavno uredio i tumačem providio Milan Smrekar, kr. perovodja županije modruško-riečke. Ciena for. 1.20

XI Sbirka financijalnih zakona i to: **Zakoni i propisi o izravnih porezih.** Priručnik za državne i občinske činovnike, upravne odbore, odvjetnike, novčane zavode i obće za svakoga. komu treba upute u financ. zakonih. Uredjuje J. Sam. Kocian, minist. perovodja kod kr. ug. fin upravnog sudišta. Sa sistematičnim i alfabetičnim kazalom kao i repetitorijem. 880 strana!! Ciena for. 4.—

Pod tiskom:

XII. Kazneni postupnik sa svimi naknadnimi zakoni i naredbami, tumačen rješitbami. Uredjuje Adolfo Rušnov, viećnik kr. sudbenoga stola u Zagrebu.

XIII. Kazneni zakon. Sa svimi naknadnimi zakoni i naredbami, tumačen rješitbami. Uredjuje Adolfo Rušnov, viećnik kr. sudbenoga stola u Zagrebu.

Digitized by Google

Preporučamo:

Mjenbeni zakon

tumač zakon. članku XXVII. 1876. zajedničkoga hrvatsko-ugarskoga sabora uz obzir na njemački red i mjenbeno pravo ostalih evropejskih država.

Raztumačio

dr. Fran Vrbanić,

kr. javni redoviti professor na hrv. sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu.

Ciena broširanom fr. **4** —; u tvrdo polkožnatom, elegantnom uvezu fr. **5** —.

Mi smo od toga djela samo preuzeli mali ostatak naklade, tko isto dakle imati želi, neka se naručbom požuri, pošto će po svoj prilici naskoro razprodano biti.

Gospodarska djela

koja se dobivaju u

Akademijskoj knjižari Lav. Hartmana

(Kugli i Deutsch) u Zagrebu, Ilica 4, Hotel k caru austrijanskomu.

Gospodarska uprava od Vichodila. Ciena I. sv. fr. —.50, II sv. fr. —.35, III. sv. fr. —.25, IV. sv. fr. —.25, V. sv. fr. —.35.
Livadarstvo od Rusija. Ciena fr. 1.—.
Domaća perad od Vichodila. Ciena fr. —.45.
Nauk o čuvanju šumah od Kiseljaka. Ciena fr. —.70.
Uzgoj šuma od Čordašića. Ciena fr. —.80.
Voćarstvo od Trumera. Ciena fr. —.70.
Dentometrija od Kesterčaneka. Ciena fr. —.70.
Kopitoznanstvo od Ubla. Ciena fr. —.45.
Uzgoj gospodarskih bilina od Heimerla. Ciena fr. —.80.
Pčelarstvo od Tomića. Ciena fr. —.80.
Obće šumarstvo od Köröškenya. Ciena fr. —.65.
Nauk o podnebju itd. od Potočnjaka. Ciena fr. —.80.
Nauk o tlu i gnojitbi od Šugha. Ciena fr. —.30.
Zemljoznanstvo od Kišpatića. Ciena for. 1.50.
Belesti i ljekovi za domaću životinju od Ubla. Ciena fr. 1.—.
Anatomija i životoslovje domaće životinje od Ubla. fr. —.80.
Geodäsija od Köröškenya. Ciena fr. —.80.
Lajer, gospodarsko računovodstvo. Ciena fr. 1.20.
Trsov ušenac od Rusija. Ciena fr. —.10.
Osnovi nauke računanja vriednosti šuma od Kesterčaneka. f. —.50
Pouka ob uzgoju domaće životinje od Ubla. Ciena fr. —.60
Koristi i gojenje šumah od B. Šuleka. Ciena fr. 1.—.
Umno mliekarenje. Ciena fr. —.50.

Digitized by Google

Croatia - Slavonia. Laws, statutes, etc.

Financijalni zakoni i propisi.

FLB
Y9.8
C91.38
T3.Yk
1888

Zakoni i propisi

o

Izravnih porezih.

Priručnik

za financijalne i občinske činovnike, upravne odbore, odvjetnike, novčane zavode i u obće za svakog, komu treba upute u zakonih i propisih o izravnih porezih.

Uredio

te obširnim kazalom, pregledom rokova, ministarskimi naredbami i načelnimi rješitbami upravnoga sudišta itd. providio

J. Samuel Kocian

ministerijalni perovodja kr. ug. fin. upravnoga sudišta.

Dozvolom kralj. ugar. ministarstva financija (odpis br. 1283. P. M. od godine 1886.)

1888.

NAKLADA AKADEMIJSKE KNJIŽARE LAV. HARTMANA
(KUGLI i DEUTSCH),
Zagreb, Ilica 4. Hotel k caru austrijanskomu.

Digitized by Google

Patisak zabranjen. — Sva prava pridržana.

Digitized by Google

KNJIŽNICA
ZANAT. I POMOĆ. DRUŠTVA
U ZAGREBU.
Knj. br. Ž 4

Perlstein - 26-V-53 5-II-54 mV

Predgovor.

Akademijska knjižara Lav. Hartmana (**Kugli i Deutsch**) dobivši od min. fin. odpisom br. 1283. P. M. od g. 1886. dozvolu, da može u formi sbirke izdavati fin. zakone i propise, zamolila je mene, da bi joj u sistematičnu sbirku sastavio ponajprije zakone i propise odnoseće se na izravne poreze.

Akoprem posao sam iziskuje izvanrednog truda i uztrajnosti a s osobnog gledišta vrlo je nezahvalan, ipak obzirom na svrhu rado se odazvah pozivu, jer sam uvjeren, da u Hrvatskoj ovakove sbirke bezuvjetno treba, osobito sada, gdje su se ustrojili upravni odbori, koji u fin. poslovih kao II-ga inštancija obsežne i velevažne funkcije obnašaju, pak će mislim članovom tih odbora — da uzmognu svojoj zadaći sdušno udovoljavati, -- dobro doći ovakova sbirka.

Uz to su i u području bivše vojne Krajine uvedeni obći porezni zakoni i propisi pa kako je u obće prelaz u svakoj struki težak, biti će krajiškim obćinam i krajišnikom osobito težak u fin. upravnoj grani. I njim će mislim dobro doći kakva — takva priručna knjiga.

Opravdano je osim toga izdanje ove sbirke i time, jer je na polju fin. uprave od vremena izdanja službene sbirke stvorene mnogo zakona i izdano mnogo propisa, koji u uredovnoj sbirki sadržani nisu, uz to pako uredovna sbirka sadržaje mnogo toga, što više nevalja.

243798
Digitized by Google

Napokon uvrštenje rješitaba upravnoga sudišta, koje u Hrvatskoj nisu u obće poznate, dovoljno je samo po sebi, da opravda izdanje ove knjige.

Kod uredjenja sbirke imao sam pred očima jednu svrhu: da svatko i činovnik (državni i občinski) i porezovnik nadje u njoj sve što treba.

Stoga sam joj dodao obširno — neću reći preobširno, jer to nemože nikada biti — kazalo, koje mislim da mogu pravom nazvati „poreznim repetitorijem ili katekizmom.“

Dodao sam osim toga tabelarni pregled svih rokova, ustanovljenih u poreznih zakonih i propisih — a iz tabelah mogu si i organi (državni i občinski) i stranke načiniti svaki za sebe izvadak rokova, koje im valja obdržavati, da ih nestigne globa ili šteta.

U pogledu nutarnjeg uredjenja iztaknuti mi je, da sam promienio red uredovne sbirke, jer sam svaku opazku, iznimku, naredbu i rješitbu uvrstio neposredno onamo, kamo spada, daklem pregledati ih neće biti moguće.

Zakon je većimi, — naredbe, rješitbe i opazke pako manjimi slovi tiskane.

Jeli ovaj sistem praktičan — neka sude oni, koji će knjigu rabiti.

A što sadržaje ova sbirka?

Sadržaje sve, što je sadržano i što još valja u sva tri svezka uredovne sbirke, zatim naputak glede očevidnosti katastra u cielosti, osim toga kod dotičnih §§-a uvrštene su sve ministarske naredbe (mnoge od rieči do rieči), koje su do najnovijeg vremena do konca g. 1887. glede izravnih porezah izašle, svi naputci, koji su dojako izdani u mnogobrojnih svezcih, konačno sve decisije i rješitbe financijalnoga upravnoga sudišta u pitanjih izravnih poreza.

Većim dielom napisao sam osim toga svakomu zakonu i poviestni uvod, a gdje je trebalo pod *) dodao sam od svoje strane poučnu opazku.

Digitized by Google

Pošto je novo ustrojstvo političke uprave, a dielom i fin. uprave oživotvoreno tek 1. kolovoza t. g. to nisam bio ovlašten na zakonih u tom pogledu išto mienjati.

Daklem svagdje gdje je govor o fin. ravnatelj. kao drugomolbenoj oblasti i na mnogih mjestih gdje je govor o funkcijah podžupana, - neka si svatko izpravi „upravni odbor“ i „kr. kot. oblasti“.

Ni u stilarnom pogledu išto mienjat, nisam bio ovlašten.

Naputak o ovršnom ućerivanju izravnih i neizravnih poreza nije za sebe posebno, već u skladu sa zakonom uvršten tako, da poslie §§-ah zakona dolaze odnosni §§-i nap utka.

Pošto ova sbirka ima biti priručnikom, uvrstio sam u obće sve — što više i obrazce tiskanicah — štogod u obavljanju službe: postupajućim organom, a u zaštitu i obezbiedjenje vlastitih interesa: svakoj stranki valja znati, jer „nepoznavanje zakona nikoga neizpričava.“

Porabom ove sbirke prestati će potreba porabe ostalih u raznih knjižicah i svezcih te u tiskanih i litografiranih primjercih razštrkanih poreznih zakona i propisa: daklem će postupajući organi imati sve u jednom, a kod službenih putovanja spretan uz to i nuždan „vademecum“.

Nismo žalili niti ja truda niti nakladatelji troška, da svrhu postignemo, a pošto je ovo početak na ovom polju i nehotice mi padaju u pamet one latinske: „Bene voluisse sat est“ i „Usus te plura docebit“, a na utrvenom putu biti će već laglji dalnji napredak.

Završujuć obraćam se na sve svoje colege u Hrvatskoj i Slavoniji sa prijateljskom molbom, da bi mi svaku pogriešku, — koju opaze, dobrohotno saobćili radi izpravka.

Osobito štamparskih pogriešaka imade dosta, čemu u ostalom nije ni moguće izbjeći, jer sitni rez slovah sam po sebi zahtjeva koli za slagara, toli za correctora dobar vid, te je veoma lasno, da se kod nečitljivih otisaka sa četkom dosta pogriešakah previditi može, osobito kada corrector nemože štampanje nadgledati.

Digitized by Google

III. Tecivarina.

Strana:

Pogl. I. O predmetu i razr. tecivarine (naime tko i kakovo zanimanje ili posao spada u koji od četiri razreda, tko i što je oprošteno) 167
„ II. Ob odmjerivanju tecivarine u I. razredu 179
„ III. Ob odmjerivanju tecivarine u II. razredu 184
„ IV. Ob odmjerivanju tecivarine u III. razr. 185
„ V. Ob odmjerivanju tecivarine u IV. razr. 188
„ VI. O valovanju dobitka porezovnika uvršćenih u III. i IV. razred 203

IV. Porez na kamate i rente . . . . . str. 207.

1. Predmet 211
2. Oprosti 215
3. Temelj 219
4. Tko je obvezan plaćati 222

V. Zakon o preinaci zakona o zemljarini, kućarini, porezu na kamate i na rente ter općem dohodarinskom prirezu . . . . . str. 227.

I. O preinaci zakona o zemljarini 230
II. O „ „ o kućarini 230
III. O „ „ o por. na kamate . . . 232
IV. O „ „ o obć. doh. prirezu . . . 232

Prilozi ovomu zakonu:

1. Naredba br. 8178. 1884. o provedbi onoga diela zakona što se odnosi na kućarinu . . 236
2. Zakon i naputak u obć. doh. prirezu (koji sadržaje sve ustanove odnoseće se na ovaj porez) 239

VI. Porez na poduzeća i zadruge, koje javno polažu račune . . . . . str. 251.

1. Predmet 255
2. Oprosti 256
3. Temelj i odbitci (§. 3. i 4) . . . . . 259 i 260

VII. O oporezovanju dohodka od glavnicah, što no su kod novčanih zavoda smještene . . . . . 269—277.

Digitized by Google

Strana :

VIII. Porez na vožnju po željeznicah i parobr. 276—286.

Naputak br. 25349 — 1887. . . . . 287—295

IX. Rudarski porez . . . . . str. 297.

Pogl. I. Obćenite ustanove 300
„ II. Pronalaz čistoga dohodka 301
„ III. O va'ovanju 304

X. Porez na dobitak . . . . . str. 309—312.

XI. Državne pogodovine, koje se domaćemu obrtu imaju pružiti . . . . . str. 313—317

XII. O porezu, što ga plaćati imaju poduzeća, koja posao svoj protežu na oba državna područja monarkije st. 318

A) O porezu poveljenoga austrijskoga družtva za drž. željeznice i o ra'dielivanju onoga poreza, što ga plaćat imadu onakova poduzeća, kojih ravnatel,stva u obsegu države bud' ugarske, bud' austrijske sjede, nu posao svoj i na zemljište druge pole protežu (zak. čl. XVII. 1870.) . . . . . 319—322

B) O javnih porezih, što će ih I. dunavsko parobrodarsko družtvo plaćati (z. čl. XIII. 1873.) 323

C) izvadak iz z. članakah XX. i XXII. 1888. 325

XIII. Oprost nadničara od poreza . . . str. 327—330.

XIV. O oprostu od biljegovine, odredbine i por. obranb. sili spadajućih — za slučaj spreme . . . str. 331—333.

XV. Porez na puške i por. na lov . . . . . str. 334

Pogl. I. Obćenite ustanove 335
„ II. Mjera poreza na puške i poreza na lov . 338
„ III. Način razpisivanja i pobiranja poreza na puške i poreza na lov 338
„ IV. Dohodarstveni narušaji i kaznjenje istih 360
„ V. Mješovite, prelazne i uvodne odredbe . 364
Izvadak iz naredbah br. 38871 i 39280 ex 1883. . . . . 367 i 369

Digitized by Google

III. Tecivarina.

Strana:

Pogl. I. O predmetu i razr. tecivarine (naime tko i kakovo zanimanje ili posao spada u koji od četiri razreda, tko i što je oprošteno) 167
„ II. Ob odmjerivanju tecivarine u I. razredu 179
„ III. Ob odmjerivanju tecivarine u II. razredu 184
„ IV. Ob odmjerivanju tecivarine u III. razr. 185
„ V. Ob odmjerivanju tecivarine u IV. razr. 188
„ VI. O valovanju dobitka porezovnika uvršćenih u III. i IV. razred 203

IV. Porez na kamate i rente . . . . . str. 207.

1. Predmet 211
2. Oprosti 215
3. Temelj 219
4. Tko je obvezan plaćati 222

V. Zakon o preinaci zakona o zemljarini, kućarini, porezu na kamate i na rente ter općem dohodarinskom prirezu . . . . . str. 227.

I. O preinaci zakona o zemljarini 230
II. O „ „ o kućarini 230
III. O „ „ o por. na kamate . . . 232
IV. O „ „ o obć. doh. prirezu . . . 232

Prilozi ovomu zakonu:

1. Naredba br. 8178. 1884. o provedbi onoga diela zakona što se odnosi na kućarinu . . 236
2. Zakon i naputak u obć. doh. prirezu (koji sadržaje sve ustanove odnoseće se na ovaj porez) 239

VI. Porez na poduzeća i zadruge, koje javno polažu račune . . . . . str. 251.

1. Predmet 255
2. Oprosti 256
3. Temelj i odbitci (§. 3. i 4) . . . . . 259 i 260

VII. O oporezovanju dohodka od glavnicah, što no su kod novčanih zavoda smještene . . . . . 269—277.

Digitized by Google

Strana :

VIII. Porez na vožnju po željeznicah i parobr. 276—286.

Naputak br. 25349 — 1887. . . . . 287—295

IX. Rudarski porez . . . . . str. 297.

Pogl. I. Obćenite ustanove 300
„ II. Pronalaz čistoga dohodka 301
„ III. O vaľovanju 304

X. Porez na dobitak . . . . . str. 309—312.

XI. Državne pogodovine, koje se domaćemu obrtu imaju pružiti . . . . . str. 313—317

XII. O porezu, što ga plaćati imaju poduzeća, koja posao svoj protežu na oba državna područja monarkije st. 318

A) O porezu poveljenoga austrijskoga družtva za drž. željeznice i o razdielivanju onoga poreza, što ga plaćat imadu onakova poduzeća, kojih ravnatelj stva u obsegu države bud' ugarske, bud' austrijske sjede, nu posao svoj i na zemljište druge pole protežu (zak. čl. XVII. 1870.) . . . . . 319—322

B) O javnih porezih, što će ih I. dunavsko parobrodarsko družtvo plaćati (z. čl. XIII. 1873.) 323

C) izvadak iz z. članakah XX. i XXII. 1888. 325

XIII. Oprost nadničara od poreza . . . str. 327—330.

XIV. O oprostu od biljegovine, odredbine i por. obranb. sili spadajućih — za slučaj spreme . . . str. 331—333.

XV. Porez na puške i por. na lov . . . . . str. 334

Pogl. I. Obćenite ustanove 335
„ II. Mjera poreza na puške i poreza na lov . 338
„ III. Način razpisivanja i pobiranja poreza na puške i poreza na lov 338
„ IV. Dohodarstveni narušaji i kaznjenje istih 360
„ V. Mješovite, prelazne i uvodne odredbe . 364
Izvadak iz naredbah br. 38871 i 39280 ex 1883. . . . . 367 i 369

Digitized by Google

O postupku, koji se imade sliediti kod zapljene tražbina (§. 34. i 35. n.)
O plienitbi visećeg ploda (§. 36. i 37. n.)
Koji predmeti se imadu u drugom redu zaplieniti? (§. 59. z.)
O zabrani kvarenja zaplienjenih predmeta (§. 39. n.)
U smislu zak. o stegah ovršnoga prava kod ovrha radi novčanih tražbina nezaplienivi predmeti i prihodi (§. 60. z.)
Dio članova kućnih zadruga prost je od plienitbe (§. 41. nap.)
O razdiobi dugovine dieljenih ili pod diobom stojećih kućnih zadruga (§. 42. n.)
O plienitbi predmeta glede kojih se tvrdi, da su tudji (§. 61. z.)
O zakonitom pravu zaloga (§. 44. n.)
O zahtjevnih (izlučnih) tužbah (§. 45. i 46. n)
O načinu osjeg. zaplienj. predmeta (§. 62. z. i 48 n.)
O nabavi skladišta (§ 49. n.)
O postupku, koji se imade sliediti povodom pronevjerenja zaplienjenih predmeta (§. 63. z. i 51.)
Potrebštine plienitbenog zapisnika (§. 64. z.)
O načinu sastavljanja plienitb. zapisnika (§. 53. n.)
O bezplatno izdati imajućih se tiskanica za plienitbene zapisnike (§. 54. n.)
O riešenju zaplienjenih predmeta izpod sekvestracije (§. 65. z.)
O načinu riešenja zaplienjenih predmeta (§. 56. nap.)

Poglavje IV.

O dražbenom postupku . . . . . 541—551
O dražbenom postupku u obće (§. 66. z.)
Gdje i kada se imade obdrž. dražba (§. 67 z. i 59 n.)
Što se ima učiniti, ako prva dražba bez uspjeha ostane (§. 60 i 61 n.)
O dražbenom oglasu (§. 68. z.)
Dražba se u nedjelju i na blagdan ne može obdržavati (§. 63. n.)
O pohrani dražbenog oglasa (§. 64. n.)
Što mora sadržavati dražbeni oglas (§. 69. z.)
O prodaji zaplienj. predmeta iznad 50 for. (§. 66. n)
Ob obdržavanju dražbe (§. 70. z.)
O sabiranju zaplienjenih predmeta (§. 68. n.)
O prodaji u kladnjah plaštih nalazećih se zrnatih plodina (§. 69. n.)

Digitized by Google

Što mora sadržavati dražbeni zapisnik i gdje se pohranjuje (§. 71. z. i 72 n.)
Tko preuzima na dražbi unišle novce (§. 72. z.)
Za odpremu na dražbi unišlog novca ne plaća se poštarina (§. 73. n.)
O rukovanju na dražbi unišlog novca (§. 74. n.)
Tko je odgov. za novac unišli na dražbi (§. 73. z.)
Tko je ovlašten preuzeti na dražbi unišli novac (§. 76. n.)
Na dražbi unišli novac nemože se više od zaostatnika zahtjevati (§. 77 n.)
naknadi prouzročenih šteta (§ 78—80 n)

Poglavje V.

O pristojbah za utjerivanje poreza . . . 551—553
Ob ustanovljivanju pristojbah za utjerivanje poreza (§. 75. z.)
Koliko puta se može naračunati pristojba za utjerivanje poreza (§. 82. n.)
O naračunanju pristojba utjerivanja poreza, u slučaju odročbe plaćanja (§. 82. n.)
U kojem slučaju se neplaća pristojba za plienitbu? (§, 84. n.)
Komu pripadaju pristojbe za utjerivanje poreza? (§. 76. z. i 86. n.)

Poglavje VI.

Ob ovrhi, koja se ima na nekretnine voditi . 553—556
O postupku kod ovrha na nekret. u obće (§. 77. z.)
Kada valja voditi ovrhu na nepokretnine? (§. 88. n.)
O prvenstvenih erarskih tražbinah (§. 89. n)
Postupak, koji sliediti valja naprama zadrugam (§. 90 n.)

Poglavje VII.

Ob uporabi brakija (Vidi najnoviju okružnicu br. 913. P. M. ex 1885. u Dodatku k § 78 o. zak.) . 558 - 556
Ob uporabi brakija u obće (§. 78. z.)
Kamo valja se obratiti radi izasl. brakija? (§. 92. n.)
Radi izaslanja oružničkog brakija valja zamoliti upravnu oblast (§. 93. n.)
Kada se može upotriebiti brakij redovite vojske ili domobranstva? (§. 94. n.)
Radi vojničkog brakija valja se redovito obratiti na upravnu oblast (§. 95. n.)

Digitized by Google

Tko je ovlašten u žurnih slučajevih zahtjevati vojnički brakij (§. 96. n.)
Tko je ovlašten na faktično izasl. brakija? (§. 97. n.)
Postupak, koji se imade slieditи kod uporaba brakija u ne žurnih slučajevih (§. 98. n.)
Kr. porezni nadzornik dužan je radi izaslanja brakija izviešće podnieti predpostavljenom financijalnom ravnateljstvu (§. 99. n.)
Vojničkim brakijom razpolaže samo vojnički zapovjednik (§. 100 n.)
O troškovih brakija (§. 101. n.)

Poglavje VIII.

O brisanju neutjerivih poreza u obće 558
O postupku glede odpisa neutjerivih poreza u obće (§. 79. z. i 103 n.)

Poglavje IX.

O kontroliranju utjerivanja poreza i o kaznenju globom (§. 80. z.) 560

Poglavje X.

Ob uporabi odgovornosti . . . . . 561—565
Izricanje odgovornosti u obće (§. 81. z.)
Na koji se način izriče odgovornost (§. 106. n.)
U slučaju ponovljene nemarnosti ima mjesta karnostnom postupku (§. 107. n.)
Opreze glede izrečenja odgovorn. (§. 108. i 109. n.)
Ob oživotvorenju odgovornosti (§. 110. z.)
O postupku drž. ovrhovoditelja (§. 111. n.)
Tko je ovlašten poslovanje državnog ovrhovoditelja dokinuti (§. 112. n.)
Dovršenje poslovanja državnih ovrhov (§. 113. n.)
O naknadi troškova utjerivanja poreza (§. 82. z.)
(mjesto §. 83. zakona uvršten je propis o inštituciji drž. ovrhovoditelja).

Poglavje XI.

O nagradjivanju obć. organa . . . . . .
Nagradjivanje občinskih organa u obće (§. 84. z.) . 563
Postupak oko nagradjivanja (§. 116. n.)

Poglavje XII.

O kaznenju narušaja zakona počinjenih na štetu porezovnika (§. 85. z.) 568

Digitized by Google

DIO IV.

Strana:

Ob osiguranju javnih poreza 568
Pogl. I. Sudjelovanje jurisdikcija kod osiguranja javnih poreza 568
„ II. Mješovite odredbe . . . . . 570—579
„ III. O kaznenju narušajah poreznih zakona i propisa . . . . . 579—584
„ IV. O krieposti i ob oživotvorenju zakona . 585

Prilozi, naputci i naredbe.

K z. čl. XLIV. 1883.

K. §. **4. zakona**. (U ured. sbirki prilog II.)
Naputak glede djelokruga kr. poreznog nadzornika 588
K §. **11. i 14. zakona**. (mjesto pril. III. ur. sbirke)
Naredba kr. ug. ministra financijah br. 60497 ex 1886. u predmetu razpisivanja izravnih poreza . 436
K §. **17. zakona**. (Prilog IV. ur. sbirke.)
Naredba kr. ug. ministra financijah od 19. veljače g. 1884. br. 8713. u predmetu razpisivanja izravnih poreza 454
K §. **19. zakona** (Prilog V. u. sbirke.)
Naredba kr. ugar. ministra financijah od 19. veljače g. 1884. br. 8.713. u predmetu razpisivanja izravnih poreza 454
K §. **19. zakona** (Prilog V. u. sbirke.)
Naputak predsjednikom povjerenstva za razpisivanje poreza 457
Naputak za predsjednika opotr. povjerenstva . . 467
K §. **35. zakona**. (Prilog VI. ur. sbirke.)
Propis glede postupka, koj kod providbe računovodstvene službe slieditи imadu računovodstveni organi, pridieljeni uz kr. porezne nadzornike . . 471
K §. **36. zakona**. (Prilog VII. ur. sbirke.)
Naredba kr. ug. ministra financijah od 19. prosinca godine 1883. br. 80.847. u predmetu novih por. glavnih knjiga 479
K §. **48. zakona**. (Prilog VIII. ur. sbirke.)
Propis glede postupka kod dozvoljivanja odročba plaćanja poreza 491
Okružn. br. 77760. 1884. i 26333 1885. glede postupka oko ućerivanja i glede dozvoljiv. plat. odročba 490

Digitized by Google

Strana

K. §. **49, 50 i 51. zakona** (Prilog IX. ur. sb.) Naputak o popisu šteta, prouzročenih elementarnimi nepogodami, o sastavljenju opera'a popisa štete i ob ustanovljenju popusta na porezu 493

K dielu III. zak. (Prilog X ur. sbirke). Naputak, koji se ima sliediti kod utjerivanja izravnih i neizravnih poreza, neposredno uplaćivati imajućih se pristojba i na način izravnih poreza pobirati imajućih se erarskih tražbina i inih dugovina. (Ovaj nap. uvršten je na str. 505. — 568. kod dotičnih §§-ah zakona.) . . . . . .

K §. **55. zakona** (Prilog XI. ur. sbirke.) Naredba kr. ug ministra financijah od 19. veljače g. 1884. br. 1154. glede uručivanja i rukovanja opomenka, kao i glede zaračunavanja pristojba za opomenu i utjerivanje 515

K §. **83. zakona** (Prilog XII. ur. sbirke.) ropis glede ustrojstva inštitucije državnih ovrhovoditeljah (mjesto §. 83. zakona) 563

Osim toga:

K §. **4. zakona**: naredba br. 73911. 1884. i Decis. br. XXV. i XXVIII. glede roka molbe za odpis poreza 422

K §. **11. zakona**. Okruž. br. 41751. 1884. i 69749. 1884. glede evidencije promjena por. predmeta teciv. III. razr., tečajem 3 godine cyclusa, zatim rud. por., poslovnoga por., kućarine i voj.-oprostne takse 433

K §. **21. zakona**. Okružnica br. 39534 1886. kako se ima voditi povjerenstveni zapisnik 460

K §. **34. zakona**. Okružnica glede načina uručivanja odluka 470

K §. **58 zakona** i **23. naputka**. Zakon od 18. siečnja 1883. glede stegah ovrhe.

K §§-om **100—110**. Naputak kako se ima voditi dohodarstvena iztraga.

XVIII.

Zakon o preinaci njekojih ustanova z. čl. XLIV. 1883. odnosećih se na Hrvatsku i Slavoniju . . 598

Digitized by Google

XIX.

Zakon o ukinuću u bivšoj vojnoj krajini dosele valjanih izravnih poreza i uvedenju općih zakona o izravnih porezih.
(K tomu provedbena naredba br. 72287. 1886) . 608

XX.

Zakon o fin. upravnom sudištu. 620
(K tomu prilog načelnih rješitba.)

XXI.

Zakon o upr. odborih 644

XXII.

Decisije kr. ug. financ. upravnoga sudišta . . . 653

Potražnik 673
(alfabetično stvarno kazalo.)
Pregled rokova 820
Dodatak 849

Digitized by Google

Digitized by Google

Uvod.

Kao svaki privatnik — tako i država treba za pokriće troškova svoga kućanstva stanovitih dohodaka, koji se u državnom proračunu preliminiraju.

Dohodci ovi ili potiču iz vlastitog imetka države i državnih dobara, državnih obrtnih i gospodarskih poduzeća, ili se sastoje iz danaka, što ih državljani — u smislu postojećih zakona pridonose u obliku poreza, pristojba, taksa itd.

U današnjem vieku riedke su države, koje bi mogle sve svoje potrebštine pokriti iz spomenutih dohodaka prve vrsti, nego najveći dio — već prema razvitku kulture — u manjojvećoj mjeri pritežu svoje državljane na razne danke, medju kojimi jedno od najvažnijih mjesta zauzimlju izravni porezi, koje država, kao i sva ostala podavanja — pravom zahtjeva i pobire u ime probitaka i zaštite, koju državljani u uredjenoj državi uživaju, jer im je osoba i imetak i izvršivanje stanovitih prava osigurana.

Kako i u kojoj se mjeri imadu porezi odmjerivati, to ustanovljuju dan danas pojedini postojeći zakoni. Glavno je načelo: da imadu biti u razmjerju sa imetkom i dohodkom.

Uvesti valjane i pravedne — a uz to za državu unosne porezne sisteme, razne države udarile su raznimi pravci.

Na ovom mjestu smatram nuždnim iztaknuti u kratkih crtah, što je na tom polju učinila Ugarska počam od g. 1867.

Nastankom ustavne aere godine 1867. zadobila je ugarska država i svoje pravo samostalnoga razpolaganja sa svojimi financijami. Od tog vremena u okviru javno-pravne nagode — ali ipak samostalno i neodvisno ustanovljuje razhode svoga kućanstva i prihode, koji imadu služiti pokrićem istih.

Nu uvesti takav porezni sistem, koji se osniva ne samo na valjanih formah porezu podvrženoga dohodka, već koji i odgovara običajem i narodno-gospodarstvenim odnošajem i interesom naroda, — zahtjeva izkustva, kojega je valjalo prije steći proučivanjem concretnih odnošaja.

Digitized by Google

Zakonodavstvu od g. 1868. daklem — jer je trebalo žurno kakovu odredbu učiniti, — nije preostalo ino, već porezni sistem vladajući za vremena absolutizma predhodno preuzeti i zakonskom moći ga proviđiti. Povjerilo je stoga ministarstvu, da za g. 1867. već odmjerene poreze i zaostatke iz prijašnjih godinah ućeriva, neizravne poreze, dohodarstva i pristojbe pako pridrži sve na temelju staroga sistema, i jedino da niekoje bitnije nedostatke odstrani.

Privremeno pridržavan je usljed toga porezni sistem od godine do godine sa tom promjenom: da su izvanredni nameti (ratni, zemaljski i zemljorazteretni) ukinuti i porezne stavke jednim iznosom glede svake vrsti poreza ustanovljene.

Do konca g. 1874. postojale su po tom stare četiri vrsti poreza: zemljarina, kućarina, dohodarina i osobna tecivarina, a reforma porezna započela je tek g. 1875. organičkom reformom zemljarine t. j. zak. člankom VII: 1875. o uredjenju zemljarine. Iste godine ukinuta je dohodarina i tecivarina, koji su porezi raztvoreni u svoje elemente te je mjesto potonje uvedena: tecivarina I. II. III. i IV. razreda (t. j. porez na osobnu zaslužbu). Osim toga je dohodarina dielom u novu tecivarinu prešla, dielom opet nastadoše iz nje tri posve nove vrsti poreza: kao porez na kamate i rente, na javna poduzeća i zadruge i rudarski porez. Iste godine uveden je i obći dohodarinski prirez, koji već po imenu svom nesačinjava organičkog diela poreznoga sustava, već služi jedino za nuždno povećanje državnih dohodaka i djelomično izravnanje eventualnoga nerazmjerja medju pojedinimi vrstmi poreza; zatim, porez na vožnju, na lov i puške, na luxus (potonji je ali, jer nije odgovarao svrhi i očekivanju — zak. članak XLIX. 1879. ukinut); potonjimi trimi stvoreni su posve novi porezni predmeti. —

Godine 1879. pako uveden je porez na dobitak, a godine 1880 medju izravne poreze spadajuća vojno oprostna taksa. Potonja dva poreza otvorila su državi takodjer posve nova vriela dohodka i nemože im biti prigovora ni sa gledišta pravičnosti, ni s gledišta shodnosti.

Kućarina preuzeta je takodjer iz staroga poreznoga sistema i uzakonjena z. čl. XXII.: 1868. kojega je pridržao u krieposti i z. čl. XXII: 1875. malimi promjenami u niekojih — na povišenje toga poreza smjerajućih ustanovah.

Rukovanje poreza uredjeno je z. čl. XXI.: 1868. a kasnije iz temelja na novo: z. čl. XV. 1876, koji potonji zakon podvrgnut je bitnim organičkim promjenam zakon. člankom XLIV: 1883.

Digitized by Google

Potonji zakon promienjen je u pogledu Hrvatske i Slavonije z. čl. XXIV.: 1886. obzirom na novo ustrojstvo političke uprave.

Pojedini od gori spomenutih zakona kao porez na lov i puške, vojno oprostna taksa, porez na javna poduzeća i zadruge, tecivarina I. razreda glede nadničara, kućarina, porez na kamate i rente i obći dohodarinski prirez podvrgnuti su kasnije više - manje bitnim promjenam u pojedinih ustanova, osim toga je z. člankom VII: 1883. na posve novom temelju uredjeno oporezovanje dohodka od glavnica, uloženih kod novčanih zavoda.

Napokon valja iztaknuti zak. članak XLIII.: 1883. o fin. upravnom sudištu, kojim je u financijalnoj judicaturi posve nova aera nastala.

Kako se već iz naslova pojedinih zakona vidi: glavno obilježje ugarskoga poreznoga sistema je, da mu je svrha oporezovati predmet.

U Hrvatskoj i Slavoniji (u provincialnom dielu) uvedeni su ugarski porezni zakoni od g. 1868. počam od g. 1869, a kasniji zakoni istodobno su stupali u život u Ugarskoj i u Hrvatskoj i Slavoniji.

U postojavšoj vojnoj krajini valjali su porezi, uvedeni previšnjim rescriptom od 5. studenoga 1857. sve do konca minule godine, kada su naime zak. člankom XXXVII: 1886. uvedeni obći porezni zakoni i u postojavšoj vojnoj krajini.

O svrhi pojedinih vrstih poreza i o intenciji, koja je vodila i vladu i zakonarstvo, da ih uvedu, nadalje o temeljnih načelih, na kojih se osnivaju, biti će govora kod svakog pojedinog zakona — gdje sam to nuždnim i svrsi shodnim pronašao napomenuti.

Na ovom mjestu ograničujem se na to, da o zemljarini, kao temelju cieloga poreznoga sustava napomenem gdjekoju o prijašnjoj formi i o reformi iste.

Digitized by Google

Zemljarina.

Sve do polovine ovoga stoljeća služila je temeljem oporezovanja zemljišta stanovita jedinica površine — naime 1 jutro, te je zemljarina prema broju jutara odmjerivana polag ustanovljenih razreda.

Sustav katastralni uveden je u Ugarskoj tek carskim patentom od 4. ožujka 1850 pod imenom „privremeni zemljarinski kataster", kojim je u Ugarskoj uveden isti onaj sistem, što no ga je u Austriji već Karlo VI. uvadjati započeo i car Franjo dovršio.

Neima dvojbe, da su načela ovoga sistema valjana, — nu kod provadjanja u Ugarskoj uporavljivana su krivo i netemeljito. Sastavljeni su naime privremeni zemljarinski registri, i u svakoj obćini zemljištnici, u koje bje površina i čist prihod svakoga zemljišta unešen. Podatci o površini uvršćivani su dielom na temelju ustmenih valovanja starih izmjera itd., dielom opet pomoćju nove izmjere (sa lanci).

Taj posao izvršujući organi — kao stranci, nepoznavajući ni naroda ni odnošaja tla, a i jer na razpolaganju im stojavši podatci većim dielom takodjer nisu valjali, nisu ni mogli povjerene im zadaće onako izvršiti, kako bi to velevažnost iste zahtjevala, stoga su kasnije odredjena konkretalna izmjerivanja i potanke izmjere pomoćju triangulirauja.

Sve radnje započele su g. 1850. a dovršene su u Ugarskoj i Hrvatskoj g. 1859|1860. u Erdelju pak tek god. 1867.

Potanke izmjere dovršene su u Hrvatskoj god. 1863. u bivšoj krajini pako g. 1876.

Nastankom ustavne aere vidilo je zakonarstvo, da ovaj porezni sistem treba bitne reforme, s toga je već zak. člankom XXV.: 1868. uputilo vladu, da postojeće zemljarinske propise, u koliko gori spomenutim zakonom nisu promienjene — privremeno i nadalje pridrži, nu da glede reforme katastra i zemljarine zakonsku osnovu podnese.

Digitized by Google

Jur g. 1869. sazvao je ministar financija u tu svrhu strukovnu anketu, — ali zakonska osnova bje tek g. 1875. podnešena i z. čl. VII.: uzakonjena.

Kako je jur iztaknuto, — postojavši privremeni kataster iz navedenih razloga nije valjao već u svom osnutku. Promjenu obavljali su stranci, koji nepoznavahu gospodarstvenih odnošaja zemlje, a interesovani posjednici stranom nehtjedoše, stranom opet nemogoše ili neimaše prilike kod procjene sudjelovati i uplivati na uspjeh iste.

Usljed toga pronadjeni čisti dobitci (temelj poreza) na mnogih mjestih ni približno nisu odgovarali faktičnim odnošajem. Na temelju privremenoga katastra odmjerivani porez daklem već s početka obterećivao je veoma nerazmjerno pojedine posjednike; a vladajuće nerazmjerje postade vremenom naime usljed provedenih segregacija posjeda, nadalje usljed bitnih preokreta u poljsko-gospodarstvenih i komunikacionalnih odnošajih upravo nesnosno.

U svrhu dokinuća toga nerazmjerja odredjeno bje spomenutim zakonom:

1) da se postojeći privremeni kataster prema faktičnim okolnostim i stanju izpravi.

2) čist prihod temeljem nove procjene ustanovi i posve nov stalni kataster sgotovi.

Da pako postupak bude jednoličan — odredjuje zakon potanko, kako se ima čist prihod izračunavati, procjena obavljati itd.

Zakonskim člankom XL: 1881. pako, pošto su tečajem gornjih radnja i sastavljanja operata došli na vidjelo mnogi nedostatci prije pozvanoga zakona — učinjene su shodne odredbe, da se posao oko sastavka operata ujednostruči, pospieši, čist prihod prema najnovijim promjenam gospodarstvenih odnošaja upriliči itd. Tim zakonom su dakle modificirane mnoge ustanove zak. čl. VII.: 1875.

Dan danas je stalni kataster u cieloj zemlji vrlo malom iznimkom gotov; oba gornja zakona, koji su uredjivali postupak oko osnivanja katastra, neimadu više aktualne, nego više historičke vriednosti; — stoga su samo dielomice u ovoj sbirki sadržani.

Neće biti bez svakog interesa i nekoje podatke iztaknuti o uspjehu, postignutom uvedenjem stalnoga katastra.

Izpravak privremenoga katastra resultirao je u svih zemljah krune Ugarske — izuzam vojnu krajinu — 47.745540 kat. jutara plodnoga zemljišta sa 131.652788 for. čistoga prihoda; od potonjeg odpada:

Digitized by Google

na Ugarsku 110,188.919 frt.
na Erdelj 12.500.669 frt.
na Hrvatsku i Slavoniju 8.963.200 frt. (bez vojne krajine.)

Stalni novi kataster pako resultirao je uračunav i područje bivše krajine: 52.833.914 kat. jutara plodnoga zemljišta sa 220 milijuna čistoga prihoda.

Anketa ali, koja se je stala koncem 1879. i početkom 1880. pronašla je gornji uspjeh čistoga prihoda pretjeranim te je isti reduciran na 181 milijuna, od kojeg odpada
na Ugarsku 150 593.000 frt. (sa vojnom krajinom)
na Erdelj 11.402.000 frt.
na Hrvatsku i Slavoniju 19.022.755 frt. (sa vojnom krajinom.)

Do izpravka privremenoga i uvedenja stalnoga katastra iznašao je zemljarinski postotak
u Ugarskoj Hrvatskoj i Slavoniji: državni porez $20^{76}/_{100}$% zemljorazteretni namet 9%,
u Erdelju drž. porez 13% zemljorazt. namet 9%

Glede zemljarinskoga postotka na temelju novih opereta sadržaje odredbu §. 1. z. čl. XL.: 1881. kojim se ministar financija ovlašćuje, da čim operati budu većim dielom gotovi, postotak tako ustanovi, da ukupna zemljarina nepremaši 29 milijuna, kasnije pako da podnese zakonodavstvu predlog glede konačnoga postotka. Zemljorazteretni namet ima se tolikim postotkom ustanoviti, da ukupna svota nepremaši 11.000.000 for. (izuzam Hrvatsku i Slavoniju, koja taj namet samostalno rukuje, i bivšu vojnu krajinu, gdje ni nepostoji).

Zakonskim člankom XLVI.: 1883. pako ovlašten je ministar, da zemljarinski postotak tolikim iznosom ustanovi, da svota zemljarine nepremaši 26.000 000 for.

Usljed toga ovlaštenja ustanovio ie ministar financija naredbom od 24. prosinca 1883. br. 72988 postotak sa 17·1%, zemljorazteretni namet pako sa 8·4%.

Dalnjom zadaćom bilo je zakonodavstvu ono, što je na temelju gori spomenutih zakona stvoreno t. j. stalni kataster odnosno vriednost i valjanost njegovu sačuvati i prepriečiti, da nezastari i neuporabivim postane.

Pošto je to moguće samo putem valjane neprekidne i točne evidencije, te provadjanjem vremenom nastalih promjena, stvoren bje u tu svrhu z. čl. XXII.: 1885. o evidenciji katastra. Potanje o svrhi i temeljnih načelih toga zakona vidi na dotičnom mjestu (uvod istoga.)

Digitized by Google

I.

ZEMLJARINA.

I. Niekoje ustanove zak. čl. VII: 1875.
II. Zakonski članak XLII: 1881.
III. i IV. Zakonski članak XXII: 1885. i provedbeni naputak glede potonjega.
V. Naredba ministarstva financija od 10. rujna 1885. o oživotvorenju z. čl. XXII: 1885.

Temeljni zakoni:

Zak. čl. XXV: 1868 i VII: 1875.
Zak. čl. XXII: 1885.

Dopunitbeni zakoni:

Zak. čl. XXX: 1875.
„ „ X: 1878.
„ „ XL: i XLII: 1881.

Digitized by Google

Digitized by Google

ZEMLJARINA.

U krieposti su sada sliedeći zakoni o zemljarini:

a) zak. članak VII: 1875. o uredjenju zemljarine u koliko nije promienjen zakonskimi članci XL: 1881. i XXII: 1885. Promjene označene su nižje dole.

b) zak. čl. XLII: 1881. o preinaci odredaba zak. čl. VII: 1875., što no se na osušena zemljišta odnose.

c) zak. čl. XXII: 1885. o očevidnosti zemljarinskoga katastra.

Od naputaka i ministarskih naredaba:

a) Naputak o provedbi zak. članka XXII: 1885. o očevidnosti zemljarinskoga katastra od 18. srpnja 1885. br. 45055.

b) Naredba o oživotvorenju istoga zak. br. 56286. 1885. *)

c) Niekoje okružnice ministarstva financija, koje su kod dotičnih §§. naznačene.

*) Osvjedočiv se, da ova naredba nije na hrvatski prevedena, saobćujem ju u izvadku.

Digitized by Google

Digitized by Google

I.

Zakonski članak VII.: 1875.

o uredjenju zemljarine.

(Izvan krieposti su stavljeni §§. 2, 3, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50 i 51 (§-om 1. zak. čl. XL: 1881) i §§. 54, 55 i 59 (§-om 1. zak. čl. XXII: 1885.)

Poglavje I.

Obćenite ustanove.

§. 1. Da se zemljištni posjed razmjerno porezu podvrgne, izpitat će se s nova, po ustanovah ovoga zakona, čisti dohodak svega na ugarskom državnom području ležećega zemljištnoga posjeda, ter sastaviti obćeniti zemljarinski katastar.

U smislu ovoga zakona izpitani čisti dohodak zemljištnoga posjeda nemože se, izuzam slučajeve §§-a 52., 55. i 60., dotično u potonjem §-u pozvanih §§. 4., 5. i §-a 6. b) i c) mienjati niti glede pojedinih predjelah, niti pojedinih zemljištnih česticah sve do onog vriemena, dok se glede cielog područja zemlje neobavi novo uredjenje zemljarine. (§. 1. z. čl. VII.: 1875.)

(§§. 2 i 3. stavljeni su izvan krieposti. Mjesto ovih valjao je §. 2. zak. čl. XL.: 1881. o uredjenju zemljarine, a sada mjesto prve dve alineje potonjega valja §. 1. z. čl. XLVI: 1883.) dočim treća alinea ostaje u krieposti. Odnosne zakonske ustanove glase:

Alineja prva i druga §. 2. zak. čl. XL.: 1881. ob uredjenju zemljarine preinačuje se ovako:

Ministar financijah ovlašćuje se, da od g. 1884. počamši može zemljarinu na temelju novih katastralnih operatah razpisati onakovim postotkom, da svota državne zemljarine, bez zemljorazteretnoga nameta, ne premaši 26.000,000 forintih.

Digitized by Google

Ostaje u krieposti ona odredba spomenutoga §. pozvanoga zakona, glasom koje će ministar financijah, nakon rješitbe individualnih opotragah, podastrti zakonodavstvu zakonsku osnovu u svrhu ustanovljenja zemljarinskoga postotka. Isto tako ostaje u krieposti alinea četvrta §-a 2.

O p a z k a. Pošto je u operatih novoga zemljarinskoga katastra, provedenih na temelju z. čl. VII: 1875. te XL. i XLII: 1881. polučeni čisti dohodak, uz pridržaj individualnih reklamacijah, u smislu §. 8. zak. čl. XL: 1881. jur ustanovljen, to je kr. ug. ministar financijah na temelju ovlasti, dobivene u §. 2. potonje pozvanoga zakona, obzirom na ustanovu §. 1. ovoga zakona, tičući se zemljarine, ustanovilo ključ za odmjerenje nove zemljarine sa 17·1% čistoga prihoda, a zemljorazteretni prinos sa 8·4% istoga, dakle ukupno sa 25·5% (br. 72988. Od 24. srpnja 1883. P. K. 52.)

§. **4.** Predmetom zemljarine je svako za gospodarstvo uporabljivo zemljište, u koliko nije oprošteno od poreza (§. 5.) ma se faktično i rabilo za koju drugu svrhu. (§ 4. zak. čl. VII.: 1875.)

§. **5.** Predmetom zemljarine nisu:

a) javne ceste, stalni poljski putevi, ulice i javni trgovi;

b) pogradjena kućišta i dvorišta;

c) kanali služeći za prevoz ili za vodene spreme;

d) pod okrilje zak. čl. XXXIX. i XL. god 1871. dotično X. godine 1840. stavljeni zaštitni nasipi i kanali;

e) groblja;

f) oni pod rukovanjem zemaljskim ili javnih oblastih stojeći vrtovi, koji služe neposredno svrsi znanstvenih, obćekoristnih ili dobrotvornih zavodah;

g) ciepilnjaci i loznici, što no ih javne oblasti, ili gospodarska, šumarska i ina slična družtva uzdržavaju radi obćih svrhah, a ne radi trgovine, ili ako oni služe u svrhe poduke. (§. 5. zak. čl. VII : 1875.)

§. **6.** Privremeno proste su od poreza:

a) one zemljištne čestice, koje su na temelju §§. 7. i 8. zak. članka XXV. god. 1868. privremeno postigle oprost od poreza, dotle, dok teče to vrieme oprosta; ovaj se oprost poreza proteže takodjer i na slučajeve oprosta od poreza, što no je privremeno dozvoljen kod naselbinah u dielovih krajine;

b) onakova zemljišta, koja prigodom razporezanja po ovom zakonu nisu bila predmetom poreza, i tek kašnje vanrednim troškom za gospodarstvo uporabljivimi su postala, od toga vremena počamši do 15 godinah; (vidi §§. 1—5. zak. čl. XLVII.: 1881. što no je amo kao dodatak priklopljen.)

c) šumski nasadi na zemljištih za drugu vrst težanja trajno neprikladnih, navlastito: na pjeskovitih, kamenih ili od vode izlizanih jalovih oranicah, pašnjacih ili golih šumskih čistinah, počam od vriemena, kada je nasadjivanje dovršeno, prema težkoći i skupocienosti izvedena nasada šumskoga

Digitized by Google

20—40 godinah, nakon izminuća kojega vremena imati će se takova zemljišta polag tadašnje njihove kakvoće oporezovati.

Ovoj pogodnosti neima mjesta, ako se s nova nasadjuje šuma na zemljištu, na kojem se postojeće drvo posjeklo;

d) kod novih naselbinah k ovim spadajuća zemljišta, ako se naselbina sastoji najmanje iz petdeset obiteljih: na šest godinah, ako se sastoji iz manje nego li petdeset ali najmanje iz deset obiteljih: na tri godine;

e) onakva vinogradska zemljišta, iz kojih je loza izumrla ili izvan redovita obhoda posječena, pa ako se zemljište, pošto je prekopano, opet zasadi lozom, računajuć od zasadjenja na šest godinah.

Promjena, na kojoj se osniva oprost od poreza, mora se tečajem godine, računajuć od vriemena, od kako je nastala, prijaviti poreznomu nadzorniku, inače utrnjuje pravo na oprost od poreza.

Vrieme oprosta od poreza počimlje sa godinom, koja sliedi poslje promjene. (§. 6. zak. čl. VII.: 1875.)

§. **7**. Zemljarina obterećuje zemljištni posjed, i mora ju plaćati faktični posjednik. (§. 7. zakonski članak VII.: 1875.)

Poglavje II.

O izračunanju čistoga dohodka zemljištnoga posjeda.

§. **8**. Čistim dohodkom zemljišta uzimlje se uz obično gospodarstvo trajno polučiva srednje ljetine vriednost, odbiv od iste redovite gospodarstvene troškove.

Kod izračunanja čistoga dohodka neće se obzirati na prava sa zemljištnim posjedom skopčana, a niti na gospodarsku svezu zemljišta sa kojom inom obrtnom granom ili sa kojim drugim zemljištnim posjedom, nu obratno neće se osvrtati niti na terete, štono nanj leže. (§. 8. zak. čl. VII.; 1875.)

§. **9**.. Čisti dohodak ima se prema vrsti težitbe i prema razredu kakvoće zemljišta pronaći procjenom. (§. 9. zak. čl. VII.: 1875.

§. **10**. Vrsti težitbe jesu sliedeće:

a) oranica
b) vrt,
c) livada,
d) vinograd,
e) pašnjak,
f) šuma i
g) trstenik.

Digitized by Google

Oranice su zemljištne čestice, na kojih se siju vrsti žita, okopavina ili bilje za trgovinu, ili se siju obje ove vrsti izmjenice, a sve je jedno, dali se na njivah neprekidno siju te vrsti žita, ili se pak prekida sijanjem krme ili leži neobradjeno ili se na koji ini način upotrebljava.

K vrtovom spadaju svi cvietnjaci, povrtnjaci i voćnjaci bez obzira, dali su plotom ogradjeni ili ne, da li leže kraj kućah ili pako osamljeno; nu voćnjaci samo onda, ako veći dio dohodka zemljištna sačinjava voće.

Livada je ona zemljištna čestica, koje se travna ljetina svake godine redovito kosi.

Vinogradi su zemljišta zasadjena vinovom lozom.

Pašnjak je onaj prostor, koj redovito služi za pašu.

K šumam spadaju zemljišta, od kojih se za stalno dobiva drvo, i to ne samo šume stare i mlade, nego i luke i vrbišta, na kojih rastu onizke vrsti drva, koje se rabi kao pruće i kiće, a isto tako i bjelogorice, kojih lišće služi za krmu.

Trstići zovu se one zemljištne čestice, na kojih raste trska i rogoz, što no se redovito sječe i rabi.

Podkućnice, obstojeće na kućištih i dvorištih spomenutih u §. 5. točki 6., imadu se neglededć, da li su ogradjene ili ne, uvrstiti u onaj razred težitbe, koj njihovoj uporabi odgovara. (§. 10. zak. čl. VII: 1885.)

§. **11.** Zemljištne čestice, koje bi se mogle po jednoj od onih u §. 10. uvedenih vrstih težati, ali se faktično po nijednoj nerabe, uvršćuju se u vrst težitbe, kojoj su prije pripadale, nemože li se ova saznati, uvršćuju se u onu vrst. kojoj pripadaju pogranične ili najbliže ležeće zemljištne čestice slične kakvoće. (§. 11. zak. čl. VII.: 1875.)

Ostali §§. z. čl. VII.: 1875. pošto je osnovanje stalnoga katastra jur dovršeno, imadu sada samo historičke vriednosti, te valjanost samo obzirom na §§. 6. i 7. z. čl. XXII.: 1885. (Vidi potonji zakon).

Zemljarina se dakle sada odmjeruje od čistog katastralnog prihoda za sve zemljištne čestice po istom ključu, što no će se u stanovitom postotku posebnim zakonom ustanoviti.

Zemljarini će se prema potrebštinam zemljorazteretne zaklade pribiti posebna svota izražena u stanovitom postotku.

Oprost zemljištah u bivšoj vojnoj Krajini od zemljorazteretnog nameta — ostaje i nadalje u krieposti.

Digitized by Google

II.

Zakonski članak XLII.: 1881.

o preinaci odredabah zak. čl. VII.: 1875., što no se na osušena zemljišta odnose.

§. 1. Kod takovih zemljištah, koja zbog neplodnosti svoje nisu oporezovana bila, ali su ih vlastnici troškom skopčanim sa uredjenjem vode, kanaliziranjem ili drugom radnjom uporabljivimi učinili, te su u to ime na temelju §. 7. zakonskoga članka XXV.: 1868., i točke b) §. 6. zakonskoga članka VII.: 1875. udioničtvovana u oprostu od poreza za 15 godinah, taj privremeni oprost od poreza može se prije a i poslje izminuća tih 15 godinah produljiti u slučajevih te načinom, kako je u sliedećih §§-ih potanko razloženo.

§. **2.** Ovo produljenje imade se onim družtvom dotično pojedincem dati, kojih štitne gradnje bez vlastite pogrieške, poplavom od godine 1876. ili takovom, koja dogodice odsada može usliediti' pokvariše se u takovoj mjeri, da su za popravak njihov, ili za sagradjenje novih ili za povećanje postojećih štitnih gradnjah potrebnih toga radi, da se osušena im zemljišta u plodovitosti održe, morali barem jednu četvrtinu za prvobitno osušenje vode uloženoga troška ponovo uložiti, i koji su ove radnje popravka izveli u smislu zakonskih članakah XXXIV.: 1879., XXXIX. i XL.: 1871. dotično X.: 1840., dogodice XI.: 1874.

§. **3.** Privremeni oprost od poreza u onom slučaju, ako trošak za popravak barem jednu četvrtinu prvobitnoga uloženja iznosi, nu polovicu toga nedosiže, može se sa pet godinah, ako polovicu toga dosiže, nu $^3/_4$ nepremašuje, može se

Digitized by Google

sa 10 godinah, ako pako $^3/_4$ premašuje, može se sa 15 godinah produljiti.

§. **4.** Na produljenje privremenoga oprosta od poreza odnoseća se molbenica glede štitnih gradnjah pohvaljenih od godine 1876. imade se računajuć od proglašenja ovoga zakona za godinu danah, a glede onih iza toga vremena, imade se do 31. prosinca one godine kod ministra financijah podnieti, u koj je novi popravak štitnih gradnjah, dotično sagradjenje novih dovršeno i tehnički pohvaljeno

Po izmaku ovoga roka podnešene molbenice neće se uzeti u obzir.

U molbenici imade se na temelju vjerodostojnih sviedočbah izkazati: ukupni trošak prvobitnoga sagradjenja štitnih gradnjah, mjera i trošak popravka sada vršenih radnjah, nadalje izkazati se imadu ona zemljišta i topografički brojevi, glede kojih se produljenje oprosta od poreza moii.

Ministar financijah dati će u molbenici izkazane podatke izpitati, i ako im se istinitost utvrdi, dozvolit će produljenje privremenoga oprosta od poreza i dati će ga po dotičnomu poreznomu nadzorniku realizovati.

§. **5.** U slučajevih opisanih u gornjem §-u imade se podobnim načinom i na isto vrieme produljiti i nepromienljivost poreza, što no je u trećoj alineji §. 53, zakonskoga članka VII.: 1875. godine za osušena zemljišta na 15 godinah osjegurana.

Poslie razredbe dogodivše se promiene u vrsti težitbe nemogu se u smislu zakona niti ondje u okviru novoga katastra u obzir uzeti, gdje je medjutim promiena kroz osušenje usljedila i na zemljišta, koja su timi štitnimi gradnjami osušena, razprostire se odredba alineje 3 a §. 53. zakonskoga članka VII.: 1875.

§. **6.** Dočim se izvan krieposti stavlja odredba alineje 3, §. 18. zakonskoga članka VII.: 1875. glede svih onih štitnih gradnjah, koje su jednom te istom štitnom gradnjom velika zemljišta osušujuća i pod okriljem zakonskih članakah XXXIV: 1879. XXXIX. te XL.: 1871. stojeća družtva podigla, podvrgavaju se iste postupku, koj je u sliedećih paragrafih ovoga zakona potanko razložen.

Glede svih ostalih zemljištah, koja nisu ovakovim društvenim, nego su po sukromnih strankah velikim troškom osušena, akoprem i u osušeno zemljišto kojega družtva padaju, ali su ih pojedinci još i posebnom štitnom gradnjom od vode nutarnje i dolnje osušili, ostaje odredba točke 3-e §. 18-a u

Digitized by Google

krieposti, i njihov osobiti gospodarski trošak, biti će zajedno sa redovitimi gospodarskimi troškovi prigodom ustanovljenja katastralnoga čistoga dohodka u račun uzeti.

§. 7. Katastralni čisti dohodak osušenih poplavnih okolicah imade se doduše bez obzira na troškove obraćene na podizanje i uzdržavanje u §-u 6. spomenutih štitnih gradnjah, nu obzirom na njihove osebujne odnošaje ustanoviti, ali kod onih družtvah, kod kojih je tehničko opredielenje poplavne okolice u smislu zakona jur dovršeno i pojedine čestice poplavne okolice mogu se za stalno izkazati, u §-u 6 spomenuti troškovi imadu se od katastralnoga čistoga dohodka, što no je za pojedine čestice poplavne okolice ustanovljen, odbiti sa toliko postotakah, koliko postotakah spomenuti troškovi sačinjavaju od one konačne glavne svote katastralnoga čistoga dohodka, što no je za družtvu pripadajuću ukupnu poplavnu okolicu ustanovljen, ter iza toga odbitka preostali čisti dohodak imade se oporezovati.

Nu ovaj osobiti trošak ondje, gdje poplavne okolice družtva polag dva različita ključa prinašaju k troškovom (poplavne okolice nižega i višega položaja), imade se najprije razdieliti, po razmieru družtvenoga ključa, izmedju poplavnih okolicah dvovrstne naravi te kod svakog pojedinog diela obavlja se odbitak polag posebna mu postotka.

Kod takovih družtvah pako, gdje no tehničko opredielenje poplavne okolice u smislu zakona jošte nije obavljeno, i pojedine čestice poplavne okolice nemogu se za stalno označiti, sve donle, dokle se to uzmogne učiniti, imade se katastralni čisti dohodak osušenih poplavnih okolicah družtvah doduše bez obzira na troškove u §. 6 spomenute, nu obzirom na njihove osobite odnošaje, ustanoviti i oporezovati, ali onaj dio uplaćenoga državnoga glavnoga poreza i zemljo-razteretnoga nameta ter obćega dohodarinskoga prireza, koji bi u odpad došao iza svote, koja je u ime spomenutoga troška ustanovljena i od čistoga dohodka nije odbijena, imade se dotičnomu družtvu za uredjenje ili osušenje vodah u gotovom novcu naknaditi, dogodice istomu, kao takovomu u njegove zajedničke dugovine uračunati.

Ovaj način naknade imade se i kod onih družtvah uporaviti, kod kojih je tehničko opredieljenje poplavne okolice dovršeno, ako se družtvo u svojoj glavnoj skupštini, koja je toga radi sazvana, zaključkom odrekne za takova družtva uredjenoga i gore dotaknutoga načina naknade, ter ako taj svoj zaključak podastre ministru financijah.

Ovim načinom naknadjena svota sačinjava zajednički imutak družtvenih članovah u razmjeru prinosbenoga ključa.

Digitized by Google

§. **8.** Kano troškovi u §. 6. spomenutih štitnih gradnjah, imadu se smatrati osam postotakah temeljne glavnice uložene u sagradnju gradnjah za osušenje, dodav k tomu jednogodišnji prosjek na uzdržavanje štitnih gradnjah tečajem šest godinah obraćenih troškovah.

§. **9.** Temeljnom glavnicom imade sa smatrati ona svota, koja je po interesovanomu družtvu faktično obraćena na sagradjenje štitnih gradnjah polag sadanjih mierah, dakle ona svota troškovah, koja je na jednokratno sgotovljenje štitnih nasipah, kanalah ili ustavnicah, dogodce na njihovo kasnije učvršćenje, povišenje, utvrdjenje banjci, osiguranje kolutnim nasipom i na premještenje prouzročeno zemnimi provalami i obroni, nadalje na proizvedenje sadanjega sustava kanalah i ustavnicah faktično izdana.

§. **10.** K godišnjem trošku uzdržavanja imadu se pračunati: na periodičko ili godimično izpravljanje, popravljanje i čišćenje u prediudćem paragrafu spomenutih štitnih gradnjah, na plaću izključivo radi nadziranja državnih činovnikah i podvornikah: to jest ravnateljah, miernikah, povjerenikah i nasipskih čuvarah, ter one svote, koje su obraćene na pisarničke troškove i na godimičnu nabavu gradiva ili na držanje ovoga u dobrom stanju.

Ovi izdatci imadu se iz izvornih računah, što no su za 6 godinah protežućih se od 1. siečnja god. 1873. do zadnjega dana mjeseca prosinca godine 1878. po družtvu za uredjenje vodah vodjeni, izpisati, sbrojiti, te pošto će se na jednu godinu odpadajući prosjek te svote izračunati i pošto će mu se 8% uglavljene temeljne glavnice dodati, tim načinom dobiveni iznosak sačinjavati će jednogodišnji prosječni trošak cieloga uzdržavanja.

§. **11.** Ondje, gdje je radnja uredjenja vode posle god. 1873. dovršena, prosjek troška uzdržavanja imade se iz izdataka 6 godinah, koje od dovršenja radnje minuše, dogodice onih godinah, koje do 1. siečnja g. 1880. minuše — izračunati.

Ondje gdje trošak dogotovljenja radnjah osušenja vode i uzdržavanja štitnih gradnjah, nemože sbog njihove nedovršenosti izkazati, ili sbog pomanjkanja redovitih računah, ili što su te radnje interesenti posve ili od česti u naravi obavili, nemože vriednost na iste obraćene radnje i materiala ter ini trošak pogledom na prošlost u smislu §§. 7., 8., 9. i 10. ustanoviti, imade se uvaženjem vremena uloženja, putem procjene, dogodice drugomu podobnoga odnošaja družtvu sumjereno ustanoviti.

§. **12.** Uložna glavnica i godišnji trošak uzdržavanja ustanovljuje se polag §§. 7., 8., 9., 10. i 11. povjerenstveno.

Digitized by Google

Predsjednik povjerenstva je: dotični katastralni ravnatelj ili po njemu imenovani zamjenik, a članovi su mu: po katastralnomu ravnatelju odredjena dva katastralna činovnika i dva izaslanika dotičnoga družtva.

Ako se u rieči stojeća zemljišta na više katastralnih okružjah protežu, poslove te obavljati će katastralni ravnatelj onoga okružja u koje veći dio tih zemljištah pada, a ravnatelji ostalih okružjah imaju se o posliedku polag ovoga § a držanih razpravah ubaviestiti uz s.obćenje prepisa o tih razpravah zametnutoga zapisnika.

Povjerenstvo saziva predsjednik, o razpravah povjerenstva ima se zapisnik voditi, u koj povjerenstveno ustanovljene svote, koje uložnu glavnicu i godišnji popriečni trošak uzdržavanja sačinjavaju, imaju se iztaknućem razdobjah i naslovah polag broja zabilježiti.

Ako se proti ustanovljenim svotam prigovor neučini, zapisnik će se zaključiti i po prisutnih podpisati.

Ako se glede svote, koja se uzeti ima, izraze različita mnienja, tada se mnienje svihkolikih povjerenstvenih članovah koji prisutni bijahu, imade u zapisnik uvrstiti i o dvojbenih svotah odlučuje predsjednik povjerenstva, ako se zastupnici interesovanoga družtva nezadovolje sa odlukom predsjednikovom, pripada im pravo, da primjetbe svoje na predsjednikovu odluku učine; nu dužni su te primjetbe iza zaključenja povjerenstvene sjednice za 48 satih predsjedniku pismeno predati, koji će svoje protuprimjetbe učiniti i priklopiti ih zapisniku.

§. **13.** Katastralni ravnatelj dati će polag občinah uzetu površinu osobitim gospodarstvenim troškom obterećenih zemljištah i na jedno jutro odpadajući prosjek gornjih troškovah sastaviti u posebnom izkazu polag procienbenih kotarah, koj izkaz zajedno sa zapisnikom zametnutim po §-u 12-om, poslati će procjenbenomu povjereniku dotičnoga kotara s tim nalogom, da saobćivši ga i sa izabranim procjeniteljem, predloži ga u svoje vrieme zajedno sa ostalimi procjenbenimi operati kotarskomu zemljarinskomu povjerenstvu.

Ako se u rieči stojeće zemljište proteže na više procjenbenih kotarah, ima se takovi izkaz za svaki interesovani kotar obaška sastaviti i dotičnomu procjenbenomu povjereniku u podobnu svrhu priposlati uz priklop vjerodostojnog prepisa zapisnika.

§. **14.** Dotični kotarski procjenbeni povjerenik polag §-a 13-a preuzeti izkaz i zapisnik sa svimi njegovimi prilozi i sa ostalimi procjenbenimi operati zajedno predložit će izpitanja radi kotarskomu zemljarinskomu povjerenstvu, koje će o svoti, koja se u ime osobitih gospodarstvenih troškovah

Digitized by Google

imade od čistoga dohodka odbiti, odlučit i svoju odluku će kano predlog zajedno sa svojimi odlukami ob ostalih procjenbenih operatih, predložiti putem katastralnoga ravnatelja okružnomu zemljarinskomu povjerenstvu.

Ako kotarsko zemljarinsko povjerenstvo proti količini izračunanoga osobitoga gospodarstvenoga troška prigovora imade, svoj prigovor će obrazloženo u zapisnik staviti.

Okružno zemljarinsko povjerenstvo odlučit će o tako predloženih mu predlozih i odluku svoju, zajedno sa svojimi odlukami ob ostalih procjenbenih operatih, predložit će putem ministarstva financijah zemaljskomu zemljarinskomu povjerenstvu, koje će u tom poslu konačno odlučiti, osobitim obzirom na ona družtva, kojih poplavne okolice protežu se na više kotarah, dapače dogodice na više okružjah.

§. **15.** Čim je u smislu §-a 2-a ove sbirke uporavit se imajući novi zemljarinski ključ ustanovljen, ministar financijah će odrediti, da se družtvom na naslov osobitih gospodarstvenih troškovah uračunat se imajuća svota kod onih družtvah, gdje se ista utjerati može, odbije u smislu prve i druge alineje §-a 7. ovoga zakona, od katastralnoga čistoga dohodka a kod onih družtvah, gdje no sustavno opredieljenje poplavne okolice nije još provedeno, da se u smislu treće alineje §-a 7. takovim načinom uračuna, da se na tu svotu polag novoga poreznoga ključa odpadajuća zemljarina, zemljorazteretni namet i količina općeg dohodarinskog prireza imade družtvom u četvrtgodištnih obrocih izručiti, dotično povratiti.

Ovako ustanovljena svota nemože podležati promjeni sve donle, dok se koje družtvo usljed podignuća novih i povećanja dosadanjih štitnih gradnjah, potrebnih za održanje osušenih mu poplavnih okolicah u sadanjoj plodnosti, nebi sa toliko novoga troška obteretilo, koliko $^1/_4$-u likvidirane temeljne glavnice sačinjava, u kojem slučaju vlastno je družtvo nakon collaudiranja svojih novonačinjenih štitnih gradnjah novu likvidaciju zahtievati, ter ako gornje mjerilo nove uložbe opravda, pošto nova likvidacija obdržana bude, imadu se 8% temeljne glavnice odmah realizovati, a u strogom smislu uzeti trošak uzdržavanja, počem se istom u 7-oj godini iza collaudiranja može likvidirati, realizovat će se djelovanjem u nazad do godine collaudiranja.

§. **16.** U slučaju popusta il odpisa poreza dogodivšega se usljed elementarnih štetah ili uništenja predmeta zemljarine, nemienja se doduše svota, koja se na naslov osobitoga gospodarstvenoga troška ima povratiti; nu obratno, izuzam slučaj u drugoj alineji §-a 15-a, neće se povratit se imajuća

Digitized by Google

svota povisiti niti za trajanja katastra, koj na temelju zakonskoga članka VII. godine 1875. imade u život stupiti.

§. **17.** U 9-om i u sliedećih §-ih opisanomu načinu podoban postupak imade se sliediti kod izračunanja osobitih troškovah onih štitnih gradnjah, koje pojedinci podigoše, akoprem ovi u pogledu uračunanja pod odredbu točke 3. §. 18. zakonskoga članka VII. 1875. podpadaju, samo što kod ustanovljenja troškovah na pojedine zemljištne čestice protežućih se osušenjah, mogu u §-u 12-om spomenuto povjerenstvo dotična stranka i punomoćnik katastralnoga ravnateljstva sačinjavati.

Digitized by Google

O očevidnosti katastra.

U svrhu razmjernog oporezovanja zemljištnoga posjeda odredjeno je §-om 1. zak. članka VII : 1875. da se pronadje čist prihod svih zemljištnih posjeda i osnuje obći zemljarinski katastar; §. 58. istoga zakona pako odredjuje, da se vremenom nastale promjene imadu stalno u evidenciji držati.

Pošto je obći zemljarinski kataster do god. 1884. već skoro posve sgotovljen i osnovan, — trebalo je učiniti i sve one odredbe, koje su nuždne radi očevidnosti toga katastra,

Najvažniji uvjet sistematičnoga i valjanoga rukovanja zemljarine jest valjano, točno i sistematično knjiženje i evidencija, jer ne samo u interese državnoga erara, već i u životne interese porezovnika duboko zasjeca: da neumjestna i netemeljita oporezovanja i vladajući nered i nerazmjerje bude odstranjeno, da se u buduće izbjegne i mogućnosti, da tko bude oporezovan od zemljišta, koje bud nepostoji, ili ako postoji prosto je od poreza, napokon koje je medjutim prešlo u vlastničtvo drugoga porezovnika.

A nuždna je točna i valjana evidencija i radi toga: da erar nebude oštećen i da gdjekoja zemljišta neizostanu od pravednog oporezovanja.

Taj velevažni cilj moguće je postići, ako se jur osnovani katastralni operati i nadalje budu svagdje po jednakih načelih kontrolirali, nadzirali i izpravljali prema nastavšim medjutim promjenam: jer i najbolji kataster vremenom zastari i neuporabivim postane, ako se vremenom nastale promjene posjeda u njem i dalje točno neevidentiraju.

Dosele, naime dok nije ovaj zakon (zak. čl. XXII.: 1885) donešen, bila je evidencija i nadzor manjkav i nije vodila k žudjenoj svrhi. S toga smjeraju odredbe ovoga zakona, da osiguraju postignuće iztaknutoga cilja.

Po §. 35. zak. čl. XLIV: 1883. izravne poreze knjiže i drže u očevidnosti obćine. Ta odredba pridržana je ovim za-

Digitized by Google

konom. Trebalo je samo pobrinuti se, da ovo djelovanje obćina bude valjano i strogoj kontroli podvrženo.

U tu svrhu valjalo je odredbe točke a) §. 36. zak. čl. XLIV.: 1883. razširiti, jer

a) nadzor i kontrolu nad vodjenjem evidencije treba neprekidno i neposredno vršiti;

b) izkustva u najnovije vrieme stečena dokazuju da dosadanja kontrola i nadzor ni s daleka nisu vodili k svrhi, budući u mnogih i mnogih obćinah ne samo da nije evidencija točno i valjano vodjena već u mnogih u obće nije vodjena;

c) kr. porezni nadzornici i njegovi organi obterećeni su sa poslovi posve druge naravi u tolikoj mjeri, da se neprekidno i sistematično kontroliranje evidencije katastra od njih ni zahtjevati nemože, tim manje, što bi

d) ukinućem katastralnih ravnateljstvah i onako prešle na porezne nadzornike mnoge nove u kataster zasjecajuće agende n. pr. slučajevi promjene poreznih predmeta, oprosti od poreza, izvidjenja na licu mjesta, izpitivanje novih zemljarinskih zemljištnika, sastavljenih usljed provedene komasacije i segregacije, koje agende sve iziskuju gospodarstvenog strukovnog izobraženja i strukovne rutine, te bi posao nadzorniku na toliko otežćale, da ga ni svladati nebi mogao.

Usljed toga — a da skupocjeni, jer velikim troškom osnovani novi kataster nezastari, valjalo je evidenciju posebnim — na taj rad zvanim organom povjeriti, odnosno takove organe izključivo za taj posao postaviti.

U §. 1. zakona nabrojena su dotična mjesta, koja se u gornju svrhu osnivaju.

U § 2. nabrajaju se one agende, koje prelaze na poreznoga nadzornika, a za njihovu obavu ustrojena su mjesta povjerenika očevidnosti.

Nadzoru jednoga povjerenika — ako su obćine i malene — nemože se više od 100 obćina povjeriti.

Pošto su pako svi poslovi oko izravnih poreza zakonskim člankom XLIV: 1883. povjereni poreznim nadzornikom, — posve je naravno, da je valjalo povjerenike očevidnosti ovomu podrediti, odnosno uvrstiti u okvir inštitucije poreznih nadzornika.

Isto tako prešli su povodom ukinuća katastralnih ravnateljstvah u upravu poreznih nadzornika i katastralni arkivi, a nadzorniku dodieljen je za rukovanje arkiva po jedan arkivar.

Pošto se nadalje evidencija i knjiženje ima u cieloj zemlji jednolično voditi, — po jednakih načelih i postupku — i pošto bi porezni nadzornici, kad bi im se povjerio neposredni nadzor postupka povjerenika, bili preobterećeni, — to je

Digitized by Google

valjalo posebne nadzornike očevidnosti ustrojiti, po jednoga za više županija (u Hrvatskoj i Slavoniji dva mjesta: u Zagrebu za područje Hrvatske, u Osieku za područje Slavonije, koje potonje mjesto ali bje u najnovije vrieme ukinuto i sve agende u rukuh zagrebačkoga nadzornika očevidnosti usredotočene.

Ovi nadzornici podčinjeni su neposredno ministarstvu financija (u Hrvatskoj i Slavoniji podnaša on svoja izvješća — obzirom na postojeću nagodu — putem zagrebačkoga fin. ravnateljstva.)

Obzirom na točke a) i b) §. 58. z. čl. VII.: 1875. glasom kojih se imadu u zemljarinskom katastru evidentirati sve one promjene, koje nastanu usljed kommasacije ili inovrstnih uredjenja posjeda i usljed potanke izmjere občinskih granica (hatara), — valjalo je u ovaj zakon uvrstiti ustanove, koje sadržaje točka 4. §. 2. i §. 4.

Nu ipak nisu se mogli svi u tih §§-ih spomenuti poslovi — bez iznimke — povjeriti povjerenikom i nadzornikom očevidnosti, naročito ne posao potanke katastralne izmjere i osnivanje novih operata, jer iziskuju posebnog strukovnog znanja osim toga pako brzu izvršbu i neprekidan rad.

U tu svrhu ustrojena su katastralna nadzorničtva za lokaliziranje sa primjerenim brojem katastralnih procjenbenih povjerenika za lokaliziranje.

Ustrojstvo ovih mjesta predbježno ima samo privremeno svojstvo, a rad dotičnih činovnika proračunan je na 10 godina.

Akoprem je izvršba evidencije polag ovoga zakona skopčana sa dosta velikim troškom to ipak obzirom na probitke, koje valjana evidencija pruža i državi i porezovnikom, a i s gledišta pravednog oporezovanja, — mora se priznati veliki napredak postignut tim zakonom u fin. zakonodavstvu, kao i to, da će se njime odstraniti mnogi nedostatci, koji su dojako postojali na uštrb države i porezovnika.

Digitized by Google

III.

Zakonski članak XXII.: 1885.

o očevidnosti zemljarinskoga katastra.

§. 1.*) Pošto su zakonski članak XXV: 1868. kao i §§. 54., 55., i 59. zak. čl. VII: 1875. izvan krieposti stavljeni, to se za providbu i kontroliranje onih poslova, koji će se oko strukovnoga izvidjenja promiena imajućih se u zemljarinskom katastru, iztičućem uspjeh na temelju netom spomenutoga zakonskoga članka VII: 1875. provedenoga uredjenja zemljarine, po smislu zakona u očevidnosti držati, kao i oko realizovanja tih promjena kod razpisivanja zemljarine obavljati, odredjuju, dotično sistemiziraju se državni organi i to:

a) povjerenici za očevidnost zemljarine i pismohranski officijali;

b) nadzornici za očevidnost zemljarine;

c) lokalizujuća katastralna nadzorničtva;

d) jedno katastralno ravnateljstvo u Kološvaru.

Dielokrug i službeni odnošaj ovih državnih organa uredjuju nižje sliedeći §§. 2—6.

§. 2. Povjerenici za očevidnost zemljarine ovime se radi prvostepenoga riešavanja onih poslova očevidnosti, koje su do

---

*) Pošto je prva alineja zakona upravo nerazumljiva, a sigurno se je uvuklo više štamparskih pogrešakah, kojih u pomanjkanju izvornoga prevoda ne mogu correctno ni izpraviti, to evo opetujem istu alineju:

Zakonski članak XXV: 1868. kao i §§-i 54., 55., i 59. zak. čl. VII: 1875. stavljaju se izvan krieposti, te se za providbu i kontroliranje poslovah oko strukovnog izvidjenja promjenah, koje se u smislu zakona imadu u očevidnosti držati u zemljarinskom katastru, iztičućem uspjeh na temelju z. čl. VII. 1875. provedenoga uredjenja zemljarine, kao i poslovah oko realiziranja tih promjena kod razpisivanja zemljarine odredjuju odnosno sistemiziraju državni organi itd.

Digitized by Google

sada kod uredjenja zemljarine namješteni organi svršavali i odsada su po smislu točke 14. §. 4. zak. čl. XLIV: 1883. pridieljeni djelokrugu kr. poreznih nadzornika, a pismohranski officiali ovime radi rukovanja katastralnimi operati pomnoživše se porezno-nadzorničke pismohrane, uz kr. porezne nadzornike odredjuju, k njihovomu pomoćnomu osoblju pripadaju ter i u službovnom i karnostnom pogledu, po smislu odredaba zakonskoga članka, stoje pod kraljevskimi poreznimi nadzornici.

Povjerenici za očevidnost zemljarine na temelju naredbe kr. por. nadzornika:

1. Izvršuju kontrolu nad poslovanjem občinskih bilježnika, gradskih poreznih ureda i držalaca u očevidnosti, to jest oni kontroliraju:

a) prijavu i izvid promjena posjeda, upisivanje i provedenje tih promjena u katastralnih poreznih operatih ter uvažavanje istih kod razpisivanja poreza, nadalje točno obdržavanje onih rokova, koji su u §. 7. naznačeni za prijavu promjena posjeda;

b) propisno podastiranje molbenica i opotraga, koje su kod občinskoga poglavarstva podnešene i odnose se na one poslove, koji su pridieljeni djelokrugu kralj. poreznoga nadzornika;

c) razpisivanje, uknjižbu i pobiranje zemljarine, razredne kućarine, ter občinskih i županijskih poreza, kao što i onih prinesaka, koji se na način izravnih poreza imaju utjerivati i obterećuju pojedina družtva za uredjenje voda.

2. Na licu mjesta izpituju odnosno zemljarine po strankah neposredno kod kr. poreznoga nadzornika pismeno, ili kod občinskoga poglavarstva ustmeno prijavljene i u popis uzete:

a) krive upise;
b) promjene poreznoga predmeta;
c) predmete molba za privremeni oprost od poreza;
d) slučajeve elemantarnih šteta;
e) promjene občinskoga hatara;
f) pritužbe proti površini, u koliko iste nezahtievaju mierničko umiešanje.

3. U pritomnosti dvajuh občinskih poglavara ustanovljuju razrede onakovih zemljištnih čestica, koje se iznova imaju klasificirati ili uslied razdielbe, ili u slučajevih točke 2. ili uslied onih promjena, koje se polag §§. 8. i 9. zakonskoga članka XVIII. od godine 1883. imaju se u obzir uzeti povodom opustošenja, koje je phylloxera buba počinila.

Digitized by Google

4. Obistinjuju u katastralnih operatih dogodice promienjene poplavne okolice jur postojećih družtva za uredjenje voda, ter poplavne okolice onih, koja su novo nastala.

5. U slučajevih na području županije provedenih komassacija i uredjenja posjeda, izuzam u §. 6. spomenute erdeljske dielove, predhodno izvidjaju i naznačuju za težitbene vrsti postojeće u bataru obćine te za njihove razrede u smislu zak. čl. VII. od g. 1875. ustanovljene uzor-čestice toga radi, da se promienjene zemljištne čestice uzmognu u razred prema faktičnomu stanju uvrstiti i da se iste promjene oporezuju.

Ako se je težitbena vrst ovih uzor-čestica medjutim promjenila ili je nastala potreba postavljenja onakovih uzor-čestica, kakovih je doduše bilo u onom katastralnom kotaru, ka kojem je dotična obćina pripadala, ali u vrieme provadjanja radnja uredjenja zemljarine nisu u samoj obćini obstojale, naznačuju onakove, koje onim susjednih obćina odgovaraju i uvode u radnju poslovodju, kojeg obćina njegovim posredovanjem i nadležne upravne oblasti ima si uzeti.

Čim je poslovodja operat sgotovio i na to odnoseće se njegovo izviešće kr. poreznom nadzorniku prispjelo, preizpituje operat poslovodje i dostavlja ga radi strukovnoga preizpitanja nadzorniku za očevidnost.

Iz skupnih operata, koje je nadzornik za očevidnost preizpitao i kr. poreznomu nadzorniku priposlao, kralj. porezni nadzornik predaje nove katastralne zemljištnike i posjedovne listove uz priznanicu obćinskomu poglavarstvu radi izloženja na javni uvid kroz 30 dana u svrhu, da ob izloženju operata običajnim načinom ubaviešteni posjednici mogu tečajem označenoga roka proti zemljištničkomu upisu reklamirati.

6. Svršavaju one poslove, koje im kr. porezni nadzornici povjere.

§. **3.** U slučaju točke 3. §. 2. može se posjednik proti onoj razredbi, koju smatra da je za njega tegobna, prizvati na kr poreznoga nadzornika, koji će prispjeli mu priziv, kao i one prizive, koji su kod obćinskoga poglavarstva podnešeni proti novim zemljarinskim operatom sgotovljenim polag točke 5. predidućega paragrafa uslied komasacije ili inovrstnoga uredjenja posjeda, i koji su mu po izmaku iztaknutoga triestdnevnoga opotražbenoga roka tečajem osam dana podastrieti, dostaviti u smislu sliedećega paragrafa, radi preizpitanja dotičnomu nadzorniku za očevidnost, a pod točkom f) §. 2. spomenute i mjerničko umješanje zahtievajuće pritužbe proti površini, podastrieti će ministru financija radi odredbe.

§. **4.** Nadzornici za očevidnost zemljarine podredjeni su

Digitized by Google

neposredno ministarstvu financija, koji njihova okružja opredieljuje.

Djelokrug im je sliedeći:

1. kontroliraju poslovanje povjerenika za očevidnost i o njihovom postupku podnašaju izvješće ministru financija;

2. preizpituju nove operate, koje su povjerenici za očevidnost u smislu točke 5. § 2. ustanovili i priposlali im, ter iste dogodice i na temelju izvidjenja na licu mjesta izpravljaju i dostavljaju ih dalnjega postupka radi kralj. poreznomu nadzorniku;

3 preizpituju, dotično izpituju na licu mjesta u slučaju točke 3. §. 2. po povjerenicih za očevidnost obavljenu razredbu i one prizive, koji su podnešeni proti novim operatom zemljarinskoga katastra, sgotovljenim u smislu točke 5. §. 2. usljed komasacije ili inovrstnoga uredjenja posjeda i koji su im na temelju prediućega paragrafa od kr. p reznoga nadzornika prispjeli, ter ih u pratnji na uspjeh izvida odnosećega se predloga podastru ministru financija radi konačnoga odlučenja; napokon

4. posreduju kod onih razprava, koje medju ministrom financija i družtvi za uredjenje i osušenje voda teku i koje su u smislu zakonskoga članka XLII. od godine 1881. i §. 23. zakonskoga članka XIV. od g. 1884. potrebne, ter učestvuju kod likvidacija, dogod.ce naknadnih likvidacija i obračunanja obavljenih s družtvi.

§. 5. Lokalizujuća katastralna nadzorni'tva postavljaju se u svrhu, da se novi katastralni zemljištnici i posjedovni listovi, koji napredovanjem potanke katastralne izmjere sgotovljeni budu, nadopunjuju sa promjenbenimi podatci i broj će im odgovarati položaju i obsegu pod izmjerom nalazećih se prediela, te neposredno pod ministrom financija stoje.

Lokalizujuće katastralno nadzorničtvo sastoji se:

iz jednoga nadzornika kao voditelja i iz primjerenoga broja lokalizujućih procienbenih povjerenika.

Zada'u ovih nadzorničtva sačinjavati će: da po načelih izrečenih u točki 5. §. 2 sgotavljavaju katastralne procienbene operate glede hatarah onih občina, koje su katastralni mjernici potanko izmjerili ili su ih naknadno lokalizovali.

Operati, koje su procienbeni povjeren'ci sgotovili i koje je katastralni nadzornik odobrio, imadu se u občini kroz 30 dana na javni uvid izložiti.

Kod občinskoga poglavarstva za to vrieme podnešene prizive imade občinsko poglavarstvo za 8 dana priposlati kata-

Digitized by Google

stralnomu nadzorniku, koji će ove prizive na licu mjesta izviditi i u pratnji na uspjeh izvida odnosećega se predloga podastrti ministru financija radi konačnoga odlučenja.

§. **6**.*) U Kološvaru podignut se imajuće katastralno ravnateljstvo neposredno je ministru financija podredjeno i sastoji se osim voditelja katastralnoga ravnatelja iz jednoga katastralnoga nadzornika, iz jednoga računarskoga oficijala i iz primjerenoga broja katastralnih procienbenih povjerenika.

Zadaća mu je: da preizpituje i za svrhe razpisivanja poreza izradi one katastralne operate, koji se preinačiti imaju uslied komasacije i uredjenja posjeda, što no su u tečaj stavljena i imat će se u tečaj staviti na temelju zak. čl. XLV. od g. 1880.

Djelokrug mu je u tom pogledu isti, koji je u točki 5. §. 2. i u točki 2. §. 4. opisan, s tom razlikom, da poslove povjerenika za očevidnost svršavaju procienbeni povjerenici, a poslove nadzornika za očevidnost svršava katastralni ravnatelj bez posredovanja poreznoga nadzornika.

§. **7**.*) O tom, da je komasacija provedena (točka a) §. 58. z. čl. VII. 1875.) i da je glede hatara promjena nastala (točka c) §. 58. z. čl. VII.: 1875.), dužne su dotične javnoupravne oblasti ili sudovi odmah ubaviestiti dotičnog kr. por. nadzornika, odnosno kološvarsko kat. ravnateljstvo (§. 6) uz priposlanje nuždnih mjerničkih operata radi odmašnjega preinačenja katastralnih operata, a kološvarsko ravnateljstvo ubavieśćuje dotičnog kr. por. nadzornika ob uspjehu onih radnja, koje je ono svršilo.

U slučaju kad je potanka katastralna izmjera obavljena (točka b) §. 58. z. čl. VII.: 1875.) postupat će se ureda radi, a u predmetu poreza i u osobi posjednika nastale promjene (točke d) e) i h) §. 58. zak. čl. VII.: 1875) dužan je vlastnik dotične zemljištne čestice, pod teretom u §. 100. dogodice 101. zak. čl. XLIV.: 1883. odmjerene novčane kazne, i to u slučajevih pod d) i e) za jednu godinu, a u slnčaju pod h) za 30 dana, kod obćinskoga poglavarstva prijaviti, koje potonje dužno je uslied toga nuždnim postavši očevidnostni postupak tečajem dalnjih osam dana zametnuti po naputku izdanom naredbenim putem po ministru financija.

§. **8**. Ovlašćuje se ministar financija: da formalni postupak na temelju ovoga zakona naredbenim putem uredi i da poslovanje na temelju §§. 23. i 24. z. čl. VII.: 1875. postav-

*) Ovo su specijalne odredbe, dakle za Hrvatsku i Slavoniju ne imadu vriednosti.

Digitized by Google

ljenih izvršujućih organa i zemljarinskih povjerenstva dokine, odnosno da može riešiti prema tomu, kako bude uredjenje zemljarine po strankah dovršeno.

§. **9**. Za prvo popunjenje u §. 1. nabrojenih činovničkih mjesta nuždne osobe imadu se iz reda kod uredjenja zemljarine faktično namještenih imenovati u konačnom svojstvu i po načinu opredieljenom u §. 2. zak. čl. XLIV. od god. 1883. ter ono vrieme, koje su te osobe kod uredjenja zemljarine pod službenom prisegom neprekidno probavile, imade im se kod eventualnoga njihovoga umirovljenja uračunati.

§. **10**. Vrieme oživotvorenja ovoga zakona ustanovit će ministar financija naredbenim putem, i provedba ovoga zakona povjerava se ministru financija, koji u tom obziru glede Hrvatske i Slavonije postupa sporazumno sa banom ovih kraljevina.

Digitized by Google

IV.

Naputak

o provedbi zakonskoga članka XXII. od g. 1885. ob očevidnosti zemljarinskoga katastra.

(Br. 45055 g. 1885.)

Poglavje prvo.

Svrha i predmet očevidnosti zemljarinskoga katastra.

a) Svrha očevidnosti.

§. 1. Svrha očevidnosti zemljarinskoga katastra jest: da se u osobi posjednika ili u poreznom predmetu, ili u pridielbi istog polag porezne občine, tečajem vremena nastala promjena u operatih zemljarine tako ubilježi i provede, da se porez zahtjeva uviek od faktičnoga posjednika i iza doista postojećeg poreznog predmeta, te da se polag toga u razpisivanju i rukovanju poreza nuždni red uzpostavi i neprekidno uzdrži.

b) Predmet očevidnosti.

§. 2 *) U zemljarinskom katastru imadu se u očevidnosti držati u godišnjih zemljarinskih individualnih razpisnih operatih, napravljenih na temelju istog, u obzir uzeti sliedeći slučajevi, imenito:

1. U osobi posjednika zemlje nastale promjene, ako se naime usljed kupa, miene, sudbene osude, nasliedstva, izvlastbe, zapisa, dara, ili razdiobom zajedničkih posjeda itd.

a) u jedan posjedovni list uvršteni ukupni posjed, kojega posjednika prenaša na drugoga posjednika ili na druge posjednike, ili

b) iz jednog posjedovnog lista pojedine čestice prelaze na drugoga posjednika, ili

c) jedna ili više čestica medju jednim ili više posjednika razdieli.

2. Pogrieške izračunanja i krivi upisi (zapisanja), koji su se u zemljarinski kataster uvukli, kao i oni slučajevi, kada je koja porezu podvržena čestica kao porezu nepodvržena, ili porezu nepodvržena čestica kao porezu podvržena uvrštena.

---

*) Glede što točnijeg vodjenja popisah o promjenah u poreznih predmetih vidi O. m. fin. 9071. 1886. (P. k. br. 7.)

Digitized by Google

3. Usljed promjene, nastale u vrsti težitbe zemljištnih čestica, nemože se iza takovih čestica ustanovljeni porezni temelj sve dotle promieniti, dok se usljed komasacije občin. hatara, ili tomu slične operacije nenapravi novi zemljarinski operat, usljed čega promjena vrsti težitbe nije predmetom očevidnosti, izuzamši:

a) usljed pustošenja filoksere izkorenjene i faktično polag druge vrsti težitbe rabljene površine;

b) nove, u vinograde proti filokseri osiguravajućoj pieskovitoj zemlji nasadjene vinogradske sadove;

c) slučajeve na temelju točke c) §-a 6. zak. članka VII.: 1875. dozvoljenog oprosta od šumskog poreza, i

d) usljed oblastno naredjenog ili odobrenog premještenja obranbenog nasipa nastale promjene vrsti težitbe. U ovih slučajevih ima se u §-u 87. i sliedećih §§-ih poglavja II. propisani postupak slieditи.

4. Ako je koja posjedovna čestica prestala biti predmetom zemljarine. Predmet zemljarine sačinjava svaka gospodarstveno uporabljiva zemlja, u koliko nije prosta od poreza (§. 5. z. čl. VII.: 1875.), ma se faktično i upotrebljuje u ine svrhe.

5. Ako je koja zemljištna čestica, koja dosada nije bila predmetom poreza, postala porezu podvrženom.

Predmet zemljarine nesačinjavaju:

a) neplodne površine, koje se nemogu gospodarstveno obradjivati i upotriebiti;

b) javne ceste, stalni poljski putevi, ulice i javni trgovi; pod javnimi cestami razumjevaju se zemaljske, županijske, občinske, kao i k pojedinim pustaram vodeće ceste.

Željeznice se javnimi cestami nesmatraju, te se s toga imadu razredjivati putem parifikata (prispodoba). (§. 11. z. čl. VII.: 1875).

Kao stalni poljski put imade se smatrati onaj put, koji upotriebljavaju pojedini posjednici rudine, ili njih više neprekidno i izključivo u tu svrhu, da mogu neposredno k svojemu posjedu doći, kao i onaj put, koji je prigodom provedbe uredjivanja posjeda ili putem ine sudbene osude ili nagodbe poljskim putem ustanovljen i izlučen; konačno takov put, koji akoprem se izključivo po pojedinih posjednicih i rabi, ipak usljed te okolnosti, što se neprekidno kao put upotriebljuje, a gospodarstveno neobradjuje, vazda i izključivo za promet služi; od potonjega se pako samo za put faktično rabljeni dio u širini od 1—3 hvata (1·9—5.7 metara) može uzeti prostim od poreza, glede ostaloga diela pako — u koliko se kao sjenokoša ili pašnjak ne rabi, ima se slieditи postupak polag predjašnje alineje; kao ulice i javni trgovi imade se smatrati onaj prostor, koji poglavito i bez ikakvog ograničenja služi za promet občinstva, te na koji pojedinci neimadu niti zajedničkog, niti razdieljenog ili izključenog prava vlastničtva.

Naprotiv oni dielovi javnih trgova, koji se rabe kao paše ili se kose, imadu se razredjivati u vrst težitbe po tom, kako se upotriebljuju;

c) pogradjena kućišta i dvorišta; pogradjenim kućištem ima se uzeti svaka ona površina, koja je pod stalnim krovom, nalazila se ona u gradu, selu, na pustari, ili u vinogradu

Kao dvorište se smatra onaj prostor, koji se nalazi izmedju zgrada ili pokraj njih, koji se neobdjelava, te se nerabi niti za pašu, niti kao guvno;

d) za prevožnju upotriebljivi i za vodostroje služeći prokopi.

Za prevožnju prikladnim prokokopom smatra se ona vodna struga, koja se rabi za brodjenje, za splavnjače, ili za preplavljenje drva.

Nasuprot se imadu smatrati kao prokopi, služeći za vodostroje, oni prokopi, koji se rabe za natapanje, ili za tjeranje mlinova, ili bud ma kakovih inih strojarnica. Kao spadajuć prokopom imaju se smatrati, te su s toga i prosti od poreza, one površine, što no ih obuzimlju nasipi od prokopa, umjetne brane, žljebovi i preko njih vodeći, obćenito rabljeni mostovi. —

e) pod okrilje zak. čl. X.: 1840. XXXIX. i XL. 1871. (odnosno pod okrilje o vodenom pravu slovećeg i počamši od 1. siečnja 1886. u život stu-

Digitized by Google

pivšega zak. čl. XXIII. 1885.) stavljeni obranbeni nasipi i za prevožnju ili vodostroje služeći prokopi.

Pod pojam obranbenih nasipa i prokopa, koji su pod zaštitu spomenutih zakona stavljeni spadaju one brane (nasipi), dielovi brana, ili cieli sustavi brana, isto tako spadajući k branam odvodni jarki, žljebovi, nasadi drveća, štiteće brane proti udaranju valova, i otrajci cesta (Bankette), štono ih na temelju po nadležnoj oblasti odobrene osnove napraviše i dovršiše zakonito konstituirana družtva za odvodnju i uredjenje voda, pojedini suposjednici, občine, ili pojedinci.

Do vode na prostoru izmedju brane i jaruge za materijal, kao i u samoj jarugi za materijal nalazeći se nasadi drveća posve su prosti od poreza; ondje pako, gdje neima jaruga za materijal, prosto je samo pet hvati (9·5 metara) njihove širine; nasadi pako drveća veće širine, kano i oni, koji se na štićenom prostoru nalaze, imadu se uvrstiti u vrst šumske težitbe.

Nemogu sa smatrati prostimi od poreza medjaše i prokopi, koji puteve rudina, pojedine sječe, ili ine dielove posjeda bud u kakovu mu drago svrhu obrubljuju, kano i takozvana prikupišta, u koja se ciedi voda samo od stanovitih površina, nu iz kojih ona sigurno i redovito neodtiče.

f) groblje, u koliko se kao takova faktično upotrieblјuju, i poslje napuštanja njihova još 50 godina;

g) pod zemaljskim ili javno-oblastnim rukovanjem stojeći vrtovi, koji služe neposredno svrham znanstvenih, občekoristnih i dobrotvornih zavoda;

h) ciepilnjaci i loznici, štono ih javne oblasti ili gospodarska, šumarska i ina slična družtva uzdržavaju za obće svrhe, a ne za trgovinu, ako isti pod javno-oblastnim nadzorom stoje.

6. Ako je jedna te ista zemljištna čestica više puta, ili ne u zemljištniku one porezne občine, ka kojoj faktično spada, ili u katastralni operat više poreznih obćina, ili konačno ako je koja zemljištna čestica sa krivom površinom uvrštena.

Poreznom občinom ima se smatrati pako pojedino, vlastito poglavarstvo ili jurisdikciju imajuće mjesto, selo, trgovište ili slob. kr. grad skupa sa pripadajućim mu područjem, i dogodice sa onimi manjimi občinami, pustarami, salaši i majuri, koji su mu usljed zaključka javno-upravne oblasti privaljeni, ter sačinjavaju suvislo i neposredno skopčano područje.

K području občine spadajući oni dielovi, koji sa glavnim područjem iste nestoje u neposrednom spojenju, nego su od istog kroz tudje prostore odieljeni, ili se primaju u posebni operat, kao II., III. itd. dio občine, ili se pako privaljuju onoj poreznoj občini, s kojom medjaše, te s ovom skupa čine jednu poreznu občinu.

Zemljište kojoj poreznoj občini privaljene pojedine vasi ili posjeda na pustari, može se iz one porezne občine, kojoj bijaše prikopčano odieliti i može se kao posebna porezna občina ustrojiti, dogodice može se pribrojiti drugoj poreznoj občini, ako prostor, od kojeg se ima ustrojiti posebna porezna občina, ima onih potriebština, koje su gore u drugoj alineji nabrojene, i ako dotični posjednici prime na se sgotovljenje iznova sastavitи imajućih se operata, ili podmirenje s tim skopčanih troškova; nasuprot više dosada samostalnih p o d r u č j a mogu uz iste ove uvjete stvoriti jednu poreznu občinu.

Za to sjedinjenje, dotično ustrojenje kano posebna porezna občina, reba da dotični vlastnici zemljišta, odnosno njihovi zastupnici izhode prije svega privolu javno-upravne oblasti, nu vrhu molbe odlučuje ipak vazda ministar financija.

7. Ako je koja zemljištna čestica zadobila privremeni oprost od poreza.

Privremeno proste su od poreza:

a) one zemljištne čestice, koje su u smislu postojećih zakona jur zadobile privremeni oprost od poreza, dotle, dok teče to vrieme oprosta;

b) one zemljištne čestice, koje su u operatih provedenih u smislu zakonskih članaka VII.: 1875. i XL.: 1881., uvrštene kao predmet zemljarine nesačinjavajući prostori, i tek kašnje vanrednim troškom uporabljivimi su učinjene; od toga vremena počamši, do 15 godina;

Digitized by Google

c) pošumljenja na zemljištih, za drugu vrst težanja trajno neprikladnih, navlastito: na pjeskovitih, kamenih, ili od vode izlizanih jalovih oranicah ili pašnjacih i na golih šumskih čistinah, prema težkoći i skupocienosti izvedenog pošumljenja 20—40 godina, nakon izminuća kojega vremena imati će se takova zemljišta polag tadašnje njihove kakvoće oporezovati.

Ovoj pogodnosti neima mjesta, ako se s nova nasadjuje šuma na zemljištu, na kojem se postojeće drvo posjeklo.

d) kod novih naselbina k ovim spadajuća zemljišta, ako se naselbina sastoji iz barem petdeset obitelji: na šest godina, ako se sastoji iz manje nego petdeset, ali najmanje iz 10 obitelji: na tri godine;

e) onakova vinogradska zemljišta, iz kojih je loza izumrla, ili izvan redov tog obhoda posjećena, pa ako se zemljište, pošto je prekopano, opet zasadi lozom: na šest godina;

f) na proti phylloxeri osiguravajućem pjeskovitom zemljištu nasadjeni novi vinogradi: na šest godina;

g) na oplavu uredjeni vinogradi uz jednostavno uvedenje vode, na šest godina, uz uporabu makina za dizanje vode, ili artežkih zdenaca: na deset godina;

h) požarom oštećene ili opustošene šume, prama veličini prouzročene štete, ako se zemljište i nadalje rukuje kao šuma, odnosno iznova pošumljuje, prema težkoći i troškovom pošumljenja i prema vrsti drveća: na 8—40 godina.

8. Ako je privremeni oprost koje zemljišne čestice od poreza prestao.

9. Ako je u hataru občine na temelju sudbenog ili javno-upravnog zaključka ili posebne dozvole nastala promjena i usljed toga se stanoviti dio ili dielovi občinskog hatara u pogledu oporezovanja imadu prenieti u drugu poreznu občinu.

10. Ako je u kojoj občini provedena komasacija ili uredjenje posjeda. —

11. Ako je u kojoj občini obavljena potanka izmjera.

U slučaju točke 10*) imade se po občini, u slučaju točke 11. pako ureda radi po ustrojenih u tu svrhu lokalizacionalnih katastralnih nadzorničtvih glede cieloga hatara, dogodice pako, ako se komasacija ili uredjenje posjeda proteže samo na jedan dio hatara, glede ovoga diela sastaviti novi katastralni zemljištnik, u koj se imadu zemljištne čestice polag novoga razdieljenja upisati na ime novoga posjednika, a njihova se površina ima uzeti na temelju mjerničkog operata.

12. Slučaji tučom, povodnjom, požarom, pustošenjem kukaca, mrazom, zemskom povodnjom, trajnom sušom prouzročenih elementarnih šteta.

c) Vrieme i način prijave.

§. 8. U zemljarinskom katastru i u individualnom operatu godišnje zemljarine u smislu predidućega §. u očevidnosti držati i u obzir uzeti imajuće se promjene valja na sliedeći način prijaviti, imenito:

a) promjene posjeda;

b) promjene u poreznom predmetu, u roku od 30 dana, računajuć od vremena nastale promjene;

c) slučajeve privremenog oprosta od poreza računajuć od nastale promjene, uz jednu godinu, u slučaju opustošenja šuma požarom u roku od 30 dana;

d) pogrieške u izračunanju i krivi upisi, koji su se uvukli u zemljarinski kataster, ma kada;

e) slučajeve elementarnih šteta u roku od 8 dana, računajuć od dana nastale štete.

Ove se promjene imadu kod občine po vlastniku dotične zemljištne čestice ustmeno ili pismeno, u slučaju pod e) pako uviek pismeno, pak u

*) U izvornom naputku pogriešno je 9 i 10 mjesto 10 i 11.

Digitized by Google

koliko imade više oštećenih posjednika, po dvojici na to opunomoćenih zastupnika njihovih prijaviti uz priklop po dva novčića za svaki arak tiskanice, nužne za popis štete;

f) ako je koja zemljištna čestica više puta, ili u zemljištniku druge občine, odnosno drugih občina, ili dogodice sa krivom površinom uvrštena, po vlastniku zemljištne čestice kod občine, ili po občini kod kr. poreznog nadzornika ma kada.

Molbenice za izpravak ovdje nabrojenih slučajeva treba da sadržavaju sliedeća, imenito:

1. Ako se izpravak moleća molbenica odnosi na slučaj, spomenut u točki a) §-a 76., treba u molbenici navesti one mjestopisne brojeve, pod kojimi su uvršteni, i ona posjedovne listove, u koje je upitna zemljištna čestica uvrštena, ter se imadu molbenici podjedno priklopiti takodjer istovjetnost dotičnih zemljištnih čestica dokazujuća očitovanja interesiranoga posjednika ili posjednikah i občinskog poglavarstva.

2. Ako se izpravak moleća molbenica odnosi na slučaj, spomenut u točbi b) i c) §-a 76., treba uz točno označenje onih mjestopisnih brojeva i posjedovnih listova, pod kojimi su i u kojih su predmet pritužbe sačinjavajuće zemljištne čestice u poreznih operatih tudjih občina uvrštene, priklopiti molbenici očitovanja poglavarstva dotičnih občina i dotičnih gruntovničkih vlastnika, dokazujuća istovjetnost pritužbenih zemljištnih čestica, i kamo iste administrativno spadaju.

3. U slučaju točke d) i e) §-a 76. treba u podnešenoj molbenici naznačiti mjestopisne brojeve sa predmet pritužbe sačinjavajućom zemljištnom česticom medjašećih posjednih čestica, te po mogućnosti valja priklopiti prostorni nacrt istih; konačno:

4. U slučaju točke f) §-a 76. treba priklopiti izpravak molećoj molbenici po kr. mjerniku ovjerovljeno novo izračunanje površine i nacrt pritužbene zemljištne čestice i svjedočbu občinskog poglavarstva o tom, da je upitna zemljištna čestica i prigodom zadnje katastralne izmjere već u sadanjoj njenoj površini postojala, i od te da medjutim nije u vlastnost drugoga posjednika ništa prešlo ili predano.

Poglavitom na to, da se ukupno područje hatara potanko ili concretaliter izmjerene občine nemože mienjati, treba da svjedočba ova po mogućnosti sadržaje još i taj predlog poglavarstva, kod koje zemljištne čestice, ili kod kojih zemljištnih čestica bi se usljed na temelju podnešenih vjerodostojnih podataka izmjere obaviti imajućeg se izpravka pritužbene zemljištne čestice pokazujuća se razlika mogla pronaći.

g) Promjena granice občine po občini odnosno po interesiranoj javnoupravnoj oblasti, uz priobć nje na dotične občine odnosećih se zapisnika ob opisu medja, ili promienjenu občinsku medjašnu liniju jasno iztaknjujućih podataka, u roku od 8 dana nakon nastale promjene, kod kralj. poreznog nadzornika;

h) slučaj u hataru občine provedene komasacije ili inog uredjenja posjeda, nakon što je ovjerovljenje obavljeno po sudu, koji je ovjerovljenje obavio, i po občini, kod kr. por. nadzornika.

Propust dužne prijave u slučajevih u osobi posjednika nastalih promjena i promjena poreznih predmeta, postalih iz neplodnih plodnimi, imade se u smislu §-a 100 odnosno 101. zak. čl. XLIV.: 1883. kazniti globom u 1—8-strukom iznosu kroz zatajenje poreznog predmeta eraru prouzročene štete. —

Iznosom štete ima se uzeti ona svota, koju su na vodjenje očevidnosti zemljarine, odnosno na kontroliranje vodjenja očevidnosti zemljarine pozvani organi pravomoćno ustanovili. Ako se svota ova nezna, globa ova iznaša 1—500 for.

Občinsko poglavarstvo (gradski por. ured) dužno je u nabrojenih pod točkami b), c), d), e), f) slučajevih istoj podnešene prijave u roku od 8 dana priposlati kr. por. nadzorniku, il u občinu dogodice došavšemu povjereniku očevidnosti uz propisnu potvrdu predati.

§. 4. U osobi posjednika nastale promjene imadu se po starom i po novom posjedniku prijaviti, i dužan je novi posjednik prigodom prijave

Digitized by Google

pravo njegovo na posjedovanje pod promjenu došavše zemljištne čestice dokazujuću izpravu predložiti na vodjenje očevidnosti zvanomu občinskomu (gradskomu) organu, ili izkazati, da je istu podnio gruntovnoj oblasti ili kr. uredu za odmjerenje pristojba, ako pako vrhu faktično jur nastale promjene posjedovanja nebi još sklopljen bio pismen ugovor, ima se provedenje pravnoga posla prigodom prijave po prijašnjem vlastniku pod promjenu došavše zemljištne čestice pred bilježnikom ustmeno posvjedočiti dati i u potvrdu toga, da je prijava učinjena, zadnji stupac očevidnostnog popisa kod dotične stavke podpisati, primječujuć, da se u potonje spomenutom slučaju imade dotična stavka zadnjega stupca očevidnostnoga popisa podpisati koli po novomu, toli takodjer po prijašnjemu posjedniku.

Poglavje II.

Provedbeni postupak.

A. Agende občinskih (gradskih) izvršujućih organa.

a) Na popisivanje i razpravljanje promjene pozvani organi.

§. 5. Na primanje i razpravljanje prijave promjena pozvan je redovito onaj organ ili ured, koji u smislu §-a 11. odnosno 85. zak. čl. XLIV.: 1883., uknjižuje i drži u očevidnosti individualno razpisivanje zemljarine, dakle u velikih i malih občinah občinski bilježnik (občinski porezni ured), u gradovih gradski porezni ured, ili činovnik očevidnosti.

b) Oko popisivanja promjena posjeda.

§. 6. U osobi posjednika nastale i u smislu §-a 3. kod občinskog poglavarstva (bilježnika), u gradovih kod gradskog poreznog ureda, odnosno kod činovnika očevidnosti (očevidničara), prijavljene promjene dužan je občinski bilježnik, gradski porezni ured, odnosno očevidnostni činovnik u za tu svrhu služeći popis polag nazočnomu naputku pod brojem I. priključenog obrazca, prigodom prijave na propisani u sliedećem §-u način odmah uvrstiti i došavšeg posjednika ili posjednike upozoriti na štetne po njih posljedice za slučaj zanemarenja prijave kod gruntovničke oblasti i kod ureda za odmjerivanja pristojba, kao i na manjke predloženih izprava i konačno u slučaju, ako izprava nebi bilo, na nuždnost istih.

§. 7. Prijavljene promjene posjeda imadu se u očevidnosti popis pod I. uvrstiti na sliedeći način imenito treba uvrstiti:

a) u stupac 1. tekući broj prijavljenih slučajeva promjene;
b) u stupac 2. ime prijašnjega posjednika zemljištne čestice;
c) u stupac 3. mjesto obitavanja istoga;
d) u stupac 4. kućni broj istog;
e) u stupac 5. broj individualnog posjedovnog lista prijašnjega posjednika;
f) preko stupacah 6. i 7. — ako je ukupni, u posjedovnom listu sadržani posjed prešao na drugoga, ima se pisati „cieli posjed“; ako je pako samo pojedina zemljištna čestica prešla na drugog posjednika, ili ako se jedna ili više zemljištnih česitca porazdieli izmedju jednog ili više posjednika — u ovom slučaju valja upisati u stupac 7. mjestopisni broj pod promjenu dolazeće zemljištne čestice i to u slučaju razdieljenja obzirom na

Digitized by Google

točku n) ovoga paragrafa u primjerenoj udaljenosti, u stupac 6. pako ime one rudine, u kojoj zemljištna čestica leži.

Ako više čestica jednoga posjednika dolazi pod promjenu u ovom se slučaju u očevidnostnomu popisu svaka njih imade u posebni redak upisati;

g) stupac 8. i 9. ima se za slučaj, ako se u jedan posjedovni list uvršteni cielokupni posjed kojega posjednika prenaša na drugoga posjednika, prazno ostaviti, ako naprotiv iz jednog posjedovnog lista prelaze samo pojedine posjedovne čestice na drugoga posjednika, ili se jedna ili više posjedovnih čestica izmedju dva ili više posjednika podieli: u ovom slučaju imadu se stupci ovi izpunjavati primjereno njihovim nadpisom;

h) u stupac 10. imade se površina pod promjenu dolazeće posjedovne čestice;

i) u stupac 11. svakako čisti dohodak iste upisati;

j) u stupac 12. ime novoga posjednika;

k) u stupac 13. mjesto boravljenja njegova:

l) u stupac 14. kućni broj njegov.

Stupci 13. i 14. imadu se samo u tom slučaju izpuniti, ako novi posjednik u občini još nebi imao posjeda;

m) u stupac 15. valja upisati broj individualnoga posjedovnog lista novoga posjednika;

n) stupci 16., 17. i 18. — ako je u posjedovni list uvršteni cieli posjed ili jedna čest posjeda u cielom prešla na drugoga vlastnika, imade se takodjer prazno ostaviti, te se imadu samo u tom slučaju izpuniti, ako samo jedan dio koje zemljištne čestice prelazi u vlastitost novoga posjednika, i onda dolazi u stupac 16. mjestopisni broj pod promjenu došavše zemljištne čestice, slomljen sa 1. ili 2. itd. Stupac 17. i 18. imade se samo onda izpuniti, primjereno nadpisom njihovim, ako se usljed razdielienja pod promjenu došavših zemljištnih čestica u pogledu dotičnih zemljištnih česticah razredne stavke inače stvaraju.

U stupac 19. valja ubilježiti površinu od dotične zemljištne čestice u posjed novoga posjednika ili novih posjednika prešloga diela ili prešlih dielova, u stupac 20 pako čisti dohodak istog, ili istih.

Ako pako jedna zemljištna čestica prelazi na više posjednika, onda treba počamši od stupca 12. svakog novog posjednika upisati u posebnom redku, te valja uvrstiti u stupac 16. nove mjestopisne brojeve u slomljenom obliku, u stupac 17. vrst težitbe, a u stupac 18. razred istih;

o) u stupac 19. valja uvrstiti površinu zemljištnih čestica, u stupac 20. čisti dohodak istih pojedince napose, konačno u stupac 21. uzrok i vrieme nastale promjene i dan prijave, te u slučaju spomenutom na kraju §-a 4. imade se ovaj stupac podpisati po prijašnjem vlastniku pod promjenu došavše posjedovne čestice.

Ako je u osobi posjednika predolazeća promjena nastala uslied miene, u tom se slučaju imadu u očevidnostnom popisu br. I. obje promjene neposredno u jedno za drugim sliedeće redke upisati.

(Vidi obrazac.)

Digitized by Google

Županija . . . . . .

Obrazac k §-u

Popis očevid-

ob onih promjenah, koje su tečajem godine 18 . .

Tekući broj stavke	Prije promjene											
	Posjednika				Zemljištne čestice							
	IME	Obitalište	kućni broj	broj posjedovnog lista	naziv rudine	mjestopisni broj	težitbena vrst	razred	površina k. rali	površina □ hv	čisti prihod for.	čisti prihod nč.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11	
5	Hrnčić Gjuro	Sesvete	3	10	Medvedgrad	30	oranica	II	6	600	18	90

§. 8. U slučajevih u prediducem §-u spomenute promjene imadu se novi mjestopisni brojevi uviek slomljenim brojem označiti, n. pr. ako se posjedovna čestica mjestopisni br. 334. dieli na tri česti, imadu se tim nastale nove posjedovne čestice označiti sa mjestopisnim brojem 334/1. 334/2. 334/3. i to vazda tako, da ona nova posjedovna čestica, koja u naravi medjaši sa posjedovnom česticom br. 333. dobije mjestopisni br. 334/1, a ona, koja na posjedovnu česticu mj. br. 335. leži, mj. br. 334/3.

Ako pako već usljed u osobi posjednika nastale promjene podieljena i slomkom označena posjedovna čestica dolazi usljed novije promjene pod podielbu, n. pr. ako se posjedovna čestica dolazi usljed novije promjene pod podielbu, n. pr. ako se posjedovna čestica mj. br. 34/1 razdieli na više čestih, onda valja nove posjedovne čestice označiti sa mjestopisnimi brojevi 34/2 — a, 34/1 — b, itd.

Digitized by Google

Občina . . . . .

7-mom.

nosti broj I.

u osobi posjednika nastale i prijavljene.

P o s l e p r o m j e n e												
P o s j e d n i k					Zemljištne čestice							
I M E	obitalište	kućni broj	broj posjedovnog lista	mjestopisni broj	težatbena vrst	razred	površina		čisti prihod		Opazka,
							k. rali	□ hv.	for.	nč	
12	13	14	15	16	17	18	19		20		21
Ilić Gjuro	Sesvete	16	22	30/1	oranica	II	4	400	12	60	Kupoprodajni ugovor od 15. travnja 1886. Prijavljen dne 20. travnja 1886.
Glad Antun	Sesvete	13	16	30/2	oranica	II	1	100	3	15	
Pogledić Ivan	Sesvete	10	15	30/3	oranica	II	1	100	3	15	

§. 9. Ako je usljed nastale promjene posjeda razdieliti imajuća s posjedovna čestica bila uvrštena u jedan razred, imade se čisti dohodak iste[e] medju novo nastalimi zemljištnimi česticami u razmjerju površine jednostavno podieliti.

Ako su pako na pod dielitbu dolazeću posjedovnu česticu jur izvorno viševrstni razredi uporavljeni bili, u tom je slučaju dužan občinski bilježnik (na to opredieljeni organ gradskog poreznog ureda, očevidničar), uz sudjelovanje dvajuh članovah poglavarstva, i dotičnih novih vlastnika na licu mjesta polag faktične kakvoće zemljištne čestice ustanoviti, koliko od razreda, što no su uporabljeni bili na promjenu odnosno pod podielbu došavšu posjedovnu česticu odpada na nastale usljed podjelbe nove posjedovne čestice, i prema tomu ustanovljenju novo nastale zemljištne čestice uvrstiti u odgovarajuće razrede, nu ipak tako, da se usljed ovoga razredjenja teme-

Digitized by Google

ljem zemljarine uzeti ukupni čisti dohodak temeljem diobe služivše prvobitne posjedovne čestice nemienja, n. pr. ako se posjedovna čestica mj. br. 35, koja je polovicom uvrštena u I jednakom polovicom pako u II. razred, na tri diela ima podieliti, predpostaviv, da diobna crta pada u isti smjer sa kakvoću zemlje dielećom crtom, onda valja od novo nastavših triju novih zemljištnih čestica, česticu mjestopisni broj 34/1 n I., česticu br. 35/2 polovicom u I., a polovicom u II. a česticu mj. br. 35/3 u II. razred uvrstiti.

U takovih slučajevih ima se dieleuje pod promjenu došavše posjedovne čestice bezuvjetno na licu mjesta obaviti i na nove posjednike polag toga pisati i razredjivati, kako ih u naravi faktično posjeduju.

§. 10. Za občinu ustanovljeni ukupni čisti dohodak nemože se usljed u osobi posjednika nastale promjene promjeniti i od ovoga občenitog propisa može biti mjesta odstupu samo u tom slučaju, ako se od jedne rali veća i prvobitno u više razrede uvrštena posjedovna čestica usljed u osobi posjednika nastale promjene na toliko dielova podieli, da površina novo nastalih posjedovnih čestica bude manjom od jedne rali, pošto se takove površine u smislu zakona nemogu u podrazrede uvrščivati, nu u takovom slučaju imadu se polag u prediućem §-u propisanog postupka, na usljed podielbe nastale nove posjedovne čestice polag faktičnoga stanja uporavljivati oni razredi prvobitne posjedovne čestice, kojih uporavljenje pruža najmanji odstup od glede prvobitne posjedovne čestice ustanovljenog bivšeg čistog dohodka.

§. 11. Proti u slučajevih §§-a 9. i 10. provedenom razredjenju može se vlastnik zemljištne čestice služiti prizivom u roku od 30 dana, računajuć od dovršenog razredjenja.

Ovaj se priziv ima podnieti budi občinskom poglavarstvu ustmeno ili pismeno, budi kr. poreznom nadzorniku, il dogodice medjutim u občinu došavšem očevidnostnom povjereniku pako pismeno.

Iza gornjega roka zadocnjeno podnešeni prizivi nemogu se u obzir uzeti.

§. 12. Neprijavljene, nu do znanja občinskog (gradskog) poglavarstva došle promjene posjeda dužan je bilježnik (gradski porezni ured, činovnik očevidnosti) doduše na tiskanici polag obrazca br. I., nu ipak u posebnom popisu, uz točno izpunjenje svih stupaca popisati, a u stupac „opazka“ uvrstiti sliedeću primjetbu: „radi propusta prijave ureda radi“.

§. 13. O zemljištnih česticah, koje su usljed u osobi posjednika nastale promjene došle pod diobu, dužan je občinski bilježnik (gradski porezni ured ili očevidnostni činovnik), za da se katastralne mape u očevidnosti držati uzmognu, voditi polag nazočnom naputku pod br. II. priklopljenog obrazca, poseban popis.

Na svaki pojedini list ovoga popisa valja narisati prvobitni nacrt pod podielbu došavše zemljištne čestice prije podielbe, a pod ovaj nacrt iste poslje podielbe uz upis mjestopisnih brojeva starih, prije podielbe, i novih, poslje podielbe, te uz pripis mjestopisnih brojeva susjednih zemljištnih čestica.

*) Popis II. neima se predbježno voditi u občinah, u kojih potanke katastralne izmjere još nisu dovršene (O. m. f. 9071/1885. P. k. br. 7/1886.)

Digitized by Google

Obrazac k §-u 13.

Županija . . . . . Općina . . . . . .

Popis očevidnosti broj II.

Iztočna rudina.

P u t							
	315. Janko Vargić.	rudina izmedju dva puta					
		316. Mijo Vargić.	317. Ignj. Somšić,	318. Andra Gjurić.	319. Pavle Ferić.	320. Stjepan Tokić.	
P u t							
Zapadna rudina							
Iztočna rudina.							
P u t							
	315.	rudina medjn dva puta					
		316.	317/1 Ignj. Šomšić.	317/2 Sal. Mayer.	318.	319.	320.
P u t							
Zapadna rudina.							

§. 14. Polag obrazca br. I. vodjeni redoviti očevidnostni popis, kao u smislu §§-a 12. i 13. vodjeni posebni popisi imadu se dne 15. prosinca svake godine datirati, zaključiti, po občinskom bilježniku (gradskom poreznom uredu, očevidničaru) u dokaz toga, da su popisane promjene u kod občine nalazećih se poreznih operatih propisno provedene, podpisati, i kr. por. nadzorniku podnieti.

Digitized by Google

Nakon zaključka tih popisa stigle prijave i bez prijave do znanja došle promjene posjeda imadu se upisati u otvorene za sliedeću godinu popise.

c) Oko provedenja promjena posjeda u poreznih operatih.

§. 15. Promjene posjeda upisane u očevidnostni popis, koji je o promjenah u osobi posjednika nastalih vodjen polag obrazca I. i II., imadu se po obvezanu na vodjenje očevidnosti občinskom bilježniku (gradskom poreznom uredu, očevidničaru) provadjati u individualnih posjedovnih listovih slučajmice; nu bezuvjetno do dana 15. prosinca svake godine, promenjeni individualni posjedovni listovi imadu se prije individualne razdielbe poreza sumirati, i iz istih individualni razdielbeni popis poreza već tim načinom izpravljeni individualni čisti dohodak i porezni iznos unašati, da se na temelju toga može valjano provesti individualni razpis poreza za sliedeću godinu.

§. 16. Kod provadjanja nastalih i u popis uvrštenih promjena posjeda individualnih posjedovnih listova valja sliedeći postupak:

a) ako se u kojem posjedovnom listu sadržane ukupne posjedovne čestice prenašaju od prijašnjega posjednika na jednoga novoga posjednika, onda valja na naslovnoj strani posjedovnoga lista ime bivšega posjednika čitljivo prekrižiti, te nad njim čisto i čitljivo napisati novoga posjednika ime, boravište, kućni broj, pa ako ima u občini i drugoga posjednika istoga imena, ime, pod kojim se razlikuje, pozivno na odnosni broj stavke očevidnotnoga popisa.

Za slučaj, ako novi posjednik u občini jur ima posjedovni list, te posjednik želi, da se i novi posjed njegov prenese u stari posjedovni list njegov, onda se osim brisanja na naslovnoj strani posjedovnoga lista prestaloga posjednika imade prekrižanjem brisati i nutarnji sadržaj posjedovnoga lista, i u stupac „opazka" upisati sliedeća primjetba: „prenešeno u posjedovni list br. ( ), vidi stavke broj ( ) očevidnostnoga popisa br. I."

Tako brisane posjedovne čestice imadu se u stari posjedovni list posjednika na taj način prenieti, da se pod prijašnju svotu staroga posjedovnoga lista kao prirast prenešeni mjestopisni brojevi u tekućem redu, svaki u posebnom redku, upišu, i prijašnjoj svoti dodaju, a u stupac „opazka" upiše se primjetba: „prenešeno iz posjedovnog lista br. ( ), vidi stavke br. ( ), očevidnostnog popisa br. 1.";

*) Okružnicom 77657. 1885. (br. 5. P. K. od g. 1886.) izdana je nova tiskanica za individualno razporezanje zemljarine.

Digitized by Google

Primjer k točki a) §. 16.

Topografički broj posjedovne čestice	Naziv rndine ili zemljištnoga komada	Razred	Težatbena vrst: oranice (površina) j.	□	livade i vrtovi j.	□	vinogradi j.	□	pašnjaci j.	□	šume j.	□	Čist prihod for.	nč.	Opazka	neplodno j.	□
30	Nutarnji grunt . . . . . ,		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	kuća i dvorište	1	20
20	„ vrt		—	—	1	200	—	—	—	—	—	—	6	—		—	—
450	Rudina Jarak	drugi	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—		—	—
		treći	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	4	30		—	—
	Svota:		2	—	4	200	—	—	—	—	—	—	14	30		1	20
	Prirast:																
630	Kupljeno od Ivana Rogića .	drugi	2	—	—	—	1	200	—	—	—	—	9	10	iz posjedovnog lista br. 30.	—	—
	Dakle ukupno		2	—	4	200	1	200	—	—	—	—	23	40		1	20
	Odpale																
	Dielom prodano Martinu Madjeriću		—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	4	30	uvrščuje se u posjed. list br. 40.	—	—
	ostaje dakle		2	—	1	200	1	200	—	—	—	—	19	10		1	20
	Od tog prosto od poreza . .		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		1	20
	te se ima oporezovati . . .		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	10		—	—

Digitized by Google

Županija: . . . . . .

Obrazac

Broj

PO-

u općini .....

prijavljenih promjena poreznog predmeta, i ob uredovnom

Broj stavke	Broj posjedovnog lista	Posjednik: IME	Posjednik: boravište	Kućni broj	Zemljištna čestica: mjestopisni broj	oznaka rudine	vrst težitbe	razred	površina sa 1600 □ hv. ral	površina sa 1600 □ hv. □ h.	čisti prihod u austr. vrednosti. fr.	čisti prihod u austr. vrednosti. n.	godišnja zemljarina u austr. vr. fr.	godišnja zemljarina u austr. vr. n	Br. stavke očevidn. zapisnika, pod kojom je promjena prijavljena	Razlog i vrieme (dan, mj. i g.) nastale promjene i vrieme prijave

b) ako pako iz jednog posjedovnog lista samo pod pojedinim mjestopisnim brojem nalazeće se posjedovne čestice prelaze na drugoga posjednika, u ovom se slučaju pod promjenu došavše posjedovne čestice u posjedovnom listu prijašnjega posjednika čitljivo prekrižaju, površina pako i čisti

Digitized by Google

Općina: . . . . . .

k točki a) §. 16.

VIII.

PIS

dne 188

nalazu izvidjenja, držanog vrhu istih na licu mjesta.

Zemljištna čestica po lag uredovnog nalaza								U s l i e d t o g a																	
								prirast				odpad				prirast		odpad							
mjestopisni broj	vrst težitbe	razred	površina sa 1600 □ hv.		čisti prihod u srebru		godišnja zemljarina austr. vr.		plodnoga zemljišta sa 1600 □ hv.		čisti prihod u austr. vr.		godišnja zemljarina u austr. vr.		plodnoga zemljišta sa 1600 □hv.		čisti prihod u srebru		godišnja zemljarina austr. vr.		neplodnog zemljišta				OPAZKA.
			ral	□	f.	n.	f.	n.	ral	□hv	f.	n.	f.	n.	ral	□hv	f.	n.	f.	n.	ral	□hv	ral	□hv	

dobodak istih podpiše se pod konačne svote posjedovnoga lista, te se od ovih odbije.

Na taj način brisane posjedovne čestice imadu se kao prirast u list novoga posjednika načinom u točki a) propisanim prenieti; (vidi primjer.)

Digitized by Google

c) ako se pod jednim mjestopisnim brojem upisana posjedovna čestica razdieli medju više posjednika, onda valja u posjedovnom listu prijašnjega posjednika pod promjenu došavšu posjedovnu česticu načinom u točki b) propisanim brisati još i u tom slučaju, ako jedan dio dotične posjedovne čestice i ostane vlastničtvo prijašnjega posjednika.

U vlastničtvu prijašnjega posjednika ostavši dio brisane posjedovne čestice ima se u posjedovni list ovoga, u vlastničtvo novih posjednika prešli dielovi iste pako u posjedovne listove ovih polag već gore označenih načela prenašati;

d) ako je tko, koji u občini posjedovnog lista još nije imao, ondje jednu ili više posjedovnih čestica stekao, ima se za takovoga posjednika otvoriti novi posjedovni list, i ovaj novi posjedovni list označiti sa tekućim brojem, sliedećim iza broja zadnjega posjedovnoga lista.

Obrazac

Županija . . . . . .

Popis očevid-

o promjenah u poreznom predmetu, koje su kod obć. (gradskoga) pogla-

Tekući broj	Prijavitelj				Promjena		
	I M E	obitalište	kuće	posjedovnog lista	vrieme		uzrok
			broj		mjesec	god.	

Digitized by Google

§. 17. U koliko občinski bilježnici (gradski porezni uredi, očevidnostni činovnici) agende oko očevidnosti i provadjanja nebi na način, označen u nazočnom naputku, ili u rečenom roku vršili, uporabiti će se proti istim strogost §-a 37. poglavja II. zak. članka XLIV.: 1883.

d) U slučajevih promjene poreznih predmeta.

§. 18. Občinsko poglavarstvo (bilježnik, gradski porezni ured, očevidničari) dužno je slučajeve promjene poreznih predmeta, što su stranke kod njega prijavile, ili na koje je isto naišlo, (točke 3. i 4. §-a 2. poglavja I.) uvrstiti u popis polag nazočnomu naputku priklopljenog obrazca br. III., i popis ovaj nadležnomu kr. poreznom nadzorniku mjesečno podnašati dogodice u občinu (grad) medjutim došavšemu očevidnostnom povjereniku uz potvrdu predati. (Vidi obrazac.)

k §-u 18.

Občina . . . . . .

nosti broj III.

varstva tečajem godine 18 . . prijavljene, ili koje je poglavarstvo pronašlo.

Prijave			Predmet promjene sačinjavajuće zemljištne čestice				Opazka
datum			mjesto-pisni br.	površina		težatbena vrst	
dan	mjesec	godina		k. rali	□ hv.		

Digitized by Google

Primjer k točki b) §. 16.

Topografički broj posjedovne čestice	Naziv rudine ili zemljištnoga komada	Razred	Težatbena vrst: oranice (površina) j.	oranice □	livade i vrtovi j.	livade i vrtovi □	vinogradi j.	vinogradi]]	pašnjaci j.	pašnjaci □	šume j.	šume □	Čisti prihod for.	Čisti prihod nč.	Stanbeni dio	Razred XII. a	Razred XII. b	Razred XII. c	Opazka.	neplodno j.	neplodno □
20	Nutarnji grunt. kuća . . .		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	kuća i kućište	1	600
16	vrt	prvi	—	—	—	800	—	—	—	—	—	—	3	—	—						
200	. . . . .	drugi	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—						
400	. . . . .	drugi	—	—	—	—	—	1000	—	—	—	—	4	20	—						
600	. . . . .	prvi	—	—	—	430	—	—	—	—	—	—	1	30	—						
800		prvi	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	2	—	—						
	Ukupno . .		4			1230		1000	4	—	—	—	16	50	2	—	1	—		1	600
	Odpad																				
400	Prodano Josi Grčiću	drugi	—	—	—	—	—	1000	—	—	—	—	4	20	—				Preuzima se u posjedni list broj 40		
16	Prodano Ignjatu Simiću . .	prvi	—	—	—	800	—	—	—	—	—	—	3	—	—						
	Ukupno . . .					800	—	1000	—	—	—	—	7	20	—	—	—	—			
	Ostaje dakle . . .		4	—	—	430	—	—	4	—	—	—	9	30	2	—	1	—		1	600
	Prirast																				
	kupljeno od Gjure Derežana	prvi	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—				Iz posjedovnog lista br. 60		
		treći	—	—	1	800	—	—	—	—	—	—	1	10	—						
	dakle ukupno . .		4	—	1	1200	—	—	4	—	—	—	10	40	2	1	—	—		1	600
	Ostaje koncem god. 188 . . .		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			

e) U slučaju promjene u hataru općine.

§. 19. Ako je hatar općine usljed pravomoćne sudbene osude, nagodbe, administrativne odluke ili odredbe zakonodavstva promienjen, a promjena ova nije spojena sa komasacijom ili inim uredjenjem posjeda — glede kojih je slučajeva u §§-ih 21—53. učinjena odredba — dužan je općinski bilježnik (gradski porezni ured, očevidničari) oko usljed promjene ove nuždnim postaloj zemljištničkog preustrojenja očevidnostnom povjereniku pruziti pomoć; ako pako u hataru općine usljed naseljenja itd. nastane nova porezna općina, ili se od jedne porezne općine k drugoj privaljuju oveće površine, pustare, te bi na lice mjesta došavši povjerenik očevidnosti našao, da je nastala promjena tolika, da provedba iste u zemljarinskih operatih premašuje pravu zadaću na vodjenje očevidnosti zvanoga općinskog bilježnika (gradskog poreznog ureda, očevidničara), dužna je općina u smislu §-a 27. na trošak posjednika pod promjenu padših površina namjestiti poslovodju, uz označenu u pozvanom §-u platu, koji iz- i uknjižbu prevaliti imajućih se površina, i u slučaju, ako nova porezna općina nastane, operat iste u smislu naputka očevidnostnog povjerenika polag u §-u 21. i sliedećih §§ih propisanog načina obavlja, odnosno sastavlja.

§. 20. Općinski bilježnik (gradski porezni ured, očevidničar) dužan je u predmetu dozvole privremenog oprosta od poreza kod općine predane molbenice podnieti kr. poreznomu nadzorniku u roku od 8 dana, i dozvoljene privremene oproste od poreza u dotičnih individualnih posjedovnih listovih i u individualnom popi u diobe poreza propisno držati u očevidnosti i nakon izmaka trajanja privremenog oprosta od poreza na temelju na takove zemljištne čestice proračunanog čistog dohodka porez propisati, odnosno odmjeriti.

Ovogledni propusti organa očevidnosti povlače za sobom posljedice, spomenute u §-u 37. zak. članka XLIV. : 1883.

f) U slučajevih komasacije ili inoga uredjenja posjeda.

§. 21. Ako je u području općine provedeno uredjenje posjeda, komasacija, izlučenje pašnjaka, segregacija šume ili naseljenje, pak su usljed toga sa promjenom posjeda i vrsti težitba bud i podpuno, budi samo dielom promienjene, dužna je interesirana općina u roku od šest mjeseci, računajuć od kako je po novomu stanju nastupila posjed, polag u dole sliedećih §§-ih ustanovljenih načela sastaviti novi operat zemljarinskoga katastra.

§. 22. Ako se je pako uredjenje posjeda, komasacija, protezala samo na stanoviti dio podrucja općine, u tom se slučaju mora novi operat samo glede ovoga diela područja sastaviti, uredjenjem pako netaknuti dielovi imadu se u novo sastavljeni operat iz stojećih u krieposti operata, uz pridržanje topografičkog reda, jednostavno prenieti.

§. 23. Ako se u općini provadja jednostavno samo izlučenje pašnjaka ili segregacija šume, ili se usljed toga u posjed supesjednika prešla površina medju ove jednostavno podieli: u ovom slučaju netreba sastaviti novi porezni operat, nego se tako nastala promjena ima na način, propisan u §-u 19., putem očevidnosti uvrstiti u operate.

§. 24. Ako se koja općina s ma kojega razloga preseli na drugi dio područja, u tom se slučaju ima novi operat sastaviti samo glede promienjenih dielova hatara, glede izselenjem netaknutih zemljištnih čestica pako, obzirom na topografički red, pošto se ovaj ima uviek početi kod nutarnjih zemljišta, može se promjena učiniti samo u pogledu mjestopisnih brojeva; težitbena vrst i razred istih ima se naprotiv ostaviti prama u krieposti stojećem gruntovničkom popisu, nu prijašnji mjestopisni broj ima se u svrhu ustanovljenja istovjetnosti posjedovnih čestica kraj novog mjestopisnog broja na kraj (margo) zemljištnika upisati.

§. 25. Čim je u hataru općine u §-u 21. spomenuta promjena nastala, dužna je općina o tom kr. poreznom nadzorniku odmah izvješće podnieti i podjedno se i o tom izjaviti, da li će pripravna i u stanju biti po namjestiti imajućem se poslovodji novi operat u ustanovljenom roku sgotoviti.

Digitized by Google

§. 26. Poslovodja ima se po občini uviek uz intervenciju nadležne upravne oblasti i očevidnostnog povjerenika namjestiti tako, da plaća njegova nepremašuje tri novčića za svaku katastralnu ral i zemljištnu česticu.

Sa pravljenjem operata skopčani ostali troškovi (tiskanice, podvoz, pristojbe indikatora itd.) obterećuju občinu.

Ovi se troškovi, kao i na gornji način ugovorom ustanovljene pristojbe poslovodje imadu razpisivati na pojedine posjednike, u razmjeru broja promienjenih zemljištnih čestica njihovih, i broja rali posjeda.

Ako je samo stanoviti dio hatara občine komasiran, i tako se samo glede promienjenog diela hatara ima napraviti novi operat, komasacijom (uredjenjem posjeda) netaknute površine pako se iz starog poreznog zemljištnika u novi porezni zemljištnik imadu pridržanjem topografičkog reda jednostavno prenieti: to za ovaj prenos pripada poslovodji pristojba od jednoga novčića za svaku ral i zemljištnu česticu.

§. 27. Po občini, odnosno po namještenom poslovodji imadu se sgotoviti sliedeći dielovi rada:

a) zapisnik ob opisu medje;

b) popis prigodom zametnuća radnja po očevidnostnom povjereniku označenih uzor-zemljišta;

c) predlog kako da se ustanove razredi;

d) abecedni imenik;

e) zemljarinski zemljištnik za razredjivanje;

f) potanki izvadak razreda;

g) posjed pojedinih posjednika pokazujući individualni posjedovni listovi, i konačno

h) tri primjerka svotnika (summarium) individualnih posjedovnih listova.

§. 28. Za sgotovljenje u predidućem §-u nabrojenih dielova rada ustrojava občina nuz namještenog poslovodju iz posjednika občine, računajuć amo i jednog i'i dva zastupnika veleposjeda, uz intervenciju nadležne upr. oblasti (županijskog kotarskog sudca*) posebni (katastralni) odbor, koji odbor prigodom lokalizovanja u hataru občine nalazećih se zemljištnih čestica djeluje skupa sa poslovodjom, i dužan je očevidnostnog povjerenika i očevidnostnog nadzornika u njihovom uredovanju podupirati.

§. 29. U §-u 27. nabrojeni dielovi rada imadu se po poslovodji uz sudjelovanje u smislu §-a 28. ustrojenog občinskog (katastralnog) odbora sgotoviti po naputku očevidnostnog povjerenika, te po načelih u sliedećih §-ih opisanih polag obrazca u krieposti stojećih dielova rada, primjereno faktičnom stanju.

§. 30. K zametnuću novih zemljarinskih operata nuždni, u krieposti stojeći opis medja, i porezni zemljištnik, kao i na uredjenje posjeda, komasaciju odnoseći se dielovi mjernički rada (zemljištna knjiga i mapa) predadu se prigodom zametnuća radnja po u občinu došavšem očevidnostnom povjereniku uz primku poglavarstvu, i poglavarstvo je obvezano tako preuzete dielove rada nakon sgotovljenja novih operata preizpitanje obavljajućemu očevidnostnom povjereniku uz povratak predane primke u neoštećenom stanju natrag dati.

§. 31. (Opis medje razpravljaju §§. 31 i 32.) Pošto se u smislu §-a 27. imade u prvom redu sgotoviti zapisnik ob opisu medja porezne občine, treba u tu svrhu nakon obilazenja u prisustvu načelnika susjednih občina medju občine u zapisniku ob opisu medja opredieljeno naznačiti

Opis medja neka se tako izvede, da medju obilazeći i opisujući odbor opis medje na onoj točki završi, na kojoj je počeo, nezalazeć nigdje s medje, prema tomu neka opis ni nesadržava občini nepripadajućega tudjega prostora, niti neka neizpusti koji diel občinskoga hatara.

Ako se promjenami, spomenutimi u §-u 21. nazočnog naputka, nije dirnulo u hatar i medjašne linije občine, može se u tom slučaju stari opis medja bez promjene ostaviti; u protivnom pako slučaju neka se nove medjašne linije u smislu prediduće točke ustanove i opis u zapisnik uvrsti a podjeduo treba prema tomu takodjer izpraviti i medjusobni zapisnik interesiranih susjednih občina. (Sliede obrazci.)

*) U Hrvatskoj i Slavoniji uz intervenciju kot. oblasti.

Digitized by Google

Obrazci k §-u 31.

Pošto je usljed komasacije u občini Dugoselo **nastala potreba, da** se sastavi novi zapisnik o opisu medje, to je katastralno povjerenstvo jučer i danas u tu svrhu medju obašlo.

U Dugomselu dne 20. travnja 1886,

N. N. s. r.
N. N. s. r.
članovi kat. povjer.

(M. P.)

N. N. s. r.
predsjednik kat. povjerenstva
N. N. s. r.
bilježnik kat. povjerenstva.

Obrazac

kako se ima sastaviti zapisnik o opisu medje.

Zapisnik o opisu medje.

Zemlja: Hrvatska.
Županija: .....

Kr. porezni nadzornik: .....
Kr. porezni ured: .....

Sastavljen dne 20. travnja 1886. po podpisanom **katastralnom povjerenstvu** občine N. N. i susjednih občina.

Občina N. N. medjaši sa občinami: (nabroji občine.)

Občina N. N. počima n. pr. kod križoputa glavnih **cesta i proteže** se medja uzduž potoka sve do ciglane, tu zakreće na desno i teče uz kolni put sve do medje susjedne občine N. N. naznačene sa **trobojnim stupcem itd.** prema mjestnim okolnostim.

Podpisani obišli smo svu medju i posvjedočujemo **ovime, da gornji** opis odgovara faktičnomu stanju, u dokaz čega podpisujemo **vlastoručno** ovaj zapisnik providiv ga sa občinskim pečatom.

U dne 188

N. N. s. r.
poslovodja.
N. N. s. r.
N. N. s. r.
članovi povjer. katastralnoga.

(M. P.)

N. N. s. r.
predsj. kat. povjer.
N. N. s. r.
bilježnik kat. povjer.

Digitized by Google

Obrazac k §-u 31.

Pop's uzor čestica, što ih je povjerenik očevidnosti

Županija: . . . . . .

Br.

Popis uzor

Broj stavke	Vrst težitbe	Razred kakvoće	Ime občina	d) Uzor čeplodnoga nasada	
				dubljina u stopah	OPIS
1	2	3	4	5	6

§. 32. Prigodom sgotavljanja novih zemljarinskih operata imadu se u občini predolazeći te pod istu težitbenu vrst spadajući prostori prama njihovoj plodivosti sa uporabom glede odnosnog razrednog područja na temelju zak. članka VII: 1875. ustanovljenih stupnjeva čistoga dohodka razredjivati, prilagodiv ih po očevidnostnom povjereniku iztaknutim uzorzemljištem, u koju svrhu imade poslovodja popis po povjereniku očevidnosti iztaknutih uzor-zemljišta na tiskanici polag pod br. IV. priklopljenog obrazca odmah sgotoviti, i predlog glede ustanovljenja razreda, u svrhu provedbe razredjivanja, u prepisu kod očevidnostnog povjerenika izvaditi.

Ova dva diela rada imadu se kod preizpitanja na licu mjesta, skupa sa ostalimi dielovi rada predati povjereniku očevidnosti.

Digitized by Google

predložio prigodom zametnuća operata.

Občina . . . . . .

IV.
čestica.

stica:

zemlje zdravice	Pad, stupanj vlažnosti i ostala svojstva	Položaj			Opazka
O P I S		potez	mjesto-pisni br.	ime posjed-nika	
7	8	9	10	11	12

§. 33. (O zemljištniku razpravljaju §§. 33—43.) Zemljištnik. Pošto je glavnim temeljem zemljarinskih operata zemljištnik, to treba na sastavljenje istog obratiti najveću pomnju; usljed toga ima se občinski poslovodja od strane očevidnostnoga povjerenika providiti sa nuždnimi naputci, i glede njegovih agenda temeljito podučavati.

§. 34. U porezni zemljištnik valja uvrstiti svaku pojedinu posjedovnu česticu redom u občini nalazećih se rudina prema njezinom mjestopisnom (topografičkom) ležaju, uz upis imena, dogodice pridievka za razlikovanje, prebivališta, broja kuće faktičnog posjednika, površine, vrsti težitbe i onaj razred kakvoće posjedovne čestice, u koji je po odboru u §-u 28. spomenutom prema uzor-zemljištu uvrštena.

Digitized by Google

Osobita se važnost ima na to položiti, da se dogodice jur zastarjelo numeriranje kuća prije sastavljenja zemljarinskoga zemljištnika uredi.

§. 35. Pošto u smislu zak. članka VII. : 1875. i XLIV. : 1883. zemljarina obterećuje faktičnoga posjednika porezu podvržene zemljištne čestice, to upis posjednikova imena u katastralni operat nedaje zakonitoga posjedovnoga, odnosno vlastničkoga prava ; usljed čega se redovito upisuje u katastralni zemljištnik ime faktičnog posjednika, neglededć na pravni naslov ; u koliko je ipak posjedovanje koje posjedovne čestice prieporno, zabilježuje se to u stupcu „opazke“ zemljištnika.

§. 36. Površina zemljištnih čestica ima se u porezni zemljištnik polag na temelju komasacionalnih ili inih izmjera napravljenih zemljištnih knjiga i autenticiranih mapa, a gdje je potanka katastralna izmjera jur obavljena, na temelju podataka iste ili na temelju podataka nakon provedbe potanke izmjere nastale promjene iztaknjujućeg mjerničkog lokalizovanja uvrstiti, i to u ralih od 1600 četvornih hvata, i u cielih četvornih hvatih.

§. 37. Svaka pojedina zemljištna čestiča uvršćuje se u onu vrst težitbe, u kojoj se redovito upotrebljava.

Vrsti težitbe, koje u obzir dolaze, jesu sliedeće:

a) oranica; b) vrt; c) livada (sjenokoša); d) vinograd; e) pašnjak; f) šuma; g) trstenik.

One zemljištne čestice, koje bi se po kojoj od izbrojenih vrsti težitbe gojiti mogle, ali se faktično po nijednoj izmedju njih neupotrebljivaju, treba u onu vrst težitbe upisati, kamo su prije spadale, a nemože li se to pronaći, tada u onu vrst, kamo susjedna ili najbližje ležeće zemljištne čestice iste kakvoće spadaju. (§. 11. zak. čl. VII.: 1875.)

Takove su čestice osobito one, koje su izvlaštene za željeznice, kao i za vojnička jahališta upotrebljena zemljišta, kamenolomi, ciglane, tovarišta, guvna, ilovnici, jalovine rudnika i taonica, vapnare (krečare), sadrovnici, glinke i pieskare, tresetnjaci, željeznički nasipi, jame za materijal željeznički, druga slična mjesta.

§. 38. U novi zemljištnik valja pod jednim mjestopisnim brojem uvrstiti vlastnost jednoga posjednika sačinjavajući, u jednom komadu ležeći i istoj vrsti težitbe spadajući prostor; stoga, ako pojedine zemljištne čestice sravnjene sa iztaknutimi uzor-zemljišti imadu znacaj više razreda, imadu se iste, ostaviv mjestopisni broj, u dotične razrede uvrstiti, a razmjer uporabljenih razreda neka se u stupcu „razred“ u slomu izrazuje, a brojevno podieljenje prostora neka se obavlja u stupcu „opazke“.

Posjedovne čestice, koje su manje od jedne rali, nemogu se podrazredjivati.

§. 39. Ako se pri dogodom komasacije pod jednim brojem upisana površina faktično polag više težitbenih vrsti upotriebljuje, imade se ovakova posjedovna čestica u novom poreznom operatu pod toliko posebnih mjestopisnih brojeva upisati, u koliko se vrsti težitbe faktično i redovito upotriebljuje.

§. 40. One površine, koje u smislu zakona nepodpadaju zemljarini, imadu se u porezni zemljištnik uvrstiti u topografičkom redu, obseg njihov ima se upisati u stupac „neplodno“, a kakvoća njihova u na to odnoseći se stupac „oznaka“.

§. 41. Ime i prezime, boravište i kućni broj svakoga u občini predolazećeg posjednika, i kod istoimenih posjednika u občini možda običajni naziv razlikovanja, ima se upisati u abecedni posebni popis, pa nuz ime svakog posjednika valja ubilježiti mjestopisni broj svake pojedine zemljištne čestice, spadajuće na njegov posjed.

§. 42. Za zemljištne čestice, koje će se primiti u nov zemljarinski zemljištnik, neka se upotriebi ona tarifa (ljestvica) čista dohodka, koja je tečajem na temelju z. čl. VII.: 1875. provedenog uredjenja zemljarine u pogledu onog procienbenog kotara, odnosno razrednog područja, u kojem dotična občina leži, ustanovljena.

Digitized by Google

§. 43. U slučaju sgotovljenja novih zemljarinskih operata, kod onih poplavnih posjeda, koji su iza kako je u smislu ustanova zak. članka VII. 1875. provedeno razredjivanje, ili u takovo vrieme, kada se kod razredjivanja kroz zaštite postignuto povišenje dohodka nije moglo već u obzir uzeti, pomoćju zaštita, napravljenih i rukovanih u smislu z. čl. XXXIX. i XL.: 1871. (odnosno zakonski član. XXIII.: 1885.) bilo o trošku pojedinog posjednika, bilo interesiranih družtva osušeni i kod kojih je na ove troškove potrošen bar peterostruki iznos u katastru ustanovljenog čistog dohodka, akoprem je uredjenjem posjeda ili komasacijom, ili prije iste vrst težitbe ovih posjeda promienjena; nemože se na temelju u krieposti stojećeg katastra odmjereni porez promieniti tečajem 15 godina, i u koliko bi za iste u smislu točke 7 b) §-a 2. oprost od poreza produljen bio, do izmaka produljenog vremena oprosta od poreza, u koliko bi usljed podnešene molbenice izrečena bila nepromienivost poreza; — u koju svrhu treba osim upisa polag novoga stanja, kod takovih posjedovnih čestica u stupcu „opazka“ novog poreznog zemljištnika i individualnog posjedovnog lista ubilježiti u vrieme sgotovljenja novih operata u krieposti stojeći čisti dohodak na temelju izvadka razreda, a nuz mjestopisni broj polag novoga popisa ima se na kraj zemljištnika u svrhu identificiranja ovih čestica upisati takodjer prijašnji mjestopisni broj.

§. 44. (Potanki razredni izvadak §§. 44 i 45.) U razredni izvadak imadu se u općini postojećim vrstim težitbe, i glede ovih ustanovljenim razredom spadajuće zemljištne čestice u redu polag mjestopisnih brojeva, skupa sa naznakom rudine i površinom njihovom upisati, površinu valja po razredih sumirati, i iza svake težitbene vrsti sgotoviti opetovanje strana, a na temelju toga na koncu razrednog izvadka sastaviti glavni svotnik polag težitbene vrsti i razreda.

Sliedi obrazac k §-u 44.

Digitized by Google

Obrazac k §-u 44.

Županija: ....

Br.

Svotni raz-

Broj stavke	Občina	I. razred ....f. n... ral	I. razred čisti prihod u for.	II. razred ....f. n... ral	II. razred čisti prihod u for.	III. razred ....f. n... ral	III. razred čisti prihod u for.	IV. razred ....f. n... ral	IV. razred čisti prihod u for.	V. razred ....f. n... ral	V. razred čisti prihod u for.
		površina i čisti prihod polag svotnoga									
	Oranica										
	Vrt										
	itd. itd.										
	Sveukupno										

IX.

Občina: . . . .

redni izvadak.

VI. razred ....f. n...		VII. razred ....f. n...		VIII. razred ....f. n..		Ukupno		Prosjek	Ukupna površina i čisti prihod občine	
razrednog izvadka										
ral	čisti prihod u for.	ral	čisti prihod u for.	ral	čisti prihod u for.	ral	čisti prihod u for.	u forintih	ral	čisti prihod u for.

Digitized by Google

Naputak.

Obrazac k §-u 44.

Razredni izvadak.

Topografički broj	Naziv rudine	Težatbena vrst	I. razred				II. razred				III. razr.				IV. razred			
			Površina		čist prihod		Površina		čist prihod		površina		čist prihod		Površina		čist prihod	
			jut.	□	f.	n.	j.	□	f.	n.	j.	□	f.	n.	j.	□	f.	n.
	Oranica																	
13	gornja rudina		4	600	24	20												
20	„ „		3	1100	18	—												
80	„		—	—	—	—	1	400	3	22								
150	Branjevina		—	—	—	—	—	—	—	—	5	40	4	40				
600	Jarak		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	105	1	56
	Ukupno:		8	100	42	20	1	400	3	22	5	40	4	40	4	105	1	56
	Livade																	
30	Sjenokoše		1	200	5	25												
	Ukupno:		1	200	5	25												
	Pašnjak																	
	Šuma																	
	itd.																	

Digitized by Google

Primjer.

U razredni izvadak imadu se težatbene vrsti jedna za drugom uvesti; n. pr. najprije oranice sa svimi parcelami, pod kojimi oranice naprvo dolaze, i to u onaj razred, u koji je i u zemljištnik uvrštena. Ne dolazi u obzir, što topografički brojevi ne teku po redu.

Čim se jedna težatbena vrst, naime sve parcele odnosne vrsti iz zemljištnika izpišu, imadu se sumirati, a svota mora sudarati sa svotom zemljištnika.

Isto tako valja postupati i kod ostalih težatbenih vrstih.

§. 45. U por. občini ležeći ukupni posjed pojedinih posjednika imade se — i to svaka zemljištna čestica napose — ekstrahirati iz novoga poreznog zemljištnika, ter upisati u individualne posjedovne listove, u koje osim imena, kućnog broja i dogodice oznake razlikovanja posjednika upisati treba mjestopisni broj, površinu i razred svake pojedine čestice, kao takodjer ime rudine, u kojoj zemljištna čestica leži, — konačno pako ima se površina u posjedovne listove unešenih zemljištnih čestica polag vrsti težitbe sbrojiti.

Zajednički posjedi uvršćuju se u posebni zajednički posjedovni list, na koji treba zabilježiti imena posjednika, možebitne oznake razlikovanja, boravište njihovo, ako u občini stanuju, kućni broj, te razmjerje kojim učestvuju u uživanju posjeda.

§. 46. (Individualni posjedovni listovi §§. 46—53.) Na temelju individualnih posjedovnih listova treba sastaviti tri primjerka svotnika (summarium) njihova, u koje se polag tekućeg broja posjedovnih listova u abecednom redu imadu upisati imena posjednika i površina posjeda njihova polag težitbenih vrsti.

Opazka.

Odnosne sume valja prenieti u svotnik posjedovnih listova, sastavljen polag abecedarnog imenika posjednika u občini.

Tim načinom sadržavati će potonji svotnik ime svakog posjednika i površinu cielog njihovog posjeda polag težatbenih vrstih.

Ovaj svotnik — nakon što se u njeg upiše i izračunani od svakog posjeda čisti prihod, služiti će temeljem individualnomu razporezanju zemljarine.

U ovom svotniku iztaknuta površina svake pojedine težatbene vrsti mora sudarati sa površinom iste težatbene vrsti u zemljištniku, a čist prihod mora sudarati sa či tim prihodom razreduoga izvadka.

(Sliedi obrazac k §-u 46.)

Digitized by Google

Obrazac k §-u 46.

Posjedovni list.

Topografički broj	Naziv rudine	Razred	Oranica jut.	Oranica □	Livada jut	Livada □	Vrt i ograda jut.	Vrt i ograda □	Vinograd jut.	Vinograd □	Pašnjak jut.	Pašnjak □	Šuma jut.	Šuma □	Neplodno zemljište jut.	Neplodno zemljište □	Čisti prihod for	Čisti prihod n.	Opazka
1	Nutarnji grunt . .														1	200			
2	Isto	prvi					2	10											
3	Jarak	drugi	10	600															
	Ukupno:		10	600			2	10							1	200			

§. 47. Čim je občinski poslovodja u paragrafu 27. ovoga naputka nabrojene dielove rada uz sudjelovanje u §-u 28. spomenutog občinskog odbora svršio, dužan je okolnost ovu dalnjeg uredovanja radi prijaviti kralj. poreznom nadzorniku.

§. 48. Pri očevidnostnom povjereniku za preizpitanje operata na licu mjesta urečeni rok dužno je poglavarstvo (gradonačelnik) u občini (gradu) barem 8 dana prije na običajni način proglasiti i u mjestu ne stanujućim posjednikom putem pošte staviti na znanje u svrhu, da interese svoje prigodom preizpitanja mogu valjano zastupati.

§. 49. Iz novih operata, koje je očevidnostni povjerenik na licu mjesta izpitao, a očevidnostni nadzornik glede oblika i bitnosti preizpitao i odobrio, dužno je poglavarstvo po kr. poreznom nadzorniku uz potvrdu razaslane nove katastralne zemljištnike i individualne posjedovne listove kod občinske kuće staviti 30 dana na javni uvid, i o tom posjednike polag ustanova prediućega §-a ubaviestiti sa upozorenjem, da proti dogodice tegobnom upisanju njihovih posjeda u zemljištnik, imenito proti neizpravnosti upisa posjeda, ako je takov posjed upisan na njihovo ime, što ga za vrieme sgotovljenja novoga operata nisu posjedovali, ili, ako je vlastiti posjed njihov upisan na ime drugoga, ili ako u obće nije upisan, proti površini zemljištnih čestica na temelju vjerodostojnih izmjerbenih podataka, u koliko bi pako površina krivo bila prenešena iz komasacionalne zemljištne knjige, jednostavnom uputom na komasacionalnu zemljištnu knjigu, i konačno proti uvrščeniu zemljištne čestice u težitbenu vrst i u razred, mogu u gornjem roku reklamovati i opotrage svoje poglavarstvu ustmeno prijaviti ili pismeno predati.

§. 50. U roku od 8 dana, računajuć od izmaka za efektuiranje opotraga urečenog roka od 30 dana dužno je poglavarstvo kod prijavljene i po občinskom bilježniku u popis uvrštene, ili pismeno uručene opotrage skupa sa katastralnim zemljištnikom dalnje odredbe radi, pod teretom odgovornosti, podnieti odmah kr. poreznom nadzorniku i podjedno točno označiti dan, kojega je opotražni rok od 30 dana izmakao.

§. 51. Za obaviti imajuće se na licu mjesta preizpitanje proti operatom u smislu prediućega §-a podnešenih individualnih opotraga po očevidnostnom povjereniku urečeni rok dužno je povlavarstvo (gradonačelnik) u občini (gradu) proglasiti na način, opisan u §-u 48.

§. 52. Čim su na temelju odobrenog izpitnog uspjeha individualnih opotraga izpravljeni individualni posjedovni listovi i svotnici istih po kr. poreznom nadzorniku občinskom poglavarstvu priposlani, dužan je bilježnik (gradski porezni ured, očevidničar) na temelju istih, shodno naredbi kralj. poreznog nadzornika, individualne razdielbene popise poreza smjesta izpraviti u poreznih knjižicah opotražitelja propisivanje rektificirati i glede neposrednih porezovnika usljed toga nastalu promjenu kod kr. poreznog ureda prijaviti.

§. 53. Oko radnja, što ih imade obavljati katastralno nadzorničtvo za lokalizaciju usljed potankoga izmjerenja ili naknadnoga mjerničkoga lokalizovanja, imadu občinska poglavarstva i katastralni odbori iste dužnosti, koje su gore glede usljed komasacije sgotovit imajućih se novih operata opredielјene; nu ipak s tom razlikom, da u ovih slučajevih agende poslovodje obavljaju procienbeni povjerenici lokalizovanja.

g) U slučajevih elementarnih šteta.

§. 54. U smislu §. 49. o rukovanju javnih poreza slovećeg zak. članka XLIV.: 1883. imade mjesta popustu poreza u vanrednih slučajevih štete, prouzročene elementarnimi nepogodami.

Takove elementarne nepogode jesu:

a) grad (tuča), povodnja i vatra;

b) poharanje plodina na obsežnijih, čitave poteze sadržavajućih zemljištih kroz bube;

c) glede oranica:

Digitized by Google

aa) takov mraz, ili zemnom vodom prouzročena povodnja, koja na čitave poteze sadržavajućih zemljištih;

bb) trajna suša, ili pod točkem a) i b) nabrojena takova elementarna nepogoda, koja na većih, čitave poteze sadržavajućih zemljištih, ljetinu posijanih zemljišta takovim načinom i u takovo vrieme uništi, da se oštećena zemljišta nemogu već u obće u onoj godini novim posijanjem učiniti rodnimi;

d) glede vinograda i hmeljnika mraz i tuča. Čim je slučaj štete kod občinskog poglavarstva u smislu točke e) §-a 3 po dotičnih posjednicih ili njihovih zastupnicih prijavljen, dade u roku od 3 dana, računajuć od primitka prijave, u občinah občinski sudac, sudjelovanjem bilježnika, kroz dva prisežnika, u gradovih gradonačelnik po jednom gradskom viećniku na licu mjesta sastaviti izvidni zapisnik, u kojem se označuje prirodna kakvoća elementarne nepogode, nadalje nabrajaju svi oni potezi i mjestopisni brojevi, gdje je plodina trpila, ili kuća, koja je izgorjela, ili povodnjom uništena.

Obrazac k §-u 46.

Županija . . . . . .

Br.

P o-

onih zemlj. čestica koje su u području občine ..... dne.... oštećene i stoga u

Prijavljeno kod kr. por. nadzornika

Da je prijava u istinu učinjena, potvrdjujem :

1	2			3	4	5	6		7	8		9		10	11	12
	Oštećeni zemljoposjednik					Oštećena zemljištna čestica: polag katastra								Prigod. izv. na licu mjesta zemlj. čest.		
Te kući broj	I M E			stan	kućni broj	mjestopisni broj	površina po □ hvatih		vrst težitbe	čisti prihod u austr. vr.		godišnji porez		pronadj. je posijana, posadj. ili na ugaru	ošteć. u ljetini kod livadah u sienu ili ugaru	polag povjer. procjene u 1/3 2/3 dielu ili u cielom
							ral	□hv		for.	n.	for.	n.			

Digitized by Google

§. 55. U smislu predidućega §-a sastavljeni izvidni zapisnik, kao i prijavu štete posjednika, ili posjednikah dostavlja občinski sudac (gradski načelnik) odmah kr. poreznom nadzorniku, i pripošlje podjedno polag točke e) §-a 3. primljenu cienu za tiskanicei nuždne za popis štete, u svrhu, da se učini odredba i naručene tiskanice izruče.

§. 56. Čim občinski sudac (gradski načelnik) kod kr. poreznog nadzornika naručene tiskanice primi, dati će na temelju skupa sa tiskanicami povraćenog izvidnog zapisnika, glede zemljišta na temelju podataka katastralnih posjedovnih listova, prvih 9 stupaca popisa slovo A, broj V., a glede kuća na temelju podataka istogodišnjeg popisa prvih 12 stupaca popisa slovo B, br. VI. kroz občinskog bilježnika (gradskog poreznog ureda) izpuniti do roka, štono ga je kr. porezni nadzornik za popis štete iztaknuo, stupce 6., 8. i 9. popisa slovo A. i 8., 10., 11. i 12 popisa slovo B. sbrojiti (sumirati), i držat će tako izkaz u pripravnosti do ročišta, što ga je očevidnostni povjerenik za popis štete naredbom pravodobno unapred urekao.

Obrazac k §-u 46.

Sjedište kr. por. nadzornika: . . . .

V.

pis

svrhu odp. por. u smislu §§-a 49. 50. z. čl. XLIV : 1883. popisane 188... kroz....
dne . . . . . mjeseca . . . . . 188. br. . . .

N. N. porezni nadzornik.

13		14		15		16		17		18		19		20
Zak. ustanovljeni popust poreza g...														
po stavkah		po posjednicih ukupno		u stupcu 14. sadržan porez, radi izrač. obć. d. prir. po z. čl. XLVI. §. 15. 1883. z.		Obći doh. prir. rač. sa 30% podstupcem 15. sad. zaokr. tem. por.		Na ter. posj. u tek. g. 18... nak. odb. mož. brisanja još preostali doh. prir. iza kuć. i z.		Obzir. na svotu sadr. u st. 17. u smislu §. 15 z. čl. XLIV. 1883 odpis. im. obći d. prirez		U stupcih 14. i 18 sadržane svote skupa (odpis zemlj. i obćin. doh. prir. sk. uzeto)		O P A Z K A
for.	nč.	for.	nč.	for.	nč.	for.	nč.	for.	nč.	for.	nč.	for.	nč.	

Digitized by Google

Obrazac k §-u 46.

Županija . . . , . . .
Općina . . . . . .

Br.
Po-

onih sgrada. koje su usljed požara (povodnje) u općini . . . . .
za stanovanje i stoga u svrhu odpisanja poreza u smislu §§-a
kod kralj. por. nadzornika dne . . . . .
Da je prijava doista učinjena potvrdjujem:

1	2	3	4	5	6	7	8		9	10		11		12		13	14	15	16	
Tekući broj	Oštećeni posjednik		Broj oštećene kuće	Polag upisnika za odmjerenje poreza												pol. na licu mjnih za stan. ne-				
				razrednoj kućarini					najamnoj kući							razrednoj kućarini				
				podpadajući stanovni dielovi												podpad. stan				
	I M E	boravište		broj	razred	stepen	godišnja razredna kućarina		broj	čisti najamni prihod		godišnja najamnina i kućarina		ukupna kućarina (stupci 8. i 11.)		broj	razred	stepen	odpisali imajuća se razredna kućarina	
							for.	n.		for.	n.	for.	n.	for.	n.				for.	n.

Digitized by Google

Obrazac k §-u 46.

Sjedište kr. por. nadzornika: . . . . . .
Sjedište kr. por. ureda . . . . . .

VI.

pis.

dne . . . . mjeseca . . . . . god. 18 . . neprikladnimi p stale 49., 5)., z. čl. XLIV. 1883. popisane. Slučaj štete prijavljen je mjeseca . . . . . god. 18 . . pod br. . . .
. . . . . kralj. porezni nadzornik.

17	18		19		20		21		22		23		24		25		26		27
obavlj. izp. oštećeprikladn. postalih					u 16om		u 19om		Obći dohod. prirez										
	najamnoj kućarini								40% iza u 20-om		30% iza u 21-om								
	beni dielovi																		
broj	čisti najamni prihod		odpisati imajuća se najamna kućarina		stupcu sadržani porez radi izračunanja obć. doh. prireza, u sm slu §-a 15. z. čl. XLIV. 1883. zaokruženo				stupcu sadržanog zaokruženog temeljnog poreza				Na ter t posjednika u tek. g. 18.... nak n odbitka možebitnih brisanja još prostali obći doh. prirez iza kućarine i zemljarine		Obzirom na svotu, sadržanu u stupcu 21., u smislu §-a 15 z. čl. XLVI. 1883. ovdje odpisati imajući se obći doh. prirez		U stupcih 16, 19. i 25. sadržane svote skupa uzeto (odpis ukup. kućarine i obć. doh. prireza.)		OPAZKA
	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	

Digitized by Google

§. 57. Koli popisu slovo A. toli onomu pod B. ima se na temelju ovih propisa polag obrazca slovo C. broj VII. po općinskom bilježniku

Obrazac k §-u 57.

Jurisdikcija: .....

Kr. por. nadzornik: .....

Kr. porezni ured: .....

Općina (grad) .....

Br.

I z-

onih popusta poreza, koji su dozvoljeni unutra poimence na-

..... god. 18.... u općini

1	2	3	4	5		6		7	
Tekući broj	Oštećenog posjednika			Za god. 18..... zakonito ustanovljeni popust					
				na zemlj.		na naj. kućarini		na razred. kućar.	
	I M E	boravište	kućni br.	i z n o s o m					
				for.	n.	for.	n.	for.	n.

Digitized by Google

(gradskom poreznom uredu) sastavit posebni jedan izkaz, te se prva četiri stupca istoga takodjer izpunjuju

Obrazac k §-u 57.

VII.

k a z

brojenim zemljo- (kuće-) posjednikom usljed dne ..... mjeseca kroz . . . . . pretrpljenih šteta.

8		9		10		11		12		13		14		15		16		17
u 5-om		u 6-om		u 7-om		obći doh. prirez						Na teret posjednika u g. 18... iza pod št. 5. 7. sadržanih vrsti poreza, obzirom na možeb. brisanja još postoj. obći d. prirez		Obzirom na u stupcu 14. sadržanu svotu u smislu §a 15. zak. čl. XLVI. 1883. odpisati imajući se o. d. prirez		U stup. 5. 6. 7. i 15. sadrž. svote sk. uzeto		Vlastor. podpis posjed. u dokaz, da je u st. 16. sadr. svota up. u nj. p. knjižicu
stupcu sadržani porez u svrhu izračun. obć. doh. prireza u smislu §. 15. z. čl. XLVI. 1883. zaokruženo						30% iza u 8-om stupcu sadržan. zaokr. poreza				40% iza u 9-om		iza u 10-m						
for.	n.	for.	n.	for.	n.	f.	n.	f.	n.	f.	n.	for.	n.	for.	n.	f.	n.	

Digitized by Google

§. 58. Ako je elementarna nepogoda stigla više i toliko posjednika, da za uvrštenje oštećenika u popis treba više araka, to se onda ti arci sašivaju, a konac za sašivanje upotrieblјene niti pripečati se sa pečatom občine (grada).

§. 59. U popisu štete nesmije se ništa strugati, nego se pogrieško upisana stavka ima vodoravnim potezom tako izbrisati, da se izvorno pismo čitati može.

§. 60. Prijavljenu elementarnu štetu popisuje i ustanovljuje na licu mjesta povjerenstvo.

Predsjednik toga povjerenstva je očevidnostni povjerenik, dogodice drugi izaslani organ nadzornika; u malih i velikih občinah su članovi: po poglavarstvu u tu svrhu izabrana dva strukovnjaka, procjenitelja iz mjesta; u gradovih sa uredjenim viećem dva gradska viećnika; u gradovih sa pravom jurisdikcije pako dva člana municipalnog odbora.

§. 61. Članovi povjerenstva nemaju pravo na dnevnice ili na naknadu troškova iz državne blagajne.

§. 62. Polag §-a 60. ustrojeno povjerenstvo ovlašćeno je iz u smislu §-a 56. sastavljenog popisa A. dogodice izostale oštećene posjedovne čestice prigodom izvida na licu mjesta naknadno u isti uvrstiti.

§. 63. Čim je popis štete na licu mjesta dovršen, zaključuje povjerenstvo popis A. sliedećim napisom: „Da smo u ovom popisu popisanu štetu na licu mjesta vierno istini, polaj najbolje sviesti naše procienili, posvjedočavamo na mjesto prisege, podpisom u ših imena; nadalje potvrdjujemo, da su u stupcih 5., 6, 7, i 8. ovoga popisa ubilježeni mjestopisni brojevi, površina, vrst tlažitbe i čisti prihod istih u svemu suglasni sa u katastralnih posjedovnih arcih sadržanimi." Dano itd. (podpisi i pečat).

Popise A., B. i C. o popisu štete preuzimlje predsjednik povjerenstva u svrhu, da ih podnese kr. poreznom nadzorniku.

§. 64. Čim je občinsko poglavarstvo (gradsko vieće) od kr. poreznog ureda primilo izkaz slovo C. dužno je na temelju istog odpušteni porez u poreznu glavnu knjigu, kao i u poreznu knjižicu porezovnika upisati dati bezodvlačno, najkašnje pako u roku od 14 dana, i da je upis obavljen, potvrditi dati po interesiranom posjedniku vlastoručnim podpisom njegovim u zato oprediellenom stupcu 7. izkaza C.

§. 65. Čim je u prediućem §-u spomenuti upis glede svih stavaka dovršen, napiše upis obavljajući občinski (gradski) činovnik na izkaz slovo C. sliedeću potvrdu:

„Uredovno posvjedočavam, da sam u ovom izkazu sadržane porezne stavke u poreznu knjižicu pojmence pobilježenih posjednika i u občinsku glavnu poreznu knjigu bez pogrieške upisao."

Zaporku ovu imade upis obavljajući obć. (gradski) činovnik datovati i vlastoručno po pisati, a po tom se popis C. po občinskom poglavarstvu (gradskom naceinniku) pošalje bezodvlačno kr. por. nadzorniku.

§. 66. Proti po kr. poreznom nadzorniku, usljed elementarne štete u prvom stepenu ustanovljenim stavkam popusta poreza ima mjesta prizivu, i to u drugom stepenu na upravno povjerenstvo, u trećem stepenu pako na financijalno upravno sud šte. Ako bi kr. por. nadzornik pravodobno podnešeni priziv odputio, imade proti ovoj odpućujućoj odluci mjesta daljnjemu prizivu u roku od 15 dana, računajuć od dana uručbe iste, ako pako stranka ili zastupnik iste, usljed od njega nezavisna i po njemu neuklonive zaprieke na meritum stvari odnoseći se priziv u zakonitom roku uručiti nije mogla, onda ima mjesta opravdanju, koje su u roku od 15 dana, računajuć od zadnjega dana propušćenog roka, uručiti imade kod kr. poreznog nadzornika.

Porezovnik imade se po občinskom poglavarstvu (gradskom vieću) prigodom upisa odpuštenog poreza u poreznu knjižicu ubaviestiti, da proti po poreznom nadzorniku dozvoljenim stavkam odpisa poreza može na upravno povjerenstvo upraviti imajući se možeb tni priziv u roku od 15 dana kod kraljevskog poreznog nadzornika — a proti odluci upravnog povjerenstva

Digitized by Google

na financijalno upravno sudište upravitĭ imajući se dogodični priziv svoj kod predsjednika upravnoga povjerenstva uručitĭ u roku od 30 dana, računajuć od uručbe drugo-stepene odluke.

B. Agende kr. poreznog nadzornika i kr. očevidnostnog povjerenika.

§. 67. Kontroliranje vodjenja očevidnosti vrši kr. porezni nadzornik u smislu zak. čl. XXII.: 1885. po u tu svrhu njemu podčinjenih povjerenicih očevidnosti.

Djelokrug očevidnostnih povjerenika: (vidi §. 2. z. čl. XXII: 1885.) 1. izvršuju na temelju naredbe kr. por. nadzornika kontrolu nad poslovanjem občinskih bilježnika, gradskih poreznih ureda i činovnika očevidnosti, to jest oni kontroliraju:

a) prijavu i popisivanje promjena posjeda, upisivanje, provedenje tih promjena u katastralnih poreznih operatih, ter uvažavanje istih kod individualnog razpisivanja poreza, nadalje točno obdržavanje za prijavu promjena posjeda određenih rokova;

b) propisno podastiranje molbenica i opotraca, koje su kod občinskoga poglavarstva podnešene, i odnose se na one poslove, koji su pridieljeni djelokrugu kr. poreznog nadzornika, — u smislu §-a 3. i 11. nazočnoga naputka;

c) razpisivanje, uknjižbu i pobiranje zemljarine, razredne kućarine, ter občinskih i županijskih poreza, kao što i onih prinesaka, koji se na načiu izravnih poreza imaju utjerivati, i obterećuju pojedina družtva za uredjenje voda;

2. Na licu mjesta izpituju glede zemljarine po strankah neposredno kod kr. por. nadzornika pismeno, ili kod občinskoga poglavarstva ustmeno prijavljene i u popis uzete:

a) krive upise,
b) promjene poreznog predmeta,
c) prednete molba za privremeni oprost od poreza,
d) slučajeve elementarnih šteta,
e) promjene obć. hatara,
f) pritužbe proti površini, u koliko iste nezahtievaju mjerničko umiešanje.

3. U pritomosti dvajuh obć. poglavara ustanovljuju razrede onakovih zemljištnih čestica, koje se iznova imaju klasificirati ili usljed diobe, ili u slučajevih točke 2., ili usljed onih promjena, koje se polag §§-a 8. i 9. z. čl. XVII.: 1883. imaju u obzir uzeti povodom opustošenja, koje je phylloxera — buha počinila;

4. obistinjuju u katastralnih operatih dogodice promjenjene poplavne okolice jur postojećih družtva za uredjenje voda, ter poplavne okolice onih, koja su novo nastala;

5. u slučajevih na području županije provedenih komasacija i uredjenja posjeda, izuzam u §-u 6. z. čl. XLV.: 1880. spomenute erdeljske dielove, predhodno izvidjaju i nazuaćuju za težitbene vrsti, postojeće u hataru občine, te za njihove razrede u smislu zak. čl. VII.: 1875, ustanovljene uzor-čestice toga radi, da se promienjene zemljištne čestice uzmognu u razred prema faktičnomu stanju uvrstiti, i da se iste promjene privremeno opoznežu. —

Ako se je težitbena vrst ovih uzor-čestica medjutim promienila, ili je nastala potrieba postavljenja onakovih uzor-čestica, kakovih je doduše bilo u onom katastralnom kotaru, ka kojem je dotična občina pripadala, ali u vrieme provadjanja radnja uredjenja zemljarine nisu u občini obstojale, naznačuju onakove, koje onim susjednih občina odgovaraju i uvode u radnju

Digitized by Google

poslovodju, kojeg občina posredovanjem njegovim i nadležne upravne oblasti ima si uzeti.

Preizpituju po poslovodji sgotovljeni operat i dostavljaju ga radi strukovnog preizpitanja dotičnomu očevidnostnomu nadzorniku, te iz skupnih operata, koje je nadzornik za očevidnost preizpitao, odobrio i kr. poreznom nadzorniku priposlao, pošalju na temelju naredbe kraljevsko poreznog nadzornika novi katastralni zemljištnik, posjedovne listove i svotnike istih uz priznanicu občinskom poglavarstvu radi izloženja na javni uvid kroz 30 dana u svrhu, da ob izloženju operata običajnim načinom ubavešteni posjednici mogu proti zemljištničkom upisu reklamirati; konačno

6. svršavaju sve one poslove, koje im kr. porezni nadzornici povjeravaju, imenito pribave prigodom njihova boravljenja u občini sve one podatke, kojih pribavljenje im je kr. por. nadzornik naložio.

a) Oko prijavljenja, popisivanja i provedenja promjena posjeda.

§. 68. Kada očevidnostni povjerenik prigodom redovitog revizionalnog putovanja ili usljed osobitog izaslanja dolazi u občinu, dužan je uredovanje obć. bilježnika (gradskog poreznog ureda, očevidnostnog činovnika) oko popisivanja nastalih promjena posjeda u svih potankostih podvrći točnoj i potankoj reviziji, osobito u §§-ih 6., 13. i 14. propisane očevidnostne popise od stavke do stavke točno pregledati i temeljito osvjedočenje si pribaviti o tom, da li su prijavljene promjene posjeda u očevidnostni popis broj I. u obće i primjereno propisom uvrštene i da li su u spomenutih §§-ih 6. i 13. popisih sadržane promjene posjeda u individualnih posjedovnih listovih i individualnih razdielbenih popisih poreza točno, valjano i propisno provedene, da li su nacrti pod diobu došavših posjedovnih čestica u popis, spomenut u §-u 13. na odredjeni način urisani, da li su nastale promjene posjeda po posjednicih faktično i u ustanovljenom roku prijavljene, da li neprijavljene, nu občenito poznate promjene nepremašuju broj po obć. bilježniku (gradskom porezuom uredu, očevidničaru) u posebni popis polag §-a 13. uvrštenih promjena i konačno, da li občinsko poglavarstvo (gradonačelnik) nečini propuste oko dužnoga podnešenja po posjedniku kod njega urečenih molbenica i opotraga kralj. poreznom nadzorniku?

§. 69. *) (Vidi naredbu) Ako očevidnostni povjerenik prigodom izpitanja primeti, da prijavljene promjene posjela u popis, propisan u §-u 6. ili nisu nikako, ili su manjkavo i ne polag ustanova odnosnih §§-a poglavja II. uvrštene, te da u posjedovnih listovih i u individualnih razdielbenih popisih poreza ili nisu nikako, ili su manjkavo i protupropisno provedene, da u posebni popis, polag §-a 12. neprijavljene nu občenito poznate promjene posjeda ili nisu nikako, ili su manjkavo popisane, da se u posebni popis spomenut u §-u 13., nacrti podieljenih posjedovnih čestica ili nikako, ili ne na propisani način urišu, i konačno, da se nemarno postupa oko dužnoga predlaganja kod poglavarstva (gradonačelnika) uručenih molbenica i opotraga kr. poreznom nadzorniku: u tom slučaju upozoruje občinskoga bilježnika (gradskog načelnika, porezni ured, očevidnostuog činovnika) na nadjene manjke, podučava ga glede njegovih agenda, i upućuje ga, da opažene manjke bez zatezanja izpravi, u koliko pako občinski bilježnik (gradski porezni ured, očevidničar) u §-u 13. spomenuti nacrt nebi napravio, ili nebi kadar bio sgotoviti ga: to imade taj nacrt u posebnom popisu br. II. polag odredbe pozvanoga §-a s mjesta sam napraviti.

---

*) K §-u 69. Okružnicom br: 7993. 1886. (P. k. br. 15.) odredilo je ministarstvo, da kr. por. nadzorn k ima strogu kontrolu voditi vrhu djelovanja povjerenika, od njih svaki put zahtjevati izvješće o obavljenom poslu.

O mjesečnih uspjesih pako imade nadzornik izvješčivati upravnom odboru.

Digitized by Google

Po občinskom bilježniku (gradskom por. uredu, očevidničaru) prigodom popisivanja promjena posjeda obavljeno razredjivanje usljed u osobi posjednika nastalih promjena podieljenih zemljištnih čestica, koje su prigodom prvobitnoga zemljištničkoga popisanja jur podrazredjene bile, imade očevidnostni povjerenik, neglededć na to, da li je proti tomu podnešena opotraga ili ne, prigodom svoga boravljenja u občini, u prisutnosti dvajuh članova občinskoga poglavarstva i ako je moguće, interesiranih vlastnika, na licu mjesta preizpitati i dogodično krivo razredjivanje izpraviti, i na naslovni list očevidnostnog popisa — uz točno označenje toga, do koje je stavke popisa preizpitanje obavio i kod kojih je stavaka, naznačiv ih brojevno, proveo preinake razreda, napisati preizpitnu zaporku, koju datuje i podpiše; opažene neizravnosti, propuste i nepravilnosti pako imade kralj. poreznom nadzorniku prijaviti, jer će se u protivnom slučaju za manjke, nepravilnosti i propuste, koje nije prijavio, i koje su prigodom po predpostavljenoj oblasti preduzete revizije opaženi, jedino on službenim putem potegnuti na odgovornost.

§. 70. Prizive, što su ih interesirani posjednici u smislu §-a 11. poglavja II. proti po obć. bilježniku (gradskom poreznom uredu očevidničaru) prigodom uvršćenja usljed promjene posjeda podieljenih zemljištnih čestica u očevidnostni popis, obavljenom i po očevidnostnom povjereniku izpitanom razredjivanju podnieli, dužan je kr. porezni nadzornik u svrhu preizpitanja na licu mjesta odmah priposlati dotičnomu očevidnostnomu nadzorniku i u koliko su ovi prizivi unutar u pozivnom §-u pozivanoga roka, nu ipak u takovo vrieme podnešeni, kada su njemu u smislu § a 14. očevidnostni popisi jur podnešeni, imade u svrhu preizpitanja na licu mjesta istodobno sa prizivi priobćiti očevidnostnomu nadzorniku takodjer i ove.

Nakon izmaka u §-u 11. uređenoga roka zakasnjeno podnešeni prizivi imadu se po kr. poreznom nadzorniku jednostavno odputiti.

§. 71. Kr. porezni nadzornik — čim mu je očevidnostni nadzornik priobćio uspjeh preizpitanja na licu mjesta, povrativ mu prizive i očevidnostne popise — dužan je u slučaju, ako je očevidnostni nadzornik prigodom izpitanja na licu mjesta po občinskom bilježniku (gradskom poreznom uredu, očevidničaru), odnosno po očevidnostnom povjereniku ustanovljeno razredjivanje podieljenih posjedovnih čestica preinačio, promjene te sadržavajuće očevidnostne popise bez zatezanja izdati občinskomu bilježniku (gradskomu poreznomu uredu, očevidničaru) u svrhu bezodvlačnoga provedenja tih promjena u odnosnih individualnih posjedovnih listovih i individualnih razdielbenih popisih poreza, u onom slučaju pako, ako je očevidnostni nadzornik po občinskom bilježniku (gradskom poreznom uredu), odnosno po očevidnostnom povjereniku provedeno razredjivanje nepromienjeno potvrdio — o tom interesirane posjednike uz povratak priziva njihova ubaviestiti.

§. 72. Po občinskom bilježniku (gradskom poreznom uredu, očevidničaru), kr. por. nadzorniku u smislu §-a 14. podnešeni očevidnostni popisi imadu se po očevidnostnom povjereniku preizpitati, pa u koliko bi u istih bilo po njemu na licu mjesta neizpitanih stavaka, ima iste na licu mjesta u smislu prediduć ih §§-a sgodom preizpitati, i iza kako je to učinjeno, ako nepredleži u §-u 69. spomenuti slučaj, ima se očevidnostni popis br. II. dalnje određbe radi podnieti ministru financija, očevidnostni popisi br. I. pako i u §-u 12. spomenuti posebni popis imadu se dostaviti uz povratak uredu za odmjerivanje prisiojba u svrhu ustanovljenja iza u istom sadržanih promjena posjeda dogodice još neodmjerenih pravnih pristojba, i na temelju u smislu §-a 69. podnešenoga izvješća očevidnostnog povjerenika ima se proti občinskom (gradskom) očevidnostnom organu, koji je zanemarenje počinio, te proti posjedniku u svrhu uzpostavljenja i obdržavanja u očevidnosti nuždnoga reda odmah uporabiti odredba §. 3. odnosno §-a 17.

§. 73. Kr. ured za odmjerivanje pristojba pregledava po kr. poreznom nadzorniku u smislu prediduć ega §-a priobćene mu popise, i u koliko iza u ove popise uvrštenih medjuvremenih promjena posjeda pravne pristojbe dosada odmjerene nebi bile, odmjeri iste bezodvlačno, obzirom na vrieme

Digitized by Google

kada je promjena nastala, i na pravnu narav ove, ter obaviešćuje o tom interesirane stranke, priobćiv im propisni platežni nalog. (Vidi opazku dole.)

b) U slučajevih krivih upisa, zapisanja.

§. 74. Ako budi ureda radi, budi na temelju prijave občinskog poglavarstva, ili vlastnika zemlje ma kada proizidje, da se je u zemljarinske operate uvukla koja pogrieška izračunanja ili krivi upis (zapisanje), imade kr. porezni nadzornik u svrhu izpravljenja pogrešne stavke (točka 5. a) § a 4. z. čl. XLIV. 1883.) pogrešni individualni posjedovni list — u koliko isti njemu podnešen nije — odmah zaiskati i po očevidnostnom povjereniku odmah izpitati dati.

Očevidnostni povjerenik sravnjuje pogrešni posjedovni list sa potankim razrednim izvadkom i sa svotnikom (summarium) posjedovnih listova, pak ako se prigodom tako provedenog izpita izkazuje, da u operatih ima krivog upisa, bolje rekuć zapisanja ili takove pogrieške izračunanja, koja konačnu svotu pravo izračunanog čistog prihoda razrednog izvadka i u pogledu občine ustanovljeni porezni iznos nemienja: onda imade kod kralj. poreznog nadzornika odmah predlog učiniti na izpravak krivog upisa ili pogrešnog računa.

Ako bi pako izpitanje na vidjelo donielo, da se je u operate faktično uvukla takova pogrieška u računu, koja bi, ako se sama izpravi, pravo proračunani konačni iznos čistog prihoda potankog razrednog izvadka i usljed toga takodjer svotu na cielu občinu propisanog poreza tako promienila, da se ista usljed toga umanjuje ili povećava: u tom je slučaju dužan očevidnostni povjerenik, dogodice takodjer sudjelovanjem računovodstva kr. por. nadzornika, protupogriešku prijavljene ili pronadjene pogrieške potražiti, i predložiti, da se iste izprave.

Kr. por. nadzornik imade na temelju predloga očevidnostnog povjerenika pogrešni posjedovni list ili posjedovne listove, i na temelju ovih svotnik posjedovnih listovah po očevidnostnom povjereniku, individualni razdielbeni popis poreza pako po občinskom bilježniku (gradskom poreznom uredu, očevidničaru), ako se radi o neposredno plaćajućem porezovniku, takodjer po kr. por. uredu s smjesta izpraviti dati i u slučaju umanjenja dade izravnanje poreza — obzirom na vrieme zastare od 5 godina natrag dielovanjem do godine krivog propisa, obaviti, u slučaju povišenja pako dade propisati razliku počamši od one godine, koje je krivi upis ili pogrieška izračunanja prijavljena ili pronadjena.

U takovih slučajevih ima se ministru financija kratko izvješće podnieti. —

§. 75. Ako je u porezne operate porezu nepodvrženo zemljište kao porezu podvrženo, ili porezu podvrženo zemljište kao porezu nepodvrženo uvršteno, imade se i ova krivim upisom smatrati imajuća se pogrieška uviek izpraviti.

U takovih slučajevih valja slieditи postupak, ustanovljen u §-u 87. i slieđećih glede slučajeva promjene poreznoga predmeta.

§. 76. Izpravku pogriešnoga upisa u zemljištnik ima mjesta:

a) ako je jedna te ista zemljištna čestica u zemljarinski operat iste občine više puta uvrštena;

Opazka. K §-u 72. i 73. Okružnicom br. 27028. 1886. (P. K. br. 27.) preinačilo je ministarstvo financija izvornu ustanovu toga §-a onamo, da občinski bilježnik očevidnostne popise (§. 12.) po obrazcu I. neimade više uredu za odmjerivanje pristojba, već nadležnomu kr. por. uredu priposlati radi razpoložbe glede eventualno nuždnog odmjerenja pristojbe.

Digitized by Google

b) ako je jedna te ista zemljištna čestica u operat više poreznih občina uvrštena;

c) ako koja zemljištna čestica nije uvrštena u zemljištnik one por. **občine, ka** kojoj faktično spada;

d) ako je koja zemljištna čestica iz katastralnih operata posve izpuštena;

e) ako je u naravi nepostojeća zemljištna čestica u operate uvrštena; konačno

f) ako je površina koje zemljištne čestice u porezne operate krivo uvrštena.

§. 77. Kr. por. nadzornik imade u slučajevih prediđućega paragrafa kod njega podnešene molbenice — u koliko pod točkom f) §-a 3. propisane potriebštine nebi imale — jednostavno odbiti, u koliko pako propisanim uvjetom odgovaraju, po očevidnostnom povjereniku na licu mjesta izpitati dati.

§. 78. Očevidnostni povjerenik, držeći se toga temeljnoga načela:

1. da se u katastralni operat občine imadu i mogu samo ona zemljišta uvrstiti, koja upravno k istoj spadaju, i

2. da ukupna površina hatara občine samo u tom slučaju može doći pod promjenu, ako se faktično dokaže, da je prigodom izmjere koji dio međašne linije pogrešno uvršten: imade izdane mu molbenice i iste poduprijuće okolnosti na licu mjesta potanko izpitati, te ako u slučaju na točke a) i f) §-a 76. temeljene molbe prigodom izpita, uz privoljenje interesiranih posjednika, bezdvojbeno proizlazi, da se kroz to, ako se više puta uvrštena zemljištna čestica pod pravim mjestopisnim brojem njezinim polag topografičkoga reda ostavi i pod krivo upisanim mjestopisnim brojem briše, ili usljed izpravka prostora krivom površinom uvrštene zemljištne čestice pokazujućom se, nu uvrščenjem drugih, dogodice izostavljeno bivših zemljištnih čestica uklonjenom razlikom površine, ukupni pros. or obć. hatara nemienja: imade izpit obavljajući očevidnostni povjerenik o tom slučaju sastaviti na tiskanici polag obrazca br. I. propisni posebni popis, u koji osim brisati, i iznova uvrstiti imajućih se posjedovnih čestica ubilježi potanko opredieljenje položaja do sada izostavljeno bivše zemljištne čestice, označenje susjeda iste, kao takodjer faktičnom upotriebljenju odgovarajuću težitbenu vrst, i prama uzor-česticam ustanovljeni razred iste.

Očevidnostni povjerenik imade iza kako je uredovanje svoje dovršio, na temelju po njemu sastavljenog popisa staviti kod kr. por. nadzornika predlog, da se površina predmet prilužbe sačinjavajuće zemljištne čestice, ili zemljištnih čestica odmah izpravi; a kraljevski porezni nadzornik dade na temelju toga predloga izpravak površine i čistoga prihoda dotičnih zemljištnih čestica po očevidnostnom povjereniku (dogodice po pismohranskom oficijalu) — u koliko tom operacijom ukupni čisti prihod občine nije promienjen, odmah provesti i naredjuje. da se godišnji propis poreza izpravi; izravnanje poreza pako dade početi od one godine obaviti, koje je molbenica za izpravak podnešena.

O takovoj promjeni ima kr. porezni nadzornik ministru financija jednostavno izvješće podnieti.

§. 79. Ako očevidnostni povjerenik prigodom izpita na licu mjesta a) nije kadar na izključujući svaku dvojbu način pronaći zemljištnu česticu, koja u površini ukazujuću se razliku uklanja, i i b) razliku u površini prigodom izpita doduše pronadje, nu bez da bi pošlo za rukom na temelju podataka izpita nepromienjeno ostaviti u pogledu občine ustanovljeni ukupni čisti prihod: dužan je kr. por. nadzornik predmet izpita sačinjavajuću molbenicu za izpravak, skupa sa izvješćem očevidnostnoga povjerenika, u slučaju pod a) neposredno, u slucaju pod b) putem očevidnostnoga nadzornika podnieti ministru financija.

§ 80. Prigodom lokalnoga izpitanja na točkah b) i c) §-a 76. osnovanih molbenica imade se očevidnostni povjerenik uz intervenciju poglavarstva inte esiranih občina, i pomoćju na raspolaganje mu stojećih mapa i opisa medja prije svega osvjedoci i o tom, da li je međašna linija dotičnih občina pravo i sigurno ustanovljena.

Digitized by Google

Ako se okolnost ova sporazumno i na svaku dvojbu izključujući način može ustanoviti, u tom slučaju poduese očevidnostni povjerenik nadzorniku očevidnosti izvješće, ali u slučaju na točki b) §-a 76. temeljene molbe za izpravak površine razprostire i u ovom slučaju izpit svoj na utanačenje istovjetnosti predmet pritužbe sačinjavajućih zemljištnih čestica i uvrščuje ovopogledna opažanja svoja u izvješće.

Na temelju ovoga izvješća zamolit će kr. por. nadzornik nadležnu jurisdikciju, ili jurisdikcije, ako upitne občine pod više njih spadaju, da občinsku medjašnu liniju, koja je u molbenici za izpravak površine dvojbenom postala, putem upravnim ustanove, te ako je u slučaju na točki b) §-a 76. temeljene molbenice prigodom izpita po očev. povjereniku bezdvojbeno ustanovljeno, da je jedna te ista zemljištna čestica uvrštena u hatar više občina, učini bezodvlačno odredbu, da se porez iza te zemljištne čestice do meritornoga konačnoga riešenja molbenice za izpravak pobire samo u onoj občini, glede koje se može temeljito predmnjevati, da na i tu spada.

§. 81. Čim je dvojbenem postala medjašna linija interesiranih občina, budi po u tu svrhu zamoljenoj jurisdikciji, ili zamoljenih jurisdikcija, budi pako prigodom prvoga lokalnoga izvidjenja očevidnostnoga povjerenika bezdvojbeno opredielјena, nastavlja očevidnostni povjerenik započetu radnju, i u slučaju točke b) §-a 76. stavi predlog, da se faktično više puta uvrštena zemljištna čestica u onom občinskom operatu ostavi, kamo administrativno faktično spada, iz drugog občinskog operata pako, u koji je polag podataka provedenog izpita samo usljed krivoga opredelјenja medjašne linije više puta uvrštena, jednostavno briše.

Ako se pako očevidnostni povjerenik osvjedoči o tom, da višekratno uvršćenje neproizliče iz krivoga opredielјenja obć. medjašnih linija, te da se s toga kroz jednostavno brisanje upitne zemljištne čestice nemože umanjiti ukupna površina hatara one občine, ka kojoj faktično nespada, nego da je ova zemljištna čestica nuždno na mjesto koje druge izpuštene zemljištne čestice uvrštena: onda izvidjenja u tom pravcu nastavlja, i u koliko je na svaku dvojbu izključujući način pošlo za rukom pronaći razliku u površini razjasnujuću zemljištnu česticu, u tom slučaju predlaže: da se višekrat uvrštena čestica briše, a na mjesto nje pronadjena nu izostavljeno bivša zemljištna čestica uvrsti.

Ako očevidnostnom povjereniku nije pošlo za rukom pronaći onu zemljištnu česticu, za koju drži da je ostavljena: — u tom slučaju postupa kr. porezni nadzornik u smislu §-a 79.

§. 82. Ako prigodom izpitanja na točki c) §-a 76. temeljene molbenice za izpravak faktično proizlazi, da predmet izpitanja sačinjavajuća zemljištna čestica administrativno doista nespada u hatar one občine, u katastralne operate koje je uvrštena, u tom slučaju predlaže izpit obavivši očevidnostni povjerenik, da se ista iz zemljištnika te občine briše, i u zemljištnik druge občine uvrsti.

§. 83. U slučaju prediidućega §-a ima se provedba promjene u katastralnih operatih obaviti polag odredba dole sliedećega §-a 99.

§. 84. U slučaju na točki d) §-a 76. temeljene molbe za izpravak valja sliediti onaj isti postupak, koji je propisan u pogledu uvrštenja izostalih, nu prigodom povedenih lokalnih izvedjenja pronadjenih zemljištnih čestica. —

§. 85. Na točki e) §-a 76. temeljena molba za izpravak ima se polag u §-u 77, odnosno 79. sadržanih načela razpravljati i prosudjivati.

§. 86. Svaki put, kada usljed poštatka u smislu prediućih §§-a provedenih izvidjenja nastane slučaj promjene težitbene vrsti i usljed toga slučaj razredjivanja, mogu interesirane stranke polag ustanova §-a 11. služiti se prizivom u roku od 30 dana, računajuć od provedenja izpita.

Pravodobno podnešeni prizivi imadu se skupa sa popisom F. o promjeni poreznoga predmeta, sastavljenoga ob uspjehu izvidjenja, u svrhu provedenja preizpitanja bezodvlačno dostaviti dotičnomu očevidnostnom nadzorniku, zakasnjeno podnešeni prizivi pako imadu se jednostavno odputiti.

Digitized by Google

c) Oko popisivanja i provadjanja promjene por. predmeta.

§. 87. Ako su takove čestice koje su u smislu §-a 5. z. čl. VII. 1875. sačinjavale predmet zemljarine i u zemljištnik kao takove uvrštene, usljed elementarne nepogode stojeće izvan volje posjednika, uništene ili neuporabljivimi postale, ili se obrate u svrhe, označene u 2. alineji točke 5. §-a 2. nazočnoga naputka, opraštaju se od poreza, i to ako je promjena u roku od 30 dana prijavljena počamši od prvoga dana mjeseca, sliedećeg iza promjene, ako je prijava kašnje učinjena, počamši od prvoga dana mjeseca, sliedećeg iza prijave.

§. 88. Takove zemljištne čestice, koje do sada nisu bile predmetom zemljarine, nu koje se usljed promjene teka tekućih voda, usušenja jezera, močvara, napuštanja puteva, nasipa, vodenih kanala, rušenja sgrada, ili usljed medjutim usliedivšeg prestanka slučajeva, nabrojenih u točki 5. §-a 2. nazočnoga naputka, uzimaju pod redovito gospodarstveno obdjelavanje, ili u pogledu kojih su točkom 7. pozvanoga §-a zahtjevani uvjeti oprosta od poreza medjutim prestali: imadu se prvim danom na promjenu sliedeće godine oporezovanju podvrgnuti.

Promjena ima se u smislu točke b) §-a 3. za 30 dana prijaviti, te pošto se zanemarenje prijave smatra zatajenjem poreza, to isto povuče za sobom posljedice, ustanovljene u predzadnjoj alineji pozvanoga §-a.

§. 89. Kr. por. nadzornik izašilje očevidnostnoga povjerenika na izpitanje po strankah dogodice kod njega pismeno prijavljenih i po občinskom poglavarstvu u smislu §-a 18. njemu podnešenih, u popis polag obrazca br. III. uvrštenih slučajeva promjene por. predmeta, priobčiv mu prispjele molbenice i popise.

§. 90. Očevidnostni povjerenik izpituje na licu mjesta po kralj. por. nadzorniku njemu izdane, i u smislu §-a 11. dogodice kod občine preuzete molbenice, odnosno u popisu br. III. sadržane slučajeve promjene poreznoga predmeta u prisutnosti bar jednoga člana obć. poglavarstva i pozvav interesiranog posjednika ili posjednike; a ob uspiehu izpita sastavi polag pod br. III. priloženog obrazca popis o promjeni poreznoga predmeta (dosadanji popis F.), u koji točno ubilježi promjene, vrieme istih, kao i dan prijave.

Ako se iz podataka povedene iztrage temeljito može suditi, da bi oprost koje zemljištne čestice od poreza mogo povući za sobom to, da druga koja čestica postane porezu podvrženom, n. pr. premještenje puteva, štitnih nasipa itd., onda se izpit u tom pravcu ima protegnuti, pa ako se predmjeva istinitom ukazuje, valja dotičnu zemljištnu česticu takodjer uvrstiti u popis o promjenah poreznoga predmeta.

Isti ovaj postupak valja slieditи i u pogledu zemljištnih čestica, koje nisu sačinjavale predmet poreza, nu koje su medjutim postale porezu podvrženimi samo što se kod ovih osim ustanovljenja vremena promjene, dana prijave, i početka porezovnosti, podjedno ustanoviti ima takodjer vrst težitbe polag uporabe, kao i uzor česticam občine prilagodjeni razred, i to i u onom slučaju, ako bi takova zemljištna čestica u smislu ma koje točke §-a 2. nazočnoga naputka ovlaštena bila na privremeni oprost od poreza, u kojem se slučaju ima ustanoviti takodjer trajanje oprosta od poreza.

Iztragu obavljajući očevidnostni povjerenik stavlja vlastite predloge svoje u na to opredieljenih stupcih popisa promjena poreznoga predmeta.

§. 91. Ob uspjehu izpita sastavljeni popis promiene poreznoga predmeta ima se datirati i po očevidnostnom povjereniku, po članovih občinskog poglavarstva, koji su kod izpita nazočni bili, te po vlastnicih zemljištne čestice ili zemljištnih čestica, bivših predmetom izvidjenja, dogodice po punomočnicih potonjih podpisati.

Vlastnik ili punomoćnik njegov ovlašten je na popisu promjene poreznoga predmeta, prigodom podpisanja istog, učiniti odmah svoje primjetbe.

§. 92. U smislu predidućih §-a sastavljeni popis promiene poreznoga predmeta predlaže očevidnostni povjerenik skupa sa odnosnimi razpravnimi spisi kr. por. nadzorniku, koji ga skupa sa svojim izvješćem i mnienjem podnaša odlučenja radi ministru financija.

Digitized by Google

§. 93. Čim je ministar financija glede njemu podnešenih slučajeva promjena poreznoga predmeta odlučio, i odluku svoju uz povratak popisa promjene por. predmeta i odnosnih razpravnih spisa kr. por. nadzorniku priobćio, imade ovaj potonji glede provedenja odobrenih promjena poreznoga predmeta u zemljištniku, razrednom izvadku i u dotičnih individualnih posjedovnih listovih, kao i glede izpravljenja zemljarinske matične knjige, godišnjeg propis poreza i individualnog razdielbenog popisa poreza, odnosno glede obave izravnanja poreza bez odvlake učiniti odredbu.

§. 94. Proti vrstim težitbe i razredjivanju što ih je očevidnostni povjerenik prigodom u smislu predidućih § a provedenog izvidjenja ustanovio, može posjednik u roku od 15 dana, iza kako mu je uspjeh izpita na znanje dan, prizvati na kr. por nadzornika, koji k njemu prispjeli priziv skupa sa popisom promjene poreznoga predmeta i sa odnosnimi predmetnimi spisi preizpitanja radi dostavi odmah očevidnostnomu nadzorniku.

Zakasnjeno podnešene prizive imade kr. por. nadzornik jednostavno odputiti.

§. 95. Čim je ministar financija na temelju podataka po očevidnostnom nadzorniku zametnutog lokalnog izpita vrhu podnešenih priziva odlučio i čim je odluka njegova stigla kr. por. nadzorniku dužan je potonji odobrene promjene u smislu §-a 93. odmah dati provesti i glede izravnanja poreza smjesta učiniti odredbu

Popisi promjena poreznoga predmeta, na kojih naslovnom listu valja zabilježiti potvrdju uću naredbu ministra financija, imadu se od slučaja do slučaja smjestiti u svezku rada (fasciculus) interesiranih občina i pohraniti u katastralnoj pismohrani kr. por. nadzornika.

d) U slučaju promjene hatara občine.

§. 96. Kada u medjašnoj liniji občine na temelju sudbene osude, javno-upravne odluke ili posebne dozvole nastane promjena, a o tom kralj. porezni nadzornik dobije ubaviest putem dotičnoga suda ili javno-upravne oblasti, dogodice iz izvješća občine — izuzamši usljed komasacije ili inovrstnog uredjenja posjeda nastale slučajeve promjena medje, glede kojih se ima poseban postupak sliediti: imadu se glede bezodvlačnog popisanja promjene putem očevidnosti i prema tomu glede propisnoga izpravljenja operata interesiranih občina držati pred očima ustanove sliedećih §§-a.

§. 97. U medjašnoj liniji občine nastalu promjenu imade očevidnostni povjerenik uviek na licu mjesta popisati.

U tu svrhu uzme očevidnostni povjerenik k sebi po dotičnom sudu ili javno upravnoj oblasti priposlani, ili sa izvješćem občine podnešeni nacrt, opis medja, katastralni zemljištnik, razredni izvadak i katastralnu mapu interesiranih občina, dolazi na lice mjesta, te u prisutnosti poglavara dotičnih občina ustanovljuje pomoćju ovih dielova radnje one zemljištne čestice, koje se usljed promjene medjašne linije imadu iz zemljištnika jedne občine izbrisati, i u zemljištnik druge občine prenieti.

U onom slucaju, koji se doduše nemože predmnjevati, nu koji uslied izvanrednih okolnosti ipak može nastati, da se na temelju predležećih podataka one zemljištne čestice, koje se usljed promjene medjašne linije imadu iz zemljištnika jedne občine izpustiti, te u zemljištnik druge občine prenieti, nemogu točno ustanoviti: imade očevidnostni povjerenik priklopiv razpravne spise i dielove radnje, o tom izvješće podnieti kraljevskom poreznom nadzorniku, koji u tom slučaju postupa u smislu §-a 79. nazočnoga naputka.

§ 98. Kada je očevidnostni povjerenik prigodom izpita uslied promjene medjašne linije brisati, odnosno preniet imajuće se zemljištne čestice podpunom točnošću ustanovio, a promjena se proteže na prostor od samo manje površine: u tom slučaju dade očevidnostni povjerenik promjenu po bilježnicih interesiranih občina, koji kod izpita prisutni biti moraju, u katastralnih operatih pod vlastitim nadzorom smjesta provesti.

Ako bi se pako usljed promjene medje od jedne občine k drugoj prevalile veće površine, ciele pustari, ili ako bi se u hataru koje občine ustrojila nova porezna občina, ima učiniti odredbu, da se za popisanje ovakove

Digitized by Google

promjene u smislu §§-a 19. 21. i 26, nazočnoga naputka namjesti poslovodja, kojemu opredieli rok, do kojega ima operat sgotoviti. Opis medja pako imade očevidnostni povjerenik prama promienjenim okolnostim u oba slučaja izpravit..

§. 99. Usljed promjene medjašne linije nastale promjene imadu se u katastralne operate interesiranih obć.na polag sliedećih načela uvrstiti, odnosno ondje provadjati imenito:

1. Ako se promjena odnosi na prostor od samo male površine, imadu se prenašati imajuće se zemljištne čestice iz zemljištnika jedne občine vodoravnim potezom, pa ako takove zemljištne čestice u zemljištniku sliede jedna iza druge, prekrižanjem izbrisati, u stupcu „opazka“ pako treba zabilježiti, da su brisane čestice prenešene u zemljištn k občine X.: u zemljištnik občine X. pako imadu se tako brisane zemljištne čestice iza zadnjega mjestopisnoga broja pod nastavno sliedećimi mjestopisnimi brojevi unašati, pa u koliko to ograničenost prostora nebi dozvolila, treba ih u rstiti u posebni dodatak k zemljištniku, u stupcu „opazka“ pako ima se ubilježiti iz zemljištnika koje občine su upitne zemljištne čestice preneš ne;

2. Ako se usljed promjene medjašne linije imadu iz jednog občinskog zemljištnika u drugi prenašati veće površine, ciele pustare, u tom se slučaju mogu takove površine na zahtiev dotičnih vlastnika uvrstiti u posebni zemljištnik kao II. ili III. dio interesirane obć.ne.

Iz jednog obć. zemljištnika brisati i u drugi obć. zemljištnik prenašati imajuće se zemljištne čestice imadu se isto tako bez svake promjene prenašati pod promienjenimi mjestopisnimi brojevi u zemljištnik one druge občine, ka kojoj će odsele spadati, kako su iste u izvorni zemljištnik uvrštene bile, nuz nove mjestopisne brojeve pako valja na kraj (margo) zemljištnika — u svrhu identificiranja p enešenih zemljištnih čestica — na svaki način zabilježiti one prijašnje mjestopisne brojeve, pod kojima su prenešene čestice u prijašnjem zemljištniku predolazile.

Odstupu od ovoga postupka ima mjesta samo u dva slučaja, imenito:

a) ako kod prenašati se imajućih zemljišta postoji takodjer podjedno i slučaj promjene posjeda, u kojem se slučaju imadu kod provedbe uporabiti ustanove §-a 6. i sliedećih nazočnoga naputka, i

b) ako interesirane občine, kojih je hatar promienjen, pošto pod različite procienbene kotare ili razredna područja spadaju, imadu različne stupnjeve čistoga prihoda.

U potonjem slučaju, ako je površina, koja se iz jednog občinskog zemljištnika brisati i u drugi občinski zemljištnik prenašati ima, od većega obsjega, ili ako se sastoji iz mnogobrojnih čestica; onda se usljed na mnienju očevidnostnoga nadzornika temeljene predhodne dozvole ministra financija imade iz zemljištnika jedne občine brisati imajuća se površina sa dosadanjimi stupnjevi čistoga prihoda, uvrstiti u posebni zemljištnik kao II. ili III. dio druge občine.

Ako je pako brisati i prenašati imajuća se površina tako maloga obsjega, da istu s toga nije vriedno uvrstiti u posebni zemljištnik kao II. ili III. dio občine, onda se na zemljištne čestice, koje treba prenašati, imadu uporabiti stupnjevi čistoga prihoda one občine, kojoj se občini upitne zemljištne čestice privaljuju.

Ove se zemljištne čestice ipak u novom občinskom zemljištniku neimadu staviti u onaj razred, koji razredi brojevno odgovaraju prijašnjim zemljištničkim razredom upitnih čestica, nego se imadu uvrstiti u one razrede, kojih stupnjevi čistoga prihoda najbliže stoje prijašnjim razrednim stavkam dotičnih zemljištnih čestica, da tako čisti prihod prenieti imajućih se zemljištnih čestica, prosječno što manju promjenu trpi.

U ovom slučaju treba ipak, prije nego li se dotične zemljištne čestice faktično prenesu, predlog razredjivanja očevidnostnog povjerenika putem očevidnostnog nadzornika, u pratnji izvješća i mnienja potonjega, na predhodnu odluku podnieti ministru financija, provedba pako i dogodično izravnanje poreza ima se iza kako je stigla potvrdjujuća odluka ministra financija, bezodvlačno obaviti.

Digitized by Google

§. 100. Za novu občinu, koja je u hataru občine nastala, imadu se zemljarinski operati po poslovodji, obzirom na ustanovu, zadržanu u drugoj alineji točke 2. prepidućega §-a. sastaviti po istom postupku i po istih načelih, kao što je to gore u §-u 21. i sliedećih propisano za nove zemljarinske operate, sastavljene uslied komasacije.

Prije nego li će se po poslovodji sgotovljeni operat obrediti, ima ga očevidnostni povjerenik potanko preizpitati, pronadjene možda mane izpraviti, ter operat sa preizpitnom zaporkom providiti i očevidnostnom nadzorniku na preizpitanje i odobrenje dostaviti.

Kr. porezni nadzornik učiniti će na temelju uspjeha po očevidnostnomu nadzorniku odobrenog i njemu povraćenog operata odmah odredbu, da se zemljarinska matična knjiga, godišnji propis i individualno razdieljenje poreza izpravi, ter možebitno izjednačenje poreza obavi; predložit će I. primjerak svotnika posjedovnih listova ministru financija na uvid, a stari i novi zemljištnik, nove posjedovne listove i III. primjerak svotnika istih pako priposlat će občini, da ih na javni uvid stavi, te će ju obavieštiti, da po njoj običajnim načinom obavieštćeni posjednici mogu uz 15 dana, računajuć od izloženja operata, kod obć. poglavarstva podnesti opotragu u pogledu izpravka možebitnog krivog upisa u operatih, pak ako je i nova ljestvica čistog priboda uporabljena, proti možebit neumjestnoj uporabi iste.

Opotrage što ih je za 8 dana, računajuć od izminuća iztaknutog roka, zajedno sa starim i novim poreznim zemljištnikom predložilo občinsko poglavarstvo, imade kr. por. nadzornik bez odvlake dostaviti dotičnom očevidnostnom nadzorniku na preizpitanje, i po kralj. ug. ministru financija odobreni izpitni uspjeh opotraga ima se, kad odnosna naredba prispije, odmah provesti.

e) U slučajevih privremenog oprosta od poreza

§. 101. Ako u slučajevih, nabrojenih pod točkom 7. §-a 2. pogl. I. ovoga naputka posjednik ili njegov zakoniti zastupnik zamoli dozvolu privremenog oprosta od poreza molbenicom, neposredno kod kr. por. nadzornika ili preko občine predanom, u tom slučaju imade očevidnostni povjerenik na licu mjesta iztražiti predmet molbe.

Iztraga se nemože držati, i ima se podnešena molbenica po kr. por. nadzorniku odmah odputiti:

1. ako je iza zakonitog roka predana:
2. ako u njoj nije točno naznačen katastralni mjestopisni broj na privremeni oprost od poreza ovlaštene zemljištne čestice.

Odstupu od točke 2) ima samo u dva slučaja mjesta i to:

a) ako odnošaji razvitka poplavne okolice velik obsjeg imajućega i za osušenje ustrojenog družtva predhodno nemogućim čine, da se označe mjestopisni brojevi zemljištnih čestica, za koje se moli blagodat privremenog oprosta od poreza i

b) ako bi za izlučenje zemljišta, spadajućih k novim naselbinam, dotično za upis u posebni porezni operat trebalo dulje vremena, te je na pravo na oprost od poreza odnoseća se prijava obćenito stavljena u svrhu, da se izbjegne odpućenju sbog zakašnjenja.

§. 102. Blagovremeno prispjela i polag točke 2) predidućega §-a obložena molbenica za privremeni oprost od poreza ima se zajedno sa možebitnimi prilozi po kr. por. nadzorniku, koji će pomoćju dielova rada, što će ih iz arkiva uzeti, iztragu obaviti, prigodom svog službenog putovanja, ili drugom sgodom isto onako, kako je to u §-u 87. i sliedećih za slučajeve promjene poreznoga predmeta ustanovljeno.

§. 103. Očevidnostni povjerenik sravnit će u prvom redu u molbenici za privremeni oprost od poreza označene mjestopisne brojeve sa katastralnim operatom, pa ako se osvjedoči:

Digitized by Google

1. da je zemljištna čestica, za koju se na temelju točke 7. b) §. 2. moli blagodat privremenog oprosta od poreza, jur u katastralnih operatih kao zemljarini podvržena uvrštena;

2. da zemljištna čestica, za koju se na temelju točke 7. c) §-a 2. moli privremeni oprost od poreza, nedolazi u operatih kao oranica poslednjeg pozvanog razreda ili kao pašnjak (jerbo se netrajna poljsko - gospodarstvena poraba samo kod onih zemljišta može predmnievati, koja su razredjivana u zadnje razrede);

3. da je zemljištna čestica, za koju se na temelju točke e) i g) pozvanog §-a traži privremeni oprost od poreza, upisana u operatih ne kao vinograd, već kao zemljište, spadajuće u drugu vrst težitbe; napokon

4. da zemljištna čestica, za koju se na temelju točke 7. h) §-a 2. moli privremeni oprost od poreza, nedolazi u operatih kao šuma, nego kao u drugu težitbenu vrst spadajuća, — u tom će slučaju predložiti, da se takove molbenice bez svakog dalnjeg izpita odbiju s razloga, jer se točka 7, b) §-a 2. može uporabiti samo na površine, koje su iz neplodnih izvanrednimi troškovi plodnimi učinjene, te što površine, koje su od vremena zadnjega zemljištničkoga uvrštenja prešle u drugu težitbenu vrst, izuzam slučajeve, nabrojene u točkah 7. d) i f) §-a 2. nemogu imati pravo na privremeni oprost od poreza.

§. 104. Glede onih priziva, u kojih se molbenica za privremeni oprost od poreza osniva na štitne gradnje, što su ih na temelju točke 7. b) §-a 2. redovita družtva za osušenje ili za uredjenje voda podigle, imade se prije provedbe izpita na licu mjesta putem očevidnostnoga nadzornika podnieti izvješće na ministra financija.

§. 105, U §§-ih 103. i 104. nespomenute ostale molbenice imade očevidnostni povjerenik u smislu §-a 101. na licu mjesta izpitati, i u tu svrhu uredjuje očevidnostni povjerenik putovanja svoja tako, da na točku 6. h) §-a 2, osnivane molbenice po mogućnosti što prije, ostale pako tečajem godine svakako izpita.

§. 106. Izpit ima se vazda u prisutnosti obć. poglavara i po mogućnosti vlastnika ili izkazanog zastupnika njegovog provesti, i ob uspjehu izpita treba sastaviti redoviti popis promjene por. predmeta.

U slučaju na točku 7. b) § a 2. osnivane molbe za oprost od poreza treba prigodom izpita konstatovati:

a) ono vrieme, kada je neplodna zemljištna čestica, za koju se moli blagodat privremenog oprosta od poreza, postala plodnom;

b) narav i količinu onog vanrednog troška, kojim je postignuto, da je dotična zemljištna čestica učinjena plodnom.

Pošto je iznos ovog vanrednog troška glede redovitih družtva za osušenje redovito predhodno likvidiran, to u slučaju izpitanja po takovih družtvih moljenog privremenog oprosta od poreza treba se samo pozvati na onu naredbu ministra financija, kojom je u smislu §-a 104. popisanje prostih od poreza prostora naredjeno.

U inih slučajevih treba iznos vanrednoga troška sastaviti iz računa, nalazećih se u posjedu molećega družtva, interesenta ili pojedinaca; u pomanjkanju redovitoga računa pako valja ga ustanoviti putem procjene; konačno:

c) valja konštatovati upotriebljenju odgovarajuću težitbenu vrst zemljištnih čestica, za koje se moli podielenje blagodati privremenog oprosta od poreza, i razred istih naprama obć. uzor-česticam.

Razredjivanje valja provesti obzirom na to, da su upitne zemljištne čestice, kao osušene poplavne okolice, od vanjske poplave posve obranjene.

§. 107. Ako se prigodom izpitanja na točku 7. c) §-a 2. osnivane molbenice za privremeni oprost od poreza očevidnostni povjerenik osvjedoči o tom, da zemlja (tlo) predmet izpita sačinjavajuće zemljištne čestice neodgovara nijednoj od pod točkom c) nabrojenih zemlja, predlaže odpućenje molbenice, u protivnom slučaju pako, nakon saslušanja mnienja na izpit unapred pozvati imajućeg se šumskog vještaka, stavi predlog glede trajanja blagodati privremenog oprosta od poreza i glede onog razreda, u koji se novo nasadjena šumska čestica uvrstiti ima.

Digitized by Google

§. 103. Pošto je u slučaju novog naseljenja, glede po naseljenicih u posjed uzetih zemljištnih čestica svejedno, da li nova naselbina sačinjava posebnu poreznu občinu, ili se pako privaljuje drugoj, jur postojećoj poreznoj občini, imadu se u smislu §a 21. i sliedećih vazda sastaviti novi zemljiarinski operati, to će dotle, dok se ovi sgotove, izpit obavljajući očevidnostni povjerenik ustanoviti mjestopisne brojeve na novu naselbinu spadajućih zemljištnih čestica, te će u pogledu tako ustanovljenih zemljišnih čestica polag broja naseljenih obitelji predložiti trajanje privremenog oprosta od poreza.

§. 109. U slučaju na točci 7. e) osnivane molbenice ima se po očevidnostnom povjereniku izpitati: da li su na vinogradskoj čestici, za koju se išće podieljenje blagodati privremenog oprosta od poreza, čokoti izvan redovitih obhodaja (turnus) izrezani, i da li je zemlja faktično prekopana?

Pod prekopanjem zemlje razumjeva se to, da se zemlja u dubljini od barem dvie stope uzkopa i prevrne (rigolira.)

§. 110. U slučaju točke 7. f) §-a 2. valja izpitati, da li je zemlja sa trsjem nasadjene zemljištne čestice u istinu pjeskoviti prostor?

Ako novi nasad, za koji se moli blagodat privremenog oprosta od poreza, odgovara u točki 7. f) §-a 2. zahtievanom uvjetu, u tom slučaju ustanovljuje očevidnostni povjerenik razred istoga prama uzor-česticam, ustanovljenim glede težitbene vrsti u občini odnosno u razredbenom području nalazećih se vinograda.

§. 111. U slučaju na točku 7. g) §-a 2 osnivane molbe za privremeni oprost od poreza valja konstatovati:

a) da li oplava biva jednostavnim odvodjenjem vode, ili uporabom makina za dizanje vode ili artežkih zdenaca, i

b) na oplavu obraćeni trošak:

§. 112. U slučaju točke 7. h) §-a 2. valja kod požarom uništene ili oštećene šume konstatovati dobu šume prigodom požara; občinsko poglavarstvo pako ima se preslušati glede toga, da li je za vrieme, kada se je porodila vatra postojalo na uništenoj ili oštećenoj čestici još cielo stanje drva, ili je ovo već prije dielom krčeno. —

Poslie dovršenja ovog izpita ima se obzirom na dobu, stanje drva uništene ili oštećene šume, i kod nasadjenih šuma obzirom na težkoće i troškove nasadjenja, po mogućnosti uz saslušanje jednog vještačkog šumskog organa, predložiti privremeni oprost od poreza na toliko godina, u koliko se godina pretrpljena šteta može nadoknaditi.

§. 113. Ob uspjehu izpita po propisu sastavljeni popis promjene poreznoga predmeta ima se po očevidnostnom povjereniku, po prisutnih kod izpita poglavarstvenih članovih i po interesiranom posjedniku ili prisutno bivšem zakonitom zastupniku njegovom podpisati i ovom prigodom treba ovoga, ako je koja zemljištna čestica u jednom ili drugom slučaju prešla u koju drugu vrst težitbe, i usljed toga razredjena bila, upozoriti, da u koliko bi ovo razredjivanje smatrao za se tegobnim, proti tomu ili prigodom podpisa popisa promjene poreznoga predmeta — uz zabilježenje ove okolnosti, — može s mjesta reklamirati, ili pako opotragu svoju u roku od 15 dana računajuć od dovršenja izpita, uručiti kod obć. poglavarstva.

Občinsko poglavarstvo neka se istodobno uputi, da kod njega dogodice uručene opotrage za 8 dana iza izminuća ustanovljenog roka od 15 dana podnese kr. poreznom nadzorniku.

§. 114. Popise o promjeni por. predmeta ima očevidnostni povjerenik kratkim izvješćem podnieti kr. por. nadzorniku, koji iste, u koliko nepredleži slučaj promjene težitbene vrsti odmah, u koliko pako predleži slučaj promjene težitbene vrsti, ako proti razredjivanju nakon izminuća od 15 dana opotraga prispjela nije, iza izmaka ovoga roka sa vlastitimi primjetbami podnese odobrenja radi ministru financija.

Oni popisi o promjeni por. predmeta, u kojih je sadržana promjena težitbene vrsti, a usljed toga razredjivanje i u tom pogledu je budi prigo-

Digitized by Google

dom podpisanja popisa promjene poreznoga predmeta, budi pako u roku, ustanovljenom u §-u 113. podnešena opotraga, dostavlja kr. porezni nadzornik odmah očevidnostnom nadzorniku dalnjega nadležnoga uredovanja radi a kad natrag stignu, podnese ih odobrenja radi ministru financija.

§. 115. Čim je ministar financija, dogodice na temelju izvješća vlastitoga izaslanika, vrhu po kraljevsko poreznom i očevidnostnom nadzorniku odobrenja radi podnešenih slučajeva privremenog oprosta od poreza odlučio i odluku svoju, uz povratak podnešenih popisa o promjeni poreznoga predmeta i odnosnih razpravnih spisa, kralj. poreznom nadzorniku priobćio, učiniti će ovaj potonji bez odvlake odredbu glede propisnog držanja dozvoljenih privremenih oprosta od poreza u očevidnosti, glede iztaknuća istih u dielovih katastralnoga rada, u slučaju promjena težitbene vrsti glede provedenja istih, glede možda nuždnoga izpravljenja zemljarinskih matičnih knjiga i godišnjeg propisa poreza, kao i glede obavljenja izravnanja poreza.

§. 116. Kr. por. nadzornik, odnosno očevidnostni povjerenik treba da osobitu skrb obrati na to, da se izmakom dozvoljenog privremenog oprosta od poreza u smislu §-a 20. poglavja II. nazočnoga naputka porez iza ovih blagodat oprosta uživajućih zemljištnih čestica po občinskom bilježniku (gradskom por. uredu) opet propisno propiše.

§. 117. Pošto se u slučajevih, osnivanih na točki 7. a) i b) §-a 2., dozvoljeni privremeni oprost od poreza u smislu §§-a 1. i 2. z. čl. XLII. 1882. može produljiti: imati će u tom pogledu kr. por. nadzornik od slučaja do slučaja postupati na temelju posebne naredbe ministra financija.

f) O slučajevih komasacija i uredjenja posjeda.

§. 118. U slučajevih u smislu §-a 58. poglavja V. z. čl. VII. 1875. i §-a 21. poglavja II. nazočnoga naputka u hataru občine provedenog uredjenja posjeda, komasacije, novog naselenja i dogodice segregacije pašnjaka i izlučenja šume ima se polag u §-u 21. i sliedeć h §§-ih normir. postupka sgotoviti novi zemljarinsko-katastralni operat, pa čim kr. por. nadzornik budi po nadležnom sudu, budi pako po poglavarstvu interesirane obć ne za koju od gore nabrojenih promjena saznade, izašalje očevidnostnoga povjerenika, priobćiv mu od nadležnoga suda preuzete zemljištne knjige i mape, u občinu u svrhu, da občinu pozove, neka nove operate u roku od 6 mjeseci sgotovi, i da u tu svrhu uz sudjelovanje očevidnostnog povjerenika i nadležne javno upravne oblasti (županijskog kotarsk. sudca, gradonačelnika) u smislu § a 25. izabere poslovodju; u koliko se pako občina nebi scienila kadrom te nove operate u ustanovljenom roku od 6 mjeseci sgotoviti, neka o tom sa obć nskim poglavarstvom sastavi zapisnik, i podjedno neka učini odredbu, da se operati u smislu zadnje pozvanoga §-a sgotove po poslovodji, koji se ima ureda radi na trošak občine namjestiti.

§. 119. Čim je po občini ili na trošak iste ureda radi poslovodja namješten, imati će očevidnostni povjerenik pomoćju u §-u 30. spomenutih dielova rada, koje skupa sa odnosećom se na uredjenje posjeda zemljištnom knjigom i mapom do sgotovljenja operata ostavlja uz potvrdu kod občinskog poglavarstva u svrhu, da se promienjene zemljištne čestice prama faktičnom stanju mogu razredjivati i primjereno oporezovati, — uz sudjelovanje poslovodje i u §-u 28. spomenutoga obć. katastralnog odbora predbježno izpitati i označiti na temelju z. čl. VII.: 1875. u hataru občine nalazeće se težitbene vrsti i glede razreda istih ustanovljene uzor-čestice, i u koliko se je težitbena vrst istih promjenila, ili je postavljenje takovih uzor-čestica postalo nuždnim, kakovih je doduše bilo u onom katastralnom kotaru, kamo je občina spadala, nu za vrieme provedbe radnja uredjenja zemljarine nisu u občini obstojale: ustanovljuje uzor čestice odgovarajuće onim susjednih občina istoga kotara i pošto je polag gornjega namještenoga poslovodju uveo u posao, upućuje ga, da u §-u 27. nabrojene nove dielove rada polag u §-u 29. i sliedećih ustanovljenih načela i načina u opredieljenom roku sgotovi; o postupku svom pako podnaša izvješće kralj. poreznom nadzorniku, priklopiv istomu sa občinom dogodice sastavljeni zapisnik, sa ureda

Digitized by Google

radi namještenim poslovodjom sklopljeni ugovor, i potvrdu vrhu u občini ostavljenih dielova katastralnoga rada, mjerničke zemljištne knjige i mape.

Tečajem sgotovljenja operata dužan je očevidnostni povjerenik djelovanje poslovodje periodično višeputa, nu najmanje dva puta na licu mjesta pregledati u svrhu, da si pribavi temeljito osvjedočenje o tom: kako postupa poslovodja kod zgotavljanja operata u smislu dobivenih naputaka?

U slučaju manjih odstupa odredjuje očevidnostni povjerenik odmah prigodom ovih pregledavanja, da se opažene pogrieške po poslovodji izprave, osobito je pako dužan paziti na to, da se u novi porezni zemljištnik, razredni izvadak, u individualne posjedovne listove i svotnike istih uvrste svi oni upisi (imenito oprosti od poreza, oznake poplavnih okolica itd.) koji su sadržani u operatih stojećih u krieposti; ako bi pako opazio, da namješteni poslovodja nije kadar operate u ustanovljeno vrieme i valjano sgotoviti, odredjuje, da se isti odpusti, i drugi sposobni poslovodja namjesti.

§. 120. Čim je poslovodja operate dogotovio, i čim je odnosno izvješće njegovo prispjelo kr. por. nadzorniku, ima očevidnostni povjerenik na po njemu urečeni i občinskom poglavarstvu dobro unapried priobćeni rok doći u občinu, uzev k sebi od poglavarstva dobivenu potvrdu vrhu u občini ostavljenih dielova katastralnoga i mjerničkoga rada, izpituje formalno po poslovodji sgotovljene dielove rada, izpravlja pomoćju poslovodje pronadjene formalne pogrieške, a iza kako je to učinjeno imade novi zemljarinski zemljištnik u prisutnosti obć. kat. odbora, interesiranih posjednika i poslovodje u pogledu upisa posjeda, površine i razredjivanja, uzevši u obzir možebitne primjetbe dogodice prisutnih posjednika, na licu mjesta od čestice do čestice preizpitati, i opažene nepravilnosti u novom poreznom zemljištniku smjesta izpraviti.

Prigodom ovog preizpitanja imade isto obavljajući očevidnostni povjerenik osobitu pozornost obratiti na to, da se temeljem zemljarine služeći prijašnji čisti prihod bez razloga neumanjuje.

§. 121, Za pridržanje prijašnjega por. temelja služiti će uporištem u uporabi stojeće por. operate uvrštenog plodnog zemljišta polag težitbene vrsti uzeta površina i polag razreda uzeti čisti prihod, koji se, obzirom na sigurne izmjerne podatke nemože umanjivati, pošto pravljenje novoga zemljarinskoga operata nemože služiti izlikom za sniženje poreznoga temelja, jer promjena, koja je izazvala pravljenje novoga operata, prepostavlja svrsishodnije obdjelavanje i dosliedno tome od dosadanje povišeniju unosivost, ili bar nemože proizvesti od dosadanjih gorje gospodarstvene i prihodne odnošaje i to tim manje, što usljed provedene komasacije redovito običaje uzslieditи povećanje više nosećih težitbenih vrsti.

Ako dakle očevidnostni povjerenik prigodom preizpitanja primjeti, da su se usljed po poslovodji i občinskom odboru obavljenog razredjivanja viši razredi pojedinih vrsti težitbe prostorno umanjili, i da s toga prijašnji čisti prihod pada, u tom slučaju ima ukazujuću se razliku sudjelovanjem poslovodje i obć. odbora uzpostavljenjem prijašnjih razreda takovih zemljištnih čestica izravnati i o tom sastaviti zapisnik, u kojem postupak svoj opravda i u koji možebitne prigovore odbora uvrsti.

Zapisnik ovaj ima se podpisati po svih, koji su prigodom preizpitanja prisutni bili.

§. 122. U tom zapisniku treba odboru na znanje staviti da će se uspjeh po očevidnostnom povjereniku provedenog izpita u svoje vrieme priobćiti občini; pojedinim zemljo-posjednikom pristoji pravo proti površini, vrsti težitbe i razredjivanju zemljištnih čestica u smislu §-a 49. prizvati na kr. por. nadzornika uz 30 dana.

§. 123. Nakon dovršenoga preizpitanja imade očevidnostni povjerenik — izuzam stare posjedovne listove i svotnike istih, koji se i nadalje imadu ostaviti kod občine — ukupne stare i nove i zemljarinsko razredne i izmjerbene dielove rada, uz povratak od občine u smislu §-a 30. uzete potvrde skupa sa dogodice u smislu §§-a 121. i 129. sastavljenim zapisnikom i sa ta, kovim, na tiskanici po priklopljenom obrazcu br. IX. o svotnom razrednom

Digitized by Google

izvadku sastavljenim prispodabljajućim izkazom, iz kojeg se može razabrat promjena čistoga prihoda polag razreda, podnietí izvješćem kr. por. nadzorniku, koji iste u smislu točke 5. §-a 2. z. čl. XXII : 1885. u svrhu strukovnog preizpitanja odmah dostavlja nadležnomu očevidnostnomu nadzorniku.

§. 124. Čim je po očevidnostnom nadzorniku preizpitani i odobreni novi operat natrag stigao, učini kr. por. nadzornik bez zatezanja odredbu, da se po očevidnostnom povjereniku možda ozuačene pogrieške izprave, da se u novom zemljarinskom zemljištniku glede zemljištnih čestica ustanovljeni razredi u ostale dielove rada propisno uvrste, da se čisti prihod u potankom razrednom izvadku izračuna, pa da se to u individualnih posjedovnih listovih i u svih trijuh primjercih svotnika istih po pogodjenom strukovno uvježbanom radniku provede.

Pogodjenom radniku može se za gore potanko označeni rad dozvoliti honorar od jednoga novčića austr. vr. za svaku posjedovnu česticu, na koji se honorar može u razmjeru jur dovršenoga rada dozvoliti takodjer obročno plaćanje.

§. 125. Čim je čisti prihod za svaku česticu izračunan, i u individualne posjedovne listove i svotnike istih unešen, imadu se operati po očevidnostnom povjereniku odmah preizpitati, a iza kako je to učinjeno, imadu se po kr. por nadzorniku novi zemljarinski zemljištnik, individualni posjedovni listovi i III. primjerak svotnika istih obć. poglavarstvu uz potvrdu u svrhu izloženja na javni uvid na vrieme od 30 dana dostaviti sa pozivom, da ubaviestiv posjednike na običajni način ob izloženju, isti proti možda tegobnom uvrštenju u zemljištnik naperene reklamacije u ustanovljenom roku mogu kod občinskog poglavarstva uručiti.

§. 126. Izmakom za ostvaranje opotraga ustanovljenoga roka imade kr. por. nadzornik po obć. poglavarstvu u smislu §-a 123. podnešene dielove rada i opotrage u svrhu preizpitanja opotraga na licu mjesta, odmah dostaviti nadležnim očevidnostnim nadzornikom.

§. 127. Čim je ministar financija po očevidnostnom nadzorniku u predlog stavljeni uspjeh izpitanja opotraga odobrio, i čim je na to odnoseća se odluka dole stigla, učini kr. por. nadzornik odmah odredbu, da se odobrene promjene u novih katastralnih operatih provedu, i da se zemljarina za sliedeću godinu na novom temelju razpiše, a u tu svrhu dostavlja individualne posjedovne listove i III. primjerak svotnika istih obć. poglavarstvu, II. primjerak svotnika pako nadležnom kr. por. uredu.

Dielovi novoga zemljarinsko-razrednoga rada imadu se pohrane radi smjestiti u nalazećoj se pod rukovanjem kr. poreznog nadzornika katastralnoj pismohrani, nu prije toga valja tabelu slovo O izpraviti i u zemljarinsku matičnu knjigu uniet površinu plodnog i neplodnog prostora občine, i temeljem zemljarine služeći čisti prihod iste.

U koliko bi pako sgotovljenje, preizpitanje novoga por. operata, i izračunanje, te provedenje čistoga prihoda u njekih slučajevih zahtievalo više vremena, nego da bi novo razpisanje poreza moglo uzsliediti u godini, sliedećoj iza novoga nastupa posjeda, porezna pristojba pojedinca pako bi se usljed novoga podieljenja posjeda bitno promjenila: u tom slučaju ima u pogledu prošlosti mjesta izravnanju poreza od novog nastupa posjeda, pa sa uzvratnom moći do novoga razpisanja.

§. 128. Kroz izravnanje poreza ima se od godine, sliedeće iza nastupa posjeda, do godine razpisanja, dugovina pojedinih posjednika polag novoga razpisa izpraviti.

§. 129. Glede vremena novoga nastupa posjeda imadu se interesirane stranke, na primjer kod komasacije i segregacije zastupnici bivšega vlastelina i bivših podanika po očevidnostnom povjereniku prigodom izpita na licu mjesta zapisnički preslušati i suglasno valovanje njihovo prihvatiti; ako naprotiv u pogledu izpravnosti valovanja nastane dvojba, treba vrieme novoga nastupa posjeda ustanoviti na temelju uredovne svjedočbe, koju valja zaiskati od javno-upravne oblasti ili od urbarskoga suda (kralj. sudb. stola.)

Digitized by Google

§. 130. Izravnanje poreza naprama državnom erarju nemože se od godine faktičnoga razpisanja poreza unatrag računajuć na više od 5 godina protezati, uračunajuć i godinu razpisanja, ako se razpisanje obavi tečajem godine, dakle ne istodobno sa redovitim godišnjim razpisanjem; te ni u tom slučaju neima se utjerati razpisani porezni višak bezuvjetno, tek poštoje usljed godišnjeg izravnanja poreza na teret pojedinih posjednika razporezani i po godinah dotailirani porezni prirast u občini obnarodovan, i interesirani posjednici pozvani bijahu, da za slučaj, ako proti ovom naknadnom razpisu imadu temeljita prigovora, proti tomu u roku od 30 dana, računajuć od proglašenja, mogu uložiti priziv.

Prigodom naredjenja izravnanja poreza dakle ima se občinsko poglavarstvo po kr. por. nadzorniku u tom pogledu valjano uputiti i pozvati, da proti naknadnom razpisanju poreza, obavljenom usljed izravnanja poreza kod občine možda podnešene prizive, u svrhu, da se isti upravnom odboru predlože, u roku od 8 dana, računajuć od izmaka 30 dnevnog prizivnog roka bez odvlake njemu podnesu (§§-i 90. i 5. z. čl. XLIV: 1883).

Prizivni se prigovor u onom slučaju može smatrati temeljitim, ako prizivajuća stranka dokaže, da je na njen teret propisani prirast poreza nastao usljed takove promjene težitbene čestice koja se kao kašnje nastala promjena nemože uporabiti na cielo vrieme godina izravnanja poreza n. pr. ako se iza koje zemljištne čestice oranice razpisuje prirast poreza od g. 1885. unatrag do g. 1881. a vlastnik dotične zemljištne čestice vjerodostojno dokaže, da je upitna zemljištna čestica u godini 1881. još pašnjakom bila, a tek od g. 1882. se rabi kao oranica: u tom slučaju ima se za g. 1881. iza dotične posjedovne čestice razpisani porezni prirast, shodno odluci upravnoga odbora, po kr. por. nadzorniku brisati.

§. 131. Za slučaj, ako je od provedenja komasacije ili inoga uredjenja posjeda prošlo više od 5 godina, bez da je novi zemljarinski operat sgotovljen bio, — što ipak samo u izvanrednih iznimnih slučajevih može predolaziti, — i pošto se u smislu predidućega §-a izravnanje poreza unatrag naprama državnomu eraru nemože protezati na više od 5 godina, to se na ovaj višak godina, koji premašuje 7 godina do godine nastupa posjeda, imade izravnanje poreza na temelju staroga poreza izmedju pojedinih posjednika po kr. por. nadzorniku ureda radi i nečekajuć na molbu dotičnika, izvršiti.

Ovo se izravnanje poreza imade vazda polag staroga poreza i u razmjeru površine i čistoga prihoda novoga posjeda provesti, na temelju pooćevidnostnom povjereniku sastavit imajućeg se izravnitbenog ključa.

§. 132. Na naslovu preobterećenja, obrazloženog neizpravnom procienbom, neima mjesta u pogledu prošlosti zamoljenoj naknadi poreza, kaošto s druge strane ni državni erar nemože na naslovu nižje procienbe zahtjevati glede prošlosti povišenja ili naknadno plaćanje.

Ako se dakle u zemljarinskom operatu nakon konačnog utanačenja istog od koje zemljištne čestice izkazuje manji ili veći čisti prihod, nego li je bio u prijašnjem unisu, pak ako bi se usljed toga od istoga posjeda nakon novoga nastupa posjeda imao platiti manji ili veći porez, nego prije iza takovoga posjeda neima povrh u §§-ih 127—131. propisanog izravnanja poreza mjesta niti povratku poreza, niti naknadnoj uplati poreza.

g) Oko popisivanja i ustanovljenja elementarnimi nepogodami prouzročenih šteta.

§. 133. U vanrednih slučajevih štete, prouzročene elementarnimi nepogodami, ima mjesta popustu poreza.

Takove elementarne nepogode jesu u smislu §-a 49. z. čl. XLIV. 1883. sliedeće:

a) grad (tuča) povodnja i vatra u obće;

b) poharanje plodina na obsežnijih, čitave poteze sadržavajućih zemljištih kroz bube;

Digitized by Google

c) glede oranica;

aa) takov mraz ili zemnom vodom prouzročena povodnja, koja na čitave poteze sadržavajućih zemljištih;

bb) takova trajuća suša, ili takova pod točkom a) i b) nabrojena elementarna nepogoda, koja na većih, čitave hatare sadržavajućih zemljištih ljetinu posijanih zemljišta takovim načinom i u takovo vrieme uništi, da se dotična zemljišta nemogu već u obće u onoj godini novim težanjem učiniti rodnimi;

d) kod vinograda i hmeljnika: mraz.

§. 134. Popust poreza imade se na temelju izvida na dole normirani način obavljenog ustanoviti, i podaje se samo na jednu godinu i za tekući porez.

§. 135. Porez od zemljištne čestice, koju je stigla elementarna nepogoda, popušta se sa jednom trećinom, dvimi trećinami ili u cielom iznosu, prema tomu, u kojoj je mjeri ljetina uništena.

Pošto je na nutarnje i izviruće vode, kao i na one uštrbe, što su zemlje redovitoj poplavi izvržene, uzet obzir jur u operatih novoga zemljarinskoga katarstra, sgotovljenih tečajem provedbe z. čl. VII. 1875., stoga glede zemljišta osušenih, ili inih, koja redovito poplavljena običaju biti, može biti mjesta popustu poreza samo u slučajevih usljed provale nasipa uzsliedivših, dotično takovih izvanrednih šteta poplave, kada se poplava na cieli hatar obćine razprostire, i plod zemlje posve ili dielom uništi.

U takovih slučajevih ima se porez ili jedan dio i toga na godimice ponovljenu molbu kroz toliko godina odpisivati, koliko cielih godinah oštećena zemljištna čestica, ili stanoviti dio iste faktično pod vodom stoji, te tako kroz cielu godinu nerodno leži.

Poharanje u vinogradih pokazujuće se phylloxerom, ima se sve dotle smatrati elementarnom nepogodom, spomenutom pod točkom b) §-a 133., dok napadnuti vinograd nije izkrčen, ili posve uništen; glede takovih vinograda može se uz svakogodišnju prijavu zemljarina u razmjeru štete odpustiti sa jednom trećinom ili sa dvimi trećinami.

Porez od zgrada, poharanih požarom ili povodnjom, popušta se prema količini štete.

U slučaju, ako plodine, koje su požete, nu još nisu spravljene, ilí se u kladnjah, plaštih i u štednjih nalaze, budu elementarnom nepogodom uništene: neima mjesta popustu poreza.

Isto tako neima mjesta popustu poreza iza takovoga u zakup danoga posjeda glede kojega se je vlastnik u zakupnom ugovoru osigurao, da mu se i u slučaju elementarnimi nepogodami prouzročenih šteta imade godišnja zakupnina bez svakoga odbitka izplatiti.

Izpod ove ustanove izuzimlju se samo oni slučajevi, u kojih zakupnici u smislu zakupnog ugovora i zemljarinu plaćaju (§. 50. z. čl. XLIV: 1883.)

§. 136. Iznos popusta poreza ustanovljuje:

u prvom stepenu kr. porezni nadzornik;

u drugom stepenu upravni odbor;

u treć-m stepenu financijalno upr. sudište (§. 51. z. čl- XLIV: 1883.

§. 137. Iza elementarnom nepogodom udarenoga poreznoga predmetu propisani godišnji porez popušta se u sliedećoj mjeri:

a) glede zemljišta sa $^1/_3$, $^2/_3$ ili u cielom prama tomu, kako je ljetina sa $^1/_3$, $^2/_3$ ili u cielom oštećena;

b) glede zgrada primjerno veličini štete, u tekućoj godini propisani, i na dan elementarne nepogode u smislu §-u 39. z. čl. XLIV: 1883. još nedospieli porezi od onih dielova zgrade, koji su neuporabivimi postali.

§. 138. Ako se oranica u onoj godini, u kojoj ju je stigla u §-u 133. pod točkom a) i b) napomenuta elementarna nepogoda, posije po drugi put, onda se šteta, koja je stigla prvi usjev, uzima jednom trećinom manjom.

Digitized by Google

Po tom se u takovih slučajevih porez, kada je prvi usjev posve oštećen, popušta sa dvimi trećinami, kod oštećivanja pako sa jednom trećinom, nemože se dati popust od poreza.

Glede takovih zemljišta, kod kojih prva plodina netrpi elementarnu nepogodu, druga plodina pako usljed elementarne nepogode uništena bude: popušta se jedna trećina poreza onda, ako je drugi usjev podpuno uništen. — Ako je drugi usjev samo dielom uništen, nedaje se popust od poreza.

§. 139. Glede livada, ako je plodina siena usljed elementarne nepogode uništena, nu otava raste, uzima se šteta, koja je sieno stigla, manjom sa jednom trećinom.

U takovih slučajevih pako, kada je plodina siena ostala, otavu pako stigne elementarna nepogoda, popušta se u slučaju, ako je otava posve uništena, jedna trećina poreza.

Ako je pako otava samo dielom uništena, neima mjesta popustu od poreza.

§. 140. Kod oranica ima u smislu točke e) §-a 133. popustu od poreza samo onda mjesta, ako je plodina posve uništena, te ako se dotična zemljišta u onoj godini novijim usjevom nemogu više plodonosnimi učiniti.

§. 141. Ako elementarna nepogoda samo dielom oštećuje zemljištnu česticu, popušta se porez samo iza onoga diela zemlje, koji je elementarna nepogoda stigla.

Iza takove zemljištne čestice, koja je samo dielom bila posijana, a dielom je na ugaru ostavljena, popušta se porez samo iza posijanog diela.

§. 142. Ako se je težitbena vrst zemljišta naprama katastralnom upisu promienila, na primjer: ako je u katastralnom operatu livadom ili pašnjakom upisano zemljište medjutim poorano, i zrnatim ili inim plodom posijano, te ako takovo trpi štetu: onda se popuštati imajući se porez ustanovljuje od u katastru upisane težitbene vrsti, dakle u spomenutom primjeru iza dohodka, odmjerenog od livade ili pašnjaka, i prama tomu: kakovu bi štetu prouzrokovala bila elementarna nepogoda na dotičnoj zemljištnoj čest ci, da se ista i prigodom slučaja štete još uviek rabi u vrsti težitbe polag prvobitnoga zemljištničkoga popisa.

§. 143. Slučaj elementarne nepogode imade se po oštećenom posjedniku, ili ako ih je više, po dva zastupnika ist h kod občine (grada) prijaviti u roku od 8 dana, računajuć od nastalog oštećenja, te čim je občinski sudac (gradonačelnik) o prijavljenom slučaju štete po občinskom bilježniku (gradskom viećniku) na licu mjesta sastavljeni izvidni zapisnik i sa dva novčića po arak računanu cienu za popisivanje štete nuždnih tiskanica priposlao kr. por. nadzorniku, imati će kr. porezni nadzornik iskane tiskanice občinskom sudcu (gradskom načelniku) odmah dostaviti, te će obzirom na ino zanimanje očevidnostnoga povjerenika naredbom ustanoviti dan, kojega će očevidnostni povjerenik u svrhu popisanja prijavljene štete u občinu (grad) doći. —

Kod ustanovljenja ovoga roka treba osobitu pozornost obratiti na to, da se isti ureče na takovo vrieme, kada plod od zemlje još nije odieljen.

§. 144. Prijavljenu elementarnu štetu popisuje povjerenstvo na licu mjesta, glede zgrada na tiskanici slovo B. —

Predsjednik ovoga povjerenstva jest: očevidnostni povjerenik ili mjestonjega, po kr. por. nadzorniku iz stanja njegovog osoblja izaslani drugi fin. činovnik; članovi su mu:

u malih i velikih občinah po obć. načelnicih u tu svrhu izabrana dva občinara kao vještaci procienitelji, u gradovih sa uredjenim viećem dva gradska viećnika, u gradovih sa pravom jurisdikcije pako dva člana zastupstva.

Članovi ovoga povjerenstva neimadu pravo na dnevnice ili naknadu troškova iz državne blagajne.

§. 145. Povjerenstvo odlučuje u pogledu pomoćju po očevidnostnom povjereniku na uređeno ročište za popisanje štete ponešenog katastralnog zemljištnika (dogodice individualnih posjedovnih listova, odnosno očevidnostnih popisa) ustanovljenih zemljištnih čestica na licu mjesta većinom glasova: u kojoj je mjeri elementarna nepogoda oštetila ljetinu, dali do $^1/_3$, do $^2/_3$ ili u cielom?

Digitized by Google

Ovopoglednu odluku povjerenstva dužan je očevidnostni povjerenik s mjesta upisati u popis A.

§. 146. Iz po općini unapred pripravljenog popisa slovo A. možda iz ostale oštećene posjedovne čestice ovlašteno je povjerenstvo prigodom izvida na licu mjesta naknadno unj uvrstiti.

§. 147. Kada je popis štete dovršen, dužno je povjerenstvo, odnosno očevidnostni povjerenik popis A., u smislu §-a 63. zaporkom providiti i zaključiti.

Iza kako je to učinjeno, uzme očevidnostni povjerenik popis A., odnosno B. i polag §-a 67. po općini sgotovljen popis C. k sebi, i podnese ih daljnjega uredovanja radi kr. por. nadzorniku.

Kr. por. nadzornik dade prama veličini po povjerenstvu ustanovljene štete u popisu A. odpisati imajući se porez po svom računovodstvu izračunati, sbraja stavke, i providi popis sa sliedećom zaporkom ; „izračunano i odpisati imajuća se zemljarina (kućarina) ustanovljena je sa . . . . . for. nč. Dan itd. N. N. kr. por. nadzornik“ (pečat).

§. 148. Nakon što je to učinjeno, ubilježi kr. por. nadzornik odpušteni porez u dotični stupac izkaza C., sbraja strane, i tekonda, ako se dobivena glavna svota slaže sa glavnom svotom, ustanovljenom u popisu A., odnosno B., providi izkaz sa sliedećom zaporkom: „Za u ovom izkazu poimence nabrojene posjednike sa . . . . for. . . nč. ustanovljeni odpis zemljarine (kućarine) ovime se naredjuje.

Dano itd. N. N. kr. porezni nadzornik.“ (Pečat.)

§. 149. Kr. por. nadzornik pridržaje popise A. i B. pohrane radi, izkaz C pak pošalje dotičnomu kr. poreznomu uredu sa nalogom, da odpisati imajući se porez u likvidacionalnoj knjizi izravnih poreza, kao i u općinski porezni arak sumarno, a glede neposredno plaćajućih u glavnu por. knjigu i u poreznu knjižicu dotičnika, uz potvrdu u stupcu 7. izkaza, upiše, — a pošto je to učinjeno, da izkaz C., poglavarom interesiranih općina dostavi uz poziv, da svote na korist u općini porez svoj plaćajućih porezovnika dozvoljenoga popusta poreza upišu u glavnu por. knjigu, i u porezne knjižice porezovnika.

§. 150. Čim je općina izkaz C. kr. por. nadzorniku natrag poslala dužan je kr. por. nadzornik isti prispodobiti sa popisom A., odnosno B. i dogodice nadjeni odstup razjasniti, pa ako izkaz bezpogrješnim pronadje, dostavlja ga kr. por. uredu, da ga prikljući godišnjem računu ob izravnih porezih.

§. 151. Proti po kr. por. nadzorniku u prvom stepenu ustanovljenim stavkam popusta poreza ima mjesta prizivu i to u drugoj molbi na upravni odbor, u trećoj molbi pako na financijalno upravno sudište.

§. 152. Proti prvomolbenoj odluci kr. por. nadzornika na upravni odbor upravljeni prizivi uručuju se kod kr por. nadzornika, i to u roku od 15 dana, sliedećih iza upisa odpuštenoga poreza u poreznu knjižicu; proti drugomolbenoj odluci upravnoga povjerenstva na financijalno upravno sudište upravljeni prizivi pako uručuju se kod predsjednika upravnoga odbora u roku od 30 dana, računajuć od dana uručbe predmet priziva sačinjavajućega riešenja.

Ako zadnji dan roka pada na nedjelju ili drugi koji obični svečani dan polag grgurskoga koledara, može se priziv još valjano uručiti, i mora se primiti sliedećega dana.

Danom uručbe putem pošte prispielog priziva uzima se dan predaje na poštu, te se u dokaz ove okolnosti ima zamotak pisma, u kojem je priziv stigao, ureda radi priklopiti prizivu.

§. 153. Kr. porezni nadzornik podnese unutar roka k njemu prispjele prizive, obložene sa odnosnimi spisi o popisu štete, upravnomu odboru, po izmaku roka zakasnjeno podnešene prizive pako jednostavno odbije kao takove, koji se u obzir uzeti nemogu.

Proti pravodobno uručeni priziv odbijajućoj odluci ima mjesta prizivu u roku od 15 dana, računajuć od dana uručbe iste; ako pako stranka, il

Digitized by Google

zakoniti zastupnik njezin radi od njega nezavisne i po njemu neuklonive zaprieke na meritum stvari odnoseći se priziv u zakonitom roku uručiti nije mogla, onda ima mjesta molbi za opravdanje u roku od 15 dana, sliedećih iza zadnjega dana propuštenoga roka, te je kr. por. nadzornik dužan kod njega uručenu i na vjerodostojni način obrazloženu molbu za opravdanje, skupa sa priklopljenim joj meritornim prizivom, kao i proti njegovoj odpućujućoj odluci kod njega uručeni priziv meritornoga riešenja radi, valjano obloženo podnieti nadležnom upravnom odboru, koji, ako molbi za opravdanje mjesta dade, ili preinačiv odpućujuću odluku, priziv pravodobno uručenim izjavi, uzimlje takodjer meritorno prizvanu stvar odmah pod razsudbu.

§. 154. Proti drugomolbenim odlukam upravnoga odbora u svrhu podnešenja financijalnomu upr. sudištu u smislu §-a 152. uručene prizive dužan je predsjednik upravnoga odbora, ako su kod njega unutar roka uručeni, obloženo sa razpravnimi spisi odbora u roku od 8 dana podnieti financijalnom upravnom sudištu, naprotiv ako su zakasnjeno uručeni, jednostavno ih odbiti. (§. s. zak. čl. XLIV. : 18-3.)

h) Oko razpisivanja, uknjižbe i pobiranja zemljarine, razredne kućarine, obćinskih i županijskih poreza i na način izravnih poreza utjarivati imajućih se i pojedina družtva za uredjenje voda obterećujućih priuesaka.

§. 155. Pošto u smislu točke 1. c) §-a 2. ob očevidnosti zemljarinskog katastra slovećega z. čl XXII. od god. 1885. razpisivanje, uknjižbu i pobiranje zemljarine, razredne kućarine, obć. i župan. poreza, kao i na način izravnih poreza utjerivati imajućih se i pojedina družtva za uredjenje voda obterećujućih priuesaka, imade na temelju naredbe kr. por. nadzornika kontrolirati očevidnostni povjerenik, to se u tom pogledu imadu pred očima držati ustanove, sadržane u dole sliedećih §§-ih.

U pogledu zemljarine.

§. 156. Pošto su u smislu točke 1, §-a 11. poglavja I. diela II. o rukovanju javnih poreza slovećega z. čl. obć. organi (gradski porezni, ili računarski uredi, obć bilježnici) dužni za vrieme od jedne godine krjepostnu zemljarinu polag po kr. por. nadzorniku na temelju zadnjega dana poreznoj godini prediduće godine ukazujućeg se katastralnog čistog prihoda izradjenog sumarnog izkaza ovoga poreza i polag očevidnosti o promjenah, predolazećih kod zemljištnih posjeda, godimice razpisivati, uknjižiti i pobirati, to je na lice mjesta došavši očevidnostni povjerenik obvezan pribaviti si osvjedočenje o tom:

1. dali su gore imenovani obć. (gradski) organi na obćinu (grad) sumarno propisanu zemljarinu u roku, što ga je kr. por. nadzornik ustanovio, individualno valjano razpisali?

2. dali je god šnju poreznu dužnost neposredno porez plaćajućih iztaknjujući izkaz po obćini (gradu) nadležnomu kr. por. uredu iza individualnoga razpisanja poreza bezodvlačno priposlao?

3. dali se po kr. por. nadzorniku na obćinu (grad) sumarno propisana i po obć. (gradskih) organih individualno razporezana zemljarina po u zak. čl. XLIV. od g. 1883. o rukovanju javnih poreza — na to označenih obćinskih organah u smislu ustanova pozvanoga zakona valjano uknjižuje i pobira? (§§-i 11., 13., 36., 39., 42., z. čl. XLIV. od g. 1883.)

U tu svrhu imati će očevidnostni povjerenik pomoćju koncem prediduće godine zaključenih očevidnostnih popisa i individualnih posjedovnih listova na individualno ra porezanje poreza odnoseći se pop's od stavke do stavke izpitati, i potonji sa obćinskom glavnom poreznom knjigom i sa izkazom, dostavljenim u smislu točke 2. kr. por. uredu, sa upisnikom obuplati poreza i dogodice sa poreznimi knjižicami porezovnika potanko srav-

Digitized by Google

njivati, i u koliko razpisivanje, uknjiženje i pobiranje pronadje pogrješnim, učini u smislu §-a 14. zak. čl. XLIV. 1883. odmah odredbu, da se to u red dovede, dogodice podnese u tu svrhu kr. poreznom nadzorniku bezodvlačno izvješće.

U pogledu razredne kućarine.

§. 157. U pogledu razredne kućarine treba pred očima držati na kućarinu odnoseće se i u poglavju II. uredovne sbirke zakona i propisa ob izravnih porezih sadržane ustanove, kao i ustanove naredbe ministra financija od 8 veljače 1884. br. 8178.

§. 158. U svrhu kontroliranja valjanoga razpisanja na vrieme od trijuh godina kriepostne i na temelju u smislu §-a 5. z. čl. XXII. od godine 1875. ustanovljenog razredjenja razpisane razredne kućarine imati će očevidnostni povjerenik razpisni upisnik sravnjivati sa razpisnim upisnikom, koji je za prediduće razdobje u krieposti bio, te se onda prigodom boravljenja njegova u občini (gradu) osvjedočiti o tom, da li neima promjena koli glede popisanih kuća, toli glede popisanih stanbenih prostorija pojedinih kuća, pa ako takovih promjena možda ima, osvjedočiti će se ob obrazloženosti ili neobrazloženosti ovih promjena.

Ako očevidnostni povjerenik popisni operat manjkavim pronadje, učini bezodvlačno odredbu glede odklonjenja postojećih zaprieka, i ako opazi, da popisni operat u roku, što ga je ministar financija ustanovio, nije zametnut, ili nije dovršen, odsudjuje u slučaju dokazane nemarnosti nemarne občinske (gradske) organe na novč. globu, koja toliko — koliko put može dosizati od 5 fr. do 25 fr. — uz pravo priziva na upr. odbor; dogodice odredjuje na mjesto popisivanje obavljajućih osoba na trošak stranke, koja je kriva ili u zadnjem redu na trošak občine (grada), druge prikladne osobe.

Ako bi kontrolu obavljajući očevidnostni povjerenik tečajem izvidjenja došao u trag tomu, da su u popisni operat uvršteni krivi podatci, ili da su iz istih izpušteni porezovnici ili porezu podvrženi predmeti (stanbene prostorije) i da je propust ovaj sa namjerom prikraćenja državnoga erara ili oštećenja pojedinih porezovnika počinjen: dužan je očevidnostni povjerenik propust zapisnički ustanoviti i zapisnik, obzirom na ustanove kaznenoga zakonika (zak. čl V. 1878.) dalnjega postupka radi dostaviti nadležnom kralj. kaznenomu sudb. stolu.

Očevidnostni povjerenik dužan je o tom, što je pronašao, kao i ob učinjenih odredbah u obće kr. por. nadzorniku podnieti izvješće. (§. 14. zak. čl. XLIV. 1883.)

U pogledu občinskih i županijskih poreza.

§. 159. U pogledu občinskoga rukovanja občinskih i županijskih poreza dužan je očevidnostni povjerenik prije svega osvjedočiti se o tom: dali se ovi porezi doista iza one svote izravnih državnih poreza i u ustanovljenom postotku valjano razpisuju i uknjižuju, koja je svota ustanovljena glede občine kao državni izravni porez. Osobitu brigu treba da očevidnostni povjerenik obraća i na to: dali se občinski porezi u smislu §-a 43. zak. čl. XLIV. 1883 pobiraju naprama državnim porezom u valjanom razmjerju, to jest: dali se uplaćena ili utjerana svota računa na podmirbu državnoga i občinskoga poreza u onom razmjerju, u kojem stoji količina državnoga poreza naprama količini občinskoga poreza.

§. 160. Pošto se u ime javnih poreza pobrani novci nemogu obratiti niti u občinske niti u ine svrhe, to će očevidnostni povjerenik prigodom boravljenja njegova u občini izpitati i rukovanje pobranih svota, te će se osvjedočiti o tom, dali se pobrani porezni novci u ustanovljeno vrieme i onoga dana odpremaju redovito mjesečno u kr. por. ured, koji je ovaj za to ustanovio. (§. 45. z. čl. XLIV. 1883).

Svaka opažena zloporaba ili propust ima se odmah kr. poreznom nadzorniku prijaviti.

Digitized by Google

U pogledu na način izravnih poreza utjerivati imajućih se i pojedina družtva za uredjenje voda obterećujućih prinesaka.

§. 161 Pošto je u smislu §-a 2. ob očevidnosti zemljarinskoga katastra slovećega z. čl. XXII. od 1885. očevidnostni povjerenik dužan kontrolirati občinsko rukovanje na kamate i na odplatak pojedinim družtvom za uredjenje voda i za osušenje danih, i po ovih podignu ih državnih predujmova uplaćenih usljed odredbe zakonodavstva na način izravnih poreza utjerati imajućih se prinesaka: to je u tu svrhu dužan očevidnostni povjerenik prigodom boravljenja njegova u občini po družtvenom odboru u smislu §a 15. z. čl. XXXIX. 1871., odnosno §-a 122. z. čl. XXIII, 1885. sgotovljeni i po nadležnomu kr. por. uredu poglavarom občina (gradova) priposlani individualni razpisni izkaz polag obrazca A. br. X. i B. br. XI., na temelju kojih občinski (gradski) poglavari pobiraju od posjednika poplavnih okolica kamatne obroke i odplatne prinoske, dospievajuće istodobno sa dospielosti državnih poreza, i koji izkaz sačinjava glavnu knjigu predujmova, od stavke do stavke potanko izpitati, iste prisp dobiti sa stavkami posebnih dnevnih popisa, vodjenih o pobranih obrocih, te se tako osvjedočiti o valjanosti uknjiženja i pobiranja ovih prinosaka; imenito ima paziti na to, da se svote, koje su posjednici poplavnih okolica na zaostatke postojeće na naslovu izravnih poreza, občinskog nameta i družtvenoga prinoska, uplatili, nu koje ukupne dugovine njihove nepokrivaju, obraćaju i uknjižuju u prvom redu na odplaćenje iz prijašnjih godina postojećega zaostatka izravnoga poreza i občinskoga nameta, u drugom redu na odplaćivanje iz prijašnjih godina postojećih zaostataka družtvenih troškovnih prinosa, u trećem redu na odplatak družtvenih troškovnih prinosa od tekuće godine; isto tako ima paziti da se od 6% zateznih kamata, što se plaćaju iza zaostataka družtvenih troškovnih prinosa i kamatnoga odplatnoga prinoska podignutoga zajma, $^5/_6$ dielova u korist družtva, a $^1/_6$ diela u korist državnoga erara pobire i uknjižuje. (z. čl. XXXIV. 1879. §. 6. točka g), z. čl. XXIII. 1885. §. 123. — P. K. br. 30 od g. 1879. 32997/P. M., br. 25 od god. 1880. 29353/P. M. i br. 41., od god. 1880. 66704/P. M.

§. 162 Prigodom izpitanja občinskog porezovnog rukovanja ima očevidnostni povjerenik vazda preduzeti i izpitanje blagajne a izpit ovaj ima se uz sravnivanje stavaka individualnog razdiobnog propisa poreza, občinske glavne porezne knjige na porez svoj neposredno kod kr. por. ureda plaćajuće porezovnike odnosećeg se izkaza, dnevnog uplatnog popisa, izkaza polag u prediućem §-u spomenutih obrazca A. i B., i posebnih dnevnih popisa bez iznimke protezati na u občinsku blagajnu unišle, eraru ili družtvom za uredjenje voda pripadajuće novce, a blagajničko obnašaše (uspjeh škontriranja), ima se kr. porezuom nadzorniku sa potankim izviešćem bezodvlačno priposlati.

i) O k o k o n š t a t o v a n j a d o g o d i c e p r o m i e n j e n i h p o p l a v n i h o k o l i c a j u r p o s t o j e ć i h d r u ž t v a z a u r e d j e n j e v o d a, i p o p l a v n i h o k o l i c a n o v o n a s t a l i h t a k o v i h d r u ž t v a.

§. 163. Pošto poplavi izvrženi posjedi polag odnosnih ustanova zakonskih članaka VII. od g. 1875. i XLII. od g. 1881. podpadaju posebnim propisom, to se u poplavnoj okolici ležeće i sa izvanrednimi troškovi obdjelavanja t. j. uzdržavanja štitnih gradnja obterećene, dosada još ne obistinjene ili kašnje pod promjenu dolazeće površine imadu konstatovati: to jest treba da se ustanovi, koje su one zemljištne čestice, iza kojih se može vanredni trošak naračunati.

U tu svrhu uvršćuje očevidnostni povjerenik osušene i po interesiranom družtvu za uredjenje voda ili po vlastniku štitne gradnje na temelju katastra poplavne okolice i inih vjerodostojnih podataka izkazane poplavne prostore iz u krieposti stojećeg kat. zemljištnika rudinu po rudinu, polag mje topisnog broja, površine i vrsti težitbe, i polag njihove neplodnosti u popis o obistinbi poplavne okolice polag obrazca br. XII.

Sliede obrazci k §-u 162., 163., 168.

Digitized by Google

Broj XII.

Popis o konstatovanju poplavne občine.

u občini . . . . . u poplavnom području družtva (priv. poduzeća) . . . . . lčežećih osušenih zemljištnih čestica.

Mjestopisni broj katastralnog zemljištnika	Ime rudine	površina plodnoga zemljišta																prosto od poreza	
		oranica		livada		vrt		vino radi		pašnjak		trstenik		šuma					
		ral	hv.	ral	hv.	ral	hv.	ral	hv.	ral	hv.	ral	hv.	ral	hv.	ral	hv.	ral	hv.

Obrazac k §-u 163.

Naputak. 91

Digitized by Google

Županija: . . . . . .

Br.

Individu-

(Glavna

onih kamata, što ih iz državnoga predujma od . . . . . for. danoga . . . . svoj kod kr. por. ureda (općine) plaćajući posjednici poplavne okolice po-

1	2	3	4	5		6		7			8	
		D u g o v i n a										
Tekući broj stavke	Broj stavke por. glavne knjige g. 1879.	Posjednik poplavne okolice: **I M E**	kućni broj	Svota njemu na teret odp. i tem. kamat. prinoska sačinjav. diela predujma		Svota god. kamatnog prinoska		Od kamat. prineska pod stupcem 6. treba platiti				
				for.	n.	for.	n.	godine	pojedince for.	pojedince nč.	ukupno for.	ukupno nč.
								1879				
								1880				
								ukupno				
								1879				
								1880				
								ukupno				
								1878				
								1880				
								ukupno				

Obrazac k §-u 162.

Digitized by Google

Sjedište kr. nadzornika :....... Sjedište kr. por. ureda :..........

X.

alni izkaz.

knjiga.)

. . . . družtva na temelju zak. članka XXXV. 1879., interesirani i porez
čamši od 1. dana mjeseca . . . . godine 18 . . platiti imadu.

9		10	11	12	13	14	15	16	17	18		19
P o d m i r b a												Opazka
uplate		1879.				1880.				Prispod. stupce 8. i 15. pokazuje se konc. g. 1880.		
		kamatni prinosak		zatezni kamati	pristojba utjerivanja	kamatni prinosak		zatezni kamati	pristojba utje-rivanja			
datak	dnevnički članak	pojedince	ukupno			pojedince	ukupno			zaostat	preplat	
		for. | nč.	f. | n.	f. | n.	f. | n.	for. | nč.	for. | n.	f. | n.	f. | n.	f. | n.	f. | n.	

Digitized by Google

Županija . . . . . .

Br.

Izkaz po-

(Likvidacion.

onih kamata, što ih iz drž. predujma od . . . . . for. danoga . . . . ,
kralj. por. ureda (općine) plaćajući posjednici poplavne okolice počamši od

1	2	3	4	5		6		7			8	
		D u g o v i n a										
Tekući broj	Broj stavke por. glavne knjige od g. 1879.	u poplav. okolici ležeće občine				Svota god. kam. prinoska		Od godišnjeg kam. prin. stupca 6. treba platiti :				
		I M E		posjednici poplavne okolice :				godina	pojedince		ukupno	
			broj	Svota na teret mu odpadaj. temelj kam. prineska sač. diela preduj.								
				for.	n.	for.	n.		for.	nč.	for.	nč.
								1879	—	—		
								1880	—	—		
								ukupno	—	—		
								1879	—	—		
								1880	—	—		
								ukupno	—	—		
								1879	—	—		
								1880	—	—		
								ukupno	—	—		

Digitized by Google

Sjedište kr. por. nadzornika: , ... -

XI.

lag općina.

knjiga.)

družtvu na temelju zak. članka XXXV. 1879. interesirani i porez svoj kod 1. dana mjeseca . . . . . godine 18 . . . platiti imadu.

9	10		11		12		13		14		15		16		17		18				1
	P o d m i r b a																				
uplate	1879.								1880.								Prispod. stupce 8. i 15. pokazuje se koćem g. 1880.				
	kamatni prinosak				zatezni kamati		pristojba utjerivanja		kamatni prinosak				zatezni kamati		pristojba utjerivanja						
datak dnevnički članak	pojedince		ukupno						pojedince		ukupno						zaostatak		preplata		OPAZKA
	for.	nč.	f.	n.	f.	n.	f.	n.	for.	n.	f.	n.	f.	n	f.	n.	for.	n.	for.	n.	
	—	—																			
	—	—																			
	—	—																			
	—	—																			
	—	—																			
	—	—																			
	—	—																			
	—	—																			
	—	—																			

Digitized by Google

Br.

Naručbena

o prepisih i izvadcih izdanih iz pismohrane zemljarinskoga katastra, koji

Tekući broj	Naručitelja		N a r u č b e			Naručenih prepisa		
						br. komada ili araka	prepis- jedinična ciena	
	I M E	obitalište	Datum		predmet			
			dan	mjesec	predmet		for.	nč.

Obrazac k §-u 169.

Digitized by Google

XIII.

knjiga

stoji pod upravom kr. poreznog nadzornika u . . . . . županiji.

ili izvadaka nine ukupna ciena for.	nč.	Upotrieblj enih tiskanica: broj komada ili araka	oznaka ili naziv	jedinična ciena for.	nč.	ukupna ciena for.	nč.	Vrieme i potvrda preuzeća.

Digitized by Google

Obrazac ovoga izkaza (popis o konštatovanju poplavne okolice) pokazuje, kako da se isti sastavi, primiećuje se ipak, da se — u koliko koje družtvo imade raznih poplavnih okolica polag niveau-a (niveau-i od godine 1830., 1855. i 1881,) — ovakove poplavne okolice imadu uvrstiti u poseban popis o konštatovanju poplavne okolice.

Tamo, gdje cieli hatar ili veći dio istog leži u poplavnoj okolici, netreba u pojedine popise napose uvrstiti svaku pojedinu zemljištnu česticu, nego valja uvrštenje pojedinih zemljištnih čestica označiti tim, da se ubilježi ime dotične rudine, mjestopisni broj k istoj spadajuće prve i zadnje zemljištne čestice i ukupna površina rudine polag težitbene vrsti; a razumjeva se po sebi, da se takove zemljištne čestice, koje samo dielom leže u poplavnoj okolici,u izkaz imadu uvrstiti do iznosa one površine, koji je iznos površine po družtvu, odnosno posjedniku izkazan.

Ondje, gdje cieli občinski kotar leži u poplavnoj okolici, može se okolnost ova u izkazu (popisu o konstatovanju poplavne okolice) u obće označiti, i u ovom je slučaju suvišno, da se pojedine zemljištne čestice polag mjestopisnih brojeva nabroje.

Ka konstatovanju ima se zastupnik družtva u obće vazda pozvati, i prigodom konstatovanja takovih občina, glede kojih su indikacionalni nacrti jur sgotovljeni, valja u svrhu olakšanja radnje pozvati interesente (družtvo), da medjašnju liniju poplavne okolice, ili u koliko u občinah ima poplavnih okolica polag raznih niveau-a, medjašnje linije istih u indikacionalnih nacrtih po vlastitom mjerniku u uredovnoj prostoriji očevidnostnoga povjerenika, ili dogodice u onoj interesiranoj občini, u kojoj očevidnostni povjerenik djeluje, dadu iztaknuti.

§. 164. U izkazu polag predidućega §-a sastavljenom (popisu o konstatovanju poplavne okolice) nabrojene zemljištne čestice imadu se u katastralnom zemljištniku, razrednom izvadku i u individualnih posjedovnih listovih na padajući u oči način označiti sa oznakom „poplavna okolica“, nu i tamo tako, da se ciele strane (u koliko u istih sadržane ukupne čestice leže u poplavnoj okolici) skupa uzete mogu jednom opazkom označiti. (Okružnica M. F. br. 54167. od g. 1878).

k) rukovanje zemljarinsko-katastralnih arkiva.

§ 165. Usljed dovršenja uredjenja zemljarine i u sliedstvu tom sbivšeg se ukinuća katastralnih ravnateljstva prelazi vršenje na zemljarinu odnosećih se agenda na kr. porezne nadzornike, te iz toga po sebi sliedi: da se i zemljarinsko-katastralni arkivi imadu polag podieljenja područja kralj. por. nadzornika po kr. por. nadzornicih rukovati

§. 166. Od katastralnih ravnateljstva propisno preuzete zemljarinsko-katastralni arkive dadu kr. porezni nadzornici — u koliko su im na temelju točke a) §-a 1. ob očevidnosti zemljarinskoga katastra slovećega zak. članka XXII. od god. 1885. u tu svrhu dodieljeni pisarnički oficijali — rukovati po ovih, ako pako takovih neima, po drugih za to sposobnih i povjerljivih manipulacionalnih organih, polag glede rukovanja arkiva u obće postojećega običaja.

§, 167. Uprav s toga ima se na propisno i sistematično rukovanje veliku važnost imajućih i veliku vriednost zastupajućih zemljarinsko katastralnih arkiva i indikacionalnih nacrta, koji se s ovimi skupa imadu preuzeti, osobita skrb obratiti te u tu svrhu:

a) valja arkiv, na koliko je samo moguće, smjestiti u prostorijah, sigurnih od vatre;

b) strogo se zabranjuje prostorije arkiva ložiti, u njih lampom, sviećom hodati i pušiti, te privatne stranke bez nadzora u nje pustiti;

c) nesmiju se pod nikakovom izlikom iz arkiva bez pismenoga naloga kr. por. nadzornika ili bez primke očevidnostnih povjerenika pojedini dielovi rada, budi u originalu, budi u prepisu izdavati, ili iz operata izručivati izvadci posjedovnih listova i mapa, prema čemu

Digitized by Google

d) treba u tu svrhu uspješnoga kontrolovanja valjanosti rukovanja arkiva providiti svaku općinsku radnu svezku (fasciculus) sa „popisom sadržaja“ u kojem se u svezci čuvani dielovi rada pojedince i polag broja komada imadu nabrojiti; u koliko su pako pojedini dielovi rada na temelju naredbe kr. por. nadzornika iz arkiva za vremenitu uporabu izdani, ili su po očevidnostnom povjereniku službene porabe radi izvadjeni: valja okolnost ovu na „popisu sadržaja“ uz priklop pismenog naloga kralj. poreznog nadzornika ili izvorne primke očevidnostnog povjerenika, ili u koliko bi se nalog kralj. poreznog nadzornika napisao na koji poslovni spis, koj se u arkivu smjestiti nemože, pozivom na datak i broj naloga u kratko označiti.

§. 168 *) Od smještenih u zemljarinsko-katastralnom arkivu dielova rada — izuzam indikacionalne nacrte — mogu se na molbu općina ili pojedinaca na temelju dozvole kr. por. nadzornika — uz dole ustanovljene nagrade izdavati ovjerovljene kopije (prepisi) i izvadci.

§. 169. Ob izdanih kopijah i izvadcih ima se voditi naručbena knjiga polag priklopljenog obrazca br. XIII. (Vidi obrazac XIII. na str. 96—97.)

Ova se naručbena knjiga ima s gledišta kontrole voditi u dva primjerka, i to jedan primjerak po kr. por. nadzorniku ili njegovom zamjeniku, a drugi primjerak po pismohranskom oficijalu, kojemu je rukovanje arkiva povjereno.

§. 170. Za naručene i izdane kopije i izvadke ima naručitelj povrh sa 2 nč. ustanovljene ciene za svaki arak upotriebljene tiskanice platiti za svaki prepisani arak 30 nč. koja svota pripada u polovici eraru, u polovici pako onomu, koji je kopiju ili izvadak napravio.

Kopiranje smije izključivo samo onaj pismohranski oficijal obavljati, kojemu je rukovanje arkiva povjereno; za izručene kopije i izvadke unišle i eraru pripadajuće svote pako imadu se po kr. por. nadzorniku uz namiru i protunamiru kr. por. uredu mjesečno priposlati i u korist zemljarinsko-očevidnostne zaklade zaprimiti

§. 171. Skartiranja suvišnih spisa zemljarinsko-katastralnih arkiva može se u smislu §-a 156. diela II. općih službenih propisa obaviti uviek samo na temelju predhodno izhodjenje dozvole ministra financija.

Skartiranje obavlja sudjelovanjem očevidnostnoga povjerenika, kojemu je to kr. por. nadzornik naložio, arkiv rukujući pismohranski oficijal.

§. 172. Kr. por. nadzornik ili zamjenik njegov dužan je ob izpravnosti rukovanja zemljarinsko-katastralnog arkiva pribaviti si od vremena do vremena osvjedočenje kroz pregledanje, kod kojega očevidnostni povjerenik pomaže.

§. 173. Moralna i materijalna odgovornost za sistematično rukovanje zemljarinsko-katastralnoga arkiva obterećuje konkretno i solidarno kr. poreznog nadzornika i pismohranskog oficijala, kojemu je rukovanje arkiva povjereno.

C. Očevidnostni nadzornici.

§. 174. Djelokrug očevidnostnih nadzornika je sliedeći: (vidi § 4. z. čl. XXII: 1885.)

1. kontroliraju poslovanje očevidnostnih povjerenika i o njihovu postupku podnašaju izvješće ministru financija;

2. preizpituju nove operate, koje su očevidnostni povjerenici u smislu §-a 123. ustanovili i priposlali im, ter iste dogodice i na temelju izvidjenja na licu mjesta izpravljaju, i dostavljaju ih dalnjega postupka radi kr. por. nadzorniku;

---

*) Odnosni ovjerovljeni prepisi imadu se biljegovati po tar. čl. 5/69. točka 2. b) i tar. čl. 13/63. Općinam na uredovnu porabu izdani ovjerovljeni prepisi i izvadci pako po točki c) i e) tar. čl. 12/79. (O. m. f.n. 9084/1886. P. K. br. 13.)

Digitized by Google

3. preizpituju, dogodice izpituju na licu mjesta u slučaju §§-a 69., 86., 94., 100 i 114. po očevidnostnih povjerenicih obavljenu razredbu i one prizive, koji su podnešeni proti novim operatom zemljarinskoga katastra, sgotovljenim u smislu §-a 126. uslied komasacije ili inovrstnog uredjenja posjeda, i koji su im na temelju predidućega §-a od kr. por. nadzornika prispjeli, ter ih u pratnji na uspjeh izvida odnosećega se predloga podastiru ministru financija radi konačnoga odlučenja; napokon

4. posreduju kod onih razprava, koje medju ministrom financija i družtvi za uredjenje voda i za osušenje teku, i koje su u smislu zak. čl. XLII: 1881. i §-a 23. zak. čl. XIV: 1884. potrebne, i učestvuju kod likvidacija, dogodice naknadnih likvidacija i obračunanja, obavljenih sa družtvi. (§. 4. z. čl. XXII. 1885.)

§. 175. Pošto glavni uvjet valjanoga rukovanja zemljarine sačinjava valjano individualno razpisanje poreza i na temelju toga beziznimno i jednolično popisivanje medjutim u osobi posjednika nastalih promjena, i propisno provadjanje toga u individualnih posjedovnih listovih: to treba da očevidnostni nadzornik u smislu točke 1. predidućega §-a osobitu pozornost obraća na to, da se občinsko popisivanje i provadjanje u osobi posjednika od vremena do vremena nastalih promjena u spadajućem pod njegov djelokrug području provede na način, propisan u poglavlju II. nazočnoga naputka, i jednolično.

Da se ova svrha postigne i osigura, dužan je očevidnostni nadzornik djelovanje očevidnostnih povjerenika na licu mjesta u obće potanko kontrolirati i strogo na to paziti, da očevidnostni povjerenici nesliede postupak, odstupajući od ustanova nazočnoga naputka.

§. 176. Ako očevidnostni nadzornik prigodom izvidjenja njegovih na licu mjesta primieti, da se oko občinskoga popisivanja u osobi posjednika nastalih promjena i oko provadjanja promjena u individualnih posjedovnih listovih sliedi postupak, odstupajući od ustanova ovoga naputka, ili upravo u protuslovju s istimi stojeći: dužan je očevidnostnog povjerenika, u koliko je isti u občini istodobno prisutan, i odnosno občinskoga bilježnika (gradski por. ured, očevidničara) pozvati, da opažene mane i nepravilnosti odmah izpravi, dogodice pako pozvati bez odvlake kr. poreznog nadzornika, da u svrhu prešnoga izpravljenja ovih mana i nepravilnosti, i uzpostavljenja u očevidnosti toli nuždnoga reda učini shodne odredbe, i u ovoj njegovoj zamolbi, kao i u periodičnih izvješćih, što ih u smislu §-a 198. ima podnašati ministru financija, protezati se na to, dali se prigodom izvida opažene mane odnose na takove stavke, koje je očevidnostni povjerenik već izpitao, ili koje su tek nakon zadnjega izpita očevidnostnoga povjerenika u popis uvrštene.

§. 177. Ob opažanjih svojih oko občinskoga popisivanja i provadjanja očevidnostnih predmeta, i u obće o postupku očevidnostnih povjerenika kao i ob uzrocih u ma kojem smjeru ukazujućih se zaostataka imade očevidnostni nadzornik — izuzam prešne slučajeve — svake četvrt godine, to jest do 5 dana mjeseca siečnja, travnja, srpnja i listopada ministru financija podnašati potanko izvješće.

U ovom svom izvješću može očevidnostni nadzornik podjedno i predložiti, da se učine konkretne odredbe, kroz praksu možda obrazložene i ponjemu svrsishodnimi pronadjene.

§. 178. Očevidnostni nadzornik preizpituje i odobrava gledo oblika i bitnosti nove zemljarinske operate, sgotovljene uslied komasacije občinskog hatara ili inovrstnog uredjenja posjeda, koje je očevidnostni povjerenik na licu mjesta izpitao, a kr. porezni nadzornik u smislu §-a 123. njemu dostavio, i vraća ih dalnjeg postupka radi kr. por. nadzorniku; u obće pako izpituje na licu mjesta sve one prizive, koji su u smislu propisa, sadržanih u poglavju II. nazočnoga naputka proti uvrštenju u težitbenu vrst i u razredšto je obavio očevidnostni povjerenik, od stranaka uručeni i po kr. poreznom nadzorniku u tu svrhu njemu priposlani; konačno podnaša obrazloženim izvješćem uspjeh izpitivanja ovih priziva konačnoga riešenja radi ministru financija.

Digitized by Google

§. 179. Pošto je u smislu točke 4. §-a 174. očevidnostni nadzornik pozvan da posreduje kod medju ministrom financija i družtvi za uredjenje voda i za osušenje tekućih i u smislu zak. čl. XLII: 1881., kao i §-a 23. zak. čl. XIV: 1884. nuždnih razprava, te da sudjeluje kod likvidacija, dogodice naknadnih likvidacija i obračuna obavljenih sa družtvi: to u tom pogledu valja pred očima držati sliedeće ustanove:

§. 180. Ob uredjenju zemljarine sloveći zak. čl. VII: 1875. izrazuje u trećoj alineji §-a 18. načelo: da se kod takovih zemljišta, koja, da se sadanja njihova unosnost uzdrži, zahtievaju neprekidnih izdataka, kakova su: potrebni troškovi da se uzdrže nasipi, podignuti proti poplavi vode ili pieska, kanali, cievi i naprave, što služe za odvodjenje voda ili oplavu, zaštite proti naplavam, bujicam i zapuhom sniega, zaštite medja, nasipi i jame, podignuti ili izkopane, da se koje zemljište ili jedan dio njegov uzdrži u težitbenom stanju, ili cievljenje itd., ovakovi izdatci računaju se medju redovite gospodarstvene troškove.

Gornja ustanova §-a 18. z. čl. VII: 1875. doduše je prigodom sgotovljenja novih zemljarinsko-katastralnih operata jur provedena, u koliko su ondje, gdje je melioracija (poboljšanje koristonosno osušenih zemljišta, poboljšanje unosnosti) kod razredjivanja u obzir uzeta, i obistinbe obavljene i na temelju uspjeha istih uračunanje, odnosno naknada provedena, pa pošto ondje, gdje melioracija u obzir uzeta nije, neima u obće mjesta likvidacijii, to u buduće slučaj tako zvane likvidacije niti nebi mogao predolaziti.

Pošto pako nije izključen onaj slučaj, da je likvidacija gdjegdje s pometnje izostala, te pošto se s druge strane i za uzdržavanje sadašnje plodovitosti poplavnih okolica starih družtva nuždne investicije moraju likvidirati (u oba slučaja na temelju predhodnog odobrenja ministarstva financija), stoga se imade naknadna likvidacija polag ustanova sliedećih §§-a provesti.

Modaliteti, po kojih se to uračunanje ima obavljati glede onih štitnih gradnja, koje su jednom te istom štitnom gradnjom velika zemljišta osušujuća i pod okriljem zakonskih članaka XXXIV i XL: 1879. stojeća družtva podigla, kao i glede svih inih, ne po takovih družtvih, nego po privatnih strankah velikim troškom osušenih površina, — potanko su razloženi u §§-ih 6—14 i 17. z. čl. XLII. 1881.

§. 181 U gornjem §-u pozvani zakoni naredjuju, da se osobiti troškovi onih, ma kojim imenom nazvanih štitnih gradnja, kojimi su štitnimi gradnjami pojedine ili više zemljištnih čestica osušene ili uporabivimi učinjene, kod ustanovljenja novog katastralnog čistog prihoda, čim u sadanjem njihovom stanju na plodivost i uporabivost uplivaju, imadu u obzir uzeti bez obzira na to, dali su štitne gradnje polag prvobitno ustanovljenih nacrta posve gotove ili ne.

Glede ustanovljenja i uračunanja ovog osobitog gospodarstvenog troška naredjuje zakon, da se 5% temeljne glavnice, uložene u sagradjenje, za uzdržavanje interesiranih površina služećih štitnih gradnja, dodav k tomu jednogodišnji prosjek na uzdržavanje štitnih gradnja tečajem 6 godina obračenih troškova, uzima kao onaj osobiti gospodarstveni trošak, koji se povrh redovitog gospodarstvenog troška ima kod izračunanja čistog prihoda kao odbiti imajući se izdatak u obzir uzeti.

§. 182. Temeljnom glavnicom ima se smatrati ona svota, koja je po interesentih (družtvu, občini ili pojedinom posjedniku) faktično obračena na jednokratno sagradjenje štitnih gradnja polag miera i stanja prigodom sgradjenja, počamši od vremena, od kojeg je na to rabljeno zemljište u tu svrhu obračeno; dakle ona svota troškova, koja je pod naslovom nabavljenja dotičnog zemljišta, nadalje na jednokratno sgotovljenje štitnih nasipa, štitnog pera, kanala, mostova, ustavnica, stražarnica, kamenih zidova, pletera, nasada drveća, propustila i t. d., dogodice na njihovo kasnije razširenje, učvršćenje, povišenje, osiguranje kolutnim nasipom, i na premještenje, prouzročeno zemnimi provalami ili obroni itd., nadalje na proizvedenje, dogodice na kasnije povećanje sustava kanala i ustavnica, naprava za oplavljenje i cievljenje faktično izdana.

Digitized by Google

§. 183. Iza investiranog polag prediduéeg §-a ukupnog troška izračunanih 8% sačinjava dakle jedan dio osobitog gospodarstvenog troška.

§. 184. Drugi dio osobitog gospodarstvenog troška sačinjavaju godišnji troškovi uzdržavanja, iliti jednogodišnji prosjek onih troškova, koji su troškovi nuždni za to, da se postojeće štitne gradnje drže neprekidno u stalnom dobrom stanju; ovakovim troškovom valja računati: troškove radnih sila i materijala, nuždnog i upotriebljenog za periodičko ili godimično izpravljanje, popravljanje i čišćenje gotovih štitnih gradnja, nadalje na plaću izključivo radi nadziranja štitnih gradnja držanih činovnika i podvornika, to jest: ravnatelja, mjernika, blagajnika, povjerenika i nasipskih čuvara, kao i na pisarničke troškove, na putovanja, dnevnice i poštarine faktično izdane svote.

Izdatci ovi od 6 godina, proteklih od dovršenja štitne gradnje, imadu se k onoj svoti pribrojiti, i pošto će se na jednu godinu odpadajući prosjek tim načinom dobivene svote izračunati, imade se tako dobiveni jednogodišnji prosjek smatrati troškom godišnjeg uzdržavanja.

§. 185. Kod ustanovljenja na sagradjenje i uzdržavanje štitnih gradnja obraćene temeljne glavnice i troškova uzdržavanja (nesmatrajuć investiranom temeljnom glavnicom po dotičnicih podignuti zajam, niti troškom uzdržavanja kamate i odplatne obroke zajma) mogu se izključivo samo oni izdatci uzeti u račun, koji su troškom interesiranih posjednika u štitne gradnje faktično uloženi; dočim se naprotiv na štitne gradnje obraćeni ma kakovi takovi troškovi, koji posjednike ne obterećuju, i koji su budi u prijašnjem, budi u novijem vremenu državnim, javno-upravnim, županijskim ili ma kojim inim putem bez obterećenja interesiranih posjednika izplaćeni, kao i po državi ili s ma koje druge strane za štitne gradnje od iste svrhe družtvom, občinam ili pojedinim posjednikom bez obveze povratka ili nakuade zabadava dane, ili dogodice kašnje odpuštene pripomoći u gotovom novcu, ili ma kakove druge, — kod ustanovljenja osobitih gospodarstvenih troškova bez iznimke odstraniti i izvan računa pustiti imadu.

Po tom dakle ondje, gdje štitne gradnje nisu na trošak dotičnih posjednika, nego na trošak države, ili zemaljskom ili županijskom javnom radnjom napravljene i uzdržavane, te tako troškovi štitnih gradnja neobterećuju posjednike, ne ima mjesta nikakovom uračunanju, pa se ima izračunanje troškova napustiti.

§. 186. Ondje, gdje štitne gradnje doduše nisu sagradjene na trošak posjednika, ali se iste na trošak njihov uzdržavaju, ili gdje su štitne gradnje na trošak posjednika sagradjene, ali uzdržavanje istih neobterećuje posjednike, ima se u prvijem slučaju samo godišnji trošak uzdržavanja, u potonjem slučaju pako samo investicionalna temeljna glavnica u račun uzeti.

§. 187. Ondje gdje ili sagradjenje štitnih gradnja, ili uzdržavanje istih posjednike samo dielom obterećuje, ima se samo trošak ovoga diela, ili gdje su posjednici unapred ustanovljenom novčanom svotom i u naravi danom radnom s lom, i materijalom prinašali budi k investicionalnim, budi k troškovom uzdržavanja, ima se samo po njih nošeni dio troška, a samo ondje, gdje sagradjenje i uzdržavanje štitnih gradnja posve i u podpunoj mjeri obterećuje posjednike, ima se cieli trošak uzeti u račun.

§. 188. Posebno ustanovljenje temeljne glavnice i troškova uzdržavanja obavlja se u smislu §-a 191. iz o tom vodjenih izvornih računa polag naslova izdatka i uz označenje one godine, koje je izdatak predolazio, putem redovite obistinbe.

§. 189. Gdje se troškovi u pomanjkanju redovitih računa, ili jer su štitne radnje posve ili dielom po interesentih u naravi obavljene, brojevno nemogu iskazati, ondje se imade ustanoviti trošak investicionalni i uzdržavanja polag kubičnog sadržaja i dužine štitnih gradnja, polag vriednosti upotriebljene radne snage i materijala i polag inih izdataka, uzev u obzir za vrieme investiranja postojavše mjestne okolnosti, putem strukovne procjene, ili dogodice sumjereno sa drugimi, pod istimi okolnostmi sagradjenimi štitnimi gradnjami.

Digitized by Google

§. 190. Formalni postupak, odnosno vršenje agenda oko likvidiranja i uračunanja osobitih gospodarstvenih troškova, obavlja se polag načina postupka, prilagodjenog dvovrstnom slučaju:

pod prvi slučaj spadaju sve one manje štitne gradnje privatnih poduzeća (još i u onom slučaju, kada su ih na prostoru spadajućem u svezu koje družtvene ili občinske štitne gradnje, samostalno podigli pojedini posjednici), koje ne stoje pod okriljem pozvanoga zakona, te se ne družtveno, nego po pojedinih posjednicih

a) kod pojedine zemljištne čestice, ili

b) kod više suvislih, nu preko hatara jedne občine ne protežućih se zemljištnih čestica na vlastite troškove njihove uzdržavaju, a skopčani s timi gradnjami troškovi izključivo dotičnog posjednika obterećuju.

Ovakovimi manjimi štitnimi gradnjami smatraju se proti poplavi, odplavljenju, zamuljenju pieskom, zakaljenju, usovu (Schneelawine), i vodopadom podignuti nasipi, štitna pera, propusti, kameni zidovi, pleteri, jame za upijanje i hvatanje vode, nadalje kanali i jarci za odvadjanje vode, ili sprave za oplavu i cievljenje.

Kod ovih sa manjimi troškovi obterećenih prostora ima se uračunanje osobitih gospodarstvenih troškova, ako troškovi ovi nisu odbijeni od čistoga prihoda razreda po rali, prigodom ustanovljenja istog (§. 15. godine 1879, pod br. 31015. izdanog naputka), obaviti uvrštenjem dotične zemljištne čestice u nižji razred s obzirom na to, da razlika izmedju ova dva razreda odgovara godišnjem prosjeku osobitog troška; prama tomu imadu se dakle ti prostori ili posve ili sa onolikim dielom površine uvrstiti u niži razred, da tim svota osobitog gospodarstvenog troška bude shodno uračunana.

Razlog takovoga uračunanja treba u stupcu „Opazka“ katastralnog zemljištnika kod dotične zemljištne čestice ubilježiti.

Osobiti gospodarstveni trošak ima se u takvom slučaju sudjelovanjem interesiranog posjednika na temelju po njemu predloženih računa ili inih vjerodostojnih podataka, dogodice strukovnom procienom, uzev u obzir mjestne okolnosti, ili sumjereno sa inimi štitnimi gradnjami zapisnički ustanoviti.

§. 191. Glede onih sistematičnih štitnih gradnja većega obsega (kao što su: štitni nasipi, kanali i nadopunjujući dielovi istih), koje predlaze na iz mnogobrojnih zemljištnih čestica sastojećih i suvislih većih površinah, te se uzdržavaju po družtvih, nadalje osim ovih glede svih pod okriljem zakonskih članaka XXXIV, od god. 1879. i XXXIX. i XL. od god. 1871. stojećih, dakle glede svih onih štitnih gradnja, kod kojih su u svezu njihovu spadajući prostori tako obterećeni nošenjem osobitog, na štitne gradnje obraćenog gospodarstvenog troška, da se troškovi namiruju kod družtvenih štitnih gradnja razmjernimi prinesci interesiranih posjednika, kod občinskih štitnih gradnja iz občinske javne pjeneznice, ili na cielo stanovničtvo občine, dogod ce na jedan dio istog, na običajni u mjestu način razpisanom občinskom radnjom, ili pako jedinim primjerenim prinašanjem interesiranih posjednika; kod štitnih gradnja pojedinih posjednika pako troškom pojedinih posjednika, — imade se ustanovljenje na štitne gradnje obraćene uložne glavnice i godišnjeg troška uzdržavanja obaviti povjerenstveno polag dole sliedećih ustanova, putem redovite likvidacije.

§. 192. Predsjednik likvidacionalnoga povjerenstva je po ministru financija iz krila ministarstva izaslani ministarski činovnik, ili dogodice očevidnostni nadzornik, kojemu će se te agende povjeriti; članovi su mu pako po ministru financija, odnosno po predsjedniku povjerenstva izabrana dva financijalna činovnika i dva ovlaštena izaslanika interesiranog družtva ili pojedinog posjednika.

U smislu §-a 190. provesti imajuću se likvidaciju obavlja po ministru financija od slučaja do slučaja izaslani činovnik u prisutnosti vlastnika štitne graduje, odnosno zastupnika njegovog, uz sudjelovanje jednoga člana občinskog poglavarstva.

§. 193. Likvidacija troškova svake pojedine posebne štitne gradnje ima se napose obaviti još i u tom slučaju, ako bi u istoj občini bilo više takovih štitnih gradnja.

Digitized by Google

Ako pako jedan te isti prostor spada u svezu dvajuh posebnih i samostalnih štitnih gradnja, i obterećen je napose sa troškovi obadvijuh štitnih gradnja, ima se na upitni prostor odpadajući trošak kod svake štitne gradnje na pose likvidirati.

§. 194. Likvidacionalno povjerenstvo saziva u §-u 192. opredieljeni predsjednik istog, on uriče dan te mjesto obavljenja likvidacije, i o tom ubaviešćuje 14 dana unapried predsjednika interesiranog družtva, odnosno občinsko poglavarstvo ili interesiranog pojedinog posjednika uz poziv, neka glede izaslanja dvajuh izaslanika, i dolazka istih na opredieljeni dan i mjesto, kao i glede toga učini odredbu, da izaslanici k povjerenstvenim razpravam i k provedenju likvidacije potriebne i u sliedećem §-u nabrojene podatke, kao i na opunomoćenje njihovo odnoseću se izpravu sa sobom ponesu.

§. 195. Podatci. što ih izaslanici povjerenstvu predložiti imadu, i koji se kod obdržavanja likvidacije, dogodice naknadne likvidacije imadu smatrati temeljem i uporištem, jesu sliedeći, i to:

a) na prošlo i sadanje ustrojenje i na gradjenje štitnih gradnja odnoseće se vjerodostojne izprave, koje se imadu pribaviti od one državne ili županijske javne oblasti. pod koju štitne gradnje glede oblastne odredbe ili kontrole spadaju, iz ko ih mora potanko obrazloženo odlučno proizlaziti ustrojstvo, tehnički značaj i obseg štitnih gradnja, da li su podpuno dovršene ili nedovršene (dužina, širina i visina istih, i kod naknadne likvidacije temeljem istih služeća razlika) i u koliko u katastralni operat još nebi uvrštene bile, ili su medjutim promienjene, ukupna, polag občine izkazana površina u svezu istih spadajućih i sa nošenjem troškova obterećenih prostora, isto tako neka izpravami dokazano proizlazi, da li je razvitak poplavne okolice u smislu zakona jur dovršen?

b) izvorni računi o troškovih, obraćenih na sagradjenje štitnih gradnja, od svih onih godina, u kojih je godina, investicije bilo, nadalje računi, vodjeni o troškovih uzdržavanja tečajem 6 godina, proteklih od vremena dovršenja.

c) ondje, gdje redoviti računi nisu vodjeni, ili gdje su interesenti radnje posve ili dielom u naravi obavili, te se tako troškovi nemogu sa računi i brojevno izkazati, dužni su interesenti izkazati temeljnu glavnicu i godišnji trošak uzdržavanja polag dužine, širine, visine i kubičnog sadržaja štitnih gradnja, polag vriednosti uporabljenog materijala, kao i nadnice i strukovne radnje na temelju u vrieme investicija postojavših cieua, te imadu na to odnoseću se, po mogućnosti vjerodostojno sastavljenu izpravu likvidacionalnom povjerenstvu kao temelj razprave predložiti;

d) ondje pako, gdje u pomanjkanju računa i inih pouzdanih podataka interesenti žele, da se likvidacija obavlja sumjerenjem k inim, u istih odnošajih nalazećim se štitnim gradnjam, dužni su dotičnici javno-oblastnom izpravom dokazati, da li su vlastite njihove gradnje posve ili samo u stanovitom opredieljenom razmjernom dielu slične po istih označenim štitnim gradnjam, koje imadu služiti temeljem sumjerenja?

Dužni su nadalje izkazati tehničke izmjere koli spomenutih, toli vlastitih štitnih gradnja, i u koliko ih znadu, priklopiti takodjer podatke, služeće temeliem kod ustanovljenja troškova pomenutih štitnih gradnja. i predložiti likvidacionalnom povjerenstvu temeljem razprave vjerodostojnu izpravu, koja je obzirom na gornja, o temeljnoj glavnici i o godišnjih troškovih uzdržavanja sastavljena.

Kod naknadne likvidacije valja osobitu brigu obratiti na to, da se takova stavka, koja je kod prvobitne likvidacije naračunana, prigodom naknadne likvidacije iznova neuvrsti.

§. 196. Povjerenstvo početkom razprave najprije izpituje na obširne okolnosti ustrojenja i sagradjenja interesiranih štitnih gradnja odnoseće se i pod točkom a) prediućega §-a spomenute podatke; na t melju istih opredieljuje agende i započme likvidaciju troškova štitn h gradnja, i to ili na

Digitized by Google

temelju po dotičnih izaslanicih predloženih i pod točkom b) i c), dogodice pod točkom d) predidućega §-a označenih izvornih računa ili procienbenih izprava, ili dogodice putem sumjerenja, uzev u obzir troškove inih, u istih okolnostih nalazećih se štitnih gradnja.

§. 197. Ondje, gdje se likvidacija obavlja iz redovitih računa, imati će povjerenstvo na godine, spomenute pod točkom b) §a 195. odnoseće se račune stavku po stavku izpitati i ustanoviti u štitne gradnje faktično uložene izdatke, te će iz istih polag godina i naslova izdataka izvaditi napose svotu uložne temeljne glavnice, i napose svotu, sačinjavajuću godišnji trošak uzdržavanja.

Diobni iznosi iz računa izvadjene i dokazanom pronadjene temeljne glavnice imadu se sbrojiti i ima se izračunati 8% glavne svote, kao ustanovljene uložne temeljne glavnice; nadalje se imadu sbrojiti godišnji iznosi izvadjenog troška uzdržavanja, a iz iznosa ovih valja izračunati prosjek na jednu godinu odpadajućeg troška uzdržavanja, i dodav ga k 8% temeljne glavnice, treba ustanoviti svotu sačinjavajuću godišnji prosječni trošak cieloga uzdržavanja štitnih gradnja.

§. 198. O povjerenstvenih razpravah, obdržavanih polag postupka propisanog u predidućih §§-ih, valja voditi zapisnik, u kojem prije svega treba prema stanju stvari potanko napomenuti sve mjestne okolnosti, koje se na ustrojstvo, gradjenje i ine osobite odnošaje štitnih gradnja protežu i koje su označene pod točkom a) §-a 195., isto tako treba napomenuti, na kakovom je temelju obavljena likvidacija troškova štitnih gradnja (računi, procienа, sumjerenje ili prispodoba); nadalje valja uspjeh provedene likvidacije upisa i tako u razpravni zapisnik, da u istom brojevno budu izkazani, polag godina i naslova izdataka, iznosi ustanovljene temeljne glavnice (napose do prve pohvalbe, i napose od onda sbivša se investicija), konačna svota istih, i izračunanih 8% od potonje, nadalje godišnji iznosi troškova godišnjeg uzdržavanja, konačna svota ovih i iz potonje proračunani prosjek jednogod šnjeg cielog uzdržavanja, i konačno ovomu prosjeku dodanih 8% temeljne glavnice i iznosak polag toga uglavljenog jednogodišnjeg prosječnog troška cielog uzdržavanja.

Prije nego li se zapisnik zaključi, valja u isti uvrstiti stanje razvitka poplavne okolice u onom vremenu, odnosno ima se napomenuti, da li je razvitak u svezu štitnih gradnja spadajućih površina u smislu zakona dovršen, ili ne? Ako je, dali ih interesenti mogu potanko izkazati i u koliko to još nebi učinjeno, dali su kadri linije poplavne okolice na katastralnoj mapi sigurno označiti?

Konačno treba u zadnjoj točki zapisnika ondje, gdje se poplavne okolice mogu potanko i sigurno izkazati, uvrstiti još izjavu izaslanika interesenta glede toga, dali je družtvo u glavnoj skupštini jur odlučilo glede toga, da se troškovi uzdržavanja štitne gradnje potanko ili cumulative uračunaju, ili ne? te valja u potonjem slučaju izaslanike upozoriti, da će se u tu svrhu u zabašnom roku, ako se inače nebi obdržavala redovita glavna skupština, ovopogledni zaključak sazvati imajuće se glavne skupštine interesenta u roku od 6 tjedna imati predložiti ministru financija, jer ako u tom roku zaključak nebi stigao, uporabiti će se potanko uračunanje.

§. 199. Ondje, gdje se likvidacija neobavlja iz redovitih računa, nego na temelju iste nadopunjujućih procienbenih izprava, imadu se u istih izkazani faktori i iznosi polag ovih proračunanih troškova polag kubičnog sadržaja štitnih gradnja i vriednosti upotriebljene radne sile i materijala i polag inih izdataka, uzev u obzir u vrieme investicije postojale mjestne okolnosti i novčane vriednosti, po povjerenstvu prosudjivati i u tom smislu motivirajuć treba polag izpravnimi priznatih ili preinačenih, ili dogodice polag na drugom novom temelju sastavljenih procjenbenih faktora likvidirati svote temeljne glavnice i troška godišnjeg uzdržavanja, a uglavljeni uspjeh ima se na način opisan u predidućem §-u, potanko uvrstiti u zapisnik.

Digitized by Google

§. 200. Ondje pako, gdje se obavlja likvidacija troškova sumjerenok inim pod istimi okolnostmi nalazećim se štitnim gradnjam, treba u zapisniku imenovati one štitne gradnje, prema kojim je sumjerenje obavljeno, nadalje valja označiti relativni razmjer istih prama interesiranoj štitnoj gradnji i valja napomenuti podatke, služivše temeljem likvidacije i ustanovljenja troškova predmet prispodoba sačinjavajućih štitnih gradnja, i uzev u obzir ove spomenute podatke i za vrieme investicije postojale mjestne okolnosti, imadu se likvidirati i ustanoviti iznosi temeline glavnice i troškova uzdržavanja polag onoga postupka, kao u slučajevih §§-a 198 i 199. a uglavljeni uspjeh ima se takodjer na taj način uvrstiti u zapisnik.

§. 201. Vriednost prostora, što ga obuzima štitna gradnja, ima se, ako nije putem izvlastbe kupljen, također jer procienom ustanoviti, i to u vriednosti, primjerenoj stanju i vremenu prije osušenja.

§. 202. Ako se likvidacija troškova sbog manjkavosti ili nepouzdanosti predloženih izprava i podataka nebi mogla svrsi shodno obaviti, valja razpravu odgoditi, i, napomenuv uzrok toga, za obdržavanje likvidacije zapisnički odrediti što moguće najkraći novi rok, a interesenti imadu se po predsjedniku likvidirajućeg povjerenstva i pismeno napose pozvati, da manjkave i nedostatnimi pronadjene izprave bezodvlačno nadoknade i nadopune i u zahtjevanom smislu izdanimi podatci provedjene izaslanike svoje upute, da na urečeno novo ročište na ustanovljeno za razpravu mjesto dodju

§. 203. U predolazećih dvojbenih slučajevih ima predsjednik likvidirajućeg povjerenstva pravo, suspendiranjem ili odgodjenjem likvidacionalnog postupka, putem lokalnoga izvidjenja, uz sudjelovanje od ministra financija izprositi imajućeg se katastralnog mjernika ili inih vještaka gledetehničkih izmjera i kubičnog sadržaja štitnih gradnja, glede na štitne gradnje odnosećih se inih mjestnih okolnosti, osobito glede cienа materijala i nadnice, postajalih za vrieme investicije, pribaviti si putem javne oblasti ili iz inih vjerodostojnih izvora sigurno znanje i podatke, i na tom temelju kao i obzirom na iste obdržavati likvidacionalne razprave na novom ročištu.

§. 204. Ako se uslied povjerenstvene razprave i likvidacije, provedene u smislu predidućih §-a, proti povjerenstveno ustanovljenim svotam prigovor nepodigne, ima se zapisnik zaključiti i po prisutnih podpisati.

§. 205. Ako bi se pako glede uvrstiti imajućih se svota pojavila odstupna mnienja, treba mnienje svakoga prisutnoga člana povjerenstva u zapisnik uvrstiti; glede dvojbenih svota odlučuje predsjednik povjerenstva; ako se zastupnici interesiranih štitnih gradnja nezadovolje sa odlukom predstojnika, pristoji im pravo učiniti primjetbe svoje na odluku predsjednika; nu dužni su iste nakon 48 sati iza zaključenja povjerenstvene sjednice predsjedniku pismeno predati, koji na iste vlastite svoje primjetbe pravi, te ih priklopi zapisniku.

Zapisnici imadu se skupa sa prilozi u roku od 6 dana nakon zaključenja svake pojedine likvidacije podnašati uz izviešće sa mnienjem ministra financija

§. 206. Ondje, gdje se usljed dovršenja potankog razvitka poplavne okolice pojedine posjedovne čestice mogu sigurno identificirati, i gdje družtvo nije iskalo kumulativno uračunanje, imade nakon dovršenja likvidacije predsjednik povjerenstva sa osobitim gospodarstvenim troškom obterečene i u svezu jedne te iste štitne graduje spadajuće prostore iz katastralnih operata polag občina, mjestopisnoga broja, težitbene vrsti, razreda, površine i ustanovljenog čistog prihoda po rali i ukupno u poseban izkaz sastaviti, zatim izračunati će postotak, što ga osobiti gospodarstveni trošak sačinjava iza konačne glavne svote čistoga prihoda, ustanovljenog na ukupni, u svezu dotične štitne gradnje spadajući prostor, i odbiv izračunani postotak od čistog dohodka, ustanovljenog polag rali i ukupno, izkazati će onaj čisti prihod, polag rali i ukupno, koji se kod interesiranih prostora imа smatrati temeljem poreza.

§. 207. U slučajevih, gdje u svezu jedne te iste štitne gradnje spadajuće površine polag dva razna ključa prinašaju k troškovom (poplavne

Digitized by Google

okolice nižega i višega položaja), valja osobiti gospodarstveni trošak prije razdieliti u razmjeru družtvenoga ključa izmedju dvovrstnu narav imajućeg poplavne okolice, i kod svakoga diela biva odbitak polag vlastitoga posebnoga postotka.

§. 208. Ondje, gdje jedan te isti prostor spada u svezu dvajuh posebnih štitnih graduja, te je sa dva posebna gospodarstvena troška obterećen, ima se takav prostor iz dva izkaza sastavljena u smislu §§-a 206. i 207., sastaviti u jedan poseban izkaz, u kojem valja alikvotni dio dvovrstnih postotaka sbrojiti, i odbiv polag §-a 207. ovaj sbrojeni postotni dio, valja izkazati temelj odmjerenja poreza sačinjavajući čisti prihod polag rali i ukupno.

§. 209. Ondje, gdje se u svezu štitnih radnja spadajući prostori na temelju katastralnih operata nemogu polag katastralnih brojeva izkazati, ili ako se i mogu izkazati, nu družtva su iskala kumulativnu naknadu, treba na mjesto polag §§-a 206., 207, i 208. zahtjevanog izkaza ukupnu površinu osobitim gospodarstvenim troškom obterećenih prostora polag občina, i na jednu ral odpadajući prosjek spomenutih troškova sastaviti u jednom izkazu.

§. 210. Čim je likvidacija dovršena i iznos uračunati imajućih se osobitih gospodarstvenih troškova konačno uglavljen, činiti će ministar financija posebnimi naredbami odredbu, da se osobiti gospodarstveni trošak u smislu §-a 7. z. čl. XLII. 1881. ili kod pojedinih posjedovnih čestica poplavne okolice potanko odbije, ili da se iza osobitih gospodarstvenih troškova odpadajući porez interesentom kumulative naknadi.

D. Lokalizujuća katastralna nadzorničtva.

§. 211. Zadatak lokalizujućih katastralnih nadzorničtva sačinjava sgotoviti u smislu dolnjih §-a na hatare po katastralnih mjernicih potanko izmjerenih ili naknadno lokalizovanih občina odnoseće se nove katastralne operate, u smislu dolnjih §-a. (§. 5. z. čl. XXII. 1885.)

§. 212. Lokalizujući katastralni nadzornik zamoli u takovo vrieme kr. poreznog nadzornika za dostavu obć. opisa medja, popisa uzor-čestica, katastralnog zemljištnika, razrednog izvadka i predloga glede postavljenja razreda, da mu s jedne strane uviek stoji na razpolaganje dovoljan radni materijal, a s druge strane da se izprošeni operati na suvišno vrieme kralj. poreznom nadzorniku neuztezavaju.

§. 213. Čim nastaje za vanjsku radnju prikladno vrieme, učiniti će lokalizujući katastralni nadzornik odmah naredbu, da lokalizujući procienbeni povjerenici nove zemljarinsko-katastralne operate potanko izmjerenih ili naknadno lokalizovanih občina sgotove, odnosno da se na temelju potanke izmjere sgotovljeni novi katastralni zemljištnik i individualni posjedovni listovi nadopune sa podatci prociene, a odrediti će to tako, da osoblje prociene može dielovanje svoje za vrieme vanjske radnje neprekidno i bez zaprieke vršiti.

§ 214. Procienbeni povjerenici imati će na temelju od lokalizujućeg katastralnog nadzornika dobivenog naputka, uzev k sebi u §-u 212. spomenute dielove rada, usljed izmjere sgotovljeni novi zemljištnik i dotični mjernički lokalizovni operat, na dobro unapried ustanovljeni i občinskom poglavarstvu na znanje stavljeni rok u dotičnu občinu doći, i sudjelovanjem poglavarstva, nu ipak bez upotriebljenja poslovodje, držeći pred očima u poglavju II. pod točkami A. i B. sadržane i na sgotovljenje novih zemljarinsko-katastralnih operata, radjenih usljed komasacije, odnoseće se ustanove, ustanoviti će u prisutnosti obć. poglavarstva i interesiranih posjednika težitbenu vrst i razred u uslied potanke izmjere radjenom novom zemljarinsko-katastralnom zemljištniku, odnosno u naknadnom mjerničkom lokalizovnom operatu predolazećih zemljštnih čestica, i pošto je to učinjeno, zaključuju operat, te će u §-u 123. spomenuti prispodobni izkaz sastaviti, te ga skupa sa ukupnimi, na občinu odnosećimi se operati, dalnjeg postupka radi dostaviti lokalizujućem kat. nadzorniku.

Digitized by Google

§. 215. Lokalizujući kat. nadzornik preizpituje u smislu predidućega §-a priposlani mu novi zemljištnik glede oblika i u bitnosti, nadopunjuje ili dade nadopuniti dogodice opažene manjke, a iza kako je to učinjeno, odobrava zemljištnik, konačno pako odredjuje, da procjenbeni povjerenici tečajem na ljetnu radnu periodu sliedeće zime na temelju odobrenog novog katastralnog zemljištnika sgotove ostale dielove rada, u razrednom izvadku potanko proračunaju čisti prihod i isti u individualne posjedovne listove i svotnike ovih ubilježe,

§. 216. Čim je čisti prihod potanko izračunan i u ostale dielove rada ubilježen, imati će lokalizujući katastralni nadzornik uslied potanke izmjere odnosno uslied nakuadne mjerničke lokalizacije sgotovljeni novi katastralni zemljištnik, individualne posjedovne listove i III. primjerak svotnika istih uz potvrdu priposlati občinskom poglavarstvu u svrhu, da se kroz 30 dana na javni uvid izlože, uz poziv, da ubaviestiv posjednike na običajni način ob izloženju, isti opotrage svoje proti dogodice tegobnom zemljištničkom upisu mogu u ustanovljenom roku kod občinskoga poglavarstva uručiti.

§. 217. Proti operatom podnešene i u smislu §-a 49. skupa sa novim, po občini na javni u v i d i z l o ž e n i m zemljištnikom njemu predložene opotrage imati će lokalizujući katastralni nadzornik na licu mjesta potanko izpitati i uspjeh izpita u pratnji obrazloženog predloga skupa sa starim i sa novim katastralnim zemljištnikom, sa predlogom glede postavljenja razreda, sa popisom uzor-čestica, i sa prispodobnim izkazom, spomenutim u §-u 214., podnieti riešenja radi ministru financija.

§. 218. Čim je potvrdjeni izpitni uspjeh individualnih opotraga od ministra financija natrag prispio, učiniti će lokalizujući kat. nadzornik odmah odredbu, da se isti u operatih provede i čim je to učinjeno, dostaviti će ukupne operate nadležnomu kr. por. nadzorniku u svrhu razpisanja i individualnog odmjerenja poreza.

Digitized by Google

Kazalo.

k naputku o provedbi zak. članak: XXII.: 1885. o očevidnosti zemljarine.

Poglavje I.

Svrha i predmet očevidnosti zemljarinskoga katastra.

a) Svrha očevidnosti.

§. 1. Svrha očevidnosti.

b) Predmet očevidnosti.

§. 2. Predmet očevidnosti.

c) Vrieme i način prijave.

§. 3. Prijava promjena, koje se u zemljarinskom katastru i u godišnjih individualnih razpisnih operatih zemljarine u očevidnosti držati i u obzir uzeti imadu.

§. 4. Prijava u osobi posjednika nastalih promjena.

Poglavje II.

A. Provedbeni postupak.

Agende občinskih (gradskih) izvršujućih organa.

a) Na popisivanje i razpravljanje promjena pozvani organi.

§. 5. Na primanje i razpravljanje prijava promjena pozvani organi.

b) Provedbeni postupak oko popisivanja promjena posjeda.

§. 6. Upisivanje u osobi posjednika nastale promjene (obrazac br. I.)

§. 7. Upis prijavljenih promjena posjeda u očevidnostni popis br. I.

§. 8. U slučajevih spomenutih u prediućem §-u, treba nove mjestopisne brojeve uviek slomljenim brojem označiti.

§. 9. Razredjivanje usljed nastale promjene posjeda podieliti imajuće se zemljištne čestice.

§. 10. Dogodično preinačenje za občinu ustanovljenog ukupnog čistog prihoda, usljed u osobi posjednika nastale promjene.

Digitized by Google

§. 11. Rok i način priziva proti razredjivanju, provedenom u slučaju §§-a 9. i 10.

§. 12. Riešavanje neprijavljenih, na obć. (gradskom) poglavarstvu na znanje došlih promjena posjeda.

§. 13. Izpunjenje obrazca br. II., koji se ima voditi o zemljištnih česticah, štono su usljed u osobi posjednika nastale promjene pod podielbu došle.

§. 14. Rukovanje obrazca br. I. i II.

c) Postupak oko provadjanja promjena posjeda u poreznih operatih.

§. 15. Vrieme i način provedenja promjena posjeda, uvrštenih u očevidnostni popis polag obrazca I. i II. o promjenah, nastalih u osobi posjednika.

§. 16. Postupak, kod provadjanja nastalih i u popis uvrštenih promjena posjeda u individualnih posjedovnih listovih.

§. 17. Posljedice zanemarenja opaženih kod obć. bilježnika itd. oko držanja u očevidnosti i provadjanja.

d) Postupak u slučajevih promjene poreznoga predmeta.

§. 18. Upisivanje prijavljenih ili pronadjenih slučajeva promjene por. predmeta u obrazac br. III.

e) Postupak u slučaju promjene u hataru občine.

§. 19. U kojem slučaju promjene u hataru občine treba poslovodju namjestiti.

§. 20. Način rukovanja molbenica, uručenih kod občine radi dozvole privremenih oprosta od poreza; posljedica ovopoglednih zanemarenja očevidnostnih organa.

f) Postupak, u slučajevih komasacije ili inovrstnih uredjenja posjeda.

§. 21. Usljed uredjenja posjeda, komasacije, izlučenja pašnjaka, segregacije šume ili naseljenja sgotoviti imajući se novi zemljarinski katastralni operat.

§. 22. Usljed u §-u 21. nabrojenih slučajeva sgotoviti imajući se novi zemljarinski katastralni operat, ako se promjena proteže samo na stanoviti dio hatara občine.

§. 23. U slučaju izlučenja pašnjaka ili segregacije šume slieditи imajući se postupak.

§. 24. U slučaju unutar hatara dogodivšeg se preselenja slieditи imajući se postupak.

§. 25. Čim u §-u 21. opisane promjene nastanu, dužna je občina odmah ubaviest ti kr. por. nadzornika.

§. 26. Plaća u slučaju u §-u 21. opisanih promjena namjestiti imajućeg se poslovodje.

§. 27. Dielovi rada (popis uzor-čestica), što ih usljed u §-u 21. opisanih promjena namješteni poslovodja sgotoviti ima.

§. 28. Sgotovljenje u §-u 27. nabrojenih operata, občina izašilje uz namještenog poslovodju posebni (katastralni) odbor; krug djelovanja i rada ovoga.

§. 29. Poslovodja sgotavlja u §-u 27. nabrojene dielove rada primjereno faktičnom stanju.

Digitized by Google

§. 30. Za provedenje novih zemljarinskih operata nuždne dielove rada predaje očevidnostni povjerenik prigodom zametnuća novoga operata poglavarstvu, te se isti, iza kako je operat dovršen, njemu opet vraćaju.

§. 31. U smislu §-a 27. sgotoviti imajući se opis medje.

§. 32. K operatu, koji se ima u smislu §-a 27. provesti, izdaje očevidnostni povjerenik poslovodji prepis popisa uzor-čestica i predlog glede postavljenja razreda.

§. 33. Na sgotovljenje poreznog zemljištnika valja osobitu pomnju obratiti.

§§. 34—36. Kod sgotovljenja poreznog zemljištnika slieditи imajući se postupak.

§. 37. U obzir uzeti imajuće se težitbene vrsti i razredjivanje u ine svrhe upotriebljenih zemljišta.

§§. 38—42. Kod sgotovljenja poreznog zemljištnika slieditи imajući se postupak.

§. 43. Postupak, odnoseći se na zemljišta, osušena štitnimi gradnjami, napravljenimi i rukovanimi u smislu z. čl. XXXIX. i XL. od god. 1871. (XXIII. : 1885.), kada nastaju u §-u 21. nabrojeni slučajevi.

§. 44. Sgotovljenje razrednog izvadka.

§. 45. Sgotovljenje posjedovnih listova.

§. 46. Sgotovljenje svotnika (sumarium) posjedovnih listova.

§. 47. Poslovodja podnaša kr. por. nadzorniku izvješće o dovršenju u §-u 27. nabrojenih dielova rada.

§. 48. Rok za preizpitanje operata na licu mjesta.

§. 49. Izloženje odobrenog katastralnog zemljištnika i individualnih posjedovnih listova na javni uvid i opotrage interesiranih stranaka.

§. 50. Dalnji postupak oko u smislu §-a 49. podnešenih opotraga.

§. 51. Rok za preizpitanje individualnih opotraga na licu mjesta.

§. 52. Izpravljanje individualnih razdielbenih popisa i poreznih knjižica prama odobrenom novom operatu.

§. 53. Dužnosti občinskog poglavarstva i katastralnog odbora oko radnja, što ih katastralno nadzorničtvo za lokalizaciju obavljati ima usljed potanke izmjere ili naknade mjerničke lokalizacije.

g) Postupak u slučajevih elementarnih šteta.

§. 54. Nabrajanje elementarnih nepogoda, u slučaju kojih ima u smislu §-a 49. z. čl. XLIV. : 1883. mjesta oprostu od poreza.

§. 55. Agende obć. sudca (itd.) glede u smislu §-a 54. sastavljenog izvidnog zapisnika, tiskanica itd.

§. 56. Dalnje agende obć. sudca (itd.) u istoj stvari, podjedno naputak glede izpunjenja popisa slovo A. i B.

§. 57. Občinski bilježnik sastavlja na temelju u predidućem §-u spomenutih popisa slovo A. i B. izkaz polag obrazca C.

§§. 58. i 59. Rukovanje u smislu §-a 54. sastaviti imajućeg se ili imajućih se popisa oštećenika.

§. 60. Članovi povjerenstva, kojemu je povjereno na licu mjesta obaviti imajuće se popisivanje elementarnih šteta.

§. 61. U §-u 60. spomenuto povjerenstvo djeluje bezplatno.

§. 62. Pravo polaz §-a 60. ustrojenog povjerenstva.

§. 63. Agende polag §-a 60. ustrojenog povjerenstva.

§. 64. Agende obć. poglavarstva (itd.) oko uknjiženja u izkazu slovo C. izkaznog oprosta od poreza.

§. 65. Tekst potvrdjujuće zaporke, koja se ima na izkaz slovo C. napisati, čim je u §-u 64. spomenuti upis dovršen.

§. 66. Rok i postupak, koji se slieditи ima glede priziva proti stavkam popusta poreza.

Digitized by Google

B. Agende kr. poreznog nadzornika i kr. očevidnostnog povjerenika.

§. 67. Djelokrug očevidnostnih povjerenika.

a) Oko prijavljivanja, popisivanja i provadjanja promjena posjeda.

§. 68. Preizpitanje postupka, što su ga sliedili obć. bilježnici (itd.) oko nastalih promjena posjeda.
§. 69 Postupak očevidnostnoga povjerenika, glede na temelju polag prediućega §-a provedenog izvidjenja pronadjenih manjaka.
Na licu mjesta obaviti imajuće se preizpitanje u popis, spomenut u §-u 13. uvrštenih slučajeva, koji su zahtjevali novo razredjivanje.
§. 70. Način razpravljanja po interesiranih strankah podnešenih opotraga.
§. 71. Provedba izpitnih uspjeha, postignutih po očevidnostnom nadzorniku.
§. 72. Dalnje odredbe, glede kr. por. nadzorniku (§. 14.) podnešenih očevidnostnih popisa. (§§ i 3., 17. i 69.)
§. 73. Agende kr. ureda za odmjerivanje pristojba.

b) Krivi upisi, zapisivanja.

§. 74. Agende kr. por. nadzornika i očevidnostnog povjerenika u slučaju pogrieške u računu ili krivih upisa (zapisanja), predolazećih u zemljarinskih operatih.
§. 75. Postupak, koji se ima sliediti, kada je porezu nepodvrženo zemljište upisano kao porezu podvrženo ili protivno.
§. 76. Nabrojenje slučajeva, kada ima mjesta izpravku pogriešnog uvrštenja u zemljištnik.
§. 77. Agende kr. por. nadzornika u slučajevih spomenutih u prediućem §-u.
§. 78. Agende kr. por. nadzornika i očevidnostnog povjerenika u slučaju zapisanja njekih površina (izpuštanje ili višekratno upisanje).
§. 79. Dalnje agende, ako se u prediućem §-u spomenuti slučaj ili slučajevi na svaku dvojbu izključujući način razjasniti nemogu.
§. 80—82. Postupak, koji se sliediti ima kod razjasnjivanja razlikosti u površini, opisan u točkah b) i c) §-a 76.
§. 83 U slučaju §-a 82. normira provedenje promjene u katastralnih operatih §. 98.
§. 84. Postupak oko izpravljenja, osnivanog na točki d) §-a 76.
§. 85. Na točku e) §-a 76. osnivani izpravak obavlja se po §-u 79.
§. 86. Modaliteti priziva proti težitbenoj vrsti i novom razredjivanju, nastalom u slučaju izvidjenja provedenih u smislu prediućih §§-a.

c) Popisivanje i provadjanje promjena poreznog predmeta.

§. 87. Nabraja one slučajeve, u kojih se stanovita, porezu podvržena zemljištna čestica, ili zemljištne čestice usljed elementarne nepogode oprašataju od poreza, vrieme prijave i odpisa poreza. (§. 5. z. čl. VII. ex 1875. alineja 2. točke 5. §-a 2. nazočnog naputka).
§. 88. Prijavljenje, popisivanje slučajeva, kada su zemljišta postala porezu podvrženimi.
§. 89. Postupak oko slučajeva u popisu br. III. sadržanih promjena poreznoga predmeta, koji je popis u smislu §-a 18. kr. poreznom nadzorniku predložen.

Digitized by Google

§. 90. Agende očevidnostnoga povjerenika u slučajevih §-a 89.
§. 91. Izpunjenje popisa o promjeni poreznoga predmeta.
§. 92. Priposlanje popisa o promjeni poreznoga predmeta kralj. poreznom nadzorniku.
§. 93. Provedenje po ministru financija odobrenih slučajeva promjene poreznoga predmeta u dotičnih dielovih rada.
§. 94. Prizivi proti u predidućih §§-ih opisanom postupku.
§. 95. Provedba odluka ministra financija, donešenih na spomenute u §-u 94. prizive.

d) Postupak u slučaju promjene hatara občine.

§. 96. Agende kr. poreznog nadzornika, kada se občinska medjašna linija mienja na temelju sudbene osude, zaključka javno-upravne oblasti ili posebne dozvole.
§. 97. Agende očevidnostnoga povjerenika.
§. 98. Provedenje u §-u 96. nabrojenih slučajeva.
§. 99. Načela po kojih se provesti imadu promjene u medjašnoj liniji občine.
§. 100. Agende poslovodje, očevidnostnog povjerenika i kr. poreznog nadzornika glede sgotovljenja zemljarinskih operata u hataru občine nastale nove občine.

e) Privremeni oprosti od poreza.

§. 101. Riešavanje molbenica, podnešenih u slučajevih privremenog oprosta od poreza, nabrojenih u točki 7. §-a 2. poglavja I, nazočnog naputka; agende očevidnostnog povjerenika i kr. poreznog nadzornika.
§. 102. Izvidjenje na licu mjesta, što ga obavlja očevidnostni povjerenik u slučajevih §-a 101. (Vidi §. 87. i sliedeće.)
§. 103. Dalnje agende očevidnostnoga povjerenika u slučajevih §-a 101.
§. 104. Razpravljanje na temelju točke 7. b) §-a 2. podnešenih molbenica, osnivanih na štitnih gradnja, podignutih po redovitih družtvih za osušenje ili uredjenje voda.
§. 105. Agende očevidnostnog povjerenika u slučajevih, opisanih u točkah b) i h) §-a 2.
§. 106. Modaliteti izvidjenja na licu mjesta i sastavljenje popisa o promjeni poreznoga predmeta.
§. 107. Agende očevidnostnog povjerenika u slučajevih točke 7. c) §-a 2. (točka c) §-a 6. z. čl. VII. : 1875.) (Pošumljenja.)
§. 108. Agende očevidnostnog povjerenika u slučajevih novih naseljenja.
§. 109. Agende očevidnostnog povjerenika u slučaju na temelju točke 7. e) §-a 2. na vinogradsku česticu iskanog privremenog oprosta od poreza.
§. 110. Agende očevidnostnog povjerenika u slučaju na temelju točke 7. f) §-a 2. privremeno iskanog oprosta od poreza za nove vinograde, zasadjene na prostih od phylloxere površinah.
§. 111. Agende očevidnostnog povjerenika u slučaju privremenog oprosta od poreza, iskanog na temelju točke 7. g) §-a 2. za vinograde, uredjene na oplavu.
§. 112. Agende očevidnostnog povjerenika u slučaju točke 7. h) §-a 2., glede privremenog oprosta od poreza požarom uništenih ili oštećenih šuma.
§. 113. Prigodom u slučaju predidućega §-a povesti imajućeg se izpita sastaviti imajući se popis F, opotraga interesirane stranke, rok uručenja priziva.
§. 114. Dalnje agende glede popisa F. o promjeni poreznoga predmeta.

Digitized by Google

§. 115. Držanje u očevidnosti, odnosno provadjanje po ministru financija odobrenih, u popisu F. sadržanih slučajeva privremenog oprosta od poreza.

§. 116. Rok izminuća privremenog oprosta od poreza ima se točno u očevidnosti držati, i porez propisno propisati.

§. 117. Kr. porezni nadzornik postupa sa privremenimi oprosti od poreza (točka 7. a), b) §. 2.), koji se u smislu §-a 1. i 2. z. čl. XLII: 1851. produljiti mogu, polag naredaba, što će ih ministar financija od slučaja do slučaja izdati.

f) Komasacija i uredjenje posjeda.

§. 118. Agende kr. poreznih nadzornika i očevidnostnih povjerenika u slučaju u hataru obćine u smislu §-a 58. poglavja V. zak. čl. VII.: 1875. i §-a 21., poglavja 2., diela II. nazočnog naputka provedenog uredjenja posjeda itd.

§. 119. Predhodno preizpitanje hatara i uzor-čestica po poslovodji i obćinskom katastr. odboru u prisutnosti očevidnostnog povjerenika, kontroliranje djelovanja poslovodje.

§. 120. Izvidjenje i rok istog, što ga očevidnostni povjerenik obaviti ima, čim su u § u 27. nabrojeni dielovi rada gotovi.

§. 121. Naprama neopravdanom umaljenja temeljem zemljarine služećeg prijašnjeg čistog prihoda slieditи imajući se postupak.

§. 122. Svrha na temelju §-a 121. sastavljenog zapisnika. Prizivno pravo interesenta

§. 123. Dovršenjem preizpitanja po očevidnostnom povjereniku kralj. por. nadzorniku predložiti imajuće se izvješće i dielovi rada, i dostavljanje toga očevidnostnom nadzorniku. (Svotni razredni izvadak.)

§. 124. Postupak nakon obavljenog po očevidnostnom povjereniku preizpitanja, i plaća, odpadajuća za provadjanje izpravaka.

§. 125. Po očevidnostnom povjereniku preizpitane dielove rada treba u obćini na javni uvid izložiti, u svrhu realizovanja opotraga.

§. 126. Preizpitanje opotraga po očevidnostnom nadzorniku.

§. 127. Provedenje po očevidnostnom nadzorniku predloženih promjena nakon odobrenja po ministru fiuancija; smještenje novih zemljarinskih katastralnih operata; suvratno izravnanje poreza.

§. 128. Izpravljenje dugovine pojedinih posjednika polag novoga odmjerenja.

§. 129. Iztraživanje i ustanovljenje vremena novoga nastupa posjeda.

§. 130. Suvratno računati imajuće se vrieme izravnanja poreza; modaliteti utjeranja poreznoga viška; rok za opotrage, koje se usljed toga dignuti mogu; uvjeti priziva.

§. 131. Modaliteti izravnanja poreza, ako je od provedenja komasacije itd. prošlo više od 5 godina.

§. 132. Osim u §§-ih 127—131. naredjenog izravnanja poreza neima mjesta ni povratku poreza, ni naknadnom plaćanju poreza.

g) Popisivanje i ustanovljenje elementarnimi nepogodami prouzročenih šteta.

§. 133. Slučajevi elementarnih nepogoda.
§. 134. Ustanovljenje popusta poreza.
§. 135. Iznos popusta poreza.
§. 136. Na ustanovljenje popusta poreza zvani organi.
§. 137. Izmjera popusta poreza.
§. 138. Izmjera popusta poreza kod oranica.

Digitized by Google

§. 139. Izmjera popusta poreza kod livada.
§. 140.—141. Izmjera popusta poreza kod oranica (točka c) §-a 132.)
§. 142. Izmjera popusta poreza u slučaju promjene težitbene vrsti.
§. 143. Rok za prijavu slučaja elementarne nepogode; popisivanje na licu mjesta; nuždne tiskanice.
§. 144. Članovi na popisivanje elementarne štete zvanoga povjerenstva. (Tiskanice slovo A. i B.)
§§. 145—146. Postupak povjerenstva.
§. 147. Dalnji postupak očevidnostnoga povjerenika i kr. poreznog nadzornika. (Obrazac C.)
§. 148. Potvrdna zaporka kr. poreznog nadzornika. (Popis slovo C.)
§§. 149—150. Dalnje postupanje sa izkazom slovo C., potvrdjenim po kr. poreznom nadzorniku.
§§. 151—154. Prizivi proti stavkam odpisa poreza.

h) Razpisivanje, uknjiženje i pobiranje zemljarine, razredne kućarine, občinskih i županijskih poreza, kao i na način izravnih poreza utjerati imajućih se te pojedina družtva za uredjenje voda obterećujućih prinosaka.

§. 155. Agende očevidnostnog povjerenika oko kontroliranja pod točkom 1. e) §. 2. zak. čl. XXII.: 1885. nabrojenih vrsti poreza.
§. 156. Agende očevidnostnog povjerenika glede zemljarine.
§. 157. Agende očevidnostnog povjerenika glede razredne kućarine.
§. 158. Kontroliranje valjanoga odmjerenja na tri godine razpisane razredne kućarine; naprama pronadjenim pogrieškam slieditі imajući se postupak.
§. 159. Agende očevidnostnog povjerenika glede občinskih i županijskih poreza.
§. 160. Kontroliranje u ime javnih poreza pobranih novaca.
§. 161. Agende očevidnostnoga povjerenika glede kontroliranja na način javnih poreza utjerati imajućih se i pojedina družtva za uredjenje voda obterećujućih prinosaka. (Obrazci A, i B.)
§. 162. Agende očevidnostnoga povjerenika prigodom izpitanja občinskog rukovanja poreza.

i) Konstatovanje dogodice promienjenih poplavnih okolica jur postojećih družtva za uredjenje voda, i poplavnih okolica novo nastalih družtva za uredjenje voda.

§§. 163—164. Agende očevidnostnog povjerenika (Popis za konstatovanje poplavnih okolica).

k) Rukovanje zemljarinskih katastralnih arkiva.

§. 165. Arkivi zemljarinskoga katastra rukuju se po kralj. poreznih nadzornicih.
§. 166. Način rukovanja arkiva zemljarinskoga katastra,
§. 167. Prostorije arkiva zemljarinskoga katastra.
§. 168. Od dielova rada, smještenih u zemljarinskih katastralnih arkivih, pravitі imajuće se kopije i izvadci.
§. 169. Naručbena knjiga za upisivanje u §. 168. spomenutih kopija i izvadaka. (Obrazac naručbene knjige).
§. 170. Pristojbe za naručene kopije i izvadke.
§. 171. Skartiranje.
§. 172. Kontroliranje rukovanja zemljarinskoga katastralnoga arkiva.
§ 173. Sa rukovanjem zemljarinskoga katastralnoga arkiva spojena moralna i materijalna odgovornost.

Digitized by Google

C. Očevidnostni nadzornici.

§. 174. Djelokrug očevidnostnih nadzornika.
§§. 175—176. Kontroliranje djelovanja očevidnostnih povjerenika.
§. 177. Periodična izvješća očevidnostnog nadzornika.
§. 178. Po očevidnostnom nadzorniku provesti se imajući formalni i lokalni izvidi.
§. 179. Agende očevidnostnog nadzornika prigodom sa društvi za uredjenje voda i za osušenje obaviti imajuć h se likvidacija.
§§. 180—191. Postupak oko likvidacije.
§. 192. Članovi likvidacionog povjerenstva.
§. 193. Način likvidiranja pojedinih samostalnih štitnih gradnja.
§. 194. Sazivanje likvidacionalnoga povjerenstva.
§. 195. Predloženje temeljem likvidacije služećih podataka.
§§. 196—197. Razpravni red i predmet likvidacionalnog povjerenstva.
§§. 198—200. Likvidacionalni zapisnik.
§. 201. Ustanovljenje vriednosti površine, što ga obuzima štitna gradnja.
§. 202. Odgodjenje razprave i urečenje novoga ročišta.
§. 203. U svrhu provedbe likvidacije ima se sudjelovanjem vještaka obdržavati izvidenje na licu mjesta.
§. 204. Zaključenje zapisnika.
§. 205. Uvršteuje različnih mnienja u zapisnik.
§. 206. Agende povjerenstvenog predsjednika naprama takovomu družtvu, koje nije iskalo kumulativno uračunanje, nu gdje je potanki razvitak poplavne okolice dovršen.
§. 207. Izračunanje troškova u svezu jedne štitne gradnje, spadajućih nu različne prinosne ključeve imajućih zemljišta.
§. 208. Izračunanje troškova zemljišta, spadajućih u svezu dvajuh različitih štitnih gradnja.
§. 209. Izračunanje troškova onih zemljišta, glede kojih je iskana kumulativna naknada.
§. 210. Odredbe oko kumalativne naknade poreza.

D. Lokalizujuća katastralna nadzorničtva.

§. 211. Zadaća lokalizujućih katastralnih nadzorničtva.
§. 212. K djelovanju istih nuždni d elovi rada.
§. 213. Agende lokalizujućeg ka astralnog nadzornika.
§. 214. Agende lokalizujućih pr cienbenih povjerenika.
§. 215. Dalnje agende lokalizujućeg katastralnog nadzornika.
§. 216. Izloženje dielova rada na javni uvid, i rok za realizovanje opotraga.
§. 217. Izpitivanje opotraga na licu mjesta.
§. 218. Provedenje po ministru financija odobrenog uspjeha izpitivanja opotraga i s tim u svezi stojeće dalnje agende.

Digitized by Google

V.

Naredba

ministarstva financijah od 10. veljače 1885. br. 56286. glede oživotvorenja zak. čl. XXII: 1885. o očevidnosti zemljarinskog katastra.

Dočim su zemljarinski operati u smislu zak. čl. VII: 1875. dogotovljeni, to će se zemljarina počam od 1. siečnja 1884. razpisivati na temelju tih operata.

Nu gornji zakon u §. 58. odredjuje i to, da se sve promjene u zemljarinskom katastru, koje kod individualnog razpisivanja zemljarine dolaze u obzir, imadu u očevidnosti držati, jer bi inače cieli ti skupocjeni i mnogogodišnjim radom, trudom i troškom sgotovljeni operati inaće zastarjeli i nebi se više mogao uzpostaviti valjani red kod razpisivanja i rukovanja zemljarine.

To je svrhom z. čl. XXII: 1885, koji ustanovljuje načela, kako se ima očevidnost voditi, i koji su organi, zvani taj posao obavljati.

Pošto su uspjesi izvidjenjah, obavljenih usljed individualnih opotragah na temelju z. čl. XL: 1881, u zemljarinskom katastru — malom iznimkom — jur svud provedeni, to se u smislu §. 10. z. čl. XXII: 1885. potonji zakon danom 1. listopada 1885, oživotvoruje.

Upućuju se s toga kr. porezni nadzornici, da novo osoblje zaprisegnu i radi provadjanja zakonskih ustanovah shodno odrede, sa svoje strane pako da pomuo bdiju nad točnim izvršivanjem svih odnosnih ustanovah.

Povjerenici očevidnostni imadu svrhu obćinu u godini barem dva puta pregledati, usljed čega ne mogu se inim poslom obteretiti, izim ako uz pravu svoju zadaću faktično dospiju i na to.

Nadzornici imadu svoje područne obćine porazdieliti medju pridieljene im povjerenike.

Nadzornici su u prvom redu dužni nadzirati djelovanje povjerenika, isto tako imadu prema svakoj zamolbi nadzornika očevidnosti radi odstranjenja po potonjem opaženih manah shodno odrediti.

Povjerenici — kad god namjeravaju proputovati svoje obćine, imadu prije putnu osnovu nadzorniku u dva primjerka predložiti radi odobrenja.

Nadzornik će jedan primjerak po njem odobrene putne osnove priposlati nadzorniku za očevidnost, da ih ovi uzmognu u redu kontrolirati itd. (same prelazne odredbe).

Konačno odnosno na §. 16. naputka od 26. studena 1883. br. 73662 t. j. naputka o djelokrugu kralj. por. nadzornika izjavljuje se, da povjerenik očevidnosti ma u rangu i predhodio ostalom pomoćnomu osoblju nadzornikovomu, ne može nadzornika zamienjivati; izuzam ako je položio fin. perovodni izpit, ili dosele valjali izpit za por. nadzornike.

Digitized by Google

Digitized by Google

II.

KUĆARINA.

Temeljni zakon:

Zakonski članak XXII: 1868.

Dopunitbeni zakoni:

Zak. članak XXII. i LI: 1870.
„ „ XLII: 1871.
„ „ VI: 1873.
„ „ IV, XXIII. i XXXIV: 1875.
„ „ XIV: 1876.
„ „ XXXVI. i XLII: 1879.
„ „ XVIII i LXV: 1880.
„ „ IX. i XXXVI: 1881.
„ „ XLVI: 1883.
„ „ XXV: 1886.

Digitized by Google

Digitized by Google

Uvod

k zakonu o kućarini.

U Ugarskoj i Hrvatskoj i Slavoniji uvedena je ova vrst poreza carskim patentom od 4. ožujka 1850. U načelih i upravi vrlo malom razlikom od zakona, što no je valjao u Austriji jur od g. 1820.

Nakon provedbe javno-pravne nagode uzakonjen bje iz vremena absolutizma preuzeti taj porez zak. čl. XXII: 1868., pridržav u krieposti glavna načela, nu promieniv veličinu poreznih stavaka i uvevši niekoje bitne modifikacije.

Pošto je z. čl. XXII: 1868. kao temeljni zakon o kućarini u većem dielu još i dan danas u krieposti, neće biti bez interesa iztaknuti te bitne promjene, odnosno razliku izmedju kućarine za vremena absolutizma i one, koja je uvedena zak. čl. XXII: 1868.

a) Prije god. 1868. obterećene su samo c i e l e općine bud najamnom, bud razrednom kućarinom, tako, da su u općinah pod razrednu kućarinu spadajućih, spada'e pod razrednu kućarinu i one kuće, koje su bile faktično iznajmljene. Zakon pako od god. 1868 g. podvrgava najamnoj kućarini s v a k u k u ć u, k o j a j e i z n a j m l j e n a, b e z o b z i r a n a m j e s t o g d j e l e ž i.

b) Najamna kućarina odmjerivana je prije g. 1868. u jednakom postotku: zakon pako od g 1868 ustanovljuje tri stepena: 16, 20 i 24%;

c) Glede pit•nja: imali se u kojoj općini uvesti najamna kućarina — odlučno je bilo prije god. 1868. da li je ukupna vriednost najamnine iznajmljenih kućah i stanovah v e ć a od one vriednosti, koja je putem prispodobe pronadjena kao vriednost najamnine od stanova, što no ih sami vlastnici rabe? —

Digitized by Google

od god. 1868. ali odlučuje okolnost: da li je ukupni broj (a ne vriednost) iznajmljenih stanova barem jednak, ili je veći od ukupnog broja neiznajmljenih stanova;

d) Prije god. 1868 bila je razredna kućarina u svih mjestih jednaka. z. čl. XXII. od g. 1868. ali povisio je sa 50% poreznе stavke u onih mjestih, gdje je barem $^1/_3$ ukupnih stanova faktično iznajmljena, što više, glede takovih kuća, koje su imale otvorenu prostoriju — za 100% (Opazka: Anomalno je bilo ali nerazmjerje, što je time nastalo medju poreznimi svotami pojedinih kuća, koje su imale jednu ili više otvorenih prostorija, jer se nije činilo razlike, da li kuća broji jednu ili više takovih prostorija. U ostalom ova anomalija bje kasnije dokinuta — vidi niže dole).

e) Pogodovnost privremenoga oprosta uživali su samo oni gradovi, koji su podpadali najamnoj kućarini; od god. 1868. prestala je ta razlika, jedino su ustanovljeni oprosti na više — manje godina, već prema kakvoći občine ili grada.

f) Prizive proti odmjeram rješavali su fin. organi — bez sudjelovanja i upliva državljana; od g. 1868. ustrojena su na temelju §. 31—47. z. čl. XXII: 1868. posebna opotražna povjerenstva za kućarinu. (Glasom §. 39. z. čl. XV: 1876. prešlo je presudjivanje priziva proti kućarini na upravna povjerenstva; u smislu §. 84. istoga zakona u Hrvatskoj i Slavoniji ostala su upitna povjerenstva za kućarinu posebno.)

Najnovije ustanove glede odmjere sadržaje z. čl. XLIV: 1883. i z. čl. XXIV: 1886.

Zakonskimi članci LI: 1870. i VI: 1873 učinjene su neke — vrlo neznatne promjene, — jedino z. čl. XXIII: 1875. uvedena je važnija reforma sa glavnom svrhom: da se promjenom poreznih stavaka i razreda izjednači nerazmjerje, vladajuće izmedju najamne i razredne kućarine.

U tu svrhu bje temeljni zakon o kućarini (zak. čl. XXII. 1868.) promienjen zak. čl. XXIII. od g. 1875. samo u ustanovah §§-a 6. 10 i 11, koji su naime u cielosti izvan krieposti stavljeni i mjesto njih valjaju §§-i 2, 3, 4, 5, 6 i 7. potonjega zakona.

Učinjeno je to pako obzirom na novi porezni sistem uveden godine 1875. glede svih vrstih poreza, a pošto su ostale vrsti redom povišene, morade se s obzira pravednoga i razmjernoga oporezovanja povisiti i porez od dohodka kuća.

Zakonodavstvo imalo je osim gornje svrhe pri povišenju kućarine još i taj cilj pred očima, da nerazmjerja u pojedinih

Digitized by Google

kućarinskih stavka izjednači, na tom temelju, koliko je pučanstvo dotičnoga mjesta (grada) i kakovi su prometni odnošaji.

U gradovih n. pr. koji po broju pučanstva i po svojoj političkoj važnosti prva mjesta zauzimlju, plaćalo se je od kuće iz jednog stanbenog diela sastojeće 60 nč. razredne kućarine, dočim su isto toliku svotu plaćali i stanovnici manje važnih i siromašnijih gradova.

Osim toga u jednom te istom gradu — ako je kuća u najam izdana bila, plaćao je vlastnik 16% kućarine od čiste najamnine (od 100 frt 11 frt. 20 novč.) dočim vlastnik slične kuće, ako ova nije bila izdana u najam, plaćao je samo 60 novč. — ili najviše 1 for. 60 novč. — 3 frta. razredne kućarine

Stoga su i glede mjere najamne — ali ne bitne, — naročito pako glede stavaka razredne kućarine — kod ove vrlo bitne — promjene uvedene:

Polag odnosnih ustanova z. čl. XXII: 1868. svi oni gradovi i mjesta — osim Budapešte — u kojih bijaše barem polovina stanova iznajmljena, — bili su u jedan razred uvršteni, dočim medju istimi ipak gledom na gradjevne i stanbene odnošaje postoji velika razlika. Tako n. pr. u razred onih gradova, u kojih je odbitni postotak računan sa 30, odmjerni postotak sa 20 (daklem od 100 frt. najamnine kućarina iznašala 14 frt.) spadali su uz Arad, Požun, Šoprun, Košice, Zagreb itd. — takodjer i mnoga trgovišta i sela, ako su se potonja usljed nastalih povoljnih odnošaja digla i u njih barem polovina stanova u najam izdana bila, nu ipak kraj svega toga nisu se mogla razviti sa drugimi većimi i važnijimi, pa ipak š njimi u istu kategoriju spadajućimi gradovi.

Medju ostalimi občinami, koje su spadale pod obću najamnu kućarinu (24 i 20%), bilo je i posve neznatnih občinah — u pravom smislu reći „sela“.

U prvo spomenutih većih mjestih (gradovih) grade se kuće iz kamena, cigle, ima i kućah na spratove, daklem trošak njihovog uzdržavanja i amortizacija glavnice neabsorbira toliki postotak dohodka, koliki je potreban u onih mjestih, gdje su kuće većim dielom razizemne i iz mehkog gradiva gradjene.

Glede ove dvie vrsti mjesta (gradova) opravdano bijaše daklem razne i razmjerne porezne stavke ustanoviti. Postignuta je pako ova svrha tim načinom, da je u mjestih imajućih značaj i važnost gradsku, odbitni postotak za amortizaciju i uzdržavanje snižen od 30 na 20, kroz što je porezna

Digitized by Google

stavka od 100 frt. najamnine poskočila od 14 na 16 frtih, dočim je u ostalih manjih mjestih ostala sa 14 frt.

Uvedenjem gornjih promjena nastala su 4 razreda najamne kućarine polag kojih se plaća i to od svakih 100 fr.

a) u Budapešti . . . . . 20 frt. 40 n.
b) u gradovih, u kojih je odbitni postotak snižen na 20%, mjesto 14 frti . . . 16 „ — „
c) u ostalih gradovih i mjestih . . . 14 fort. — n.
d) u občinah, koje nepodpadaju občoj najamnoj kućarini . . . . . 11 „ 20 „

U novi razred najamne kućarine uvršteni su oni gradovi, koji

a) su i dosele podpadali občoj najamnoj kućarini;
b) barem 10.000 stanovnika broje, te
c) podjedno imadu željezničku ili parobrodarsku postaju.

Tom novom ustanovom povišena bje kućarina u sliedećih gradovih:

Požun, Arad, Temišvar, Veliki Varadin, Brasso, Pečuh, Stolni Biograd, Košice, Soprun, Gjur, Zagreb, Veliki Sibinj, Osiek, Pápa, Rieka, Šelmec-bánja, Besztercebánya, Velika Kaniža, Ungvar itd.

Glede razredne kućarine uvedene su sliedeće bitne promjene:

Mjesto prijašnjih 13 uvedeni su samo 10 razreda a stavke su umjereno povišene i razmjernije ustanovljene.

Povišenje uvedeno je kod nižjih stavaka, a zatim je primjerenija i pravednija progresija ustanovljena.

Nova je ustanova:

„Da gradovi s uredjenim viećem spadaju u drugi razred, ma ni $^1/_3$ stanova nebila iznajmljena, jer se mora predpostaviti, da je imućtveno stanje i materijalni razvitak u gradovih absolutno bolje napredovao, nego u trgovištih i selih.

Time je dokinuta ona postojavša anomalija, da na primjer gradovi kao Zombor, Kečkemet, Subotica itd., u kojih jer su vrlo razširenі i broje mnogo poljodelaca — nije ni jedna trećina stanova iznajmljena, nespadaju više u isti razred sa trgovišti i seli, već u višji plaćevni razred.

Osim toga osobito gledе otvorenih prostorija (dućana) ukinuta je ona anomalija ustanove §. 11. z. čl. XXII: 1868. po kojoj su sve prostorije kuće većom stavkom oporezovane, ako je kuća ma i jednu otvorenu prostoriju imala, i da su otvo-

Digitized by Google

rene prostorije samo u onih mjestih uzete u obzir radi većeg oporezovanja, koja su u višji razred kućarinski spadala.

Pošto je ova ustanova involvirala veliku neprav̈du, — jer je velika razlika u tom, da li kuća jednu ili više otvorenih prostorija broji, dočim opet kuća — koja ima otvorenu prostoriju, ima bezuvjetno i veću vriednost svagdje, bilo u većem, bilo u manjem mjestu, dakako ne u jednakom razmjerju.

Stoga je novi zakon osim redovite razredne kućarine polag broja otvorenih prostorija i bez obzira da li mjesto podpada najamnoj ili razrednoj kućarini, od svake ustanovio porez od 1, 2 ili 3 fta.

Povišenjem kućarine postignut je u državnom kućanstvu veći prihod od 1200—1.400.0 0 ftih.

Digitized by Google

Obćeniti propis.

§. **1.** Predmet kućarine jest: godišnja čista porabna vriednost kućah. (§. 1. *z.* čl. XXII.: 1868.)

Kako se ima ustanoviti dohodak u najam dane kuće v. F. U. S. 10061, 1886. kod §-a 29. ovoga zakona i §§. 3. i 4. zak. čl. XLVI: 1883.

Poglavje I.

Sgrade od poreza proste.*)

§. **2.** Kućarini nisu podvržene: a) sgrade namienjene službi božjoj; b) palače i stanovi kraljevskoga dvora; c)[1] državne i vladine sgrade neračunajuć ovamo one sgrade, koje država kao posjednica dobarah privatno-pravnim naslovom posjeduje; d) kuće zemaljske; e) kuće županijske; f) kuće obćinske, radionice i kaznionice; g)[2] uredovne prostorije državne, juris likcijah i obćinah; h) akademije znanostih, muzeji, sveučilišta, javni učevni zavodi i učione; i) stanovi svećenikah i učiteljah; j) vojničke vojarne; k)[3] [4] stanovi za gospolarsku

*) Ne riedko se dogadja, da financijalni organi ne prave razlike izmedju stalnoga i privremenoga oprosta. Stalni oprost pripada ipso facto, jer odlučuje svojstvo sgrade. Za privremeni oprost pako mora se moliti (Vidi riešenje fin. upr. sudišta kod §. 112.)

[1] U državne svrhe služeće sgrade državnih željeznicah, ako nisu u najam izdane — oproštene su od poreza, ma da i neprijave svoga zahtjeva na oprost.

Prostorije za gostionu, trafiku ili šlične svrhe, izdane privatnikom, nisu oproštene i ne spadaju u istu kategoriju, u koju prostorije izdane za smještenje poštanskoga i brzojavnoga nreda. (O. m. f. 14. veljače 1886. br. 63477 ex 1885. br. 8, P. K. 1886.)

[2] Uredovne prostorije trgovačke i obrtničke komore u vlastitoj sgradi, ako se ne plaća najamnina, proste su od poreza, dok se u tu svrhu rabe. (Analogno po §. 9.)

[3] (Vidi F. U. S. 6936, 1885. V. 425 kod §. 29.)

[4] (Vidi F. U. S. 2417—1884 kod §. 18.)

Digitized by Google

služinčad ili stanovi za tvorničke radnike, sačinjavajući vlastničtvo tvorničara, te prepušteni bezplatno njegovim radnikom; a isto tako i oni dielovi tvorničkih i njima sličnih obrtničkih sgradah, u kojih se nestanuje, već se obrt tjera; l)[1] bolnice i sgrade namjenjene obskrbljenju neimućnih učenikah i siromakah; m) samostani prosjačkih redovah, na koliko isti (naime sve gori pod a) h) spomenute prostorije nisu) za upitnu svrhu u najam uzeti, ili za druge koje svrhe iznajmljeni; n) mrtvačke komore, (§. 2. zak. čl. XXII: 1868 i §. 2. zak. čl. LI: 1870.)

Dakle svi gornji oprosti od a) — h) postoje samo uz ovaj stanovit uvjet; dočim oprost pod n) nije vezan na nikakav uvjet.

§. 3. Ako je koja službi božjoj namienjena sgrada sa stanom skopčana, ili ako je od stana koji dio za službu opredieljen, to nije zato sgrada prosta od poreza, nu za službu opredieljena sgrada ili upitni dio iste nesmije se kod odmjerenja poreza u račun uzeti.

§. 4. Oprost palačah i stanovah kr. dvora proteže se i na nuzgrade dotične glavne sgrade, na primjer i na stanove vrtlarskoga, šumarskoga i lovačkoga osoblja.

§. 5. Sgrade solnikah (solskih majdanah) i solovarnicah, u koliko se samo za proizvadjanje i promet soli, i dohodarstvene svrhe upotrebljuju, pošto se kao državne sgrade smatraju, nisu podvržene porezu.

§. 6. Državnimi sgradami imaju se i javne cestarinske sgrade smatrati.

§. 7. Takova državna sgrada, koja se sasvim ili diomice u najam dade, ili u drugu koristonosnu svrhu obrati, neima se nadalje državnom sgradom smatrati, te je obzirom na one dielove, koje najamninu ili kakovu inu korist nose, porezu podvržena.

Ako se n. pr. samo jedan dio sgrade por. ureda rabi za uredovne prostorije, ostali dielovi pako za činovničke stanove, ima se od odgovarajućeg dohodka odmjeriti najamna kućarina.

§. 8. Oprost od poreza za občinske kuće ograničuje se na one sgrade, dotično dielove sgradah, što no se izključivo za občinske uredovne prostorije upotrebljuju, koje dakle najamnine nenose.

§. 9. Pod občinskimi kućami razumievaju se samo one vlastitost občine sačinjavajuće kuće, koje su namienjene za smještenje oblastih ili uredah, kojim je občinska uprava po-

[1] Od najamnine sgrade ili diela sgrade, koja je vlastničtvo zaklade za podporu ubogih — ima se najamna kućarina plaćati, makar se dohodak i obratio na njegovanje i podporu ubogih.

Jer zakoniti oprost proteže se na sgradu, dok se u označene svrhe rabi, ali se ne proteže i na dohodak sgrade; nalalje jer §. 29. ne priznaje druge iznimke, osim one: je li sgrada u najam izdana, ili nije?

(F. U. S. 6551, 1884. V. 220.)

Digitized by Google

vjerena, ili koje se dogodice ustupe za stan bez plaćanja najamnine obćinskim činovnikom, kojim je javna uprava a ne uprava sukromnoga imetka obćine povjerena (13.407: F. N. 37 i 45: 1870.)

Isto načelo valja i za uredovne prostorije trgovačkih obrtničkih komorah Vidi §. 2. g.)

— Stan podžupana, što no ga bezplatno uživa u županijskoj sgradi, koja je gruntovno vlastničtvo županije, ne podpada najamnoj kućarini ni onda, ako je taj stan u posebnoj, a ne u sgradi onoj, gdje je i županija smještena. (F. U. S. 2433, 1884. V. 194.) jer se u ovom slučaju ima uporavti per analogiam ustanova §. 9. ove sbirke.

§. 10. Ako se takove sgrade sasvim ili diomice iznajme, ili koja sgrada za stan prostorijah obćinske oblasti u najam uzme, to je ta sgrada, ili dio iste ovako upotriebljen, porezu podvržen.

N. pr. Obćinska kuća sastoji iz 4 sobe, od ovih rabe se dvie sobe kao uredovne prostorije (pisarna), a druge dvie uživa obćinski bilježnik u ime stana.

U tom slučaju podpadaju potonje dvie sobe najamnoj kućarini.

§. 11 Oprost od poreza za javne učevne zavode i uredovne stanove učiteljah neproteže se na sgrade ili dielove istih u tu svrhu u najam uzete. Od ovih je vlastnik kuće, koji za njih najam bere, porez pla iti dužan.

Ako n. pr. obćina neima vlastite sgrade za školu, već mora takovu iznajmiti, — zato vlastnik dotične sgrade ipak plaća kućarinu, ma da mu je kuća u školske svrhe iznajmljena.

§. 12. Oni dielovi biskupskih dvorovah (domovah), koji se kao uredovne prostorije (pisarne, sjedionice) upotriebljuju, oprošteni su od poreza. Naprotiv ne proteže se oprost od poreza na one dielove biskupskih dvorovah (residencialh), koje biskup za vlastiti stan rabi Sve k biskupskom nadarju (beneficium) spadajuće kuće (dvorovi, domovi) i dielovi takovih podvrgnute su porezu. (24.270: 1869. F. N. 39 a): 1870.)

§. 13. Kanonički dvorovi (domovi, kuće) u kaptolih nemogu se računati medju sgrade od poreza proste.

§. 14. Ako se koji dio poreza podvrženih samostanah za obitalište kojega duhovnoga pastira opredieli, to se taj dio tako dugo, dok to opredieljenje traje, neima porezu podvrći.

§. 15. Obitališta crkvenjakah, crkvenih podvornikah i zvonarah, u koliko bi k župnoj sgradi spadala, te se od istih najam plaćao nebi, oprošćena su od poreza; spomenute osobe medjutim, ako su poljodielci ili vlastnici kućah, plaćaju porez kao takovi.

§. 16. One sgrade, koje obćina, županija, zemlja ili osebna koja osoba, uz uživanje naknadah zakonskim člankom XXXVI: 1879 ustanovljenih, stalno opredieli u svrhe vojničkoga nastanjivanja, jesu za vrieme ovoga njihovoga opredieljenja proste

Digitized by Google

od kućarine i od ol ćga dohodarinskoga prireza (§. 18. zak. članka XXXVI: 1879.

Ovaj oprost pripada ali samo vlastniku, a ne zakupniku (najamniku F. U. S. 6325, 1886.)

Pod ovu odredbu zakona spadajuće sgrade sljedeće su: vojarne, područne vojarne, kuće bolješljivacah i četne bolnice, u koliko sve zahtjevom zakona i naputka odgovaraju. Vojarna je takova sgrada, koja je izključivo opredieljena u svrhe nastanjivanja, te glede svojih mjestbenih prostorijah i svoje ostale kakvoće bitno odgovara zahtjevom, koji se naredbenim putem imadu ustanoviti. Područne vojarne pako takove su za zajedničko nastanjivanje upotrebljive prostorije, koje se nalaze u sgradah, ne izključivo u svrhe nastanjivanja opredieljenih, kao što i takove, koje glede svojega mjestbenoga prostora i kakvoće neodgovaraju posvema zahtjevom, postojećim glede redovnih vojarnah. Ustanove odnoseće se na vojarne i područne vojarne, postoje i za kuće bolešljivacah i za četne bolnice, koje, ako se nalaze u kojoj posebnoj u tu svrhu opredieljenoj sgradi, te svim ostalim zahtjevom odgovaraju, s vojarnami, inače pako s područnimi vojarnami podpadaju pod jednake propise.

(§. 5. z. čl. XXXVI: 1879.)

Da navedene sgrade §-om 18. zak. članka XXXI. 1879. dozvoljeni oprost od poreza mogu uživati, potrebno je, da ne privremeno nego da su stalno (za svrhe stalnoga mirovnoga razmještaja vojničtva) i to uz uživanje zakonom odmjerene naknade, za nastanjivanje vojske opredieljene.

U tom pogledu neka za orientiranje služi ona okolnost, da glasom §. 53. zakona, kod novih vojarnah, podignutih za vrieme krieposti zakona, osjegurava se predavatelju neprekidno uživanje naknade za nastanjivanje, i to ako se već postojeća sgrada priredi vojarnom, za prvih dvadeset i pet godinah, računajuć od onoga dana, kojega je vojarna vojničkoj upravi predana. Dakle i trajanje opredieljenja tih sgradah za svrhe vojničkoga nastanjivanja, kao što i oprosta od poreza razprostire se na svaki način na označeno razdobje, ili rabila faktično vojna uprava tu sgradu ili ne. (2868/M. F: 1879. P. K. 35: 1879.)

§. 17. Pod gospodarstvenimi sgradami, koje su od poreza oproštene, imaju se samo za tjeranje poljskoga gospodarstva potrebne, za ljudski stan neuporabive i pripadak k' kojemu dobru (zemljištnomu posjedu) sačinjavajuće takove sgrade razumievati, koje se njihovomu pravomu opredielenju primjereno rabe i nisu date u najam.

(Vidi kod §. 20. V. 425.)

Digitized by Google

Naprotiv takove žitnice, koje se samostalno i od kojega zemljištnoga posjeda neodvisno, n. pr. po trgovcih plodinami ili po većih posjednicih zemljišta u kojoj obćoj najmovnoj kućarini podpadajućoj obćini rabe u svrhu, da svoje plodine držati ili lakše prodati mogu, podvrgnute su u smislu §. 34. (§. 4. z. čl. XXII: 1868.) i onda najmovnoj kućarini, ako nisu faktično u najam date. (21.211. 1871. P. K 33. 1871.)

§. 18. Pod nazivom tvornica razumieva se takovo obrtno poduzeće, koje sirovu tvar ili polutvorinu, uporavom podjele posla i većim dielom pomoćju strojevah izradjuje, ljudsku radnju ponajviše samo za upravljanje istih upotrebljuje, nadalje koje neodvisno od pojedinih naručbah radi i za stran skladišta za veleprodaju.

Nemogu se dakle tvorničkimi sgradami smatrati činovnički stanovi, postája, stražare i skladišta željeznicah i parobrodarskih poduzećah, naprotiv obrtnimi sgradami smatraju se prostorije tvornicah, makinah, brodovah itd. koje se u vlastničtvu tih poduzećah nalaze.

Nemogu se nadalje tvorničkimi sgradami smatrati kavane, gostione, mesare, klaonice, kamenopisare i tiskarne, kupališta, sgrade zverinjakah; naprotiv takove su sgrade: ciglane, vapnenice, parni mlini, pivovarne, modrilišta, tvornice za rafinovanje petroleuma.

Vlastnost tvorničara sačinjavajuća takova skladišta, koja se od dotične tvornice razlučeno u drugih sgradah nalaze, nisu ni onda oproštene od poreza, ako se u njih izključivo tvorine dotične tvornice drže. (14.171: 1871. F. N. 31: 1870.)

— Ne samo sgrade, služeće za tjeranje tvorničkoga obrta nego i ine takove sgrade, koje služe u svrhe tvorničkomu sličnoga obrtnoga posla i poduzeća, proste su od poreza, ako nisu u najam dane. Takovi tvorničkim sličan posao jest: n. pr. obrtno poduzeće, u kojem se ne radi pretežno pomoćju strojevah, nego većim djelom ljudskom silom, ali se ipak izradjuju polutvorine i sirov materijal.

Dalnje jedno obilježje jest: da se radi na veliko i na zalihu (F. U. S. 2417: 1884. V. 225.)

— Sgrade ili dielovi sgrada parnih i kućnih kupalištah — jer ne imadu tvorničkoga svojstva i obilježja — ne uživaju stalnoga oprosta poreza. (F. U. S. 4669: 1885. V. 396.)

— Ako se od tvornice, kojoj stalni oprost pripada, ipak porez odmjeruje, a vlastnik tek kasnije moli za oprost. (Vidi kod §. 112.)

§. 19. Ako se koja tvornička sgrada u najam dade, prestaje u smislu §. 25. pripadajući oprost od poreza; kod tvornicah, koje nisu u najam date, podleže porezu samo oni dielovi, koji za stan služe. (14.191: 1871. F. N. 31: 1870.)

Ovo načelo prihvatilo je i financijalno upravno sudište (1288: 1884. V. 146.)

Digitized by Google

§. 20. Piestovnice, u koliko su obći javni zavodi, oprošteno su od poreza kao javna odgojilišta, ako se za nje najam neplaća. (14.191: 1871. F. N. 31: 1870.)

§. 21. U pogledu oprosta od poreza priznaju se prosjačkimi redovi sliedeći: Franjevci, nazvani Spasiteljevici, Marijani, Ladislavovci i Kapistranci, nadalje Kapucini, Minorite, Karmelite, Dominikanci, Servite i milosrdna braća, napokon po svetoj Jelisavi nazvane opatice i sive sestre.

§. 22. Medju redove, koji oprost od kućarine uživaju, nespadaju piariste (31.682: 1869. F. N. 27: 1869.)

§. 23. Takove kolibe i šatori nisu porezu podvrženi, kojih je upotriebljenje ili iznajmljenje vlastniku samo privremeno dozvoljeno, bez da bi vlastnikom bio onoga prostora, na kojemu stoje, dapače kojih mjesta je dužan po izminuću stanovitoga vremena, ili uslied predbježna poziva ostaviti.

§. 24. Usuprot su porezu podvržene onakove kolibe i šatori, koji su stalni, i gdje prostor, na kojem stoje, k drugoj kojoj sgradi spada, bili oni po samom vlastniku uporabljeni, ili iznajmljeni.

§. 25. Podrumske (pivničke) kolibe ili zemunice (podzemnice) samo iz zemlje načinjene i jedino za privremeno utočište, ne pako za stalan stan služeće, nisu porezu podvržene.

§. 26. Onakove lietne sgrade ležeće u briegovih i na pašnjacih, koje se kao kuće smatrati nemogu, u koliko bi samo kroz kratko vrieme paše pastirom i marvi za utočište i skrivanje služile, nadalje trlice ili sušionice, koje se za stalan stan upotriebiti nemogu, oproštene su od poreza.

§. 27. Čim bi se medjutim u §. 23—26. navedeni šatori, daščare, kolibe itd. postavljenjem ognjišta, prilagodjenjem prozorah u svrhu obrane proti vietrovom za stalan stan udesile, to nastaje i glede njih obvezanost plaćanja poreza.

§. 28. Kućarina u obće dieli se na dvie vrsti, naime: najmovnu kućarinu i razrednu kućarinu.

Poglavje II.

Ustanovljenje porabne vriednosti kućah.

a) Na osnovu kućne najamnine.

§. **29.** Kuća, diel stana i svaka takova prostorija kuće, koja je faktično u najam data, podvržena je svagdje bez raz-

Digitized by Google

like najmovnoj kućarini na osnovu čistoga prihoda od najma; nu neimaju se za iznajmljene smatrati: gospodarske sgrade i stanovi za služinčad, zajedno sa zemljištnim posjedom zakupniku zemljišta za porabu prepušteni, niti prosti od najmovine slobodni stanovi gospodarskih i šumskih činovnikah, a niti željezničke stražare. (§. 3. zak. čl. XXII: 1868. §. 2. zak. čl. LI: 1870.)

Pod najamninom razumieva se ne samo uslovljena svota gotovoga novca, nego i sve protučinitbe, na koje se stanar obvezuje u ime porabe stana. Ako daklem preuzme platež državnih i občinskih porezah, pristojbah za osiguranje proti vatri, troška popravka kuće, ili ako se obveže na kakova podavanja u naravi, imadu se svi ovi iznosi pribrojiti. Izuzimlju se samo tako zvani „Zinskreuzer". Vidi i §§. 3 i 4 zak. čl. XLVI: 1883.

(F. U. S. 10061: 1886. V. 695.)

— Čim je sgrada iznajmljena i prihoda odbacuje, podpada porezu, ma i po svom svojstvu imala pravo na stalni oprost. Vidi §. 2. l.)

— Kućarina se plaća, — ako kućevlastnik stanarine faktično i ućerao nije; jer zakon govori samo o faktično iznajmljenih sgradah, a da li je stanarina faktično i ućerana, ne dolazi u obzir.

(F. U. S. 434: 1884 V. 4.)

— Ako su se tečajem godine prije trogodišnjega razpisnoga cyclusa stanari mienjali, n. pr. ako je jedan u istom stanu stanovao $^1/_2$, a drugi $^1/_2$ godine jedan uz veću, drugi uz manju stanarinu, uz to tečajem $^1/_4$ godine stan prazan ostao: ima se temelj oporezovanja tako ustanoviti, da se uzme po dotičnih raznih najamnicih faktično plaćena ukupna najamnina, osim toga za ono vrieme, u kojem je kuća prazna bila, odpadajuća kvota izračunana prama manjoj najamnini.

Ako je naime jedna stranka platila za $^1/_2$ godine - - -	600 for.
druga pako za $^1/_4$ godine - - - - - - - - - - - -	200 „
čini ukupno: -	800 „
a za $^1/_4$ god., dok je kuća nenastanjena bila, takodjer računa se	200 „

naime polag manje stanarine. Temeljem oporezovanja za buduće tri godine služiti će daklem iznos od 1000 for. od kojeg se imadu zakoniti postotci odbiti.

(F. U. S. 4665: 1884. V. 269.)

— Ako se sa zemljištnim posjedom u zakup izdadu i gospoštijske sgrade odnosno stanovi: podpadaju ovi najamnoj kućarini i onda ako su od dotične občine i više od jednog kilometra udaljene: jer su faktično takodjer u najam dane, samo što je stanarina sadržana u zakupnini i nije u posebnoj svoti ustanovljena; nadalje jer §. 7. i 30 kod zakupah posjeda samo gospodarstvenim sgradam osiguravaju oprost.

(F. U. S. 6936: 1885. V. 425.)

Primjer. Ako se ali gospodarska sgrada ili stan za služinče izda u najam: prestaje oprost. Jedino ako se sa zemljištem skupa izdadu u zakup — daklem od zakupnine jedan dio i na njih odpada — u tom slučaju neprestaje oprost.

§. 30. Dakle zajedno sa zemljištnim posjedom zakupniku zemljišta za porabu prepuštene gospodarske sgrade i stanovi za služinčad, svigdje su od poreza prosti; dočim od najmovine prosti slobodni stanovi gospodarskih i šumskih činovnikah, kao i željezničke stražare imaju se u razrednoj kućarini

Digitized by Google

podpadajućih občinah razrednoj kućarini, a u najmovnoj kućarini podpadajućih občinah najmovnoj kućarini podvrgnuti. (14.171.: 1871. F. N. 32.: 1871.)

§. 31. U svakom drugom slučaju podpadaju i polag §. 2. u pogodovnosti oprosta od poreza učestvovane sgrade, pod najmovnu kućarinu, čim se u najam dadu. (21.211.: F. N. 33.: 1871.)

§. 32. Sobe, od kojih jednu polovinu vlastnik kuće rabi, a druga je polovina u najam data, imaju se najmovnom kućarinom oporezovati uz to, što će se stanbena vriednost po vlastniku rabljenoga diela priračunati k najamnini, koju najmit lj plaća. (14.559.: 1869., F. N. 43.: 1870.)

§. 33. Da je sagradjenje kuće sa stanovitimi stežućimi uvjeti i tereti skopčano, kao što to obično pod tvrdjavami i pod utvrdnimi bedemi biti običava, neima u pogledu uporavljenja kućarine nikakova upliva.

§. **34**. U onih gradovih (varoših) i mjestih (občinah), gdje broj faktično iznajmljenih stanbenih prostorija to jest soba i dućana čini barem polovinu ukupnoga broja postojećih stanbenih prostorijah, imadu se i neiznajmljene sgrade podvrgnuti porezu najmovne kućarine na osnovu čistoga prihoda procienjena prema prihodu faktično iznajmljenih prostorijah.

(§. 4. zak. čl. XXII.: 1868.)

Primjer. Ako u kojem gradu ima 1000 sobah i dućana, od ovih iznajmljeno je 400 soba i 120 dućana — u tom slučaju i ostalih 480 neiznajmljenih soba i dućana podpadaju najamnoj kućarini na temelju najamnine, koja se ima ustanoviti primjereno mjestnim odnošajem.

§. 35. Kod popisa u tu svrhu obaviti se imajućega, nepita se, da li su pojedine sgrade ili dielovi sgradah stalno ili privremeno od poreza oproštene; ove dakle neimaju se od ukupnoga broja odbiti, nego one kuće ili dielovi kućah, koje su po svojem opredielenju od poreza oproštene u koliko su u najam date, po sebi se razumieva, da se imadu medju one računati, koje su iznajmljene, a ako nisu u najam date, tada se imadu medju one računati, koje se nerabe putem iznajmljenja.

Što se naročito privremeno od poreza oproštenih kućah i stanbenih dielova tiče (poglavje IV.), ako su u najam date, imadu se k broju iznajmljenih stanbenih dielovah, a ako nisu u najam date, ili ih sam vlastnik upotrebljava, imadu se k onim pripisati, koje se nerabe iznajmljenjem.

Po opredieljenju svojemu od poreza oproštene kuće i stanbeni dielovi (§. 2.) pako, ako tek u najam nebi date bile, imadu se računati k broju onih, koje se nerabe iznajmljenjem (52.763.: 1869., F. N; 35 , 1870.)

Digitized by Google

Sgrade ali, koje uživaju privremeni oprost, imadu se računati, ako su iznajmljene, medju iznajmljene kuće, akoprem se porez faktično ne odmjeruje i ne plaća.

§. 36. Stanovi svećenikah i učiteljah, kao i dvorovi biskupah i kanonikah imadu se uvrstili medju kuće, koje se nerabe iznajmljenjem. (28.438. i 52.763.: 1869., F. N. 38. i 35.: 1870.) (V. §. 57.)

§. 37. Sgrade državne, zemaljske, oblastne i občinske ili dielovi sgradah, koje bi dotični vlastnici svojim činovnikom ili službenikom bezplatno za stan prepustili, imadu se pri popisu medju iznajmljene dielove stanovah uvrstiti.

N. pr. Ako u kojem gradu ili občini ima 600 soba i dućana, od ovih je 296 soba i dućana faktično iznajmljeno, a medju timi nalaze se 4 stanbena diela u županijskoj sgradi, u kojih je ured kotarskoga predstojnika smješten, — u tom slučaju imadu se potonje 4 sobe, akoprem nisu faktično iznajmljene, priračunati k onim 296 sobam i dućanom, koji su faktično iznajmljeni, kroz što će broj iznajmljenih stanbenih dielova doseći broj 300 t. j. polovicu svih stanbenih dielova, a grad ili občina doći će time u razred najamne kućarine.

§. 38. Medju iznajmljene kuće imaju se uvrstiti i one kuće i stanbeni dielovi, koje sukromnici i pravne osobe prepuste za stan svojim činovnikom. (52.763.: 1869., F. N. 35.: 1870.)

§. 39. Ona okolnost, da se veća strana kućah, odnosno stanbenih prostorijah u gdjekojih mjestih, na primjer u toplicah samo kroz kratko vrieme u godini u najam daje, izim toga pako ne, nemože u pogledu uporavljenja najmovne kućarine na takova mjesta nikakvu iznimku činiti.

§. **40**. Čistim dohodkom (§§. 29. i 34.) smatra se onaj dohodak, od kojega su stanoviti postotci već odbiti u ime troškovah za uzdržavanje sgrade, i u ime godišnjega umaljenja vriednosti (§. 5. z. čl. XXII.: 1868.)

§. **41**. i **42**. svezka I. sbirke. (Ovi §§ i odnosno §. 2. z. čl. XXIII. 1875. i §. 7. z. čl. XXII: 1868. stavljeni su izvan krieposti i mjesto njih valjaju ustanove §. 2., 3., 4., 5. i 6. zak. čl. XLVI: 1883. (Vidi tamo.)

b) Na osnovu razredbe kućah.

§. **43**. Faktično neiznajmljene stanbene prostorije podpadaju razrednoj kućarini u svih onih gradovih i mjestih, gdje je broj faktično iznajmljenih stanbenih prostorijah manji od polovine ukupnoga broja tih prostorijah. (§. 8. z. čl. XXII.: 1868.)

§. **44**. U ovih mjestih ima se razredna kućarina na faktično neiznajmljene stanbene prostorije (§. 34. z. §. 4.) raz-

Digitized by Google

porezati na osnovu broja stanbenih prostorijah. (§. 9. zak. čl. XXII.: 1868.)

§. **45.** Razredna kućarina razpisat će se po tri kategorije.

(I to u smislu §. 11. z. čl. XLIV: 1883. na tri godine.)

U prvu spadaju one velike i male obćine, u kojih nije iznajmljena ni trećina svih dielah stanovah.

U drugu spadaju gradovi sa uredjenim viećem, u kojih nije iznajmljena trećina dielah stanovah.

U treću spadaju sve one obćine i gradovi, u kojih je iznajmljena najmanje trećina svih dielah stanovah, i spadaju bez obzira na to svi slobodni i kraljevski gradovi ili gradovi sa pravom oblasti, na koje se neprotežu ustanove § 4. zak. či. XXII. god. 1868. (§. 34.)

Na temelju tih kategorijah razpisat će se razredna kućarina po sliedećoj skrižaljci:

(§. 5. z. čl. XXIII: 1875.)

Digitized by Google

Razred	Broj dielah stanovah	I. Kategorija u malih i velikih občinah	2. kategorija u gradovih sa uredjenim viećem	3. Kategorija u svih občinah i gradovih, gdje je najmanje trećina svih dielah stanovah iznajmljena, a i bez obzira na to u svih kr. slob. gradovih sa pravom oblasti, ako ne podpadaju pod §. 4. zak. čl. XXII: 1868.
		ako nije iznajmljena trećina svih dielah stanovah		
		Ima se razpisati na pojedine kuće stavka razredne kućarine.		
I.	1.	80 novč.	1 for.	1 for. 20 novč.
II.	2.	2 for.	3 „	3 for. 60 novč.
III.	3.	4 for.	5 „	6 for.
IV.	4—5.	8 for	10 „	12 „
V.	6—7.	12 for.	15 „	18 „
VI.	8—9.	18 for.	22 „	27 „
VII.	10—11.	24 for.	30 „	36 „
VIII.	12—13.	30 for.	36 „	45 „
IX.	14—15.	36 for.	45 „	54 „
X.	kod 16, ill više dielah stanovah ima se plaćati za svaki pojedini dio stana *)	3 for.	4 for.	5 for.

*) **Opazka.** Iza svakoga pojedinoga stanbenoga diela u X-i razred spadajućih kućah ima se 3, 4 dotično 5 for. iznoseća stavka dotične kategorije platiti; po tome na primjer od kuće, koja spada pod kategoriju i ima 20 dielah stanovah, treba 60 fr., od kuće, koja spada pod kategoriju 2. dotično 3. i isto toliko dielah stanovah imade, treba 80 dotično 100 frt, i u ime razredne kućarine platiti. (48.864.: 1880., P. K. 31. 1880.)

Digitized by Google

§. **46**. Za kuće, u kojih su otvorene prostorije (mesnice, dućani, kavane, krčme) ima se osim stavkah razredne kućarine, ustanovljenih u §. 45. razpisati za svaki pojedini dućan i sobu, što spada k otvorenoj prostoriji, ako trećina svih dielih stanovah u mjestu nije iznajmljena: po velikih i malih občinah po 1 for., po gradovih sa uredjenim viećem po 2 for., a u mjestih, gdje je iznajmljena najmanje trećina svih dielah stanovah, a i bez obzira na to u občoj najmovnoj kućarini nepodvrgnutih kraljevskih slobodnih gradovih ili u gradovih, koji imaju pravo oblasti (§. 4. zak. čl. XXII: 1868.) po 3 fr. (§. 6. zak. čl. XXIII: 1875.)

§. 47. Pod ustanove prijašnjega §-a spadaju samo otvorene prostorije koje kuće, to jest: mesnice, kavane, krčme, kao i oni sastavni dielovi kuće, koje s ovimi u neposrednom spoju stoje, tako rekuć nadopunjuju samu otvorenu prostoriju, kao na pr.: pisarna (comptoir), skladište, zasebna jestvana, pojnica ili igraonica itd. — Sobe pako, koje strogo uzevši nespadaju k otvorenim prostorijam, kao na primjer sobe, koje dotičnomu vlastniku za stan služe, akoprem su u neposrednom spoju sa otvorenom prostorijom: nemogu se oporezovati stavkami, koje su u §. 48. opredieljene. (31.774; 1875., P. K. 28: 1875.)

§. **48**. Kuće, koje su izvan grada ili mjesta, nu ipak su u njegovu bataru, spadaju u pravilu u onu istu kategoriju najamne kućarine ili razredne kućarine, u koju i ostale kuće toga grada ili mjesta spadaju.

Izpod toga pravila izuzimlju se, ter stavljaju u prvu kategoriju razredne kućarine one kuće, koje su od grada ili od mjesta, kamo spadaju, dalje od jednoga kilometra (527 hvati), ako se one neraabe kao ljetišta (ljetni stanovi), već ih vlastnik ili njegovi činovnici i kućna služinčad upotrebljuje za stan. Na prostorije, što ih gospodarska čeljad upotrebljuje za stan i na druge sgrade, navedene u §. 2. zak. čl. LI: 1870. (§. 2), ova se naredba neproteže. (§. 7. zak. čl. XXIII.: 1875.)

(Vidi F. U. S. 6936 : 1886. V. 425. Kod §. 29.)

§. 49. Pod razredbu spadaju samo stanbene kuće i stanbene prostorije, najme onakove, koje se zaista za stan upotrebljuju, ili takovoj porabi namienjene prostorije sadržavaju. Onakove sgrade, u kojih stanbenih prostorijah neima kao što su štaglji, štale, hambari i njim podobne ine sgrade, nemogu biti predmetom razredne kućarine, u koliko su iste izključivo, za te posebne svrhe sagradjene, te za obitavanje se ne upotrebljuju, ili upotriebiti nemogu.

§. 50. U pogledu razredbe uzimlju se za stanbene dielove samo sobe, dućani i mesnice. Kao sobe smatraju se one

Digitized by Google

prostorije, koje se zaista za obitavanje upotrebljuju, ili su za to opredieljene i za to su prikladne, bez obzira na to, kada ili kako dugo ili na koji se način upotrebljuju.

Veća ili manja prostorina sobe, dućana nemože se redovito u obzir uzeti, (2994|M. F: 1869. 2.: 1870.)

§. 51. U takovoj sgradi dakle, koja je sasvim ili dielomice prazna, imaju se kod razredbe popisati sobe i dućani i u onom slučaju kao stanbene prostorije, ako je baš i neizvjestno, da li i kada će se iste kao stan upotriebiti.

§. 52. Stanbenimi prostorijami smatraju se kod razredbe predsobja, dvorane, sobe za sielo, pisarne, ložnice itd.

§. 53. Naprotiv kuhinje, pivnice (podrumi), tavani (izuzamši sobe na tavanu t. j. podkrovnice za stanovanje prikladne), po selih tako nazvani triemovi, koji se kao ulaz u sobu ili kuhinju upotrebljuju, nadalje spremišta (hambari), smočnice, štale, dielaonice ne uzimlju se kod razredbe za stanbene prostorije.

Takove ali sobe, koje doduše služe samo služinčadi i naučnikom kao redoviti stan, te se danju rabe kao radionice; nadalje u kojih se i kuha, — ne mogu se uzeti ni kao radionica, ni kao kuhinja, već kao stanbeni dielovi te spadaju pod razrednu kućarinu.

U ovom smislu odlučilo je ministarstvo financijah (21551|1870), što više izreklo je i to, da se za stanovanje opredieljene sobe i onda imadu smatrati stanbenimi prostorijami, ako je u njih spremljeno žito itd.

§. 54. Prave sobe, to jest takove prostorije, koje za stan služe ili su po kakvoći svojoj za stan namienjene, imadu se u pogledu razredne kućarine i u onom slučaju kao stanbene prostorije smatrati, ako se u njih štedna ognjišta namjeste, vrste žita se privremeno drže ili se podjedno kao djelaonice rabe, bez da pravo opredielenje tih sobah, po kojem za stan služe ili su za stan namienjene, prestane. (21.551.: 1869. F. N. 39.: 1870; nadalje 5.782: 1870. F. N. 41: 1870.)

§. 55. Medjutim sve ove prostorije, akoprem se kod razredbe kao stanbene prostorije i nesmatraju, podpadaju najmovnoj kućarini. čim se u najam dadu.

Na primjer od izdane u najam pivnice, plaća vlastnik najamnu kućarinu.

§. 56. Za rješenje pitanja: da li se kao jedna ili više kućah imaju kod uporavljenja razredne kućarine smatrati one kuće, koje pod jednim kućnim brojem, no pod više krovovah stoje? izjavljuje se, da ondje, gdje su uredjene gruntovnice jur uvedene, u prvoj liniji upis u gruntovnicu odlučuje, i ima se ono načelo pred očima držati, da se takove na jednom kućištu, makar pod više krovovah ležeće kuće skupa kao jedna kuća smatrati imaju. Ondje, gdje je numeriranje kućah u redu,

Digitized by Google

naročito i u onih predjelih, gdje uredjenih gruntovnicah neima, može se uzeti za pravilo i numeriranje kućah.

Što se napose k drugoj glavnoj sgradi spadajućih i na istom kućištu ležećih nuzzgradah (pobočnih s gradah i sgrada u dvorištu) tiče, makar i pod više krovovah stojale, imaju se takove skupa sa glavnom sgradom kao jedna kuća smatrati, ako su pod jednim kućnim brojem popisane.

Ako se pod jednim kućnim brojem stojeće sgrade medju više vlastnikah podiele, ili je pod jednim kućnim brojem stojeće kućište na više djelovah razdieljeno, pak se na istom više za sebe stojećih kućah sagrade, to se imaju u tom slučaju za sebe stojeće sgrade, koje k drugim glavnim sgradam nepripadaju i eventualno vlastničtvo više osobah sačinjavaju, ako bi i pod jednim kućnim brojem bile, smatrati u pogledu razredne kućarine kao posebne kuće. (22.661 : 1869. F. N. 19 1869.)

§. 57. Dvorovi biskupah i kanonikah, ako nisu faktično u najam dati, ili nisu prepušteni kao bezplatan stan takovim činovnikom ili slugam dotičnoga prelata, koji nespadaju k strogo razumievanom njegovom kućanstvu, (što se isto tako smatrati ima, kao da bi u najam dati bili) imaju se prigodom popisa računati k stanbenim prostorijam, koje se nerabe iznajmljenjem. (28.438 : 1869. F. N. 38 : 1870.)

(Vidi §. 36.)

§. **58**. Sedamdeset postotakah poreza najmovne kućarine i razredne kućarine smatraju se državnim porezom, a trideset postotakah istih zemljorazteretnim nametom. (§. 12. zak. čl XXII: 1868.)

§. **59**. Pri razredbi sgradah dielom iznajmljenih ima se za osnov uzeti broj stanbenih prostorijah neiznajmljenih; na stanbene prostorije iznajmljene udara se pako porez po iznosu najamnine (§. 12. zak. čl. XXII : 1868.)

N. pr. Ako je od 7 soba i 1 dućana iznajmljeno 2 sobe i dućan za 200 for., ima se od 200 for. najamnina, a od ostalih soba razredna kućarina odmjeriti.

c) na temelju procjene.

§. **60**. Procjena u §. 34. (zak. §. 4.) napomenuta, tiče se izključivo stanbenih prostorijah faktično neiznajmljenih. Kod procjene je mjerodavno sravnenje neiznajmljenih kućah i stanbenih prostorijah sa faktično iznajmljenimi, uzamši u obzir položaj, stanje gradjevno, i svaku inu okolnost, po kojoj se porabna vriednost prosuditi može. (§. 14. zakonskoga članka XXII : 1868.)

Digitized by Google

§ **61**. One kuće, koje nisu iznajmljene za novac, već za stanovite poljske služnosti, izuzimlju se od poreza najmovne kućarine, te se imadu podvrći porezu na osnovu razredbe. (§. 15. zak. čl. XXII: 1868.)

§. **62**. Zamoljena po dotičnih občinah preinaka poreznoga stanja, ustanovljena na temelju dosadašnjih propisah o porezu najmovne kućarine, čini nuždnom iztragu na licu mjesta, koje troškove ima platiti občina istu zahtjevajuća, izuzamši slučaj, ako bi faktičnomu iztraživanju povodom bila pogrieška učinjena po državnih organih. (§. 16. zak. čl. XXII: 1868.)

§. **63**. Dugovi, porezi i ini tereti na sgradah neuzimaju se u obzir pri odmjeri poreza najmovne kućarine. (§. 17. zak. čl. XXII: 1868.)

§. 64. Sgrade ili stanbene prostorije skupa sa pokućtvom iznajmljene, imaju se u pogledu odmjerenja najmovne kućarine onako uzeti, kao da bi bez pokućtva iznajmljene bile, odbivši od cieloga najma višak, koji na pokućtvo odpada.

§. 65. To isto valja i u slučaju, kad se kuća skupa sa vrtom u najam daje.

§. 66. Kad bi koji vlastnik kuće ili stalni uživalac iste čitavu kuću drugomu u najam dao, taj pako istu podnajamnikom diomice iznajmio, ima kod odmjerenja najmovne kućarine samo onaj iznos kućnoga najma temeljem služiti, koji očitujući vlastnik ili uživalac kuće od glavnoga najamnika zaista prima bez obzira na stanbinu od podnajamnikah plaćenu, počem je dobitak glavnoga najamnika iz dielomičnih iznajmljenjah podvržen kao ini iz koristonosnoga zanimanja proiztičući dobitak, tecivarini III. razreda.

Poglavje III.

Očitovanje glede temelja kućarine.

§. **67**. Takovi vlastnici kućah, koji po §. 29. i 34. podpadaju porezu najmovne kućarine, dužni su polag izdanih u tomu obziru i dosele rabljenih naputakah vlade dati očitovanje o najamnini, te su obvezani na poziv porezne oblasti savjestno priobćiti one podatke, koji su potrebiti za zakonitu odmjeru poreza. (§. 18. z. čl. XXII: 1868.)

§. 68. Vlastnik kuće ili stalni uživalac može svoje očitovanje o najamnini i kroz punomoćnika obaviti.

§. 69. Kod povjerbah dužan je uživalac povjerbe ili pu-

Digitized by Google

nomoćnik istoga, mjesto onih vlastnika pako, koji su malodobni, ili koji pod skrbničtvom stoje, dužan je tutor ili skrbnik očitovanje sastaviti i podpisati.

§. 70. Ako ima više vlastnikah, onda moraju očitovanje svi, ili kroz svoga u tu svrhu ovlaščenoga punomoćnika podpisati, a za točnost očitovanja svi su odgovorni

§. 71. Temeljem očitovanja i odmjere poreza ima služiti najamni dohodak zadnje godine.

§. 72. Pošto se postotak za uzdržavanje sgrade i omalenje vriednosti (§§. 40. 41.) tekar onda odbiti može, kad se prijave (očitovanja) točnimi priznadu, to će porez odmerujući činovnik to učiniti. Vlastnik kuće ili njegov punomoćnik obvezan je dakle najmove od svake sgrade, od svakoga odjela stana, ili od pojedinih stanbenih prostorijah u obće bez svakoga odbitka tako očitovati, kao što su ugovoreni, odnosno kako bi se kod neiznajmljenih ugovoriti mogli.

§. **73.** Mjesto ovoga §. valjaju ustanove §§. 3. i 4. zak. čl. XLVI: 1883. (Vidi tamo.)

§. 74, Treba očitovati i one odbitke, koji naprvo dolaze kad se kuće skupa sa pokućtvom ili vrtom iznajmljuju.

§. 75. Kućni najam ima se u onoj novčanoj vriednoti očitovati, u kojoj se polag pogodbe plaća. Kućni najam pako, koji nije u austrijskoj, nego u drugoj vriednoti ugovoren, ima se i na austrijsku vriednotu proračunan naznačiti.

§, **76.** Ako bi se vlastnik kuće uztezao obvezanosti glede očitovanja najma (§. 67.) zadovoljiti, vlastni su organi porezovni bez dalnjega saslušanja, te na osnovu podatakah inako dobivenih, porez opredieliti. (§. 19. zak. čl. XXII: 1868.)

§. **77.** Svatko je dužan po znanju svom dati razjasnjenja ob onih faktičnih odnošajih i podatcih, po kojih se čija kućna najamnina prosuditi može, ako bude na to pozvan od organah financijalnih. (§. 20. zak. čl. XXII: 1868.)

§. **78.** Najmitelji stanovah potvrdjuju na očitovanju samom istinitost očitovanja, upisujuć na dužni poziv vlastnika kuće svoje ime u dotični stupac (§. 21. z. čl. XXII: 1868.)

§. **79.** Ako se dogovorom izmedju vlastnika kuće i najmitelja stana hotomice osujeti odmjera poreza i time ošteti državni erar, imaju se obe stranke kazniti trostrukim plaćanjem svote, prikrati izložene. (§. 21. zak. čl. XXII: 1868.)

§. **80.** Nu od ove kazne riešava se najmitelj stana, ako on sam za 15 danah prijavi prekršaj zakona kralj. poreznom nadzorniku.

Digitized by Google

Kuće vlastnik, koj valovnicu o najmovini dade po najmiteljih stana podpisati prije nego je ista izpunjena, to jest prije nego je unj kućna najamnina upisana, — kaznit će se sa stotinom for. toliko putah, koliko je najmiteljah stana, kod kojih je počinio to zanemarenje. Ciela uplaćena globa dati će se prijavitelju.

Ova globa nemože se uporaviti na prijave učinjene već prije proglašenja (3-a travnja g. 1873.) ovoga zakona. (§. 3 zak. čl. VI: 1873.)

§. **81**. Prihod od najma pronadjen na osnovu dobrovoljnih očitovanjah nemože uzvratnom moći služiti temeljem za naknadu odmjeru poreza za prošle godine. Radi zatajenja prihoda od najma sbivšega se prije, no što je zak. čl. XXII: 1868. u život stupio, nemože se više nitko kazni podvrgnuti, ako nije već dosada obsudjen. (§. 48. z. čl. XXII: 1868.)

§. **82**. Ostali propisi, koji se na skupljanje očitovanjah, na stavljanje na javni uvid, na izpitivanje, kao što i na kaznenje prekršajah proti poreznim zakonom i propisom odnose, sadržavaju se u z. čl. XLIV: 1883. glasećom o rukovanju javnih porezah.

(Obrazac valovnice nalazi se na strani 144 i 145.)

Poglavje IV.

Iznimni oprost od poreza.

A. U obće.

§. **83**. Desetgodišnjemu oprostu od poreza ima mjesta, ako se na takovu mjestu sagradi nova kuća, gdje prije toga sgrade nebijaše, ili ako se koja postojeća sgrada zidanjem ili dozidanjem na takovu mjestu, gdje prije toga nebijaše gradjevine, ili dizanjem sprata prije nepostojavšega na toliko razširi, da novi porezovni predmet nastane, u ovom posliednjem slučaju s ograničenjem na novo nastavši predmet porezni. Osamgodišnji oprost od poreza daje se onda, ako se na mjestu postojavše, nu do površja zemlje razorene sgrade, podigne nova sgrada bez upotriebljenja starih zidovah ili djelovah istih (§. 23. zak. čl. XXII: 1868.)

Privremeni oprost uživa samo vlastnik, a ne i najamnik F. U. S. 6325, 1886.

(Vidi rješenje 5628. 1885. kod §. 105.)

(Vidi rješenje 8242: 1886. kod §. 112.)

(Vidi z. čl. XXV: 1886. kod §. 112.)

Digitized by Google

§. **84.** U Budimpešti se u takovih slučajevih razprostire oprost od poreza kod novih sgradah i kod dozidanih gradjevinah na petnaest, kod iznovičnoga sagradjenja porušenih kućah na dvanaest godinah. (§. 24. zak. XXII: 1868.)

Nu za staro-budimski dio glavnoga grada kriepostna je odredba §-a 83. (§. 41.)

§. **85.** Nu u gradovih podpadajućih pod obćenitu najamnu kućarinu, u kojih će se za uzdržavanje sgrade iz brutto-dohodka računati po §. 5. z. čl. XLVI: 1883. (§. 41.) dvadeset i pet forintih, biti će iza svakih sto forintah brutto-dohodka — nove sgrade, što će se iza proglašenja ovoga zakona početi graditi, 12 godinah — a na mjestu razorenih kuća s nova sagradjene pako 10 godinah proste od poreza. (§. 3. zak. čl. XXIII: 1875.)

§. **86.** Pogodovanje u §§. 83. i 84. navedeno ima se upraviti na kuće, kojih je zidanje od početka g. 1868. amo već započeto, ili koje će se od toga vremena zidati (§. 15. z. čl. XXII.: 1868.)

B. Posebne porezne pogodnosti za glavni grad Budapeštu za gradove Segedin i Zagreb, kao i za liekovite toplice.

a) Budapešta.

§. **87.** I. Kuće, koje su na peštansko-dunavskoj obrežini do 11-a lipnja g. 1870. jur sagradjene, ili su na jur onda označenom zemljištu ondje posle toga gradjene, ako su do 31-a prosinca g. 1871. u stanovljivo stanje stavljene, uživaju oprost od poreza dvadeset godinah. (§. 1. zak. članka XXII.: 1870.)

§. **88.** II. Sgrade, koje će se duž budimpeštanskoga velikoga krugoputa podići:

a) ako se, bilo na praznom zemljištu, bilo namjesto do zemlje porušenih sgradah, bez upotrebe staroga zida, posve iznova sagrade, jesu glede ciele sgrade;

b) uslied kojih se k' jur postojećoj na kojem zemljištu sgradi, a na zemljištu, koje nije bilo prije pogradjeno, pridoda takova dograda ili naknadna gradnja, ili kat, koj nije obstojao prije, da kroz to nov predmet poreza, kojega dojako nije bilo, postane, jesu glede ovoga novoga poreznoga predmeta: u koliko im visina barem 48 stopah iznosi i ako se za 10 godinah računajuć od proglašenja ovoga zakona (11. lipanj god. 1871.) stave u podpuno stanovljivo stanje, oproštene u pogledu javnih porezah:

(nastavak na strani 146.)

Digitized by Google

Županija.....

Valov-

o kućnoj najamnini

Broj kuće	Položaj stana									dučan		skladište		radionica		Dvorana		Sobe	
	na jednom kućištu																		
	pod jednim krovom	pod raznimi krovovi	pod zemljom	razi zemlje	polusprat	I. sprat	II. sprat	III. sprat	IV. sprat	na ulicu	u dvorištu	na ulicu	u dvorištu	na ulicu	na dvorištu	na ulicu	na dvorištu	na ulicu	na dvorištu

Digitized by Google

n i c a

Općina.....

za godinu 18.....

Predsoblje ili sobica (kabinet, alkoven)										IME i prezime najamnika	Svota najamnine za god. 18 . .	OPAZKA
na ulicu	u dvorište	kuhinja	Izba	Pivnica	Nahižje	Supa	Štala	ine	ukupno			

Digitized by Google

1. petnajst godina kako od državnoga, tako i od svakoga občinskoga poreza, koj se iza drž. poreza razpisivati običaje;

2. povrh toga po izteku petnajst godina za te će se sgrade na mjesto dohodarine od kućne najamnine plaćati još petnajst godina u ime državnoga poreza samo jednostavna dohodarina, i to 10 postotakah prihoda kuće; isto tako i občinski namet samo će se iza te dohodarine razpisivati (§. 8. zak. čl. XLII: 1871.) *)

§. **89**. U §. 88. dotaknuta porezna pogodnost proteže se i na sve one nove sgrade, koje će se podići na zemljištu izvlaštenom po vieću glavnogradskih javnih radnjah toga radi, da se izvesti može glavno-komunikacionalni trakoput, koj se na temelju zak. čl. LX: 1870. otvoriti ima. (§. 9. zak. čl. XLII: 1871.)

§. **90**. III. U §-u 88 i 89, to jest u zak. čl. XLII. god. 1871. §§-i 8. i 9. ustanovljeni oprost od poreza proteže se i na one vile i lietišta, što no se polag odobrene po vieću javnih radnjah osnove sagrade na najskrajnjem dielu trakoputa izmedju krugotrga i gradske šumice, i to u smislu takovom, da glede njih ona okolnost, što se nedižu do visine naznačene u §-u 88. uvjetom za oprost od poreza, nečini zaprieke polučenju porezne pogodovine. (§. 5. zak. čl. IV.: 1875.)

§. **91**. IV. Za sgrade, što no će se na budimpeštanskom trakoputu, na velikom krugoputu i na razgranku istoga trojanječjom ulicom do dana 10-a lipnja god. 1881. podići, u §§-ih 88 i 87, to jest §§-i 8-im i 9-im z. čl. XLII. 1871. kao i §-om 90-im, to jest §-om 5-im z. čl. IV. 1875. dozvoljene javno-porezne pogodovine, protežu se i na one kuće i lietišta, što će se na označenih putevih preko dana 10-a lipnja godine 1881. do dana 10-a lipnja godine 1891. sagraditi te će se nabljudavanjem u pozvanih zakonih opisanih uvjetah staviti do toga roka u posve stanovljivo stanje.

Od tih će se sgradah izmakom prvog petnajstgodišnjeg oprosta od poreza imati tečajem dalnjih u §-u 88-om. to jest u točki 2. §-a 8. zak. čl. XLII: 1871. spomenutih petnajst godinah, plaćati mjesto ondje naznačene dohodarine, u smislu zak. članka XXIX godine 1875. na mjesto ove stupivša tecivarina III a razreda. (§. 1. zak. čl XLII.: 1879)

§. **92**. V. One sgrade, što će se na niže (§§. 93—95.) opisanih zemljištih glavnoga grada Budimpešte početi iza proglašenja ovoga zakona (13. veljače g. 1875.) graditi, ako se do 1. kolovoza g. 1877. stave u stanje, da se u njih može posve

*) Opazka: Pošto je dohodarina zakonskim člankom XXIX: 1875 izvan krieposti stavljena, ima se pod „dohodarinom“ sada tecivarina III. razreda razumievati.

Digitized by Google

stanovati, učestvovat će u oprostu od poreza ustanovljenu u sliedećih §§-ih (93—95.) (§. 1. zak. čl. IV. 1875.)

§. **93**. One sgrade, koje se posve s nova sagrade na praznih zemljištih, koja nisu bila pogradjena, jesu glede ciele sgrade; takove gradjevine, uslied kojih se k jur postojećoj na kojem zemljištu sgradi a na zemljištu, koje nije bilo prije pogradjeno, pridoda takova dograda ili naknadna gradnja, ili kat, koj nije obstojao prije, da kroz to novi predmet poreza, kojega dojako nije bilo, nastane, jesu glede ovoga poreznoga predmeta:

a) dvadeset i pet godinah proste od državnoga poreza, ako su u dielu glavnoga grada s lieve obale Dunava u unutarnjem krugoputu i Tüköryevog obraubenbenog nasipa, ili u dielu s desne obale Dunava od cesarske kupelji do blatne kupelji, na obojih stranah gornje i dolnje glavne ulice i Széchenyieve ulice, na obali Dunava i na doljno-dunavskoj obriežini najmanje na dva kata gradjene;

b) dvadeset godinah su proste od državnog poreza, ako su u dielu glavnoga grada s lieve obale Dunava na zemljištu ležećem izmedju unutarnjeg i izvanjskog velikog krugoputa, ili u dielu s desne obale Dunava, na krugoputu, što no kod mosta Margaretinskog ostrova počimlje i do kolodvora južne željeznice vodi, u ulicah: školskoj, geroardovog brda, šanačkoj i gornjeg geroardovog brda, ter u području padajućem unutar spomenutoga krugoputa i ulicah najmanje na jedan kat gradjene. (§. 2. zak. čl. IV: 1875.)

§. **94**. Ako se na mjestu sgrade do zemlje razorene, sagradi posve nova sgrada, a da se neupotrebi stari zid ili dielovi zida, učestvuje ova u oprostu od poreza dvadeset godinah, ako se sagradi na zemljištu opisanom u §. 93. točki a), petnaest godinah, ako se sagradi na zemljištu opisanom u §. 93. točki b). (§. 3. zak. čl. IV: 1875.)

§. **95** Glede oprosta od poreza nove sgrade i dograde, što će se podići u dielovih glavnoga grada padajućih izvan gore (§. 93.) opisanih zemljištah, ostaju ustanove zak. čl. 22. god. 1868. i nadalje u krieposti, nu ipak će one kuće, koje se unutar mitničkih linijah postojećih sada (1875) oko glavnoga grada, ma u kojem dielu istoga grada uredjenjem takovim, da za siromašnije, poglavito od ručne radaje i dnevne zaslužbe živuće razrede sadržavaju stanove sastojeće se iz jedne ili najviše dvie sobe, i kuhinje, biti okrom oprosta od gore im osjeguranoga državnoga poreza, kroz deset godinah proste i od plaćanja polovice občinskoga poreza. (§. 4. zak. čl. IV: 1875. god.)

§ **96**. VI. Najamna kuća budimpeštanskoga narodnoga kazališta oprašta se od državnoga i občinskoga poreza na 30

Digitized by Google

godinah računajuć od datuma ugovora o zajmu, koj je u smislu z. čl. XXXIV: 1875. podignut. (§. 3. zak. čl. XXXIV: 1875.)

§. **97**. VII. Sgrade, koje će glavni grad Budapešta podići, učestvuju bez obzira na njihovu duljinu ili visinu u podobnoj poreznoj pogodnosti, kakova je u §. 8. zak. čl. XLII: 1871. i u §§ 1. i 2. zak. čl. XLII: 1879. osjegurana za sgrade, koje se na glavnogradskom krugo- i trakoputu nalaze. (§. 2. zak. čl. LXV: 1880)

§. **98**. VIII. One sgrade, koje će se iza proglašenja ovoga zakona (16. svibnja g. 1881.) posve s nova na praznom, prije toga nepogradjenom zemljištu graditi i do 1. kolovoza godine 1890. staviti u stanje, da se u njih posve može stanovati, jesu glede ciele sgrade; takove gradjevine uslied kojih se k jur postojećoj na kojem zemljištu sgradi a na zemljištu, koje nije bilo prije pogradjeno, pridoda takova dograda ili naknadna gradnja ili prije neobstojavši kat, da kroz to novi predmet poreza, kojega d jako nije bilo, nastane, jesu glede ovoga novoga poreznoga predmeta:

a) dvadeset i pet godinah proste od državne kućarine, ako su u dielu glavnoga grada s desne obale Dunava duž puta „Föherzeg Albrecht", koj se od potonjega u produženoj pruzi pruža, barem na dva kata gradjene;

b) dvadeset godinah proste su od državne kućarine, ako su na „Ilona" putu, koj se od „Albrecht"-ovog puta u produženoj pruzi pruža kao i u „Csolnak"-ulici, koja se slieva od „Albrechtovog" puta razgranjuje, barem na jedan kat gradjene. (§. 5. zak. čl. XXXVI: 1881.)

§. **99**. Ako se na mjestu sgrade do zemlje razorene, sagradi posve nova sgrada, a da se neupotrebe stari zidovi ili dielovi zidovah, ova, ako se sagradi na zemljištu spomenutom pod točkom a) §. 97. učestvuju petnajst godinah u oprostu od poreza. (§. 2. zak. čl. XXXVI: 1881.)

b) Segedin.

§. **100**. Na području sl. kr. grada Segedina posle 1879. godišnje poplave uz revers sagradjene privremene kuće, neće do 31. prosinca g. 1882. sačinjavati predmet temelja niti državnoga niti občinskoga poreza.

Izmedju reversalnih sgradah: one, koje će se ma iz kojega uzroka preko 31. prosinca g. 1882. uzdržati, obteretiti će se občinskim prirezom počam od 1. dana mjeseca siečnja godine 1883;

Digitized by Google

one pako, koje će se ma iz kojega uzroka i preko 31. prosinca god. 1884. uzdržati, obteretit će se državnim porezom počam od 1. dana mjeseca siečnja god. 1885.

Preko god. 1882. uzdržane reversalne sgrade imati će se shodno smislu postojećih poreznih zakonah u mjesecu siečnju godine 1883. popisati u svrhu, da se občinski prirez, dotično državni porez uzmogne razpisati. (§. 1. zak. čl. XVIII: 1880.)

§. **101**. Izmedju posle 1879. godišnje poplave sagradjenih i do 31. prosinca g. 1884. u stanovljivo stanje stavljenih konačnih novih kućah one, koje su na podkućnici usljed poplave zemlje razorenih sgradah, upotrebom materijala zidovah i dielovah krova prijašnjih sgradah ili bez toga, primjereno novo ustanovljenim gradjevnim propisom sagradjene, bilo da su ove sgrade ili samostalne ili su dograde, koje polag §. 23. z. čl. XXII. godine 1868. predmet novoga poreza sačinjavaju, učestvuju do konca prosinca god. 1896. u oprostu od državnoga poreza, počam od onoga dana, kojega su stavljene u stanje, da se u njih može stanovati. (§. 2. zak, čl. XVIII: 1880.)

§. **102**. a) One sgrade, koje će se na novih zemljištih usljed uredjenja grada nastalih, sagraditi posve iznova, i koje će se za 10 godinah od proglašenja ovoga zakona računanih, staviti u stanovljivo stanje: u obće su četrnajst godinah proste od državnoga poreza;

b) šestnajst godinah pako one sgrade, koje će se podići duž maloga krugoputa, koj će se polag osnove uredjenja grada otvoriti;

c) napokon one sgrade, koje će se na zemljištih, koja izmedju maloga krugoputa i rieke Tise leže, i dalje na onih zemljištih, koja se na takozvanom Sina-zemljištu nalaze i koja dosele nisu za podkućnice rabljena, podiguuti barem na jedan sprat, proste su od državnoga poreza osamnajst godinah.

U ovom §-u opisani oprost od poreza započinje:

1. kod onih sgradah, koje će se do konca mjeseca prosinca god. 1884. staviti u stanovljivo stanje, danom 1. siečnja g. 1885.

2. kod onih sgradah, koje će se posle 31. prosinca godine 1884. staviti u stanovljivo stanje, prvim danom najamnoga razdobja sliedećega iza dovršenja gradnje. (§. 3. zak. čl. XVIII: 1880.)

§. **103**. Oprost od poreza za kuće u §§. 2. i 3. spomenute, ustanovljuje kr. porezni nadzornik načinom i u vremenu opisanom u praktičnih propisih glede kućarine (§. 4. zak. čl. XVIII: 1880.)

Digitized by Google

c) Zagreb.

§. **104.** U gradu Zagrebu povodom g. 1880. dogodivšega se potresa, dozvoljuju se u pogledu kućarine sliedeće pogodovnosti:

a) od onih kućah, koje su potresom doduše oštećene, ali ne toliko, da bi se sasvim il dielomice iznova morale sagraditi, za g. 1881. odpadajuća kućarina, il u koliko bi dotična kuća sada od poreza prosta bila, kućarina za onu godinu, koja iza prestanka poreznog oprosta sliedi, odmierit će se tako, da će se iza svakih 100 for. njenoga nečistoga dohodka računati petdeset forintah za uzdržavanje sgrade i umaljenje vriednosti;

b) oprostu od poreza na deset godinah imade miesta za one stanbene dielove, koji se nalaze u novih spratovih, koji su na mjesto snimljenih spratovah potresom oštećenih kućah sagradjeni i do konca godine 1883. stavljeni u stanje, da se u njih može stanovati;

c) oprostu od poreza na četrnajst godinah imade mjesta, ako se na mjesto kuće potresom oštećene i do zemlje porušene, sagradi nova sgrada bez upotrebe starih zidova i zidnih dielova, i ako se do konca godine 1883. stavi u stanje, da se u njoj može stanovati;

d) oprostu od poreza na šestnajst godinah imade mjesta, ako se na mjestu, gdje do sada nije bilo sgrade, barem jedan sprat imajuća nova kuća sagradi i do konca godine 1885. stavi se u stanovljivo stanje, il ako se postojeća takodjer jedan sprat imajuća sgrada, gradnjom ili prigradom na zemljištu, koje jošte nije bilo izgradjeno, poveća tako, da time nov porezni predmet nastane, u ovom posljednjem slučaju s ograničenjem na novo nastali predmet poreza. (§. 16. zak. članak IX: 1881.)

d) Liekovite toplice.

§. **105.** *) Kano liekovite toplice smatraju se:

a) mineralne toplice, pošto se u pogledu njihovih pojedinih mineralnih vrielah, na temelju predhodno obavljene točne

Opazka: Z. čl. XIV: 1876. nije proglašen u Hrvatskoj i Slavoniji te bi tako kupališta u Hrvatskoj i Slavoniji izključena bila iz te pogodovnosti. Koliko mi je poznato, biti će u ovom pravcu nješto i zakonodavnim putem učinjeno, predhodno pako neima dvojbe, da iste pogodovnosti mora ministarstvo dozvoliti, dok se zakon novi (odnosno ovaj dio z. čl. XIV. 1876. i na Hrvatsku neprotegne.

Digitized by Google

kemičke razlučbe, mnienjem vještačkim izkaže, da im se mineralne vode mogu proti važnijim boljam djelatno upotrebljavati;

b) vodene kupelji, u kojih čiste i friške vode ima u dostatnoj količini.

Dozvolu za naziv „liekovite toplice" podieljuje ministar unutarnjih poslovah, ako se izpravom izkaže, da je zakonitim potrebštinam udovoljeno.

U liekovitih toplicah izvedene nove gradnje uživaju dvadeset godinah oprost od poreza. (§. 100. 101. i 103. zak. čl. XIV: 1876.)

Ova pogodnost pripada samo liekovitim toplicam i k' njim spadajućim sgradam, koje su za nastanjenje kupalacah podignute; a na kuće, koje su sukromni posjednici sagradili na miestih, koja i kupelji u sebi sadržavaju, nemože se proteguti (17.834. 1878. P. K. 13. 1878.)

Ako se parna kupelj izda u zakup, to vlastnik kupelji plaća od svote zakupnine dielom najamnu kućarinu, dielom pako porez na cente, nikako ali tecivarinu III. razreda.

Potonju plaća zakupnik od zakupnog posla. Vlastnik kupelji ali dobiva dotičnu zakupninu na dva naslova: naime za kupališne sgrade, od kojih on, kad bi sam posao tjerao, doduše nebi plaćao kućarine; ali pošto je kupku u zakup dao, usljed toga prestaje oprost; nadalje za investicije t. j. za sprave i cielo kupališno uredjenje. Usljed toga valja zakupninu na ta dva naslova razdieliti i od onog diela: koji odpada za porabu sgradah, odmjeriti kućarinu, od drugog pako porez na rente, jer dohodak taj vlastnika kupelji, što no ga bere za porabu svojih spravah i kupališnoga uredjenja: nepodpadajuć ni zemljarini, ni kućarini, ni tecivarini, niti porezu na poduzeća, — u smislu §. 1. z. čl. XXII: 1875. sačinjava predmet poreza na rente

(F. U. S. 8976: 1885. V. 476.)

(Vidi §. 1. z. čl. XXII: 1875.)

— Ako n. pr. koja kupališna sgrada uživa privremeni oprost od 1/VI. 1876. do 1/VI. 1884, daklem upravo do početka kupališne sezone: ne može se za g. 1884. (zadnju) odpadajući porez u cielosti pridržati s razloga: što prve pol godine — naime prije sezone — sgrada i onako dohodka nosila nije, što cieli dohodak odpada na drugu polovinu godine, za koju već neuživa oprosta.

Zakon naime nepoznaje u tom pogledu razlike, i pošto se porez propisuje za cielu godinu, a vlastniku za $^1/_2$ godine pripada oprost: to se samo polovica propisa može pridržati.

Opazka: Ovo načelo, po mom mnienju, može se upotriebiti i kod inih sgradah, koje stanovito doba godine prihoda ne odbacuju.

(F. U. S. 5628: 1885. V. 263.)

Parne i kačne kupelji — vidi kod §. 18.

§. 106. U §§-ih 87—105. navedeni iznimni oprost od poreza neproteže se na oni dohodarinski prirez, dakle taj porez imade se i od onih kućah plaćati, koje uživaju iznimni oprost od kućarine, (§. 2. z. čl. XLII: 1879. i §. 3. zak. članka XXXVI: 1881.)

Digitized by Google

§. 107. Ako na mjesto postojavše prizemne sgrade, pošto je do zemlje porušena, podignuta bude nova sgrada sa spratom, bez da su stari zidovi ili dielovi zidovah upotrebljeni, tada jur i prije postojavši prizemni dio nove sgrade uživa 8. dotično 10, naprotiv sprat koji nije prije postojao, kao i onaj dio iste sgrade. koji je sagradjen na njezinom prostoru, koj možda prije još nije bio pogradjen, uživa 10 dotično 12 godinah oprost od poreza. (F. N. 45: 1870.)

§. 108. Radi popravka postojećih sgradah, ili radi preinačenja istih u stanove naposeb za iznajmljenje prikladne, u koliko nije ciela sgrada do zemlje porušena i s nova sagradjena, ter i novi porezni predmet nastao nije, neima mjesta oprostu od poreza. U tom obziru nečini se razlika, da li je više ili manje od staroga zida preostalo.

§. 109. Pojedini stanbeni dio nemože niti onda biti predmetom oprosta od poreza, ako bi i do zemlje porušen i s nova sagradjen bio.

§. 110. Ako medjutim stari zid preostane, ali kroz upotriebljenje istoga, na prije nedogradjenom prostoru novi porezni predmet postane, to se oprost od poreza podjeljuje.

§. 111. Ovaj oprost od poreza proteže se samo na tekuću državnu kućarinu (razumievajuć amo i zemljorazteretni namet), dakle nedaje pravo na oprost od onih javnih ili občinskih teretah, koje je vlastnik kuće polag zakona od u rieči stojeće sgrade nositi dužan. (1339. M. F. 1870. F. N. 115: 1870.)

§. 112 Mjesto ovoga §-a valjaju ustanove sliedećega z. čl. XXV: 1886. o preinaci propisa, odnosećega se na postupak oko prijavljenja prava na privremeni oprost od kućarine.

§. 1. Propisi koji glede razpisivanja, pobiranja i rukovodjenja kućarine u porabi stoje, i koji su u smislu §a 1. zak. čl. XXIII. od godine 1875. do dalnje odredbe zakonodavstva u krieposti uzdržani, preinačuju se kako sliedi:

Tko na pogodovnost oprosta od kućarine pravo ima, dužan je isto kod kr. por. nadzornika pismeno potražiti, i to glede svake dovršene sgrade ili diela iste u roku od šest tjedna, računajuć od dana, kada je gradjenje dogotovljeno, svakako pako prije upotriebljenja dotične sgrade ili diela.

U takovih slučajevih, kada se usljed uvaženja vriednih zaprieka pravo na oprost od kućarine najduže tečajem jedne godine, računajuć od dana izmaka ustanovljenoga roka od šest tjedana, potražuje, a ustanovljenje kakvoće i obsega dotičnih gradjevina, kao i utanačenje početka oprosta od poreza može još bez poteškoća i podpunom točnošću obaviti, imade se zavremeni oprost od poreza, u koliko inače zakoniti uvjeti postoje, podieliti sa tim ograničenjem, da će dotični posjednik kuće dužan biti platiti kućarinu od početka oprosta od kućarine, koji se u smislu §§-a 114. i 115. spomenutih propisa računati ima, pa sve do konca one koledarske četvrt godine, u kojoj je na ostvaranje prava svoga na oprost od kućarine smjerajuću molbenicu kod kr. por. nadzornika predao.

Digitized by Google

§. 2. Kr. porezni nadzornici se ovlašćuju, da pogodovnost privremenoga oprosta od kućarine mogu uz ograničenje, spomenuto u §-u 1., podieliti takodjer svim onim porezovnikom, koji su počamši od godine 1884. radpropuštenoga prijavnoga roka sa zahtjevom svojim glede oprosta od poreza odbijeni, pa će tečajem dvajuh mjeseca, sliedećih iza oživotvorenja nazočnoga zakona, radi podieljenja spomenute pogodovnosti oprosta od kućarine kr. por. nadzorniku iznova podnieti molbenicu.

— Molba za opredielenje privremenoga oprosta ne ima obustavne moći glede ućeranja jur odmjerenoga poreza i pripadakah.

(F- U. S. 8242: 1886. V. 669.)

Ako se na molbu vlastnika podieli stalni oprost za takovu tvorničku sgradu, od koje je prije usuprot toga njenoga svojstva porez plaćan: pripada istomu povratak uplaćenoga poreza, i to ne od dana kada, je molbenicu za stalni oprost predao, nego od dana, kada je nastupilo pravo na oprost, t. j. od kada je sgrada kao tvornica rabljena.

Dužan je ali vlastnik dokazati, da je cielo to vrieme i u obće za koje je vrieme sgrada i izključivo i neprekidno u tvorničke svrhe rabljena.

Ovim ostaje zastara netaknuta, naime to pravo može dotičnik samo unutar 5 godinah realizovati.

Razlozi: Tvorničkim sgradam pripada stalni, a ne privremeni oprost i takav nastupa ipso facto i ne treba molbe podnieti, nego su u smislu §§. 132. i 133. občinska (gradska) poglavarstva dužna ureda radi te sgrade i svojstvo njihovo popisati. Dakle se kod stalnih oprostah neima uporaviti §. 112. odnosno naredba ministarstva financijah 61.789: 1877. ili pak. čl. XXV. 1886. (F. U. S. 7551: 1884. V. 334)

— Ako se molba blagovremeno podnese kod koje mjestne oblasti, može se u razpravu uzeti i oprost podieliti.

(F. U. S. 1633. 1884. V. 150.)

§. 113. Uslied te molbenice sliedit će povjerenstveno izvídjenje toga, dali pravo zaista pristoji, i u predmetu dotični kr. por. nadzornik izreći će odluku u prvoj molbi.

§. 114. Početak za oprost od poreza najmovne kućarine računa se glede svakoga odjela po dovršenoj gradnji od vremena iznajmljenja, u koliko dotični stanbeni odjel nebi prije upotriebljen bio.

§. 115. Ondje, gdje se za upotrebljenje kojega stana posebna poglavarstvena dozvola iziskuje, počimlje blagovremeno zaiskani oprost poreza od onoga dana, koji je u poglavarstvenoj dozvoli za slobodnu uporabu naveden.

§. 116. Pošto se glede razredne kućarine uzima novi porezni predmet, ako se faktično u najam nedade, tek iza dovršenja gradnje sliedeće godine pod oporezovanje, to početak porezovne dužnosti predmeta ima se smatrati podjedno i početkom oprosta od poreza.

§. 117. U obće su od pogodovanja oprosta od kućarine izključeni svi oni, kojim se gradnja na takovom mjestu putem milosti dozvoljuje, gdje je to po propisih u obće zabranjeno.

§. 118. Kod sgradah takovih, koje se razore u svrhu iznovične gradnje, ima se razpisana kućarina odpisati počam

Digitized by Google

od nastupa stanja, da se u njoj nemože stanovati. (14,550: 1869. F. N. 42 : 1870.)

§. 119. Ako je koja kuća uslied elementarne nepogode (povodnje, požara) posve ili od česti u takovom stanju, da se u njoj nemože stanovati, oprašta se nanj odpadajuća najamna ili razredna kućarina sasvim ili u razmiernom dielu, od početka stanja, da se u njoj nemože stanovati, pak do popravljenja sgrade ili stanbenoga diela (§. 49. z. čl. XLIV: 1883.)

§. 120. Medjutim svaka elementarna nesgoda, koja po naravi svojoj na taj odpust pravo daje, imade se u svrhu, da se kroz dvie po občinskom poglavarstvu na to odredjene osobe na licu mjesta izviditi može, od oštećene stranke ili stranakah pod teretom izgubljenja prava na odpust, u slučaju požara najdulje za 8, ako je pako šteta uslied povodnje nastala, najdulje za četrnajst danah prijaviti kod kr. poreznog nadzornika.

(Popisivanje ovakovih štetah biva istim načinom, kao i kod zemljarine.)

§. 121. Ako je kuća, ili koja stanbena prostorija, na koju je porez najmovne kućarine udaren, neupotriebljena ostala, to onda pod ovim naslovom neima mjesta odpusta poreza za onu četvrt godine, tečajem koje je neupotriebljenje nastalo i prijavljeno, za nadolazeću četvrt ima se pako odpisati nametnuti im porez, tako i nadalje sve dotle, dok se opet u najam neizdadu ili u upotriebljenje uzmu. S obzirom ipak na porez uplaćen nepripadno za trajanje prve četvrti neupotriebljenja, ostaje u slučaju novoga iznajmljenja ili upotrebljenja prva godišnja četvrt neobterećena (§. 26. zak. čl. XXII: 1868.)

(Kako se očmjeruje najamna i razredna kućarina na tri godine (Vidi §. 12. zak. čl. XLIV: 1883.)

§. 122. Pod četvrtgodinom, koja se u obzir uzeti ima pri izpražnjenih stanovih, razumieva se četvrtina redovite porezne (koledarske) godine.

§. 123. U onom slučaju, ako koji stan nije tečajem jedne čitave četvrt godine, nego samo tečajem kraćega vremena, na primjer jedan mjesec danah prazan stojao, može se od razpisane ciele godišnje najamne kućarine odpustiti samo razmierni dio, koji odpada na vrieme, dok je stan prazan stojao, na primjer na jedan mjesec danah.

§. 124. Vlastnik kuće dužan je s toga taj slučaj kod dotičnoga občinskoga poglavarstva, gradskoga poreznoga ureda, ili neposredno kod kr. por. nadzornika najdulje u roku od četrnaest danah računajuć od onoga dana, od kojega stan prazan stoji, i od kojega se za isti najmovina neplaća, pis-

Digitized by Google

meno prijaviti, i u toj prijavi izpražnjene stanbene prostorije točno označiti.

§. 125. Kr. porezni nadzornik osvedočiti će se na licu mjesta o istinitosti prijave, i opetovati će mjestno pregledanje u slučaju, ako bi prijava novoga iznajmljenja dulje izostala.

§. 126. Prijave o izpražnjenju stanovah, koje se poslie navedenoga u §-u 124. roka od 14 danah učine, mogu se samo od dana prispieća u obzir uzeti. Za vrieme dakle prije toga dana nemože biti mjesta odpustu poreza baš niti u onom slučaju, kad bi izpražnjenje toga stana i za prijašnje vrieme dokazano bilo.

§. 127. Kad se izpražnjeni stan opet iznajmi, dužan je to vlastnik kuće u vremenu i načinom u gornjem §. 124. ustanovljenim, uz priloženje očitovanja o ugovorenom najmu prijaviti.

128. Počem se najamna kućarina odmjeriti imade na temelju najamne prihodnosti (porabne vriednosti) od predhodeće godine, to temeljem odmjerenju poreza služi cjelogodišnja porabna vriednost, dakle ne samo faktično brana kućna najamnina, nego i sravnenjem ustanovljena najamna vriednost kućnih dielovah, koji su prazni stojali ili ih je vlastnik kuće upotrebljavao. Iz čega proizliče, da se usljed izpražnjenjah, koja su u poreznoj godini nastupila, imade odpisati samo tekući porez, koj za prijašnju godinu ustanovljenomu porezu odgovara (14.556: 1869. F. N. 42: 1870.)

§. **129**. Ako se u novom iznajmljenju ili upotriebljenju za 14 danah neučini prijava, smatrati će se ta okolnost kao hotomična prikrata. (§. 27. zak. čl. XXII. 1868.)

§. **130**, Ako se koja kuća ili stanbene prostorija kroz dvie godine danah neiznajmi ili neupotriebi, podpasti će razrednoj kućarini i u onih občinah, u kojih se inače porabna vriednost putem sravnivanja procienjuje. (§§. 3, 4 i 28. zak. čl. XXII: 1868.)

(N. pr. ako u občini, u kojoj je $^1/_2$ kuća iznajmljena, koja kuća ostane 2 godine prazna, ili ju vlastnik ne rabi, može se po izminuću 2. godine samo razrednoj kućarini podvrći, a nipošto najamnoj.)

§. **131**. Razrednoj kućarini imadu se podvrgnuti i dvie godine prazne stojeće, nu prije u najmu bivše takove kuće, koje leže u občinah podpadajućih razrednoj kućarini.

Digitized by Google

Poglavje V.

Ob očevidnosti temelja kućarine.

§. **132**. Popisivanje kućah i stanbenih prostorijah spada na dužnost občinskih poglavarah. Oni skupljaju očitovanja o najamnini, što ih vlastnici kućah imaju davati. U popisu valja zabilježiti, koja kuća ima otvorenu prostoriju. (§. 29. zak. čl. XXII: 1868.)

Občinska poglavarstva dužna su ureda radi popisati odnosno radi oprosta poreza u obzir uzeti i one u §. 2. spomenute sgrade, kojim stalni oprost pripada.
(Vidi F. U. S. 7551: 1884. kod §. 112.)

§. **133** Tako isto obvezani su poglavari občinski kod dotičnoga poreznoga ureda od vremena do vremena prijaviti promjene nastavše medjutim u osnovu razredne kućarine, odnosile se te promjene budi na osobe budi na stvari. (§. 30. zak. čl. XXII: 1868)

§. 134. Promjena u stvari dogadja se: a) ako se zemljišta, na kojih jedna sgrada ili njih više stoje, uslied naredbe upravne oblasti odciepe od jedne občine, a drugoj se pridiele; b) ako se potresom, srušenjem zemlje, lavinom, poplavom, požarom ili kroz podobne nesgode kakova sgrada posve ili diomice uništi, te se više nesagradi: c) ako koja sgrada takovo opredieljenje dobije, uslied kojega postane oproštena od poreza, ili obratno; d) ako nove sgrade nastanu, ili postojeće već sgrade na toliko se povećaju, da se uslied toga u drugi razred uvrstiti moraju; e) ako se postojeća sgrada poruši, ili diomice tako razgradi, da se uslied promjene broja stanbenih prostorijah u drugi razred uvrstiti ima.

§. 135. Posliedica promjene u slučaju a) prijašniega §-a samo je ta, da se porezni iznos od sgradah nalazećih se na odstupljenom zemljištu, od dužnosti jedne občine u dužnost druge občine prenese tako, da se porez za upitne sgrade nimalo nepromjeni.

§. 136. U slučajevih navedenih u §. 134. pod b) i e) pošto nestaje poreznoga predmeta sasvim ili diomice, stoga se nanj udareni porez posve ili diomice izbrisati ima, te izbrisan ostaje dotle, dok sazidanjem sgrade iznova, i izminućem oprostnih lietah, u koliko bi po zakonu oprost pripadao, nenastupi opet dužnost porez nadalje plaćati.

§. 137. Promjenom u §. 134. pod c) navedenom ili počima oprost od poreza, ili takov prestaje; dakle se ili prestanak ili novi oprost poreznoga predmeta izkazati ima.

Digitized by Google

§. 138. Počem u slučajevih u §. 134. pod d) navedenih novi porezni predmet prirasle, to taj prirast po izminuću dogodice od poreza prostih lieta porezu podpada.

§. 139. Promjena u osobi posjednika nastaje, kad sgrada od jednoga posjednika predje na drugoga, ili kad od posjednika porezu podvrženoga u vlastničtvo od poreza oproštenoga posjednika dodje ili obratno. U ovih slučajevih se stranom radi pobiranja poreza stranom radi brisanja istoga, ili radi novoga razporezanja ima promjena u očevidnost uzeti.

Na naslovu tome, što se je promienio vlastnik, nemože se dozvoliti odpis u smislu §. 11. točka 3 a) z. čl. XLIV: 1883. odmjerene i pravnu moć zadobivše kućarine ni onda, ako je najamnina faktično pala.
(F. U. S. 8339. 1885. V. 466.)

— Ako nastane promjena u osobi vlastnika kuće, ima se kućarina, odpadajuća za vrieme poslie promiene, zajedno sa obćim, doh. prirezom zahtjevati od novoga vlastnika.

Molba prijašnjega vlastnika: da se rješi dalnjega plaćanja kućarine, nije vezana na nikakov rok ni onda, ako promjenu u osobi vlastnika i nije prijavio, kako to propisi iziskuju.

Ova molba naime nespada u kategoriju u §. 16. spomenutih molbah, daklem nije ni vezana na rok.
(F. U. S. 5787: 1885. V. 655.)

§. 140. Potrebno je dakle u svrhu, da razporezanje i očevidnost obavljajući javni činovnici svaku promjenu saznati uzmognu, da dotični porezovnik navedene u §. 134. pod b) c) i d), promjene odmah ili najkašnje do onoga vremena dotičnomu obćinskomu poglavarstvu, žup. kotarskomu sudcu, ili poreznomu uredu prijavi, kad će za promjenom sliedeći obročni platež nastati.

§. 141. Isto tako je dužan svaki vlastnik kuće sagradjenje nove pod razrednu kućarinu spadajuće sgrade, ili nabavu jur postojeće sgrade, i to prvo u roku od četiri nedjelje računajuć od dana dogotovljene gradnje, dotično upotrieblienja sgrade, makar ovo baš samo i diomice bilo, prijaviti.

§. 142. Propust prijave ima se kao zatajenje poreznoga predmeta smatrati.

§. 143. U koliko se promjena predmeta tiče, osvjedočit će se dotični financijalni činovnik putem mjestnoga očevida o istinitosti i obsegu prijavljene promjene.

§ 144. Kod promjenah u osobi vlastnika imade se istinitost promjene ili pravomoćnom izpravom, na kojoj se osniva pravni naslov nabave za onoga, koji posjed steče, ili odnosnim očitovanjem kroz osobni dolazak prijašnjega i sadanjega vlastnika nuz očitovanje o sbivšoj se promjeni, dokazati.

§. 145. Oprosti od kućarine, koji su već prije polučeni i još nisu izminuli, imadu se isto tako uz dokaz trajanja oprosta, prigodom popisa kućah i stanbenih prostorijah (§. 132.)

Digitized by Google

pri občinskom poglavarstvu prijaviti, što su dotični porez. uredi u svrhu očevidnosti oprosta zabilježiti dužni.

§. 146. Očevidnost, koju izbrojene u predidućih §§-ih promjene i oprosti od poreza potrebnom čine, može se kod manjih občinah uz zabilježenje istih u rubrici pod nadpisom: „opazka“ obaviti, ali kod većih občinah i napučenih gradovah, gdje su navedene promjene i oprosti čestiji, dapače kadkad ogromni, imade se za iste posebni izkaz sastaviti.

§. **147.** i **148.** neimade više vriednosti, mjesto njih valja sliedeće:

Prizivi proti odmjeri kućarine imadu se za 8 danah od izvješ-nja registra podnieti upravnomu povjerenstvu (§. 29. z. čl. XLIV: 1883.) (Dakle ne više opotražnomu povjerenstvu.)

(U smislu u najnovije vrieme donešenoga zakona, sadržanoga u ovom djelu, (zak. čl. XXXVII: 1886.) valjaju od 1. siečnja 1887. i u postojaloj vojnoj krajini svi obći izravno-porezni zakoni, daklem i svi ovi zakoni i propisi o kućarini.)

Digitized by Google

III.

TECIVARINA.

Temeljni zakon:

Zak. čl. XXIX : 1875.

Dopunitbeni zakon:

Zak. čl. XLVII : 1875.

Zak. čl. XLV : 1880.

Zak. čl. LIII : 1881.

Digitized by Google

Digitized by Google

Uvod

k zak. čl. o tecivarini.

Jedna od najtežjih zadaća financijalnoga zakonodavstva jest oporezovanje zasluzbe, jer dočim kod zemljištnog posjeda služi temeljem oporezovanja pomoću strukovne znanosti pronadjeni dohodak od zemljišta, — kod kuća pako faktično uživana najamnina, kod glavnica pako valovani ili inim načinom pronadjeni kamatnjak, to kod dohodka izvirućega iz osobne zasluzbe t. j. iz ručne ili duševne radnje ili zanimanja vrlo često bud posve manjka, bud se pako samo približno dade ustanoviti ovako sigurni temelj.

Kod oporezovanja zasluzbe valja mjerodavnim smatrati načelo: da se porezu podvrći ima zasluzbeni dobitak u svojoj cielini, a pojedini stepeni poreznoga mjerila da imadu i kod raznoličnih ovakovih dobitaka biti u valjanom razmjerju medju sobom.

U raznih državah pošli su raznimi putevi i pravci, da pravi i pravedni način, pravo i pravedno mjerilo i razmjerje pronadju, kako bi se imao čist dobitak iz osobne zasluzbe oporezovati.

Do god. 1867. postojala je i u zemaljah krune ugarske carskim patentom od 25. travnja 1850. uvedena dohodarina i naredbom namiestničkoga vieća od 20. studena 1850. uvedena osobna tecivovina.

Oba ova poreza pridržalo je zakonodavstvo od g. 1867. privremeno i uzakonilo ih je z. čl. XXVI: 1868.

Sliedećih god. i to z. čl. XLIX: 1870. LVIII: 1871. a naročito zak. člankom VII: 1873. učinjene su neke, — ali ne bitne promjene.

Predmet dohodarine bio je svaki dohodak, koji nije podpadao zemljarini ili kućarini.

Ove vrsti dohodci opet razredjeni su u tri razreda:

Digitized by Google

U I. razred spadali su: devetine i gorne činže, kao i svi sa zemljištnim posjedom skopčani dohodci od kojih se drugi kakav porez plaćao nije; dohodak iz regalija, dobitak zakupnika i dioničarskih družtva, dohodak iz rudarskih tvorničkih i inih obrtnih i trgovačkih poslova, umjetničkog, naukovnog, liečničkog, ranarničkog, odvjetničkog, mjerničkog zanimanja, iz agenture, poduzeća za vožnju osoba i robe itd. Porezni postotak bijaše u ovom razredu 10% osim: a) njekojih rudah (rude zlata, srebra, bakra, olova itd.) kod kojih je iznašao samo 7% b) privatnih učitelja i profesora, pisaca, umjetnika i majstora, koji su od odnosnog svog dohodka oporezovani po ključu II. razreda; c) onih slučajeva, u kojih ima mjesta uporavi minimalnih stavaka.

U II. razred spadali su dohodci i javnih i privatnih činovnika, kućnih činovnika i u obće plaćenika, mirovine i milostinje, životne rente od strane osiguratelinih družtva, redoviti dohodak crkvenih osoba i korporacija, — u koliko nespadahu u I. razred.

Porezni ključ bijaše isti, kao dan danas kod tecivarine IV. razreda.

U III. razred napokon spadali su: svaki kamatni dohodak i životne rente, a porez iznašao je 10%.

Kako je jur rečeno — poprimljen je gornji sustav u cielosti, sa nekojimi više-manje bitnimi promjenami.

Zakonskim čl. XXIX: 1875. učinjen je pako i u Ugarskoj pokušaj pronaći sistem oporezovanja, koji najbolje odgovara svrhi, osobito pako odstraniti sve manjke i nerazmjerja, opažena u gori spomenutom sustavu valjanom do g. 1875.

U glavnom bje prihvaćen gori spomenuti porezni sustav koji je u Italiji već od g. 1861. uveden i po kojem se iz množine raznih i raznolikih zaslužbenih grana izlučuju one koje s gledišta oporezovanja nespadaju skupa — naročito ne pod tecivarinu.

Povišene su sve one porezne stavke, koje obzirom na povećanu zaslužbu više neodgovaraju, tim manje što potičuć još iz g. 1850. ustanovljene su prema tadanjim zaslužbenim odnošajem, koji su se ali vremenom u veliko promienili.

Tako n. pr. nadničar, služinče, pomoćni radnik zasluživao je godine 1850. i sliedećih godina mnogo manje a od onda mu se je zaslužba podvostručila, pa akoprem su i troškovi svagdanjega života postali veći, — ipak je zaslužbeni dohodak nerazmjerno poskočio.

Digitized by Google

Stoga su odnosne porezne stavke umjereno povišene; a da se i raznolikost mjestnih odnošaja može u obzir uzeti — valjalo je odnosne stavke minimalnom i maximalnom svotom ustanoviti, ne pako u stalnoj svoti za sve jednako.

Postotak od 10% ostao je nepromienjen, isto tako i porezne stavke na stalna beriva: jer porezovnici u ovu kategoriju spadajući živu u dosta nepovoljnih zaslužbenih odnošajih, a zapriečeni su i druge kakove zaslužbe imati. Osim toga oporezuje se kod njih ciela zaslužba — jer je nemogu zatajiti, dočim kod porezovnika drugih kategorija vrlo često znatan dio zaslužbe ostaje neoporezovan, jer je nepoznat.

Kako bje rečeno, do g. 1868. jest dohodak iz osobne zaslužbe oporezivan u smislu z. čl. XXIV. i XXVI.: 1868. osobnom tecivarinom i dohodarinom.

Po novom zakonu oporezuju se sve osobne zaslužbe — potičuće bud iz ručne ili duševne radnje, bud iz inog koristonosnog zanimanja: jednim porezom — tecivarinom — tako. da oni, koji su spadali u I. i II. razred dohodarine, spadaju sada u III. i IV. razred tecivarine, dočim je u mjesto osobne tecivarine stupio I. i II. razred tecivarine; nadalje kamatni dohodak od glavnica i dohodak od renta izlučen je i oporezovanje posebnim zakonom uredjeno, buduć ovaj dohodak ne toliko iz osobne zaslužbe, koliko iz imetka potiče.

Poduzeća i zadruge, koje javno polažu račune, kao i rudarska poduzeća spadali bi strogo uzeto u okvir zakona o tecivarini, nu jer se po svojoj naravi i načinu svoga poslovanja bitno razlikuju od drugih obrtnih poslova, to je i njihovo oporezovanje posebnimi zakoni uredjeno.

Zakon o tecivarini razredjen je u 6 poglavja, od kojih I. označuje predmete i razrede tecivarine, razdieljuje porezovnike u četiri razreda i nabraja one osobe, koje su proste od tecivarine.

Kao nova ustanova uvrštena je u §. 5. pod 2. c) i g), da naime inozemni trgovci, koji polaze ovozemna tržišta, zatim putnici ili punomoćnici tvornica, trgovaca i obrtnika, napokon oni, koji se bave sgotovljanjem obrtnina, služećih za kućnu porabu — od te svoje zaslužbe nepodpadaju porezu.

Prvo spomenuta pogodovnost temelji se na reciprocitetu, potonju pako diktira zahtjev pravičnosti.

U poglavlju II. ustanovljena je mjera poreza u I. razred spadajućih porezovnika (§. 7.)

Porez im je u s t a l n i h stavkah s tog razloga ustanovljen, jer je zaslužba kod mnogih promjenam izvržena te manjka svaki sigurni temelj, da bi se ista mogla točno ustanoviti, osim toga bi obzirom na ogromni broj porezovnika ove vrsti — iz-

Digitized by Google

traživanje njihovog pravog dohodka skopčano bilo sa velikimi potežkoćami a i gubitkom vremena.

Pošto ali zaslužbeni dobitak nije svagdje jednak te se n. pr. u većih gradovih plaća radnja redovito mnogo bolje, nego u manjih mjestih, to su stalne stavke u tri razreda razdieljene: za glavni grad, najveća; za gradove s pravom jurisdikcije: srednja i za ina mjesta: najmanja.

Osim toga je i za žensku kućnu služinčad posebna porezna stavka uvedena, te se razlikuje ženska služinčad od mužke, pošto potonji imadu veću zaslužbu.

Rukotvornici plaćali su polag zakona o dohodarini stanoviti postotak od čistog poslovnog dobitka. U novom zakonu uvedene su za njim sve stalne stavke minimalno-maximalnim iznosom. Isto je učinjeno i glede dnevničara.

Polag broja članova obitelji, zatim razgranjenosti posla, veličine dnevnice itd. imade se stalna stavka tim odnošajem odgovarajućim iznosom ustanoviti.

U §. 8. uvrštena ustanova: da ako je glava obitelji ženska, plaća ista samo polovicu porezne stavke, — nalazi svoj uzrok u tom, što ženska redovito nemože toliko zaslužiti, koliko mužkarac.

Ustanova §. 10., da naime poslodavac plaća porez svojih radnika, imade svoj razlog u tome, što se time rukovanje ujednostručuje a i erar je sigurniji, da će odnosni porez i dobiti.

Poglavlje III. ustanovljuje mjeru tecivarine posjednika zemljišta, kuca i glavnica sa najmanjim iznosom 2 fr., dočim je prije najmanji iznos bio 1 for. 70 nč.

Poglavlje IV. ustanovljuje mjeru tecivarine porezovnika, uvrštenih u III. razred.

Porezovnici ovoga razreda spadali su dosele pod I. razred dohodarine. Postotak nije povišen, — nu zakonu je glavnom svrhom, da omogući što sigurnije i točnije ustanovljenje pravoga, porezu podpadajućega dobitka.

U §-u 17—19. ustanovljene su minimalne stavke na temelju mnogogodišnjih izkustva i mnienja vještaka.

Poglavlje V. ustanovljuje mjeru tecivarine u IV. razred uvrštenih porezovnika. Stavke su nepromienjeno preuzete iz §. 7. z. čl. XXVI: 1868. naime kod plaća od 100 for. 1% postepeno rastuć tako, da činovnik sa plaćom od 6000 for. plaća već 5% a povrh 6000 for. punih 10%.

§. 27. naznačuje ona beriva odvjetnika, mjernika i ljeć-

Digitized by Google

nika; koja se imadu po IV. razredu oporezovati, zatim koja podpadaju tecivarini III. razreda.

Ovo ograničenje bilo je potrebno toga radi, što rečeni porezovnici često od više strana beru mjesečni — ili godišnji paušal, koji opet sačinjava ili njihovu izključivu zaslužbu, ili pako uz to i privatnu praksu tjeraju. Ova beriva daklem nemogu se smatrati stalnom plaćom te kao privatna zaslužba podpadaju tecivarini III. razreda.

Ustanova §. 30, da naime mjesto svojih činovnika imadu valovnicu predati i porez platiti poduzeća i zadruge, koje javno polažu račune: uvrštena je s gledišta jednostavnijega rukovanja; mnogo od ovakovih poduzećah (n. pr. željeznice) drže naime silu činovnika na raznih mjestih, koji opet mienjaju svoje obitalište, te bi tako evidencija vrlo tegotna bila.

Poglavlje VI. ima svrhu, da ujednoliči postupak i da se izbjegne dvostrukim oporezovanjem.

Digitized by Google

Digitized by Google

III.

Tecivarina.

Poglavje I.

O predmetu i razredu tecivarine.

§. 1. Pod tecivarinu spada svaka zaslužba ili dohodak, koji se stiče:

ručnom radnjom;

tjeranjem obrta ili trgovine;

u užjem smislu uzeto duševnim (intelektualnim) i kojim mu drago koristonosnim poslovanjem i poslom: napokon

osobnom zaslužbom, koja nije u obzir uzeta kod zemljarine, kućarine i poreza na kamate od glavnicah.

Samo onaj dohodak državnoga erara podpada tecivarini, koji isti vuče iz dobarah privatnim pravnim naslovom posjedovanih, ili iz obrta tjeranoga u svojstvu privatne osobe, u koliko bi od dohodka ovakovoga posjeda ili poduzeća i druga privatna osoba, kao posjednik dobra ili poduzetnik obrta, porez plaćati dužna bila. (§. 9. svezka III. F. N. 1808.) (Opazka 1. sbirke.)

1) Ako vlastnik zemljišta u tom svom zemljištu nalazeći se materijal (n. pr. zemlju ilovaču, zemlju sadržavajuću porcelan itd.) drugomu radi izcrpljenja i izradjivanja uz protučinitbu i zakup da, ma i na više godinah: u tom slučaju postoji kupoprodajni posao, jer je vlastnik dotičnu zemlju (materijal) prodao, a nije dužan plaćati tecivarine III. razreda. (Isti naime prodao je zemlju u izvornoj njenoj kakvoći)

2) Sa porezom na rente mogu se samo takova stvarna prava oporezovati, koja su temeljena na posebnom ovlaštenju. (Vidi opazka 7. §. 1. zak. čl. XXII: 1875.)

(F. U. S. 7082: 1886. V. 751.)

Kupovanje nepokretnog posjeda uz dobitak — ako kupac posjed seba pridrži i netjera obrtnim načinom preprodavanje uz dobitak — ne podpa d tecivarini III. razreda.

Digitized by Google

Daklem dohodak iz kupovanja nekretninah podpada tecivarini III. razreda samo onda, ako se kupac poput obrta i radi dobitka bavi sa preprodavanjem nekretninah.

(F. U. S. 4302 : 1884. V. 254.)

(*) U ovom smislu odlučilo je mjeseca listopada 1886. i upravno sudište bečko.

Dohodak ili zaslužba tuzemacah, koja potiče iz posla ili zanimanja njihova u inozemstvu, nepodpada tecivarini III. razreda.

Ako n. pr. tko kao zastupnik vanjskih družtvah, od istih bere bud plaću, bud ima inog dohodka za posredovanja itd. od takovog dohodka ne plaća tecivarine III. razreda.

(F. U. S. 8820 : 1885. V. 481.)

Pristojbe ostavinskoga sekvestra kao i skrbnika stečajne gromade podpadaju tecivarini III. razreda. Porez ovaj može se ali samo na temelju prihvatljive valovnice, ili pako na temelju od suda dobivenih podatakah ustanoviti.

(U ostalom u smislu okružnice minist. financijah od 31. listopada 1875. br. 47749, P. K. br. 49. dužni su sudovi odnosne podatke od slučaja do slučaja ureda radi nadzornikom saobćivati.)

(F. U. S. 4510 : 1884. V. 273.)

Kr. sudbeni ovrhovoditelji plaćaju tecivarinu III. razreda samo od dohodka, što im ga sud dopita u ime pristojbah za postupak.

Dohodak na dnevnicah ima se prosuditi prema §. 2.

(F. U. S. 6299 : 1884. V, 283.)

Ako vlastnik šume svoja drva — kao goriva drva, daklem neizradjena prodaje i drži u tu svrhu posebni trgovački depot : ne može se oporezovati tecivarinom III. razreda — jer vlastiti prirod prodaje, bez da ga je obrtnim načinom preradio.

(F. U. S. 7220 : 1884. V. 285.)

Tko prodaje svinje, tovljene na vlastitom poljskom gospodarstvu, te žir kupuje za istu svrhu : ne podpada od tog dohodka tecivarini III. razreda.

(F. U. S. 7370 : 1886. V. 740.)

Tko u vlastitoj šumi strojbaraku koru (trieslo) bere i istu prodaje : nit od pobiranja, niti od prodaje ne može se oporezovati tecivarinom III. razreda. (Primjećuje se, da je izključeno svako obrtno izradjivanje, već se predpostavlja, da koru kao plod šumski pobire i dalje prodaje.)

(F. U. S. 2910 : 1884. V. 246.)

Vlastnici vinogradah, ako vino vlastitoga priroda ne u zapečaćenih bocah, nego uz obrtnu dozvolu na litre mjere i prodaju : od dohodka iz tog posla plaćaju tecivarinu III. razreda : jer to samo uz obrtnu dozvolu mogu činiti, daklem tjeraju krčmarski obrt.

(F. U. S. 3189 : 1884. V. 217.)

Ako se zapisničkim preslušanjem pouzdanih osobah dokaže, da tko obrtnim načinom daje novac u zajam na mjenice — bez gruntovnog osiguranja, stranka pako protivno nedokaže, ima se od novčarenja oporezovati tecivarinom III. razreda (a ne porezom na kamate od glavnicah.)

Ako je takov posao i prije tjerao, a nije oporezovan — ima se na pet godinah natrag oporezovati.

(F. U. S. 2659 : 1884. V. 202.)

Ako vlastnik praznoga kućišta isto na vjekovito u zakup izda, da se na njem sgrada sagradi (superaedificat), to od odnosne zakupnine vlastnik kućišta plaća porez na rente, a ne tecivarinu.

(F. U. S. 9351 : 1885. V. 688.)

Digitized by Google

Dohodak gradovah iz taracarine i piacovine: prost je od poreza, jer to nije dohodak iz privatnog kojeg prava, nego javni občinski namet, daklem u cielosti prihod občine.
(O. m. f. 30/VIII. br. 41784. P. K. br. 37.

§. 2. Tecivarina dieli se na četiri razreda.

U I. razred spadaju:

a) osobe namještene u svojstvu služinčadi kod poljskoga gospodarstva i u tvornicah, u trgovačkih i obrtničkih poslovih i poduzećih;

Pod ovu točku (a) I. razreda tecivarine spadaju i rudarski radnici (34.613: 1877. P. K. 2.: 1877. (Opazka 1. sbirke.)

Kod željezničkih, brodarstvenih i ostalih poduzećah, u njihovih djelaonicah, nastanah stalno namješteni i sa izpravom imenovanja providjeni pomoćni radnici, tesari, kovači, bravari itd., nadalje radnici stalno namješteni toga radi, da se put i posao čisto drži, koji svoju plaću, mazdu mjesečno ili polumjesečno vuku, i u obće nalaze se kod družtva u stalnoj službenoj svezi: imadu se kao družtveni pomoćni radnici, dotično služinčad (nadničari) smatrati i podvrgnuti porezu u občini, u kojoj se djelaonica etablissement-a družtva nalazi.

Radnici poduzeća pako, koji nespadaju u spomenutu kategoriju i samo su redovito na kratko vriem: primljeni, prijamnicu neimaju ter u obće imaju svojstvo od danas do sutra pogodjenih nadničarah, kod kojih dakle značaj stalnosti i vjerojatnosti, da će u miestu ostati, posve manjka: imaju se ondje oporezovaniu podvrgnuti, gdje im je stalan stan (32.069: 1878. P. K. 28: 1879. (Opazka 2. sbirke.)

Radnici, koje poljskim gospodarstvom baveći se zemljodjelci u kućnom svom obrtu uporavljuju i koji — kao služinče — i poljske poslove obavljaju, s obzira oporezovanja smatraju se poljsko-gospodarskimi slugami i prema ustanovam §. 2. I, a) i §. 7, a) imadu se oporezovati tecivarinom I. razreda.

Daklem nisu kućna služinčad i neimadu se polag točke b) pozvanih §§-ah oporezovati.
(F. U. S. 4741: 1884. V. 278.)

b) kućna služinčad i nadničari;

(Ova točka je promienjena z. čl. X. 1883. što se tiče nadničara. Pod služinčadi razumievaju se: kočijaš, sluga, kuharica, sobarica, služavka itd.)

Pod točku a) I razreda tecivarine spadaju i oni vlastite nekretnine neimajući napoličari, koji za polovicu obradjuju takova zemljišta manjega obsega, za obradjivanje kojih dostatni su i njihovi domaći članovi i njihova sprežna snaga. (21.579: 1877. P. K. 18: 1877. (Opazka 3. sbirke.)

c) pomoćnici (kalfe) i pomoćni radnici namješteni u tvornicah, u trgovačkih i obrtničkih poslovih i poduzećih, ako neimaju na mjesec više od 40 for. plaće, ili ako rade od komada; (Vidi opazku 1.)

d) dnevničari i pisari, koji nevuku stalne godišnje ili mjesečne plaće, i u obće osobe, koje se bez stalna mjesta bave pisarskimi, računarskimi poslovi ili vode nadzor u kojem poslu, poduzeću ili zavodu, ili osobe, koje po svom poslu nespadaju niti medju nabrojene, niti u koji od ostalih razredah;

Nadkonobari ili konobari — od tog zanimanja ne plaćaju tecivarine III. razreda, nego bud po §. 2. I. d) tecivarinu I. razreda, ako su naime prema naravi svoga namještenja samo privremeno u poslu, bud pako pod

Digitized by Google

IV. razred tecivarine, ako su naime stalno u svojstvu poslovodje, nadzirat elja itd. namješteni.

(F. U. S. 3472: 1884. V. 251.

Konobari i pipničari u krčmah vlastnikah ili zakupnikah občinskih regalijah — ako netjeraju inog koristonosnog zanimanja, — podpadaju obzirom na taj njihov dohodak tecivarini I. a ne III. razreda.

(F. U. S. 6875: 1885. V. 447.)

Dnevničari, kojih namještenje ima obilježje stalnosti: ne mogu se smatrati s gledišta oporezovanja kao nadničari, dužni su daklem plaćati tecivarinu I. razreda.

(F. U. S. 8268: 1886. V. 756.)

e) samostalni rukotvornici, koji rade bez pomoćnika;

Zemljodelci, ako kućni obrt samo sa članovi svoje obitelji i samo nuzgredno tjeraju, a nedrže pomoćnikah, spadaju u smislu točke I e) §. 2. pod tecivarinu I. razreda.

(F. U. S. 8418: 1885. V. 472.)

Sistematično zanimanje sa pečenjem i prodavanjem kruha već nije predmetom tecivarine I. razreda kao rukotvorni rad; nego kao koristonosno zanimanje podpada tecivarini III. razreda

(F. U. S. 3599: 1884. V. 261.)

f) u malih i velikih občinah rukotvornici, koji rade s pomoćnici;

Takovi rukotvornici, koji premda u maloj ili velikoj občini rade, nu svoj obrt poput poduzeća tjeraju i pojedine radnje izdaju drugim obrtnikom radi izradbe, n. pr. skrojene stvari, da se sašiju: imadu se oporezovati kao obrtnici, koji pod točku b) III. razreda tecivarine podpadaju. (Opazka 4. sbirke.)

Mlinar nespada pod ustanove I. e) f) §-a 2. odnosno pod tecivarinu I. razreda.

Ako tudji čiji mlin rabi pod uvjetom, da u to ime stanovitl dio prihoda daje dotičnomu vlastniku: u tom slučaju postoji zakup mlina.

Daklem: mlinar, radio sa pomoćnikom ili bez njeg, ili plaćao za mlin stanovitu svotu, ili pako jedan dio dohodka; konačno ma i mlin njegovo vlastničtvo bio: ima se svakako i uvjek tecivarinom III. razreda oporezovati: jer nije rukotvornik u pravom smislu rieči i prema intenciji zakona.

(F. U. S. 2291: 1884. V. 187.

g) kućarci bez stalnoga poslovnoga mjesta.

U II. razred spadaju:

a) posjednici zemljišta i kućah i glave kućnih zadrugah;
b) oni, koji plaćaju porez na kamate glavnicah i na rente. (§. 13. zak. čl. XLVII: 1875.)

§. 2. z. čl. XXIX: 1875. glasio je inače; ovaj pako §. ne napominje iše moralne osobe, zatim one, koji spadaju u III. razred tecivarine, pod porez na poduzeća, rudarski porez (kako je to bilo u izvornom §-u), moglo bi se daklem pomisliti, da mu niti nije intencija oporezovati ih i tecivarinom II. razreda, tim više, što se i u ovom §-u spomenuti mogu tim porezom samo u mjestu svoga stalnoga obitališta oporezovati. Nu min. financijah okružnicom od 27. travnja 1876. br. 16159. odlučilo je, da se i moralne osobe imadu oporezovati tecivarinom II. razreda (vidi opazku 2. k §. 12.)

Digitized by Google

Osim toga sadržavao je izvorni zakonski §. ustanovu, da tecivarinu II. razreda imadu plaćati i oni vlastnici kućah i zemljištah, glavnicah i rentah, koji od potonjih uživaju oprost od poreza.

Novi ali ovaj §. mora se bezuvjetno tako tumačiti: da rečeni više ne podpadaju tecivarini II. razreda, tim manje, što se je erar za gubitak na tecivarini II. razreda regresirao općim dohodarinskim prirezom.

Ako je služinče, nadničar ili pomoćnik podjedno i kuće — ili zemljoposjednik, te ima obitelj: plaća on za sebe i za članove svoje obitelji tecivarinu II. a na I. razreda.

Isto ovo načelo valja i glede nadničarah i rukotvornikah, koji imadu svoju vlastitu kuću, ma se ista sastojala samo iz jednog ili dva stanbena odjela, daklem nikakovog dohodka ne nosi.

Min. naredbe 53731/1875, 184/1876, 26406/1881 i 69036/1882.

* Ovo se načelo broji medju nepravičnosti našega poreznoga sustava, jer nisu riedki slučajevi, da takav kuće i zemljo-posjednik plaća 80 nč. kućarine i valjda 10 nč. zemljarine (ukupno 90 nč.), ali zato avanzira iz I-og u II. razred tecivarina i plaća za sebe mjesto 1 for., 2 frta, a za ženu mjesto 60 nč.: 1 for., daklem za 1 for 46 nč. više, stoga jer plaća 80 nč, kućarine i zemljarine.)

U III. razred spadaju:

a) zakupnici;

Napoličari, koji su se poduhvatili na obradjivanje zemaljah takoga prostora, da preuzete zemlje nemogu osobno ili sa pomoćju domaćih članovah ili sa vlastitom sprežnom snagom obradjivati, nego su prinudjeni u tu svrhu i primjereni broj služinčadi, nadničarah ili stranu sprežnu snagu pogoditi, imaju — se kao zakupnici oporezovati. U ovom slučaju ima se kao zakupnina uzeti vriednost polovice ljetine, koja se vlastniku zemlje ima izručiti. (21.579 : 1877. P. K. 18 : 1877. (Opazka 5. sbirke.)

Zakupnici prava lova — od tog zakupa plaćaju tecivarinu III. razreda jer podpada točki III. a) §. 2.

(F. U. S. 3396 : 1884. V. 236.)

Ako občina ili grad odkupi potrošarinu: ne nastaje medju njom i erarom nikakav zakupni posao, te se od tog odkupa ne ima ni tecivarina III. razreda odmjeriti; jer se občina može i prisiliti na odkup i jer občina nemože pravo pobiranja dalje dati u zakup, nego mora potrošarinu u vlastitoj režiji pobirati.

Daklem u ovom slučaju občine napram eraru nisu privatno-pravne osobe, nego politički organi, zakonom pozvani na pobiranje potrošarine.

(F. U. S. 4597 : 1885. V. 374.)

Ako zakupnik zemaljah prodaje i odprema samo svoj prirod, a ne kupuje u trgovačke svrhe i od drugih, nemože se oporezovati tecivarinom III. razreda, kao da je trgovac s plodinami.

(F. U. S. 10539 : 1885. V. 677.)

Ako zakupnik prava vinotočja: to pravo na više krčmarah porazdieljeno u podzakup izda ili u više krčmah drži pipničare i svoje vino toči; osim toga i sam u posebnoj prostoriji (krčma itd.) duhovita pića na malo mjeri: ima se osim od zakupa prava vinotočja, oporezovati i tecivarinom III. razreda od razpačavanja pića na malo, kao od posebnog poreznog predmeta.

(F. U. S. 2573: 1884. V. 123.)

Ako tko dade u zajam novca, u to ime pako uživa dužnikove nepokretnosti — to je zakup.

(F. U. S. 1277. 1885.)

Digitized by Google

b) tvorničari i obrtnici, izuzev one, koji su pod točkami e) i f) razreda I. spomenuti; (t. j. pomoćnici, rukotvornici itd. Ako daklem rukotvornik radi u gradu, koji ima magistrat i drži pomoćnika: plaća tecivarinu III. razreda.)

Ako vlastnik šume sirovo drvo svoje šume na vlastitoj pili izradjuje na lies, daske i letve, te drvo svoje šume tim načinom ukoristuje: dužan je od dohodka svoje pile posebno platiti tecivarinu III. razreda: jer drvo obrtnim putem izradjuje.

(U dotičnom concretnom slučaju nabacila je stranka prigovor, da i poljski gospodar žito pomoćju makinah mlati, daklem strojevi radi, pa ipak ne plaća tecivarine III. razreda. Taj prigovor je ali ništetan, jer žito zato ipak ostaje žito, a nije postalo pomoćju mlatila brašnom itd. dočim ako vlastnik šume sirovi materijal izradjuje i pravi lies itd., neima dvojbe, da tjera obrtni i porezu podvrženi posao.)

(F. U. S. 4447 : 1884. V. 255.)

Ako više obrtnikah u najam uzmu zajedničko skladište, u istom isključivo samo robu i tvorine svoga obrta uskladjuju. uz to su svaki posebno oporezovani tecivarinom III. razreda, ne imadu se od svog zajedničkog skladišta posebno oporezovati, nego se samo kod svake pojedine odmjere uzme obzir i na skladište.

(F. U. S. 3043 : 1885. V. 348.)

Ako vlastnik mlina sam tjera mlinarski obrt: plaća tecivarinu III. razreda a ne porez na rente. Iz tog sliedi: da se vlastnik mlina od tog stvarnog prava ima samo onda porezom na rente oporezovati, ako je mlin u zakup izdao bud uz novčani iznos, bud uz pružanje stanovite kvote dohodka.

(F. U. S. 2291 : 1884. V. 187.)

c) bankiri, trgovci (kramari, sitničari) i liekarnici i u obće svi oni, koji kakav koristonosni posao tjeraju;

Dohodci proizlazeći iz iznajmljenja ili inovrstnoga upotrebljavanja praznih kučištah, nadalje privremeno podignutih i po tome kućarini nepodpadajućih šatorah i kolibah, oporezuju se tecivarinom III. razreda. (17.831 : 1869. F. N. 15 : 1869. F. N. 17 : 1870. (Opazka 6. sbirke.)

Pod tecivarinu III razreda spadaju i vlastnici posalah nazvanih „konačna razprodaja". (1.821 : 1877. P. K 14 : 878. (Opazka 7. sbirke.)

Pod tecivarinu III. razreda spadaju i oni inozemci, koji bez da se doseliše u zemlju, vuku dohodak iz kakovoga tuzemskoga porezu podvrženoga koristonosnoga zanimanja ili posla. (§. 13 sv. III. F. N. 1363. (Opazka 8. sbirke.)

Ako trgovac s mješovitom robom prodaje rakiju u nezapečaćenih bocah i u količinah od $^1/_2$ litre manjih i od 1 litre većih, to ovo poslovanje nije jedna grana mješovite trgovine, nego poseban porezu podvrženi posao i dohodak, od kojeg se tecivarina III. razreda ima posebno odmjeriti.

(F. U. S. 9907 : 1885. V. 681.)

Refactije, što ih trgovci dobivaju od željezničkih družtvah u ime odpreme robe (t. j. razlika izmedju redovite tarifne i umjerene vozarine): ne sačinjavaju takav čist poslovni dobitak, koji bi se mogao podvrći tecivarini III. razreda: jer to nije poslovni dohodak, što više kroz te umjerene ciene bivaju izdatci manji, a brutto dohodak od posla veći, čist poslovni dobitak pako, u kom je sadržan i dobitak na refactijah, jur je oporezovan.

(F. U. S. 2621. 1884. V. 124.)

d) svi, koji se bave duševnim (intelektualnim) ili umjetničkim poslom, a nisu zanj plaćeni godišnjom ili mjesečnom plaćom ili počastninom, kao što su odvjetnici, mjernici, liečnici, vidari, primalji, primalje, spisatelji, umjetnici, privatni

Digitized by Google

profesori, učitelji itd.; napokon ravnatelji poduzećah i zadrugah, što no moraju javno račune polagati i članovi upravnoga vieća istih glede svotah za prisustvovnice.

O porezu na poduzeća i zadruge, koja su dužna polagati javne račune, a tako isto i o porezu na rudarske poslove od njihove zaslužbe, koja se može uvrstiti u ovaj razred, obstoje posebni zakoni.

U IV. razred spadaju:

Državni činovnici, činovnici jurisdikcijah, javnih zakladah, občinah, crkvah, družtvah i privatni činovnici, urednici i organi, koji imadu stalnu plaću, mirovinu, milostinju ili počastninu; udove sa mirovinom ili milostinjom, zatim stalno namješteni poslovodje, nadzornici, rukovodje, knjigovodje, blagajnici i u obće imajući više od 40 for. mjesečne plaće: pomoćnici radnici; zatim imajući stalne plaće duhovnici, profesori, učitelji, odgojitelji, spisatelji i umjetnici; napokon uredski podvornici.

Dohodak občinskih bilježnikah, koji iz njihovoga privatnoga pismenoga poslovanja proizliče, ima se također polag stavkah IV. razreda tecivarine oporezovati. (43.411: 1875. P. K. 44: 1875.) (Opazka 9. sbirke.)

Kano tecivarini IV. razreda podpadajuća plaća uzima se i stalno berivo privremeno sistemiziranih činovnikah, n. pr. katastralnih činovnikah. (47.521: 1875. P. K. 41: 1875.) (Opazka 10. sbirke.)

Mirovine iz zakladah, utemeljenih po synodalnih svećeničkih korporacijah podpadaju tecivarini IV. razreda. F. U. S. 858: 1886. V. 564. i O: m. f. 22746: 1876.

Paušali činovnički, što ih beru mjesto plaće u slučajevih službenih izaslanja, podpadaju tecivarini IV. razreda. (F. U. S 7744. 1886.)

§ 3. Porezovnik, koji ima zaslužbu iz više raznolikih posalah, ima plaćiti tecivarinu od svake zaslužbe posebno po primjerenom poreznom ključu *)

Ukupnom svotom od više posala može se porez samo onda odmjeriti, ako se ustanovljuje uporabom minimalnih stavaka.

(F. U. S. 5576. 1884. V. 288.)

Primjer glede oporezovanja više zanimanjah vidi F. U. S. 1643. 1884. V. 129. kod §§. 28. i 29.

§. 4. Tecivarina razporezuje se posebice na glavu obitelji, i na one članove obitelji, koji su već navršili 16 godinu svoga života.

Dvie glavne kategorije tecivarine podvrženih osobah imade, to jest: glave obitelji i članovi obitelji. Glave obitelji plaćaju pravu tecivarinu, porez na posao; članovah obitelji tičuće se tecivarinske stavke opredjeljuju §§. 7., 13., 25., 30.

Ako glava obitelji uživa viševrstnih zaslužbah, koje pod razne porezne ključeve podpadaju, ili pako plaća porez iza kamatnoga i rudarskoga dohodka, imadu se njegovi obiteljski članovi i to svaka osoba obaška samo jedanput oporezovati uporavom one porezne stavke, koja odgovara, glavnoj zaslužbi glave obitelji. (33.492: 1875. P. K. 30: 1875.) (Opazka 1. sbirke.)

---

*) Opazka: Ali tecivarinu za članove obitelji plaća samo od glavnog svog posla, a ne od svakog pojedinog posebno. (Min. fin. 26/I, 1875, br. 13492

Digitized by Google

Za naučnika, koji je stariji od 16 godina neplaća tecivarinu I. razreda gospodar odnosno majstor, nego roditelji: jer u smislu §. 11. majstor samo onda plaća porez za svoga pomoćnika, ako si ga može iz njegove zasluzbe namiriti, što ali kod naučnika ne može biti, jer zasluzbe neima. (F. U. S. 8620: 1886. V. 735.)

Kao glava obitelji smatra se suprug, udova, razdruženi suprug, osoba koja za se živi, kod kućnih zadrugah gospodar zadruge.

Kao članovi obitelji smatraju se supruga, djeca po krvi ili primljena djeca i rodjaci, ako sa glavom obitelji u istoj kući živu i nerade napose samostalno za zasluzbu; napokon u kućnih zadrugah članovi kućne zadruge, koji sa gospodarom u zajednici živu.

Oni obiteljski članovi, koji su u kojem obrazovalištu učenici, nepodpadaju pod tecivarinu.

Tecivarinu za članove obitelji plaća glava obitelji.

Nu u smislu §. 95. zak. čl. XLIV: 1883. „u godini razpisivanja u zajednici živući supruzi i punodobni obiteljski članovi jesu solidarno odgovorni glede odmjerene glavi obitelji tecivarine, rudarskoga poreza, poreza od kamatah i rentah" (Opazka 2. sbirke.)

Ako je glava obitelji oproštena od tecivarine I. razreda — nije odgovorna ni za tecivarinu članova obitelji. (F. U. S. 1207, 1886.)

§. 5. Pod tecivarinu nepodpadaju:

1. U I. razredu:

a) koji još nisu navršili 16. godinu svoga života;

b) momčad zajedničke vojske i ugarskoga domobranstva, dok su u svezi aktivne službe, zatim patentalni nemoćnici, ako neimaju druge zasluzbe, osim svoje mirovinske plate;

U ces. kr. zajedničkoj vojsci aktivno služeći nižji vojnički organi: kao što bolnički pomoćnici, laboranti, stožerni stražmeštri, vojni pisari i živinari staroga sistema, smatraju se kao u svojstvu podčastnika namješteni i kao takovi prosti su od poreza (58323. 1876. P. K. 4. 1877. (Opazka 1. sbirke.)

Na dopustu nalazeći se ili sa dozvolom za udaljenje providjeni vojnici podpadaju samo onda tecivarinskoj dužnosti, ako jim je dopust na neizvjestno vrieme, ili do konačna odpusta podieljen, i ako se takovi vojnici na početku porezne godine, o porezu koje se radi, već čitavu godinu danah na dopustu nalaze. Ako budu pako tečajem one godine, za koju su pod porez uzeti, u vojsku pozvani, to prestaje dužnost plaćanja onim danom, na koji su opet u aktivnu službu stupili. (Opazka 2. sbirke.)

Ako osobe, koje tecivarinu plaćaju, tečajem godine u vojsku uvrštene budu, to od onoga dana nisu više dužne porez plaćati, na koji su u vojničku službu odredjeni, te im se ima jur dospjela tecivarina brisati dogodice povratiti. (Opazka 3. sbirke.)

Opazki 3. analogan način treba slieditи i naprama onim, koji u zatvor dodju ili svoju osobnu slobodu ma kojim načinom izgube. (Opazka 4. sbirke.)

Obiteljski članovi pod opazkami 1., 2. i 3. napomenutih, samo u onom slučaju mogu zahtievati oprost od tecivarine, ako su nesposobni zasluživati i plaćati, pak su kadri to dokazati. (Opazka 5. sbirke.)

Ob oprostu od poreza, što no k' obranbanoj sili spadajućim za slučaj spreme pripada, odredjuje z. čl. LIII: 1881. sliedeće:

a) Ako se obranbena sila u svem ili od česti mobilizira, svaki mobi-

Digitized by Google

dizirani član vojske, bojnoga pomorstva i domobranstva, bez obzira na rangovni stupen ili na vojničku branchu, kojoj pripada, oprašta se od tecivarine i običnog dohodarinskog prireza, a u krajiških dielovih od ondje u krieposti stojećega poreza trgovine, obrta te dohodarine, što no odpadaju od njegovih berivah, koje iz vojničkih blagajnah bere;

b) ovaj oprost započinje onoga dana, kojega će nastati pravo mobiliziranih osobah na to, da im se bojno-spremni doplatak u tečaj stavi. dotično, ako su kod takovih vojničkih oblastih, zapovjedničtvah, četah ili zavodah namiještene, koji su u tvrdjavah smiešteni, započinje onoga dana, kojega će nastati pravo zapovjednika tvrdjave, da bojno-spremni doplatak u tečaj stavi.

Naprotiv prestati će oprost od poreza za mobilizirane osobe onoga dana, kojega će se sprema bilo glede njihove osobe, bilo glede ciele čete svršiti.

c) Pod a) uredjeni oprost od poreza uživaju nadalje:

aa) članovi zakonito sazvanoga i stvorenoga pučkoga u tanka, kao i dobrovoljačkih četah, koje će se dogodice za trajanja rata ustrojiti;

bb) „vojničke" osobe, koje i u vrieme mira k' vojničkim ustrojenim tielesinam (to jest k' oružničtvu, k' sboru pastuških depotah itd.) spadaju i upućene su mobiliziranoj obranbenoj sili, pučkomu ustanku ili dobrovoljačkim četam radi službovanja;

cc) u vojničku svezu tobož nespadajući, nu neposredno kod vojničke uprave u službenoj uporavi stojeći, kao i u taboru nalazećim se četam dodieljeni državni naredjenici gradjanskoga stališa, ter osobe inoga gradjanskoga svojstva, glede svojih berivah, koje od vojničkih blagajnah propisno beru.

Ovaj oprost od poreza imade valjanost kod nabrojenih pod točkami aa) i cc) za trajanja vremena njihove uporave, a kod nabrojenih pod bb) za trajanja vremena u točki b) opredieljenoga. (Opazka 6. sbirke.)

c) financijalni stražari, računajuć ovamo i prigledníke, županijski i gradski četnici, panduri i stražari uzah, glede njihove redovite plate, kano i mirovinah i milostinjah, ako osim tih neimaju druge zaslužbe;

d) udovice i djetca navedenih pod točkom c) glede njihovih mirovinah i milostinjah; *)

e) mirovine i milostinje rudarskih radnikah i njihovih udovicah;

f) oni, koji su sbog tjelesnih i duševnih manah nesposobni za zaslužbu;

(Vidi opazku 4. i 5. kod b) ovoga §.)

g) oni koji živu o javnoj podpori ili o udielcih, prosjaci;

Pod ubožkom podporom razumieva se takova podpora, koja dotičniku uzdržavanje života omogućava. Uživanje podpore mora se dokazati oblastnom sviedočbom vidimiranom po svećeniku dotične vjeroizpoviedi. (Opazka 7. sbirke.)

h) stranci, koji borave u zemlji, za onu godinu, u kojoj su se doselili u zemlju, osim, ako ugarski državljani pod jed-

*) Opazka: U §-u 36. svezke XX. od g. 1874. o službi fin. straže sadržana je bila protivna ustanova, koja je ali ovim zakonom dokinuta.

Digitized by Google

nakimi okolnostmi moraju u onoj državi, koje su dotičnici državljani, plaćati porez.

2. U III. razred spadaju:

a) u smislu postojećih državnih ugovorah dohodci turskih podanikah, koji se bave u zemlji, to jest: dohodci od uvažanja i prodaje prave turske robe, zatim dohodci od izvažanja u Tursku tvorinah, izradjenih u austro-ugarskoj monarkiji, napokon od provozne trgovine iz Turske i u Tursku;

Turskim podanikom dozvoljeni oprost od poreza proteže se i na podanike romanskoga kraljevstva i srbske kneževine, koji se povremeno u zemaljah krune ugarske bave. (50.920: 1874. P. K. 2: 1874. (Opazka 8. sbirke) *)

Trgovci, tvoričari i obrtnici iz Rumunjske, ako im se posao proteže i na zemlje krune Ugarske, ako ovdje kupuju ili naručbe čine za svoj posao — prosti su od poreza.

Ako ali naručbe effectuiraju — naime robu unašaju, podpadaju plaćanju poreza.

Ako porezovnik stanuje u Rumunjskoj i njegovi agenti u zemljah krune Ugarske samo robu kupuju za tamošnji posao (u Rumunjskoj) — ne može se podvrći tecivarini III. razreda.
(F. U. S. 7131/1860.

b) stranci, koji borave u zemlji, za onu godinu, u kojoj su se doselili u zemlju, kano i inozemski trgovci, tvoričarski, trgovački i obrtnički putnici, koji osobno ili po svojih punomoćnicih dolaze od vremena do vremena na ovozemna tržišta, osim, ako ugarski državljani pod jednakimi okolnostmi moraju porez plaćati u državah, u kojih su dotičnici gradjani;

c) zakonom u zemlji osnovani javno obrazovani zavodi;

Kao takovi javno obrazovni zavodi smatraju se naukovni zavodi n. pr. obrtne učione, uz višje gradjanske škole uzpostavljene učevne djelaonice. (Opazka 9. sbirke.)

d) dohodci javnih dobrotvornih zavodah, koji se neimaju smatrati novčarskimi poduzeći, na primjer bolnicah, zavodah za podupiranje sirotčadi i ubogih, pomoćnih zadrugah, ludnicah, nahodištah, zavodah za sliepe i gluhonieme i pjestovalištah, pristojbah i podporah, što ih isti možda poberu od osobah, koje njeguju ili štite. Isto je, da li se ti javni zavodi uzdržavaju od oblastih ili u obće od družtvah, koja neidu za dobitkom;

Glede javnih skladištah, koja glavni grad Budapešta ima sagraditi, osjeguran je zakonskim člankom LXV: 1880. za skladišni posao, od njegovoga otvorenja računat se imajući 30 godišnji oprost od državnoga poreza nu tako, da taj oprost od poreza samo glavni grad može uživati, jer u

*) Oprost od tecivarine proteže se samo na prave turske podanike i Bugare, a ne više i na stanovnike Rumunije i Srbije, pošto ovi nisu više podanici Turske. Isto valja i glede ostavinskog postupka.
Ovim se preinačuje opazka 8.

Digitized by Google

slučaju iznajmljenja ostaje doduše najamni dohodak glavnoga grada od poreza oprošten, al uzimalac u najam dužan je zakonitu tecivarinu plaćati (§. 2. zak. čl. LXV: 1880. (Opazka 10. sbirke.)

e) dohodci, koje redovnici božjaci i redovnici, koji se bave njegom bolestnikah u tom svojstvu dobivaju;

Pod nazivom prosjačkih redovah razumjevaju se Franjevci, nazvani: Spasiteljevci, Marijani, Ladislavovci i Kapistranci, nadalje Kapucini, Minorite, Karmelite, Dominikanci, Servite i milosrdna braća, napokon po sv. Jelisavi nazvane opatice i sive sestre.

Ako se u bolnicah redovničtvah u svojstvu liečnika poslujući redovnici bave i privatnom liečničkom praksom, tada im iz toga proizličući dohodak podpada porezu. (10.920: 1874., P. K. 2: 1874.) (Opazka 11 sbirke.)

Ako ljekarna reda milosrdnikah providja osim bolestnikah svoje bolnice — i privatno občinstvo sa liekovi: daklem koristonosni posao tjera, podpada od potonjeg dohodka tecivarini III. razreda.

(F. U. S. 2230: 1884. V. 209.)

f) oni, koji prave obrtničke stvari za svoju kućnu potrebu;

Dohodci od tako zvane „Gabella" (dohodak dobiven od mierenja košerskog mesa, ter pobrane pristojbe od klanja rogate marve i živine), u koliko se od iste dobiveni dohodak izključivo za uzdržavanje inštitucijah kultusa obraća i sječa dotično mjerenje mesa u zakup dano nije, nego se po dotičnoj crkvenoj občini u sobstvenoj regij rukovodi, predmet tecivarine nesačinjava.

Ako bi pako dohodak Gabelle po jednoj ili drugoj crkvenoj občini u zakup dat bio, ima se dotični zakupnik od tog poduzeća tecivarinom III. razreda oporezovati. (27.698: 1878., P. K. 21: 1878.) (Opazka 12. sbirke.)

g) kod obrtnikah oni članovi obitelji, koji kod obrta, podvrgnuta porezu, rade kao pomoćni radnici, a za njihov posao nije glava obitelji kod valovanja poslovnoga dobitka odračunala naknadu iz bruto dohodka.

3. U IV. razredu:

a) užitci stolujućih u zemlji poslanikah i konsulah izvanjskih vlastih, kano i diplomatičkoga osoblja, što no spada poslaničtvu ili konsulatu, koje u tomu svojstvu dobivaju;

b) erarsko berivo nalazećih se u aktivnoj službi zajedničke vojske i ugarskoga domobranstva častnikah, duhovnikah, vojnih sudacah, vojnih sudačkih vježbenikah i naućnikah, vojničkih liečnikah, koji imadu doktorski stepen i vojničkih računovodjah;

Nagrade ustanovljene za umirovljene c. kr. vojničke častnike, koji su kao učitelji namješteni u vojnih kadetskih školah, i koji se upotrebljuju za protustavnike topničkih podružnih depotah, uzpostavljenih kod barutarskih postajah, nisu prosto od poreza s obzirom na §. 28. zak. čl. XXIX: 1875. (52.428: 1876., P. K. 48; 1876.)

Isto tako nisu od poreza oprošteno definitivne pristojbe, čekaovine i osobni doplatci umirovljenih častnikah zajedničke vojske i domobranstva. (180: 1877., P. K. 2: 1877.) (Opazka 13. sbirke.)

Digitized by Google

* Ova se naredba odnosi samo na spomenuta beriva umirovljenih činovnikah, a ne može se uporaviti i na beriva častnikah, koji su na stanovito vrieme na dopust stavljeni, jer potonja spadaju pod ustanove točke IV. b) §. 5. z. čl. XXIX: 1875. pošto su samo na dopustu, a nisu umirovljeni (Daklem su prosta od poreza.)

Ovaj oprosti prestaje, kad se dotičnik konačno umirovi N. m. f. 11, VI. 1885. br. 13665 br. 22. P. K. od g. 1885.

(Savezno sa naredbom od 8. siečnja 1877. br. 180. Vidi gornju opazku 15. k §-u 5.)

Dohodci, koje domobranski i u obće vojnički liečnici iz privatne prakse dobivaju, podvrgnuti su porezu. (11.381: 1874., P. K. 2: 1874. (Opazka 14. sbirke.)

c) pristojbe od viteškoga reda Marije Terezije, od kolajnah za hrabrost, ter mirovine i milostinje vitezovah rečenoga reda i njihovih udovicah;

d) plaće državnih činovnikah, ako se od njih uztezuju erarske odredbine, nu samo dok traje propisno doba uztezanja od 12 mjesecih;

Uztegom erar. taksah obterećene plaće državnih činovnikah, ili premašava tecivarina službenu taksu ili ne, svagda su proste od poreza za trajanja propisnoga razdobja od 12 mjesecih. (55.534: 1875., P. K. 49: 1875. Opazka 15. sbirke.)

e) stanbine, dnevnice, stanbine javnih i privatnih činovnikah, pristojbe za konje, beriva na soli, paušali i u obće svi pripadci, koji su skopčani sa stanovitim službenim izdatkom, nerazumjevajuć ovamo funkcionalni doplatak, iznimice dozvoljene skuparine, podpore i nagrade;

Pošto su zamjenici-povjerenici kod uredjenja zemljarine, dužni iz njihovih mjesečno 150 for. iznosećih pristojbah namirivati i putne troškove, to se kod odmjerivanja njihove tecivarine IV. razreda ima za temelj poreza uzeti samo polovina beriva. (47802. 1876. P. K. br. 45. Opazka 16. sbirke.)

Poduzeća za odpremanje osobah, koja poštari na svoj račun poduzeše, kano i poduzeća privatne naravi, podpadaju tecivarini III. razreda kao što i odpremnine poštarah. (12.960: 1870., P. K. 21. 1870. Opazka 17. sbirke.)

f) mirovine i podpore, koje članovi korporacijah i zadrugah, ili njihove udovice i siročad dobivaju iz zakladah, ustrojenih po tih korporacijah i zadrugah;

Pod ovakovimi imaju se samo one mirovine i podpore razumievati, kojim je temelj dobročinstvo, to jest koje dotični uživaoci dobivaju od dobrotvornih zavodah, koji se u točki d) 2. ovoga §-a spomenutimi javnimi zavodi, a ne novčarskimi poduzeći smatraju, na primjer: od bolnicah, od zavodah za podupiranje sirotčadi i ubogih, od pomoćnih zadrugah, od ludnicah, od nahodištah, od zavodah za sliepe i gluhonieme, riečju od družtvah, koja neidu za dobitkom. Mirovinski zavodi činovnikah kod željezničkih i parobrodarstvenih poduzećah nemogu se smatrati takovimi dobrotvornimi i podpornimi zavodi, dakle činovnici i podvornici tih poduzećah, kao ma koji drugi stalnu mirovinu uživajući činovnik, podvrženi su glede njihovih mirovinskih užitakah tecivarini polag IV. razreda §. 2. ovoga zakona 23.746: P. K. 26. 1876. Opazka 18. sbirke.)

g) žene i djetca u aktivnoj službi stojećih ili umirovljenih državnih i oblastnih činovnikah, ako s njimi u zajedničkom gospodarstvu živu, a nezaslužuju posebice.

Digitized by Google

Članovi obitelji uredskih podvornikah nisu izuzeti izpod tecivarine. (41.407: 1875. P. K. 26: 1876. Opazka 19. sbirke.)

Ovozemci neplaćaju tecivarine od svog posla u inozemstvu.

(F. U. S, 8820, 1885.)

§. **6**. Od tecivarine uzimlje se 70 postotakah kao državni porez, a 30 postotakah kao zemljorazteretni prinosak

Poglavje II.

Ob odmjerivanju tecivarine u I. razredu.

§. **7**.*) U ime tecivarine plaćaju:

(Obrazac ob odmjerivanju tecivarine sliedi na drugoj strani.)

---

*) Osobitu valja pažnju obratiti, da se kod popisivanja i odmjere uzme valjano u obzir vrst občine i količina pučanstva, jer o tom odvisi uspjeh clasificacije i mjera poreza.

Digitized by Google

PODRAZRED	U glavnom gradu for.	nč.
a) Osobe namještene kao služinčad kod poljskoga gospodarstva i u tvornicah, trgovačkih i obrtnih poslovih i poduzećih :		
glava obitelji - - - - - - - - - - - -	2	—
član obitelji - - - - - - - - - - - -	1	—
b) Kućna služinčad : (ali nadničari ne)		
glava obitelji i mužko služinče - - - - - - - -	4	—
žensko služinče - - - - - - - - - - -	2	—
član obitelji - - - - - - - - - - - -	1	20
c) Pomoćnici i pomoćni radnici namješteni u tvornicah, trgovačkih i obrtnih poslovih i poduzećih, ako neimaju na mjesec više plaće od 40 for. ili ako rade od komada :		
glava obitelji - - - - - - - - - - - -	5	—
član obitelji - - - - - - - - - - - -	1	20
d) Dnevničari i pisari, koji nevuku stalne godišnje ili mjesečne plaće, i u obće osobe, koje se bez stalna mjesta bave pisarskimi, računarskimi posli, ili vode nadzor u kojem poslu, poduzeću ili zavodu, ili osobe, koje po svom poslu nespadaju niti u koji od ostalih razredah :		
glava obitelji - - - - - - - - - - - -	2—6	—
član obitelji - - - - - - - - - - - -	1	—
e) Samostalni rukotvornici koji rade bez pomoćnika :		
glava obitelji - - - - - - - - - - - -	5—12	—
član obitelji - - - - - - - - - - - -	1	20
f) U malih i velikih obćinah rukotvornici, koji rade s pomoćnici :		
glava obitelji - - - - - - - - 5—12 for.		
član obitelji - - - - - - - - 1 „		
osim toga od svakoga pomoćnika - - - 2—4 „		

Digitized by Google

U gradovih, koji imadu pravo jurisdikcije ili uređeno vieće ili u občinah, u kojih je sjedište municipia ili kr. sudbenog stola, ako im pučanstvo nije veće od 10.000 dušah ili ako imaju željezničku postaju sa redovitom kolotečnom ili napokon parobrodarsku postaju, a osim tih u svih onih občinah, kojih pučanstvo je veće od 15.000 dušah.		U gradovih, koji imadu pravo jurisdikcije ili uređeno vieće ili u občinah, u kojih je sjedište municipija ili kr. sudbenoga stola, ako neimaju potrebštinah spomenutih u drugoj rubrici; a osim toga u svih onih občinah, kojih se pučanstvo sastoji iz 8.000 do 15 000 dušah.		U drugih mjestih		Opazka.
for.	nč.	for.	nč.	for.	nč	
2	—	2	—	1	—	
1	—	1	—	—	60	
3	50	2	50	2	—	
2	—	1	60	1	—	
1	—	—	80	—	60	
4	50	4	—	3	—	
1	—	—	80	—	60	
2—5	—	2—4	—	2—3	—	
1	—	—	80	—	80	
4—10	—	4—8	—	3—6	—	
1	—	—	80	—	60	

Digitized by Google

Kod podrazredah d), e) i f) razreda I. tecivarine pomanjuje se porez glave obitelji, ako je u nje više članova obitelji, koji su prosti od poreza; povišuje se, ako je posao veći, dotično ako se dobiva veća nadnica ili zaslužba.

(Nadničari više nepodpadaju porezu vidi §. 1. z. čl. X. 1883.)

Osnovnu radnju kod razpisivanja tecivarine sačinjava popis porezovnikah. Na to odnoseći se potanki propisi sadrže su u zakonu o rukovanju javnih prezai u naputku k tomu izdanom. (Opazka 1. sbirke.)

Željeznicami redovite kolotečine ili redovito široke kolotečine (Eisenbahn mit normalmässiger Spurbreite) mogu se samo t. z. željeznice 1. i 2. reda, ili po drugom — takodjer rabljenom — nazivu željeznice 1. i 2. ranga smatrati, kojih širina kolotečine naime (mjereć nutarnji prostor medju šinjami) čini 1.436. metra, i koje željeznice se medju sobom, uz jednaku širinu kolotečine, samo u tom razlikuju, što gornje gradnje željeznicah I. ranga, kao šinje, pražine, sgrade, ter i sam željeznički park, t. j. kola i lokomotivi imadu jači i razmjerno na duže vrieme proračunan ustroj, negoli gornje gradnje željeznicah 2. ranga, kojih ustroj je laglji i manje skupocjen, te je i daljina medju postajami redovito manja, negoli kod prijašnjih.

Naprotiv nemogu se smatrati željeznicami redovite kolotečine t. zv. željeznice 3. reda, ili uzke kolotečine (schmalspurige Eisenbahnen), kojih nutarnji prostor medju šinjami nejma gore označene normalne širine.

Kad dakle zakon govori o željezničkih postajah redovite kolotečine, razumieva jedino postaje željeznicah 1. i 2, reda, dakle se ustanova zakona nemože uporaviti na one postaje, koje su na pruzi željeznicah 3. reda ili na t. z. željeznicah uzke kolotečine.

Napokon da se i izraz „željeznička postaja" jasno tumači i uporavlja, opažuje se podjedno: da se jednostavna staništa nipošto nemogu smatrati postajami i to stoga, jer su ista redovito samo privremena, te se prema mjeri prometa ili jednostavno ukinu, ili pako u redovite postaje pretvore. (53.414 : 1875. P. K. 18 : 1875. Opazka 2. sbirke.)

Vidi k' §. 2. priključene opazke 1—4 i k, §. 5. priključene opazke 1—7. (Opazka 3. sbirke) i odnosna rješenja upravnoga sudišta.

§. 8. Kućarci bez stalnoga poslovnoga mjesta spadajući u podrazred g) razreda I. tecivarine plaćaju u ime tecivarine:

a) ako pješke tjeraju posao . . . . . 3 for.
b) ako tjeraju posao bez pomoćnika, sa jednim konjem . . . . . 6 for.

povrh toga od svakoga pomoćnika 2 for. i od svakoga konja 3 for.

Taj godišnji porez valja na jedanput platiti, i to po tuzemskih kućarih, kada im se izdaje kućarska dozvola, a po stranih kućarcih prije nego im kućarsku dozvolu vidimuje oblast. Porez valja kod onoga kr. poreznoga ureda uplatiti, u kojega okružju drži svoje sjedište, oblast, koja kućarsku dozvolu izdaje ili vidimuje.

Tecivarina obiteljskih članovah bez stalnoga poslovnoga miesta poslujućih kućaracah, ima se polag točke e) odnosno f) §. 7. ovoga zakona odmjeriti. t. j. po tome: rade li glave obitelji bez pomoćnika ili sa pomoćnikom. (27.288 : 1875. P. K. 26 : 1875. Opazka 1. sbirke.)

Tecivarinu, koju će kućarci plaćati ili su platili, dužni su kr. por-

Digitized by Google

uredi onim istim načinom uknjiživati i rukovati, kao porezne dugovine onih, koji svoj porez neposredno kod kr. por. ureda plaćaju. (57.508 : 1876. P. K. 57; 1876. Opazka 2. sbirke.)

Kućarci, koji na području austrijske države stanuju to svoj obrt i na područje ugarske države protegnu, imaju se takodjer u smislu ovoga §-a porezu podvrgnuti. (12.766 : 1881. P. K. 15 : 1881. Opazka 3. sbirke.)

Tko bi kućario, a da nebi svoj porez bio podmirio, obsudit će ga ona upravna oblast, u koje se području zateče, na globu do iznosa 1—4 stručnoga poreza u korist državnoga erara, i nemože kućariti prije, dok nije položio globu.

* Ova naredba stavljena je izvan krieposti §-om 42. z. čl. XLIV. 1883. gdje je odredjeno, da kućarci imadu prije izdanja dozvole platiti svoj porez, i to računajuć od poziva za 15 dana kod občinske ili gradske blagajne.

Občina taj porez ima u glavnoj poreznoj knjigi pod posebnom stavkom provesti i koncem svakog mjeseca odpremit por. uredu uz poseban popis. Porezni ured pako izkazati će koncem svakoga mjeseca po občinah summarno sve uplate kr. por. nadzorniku i u dotičnoj likvidac knjigi propisati na teret dotične občine.

Tko bez uplate poreza kućari — platiti će 1—4 struko globu, koja se ima zaračunati na naslovu razni primitci.

Uhvatnina nepripada.

(O. m. f. 5412. 1884. P. K. br. 21.)

Vrieme, kada će ustanove ovoga §-a odnosećega se na globu u život stupiti, odlučit će naredbenim putem ministar financijah sporazumno sa ministrom za poljodjelstvo, obrt i trgovinu.

Rok za oživotvorenje na globu odnosećih se odredabah ustanovljen je naredbom od g. 1875. pod br. 35.386, na dan 1-a kolovoza god. 1876. Globu odmjeriti i u obće zlorabe predupredити dotično kazniti dužni su u prvom redu upravni odbori; nu i kr. porezni nadzornici dužni su možebitne zlorabe kontrolirati i u takovih slučajevih umoliti upravne oblasti radi odmjere globe i da se kućarski posao do uplate globe zabrani. (P. K. 33.: 1875. Opazka 4. sbirke.)

§. **9.** Ako je tecivarini po I. razredu podvržena glava obitelji žensko, tad plaća polovicu poreza odmjerena za glavu obitelji *)

§. **10.** Tecivarina I. razreda razpisuje se i pobire u onoj občini, u kojoj porezovnik stanuje, ili u kojoj redovito boravi.

Vidi k §-u 2. priključenu opazku 1. (Opazka 1. sbirke).

§. **11.** Tecivarinu služinčadi, tvorničkih, trgovačkih i obrtnih pomoćnikah i pomoćnih radnikah plaćaju poslodavci, nu mogu porez, što su ga uplatili, uztegnuti od plaće dotičnikah.

(Glede naučnika vidi kod §. 4. V. 735.)

---

*) Opazka. Nu glasom naredbe min. fin. od 4. lipnja 1875. br, 27.288 samo onda, ako ne živi s kime u zajednici, već sama tjera i upravlja poslom.

Digitized by Google

U zadnjoj godini zakupa zemljišta dužan je zakupnik tecivarinu I. razreda svoje poljsko-gospodarske služinčadi samo u onom dielu platiti, koliko odpada na vrieme trajanja zakupa: jer prestavši zakup, odpušta služinčad te tako u smislu §. 11. nije u stanju porez sebi nadoknaditi iz njihove zaslužbe.

(F. U. S. 2199 : 1886. V. 721.)

Poglavje III.

Ob odmjerivanju tecivarine u II. razredu.

§. **12.** U razred II. tecivarine spadajući posjednici zemljišta i kućah i glave kućnih zadrugah, nadalje oni koji su oporezovani porezom na kamate glavnicah i na rente, plaćaju u ime tecivarine na temelju iznosa ukupnih izravnih porezah i zemljorazteretnoga prirezka, što su im bili razpisani prediduće godine, ali samo u onoj občini, u kojoj polag občenitog popisa svoj redoviti stan drže:

2 for. na koliko temelj poreza nije veći od 50 for.; 3 fr. na koliko je temelj poreza veći od 50 for.; 4 for. na koliko je temelj poreza veći od 100 for." (§. 13. zak. čl. XLVII.: 1875.)

Iz ovoga po sebi sliedi, da ovomu porezu podvrgnuti porezovnici dužn su samo jedanput i ondje stavku tecivarine II. razreda platiti, gdje svoj redoviti stan drže.

Redovitim stanom smatra se svagda ono miesto kamo porezovnik stalno pripada. Po tome takovi porezovnici, koji radi zabave ili zbog poslovnih svezah jedan dio godine udaljeno od svojega redovitoga stana dovremeno, akoprem i dulje vremena, kao zastupnici zemaljskom saboru ili putujuć u inozemstvo, odsutni su, imadu se ondje tecivarini podvrgnuti, gdje im je redoviti stan (Opazka 1. sbirke.)

U slučaju, kada je oporezovat se imajući porezu podvrženi posjednik zemlje, kuće, glavnice, moralna osoba ili korporacija, ova izpod poreza nije izuzeta, nego na to valja paziti, da se taj porez može samo jedanput i samo ondje razpisati, gdje interesovana moralna osoba ili korporacija drži svoje redovito i stalno sjedište. (16.159 : 1876. P. K. 21. 1876. Opazka 2. sbirke.) (Vidi kod II. §. 2.)

§. **13.** *) Članovi obitelji porezovnikah uvrštenih u ovaj razred, plaćaju u ime tecivarine po jedan forint, ako glava obitelji u onoj občini, u kojoj po občem popisu redovito prebiva, nije platila u prošloj godini više od 40 for. izravnoga poreza; po dva for., ako je glava obitelji platila više od 40 forinti.

§ **14.** Tecivarina za č'anove kućnih zadrugah ustanovljuje sa 56 nč.

---

*) Opazka. Članovi obitelji podvornikah podpadaju tecivarini polag §§. 13. i 25. jer nisu u točki IV. g., §. 5. izuzeti.

Digitized by Google

Poglavje IV.

Ob odmjerivanju tecivarine u III. razredu.

§. 15. Tecivarina III. razreda razpisuje se na temelju valovanjah, što će ih porezovnici imat podnieti, i to na temelju poprečnosti čistoga dobitka od zaslužbe ili posla, odpadajuće za vrieme od trih godinah prije porezne godine ili ako posao ili poslovanje nebi već od toliko godinah obstojalo, za vrieme, od kako postoji.

(Kako se ima rabiti i izračunati trogodišnji prosjek: vidi kod §. 12. z čl. XLIV. 1883. gdje su sve odnosne rješitbe uvrštene.)

Kao godišnji čist dobitak uzimlje se onaj dio ukupnoga dohodka od posla ili poslovanja, koji preostane nakon što se odbiju izdatci, potrebni za tjeranje posla ili poslovanja.

Dakle od čistoga dohodka, koji tecivarini temeljem služi, nemogu se za uzdržavanje obitelji potrebni izdatci odbiti, dapače sjajno kućanstvo u onom slučaju, kada dotični porezovnik osim tecivarini podpadajuće zaslužbe svoje neima inoga prihodnoga vriela, ima se uzeti znakom primjerenoga velikoga poslovnoga dohodka. (Opazka 1. sbirke.)

Vidi k' §-u 2. priključenu 6—7 i k' §-u 5. priključenu 8—11. opazku (Opazka 2. sbirke.)

Propust podnešenja valovnice: nesačinjava manji prekršaj, daklem se radi toga ne može ni globa odmjeriti. Isto valja i kod poreza na kamate od glavnicah.

(F. U. S. 3049 : 1881. V. 133)

Ukupnom svotom od više posala može se porez samo onda odmjeriti, ako se ustanovljuje uporabom minimalnih stavakah (vidi §. 4. i 19.)

(F. U. S. 5576. 1884. V. 288.)

Ako je porezni predmet za prošle godine jur pravovaljano oporezovan t. j. porez pravnu moć jur zadobio: ne može se od istog predmeta za iste godine naknadno nikakav porez odmjeriti na naslovu, da prijašnje oporezovanje nije dovoljno bilo i jer se je naknadno izpostavilo, da je stranka više dohodka imala, nego što je uzeto temeljem poreza.

* (Ovo vrlo važno načelo — sudeć po praksi — vrlo je slabo poznato, jer fin. organi vrlo često diraju u prošlogodišnja jur pravomoćna oporezovanja. Stoga ću ga u interesu stranakah više putah iztaknuti.)

(F. U. S. 4366 : 1884. V. 372.)

Valjano vodjene knjige odvjetnikah imadu dokaznu moć.

Ako je odvjetnik podjedno i činovnik kojega zavoda, ne može se u potonjem svojstvu braniti dohodak, ako je u stalnoj godišnjoj svoti ustanovljen — podvrgnuti tecivarini III. razreda.

(F. U. S. 5290. 1884. 297.)

Temeljem tecivarine od zakupah služe, osim zakupnine, izražene stanovitom svotom, — i sve ine činitbe i podavanja, koja je zakupnik dužan u smislu ugovora davati.

(F. U. S. 615. 1885. V. 328.)

Ako tecivarina nije još pravovaljano ustanovljena za dotičnu godinu, imadu se u smislu §. 39. z. čl. XLIV: 1883. dospieli četvrtgodišnji obroci

Digitized by Google

ipak podmiriti, odnosno ovršnim putem ućerati, i to prema svoti prošlogodišnje tecivarine.

Ako porezovnik nije u stanju toga poreza platiti, ima se utjerati iz imetka njegove supruge, ako žive u zajedničkom kućanstvu. (§. 71. zak. čl. XLIV : 1883.)

(F. U. S. 9431: 1885. V. 588.)

Odvjetnik plaća porez od onog dana, kojega je ubilježen kod odvjetničke komore.

(F. U. S. 11059. 1885.)

Ako jedan te isti vlastnik u dva grada ili obćine ima posebne slične poslove, n. pr. mesariju, krčmu, trgovinu mješovitom robom: to se ovakovi poslovi nemogu smatrati podružnimi, već se ima svaki posebno oporezovati.

(F. U. S. 10487. 1885.)

Ako je odvjetnik od svoje prakse oporezovan, ne može se tečajem trogodišnjeg cyclusa oporezovati od kakove posebne — ma i kako znatne zasluge već ova zaslužba dolazi u obzir kod budućeg oporezivanja.

* (N. pr. N. N. odvjetnik oporezovan je od svoje prakse sa g. 200 fr. Nadzornik saznav, da on kod jedne (ili više) štedionа dobiva godišnju remuneraciju kao pravni savjetnik družtva, — ne može ga od te nagrade posebno oporezovati, već ima tu nagradu kod budućeg oporezovanja u obzir uzeti.

(F. U. S. 5448: 1886.)

Od svakih 100 for. čistoga dobitka ima se u ime tecivarine platiti 10 for.

§. **16**. Porezovnici, koji rade sa pomoćnici moraju valovanju priklopiti popis svojih pomoćnikah. U tom popisu ima biti točno navedeno ime pomoćnika, kad je stupio u posao ili poslovanje i kolika mu je plaća na mjesec ili na godinu.

Ravnatelji poduzećah i zadrugah, što moraju javne račune polagati, kao i članovi upravnoga vieća istih, ne podnašaju valovnice glede svotah odpadajućih za prisustvovnice, isto tako ne niti agenti takovih poduzećah i zadrugah glede njihovih agenturskih pristojbah. Te su svote dužna dotična poduzeća i zadruge valovati, od dotičnikah razpisani porez pobirati i predati ga kr. por. uredu.

Decisija br. XXI.

Kada na javno polaganje računa obvezano poduzeće ili zadruga svomu organu osjegura stanovitu minimalnu godišnju plaću, ali mu izim te stalne plaće od godine do godine stavi u izgled preko gornje minimalne plaće još i svotu, primjerenu razgranjenosti i dohodku posla: — u tom slučaju imade se samo potonji, promienljivosti izvrženi dio beriva tecivarinom III. razreda, stalna pako minimalna plaća tecivarinom IV. razreda oporezovati.

(Vidi sbirku decisija na kraju ovoga djela.)

U minimalnoj svoti osigurane tantieme podpadaju tecivarini III. razreda i onda, ako usljed nepovoljnog uspjeha poslovanja dotičnici niti nedobiju više od osigurane minimalne svote.

(F. U. S. 7329: 1886. V. 739.)

Digitized by Google

Agentom neposredno ne može se tecivarina odmjeriti.

(F. U. S. 6687 : V. 282.)

Niti se može prosjek uporaviti. (F. U. S. 7294. 1894.)

Tecivarina III. razreda od prisustvovnicah i tantiemah ravnateljah i članovah upravnoga vieća, poduzeća ili družtva, koje javno polaže račune: ne ima se na temelju trogodišnjega prosjeka, već od faktično izplaćene u to ime svote odmjeriti.

(F. U. S. 7294. 1884. V. 321.)

U statutih ili po glavnoj skupštini ustanovljene stalne godišnje pristojbe ravnateljah i članovah nadzornoga povjerenstva poduzećah i zadrugah, koje javno polažu račune — podpadaju bez dvojbe tecivarini IV. razreda.

Ako ali rečeni u smislu štatutah ili skupštinskoga zaključka povrh dotične stalne svote i tantieme od poslovnog dobitka beru: u tom slučaju stalna nagrada i svota tantiemah skupa podpadaju tecivarini III. razreda.

(F. U. S. 5501 : 1884. V. 314.)

U štatutih na javno polaganje računah obvezanih poduzećah ustanovljene minimalne tantieme — podpadaju tecivarini III. razreda, jer akoprem je stanovita svota dotičnikom osigurana, ipak im godišnja svota nije jednaka, daklem je primienjivosti izvržena.)

(F. U. S. 7330 : 1886. V. 757.

Ako ravnatelj neima plaće u stalnom godišnjem iznosu ustanovljene, niti dobiva što u ime prisustovnicah: nego dobiva stanovitu kvotu godišnjega družtvenoga dohodka: podpada tecivarini III. razreda: jer je dohodak promienljiv.

(F. U. S. 1426 : 1881. V. 73.)

Ako je članovom ravnateljstva i upravnoga vieća ustanovljena minimalna svota — ali ne kao plaća — a povrh te dobiju tantiemah od dobitka, koji prekoračuje stanoviti u napried fixirani prihod, to i minimalna svota i iznos tantiemah skupa podpadaju tecivarini III. razreda.

(F. U. S. 8089: 1886. V. 731. vidi 5501: 1884. V. 134. i Decisiju broj XXI.)

*) (Decisija br. XXI. nije sa gornjim, odnosno gornje načelo nije sa pozvanom decisijom u protuslovju, kako se na prvi mah čini; jer potonja govori izrično samo o minimalnih plaćah, dočim u gornjem slučaju odnosno družtvo svoje činovnike ne plaća stalnom plaćom, nego im iz praeliminiranog dobitka osigurava minimalnu svotu na tantiemah, osim toga pako još i dalnjih tantiemah stavlja im u izgled, ako družtveni dobitak stanovitu svotu prekorači.)

Članovom ravnateljstva i članovom upravnoga vieća unapried za svakog napose ustanovljeni pripadak (jer to nije stalna plaća) podpada tecivarini III. razreda, pošto ima narav remuneracije il tantiemah, samo što je fix svota unapried ustanovljena.

(F. U. S. 6885. 1886. V. 746.)

§. 17. Kada, gdje i kako će se valovanja podnašati, odlučit će naredbenim putem ministar financijah.

Podnešena valovanja izložit će se u vrieme i na mjestu, što će se shodno proglasiti; može ih svatko ugledati, prepisati, i odnoseće se nanj svoje opazke takodjer predati kr. por. uredu.

Ministar financijah ima pravo, skupno obnarodovati svekolike valovnice porezu podvrženih stanovnikah koje jurisdikcije ili grada sa redovitim viećem.

Digitized by Google

U pogledu vremena i potrebštinah podnašanja valovnicah valja sliedeća pred očima držati: *)

1. Oni, koji tecivarini III. razreda podvrženi posao ili poslovanje tjeraju, dužni su svoj dohodak od toga posla ili poslovanja u smislu zakonskih §§-a 15., 16., 28., 31., 32., 33., 34., 35., 36. i 37. valovati i valovnice svoje mjeseca siečnja svake godine občinskomu poglavarstvu (gradskomu poreznomu uredu) predati.

2. Za malodobne, ili pod štitničtvo stavljene osobe dužan je roditelj, tutor ili skrbnik valovanja predati.

3. Supruga, koje je suprug sobstveni svoj dohodak valovao, nije kroz to oproštena dužnosti, da i svoj posebni dohodak, ako ga imade i na koliko je porezu podvržen, valuje.

4. Dohodak od tvorničkih, trgovačkih i obrtnih poduzećah, dužan je valovati onaj, koji na čelu poduzeća stoji; ne pako vlastnici pojedinih dielovah napose.

5. Dohodak crkvenih i svietovnih družtvah, manastirah, redovah i občinah, dužne su valovati osobe, koje ih zastupaju zakonito.

6. Dohodak ostavštinskih ili stečajnih gromadah dužan je valovati skrbnik mase sve donle, dok se ostavština baštinikom neuruči, odnosno dok se stečajna masa medju vjerovnike nerazdieli.

Stranka, koja je valovanje podnieti dužna, može to osobno ili kroz punomoćnika učiniti; potonji ima za podnešenje valovanja dobiveni nalog pismenim punomoćjem dokazati, i s ovim uzima izdavaoc punomoćja na sebe teret osobne odgovornosti ujedno sa zakonitimi posljedicami glede po punomoćniku podnešenoga valovanja.

8. Tko iz više poduzećah ili izvorah zaslužbe dotično dohodka vuče dohodak, dužan je za svako pojedino poduzeće ili izvor posebno valovanje podnieti, ako dohodak ovih u različite razrede tecivarine spada n. pr. o dohodku iz tjeranja obrta, koji u III., i o stalnoj plaći, koja u IV. razred spada.

9. Tko više valovanjah podnieti imade, dužan je u valovnici na stupcu „opazke" zabilježiti, kada i gdje je jedno ili drugo valovanje podnio.

10. Niečma izjava, da n. pr. njetko tecivarini podvrženoga dohodka neima, imade se samo na osobiti poziv oblasti izdati.

11. Za dohodak razreda III. postoje posebne bjelice. Ove bjelice izručuju porezovnikom občinska poglavarstva (gradski por. uredi) bezplatno.

12. U ovoj bjelici imade valovatelj pojedine stupce izpuniti, te na iste za potvrdu toga: da su podatci polag njegovoga najboljega znanja točno i savjestno navedeni, dužan je u mjesto prisege vjerom poštena državljanina ime svoje, kao i dan i mjesto valovnice podpisati.

13. U valovnici ima se uz potanko opisanje porezu podvrženoga predmeta iztaknuti:

a) kod tecivarini III. razreda podpadajućih poslovah i poduzećah poreznoj godini predhodeći trogodišnji, ili ako posao ili poslovanje nebi još kroz toliko godinah obstojalo, od započetka istih računat se imajući, dotično na vrieme obstojanja odpadajući čisti dobitak od zaslužbe ili posla.

b) kod tecivarine IV. razreda ukupna redovita plaća, mirovina, milostinja ili počasnina riečju svaki pripadak, koji polag točke e) IV. §. 5. ovoga zakona nije od poreza oprošten, polag stanja tekuće godine, a ako isto za tekuću nebi se moglo ustanoviti, polag stanja prediduće godine. Iznos dohodka, ako se u gotovom novcu sastoji, ima se navesti u austr. vriednosti, ako se pako u prirodninah dobiva, to se ima vriednost ovih polag srednje mjestne ciene očitovateljeva prebivališta, a ako se ondje vašari (sajmovi) nedrže, onda polag srednje iz najbližjega trgovišta dobavljene ciene zadnje godine proračunati.

14. U valovnici imaju se navesti i oni razlozi, na temelju kojih se dogodice oprost od poreza zahtieva.

---

*) Opazka. Kako imadu župnici svoj dokodak valovati, vidi na strani 200 kod §. 28.

Digitized by Google

15. U valovanjih glede tecivarive III. razreda nemogu se od nečista dohodka u razhodbenom stupcu odbiti:

a) glavnice, koje se tečajem vremena, koje je valovanju za temelj služilo, iz poduzeća povuku;

b) kamate od glavnicah ležećih u poduzeću ili poslu;

c) ma kakova naknada za radnju, koju supruga ili djeca porezovnika obavljaju, za uždržavanje kojih je polag zakona skrbiti dužan

d) stanarina porezovnika i njegove obitelji.

*) Niti tecivarina i pripadci za prošlu godinu uplaćena (F U. S. 894, 1885. g.)

Od bruto dohodka ne može se odbiti trošak, odnosno glavnica, uložena u preuredjenje i sprava posla.

1. Od brutto dohodka tvornicah i paromlinah ne ima se odbiti:

— a) zemljarina, kućarina i tecivarina, što ju vlastnik plaća od zanimanja, koje nije u uzkom savezu sa tvorničkim ili paromlinskim poslom;

b) od posla plaćeni prošlogodišnji porez i za radnike plaćena tecivarina I. razreda;

c) nikakov iznos na naslov umanjenja vriednosti nareda i sgradah.

2. Kamati od tudjih, u posao uloženih glavnicah mogu se odbiti, ako se dokaže komu se plaćaju i da je zbilja tudj novac uložen.

3. Kod prostih od poreza tvorničkih i paromlinskih sgradah može se stanovita svota odbiti u ime troška za popravak.
(F. U. S. 11312: 1885. V. 574.)

— 1. Kod oporezovanja poslovah i poduzećah, koja spadaju pod tecivarinu III. razreda: ne može se od poslovnog dobitka ništa odbiti u ime umanjenja vriednosti kroz potrošnu porabu sgradah, strojevah i tvorničkog orudja.

2. Daklem svote, koje se u to ime ulože u pričuvnu zakladu, imadu se oporezovati tecivarinom III. razreda.

(Kod zadrugah i poduzećah, koja javno polažu račune, imade mjesta ovakovim odbitkom, jer to točka 6. §. 4. z. čl. XXIV: 1875. izrično odredjuje, što glede poslovah, tecivarini III. razredah podpadajućih nepostoji, jer u pomanjkanju javne kontrole ne smatra se nikada dokazanim, da li su upitni troškovi i zbilja u označenu svrhu upotriebljeni.)

(F. U. S. 2194. 1884. V. 224.)

Glavnica, uložena u preuredjenje i u nared posla, nemože se odbiti od poslovnog dobitka.

(F. U. S. 6825, 1884. V. 329.)

— 1) Izdatci u ime darovah ma u koje svrhe učinjenih, isto tako i prošlogodišnja tecivarina III. raz. sa pripadci ne može se odbiti od brutto dohodka;

2) nu ima se odbiti kućarina od poslovnih ili tvorničkih prostorija, što ju je porezovnik prošle godine platio: jer ju je iz prihoda platio.
(F. U. S. 6221: 1895. V. 446.)

16. Naprotiv odbiti se mogu — izim neuklonivih, sa tečajem posla skopčanih troškovah, — kamate od glavničkih dugovah posla, i gubitak, koji je porezovnik slučajno kod sličnoga ili kod drugoga svoga obrta pretrpio. Ako je zakupnik kraljevštinah na se primio porezne terete, to mu se isti kod proračunanja čistoga dohodka kao teret u račun stavljaju.

Duhovnici, učitelji, koji na svoj trošak moraju držati pomoćnika duhovnika, dotično pomoćnika učitelja, mogu te troškove odbiti od svojih vlastitih dohodakah, — a pomoćnici duhovnici i učitelji plaćaju samostalno porez.

17. Pod III. razred tecivarine spadajući porezovnici, ako im ukupni porez za prediduću godinu nije 50 frtah premašio, mogu iznos njihovoga

Digitized by Google

zaslužbenoga dobitka ili odmah prigodom popisivanja pred popisujućim organom, ili pako u gradovih u načelničkom uredu, u velikih i malih občinah kod občinskoga sudca i ustmeno valovati.

Popisujući organ dužan je kod njega učinjena ustmena valovanja uvesti u poseban popis po redu popisanih kućah i iztaknućem kućnoga broja, polag dotičnih poreznih kategorijah.

18. Ako se občinskomu poglavarstvu preda takovo valovanje, za koje bjelica nije upotriebljena, nu koje je providjeno potrebnimi potrebštinami, tada se takovo valovanje imade bez zaprieke primiti i u obće imaju se manji nedostatci, poglavito oni, koje se samo forme valovanja, a ne same stvari tiču, mimoići, te se ima glavna pozornost na to obratiti: da li je stranka porezu podvržena očitovala cieli svoj dohodak i da li očitovani dohodak odgovara faktičnim okolnostim.

19. Porezovnik, koj posle popisa porezovnikah i predmetah poreza stupi u red spadajućih u III. razred tecivarine, dužan je svoje valovanje predati, tečajem dva mjeseca računajuć od dana otvorenja njegovoga porezu podvrženoga posla, (54.384 : 1876. 51 : 1876)

20. Oni, koji svoju valovnicu nisu u roku u točki 1. opredieljenom predali, biti će od strane načelnika, dotično občinskoga poglavara na podnešenje valovanja uz iztaknuće osmodnevnoga roka s tom opazkom pozvani, da ako ovaj noviji rok neodrže, tada će se čisti dobitakod zaslužbe, koji no sačinjava temelj poreza, ureda radi ustanoviti prama stalnoj i tekućoj u posao uloženoj glavnici, prama broju pomoćnih radnikah u poslu i prama iznosku najmovine za stanovne i poslovne (pisarne) prostorije, što ju porezovnik plaća.

Na taj način ustanovljena svota dobitka od zaslužbe nemože u pravilu biti manja od minimalnih stavakah naznačenih u 19. §-u zakona.

21. Na temelju valovnicah, koje su tečajem roka u točki 1. spomenutoga podnešene i na temelju porezovnikovoga ustmenoga očitovanja polag točke 17. ureda radi izpunjene valovne popise, občinsko poglavarstvo (gradski por. ured.) dostavit će kr. por. nadzorniku iza kako goroji rok mine.

22. Svojevoljno i bez saslušanja valovatelja izvedeno preinačenje valovanja, kaznit će se dogodice u smislu §. 471. kaznenoga zakonika kao zloraba službe. (Opazka 1. sbirke.)

(Obrazci: predlog i valovnica, sliede na strani 192. 193. i 194.)

§. 18. Ako se valovanje nepredade ili ako se o predanih valovanjih povoljno nerieše razprave, tad će se dobitak od zaslužbe, koji no sačinjava temelj poreza, ureda radi ustanoviti prama stalnoj i tekućoj u posao uloženoj glavnici, prama broju pomoćnih radnikah u poslu i prema iznosku najmovine za stanovne i poslovne (pisarne) prostorije, što ju porezovnik plaća.

Na taj način ustanovljena svota dobitka od zaslužbe nemože u pravilu biti manja od minimalnih stavakah, naznačenih u sliedećem §-u. Nego opotražno povjerenstvo je ovlašćeno, da na temelju posve vjerodostojnih jasnih podatakah i dokazalah, što će ih porezovnik predočiti, čisti dobitak, na koj će se udariti tecivarina, ustanovi i sa manjom svotom, nego li je ona pomoćju minimalnih stavakah izračunana.

* Opazka: Ali samo opotražno povjerenstvo može porez izpod minimalne stavke ustanoviti, odmjerno povjerenstvo nikada.

Digitized by Google

Vidi naredbe ministarstva 24067. 1881: i 12161. 1882: a osobito naredbe 8713: 1884. kod §-a 17. zak. čl. XLIV: 1883.

Opazka 1. Svezke I. neima više valjanosti: mjesto iste valja:

O. m. f. 9. siečnja 1885. br. 3234. (P. K. br. 6. od g. 1885.) koja glasi:

One poreze, koji se odmjeruju povjerenstveno, nije vlastan kr. por. nadzornik više privremeno — predbježno — odmjerivati.

Ako nadzornik, nakon što su povjerenstva svoje djelovanje dovršila, — sazna za kakav nov porezni predmet, ima povjerenstvo sazvati i na temelju pribavljenih podatakah predložiti mu svoj predlog oporezovanja.

Osobito ima nadzornik paziti, da povjerenstvo što prije sazove, ako b mogla inače nastupiti zastara, kad bi se naime porez kasnije odmjerio.

Ovime se ukidaju okružnice min. fin. 13813. 1878, i 41751, 1884.

— Privremeno odmjeriti tecivarinu III. razreda, porez rudarski, na poduzeća i zadruge — nisu nadzornici više ovlašteni.

Ako ga ipak odmere — ne mogu povesti proti stranki postupak radi osiguranja.

(F. U. S. 1795: 1884. V. 77.)

U svrhu oporezovanja poslovah nazvanih „konačna razprodaja" ima se sliediti posebni postupak. U tom pogledu imade se pred očima držati sliedeće:

Onaj posao naslova „konačna razprodaja", koj je koji stanovnik zemlje priredio i tjera ga izvan svoga stalnog sjedišta i na drugom kojem tuzemskom mjestu, odnosno u občini — t. j. gdje kao porezovnik nije popisan, ima se oporezovati sa tecivarinom III. razreda u smislu zakonskog čl. XXIX: 1875.

Od toga propisa pravi iznimku samo onaj slučaj, kada vlastnik posla konačne razprodaje, razprodaje tvorine svoje tvornice, te vjerodostojno dokaže, da je od tvornice u redovitom i stalnom sjedištu posla jur propisno oporezovan.

A kada stranci (inozemci) takav posao tjeraju, taj se takodjer gornjim načinom po smislu potonje stavke točke b) 2. §. 5. pozvanoga zakonskoga članka ima porezu podvrgnuti, počem se sigurno i svagda može predpostaviti, da svi ugarski gradjani, ako posao takovoga naslova u inozemstvu tjeraju, obvezani od toga posla porez plaćati polag ondje postojećih poreznih zakonah.

Podjedno je zamoljen gospodin kr. ug. ministar za poljodjelstvo, obrt i trgovinu, da se po dotičnih obrtnih oblastih za otvorenje posla „konačna razprodaja" izdane dozvolnice priobće dotičnim kr. por. nadzornikom.

Kod upitnih poslovah imaju se u pogledu razpisivanja poreza §§-i 18. i 19. z. čl. XXIX. g. 1875. tako uporaviti, da se obsegu posla surazmjereni porez imade na teret vlastnika posla odma odmjeriti, odnosno propisati, ter od porezovnika najedanput i u jednoj svoti zajedno sa občinskim nametom pobrati. (1821: 1877. P. K. 14: 1878.)

§. 19. Minimalni dobitak od zasluzbe, na koj će se udariti porezna stavka ustanovljena u §. 15. ovoga zakona sa 10% čistoga dobitka zasluzbe, čini:

1. Kod zakupnikah 25 postotakah svote godišnje vriednote od prihvaćenih ustmenim ili pismenim ugovorom obvezanostih u gotovom novcu ili u čem drugom teretah i služnostih.

Kod zakupah mogu članovi povjerenstva, ako mjestne odnošaje dobro poznaju, i veću od 25% minimalnu stavku ustanoviti.

(F. U. S. 5701: 1884. V. 265.)

Digitized by Google

Županija.....

Kotar.....

Valov-

o dobitku podpadajućemu tecivarini

Ime i gradjanski stališ valovatelja.....

Porezu podvrženi posao : .....

Poslovna glavnica .....

Broj pomoćnih radnika polag privitog popisa.....

Svota u prošloj godini 18-- odmjerenoga izravnoga poreza :

Broj od 16 g. starijih članova obitelji valovateljeve.....

Broj maloljetnih članova obitelji valovateljeve.....

Da li je posao tjeran tečajem ciele god. ili koliko mjesecih

Godina	Bruto dohodak		Izdatak		Čisti zaslužbeni dobitak		Njekoji odmjer-							
							Godišnja vriednost obveza, tereta, činitba, itd preuzetih ustmenim ili pismenim ugovorom				Prošle g. 18-- izsjekao			
											rogate marve	teladi	svinja	ovaca
	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	nč.	for.	n.	br. komada			

U mjesto prisege potvrdjujem na svoje gradjansko poštenje

U .....

Digitized by Google

Općina .....

Ulica ..... kćbr. .....

nica.

III. razreda za godinu 18 .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

beni podatci										
Prošle godine 18– držanih			Porezovnikova godišnja							
konja (fijakeri i omnibusi itd.)	Ladje vesla če za vožnju tereta		Stanarina		Najamnina za prostorije pisarne		Za poslovne prostorije		Opazka.
broj	broj	nosiva snaga	for.	n	for.	n.	for.	n.	

da sam gornje podatke istinito i savjestno ubilježio.

.....188 Podpis.

Digitized by Google

Županija..... Občina .....

Registar tecivarine III. razreda.

Stavka..... **god. 18**.....
Ulica.....
kućni broj.....
Ime porezovnika.....
Zanimanje .....

Clanovi obitelji
- **preko 16 godina**.....
- **izpod 16 godina**.....

Pomoćnici
- **u kući**
  - **mužkih**.....
  - **ženskih**.....
- **izvan kuće**
  - **mužkih**.....
  - **ženskih**

Sluge, koji su u poslu namješteni
- **mužki**.....
- **ženski**.....

Kućna služinčad
- **mužki**
- ženski

Prošle godine
- stan.....
- porez . . . fr. . . nč.
- stavka registra.....

Članovi tvrdke	Stan ili posao nalazi se			Stan		posao	
	predgradje	ulica	kućni br.	najamnina	od tog podnajamnina	najamnina	od tog podnajamnina
a) gornji							
b)							
c)							

Digitized by Google

(Nastavak k obrazcu registra tecivarina III. razreda.)

Predlog

Broj zapisnika odmjerujućega povjerenstva - - - - - - - - - -
Ustanovljenje „ „ - - - - fr. - - nč. - -
„ opotražnoga „ - - - - fr. - - nč. - -
Trećomolbene odluke br. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -
Ustanovljenje - - - - - - fr. - - - nč. - -

— Kod zakupa regalijah ima se svota zakupnine, odpadajuća na poslovne prostorije i stan zakupnika, odbiti od ciele godišnje zakupnine.

(N. N. plaća n. pr. 18.000 for. zakupnine i to 15.000 for. za zakupprava a 300 for. za prostorije.

Pošto je svrha oporezovati prihod od zakupa prava, to se imade od 15000 uzeti 25% kao čist prihod. Nemože se pako priračunati i svota za prostorije i stan.

(F. U. S. 4960: 1885, V. 395.)

2. Kod mesarah (onih koji meso suše i meso sjeku) od svakoga u godini prije porezne godine izsiečenoga govedčeta:

u glavnom gradu . . . . . 5 for. — nč.
u občinah sa više od 10.000 stanovnikah . . . . 4 „ — „
u občinah od 2000—10 000 stanovnikah . . . . 3 „ — „
u občinah od 2000 stanovnikah ili manje . . . 2 „ — „

Četvero teladi, četvero prasadi, osmero ovacah računa se za jedno govedče.

3. Kod najmljenih voznikah, kod vlastnikah družnih kolah od svakoga konja, što je držan u godini prije porezne godine:

u glavnom gradu . . . . . 100 for.
u občini sa više od 10.000 stanovnikah . . . . . 60 „
u občini od 2000—19.000 stanovnikah . . . . . 40 „
u občini sa manje od 2000 stanovnikah . . . . . 30 „

4. Kod vlastnikah ladjah veslaricah za tovare, vozili svoju robu ili robu drugih ljudih, za svakih 100 carinskih centi nosnosti ladje . . . . . 10 for.

5. Kod porezovnikah, koji spadaju pod podrazredbe b) i c) razreda III. koji ovdje nisu nabrojeni, isto tako i kod porezo nikah spadajućih pod razred d) razreda III. uzimlje se od plaćene po njih stanarine 1½—8 struka svota i 25—100 postotakah najamnine za poslovničku (pisarničku) prostoriju polag sliedećih ljestvicah:

Digitized by Google

Kao minimum čistoga dobitka od najamnine:

(Ali samo one, koju porezovnik plaća za stan svoj i svoje obitelji.)
(F. U. S 2489. 1884.)

a) $1^1/_2 - 2^1/_2$ struka svota, ako najamnina nije veća od 500 for.;

b) $1^1/_2$—3 struka svota, ako je najamnina od 500 for. do 1000 for.;

c) 2—6 struka svota, ako je najamnina od 1000—2000 forinti;

d) 3—8 struka svota, ako je najamnina veća od 2000 forinti;

Prostorija, u kojoj privatni učitelj drži predavanja — nije poslovna prostorija.

(F. U. S. 2489. 1884.)

Za svako malodobno djete porezovnika imaju se od najamnine odbiti 10%, nu tako, da taj odbitak nemože za jedno diete biti veći od 50 for., a za svakoliku diecu više od 40% najamnine.

Potreba veće prostorije, proizličuća iz naravi posla ili poslovanja, a tako i ona okolnost, da po naravi posla poslovna prostorija mora biti zajedno sa stanom, djeluju pri uporabljenju postotka poslovne prostorije umanjujuć, protivne okolnosti pako povisujuć

Ako tko dokaže, da može držati svoj stan zajedno takodjer iz dohodka drugoga, nego li je onaj, koj mu proizličе iz posla, i koj drugi dohodak već je oporezovan, tad se ima to kod ustanovljenja minimuma na temelju najamnine uzeti kao umanjajuća okolnost u obzir.

*(I kod minimalnih stavaka ima se rabiti trogodišnji prosjek vidi O. m. f. 6835. 1885. P. K. br. 10 i kod §. 12. z. čl. XLIV. 1883.)

Minimalne stavke nisu za ravnalo odmjerenju poreza, nego su zato uzpostavljene, da služe uporištem razmjernomu oporezovanju. Poslovni dohodak odvisi redovito od količine u posao uložen h glavnica, od broja radenikah i od vještine dotičnoga poduzetnika. Prosudjenjem ovih trijuh činbenikah daje se temelj poreza najsigurnije izvesti.

U pogledu toga nuždno je, da kr. por. nadzornik svoje predloge, koje će porez razpisujućemu povjerenstvu podnieti, učini iz valovanjah porezovnikah, kao i na temelju podatakah pribavljenih u svrhu ustanovljenja poreznoga temelja. (Opazka 1. sbirke.)

Ako porezovnik ima više posala n. pr. trgovinu sa žitom i sa br šnom, pa se prihod ovim načinom ustanovi: smatra se u njem sadržanim prihod od svih posala.

* (Nemože se dakle od jednog posla po minimalnoj stavki (n. pr. od trgovine sa br šnom polag najamnine za prostorije i stan), a od drugog na temelju inih podatakah oporezovati (naime od trgovine sa žitom opet na temelju proudjenog ili kombiniranog dohodka.)

Digitized by Google

(To jasno proizlazi iz zadnje alineje §. 19.)

(F. U. S. 4862: 1884. V. 286.)

Ako porezovnik poslovne prostorije — bez plaćanja najamnine kao dar uživa, ne može se temeljem izračunanja minimalne stavke uzeti razredna kućarina ili najamnina po procieni, jer intencija ustanovah ovoga §-a baš je ta: da porezovnik poslovne prostorije jer sam plaća — iz dohodka posla samo u tom slučaju može najamnina služiti mjerilom prihoda. Ako ih ali na dar uživa: može i slabiji posao u velikih i inače skupih, iz prihoda nenamirivih prostorija obstojati.

(F. U. S. 4104: 1885. V. 277.)

Ako porezovnik stanuje u vlastitoj kući, od koje plaća razrednu kućarinu, i u istoj ima i poslovne prostorije, imade se minimalna stavka ustanoviti samo na temelju kućarine od tih dielovah, a ne od ciele kuće.

(F. U. S. 6446: 1884. V. 317.)

§. **20.** Pod najamninom razumjeva se onaj iznosak, što ga dotična osoba plaća za svoj vlastiti ili za stan svoje u zajednici živuće supruge ili obitelji, ili bi plaćao, da je stan iznajmljen; — vriednost stanovah, koje tko uživa, bez da užitak plaća, ima se procjenom ustanoviti.

Isto vriedi i o poslovnih prostorijah, medju kojimi se razumjevaju radionice, dučani, skladišta, pisarne i u obće mjesta, koja se rabe za tjeranje posla ili poslovanja, ili su tomu namienjena.

§. **21.** Ako stan i poslovnica, gdjeno porezovnik stanuje ili što ih rabi, spada pod razrednu kućarinu, tad se kao godišnja najamnina uzimlje:

a) u malih i velikih općinah, u kojih nije ni trećina svih stanovnih dielovah iznajmljena, petdeseterostruka svota razporezane razredne kućarine;

b) u gradovih sa redovitim viećem, u kojih nije trećina svih stanovnih dielovah iznajmljena, četerdeseterostručna svota razporezane razredne kućarine;

c) u svih općinah i gradovih, u kojih je barem trećina svih stanovnih dielovah iznajmljena, trideset i četverostruka svota razporezane razredne kućarine.

§. **22.** Kod družtvenih posalah ima se najamnina svakoga pojedinoga druga uzeti u račun.

§. **23.** Kod onakovih obrtnih i trgovačkih posalah ili kod duševnih posalah, koji još neobstoje dvie godine, imaju se minimalne stavke prepoloviti.

Tko stari posao preuzme, daklem se samo porezni subjekt mienja: ne ima pravo na pogodovnost uporave polovičnih minimalnih stavakah. Nu valja ipak u obzir uzeti promjenu osobe, jer unosnost i u obće dohodak u smislu opazke 1. §. 19. odvisi i od sposobnosti osobe, od glavnice kojom razpolaže itd.

Digitized by Google

Dohodak se daklem može u većem ili manjem iznosu ustanoviti nego predšastniku bijaše ustanovljen.

(F. U. S. 2167: 1834. V. 165.)

§. **24**. Obrtnici, koji su uz ustanovljenu mjesečnu plaću, ne iznad 40 for. stalno kod pojedinacah ili poduzećah namješteni, ter smiedu izključivo samo za nje raditi, imaju plaćati tecivarinu po IV. razredu; nego ako rade i za druge, podpadaju pod III. razred.

§. **25**. Tecivarina članovah obitelji onih porezovnikah, koji spadaju u ovaj razred, odmjerivat će se po ustanovah §-a 13., izuzev one, koji su spomenuti u točki 2. g) §-a 5.

Poglavje V.

O odmjerivanju tecivarine u IV. razredu.

§. **26**. Porezovnici spadajući u IV. razred, plaćaju sliedeću tecivarinu:

Od	100	for.	godišnje	plaće	1 for.
„	200	„	„	„	2 „
„	300	„	„	„	3 „
„	400	„	„	„	4 „
„	500	„	„	„	5 „
„	600	„	„	„	7 „
„	700	„	„	„	9 „
„	800	„	„	„	11 „
„	900	„	„	„	13 „
„	1000	„	„	„	15 „
„	1100	„	„	„	17 „
„	1200	„	„	„	19 „
„	1300	„	„	„	21 „
„	1400	„	„	„	23 „
„	1500	„	„	„	25 „
„	1600	„	„	„	28 „
„	1700	„	„	„	31 „
„	1800	„	„	„	34 „
„	1900	„	„	„	37 „
„	2000	„	„	„	40 „
„	2100	„	„	„	43 „
„	2200	„	„	„	46 „
„	2300	„	„	„	49 „
„	2400	„	„	„	52 „
„	2500	„	„	„	55 „

Digitized by Google

Od	2600	for.	godišnje	plaće	59	for.
„	2700	„	„	„	63	„
„	2800	„	„	„	67	„
„	2900	„	„	„	71	„
„	3000	„	„	„	75	„
„	3100	„	„	„	80	„
„	3200	„	„	„	85	„
„	3300	„	„	„	90	„
„	3400	„	„	„	95	„
„	3500	„	„	„	100	„
„	3600	„	„	„	106	„
„	3700	„	„	„	112	„
„	3800	„	„	„	118	„
„	3900	„	„	„	124	„
„	4000	„	„	„	130	„
„	4100	„	„	„	137	„
„	4200	„	„	„	144	„
„	4300	„	„	„	151	„
„	4400	„	„	„	158	„
„	4500	„	„	„	165	„
„	4600	„	„	„	173	„
„	4700	„	„	„	181	„
„	4800	„	„	„	189	„
„	4900	„	„	„	197	„
„	5000	„	„	„	205	„
„	5100	„	„	„	214	„
„	5200	„	„	„	223	„
„	5300	„	„	„	232	„
„	5400	„	„	„	241	„
„	5500	„	„	„	250	„
„	5600	„	„	„	260	„
„	5700	„	„	„	270	„
„	5800	„	„	„	280	„
„	5900	„	„	„	290	„
„	6000	„	„	„	300	„

Preko 6000 forinti plaća se od svakih 100 forinti 10 for.; svote izpod 100 for. neuzimlju se u obzir, kad se rabi prva višja stavka.

Vidi k' §. 2. priključene opazke 8. 9. i k' §. 5. priključene opazke 13—19. (Opazka 1. sbirke) i ostale rješitbe.

§. 27. Državni urednici, vojnički častnici, domobranski častnici, municipalni činovnici i urednici i pučki učitelji oprošteni su i nadalje od občinskoga poreza glede svojih službenih dohodakah.

Digitized by Google

Na isti način oprošteni su od občinskoga poreza i duhovnici gledeonih svojih nadarbinah, koje uživaju izključivo iza duhovničkoga ureda, koj u dotičnoj crkvenoj občini obnašaju. (§. 124. z. čl. XXIII. 1871. Opazka 1. sbirke,)

U ovom paragrafu spomenuti činovnici oprošteni su od nametah za javne radnje i od nametah županijskih. (Opazka 2. sbirke.)

§. 28. Kao porezu podpadajući dohodak uzimlje se svakolika redovita plaća, mirovina, milostinja ili počastnina, riečju svaki pripadak, koji polag §. 5. IV. točke e) nije prost od poreza.

Stalnu plaću ili počastninu uživajućim državnim, jurisdikcionalnim, javnozakladnim, občinskim, crkvenim, družtvenim i sukromnim častnikom, činovnikom, stalno namještenim poslovnim voditeljem, nadzirateljem, rukovoditeljem, knjigovoditeljem, blagajnikom i u obće više od 40 for. na mjesec pristojbe uživajućim pomoćnikom i pomoćnim radnikom, stalnu plaću uživajućim duhovnikom, profesorom, učiteljem, odgojiteljem, spisateljem i umjetnikom, napokon uredskim podvornikom, kad no od dojakošnjih svojih službah ili mjestah riešeni budu, izplaćene pod naslovom „konačne odpravnine" svote imaju se polag IV. razreda tecivarine oporezovati onom svotom, kojom su izplaćene. Nu od takovih konačnih odpravninah nemože se porez sa većom svotom razpisati, nego li koja odpravljenoj stranki od one godišnje plaće pripada, koja je služila temeljem za izračunanje odpravnine. (27.951 : 1876., P. K. 45 : 1876. Opazka 1. sbirke.)

Ako vlada ili vladin povjerenik imenuje kojega odvjetnika odvjetnikom kojega družtva, nad kojim ima vlada pravo nadzora, plaća od dobivene plaće tecivarinu IV. razreda, ma se uz to bavio i privatnom praksom.

(F. U. S. 4050 : 1885. V. 323.)

Iz raznih namještenjah (n. pr. kod više zavodah ili družtvah) poticuće stalne godišnje plaće imadu se svaka posebno, a ne u skupnoj svoti oporezovati tecivarinom IV. razreda, jer su zasluzbe razne i svaka posebban porezni predmet sačinjava.

(F. U. S. 6399 : 1885. V. 438.)

Kamatni dohodak župnikah iz obveznicah odkupa vinske desetine — ako ga beru na naslovu njihovog zvanja, ne podpada posebno i tecivarini IV. razreda, jer od njeg plaća porez na kamate.

(F. U. S. 8420 : 1885. V. 685.)

* Župnici dužni su valovati :

1) prošlogodišnju plaću ili dohodak, 2) dohodak od štole, 3) od zemljištah (sesije) dohodak, eventualno zakupninu, ako naime občina ili patron plaća zemljarinu ; u protivnom slučaju, ako naime on sam plaća porez od zemljišta, netreba ni čistog dohodka valovati.

4) Kamate od državnih papira, i dohodak od regalnih povlasticah (mlina, vinotočja it l.)

Odbiti se može samo :

a) plaća i trošak uzdržavanja kapelana ; nadalje trošak za držanje kola i konja, ako naime ima i filialnu žup-ku občinu.

Kapelan plaća od svoje plaće tecivarinu IV. razreda.

Polag gornjeg imadu svoje valovnice sastaviti i učitelji i podučitelji i drugi n. pr. gospoštiski nadzornik itd. koji neimadu čiste plaće u gotovom, nego u drugih dohodcih.

Ako se berivo podaje u naravi ili u živežnih sredstvih, ako nije po naglašenom §. 5. oprošteno od poreza, ima se

Digitized by Google

prema mjestnim cienam proračunati u gotov novac, ter pridodati k' plaći u gotovom novcu.

Kod oporezovanja činovnikah koji osim redovite plaće funkcionalni doplatak uživaju, ter oko realizovanja poreznoga oprosta za plaće državnih činovnikah, koje su uztezanjem erar. odredbinah obterećene, treba sliedeće pred očima držati:

a) tecivarina IV. razred imade se iza svote redovite plaće i nuzgrednih berivah odmjeriti;

b) u takovih slučajevih, kada je redovita plaća obterećena uztezanjem erar. odredbine, ima se porez takodjer po glavnoj svoti izračunati, nu odatle ima se odbiti porez koj odpada iza diela, koj je uztezanjem odredbine obterećen;

c) za trajanja 12-mjesečnoga uztezanja erar. odredbine prosta je od poreza državno-činovnička plaća u dnevnički razred nespadajućih brzojavnih naredjenikah i u obće svake u državnoj službi stojeće osobe. (38.175: 1880., P. K. 15: 1881. Opazka 2. sbirke.)

Ako državni činovnik povrh stalne plaće dobiva na temelju zakona i funkcionalni doplatak, koji je sastavnim dielom plaće i od kojeg i taksu plaća, za vrieme odbitakah t. j. tečajem 12 mjesecih (ali ne više) neima se ni od plaće, ni od doplatka odmjeriti tecivarina IV. razreda.

(F. U. S. 430: 1886. V, 661.)

Kad državni činovnik stupi u višju plaćevnu kategoriju — bude promaknut ili imenovan — dok se taksa uzteže u zakonitom 12-mjesečnom roku ne plaća tecivarine IV. razreda, od stare plaće, ni od povišenog diela iste.

(F. U. S. 9834: 1885. V. 680.)

Ako osoba obvezana plaćati tecivarinu po IV. razredu, u ime godišnjih berivah dobiva: stvarna prava ili regalijah: n. pr. dohodak iz prava vinotočja itd, te je obvezana po zakonu plaćati i porez od tih pravah, u tom slučaju odmjeruje se od dohodka samo porez na rente, a ne tecivarina IV. razreda ili oboje.

(F. U: S. 3800: 1885. V. 349.)

Duhovnici, učitelji, koji na svoj trošak moraju držati pomoćnika duhovnika, dotično pomoćnika učitelja, mogu te troškove odbiti od svojih vlastitih dohodakah, a pomoćnici, duhovnici, učitelji plaćaju samostalno porez.

Pristojbe, koje dotičnim crkvenim osobam pripadaju iz kamatnoga dohodka, zakladah za čitanje misah, imaju se takodjer po IV. razredu tecivarine oporezovati. (Opazka 3. sbirke)

Porez na kamate plaća upravitelj zaklade, župnik.

(F U. S. 8958: 1886.)

§. **29**. Državni, municipalni i občinski odvjetnici, mjernici i lječnici, te lječnici namješteni u javnih bolnicah imadu se sbog berivah, koja dobivaju u tom svojstvu staviti pod porez polag ustanovah §-a 26. Od zaslužbe po privatnoj praksi pako ima im se odmjeriti tecivarina po III. razredu.

Nego drugi odvjetnici, mjernici i lječnici, ako nisu isključivo liečnici jednog posla ili poduzeća itd., ako i dobivaju na jednom ili na više mjestah ustanovljenu godišnju plaću,

Digitized by Google

plaću ju od svojih ukupnih dohodakah tecivarinu po III. razredu. —

Beriva, što ih u stečajnih poslovih postavljeni zastupnici i skrbnici gromade uživaju, imadu postupajući sudovi od slučaja do slučaja kr. poreznim nadzornikom prijaviti. Ovi dohodci neimaju se kod odvjetnikah kao poseban dohodak oporezovati, nego imaju se uzeti u obzir kod ustanovljenja tecivarine III. razreda dotičnoga odvjetnika. Dočim dohodci, koje ine osobe u podobnom svojstvu beru, imaju se posebnom tecivarinom oporezovati. (48,749: 1875. P. K. 49: 1875. i 10.917: 1878., P. K. 10: 1878. (Opazka 1. sbirke.)

Ako prakticirajući odvjetnici, mjernici ili liečnici, osim toga od drugog kojeg zanimanja, različitog od striktnog njihovog zvanja, beru stalnu golišnju plaću, plaćaju od potonje tecivarinu po IV. razredu.

(Ako je n. pr. odvjetnik ujedno i profesor na kojoj školi uz stalnu plaću, plaća od potonje tecivarinu IV. razreda.)

(F. U. S. 1643. 1884. V. 129.)

Ljećnik, koji je n. pr. kod državnih željeznicah, osim toga i kod privatnih družtvah stalno namješten, uz to pako i privatnu praksu tjera, plaća od stalne plaće kod željeznicah tecivarinu po IV. a od skupne svote stalne plaće kod privatnih družtvah i dobodka iz privatne prakse, tecivarinu po III. razredu.

(F. U. S. 4984. 1885. V. 275)

§. **30.** Tecivarina članovah obitelji porezovnikah, koji spadaju u ovaj razred: ima s razporezati polag ustanovah §. 13. izuzev spomenute pod točkom 3. g) §-a 5.

§. **31.** Izuzev one, što su spomenuti u §§-ih 32—33. dužan je svatko valovati svoju zaslužbu proizličuću iz stalne plaće, osim toga mogu se takodjer na to prisiliti predpostavljeno ravnateljstvo, poglavarstvo, blagajna, zemljoposjednik ili vlastnik posla, od koga porezovnik plaću dobiva, da predadu porez razpisivajućoj oblasti popis imenah i plaće od osobah, koje su u njihovu poslovnom krugu namještene stalnom plaćom.

§. **32.** Činovnici poduzećah i zadrugah, koja moraju javno polagati račune, nepredavaju valovanja; njihova beriva imadu dotična poduzeća i zadruge valovati, razpisanu tecivarinu od njih pobrati i predati u državnu blagajnu.

§. **33.** Častnici, činovnici i urednici, koji dobivaju plaću svoju iz državne blagajne ili iz zakladne blagajne, stojeće pod državnim rukovanjem, nemoraju davati valovanja; tecivarinu tih porezovnikah odmjeruje financijalna oblast, a pobira ju javna blagajna mjesečnimi odbitci.

§. **34.** Stalna plaća uzimlje se po iznosku, kakav je u tekućoj godini, ako li se nebi mogla za tekuću godinu ustanoviti, tad se odmjeruje tecivarina po iznosku u prošloj godini.

Digitized by Google

Poglavje VI.

O valovanju dobitka porezovnikah uvrštenih u III. i IV. razred.

§. 35. Valovanje za posao ili poslovanje, kod kojih je dobitak vezan na nepokretan imetak, ima se predati kod poglavarstva one občine, u koje području imetak leži.

Poduzeća, skopčana sa kopanjem zemlje — daklem koja su vezana na nekretnost — koja ali iziskuju dielom i tehničkog i duševnog posla i rada (n. pr. mjerički poslovi oko odvadjanja vodah, reguliranja vodah itd.), ako su razštrkana po zemlji, nu imadu svoju središnju upravu, kol koje se i knjige vode, podpadaju u pogledu oporezovanja tecivarinom III. razreda pod nadležnost odmjerujućega povjerenstva u sjedištu središne im uprave.

* (Po ovom načelu imadu se po mom mnienju prosuditi i graditelji, koji u raznih krajevih zemlje gradnje izvadjaju, ali njimi iz središta upravljaju, jer i kod njih velik dio zaslužbe odpada na tehnički i duševni posao (nacrti itd.) koji nije obavljen na licu mjesta.)

(F. U. S. 445. 1885. V, 607.

Kupovanje stabalah — bez tla šume, i izradjivanje gradje podpada tecivarini III. razreda. Valovnica ima se podnieti kod one občine, gdje šuma leži. Porez pako nadležno je odmeriti ono povjerenstvo, kojega se djelokrug proteže na dotičnu občinu, jer je posao vezan na nekretnost.

* (Nu ako dotični kupac dokaže, da ima svoj posebni poslovni etablisement za izradjivanje drvah i po-ebno poslovodstvo u drugom kojem mjestu kao poslovnom sjedištu, u tom slučaju odmjeruje se porez u potonjem mjestu.

Daklem u prvom slučaju predpostavlja se, da kupac sasječeno drvo u šumi — na licu mjestu i izradi i izradjenu gradju dalje vozi. U potonjem pako, da stabla odvaža u svoj drugdje ležeći etablisement i tamo ih izradjuje).

(F. U. S. 3725: 1884, V, 118. i 1343. 1885. V. 345.)

Kako se imadu ova poduzeća oporezovati naime po kojem mjerilu i da li na jednu godinu ili na cieli trogodišnji cyclus:

(Vidi kod §-a 11. z. čl. XLIV. 1883.)

Stanom (obitalištem) odvjetnika smatra se ono mjesto, koje je kao takovo zabilježeno kod odvjetničke komore.

(F. U. S. 98 7. 1886.)

Zakup prava prevoza, ako to pravo nije vezano na nekretnost, ima se oporezovati polag obitališta zakupnika, t. j. po onom povjerenstvu, koje je za dotično mjesto nadležno.

(F. U. S. 5076. 1886.)

Gradnja cesta i kamenoloma imadu se u onoj občini oporezovati, u koje se području cesta gradi ili kamenolom nalazi.

(F. U. S. 5557. 1884.)

Opazka. U Hrvatskoj i Slavonji dosele glede oporezovanja šumskih poduzećah uporavljivana okružnica posto avšega zem. fin. ravnateljstva br. 4454. 1880. kao netemeljita — nevalja više. Po novijoj okružnici, a i u smislu v še rješenja upravnoga sudišta običaje se uz mati 10 postotaka kupovnine kao čist dobitak. (F. U. S. 8052. 1885.)

Digitized by Google

Poduzeća ad hoc — n. pr. gradnja kuće, kup šume (ako nije na više godina osnovana) itd. nemogu se na tri godine oporezovati. U obće na tri godine moći je oporezovati samo takove poslove, koji godišnji dobodak odbacuju, redovito se tjeraju; isto tako i samo redovita zanimanja.

(F. U. S. 7388. i 7843. 1886.)

Ob ostalih poslovih i poslovanjih ima se valovanje predati kod p. glavarstva one obcine u koje području porezovnik stanuje.

§. **36**. Buduć se ladje i vodenice na ladjah smatraju pokretnim dobrom, ima se dohodak od njih valovati kod poglavarstva one občine, u kojoj njihov posjednik stanuje, bez obzira, kuda ladje plove ili gdje se vodenice na ladjah nalaze. —

§, **37**. Tecivarina od tvornicah i od drugih poduzećah razpisuje se u pravilu u onoj občini, u kojoj tvornica ili poduzeće svoje upravno sjedište ima; a glede inozemskih poduzećah ondje, gdje je sjedište tuzemske glavne agenture.

Na ona poduzeća, koja izvan občinah, gdje je središnje ravnateljstvo njihovih posalah, imadu i u drugih občinah, nu unutar područja ugarske države podružnih posalah, podružnicah ili skladištah, stavit će se porez na sjedištu glavnoga poduzeća, ako su podružni poslovi, podružnice i skladišta u tako tjesnom savezu sa glavnim poduzećem, da se nemogu smatrati kao samostalni poslovi. Nego ako je savez izmedju glavnoga poduzeća i podružnoga posla samo takav, da oba imadu zajedničku upravu, tad će se tecivarina odmjeriti posebice glavnomu poduzeću, a posebice podružnomu poslu u onih občinah, gdje j'h je koje.

Ako sjedište poduzeća nije ono isto, koje i ravnateljstva, tad će se 20% poslovnoga poreza propisati na sjedište ravnateljstva, a preostalih 80% pako, koji no odpadaju na dobitak poduzeća, koje nije na sjedištu ravnateljstva, propisat će se na sjedištu poduzeća.

Ova odredba odnosi se samo na slučajeve, kada jedan vlastnik ima na više mjesta poslova, on pako stanuje u mjestu gdje posla netjera.

(O. m. f. br. 48150. 1884. br. 45. P. K.)

U ovakovu slučaju ustanovljuje tecivarinu ono povjerenstvo za razpisivanje poreza, koje je u sjedištu ravnateljstva poduzeća.

Porez što ga imadu u korist ugarskoga erara polag zak. čl. XVII: 1870. plaćati poslovi i poduzeća, što no se prostiru na područje obojih polah monarkije, ustanovljivat i pobirat će se na način, ustanovljen u tih zakonskih člancih.

Glede nadležnosti odmjerujućih povjerenstvah, odnosno glede toga, gdje se ima porez razpisati.

(Vidi O. m. f. 48150. 1884. P. K. br. 45.)

Digitized by Google

*) Ako se na'me sveza izmediu glavnoga družtva i podružnice ograničuje samo na zajednička ravnateljstva, — imadu se svako posebno oporezovati u dotičnih občina.)

Kod poduzećah, kojih ravnateljstvo ima svoje sedište u području Cis- ili Translatanije, svoj posao ali protegnu i na područje druge pole monarkije, ustanovljuje se porezu podvrženi dohodak po nadležnoj fin. oblasti one pole, u kojoj je sjedište ravnateljstva.

(F. U. S. 6630. 1885. V. 488.)

*) Ovo stanovište fin. upravna sudišta, po mom mnienju, nije osnovano, jer z. čl. XVII. 1870. poimence navadja dotična zajednička poduzeća, a nemože se takovim smatrati, ako n. pr. bečki trgovac sa drvi kupi šumu u Hrvatskoj ili Ugarskoj ležeću. On se ima na našem području oporezovati, gdje je šumu kupio, tim više, jer tim i dotična občina negubi prireza.

Opazka. Vidi sadržaj toga zakona u ovoj sbirki, kod zakona o porezu na družtva, koja svoj posao protežu na obe pole monarkije,

§. **38.** (Promienjen obzirom na z. čl. XLIV: 1883.

Popisivanje i porez porezovnikah podpadajućih pod 1. i 2. razred tecivarine provadja i ustanovljuje se usljed naredbe por. nadzornika polag stavakah zakonom opredieljenih po občinskih organih (gradskih poreznih uredih) u roku, što no će ga ministar financijah opredieliti oba poreza zajedno i na jednoj tiskanici. Glede tecivarine II. razreda valja cieli prošlogodišnji porez porezovnika u dotičnu rubriku upisati, jer prema svoti istoga plaća 2, 3 ili 4 for.

Popisnike i razpisnike obredjuje por. nadzornik, kad su obredjeni, imadu se 8 dana u občinskoj kući na javni uvid izložiti, što da je učinjeno ima načelnik posebnom zaporkom potvrditi i uredovni pečat na popisnike i razpisnike udariti.

Po tom imadu se porezne stavke u glavnoj knjigi i u poreznih knjižicah stranaka odmah propisati.

Neb'ljegovani priziv može se tečajem spomenutih 8 dana uložiti na upravno povjerenstvo putem kralj. poreznog nadzornika.

* (Porez se smatra odmjerenim, kad nadzornik registre obredi, prije ne, stoga nadzornik može stavke i povisiti il sniziti.)

Tecivarina III. i IV. razreda pako odmjeruje se načinom opisanim u zak. članku XLIV: 1883. po razpisivajućih povjerenstvih, odnosno po nadzorniku.

O prizivih podnešenih proti odmjeri tecivarine III. razreda, odlučuju opotražna povjerenstva, a o prizivih proti tecivarini IV. razreda upravno povjerenstvo (z. čl. XLIV. 1883.)

§. **39.** Oni dielovi zakonskih čl. XXIV i XXXIV. god. 1868, ter VIII. g. 1873., slovećih ob osobnoj tečevinarini, kano i XXVI. 1868., XLIX. 1870., LVIII: 1871. i VII: 1873. slovećih o dohodarini, ter propisah postojećih glede tih obojih vrstih poreza, što no se ustanovam ovoga zakona protive,

Digitized by Google

stavljaju se izvan krieposti i ministar financijah se ovlašćuje, da ovomu zakonu primjerene nove praktične propise izdade.

Osobnu tecivarinu nadomješćuje tecivarina I. i II. razreda a I. i II. razred dohodarine nadomješćuje tecivarina III. i IV. razreda. (Opazka I. sbirke.)

§. **40.***) Kriepost ovoga zakona neće se s obzirom na zak. čl. XXVIII. 1873. uzdržavajuć iznimku sadržanu u §. 5. ovoga zakonskoga članka. — predbiežno protezati na razvojaćenu krajinu.

Ako bi na temelju §-a 5. zak. čl. XXVIII. 1873. kakova, u dielovih razvojačene krajine ležeća, občina u mjesto ondje, iz starijih vremena postojećih porezah zahtievala uvedenje porezah ustanovljenih u ugarskih zakonih, ovi će se zakoni u dotičnoj občini uz odobrenje ministra financijah oživotvoriti. (Opazka 1. sbirke.)

§. **41.** Tecivarina odmjeriti će se počam od 1. siečnja g. 1875. polag ustanovah ovog zakona.

§. **42.** Provedba ovoga zakona povjerava se ministru financijah.

---

*) Obzirom na z. čl. XXXVII: 1886. neima više vriednosti, jer počam od 1. siečnja 1886. valjaju i u bivšoj krajini obći porezni zakoni.

Digitized by Google

IV.

Porez

na kamate glavnicah i na rente.

Zakonski članak:

XXII. 1875.

Digitized by Google

Digitized by Google

Uvod

k porezu na kamate i rente.

Kamata od glavnice i rente sačinjavale su polag carskoga patenta od 25. travnja 1850. dohodak podpadajući dohodarini III. razreda i preuzete su u istom svojstvu i zak. čl. XXVI: 1868. sloveći o dohodarini.

Dočim su dohodci, spadavši u I i II. razred dohodarine koji naime potiču iz zaslužbe, zanimanja, službe, radnje — izlučeni i njihovo oporezovanje posebnim zakonom uredjeno (zak. o tecivarini, zak. čl. XXIX: 1875.) — trebalo je i gori spomenute dohodke, koji potiču iz imetka, ali ipak ne iz nepokretnog imetka, — takodjer izlučiti i oporezovanje njihovo posebnim zakonom urediti.

To bje učinjeno zak. člankom XXII: 1875.

Kamatni dohodak — kao čist prihod dotičnih vlastnika, podvrgava se podpunim pravom porezu.

Životne rente — akoprem imadu narav beriva — izlučene su iz IV. razreda tecivarine a spojene sa dohodkom kamata od glavnica, jer potiču iz kamata stanovite u tu svrhu opredieljene glavnice ili iz prihoda nepokretnog imetka, daklem polag svog izvora i poriekla bitno se razlikuju od stalnih beriva, jer redovito sačinjavaju doživotni prihod dotičnoga ovlaštenika i imadu više narav prihoda iz imetka.

Tko da ima platiti porez na kamate — da li vjerovnik ili dužnik, razna zakonodavstva, razno su odlučila.

Francezki i englezki porezni zakoni na primjer obvezuju dužnika, njemački vjerovnika.

S pravnog gledišta nije ova obvezanost dvojbena, jer po pravu ima plaćati porez onaj, koji dohodak uživa; odlučni mogu biti daklem samo obziri praktičnosti.

U naših poreznih zakonih svih poprimljeno je načelo, da porez plaća uživalac dohodak, u koliko nepostoje posebni ugovori, polag kojih ta obveza drugu osobu obterećuje, kao na primjer, kada se zakupnik obveže i zemljarinu plaćati itd.

Digitized by Google

Nu to je već privatno-pravna obveza, koja ipak vlastnika zemljišta nerješava dužnosti plaćanja u slučaju, ako zakupnik svojoj obvezi nebi udovoljio.

Mnogo sličnosti ima s time zajmovni dug, koji nije ništa ino, već izdanje u zakup koristonosnoga imetka (glavnice), a kamati odgovaraju zakupnini. Vlastnik glavnice (vjerovnik) — koji je redovito i imućniji, pruža i više sigurnosti za naplatu poreza, nego dužnik, koji često ni kamata nemože platiti.

Jedino je daklem umjestno, da se na plaćanje poreza obveže vjerovnik.

§. 1. zakona ustanovljuje predmet poreza na kamate i rente i izvore, iz kojih dohodak potiče.

Nečini se razlika, da li dohodak potiče iz tu- ili inozemstva, jer je kao glavno načelo prihvaćeno: da neodlučuje okolnost, gdje leži imetak, iz kojeg dohodak izvire, već gdje stanuje dotičnik, koji dohodak bere, naime da je tuzemnik t. j. da stanuje na teritoriju krune Ugarske.

Glede godišnjih renta i glede dohodka iz stvarnih prava, koja su doduše skopčana s nepokretnim imetkom, ali nesačinjavaju predmet zemljarine — primećuje se, da su glasom §. 2. i 3. z. čl. XXVI: 1868. godišnje rente u II, a potonji dohodci u I. razred dohodarine spadali.

Pošto je ali dohodak izviruć iz osobne zaslužbe zak. čl. XXIX. 1875. o tecivarini izlučen i posebnim porezom (tecivarine) oporezovan, — valjalo je potonje spomenute dohodke (životne rente) i dohodke iz stvarnih prava u okvir ovoga zakona uvrstiti, jer potiču iz glavnice — imetka, a ne iz osobne zaslužbe.

U točki 4. §. 1. zakona sadržana ustanova, opravdava se time, što u inozemstvu ležeći nepokretni posjed i dioničko društvo nije moguće oporezovati, s toga je ovdašnji stanovnik od ovdje uživanog dohodka dužan porez plaćati.

Postotak od 10% pridržan je i samo §. 4. sadržaje iznimku (naime 5%) glede tamo spomenutih životnih renta udova i roditelja.

Nova je ustanova i ona pod točkom 3. §. 2. da je naime kamatni dohodak poslanika i konsula inozemnih vlastih, te njihovog osoblja, — ako su inozemci; — nadalje kamatni dohodak inozemaca, koji manje od 1 godine stanuju u zemlji, — oprošten od ovog poreza.

Ova potonja ustanova jest posve naravna, jer temeljem poreza služi prošlogodišnji dohodak — takovog pako neima onaj, koji godinu dana još ni neobitava u zemlji.

Digitized by Google

IV.

Porez na kamate i rente.

§. 1. Predmetom poreza na kamate glavnicah i na rente je sav imetak, koji nije neposredno ili posredno pod zemljarinom, kućarinom i tecivarinom, kano i pod porezom na družtva i zadruge, što no moraju javno polagati račune; imenito kamate, dividende i dieli, koje stanovnik zemlje (osoba ili moralna osoba) vuče iz sliedećih vrielah dohodka, kao:

1. iz dosmrtnih rentah, udovske obskrbe ili godišnje rente od rodjakah, što teku iz tuzemstva ili inozemstva;

Pod dosmrtnom rentom razumievaju se one činitbe u novcu, koje tko na temelju ugovora ili zapisa uživa. Amo spadaju i one rente, koje tko u ime ustupa svojega imetka vuče. Ako predmet dosmrtne rente sačinjava obskrba, odievanje ili uzgoj, ima im se vriednost preračunati na gotov novac u svrhu, da se porez ustanoviti može (Opazka 1 sbirke).

*) (Ako tko svoj posjed proda tako, da osim kupovnine dobiva i stanovitu rentu od kupca, plaća od potonje porez na kamate, jer ta renta nije puki ostatak kupovnine, već sadržaje i kamate jednoga diela kupovnine).

2. od glavnicah, koje su uzajmljene bilo na ručni zalog ili na hipoteku, na jednostavnu obveznicu, na mjenicu ili ma bilo kakovu privatnu obveznicu u tuzemstvu ili inozemstvu, zatim od fideikomisarnih, obiteljskih i zakladnih glavnicah;

Pod porez na kamate glavnicah spadaju samo one ručnim zalogom osjegurane glavnice, koje primac zaloga iz svojega vlastitoga izda i nepromeće poput posla. Oblastno dozvoljeni i poput posla priredjeni poslovi na ručni zalog sačinjavaju predmet tecivarine. (Opazka 2. sbirke).

Kr. sudbeni stolovi prve molbe i u gruntovničkih poslovih sudbeni djelokrug imajući kr. kotarski sudovi dužni su na založno-pravno uknjiženje i izknjiženje glavnicah i kamatah odnoseće se odluke saobćivati od slučaja do slučaja kr. porez. nadzornikom. (15,928. i 31.182: 1877., P. K. 12. i 23; 1877. (Opazka 3. sbirke).

Predmet poreza na kamate glavnicah i na rente sačinjavaju one mjenice, koje se mjesto zadužnicah o zajmovih uz redovite kamate izdaju vrhu takovih zajmovah, od kojih zajmodavac kamate uzima putem od-ili priračunanja. Naprotiv ne mogu se uzeti za predmet poreza one poslovne i prometne mjenice, koje služe za posredovanje vjeresijah proizlazećih iz po

Digitized by Google

slovnih odnošajah obrtnikah i trgovacah. (30.030: 1876. P. K. 34: 1876. (Opazka 4. sbirke.)

Kamatni dohodak, koji se dobiva iz kupovnine po državnom eraru prodanih posjedah, nesačinjava predmet oporezovanja, jer pošto se ovaj dohodak obraćati ima na pokriće tekućih državnih potriebštinah, nemože se smatrati kao od privatnog imetka dobiveni dohodak, nego je bolje rekuć naravi zateznih kamatah odpadajućih od državnih porezah, — koji se takodjer na pokriće tekućih državnih potrebštinah obraćaju, te se kao takovi nemože uvrstiti medju kamatne dohodke, koje bere koji državljanin, i koji se oporezovati imaju u smislu ovoga zakona. (28.812: 1879. P. K. 21. (Opazka 5. sbirke).

Pipadci, koje čekaoci fideikomisarnih dobarah ili mužki i ženski rodjaci čekaocah povjerbine vuku, imaju se uzeti kao realni teret, koj na povjerbini leži i u čitavoj svoti sačinjavaju predmet poreza na kamate glavnricah i na rente. (Opazka 6. sbirke.)

Decisija br. IX.

Dok otac kao naravni i zakoniti štitnik svoje malodobne djece o njihovom uzdržavanju i odhranjivanju po zakonu brigu vodi: za to vrieme nemogu se podvrći porezu na kamate od glavnicah kamati glavničkoga imutka, koji je pravom nasljedstva od majke prešao na malodobnu djecu, te je na očeve nekretnine pravom zaloga uknjižen.

(Vidi sbirku decisija na kraju ovoga djela.)

Decisija br. XXVII.

Poslovi, koji se bave mienjanjem novca i escomptiranjem i koji su kao takovi od tog poslovanja tecivarinom III. razreda jur oporezovani, — dužni su plaćati i porez na kamate, od onih glavnicah, koje su iz posla u zajam dali, ako se glavnička tražbina gruntovno osigura uz kamatnjak tekući od stanovitog vremena. Nu samo onda, ako tecivarina III. razreda od posla nije odmjerena na temelju poslovnih bilancah.

(Vidi sbirku decisija na kraju ovoga djela.)

U parnici radi otčinstva dosudjeni trošak uzdržavanja djeteta, ne može se kao životna renta podvrći porezu na rente.

*) (Po mom mnienju valja isto i glede životnih rentah, na koje bude obsudjen suprug prigodom razpitanja sa ženom. Potonja ne bi bila dužna plaćati takovoga poreza, jer joj muž samo ono pruža, što joj je dužan davati, kad bi skupa živili.

Nedvojim, da će i upravno sudište danom sgodom u ovom pravcu odlučiti).

(F. U. S. 1755: 1885. V. 692.)

Privatna stranka, koja novčanim zavodom daje zajam na mjenice plaća od kamatah porez na kamate.

(Vidi §. 6. z. čl. VII. 1883.)

(F. U. S. 7372. 1885. V. 667.)

Kada jamac (girant) na mjenici, radi propusta dužnika odkupi mjenicu, nemože se od kamatah tim načinom nastale mjenbene tražbine odmjeriti porez na kamate, jer ovo nije zajmovna tražbina.

(F. U. S. 3578: 1886. V. 705,)

Kamatni prihod od tražbina, što no ih sud dosudi odvjetnikom u ime nagrade za trud, nemože se oporezovati porezom na kamate.

(F. U. S. 7678. 1885. V. 640).

Digitized by Google

Ako jedan član uknjižene tvrdke povrh svoje uložene glavnice, poslu odnosno tvrdki posudi novca, a tvrdka mu iz svog prihoda plaća u to ime kamatah, to ovaj dohodak podpada porezu na kamate.

(F. U. S. 2895. 1884. V. 227.)

Ako jamac izplati tudji dug te tako on postane vjerovnikom, i ako se tražbina gruntovno uknjiži u njegovu korist: plaća porez na kamate.

(F. U. S. 2498. 1884. V. 195).

(Vidi i F U. S. 3578. 1886. V. 705., na predidućoj strani).

Ako su glavnica i kamati uknjiženi — plaća se porez od kamatnog iznosa i onda, ako se kamati ne plaćaju u gotovom, nego podmiruju podavanji u naravi, činitbami ili uzdržavanjem vjerovnika.

(F. U. S. 1351. 1884. V. 80).

Životne rente, koje prodavaoc bud sebi, bud drugom uslovi kod kuprodaje nekretnostih i koje se na kupljenu nekretnost gruntovno uknjiže, podpadaju porezu na rente.

(F. U. S. 3838. 1884. V. 197.)

Novčari, koji novac daju na kamate, nu bez hipoteke (na mjenicu, zadužnicu) i tim se poslom obrtno bave, pošto se kamatni prihod nemože fixivno ustanoviti, neplaćaju poreza na kamate, nego tecivarinu III. razreda.

(F. U. S. 2659. 1884. V. 202).

Novčarom smatra se onaj, koji se sa davanjem novca u zajam neprekidno, sistematično bavi i to kao posao tjera. Ako ova dva kriterija nepostoje, neima se tecivarinom III. razreda već porezom na kamate od glavnica, oporezovati.

(F. U. S. 9741 1886.)

Kamatni dohodak iz ženitbenih jamčevinah častnikah, ili pako životna takova renta, podpada porezu na kamate i na rente.

*) (U pogledu oporezovanja istih izdalo je min. fin. 23. ožujka 1882. pod br. 55274 1881. okružnicu. (Vidi nižje dole).

Radi oporezovanja kamatnih dohodakah od utuženih — nu gruntovno neosiguranih mjenicah, imadu sudovi saobćivati nadzornikom ne samo svote, koje su utužene, nego u obće svote, na koje mjenice glase.

(O. M. F. 26. siečnja 1882. br. 4756. P. K. br. 5.)

Kamatni dohodak od ženitbenih jamčevinah častnikah zajedničke vojske oporezuju se na sliedeći način:

1. ako jamčevina sastoji u hipotekarnom zalogu — nadzornik dobije i onako odnosnu uknjižbenu oduluku;

2. ako sastoji u vriednostih papirih — u tom slučaju valja §. 5.

3. ako sastoji u gotovini, pošto je takova i onako deponirana kod kojeg poreznog ureda, gdje se i kamati izplaćuju, u tom slučaju ima porezni ured do konca siečnja podnieti por. nadzorniku izkaz o izplaćenih kamatah radi odmjere poreza.

(O. M. F. 23. ožujka 1882. 55274. 1881. P. K. br. 14).

Porez na kamate i rente odmjeruje se redovito samo od brojno i sigurno konštatovanog kamatnog dohodka: od uknjiženih glavnicah.

Daklem mjeničari i novčari (Wecksel- und Geldgeschäft), koji zajmove daju bez hipoteke, i na ručni zalog ili bez tog, na obveznicu, mjenicu itd. imadu se od takovog dohodka oporezovati tecivarinom III. razreda; od kamatah uknjiženih glavnicah ali plaćaju porez na kamate.

Vidi decesiju upravnona sudišta br. 27., na predidućoj strani.

(O. M. F. 27. ožujka 1882. 75561. 1881. P. K. br. 12. od g 1882.)

Digitized by Google

Ako se zakupnina utuži i sudbenim putem ućera sa zateznimi kamatami, — potonji nepodpadaju porezu.

(F. U. S. 3454. 1886.)

Ne može se uvažiti prigovor, da je hypoteka manje vieđna od uknjižene na njoj tražbine. Porez se ima odmjeriti od kamata ciele svote.

(F. U. S. 1017. 1886.)

3. od realnih prava, koja su spojena sa tuzemskim posjedom zemlje, a nisu pod zemljarinom;

Predmet zemljarine nesačinjavajuća i tako porezu na rente nepodvržena prava sliedeća su: pravo krčmarenja, mesarenja, mlinsko, carinsko, prievozno i sajamsko pravo, pravo lova i ribolova; nadalje na pobiranje piacovine i mjestovine odnoseće se pravo gradovah i obćinah. (Opazka 7. sbirke).

) (Dakle sa porezom na rente mogu se samo takova stvarna prava oporezovati, koja se temelje na posebnom ovlaštenju.)

(F. U. S. 7082. 1886. V. 751.)

Ako tko u svom zemljištu nalazeći se materijal n. pr. zemlju ilovaču, zemlju sadržavajuću porcelan itd. drugom na izkapanje i izradjivanje izda u zakup, neplaća od zakupnine poreza na rente (ali ni tecivarine III. razreda), jer on tu zakupninu ne dobiva iz poslovnog svog fizičnog ili duševnog djelovanja, ili iz uloženih glavnicah: nego samo zato, što je svoje pravo prenieo na drugog.

(Vidi §. 1. zak. čl. XXIX. 1875-)

(F. U. S. 7082: V. 751.)

Ako se ljekarna — kao realno pravo —

1) izda u zakup, ima se zakupniku od zakupnine odmjeriti porez na rente; a u slučaju

2) ako se uz pravo držanja ljekarne dade u zakup i nared: ne može se zakupnina za nared izlučiti iz zakupnine za pravo; nadalje

3) ako se nared zakupniku uz našastar preda uz uvjet, da ga je dužan izminućem zakupa u istom stanju natrag predati: trošak uzdržavanja nareda u dobrom stanju ne može se odbiti od zakupnine (jer je i ovaj trošak uvjetovan, daklem sačinjava jedan dio zakupnine).

(F. U. S. 5442: 1884. V. 312).

Zakupnina za ciglanu: ako vlastnik plaća od zemljišta zemljarinu, a od sgradah kućarinu: ne može se podvrći porezu na rente.

(F. U. S. 1569: 1885. V. 318).

Ako se osim zemljišta, odnosno sa zemljištem u zakup dadu i regalija, u tom slučaju ima vlastnik (zakupodavac) od prihoda na potonje odpadajućega plaćati porez na rente i onda, ako zakupnina za zemljište i zakupnina za regalija nije posebno iztaknuta.

(F. U S. 850: 1885. V. 337.)

Ako vlastnik mlina mlin u zakup izda: bud za novac, bud za podavanja u naravi, bud pako za jedan dio prihoda: plaća od zakupnine ili vriednosti podavanja porez na rente. (Mlinar pako tecivarinu III. razreda. Vidi kod §. 1. XXIX: 1875).

(F. U. S. 4051: 1884.)

Dohodak iz izdanja u zakup parne kupelji, podpada dielom porezu na rente, naime onaj dio zakupnine, što ju zakupnik plaća vlastniku za nared i u obće za investicije. (Onaj dio zakupnine, koji odpada za sgrade: vidi kod §. 29. i 105. zakona o kućarini (isto).

(F. U S. 8978: 1885. V. 476.)

Digitized by Google

Dohodak od zaostatakah kupovninah za prodane nekretnine: podpada porezu na kamate, jer bi inače faktično neoporezovan ostao.

(F. U. S. 2105. 1885. V. 338.)
„ „ „ 11408. „ „ 723.)

Ako se regalno pravo niti izda u zakup, niti ga vlastnik rabi — ne ima se porez odmjeriti.

(F. U. S. 9626. 1885.)

Ako osoba u ime i mjesto stalnih berivah dobiva užitak stvarnih pravah n. pr. dohodak od prava vinotoćja, plaća porez na rente, a ne tecivarinu IV. razreda, još manje pako oboje.

(F. U. S. 3800. 1885. V. 349.)

Godišnja vječita zakupnina, što ju plaća vlastnik superaedificata vlastniku zemljišta, na kom je kuća sagradjena, podpada porezu na rente, a plaća ga vlastnik.

(F. U. S. 9351. 1886. V. 688).

Kod odmjere poreza na rente od maltarine može se samo plaća maltara, a nipošto plaća nadzirajućih činovnika odbiti. Od dohodka može se u obće samo onaj trošak odbiti, koji se stricte odnosi na predmet.

(F. U. S. 191. 1886.)

4. od posjeda zemaljah i kućah u inozemstvu, od obrtničkih, trgovačkih ili makar kako nazvanih inozemskih dionicah;

5. od ugarskih državnih obveznicah,

U pogodnosti oprosta od poreza neudioničtvovane i po tome porezu podpadajuće državne obveznice sliedeće su:

a) ugarske, erdeljske, i hrvatsko-slavonske zemljorazteretne obveznice;

b) obveznice odkupa vinske desetine (z. čl. XXIX: 1868.);

c) obveznice urbarialno-hipotekarnoga odkupa (zak. članak LIII. i LIV: 1871.)

d) hrvatsko-slavonske hipotekarne odkupnine (zak. članak LII.: 1875.);

e) obveznice ugarske iztočne željeznice (zak. članak L.: 1876. (Opazka 8. sbirke).

6. od obveznicah, koje pojedini municipiji izdaju, a nisu posebnimi zakoni oproštene od poreza.

§. 2.*) Izuzimlju se:

1. troškovi za kraljevski dvor;

2. dohodci od glavnicah poslanika i poslaničkoga osoblja, izvanjskih vlastih, kano i

3. dohodci od glavnicah konzulah i konzularnoga osoblja ako su inozemci, i

Ako su konsuli austrijanski ili ugarski državljani, nemogu tu pogodnost zahtievati, nego se s njimi postupa jednako sa ostalimi ugarskimi, dotično austrijskimi državljani. (Opazka 1. sbirke).

4. dohodci od glavnicah spomenutih pod točkom 1., 2., 3. i 4. §. 1. stranacah, koji u zemlji borave manje od godinu danah, ako se u onoj državi, kojoj dotičnik pripada, jednako postupa sa ugarskimi državljani;

*) Ovaj §. nadopunjen je §-om 7. z. čl. XLVI. 1883. onamo, da kamati jamčevina takodjer ne podpadaju ovomu porezu (vidi na str. 232.)

Digitized by Google

Kamati od glavnicah inozemacah, uloženih u zemljah krune Ugarske, ne mogu se u Ugarskoj (Hrvatskoj) oporezovati.

*) (Isto je odlučilo upravno sudište povodom utoka N. N., koji je tečajem 4 godine služio u Bosni, a zato vrieme od uknjižene jedne u Hrvatskoj glavnice brao kamate. Pošto je Bosna još uvjek inozemstvo, a tamo služeći činovnik, jer je stanovnik Bosne, takodjer je inozemac, s toga ne plaća poreza na kamate od ovdje uknjiženih glavnicah).

(F. U. S. 4893. 1884. V. 279).
„ „ „ 4148. 1886. „ 743).

5. dohodak iz inozemstva spomenut u točki 1. 2 i 4. §. 1. ako se vjerodostojno dokaže, da je od toga dohodka jur naplaćen porez u inozemskoj državi, koja u tom obziru napram Ugarskoj slieduje načelo zamjenitosti;

6. kamatni dohodak od glavnicah neposredno služećih za promicanje znanosti i u svrhe javne obuke;

Kao glavnice, koje služe neposredno za promicanje znanosti i u svrhe javne obuke, smatraju se one, kojimi se pokrivaju stvarni i osobni izdatci (uzdržavanje zgradah, plaće zavodnih organah, učiteljah) dotičnih znanstvenih i naukovnih zavodah. A takove glavnice, iz kamatah kojih daju se učenikom štipendiji, učevne knjige, nabavlja se odjeća ili se hraniliště uzdržava, nesluže neposredno u svrhe znanostih i javne obuke i po tome podvržene su porezu. (Opazka 2. sbirke). Ovomu protivno glasi rješitba F. U. S. V. 256. (vidi nižje dole).

Kamatni prihod od glavnicah privatnih družtvah za podpomaganje i obskrbljivanje činovnikah i u obće stalnu plaću uživajućih urednikah i njihovih udovah i sirotah, podpadaju porezu na kamate (jer to niti je svrha znanstvena, niti javno-nastavna, a zakonu je intencija samo ovakove oprostiti.)

(F. U. S. 1505. 1885. V. 287.)

Ako občina ili compossesoriat kamatni dohodak od svojih glavnicah dielom obrati na nastavne svrhe, na plaćanje učitelja, od tog diela ne plaća kamatnoga poreza sve dotle, dok ga u gornju svrhu obraća.

(F. U. S. 4198. 1884. V. 216.)

Ne samo kamatni prihod, služeći u znanstvene svrhe, nego i kamatni prihod služeći u javno nastavne svrhe, prost je od poreza na kamate.

*) Prost je dakle od poreza kamatni prihod zakladah za obskrbu, uzgoj i štipendije učenikah.

Upravno sudište nalazi protuslovje izmedju točke 6. zakona i opazakah 2. i 9. sbirke.

(F. U. S. 4199. 1884. V. 256.)

Kamatni prihod glavnicah crkvah, školah itd. koji se obraća na potrebštine školsko-obskrbnih zavoda i učilišta ili na plaće učiteljah, ne podpada porezu na kamate.

(F. U. S. 1016. 1886. V. 704.)

7. kamatni dohodak od glavnicah javnih zavodah, to jest dobrotvornih zavodah, koji se nesmatraju za novčana poduzeća (bolnicah, sirotištah, ubožištah, zadrugah za podupiranje, duhobolnicah, nahodištah, zavodah za slepe, gluhe i nieme, pjestovalištah) i podpore što ih dobivaju;

Sirotinski novci, kojimi sirotinske blagajne oblastih rukuju, nisu u obće niti od poreza na kamate glavnicah, niti od obćeg dohodarinskog prireza prosti, ako tek glede novacah pojedinih sirotah kao posjednikah glav-

Digitized by Google

nice nebi ovaj zako n, dotično zak. članak XLVII. 1875. oprost od porez ustanovio.

Da se dakle uzmognu kamatni prihodi pripadajući od tih glavnicah i preostajući iza odbitka rukovodnih troškovah podvrći polag zakona i propisa porezu, dotično, da se uzmogne prema okolnostim dati u smislu točke 4. i 14. ovoga zakonskoga §. i točke 4. §. 2. zak. čl. XLVII. 1875. odnosno točke 4. §. 2. naputka o provedbi z. čl. XLVI. 1883. oprost od poreza, potrebno je, da nebudu skupno, već za svaku sirotu posebno oporezovani. U tu svrhu valja pozvati dotične sirotinske blagajne, neka izkažu potanko i individualno sirotinske novce, kojimi rukuju, i treba porez, što će se na temelju toga odmjeriti, neposredno pobrati od sirotinskih blagajnah, koje će te poreze uztegnuti od kamatnog prihoda glavnice dotične sirote. (22.540: 1876. P. K. 23: 1876.)

Kamate pako od takovih glavnicah, koje sirotinske blagajne u štedionice uložiše, proste su od poreza u smislu točke 9. ovoga zakonskoga §-a 61.008 1880.: P. K. 4: 1881. (Opazka 3. sbirke.)

Kod zadrugah za podporu samo su one kamate proste od poreza, koje se članovom kano podpora razdaju. (Vidi u ostalom zak. članak LX: 1880. (Opazka 4. sbirke.)

Dobrotvorni zavodi — od dohodakah iz vlastitih stvarnih pravah plaćaju porez na rente (jer su u točki 7. §. 2. oprošćene samo kamate od glavnicah, a ne i dohodak iz stvarnih pravah).

(F. U. S. 5271. 1885. V. 393.)

Oni kamatni dohodci neposredno u znanstvene, javno-nastavne i javno-dobrotvorne svrhe učinjenih zakladah, koji se prema naredbi samoga zakladnika do stanovitog vremena imadu radi pomnožanja glavnice istoj pribijati, oprošteni su takodjer od poreza na kamate, jer se postavljena svrha bude mogla istom vremenom postići, a oprostom od poreza postizava se tim prije. —

(F. U. S. 8618. 1885. V. 491).

8. kamatni dohodak prosjačkih i onakovih redovah, koji se bave njegovanjem bolestnikah;

Pod nazivom prosjački redovi, koji u zakonu naprvo dolaze, razumievaju se Franjevci, nazvani Spasiteljevici, Marijani, Ladislavovci i Kapistranci, nadalje Kapucini, Minorite, Karmelite, Dominikanci, Servite i milosrdna braća, napokon po sv. Jelisavi nazvane opatice i sive sestre. (Opazka 5. sbirke).

9. kamate od uložaka štedioničkih itd.*)

*) Opazka: Ova točka stavljena je izvan krieposti i mjesto nje valja z. čl. VII. 1883.

Polag potonjeg naime, plaća porez na kamate od uložakah dotični zavod.

1[illegible]. dohodak od kamatah onakovih zajmah, kojim je posebnim z konom zajamčen oprost od poreza;

U pogodnosti oprosta od poreza učestvuju sliedeći državni dotično municipalni zajmovi:

1. željeznički zajam (zak. čl. XIII. 1868.)
2. zajam sa žriebanjem (z. čl. X. 1870.)
3. založni zajam gömörske željeznice (z. čl. XXXVII. 1871.)
4. zajam od 30 milijunah forintah (z. čl. XLV. 1871.)
5. zajam od 54 milijunah forintah (z. čl. XXXII. 1872.)
6. 6% zlatna renta (z. čl. XLIX. 1875., XLVI. 1876. VII., IX., XIV., XV., XVII. 1877., II., VIII., IX., XV, XVI., XVII. 1879. II. 1878. i V. 1880);
7. na temelju z čl. L. 1876. usljed preuzeća iztočne željeznice preuzeti dug;

Digitized by Google

8. na temelju z. čl. XXXVIII. 1880. usljed odkupa potiske željeznice preuzeti dug;

9. tisansko segedinski zajam s dobitkom (z. čl. XX. 1880);

10. 5%-na papirna renta (zak. članak VIII. i IX. 1880. X., XI. XLV. 1881.);

Učestvuju nadalje u oprostu od poreza:

11. zajam od 5 milijunah forintah glavnoga grada Budapešte (zak. članak XLI. 1871);

12. zajam od 6 milijunah forintah takadjer glavnoga grada (zak. čl. XLI. 1880); napokon

13. zajam za javna skladišta, koj će glavni grad podići (zak. članak LXV. 1880.) (Opazka 8. sbirke).

11. dividende dionicah;

12. kamate prioritetnih obveznicah, kojim je posebnim zakonom zajamčen oprost od poreza;

13. štipendiji svećeničkih pitomacah i drugih redovitih učenikah;

Štipendiji učenikah i svećeničkih pitomacah prosti su od poreza, dočim zaklade, iz koje ovi štipendiji teku, podpadaju porezu polag točke 6. ovoga §. (Vidi F. U. S. 4199. 1884. V. 256. kod opazke 2., koje se ovoj opazki protivi. (Opazka 6. sbirke.)

14. kamate ili dosmrtne rente, koje nepremašuju 315 for. ako cio dohodak dotičnika bez odbitka njegovih dugovah neiznaša više od spomenute svote.

U cio dohodak ima se uračunati i vriednost onoga izdržavanja, koje dotična stranka po zakonu može zahtievati. U ovom slučaju ima se novčana vriednost obskrbe procieniti i priračunati k kamatnim i rentovnim, kao i k ostalim dohodkom posjednika glavnice, dotično rente. (Opazka 10. sbirke.)

Ova se pogodovnost ne proteže na moralne osobe (o. m. fin. 21641. 1879. F. U. S. 1632. 1884 V. 159).

Kod oporezovanja kamatnih prihoda glavnica malodobnikah, koji stoje pod roditeljskom vlasti, ne može se vriednost obskrbe, što su ju roditelji dužni djetetu davati, pribiti ukupnomu kamatnomu prihodu.

(Primjer: Maloljetni sin N. N.-a iz Zagreba uživa od glavnice od 600 for. godišnjih kamata 48 for. Ovomu dohodku ne može se pribiti u smislu odnosne ustanove austr. gradj. zakonika trošak obskrbe, koju je otac dužan djetetu davati, jer diete u obće ne uživa kamatah, dok je maloljetan, odnosno ne manipulira on s njimi, nego otac, koji ih obraća na uzgoj sina).

(F. U. S. 6886. 1885. V. 526.)

Ako se od utužene glavnice odpadajući za više godinah kamati na jedanput izplate, ne ima se porezni ovaj oprost prosuditi polag ciele svote, nego polag svakogodišnjeg kamatnog iznosa.

(Ako daklem tko za 3 godine dobije u ime kamatah 600 for. pripada mu oprost, jer kamatni iznos jedne godine manji je od 315 for.)

(F. U. S, 11408. 1885. V. 728.)

Kamatni prihod maloljetnikah, kojim upravlja sirotinjska oblast, dok potonja s istim upravlja, pobire se porez od nje.

(O. M. F. 22540 1876).

(F. U. S. 1632. 1884. V. 159.)

Ako občina dobije dozvolu, da piacovinu i taracarinu — osim nedeljami i na sajmovne dane može i na djelatne dane u istom iznosu pobirati, nu uz

Digitized by Google

uvjet, da odnosni veći prihod mora obratiti na taracanje ulicah i trgovah i na razsvjetu i čišćenje istih, u tom slučaju dohodak iz te ovlastite potičući ne sačinjava predmet poreza na rente.

(F. U. S. 9164. 1885. V. 617.)
(N. M. F. 41784. 1882.

Darovi u ime lemozine i milostinje nepodpadaju porezu na kamate i rente; dohodak misnih zaklada ali podpada.

(N. M. F. 24099. 1884.)

Dohodak gradova i občina iz taracarine i piacovine prost je od poreza, jer to nije prihod iz privatnog prava, već javni občinski namet, daklem kao i ini občinski namet u cielosti prihod občine.

(O. M. F. 41784. 1885. P. K. br. 37.

Ako diete nasliedi, ali dohodak glavnice bere roditelj, ima se od rente 10% porez odmjeriti.

(F. U. S. 563. 1886.)

Mirovinska zadruga občinskih bilježnika, privatna je zadruga i kamatni dohodak podpada porezu.

(F. U. S. 8269. 1886.)

§. 3. Kao temelj porezu na kamate i na rente uzimlje se:

a) kod užitakah od kamatah i rentah, spomenutih pod točkami 1. 2. 4. i 6. §. 1. ukupna svota kamatah i rentah, koju je dotična stranka uživala u godini prije porezne godine;

Temeljnim načelom služi dakle, da samo od one rente, dotično od onih kamatah pripada porez, koje je dotični porezovnik faktično uživao. Iz toga sliedi, da u takovih slučajevih, kada je dužnik glavnice ili na izručivanje rente obvezana osoba u stječaj pala, ili kada glavnica (renta) i pripadci iste sačinjavaju predmet parnice, neima se porez na kamate glavnicah do svršetka parnice plaćati. — Nu porezovnici ipak dužni su pod stečajem ili parnicom stojeći dohodak svojih glavnicah (svoje dohodke od rente) u propisanom roku i na propisani način godišnje valovati ter u opazki valovnice onu okolnost, da im je porezu podvržena glavnica (renta) pod stječaj ili parnicu podpala, te da usljed toga nisu uživali kamatah (rente), dokazati, uz priklop odluke ob otvaranju stječaja, dotično uz priklop odluke izrečene na tužbu podnešenu kod suda. U valovnicah podneti se imajućih za sliedeće godine, dovoljno je pozvati se na izprave podastrte sa valovnicom podnešenom u prvoj godini. Ako se nakon dokončanja parnice dotične kamate (rente) izplate, ili se dokažu izgubljenimi, dužne su stranke sudbenu odluku za 8 dana računajuć od dostave iste, podnieti kod kr. poreznog nadzornika.

Kr. porezni nadzornik tim načinom prispjele mu valovnice i podatke držati će u očevidnosti i od vremena na vreme pribavljati će sebi osvjedočenja o stanju stječaja ili parnice. Ako se kamati faktično izplate, ima se zakonito pripadajući porez odmjeriti, propisati i probrati; naprotiv ako se vjerodostojno dokaže, da su isti izgubljeni, imade se iz očevidnosti brisati i odmjera poreza izostati će.

Podoban postupak ima se sliediti i glede onih kamatah glavnicah i glede onih rentah, za koje stranka gornjim načinom, nakon razpisa poreza, dokaže, da su pod parnicu dospjele. (31.980. 1880. P. K. 21; 1880. nadalje 72.413. 1877. P. K. 7. 1878. (Opazka 1. sbirke.)

Digitized by Google

Ma da je dokazano, da je glavnica pod parnicom, ako je ista medjutim dosudjena, nu vjerovnik ovrhu samovoljno odgadja, ima se porez odmjeriti, jer bi zavlačenje moglo in infinitum ići.

(F. U. S. 468. 1884. V. 10.)

b) od prihoda odpadajućega za godinu prije porezne godine iz realnih pravah spomenutih pod točkom 3. §-a 1. onaj dio, što preostane, iza kako se odbiju troškovi potrebni za držanje predmeta prava u dobrom stanju;

Pošto se realna prava (v. opazku 7 k §- 1.) nemogu redovito bez teretah vršiti, imaju se ti tereti od nečistoga dohodka odbiti; s toga dužan je porezovnik valovati nečisti dohodak i potanko nabrojiti stavke, koje se odbiti imaju. (Opazka 2. sbirke).

— 1) Ako jedan vlastnik — ma i moralna osoba — ima više porezu na rente podpadajućih stvarnih ovlaštenjah, ima se poraz od svakog posebno ustanoviti,

2. Od svakog se može samo onaj zakonom dozvoljeni teret odbiti, koji stricte isto obterećuje; teret jednoga prava ne može doći u obzir kod oporezovanja drugoga.

(N. pr. Grad ili osoba N. N. ima 15 raznih pravah; kod njekih ima čistog prihoda, kod drugih premašuju izdatci prihod, osim toga ukupni izdatci (svih 15) premašuju ukupni prihod. Iz tog ali ne sliedi, da u obće ne ima mjesta oporezovanju, jer se od onih, koja čisti prihod odbacuju, ima porez odmjeriti.)

(F. U. S. 5241. 1886. V. 703.)
(O. M. F. 36151. 1884.)

c) kod užitakah od kamatah spomenutih u točki 5. §-a 1. ona svota, koja se na dan dospielosti izplati.

Kamate od ugarskih državnih obveznicah, koje su porezu podvržene (v. opazku 8. k §. 1.) odbijaju izplaćujuće blagajne. (Opazka 3. sbirke).

U pravilu nije dozvoljeno odbijati kamate za dugove. Ako li je pako sa užitkom kamatah od glavnice ili sa užitkom rente spojen privatno-pravni kakav teret, koji kamate ili rentu umanjuju; dotičnik ima pravo taj teret kod izkazivanja poreznoga temelja odbiti od svote kamatah ili rente.

Od užitka kamatah i renta, što no se temeljem poreza uzeti imadu, mogu se samo takovi tereti odbiti, u pogledu kojih je utemeljitelj, darovatelj i vjerovnik naredio, da se u korist treće osobe izplaćuju. Na primjer, ako tko rentu uživa uz obvezu, da iz nje drugim izdržavanje daje; svota izdržavanja, kao rente tičući se teret, nemože se kod prihodnjaka porezu podvrgnuti (Opazka 4. sbirke).

Ovaj porez odmjeruje se i ućerava uvjek od onog, u kojega su korist glavnica i kamati hipotekarno osigurani.

(F. U. S. 1568. 1884. V. 87.)

Porezu podpada kamatni dohodak, koji je dospieo minule godine; jer u obće o dospielom, a ne o uživanom dohodku govori zakon. S toga ima se porez odmjeriti i platiti i onda, ako vjerovnik eventualno i nije dobio kamatah, izuzam slučaj, da dužnik padne u stečaj ili glavnica mora biti utužena. (Vidi opazku 3. k §. 7.)

(F. U. S. 1580. 1884. V. 119).

1) Od kamatah uknjiženih glavnicah odmjeruje se porez sve dotle, dok je glavnica uknjižena, ili dok ne bude utužena.

Digitized by Google

2) Ako dužnik dade očitovanje, da nije više ništa dužan, odnosno da je dug podmirio — dočim je glavnica još uvjek uknjižena, odlučuje gruntovno stanje.

*) (Držim, da bi trebalo stranku pozvati, da još i to dokaže, nije li medjutim podniela molbu radi izknjiženja te u vrieme oporezovanja gruntovnica još ni ne može izkazivati, da je dug uplaćen. Sa financijalnog gledišta opravdano je gornje načelo, jer dužnik u smislu §. 13. zak. čl. XLVI. 1883. izkazuje na temelju gruntovnice svoje terete kod odmjere običega dohod. prireza. Dakle ako tamo postiene pogodovnost dužnik, mora biti oporezovan vjerovnik — ili obratno, što je posve pravo).

(F. U. S. 3809. 1886. V. 702.

Prije zakona o lihvarenju gruntovno uknjiženi veći kamati imadu se od podpunog iznosa samo onda oporezovati, ako je dokazano, da je vjerovnik ove protuzakonite kamate i dobio.

U protivnom slučaju ide porez samo od zakonitog kamatnog iznosa.

(F. U. S. 6550. 1884. V. 214.)

Porez na kamate i pripadci mu neobterećuje dohodak dotične glavnice, temeljem koje bje odmjeren, kao prvenstvena (pogodovna) stavka.

(Dakle ovaj porez ne obterećuje svoga predmeta, nego osobu: uživatelja).

(F. U. S. 1986. 1885. V. 316.)

Proti odmjeri poreza na rente, ima mjestu trećestepenomu prizivu kod dvajuh jednako glasećih odlukah.

*) (Vidi §. 8. zak. čl. XLIV. 1883. kamo ovo riešenje stricte spada. Nu iztičem ga i na ovom mjestu, jer mnogi fin. organi ne prave razlike izmedju poreza na kamate i poreza na rente, a pozvani §. odnosi se samo na odluke o porezu na kamate.)

(F. U. S. 850. 1885. V. 337.)

K prizivom proti porezu na kamate, ako se stranka pozivlje na brisovne odluke gruntovne oblasti i iste točno označi, ne treba iste priklopiti, jer ih i nadzornik drži u evidenciji, što više ministarska okružnica od 6. svibnja 1881. br. 12554. odredjuje, da ih nadzornik ima i upotrebiti i sravniti sa navodi stranke.

*) (Naime §. 8. zak. čl. XLIII. 1883. kaže: takove okolnosti, koje se mogu iz uredovnih spisah razabrati, nisu stranke obvezane dokazivati, nego ih treba samo iztaknuti i točno naznačiti.

Ne bi mogao dosta predoručiti dotičnim organom, da ne odbiju stranke, jer tobože navoda svoga nije dokazala, kad si oni malim trudom, — šetnjom u arkiv — mogu sami pribaviti nuždno dokazalo, na što ih u ostalom i zakon veže.

Neću se ovdje potanje upuštati, ali toliko stoji, da ako je najviša oblast dužna odrediti nadopunjenje ureda radi, kad joj stvar nije dovoljno bistra i razjašnjena, dužne su to činiti tim prije nižje oblasti, jer tim prištede i sebi i višjoj oblasti daljnjeg posla, a stranku poštede od mnogih neugodnostih.

Glavno je, dobro distingvirati, što se može uredovnim putem — a kadkad i jedino tim putem — konštatirati, a što je dužna stranka sama dokazati.)

(F. U. S. 4069. 1884. V. 250.)

§ 4. Od onih dosmrtnih rentah, koje se podavaju pod naslovom udovskoga prava za obskrbu udovsku, a tako i od onih, koje se uglavljuju za roditelje, za imetak prenešen na

Digitized by Google

djecu ili unučad, ima se 5%, a od svake druge dosmrtne i godišnje rente, kano i od dohodka, što no iz glavnicah i pravah spomenutih pod točkami 2., 3.. 4., 5. i 6. § a 1. proiztiče i što se polag naredabah §. 3. ima izračunati, 10% poreza na kamate od glavnice i na rente platiti,

Od ovoga poreza uzet će se 70% u državni porez a 30% u zemljo-razteretni prinesak.

Kamatni prihod udate ženske uživa samo onda ovu pogodnost, ako kamatni prihod i vriednost obskrbe, što joj je muž dužan davati, ne prekoračuje 315 for.

(F. U. S. 6889. 1884. V. 320.)

Samo ona na naslovu udovičnoga prava uživana renta može se oporezovati sa 5% poreza, koju ona bere za vrieme svoga udovanja u ime udovičnoga prava na imetak svoga muža bud prema odredbi pokojnoga muža, bud na temelju nagode sa nasljednici.

Svaka iz drugog kojeg naslova potićuća njena renta, (koju n. pr. ako je muž bio bezimućan, njegovi roditelji njoj ustanove), ima se oporezovati sa 10%.

(F. U. S. 2209, 1885. V. 351.)

§. **5**. Od kamatah ugarsko-erdeljskih, kano i hrvatsko-slavonskih zemljorazteretnicah, zatim obveznicah za odkup vinske desetine i urbarialno-hipotekarnoga odkupa, od kojih se neplaća zemljorazteretni prinesak, ima se u ime državnoga poreza na kamate od glavnice plaćati 7%.

Odredba ovoga §-a proteže se i na hrvatsko-slavonske hipotekarne odkupnice. (§. 4. z. čl. LII. 1875.) (Opazka 1. sbirke).

§. **6**. Porez od kamatah i rente mora platiti ona osoba ili moralna osoba, koja vuče dohodak kamatah i rente, ili pako zakoniti zastupnik.

Iznimku čine:

a) kamate ugarskih državnih obveznicah, spomenutih u točki 5., §-a 1.;

Vidi opazku 7. k §. 1. (Opazka 1. sbirke).

b) kamate prioritetnih obveznicah, koje nisu oproštene od poreza;

c) kamate glavnicah, koje su po poduzećih i zadrugah, što no moraju javno račune polagati, uzete i hipotekarno osigurane;

Pod glavnicami, koje poduzeća i zadruge podigoše i hipotekarno su osjegurane, razumievaju se takove glavnice, koje poduzeće, dotično zavod podigne na vlastite svoje nepokretnine.

Nu pod takovimi zajmovi nerazumievaju se po zemljištnih vjeresijskih zavodih izdane založnice, jer kod ovih sjegurnost sačinjavajuća nepokretnina dužnikovo je vlastničtvo, i zavod od dužnikah pobrane kamatne pripadke izplaćuje vlastnikom založnicah. Naprotiv vlastnici založnicah dužni su valovati uživane kamate i uplatiti porez, koj od istih odpada. (49.888. 1876., P. K. 47. 1876. Opazka 2. sbirke.)

Porez na kamate odpadajući od tih kamatah i to od onih pod a) uztegnut će na račun dotičnika, koji uživa ka-

Digitized by Google

mate, izplaćujuća državna blagajna, a od onih pod b) i c) družtvo, koje kamate izplaćuje, ter će ga odpremiti u dotični kr. porezni ured.

Vjerovnik nemože zahtievati, da mu se porez na kamate, što su mu ga družtva uztegnula, naknadi iz dividende odpadajuće na dioničare i na članove.

§. 7. Porez na kamate od glavnicah i na rente ustanovit će se, izuzev kamate, navedene u §-u 6. na temelju valovanja posjednika glavnice i uživalca rente, ili ako bi oni zanemarili predati valovanje. i bez valovanja ureda radi. Porez će se odmjerivati načinom opisaonim u zak. čl. XXVI. god. 1868.

Pošto je z. čl. XXVI. 1868. stavljen izvan krieposti zakonskim člankom XV. 1875. a ovaj opet zak. čl. XLIV. 1883. to razpisivanje poreza na kamate glavnicah uredjuju §§-i 11 i 13 potonje pozvanoga zakonskoga članka. (Opazka 1. sbirke).

Porez na kamate glavnicah i na rente u onom slučaju, ako se za 5 godinah nerazpiše, zastaruje. (§. 90. zakon. čl. XLIV. 1833. (Opazka 2. sbirke.

Dohodak glavnicah i rentah, koje pod stečaj ili parnicu dospješe i koje se polag propisa opazke 1. k §-u 3. drže u očevidnosti, može se samo od onoga dana podvrgnuti porezu, kojega će se isti ovlašćeniku izplatiti, dakle kada predmet poreza nastane; s toga porez, koj od spomenutih dohodakah odpada, ne može u smislu §. 90. z. čl. XLIV. 1883. sve dotle sačinjavati predmet zastare, dokle kr. por. nadzorniku do znanja ne dodje, da pod parnicom stojeća glavnična tražbina i njezini kamati dospješe na izplatu. indi rok zastarjelosti može istom od onoga dana započeti, kojega dana kr. por. nadzornik iz predočene po stranci sudbene odluke dozna, da je izplata izvršena. (76355. 1881., P. K. 48. 1881. (Opazka 3. sbirke.)

Tko ne podnese valovnice o kamatnom dohodku, nije počinio time manji prekršaj. (To isto valja i kod tecivarine III. razreda.)

(F. U. S. 3049. 1884. V. 138.)

Glede evidencije poreza na kamate i na rente odredilo je ministarstvo da nadzornici imadu voditi matičnu knjigu, sadržavajuću sve nuždne podatke.

Ako nadzornik tečajem godine dobije sudbenu odluku o gruntovnoj uknjižbi glavnica, ima porez odmah odmjeriti, ali samo od dohodka kamatnoga iz prošle godine, jer će dohodak tekući prigodom redovitog oporezovanja doći pod porez.

(O. M. F. 26. rujna 1884. br. 36151. P. K. br. 36. od godine 1884.)

Nagrade štitnikah i skrbnikah, ustanovljene po sirotinjskih oblastih, imadu odnosne sirotinjske oblasti nadzornikom saobćiti.

(Dotičnu odluku svoju poslati).

(O. M. F. 16. ožujka 1886. P. K. br. 12. od godine 1886.)

Pošto porezovnici, koji su obvezani plaćati porez na kamate od glavnicah i na rente, prije, nego se sami jave (valovnice predadu), velikim dielom nisu ni poznati, to se ustanova §. 7. ima glede istih tako razumievati, da občina na način običajan (proglas, putem bubnja) pozove općenito sve, koji takav dohodak beru, da valovnice za osam danah predadu. (Vidi §. 15. z. čl. XLIV. 1883.)

Odnosni proglas valja nadzorniku podastrieti.

One pako, koji imadu uknjiženih glavnicah, nadzornik daklem za njih znade, ima on ureda radi pojedince pozvati uz primku,

(O. M. F. 2. list. 1885. 29408. P. K. br. 37. od godine 1885.)

Digitized by Google

§. **8**. Oni dielovi zakonskih članakah XXVI. 1868, XLIX. 1870., LVIII. 1871. i VII. 1873. i propisah postojećih u krieposti glede te vrsti poreza, što no se ustanovam ovoga zakona protive, stavljaju se izvan krieposti, ter se ministar financijah ovlašćuje, da primjerene ovomu zakonu nove praktične propise izdade.

§. **9**.*) Kriepost ovoga zakona neće se s obzirom na zakonski članak XXVIII. godine 1873., nu ipak uz pridržanje iznimke, sadržane u §. 5. ovoga zakonskoga članka, predbježno protezati na dielove krajine, što su prešli na gradjansku upravu.

§. **10**. Porez na kamate od glavnicah odmjerivat će se počam od 1. siečnja 1875. polag ustanovah ovoga zakona.

§. **11**. Provedba ovoga zakona povjerava se ministru financijah.

*) Z. člankom XXXVII. 1886. uvedeni su i u bivšoj krajini svi obći porezi.

Digitized by Google

Županija_____ Občina_____
Kotar_____ Ulica_____
Kućni broj

Valovnica

o dohodku podpadajućem porezu na kamate glavnica i na rente za g. 18 . .

Ime i gradjanski stališ valovatelja_____

Svota u prošloj god. odmjerenih izravnih poreza_____for._____nč.

Broj od 16 god. starijih članova obitelji valovatelja_____

1	2		3	4		5		6	7	8
Vrst dohodka	Svota glavnice novčane		Kamatnjak	Količina kamata		Godišnja svota kamata		Pravni naslov životne rente	Ime i stan dužnika	Opaska
	f.	n.		f.	n.	f.	n.			

U mjesto prisege potvrdjujem na svoje gradjansko poštenje, da sam gornje podatke istinito i savjestno uvrstio.

U_____dne_____18_____

Podpis

_____

15

Digitized by Google

Digitized by Google

V.

O preinaci zakonah o zemljarini, kućarini, porezu na kamate glavnica i na rente, ter obćem dohodarinskom prirezu.

(Ovdje je uvršten u cielosti i provedbeni naputak, odnoseći se na obći dohodarinski prirez, koji sadržaje i sve ustanove z. čl. XLVII. 1875. koje su nepromienjene ostale i još valjaju, usljed čega potonji zakon nije posebno uvršten).

Temeljni zakon:

1883. XLVI.

i z. čl. XLVII. 1875.

(Proglašen u zborniku zemaljskih zakonah dne 25. prosinca g. 1883.)

Digitized by Google

Uvod.

Kako već naslov ovoga zakona pokazuje, svrha mu je promieniti samo niekoje ustanove zakona o zemljarini, kućarini, porezu na kamate i rente i općem dohodarinskom prirezu.

I. Glede §-a 1. ovoga zakona neimam ništa važnijeg iztagnuti; — njim se fiksira prihodna svota na zemljarini i ovlašćuje ministar financija, da toliki postotak zemljarine ustanovi, kako bi ukupni prihod zemljarine iznašao 26.000 milijuna for. — bez zemljorazteretnoga nameta. Prema tomu ustanovljen bje postotak sa 17·1% napram prijašnjih $20^{76}/_{100}$, nu akoprem je postotak time znatno snižen, ukupna svota zemljarine ipak nije pala, barem znatno ne, jer novi kataster mnogo što novih što opet dosele od porezovanja izostalih ili nedostatno oporezovanih poreznih predmeta sadržaje.

II. §-om 2-im promienjeni su §§. 7. zak. čl. XXII: 1868. (§. 42. II. diela službene sbirke zakona i propisa o izravnih porezih), §. 2. z. čl. VI: 1883. i §. 2. z. čl. XXIII: 1875. (§. 41. spomenute sbirke) glede odbitnih i poreznih postotaka osim toga je preciznije ustanovljeno, iz čeg sastoji kućarini podpadajući prihod.

III. na ustanovah poreza na kamate i rente nije nikakova promiena učinjena, jedino iznimke, sadržane u §-u 2. z. čl. XXII: 1875. nadopunjene su daljnjom iznimkom, da naime ni kamatni dohodak od službenih jamčevina nepodpada porezu na kamate.

IV. Ustanove zakona o općem dohodarinskom prirezu (z. čl. XLVII: 1875.) sadržanoga u VIII. dielu jur spomenute službene sbirke, dielom su u cielosti pridržane, dielom opet bitno promienjene.

Promjenjeni su podvržene ustanove glede izračunanja temelja toga poreza, te odsele služi temeljem toga poreza stanovita postotna svota pojedinih ostalih državnih poreza dotičnoga porezovnika.

Digitized by Google

Odbitne stavke (§. 4. zak. čl. XLVII: 1875.) posve su izpuštene; zaokruživanje iznosa ujednostručeno je itd. i u obće ciela odmjera ovoga vrlo kompliciranoga poreza postavljena je na mnogo jednostavniji temelj, a niekoje ustanove, koje nisu dovoljno jasno glasile, stilizirane su preciznije i jasnije.

Neće valjda biti bezpotrebno, ako već na ovom mjestu uvrstim jedan primjer, kako se odmjeruje obći dohodarinski prirez po novom zakonu.

N. pr. N. N. zemljo- i kućeposjednik, trgovac, vlastnik regalnih prava i ravnatelj jedne štedione plaća za god. 1886.

1. od zemljarine 300 fr. 60 nč. od tog iznaša o. d. p. i to od zaokruženih 301 for. 30%	90	for.	30 nč.
2. od razredne kućarine 12 for. od tog o. d. p. 40%	4	„	80 nč.
3. od najamnine kućarine 22 frta. od tog o. d. p. 30%	6	„	60 nč.
4. od tecivarine I. i II. razreda 12 frt.; od tog o. d. p. neplaća.			
5. tecivarine III. razreda 40 frt. od tog o. d. p. 35%	14	„	— nč.
6. porez na rente 80 fr, od tog o. d. p. 35%	28	„	— nč.
7. od godišnje svoje ravnateljske plaće od 1600 for. tecivarine VI. razreda 28 od tog o. d. p. 30%	9	„	— nč.
Ukupno:	143	„	50 nč.

Obzirom ali na to, da je na njegov kućni posjed uknjižen dug od 5000 for. sa 6% kamatami, a on je godišnjih 300 for. iznašajući kamatni teret u zakonitom roku i prijavio do 31. siečnja, to 10% ovoga tereta, t. j. 30 frt. ima se u smislu §. 13. z. čl. XLVI: 1883. odbiti od gornjim načinom izračunanog poreza, tako iznaša njegov obć. doh. prirez ukupno: 113 for. 50 nč.

Digitized by Google

Poglavje I.

O preinaci zakona o zemljarini.

§. **1.** *) Alinea prva i druga §-a 2. zakon. čl. XL. 1881. ob uredjenju zemljarine preinačuje se ovako:

Ministar financijah ovlašćuje se, da od godine 1884. počamši može zemljarinu na temelju novih katastralnih operatah razpisati onakovim postotkom, da svota državne zemljarine bez zemljorazteretnoga nameta nepremaši 26.000.000 forintih. Ostaje u krieposti ona odredba spomenutoga §-a pozvanoga zakona, glasom koje će ministar financijah, nakon riešitbe individualnih opotragah, podastrti zakonodavstvu zakonsku osnovu u svrhu ustanovljenja zemljarinskoga postotka. Isto tako ostaje u krieposti alinea četvrta §-a 2-a

Opazka. Pošto je u operatih novoga zemljarinskoga katastra, provedenih na temelju zak. čl. VII. 1875. te XL. i XLII. 1881. polučeni čisti dohodak, uz pridržaj individualnih reklamacija, u smislu §. 8. zak. članka XL. 1881. jur ustanovljen, to je kr. ug. ministar financija na temelju ovlasti, dobivene u §-u 2-om potonje pozvanoga zakona, obzirom na ustanovu §. 1. ovoga zakona glede zemljarine ustanovio ključ za odmjerenje nove zemljarine sa 17.1% čistoga prihoda, a zemljorazteretni prinos sa 8·4% istoga, dakle ukupno sa 25.5% (br. 72.988 od 24. prosinca 1883. br. 52. P. K.)

Poglavje II.

O preinaci zakona o kućarini.

§. 2. §. 7. zakonskoga članka XXII: 1868., §. 2. zakonskog članka VI: 1873. i §. 2. zak. članka XXIII: 1875., koji no se na kućarinu odnose, stavljaju se izvan krieposti, a mjesto njih, glede najamnoj kućarini podvrženih kućah, savezno sa §-om 12-im o rukovanju javnih porezah glasećega

*) Vidi na strani 11—12 ove sbirke.

Digitized by Google

zakonskoga članka XLIV : 1883. stupaju u kriepost ustanove, sadržane u sliedećih §§-ih 3., 4., 5. i 6. *)

§. 3. Brutto dohodak kućah sačinjavaju skupa uzevši :

a) najamnina u užem smislu ;

b) one svote, koje najmitelj iznajmitelju plaća za vodovod, noćnu razsvjetu, odnašanje smetja i za druge slične nuzgredne troškove, i dogodice ;

c) one svote, koje je najmitelj u ime troška u svrhu toga, da se iznajmljena kuća ili iznajmljeni stanbeni dielovi stalno adaptiraju ili da se u bolje stanje stave, sa privolom iznajmitelja iz vlastitoga predujmio uz uvjet, da dok mu se ovaj trošak naknadi, ima da plaća u gotovom novcu razmjerno manju najamninu.

Ako je povratak troška, spomenutoga pod točkom c), po ugovornih strankah na više godinah razdieljen, ima se brutto dohodku priračunati samo onaj dio troška, koji po ustanovljenoj razdiobi odpada na dotičnu godinu.

Kao brutto dohodak kuće ili stanbenih dielovah , iznajmljenih zajedno sa pokućtvom, ili sa kućnim vrtom, uzima se ona svota, koja ostaje po odbitku najamne vriednosti pokućtva ili kućnoga vrta.

§. 4. K brutto dohodku kućah nepribrajaju se one svote, koje najmitelj u ime obćinskoga prireza plaća, **) ako iznajmitelj izkaže te svote razlučeno od brutto dohodka kuće, ili u svojoj o najamnini glasećoj valovnici očituje, da su te najamninske krajcare sadržane jur u brutto prihodu kućne najamnine, koji je skupa sa nuzgrednimi pristojbami valovao.

§. 5. Od brutto dohodka kućah ima se iza svake stotine for. odračunati u ime troška za uzdržavanje zgrade i u ime amortizacije (umaljenja) vriednosti;

a) u glavnom gradu Budapešti — s izuzetkom starobudimskoga diela — dvadeset for ;

b) u staro-budimskom dielu glavnoga grada Budimpešte kao i u drugih gradovih i obćinah, podpadajućih u smislu

---

(* Vidi prilog I. (strana 236.)

**) Dakle zakon nije imao ni intencije drugih kakovih osim ovih odbitakah dozvoliti. Po tom ini porezi, koje najamnik preuzme, kao i pristojbe za osjeguranje proti vatri, trošak ukonačivanja vojske itd. računaju se kao obveze preko zakupnine i kao prihod vlastnikov.

(F. U. S. 10061. 1885. V. 695.)

Digitized by Google

§. 4. zakonskoga članka XXII: 1868. pod općenitu najamnu kućarinu — dvadeset i pet forintih;

c) drugdje — trideset forintih.

Preostala svota čini čisti dohodak kućah.

Osim u ovom §-u ustanovljenih postotnih odbitakah, ne ima mjesta nikakovim inim odbitkom n. pr. odbitkom u ime amortiziranja glavnice, uložene za popravak, uredjenje ili ma koju drugu gradnju.

(F. U. S. 175. 1884. V. 21.)

§. 6. Od svake stotine forintih ovako izračunana čista dohodka ima se plaćati u ime najmovne kućarine:

a) u glavnom gradu Budapešti — s izuzetkom staro-budimskoga diela — dvadeset i dva for.;

b) u staro-budimskom dielu glavnoga grada Budapešte, kao i u drugih gradovih i općinah, podpadajućih u smislu §. 4. zakonskoga čl. XXII: 1868. pod općenitu najamnu kućarinu — dvadeset forintih;

c) drugdje — šestnajst forintih.

Poglavje III.

O preinaci zakona o porezu na kamate glavnica i na rente.

§. 7. §. 2. zakonskoga članka XXII: 1875. o porezu na kamate glavnicah i na rente nadopunjuje se tako, da porezu nije podvrgnut onaj kamatni dohodak, što ga državni, jurisdikcionalni ili občinski činovnici i službenici iza onih jamčevinah, koje su u svojem službenom svojstvu položili u gotovom novcu kod državnih, jurisdikcionalnih ili občinskih blagajnah, iz netom spomenutih blagajnah beru.

Poglavje IV.

O preinaci zakona ob občem dohodarinskom prirezu.

§. 8. §§. 3., 4., 5., 6., 7., 10., i 11. zakonskoga članka XLVII: 1875. ob občem dohodarinskom prirezu stavljaju se izvan krieposti i mjesto njih stupaju u kriepost odredbe, sadržane u niže sliedećih §§. 9. 10., 11, 12., 13., 14., 15 i 16.*)

*) Vidi provedbeni naputak, koji sve sadržaje. što još valja glede občeg dohodarinskog prireza.

Digitized by Google

§. **9.** U ime obćega dohodarinskoga poreza imati će se plaćati:

1. trideset postotakah državnoga poreza i zemljorazteretnoga prineska, razpisana za tekuću godinu na zemljištni posjed, na najmovnoj kućarini podvrženi posjed kuće i na poduzeća i zadruge, što no moraju javno polagati račune;

2. četrdeset postotakah državnoga izravnoga poreza i zemljorazteretnoga prineska, razpisana za tekuću godinu na razrednoj kućarini podvrženi posjed kuće;

3. od dohodakah, koji iz tecivarine III. razreda podpadajućih obrtnih i trgovačkih poslovah i koristonosnih zanimanjah potiču:

a) deset postotakah za tekuću godinu odmjerenoga državnoga izravnoga poreza i zemljorazteretnoga prineska, ako razpisu tecivarine temeljem služeći dohodak u glavnom gradu 400 frt., drugdje pako 300 frt. nepremašuje;

b) trideset i pet postotakah za tekuću godinu razpisanoga državnoga izravnoga poreza i zemljorazteretnoga prineska, ako razpisu tecivarine temeljem služeći dohodak u glavnom gradu 400 frt. drugdje pako 300 fr. premašuje.

4. od dohodakah, koji iz berivah, spadajućih pod tecivarinu IV. razreda, iz obradjivanja rudah i k tomu spadajućih obrtnih granah, napokon iz užitka kamatah i iz rentah proizticu, — trideset i pet postotakah za ték. godinu razpisanoga državnoga izravnoga poreza, i zemljorazteretnoga prineska.

§. **10.** U provincializiranih krajiških dielovih imat će se u ime obćega dohodarinskoga prireza plaćati:

Vidi §. 5. z. čl. XXXVII. 1886., kojim su uvedeni obći izravni porezi i u bivšoj krajini.)

§. **11.** Svota državnoga poreza i zemljorazteretnoga prineska, koja razpisivanju obćega dohodarinskoga prireza temeljem služi, ima se, prije nego se odmjera poreza izvrši, zaokružiti po vrsti poreza na takav način, da se iznosi izpod jedne forinte imaju uzeti za podpune forinte.

Ako prirezu temeljem služeća porezna svota nepremašuje jednu forintu, neima mjesta zaokruženju.

§. **12.** Kod zemljištnoga i kućnoga posjeda, koji blagodat privremenoga oprosta od poreza uživa, imaju se u ime obćega dohodarinskoga prireza plaćati 20 postotakah one svote, koja bi na dotični zemljištni posjed kao državni porez i zemljorazteretni prinesak za tekuću godinu udarena bila, da zemljištni ili kućni posjed nije bio prost od poreza (§§. 9, 10., i 11.)

Digitized by Google

Ako privremeni oprost od poreza koje kuće tečajem godine utrne, ima se počam od dana, sliedećega iza prestanka oprosta od poreza, uporaviti ona porezna stavka, koja je u 1-oj dotično 2-oj točki §-a 9-a (u provincializiranih krajiških dielovih u §-u 5. z. čl. XXXVII: 1886.) ustanovljena.

§. **13.** *) Od u §§-ih 9., 10., 11., i 12. opredieljenim načinom izračunanoga općega dohodarinskoga prireza zemljištnoga i kućnoga posjeda imaju se odbiti 10 postotakah jednogodišnjih kamatah glavničnoga ostatka, koji do konca poreznoj godini predhodeće godine faktično još nije izplaćen od duga, koji no i gruntovničkim uknjiženjem obterećuje dotičnog vlastnika; predpostavljajuć, da su sa glavnicom takodjer i kamati gruntovnički uknjiženi.

Kao godišnje kamate od zajmovah, koji su iz novčanih zavodah, bavećih se sa vjeresijskim poslom, podignuti i imaju se tečajem izvjestnih godinah odplatiti, uzimlje se nepromjenjeno za čitavo vrieme amortizacije ona svota, koja po kamatnoj mjeri, ustanovljenoj u zadužnici, odpada na jednu godinu od uzajmljene glavnične svote. Ako odplaćivanje zajma započne ne prvoga dana godine, nego tečajem godine, tada se u prvoj i posljednoj godini amortizacionoga roka može kod ustanovljivanja porezu podvrženoga dohodka, uzeti u račun samo razmjerni dio godišnjih kamatah.

Kamate, pripadajuće od gruntovnički uknjiženih javnih porezah i erarskih zakupninskih i najamninskih zaostatakah, nesaćinjavaju predmet odbitka.

§. **14.** Svotu porezah, spomenutih u §§-ih 9., 10., 11. i 12. ovoga zakona, ustanovljuju ureda radi obćinski organi (gradski porezni uredi) pod kontrolom kr. poreznoga nadzornika. Naprotiv u §-u 13-om spomenute kamatne dugovine dužni su porezovnici očitovati načinom, ustanovljenim u §-u 8-om zakonskoga članka XLVII: 1875.

Svota obćega dohodarinskoga prireza, ustanovljena polag ustanovah, sadržanih u predidućih §§-ih, snizit će se, dotično

---

* Opazka. Kada je z. čl. XLVII. 1875. u život stupio, mišljahu mnoge stranke erar nadmudriti, odnosno pogodovnost odbitka kamatnih tereta zlorabiti.

U gruntovnici je naime redovito cieli dug uknjižen, dok se do krajcare nepodmiri. Faktično ali često samo još jedan dio duga postoji — jer je ostalo odplaćeno — a stranka ipak cielu svotu kao teret izkaže.

Nu nekoriste se time, jer zakon o porezu na kamate od glavnicah sadržaje nuždni regulativ ovakovoj zlorabi.

Jer ako stranka cieli dug izkaže — odmjeriti će nadzornik dotičnomu vjerovniku od kamatah cieloga duga kamatni porez.

Ovaj ali braniti će se i tako će se istini u trag ući.

Digitized by Google

brisat će se ureda radi, ako se iz zakonitih razlogah snizi ili briše svota državnoga poreza i zemljorazteretnoga prineska, koji temeljem razpisivanju ovoga poreza služiše.

Sniženju prireza temeljem služeći porez i zemljorazteretni prirez takodjer se ima — prije nego se odmjera poreza izvrši — zaokružiti takovim načinom, da se svota izpod jedne forinte ima za čitavu for. uzeti.

Ako bi kod s dugovi obterećenoga zemljištnoga i kućnoga posjeda svota sniženoga dohodarinskoga prireza veća bila od one svote, koja je kao prirez od spomenutoga zemljištnoga i kućnoga posjeda s uvaženjem kamatnih dugovah za dotičnu poreznu godinu razpisana bila, tada se sniženje prireza može samo do visine iznoska toga prvobitno razpisanoga prireza dozvoliti.

§. **16**. U smislu ovoga zakona odmjereni obći dohodarinski prirez ima se u čitavom svojem iznosu smatrati državnim porezom, od kojega se nemože razpisati niti municipalni, niti občinski, niti školski namet.

Postotak dohodarinskoga prireza, ustanovljenoga u ovom zakonu, ustanovljivati će glede pojedinih vrstih poreza zakonodavstvo od godine do godine, u zakonu o državnom proračunu.

§. **17**. Municipalni, občinski i školski nameti za godinu 1884. imat će se bez obzira na odredbe u §§-ih 1. i 6. ovoga zakona, razpisati na temelju državnih izravnih porezah, razpisanih za god. 1883.

Zaglavak.

§. **18**. Ovaj zakon stupa u kriepost 1. siečnja g. 1884. i njegova provedba povjerava se ministru financijah.

Digitized by Google

Kr. ug. ministar financija izdao je dne 8. veljače 1884. br. 8178. na jurisdikcionalna upravna povjerenstva i na kralj. por. nadzornike sliedeću

Naredbu.

U savezu sa članci I. i III. u broju 43. „Penzügyi Közlöny-a" od iste godine proglašene okružnice od 1. studena 1883. br. 64,042. o počimanju razpisivanja na godinu 1884. odnosećih se izravnih poreza, kao i u savezu sa §-om 12. zak. čl. XLIV: 1883. o rukovanju javnih poreza, odredjujem u svrhu provedbe na preinaku zakona o kućarini odnosećeg se II. poglavja zak. čl. XLVI- 1883., odnosno u svrhu obave odmjerenja i propisivanja kućarine sliedeća:

I.

Pošto je zakonodavnom tjelu predložena zakonska osnova o preinaci zemljarine, kućarine, poreza na kamate od glavnica i na rente, kao i obćeg dohodarinskog prireza medjutim kao zak. čl. XLVI. od g. 1883. sankcioniran i proglašen, to se odmjerivanje i razpisivanje kućarine na doba od trijuh godina po obćinah sada jur bez odvlake provesti imade.

II.

Pošto kod odmjerivanja kućarine, uz postojeće u tom pogledu prijašnje zakone i naredbe, takodjer u §§.ih 2., 3., 4., 5. i 6. poglavja II. zak. čl. XLVI. 1883. ustanovljene sliedeće preinake mjerodavnimi biti imadu, to iste kao odstupe od prijašnjega postupka, valja strogo pred očima držati.

Izvan krieposti se naime stavlja §. 7. zak. čl. XXII. 1868. o kućarini, §. 2. z. čl. VI. 1873. i §. 2. z. čl, XXIII. 1875., te na mjesto istih stupaju u kriepost u pogledu najamnoj kućarini podpadajućih zgrada, u savezu sa §. 12. zak. članka XLIV. 1883. slovećeg o rukovanju javnih poreza, sliedeće ustanove.

III.

Bruto prihod zgrada sačinjavaju ukupno uzeto:

a) kučni najam u strogom smislu;

b) one svote, koje najamnik plaća najmodavcu pod naslovom vodovoda, noćne razsvjete, izvažanje smeta i inih ovakovih nuzgrednih troškova, u dogodice.

Digitized by Google

c) one svote, koje najamnik u ime troškova za stalno pregradjenje ili popravak iznajmljene kuće ili stana, sa privolom najmodavca iz vlastitoga predujmio pod uvjetom, da će dotle, dok mu se taj trošak nenadoknadi, razmjerno manju stanbinu u gotovom novcu plaćati.

Ako je naknadjenje pod c) navedenoga troška po ugovarajućih strankah porazdieljeno na više godina, imade se samo onaj dio troška računat k brutto prihodu, koji polag ustanovljenog razdielenja odpada na dotičnu godinu.

Brutto-prihodom kuće ili stana, sa pokućtvom ili kućnim vrtom iznajmljenog, imade se uzeti ona svota, koja preostane nakon odbitka najamne vriednosti pokućtva ili kućnoga vrta (§. 3. zak. čl. XLVI: 1883.)

IV.

Brutto-prihodu kuće nebroje se one svote, koje najamnik plaća kao občinski namet pod naslovom najamninskih novčića, ako najmodavac ove svote odlučno od brutto prihoda kuće izkaže, ili se prigodom prijave najma izjavi, da su ovi najamninski novčići jur sadržani u nečistom najamnom prihodu, skupa sa pripadci prijavljenom. (§. 4. zak. čl. XLIV: 1883.)

V.

Od brutto prihoda kuća valja iza svakih sto forinti odbiti u ime troška za uzdržavanje zgrade izplaćivanje vriednosti:

a) u glavnom gradu Budapešti — izuzam starobudimski dio, dvadeset forinti;

b) u starobudimskom dielu glavnoga grada Budapešte, kao i u ostalih gradovih i občinah, spadajućih u smislu §-a 4. zak. čl. XXII. 1868. pod obću najamnu kućarinu, dvadeset i pet for.;

c) drugdje — trideset for.

Preostala svota sačinjava čisti prihod kuća (§. 5. zak. članak XLVI: 1883.)

VI.

Iza svakih sto for. tim načinom izračunanog čistog prihoda imade se plaćati u ime najamne kućarine:

a) u glavnom gradu Budapešti, izuzam starobudimski dio, dvadeset i dva for.;

b) u starobudimskom dielu glavnoga grada Budapešte, kao i u ostalih gradovih i občinah, spadajućih u smislu §. 4. z. čl. XXII. 1868. pod obću najamnu kućarinu, dvadeset for.;

c) drugdje — trideset for, (§. 5. čl. XLVI: 1883.)

VII.

Za držanje u očevidnosti promjena, nastalih glede temelj i iznos kućarine ustanovljujućih i u §. 12, z. čl. XLIV: 1883. opisanih okolnosti, služiti će amo priklopljeni očevidnik.

VIII.

Pošto je §. 3. z. čl. XXIII. 1875, zakonskim člankom XLVI. 1883. netaknut u krieposti ostao, to mogu u spomenutom §-u iza novih kuća sa 12., a iza iznova sagradjenih porušenih kuća sa 10 godina ustanovljeni oprost od kućarine uživati samo oni občoj najamnoj kućarini podpadajući gradovi,

Digitized by Google

koji imadu barem 10.000 stanovnika i podjedno postaju željeznice sa redovitom kolotečinom, ili parobrodarsku postaju.

IX.

Uplate, koje su se na najamnu kućarinu za g. 1884. dosada obavljale, imati će se uračunavati u porez, što ga valja uslied oživotvorenja zak. čl. XLVI: 1883. plaćati. U koliko se pako uspjeh odmjerenja kućarine za tekuću godinu radi kratkoće vremena nemože upisati u knjižicu u svrhu plaćanja poreza kod obćine (grada) ili kr. poreznog ureda prijavivših se porezovnika, imade se na prvu četvrt tekuće godine odpadajući dio polag propisa poreza za prošlu godinu 1883. plaćati (39. zak. čl. XLIV: 1883.), pak će se možebitne razlikosti imati izravnati prigodom obročnog plaćanja, sliedećeg iza upisa poreza u poreznu knjižicu.

X.

Sumari ob odmjerenom uspjehu, postignutom kod kućarine, odmjerene i propisane u smislu glede kućarine u krieposti stojećih prijašnjih zakona i naredaba, kao i u smislu gore sadržanih preinakah ovih zakona, imati će se do konca ožujka g. 1884. po kr. por. nadzornicih predložiti poreznom i dohodarstvenom računovodstvu ministarstva financija.

Digitized by Google

Naputak

u predmetu provedbe na obći dohodarinski prirez odnosećih se zakona.*)

(br. 10.730 od g. 1884.)

§. 1: Občinski dohodarinski prirez ima se plaćati od onoga dohodka, koji potiče:

1. od zemljištnog posjeda;

2. od posjeda kuća;

3. od obradjivanja ruda i od tjeranja posla obrtnih grana, spadajućih k rudarstvu;

4. od posla poduzeća i zadruga, koja moraju javno polagati račune;

5. od obrtnih, trgovačkih poslova, od poslovah duševnih, (intelektualnih) u užem smislu i od kojih mu drago drugih koristonosnih zanimanja i posala, koji nespadaju pod one, koji su nabrojeni u točki 3. i 4;

6. od dosmrtnih renta udovske obskrbe ili godišnje rente rodjaka, što teku iz tuzemstva ili inozemstva od glavnica koje su izzajmljene bilo na ručni zalog ili na hipoteku, na'

*) Pošto poglavje IV. zak. čl. XLVI: 1883. bitno preinačuje ustanove ob općem dohodarinskom prirezu slovećega z. čl. XLVII: 1875., to je kr. ug. ministar financija naredbom od 29. veljače 1884. br. 10.730 u svrhu, da se obći dohodarinski prirez valjano razpisivati uzmogne, izdao ovaj naputak (br. 10. P. K. 1884.) Naputak uvršten je neposredno iza teksta dotičnoga §-a zakona, u obliku opazke. Tekst zakona je većimi a Naputak manjimi slovi tiskan. U Naputku uvrštene su takodjer sve one ustanove zak. čl. XLVII.: 1875., koje su odredbami zak. čl. XLVI: 1883. netaknúte ostale. Uslied ove odredbe stavljen je naslov VIII. svezke I. uredovne zbirke zakona i propisa ob izravnih porezih izvan krieposti.

Digitized by Google

jednostavnu obveznicu, na mjenicu ili ma bilo kakovu privatnu obveznicu u tuzemstvu ili inozemstvu, zatim od fideikomisarnih, obiteljskih i zakladnih glavnicah, od realnih prava, koja su spojena sa tuzemskim posjedom zemlje, a nisu pod zemljarinom, od posjeda kuća i zemalja u inozemstvu, od obrtničkih, trgovačkih ili ma kako nazvanih inozemskih dionicah, napokon od obveznica, izdanih po jurisdikcijah, občinah i družtvih, a nisu posebnimi zakoni oproštene od poreza (§. 1. z. čl. XLVII: 1875.)

§. 2. Občemu dohodarinskomu prirezu nisu podvrgnuti:

1. oni, koji polag zak. čl. XXIX. 1875. spadaju u I. razred tecivarine, u pogledu njihova dohodka podvrgnuta u tom razredu tecivarini;

Isto tako oprošteni su od poreza u razvojačanih krajiških dielovih oni obrtnici, koji su polag stavaka ondje još i sada u krieposti stojećega obrtnoga poreza (Gewerbesteuer) oporezovani, nu sa rukotvornici, koji su pod c) i f) §. 2. z. čl. XXIX: 1875. nabrojeni, imaju jednako svojstvo i obrtni porez im nije veći od tecivarine sada spomenutih obrtnika (20.388: 1876. P. K. 22. 1876. P. K. 17. 1876. (Opazka 1. sbirke.)

* (Pošto su obći zakoni o izravnih porezih i u Krajini uvedeni, to ova opazka neima više vriednosti.)

2. oni, koji polag z. čl. XXIX: 1875. spadaju u IV. razred tecivarine, na koliko njihova u tom razredu oporezovana stalna beriva jesu u glavnom gradu od 2000 frt., drugdje od 1500 frt. manja;

Proste su od prireza i uztezanjem odredbine obterećene i od 2000, dotično od 1500 frti veće plaće državnih činovnika, dok traje prodisno doba uztezanja odredbine od 12 mjeseci. (5.772: 1876. P. K. 17 1876. (Opazka 2. sbirke.)

3. oni koji su polag zak. čl. XXIX: 1875. oporezovani kao članovi obitelji;

4. oni, koji polag §-a 2. zak. čl. XXII: 1875. i točke 2· §-a 5. z. čl. XXIX: 1875. vuku dohodak, oprošten od poreza u pogledu toga dohodka; napokon

5. posjednici zemljorazteretnih i uslied odkupa vinske desetine izdanih obveznicah, ter hipotekarnih obveznicah, izdanih za odkup remanencijalnih zemljišta i krčevina u pogledu dohodka od kamata, koje od tih obveznica pripadaju. (§. 2. z. čl. XLVI: 1883.)

One zgrade, koje občina, županija, zemlja ili osebna koja osoba uz uživanje naknada, zak. čl. XXXVI. 1879. ustanovljenih, stalno opredjeli u svrhe vojničkoga nastanjivanja, jesu za vrieme ovoga njihova opredieljenja proste od občega dohodarinskoga prireza (§. 18. z. čl. XXXVI. 1879—2868. M. F. 1879. P. K. 35: 1879. (Opazka 3. sbirke.)

Digitized by Google

§. **3.** U ime obćega dohodarinskoga prireza imat će se plaćati:

1. Trideset postotaka državnoga izravnoga poreza i zemljorazteretnoga prineska, razpisana za tekuću godinu na zemljištni posjed, na najmovnoj kućarini podvrženi posjed kuće i na poduzeća i zadruge, štono moraju javno polagati račune;

2. četrdeset postotaka državnoga izravnoga poreza i zemljorazteretnoga prineska, razpisana za tekuću godinu na razrednoj kućarini podvrženi posjed kuće;

3. od dohodka, koji iz tecivarini III-a razreda podpadajućih obrtnih i trgovačkih poslova i koristonosnih zanimanja potiču:

a) deset postotaka za tekuću godinu odmjerenoga državnoga izravnoga poreza i zemljorazteretnoga prineska, ako razpisu tecivarine temeljem služeći dohodak u glavnom gradu 400 frtah, drugdje pako 300 frtah nepremašuje;

b) trideset i pet postotaka za tekuću godinu razpisanoga državnoga izravnoga poreza i zemljorazteretnoga prineska, ako razpisu tecivarine temeljem služeći dohodak u glavnom gradu 400 frtah, drugdje pako 300 for. premašuje;

4. od dohodka, koji iz beriva spadajućih pod tecivarinu IV. razreda, iz obradjivanja ruda i k' tomu spadajućih obrtnih grana, napokon iz užitka kamata i iz renta proizticu, trideset i pet postotaka za tekuću godinu razpisanoga državnoga izravnoga poreza i zemljorazteretnoga prineska. (§. 9. z. čl. XLVI: 1883.)

§. **4.** Mjesto ovoga §. valja §. 5. z. čl. XXXVII. kojim se uvadjaju obći zakoni o izravnih porezih u bivšoj vojnoj krajini (vidi §. 10. z. čl. XLVI: 1863.)

§. **5.** Svota državnoga poreza i zemljorazteretnoga prineska, koja razpisivanju obćega dohodarinskoga prireza temeljem služi, ima se prije, nego se odmjera poreza izvrši, zaokružiti po vrsti poreza na takov način, da se iznosi izpod jedne forinte imadu uzeti za podpune forinte.

Ako prirezu temeljem služeća porezna svota nepremašuje jednu forintu, neima mjesta zaokruženju (§. 11. z. čl. XLVI: 1863.)

§. **6.** Kod zemljištnoga i kućnoga posjeda, koji blagodat privremenoga oprosta od poreza uživa, imaju se u ime obćega dohodarinskoga prireza plaćati 20% one svote, koja bi na dotični zemljištni ili kućni posjed kao državni porez i zemljorazteretni prinesak za tekuću godinu udarena bila, da zem-

Digitized by Google

ljištni ili kućni posjed nije bio prost od poreza (§§-i 9. 10. i 11. z. čl. XLVI: 1883.)

Ako privremeni oprost od poreza koje kuće tečajem godine utrne, ima se počam od dana, sliedećega od prestanka oprosta od poreza, uporaviti ona porezna stavka, koja je u 1-oj, dotično 2 oj točki §-a 9. z. čl. XLVI: 1883. (u provincializiranih krajiških dielovih u §. 5. novoga zak. čl. XXXVII. 1886.) ustanovljena (§. 12, z. čl. XLVI: 1883.)

§. 7. Od u §§-ih 9., 10., 11. i 12. zak. čl. XLVI. 1883. opredieljenim načinom izračunanoga obćega dohodarinskoga prireza zemljištnoga i kućnoga posjeda imaju se odbiti 10% jednogodišnjih kamata glavničnoga ostatka, koj do konca poreznoj godini predhodeće godine faktično još nije izplaćen od duga, koji no i gruntovničkim uknjiženjem obterećuje dotičnog vlastnika; predpostavljajuć, da su sa glavnicom takodjer i kamati grun'ovnički uknjiženi.

Kao godišnje kamate od zajmova, koji su iz novčanih zavoda, bavećih se sa vjeresijskim poslom, podignuti i imaju se tečajem izvjestnih godina odplatiti: uzimlje se nepromienjeno za čitavo vrieme amortizacije ona svota koja po kamatnoj mjeri, ustanovljenoj u zadužnici, odpada na jednu godinu od uzajmljene glavnične svote. Ako odplaćivanje zajma započimlje ne prvoga dana godine, nego tečajem godine, tada se u prvoj i posljednoj godini amortizacionalnoga roka može kod ustanovljivanja porezu podvrženoga dohodka uzeti u račun samo razmjerni dio godišnjih kamata.

Kamate, pripadajuće od gruntovnički uknjiženih javnih poreza i erarskih zakupninskih i najamninskih zaostataka, nesačinjavaju predmet odbitka. (§. 13. zakonsk. članka XLVI. 1883.)

Kamati od zaostataka kupovina, odnosno 10 postotaka od istih ima se takodjer odbiti, ako se bezdvojbeno dokaže njihova obstojnost.

Ako vlastnik kupovnine nije gruntovno uknjižen, može se odbitak dozvoliti samo onda, ako stranke ugovorom dokažu, da su se pogodili, da će nekretninu tek onda gruntovno prenieti, kada ciela kupovnina uplaćena bude:

(F. U. S. 8876, 1885. V. 591.)

Ne samo 10 postotaka godišnjih kamatah od uknjiženih zajmovah, nego i 10 postotaka od uknjiženih životnih rentah — koje je dužan plaćati vlastnik nekretnine — imadu se odbiti.

(F. U. S. 1161, 1885. V. 355.)

§. 8. Obći dohodarinski prirez razpisuju u smislu §-a 11. o rukovanju javnih poreza glasećega zakonskoga članka XLIV: 1883. godišnje, sa valjanošću na jednu godinu, obćin-

Digitized by Google

ski organi (gradski porezni i računarski uredi, občinski bilježnici.)

U pogledu postupka, koji se kod razpisivanja sliediti ima, mjerodavne su ustanove spomenutoga zak. čl. XLIV: 1883. sa nadopunjenji, sadržanimi u dole sliedećih §-ih 9., 10., 11., i 12. —

§. **9.** Svotu poreza, spomenutih u §§-ih 9. 10., 11. i 12. z. čl. XLVI: 1883. ustanovljuju ureda radi občinski organi (gradski porezni uredi) pod kontrolom kr. por. nadzornika. Naprotiv u §-u 13. spomenute kamatne dugovine dužni su porezovnici očitovati načinom, ustanovljenim u §-u 8-om zak. članka XLVII: 1873. (§. 14. z, čl. XLVI. 1883.)

Na porezne svote odnoseće se uredovne podatke daju:

1) na tekuću godinu glaseći registri razpisivanja poreza;

2) zabilježenja, vodjena kod občina;

a) o čistom dohodku zemljištnih, od poreza privremeno prostih posjeda;

b) o čistom najamnom dohodku iznajmljenih, od poreza privremeno oprošćenih kuća i kućnih djelova i

c) o kućah i kućnih djelovih, privremeno od poreza prostih, što ih vlastnici upotrebljivaju, te koji da nisu od poreza oprošteni, spadali bi pod razrednu kućarinu. (Opazka 1. sbirke.)

§. **10.** Potrebštine, oblik očitovanja, mjesto i vrieme njihove predaje, ustanovljuje ministar financija putem naredbenim; glede očitovanja kamatnih dugovina opažuje se, da je svotu još platiti se imajuće glavnice i pripapajućih od nje kamata, zatim datum obveznice i njene uknjižbe, ime i stan vjerovnika, porezovnik dužan očitovati točno i primjerno istini tomu stanju čina. Ako bude dotična obveznica uknjižena na više nepokretnosti, imaju se njene godišnje kamate odbiti od dohodaka svijuh nepokretnosti, što za hipoteku služe, u kojem će slučaju razpisivanje općeg dohodarinskog prireza glede svih tih nepokretnosti biti u onoj občini, gdje porezovnik polag občenitog popisa svoj redoviti stan drži (§. 8. zak. čl. XLVII: 1875.)

Glede oblika, potrebštine valovnicah i glede vremena njihova podnašanja naredjuje se sliedeće:

1. Porezovnici dužni su točno i pravomu stanju stvari primjerno valovati svotu do konca poreznoj godini predhodeće godine faktično još neplaćenog ostatka glavnice i jednogodišnju svotu od ove odpadajućih kamata, datum obveznice i uknjižbe, kao i ime i stan vjerovnika.

Kod zajmovah, uzetih od vjeresijskimi poslovi bavećih se novčanih zavoda, valja valovati onaj iznos, koji polag u obveznici ustanovljenog kamâtnika (kamatne mjere) odpada iza uzajmljene glavnične svote na jednu godinu.

2. Ako je dotična obveznica uknjižena na više komplexah dobara ili na nepokretnosti, koje leže u različitih občinah, onda je porezovnik dužan okolnost tu uz imenovanje dobara, odnosno občina, takodjer valovati i imade

Digitized by Google

pravo podjedno označiti onu nepokretnost, kod koje će se iz ukupnog prireza hipotekarno založenih nekretnina odbiti godišnji k a m a t n i p o s t o t a k.

3. Ako se porezovnik nesluži sa pravom, označenim u točki 2-oj, onda se obći dohodarinski prirez glede svih nepokretnosti u onoj občini imade odbiti, u kojoj porezovnik polag občinitoga popisa svoj redoviti stan drži.

U takovom slučaju dužno je poglavarstvo one občine za tri dana, računajuć od dana podnešenja valovnice, pozvati poglavarstva onih občinah, u kojih hataru dotične nekretnine leže, da izkažu od tih nekretnina na tekuću godinu razpisani izravni porez i zemljorazteretni prinesak. Pozvana občinska poglavarstva obratno dužna su priposlati izvadak registra, u kojem su izkazani spomenuti porezi i prinesci, takodjer za tri dana občinskom poglavarstvu, koje za to moli, i ovo kod dotičnog rednog broja registra u rubriki „Opazka" zabilježiti. U takovom slučaju neimade se iza u izvadak uzetih nepokretnina obći dohodarinski prirez odmjeriti u onoj občini, čije poglavarstvo poslalo je izvadak registra.

4. Občinska poglavarstva (gradski porezni uredi) izdavat će za valovanje služeće bjelice dotičnim porezovnikom po želji ovih bezplatno.

5. Glede očitovanja maloljetnih i pod skrbničtvom stojećih osoba, kao i ostavština i stečajnih gromada, mjerodavni su propisi, postojeći glede valovanja tecivarine. (Vidi stranu 188. i sliedeće strane ove zbirke zakona i propisa ob izravnih porezih).

6. Valovnicu ima podpisati porezovnik ili njegov punomoćnik.

7. Valovnice, pošto su shodnim načinom izpunjene i podpisane imadu se najdulje do konca mjeseca siečnja porezne godine občinskom poglavarstvu (gradskom por. uredu) podnieti. (Opazka 1. sbirke.)

— U onih slučajevih, kada porezovnik, ili njegov zakoniti zastupnik iz neodklonivih i od njega neovisnih uzrokah nije mogao valovnice u zakonitom roku podnieti, imade po analogiji §. 5. z. čl. XLIV. 1883. mjesta molbi za opravdanje, koja se ali ima podnieti za 15 danah, računajuć od zadnjeg dana propuštenoga roka.

Ako upravno povjerenstvo tu molbu uvaži, može i meritum odmah razpraviti.

(O. m. f. 3. svibnja 1886. broj 81090. 1885. broj 18. P. K. od godine 1886.)

Ako je stranka zakasnila prijaviti kamatne terete, nu odnosnu svoju molbu podniela je prije, nego je gornja okružnica ministarstva financijah od 3. svibnja 1880. br. 81090. 1885. (P. K. br. 18. 1885.) obnarodovana — ne može se nju izključiti iz pogodovnosti, koju pruža upitna okružnica, već se njena molba — ako i nije druge podniela — ima smatrati opravednom molbom i kao takova rješiti.

(Po sebi se razumieva, da ovo valja samo za godine 1886. i 1885.)

(F. U. S. 8963. 1886. V. 758.)

V a l o v n i c u mogu samo vlastnici nekretnine ili njihovi pomoćnici podnieti.

Zakupnik nekretnine dakle — bez punomoći nemože valovnice podnieti i po njem podnešena valovnica neće biti uvažena, ma bio on obvezan po ugovoru plaćati sve izravne poreze od odnosne nekretnine, dakle i obći d o h o d a r i n s k i p r i r e z.

* (Točka 6. opazke poslie §. 10. provedbenoga naputka broj 10730. 1884. i F. U. S. 9625. 1886. V. 631.)

Okružnicom br. 31409. 1886. (P. K. br. 25.) odredilo je ministarstvo najstrožije, da nadzornici pod teretom naknade imadu paziti kod obredjivanja, da li občinski organ nije uvažio i takove kamatne terete, koji su prijavljeni izvan roka (poslie 31. prosinca.)

Digitized by Google

Kada je glavnica samo predbilježena na nekretnost — uz teret opravdanja, dok opravdanje neusliedi, nemože se u ime 10 postotaka od kamatah ništa odbiti.

(F. U. S. 9876. 1885. V. 529.)

Ako porezovnik na svojih, u više občinah ležećih nekretnostih uknjižene dugove valuje, ma i pravodobno samo kod jedne občine, navevši ih sve po redu, pa ako su ti dugovi i dokazani, — imade se svaki pojedini dug uzeti u obzir kod občine, u valovnici označene (naime kod občine, gdje nekretnost leži.)

(F. U. S. 5511. 1884. V. 324.)

Zato, što je valjda valovnica manjkavo sastavljena i neodgovara propisom, nemože se jednostavno mimoići. (Nego valja ju nadopuniti dati.) U smislu §. 16. z. čl. XLIV. 1883. dužni su naime občinski bilježnici odnosne razpisne registre sastaviti na temelju tih valovnicah, ali eventualno i saslušanjem stranakah, ako je naime valovnica manjkava.)

(F. U. S. 2232- 1885. V. 342.)

§. 11. Obći dohodarinski prirez imade se na način, ustanovljen u §§. 9., 10., 11., 12. i 13. zak. članka XLVI: 1883. izračunati i

a) iza zemljištnog posjeda kuće u posebnom u tu svrhu sumarnom i razpisnom registru, a

b) iza ostalih u §-ih 9. i 10. zak. čl. XLVI. 1883. spomenutih dohodaka i beriva u posebnih, u razpisni registar odnosnih temeljnih poreza uvrštenih rubrikah razpisati.

§. **12.** Občinski organi razpisuju obći dohodarinski prirez na teret svih porezovnika občine, dakle i na teret onih porezovnika, koji izravni svoj porez u smislu §. 42. zak. čl. XLIV. 1883. plaćaju kod kr. por. ureda.

Občinski organi dužni su od zemljištnog posjeda i od posjeda kuće odpadajući obći dohodarinski prirez razpisati u razpisnom registru, sastavljenom polag obrazca pod A. koji se kod kr. por. ureda bez plateža u gotovom naručiti može, te na strani naslova registra na temelju občinskog poreznog arka zabilježiti one svote, koje su pod imenom zemljarine, najamne i razredne kućarine, u godini razpisa na sve porezovnike občine razpisane, za da porezni nadzornik bude u stanju prosuditi valjanost ili nevaljanost razpisnog operata. Občinski organi dužni su spomenute popisne i razpisne registre u svrhu obredjenja priposlati kr. por. nadzorniku, i priklopiti im sliedeće izprave.

a) valovnice porezovnika;

b) u točki 3-oj opazke 1-e odnoseće se na §. 10. spomenute izvadke registra, koje občina izdaje;

c) polag obrazca pod B. sastavljeni popis na temelju valovnicah porezovnikah pronadjenih kamatnih dohodaka

Digitized by Google

U svrhu razpisivanja iza u točki b) §-a 10. spomenutih dohodaka i beriva odpadajućeg općeg dohodarinskog prireza, dužan je kr. porezni nadzornik učiniti takovu odredbu, da se one rubrike razpisnog registra dotičnog temeljnog poreza, koje služe za ubilježenje zaokruženih poreznih svota, izpune polag stavakah, te da se svota prireza iza glavnoga iznosa, koji se nakon sbrojenja svih stavaka ukazuje, sumarno ustanovi.

Iza toga ustanovljenja imade se razpisni registar izdati obćini sa nalogom, da se primjereno sumarnomu razpisivanju obći dohodarinski prirez izračuna polag stavakah, te nakon toga, da se razpisni registri u smislu §§-a 16. i 18. zak. čl. XLIV: 1883. na javni ugled izlože.

§. **13.** Postupak, koji se slieditи ima, kada se tečajem godine snizuje ili briše mjera općeg dohodarinskog prireza, normira:

a) §. 14-i ovoga naputka u pogledu onoga prireza, koji je počamši od g. 1884. na temelju zak. članka XLVI: 1883. razpisan;

b) §. 15-i ovoga naputka u pogledu onoga prireza, koji je u vremenu prije godine 1884. na temelju zak. čl. XLVII: 1875. razpisan.

§. **14.** Svota općega dohodarinskoga prireza, ustanovljena polag ustanova, sadržanih u zak. čl XLVI: 1883., snizit će se, dotično brisati će se ureda radi, ako se iz zakonitih razloga snizi ili briše svota državnoga poreza i zemljorazteretnoga prineska, koji temeljem razpisivanju onoga poreza služiše.

Sniženju prireza temeljem služeći porez i zemljorazteretni prinesak takodjer se ima — prije nego se odmjera poreza izvrši — zaokružiti takovim načinom, da se svota izpod jedne forinte ima za čitavu forintu uzeti.

Ako bi kod s dugovi obterećenoga zemljištnoga ili kućnoga posjeda svota sniženoga dohodarinskoga prireza veća bila od one svote, koja je kao prirez od spomenutoga zemljištnoga i kućnoga posjeda, s uvaženjem kamatnih dugova, za dotičnu poreznu godinu razpisana bila, tada se sniženje prireza može samo do visine iznoska toga prvobitno razpisanoga prireza dozvoliti.

(Vidi §. 15. z. čl. XLVI: 1883.)

Obći se dakle dohodarinski prirez

1. snizuje ako se drž. porez i zemljorazteretni prinesak od tek. god. koji je služio temeljem razpisivanju prireza, iz zakonitih razloga snizi;

2. briše, ako stranka dokaže:

Digitized by Google

a) da neposjeduje imetak, iza kojega je u tekućoj godini podvrgnuta oporezovanju ili

b) da posao, zanimanje, službu, iza čega je u tekućoj godini oporezovana, netjera. (Opazka 1. sbirke.)

U slučajevih, spomenutih u opazci 1-oj, valja obći dohodarinski prirez izpravljati u onom popisu, u kojem je odgovarajući temeljni porez odpisan.

Ako se snizuje prirez, odpadajući iza zemljištnoga ili kućnoga posjeda imade se u spomenutom odpisnom popisu iztaknuti i svota prvobitno razpisanog prireza. (Opazka 2. sbirke.)

§. 15. Sniženje, dotično brisanje dohodaka, koji su služili temeljem razpisanju do konca godine 1883. u smislu zak. članka XLVII: 1875. propisanoga občega dohodarinskoga prireza može kod oblasti, označenih u zak. čl. XLIV.: 1883., slovećem o rukovanju javnih poreza, zamoliti onaj, koji dokaže:

a) da imetka, od kojega je u prediućoj godini imao porez plaćati, više neposjeduje sasvim ili dielom, ili

b) nenastavlja onaj posao, zanimanje ili službu, od česa je u prediućoj godini plaćao porez. (§. 9. zakonsk. članka XLVII: 1875.)

Ako je za temelj razpisanja do konca godine 1883. razpisanoga občeg dohodarinskog prireza uzeti dohodak kod jedne ili druge vrsti poreza počamši od g. 1884. odpisan uslied razprave povodom priziva iii utoka, tada stavku občega dohodarinskog prireza treba i u onom slučaju ureda radi izpraviti, ako dotična porezu podvržena stranka i nije za to osobito molila, nu izpravljenje mora se isto tako, kao i kod prvobitnoga razpisanja poreza, osnivati na novijem izračunanju ukupnih prihodnih činbenika, obzirom na zaokruženje, koje kod 100 for. premašujućih svota treba polag zakona upotrebljivati. (Opazka 1. sbirke.)

U pogledu u godini 1883-oj razpisanoga občega dohodarinskoga prireza izjavljuje se, da sniženju ovoga poreza nemogu temeljem služiti promjene u temeljnih, za godinu 1883-u ustanovljenih porezih, pošto je taj prirez razpisan na temelju za prediduću 1882. g. odmjerenoga temeljnoga poreza, primjećujuć ipak, da se u takovih slučajevih, kada u točki a) i b) ovoga §-a označene okolnosti tečajem g. 1883. nastupe, imade za onaj dio godine, koji iza prestanka por. predmeta sliedi, takodjer i obći dohodarinski prirez, uzevši u obzir spomenute činbenike, izpraviti, odnosno odpisati. (Opazka 2. sbirke.)

§. 16. U smislu z. čl. XLVI: 1883. odmjereni obći dohodarinski prirez ima se u čitavom svojem iznosu smatrati državnim porezom, od kojega se nemože razpisati niti municipalni, niti občinski, ni školski namet.

Postotak dohodarinskoga prireza, ustanovljenoga u netom spomenutom zakonu, ustanovljivati će glede pojedinih vrsti poreza zakonodavstvo od godine do godine u zakonu o državnom proračunu.

§. 17. Glede provedbe zak. čl. XLVII: 1875. ob občem dohodarinskom prirezu okružnicom od 14. siečnja 1876. pod br. 1251. izdani, te u broju 3. „Pénzügy Közlöny-a“ od iste godine izašli „naputak“ stavlja se izvan krieposti.

Digitized by Google

Obrazac B. k §-u 12. „Naputka“ *)

Sjedište kr. poreznog nadzornika.....

P o-

kamatnih dohodaka pronadjenih na te-

za godinu

1.	2.		3.	
	I m e	S t a n	I m e	S t a n
Redni broj popisnoga i razpisnoga registra obćeg dohodarinskog prireza	**V j e r o v n i k a** (na užitak kamatne ili doživotne rente ovlaštene osobe)		**D u ž n i k a**	

*) Obrazac A. t. j. razpisni registar obć. doh. prireza, radi množine rubrika nebijaše moguće ovamo uvrstiti.

Digitized by Google

broj 10.730 godine 1884.

Kotar poreznog ureda.....

pis

melju valovnica o kamatnih dugovinah

18.....

4.		5.	6.		7.		
Količina novčane glavnice		Kamatnik	Jednogodišnji iznos kamata (doživotne rente)		Broj stavke razpisnoga registra poreza na kamate glavnica i na rente, pod kojim je ovaj kam. dohodak oporezovan		Opazka.
for.	nč.		for.	n.	godine	broj stavke	

Digitized by Google

Županija.....
Kotar.....

Občina.....
Ulica..... Kćbroj.....

Valovnica

o kamatnih teretih i dugovinah na životnih rentah radi odbitka od dohodka, što no ima služiti temeljem odmjerenju obćega dohodarinskoga prireza.

Ime i gradjanski stališ valovatelja.....

1		2		3		4	5	6		7	8	9
Svota novčane glavnice		Kamatnjak		Godišnja svota kamata (životne rente)		Obveznice	Uknjižbe	Ovlaštenika na uživanje kamata (životne rente)		Označenje nekretn. na koju je obveznica uknjižena	Občina, u koje području leži nekretnina u stupcu 7. naznačena	Opazka.
for.	nč.	for	nč.	for.	nč.	Datum	God.	Ime	Stan			

U.....due.....188.....

Valovnica.

250

VI.

Porez

na poduzeća i zadruge, koje moraju javno polagati račune.

Temeljni zakon:

Zak. čl. XXIV: 1875.

Dopunitbeni zakon:

Zak. čl. LX: 1880.

Digitized by Google

Digitized by Google

Uvod

k zakonu o porezu na poduzeća.

Družtvena poduzeća imadu se prosuditi s dva gledišta: kao moralne osobe, koje se bave koristonosnim zanimanjem i kao poduzeća na ulaganje glavnica (potonje obzirom na dioničare ili članove.)

Polazeć sa ovog drugog gledišta dohodak iz družtvenog poduzeća, koji odpada u ime kamata i dividenda na pojedine dioničare i članove, spomenut je u zakonu o porezu na kamate glavnica i na rente; daklem u ovom zakonu taj dohodak nedolazi u obzir. S toga ovaj zakon ima pred očima spomenuta družtva samo kao moralne osobe, a predmetom poreza ima biti, samo onaj dohodak, koji se pokazuje kao uspjeh poslovnoga prometa družtva koji naime nakon odbitka svih sa tjeranjem posla skopčanih izdataka preostaje kao čist dobitak.

Pošto su pako u zakonu o porezu na kamate i rente kamatni dohodak i dividende dioničara i članova izuzete od oporezovanja, — valjalo je oporezovanje tih dohodaka osigurati posebnim zakonom i tim načinom, da porez plaća družtvo samo.

U z. čl. XXVI: 1868. o dohodarini spomenut je ovaj dohodak, kao u I. razred dohodarine spadajući; pošto pako potiče iz posla, zanimanja i radnje, to bi po svojoj naravi imao spadati u zakon o tecivarini.

Nu budući se cielo ustrojstvo i svrha dioničarskih družtva bitno razlikuje od privatnih poslova, jer su ustrojena na temelju pravila, koje državna oblast ima odobriti, dužna su račune javno polagati, a imetak svoj mogu samo u opredieljenih granica umnožavati — daklem ne kao ina privatna poduzeća neograničeno,

Digitized by Google

— to se na ova družtva nemogu uporaviti — barem svrsi shodno ne — ista ona načela i isti postupak, kao kod privatnih poduzeća.

Kod privatnika n. pr. obziri pravednosti i pravičnosti zahtjevaju uporabu trogodišnjega prosjeka radi izjednačenja; kod dioničarskih družtva tomu prosjeku nit ima mjesta, niti svrhe, već je posve pravedno, da se cieli čisti prihod podvrgne porezu.

Dotični prihod izkazuje družtveni javni računi (bilanca.)

Osim toga odredjuje z. čl. XVII: 1870. glede družtva, koja svoje poslovanje protežu na obe pole monarkije, da se njihov porez ima sporazumno izmedju ministerijah obe pole i razmjerno ustanoviti.

Sve te okolnosti zahtjevale su, da se oporezovanje dioničarskih družtva iz zakona o tecivarini izostavi i posebnim zakonom uredi.

Glavno je načelo zakonu: da družtvo ili poduzeće od cielog čistog prihoda, daklem i od dividenda, koje izplaćuje dioničarom, kao takovo na temelju svoje bilance plati odpadajući porez, a dotični dioničari usljed toga da se posebno, pojedince neoporezuju.

Digitized by Google

VI.

Porez

na poduzeća i zadruge, koje moraju javno polagati račune.

§. 1. U području zemaljah krune ugarske po tuzemcih i po inozemcih u obrtničke, trgovačke, novčarske i odpremne, ter kakove mu drago koristonosne svrhe u nadi na dobitak osnovana ili poslujuća, te na javno polaganje računah obvezana poduzeća i zadruge moraju od svojih poslovnih dohodakah prinositi porez po načelih i propisih, ustanovljenih u ovomu zakonu, ako nepodpadaju pod ustanove zakona, slovećega o rudarskom porezu.

Glavni znaci porezne dužnosti jesu sliedeći:

a) poduzeće treba da je u koristonosne svrhe u nadi na dobitak osnovano. Dakle znanstvene i umjetničke, gospodarsko-političke, humanističke i pod točku 10 §. 4. ovoga zakona nespadajuće dobrotvorne zadruge nespadaju amo, ako tek nije im svrha na dobitak upravljena. Nespadaju amo naročito oblastna ili po zadrugah uzdržavana nahodišta, pjestovališta, kao i takove zadruge, družtva i zavodi, što no se za uzgoj sirotah, za privremeno ili stalno podpomaganje osobah, koje su za zaslužbu nesposobnimi postale, nadalje za pružanje liečničke pomoći, za njegovanje bolestnikah ili za podmirivanje pogrebnih troškovah ustrojiše;

b) poduzeće treba da je u smislu z. čl. XXXVII: 1875. dotično u smislu svojih temeljnih pravila, svoje dozvolnice, obvezano na javno polaganje računah. (Opazka 1. sbirke.)

Inozemska obrtna i tvornička poduzeća, ako na području države ugarske imaju podružnicu ili skladište, nu neimaju ovdje na javno polaganje računa obvezano zastupstvo, podvržena su tecivarini III-a razreda glede ovdašnjega njihovoga posla. (Opazka 2. sbirke.)

Vidi z. čl. XXXVII: 1875. (Opažka 3. sbirke).

Poslovnim porezom može se obteretiti samo onaj — inim porezom jur neobterećeni dohodak, koji proizvire iz onog poslovnog djelovanja, u svrhu kojeg se je družtvo stvorilo.

Digitized by Google

2) Daklem prihod, koji potiče iz izžriebanih zemljorazteretnicah družtva i to iz diferencije medju k u p o v n o m i o d k u p n o m cienom, nije predmetom poslovnoga poreza.

(Isto valja i glede dobitka iz burzovne manipulacije papirah.)

(F. U. S. 11172. 1885. V. 724.)

Kazališno dioničko družtvo, ako dobitak izplaćuje kao devidende dioničarom, plaća poslovni porez od čistog dobitka.

(F. U. S. 5291: 1884. V. 319.

Nemože se uzeti pod porez onaj dohodak, odnosno višak dohodka, koji proiztiče iz večeg burzovnog kursa vriednostih papirah, koje družtvo posjeduje.

(F. U. S. 7294: 1884. V. 321.)

Družtva za samopodporu u obće podpadaju oporezovanju, daklem i družtva dnevničarah za samopodporu.

Družtva, koja polažu javno račune, ali im nije svrhom samopodpora, ako primaju u smislu temeljnih svojih pravilah uložke, nu dioničarom ili članovom svojim plaćaju od članarine — iz čistog dobitka — samo kamate, preostali pako dobitak obraćaju na dobrotvorne svrhe, plaćaju od cielokupnog čistog dobitka porez.

* (Mnogi misle, da ovakovo dobrotvorno družtvo spada pod ustanove točke 7. §. 2. z. čl. XXII: 1875. i da bi imalo prosto biti od poreza. Nu pošto je ono faktično novčano poduzeće, svrha mu je pribaviti novac, to se nemože izuzeti od poreza, tim manje, jer ovaj zakon (XXIV. 1875.) te iznimke neustanovljuje.

(F. U. S. 5431: 1885. V. 310.)

Potrošne zadruge (Consum-Vereine) činovnikah, plaćaju p o s l o v n i p o r e z.

(F. U. S. 7440: 1886. V. 752.)

Izuzimlju se:

a) dohodak u erarijalnom rukovanju stojećih ugarskih državnih željeznicah;

b) onih poduzećah dohodak, kojim je posebnim zakonom jamčen oprost od poreza, za vrieme oprosta od toga poreza.

O p a z k a 1.

U erarijalnom rukovanju stojeće ugarske državne ž e l j e z n i c e slieđeće su:

A) Sjeverne pruge.

Budapešta-Rutka, Hatvan - Miškolc, Hatvan - Solnok, Vamoš-Györk-Gyönyös, Füzeš Abony-Jegar, Breznica-Štavnica, Miškolc - Banréve, Zvolen-Banjska Bistrica Miškolc-Diosgyör, Budimpeštanska spojna, Banréve-Fülek, Banréve-Dobšina i Feled-Tisolc = 814·373 klmtr.

B) Južne pruge.

Žakanj-Zagreb-Karlovac-Rieka i Dalj-Brod = 432·855. klmtr.

C) Iztočne pruge.

Veliki Varadin-Brašova-Tömös, Kočard-Marošvašarhely, Töviš-Gyula-Fehérvar (Erdeljski Biograd), Kiš Kapuš-Veliki Sibinj = 633·179. klmtr.

Digitized by Google

D) Vagsko-dolinska pruga.

Požun-Trenčin, Réče-Prača, Trnava-Sered = 141.088 klmtr.

E) Tisanska pruga.

Cegled-Miškolc-Košice, Solnok-Arad, Püspök-Ladony, Veliki Varadin = 605·0 klmtr.

Ukupno 2626·495 klmtr. Od poreza prosto. (Osim toga 30,412 kilom. pobočnih prugah.)

Opazka 2.

Poduzeća, koja spadaju pod točku b) §. 2. sliedeća su:

A) Željeznice koje garancije države uživaju:

a) Pečuhsko-barčka željeznica.

Oprost od poreza prestao je dne 4. svibnja g. 2878. (§. 21. dozvolne izprave.)

b) Prva erdeljska željeznica.

Oprost od poreza prestao je dne 28. kolovoza g. 1879. (na temelju §. 3. naknadnoga ugovora doz. izpr.

c) Alföld-riečka željeznica.*)

Oprost od poreza prestao je danom 14. rujna g. 1881. (§. 25. dozv. izp. z. čl. VIII. 1868.)

d) Košičko-oderberžka željeznica.

1. Ugarski diel košičko-oderberžke željeznice.

Oprost od poreza prestao je danom 18. ožujka g. 1881. (polag čl. 8. naknadne pogodbe III. od 22. lipnja g. 1867.)

2. Ug. diel eperješko-tarnovske željeznice.

Oprost od poreza na kupone (Kamate od glavnicah) dospio je dne 30. travnja g. 1883. Porezni oprost željeznice traje dotle, dokle željeznica garanciju države uživa. Iza sjedinjenja kriepostan je amo zasiecajući rok košičko-oderberžke željeznice, to jest oprost od poreza iztekao je dne 18. ožujka godine 1881. (§. 8. zak. čl. XXXVIII; godine 1879.) (zak. čl. XIV. g. 1871.

e) Aradsko-temišvarska željeznica.

(U poslovodstvu državnih željeznicah.)

Željeznica dohodarinu i tecivarinu sve dotle neplaća, dokle garanciju države uživa. Oprost od poreza na kupone (kamate od glavnicah) iztekao je počam od 6. travnja g. 1881. (z. čl. XXXVII: 1868.)

f) Sjeverno-iztočna željeznica.

1. Glavna pruga (I. reda.)

Družtvo je oprošteno od tecivarine i dohodarine, dokle garanciju države uživa. Oprost od kuponskog poreza dospieva 21. listopada god. 1883. (z. čl. XIII: 1868.)

2. Pruga II. reda. (Nyiregyhaz-Ungvar.)

U pogledu tecivarine i dohodarine stoji ono isto, što je glede glavne pruge rečeno; oprost od kuponskoga poreza dospjeo je 30. ožujka g. 1883. (z. čl. XXVIII: 1870.)

*) Opazka: Sada je drž. željeznica.

Digitized by Google

g) Ugarska zapadna željeznica, diel ugarski.

Oproštena je od tecivarine i dohodarine dokle garanciju države uživa. Oprost od kuponskoga poreza dospio je 30. travnja g. 1883. (z. čl. V. 1869.)

h) Gališka željeznica: diel ugarski.

Neplaća tecivarinu i dohodarinu sve dotle, dokle državnu garanciju uživa. Oprost od kuponskoga poreza dospieva 29. svibnja g. 1833. (§. 28. dozv. izp. z. čl. VI. 1869.)

i) Dunavsko-dravska željeznica.

Tecivarina i dohodarina kao kod. galičke. Oprost od kuponskoga poreza dospieva 19. srpnja 1883, (z. čl. XXXIII. 1870.

B) Jamstvo države nezahtievajuće ili neuživajuće (negarantirane) željeznice.

a) Gjur-Šoprun-Ebenfurtska željeznica.

Oproštena je 30 godinah od tecivarine, dohodarine i poreza na kupone, to jest od 3. siečnja 1876. kao od dana otvorenja. (zak. čl. XXVII: 1872.)

Dospieva dakle 2. siečnja 1906.

b) Banréve-nadašdska željeznica.

Željeznica je od dohodarine i od inoga poreza, koji će se mjesto iste možda kasnije uvesti, oproštena 20 godinah računajuć od kako je otvorena, ako čisti dohodak nepokriva $7^1/_2\%$ kamate uložene ciele glavnice. Ako bi dakle dohodak premašio uglavljene kamate, tada će se dohodarina imati i prije izteka 20 godinah plaćati.

Željeznica otvorena je 10. ožujka g. 1873. dakle pogodnost dospiela 9. ožujka 1883. Oprost od kuponskoga poreza traje takodjer 20 godinah računajuć od dana otvorenja ili uključivo do 9. ožujka 1893.

c) Ces. kr. povl. južna željeznica.

Oprost od poreza dospieva 31. prosinca g. 1889. (§. 5. zak. čl. XLIV: 1880.)

d) Ces. kr. povl. austr. državna željeznica.

U pogledu poreza odredjuje z. čl. XVII. 1870. za stare pruge.

Za nove pruge stoje sliedeća:

1. Valkany-Perjamoš.

Od otvorenja željeznice računajuć, neplaća 30 godinah niti tecivarinu, niti dohodarinu, niti ini porez, koji će se možda kasnije mjesto ovih uvesti. Oprost od poreza dakle traje od 26. listopada 1870. do 25. listopada 1880. (zak. čl. XXVII. 1870.)

2. Vojtek-Bogšan.

Kao prije. Oprost od poreza traje dakle od 5. rujna 8. 1874. do 4. rujna 1904. (z. čl. XXVIII. 1872.)

3. Temišvar-Oršava,

Oproštena je od dohodarine i tecivarine, dok čisti dohodak nedostigne 1 milijun forintih, zbog čega se poseban račun ima voditi.

Digitized by Google

4. Veliki Šurany-Nyitra.

Kao kod valkanjsko-perjamoške, oprost od poreza traje dakle od 19. studena 1876, do 18. studena 1906. (zak. čl. XLIII. 1875.)

5. Totmegyer-Šurany.

Kao prije. Oprost od poreza traje dakle od 15. siečnja g, 1874. do 14. siečnja 1904. (§. 23. z. XLIII. 1875.)

e) Mezőtur-szarvaška željeznica.

Od otvorenja počamši 30 godinah neće plaćati niti tecivarinu niti dohodarinu, niti ini porez, koji će se mjesto ovih možda kašnje uvesti. Oprost od poreza traje dakle od 1. svibnja 1880. do 30. travnja 1910. (§ 20. zak. čl. X. g. 1879.)

f) Arad-körösdolinska željeznica.

Kao prije 30 godinah. Oprost od poreza traje dakle od 1. veljače 1877. do 31. siečnja 1907. (§. 23. z. čl. XLIV. 1875.)

g) Njitra-V.-Tapolcsajnska željeznica.

Kao prije 30 godinah. Oprost od poreza traje dakle od 15. rujna 1881. do 14. rujna 1911. (z. čl. XXXIII. 1879,)

h) Samošdolinska željeznica.

Kao što njitra-tapolčanska željeznica. Oprost od poreza traje dakle od 15. rujna 1881. do 14. rujna 1911. (§. 23. z. čl. XXXII. 1879.)

C. Brodarstvena poduzeća.

Dioničarsko družtvo franjinoga kanala.

Oprošteno je 20 godinah od dohodarine računajuć od dospietka roka za dovršenje radnjah. Spomenuti rok uglavljen je na dan 1. kolovoza god. 1875. po tome oprost od poreza traje od 1. kolovoza 1875. do 31. srpnja g. 1895. (§. 6. i 19. dozv. izpr. z. čl. XXXIV. 1870.

§. 3. Kao porezu podvrženi dohodak uzimlje se prosjek trogodišnjeg poslovnog uspieha prije porezne godine. Ustanovljujuć godišnji poslovni uspieh mogu se od brutto dohodka odbiti stavke sadržane pod točkami 1—10. §. 4.

Vidi opazku k' §. 8. (Opazka 1. sbirke.)

Ako je oporezovanje jur pravnu moć zadobilo, nemože se naknadno oporezovati više nikakov dohodak za minulu godinu, makar je izostala iz oporezovanja koja stavka bilance.

(F. U. S. 5220: V. 313.)

Kada se dva novčana zavoda, koja javno polažu račune, ili dva takova poduzeća sjedine, odnosno stope jedno u drugo tako, da su dioničari družtva, koje se ujedinjuje (pretapa) u drugo, ovlašteni bud podmiriti si dati svoja prava i tražbine, bud postati dioničari družtva u koje je njihovo prešlo, i preuzeti primjereni dio pomnožanih usljed toga dionicah potonjega: u tom slučaju neima se kod oporezovanja sjedinjenoga družtva rabiti trogodišnji prosjek sbrojenih prošlogodišnjih poslovnih dohodakah obiuh zavodah, nego jedino prosjek prošlogodišnjih dohodaka još postojećega družtva, jer članovi razišloga se družtva nisu obvezani postati dioničari drugoga, daklem cieli imetak niti ne prelazi na sjedinjeno družtvo.

(F. U. S. 2097. V. 166.)

Digitized by Google

§. 4. Medju upravne i poslovne troškove broje se, dotično odbijaju od brutto dohodka:

1. u ukupnom, po poduzeću izkazanom dohodku sadržani dohodak od nepokretnog imetka, na kom je zemljarina, kućarina ili rudarski porez, ili od državnih obveznicah, na kojih je porez na kamate od glavnice ili kojim je posebnim zakonom zajamčen oprost od poreza;

Po tome dohodci, koji iz posjeda zemlje, kuće, rude, iz realnih pravah podpadajućih porezu na kamate glavnicah i na rente, proizticu, imadu se od ukupnih (dakle i iz tih nekretninah proizticućih) dohodakah družtva odbiti; naprotiv na držanje tih predmetah u koristonosnom stanju, dotično na njihovo obradjivanje obraćene troškove, kao i od njih plaćenu zemljarinu, kućarinu i porez na kamate glavnicah i na rente te prireze ovih, treba odlučiti od izdatakah družtva. (Opazka 1. sbirke.)

Državne obveznice, koje su podvrgnute porezu na kamate od glavnicah i na rente, nabrojene su kod opazke k' §. 1. z. čl. XXII. 1875. (Opazka 2. sbirke.)

Državne i municipalne obveznice, koje su posebnim zakonom proglašene kao proste od poreza, nabrojene su kod opazke k' §. 2. zak. čl. XXII. 1875. (Opazka 3. sbirke.)

Decisija br. XIII. Prigodom ustanovljenja poreza od posla poduzeća i zadruga, koje javno polažu račune, imadu se obzirom na §. 4. z. čl. XXIV. 1875. i §. 3. z. čl. VII. 1883. odbiti od nečistog dohodka one svote, koje je poduzeće ili družtvo izplatilo u ime poreza na kamate od glavnica od štedioničkih uložaka, što no su kod istog uloženi.

(Vidi sbirku decisija na kraju ovoga djela.)

Decisija br. XXVI. Kod ustanovljenja poslovnoga poreza poduzećah i zadrugah, koje javno polažu račune, ne može se od njihovog poslovnog dohodka odbiti tecivarina II. razreda, što ju poduzeće odnosno družtvo plaća od vlastite kuće; kao što ni tecivarina, što no je odmjerena i po poduzeću ili družtvu uplaćena od tantiemah članovah upravnoga vieća, isto tak oniti od tih porezah odpadajućobći dohodarinski prirez i občinski namet.

(Vidi sbirku decisija na kraju ovoga djela.)

Trošak za uzdržavanje zgradah — ne može se odbiti.

(F. U. S. 7294: 1884. V. 321.)

1. (Darovi u dobrotvorne svrhe, trošak za novine, pristojbe za trgovačku komoru i javne namete, nadalje svote obraćene na pričuvnu zakladu i kamati pričuvne zaklade ne mogu se kao izdatne stavke uvažiti i od poslovnog dobitka odbiti;

2. Naprotiv kamati od štedioničkih uložakah, uglavničeni kamati, kamati od reescomptiranih mjenica, plaće činovnikah i podvornikah, najamnine (stanarine), konačno počastne nagrade, nemogu se pribiti poslovnomu dobitku.

3. Ako je zavod u ime plaćah činovničkih pod tecivarinu IV. razreda manje valovao, nego je u to ime u bilanci faktično izdano, to se višak sadržan u bilanci, ako sačinjava faktično činovničku plaću, ne može oporezovati poslovnim porezom.

(Nego se ima naknadno oporezovati tecivarinom IV. razreda.)

(F. U. S. 4911: 1885. V. 885.)

Ako družtvo ima založnih obveznicah ugarskoga zemljovjeresijskoga zavoda i peštanske magjarske komercijalne banke, ne mogu se kamati od tih papirah odbiti od brutto dohodka: jer ovo nisu državne obveznice.
(F. U. S. 6293: 1885. V. 509.)

Digitized by Google

U bilanci medju izdatke uvrštena stavka poreza na kamate glavnicah, što ga je družtvo platilo od kamatah na uložke odpadajućih, ima se odbiti od godišnjeg brutto dohodka, da se izbjegne dvostrukom oporezovanju.

(F. U. S. 3641 : 1885. V. 361.)

(Vidi i decisiju br. XIII.)

2. Kamate od prioritetnih obveznicah, s obzirom na točku b) §. 6. o porezu na kamate od glavnicah i na rente glasećega z. čl. XXII: 1875. bilo da se nabavljena pomoćju tih obveznicah svota obrati na osnovanje poduzeća, bilo na njegovo razširenje, bilo napokon za nastavljanje posla;

Kamate od prioritetnih obveznicah zato treba odbiti, jer ove spadaju pod odredbe z. čl. XXII: 1875. ; to jest u koliko nisu posebnim zakonom udioničtvovane u oprostu od poreza, oprošćene su od poreza u smislu točke 12. §. 2. spomenutoga zakona, a u koliko tu zakonitu pogodnost nebi imale, dužno je družtvo na teret uživalacah kamatah platiti od njih pripadajući kamatni porez u smislu točke b) §. 6. spomenutoga zakona. (Opazka 4. sbirke.)

3. hamate hipotekarno osjeguranih glavnicah, s obzirom na točku c) §. 6. stvorenoga u tekućoj g. 1875. zakona o porezu na kamate od glavnicah i na rente, kano i one poslovne kamate, koje je poduzeće nezavisno od prioritetnih obveznicah, navedenih pod točkom 2. nabavilo i koje od stranih u svoj posao investiranih glavnica plaća;

Kamate hipotekarno osjeguranih glavnicah zato treba odbiti, jer od ovih imade se u smislu točke c) §. 6. z. čl. XXII. 1875. plaćati kamatni porez Nu opažuje se, da je samo one kamate slobodno odbiti, koje družtvo plaća iza glavnicah , koje su na vlastite njegove nekretnine osjegurane. (49.888. 1876. P. K. 47. 1876. Opazka 3. k' §. 6. z. čl. XXII: 1875. (Opazka 5. sbirke.)

4. troškovi, koji su potrebni u svrhu, da se njimi prvi ustroj izvede, i koji se jedanput za svagda učine, nego medju te se neuvršćuju niti uložci utemeljiteljah ne u gotovu novcu, niti probitci dani im možda kakovim god načinom, niti troškovi za uredjenje, koji no se u ime umale vriednosti i onako pokrivaju odbitci, dozvoljenimi pod točkom 5;

U ime troškovah utemeljenja odpisuju družtva redovito godimice stanoviti postotak, dotično stavljaju ga u izdatak . Pošto u smislu §. 199. z. čl. XXXVII: 1875. imadu se troškovi prvoga ustrojenja tečajem 5 godinah odplatiti, to se samo za trajanja toga vremena dopušta odbijanje troškovah utemeljenja. (Opazka 6. sbirke.)

5. oni troškovi, koji su potrebni za uzdržavanje našastarskoga nareda u dobru stanju, za stanarine potrebne u družtvene svrhe ter za pisaće sprave, ako su na te svrhe tečajem poslovne godine zaista i izdani;

Po tome se samo na popravke, a ne na novo pribavljene narede obraćeni troškovi mogu odbiti. (Opazka 7. sbirke.)

6. One svote, koje se ulažu u pričuvnu zakladu ustrojenu za to, da se njom nadoknadi prouzročena iztrošenjem makinah,

Digitized by Google

tvorničkih spravah i drugoga poslovnoga nareda, omala vrednosti, sve donle, dok nebudu tomu svojemu opredieljenju oduzete;

U smislu §. 199. trg. zak. (XXXVII : 1875.) imade se imovina društva uvrstiti u vriednosti, koja odgovara vriednosti, što su imali pojedini predmeti posledniji dan poslovne godine; nu prigodom toga popravljenja društvene imovne bilance dopušta se, da se od temeljem poreza uzeti se imajućega brutto dohodka odbiju samo one svote, koje su odredjene za to, da se njimi u makinah, tvorničkih spravah i ostalih poslovnih naredih (dakle ne gubitci na tečaju ciene i u vriednosti družtveno vlastničtvo sačinjavajućih nekretninah) usliedi še omale vriednosti nadoknade; počem se dakle prigodom toga popravljenja uzima u obzir i iztrošenjem prouzročena omala vriednosti, to da nebi omala vriednosti dvaput u odpis došla, imadu se temeljnim pravilom primjerene omale vriednosti uzeti u imovnoj bilanci u primitak na naslov „amort zaciona zaklada". (Opazka 8. sbirke.)

— Troškovi nareda, kao ni svote uložene u pričučnu zakladu za naknadu možebitnih dobitakah — ne mogu se odbiti.

(F. U. S. 5220: 1881. V 313.)

Ova se točka odnosi samo na tvornička poduzeća, koja javno polažu račune.

(Vidi rješenja kod §. 15. z. čl. XXIX: 1875. glasom kojih kod tvornicah, koje ne polažu javno račune, ovakovom odbitku mjesta neima.)

(F. U. S. 5220 : 1884. V. 313.)

U ime naknade umanjenja vriednosti u pričuvnu zakladu uložene svote mogu se samo onda odbiti, ako su kao u to ime izdane uvrštene medju izdatne stavke bilance.

(Naredba ministarstva fin. od 6. svibnja 1883. br. 24939. naime odredjuje izrično, da se ovakove svote imadu u bilanci u posebnoj rubriki iztaknuti.)

(F. U. S. 6433 : 1885. V. 629.)

1. Ako iz zapisnika glavne skupštine proizlazi, da povišica pričuvne zaklade potiče iz jur oporezovanih dobitakah prošlih godina, u tom slučaju, ne može se takova povišica pribiti čistomu dobitku.

2. Nu povišica dohodka pričuvne takove zaklade, koja već postoji, ne može se odbiti od dobitka, odnosno ima se istomu pribiti i oporezovati.

(F. U. S. 10406: 1885. V. 573.)

7. svote, koje se u bilanci izkažu kao neutjerive tražbine. Te svote valja na vidiku držati, i prema tomu, postanu li od česti ili posve utjerivimi, posebno u prijetcih izkazati u svrhu, da se podvrgnu pod porez;

Kao dvojbene ili neutjerive tražbine smatraju se samo one, koje družtvena glavna skupština takovimi prizna i koje u bilanci izkazane budu za odpis, nu one, koje će možda vremenom postati dvojbenimi i neutjerivimi pak isto tako, nemogu se uvrstiti amo svote, koje su pod nazivom „pričuva za gubitak" navedene. (Opazka 9. sbirke.)

8. kod osiguravajućih zavodah;

a) za pokriće tekućih rizikah pristojbene pričuve prenešene za kašnje godine;

b) svote pristojbah, koje se iza počinjene štete ustanove, nu zaključkom godine još ne izplate;

Digitized by Google

Kod osiguravanjah spojenih sa pravom na učešće u dobitku, može se odbiti i obrok, koj osiguraniku pripada iz postignutoga čistoga dobitka. (Opazka 10. sbirke.)

Uzajamno osjeguravajuća družtva oproštena su od poreza samo glede izplaćenih naknadah štete i svojim članovom dozvoljenih predujmovah, u drugom pravcu upotrebljeni njihov dohodak podpada porezu. (Opazka 11. sbirke.)

9. svote za plaće ravnateljah, činovnikah i podvornikah, kano i za prisustvovnice ravnateljah i članovah upravnoga vieća, napokon pristojbe agentah kod osieguravajućih zavodah;

Amo spadaju beriva članovah na temelju §. 194. zak. čl. XXXVII. 1875. uzpostavljenoga nadzornoga odbora, kao i dobitne tantieme ravnateljstvenih članovah i činovnikah, koje pod III. razred tecivarine podpadaju. (Opazka 12. sbirke.)

Pristojbe agentah mogu se odbiti samo uz obvezu, da se istodobno podnese valovanje o berivih vučenih na naslovu takovih berivah, jer agenti podvrgnuti su u pogledu tih svojih berivah tecivarini III. razreda u smislu z. čl. XXIX: 1875. Rukovodni troškovi agentah imaju se pri valovanju naredati.

Počem i osjeguravatelj može imati prava na proviziju i rukovodn itroškovi niti su družtvu niti glavnoj agenciji poznati, i stoga glede pristojbah ovih nije moći družtvo na podnešenje valovanja obvezati, to se takova obveza ograničava samo na glavne agencije družtva. (Opazka 13. sbirke.)

10. kod zadrugah za obskrbu, hranitbu, predujme i u obće za samopodporu, koje u smislu svojih temeljnih pravilah svoju poslovnu glavnicu samo od svojih članovah iz njihovih glavnih uložakah sabiraju u obrocih, nepremašujućih mjesačno 4 a na tjedan 1 forintu, i koje svoj posao neprotežu na drugi koj dobitak ili granu zaslužbe, van na obskrbu, podporu, predujmljenje ili uzajmljenje članovom zadruge: kamatne svote izplaćene članovom zadruge do 6% glavnih uložakah;

*) Vidi decisija br. XXXII. u dodatku. Godina 1887. na kraju knjige.

— Družtva za samopodporu, koja izim redovitih tjedimičnih ili mjesečnih uložakah primaju i štedovne uložke, dužna su od cielog svog čistog dobitka platiti poslovni porez, dakle im ne pripada ova, odnosno pogodovnost §. 1. z. čl. LX: 1880.

(F. U. S. 2190: 1884. V. 189.)

Ako činovnici družtvah za samopodporu ne imadu ni stalne godišnje plaće, ni u štatutih opredieljenih tantiemah, nego im se u smislu štatutah može dogodice votirati nagrada: u tom slučaju ima se na temelju zaključka glavne skupštine izplaćena takova nagrada odbiti od poslovnog brutto dohodka.

*) (Neima dvojbe, da dotični činovnici od dobivene nagrade plaćaju tecivarinu III. razreda.)

(F. U. S. 6723: 1885. V. 647.

Ako družtva za samopodporu od svojih članova pobiru veći uložak od 4 for. mjesečno ili 1 for. na tjedan; ili ako doduše ne pobiru većeg uložka, nu od stranih drugih novčanih zavodah uzimlju zajmove, — ne uživaju pogodovnosti oprosta od poreza od 6 postotaka kamatnoga prihoda, i to ni onda, ako osim posudjivanja svojim članovom i neprotežu svoj posao na druge zaslužbene grane.

(Vidi decisiju br. XXXII. u dodatku god. 1887. na kraju knjige.)

Digitized by Google

— (Jer zakon (z. čl. XL. 1880.) pruža upitnu pogodovnost samo onim družtvom za samopodporu, koja iz prinosah svojih vlastitih članovah iste podpomaže. Čim ali družžtvo svoje poslovanje protegne i dalje, da i tudjim — pozajmljenim — novcem manipulira, prestaje pogodovnost.)

(F. U. S. 5393 : 1886. V. 730.)

Ako družtvo za samopodporu ma i od svojih članovah prima štedioničkih uložakah, ne uživa pogodovnosti ove. (§. 1. z. čl. LX. 1880.)

(F. U. S. 5289 : 1884. V. 298.)

Nečini razlike, da li se ovi 6% kamati izplaćuju članovom, ili pako pridodaju pričuvnoj zakladi zajedno sa ostalim dobitkom.

(F. U. S. 3465. 1884.)

Zadružnim ravnateljem, članovom upravnoga vieća i činovnikom u ime prisustvovnicah i tantiemah pripadajuće svote pako, kano dobitne tantieme popadaju na svaki način na temelju §. 16. zak. čl. XXIX. godine 1875. oporezovanju polag III-a razreda tecivarine.

Ustanove točke 10 protežu se i na prošlost, ako su dotične zadruge za polučenje u ovoj zakonskoj točki ustanovljene pogodnosti, podniele svoje obrazložene molbenice ministru financijah do konca prosinca god. 1880. (Opazka 14. sbirke.)

*) Još niekoja rješenja k §. 14.

Svota obraćena iz čistog prihoda posla na kamate pričuvne i mirovinske zaklade, nije poslovni izdatak, daklem se ima pribiti prihodu.

(F. U. S. 9832. 1885. V. 679.)

Ako zavod ima prostorije u vlastitoj kući, ima se po procjeni ustanovljena odgovarajuća najamnina odbiti.

(F. U. S. 9832. 1885. V. 679.)

Samo poslovni porez sa pripadci ne može se odbiti, ostali medju izdatnimi stavkami bilance nalazeći se porezi, plaćeni ne od posla, nego na drugom kojem naslovu (n. pr. zemljarina, kućarina) zajedno sa pripadci, imadu se odbiti.

(F. U. S. 9534. 1886. V. 562.)
(Vidi decisiju br. XXVI.)

Državni porezi od posla, obć. nameti, izdatci opredieljeni u dobrotvorne svrhe, svote obraćene na pričuvnu i mirovinsku zakladu, nemogu se odbiti, a ako su medju izdatci u bilanci uvrštene, imadu se dohodku pribiti.

(F. U. S. 2302. 1884. V. 109.

Iz čistog dohodka, odnosno od imetka odbijena na naslovu „umanjenje vriednosti“ svota ima se pribiti čistomu dobitku, odnosno nije prosta od poreza.

(F. U. S. 2204. V. 168.)

Dividende od dionicah drugoga družtva — odnosno iz takovih dividendah sastojeći dohodak, ima se odbiti, jer je porez od tih dividendah dotično družtvo jur platilo, a ovo drugo družtvo kao član onoga, kojega dionice ima i od njih dividende bere, nemože se po drugi put od jednog te istog dohodka oporezovati.

(F. U. S. 1970. 1884. V. 188.)

Razlika izmedju kupovne i prodajne ciene vriedn. papira (burzovni dobitak) ili dohodak na izžriebanih zemljorazteretnicah itd., nepodpada poslovnomu porezu. (F. U. S. 11702. 1885.)

§. 5. Od dohodka podvržena porezu i ustanovljena u §§-ih 3. i 4. ima se od svakih sto forintih plaćati 10 for. poreza, od kojega se 70% uzimlje za državni porez, a 30% za zemljorazteretni prinesak.

Digitized by Google

Iza državnoga poreza (razumievajuć amo i zemljorazteretni prinesak) ima se i obći dohodarinski prirez plaćati u smislu §. 9. zak. čl. XLVI: 1883. —

Državni porez zajedno sa županijskimi i občinskimi nameti, mogu se u poslovnoj bilanci kano izdatak zaračunati, nu tako, da se neodbiju od ukupnoga dohodka, jer su isti takove javne činitbe, koje ukupni dohodak družtva obterećuju. (Opazka 1. sbirke.)

§. 6. Dužnost plaćanja poreza počimlje prvim danom mjeseca, koji sliedi iza kako je poduzeće počelo raditi, a prestaje koncem onoga mjeseca, u kojem je poduzeće prestalo raditi.

Glede takovih družtvah, koja pod likvidaciju padnu, dužnost plaćanja poreza ne prestaje razvrgnućem posla, nego dovršenjem likvidacije, to jest odobrenjem likvidacionoga zaključnoga računa.

Ako koje poduzeće niti svoj posao, niti dokinuće istoga nije prijavilo, dakle s ni porez njegov nije mogao odmjeriti, imade se §. 90. z. čl. XLIV: 1883. uporaviti. (Opazka 1. sbirke.)

§. 7. Ravnatelji družtva ili ako je sjedište ravnateljstva u inozemstvu, njihovi punomoćnici, dužni su obaviestiti obć. poglavarstvo o začetku posla. Nadalje su dužni to prijaviti onomu kr. poreznomu nadzorniku, u kojega su području sjedišta ravnateljstva ili glavne agencije družtva, a u toj prijavi imadu točno naznačiti sjedište glavnih i podružnih zavodah, ter koliko je uplaćeno dioničke glavnice i pridati prijavi dva primjerka osnovnih pravilab, ter naznačiti sve one podružne zavode, od kojih namjeravaju ujedno porez podmiriti.

Osim toga dužni su poslovodje podružnicah obaviestiti takodjer i dotično občinsko poglavarstvo o začetku podružničkoga posla.

Promjenu osnovnih pravilah, a tako izdanje novih dionicah valja istim načinom i na istom mjestu prijaviti.

Kr. porezni uredi i občinska poglavarstva dužna su možebit prispjele im prijave, u pratnji jednoga primjerka osnovnih pravilah, saobćiti kr. poreznomu nadzorniku, a ovaj dužan je ma odkud prispjele mu takove izvještaje — uz priklop jednoga primjerka osnovnih pravilah i popisa ukupnih podružnicah i skladištah — držati u očevidnosti u posebnom registru i brižno čuvati izprave, koje sačinjavaju priloge toga registra. (Opazka 2. sbirke.)

Ako koje na javno polaganje računa obvezano poduzeće padne pod likvidaciju ili pod stečaj, treba se u smislu §. 206. trgovačkoga zakona (zak. čl. XXXVII: 1875.), obratiti na dotični trgovački sudbeni stol radi saobćenja izkazah, koji se o stanju likvidacije i stečajnoga posla svake godine saobštavati, podnašati imadu. (Opazka 3. sbirke.)

§. 8. Porez družtva razpisat će se uzamši u obzir ustanove §§-ah 3. i 4. na temelju b lance od trih godinah prije porezne godine, ako pak nebi posao kroz toliko godinah još postajao, tad na temelju bilance sastavljene za vrieme računajuć od začetka posla.

Kod družtvah, koja još nepostoje tri godine, porezni temelj se za prvu godinu može razpisati samo predbježno na temelju vjerojatnog dohodka družtvenoga, uz priuzdržaj naknadnog izjednačenja, imajućeg se učiniti prema uspjehu bilance, što će se u svoje vrieme predočiti, ter se s toga

Digitized by Google

može konačno ustanovljenje upitnog poreza faktično samo u drugoj godini, iza kako bude spomenuta bilanca predočena, ter na njenom t e m e l j u obaviti.

Pošto porez družtva za drugu poslovnu godinu može se posve onim načinom, kako kod oporezovanja prve poslovne godine samo nakon toga, kada bilanca dotične druge poslovne godine bude predočena, dakle u trećoj tekar godini konačno ustanoviti, to temeljem predbježnog razpisanja poreza u drugoj poslovnoj godini može se se samo od prve poslovne godine jur poznati dohodak družtva uzeti, a po sebi se razumjeva, da se u onom slučaju, ako je prva poslovna godina bila manjkava koledarska godina, t. j. ako dotično družtvo nije odmah s početka koledarske godine, nego je tečajem iste otvorilo svoj posao, ima se za drugu poslovnu godinu predbježno temeljem poreza uzeti se imajući dohodak putem razmjernog računa ustanoviti.

Nego porez družtva za treću godinu ima se razpisati već polag prosjeka čistoga dohodka, polučena i ustanovljena polag bilancah prediduće prve i druge godine. Ako bi u prvoj poslovnoj godini bilo manjkavosti, tad se i tu imade razmjerni račun uporabiti. (9250 : 1877., P. K. 10.: 1877.) (Opazka 1. sbirke.)

§. **9.** U pravilu razpisuje se porez na posao poduzeća u onoj občini, u kojoj je sjedište uprave poduzeća, a za inozemska družtva ondje, gdje je sjedište tuzemske glavne agencije.

Ona poduzeća, koja izvan občine, gdje je središnja uprava, imadu po drugih občinah, nu unutar područja ugarske države podružni posao, podružni zavod ili skladišta, plaćat će porez u sjedištu, gdje je glavno poduzeće, ako su podružni poslovi, podružni zavodi i skladišta sa glavnim poduzećem u tako tiesnu savezu, da se nemogu smatrati samostalnimi poslovi.

Nego ako je savez izmedju glavnoga poduzeća i podružnoga posla samo takav, da imadu oba skupnu upravu, tad se ima porezu posebice podvrći glavno poduzeće ili podružni posao u onoj občini, gdje se nalaze.

Ako kod družtvah nije poduzeću sjedište ono isto, koje je upravi, tad će se propisati 20% poreza na posao u sjedištu ravnateljstva, a preostalih 80% pako, koji odpadaju na dohodak poduzeća, koje se u sjedištu ravnateljstva nenalazi, u sjedištu poduzeća. U takovih će slučajevih ustanoviti porez na posao ono odmjerujuće povjerenstvo, koje je u mjestu, gdje je ravnateljstvo poduzeća.

Cieli porez željezničkih poduzećah odmjerivat će se u sjedištu ravnateljstva.

Porez, što ga ima povlašćeno austrijsko državno željezničko družtvo, prvo dunavsko parobrodarsko družtvo, kano i ona poduzeća, koja rade u obih državnih područjih monarkije, platiti u korist ugarskoga državnoga erara polag zak. članakah XVII: 1870. i XIII: 1873., ustanovit će se i pobrati na način, ustanovljen u tih zakonskih člancih.

Vidi odnosni dio ove sbirke.

Digitized by Google

§. **10**. Porez, što će se po ovom zakonu imat razpisati, ustanovljivat će se u smislu §. 8. na temelju valovanjah ravnateljah ili poslovodjah dotičnih porezu podvrženih poduzećah i zadrugah, što no se imaju u sjedištu ravnateljstva podnieti.

K valovanju dohodka dužan je ravnatelj ili poslovodja poduzeća priložiti po propisu ovjerovljen izvadak iz zaključka javne skupštine, što se odnosi na razdieljenje i izplaćanje dividendah od dionicah, dotično kamatah, ter bilancu o dohodku poduzeća. Ako su u bilanci sadržani i dohodci onakovih podružnih posalah, koji su u drugih občinah, te koji po §. 9. posebice plaćaju porez, tad se ima ta okolnost naznačiti na valovnom arku i izkazati koliki dohodak odpada na podružni posao.

Porez se odmjeruje načinom, opisanim u zakonskom čl. XLIV: 1883.

Pod bilancom, koja se o dohodku podastrti ima, razumieva se bilanca o dobitku i gubitku, a ne o poslovnom prometu glaseći izkaz, koj potonji može se tobož upotriebiti, nu temeljem oporezovanja nemože se uzeti.

U koliko bi se pri odmjerivanju poreza potežkoće pojavile, ove se kratkim putem, i to uz osobni doticaj sa ravnateljem poduzeća ili sa njegovim punomoćnikom razpršiti imaju, za da se takovim načinom preduprede svake dalnje nenuždne pismene razprave i prizivanja. (Opazka 1. sbirke.)

U pogledu razpisivanja poreza imaju se od vremena oživotvorenja zak. čl. XLIV. 1883. držati pred očima ustanove toga zakona. (Opazka 2. sbirke.)

Valovnicu, odnosno poslovnu bilancu dužna su i ona na javno polaganje računah obvezana poduzeća i zadruge podnieti, koje u smislu z. čl. XLIV: 1881. uživaju odnosne pogodovnosti, jer naime treba ustanoviti plaće i tantieme, koje nisu proste od poreza i jer odnosni zavod može eventualno imati prioritetnog ili hipotekarnog zajma, od kamatah kojega valja — uz jamstvo poduzeća — odmjeriti porez na kamate i na rente.

(O. m. f. 30. lipnja 1884. broj 34741. P. K. br. 23 od g. 1884.)

Osim bilance i izvadka iz zapisnika glavne skupštine (§. 10.) mogu organi zahtjevati i da se poslovni izdatci specializiraju i odnosni računi doprinesu.

(O. m. f. 13. listopada 1883. br. 62848. P. K. br. 40.)

§. **11**. Oni dielovi zakonskih članakah XXVI: 1868., XLIX: 1870., LVIII. g. 1871. i VII: 1873. slovećih o dohodarini, ter propisi stojeći glede te vrste poreza u krieposti, što no se ustanovam ovoga zakona protive, stavljaju se izvan krieposti, i ministar financijah se ovlašćuje, da ovomu zakonu primjerene nove nove praktične propise izdade.

Opazka 1.

Ove propise sadržaje ova sbirka.

Digitized by Google

§. **12.** *) Kriepost ovoga zakona neće se s obzirom na zak. čl. XXVIII. 1873. uzdržavajuć iznimku sadržanu u §. 5. ovoga zakonskoga članka, predbježno protezati na razvojačenu krajinu.

§. **18.** Porez na poduzeća i zadruge, što moraju javno račune polagati, odmjerivat će se polag ustanovah ovoga zakona počam od 1. siečnja g. 1875.

§. **14.** Provedba ovoga zakona povjerava se ministru financijah.

---

*) Protegnut je najnovijim zakonom XXXVII : 1886. sa svimi ostalimi izravnimi porezi.

Digitized by Google

VII.

Ob oporezovanju dohodka od glavnica, što no su kod novčanih zavodah smještene.

Temeljni zakon:

VII: 1883.

(Proglašen u „Sborniku zemaljskih zakona“ dne 7. veljače godine 1883.)

Digitized by Google

Digitized by Google

VII.

Ob oporezovanju dohodka od glavnica, što no su kod novčanih zavodah smještene.

§. 1. Dohodak od glavnica, što no su kod novčanih zavodah, koji se sa vjeresijskim poslom bave, i u smislu svojih pravila ovlašteni su na preuzimanje novčanih uloga, zatim kod štedionicah i kod svih onih zavodah, s kojimi je štedionički posao skopčan, smještene radi fruktificiranja na doznake, uložne izprave i tekuće račune, računa se k onim dohodkom, koji glasom zakonskoga članka XXII: 1875. podpadaju porezu na kamate glavnica i na rente.

§. 2. Od onoga iznoska, što će se pod naslovom kamata u §. 1. spomenutih glavnica izplatiti ili će se u korist uložitelja glavnici pripisati, ima se 10% u ime poreza na kamate glavnica i na rente platiti.

Iza ovoga poreza nemože se niti obci dohodarinski prirez, niti municipalni ili občinski namet razpisati.

Pogledom na ovu, kao i u §-u 10-om sadržanu jasnu odredbu zakona, glasom koje ovaj zakon stupa u kriepost počam od 1. veljače godine 1883., nemože biti dvojbe, da se u rieči stojeći 10%-ni porez imade zakonito od svih onih kamata bez obzira na njihovo vrieme dospjelosti plaćati, koji kamati će se počam od 1. veljače godine 1883. kao od dana, kada je zakon u kriepost stupio, faktično izplatiti. Naprotiv od onih kamata, koje je novčani zavod u mjesecu siečnju godine 1883. izplatio, imala se je u §-u 15-om z. čl. XVI: 1869. i u §-u 18-om z. čl. XXV: 1875. ustanovljena 3% biljegovina plaćati, kao što to k §-u 8-om priložena opazka jasno izriče.

Pravoj intenciji zakona jedino odgovarajući ovaj postupak ima se kano ravnalo sliediti i glede onoga poreza, koj pripada od kamata pripisanih glavnici, nu s tom iz zakona proizticućom preinakom, da se od jedne šestine u 1-oj polovici godine 1883. uglavničenih kamata imade 3%-na biljegovina, a od pet šestina istih imade deset postotni porez plaćati.

§. 3. Posjednici u §. 1. spomenutih glavnica nisu dužni iz tih glavnicah proizticući svoj dohodak u §. 7. zakonskoga

Digitized by Google

članka XXII. 1875. opredieljenim načinom radi oporezovanja valovati.

Naprotiv novčani zavodi dužni su svotu toga kamatnoga dohodka, i to:

a) svotu izplaćenih kamata četvrtgodišnto, zadnjega dana mjeseca ožujka, lipnja, rujna i prosinca svake godine;

b) svotu uglavničenih kamata četvrtgodišnto, zadnjega dana mjeseca siečnja i srpnja svake godine izkazati kr. poreznomu uredu na način, koj će ministar financija naredbenim putem urediti, ter istodobno odpremiti mu porez, koj od tih kamata u smislu §. 2. odpada, nego ovlašteni su na to, da taj porez mogu od izplaćenih ili glavnici pripisanih kamata zadržati.

Opazka 1.

Pošto poglavito od točnoga i pravilnoga vršenja ustanove ovoga §-a zavisi izpunjenje namjere cieloga ovoga zakona: to će dotični financijalni organi u tom pogledu slieditи imati sliedeći postupak:

a) Prije svega dužni su kr. porezni uredi o svih, u obsjegu njihova djelokruga postojećih, pod ovaj zakon spadajućih novčanih zavodih (štedionicah) posebni „Popis“ voditi, ter ovaj upisom tamo možda nastalih novijih novčanih zavoda (štedionica) od vremena do vremena dopunjavati.

b) Obrazac onoga izkaza, po kojem su dužni novčani zavodi svotu u ime kamata, spomenutih u §. 1. glavnica, izplaćenu u smislu točke a) §. 3. četvrtgodišnto, zadnjega dana mjeseca ožujka, lipnja, rujna i prosinca svake godine kr. poreznomu uredu izkazati, te mu iza ovih kamata u smislu §. 2. odpadajući porez istodobno odpremiti, prilaže se pod A).

Obrazac onoga drugoga izkaza pako, po kojem su dužni novčani zavodi u smislu točke b) §-a 3. svotu uglavničenih kamata polgodišnto zadnjega dana mjeseca siečnja i srpnja svake godine kr. poreznom uredu izkazati, te mu iza ovih kamata u smislu §. 2. odpadajući porez istodobno odpremiti, sadržaje se pod slovom B). (Odnosne obrazce v. na strani 174.)

Tiskanice ove dobiti će kr. porezni nadzornici već naskoro, putem ovdašnjeg nadzorničtva državnih sgrada u količini, odgovarajućoj ovdje poznatomu broju u obsjegu dielokruga njihovoga nalazećih se novčanih zavoda, predbježno za vrieme od dvie godine, ter će dužni biti kr. porezni nadzornici pomenute novčane zavode bez i najmanjega zakašnjenja providiti ovimi tiskanicami, na vrieme od dvie godine, sa pozivom, da sa uporabom izdanih im tiskanica, te uz četvrtgodišnto, dotično polgodišnto predloženje tih izkaza od vremena do vremena, porez iza izplaćenih dotično uglavničenih kamata nadležnomu poreznomu uredu uvjek točno odpreme.

Opazuje se tu, da će se u izkaz o porezu iza izplaćenih kamata za I. četvrt godine 1883. po dotičnom novčanom zavodu (štedionici), obzirom na §. 10, zakona, samo one porezne svote upisati te kr. por. uredu odpremiti imati, koje su u mjesecih veljači i ožujku 1883. g. pobrane.

c) Glede zaračunanja ovoga poreza na kamate od glavnica upućuju se kralj. porezni uredi, da ovaj porez na kamate glavnica u posebno vodjenom i ovim naslovom „Nuzgredni dnevnik o dopremljenom po novčanih zavodih u smislu zakonskog članka VII: 1883. porezu na kamate od glavnica“ providjenom dnevniku na temelju izkaza, predloženog po dotičnom novčanom zavodu (štedionici) kao primitak zaračunaju, da dotičnim novčanim zavodom (štedionicam) o dopremljenih poreznih svotah propisnu namiru izdadu, te da mjesečni uspjeh spomenutog nuzgrednog dnevnika u podnevnik izravnog poreza prenesu, od novčanih zavoda (štedionica) pako pre-

(Sliede obrazci A. i B.)

Digitized by Google

A.

Ime novčanoga zavoda.....

Izkaz

kamata, izplaćenih tečajem II. četvrta [1883. od glavnica, koje su kod spomenutog zavoda koristonosno uložene na doznačnice, uložne izprave i tekući račun, nadalje o 10-postotnom porezu na kamate i rente, pobranom u smislu §. 3. z. čl. VII : 1883.

Tekući broj	Oznaka izprave, uz koju je glavnica uložena	Svota izplaćenih kamata		10% porez na kamate i rente od tih kamata		Opaske
		for.	nč.	for.	nč.	
1	Doznake	400		40		
2	Uložne knjižice	1000		100		
3	Tekući račun	800	80	80	08	
4						
5	Ukupno	2200	80	89	08	
	t. j. dvie stotine dvadeset forinti i 8 nč.					

U dne 188

(M. P.)

Podpis :

.....

Gornji porez od 220 for. 08 nč. zaprimljen je pod stavkom 3. nuzgrednoga dnevnika poreza na kamate.

Kr. por. ured u dne 18

(M. P.)

N. N. porezmik.

N. N. protustavnik.

18

Digitized by Google

B.

Izkaz

kamata od glavnica, uloženih kod spomenutog zavoda na doznake, uložne knjižice, ine uložne izprave i tekući račun: koji pripadaju za II. četvrt god. 1883. ali su uglavničene; nadalje o 10-postotnom porezu na kamate i rente, koji je pobran u smislu §. 3. z. čl. VII: 1883.

Tekući broj	Oznaka izprave, na koju je glavnica uložena	Svota uglavničenih kamata		10% porez na kamate i rente		Opazka
		for.	nč	for.	nč.	
1	Dozrake	300	50	30	5	
2	Uložne knjige	600		60		
3	Tekući račun	880		88		
4	itd.					
5		1780		178	5	
	t. j. sto sedamdeset i osam frt. 5 nč.					

(M. P.)

Podpis

.....

Gornji iznos od 178 for. 5 nč. zaprimljen je pod st. 40 nuzgrednoga dnevnika poreza na kamate.

Kr. por. ured u dne 18.

(M. P.)

N. N. poreznik.
N. N. protustavnik.

Digitized by Google

uzete izkaze da nakon što su podatke primitka na iste stavili, pripošalju bez oklevanja dotičnomu poreznomu nadzorniku, koji će dužan biti na temelju ovih izkaza voditi poseban očevidnik, pomoćju kojega će moći u smislu §. 4. zakona uglaviti izpravnost i neizpravnost izkaza, koje u rukuh ima, sravniv ih u smislu niže sliedeće točke 4. sa knjigami ili zabilježkami novčanog zavoda, te će moći po dužnosti svojoj skrbiti za to, da se možebitni zaostatci utjeraju.

d) U svrhu, da se ova dužnost na porezu na kamate od glavnica kod por. i doh. računovodstva ministarstva financija u glavnih knjiga izravnih poreza propisati, i izpravnost po kr. poreznih uredih u primitak stavljenih svota kontrolirati uzmogne, dužan je kr. por. nadzornik na temelju od kr. poreznih ureda priposlanih mu izkaza nakon izmaka svake četvrt, odnosno pol godine posebni doznačni (propisni) popis posebnu doznačnu (propisnu) bilježku) sastaviti, u koji se kod svakog pojedinog por. ureda propisati imajuća gorespomenuta porezna svota čisto i jasno izkazati imade, te je dužan ovaj popis najkašnje za 15 dana, računajuć od roka u §. 3. zakona za uplatu poreza iztaknutoga, priposlati ministerijalnom računovodstvu za izravne poreze i za dohodarstva.

Za ovaj doznačni (propisni) popis imade se konceptna velika, za izravno poreze služeća tiskanica (sklad. br. III. 29.) upotriebiti (5864. 1883. P. K. br. 7.)

Opazka 2.

Porez, što ga u smislu §. 3. u govoru stojećeg zakona novčani zavodi uplatiti imadu, u koliko isti u bilanci novčanih zavodah medju primitkom predolazi kao svota, koju su dotični vlastnici glavnica nakmadili, ili je pako kao po samom novčanom zavodu plaćeni porez izvršten medju izdatke, imade se kod ustanovljivanja poslovnog poreza istih novčanih zavoda shodno točki 1. §. 4. z. čl. XXIV. od g. 1875. uvrstiti medju upravne i poslovne troškove, odnosno imade se od brutto (nečistog) dohodka odbiti.

Opazka 3.

Proti tomu, da se u zakonskom §-u 3. sadržana naredba imade u ondje iztaknutom roku točno izvršiti, nastala je kod njekih novčanih zavoda ona težkoća, da pošto se dotične poslovne knjige običavaju redovito svaki dan u podne zaključivati, to se u govoru stojeći izkaz u ustanovljenom roku sgotoviti i skupa sa dotičnim porezom kr. poreznom uredu uručiti već nije mogao.

Gledom na ovu obzira zaslužujuću potežkoću dozvoljuje se, da u sličnom položaju nalazeći se novčani zavodi mogu četvrtgodištno, uz priuzdržaj u prvih pet dana mjeseca sliedećega iza poslovne godine, bez naračunanja zateznih kamata obaviti se imajućeg izjednačenja, uplaćivati u državnu blagajnu poreznu svotu, odgovarajuću poslovnom uspjehu istog četvrtgodišta predhodeće godine (31. listopada g. 1883. br. 64.035. br. 44. P. K.)

§. 4. Za izpravnost u izkazu sadržanih podataka odgovorni su novčani zavodi, i kr. por. nadzornik ovlašćen je na to, da izpravnost ili neizpravnost tih podataka može sravnenjem izkaza sa knjigami ili zapisci zavoda ustanoviti dati.

Opazka 1.

U ovom §-u pruženo ovlaštenje imade se od vremena do vremena, te svake godine barem jedan ili dvaput izvršavati, nu kod izvršavanja toga imade se uz strogo obdržavanje ustanova, sadržanih u §. 17. z. čl. XLIV: 1883. odlučno izbjegavati svako upušćanje u razpravljanje nutarnje uprave novčanih zavoda i inih pitanja, koja sa predmetom izvidjenja nestoje u uz kom savezu.

Digitized by Google

§. 5. One porezne svote, koje u roku, iztaknutom u §-u 3-em, nebudu kr. poreznomu uredu odpremljene, utjerat će se od dotičnih novčanih zavodah na način izravnih poreza, zajedno sa godišnjimi 6% zateznimi kamati, koji će se računati dok kašnjenje traje.

§. 6. U §. 1. spomenuti novčani zavodi ovlašćeni su na to, da sedamdeset postotakah iznoska kamata, koje od svojih kod kojega od preuzimanjem novčanih uloga bavećega se takodjer u §. 1. spomenutoga novčanoga zavoda smještenih glavnica vuku i koji su u ovom zakonu ustanovljenim porezom oporezovani, mogu u smislu točke 1. §. 4. z. čl. XXIV: 1875. priračunati k upravnim i poslovnim troškovom, dotično odbiti ih od brutto dohodka.

U pogledu toga naročito upozoruju se kr: porezni nadzornici, da onih 70 postotaka iznosaka u ovom zakonu ustanovljenim porezom obterećenih kamata, glede kojih postotaka dozvoljeno je, da se mogu k upravnim i poslovnim troškovom priračunati, dotično od brutto dohodka odbiti, ustanove svagda najpomnijim sravnenjem, te ako bi izmedju valovanja novčanog zavoda o poslovnom dohodku i izmedju podataka, što ih u ruku imadu, opazili razlike, imadu razliku ovu i uzrok iste još prije ustanovljenja poslovnoga poreza na čistac dovesti i dotičnom novčanom zavodu shodno razjasniti. —

(Opazka 1. sbirke.)

— Samo od kamatah onih glavnicah može se odbiti 70 postotaka, koje su kod drugih zavoda uz doznačnicu, uložne knjige i ine uložne izprave ili uz tekući račun koristonosno uložene. Da je glavnica na ovaj način uložena, ima se kod odmjere dokazati.

*) (Naime razlika postoji izmedju koristonosnog uloženja glavnice, o kakovom je govor u §. 1. 3 i 6. i kad se glavnica posudi na mjenicu. U prvom slučaju naime plaća onaj zavod, kod kojeg je glavnica uložena, porez od kamatah na uložke i dužan je takove valovati; u potonjem ali slučaju nije na mjenicu posudjeni novac nitko dužan valovati, jer to nije uložak, već u zajam dani novac; zajmoprimaoc (dražtvo) nije od izplaćenih kamatah dužno poreza plaćati, te bi tako ovaj kamatni dohodak ostao bez oporezovanja.

Usljed toga valjalo je izreći, da potonji porez — ali ne kao kamatni nego kao poslovni porez, od svog dohodka plati zavod, koji zajam na mjenicu daje (§. 5. z. čl. XXIV: 1875.), a privatna stranka, koja zajam daje, porez na kamate u smislu §. 1. točke 2. i §. 4, zakonskoga članka XXII: 1875.) —

(F. U. S. 9832: V. 679.) i

(F. U. S. 7372: 1885. V. 667.)

Ako novčani zavodi ili privatne stranke kod kojeg novčanog zavoda ne ulažu svoje glavnice na doznačnice, uložne knjižice ili uložne izprave i tekući račun, nego novčanomu zavodu daju zajam na mjenicu, u tom slučaju zavod, koji zajam prima odnosno uzima, od kamatah toga zajma, ne plaća (po §. 2.) poreza na kamate; nego zajam pružajući novčani zavod plaća od dobivenih kamatah u smislu §. 5. z. čl. XXIV: 1875. poslovni porez; privatna pako stranka u smislu §. 1. točka 2. i §. 4. z. čl. XXII: 1875. porez na kamate.

Digitized by Google

Uprav s tog razloga ne može se kod ustanovljivanja poslovnoga poreza zajam pružajućega novčanoga zavoda od svote kamata, što no ih vuće od zajma danoga na mjenicu, odbiti u §-u 6. dozvoljenih 70 postotaka.

(F. U. S. 7372: 1885. V. 667.)

§. 7. Kamatni dohodci, koji se spominju u točkah 2., 3., 4., 6., 7., 8., i 14. §. 2. zakonskoga članka XXII: 1875., ako proiztiču od glavnica, smještenih kod novčanih zavodah u §. 1. ovoga zakona spomenntih, spadaju pod ustanove ovoga zakona.

Točka 9. §. 2. zakonskoga članka XXII: 1875. stavlja se izvan krieposti.

§. 8. Glede kamatnoga dohodka od glavnica u §. 1-om spomenutih, oprašta ju se novčani zavodi od plaćanja 3% biljegovine, što no je u § 15. zakonskoga članka XVI: 1869. i u §. 18. zak. čl. XXV: 1875. ustanovljena, i na posao odnoseće se izprave, kao cheques-i, blagajnače, doznake nepodpadaju biljegovnoj dužnosti.

Opazka 1.

Ustanove ovoga §-a imadu financijalni organi valjano pred očima držati, te kr. fin. ravnateljstva dužna su dotične podčinjene organe, ravnanja radi na to upozoriti i podjedno odrediti, da se na mjesec siečanj t. g. još odpadajuća 3-postotna pristojba, u koliko dosada još nebi učinjeno bilo, od dotičnih novčanih zavoda bez oklievanja utjera.

§. 9. Zadrugam za obskrbu, hranitbu, predujme i samopodporu u točki 10. §. 4. zak. članka XXIV: 1875. i u zakonskom članku LX: 1880. podieljene pogodovnosti ostavljaju se netaknute.

§. 10. Ovaj zakon stupa u kriepost dne 1. veljače g. 1883. provedba njegova povjerava se ministru financija.

Digitized by Google

Digitized by Google

VIII.

POREZ

na vožnju po željeznicah i po parobrodih.

Temeljni zakon:

z. čl. XX: 1875.

Dopunitbeni zakon:

zak. čl. LXI: 1880. (stavljen izvan krieposti.)

z. čl. XIV. 1887.

Digitized by Google

Uvod

k porezu na vožnju,

Ovaj zakon stvoren je radi povećanja državnih dohodaka. Pošto su željeznice i parobrodarska družtva ona poduzeća, koja državu ponajviše obterećuju garancijom kamata, to je i pravično bilo, da ova poduzeća služe sredstvom k' doprinašaju i k' umnoženju državnih dohodaka, odnosno pokriću državnih potrebština.

Spomenuta poduzeća posredujuć i omogućujuć promet tuzemski, zatim medju tuzemstvom i inozemstvom, — služe za veći promet robe, stvaranje trgovačkih saveza, otvorila su put trgovini u cieli sviet, a time omogućila, da su plodine i proizvodi mnogih krajevah vriednost zadobili i mogli se unovčiti; povisila su i pribod i vriednost zemljišta, time pako nastali su veliki probitci i za državljane, nije dakle nepravedno da se svi oni, koji ta kommunikacionalna sredstva rabe, — pritegnu i na dielomični prinesak k troškovom države, tim više, što im je svako kommunikacionalno sredstvo dosele nerazmjerno više stojalo, a država im je omogućila, da jeftinijimi kommunikacijami razpolažuć i svoje vriednote mogu bolje unovčiti.

Ovaj porez postoji i u Francezkoj i Italiji i to u većoj mjeri.

Zakonu ovomu daklem ta je jedina svrha, da se stvori novo vrielo državnih dohodaka.

I do g. 1875. pobirala se je doduše nieka pristojba od svake vozne karte i tovarnog lista (naime kod voznih karta od 50 nč. vozarine 1 nč., itd.) Gori iztaknuta svrha mogla bi se bila doduše postići i povišenjem ove biljegovine, nu zako-

Digitized by Google

nodavstvo pronašlo je svrsi shodnijim biljegovinu nepromienjenu pridržati, a uvesti poseban porez na vožnju.

Učinilo je to pako pribaviv si prije osvjedočenja, da ovaj novi porez neće služiti na uštrb prometa, jer akoprem je usljed ovog poreza svaka vozna karta i pristojba za 10—15% poskupila — to ipak vožnja željeznicom ili parobrodom ne samo da je udobnija i brža — već i nerazmjerno jeftinija od svake druge vožnje.

Veću prtljagu obično samo imućniji nose sobom, a kao brza roba (Eilgut) predaje se redovito, roba, koja ima veću vriednost, daklem kod obih mogla se je udariti veća stavka. Ostala teretna roba obterećena je manjom stavkom.

Opravdano je i to, što su posebne veće stavke ustanovljene za posebne vlakove, kabinet-e i posebna kola ili odjelekolah.

Digitized by Google

A.

Zakon (novi).

Zakonski članak XIV. od godine 1887.

o preinaci njekojih ustanova zakonskoga članka XX. 1875., slovećega ob oporezovanju porabe željezničkoga i parobrodarskoga odpremljivanja.

§. 1. Zakonski članak LXI. od godine 1880. stavlja se izvan krieposti.

§. 2. Uvod, kao i §. 1, zak. čl. XX. 1875. preinačuju se na sliedeći način:

Za vožnju po željeznicah i po parobrodih, nadalje po inih sa brodarskim pismom providiti se imajućih takovih vodenih vozilih, na kojih se strane osobe i roba uz pobiranje pristojbe i uporabom parne vozne sile unutar granica zemalja krune ugarske odpremaju, imadu putnici i odpremači, odnosno preuzimatelji pošiljaka, eventualno predavatelji istih, plaćati sliedeće porezne stavke:

a) za odpremu osoba 18% (prije 15%) vozarine;

b) za odpremu prtljage 18% (prije 15%) odpremne pristojbe, računane od prevage, premašujuće od vozarine prosti dio prtljage;

c) za posebne osobne vlakove i osobne parobrode 18% (prije 15%) od ukupne odpremne pristojbe;

d) za stvari, koje se šalju brzom odpremom, 7% od vozarine, a za stvari, koje se šalju teretnom odpremom, 5% (prije 3%) iste;

e) 18% (prije 15%) najamnine za najam posebne kabine na parobrodih, i kupéa za spavanje na željeznicah.

Digitized by Google

Kod izračunavanja ovih poreznih stavaka imade se k pristojbam i najamnim svotam, nabrojenim u gornjih točkah, svagda pribrojiti pristojba i prid, ustanovljen periodično po tečaju cjene kovana novca.

Na koliko se taj prid po njekojih poduzećih ili za njeke pošiljke ne pobire, odmjeriti će se porez jedino na temelju po poduzeću pobranih gore spomenutih pristojba, najamne svote i rukovodnih troškova.

§. 3. §. 6. zak. čl. XX. od godine 1875. preinačuje se na sliedeći način:

Ovim zakonom ustanovljeni porez ne plaćaju:

a) kraljevski dvor;

b) osobne, brzovozne i teretne odpreme zajedničke vojske (pomorstva) i domobranstva, obavljene uz običajne vojničke odpremne izprave;

c) željeznička i brodarska poduzeća glede onih dobara, koja jedino za vlastite svoje gradnje, za izgradjivanje ili izdržavanje predmetâ poduzeća, ili konačno k njihovomu željezničkomu i odnosno brodarskomu poslu spadajuće, sa jedne od vlastitih željezničkih ili brodarskih postaja na drugu odpremaju; naprotiv se neproteže ovaj oprost na ona dobra, koja, akoprem i sačinjavaju vlastnost poduzeća, ipak strogo uzeto ne spadaju na poslovni krug željezničkoga ili brodarskoga poduzeća;

d) željeznice na javnih cestah (tramway);

e) medju pojedinimi djelovi glavnoga grada i područja mu odpremu osoba posriedujući parobrodi i željeznice;

f) one skele, kod kojih se promet uzdržaje sa parnom silom.

§. 4. Ako brodarska odprema ne biva uz redovite, proglašene pristojbe, nego uz posebnu nagodbenu svotu, dužno je brodarsko poduzeće uuutar roka od 14 dana, ustanovljenoga u §. 8. zakonskoga članka XX. 1875., od ugovorene odpremne pristojbe prema §. 2. toga zakona odpadajući porez u državnu blagajnu uplatiti, i po stavkah sastavljeni izkaz nagodbenih svota, služećih temeljem porezu, najkašnje za 3 mjeseca onomu financijalnomu ravnateljstvu priposlati, koje će ministar financija opredieliti.

§. 5. Kod onakovih vlastitih pošiljaka željezničkih i brodarskih poduzeća, koje u smislu gornjega §. 3. nisu oproštene od poreza, služi temeljem po §. 2. odpadajućega odpremnoga poreza u vlastitih knjigah možda posebno izkazana vozna pristojba, ako pako takova vozna pristojba nije napose izkazana, služe temeljem poreza stavke vlastitih upravnih troškova,

Digitized by Google

i željeznička i brodarska poduzeća obvezana su shodno §. 8. zak. članka XX. 1875. na tem lju u vlastitih knjigah zaračunane vozne pristojbe ili na temelju stavaka vlastitih upravnih troškova po §. 2. ovoga zakona odpadajući porez u državnu blagajnu uplatiti i pošiljke po vrsti i po količini, uz označenje puta odpreme i troškova vlastite uprave, najkašnje u roku od 3 mjeseca izkazati.

§. **6.** Inozemska brodarska poduzeća dužna su takodjer plaćati odpremni porez za odpremu osoba i robe u području zemalja krune ugarske. Ako inozemsko poduzeće u području zemalja krune ugarske ne ima zastupnika i u smislu §. 3. zak. članka XX. 1875. predložena cienika, dužan će biti od slučaja do slučaja plaćati odpremni porez u tuzemstvu stanujući predavatelj ili preuzimatelj odpremljene robe. U tu svrhu dužan je predavatelj ili preuzimatelj, najkašnje u roku od 24 sata, računajuć od predaje ili preuzeća, unutar područja zemalja krune ugarske padajući odpremni put, i na ovaj dio puta odpadajuću vozarinu u tu svrhu odredjenomu financijalnomu organu, ili, ako takav financijalni organ ne bi odredjen bio, občinskomu poglavarstvu od slučaja do slučaja valovati i po §. 2. odpadajući odpremni porez uplatiti u javnu blagajnu, koju će ovaj označiti.

Na isti način dužni su takodjer vlastnici u §. 2. opisanih inih vodenih vozila od slučaja do slučaja valovanje dati i porez odmah uplatiti.

Temelj poreza sačinjava u ovih slučajevih podpuni iznos odpremne pristojbe, i od ovoga se mogu odbiti jedino one svote, koje vlastnik broda za upotriebljenje parne vozne sile plaća drugomu odpremnomu poduzeću, i od kojih je ovo odpremno poduzeće dužno platiti porez.

§. **7.** Za ma kakovu prikratu odpremnoga poreza odgovorni su vlastnici željezničkih i brodarskih poduzeća, kao što i ravnatelji i izaslani zastupnici istih solidarno (kod odprema pako, obavljenih kroz inozemska brodarska poduzeća, u tuzemstvu stanujući predavatelji ili preuzimatelji robe individualno) i imadu se isti u slučaju počinjene prikrate povrh pripadajućega po zakonu odpremnoga poreza, putem dohodarstvenoga kaznenoga postupka osuditi na 10—20-terostrukoga iznosa prikraćene porozne svote.

§. **8.** Ovim zakonom nepreinačene ustanove zakonskoga članka XX. 1875. ostaju i nadalje u krieposti.

§. **9.** Dan, kojega će ovaj zakon u život stupiti, ustanoviti će ministar financija, sporazumno sa kr. ug. ministarstvom za javne radnje i komunikacije.

Digitized by Google

§. **10.** Provedba ovoga zakona povjerava se ministru financija i ministru za javne radnje i komunikacije.

B.

Zakon (stari).

Paragrafom 8. zak. članka XIV. 1887. u krieposti uzdržani paragrafi zak. članka XX. 1875., slovećega ob oporezovanju porabe željezničkoga i parobrodarskoga odpremljivanja jesu sliedeći:

§. **2.** Sve ove porezne stavke imadu parobrodarska i željeznička poduzeća od putnika, dotično odpremača ili od preuzimatelja pošiljaka, pobrati te predati dotičnoj državnoj blagajni.

§. **3.** U §. 1. ustanovljene porezne stavke imaju se k odredjenim u cieniku poduzeća voznim i odpremnim pristojbam i k rukovodnoj pristojbi priračunati, u pristojbe odmjernih skrižalih u jednoj svoti proglasiti, te š njimi i sa pridom što će se u smislu §. 1. po tečaju ciene kovana novca računati, zajedno plaćati.

Na taj način izdani cienici imaju se vladi predložiti.

§. **4.** Kod izračunavanja porezne svote, što će se po ovom zakonu plaćati, izpuštaju se slomci novčića, ako kod vozarine nisu od pol novčića, kod odpremne pristojbe od pol desetine veći; ako su od tih svota veći, imaju se na jedan cieli novčić, dotično na jednu desetinu novčića zaokružiti.

§. **5.** Oni, koji su dionici pogodovnih pristojba, plaćaju poreznu svotu odpadajuću samo od pogodovne pristojbene stavke, rukovodne pristojbe i dogodice od prida.

§. **7.** Biljegovina, koja se za odpremanje po željeznicah i po parobrodih polag postojećih zakona i propisa plaća, ostaje i u buduće nepromienjena.

§. **8.** Parobrodarska i željeznička poduzeća moraju za 14 dana poslje svakog mjeseca uz naknadno obračunanje uplatiti u državnu blagajnu onoliku svotu poreza, kolika odgovara prometu odpreme osoba, dotično prtljage, brze i teretne u istom mjesecu prošle godine. Nego rubrične izkaze o prometu za dotični mjesec, u kojih će se podvržene porezu odpreme, za njih unišli prijetci, ter od njih na temelju ovoga zakona pobrani porez imati razlučeno polag rubrika za osobne,

Digitized by Google

prtljažne, brzovozne i teretne odpreme u jednoj svoti izkazati, moraju najdulje za 3 mjeseca poslati financijalnomu ravnateljstvu, što će ga ministar financija naznačiti.

Ona poduzeća, koja svoj posao protegnu takodjer i na područje austrijske države ili u inozemstvo, moraju u tih izkazih napose izkazati one svote, i odpadajući od istih porez, koje su u spomenutih državnih područjih plaćene za porabu željezničke ili parobrodarske odpreme unutar granica zemalja krune ugarske.

Što po ovom izkazu bude previše bilo plaćeno, bit će odmah vraćeno dotičnomu poduzetničtvu, što pako premalo, to će se imati podjedno po istom naknaditi.

Spomenuti rubrični izkaz mora se slagati sa izvornimi spisi ili knjigami poduzeća. Za izpravnost odgovorna su poduzeća, družtva, sa svojimi poslovodjami zajedno. Financijalno-ravnateljstvo*) može po svom organu prispodobiti dati izkaze sa knjigami poduzeća.

§. 9. One porezne svote, što ih dotična poduzeća nepošalju u roku, ustanovljenom u §. 8. utjerat će se načinom izravnih poreza zajedno sa 8% zateznimi kamati, računajuć ih za vrieme propuštaja.

---

*) Kr. porezni nadzornik u smislu zakonskoga članka XLIV. od godine 1883.

Digitized by Google

Br. 25.349—1887.

Naputak

u predmetu provedbe zakonskog članka XIV. od godine 1887. o preinaci njekih ustanova zak. članka XX. od godine 1875. ob oporezovanju porabe željezničkoga i parobrodarskoga odpremljivanja.

Poglavje I.

O rukovanju poreza, što no ga imadu plaćati parobrodarska i željeznička poduzeća od odpremljivanja stranih osoba i robe.

§. 1. Svako pojedino parobrodarsko i željezničko poduzeće, koje na području zemalja ugarske krune redoviti posao tjera, dužno je u smislu §. 8. zakon. članka XX. od godine 1875. za 14 dana poslje svakoga mjeseca uz naknadno obračunanje uplatiti u dotičnu državnu blagajnu onoliku, u smislu §. 2. zak. članka XIV. od godine 1887. izračunati se imajuću svotu poreza, kolika odgovara prometu odpreme osoba, dotično prtljage, brze i teretne u istom mjesecu prošle godine, i to:

a) za odpremu osoba 18% vozarine;

b) za odpremu prtljage 18% odpremne pristojbe računane od prevage, što no premašuje od vozarine prosti dio prtljage;

c) za posebne osobne vlakove i osobne parobrode 18% od ukupne odpremne pristojbe;

d) za stvari koje se šalju brzom odpremom, 7% od vozarine, a za stvari, koje se šalju teretnom odpremom, 5% iste;

e) 18% najamnine za najam posebne kabine na parobrodih, i kupéa za spavanje na željeznicah.

Ova uplata obavlja se uz slovom a) označeni izkaz, tako, da dotično poduzeće rubrike 3., 4. i 5. ovog izkaza valjano i istinito izpuni ubilježenjem odpremnih iznosa (primitaka) uništih od odpreme u istom mjesecu prediduće godine osoba, dotično prtljage brze i teretne, nadalje iznosa, uništih za posebne osobne vlakove i parobrode, napokon iznosa, uništih od

Digitized by Google

najma posebnih kabina na parobrodih i kupéa za spavanje na željeznicah, te da tako izpunjeni izkaz u dva jednako sastavljena, od strane poduzeća datkom i podpisom imena providjena primjerka uruči za sjedište poduzeća nadležnomu kr. poreznom uredu.

Kr. porezni ured ustanovljuje na temelju u rubrike 3., 4., 5. ubilježenih podataka unapried uplatiti se imajući porez, ustanovljeni iznos poreza zabilježi u rubriku 7. izkaza, kao i u dugovinske stupce računske knjige, imajuće se voditi po obrazcu B), te oba primjerka izkaza providi podpisom dvajuh nadčinovnika i uredovnim pečatom.

Jedan primjerak ima se nakon ubranja unapried uplatiti se imajućeg iznosa poreza priklopiti dotičnoj stavci posebnog dnevnoga popisa ob od premnom porezu, a drugi primjerak se ima podnieti kr. poreznomu nadzorniku.

Rezultat spomenutog dnevnoga popisa imade se svaki mjesec prenieti u poddnevnik izravnih poreza.

§. 2. Nakon izmaka vremena od tri mjeseca uručuje dotično poduzeće kod kr. poreznog ureda za konačno ustanovljenje poreza služeći, slovom C) označeni izkaz, takodjer u dva primjerka; samo se po sebi razumieva, da se u rubrikah 3., 4. i 5. ovog izkaza imadu najtočnije izkazati iznosi, koji su u dotičnom mjesecu faktično unišli od odpreme osoba, dotično prtljage, brze i teretne, nadalje za posebne osobne vlakove i parobrode, napokon od najma posebnih kabina na parobrodih i kupéa za spavanje na željeznicah, pošto su za ispravnost istih iznesa odgovorna poduzeća, dotično družtva zajedno sa svojimi poslovodjami.

Kr. porezni ured izpuniv valjano rubriku 7. konačnog izkaza, propiše ustanovljeni porez u računskoj knjizi te ga propisno zaprimi, a zatim jedan primjerak propisno zaključenog, datkom te podpisom dvajuh nadčinovnika i uredovnim pečatom providjenog izkaza, zajedno sa protunamirom priloži dotičnoj stavci dnevnog popisa, a drugi primjerak predloži kralj. poreznom nadzorniku u svrhu definitivnog ustanovljenja poreza.

§. 3. Dotično poduzeće dužno je u izkazu o unapriednom ustanovljenju poreza po §. 1. izkazanu unapriednu dugovinu odmah kod kr. por. ureda uz protunamiru uplatiti, a porezni ured uplaćenu svotu zaprimiti u dnevnom popisu ob odpremnom porezu, te uredovnu namiru valjano izpostaviti i uručiti ju zastupniku poduzeća.

§. 4. Kr. porezni nadzornik nakon primitka u §. 1. i 2. navedenih izkaza, zabilježi u istih izkazane rezultate u vodjenu kod njega polag obrazca B) računsku knjigu, ustanovi na temelju izkaza C) definitivni iznos odpremnog poreza, zabilježi isti u vodjeni po njemu polag privitog obrazca D) očevidnik, te izdaje odredbu, da se dogodice pokazujući se zaostatak po kr. poreznom uredu ubere, a nasuprot dogodice prokazujuća se preplata, da se poduzeću vrati. O toj odredbi ubavješćuje on podjedno i dotično poduzeće.

U očevidniku, što no se ima voditi polag obrazca D), imade se za svako pojedino željezničko ili brodarsko poduzeće po jedan list otvoriti.

§. 5. U §. 4. navedeni zaostatak dužno je poduzeće uplatiti odmah nakon primitka ubavjesti poreznog nadzornika.

§. 6. Kr. porezni ured izplati po poreznom nadzorniku u ime preplate doznačenu svotu, dotičnom poduzeću, te ju u poddnevniku izravnog poreza stavi u izdatak, obloživ dotičnu stavku izdatka nemirom dotičnog poduzeća i naredbom kr. poreznog nadzornika.

§. 7. Svote, zapriemljene u dnevnom popisu ob odpremnom porezu, imadu se od dana do dana točno uknjižiti u računskoj knjizi na strani odplata, gdje se takodjer imadu zabilježiti eventualno povraćene svote uz iztaknuće podataka naredbe kr. poreznog nadzornika.

Digitized by Google

§. 8. Ako odpremljivanje brodarsko ne biva uz redovite proglašene pristojbe (po tarifi), već uz posebnu nagodbenu svotu, to se porez od ovih posebno nagodjenih svota imade takodjer plaćati po §. 2. zak. članka XIV. od godine 1887.

Valovanje i dalnje rukovanje obavlja se po obrazcih pod A. i C.*) upravo tako, kano da bi se pristojbe po tarifi plaćale.

§. 9. Ona parobrodarska poduzeća, koja se bave voženjem tudjih vodenih vozila, dužna su od ovog voženja zasluženе pristojbe za 14 dana po izmaku svakog mjeseca valovati kod nadležnog za vlastito njihovo sjedište kr. poreznog ureda, i to tako, da iznose, ubrane od voženja u dotičnom mjesecu, izkažu u otvorenoj u tu svrhu rubrici izkaza A.

Povremenom izkazu A) imadu se prigodom voženja, obavljenih u mjesecu prije predloženja, priklopiti dvogubke svih voznih listova, pobranih u smislu poglavja II. od vlastnika voženih vodenih vozila.

§. 10. Kr. porezni ured izračuna na temelju izkaza A), odnosno C) odpremni porez, što no ga ima od parovožnje platiti parovozno poduzeće zajedno sa ostalimi po poduzeću platiti se imajućim odpremnim porezom, te i glede toga postupa po odredbah, sadržanih u §. 1. i 2. Nasuprot su u pogledu razpisa i utjeranja po vlastnicih vodenih vozila platiti se imajućeg odpremnog poreza mjerodavne ustanove, sadržane u 27. i dalnjih §§. poglavja II. nazočnog naputka.

§. 11. Glede poreza, što no ga imadu platiti željeznička i parobrodarska poduzeća u smislu §. 5. zak. članka XIV. od godine 1887. od vlastitih svojih pošiljaka, ustanovljuje poglavje III. nazočnog naputka.

§. 12. Novo započeta željeznička i parobrodarska poduzeća dužna su u prvoj godini njihovog ustrojenja, umjesto rezultata prošle godine, izkazati u izkazu A) na računu vjerojatnosti osnovani povremeni primitak, i to do 14 dana mjeseca, koji sliedi iza mjeseca vožnje, te od tog primitka odpadajući porez u smislu §. 2. zak. članka XIV. od godine 1887. uz pridržanje tromjesečnog naknadnog obračunanja uplatiti.

U ostalom ima se u nazočnom poglavju propisani postupak slieditи.

Poglavje II.

O rukovanju poreza, što no ga imaju plaćati uporabom parne vozne sile vožena vodena vozila od odpreme stranih osoba i robe.

§. 13. Kod oporezovanja odpreme osoba i robe na inih, u §. 2. zak. članka XIV. od godine 1887. navedenih vodenih vozilih, — služi mjerilom:

a) da je vodeno vozilo providjeno brodarskim pismom (makar predbježno samo i privremenim);

b) da se kod odpremljivanja upotrebljuje parna vozna sila.

§. 14. U pogledu oporezovanja ne čini razlike, da li odpremljivanje na kojem, brodarskim pismom providjenom te parnom voznom silom voženom vodenom vozilu, obavlja sam vlastnik istog, ili je brod u tu svrhu izdan u najam, te u tom slučaju plaća najamnik broda odpremni porez upravo tako, kako bi ga plaćao sam vlastnik vodenog vozila; to jest, ako najamnik broda na iznajmljenom po njrmu brodu odprema tudju robu ili osobe, to se valovanje i oporezovanje obavlja u smislu ovog poglavja na-

*) Odnosne obrazce radi pomanjkanja prostora, nisam uvrstio u ovu sbirku.

Digitized by Google

zočnog naputka, ako pako na iznajmljenom brodu vlastitu svoju robu odprema, tada u smislu poglavja III. nazočnog naputka.

§. 15. Privremenim ili definitivnim brodarskim pismom providjena vodena vozila imati će kr. porezni nadzornici u očevidnosti držati, u koju svrhu će im se popis istih vozila u svoje vrieme saobćiti.

§. 16. Ako se koje vodeno vozilo uslied odredbe mjestne oblasti ili redarstva na stanovitih mjestih (n. pr. u Budapešti) može samo uporabom parne sile voziti, to na taj način voženi brodovi za taj dio puta ne podpadaju pod opremni porez onda, ako se u dalnjem teku vožnje parna vozna sila nije upotriebila.

§. 17. Vlastnik (najamnik) vodenog vozila dužan je ob obavljenom po njem odpremljivanju osoba ili robe podnieti od slučaja do slučaja valovanje na propisani u §§. 18.—23. nazočnog naputka način.

§. 18. Valovanje obavlja se predloženjem u smislu §. 395. zakonskog članka XXXVII. od godine 1875. izpostaviti se imajućeg voznog lista.*)

*) Opazka. Vozni list imade u smislu pozvanog zakonskog paragrafa sadržavati sliedeća:

1. označbu robe po kakvoći, količini i obilježju;
2. ime i prebivalište vozara;
3. ime predavatelja;
4. ime osobe, kojoj se imade roba izručiti;
5. mjesto opredieljenja robe;
6. odredbe, tičuće se vozarine;
7. posebne ustanove, sklopljene medju strankami glede inih točaka, naročito glede pravca puta, glede prispjetka robe ili glede zadocnjenja u tom obziru;
8. mjesto i dan izdatka.

§. 19. Obzirom na to, što vozni list s jedne strane služi za dokaz o ugovoru, sklopljenom medju predavateljem i vozarom (§. 394. zak. članka XXXVII. od godine 1875.) s druge strane pako, pošto zastupa valovanje, sačinjava takodjer izpravu, služeću temeljem razpisa poreza, koja ostaje kod porezno-razpisnih spisa, — to na temelju §. 396. z. članka XXXVII. od godine 1875, naredjujemo, da vozne listove glede odprema, razpravljenih u ovom paragrafu, imadu izdati i predavatelji u dvogubkah u svrhu oporezovanja.

Pošto ove dvogubke sačinjavaju u §. 17. navedeno valovanje, mogu se iste prosto od biljege izdati, te moraju biti u svačemu suglasne sa prvim primjerkom. Za korektno izdanje ove dvogubke odgovoran je vlastnik (najamnik) broda.

§. 20. Vlastnik (najamnik ili punomoćnik istih) vodenog vozila dužan je na prostoj od biljege dvogubci u njegovom posjedu nalazećih se voznih listova, izkazati u rubrici za vozarinu sveukupni odpremni trošak (za koji no je on preuzeo odpremu) u jednoj svoti, nadalje dvogubku voznog lista za dokaz, da je odpremnu pristojbu izpravno i istini vjerno valovao, podpisati, te kod započetka vožnje predati kapetanu broda onog poduzeća, koje obavlja parovožnju, ili u tu svrhu odredjenom činovniku istoga.

§. 21. Organ parovoznog poduzeća (kapetan, u tu svrhu odredjeni činovnik poduzeća) izkaže u preuzetom voznom listu onu svotu, koju je vlastnik (najamnik) broda vozećem poduzeću u ime vozne pristojbe platio ili je platiti dužan, ter iste vozne listove za dokaz, da je vozna pristojba po njem izpravno izkazana, podpiše te parovoznom poduzeću predloži, koje poduzeće ove vozne listove u svrhu dalnjeg postupka od mjeseca do mjeseca pripošalje na propisani u §. 9. način, za vlastito svoje sjedište nadležnom kr, poreznom uredu.

§. 22. U slučaju, kad no je kod jedne te iste odpreme, obavljene pokojem vodenom vozilu, više parovoznih poduzeća obavilo vožnju, te vlastnik

Digitized by Google

vodenog vozila pristojbu za parovoznu silu svakom pojedinom vozećem poduzeću neposredno napose plati, dužan je kapetan broda, ili u tu svrhu odredjeni činovnik svakog pojedinog parovoznog poduzeća na dvogubci u posjedu vlastnika (najamnika) vodenog vozila nalazećeg se voznog lista izkazati na propisani u §. 21. način iznos dotičnom poduzeću pripadajuće vozne pristojbe, sam pako vozni list imati će se predati kapetanu broda ili za to odredjenomu činovniku onog poduzeća, koje je posliednju vožnju obavilo.

§. 23. Kod podpisivanja dvogubka u svrhu oporezovanja služećih voznih listova ima se uvjek iztaknuti, u kakovom je svojstvu podpis učinjen, t. j. da li je dodpisao vlastnik ili najamnik vodenog vozila, punomoćnik vlastnika ili najamnika vodenog vozila, kapetan ili činovnik parovoznog poduzeća.

§. 24. Ako se parovožnja nije kretala izključivo na području zemalja krune ugarske, tad se imade na dvogubci po vlastniku (najamniku) vodenog vozila predati se imajućeg voznog lista točno iztaknuti ona svota, koja odpada na odpremu unutar područja ugarske krune.

Ako kod ovakovih, ne samo područja ugarske krune tičućih se odpremljivanja, vožnju domaćeg vodenog vozila u cielom ili barem do granice zemlje obavlja takovo parovozno poduzeće, koje na području zemlje redoviti posao tjera, tad se postupak oko valovanja poreza obavlja u smislu §§. 19—23.; ako je nasuprot parovožnju u cielom ili na kraju unutar granica zemlje padajućeg djela odpreme obavilo takovo inozemno vozeće poduzeće, koje na području zemlje redovitog posla ne tjera, tada se u smislu §§. 19—20. izdana i podpisana dvogubka voznog lista ne ima predati kapetanu parovoznog inozemnog poduzeća, već se valovanje ima po vlastniku (najamniku) vodenog vozila učiniti u roku od 24 sata, računajuć od predanja, odnosno izdanja, kod opredieljenog u tu svrhu financijalnog organa, ako pako financijalni organ opredieljen nije, kod kr. poreznog ureda, nalazećeg se na mjestu predanja, odnosno izdanja, a ako takovog ne ima, kod občinskog poglavarstva, koje imade to valovanje odmah priposlati kraljevskom poreznom uredu na daljni postupak.

§. 25. Kod odpremljivanja, obavljenih po inozemnih poduzećih, imade u slučaju, ako je u smislu §. 6. zak. članka XIV. od godine 1887. predavatelj ili preuzimatelj dužan porez platiti, obzirom na to, što se kod takovih parovožnja imade pradavateljem smatrati vlastnik (najamnik) tuzemnog vodenog vozila, od ovakovih vožnja odpadajuće vozne pristojbe valovati i uplatiti takodjer vlastnik tuzemnog vodenog vozila, to jest u takovih slučajevih se vozna pristojba ne može staviti u odbitak od ukupne odpremne pristojbe.

§. 26. Ako se na vodenom vozilu odpremaju i strane osobe, to se ima broj istih, početna i krajna točka njihovog putovanja, kao što i odpremna pristojba, plaćena od ovih osoba i odpremljene putne prtljage, posebno od odpreme robe, nu istom tom sgodom valovati. U ostalom su i glede ovog valovanja mjerodavne odredbe §§. 19—23.

§. 27. Kr. porezni ured preizpitav kod njega u smislu §. 9. predložene vozne listove i valovanje, učinjeno u smislu §. 26. ob odpremi osoba i putne prtljage, razpiše s mjesta na samom voznom listu (valovanju) ili na prišiti se imajućem k istomu arku, porez, i to od odpreme osoba i prtljage sa 18%, a od odpreme robe sa 5, odnosno sa 7% te ga odmah propiše u rubrici 5. računske knjige za odpremni porez (obrazac B), i u slučaju, ako je valovanje učinjeno neposredno po vlastniku (najamniku) vodenog vozila ili punomoćniku (§. 24.) odmah uplatiti se imajući porez ubere, stranci ob uplaćenoj svoti propisnu namiru izruči, te uplaćenu svotu u dnevnom popisu ob odpremnom porezu zaprimi i u računskoj knjizi odmah uknjiži.

§. 28. Ako je vlastnik vodenog vozila valovanje učinio putem parovoznog poduzeća (§. 20. 21), tad se imade o razpisanom po §, 27. odpremnom porezu izdati po privitom obrazcu E) platežni nalog, te onim vlastni-

Digitized by Google

kom vodenih vozila, kojih sjedište poduzeća jest u sjedištu kr. poreznog ureda, uručiti neposredno po kr. poreznom uredu, koji je obavio razpis, onim pako, kojim je sjedište poduzeća izvan sjedišta kraljevsko poreznog ureda, koji je obavio razpis, putem dotičnog občinskog poglavarstva uz primku.

§. 29. Vlastnik vodenog vozila imade porez uplatiti u roku od 24 sata nakon primitka u §. 28. navedenog platežnog naloga.

Uplata se ima obaviti kod onog kr. poreznog ureda, koji je platežni nalog izdao, eventualno ima se istomu poštom priposlati. U ovom potonjem slučaju smatra se datak poštanske predatnice danom uplate.

§. 30. Kr. porezni ured zaprima po vlastnicih vodenih vozila na temelju izdanih platežnih naloga neposredno uplaćene, ili putem pošte priposlane svote, propisno u dnevni popis, imajući se voditi ob odpremnom porezu, te učinjenu uplatu odmah uknjiži u računskoj knjizi na strani odplate.

§. 31. Kr. porezni ured imade prispjele mu porezno razpisne spise (vozne listove, valovanja) koncem svakog mjeseca predložiti nadležnom si kr. poreznom nadzorniku zajedno sa prepisom dnevnog popisa, vodjenog ob odpremnom porezu, koji preizpitav razpis poreza, izdaje odredbu glede propisa eventualno ustanovljenog i naknadno uplatiti se imajućeg poreznog različka (ubilježenje u popis mjesečnog prirasta), odnosno glede doznake konstatovane preplate, te podjedno uvede razpisane i uplaćene svote u voditi se imajuću polag obrazaca B. i D. računsku knjigu i očevidnik.

§. 32, Kr. porezni uredi imadu ob onih dugovinah kod njih propisanog odpremnog poreza, koje nisu uplaćene u roku od 15 dana, računajuć od uručenja u jednom te istom mjesecu izdanih platežnih naloga, podnieti kr. poreznom nadzorniku izkaze o zaostatku, koji bezodvlačno izda odredbu, da se dugovina utjera poput javnih poreza.

§. 33. Glede poreza, što no ga imaju vodena vozila u smislu §. 5. zak. članka XIV. od godine 1887. od vlastitih svojih pošiljaka plaćati, ustanovljuje poglavje III, naputka.

Poglavje III.

O rukovanju poreza što no ga imaju plaćati brodarska i željeznička poduzeća od vlastitih svojih pošiljaka.

§. 34. U smislu §. 5. zak. članka XIV. od godine 1887. plaćaju željeznička i brodarska poduzeća od vlastitih svojih pošiljaka takodjer odpremni porez, u koliko odpremana roba u smislu §. 3. pozvanog zakonskog članka strogo uzevši ne spada u poslovni krug željezničkog ili brodarskog poduzeća.

S toga se n. pr. od robe, opredieljene za trgovinu, pače i onda imade plaćati odpremni porez, ako i ista sačinjava vlastničtvo brodarskog poduzeća, ili vlastnika ili najamnika uporabom parne sile vođenih vodenih vozila, bila ona opredieljena neposredno za prodaju, ili se predbježno imala samo u skladište pohraniti.

§. 35. Temelj poreza kod porezu podvrženih vlastitih pošiljaka sačinjava odpremna pristojba, izkazana u vlastitih knjigah željezničkih i brodarskih poduzeća, ako pako takova odpremna pristojba nije napose izkazana, tada stavke vlastitog upravnog troška.

Digitized by Google

§. 36. Vlastnici (najamnici) vodenih vozila, koji ne vode redovitih poslovnih knjiga, imadu od vlastitih svojih pošiljaka na temelju vlastitog troška pripadajući porez uplatiti na mjestu, u vrieme i na način, ustanovljen u poglavju II. nazočnog naputka, sa dole navedenom preinakom glede dalnjeg rukovanja.

Vlastnik (najamnik) vodenog vozila dužan je one vlastite pošiljke, od kojih je porez na temelju gornjeg (privremenog) oporezovanja uplatio, najkašnje u roku od tri mjeseca, računajuć od dovršenja odpreme, po vrsti i količini uz oznaku odpremnog puta, stavaka vlastitog troška i onog broda, na kojem je odprema obavljena, kao i uz oznaku jur unapried uplaćene svote izkazati po obrazcu F) kod kr. poreznog nadzornika, nadležnog za sjedište onog parovoznog poduzeća, koje je vožnju vodenog vozila obavilo.

Kr. porezni nadzornik ustanovljuje u prvoj molbi definitivni iznos poreza (u slučaju, ako bi stavku vlastitog upravnog troška pronašao nerazmjernom prama odpremi, tada tek nakon saslušanja brodarskog strukovnog organa kr. ug. ministarstva za javne radnje i komunikacije) zatim zabilježi u popis mjesečnog prirasta višak, koji se dogodice još ima platiti povrh uplaćenog već iznosa, te ubavjesti stranku o naknadnom razpisu i učini odredbu glede ubranja, odnosno utjeranja eventualno jošte pripadajućeg poreza ili glede povratka preplate.

S odlukom kr. poreznog nadzornika nezadovoljnoj stranci pristoji pravo u roku od 15 dana, računajuć od primitka odluke, prizvati na kr. ug. ministra financija, koji u stvari konačno odlučuje.

§. 37. Željeznička i brodarska poduzeća, koja vode redovite poslovne knjige, dužna su od vlastitih svojih pošiljaka plaćati porez tako, kako je u §. 8. zak. članka XX. od godine 1875. ustanovljeno glede tudjih pošiljaka.

Prama tomu imadu ista na izmaku svakog mjeseca, uz pridržanje naknadnog obračunanja, u roku od četrnajest dana kod nadležnog za poduzeće (ravnateljstvo) poreznog ureda uz protunamiru uplatiti predbježno iznos poreza, koji odgovara prometu vlastitih teretnih pošiljaka u istom mjesecu prediduće godine, a nakon izmaka od tri mjeseca, faktično obavljenu odpremu prijaviti na izkazu, sačinjenom polag obrazca F.)

U ostalom je postupak isti kao i propisani u poglavju I. i u alineji 3. i 4. §. 36. nazočnog poglavja.

Poglavje IV.

O rukovanju poreza, što no ga imaju plaćati inozemna poduzeća od odpremljivanja osoba i robe.

§. 38. Glede valovanja i rukovanja poreza, što ga imaju plaćati inozemna brodarska poduzeća od odpremljivanja osoba i robe na području ugarske krune, ima se razlikovati, da li inozemno poduzeće imade na području ugarske krune redovitog zastupnika i proglašeni cienik ili ga ne ima.

U prvom slučaju, pošto valovanje obavlja agentura (zastupničtvo) inozemnog poduzeća, obavlja se rukovanje u svakom pogledu u smislu poglavja I., II. i III.

Dočim u onom slučaju, ako inozemno poduzeće na području ugarske krune svog zastupnika i oglašenog cienika ne ima, dužan je u smislu §. 6.

Digitized by Google

zak. članka XIV. od godine 1887. u tuzemstvu stanujući predavatelj ili preuzimatelj odpremljene robe po ustanovah ovog poglavja valovanje obaviti i porez uplatiti.

§, 39. U tuzemstvu stanujući predavatelj ili preuzimatelj odpremljene robe dužan je u roku od 24 sata, računajuć:

a) ako pošiljka glasi na tuzemstvo, od izdanja,

b) ako pošiljka glasi na inozemstvo, od predanja, učiniti od slučaja do slučaja valovanje kod odredjenog u tu svrhu financijalnog organa ili ako ovakav financijalni organ odredjen nije, kod kr. poreznog ureda, nalazećeg se na mjestu izdanja, odnosno predanja, a ako ovakovog ne ima, kod občinskog poglavarstva, te po §. 2. pripadajući porez uplatiti u označenu po istom javnu blagajnu.

§. 40. Za valovanje nuždna potrebština jest, da u istom predavatelj, odnosno preuzimatelj točno označi vrst i količinu robe, odpremni put, koji pada unutar područja ugarske krune, te odpremnu pristojbu, odpadajuću od od ovog djela puta.

Ako su ovi podatci izključujuć svaku dvojbu sadržani u voznom listu, podnešenom po valovatelju u izvoru ili prepisu, te ako je vozni list po valovatelju u dokaz izpravnosti navoda podpisan, tad nije potriebno učinit posebnog valovanja.

§. 41. Občinski organi pripošilju uručeno kod njih valovanje nadležnom za prebivalište predavatelja ili preuzimatelja kr. poreznom uredu, koji razpiše porez na temelju njemu priposlanih, kao i kod njega po strankah neposredno uručenih valovanja, u ostalom pako postupa na propisani u poglavju II. način.

§. 42. U Budapešti povjereno je nadziranje i preuzimanje po predavateljih ili preuzimateljih robe u smislu §. 39. i 40. obaviti se imajućih valovanja izpostavi pograničnog carinskog ureda na obali Dunava, koja preuzeta valovanja odprema agende kr poreznog ureda obavljajućoj državnoj blagajni na dalnji postupak.

Glede nadziranja valovanja ob odpremah, obavljenih po inozemnih brodarskih poduzećih, izdati će se posebne odredbe.

Poglavje V.

O zateznih kamatih, što no se imaju platiti od odpremnog poreza.

§. 43. U smislu §. 9. zak. članka XX. od godine 1875. imadu se od neuplaćenog u pravo vrieme odpremnog poreza za vrieme zakašnjenja platiti 8% zatezni kamati.

§. 44. Zakašnjenje počima izmakom po zakonu za valovanje ustanovljenih rokova (rokovnih dneva) sbog čega se zatezni kamati imadu izračunati po dnevih zakašnjenja, te sa razpisanim porezom zajedno uplatiti, dogodice poput javnih poreza utjerati.

Poglavje VI.

O kažnjenju prekršaja na odpremni porez odnosećih se zakona i propisa.

§. 45. U slučaju ma kakovog prikraćenja odpremnog poreza ima se izim po zakonu pripadajućeg odpremnog poreza putem dohodarstveno-kaznenog postudka platiti 10—20-kratni iznos prikraćenog poreza.

Digitized by Google

Naputak.

Na uglavljenje stanja stvari i ustanovljenje prikraćene svote, kao i na izdanje odredbe glede povedenja osiguratelјne ovrhe tečajem prediztrage u smislu za osiguranje javnih poreza postojećih propisa do iznosa prikraćene svote, zvani su kr. porezni nadzornici, koji u tom pogledu postupaju u smislu §§. 100., 102., 103. i 104. zak. članka XLIV. od godine 1883.

Poglavje VII.

Stupljenje zak. članka XIV. od god. 1887. u život.

§. 46. Ustanove zak. članka XIV. od god. 1887. ob odpremoom porezu, odnoseće se na odpremu osoba, stupaju u život 1. lipnja godine 1887. a one, koje se odnose na odpremu robe, 1. srpnja iste godine.

Digitized by Google

Digitized by Google

IX.

RUDARSKI POREZ.

Zakonski članak.
XXVII: 1875.

Digitized by Google

Uvod

k rudarskomu porezu

Kao i u drugih državah tako i u zemaljah krune Ugarske pridržano je vlastničtvo znamenitijih minerala — kao regalno pravo — kruni, a rude je bud država sama neposredno rukovala, bud su ih privatnici rabili na temelju privilegija.

Potonji plaćali su u blagajnu vladara za izvršivanje toga prava stanovitu kvotu bruto dohodka.

Ovaj rudarski porez sastojao se je iz podavanja $^1/_{10}$ diela surovih proizvoda, te je odmjerivan redovito na način: da su dotični, koji su rude kopali (obradjivali), plemenite kovine i takove sadržavajuće rude — dužni bili od erara odkupiti te su dotični odkupni uredi, kovaonice i talionice od slobodne vriednosti kovine 1 desetinu pridržali u ime rudarske pristojbe (Urbara — Bergfrohne) (t. j. od one vriednosti, koja se nakon odbitka troška za odkup i talenje od bruto - vriednosti imala dotičnikom izplatiti.)

Način ovakovog pobiranja rudarske pristojbe promienjen je kašnje doniekle samo glede željeznih i daleko ležećih bakrenih rudokopja (jer erar ove kovine nije mogao trebati za izradbu), te su ove kovine u raznih krajevih uz razne ciene odkupljivane.

Uz rudarsku pristojbu uveden je i rudarski porez u zemljah krune Ugarske tek carskim patentom od 25. travnja 1850. te je glasom točke I. d) 3. i §. 13. istoga patenta u ime dohodarine I. razreda pobirano 5% čistoga dohodka dotičnih ruda, nu tim priuzdržanjem, da se rudarska pristojba ima od tog poreza odbiti i samo diferencija platiti.

Dana 1. studenoga 1854. uvedenim općim rudarskim zakonom, kojega §. 219. rudarsku pristojbu i nadalje pridržaje

Digitized by Google

— snižena je ta pristojba usljed previšnjega rješenja od 28 studena 1854. naredbom ces. kr. ministarstva financija od 4. listopada 1854. br. 732. na 5 odnosno 3%, naime prema tomu, da li se odnosne kovine stavljaju u promet u izvornom svom obliku ili pako bitno promienjene (preradjene).

Osim toga po §. 215. istoga zakona uvedena je i mjerovna (zemljištna) pristojba, (Massen Gebühr), koja se je imala plaćati, ako rude i nikakove koristi odbacivale nisu, ili ako nisu ni obradjivane.

Pristojba od 5% odnosno 3% ukinuta je počam od 1. svibnja 1862., a od tog vremena sačinjava predmet rudarskoga poreza pronadjeni godišnji čisti prihod.

Spomenuta dohodarina sve do oživotvorenja z. čl. XXVI. 1868. odmjerivana je sa 5% od čistog prihoda, kod ruda željeza i olova iznimno sa 3%.

Izim ovog specialnog poreza imalo se je plaćati u ime rovne i mjerovne pristojbe (Schurf- und Massengebühr) godišnje 4 frta.

Potonje pristojbe pridržalo je i ugarsko zakonodavstvo. Glede rudarskoga poreza ali uvelo je bitnih promjena.

Polag točke e) §. 2. z. čl. XXVI: 1868. spadala su naime rudarska poduzeća u I. razred dohodarine, te je izuzam rude zlata, srebra, bakra, olova i još niekoje, od kojih je iznašala dohodarina samo 7% plaćano od svih drugih 10%.

Pošto ali tjeranje rudarskoga posla iziskuje i ogromnog kapitala i ogromnih investicija, a čist dohodak odbacuje tek vremenom; pošto nadalje predmet rudarskoga posla vremenom — izcrpljenjem — i prestaje, daklem od čistog dobitka valja stanoviti dio obraćati na amortizaciju glavnice — to je zakonodavstvo godine 1875. novim zakonom XXVII: 1875. obnašlo porezni postotak sniziti odnosno ustanoviti ga za rudarske poslove kamenoga ugljа sa 7% a za sve ostale sa 5% (§ 3. zakona).

Ostale promjene lahko se razabiru iz samoga zakona, netreba ih daklem na ovom mjestu posebno izticati.

Digitized by Google

IX.

Zakon o rudarskom porezu.

Poglavje I.

Općenite ustanove.

§. **1.** Predmetom rudarskoga poreza je dokodak, koji proizlti̇če iz obradjivanja rudah i iz tjeranja posla obrtnih granah, spadajućih k rudarstvu.

§. **2.** Kao takav posao smatra se:

a) svako rudarsko poduzeće, koje po rudarskom zakonu ima izvana podieljeno mu rudarsko područje, ili podieljeno mu, te u rudarskoj gruntovnici unešeno rudarsko zemljište, ili napokon, koje ima dozvolu rudarske oblasti za pripomoćno kopanje;

b) rudnici kamenoga uglevlja u vrst rudah proglašenih slobodnimi ili ne, i radilo se u tih rudnicih na temelju izdane po rudarskom zakonu rudotražne dozvole, ili na temelju darovanja ili bez darovanja;

c) izpiranje zlata, što no se tjera uz dozvolu rudarske oblasti;

d) pomagala, na temelju rudarskoga zakona ustrojena i u rudarskoj gruntovnici unešena, koja služe za izradjivanje rudarskih proizvodah.

Opazka 1.

Porez od dohodka, koji proizlti̇če iz obradjivanja rudah i iz tjeranja posla obrtnih granah, spadajućih k rudarstvu, ima se svagda polag ustanovah ovoga zakona odmjeriti, makar se rudarsko poduzeće nalazilo i u

Digitized by Google

vlastničtvu družtva ili zadruge, koje moraju javno polagati račune. (§. 1. z. čl. XXIV. 1875.)

§. 3. Za svaki posao, koji se bavi vadjenjem svake vrsti kamenoga uglevlja, razpisuje se rudarski porez sa 7% čistoga dohodka.

Sve druge rudarske radnje imaju se oporezovati sa 5% čistoga dohodka.

Svaki poduzetnik pomoćnoga rova (podokna i medjašnoga okna), koji takovim pomoćnim rovom tjera posao kao sa samostalnim poduzećem, ter s toga od drugih rudničkih poduzetnikah pristojbe pobira, ima plaćati poreza od deset postotakah.

Opazka 1.

Glede rudarskoga poreza zakon ne ustanovljuje osobnih pogodovinah; po tome rudarski porez plaća takodjer i erar i u zemlji od jedne godine manje vremena baveći se stranci.

§. 4. Od poreza ovim zakonom ustanovljena jesu 70% državni porez, a 30% pako zemljorazteretni prinesak.

Poglavje II.

Pronalaz čistoga dohodka.

§. 5. Kao porezu podvržen dohodak uzimlje se prosjek trogodišnjega poslovnoga uspjeh prije porezne godine. Ustanovljujuć godišnji poslovni uspjeh mogu se od brutto dohodka odbiti stavke sadržane pod točkami 1—17. §-a 6.

Opazka 1.

Vidi opazku k §. 7.

§. 6. K upravnim i poslovnim izdatkom spadaju, dotično odbijaju se od brutto dohodka:

1. Obćeniti upravni i rukovodni troškovi; kano: plaće ravnateljah, činovnikah, nadziratelјah i podvornikah, svote pripadajuće im u ime berivah u naravi, djelovah, i ako je u rudarskoga družtva upravno vieće, svote za prisustvovnice članovah upravnoga vieća, zatim izdatci upotrebljeni za oglašenje i držanje skupštinah rudarskoga družtva, za mirovine i za pisarničke potrebštine;

2, troškovi za obradjivanje rudnikah u pravom smislu, kao: za raztvaranje, pripravu, razkritak, vodjenje, dizanje

Digitized by Google

vode i ventilaciju, kano i izdatci za uzdržavanje rudnika u dobru stanju;

3. svote, izdane za sirove proizvode, što no su kupljeni ili odkupljeni u svrhu priprave;

4. troškovi priprave, talenja i čišćenja;

5. troškovi, koji su potrebni u svrhu, da se njimi prvi ustroj izvede, i koji se jedanput za svagda učine; nego medju te se ne uvršćuju niti uložci utemeljiteljah ne u gotovu novcu, niti probitci, dani im možda kakovim god načinom, niti troškovi za uredjenje, koji no se u ime omale vrednosti i onako pokrivaju odbitci dozvoljenimi pod točkom 8.;

6. troškovi uzdržavanja tehničkih gradjevinah, poslovnih sgradah i kućah za stanove činovnikah, nadzirateljah i radnikah;

7. one svote, koje su potrebne za uzdržavanje našastarskoga nareda u dobru stanju, i koje su u tu svrhu tečajem poslovne godine zaista i izdane;

8. one svote, koje se ulažu u pričuvnu zakladu, ustrojenu za to, da se njom nadoknadi prouzročena iztrošenjem makinah, tvorničkih spravah i drugoga poslovnoga nareda, omala vrednosti, sve donle, dok ne budu tomu svojemu opredieljenju oduzete;

9. prinesci plaćeni za bratovštinsku blagajnu, u nadležne crkvene, školske i občinske svrhe, zatim odšteta za učestvovanje u troškovih za rudarsku inštituciju, pomoćne rove, podokna i medjašna okna, ter za rabljene rudarske služnosti;

10. najmovi plaćeni za takove rudnike, gradjevine, makine ili druge naprave, koje nisu vlastničtvo rudnika, isto tako svote, što se vlastniku zemlje plaćaju za zemljišta, potrebna rudniku i dogodice za pravo dokapanja, i što se plaćaju za rukovodne prostorije i u ime najmovine za stanove činovnikah, nadzirateljah i radnikah.

11. Kamate od prioritetnih obveznicah, s obzirom na §. 6. zak. čl. god. 1875. slovećega o porezu na kamate od glavnicah i na rente, bilo da se nabavljena pomoćju tih obveznicah svota obrati na osnovanje poduzeća, bilo na njegovo razširenje, bilo napokon za nastavljanje posla;

12. kamate, hipotekarno osiguranih glavnicah, kano i one poslovne kamate, koje je poduzeće nezavisno od prioritetnih obveznicah navedenih pod točkom 11. nabavilo, i koje od stranih u svoj posao investiranih glavnicah plaća;

Digitized by Google

13. tražbine, koje se izkažu, da su ne utjerive. Nego te valja na vidiku držati i prema tomu, postanu li od česti ili posve utjerivimi, posebno u prijetcih izkazati u svrhu, da se podvrgnu pod porez;

14. zemljarina i kućarina od onoga nepokretnoga imetka od kojega se dohodak neda po ebno izkazati, ili je uvršćen medju prijetke;

15. pristojbe za osiguravanje proti elementarnim nepogodam;

16. troškovi skladištah u sjedištu poduzećah i izvan njega;

17. zemljišna pristojba (pristojba za mjeru).

Opazka 1.

Od brutto dohodka ne odbijaju se:

a) kupovnina za rudnik, kao i troškovi za neposredno stečenje rudničkih mjera;

b) troškovi za stečenje zemljištah, nabavljenje ili gradjenje kućah i inih napravah;

c) glavnice, koje su iz poduzeća povučene ili povraćene;

d) kamate od glavnicah u poduzeću uloženih;

e) naknada odpadajuća za radnju sama porezovnika, njegove supruge i one djece, koju on po zakonu uzdržavati imade;

f) stanarina porezovnika i njegove obitelji;

g) na nagrade i na sastanke obraćeni troškovi, na koliko nespadaju k tekućim troškovom uprave, darovi, predujmovi i putni troškovi posjednikah rudnika.

§. 7. Rudarski porez razpisati će se uzamši u obzir ustanove §§-ah 5. i 6. na temelju bilance od trih godinah prije porezne godine, ako pak nebi dotični posao kroz toliko godinah još postojao, tad na temelju bilance sastavljene za vrieme računajuć od začetka posla.

Opazka 1.

Iz ove ustanove zakona proizlazi, da se ustanovljenje temelja poreza imade s jedne strane prema pravomu poslovnomu uspjehu, a s druge strane polag prosjeka poslovnoga uspjeha prediduće godine obaviti. Toga radi kod takovih poduzećah, koja još nepostoje tri godine, porezni temelj za prvu godinu, u kojoj dotično poduzeće svoje djelovanje započme, nemože biti drugi, van čisti dohodak, što no je polag bilance prve poslovne godine postignut, s toga se glede prve poslovne godine može porez razpisati predbježno samo na temelju vjerojatnog čistog dohodka poduzeća, uz priuzdržaj naknadnog izjednačenja imajućeg se učiniti prema uspjehu bilance, što će se u svoje vrieme predočiti, ter se s toga konačno ustanovljenje poreza ima samo u drugoj godini, iza kako bude bilanca predočena i na njenom temelju obaviti.

Digitized by Google

Temeljem poreza družtva za drugu poslovnu godinu, može takodjer samo onaj čisti dohodak biti, što je a drugoj poslovnoj godini postignuć, pak pošto se i ovaj čisti dohodak posve onim načinom, kako kod oporezovanja prve poslovne godine, može samo nakon toga, kada bilanca druge poslovne godine bude predočena, konačno ustanoviti, to temeljem predbježnog razpisanja poreza u drugoj poslovnoj godini može se samo dohodak družtva od prve poslovne godine uzeti, — a po sebi se razumjeva, da se u onom slučaju, ako je prva poslovna godina bila manjkava koledarska godina, t. j. ako dotično poduzeće nije odmah s početka koledarske godine, nego je tečajem iste otvorilo svoj posao, ima se za drugu poslovnu godinu predbježno temeljem poreza uzeti se imajući dohodak putem razmjernog računa ustanoviti.

Nego porez poduzeća za treću godinu ima se razpisati jur polag prosjeka dohodka polučena predidućih dviju godina. Ako bi u prvoj poslovnoj godini bilo manjkavosti, tad se i tu imade razmjerni račun uporabiti. (9250 god. 1877. P. K. 10. 1877.)

Poglavje III.

O valovanju.

§. **8.** Rudarski porez ustanovljuje se na temelju valovnice rudničkoga vlastnika ili osobah, koje su po rudarskom zakonu ovlašćene na vodjenje rudničkoga posla, ili njihovih punomočnikah, ili pako i bez valovnice, ureda radi, ako nebi dali valovanje, ili bi takovo dali, da ne odgovara istini.

1) Valovnica ima se prije sastavka predloga glede oporezovanja poslati rudarskomu satničtvu radi preizpitanja.

2) U povjerenstvenom zapisniku odmjerujućeg, odnosno opotražnog povjerenstva ima biti izrično navedeno, da su sudjelovali kod razprave i posjednici ruda ili strukovnjaci, te koliko njih.

Protivni tomu postupak uništiti će se.

(F. U. S. 2183. 1885. V. 339).

§. **9.** Valovanja imaju se posebice dati:

a) o svakom rudniku, u kojem se proizvadja željezo ili kameno uglevlje;

b) o svakom rudniku, u kom se proizvadjaju i izradjuju druge rude;

c) o samostalnih pomoćnih rovih.

Dopušta se ipak, da se prijetci i izdatci ukupnih cielih rudnikah jednoga te istoga poduzetnika, — bio taj privatna osoba ili družtvo — ležećih u području jednoga rudarskoga satničtva i pojedinih gromadah spomenutih pod a), b) i c), sbroje u jednu svotu kod ustanovljenja čistoga dohodka.

Opazka 1.

U valovnicah imaju se primitci točno i potanko navesti, kao što i u §. 6. označeni izdatci odbiti od bruto dohodka.

K primitkom, koji se u valovnici navesti imadu, spadaju:

Digitized by Google

a) novčane svote, za tvoriva raduje, po poduzeću prodana, upotrebljena ili izradjena, ili dionikom poduzeća u naravi izručena, i za sgotovljene, glavne i nuzgredne proizvode, računajući sve polag dobi odgovarajuće prodajne vriednosti (nerazumievajuć amo vriednost zalihah, koje nisu prodane i neupotrebljene nahode se).

b) oni pripadci, koji se u ime pristojbine pomoćnih kopnjah kotarskih ili nasljednih sdonjah ili za naplatu učinjene usluge ili za dozvoljene rudokopne služnosti plaćaju.

§. **10.** Ako se čisti dohodak nebi mogao ustanoviti, bilo s toga, što valovanja nisu podnešena, ili s toga, što su u njih bili podatci, koji nisu istiniti, tad će se rudarski porez, što će se od deset % glavnicah u poslu ležećih, stalnih i prometnih, ter od svakoga namještenoga radnika plaćati, ureda radi ustanoviti sa dva for.

Ako se ne može pronaći svota stalnih i prometnih glavnicah, što u poslu leže, tad se ima rudarski porez odmjeriti:

a) kod rudnikah sa petdesetstručnom svotom zemljištnih pristojbah, koje dotični rudnik plaća;

b) kod talionah na temelju dohodka ureda radi ustanovljena, uzamši u obzir obsežnost rudničkoga posla, broj radnikah, podignuće gradjevinah i drugih pripadakah rudniku, svotu troškovah potrebnu za nastavak posla;

c) kod samostalnih pomoćnih rovištah sa 5% pristojbah, što ih rudarski poduzetnici imaju plaćati.

§. **11.** Razpisivanje rudarskoga poreza na gore spomenutih temeljih razporezovanja biva u smislu ustanovah sadržanih u zakonskom članku XXVI. 1868., sa sliedećimi preinakami:

Opazka 1.

Preinačeno je zakonskim člankom XV. 1876. i XLIV. 1883. i sada se rudarski porez razpisuje u smislu ustanovah sadržanih spomenutih zak. čl. U ostalom ovaj je §. u smislu posvemah zakona samo u toliko preinačen, što poslove kr. poreznih uredah sada kr. porezni nadzornici providjaju, po tome kr. porezni nadzornici preuzimaju valovnice od občinskih poglavarstva i oni ih predaju rudarskomu sudištvu.

a) valovanje ima se podnieti onomu poglavarstvu občine, u kojoj posjednik rudnika stanuje, ili u kojoj vodstvo glavnoga poduzeća svoje sjedište drži;

Digitized by Google

Opazka 2.

Na rudarski dohodak odnoseća se valovanja imaju se podnieti svake godine u vremenu izmedju 1—20. siečnja (m. n. od g. 1876. pod br. 54.384. u br. 51. P. K. g. 1876.)

b) ako jedno te isto valovanje slovi u smislu potonje alineje §-a 9. takodjer i o rudnicih, ležećih u više drugih občinah, tad je dužno ono občinsko poglavarstvo, kojemu je valovanje podnešeno, obaviestiti o podnešenom valovanju poglavarstva ostalih dotičnih občinah;

c) kr. porezni uredi priposlati će valovanja i popise, što im stignu od občinah, onomu rudarskomu satničtvu, u kojega području leže dotični rudnici;

Opazka 3.

Valovanja treba svagda predbježno dotičnomu rudarskomu satničtvu saobćiti u svrhu, da ih izpita i da strukovni predlog učini.*)

Ako se u valovanjih sadržani navodi u njem pronadju nedovoljni, rudarsko satničtvo dužno je pribavit si zakonite podatke ureda radi ili saslušanjem vještakah, pouzdanih osobah, koje su ovlašćene na vodjenje poslovah u rudnicih ili njihovih punomoćnikah, ter i pregledanjem njihovih računah i na temelju svega toga staviti predlog o veličini poreza, što se ima odmjeriti.

Od ovoga postupka može se prema zakonskomu §-u 10. samo u dva slučaja odstupiti, dotično rudarski porez ureda radi ustanoviti, to jest onda, ako 1. nikakovo valovanje nije predano od strane dotičnoga rudnika, i 2. ako u valovanjih saobćeni podatci neodgovaraju istini.

Nu dužan je kr. porezni nadzornik i u takovom slučaju zarana se obratiti na dotično rudarsko satničtvo radi polučenja podatakah potrebnih za ustanovljenje ureda radi.

U takovih slučajevih pako, kada tobož valovanja ili ova nadomiešćujuće bilance predleže, nu o podatcih njihovih pojaviše se sumnje pred porez razpisivajućim povjerenstvom, tada su dotični organi dužni ta valovanja i bilance u smislu ovoga (11.) §-a povratiti dotičnomu rudarskomu satničtvu radi novijega svestranoga izpitanja, razpršenja obstojećih zapriekah i stavljenja obrazloženoga predloga.

Opazka 4.

Rudarska satničtva dužna su polugodišnje kr. poreznim nadzornikom one promjene saobćiti, koje su naprvo došle u stanju na valovanje obvezanih obradjivateljah rudak i posalah.

d) rudarsko satničtvo izpituje popise i valovanja.

Ako valovanje nije podnešeno, ili ako se navodi u njem pronadju nedovoljnimi, rudarsko satničtvo dužno je pribavit si zakonite podatke ureda radi ili saslušanjem vještaka, pouzdanih osobah, osobah, koje su ovlašćene na vodjenje poslovah u rudnicih ili njihovih punomoćnikah, ter i pregledanjem njihovih

*) Ako se to propusti učiniti, biti će postupak uništen. (F. U. 8, 339. V. kod §. 8.

Digitized by Google

računah. Na temelju svega toga dužno je rudarsko satničtvo staviti predlog o veličini poreza, što se ima odmjeriti, i sve spise povratiti za dalnju odredbu onomu kr. poreznomu uredu, od kojega je dobilo poziv;

e) u ona porez razpisivajuća, dotično opotražna povjerenstva, kod kojih će se razpravljati i o rudarskom porezu, imaju se k tim razpravam po municipalnoj oblasti ili njihovim posredovanjem po dva redovita člana i po dva zamjenika izmedju samostalnih rudničkih posjednikah ili strukovnih rudničarah izabrati.

Opazka 5.

U onih sjednicah opotražnoga povjerenstva tecivarine, u kojih se isključivo na rudarski porez odnoseći se poslovi razpravljaju, nuždno je da samo rudarski strukovnjaci prisustvuju, učestvovanje ostalih povjerenstvenih članova u tih sjednicah ima izostati. (37.130. 1876. P. K 37. 1876.

(F. U. S. 2183: V. 389. kod §. 8.)

§. **12**. Rudno-zemljištne pristojbe i pristojbe od neslobodnih roviština uzdržavaju se i nadalje, ter ostaje u pogledu njihovoga razpisivanja, kao i pobiranja dojakošnji običaj u krieposti.

Opazka 1.

Ovaj je običaj sliedeći:

Rudno-zemljištna pristojba iznosi za svaku jednostavnu rudničku mjeru: 4 forinta; i pristojba od neslobodnog roviština iznosi takodjer 4 forinta.

Rudno-zemljištnu pristojbu i pristojbu od neslobodnoga roviština takodjer rudarsko satničtvo razpisuje, i dužno je razpisni registar radi propisanja i pobranja pristojbah priposlati putem kr. por. nadzornika dotičnom kr. poreznomu uredu, ter istim načinom četvrtgodištno ubavieštavati ga o promjenah, koje su poslje razpisanja usliedile. Ove pristojbe imaju se četvrtgodištno zajedno sa rudarskim porezom plaćati.

§. **13**.*) Kriepost ovoga zakona neće se s obzirom na z. čl. XXVIII. god 1873. uzdržavajuć iznimku sadržanu u §. 5. ovoga zakonskoga članka, predbježno protezati na razvojačenu krajinu.

§. **14**. Oni dielovi zakonskih članakah XXVI. 1868., XLIX. 1870., LVIII. 1871. i VII. 1873. slovećih o dohodarini,

*) Opazka: Vidi z. čl. XXXVII. 1886. kojim su svi izr. porezi uvedeni i u bivšoj vojnoj krajini.

Digitized by Google

ter propisi stojeći glede te vrste poreza u krieposti, što no se ustanovam ovoga zakona protive, stavljaju se izvan krieposti, i ministar financijah se ovlašćuje, da ovomu zakonu primjerene nove praktične propise izdade.

Opazka 1.

Ove propise sadržava ova sbirka.

§. **15**. Rudarski porez odmjerivati će se počam od 1. siečnja god. 1875. polag ustanovah ovoga zakona.

§. **16**. Provedba ovoga zakona povjerava se ministru financijah i ministru za poljodjelstvo, obrt i trgovinu.

Digitized by Google

X.

Porez na dobitak.

Zakonski članak:

XLIX. 1879.

Digitized by Google

X.

Porez na dobitak.

§. **1**. Oni dobitci, koji na uloge državne brojne lutrije i na srećke za dobrotvorne svrhe priredjenih državnih lutrijah odpadaju, nadalje one dozvole, koje će financijalne oblasti sukromnim strankam za žriebanje pokretninah davati, podpadaju porezu na dobitak.

§. **2**. Porez na dobitak ustanovljuje se:

a) od dobitakah odpadajućih na uloge državne brojne lutrije, sa 15% dobitne svote;

b) od dobitakah odpadajućih na srećke za dobrotvorne svrhe priredjenih državnih lutrijah, sa 10% dobitne svote;

c) od dozvolah za žriebanje, sa 10% one u žriebovnoj osnovi sadržane svote.

Opazka 1.

Ako dobitak kod državnih lutrijah, priredjenih za dobrotvorne svrhe, nesačinjava gotov novac, nego državna obveznica, tada se porez na dobitak platiti ima iza novčane vriednote ove obveznice, koju je ista na dan žriebanje imala, polag tečaja ciene notirane uredovno na budimpeštanskoj burzi za robu i vriednote. (73.766. 1879., P. K. 59. 1879.)

§. **3**. Porez na dobitak dužan je platiti:

a) za dobitke onaj, koj prigodom njihove izplate uložnicu, dotično srećku preda;

b) za dozvole žriebanja, prije preuzeća dozvolne izprave ona stranka, koja je dozvolu dobila.

§. **4**. Porezu na dobitak nepodpadaju:

a) dobitci, koje dobivaoc nije podigao;

b) dobitci, koji odpadaju na neprodane srećke za dobrotvorne svrhe priredjenih državnih lutrijah.

Digitized by Google

§. **5.** Ministar financijah se ovlašćuje, da u svih onih slučajevih, kada za dozvolu po sukromnih strankah u dobrotvorne ili obćekoristne svrhe priredit se imajućih lutrijah, u smislu postojećih propisah glede lutrijskoga dohodarstva pripadajuću žriebovnu pristojbu iz osobitoga obzira vriednoga uzroka obali ili oprosti, može u istom razmjerju i porez na dobitak obaliti, dotično oprostiti.

§. **6.** Dohodarstveni prekršaj počinit će onaj:

a) koj za koje u području kraljevinah i zemaljah zastupanih u carevinskom vieću, po austrijskomu državnomu eraru priredjene lutrije, novac protivno u §. 2. z. čl. XV. 1868. ustanovljenomu modalitetu, sabira, uložnice prodaje, ili prodavanje takovih listinah drugim povjeri;

b) koj za koje u inozemstvu priredjenc lutrije novce sabira, uložnice ili srećke prodaje, ili pak prodavanje takovih listinah drugim povjeri;

c) koj, bez da je dozvolu za žriebanje dobio i porez na dobitak platio, izigrava ili pokuša izigravati pokretnine. Počinitelji toga prekršaja kaznit će se prema mjerilu upisivosti, u slučajevih a) i b) osim zaglobe skupljenih novacah jošte globom od 50—500 for. a u slučaju c) sa dvostruko do četverostrukim iznosom poreza na dobitak.

Zaglobljeni novci, kao i novčane globe zaračunat će se u korist državnoga erara. Jedna trećina uplaćenih novčanih globa izdat će se najavitelju u ime nagrade.

§. **7.** Ako se u smislu §. 6. nametnuta novčana globa nebi mogla od česti ili posve od obsudjenoga utjerati, imat će se mjesto globe zatvor uporaviti tako, da na svakih neutjeranih deset for. odpadne jedan dan zatvora, pri čemu se od deset for manji dio novčane globe ima računati za podpunih deset forintah.

§. **8.** Od poreza na dobitak ne može se niti zemljorazteretni prirez, niti municipalni ili občinski namet odmjeriti.

§. **9.** Glede biljegovne pristojbe od dobitakah, koji na uloge u državnu brojnu lutriju i na srećke državnih dobrotvornih lutrijah odpadaju, glede žriebovne pristojbe za dozvole žriebanja, glede posla sa promesami, i napokon glede proti lutrijskomu dohodarstvu počinjenih prekršajah sada postojeći propisi ostaju ovim zakonom netaknuti.

§. **10.** Ovaj zakon stupa u kriepost počam od dana 1. siečnja godine 1880. i njegova provedba povjerava se ministru financijah.

Digitized by Google

Opazka 1.

Pri rukovanju ovoga poreza treba sliedeća držati pred očima:

Od dobitakah neposredno po lutrijskih blagajnah izplaćenih, pošto je dobitak u cieloj svojoj svoti u izdatak stavljen, treba zakoniti porez odbiti, dotično zadržati i tu svotu treba od slučaja do slučaja staviti u primitak u dnevniku za porez na dobitak.

Lutrijski sabiratelji naračunavaju dobitke nakon odbitka poreza, dakle netto, te s toga u obračunih, koje će lutrijski uredi mjesečno o vučenju sastavljati, treba svota dobitakah, koji će se pod stupcem „plaćeni dobitci" na teret lutrijskoga dohodarstva izplatiti, da za svotu zadržanoga poreza manja bude.

Indi računarski organi lutrijskih uredah dužni će biti: pri sastavljanju obračunah o vučenju, ustanoviti po lutrijskih sabiratelji zadržani porez na dobitak, i ovaj u stupcu plaćenih dobitakah, samo u jednoj svoti iztaknuti iza glavne svote „Opetovanja" obračuna o vučenju.

Na dosadanju kombinaciju obračuna o vučenju, kao i na tako zvano „pokusno" sastavljanje neima ovaj postupak nikakova upliva.

Iza kako je ovaj postupak obavljen, stavit će lutrijska blagajna po sabiratelji zadržani porez na dobitak s jedne strane u dnevniku za lutrijsko dohodarstvo, kao naknadno idplaćeni dobitak u izdatak, uz priklop obračuna o vučenju, a s druge strane istu tu svotu stavit će u primitak u dnevniku za porez na dobitak.

Ovaj postupak imaju kr. lutrijski uredi u Budimu, Temišvaru i Vel. Sibinju jednako sliedovati.

Mjesečni posliedak dnevnika za porez na dobitak ima se u conto-corrente dnevnik uvesti i s ovim zajedno ima se predati računovodstvu, koje je uz kr. lutrijsko ravnateljstvo odredjeno, koje će isti nakon ustanovljenja konačnoga posliedka poslati poreznomu i dohodarstvenomu računovodstvu ministarstva financijah.

Porez, koj plaćen bude iza dozvolah, podieljenih za žriebanje pokretninah, ima se zaračunati podobno porezu, koj će se platiti iza dobitakah plaćenih blagajnički.

Porez na dobitak pako, koj plaćen bude iza dobitakah odpadajućih na srećke za dobrotvorne svrhe priredjenih državnih lutrijah, netreba poreznomu uredu odpremiti, nego ga zaračunati treba u dnevniku za porez na dobitak, koj lutrijska blagajna voditi imade. (73.512, 1879., P. K. 59. 1879.)

Digitized by Google

XI.

Državne pogodovine,

koje se domaćemu obrtu imaju pružiti.

Zakonski članak:

XLIV. 1881. i z. čl. III. 1887.

Digitized by Google

XI.

Državne pogodovine,

koje se domaćemu obrtu imaju pružiti.

§. 1.*) Dioničtvuju u državnih pogodovinah:

1. Po sadanjem razvitku tehnike uredjene tvornice, koje u Ugarskoj dosada neproizvadjane stvari gotove.

2. Po sadanjem razvitku tehnike uredjene sliedeće tvornice, koje jur postoje ili će se odsada podignuti, i to:

a) one tvornice, u kojih se roba od žute mjedi, lim od žute mjedi, zinak, lim od zinka, drot, droteni čavli, roba od smjese metalne, posudje od željeza s avatom obloženo, strojevi orudja, radni strojevi, parostroji i parni kotlovi, klaviri, electro-dynamičke naprave, oružje, porculan, staklo u pločah i za ogledala, staklo sa regenerativno grijućom napravom, kaučuk, cellulose, tapete, conservi, cognac, soda, sumporna kiselina, asfalt: gotovi;

b) mlinovi za ljuštenje oriža; cieloviti dio poljskog gospodarstva sačinjavajuće tvornice žeste; tvornice za predenje, tkanje i farbanje svile; tvornice za predenje, tkanje i appretiranje vune; tvornice za predenje, tkanje i bieljenje pamuka; etablissementi za nabijanje i redjenje lana i konoplje; tvornice za predenje, tkanje, bielenje i appretiranje lana i konoplje; tvornice za pletitkalstvo;

---

*) U najnovije vrieme prihvaćen je zakon, (z. čl. III. 1887.) kojim se i onim rudarskim poduzećem podieluju pogodovine ovoga zakona, koja metale proizvadjaju izluživanjem i amalgamiranjem.

Digitized by Google

3. one tvornice za predju sukna, koje sa Mule-Jenny strojem barem sa 120 vretenah i sa jedan metar širokom grebenjačom rade;

4. one tvornice za tkanje sukna, koje barem sa šest razbojah rade;

5. one tvornice za tkanje pamuka, lana i konoplje, u kojih je barem deset mehaničkih ili umjetnih razbojah namješteno.

§. **2.** U §-u 1-om spomenutim tvornicam — izuzam oprosta od kućarine, što no je jur u §-u 2-om zakonskoga članka LI. 1870. podieljen — daju se sliedeće državne pogodovine:

1. Opraštaju se do konca godino 1895. od tecivarine, dotično od poreza na podužeća, koja moraju javno polagati račune, kao i od občinskoga nameta ter od pristojbah obrtničkih i trgovačkih komorah, što no iza tih porezah pripadaju, napokon od občega dohodarinskoga prireza.

Ovaj oprost započimlje:

a) kod novih tvorničkih poduzećah od započetka posla;

b) od 1. siečnja godine 1882. kod tvornicah, koje faktično postoje i već sada su primjereno u §-u 1. spomenutim potrebštinam uredjene;

c) kod tvornicah, koje faktično postoje i preobražene su na temelju potrebštinah spomenutih u §-u 1-om od one godine, koja iza preobraženja sliedi.

2. Tvornička poduzeća: Opraštaju se od pristojbah, koje za stečenje i prepis tvorničkih zemljištah pripadaju; i u koliko ta poduzeća kao dioničarsko družtvo postanu, opraštaju se od biljegovine i pristojbe pripadajuće od ugovorah i ostalih izpravah, što no sa ustrojenjem dioničarskoga družtva, kao što i sa izdavanjem dionicah idu.

3. Po spomenutih poduzećih za tvorničke svrhe potrebovanu nečistu sol može ministar financijah prepustiti i izpod ciene, što no je u §. 13. zakonskoga članka L. godine 1875. ustanovljena, i svotu jamčevine, koju dotično poduzeće imade prigodom izručenja te soli položiti, može i izpod mjerila u spomenutom §-u sadržanoga ustanoviti.

§. **3.** O pitanju: da li tvorničko poduzeće, koje za podieljenje u §-u 2-om opisanih državnih pogodovinah moli, imade u §. 1-om označenih potrebštinah, te tako imade li se dionikom moljene pogodovine učiniti, — odlučit će od slučaja do slučaja ministar za poljodjelstvo, obrt i trgovinu,

Digitized by Google

sporazumno sa ministrom financijah, te tu svoju odluku, u slučaju podieljenja pogodovine. obnarodovat će u službenom listu.

§. 4. Ovaj zakon stupa u kriepost počam od 1. siečnja godine 1882. i provedba njegova povjerava se ministru za poljodjelstvo, obrt i trgovinu i ministru financijah.

Opazka 1.

Glede provedbe ovoga zakona izdao je ministar za poljodjelstvo, obrt i trgovinu u sporazumu sa ministrom financijah dne 1. listopada godine 1881. pod br. 34.591. sliedeću naredbu:

§. 1. Tko bi želio uživati zakonom ustanovljene državne pogodnosti, dužan je izhoditi si iste propisanom biljegom providjenom molbenicom.

Pri obstojećih jur tvornicah dužan je podjedno vjerodostojnom izpravom izkazati obseg svoje tvornice i njezinu nutarnju opremu i to u gradovih, imajućih pravo jurisdikcije, izpravom redarstvenoga satnika, u gradovih imajućih uredjeni magistrat, izpravom gradonačelnika, u drugih pak običnih izpravom županijskoga kotarskoga sudca, zatim na temelju vjerodostojnoga od biljegovine oproštenoga prepisa porezne knjižice izkazati porez, što ga je za tvornicu platio u posliednjih 3 godinah, dotično, ako mu tvornica još neposluje 3 godine, koliko je platio poreza od obstanka njezina.

Glede tvornicah imajućih se istom podignuti, mora se potanko naznačiti nacrt obsega tvornice, kao i njezine nutarnje opreme.

§. 2. Ovako instruirana molbenica ima se predati kod nadležne jurisdikcije ili trgovačko-obrtničke komore, ili pak neposredno kod kr. ug. ministarstva za poljodjelstvo, obrt i trgovinu.

§. 3. Jurisdikcije i trgovačko-obrtničke komore bezodvlačno će kr. ug. ministarstvu predložiti prispjele molbenice s eventualnimi opazkami svojimi.

§. 4. Redarstveni satnik, gradonačelnik dotično županijski kotarski sudac dužan je na licu mjesta osobno se osvjedočiti o podatcih, koje ima u smislu §. 1. posvjedočiti.

Kralj, ugar. ministarstvo si pridržaje pravo, da podatke, što jih je posvjedočio redarstveni satnik, gradonačelnik ili županijski kotarski sudac, može nadopuniti dotično preizpitati dati po svojem posebnom izaslaniku.

§. 5. U koliko državne pogodnosti nebudu tražene za cielo poduzeće obrtničko, nego samo za podupiranje njekojih dielovah, podjeljivat će se iste samo u slučaju, ako se poduzetnik podvrgne dužnosti i načinu posebnoga knjigovodstva, koje će po nadležnom financijalnom organu ustanovljeno biti za obrtnu granu, kojoj se pogodnost podjeliti ima.

*) Oni tvorničarski obrti, koji ne dobiju zakonite pogodnosti za cielo poduzeće, nego samo za jedan dio istoga — dužni su valovnice podnašati razlučeno o obiuh dielovih posla.

(O. M. F. 3. travnja br. 19105. P. K. br. 15.)

Digitized by Google

§. 6. Tko želi uživati u točki 3. §. 2. zakona navedene pogodnosti (prepust soli po jeftiniju cienu), dužan je, u koliko je kralj. ugar. ministarstvo za poljodjeljstvo, obrt i trgovinu obnašlo, da se njegovoj tvornici u smislu zakona može podieliti pogodnost, radi izhodjenja iste podastrti kralj. ugar. ministarstvu financijah posebnu molbenicu. (2144. M. F. 1881., P. K. 42. 1881.)

Opazka 2.

U opazki 1. spomenuta okružnica, pogledom na specijalne odnošaje glavnoga grada Budapešte, preinačena je sporazumno sa gospodinom kr. ugar. ministrom za poljodjeljstvo, obrt i trgovinu tako, da obseg i nutarnju opremu tvorničkoga poduzeća izkazujuće svjedočbe povodom molbah, koje će na području glavnoga grada jur postojeća tvornička poduzeća radi izhodjenja državnih pogodnostih podnašati, neizpostavlja državno redarstvo, nego ih okružna poglavarstva, kao obrtne oblasti prve molbe izpostavljaju. (2626. M. F. 1881.)

Digitized by Google

XII.

O porezu,

što ga plaćati imadu poduzeća, koja posao svoj protežu na oba državna područja monarkije.

Zakonski članci:

A. XVII: 1870.
B. XIII: 1873.
C. XX. i XXII: 1878.

Digitized by Google

XII.

O porezu

što ga plaćati imadu poduzeća, koja posao svoj protežu na oba državna područja monarkije.

A.

O porezu poveljenoga austrijskoga družtva za državne željeznice i o razdjeljivanju onoga poreza, što ga plaćat imadu onakova poduzeća, kojih ravnateljstva u obsegu bud' ugar. bud' austr. države sjede, nu posao svoj i na zemljište druge pole protežu.

(zak. čl. XVII: 1870.)

Poprimivši nagodu, sklopljenu izmedju kr. ugarskoga ministarstva financijah i c. kr. austrijskoga ministarstva financijah u pogledu razdjelbe poreza, što ga plaćat imadu ona poduzeća, kojih ravnateljska stolica se nalazi bud' u Ugarskoj, bud' u Austriji, ali koja svoj promet i na zemlje druge državne pole razprostiru, evo se njezin sadržaj u zakon uvrštjuje onako, kako sliedi:

§. 1. Družtvo povlašćene austrijske državne željeznice razprostire svoj rad a) na sjevernu, b) na jugo-iztočnu i c) na Beč-Ujszönjsku željezničku prugu.

Digitized by Google

Razmjer, po kojem će se porez od ovih trijuh prugah plaćati se imajući, medju oba državna territorija razdjelivati, ustanovit će se polag brutto-dohodka prometa pojedinih prugah.

§. 2. Porez sjeverne pruge, koja sasvim na austrijskom zemljištu leži, pripada Austriji, porez pako jugoiztočne pruge pripada Ugarskoj državnoj blagajni. Buduć pako ove posliedne pruge 1190 hvatih dugačak komad (od mesta Morve do Marcheggske postaje) na austrijskom zemljištu leži, to ugarska državna blagajna iz cieloga poreza ove pruge toliko namiruje austrijskoj državnoj blagajni, koliko razmjerno od ciele duljine ove pruge na taj komad pada.

§. 3. Porez zajedničke Beč-Ujszönjske pruge, ležeće na teritoriju obih polovinah države, razdieljuje se medju obje državne blagajne po razmjeru miljah.

Uzev pako kod proračunavanja ovoga razmjera u obzir veći promet u blizini Beča, uzeti će se prva milja kod Beča za dvie tim načinom, da će od poreza ciele pruge $^{7}/_{22}$ pripadati austrijskoj, a $^{15}/_{22}$ ugarskoj državnoj blagajni.

§. 4. S toga uzroka je družtvo povl. austr. drž. željeznice obvezano, osim čistoga dohodka cieloga porezu podpadajućega poduzeća, izkazati i brutto-dohodak svake pojedine pruge, skupa sa njihovom duljinom u miljah.

§. 5. Glede onih vjerovnih zavodah, i osiguravajućih družtvah, koja obsteje, bud' na teritoriju ugarskom, bud' na austrijskom, ali koja u smislu svojih pravilah takodjer izvan mjesta svojega glavnoga sjedišta posjeduju podružne zavode na zemljištu druge državne polovine, ustanovljuje se za načelo, da se filialni ili ini područni zavodi, nalazeći se na tudjem državnom zemljištu, neuzimlju pod porez skupa sa glavnim poduzećem, već napose i posebice.

§. 6. Usljed česa se ustanovljuje: da se pogledom na razdieljivanje poreza iztraživanje čista dohodka podružnoga zavoda obavlja na teritoriju one države, gdje glavno poduzeće stoluje, uvršćenje pako pod porez obavlja se u stalnom mjestu podružnice.

U koliko bi se pako prigodom iztraživanja čista dohodka podružnice, u razdjeljivanju troškovah glavnoga zavoda i područnice pojavila i takova izdanja, koja su se zajedno i na područnicu i na glavni zavod upotrebila, nu kojih se veličina nemože izkazati napose za jedno, i napose za drugo, te će se ovi troškovi u razmjeru brutto-dohodka razdjelivati. U takovih slučajevih pako, kada bi izkazivanje čista dohodka po-

Digitized by Google

družnicah ili pobočnih zavodah skopčano bilo sa neizbježivimi težkoćami, ima se u svrhu razporezivanja cieli čisti dohodak podružnice i glavnoga zavoda, po onom razmjeru razdjeliti, u kom stoji posebice izkazani brutto-dohodak podružnice prema brutto-dohodku glavnoga zavoda.

§. 7. One tvornice i poduzeća tvorničke naravi, koja za svoje proizvode posjeduju u zemlji druge države svoja skladišta, obvezana su od tih skladištah posebni porez plaćati onoj državi, na kojem zemljištnu se nahode.

Razporezovanje ima bivati po poreznih zakonih, koji postoje u dotičnoj državi i to po onoj meri, koja je za istu tvorinu prodavajuće, i porez plaćajuće stranke valjana u onoj državi, u kojoj se taj porez odmjeruje.

§. 8. Čisti dohodak onakovih poduzećah, kakova u pitanju stoje, koj razporezivanju, odnosno porazdeljivanju poreza temeljem služiti ima, iztraživati i ustanovljivati će financijalna oblast one države, u kojoj se nalazi stolica ravnateljstva porez plaćati imajućega poduzeća. Rad, protežući se na iztraživanje čista dohodka, priobćivati će si oba financijalna ministarstva medjusobno.

§. 9. Razpisivanje poreza sa svakovrstnimi državnimizemaljskimi i inimi dometci obavljati će se samostalno u svakomu od pomenutih državnih zemljištah dotična financijalna oblast po ključu za čisti prihod ustanovljen.

§. 10. Razpisani na taj način porez skupa sa raznimi nameti mogu, ako toga dotična vlada neuzhtije, na račun drugoga državnoga zemljišta pobirat takodjer financijalne oblasti onoga državnoga teritorija, u kom se stolica porez plaćati imajućega poduzeća nalazi, u kom slučaju se sakupljena svota poreza u dnevniku prometa na korist dotična državna territorija upisati imade.

§. 11. U gornjih paragrafih navedena pravila imadu valjanost, za povlašćeno austrijsko-državno željezničko družtvo, zatim za vjeresionalne zavode i osigurajuća družtva, od 1-og siečnja g. 1868., za tvornice i poduzeća tvorničke naravi pako od 1. siečnja g. 1869.)

Opazka 1.

Kod provedbe ovoga zakona imadu se sliedeća pred očima držati:

Digitized by Google

I.

U pogledu povlašt. austrijskog državnog željezničkog družtva.

Porez i občinski porezni namet, što no to družtvo od željezničkog rada platiti imade za ugarski državni erar, razpisuje se u smislu §. 9. zakona po budapeštanskom kr. poreznomu nadzorniku na temelju operatah ob iztraženomu prihodu, koji se operati putem kr. ug. ministarstva financijah istomu priobćiti imadu.

Odmjerena dohodarina i občinski porezni namet, koji se potonji polag poreznog ključa grada Budapešte izračunati imade, davaju se družtvu uplate radi na znanje, te se neposredno kod budapeštanskoga kr. ug. por. ureda u dugovinu upišu, gdje će se i pobirani državni porez u dnevniku izravnih porezah, a pobirani občinski porezni namet pako, u smislu točke e) §. 4. zak. čl. X. od g. 1870., u dnevniku zaklade glavno-gradske javne radnje zaračunati.

Razpisani porez i občinski porezni namet imaju se uz povratak iztražnih operatah po broju izkazati kr. ug. ministarstvu financijah.

II.

U pogledu onih nalazećih se u ugarskom državnom području vjeresioničkih zavodah i sjeguraonicah, koje no u smislu pravilah njihovih izim ustanovljenog glavnog sjedišta svoga imaju podružnicah u austrijskom državnom području.

Kr. por. nadzornici, u kojih području zavodi i družtva ta sjedište svoje imadu, dužna su odmah, čim potrebne podatke dobiju (izvješća o radu, zaključene račune, i ine izkaze dotičnih zavodah i družtvah) iztražiti i ustanoviti u smislu §. 8. zakona ukupni porezu podvrženi prihod upitnih poduzećah, kao što i onaj dio, koj od tog prihoda odpada na austrijski državni erar.

U iztražnih operatih, koji se u magjarskom i niemačkom jeziku sastaviti, i koji se uz jedan primjerak pravilah poduzeća ministarstvu financijah predložiti imaju, valja izkazati:

a) ukupni brutto prihod poduzeća;

b) izdatke, koji se po propisu odbiti mogu od brutto-prihoda;

c) ukupni čisti, porezu podvrženi prihod poduzeća;

d) onaj dio tog čistog prihoda, koj po §. 6. zakona odpada na obstojeće u austrijskom državnom području podružnice (diel prihoda).

Pri ustanovljenju te kvote, valja od jedne ili druge tih podružnicah možda trpljene štete bilancirati sa dobitkom ostalih podružnicah, nalazećih se u austrijskom državnom području, to jest: moći je u račun uzeti samo onu svotu dobitka, koja je veća od pomenutih gubitakah;

e) onaj dio čistog prihoda, koj se tiče ugarskog državnog erara.

Digitized by Google

Faktično razporezanje poreza, što no ga upitna poduzeća u korist ugarskog drž. erara platiti imadu, i kojeg se razporezanje u smislu §. 9. zakona financijalne oblasti tiče, ima se obustaviti dotle, dok to kr. ug. ministarstvo od slučaja do slučaja neodredi.

Po dovršenomu razporezanju daje se porezna svota dotičnomu podúzeću na znanje, te se ista propisuje kod one občine, u kojoj poduzeće sjedište svoje ima.

III.

U pogledu onih nalazećih se u austrijskom državnom području vjeresioničkih zavodah i sjeguraonicah, koje u smislu pravilah njihovih izim ustanovljenog glavnog sjedišta svoga imaju podružnicah u kr. ugarskom državnom području.

Po tih poduzećih iza njihovih u zemaljah krune ugarske nalazećih se ukupnih poslovah u korist ugarskoga državnoga erara plaćati se imajući porez i (u smislu točke d) §. 4. z. čl. X. 1870. zakladi glavnogradskih javnih radnja pripadajući občinski porezni namet razpisuje budimpeštanski kr. ug. por. nadzornik. Medjutim primjećuje se, da se pod I. opisani postupak takodjer i na ova poduzeća uporaviti imade.

Izuzima se sjeguraonica „La fiducia“, koja se u Trstu nalazi, pošto joj riečku podružnicu oporezuje riečki kr. ugarski nadzornik.

IV.

U pogledu onih skladištah, koja se od strane radećih u austrijskom državnom području tvornicah i tvoričkih poduzećah uzdržavaju u ugarskom državnom području.

Dotični kr. porezni nadzornici pobrinuti će se, da nalazeća se u njihovom području skladišta takova u smislu §. 7. zakona oporezovana budu po nadležnom povjerenstvu za razpisivanje i dogodice po opotražnom povjerenstvu. (12.515 : 1871. P. K. 24 : 1871.)

B.

O javnih porezih, što će ih I. priv. dun. parobrodarsko družtvo platiti.

(zakonski članak XIII. 1873.)

Pošto bi glede razdieljenja državnoga poreza, što će ga I. dunavska parobrodarsko družtvo plaćati medju kr. ug. ministrom financijah sklopljeno ter od 1. siečnja 1868. počamši kriepostna nagoda primljena bila, to se evo kako sliedi, uzakonjuje.

Digitized by Google

§. 1. Posao prvoga dunavsko-parobrodarskoga družtva dieli se s gledišta oporezovanja na tri pruge:

a) na austrijsku prugu od Pasove do Djevina;

b) na ugarsku prugu od Djevina do Oršave;

c) na inozemsku prugu.

§. 2. Razmjerje, po kojem se medju ove dvie države razdieljuje porez, što će se od čistoga dohodka ovih triuh prugah plaćati, ustanovljuje se na temelju brutto dohodka od posla pojedinih prugah.

§. 3. Porez pasovsko-djevinske pruge tiče se austrijskoga, a djevinsko oršovske pruge, razumjevajuć k' istoj i posao na nuzgrednih riekah — tiče se ugarskoga državnoga erara.

§. 4. Porez inozemske pruge diele se medju ova dva državna erara po onom razmierju, po kojem oba državna područja monarkije k' zajedničkim troškovom prinose.

§. 5. U tu svrhu dužno je I. dunavsko parobrodarsko družtvo izim čistoga porezu podvrženoga dohodka od cieloga podhvata izkazati takodjer i brutto-dohodak svake pojedine pruge.

§. 6. U pogledu ustanovljenja razdielbenoga ključa posrieduje kod izvidjenja dohodka porezna oblast onoga državnoga područja, gdje se sjedište družtva nalazi; a to će dakle sada austrijska porezna oblast obaviti.

Na radnje izvidjenja imadu se u obsežnosti, koju želi, priobćiti kr. ug. ministru financijah.

§. 7. Razpisivanje dohodarine zajedno sa nameti ima se glede austrijske i inozemske pruge obaviti — na temelju ustanovljena prineska — kroz ces. kr. austrijske porezne oblasti polag austrijskih zakonah i naredabah; a glede ugarske pruge polag ugarskih zakonah i propisah kroz kr. ug. organe za razpisivanje poreza od porezu podvržena dohodka i u odmjerenom razmierju.

§. 8. Pobiranje tako razpisane dohodarine zajedno sa nameti obavit će financijalna uprava onoga državnoga područja, u kojem se nalazi sjedište družtva; sada će dakle to pobiranje i za ugarsku financijalnu upravu obaviti takodjer austrijska financijalna vlada.

Digitized by Google

C.

Izvadak iz zak. članakah XX. i XXII: 1878.

Glasom z. čl. XX., i z. čl. XXII: 1878. slovećega o carinskom i trgovačkom savezu, sklopljenom medju kraljevinami krune ugarske i ostalimi kraljevinami i zemljami Njeg. Veličanstva: u području jedne države zakonito konstituirana družtva dioničarska (družtva kommanditska na dionice), družtva asekuracionalna i zadruge privredne i gospodarstvene (Erwerbs- und Wirthschaftsgenossenschaften) mogu poslovanje svoje protegnuti u područje druge države, i tamo podizati podružnicah. U slučajevih takovih smatraju se domaćim družtvom i zavodom jednakimi i podpadaju glede posla u istom područji državnom tjeranoga propisom, koji obstoje glede poslovah, što ih tjeraju poduzeća domaća.

Radi izvedenja tih ustanovah čine se istodobno posebne uglave.

Ove uglave sadrže se u z. čl. XXII: 1878. tičućem se pogodbe, sklopljene medju vladami zemaljah krune ugarske i ostalih kraljevinah i zemaljah Njegova Veličanstva glede uzajamnoga pripuštaja družtvah dioničarskih, družtvah asekuracijonalnih i zadrugah privrednih i gospodarstvenih.

Gore pozvana poduzeća, u koliko svoj posao i u području druge države žele pod vlastitom tvrdkom tjerati, dužna su polag toga zakona, dotično upitne pogodbe prije započetka poslovanja izhoditi upis tvrdke svoje pri sudu trgovačkom, u području kojega namjeravaju podići podružnicu.

Ustanova ova valja navlastito takodjer glede svake agenture sa stalnim sjedištem, koja nestoji pod podružnicom, registriranom u dotičnom području državnom.

Dotično družtvo je obvezano za svaku podružnicu u području druge države podignutu postaviti zastupnika, koji ima providjen biti povlasti, da zastupa družtvo u svih poslovih sudbenih i izvansudbenih, nastajućih iz poslovanja podružnice.

O poslovanju podružnicah imadu se u sjedištu područnice voditi posebne knjige.

Radi izhodjenja upisa u registar tvrdkah trgovačkih dužno je družtvo sudbenomu stolu u ovjerovljenom obliku predložiti družtvena pravila svoga i ujedno dokazati, da polag zakonah

Digitized by Google

domovine svoje postoji zakonito. Imade nadalje istomu sudbenomu stolu prijaviti postavljenoga zastupnika.

Sudbenom stolu, pri kojem je podružnica upisana, imadu se zapisnici glavnih skupštinah i bilanca godišnja u ovjerovljenom obliku predložiti najkašnje za dva mjeseca iza obdržanja glavne skupštine.

Družtva, koja su u vrieme postanka u rieči stojećega zakona već imala podružnicah u području druge države, dužna su takodjer gorespomenutim odredbam zadovoljiti.

Asekuracionalna družtva, postojeća u području jedne države, koja podignućem podružnicah protegnu u buduće poslovanje svoje na područje druge države, obvezana su napose prije upisa istih podružnicah zadovoljiti svimkolikim odredbam, koje tamošnji zakoni nalažu asekuracijonalnim družtvom domaćim. kao specialne uvjete za početak tjeranja asekuracijonalnoga posla.

Digitized by Google

XIII.

Oprost nadničara od poreza.

Temeljni zakon:

Zak. članak X: 1883.

(Sankcioniran dne 2. veljače 1883.)

Digitized by Google

XIII.

Oprost nadničara od poreza.

§. **1.** Na oporezovanje nadničara odnoseće se ustanove točke b) §. 7-a o tecivarini glasećega zakonskoga čl. XXIX: 1875. stavljaju se izvan krieposti i na mjesto njih oživotvaravaju se počam od 1. siečnja g. 1883. u niže sliedećih §§-ih sadržane ustanove.

§. **2.** Nadničari nepodpadaju porezu od njihove službe.

Ovaj oprost od poreza proteže se na glavu obitelji i na članove obitelji. Tko se smatra kao glava obitelji, tko li kao član obitelji, opredjeljuje §. 4. zakonskoga članka XXIX: 1875. —

§. **3.** Oni, koji se prigodom obćega popisivanja porezovnika dadu kao nadničari upisati, imadu se u operate popisa kako dosad, tako i u buduće uvrstiti, nu iz reda porezu podvrženih osobah imadu se izostaviti.

§: **4** Iza kako se razpisivanje poreza dovrši, dužan će biti u obćinah obćinski poglavar, u gradovih načelnik, u Budapešti kotarski poglavar, — pregledati operate popisa u svrhu, da izmedju osobah, koje su kao nadničari popisane, poimence naznači one, koje po njegovome znanju ili baš ne, ili izključivo nežive od nadnice, nego bud prema kakvoći njihove zaslužbe spadaju u jedan od ostalih podrazredah tecivarine I-ga razreda, bud pako od koristnosnoga zanimanja, posla, uzajmljenih glavnicah ili nepokretnoga posjeda takav dohodak beru, koj u smislu postojećih zakona porezu podpada.

Obćinski poglavari, gradski načelnici, u Budapešti kotarski poglavari odgovorni su za izpravnost gore opisanoga njihovoga postupka, i u koliko slučaj službenoga zločina ili

Digitized by Google

prekršaja neobstoji, nego se nemarnost njihova dokaže, imadu se prema odredbam zakona o rukovanju izravnih porezah obsuditi na globu, koja može do 25 for. dosizati; bude li pako opetovana globa bezuspješno uporavljena, imadu se pod karnostnu obtužbu staviti.

Opazka 1.

Pogledom na to, što u spomenutom zakonu izrečeni oprost od poreza započimlje od 1. siečnja godine 1883. i pogledom na to, što u smislu dne 3. studena g. 1876. pod br. 54 384. izdane i u br. 51. „Penzügy-Közlönya" od iste godine obnarodovane naredbe, koja uredjuje, kako da se zadnja razpisivanja poreza po osnovi podiele, imalo se je razpisivanje tecivarine I. i II. razreda za g. 1883. zaključiti u mjesecu prosincu minule godine (glede Budapešte do konca siečnja g. 1883.), kr. ug. ministar financijah dne 28. prosinca g. 1882. pod br. 75.097. izdanom okružnicom uputio je kr. porezne nadzornike, da tecivarinu I-a razreda, koju su občinski organi nametnuli za g. 1883. onim osobam, koje su kao nadničari popisane, brišu prigodom obredjivanja razpisnih registra, pak da posle oživotvorenja zakona imenik tih nadničara dostave u §. 4-om gore pozvanoga zakona naznačenim občinskim i gradskim organom u svrhu, da izvidiv kakvoću zanimanja i zaslužbe u imeniku sadržanih osoba, izvrše zadatak, koji im je u spomenutom zakonu povjeren.

Upravnim odborom i kr. porez. nadzornikom stavlja se u osobiti zadatak, da strogo na to paze, da se u rieči stojeći zakon u svemu točno uporavljuje i da kr. porezni nadzornik svršetkom godimičnih razpisivanja poreza upravnom odboru — u najbližoj njegovoj sjednici — podnaša točno izvješće o tom, kako se zakon izvršuje (17. veljače 1883, br. 10.921. P. K. 8.)

§. **5**. O kome u predidućem §. označenim uredovnim putem, ili putem opovjedi pronadjeno bude, da je zavedenjem organah, koji su na popisivanje porezovnikah pozvani, dao se kano nadničar upisati, a faktično u jedan od podrazredah tecivarine prvoga razreda spada, ili pako iz koristonosnoga zanimanja, posla, uzajmljenih glavnicah ili napokon iz nepokretnoga posjeda porezu podvržen dohodak bere, koj će se osim od tih dohodakah u smislu postojećih poreznih zakonah pripadajućih porezah, dogodice dohodarstvenih globah, imati zbog narušaja u ovom zakonu sadržanih ustanovah, obsuditi prema upisivosti na globu od 5 do 50 for.

Globu će kr. porezni nadzornik odlukom odmjeriti, proti kojoj moći je na upravni odbor prizvati se za 15 danah računajuć od primitka odluke.

§. **6**. Globa pripada državnomu eraru i u korist ovoga ima se na način izravnih porezah pobrati, dogodice ovršbeno utjerati.

§. **7**. Ako se globa zbog medjutim nastale bezimućnosti obsudjenika nemože sasvim ili od česti utjerati, ima se mjesto globe kazna zatvora uporaviti tako, da od svakih 10 forintah,

Digitized by Google

koji se nemogaše utjerati, odpadne po jedan dan zatvora, dočim se svota izpod 10 forintah uzima za p o d p u n i h 10 forintah.

Ob uporavi kazne zatvora odlučuje upravni odbor na obrazloženi predlog kr. poreznog nadzornika.

§. **8.** *) Kriepost ovoga zakona neće se pogledom na zakonske članke XXVIII. 1882. predbježno protezati na razvojačenu krajinu.

§. **9.** U ovom zakonu izrečeni oprost od poreza počimlje od 1. siečnja g. 1883.

§. **10.** Provedba ovoga zakona povjerava se ministru financijah.

---

*) Usljed najnovijeg zak. XXXVII: 1886. protegnut je i ovaj zakon na područje bivše vojne krajine.

Digitized by Google

XIV.

Ob oprostu

od biljegovine, odredbine i poreza obranbenoj sili spadajućih — za slučaj spreme.

Zakon: LIII. 1881.

Digitized by Google

XIV.

Zakonski članak LIII.:

ob oprostu od biljegovine, odredbine i poreza, što no k obranbenoj sili spadajućim za slučaj spreme pripada.

(Potvrdjen dne 31. svibnja 1881., proglašen dne 1. lipnja 1881. u obih kućah ugar. državnoga sabora.)

§. **1.** Ako se obranbena sila u svem ili od česti mobilizira, svaki mobilizirani član vojske, bojnoga pomorstva i domobranstva, bez obzira na rangovni stepen ili na vojničku branchu, kojoj pripada — učestvuje prama ustanovam sliedećega §-a u osobnom oprostu od biljegovine za one svoje namire, koje izdaje o svojem bud ma koje vrsti pripadku, koj mu u vojničkom svojstvu od države ide.

§. **2.** Ovaj oprost započinje onoga dana, kojega će nastati pravo mobiliziranih osobah na to, da im se bojno-opremni doplatak u tečaj stavi, dotično, ako su kod takovih vojničkih oblastih, zapovjedničtvah, četah ili zavodah namještene, koji su u tvrdjavah smješteni, započinje onoga dana, kojega će nastati pravo zapovjednika tvrdjave, da bojno-opremni doplatak u tečaj stavi.

Naprotiv prestati će osobni oprost od biljegovine za mobilizirane osobe onoga dana, kojega će se sprema bilo glede njihove osobe, bilo glede ciele čete svršiti.

Digitized by Google

§. 3. U §-u 1-om uredjeni oprost od biljegovine proteže se nadalje na sve one namire, koje:

a) članovi zakonito sazvanoga i stvorenoga pučkoga ustanka kao i dobrovoljačkih četah, koje će se dogodice za trajanja rata ustrojiti;

b) „vojničke" osobe, koje i u vrieme mira k vojnički ustrojenim tielesinam (to jest k oružničtvu, k sboru pastuških depotah itd.) spadaju i upućene su mobiliziranoj obranbenoj sili, pučkomu ustanku ili dobrovoljačkim četam radi službovanja;

c) u vojničku svezu tobož nespadajući, nu neposredno kod vojničke uprave u službenoj uporavi stojeći, kao i u taboru nalazećim se četam dodieljeni državni naredjenici gradjanskoga stališa, ter osobe onoga gradjanskoga stališa, ter osobe inoga gradjanskoga svojstva izdaju vrhu svojih berivah, koje od vojničkih blagajnah propisno beru.

Ovaj oprost od biljegovine imade valjanost kod nabrojenih pod točkami a) i c) za trajanja vremena njihove uporave, a kod nabrojenih pod b) za trajanja vremena u §. 2. opredieljenoga.

§. 4. U §. 1. i 3. nabrojene osobe za trajanja onoga vremena, za koje polag gornjih ustanovah u osobnom oprostu od biljegovine učestvuju, opraštaju se i od odredbinah, koje polag postojećih odredbinskih propisah od službe i značaja pripadaju.

Ovaj oprost proteže se na sve one odredbinske obroke, koji će za trajanja gore (u §§-ih 2. i 3.) ustanovljenoga biljegovnoga oprosta postati dospjelimi iza njihovih berivah, što ih iz vojničkih blagajnah beru.

§. 5. Na isti način i na trajanje istoga vremena opraštaju se u §§. 1. i 3. nabrojene osobe od tecivarine i obćeg dohodarinskog prireza, a u krajiških dielovih od ondje u krieposti stojećega poreza trgovine, obrta te dohodarine, što no odpadaju od njihovih berivah, koje iz vojničkih blagajnah beru.

Digitized by Google

XV.

Porez

na puške i porez na lov.

Zak. čl. XXIII : 1883.

(Proglašen u Sborniku zem. zakona dne 9. travnja g. 1883.)

Digitized by Google

XV.

Porez na puške i na lov.

Poglavje I.*)

Občenite ustanove.

§. **1.** Zakonski čl. XXI: 1875. stavlja se izvan krieposti i na mjesto njega naredjuju se glede poreza na puške i poreza na lov sliedeća.**)

§. **2.** Porez na puške plaća svatko od pušakah, uporabivih za lov, koje posjeduje; isto tako od onih pušakah, koje njegovi obiteljski članovi, njegova lovačka služinčad, za pazku nad divljači i za čuvanje šumskih zemljišta namještena njegova služinčad, kao što i kod poljskoga, vinogradskoga ili šumskoga gospodarstva namješteni poljari, pastiri i šumski objezdnici posjeduju ili rabe.

§. **3.** Osim poreza na puške plaća porez na lov onaj, koji je zakonom, normirajućim lovno pravo i kako se ovo

*) Vidi naputak glede provedbe o porezu na puške i o porezu na lov glasećega z. čl. XXIII. 1883, (39280: 1883. P. K. 25: 1883.) Tekst zakona je s većimi, a naputak u obliku opazakah s manjimi je slovi tiskan.

**) Prilozi pod I. i II. sadržavaju:

a) Okružnicu kr. ug. ministarstva financijah od 25. lipnja g. 1883 pod br. 39280, kojom je spomenuti naputak obnarodovan; i

b) Izvadak iz okružnice, koju je kr. ug. ministarstvo nutarnjih posala od 29. lipnja g. 1883. br. 38871. upravilo na svekolike jurisdikcije (P. K. 25. i 29. 1883.)

Digitized by Google

vrši. ovlašćen na vršenje lova, i to pravo uživati želi u granicah zakonom opredieljenih, bilo na vlastitom zemljištnom posjedu, bilo na zemlji drugoga.

Tko puške nedrži, nego na konju i sa psi ma od koje vrsti lovi, plaća samo porez na lov.

§. **4.** Članovi vladajuće obitelji izuzimlju se izpod plaćanja kako poreza na puške, tako i poreza na lov.

§. **5.** Izuzimlju se izpod poreza na puške:

a) u javnih zavodih, u javnih sbirkah, kod javnih oblastih čuvane puške:

b) puške, koje se kao uspomena ili obite'jska svetinja drže;

c) sukromnikom pripadajuće takove sbirke pušakah, u kojih se drže puške stare konštrukcije, koje jur izvan porabe stoje;

d) puške, koje se rabe izključivo za pucanje u biljeg;

e) puške oružnikah, državnih redarstvenikah, municipalnih gradskih, stalno namještenih občinskih redarstvenikah, uzničkih stražarah, financijalnih stražarah;

f) za službenu porabu opredieljene puške zakletih šumarskih urednikah i osoblja kr. nadzorničtva šumah;

g) puške lugarah u onom slučaju, ako su ove osobe zapriežene bile na temelju svojstva, što no je u §. 37-om zakonskoga članka XXXI: 1879, u Hrvatskoj i Slavoniji u ondje kriepostnih zakonih opredieljeno;

h) puške častnikah i momčadi zajedničke vojske i domobranstva, koje se nerabe za lov;

i) kod puškarah i prodavaocah pušakah za prodaju namienjene puške.

Opazka 1.

Pod točku e) spadaju i puške skladištnih stražara namještenih kod kr. uredah za odkup duhana.

§. **6.** Izuzimlju se izpod plaćanja poreza na lov:

a) poslanici i konzuli izvanjskih vlastih, kao što i članovi osoblja poslaničtvah i konzulatah, ako nisu tuzemci;

b) lovačka služinčad, koja u službi stoji kod vlastnikah ili zakupnikah lovištah;

c) služinčad namještena za pazku nad divljači i za čuvanje lovištah;

Digitized by Google

Da se preprieče mnoge zloporabe, izdalo je ministarstvo strogu odredbu: da se občinski organ, prije nego prijavu podpiše, ima osvjedočiti, da li je dotičnik i zbilja služinče i da li ima službinsku knjigu. To mora u dotičnoj zaporki sadržano biti, i tek onda će biti lovna karta izdana.

(O. m. f. 47521. 1886. P. K. br. 31.)

d) kod poljskoga, vinogradskoga i šumskoga gosdodarstva namješteni poljari, pastiri, šumski objezdnici;

e) oblastno zakleti šumarski urednici, lugari i osoblje kr. nadzorničtva šuma.

Pod točkami b), c), d), e) ovoga §-a spomenute osobe mogu na lovištu, na kojem su namještene, rabiti i za lov uporabljive puške samo dozvolom vlastnika, dotično zakupnika lovišta i samo u granicah lovnoga zakona mogu loviti, a na drugih lovištih mogu lov i u granicah zakona samo uz uplatu poreza na lov vršiti.

Za izkazanje u ovom §-u ustanovljenoga oprosta od poreza služi: kod osobah pod a) spomenutih bezplatna lovna karta (§. 34.), kod osobah pod točkami b), c), i d) spomenutih: potvrdnica o porezu na puške (§. 34.), a kod osobah pod točkom e) spomenutih: izvornik ili vjerodostojni prepis svjedočbe o zakletvi.

Slušaocem na šumarskih strukovnih učionah podieljuje se pogodnost, da plaćaju polovicu poreza na lov, što no je u §. 9-om za jednu godinu ustanovljen.

Opazka.

Da se doskoči dvojbam, koje mogu nastati glede točke f) §. 5. i točke c) §. 6. opazuje se, da erarijalnim središnjim, dotično kod kr. ministarstva za poljodjelstvo, obrt i trgovinu namještenim šumskim činovnikom, navlastito zem. nadšumarniku, ter ostalim činovnikom šumskoga odsieka pripada ište tako oprost od poreza na puške i poreza na lov, kao šum. urednikom ma kojega sukromnoga posjednika šume, jer ona okolnost, da je središte državne uprave šumarstva u Budimpešti u sjedištu vlade i dotični moraju da odavde naizmjence izlaze u šume, nemože praviti razlike kod provadjanja zakona.

Slušaocem na šumskih strukovnih učionah pružena pogodnost proteže se samo na porez na lov, dužni su pako porez na puške platiti od onih svojih pušakah, koje su za lov uporabive.

§. 7. U gorskih predielih gdje se s prirodnih odnošajah zvierinje (vuci, medjedi) umnožiše, ove će posjednik, dotično zakupnik moći na vlastitom zemljištu i u onom slučaju tamaniti, ako nije providjen lovnom kartom.

Oni, koji pozvani budu u lov uredovan, što no je opisan u §§. 19—24. zakona o lovu, mogu u njem učestvovati, bez da moraju providjeni biti lovnom kartom.

Digitized by Google

Opazka.

Po sebi se razumjeva, da takove osobe i u označenom slučaju moraju ili na njihovu osobu glaseću potvrdnicu o porezu na puške imati, ili ako ovu neimaju, moraju se u slučaju nužde izkazati pismenim pozivom, koji su od redatelja pod oblastnim nadzorom držanoga uredovnoga lova dobile, da su vlastne u lovu učestvovati sa tudjom puškom, puštenom im privremeno na porabu.

Poglavje II.

O mjeri poreza na puške i poreza na lov.

§. **8.** Jednogodišnja svota poreza na puške iznosi:

a) jednu forintu od svake jednocievke puške;

b) dva forinta od svake dvocievke puške.

§. **9.** Jednogodišnja svota poreza na lov ustanovljuje se sa dvanaest forintah.

§. **10.** Onim, koji žele lov vršiti tečajem vremena, koje 30 danah nepremašuje, dopušta se, da uplativ 6 forintah, mogu na 30 danah glaseću lovnu kartu izvaditi.

§. **11.** Kako za porez na puške, tako i za porez na lov, počimlje porezna godina dne 1. kolovoza i završuje se dne 31. srpnja iduće godine.

§. **12.** U §-u 8 om ustanovljeni porez na puške ima se u podpunom iznosu platiti i onda, ako je porezovnik tek tečajem godine došao u posjed puške, koja porezu podpada. U §-u 9. ustanovljeni porez na lov ima se u podpunom iznosu platiti i onda, ako se lov samo u jednom dielu porezne godine vrši, ili pako porezna dužnost tek tečajem godine nastupi.

Poglavje III.

O načinu razpisivanja i pobiranja poreza na puške i poreza na lov.

§. **13.** Porez onih, koji u smislu §. 2. samo porez na puške plaćaju, razpisuju i pobiru občinski organi (občinski bilježnici, gradski porezni uredi), a porez onim, koji porez na puške i porez na lov plaćaju, razpisuju i pobiru kralj. poruredi.

Digitized by Google

Temeljem razpisivanju poreza služe prijave porezovnikah; bjelice za te prijave mogu se kod občinah (gradskih poreznih uredah) bezplatno nabaviti.

§. **14** Tko u smislu §. 2. samo porez na puške plaća, dužan je u posjedu njegovom nalazeće se za lov uporabljive puške polag broja i uz označenje toga, jesu li jednocievke ili su dvocievke, prijaviti i prijavu, naznačiv točno svoj stan, vlastoručno podpisati, te poreznoj godini (§. 11.) predhodećega mjeseca lipnja podnieti kod one občine ili kod onoga gradskoga poreznoga ureda, gdje porezovnik svoj redoviti stan ima. —

Prijava se i ustmeno može učiniti, u kojem slučaju dužan je občinski bilježnik (gradski porezni ured) izpuniti prijavnu bjelicu po kazivanju porezovnika.

Obrazac k §-u 14.

Županija: Kr. porezni ured:

Občina:

Obrazac A.

P r i j a v a.

o puškah, koje su u smislu §. 2. zak. čl. XXIII. 1883. podvržene porezu na puške.

P r i j a v i t e l j a				Broj pušaka	
I m e	gradj. staleš i zanimanje	stalno obitalište	Kotar, dio grada ulica, kućni broj	jednocievka	dvocievka

U ..... g. 188..

Podpis :

Digitized by Google

Opazka.

Obrazac prijave priklapa se pod A); u slučaju ustmene prijave dužna je prijavljajuća stranka po občinskom bilježniku (gradskomu poreznomu uredu) izpunjeni i valjano datirani prijavni arak podpisom svojega imena ili ako nezna pisati, vlastoručnim križnim znakom providiti i potvrditi.

Ako je takav prijavni arak podnešen, za koji nije rabljena tiskana bjelica, nu koji je sa nuždnimi potrebštinami providjen, ima se takov prijavni arak bez svakoga prigovora primiti.

Občinsko poglavarstvo (gradski porezni ured) dužno je gore na vanjskoj strani svakoga prijavnoga arka čisto i čitljivo zabilježiti dan, mjesec i godinu podnešenja.

§. 15. Tko tečajem godine dodje u posjed porezu podvržene puške, dužan je tu svoju pušku u smislu §. 13. i 14. prijaviti za 8 danah, računajuć odkad ju je u posjed uzeo.

§. 16. Oni, koji pod točkami b) c) i d) §. 5-a spomenute, od poreza oproš'ene puške posjeduju, dužni su ove puške jedanput za svagda pojedince prijaviti kod dotične občine (gradskoga poreznoga ureda) i pribaviti si svjedočbu občine, dotično gradskoga poreznoga ureda, koja u tom glasi, da su prijavljene puške oproštene od poreza.

Opazka 1.

Za prijavu od poreza oproštenih pušakah služi pod B) priloženi obrazac i u pogledu toga, kako se ovaj rabiti ima, opazuju se sliedeća:

Broj komadah i kakvoća po smislu zakona (točke b), c) i d) §-a 5.) od poreza oproštenih pušakah nesmije se skupno, nego polag pojedinih komadah, označenjem kakvoće svakoga pojedinoga komada i citiranjem dotične točke §-a 5. prijaviti na prijavnom arku i u tom pogledu možda manjkavo podnešeni prijavni arci imadu se odmah povratiti u svrhu, da ih barem za 8 danah dopuni.

Dan povratka i rok točno treba na njih zabilježiti.

Po sebi se razumjeva: da novo stečene od poreza oproštene puške treba od slučaja do slučaja svagda propisno prijaviti.

Pod slovom C) prilaže se obrazac za svjedočbu, koju izdati treba strankam, koje od poreza oproštene puške posjeduju.

Opazka 2.

Ako vlastnici polag točkah e), f), g), h) i i) §-a 5. u oprostu od poreza nčestvovanih pušakah drže osim za službenu porabu opredieljenih, za lov nerabljenih, dotično osim za prodaju namienjenih pušakah, još i za svrhe lova služećih pušakah, dužni su o tom prijavu učiniti i porez na puške platiti, a ako lov i faktično žele vršiti, dužni su i lovnu kartu izvaditi.

(Sliede obrazci k §-u 16.)

Digitized by Google

Županija_____ Kr. por. ured.
Občina (grad)

Obrazac B.

Prijava

o puškah, koje se u posjedu podpisanoga nalaze i u smislu §-a 5-a z. čl. XXIII. 1883. nepodpadaju porezu na puške.

1. Prijavitelja:

a) ime;

b) gradjanski stalež i zanimanje;

c) stalno obitalište.

2. Označenje u posjedu prijavitelja nalazećih se pušakah.

a) komada jednocievpuš

b) komada dvocievpuš

3. Označenje.

one točke §-a 5. z. čl. XXIII: 1883. na kojoj prijavitelj pravo na oprost od poreza temelji.

U 188.

Podpis:

Obrazac k §-u 16.

Digitized by Google

Obrazac C.

Občina

Grad Kr. por. ured.

Svjedočba.

kojom podpisani občinski poglavar (gradski porezni ured) priznaje, da je (su

komad ciev i

komad ciev puš stanovnika,

prost od poreza na temelju pogodnosti, sadržane u točki

§-a 5. z. čl. XXIII. 1883.

Ova svjedočba zabilježena je pod stavnim brojem očevidnika,

vodjenoga za godinu 188 u smislu §-a 22. zak. čl. XXIII. 1883.

U ..... dne 188

§. 17. Razpisni registri, koje su občinski organi (gradski porezni uredi) sgotovili na temelju podatakah, koji se glede poreza na puške u prijavah sadrže, imat će se sa obredbenom zaporkom kr. por. nadzornika providjeni, izložiti kod občinske (gradske) kuće na javni uvid kroz osam danah, za da ih svatko uzmogne razgledati, možebitnu svoju opotragu podnieti; dogodice svoje opazke glede razpisah poreza, koji se drugih tiču, ili glede dotičnih zatajenja pušakah učiniti.

Opotrage i opazke treba tečajem gore iztaknutoga roka kod kr. por. nadzornika podnieti, koji će na temelju opazakah učiniti nuždne odredbe, a prizive podastrieti će upravnomu odboru na riešenje.

Od tih prizivih upravni odbor konačno odlučuje.

Opazka.

Obrazac razpisnoga registra prilaže se pod D.

Na temelju obredjenih razpisnih registrah kr. porezni nadzornik sgotovit će svotnik polag občinah i poreznih uredah i priposlati će ga dotičnomu poreznomu uredu radi propisanja odmjerenoga poreza na puške, podjedno pako sgotoviti će glavni svotnik za čitavu županiju (jurisdikciju) i

Digitized by Google

ovaj će izravno-poreznomu i dohodarstvenomu računovodstvu ministarstva financijah poslati radi propisanja odmjerenoga poreza na puške.

Ovi svotnici i glavni svotnici imadu se sastavljati na tiskanici sklada br. 48. mali konc. A izravni porezi.

Obrazac D. k' §-u 17. z. čl. XXIII: 1883.

Županija:

Sjedište kr. por. nadzornika: **Občina:**

Sjedište kr. por. ureda:

Razpisni registar

o porezu, odmjerenom za godinu 188 na puške, uporabive za lov.

1.	2.	3	4	5	6.	7.		8		
		Porezovnika				1.	2.			
Tekući broj	Broj stavke porezne glavne knjige	I m e	Stališ ili zanimanje	Stan (dio grada, ulica	Broj kuće	cievakah pušakah broj		od pušakah odmjereni porez		O p a z k a
								for.	nč.	

Digitized by Google

§ **18.** Iza kako u predidućem §-u iztaknuti rok od 8 danah mine, odredit će občinski bilježnik (gradski porezni ured), da se o razpisanom porezu na puške glaseći porezni arci najkasnije do 31. srpnja porezovnikom uz primke uruče.

Opazka.

Obrazac poreznih arakah prilaže se pod slovom E.

Od stranakah natrag prispjele primke imadu se k razpisnom registru priklopiti i skupa s ovim čuvati.

Iza kako su porezni arci izručeni, ima se odmjereni porez na pušku na temelju razpisnoga registra individualno u občinskoj poreznoj glavnoj knjizi pod stupcem za porez na puške propisati.

Obrazac E. k' §-u 18.

Broj strane knjige: Broj kuće:

Porezni arak.

o porezu na puške za g. 188

Za gospodina stanovnika

Iza prijavljen_____kom jedno_____i_____kom.

dvocievi_____puš_____ pripada_____u ime poreza na puške polag §-a 8. z. čl. XXIII: 1883. koja svota u smislu §§-ah 19. i 20. istoga zakonskoga članka ima se, računajuć od uručenja ovoga poreznoga arka, za 15 danah pod teretom ovrhe uplatiti.

U_____188

N. N.

občinski poglavar.

§. **19.** Porezovnik dužan je razpisani mu porez na puške uplatiti kod občine (gradskoga poreznoga ureda) za 15 danah, računajuć od uručenja por. arka.

Digitized by Google

§. **20**. U slučaju propusta u §. 19-om za uplatu iztaknutoga roka, utjerat će se porez na puške ovršbenim putem na način javnih poreza, nego zatezni kamati neće se zahtjevati.

§. **21**. Občinski (gradski) porezni ured, iza kako poreznu svotu preuzme, izručit će porezovniku potvrdnicu o porezu na puške.

Opazka 1.

Obrazac ove potvrdnice o porezu puške prilaže se pod slovom F.

Obrazac F. k §. 21.

Potvrdnica o porezu na puške.

Za gospodina _____

stanovnika _____

(Valjana od_____ mjes_____ god. 188 do_____

mjes_____god. 188)

_____ for. iznoseći porez na puške, koji od prijavljen_____

komad. jednocievk._____i_____kom. dvocievk _____ puš_____

pripada, današnjega dana je uplaćen.

_____mjeseca _____god. 188

_____ _____

Naledje sadržaje tekst §§. 39., 40., 41., 42., 43. i 44. zak. čl. XXIII : 1888. o porezu na puške i o porezu na lov.

Digitized by Google

Za izdavanje potvrdnice o porezu na puške nemože se nikakova taksa brati, i ova potvrdnica o porezu na puške ima se posebice za toliko osobah izručiti, koliko je osobah uplatilo porez na puške.

Opazka 2.

Občinski organi (gradski porezni uredi) dužni su prigodom izručenja potvrdnice o porezu na puške uplaćenu svotu poreza na puške zaračunati u primitak u dnevnom popisu ob izravnih porezih i to pod posebnim sa nadpisom „porez na puške" providit se imajućim stupcem; ter ju još isti dan uknjižiti u občinsku poreznu glavnu knjigu.

Opazka 3.

Pošto se potvrdnice o porezu na puške uvrštavaju medju strogo zaračunive tiskanice, dužni su kako kr. porezni uredi, tako i občine (gradski porezni uredi) voditi vrhu njih račun za kućnu porabu.

Po kr. poreznih uredih vodjeni račun ima se prigodom škontriranjah i predajah ureda zaključiti i ustanoviti izpravnost izkazane zalihe.

Po občinah vodjene račune dužan je na lice mjesta pridošli kr. porezni nadzornik ili njegov izaslanik zaključiti, primitak kao i na izdatak pomoćju protunamirah kr. por. ureda u dnevnih popisih občine izpitati i izkazanu zalihu izbrojenjem ustanoviti.

Glede naručivanja spomenutih tiskanica mjerodavna je opazka k §-u 27-om.

§. **22.** Občinski poglavari (porezni uredi gradovah) dužni su poseban očevidnik voditi:

a) ob onih, koji porez na puške plaćaju;

b) ob onih, koji od poreza oproštene puške posjeduju;

c) ob onih, koji porez na lov i porez na puške plaćaju kod kr. por. ureda.

Imenik onih, koji porez na puške, kao što i onih, koji porez na puške i porez na lov plaćaju, imade se izdati radi vršenja kontrole prvomu činovniku kotara i nadležnomu redarstvu (oružničtvu.)

Način vodjenja očevidnika i izdavanja imenikah uredit će ministar financijah naredbenim putem.

Kr. porezni nadzornik ili njegov zamjenik, kao što i posjednici susjednih zemljištah mogu taj očevidnik makar kad razgledati.

Opazka 1.

Glede načina vodjenja očevidnika naredjuju se sliedeća:

1. Očevidnik ima se voditi polag obrazca pod slovom G.

Sliedi obrazac G. k' §-u 22.

Digitized by Google

Županija :
Občina :
Grad :

Sjedište kr. por. nadzornika :
Sjedište kr. por. ureda :

Obrazac G.

Očevidnik

ob onih, a) koji porez na puške plaćaju, b) koji posjeduju od poreza proste puške i c) koji porez na lov i na puške plaćaju.

Tekući broj	posjednika kuće: Ime	Gradjanski stalež ili zanimanje	Ulica, br. kuće	pušakah broj: podvrženih: jednocievke	pušakah broj: podvrženih: dvocievke	pušakah broj: od por. prostih: jednocievke	pušakah broj: od por. prostih: dvocievke	Prijava, odnoseća se na puške proste od poreza, priklapa se pod br.	Trajanje krieposti lovne karte	Opazka.

2. Temelj sastavljanja očevidnika sačinjavaju :

a) glede osobah, kojim je odmjeren porez na puške: razpisni registar ;

b) glede pušakah, oproštenih od poreza : na ove odnoseći se prijavni arci i svjedočba občine (gradskoga poreznoga ureda), izdana ob oprostu od poreza za prijavljenje puške (§. 16.)

Digitized by Google

c) glede poreza na lov, imenik izostavljenih lovnih karatah (§. 27. i §. 34.)

Imenik posjednikah lovnih karatah, koj se ima shodno obrazcu H- u svezkah, razlučenih polag občinah (grad >vah), sgotoviti, dužan je kralj- porezni ured saobćiti kr. por. nadzorniku, koji će taj imenik dužan biti pre- dati orgauom, pozvanim na vodjenje očevidnika.

Ovi imenici imadu se svake godine do 15. kolovoza, a glede lovnih kartah, izdanih u ostalih mjesecih, imadu se od slučaja do slučaja pripo- slati nadležnomu mjestu.

Obrazac H. k' §-u 22.

Županija :
Občina (grad) :

Sjedište kr. por. nadzornika :
Kr. porezni ured :

I m e n i k

onih osobah, koje u godini 188 plaćaju porez na lov i na puške.

1.	2.	3	4.	5.	6.		7.
Tekući broj	Lovnu kartu dobivše osobe				Prijavljenih pušakah br.		Trajanje krieposti lovne karte
	I m e	gradj. stališ ili zanimanje	S t a n		jednocievke	dvocievke	
			stan	broj kuć.			

3. Za vodjenje očevidnika služeća tiskanica isto tako, kao i ostale potrebne tiskanice, može kr. porezni ured običnim propisnim načinom kod nadzorničtva državnih sgradah naručiti.

Opazka 2.

Imenici, koje prvomu činovniku kotara (gradskoga občinstva) i nadležnomu redarstvu (oružničtvu) pripošiljati treba radi vršenja kontrole, imadu se najdulje do 5-a sliedećega mjeseca priposlati.

§. **23.** U velikih i malih občinah dužni su občinski poglavari paziti na to, da u občini nitko lovačku pušku nedrži, za koju porez na puške nije uplatio; u tom pogledu opažene narušaje postojećega zakona dužni su nadležnomu miestu (kod kr. poreznoga nadzornika) prijaviti.

Opazka.

Prijava se može učiniti bud pismeno, bud samo ustmeno i u potonjem slučaju ima se prijava u zapisnik uzeti.

§. **24** Občinskog poglavara (predstojnika gradskoga poreznoga ureda), koj u §. 22. spomenuti očevidnik nevodi, ili občinskog poglavara, — koj u § 23-em opisane obveze neizvršava, može županijski-kotarski sudac (gradski načelnik) ili kr. por. nadzornik ili njegov zamjenik obsuditi na globu, koja toliko-koliko putah može od 5 for. do 25 frt. dosizati.

Glede načina, na koji se može priziv proti obsudnoj odluci ulagati, kao i glede uplate globe i na što se ova imade upotrebiti, mjerodavne su odredbe zakona o rukovanju javnih porezah.

§. **25.** Lov može se faktično vršiti samo uz lovnu kartu, koja dokazuje, da je u smislu §-a 9-a, dotično §-a 10. pripadajući porez na lov uplaćen.

§. 26. Lovna karta može se na ime samo jedne osobe izpostaviti, nemože se na drugoga preneti i kriepostna je u slučajevih §-a 9-a za jednu poreznu godinu (§. 11.), a u slučajevih §-a 10-a za 30 danah.

Ova karta izražava trajanje njezine krieposti, kao i svote koje je vlastnik karte platio u ime poreza na puške i poreza na lov, ter ovlašćuje na vršenje lova na način i u granicah, kako je to u zakonih o lovu opredieljeno.

Opazka.

Obrazac lovnih kartah predstavljaju prilozi pod J. i K.

Digitized by Google

Obrazac J. i K. k' §-u 26.

Broj

188

Broj stavke

dnevn. popisa.

Lovna karta*)

Za gospodina _____

stanovnika _____

(Valjana od _____ god. 188 do _____ god. 188)

6 (ili 12) for. iznoseći porez na lov, kao i _____ for. iznoseći porez na puške, koji od prijavljen kom. jednoc. i kom. dvocjevk pripada, današnjega dana uplaćen.

Kr. porezni ured _____ dne _____ mjeseca _____

godine 188 .

poreznik. protustavnik.

§. 27. Lovnu kartu osobi, koja pravo lova želi vršiti, izručit će kr. por. ured (§. 34.) na njezinu, u niže sliedećih §§-ih 28., 29., 30., i 33. spomenutimi potrebštinami providjenu prijavu i nakon uplate u smislu §§-ah 8. i 9. dotično §-a 10. pridadajućega poreza na puške i poreza na lov.

Opazka.

Počem lovne karte neće od sada biti biljegom providjene, dakle nesačinjavaju biljegovni materijal, stoga se uvrštavaju medju strogo zaračunive tiskanice.

Po državnoj tiskarni sgotovljena količina tih kartah povjerava se skrbi nadzorničtva državnih sgradah, koje će od tih kartah uglaviti imajuća se količinu kr. por. uredom svagda uz namiru i protunamiru izručivati. Kr. porezni uredi dužni su ove karte s onom istom strogošću zaračunavati, kao i ostale strogo zaračunive tiskanice.

Navlastito dužni su o tih kartah točnu zabilježk uvoditi, koja se svakoga mjeseca, dotično prigodom svakoga škontriranja ili predaje ureda, imade zaključiti, za da se izpravnost na zalihi nalazeće se količine kartah ustanoviti može.

---

* Naledje sadržaje tekst §§. 39., 40., 41., 42., 43. i 44. zak. članka XXIII: 1883. o porezu na puške i o porezu na lov.

Digitized by Google

Kr. porezni uredi dužni su nadalje na temelju zabilježke vrhu ovih kartah priklopiti svakoga mjeseca jedau polag obrazca L. sastavit se imajući račun kano prilog k dnevnom popisu o porezu na lovne puške i o porezu na lov, u svrhu vršenja cenzure.

Obrazac L. k' §-u 27.

R a č u n

Broj stavkah i prilogah	P r e d m e t	Br. lovnih kartah po 12 forintah	Br. lovnih kartah po 6 forintah	Iza ovih odpadajuća novčana svota for.	Broj lovnih bezplatnih kartah	članak dnevnika, pod kojim je iza platnih lovnih kartah pripadajuća novčana svota prenešena u poddn. za izravni porez	O p a z k a

Kr. porczni ured _____

blagajnik

protustavnik.

§. **28.** Potrebštine u §-u 27-om spomenute prijave sliedeće su:

a) ima se broj pušakah, koje se u posjedu prijavitelja, kao što i u §. 2. spomonutih i u poimence nabrojat se imajućih

Digitized by Google

članovah obitelji i služinčadi nalaze i za lov su uporabljive, očitovati potanko po njihovoj kakvoći: je su li jednocievke ili dvocievke;

b) ima se naznačiti stalno obitalište prijavitelja;

c) ima se iztaknuti vrieme, na koje prijavitelj želi, da mu se lovna karta izpostavi (§. 9. i 10.), i osim toga u slučaju §-a 10-a ima se još i onaj dan naznačiti, od kojega počamši imat će se kriepost na 30 danah glaseće lovne karte računati.

Slušaoci na šumarskih strukovnih učionah podjedno su dužni priklopiti k prijavi svjedočbu nadstojničtva učione, kojom se posvjedočava njihovo slušalačko svojstvo.

Opazka 1.

Obrazac za prijavu služeće bjelice prilaže se pod M.

(Obrazac M. k' ovoj opazki nalazi se na str. 354.)

Sada samo u Štavnici nalazi se šumarska strukovna učiona na ta mošnjoj kr. rudarskoj i šumarskoj akademiji.

§. **29**. Ako članovi obitelji molitelja žele vršiti pravo lova, treba u predidućem §. 28. opisanim načinom posebnu prijavu podnieti radi polučenja lovne karte.

Tu prijavu može ili glava obitelji ili pako sam član obitelji podnieti

Opazka.

Prijava, koja se polag ovoga §-a može od članovah obitelji zahtievati i koju bud glava obitelji, bud dotični član obitelji može podnieti, nuždna je zbog toga, što s jedne strana lovna karta može se samo na ime jedne osobe izpostaviti i nemože se na drugoga prenieti (§. 26.), s druge pak strane samo se ovako može u §. 36-om normirani postupak naprama obitelj-skim članovom svrsi shodno i bez potežkoće izvršiti.

§. **30**. Inozemci, ako u državi borave i lov vršiti žele, mogu na njihovu prijavu i uz uplatu poreza na lov polučiti lovnu kartu, ali samo uz jamstvo ugarskoga državljanina. Jamac dužan je jamčiti za sve one globe, odštete kvara i naknade troška, koje će se možda poslie na inozemca nametnuti u smislu ovoga zakona ili u smislu zakonah, glasećih o lovu, te stoga jamac može samo onaj biti, koji može tomu uvjetu zadovoljiti. Očitovanje o jamstvu ima so staviti na prijavu inozemca.

Opazka.

Ovo očitovanje ima se na prijavu staviti sa sliedećim sadržajem:

„Ja podpisani kao ugarski državljanin, posjednik zemlje (kuće), ovim za sve one globe, odštete kvara i naknade troška, koje lovnu kartu polučiti želećem inozemne nadležnosti gospodinu N. N. budu možda u smislu z. čl. XXIII. 1883. ili o lovu glasećih zakonah odmjerene, jamčim sa mojim

Digitized by Google

(Obrazac M. k' §-u 28.)

Županija: Sjedište kr. por. ureda.

Občina (grad):

Prijava

podatakah, potrebnih za polučenje lovne karte u smislu §§-ah 2, 28. i 31. z. čl. XXIII: 1883.

1. Prijavitelja:	Pušakah broj	
	jedno- cievke	dvo-
a) ime		
b) gradjanski stalež ili zanimanje:		
c) stalno obitalište: d) stan, dio grada, kotar ulica br. kuće		
e) broj u njegovom posjedu nalazećih se pušakah		
2. Vrieme, na koje moli da mu se lovna karta izpostavi: od mjeseca_____god. 188 do _____ mjeseca god._____		
3. Broj pušakah, koje niže imenovani obiteljski članovi ili služinčad (§. 2. z. čl. XXIII: 1883.) posjeduju ili rabe.		

Digitized by Google

ma gdje nalazećim se gibivim i negibivim imetkom i obvezujem se, da ću na prvi poziv odmah uplatiti odmjerenu svotu.

§. **31.** Prijave imadu se poreznoj godini (§. 11.) predhodećega mjeseca lipnja podnieti županijskomu kotar. sudcu (u gradovih načelniku, u Hrvatskoj i Slavoniji predstojniku prvostepene upravne oblasti) koj je, gledeć na porezovnikov (dotično jamčev) stalan stan, nadležan.

Tko tečajem godine želi započeti vršenje lovnoga prava ili u smislu §-a 6. stupi u obvez plaćanja poreza na lov, dužan je prijavu odmah učiniti.

Opazka.

Oni, koji su porez na puške kod občine (grad. por. ureda) uplatili, nu tečajem godine podnesu za polučenje lovne karte potrebnu prijavu, dužni su k' ovoj prijavi priklopiti i od občine (gradskoga poreznoga ureda) dobivenu potvrdnicu o porezu na puške (opazka 2. §. 34.)

Rubrični

o prijavah, koje dotične stranke kod županijskoga sudca upravnoga

za godinu

1.	2.	3.	4.	5.
Broj stavke	Dan prispjetka prijave	Prijavitelja		
		I m e	gradjanski stalež	stalno obitalište ili miesto privremenoga boravljenja

Digitized by Google

§. **32.** Iznimno se dopušta, da oni, koji žele lov za trajanje 30 danah nepremašujućega vremena vršiti, mogu svoju prijavu podnieti kod onoga upravnoga činovnika, koj je glede njihovoga privremenoga boravljenja nadležan.

§. **38.** U §-u 31. označeni upravni činovnik dužan je podnešenu mu prijavu uvesti u uručbeni zapisnik, koj će u tu svrhu otvoriti i prijavu izpitati u pravcu: da li je stranka u smislu niže sliedećega §-a 36-a ovlašćena na vršenje lova, pak u jestnom slučaju odmah će ju svojim vidimovanjem providiti i prijavitelju povratiti.

Gore spomenuti zapisnik može kr. porezni nadzornik ili njogov zamjenik makar kad razgledati.

Opazka

Obbrazac ovoga rubričnoga zapisnika sadržaje se pod slovom N.)
Zapisnik će kr. por. nadzornik ili njegov zamjenik barem svakog poleća jedanput morati razgledati.

zapisnik.

kot. itd. radi polučenja karte podnesoše i o njihovom riešenju u smislu §. 33. zak. čl. XXIII: 1883.

188.....

6.	7.	8.	9.
Vrieme, na koje želi, da mu se lovna karta izpostavi	Označenje dana od kojega počamši ima se računati kriepost na 30 danah glas. lov. karte	Kratko označenje načina i dana riešenja	O p a z k a

Digitized by Google

§. **34**. Kr. porezni ured dužan je na temelju podatakah sadržanih u prijavi, koja je u smislu §-a 33. vidimovana i po stranci predočena, izračunati svotu poreza na puške i poreza na lov, pak pošto je ustanovljenu poreznu svotu preuzeo, dužan je lovnu kartu i u §-u 2-om spomenutim osobam na ime glaseće potvrdnice o porezu na puške odmah izpostaviti, porezovniku izručiti uz priznanicu, koja se na prijavu napisati imade, ter sa priznanicom providjenu prijavu priklopiti k svojim računom.

Za članove pod točkom a) §-a 6. spomenutih dip'omatskih sborovah izdavati će kr. porezni ured lovne karte bezplatno, ako te osobe svoje službeno svojstvo izpravom izkažu. Ova izprava ima se takodjer k računom poreznoga ureda priklopiti zajedno sa priznanicom ob uručenju lovne bezplatne karte.

Opazka 1.

Kr. porezni uredi dužni su o porezu na puške, koj je kod njih uplaćen, voditi dnevni popis polag obrazca pod O.)

U ovaj dnevni popis ima se uvesti i porez na puške, koj obćine (gradski porezni uredi) dopremiše, a uspjeh dnevnoga popisa ima se u poddnevnik izravnih porezah preneti.

Obrazac O. k' §. 34. z. čl. XXIII: 1883.

Županija: Porezni ured:

Sjedište kr. por. nadzornika:

Dnevni popis.

O porezu, uplaćenom iza pušakah, uporabivih za lov, kao i ob uplaćenom porezu na lov.

Članak dnevnika	Broj priloga	god. mj. i dan	Ime platioca	Platež u gotovom novcu u ime				Ukupno		Opazka.
				poreza na puške		poreza na lov				
				for.	nč.	for.	nč.	for.	nč.	

Digitized by Google

Opazka 2.

Ako je tko o svojih porezu podvrženih puškah na početku porezne godine ili tečajem godine propisnu prijavu kod dotične občine (gradskoga poreznoga ureda) učinio i porez na puške takodjer ondje uplatio, nu kasnije tečajem godine makar kad radi polučenja lovne karte potrebnu prijavu kod dotičnoga upravnoga činovnika podnese, i ovu nakon obavljena izpitanja vidimovano natrag dobije, nije dužan prigodom ovom, kada porez na lov kod dotičnoga kr. por. ureda uplaćuje, uplatiti takodjer i porez na puške, ako onu okolnost, da ga je kod občine (gradskoga poreznoga ureda) jur prije uplatio, sa vrhu toga dobivenom i uz prijavu priklopit se imajućom potvrdnicom o porezu na puške izkaže i u prijavi glede lovne karte sadržaju se samo jur prije prijavljene i oporezovane puške.

Nu u ovakovom slučaju, počem je toga radi, da se točna provedba zakona strogo može kontrolirati, potrebno to, da na lovnoj karti ne samo porez na lov, nego i uplaćeni porez na puške bude iztaknut, dužan je kr. por. ured prigodom izručenja lovne karte s jedne strane svotu poreza na puške, koj je glasom predočene i zadržat se imajuće potvrdnice o porezu na puške, kod občine (gr. por. ureda) uplaćen, zaračunati u poddnevniku izravnih poreza — uz priklop potvrdnice o porezu na puške — bez doznačbene naredbe u izdatak, s druge pak strane istu tu svotu zajedno sa u gotovom novcu uplatit se imajućim porezom na lov, zaračunati u primitak u dnevnom popisu, glasećem o porezu na puške i o porezu na lov.

Opazka 3.

Bezplatna lovna karta priklapa se pod P. Članovi diplomatskih sborovah mogu svoje prijave izravno i kod dotičnoga kr. por. ureda podnieti, ter ako svoje službeno svojstvo izpravom izkažu, može im se lovna karta odmah bezplatno uručiti.

Obrazac P. k' §. 34

Broj

Lovna bezplatna karta.

Za gospodina _____

stanovnika _____

Kr. porezni ured u dne mjeseca g. 188

poreznik. protustavnik.

Ob uručenju lovne bezplatne karte glaseća priznanica može se na prijavu napisati ili pak i posebno izpostaviti.

Izprava, koja za izkazanje službenoga svojstva može služiti i koja s k računu priklopiti, te se zbog toga po kr. poreznom uredu zadržati ima,

Digitized by Google

može sačinjavati bud ovjereni ekstraktivni prepis dekreta o naimenovanju, bud svjedočba prvoga činovnika dotične županijske ili gradske oblasti, kojom se posvjedočava diplomatski značaj i identitet osobe.

Opazka 4.

Po kr. poreznom uredu razpisane i primljene svote poreza na puške i na lov imadu se u propisnik, vodjeni kod kr. poreznoga nadzornika, uvesti s svrhu, da se ove svote uzmognu propisati i u glavnih knjigah za izravne poreze, koje se kod izravno-porezneg i dohodarstvenoga računovodstva ministarstva financijah vode.

Glede toga naredjuje se kako sliedi:

Kr. por. uredi dužni su porez na puške i porez na lov, koj su tečajem svakoga pojedinoga mjeseca razpisali i pobrali, izkazati polag obijuh poreznih vrstih nefaljeno zadnjega dana svakoga mjeseca kr. poreznomu nadzorniku, koj je te porezne svote dužan u izravno porezni propisnik (prirastni) još od istoga mjeseca i to: porez na puške u jur za to otvoreni stupac, a porez na lov u drugi, u tu svrhu otvorit se i sa nadpisom „porez na lov" providit se imajući posebni stupac uzeti, dočim se po sebi razumjeva, da se ovaj mjesečni upisnik neimade prije zaključiti i poslati, dokle o razpisanom i pobranom porezu na puške i na lov glaseći mjesečni izkaz od svih kr. poreznih uredah nestigne.

§. **35.** Osoba, koja je lovnu kartu dobila, vlastna je onu poreznu svotu, koju je platila za puške, sačinjavajuće vlastničtvo njezine služinčadi, odbiti od berivah, dotično od plate te služinčadi.

§. **36.** U §-u 33. spomenuto vidimovanje dužan je na to pozvani upravni činovnik (§. 31.) — staviv razloge na prijavu — uzkratiti onim:

a) koji nisu jošte dosegli 20. godinu svoga života, osim ako je namjesto njih prijavu podnio njihov otac, dotično skrbnik;

b) koji su sbog duševne mane nesposobni sigurno rukovati puškom;

c) koji su pravovaljano obsudjeni sbog kojega narušaja. opisanoga u zakonu o lovu ili zbog kojega od onih narušajah, koji su u §-u 42-om ovoga zakona napomenuti, — tri godine poslie ovršenja, dotično pribavljenja kazne;

d) koji su pravovaljano obsudjeni sbog počinjena puškom zločina ili razbojstva, guleža;

e) koji kao inozemci u smislu §. 30. nuždnoga jamca ili baš ne, ili takovoga staviše, koj se nemože prihvatiti.

O p a z k a.

Da se u slučajevih, spomenutih pod gornjimi točkami c) i d) može na vidimovanje pozvani jurisdikcionalni činovnik kod svojega postupanja na sjegurne podatke oslanjati: dužan je

1. u slučajevih pod točkom c) spomenutih lovnih narušajah u županijah županijski sudac, u gradovih satnik, u Budapešti dotični kotarski satnik;

Digitized by Google

2. u slučajevih pod točkom c) spomenutih dohodarstvenih narušajah kr. porezni nadzornik;

3. u slučajevih, spomenutih pod d) dotični kr. sudb. stol ubavjestiti žup. sudca onoga kotara (načelnika onoga grada), čijoj kompetenciji obsudjena stranka po njezinom nadležnom obitalištu pripada, saobćiv mu obsudnu i pravomoćnom postalu osudu; ako bi se tako obsudjena stranka preselila kasnije na područje druge jurisdikcije, grada ili kotara, dužan je županijski sudac onoga kotara (načelnik onoga grada), od kuda se upitna stranka odselila, na to odnoseće se obsudne osude priposlati tamo, gdje pogledom na noviju pripadnost stranke na vidimovanje pozvani jurisdikcionalni činovnik ureduje.

§. **37.** Kada god kod kojega posjednika lovne karte nastane koj od onih uzrokah, sbog kojih mu se po točki b) c) i d) §-a 36-a imade vidimovanje prijave uzkratiti, ili ako se o kojem od tih, ili ob onom pod a) navedenom uzroku, kašnje dokaže, da je u vrieme izdanja lovne karte obstajao. ima se lovna karta odmah oduzeti, bez da bi njezin posjednik mogao zbog toga kakovu naknadu ili odštetu tražiti.

To oduzeće lovne karte naredjuje na vidimovanje pozvani jurisdikcionalni činovnik.

Opazka.

Lovna karta, glede koje je na vidimovanje pozvani jurisdikcionalni činovnik naredio, da se od istu posjedujuće stranke oduzme i koju je stranka u smislu naredbe glede oduzeća bez uloženja priziva spomenutomu činovniku faktično podnela, ima se uz saobćenje izpisa glede oduzeća izdane naredbe povratiti onomu kr. poreznomu uredu, koj ju je izručio, a ovaj je dužan na upitnu lovnu kartu napisati, da je ista bezkriepostnom postala, pošto je oduzeta od stranke u smislu §-a 37-a z. čl.: XXIII: 1883. sa naredbom nadležnoga jurisdikcionalnoga činovnika, koju valja polag njezinoga datuma i broja navesti; zatim je dužan spise i kartu uz dotični očevidnik priklopiti i ob učinjenih nadležnoga kr. poreznoga nadzornika ubaviestiti.

§. **38.** Proti odluci, kojom se uzkraćuje vidimovanje prijave ili se naredjuje oduzeće jur izručene lovne karte, moći se je uz 15 danah, računajuć od prijama odluke, prizvati na upravni odbor, u Hrvatskoj i Slavoniji na bana.

Opazka 1.

U oba slučaja ima se priziv podneti kod jurisdikcionalnoga činovnika, koji je na vidimovanje pozvan, ter ovaj dužan ga je bezodvlačno i najdulje takodjer za 15 danah podastrti upravnomu odboru zajedno sa svojim pismenim potankim izvješćem, gdje će stvar nadležni kr. porezni nadzornik referirati. U Hrvatskoj i Slavoniji ima se priziv u istom roku banu podastrti.

Opazka 2.

Priziv uloženi proti naredbi glede oduzeća, imade tu moć, da se stranka do odlučenja stvari nemože prisiliti na povratu lovne karte.

Digitized by Google

Poglavje IV.

O dohodarstvenih narušajih i o kaznenju istih.

§. **39.** Državni oružnici i redarstvenici, municipalni organi javne sigurnosti, kao što i financijalni stražari dužni su. a lovnoga prava vlastnici, zakupnici. njihovi gospodarstveni činovnici ter osobe, kojim je povjereno nadziranje šumah, vinogradah i poljah, ovlašteni su pozvati one, koji bud puškom, bud na konju i sa psi ma od kakove vrsti love, — da lovnu kartu pokažu.

Opazka.

Pošto prepriečenje zloraba kod lovova, koji se na temelju §. 19. z. čl. II-od godine 1883., slovećeg o lovu, službeno običavaju obdržavati, kao i vršenje kontrole polag §. 24. pozvanoga zakonskoga članka i na temelju ustanova z. čl. XXXVII: 1880. jedino spada u djelokrug upravnih oblasti, te od strane financijalnih organa obzirom na pogodovanje, sadržano u §. 57. zak. članka XXIII. 1883. nije od potriebe kontroliranje toga, da li su lovci kod u govoru stojećih lovova providjeni lovskimi kartami, to se isto kontroliranje jednostavno propustiti imade.

Odredba ova proteže se jedino na ureda radi obavljene hajke ; — inače se pravo i dužnost kontrole financijalne straže u svakom drugom slučaju u krieposti uzdržaje.

§. **40.** Na taj poziv dužan je lovac pokazati svoju lovnu kartu, a tko ju s kog mu drago uzroka nepokaže, mora se odmah okaniti lova, pak ako je nepoznat, dužan je na zahtiev onoga, koji ga je pozvao, ili svoje ime i stan kazati i u svrhu toga, da se uzmogne na dokazanje istih prisiliti, prikladan zalog dati, ili pako s onim, koji ga je pozvao, otići do poglavarstva najbližje občine, da se ondje vidi tko je.

§. **41.** Tko povriedi naredbu ovoga zakona, počinit će time dohodarstveni narušaj, koj se globom ima kazniti.

§. **42.** Dohodarstveni narušaj počinit će:

a) onaj, koji lovnu kartu ima, ali ju na poziv u §-u 39. spomenutih nepokaže;

b) onaj, koji na poziv u §. 39. spomenutih, neokani se odmah lova, istim niti svoga imena, niti svoga stana nekaže, zaloga nedade, ili s onim, koji ga je pozvao, neotidje poglavarstvu najbližje občine, ili krivo ime ili nepravi stan rekne onomu, koji ga je pozvao;

e) onaj, koji na svoje ime glaseću kartu prepusti drugomu na porabu;

d) onaj, koji lovi bez da lovne karte ima, ili lovi na

Digitized by Google

lovnu kartu, koja na ime drugoga glasi ili joj je valjanost minula;

e) onaj, koji na spatvorenu lovnu kartu lovi;

f) onaj, koji porezu podvrženu pušku toga radi, da nebude oporezovana, ukloni, zataji, ili rabi za lov puške, koje su u točkah b), c), d), e) i f) §-a 5-a proglašene prostimi od poreza.

Opazka.

Kr. financijalna ravnateljstva dužna su na području njihovom u aktivnoj službi nalazeće se financijalne stražare glede svih onih poslovah i znanjah, koja glasom ustanovah u §§-ih 39—42 kao i u §. 45. sadržanih, njih se tiču, providiti „poukom", koja tiskana ili litografirana ima biti.

U istom pravcu će kr. ug. ministarstvo unutarnjih poslovah u vlastitom djelokrugu, putem dotičnih jurisdikcijah, učiniti odredbu za državne oružnike i redarstvenike, ter za municipalne organe javne sigurnosti.

§. **43.** Globa može se prema mjeri upisivosti pretezati:

a) od jedne forinte do 10 forintah u slučajevih, spomenutih pod točkom: a) §-a 42-a;

b) od dvadeset forintah do sto for. u slučajevih, spomenutih pod točkom: b), c), i d) §-a 42-a;

c) od petdeset forintah do sto forintah u slučajevih, spomenutih pod točkom e) §-a 42-a; napokon

d) od deset forintah do dvadeset forinta u slučajevih spomenutih pod točkom f) §. 42., iza svake pojedine puške, koja je zatajena ili uklonjena toga radi, da ne bude porezovana.

§. **44.** Ako se u slučaju, spomenutom pod točkom b) §. 41-a, dotični pozvani odapre uporabom oružja ili groze se sa oružjem onim osobam, koje ga kane odvesti pred poglavarstvo dotične občine ili ako počini drugo koje kaznenimi zakoni zabranjeno djelo, ima se proti njemu naposo i kazneni postupak zametnuti.

Pod takov postupak spada takodjer i spotvaranje lovne karte (točka e) §-a 42-a.)

§. **45.** U §. 42-om spomenute slučajeve prijavit će prijavitelj dotičnomu občinskomu poglavarstvu, koje će dužno biti tečajem tri dana ubavjestiti nadležnoga kr. poreznoga nadzornika;

Kr. por. nadzornik provesti će dohodarstvenu iztragu, pak na temelju njezina posliedka, shodno smislu u §. 43-em sadržanih odredbah, odmjerit će globu odlukom u prvoj molbi,

Digitized by Google

ter u slučajevih takovih, u kojih se po smislu §. 44. imade kazneni postupak zametnut, umolit će zato nadležni sud.

Nadležnost suda opredieljuje mjesto, gdje je čin počinjen.

Opazka.

U svrhu toga, da po kr. poreznom nadzorniku umoljeni nadležni sud samostalno može povesti iztragu i da nebude primoran za svaki pojedini podatak pismenu umolbu upravljati ili radi takova podatka pozvati financijalni organ na sud: dužan je porezni nadzornik na kaznit se imajuće djelo odnoseće se točne podatke priposlati sudu; — dužan je navlastito u svojoj umolbi ime i obitalište osumnjičene stranke kao i razlog sumnje naznačiti, dogodice imena svjedokah, koji o stvari znanja imaju, ter i možebit zaplienjene znake zločina saobćiti.

§. **46**. U §-u 42-om nabrojeni dohodarstveni narušaji zastarjeti će, ako kr. porezni nadzornik nezametne dohodarstvenu iztragu za šest mjesecih, računajuć od dana, kad je čin počinjen. Radi li se pako o činu (§. 44.) koji spada pod kazneni zakon, tada vrieme zastarjelosti opredjeljuje kazneni zakon.

Opazka.

Nebude li dohodarstvena iztraga unutar šestmjesečnoga vremena zametnuta, za taj propust dužan je kr. porezni nadzornik odgovarati i dogodice štetu podpuno naknaditi.

§. **47**. Proti odluci, koju je kr. porezni nadzornik u smislu §-a 45. izrekao, moći se je računajuć od njezina prijama uz 15 danah prizvati na upravni odbor, u Hrvatskoj i u Slavoniji na kr. financijalno ravnateljstvo.

U slučaju različitih odlukah imade mjesta prizivu, o kojem će u t ećoj molbi i konačno, sada min'star financijah, a nakon zakonitoga ustrojenja financijalnoga upravnoga sudišta, ovo sudište odlučivati.

Opazka.

Priziv treba kod onoga kr. poreznoga nadzornika predati, koj je odluku izrekao i koji je dužan stvar u sjednici upravnoga odbora referirati, u Hrvatskoj i Slavoniji podastrti kr. financijalnom ravnateljstvu, zajedno sa potankim izvješćem, uz priklop odnosnih spisah.

Ako je odluka kako po kr. por. nadzorniku, tako po upravnom odboru, dotično po hrvatsko-slavonskom kr. financijalnom ravnateljstvu u uzkratnom smislu izrečena, neima mjesta prizivu na treću molbu.

* Ako je ustanovljen učin dohodarstvenoga prekršaja — ma upravno povjerenstvo i snizilo po nadzorniku u prvoj molbi odmjerenu globu, smatraju se obe odluke jednako glasećimi i neima mjesta daljnjemu prizivu, jer je mjera globe nuzgredna okolnost, a glavno je, da je i upravno povjerenstvo — kao i nadzornik — ustanovilo učin doh. prekršaja.

(F. U. S. 355. 1886. V. 683.)

Digitized by Google

§. **48**. U slučajevih takovih, kada se u smislu §. 42. odmjerena globa nemože sbog bezimućnosti obsudjenika sasvim ili od česti utjerati, ima se mjesto globe kazna zatvora uporaviti tako, da iza svakih neutjerivih deset forintah po jedan dan zatvora odpadne, dočim se svota izpod deset forintah računa za podpunih deset forintah.

Ob uporavi kazne zatvora odlučit će na obrazložen predlog kr. poreznoga nadzornika upravni odbor, a u Hrvatskoj i Slavoniji ban.

Glede pretvorenja globe u supletornu kazan zatvora — valja okružnica minist. financija od 16. ožujka 1885. br. 51817. (P. K. br. 13.) Vidi kod §. 22. z. čl. XXVII. 1880.

(O. m. f. 49906. 1886. P. K. br. 40.)

Opazka.

Odmjerenu globu utjeruje i u kr. porezni ured odprema dotični občinski poglavar na naredbu kr. por. nedzorn ka.

Izvid imućtvenoga stanja obsudjene stranke obavlja dotični upravni urednik na uredovnu molbu kr. poreznoga nadzornika.

Glede uporave kazne zatvora u Hrvatskoj i Slavoniji čini dotični kr. porezni nadzornik obrazložen predlog kr. financ. ravnateljstvu, a ovo će priklopiv poslovne spise, umoliti bana radi dalnje odredbe.

§. **49**. Jedna trećina uplaćene globe ide prijavitelju-jedna trećina eraru, a jedna trećina onoj občini, u koje ha, taru je poziv stavljen (§ 39.) dotično stalno stanuje stranka, koja je sbog zatajenja puške obsudjena.

Občinam pripadajuća jedna trećina može se u Hrvatskoj i Slavoniji i na zemaljske svrhe obratiti.

Opazka.

Počem će se u buduće kako porez na puške, tako i za lovne karte pripadajući porez na naslov izravnih porezah u primitku zaračunavati, stoga će se ona trećina, koja državnom eraru pripada iz globe, odmjerene u ma kojem slučaju u zakonskom §. 42-om napomenutih dohodarstvenih narušajah, imati u korist izravnih porezah pod naslovom „raznovrstni primitci" zaračunavati

Uslied toga se dne 19. studena g. 1875. pod br. 45060. izdana okružnica *) u predmetu toga, kako se za bjelice lovnih kartah uplaćene biljegovine i radi na tom polju počinjenih dohodarstvenih narušajah odmjerene globe zaračunavaju, stavlja izvan krieposti kako u cielosti, tako naročito u pogledu onoga njenoga diela, glasom kojega radi lovnoga narušaja pripadajuće globe imadjahu se u primitbenom poddnevniku za dohodarstvo taksah zaračunavati, dotično se kod računarskog odsieka financijalnih ravnateljstvah globa kao primitak na 8-u rubriku taksah propisivaše.

Gore spomenute dvovrstne globe dakle od sada će se sasvim jednakim načinom u smislu dne 28. travnja g. 1878. pod br. 70314. izdane okružnice **)

*) Vidi br. 51. Pénzügy Közlöny-a tečaj g. 1875.

**) Vidi broj 15 Pénzügy Közlöny-a tečaj godina 1878.

Digitized by Google

zaračunavati tako, da se uplaćena globa imade u dobodarstveno-globarinskom A. dotično D. upisniku zaprimiti, od koje globe ima se jedna trećina prijavitelju, jedna trećina dotičnoj občini nakon izdatbe u dnevniku C. dotično u upisniku D. uz namiru izplatiti, a preostala jedna trećina ima se u dnevniku C. dotično u upisniku D. u izdatku, ter u dnevniku za izravni porez na naslov „raznovrstni primitci", uz zamjenito pozivanje na zaračunstvene podatke — zaračunavati.

Poglavje V.

O mješovitih prelaznih i uvodnih odredbah.

§. **50.** Ako se lovna karta izgubi ili se pokvari, tada na molbu dotičnika, provedjenu biljegom od 50 nč. imade onaj kr. porezni ured, koj je izgubljenu ili pokvarenu kartu izdao, izručiti novu kartu, prosto od plateža poreza, nu na novu kartu nesmije doći dulji rok, nego li kojega je izgubljena ili pokvarena karta izdana bila.

Opazka.

Okolnost, da se je lovna karta izgubila, imade nadležni obć inski pogla var ureda radi i bez pristojbe izpostavljenom svjedočbom potvrditi.

Pokvarena karta ima se u izvorniku priklopiti molbenici, ova pako ima se kod kr. poreznoga ureda uz poslovne spise priložiti, te se na novoj lovnoj karti imade kano opazka zabilježiti, da je izpostavljena namjesto izgubljenom (pokvarenom), dokazane lovne kar e.

§. **51.** Iza poreza na lov nemože se niti zemljo-razteretni niti municipalni, niti občinski namet razpisati.

§. **52.** Ovaj se zakon proteže i na bivše krajiške dielove. —

§. **53.** Ovaj zakon stupa u kriepost dne 1. srpnja godine 1883.

§. **54.** Za poreznu godinu 1883—4. važe sliedeće prelazne ustanove:

a) prijave (§§. 14. i 31.), koje služe za razpisanje poreza na puške i poreza na lov za godinu 1883—4, imadu se u prvoj polovici mjeseca srpnja g. 1883. podnieti;

b) takove prijave dužni su i oni podnieti, koji su za godinu 1883. još na temelju §-a 20-a zakonskoga članka XXI: 1875. oporezovani porezom na puške;

c) pod točkom b) spomenutim porezovnikom oprostit će se onaj dio za godinu 1883. razpisanoga poreza na puške, koj na drugu polovicu iste godine odpada, ako prigodom podnešenja prijave autentično izkažu onu okolnost, da su za god. 1883. jur oporezovani porezom na puške;

Digitized by Google

d) oni, koji pod točkami b), c) i d) §-a 5-a spomenute, od poreza oproštene puške posjeduju i ove su puške u smislu §. 23. zak. čl. XXI. god. 1875. jur prijavili, nisu doduše dužni ove puške ponovo prijaviti, ali prijavnu svjedočbu, koju su od kr. poreznoga ureda dobili, dužni su mjeseca srpnja god. 1883. predočiti organom (§. 22.), koji su pozvani, da od poreza proste puške u očevidnosti drže;

e) kriepost lovnih kartah, koje su na vrieme do konca lipnja g. 1883. izvadjene, razprostire se do konca srpnja iste godine.

Opazka 1.

Za poreznu g. 1883—4., koja po smislu zak. §. 11. započimlje dne 1. kolovoza i svršava se dne 31. srpnja sliedeće godine, ovime se dopušta, da porezovnici za razpisivanje poreza na puške i poreza na lov služeće prijave mogu ove godine iznimno, ne kao što zakonski §§. 14. i 31. u obće naredjuju — u mjesecu lipnju, nego u prvoj polovici mjeseca srpnja tekuće g. t. j. izključivo do 16. podnieti kod one občine ili kod gradskih poreznih uredah, gdje porezovnik svoj redoviti stan ima — dotično (radi polučenja lovne karte) kod onoga upravnoga činovnika, koj je glede stalnoga stana poreznika (jamca) nadležan.

Opazka 2.

Na puške odnoseće se prijave za g. 1883—4 dužni su i oni podnieti koji za tekuću 1883. godinu bijahu još na temelju §-a 20-a zak. čl. XXI. 1875. oporezovani porezom na puške, nu takovim osobam, ako prigodom podnašanja svoje prijave vjerodostojno dokažu onu okolnost, da su za godinu 1883-u jur oporezovane porezom na puške, odpisat će se na drugu polovicu godine odpadajući dio za g. 1883. razpisanoga poreza na puške.

Opazka 3.

Polag §§-ah 23. i 24. z. čl. XXI: 1875. one sukromne osobe, koje zahtjevaju oprost od poreza iza svojih pušakah, koje kao uspomenu ili obiteljsku svetinju drže, dotično izključivo za pucanje u biljeg (nišan) rabe, il napokon koje u posjedu njihovom nalazećoj se sbirci pušakah pripadaju i nalaze se kao stare konstrukcije već izvan porabe, — dužne bijahu prijaviti kr. poreznomu uredu, da takovih pušakah posjeduju, i očitovati se, da jih neće rabiti u lovu, ter izvaditi si od njega svjedočbu glede toga, da su pribavljene puške proste od poreza.

Oni posjednici pušakah dakle, koji ovu prijavu jur na temelju staroga zakona u svoje vrieme kod kr. poreznoga ureda učiniše i ob ovom si o prijavi glaseću svjedočbu pribaviše, nisu doduše dužni sada novu prijavu o gore spomenutih pušakah podnieti, ali su dužni od kr. poreznoga ureda jur ranije dobivenu i broj komadah i kakvoću tada prijavljenih pušakah potanko sadržavajuću svjedočbu mjeseca srpnja g. 1883. predočiti organom (občinskim poglavarom), koji su u smislu §. 22. ovoga zakona pozvani na vodjenje očevidnosti.

Po sebi se razumjeva, da su oni vlastnici pušakah, koji gornjim potrebštinam odgovarajuću bezprigovornu svjedočbu poreznoga ureda nisu u stanju u iztaknutom roku ma iz kojega uzroka predočiti, dužni u §-u 16-om ovoga zakona normirnu prijavu najkasnije do konca srpnja t. g.

Digitized by Google

kod dotične obćine (gradskoga poreznoga ureda) podnieti i pribaviti si svjedočbu o tom, da su prijavljene puške proste od poreza.

O p a z k a 4.

Na temelju dne 16. lipnja god. 1882. pod br. 33.876. na svekolike jurisdikcije upravljene i istodobno pod istim brojem svimkolikim kr. financijalnim ravnateljstvom saobćene okružnice*) ovim se kriepost na vrieme do konca lipnja g. 1883. izvadjenih lovnih kartah pogledom no to, što od sada godina poreza na lov započima danom 1-a kolovoza i do konca srpnja sliedeće godine traje, proteže u dopunu prelaznoga razdobja do konca srpnja tekuće 1883. godine.

§. **55**. Provedba ovoga zakona povjerava se ministru financijah, ministru nutarnjih poslovah i ministru pravosudja, a glede Hrvatske i Slavonije ministru financijah, koj će u tom pogledu postupati sporazumno sa banom kraljevinah Hrvatske Slavonije i Dalmacije.

---

*) Vidi br. 25. P. K. od g. 1882.

Digitized by Google

Izvadak

iz okružnice, koju je kr. ug. ministarstvo za unutarnje poslove izdalo dne 29. lipnja g. 1883. pod br. 38.871. svim (županijskim i gradskim) jurisdikcijam.

(Izostavi što se ima izostaviti.)

4. U posebnoj svezci sastavljeni „Naputak" glede provedbe o porezu na puške i o porezu na lov glasećega zak. članka XXIII: 1883. u kojem se naputku i tekst ovoga zakona sadrži, evo u . . . . . primjerakah šaljem jurisdikciji s tim pozivom, da po jedan primjerak podžupanu (grad. skomu, glavnogradskomu) načelničkomu uredu, županijskim sudcem kotarah, poglavarom (kružnim bilježničtvom) na području županije nalazećih seobćina bez najmanjega odlaganja odmah poslavši (predavši), u pogledu točnoga izvršavanja ovim zakonom i naputkom propisanih agenda strogi i stalan nadzor vrši, a na odredjivanje i postupanje pozvane područne oblasti i oblastne organe uputi, da povjerene im poslove svagda sa podpunom pripravnošću i točnošću izvršavaju.

5. U svrhu prepriečenja, dotično kontroliranja narušajah u rieči stojećih zakona neka naročito odredi i moćno nadzire, da imenik kako onih, koji porez na puške, tako i onih, koji porez na puške i porez na lov plaćaju, bude prema onoj u §-u 22-om z. čl. XXIII: 1883. i opazki 2-oj odnosećoj se na taj §. u „Naputku" sadržanoj naredbi točno priposlan od strane obćinskih poglavara (gradskih poreznih ureda) dotičnim županijskim kotarskim sudcem (gradskim načelnikom) i putem potonjih dotičnim zapovjednikom oružničkih razdiela, gradskim redarstvenim satnikom (u glavnom gradu glavnomu satniku državnoga redarstva), ter ove imenike podjedno da i na razpolaganju stojećim organom javne sigurnosti dade izručiti s tom uputom, da lovce valjano kontroliraju, da one loveće osobe, kojih ime nenalazi se u imeniku, koj u rukuh imaju, pozovu na temelju §. 39. z. čl. XXIII. 1883. da lovnu kartu pokažu, pak proti onim, koji tomu pozivu ne udovolje, da u smislu §. 40. netom pozvanoga zakona postupaju i u obće da pod teretom odgovornosti dužnošću svojom smatraju podnašati nadležnoj oblasti izviešća o lovnih i dohodarstvenih narušajih, koji su proti spomenutim zakonom počinjeni i do znanja su im došli.

Podjedno u svrhu toga, da se strožije može kontrolirati počinjenje narušaja, opisanih u točki d) §. 42. z. čl. XXIII: 1883. neka odredi, da

Digitized by Google

imenik onih osobah, koje su lovnu kartu izvadile, bude svake godine danom 1. rujna na občinskoj (gradskoj) kući izvješen.

Primjećujem, da sam oružnička zapovjedničtva (glavnogradsko državno redarstvo) kako valja uputio odredbe i postupka radi.

6. Občinski poglavari i gradski porezni uredi imadu se uputiti, da tiskanice polag obrazacah u „Naputku" nabavljaju kod dotičnih kr. poreznih ureda.

7. Z. čl. XXIII. 1883. stupa doduše 1. srpnja t. g. u život, nu pogledom na jur prevaljeno vrieme u ovoj godini i na njekoje zakašnjenje, koje nastupiti može kod razdielivanja tiskanicah, potrebnih kod provedbe ovoga zakona, to je gospodin ministar financijah sporazumno samnom pronašao za ovu godinu iznimno dozvoljivim, da se one prijave, koje bi glasom točke a) b) c) zakonskoga §. 54. trebalo u prvoj polovici mjeseca srpnja t. g. podnieti, imaju do zadnjega dana istoga mjeseca bez prigovora i bez zaprieke isto tako primati, kao što je glasom točke d) za predočenje o bezporeznih pušakah od kr. por. ureda već prije dobivenih prijavnih svjedočbah čitav mjesec srpanj opredieljen, a glasom točke e) jest kriepost inih lovnih kartah, koje su za vrieme do konca lipnja g. 1883. izvadjene, protegnuta do konca srpnja iste godine.

Napokon ubaviešćujem jurisdikciju, da počem je §. 1-im potonje spomenutoga zakona stavljen izvan krieposti zak. čl. XXI. 1875. o porezu na lov i na puške uporabljive za loo, to po sebi sliedi: da i one okružnice i naradbe, koje je ministarstvo financijah od vremena do vremena povodom zadnje spomenutoga zakona izdavalo, u koliko se ustanovam novoga zakona i sada izdanomu „Naputku" protive, stupaju izvan krieposti. — (42.553 : 1883. P K. 1883 29.j

Digitized by Google

Okružnica

kr. ug. ministra financijah od 25. lipnja 1883. broj 39.280.

Prigodom izdavanja Naputka o provedbi zak. čl. XXIII. od godine 1883., slovećega o porezu na puške i o porezu na lov, dne 25. lipnja god. 1883. pod br. 39.280 svim jurisdikcionalnim upravnim odborom, kr. financ. ravnateljstvom, kr. poreznim nadzornikom i kr. por. uredom izdanom okružnicom svojom. kr. ug. ministar financijah želio je občenitoga orientiranja i pažnje radi sliedeća opaziti :

1. Pošto se u §-u 1. u govoru stojećega zakona stavlia izvan krieposti zak. član. XXI : 1875. sloveći o porezu na lov i na puške, uporabljive za lov, to sliedi po sebi, da se i okružnice ili naredbe ministarstva financija, koje su povodom potonje spomenutoga zakona izdane, u koliko u opreci stoje sa ustanovami novoga zakona i sa sada izdanim naputkom, imadu kao izvan krieposti stavljenimi smatrati.

2. Glavnije i bitnije raznolikosti medju ustanovami ovoga novoga i izvan krieposti stavljenoga staroga zakona mogu se na sliedeća svesti :

a) Glasom „§. 11." ovoga novoga zakona porezna godina koli glede poreza na puške, toli glede poreza na lov, započimlje danom 1. kolovoza, a završuje se danom 31. srpnja sliedeće godine, dočim je porezna godina polag staroga zakona i glede ovih poreza isto tako odgovarala koledarskoj godini, kao i kod inih vrstih izravnih poreza.

b) Polag „§. 21." staroga zakona imali su prigodom od kuće do kuće obaviti se imajućeg popisivanja predmeta poreza to popisivanje obavljajući organi popisati takodjer i za lov uporabljive puške, pak su iza ovih vlastnikom njihovim imali odmjeriti, te pobrati porez isti organi načinom ostalih izravnih poreza, a po novom zakonu (§§. 13. i 14.) izostaje u buduće ovaj popis pušakah, nego su u mjesto toga dužni oni vlastnici pušaka, koji nežele pribaviti si lovne karte, valovanje o porezu podvrženih pušakah njihovih, pošto su na to služeću bjelicu, koja se stranki na zahtievanje bezplatno izdati ima, valjano izpuniti i vlastitom rukom podpisali. u svakoj godini u mjesecu lipnju, predhodećem poreznoj godini, uručiti kod one občine ili onog gradskog poreznog ureda, gdje porezovnik stalan svoj stan imade ; valovanje to može se i ustmeno učiniti i u tom slučaju dužan je občinski bilježnik (gradski porezni ured) valovnu bjelicu izpuniti polag kazivanja porezu podvržene stranke ; vlastnici prostih od poreza pušakah dužni su na napokon iste jedanput za svagda pojedince prijaviti kod do-

Digitized by Google

tične občine (gradskog poreznog ureda), te si pribaviti od občine (gradskog poreznog ureda), svjedočbu o tom, da su prijavljene puške proste od poreza.

Porez gore spomenutih, samo porez na puške plaćajućih porezovnika, koji nežele nabaviti si lovne karte, razpisivaju i pobiraju občinski organi (občinski bilježnici, gradski porezni uredi.)

Po starom zakonu (§§. 2. i 3.) izdao je uslied sa biljegom od 50 nč. providjene pismene molbe, te uz uplatu u zakonu ustanovljene biljegovne pristojbe lovnu kartu prvi činovnik municipija, pa se je prizvati moglo proti izdanje lovne karte uzkraćujućoj odluci istoga na ministra za nutarnje poslove, odnosno na bana kraljevina Hrvatske i Slavonije; — po novom zakonu (§. 34.) pako izdaje odsada lovnu kartu kr. por. ured, koji gledom na stalno obitalište porezovnika nadležan, nu ovlašten, dotično dužan je istu samo u tom slučaju izdati ako stranka pravo svoje na lovnu kartu tim izkaže, da u tu svrhu služećoj prijavnoj bjelici obrazca M., koja se kod dotične občine (gradskog por. ureda) ma kada bezplatno dobiti može, — na način, primjeren §-u 28. zakona priredjenu, te u svakoj godini, poreznoj godini predhodećega mjeseca srpnja, ili ako tko tečajem godine želi pravo lova započeti ili pako u smislu §. 6. stupi u obvez plaćanja poreza na lov, tada tečajem godine ma kada, kod pogledom na stalno obitalište porezovnika (odnosno jamca) nadležnoga županjskoga sudca (u gradovih kod gradonačelnika, u Hrvatskoj i Slavoniji kod predstojnika upravne oblasti prve molbe) podneti se imajuću, odnosno podnesivu prijavu, vidimovanu po spomenutom upravnom činovniku u smislu §. 33. zakona, kr. poreznom uredu predoči, te po ovomu — u smislu §. 24. izračunani i ustanovljeni porez na puške i porez na lov u gotovom uplati.

d) polag starijeg zakona spadao je porez na puške medju vrsti izravnog poroza, a pravo lova moglo se je vršiti uz lovnu kartu, providjenu sa u zakonu ustanovljenim stavkam odgovarajućom biljegovnom pristojbom, pa tako dohodarstvo to nije sačinjavalo posebnu jednu vrst izravnih poreza, dočim se polag novoga zakona koli porez na puške, toli porez na lov razpisuje i pobira pod naslovom izravnoga poreza (§§. 8. 9.), te se i kao takov uknjižuje i zaračunava:

e) Polag starijega zakona iznašao je porez na puške po komad po tom, jeli je puška jednocievka ili dvocievka, 1 ili 2 frta, za lovnu kartu pako imala se je prema kakvoći dotične osobe biljegovna pristojba polag 3 stupnja i to 12 frti, 6 frti i 2 frta plaćati; glasom novoga zakona ostala je mjera poreza na puške posve nepromienjena, dočim novi zakon glede poreza na lov ustanovljuje samo dva stupnja, i to 12 frti i 6 frti (§§, 9., 10. i 6)

f) iznimke, tičuće se oprosta od poreza na puške i od poreza na lov, jesu u novom zakonu (§§. 5., 6., 7.) potanje i točnije ustanovljene, nego što su bile u starijem zakonu; imade se dakle osobita briga obratiti na to da se iznimke ove prouče i pred očima drže.

g) Osobitu pažnju zahtievaju nadalje one ustanove novoga zakona, koje se odnose na očevidnik, što ga poglavari občina (gradski por. uredi) voditi imadu (§ 22.), na nadzor, koj poglavari občina vršiti imaju (§§. 23., 24.), na moguće u tom smjeru opotrage i prizive (§§. 17., 31., 38.) na rubrični zapisnik, što ga voditi ima na primanje i vidimiranje prijava glede lovne karte pozvani upravni činovnik (§. 33.), konačno na dohodarstvene narušaje istih, te na prizive proti nam tnutim globam (§§. 39—49.), pošto su ove ustanove naprama onim sadržanim u starijem zakonu, u novom zakonu zadobile sustavniji i točniji izraz.

3. K' provedbi zakona potriebne i k' naputku priklopljenim obrazcem odgovarajuće tiskanice je u nuždnoj količini kr. poreznim uredom jur raz-slao o nadzorničtvo državnih zgrada ministarstva financija, i to radi dobitka na vremenu, uzobzevši naknadnog predloženja propisanih primka.

Kr porezni uredi dužni će biti, tiskanice ove još tečajem mjeseca lipnja ove godine takodjer bez svake zavlake dostaviti u potrebitoj količini občinskim poglavarom (gradskim por. uredom.)

Digitized by Google

U buduće imati će kr. porezni uredi ove tiskanice isto tako, kao i ostale tiskanice za izravni porez, običajnim načinom naručivati kod nadzorničtva državnih zgrada.

4. Na pisaćem platnu tiskane lovne karte od 12 forinti, 6 forinti, i bezplatne (k' naputku pod slovi J. K. priklopljeni obrazci) imadu se, pošto spadaju u red strogo zaračunavati se imajućih tiskanica, kao takove rukovati i zaračunavati, te se u tom pogledu kr. porezni ured upućuju, da drže pred očima k' §. 27. „Naputka" priklopljeni popis.

5. Polag obrazca, priklopljena pod slovom T. k' §-u 21. Naputka izdati se imajuće potvrdnice o porezu na puške uvršćuju se takodjer medju strogo zaračunavati se imajuće tiskanice, te je glede zaračunavanja i naručivanja istih mjerodavna opazka 3. priklopljena pozvanom §-u 21.

6. Dočim se ostavlja posve netaknutom ona odredba §. 53. zakona, polag koje nazočni zakon dne 1. srpnja 1883. stupa u život, ovime obzirom s jedne strane na to, što je godina ova jur dobro napred koraknula, i što oko razaslanja i razdieljivanja nuždnih za provedbu zakona tiskanica mogu njeka zakašnjenja nastupit', a s druge strane obzirom na onu okolnost, što po §. 9. zak. članka slovećeg o lovu, obća zabrana lova i onako od 1. veljače pa do 15. kolovoza godine traje, obnašao sam u tekućoj 1883,, kao prvoj godini, u kojoj zakon ovaj u život stupa, dozvoliti, da se one prijave, koje bi se polag točkah a) b) i c) §. 54. zakona u prvoj polovici mjeseca srpnja g. 1883. predati imale, mogu do zadnjega dana istoga mjeseca bez prigovora i poteškoće primiti isto tako, kao što je polag točke d) za predočenje od kr. poreznih ureda jur prije zadobljenih prijavnih svjedočbah o prostih od poreza pušakah opredieljen cieli mjesec srpanj; a polag točke e) na vrieme do konca lipnja 1883. izvadjenih lovnih karta valjanost je do konca srpnja iste godine protegnuta. (39.280 : 1883. P. K. 25. 1883.)

Digitized by Google

XVI.

Vojničko-oprostna taksa.

Temeljni zakon:

XXVII: 1880.

Dopunitbeni zakoni:

LIX. 1880.
IX: 1883.

Digitized by Google

XVI.

Vojničko-oprostna taksa.

Poglavje I.*)

§. 1. Vojničko-oprostnu taksu dužni su plaćati:

1. a) oni, koji su za vojničku službu za svagda nesposobnimi pronadjeni i kao takovi izbrisani su iz stavnih listinah;

b) oni koji u posliednjem dobnom razredu ili poslie izstupa njihova iz toga kao za vojničku službu nesposobni natrag budu uvršteni u stavne listine;

2. oni, koji će u posliednjem dobnom razredu ili poslie izstupa njihova iz toga u smislu §. 17-a ob obranbenoj sili slovećega zak. članka XL. 1868**) oprošteni, ili će u smislu točke c) §-a 40. istoga zakona, sada §-a 12-a z. čl. XXXIX. 1882. iz aktivne vojničke službe odpušteni biti.

---

*) Vidi po kr. ug. ministru financija sa naredbom od 26. studena godine 1883. pod brojem 60 977. izdani Naputak glede provedbe zakonskih članaka XXVII. 1880. i IX. 1883. glasećih o vojničkoj oprostnoj taksi (P. K. 47. 1883.) Ovaj naputak uzet je u obliku opazke neposredno iza teksta dotičnoga paragrafa zakona. Da se praktična poraba olahkoti, tiskan je tekst zakona sa većimi, a tekst „Naputka“ sa manjimi slovi. U Naputak su uvrštene i one ustanove zakonskoga članka XXVII. 1880. koje je zakonski članak IX. 1883. netaknute u krieposti ostavio; uslied koje odredbe stavlja se izvan krieposti (na stranah 233—253 nalazeći se) naslov X. svezke I. „Uredovne sbirke zakona i propisa ob izravnih porezih“.

**) Oni §§. zakona ob obranbenoj sili, na koje se o vojničkoj oprostnoj taksi sloveći zakon poziva, sadržane su u dalje sliedećem izvadku, (vidi na koncu.)

Digitized by Google

*) Nastaje pitanje:

1) glede osoba, koje su prošle godine u trećem dobnom razredu oproštene, nu tekuće godine u IV. dobnom razredu budu opet pozvane: kako se ima računati početno vrieme obvezanosti na platež takse;?

2) da li se osobe, koje su u III. dobnom razredu samo s toga izostale, jer je contingent podmiren, ali je vjerojatno, da će buduće godine u IV. dobnom razredu biti pozvane, — imadu odmah računati medju taksovne obvezanike?

U ovom pogledu odlučilo je min. financijah, da pošto je IV. dobni razred samo iznimno stanje, početak obvezanosti na platež takse računa uvjek od izstupa iz III. dobnog razreda.

Ako bi ali u III. dobnom razredu rješeni, bili u IV. dobnom razredu pozvani, ima im se propisana taksa ureda radi brisati, odnosno povratiti.

(O. M. F. 24. kolov. 52053. P. K. br. 34. od god. 1885.)

3. oni, koji će prije navršenja njihovoga vojničkoga službenoga vrieme na odpušteni biti zbog takove tjelesne mane, koja dotičnika nije učinila nesposobnim za zaslužbu i kod kojega ta tielesna mana nije sliedstvo izvršivanja vojničke službe;

4. oni obranbeni obvezanici, koji se, prije nego što im je zakonito službeno vrieme izteklo, izsele iz austro-ugarske monarkije. (§. 55. zak. čl. XL. 1868. i §. 15. z. čl. XXXIX. 1882.)

Za one, koji dodju prije oživotvorenja ovoga zakona u položaj pod točkami 1., 2. i 3. spomenuti, počima dužnost plaćanja vojničke oprostne takse od one godine, u kojoj će ovaj zakon kriepost zadobiti.

Opazka 1.

Ustanovljivanje sposobnosti za zaslužbu kod onih osobah, koje su prije navršenja njihovog vojničkoga službenoga vremena odpuštene zbog takove tielesne mane, koja ih nije učinila nesposobnimi za zaslužbu i kod kojih tielesna mana nije sliedstvo izvršivanja vojničke službe: ne obavlja se ureda radi, nego se tim osobam bez iznimke odmjeruje vojnička oprostna taksa.

Kada se pak stranka u zakonitom roku posluži prizivom proti razpisu vojničke oprostne takse, te kada je navedeno stanje nesposobnosti za zaslužbu sliedstvo takove tielesne mane, koja se pokazuje u znacih spoljnih i može se po ma kimu i bez osobitog strukovnog znanja opaziti, imade se za dokaz te okolnosti prihvatiti po javnoupravnomu odboru i občinska svjedočba, te samo za one riedko naprvo dolazeće slučajeve, kada se spomenuti dokaz nedostatnim ili sumnjivim nadje, ovlašćuje se javno-upravni odbor da može interesovanu stranku pregledanja radi uputiti dotičnomu oblastnomu (županijskomu ili gradskomu) liečniku, te da na temelju po istomu izdanoga nalaza donese meritorno riešenje. (52.081. 1880. P. K. 32. 1880. i 26.576. 1883. P. K. 36. 1883.)

Gore opredieljeni postupak glede načina, kojim se nesposobnost za zaslužbu na plaćanje vojničke oprostne takse obvezanih osoba ustanoviti imade, pronadjen je sporazumno sa gospodinom kr. ug. ministrom za zemaljsku obranu, da se protegnuti imade i na one, koji podpadaju pod točku 1. i 2. §-a 1-a zakona.

Digitized by Google

Pošto pako i pokraj dokazane nesposobnosti za zaslužbu može glasom točke 1. §-a 3. zakona jedino u slučaju bezimućnosti biti mjesta oprostu od plaćanja takse; pošto se nadalje pregledanje po oblastnom liečniku u svrhu ustanovljenja nesposobnosti ili sposobnosti za zaslužbu u obće samo onda može odrediti, ako polag oblasti na razpolaganje stojećih uredovnih ili inovrstnih podataka, ili u pomanjkanju ovih, polag možda predhodno povesti se imajućeg službenog izvidjenja zanimanje interesirane stranke i iz ovog zanimanja proizličuća osobna joj sposobnost za zaslužbu ne proizlazi, odnosno se neustanovi, za da se pregledanje po oblastnom liečniku, postavši obćenitom praksom, nebi bez iznimke, dakle i u takovih slučajevih uporavljivalo, u kojih bi se tomu moglo izbjeći, — izjavljuje se ravnanja radi, da ako se pojedini molitelji, koji odpis zahtjevane vojno-oprostne takse ištu pod naslovom nesposobnosti za zaslužbu, nebi mogli već na temelju po njih predloženih ili oblasti na razpolaganje stojećih na drugi koji način pribavljenih podataka, mimolazom zahtjevanog liečničkog pregledanja, sa molbom njihovom odputiti, imadu oblasti prije imućtveno stanje moleće stranke i odnošaj njezin u pogledu osobne sposobnosti za zaslužbu službenim putem izviditi dati, i u takovih slučajevih, gdje bi to službeno izvidjenje imućnost stranke ili njezinu osobnu sposobnost za službu obielodanilo, neka uzkrate dozvolu pregledavanja po oblastnom liečniku.

Ovaj se postupak imade uporaviti i kod onih izmedju osobah, spomenutih u točki 3. zakonskoga §-a 1-a, koje su nakon njihovog odpusta postale nesposobne za zaslužbu, pošto se i kod ovih osoba oprost od plaćanja vojno-oprostne takse samo pod onimi uvjeti može izreći, koji se zahtjevaju u pogledu onih, koje su u točki 1. i 2. §-a 1. zakona spomenute, pak se po tom ni kod njih ne može mimoići ograničenje pregledanja po oblastnom liečniku. (N. M. F. od 24. rujna 1883. br. 48.468. P. K. 38. 1883).

§. 2. Dužnost plaćanja vojničko-oprostne takse proteže se:

a) glede u točkah 1. i 3. §-a 1-a spomenutih osobah, na svaku godinu zakonitoga službenoga vriemena (§. 4. obranbenoga zakona), koju bi dotičnik dužan bio još navršiti u onom slučaju, da je bio stavljen, dotično da nije bio odpušten;

b) glede u točki 2. §-a 1-a spomenutih osoba, na sve one godine dvanajstgodišnjega službenoga vriemena, tečajem kojih oprostni ili odpustni naslov dotičnika uzstoji;

*) Glede pitanja, na koliko se godina proteže obveza plateža vojno-oprostne takse onih osoba, koje su na temelju §. 17. z. čl. XL. 1868. o obranbenoj sili slovećega, — privremeno oproštene radi obiteljskih odnošaja i u smislu zadnje alineje §. 8. z. čl. XXXI. 1882 stavljene u evidenciju doknadne pričuve, odnosno domobranstva? — odlučeno je:

Po smislu pozvanoga §. 8. u zadnjem dobnom razredu od vojne obvezanosti privremeno oprošteni ostaju u evidenciji do 31. prosinca one godine, u kojoj navršuju 32 godinu dobe svoje, a po tom se brišu iz očevidnosti.

Pošto pako z. čl. XXVII. 1880. o vojnoj oprostnoj taksi neizriče prestanak obveze plaćanja takse za slučaj, ako se dotičnik obzirom na dobu svoga života briše iz očevidnosti, nego u točki b) §. 2. naredjuje, da se obveza plaćanja proteže na sve one godine 12-godišnjega službovnoga vremena, kojih oprostni naslov postoji, — to se taksa rečenim oprošteničkom ima odmjerivati kroz 12 godina t. j. za sve one godine, koje bi imali probaviti u službi, da nisu oprošteni, nego unovačeni.

Dapače i onim osobam ima se, i to kroz 12 godina odmjerivati vojno-oprostna taksa, koje kao opravdano odsutne u ma kojoj dobi života, dogo-

Digitized by Google

dice nakon navršenja 32 godine života dolaze pod naknadnu stavnju, te se iz obiteljskog naslova od vojne obvezanosti oproste, nu pošto su već 32 godine života prekoračile, nit se već ne uvrste u očevidnost.

Razumieva se po sebi, da čim naslov na privremeni oprost prestane i dotičnik bude unovačen u naknadnu pričuvu, odnosno u domobranstvo, prestane i obveza plaćanja; a iznovice oživi ta obveza, kad se opet uvrste u očevidnost.

One osobe, koje su iz očevidnosti naknadne pričuve, odnosno domobranstva unovačene u naknadnu pričuvu, odnosno domobranstvo, a iz potonjeg navršenjem 32 godine budu odpuštene, podpadaju iznova plaćanju vojno-oprostne takse kroz toliko godina, koliko još preostaje od zakonitog 12 godišnjeg službovnog vremena, odbiv one godine, u kojih su dielom u očevidnosti stojali i taksu faktično plaćali, dielom pako u naknadnoj pričuvi, odnosno domobranstvu služile.

Ovime se nedira u obvezanost plaćanja takse onih osoba, koje su unovačene uz službenu obvezanost, ustanovljenu u §. 1. z. čl. XXXIX. 1882. i koje se takodjer na temelju obiteljskih odnošaja u smislu slova C) §. 12. pozvanoga zakona iz stalne vojske, naknadne pričuve ili domobranstva odpuštaju i premjeste u očevidnost naknadne pričuve ili domobranstva, pošto brisanje ovih iz očevidnosti spada skupa sa vremenom, kojega njihova obvezanost plaćanja vojne oprostne takse i onako prestane.

(O. M. F. 13752 1886. P. K. br. 26.)

(O. M. F. 63589. 1886. P. K. br. 44.)

c) glede u točki 4. §-a 1-a spomenutih obranbenih obvezanika, na sve one godine dvanajstgodišnjega službenoga vriemena, koje bi dotičnik u smislu obranbenoga zakona imao bio jošte izslužiti, ili bi bio za vojnu službu sposobnim ili nesposobnim pronadjen.

Opazka 1.

Vojničku oprostnu taksu dakle dužni su plaćati:

a) oni, koji su u razdobju od godine 1869. sve do konca godine 1879. trajućem, iz kojega od onih uzrokah, što no su pod točkami 1. i 3. §. 1. zakona spomenuti, od vojničke službe oprošteni, počam od god. 1879. za trajanja zaostaloga vriemena njihove zakonite obranbene dužnosti;

b) oni, koji su u razdobju od godine 1869. sve do konca godine 1879. trajućem, iz kojega od onih uzrokah, što no su pod točkom 2. §. 1. zakona spomenuti, od vojničke službe oprošteni ili su iz vojničke službe odpušteni, počam od godine 1879. na sve one godine, tečajem kojih im oprostni i odpustni naslov uzstoji;

c) oni, koji su od godine 1880. iz kojega od onih uzrokah, što no su pod točkami 1., 2. i 3. §. 1. zakona spomenuti, iz stavnih listinah brisani, u iste natrag uvršteni, od službe oprošteni ili iz ove odpušteni, počam od one godine, u kojoj su brisani, natrag uvršteni, oprošteni ili odpušteni, za trajanja zaostaloga vriemena njihove obranbene dužnosti, dotično sve donle, dokle im oprostni ili odpustni naslov uzstoji;

d) pod točkom 4. §. 1. zakona spomenuti obranbeni obvezanici počam od godine izselenja za sve one godine dvanajstgodišnje službe, koje bi dotičnik na temelju obranbenoga zakona imao bio jošte izslužiti, ili bio za za vojnu službu sposobnim ili nesposobnim pronadjen.

Digitized by Google

Opazka 2.

Onomu vojnomu obvezaniku, koji je u stalnu vojsku (bojno pomorstvo) ili u domobranstvo unovačen, ne može se vojni oprostni porez odmjeriti za onu godinu, u kojoj je unovačen, pa makar još te godine zadobio oprostni naslov putem odpusta te s toga dužnost plaćanja takse nastupa kod takovoga vojnoga obvezanika istom najbliže to jest one godine, koja iza nastanka oprostnoga naslova sliedi (10.150: 1882. P. K. 11. god. 1882.)

Opazka 3.

Za da se sa više stranah nastale dvojbe glede valjanoga tumačenja pojma naknadnih pričuvnika i glede toga, u kojih se slučajevih odmjera vojno oprostne takse uporaviti imade, kao i u svrhu valjane i jednolične uporave ustanova o vojničkoj oprostnoj taksi slovećega zak. članka XXVII. 1880. upravio je kr. ug. ministar financija sporazumno sa kr. ug. ministarstvom za zemaljsku obranu znanja i ravnanja radi sliedeću naredbu na jurisdikcionalne upravne odbore i kr. porezne nadzornike:

Pod naknadnimi pričuvnici, nepodpadajućimi dužnosti plaćanja vojničke oprostne takse, razumjevaju se one osobe, koje su prigodom redovite stavnje ili prigodom naknadne stavnje, ili dogodice po mješovitom nadpregledom povjerenstvu sposobnimi za rat pronadjene, i počamši od stavnje za god. 1883. i od pozvanih za ovu godinu dobnih razreda, bez obzira na dobni razred, — a do stavnje 1883. godine, isto tako u slučaju naknadne stavnje za godinu 1882. ili za ovoj prediduću koju stariju godinu pako samo iz trećega ili zadnjega dobnoga razreda stalno medju naknadne pričuvnike uvrštene i uvršćuju se; i koje se o uvršćenju njihovu u naknadnu pričuvu u smislu postojećih propisa providjaju „posvetnicom“, u kojoj se njihovo uvršćenje u naknadnu pričuvu jasno označuje.

Ovi su naknadni pričuvnici oni: koji se spominju u §-u 8. poglavja I. zak. čl. XXXIX. (39). od god. 1882., i u drugoj alineji II. poglavja, i koji nepodpadaju dužnosti plaćanja vojničke oprostne takse.

Naprotiv se ne mogu smatrati naknadnimi pričuvnici one osobe: koje su na temelju njihovih obiteljskih odnošaja u smislu §-a 17. obranbenog zakona (zak. čl. XL. 1868.) privremeno oproštene od vojne dužnosti, odnosno u smislu točke §-a 12. I. poglavja zak. članka XXXIX. 1882. iz novačkog kontingenta, ili iz naknadne pričuve i domobranstva privremeno odpuštene, i koje su, u koliko stoje jur u trećem ili kojem višjem dobnom razredu, shodno zadnjoj alineji §-a 8-a i sedmoj alineji §-a 12. poglavja I. zak. članka XXXIX. 1882. premještene „u evidenciju naknadne pričuve“, odnosno „domobranstva“.

Od vojne obvezanosti privremeno oproštene, odnosno iz sveze uredne vojske, ili naknadne pričuve i domobranstva privremeno odpuštene, i u evidenciju naknadne pričuve ili domobranstva premještene ove osobe jesu one: koje se u smislu točke 2. §-a 1. i točke b) §-a 2. o vojničkoj oprostnoj taksi slovećega zak: članka XXVII. od god. 1880., kao i shodno §-u 16. poglavje I. zak. članka XXXIX. 1882. sve dotle dok im postoji pravni naslov za oprost ili odpust, obvezuju na plaćanje vojničke oprostne takse; i koje se po tom od pravih naknadnih pričuvnika valjano razlikovati imadu i s ovimi pomješati nesmiju.

U koliko bi dakle i takove osobe oproštene bile od dužnosti plaćanja vojničke oprostne takse, koje kao u evidenciji naknadne pričuve odnosno domobranstva stojeće, ne mogu imati prava na to, upućeni su kr. porezni nadzornici, da u pogledu ovih učine odmah potrebne zakonske odredbe, da im se taksa naknadno odmjeri. (Dne 29. prosinca 1883. broj 65.330. P. K. 1. 1884.

Digitized by Google

§. 3. Vojničku oprostnu taksu nisu dužni plaćati:

1. za zaslužbu nesposobni, u koliko su podjedno i bez imetka;

Ako je obvezanik posve za rad nesposoban i ima samo toliko imetka (glavnice), da dohodak od istog nedosiže ni obične nadnice, ima se s gledišta obvezanosti na plaćanje takse smatrati, da je bezimućan.

(F. U. S. 641. 1886. V. 693).

2. javnu podporu uživajući ubogi;

3. u §. 18. ob obranbenoj sili slovećega zakonskoga članka XL. 1868. spomenuti obranbeni obvezanici i pučkomu ustanku pripadajući u onoj godini, za koju su na službovanje sazvani bili.

Opazka 1.

Vojničku oprostnu taksu nisu takodjer dužni plaćati:

1. oni, koji su prije oživotvorenja ob obranbenoj sili slovećega zak. čl. XL. 1868 platežom propisne pristojbe, sebe od dužnosti vojničke službe odkupili;

2. svećenički kandidati, pitomci i svećenici zakonom priznanih crkva i vjerozakona, kao što i učiteljski kandidati pučkih učionah te pučki učitelji ako su iz kojega od onih uzroka, što no su u točkah 1., 2. i 3. §-a 1. zakona spomenuti, oprošteni od vojničke službe.

Kao u krug pojma učitelja i učiteljskih kandidata za pučke učione spadajući razumievaju se učitelji, dotično učiteljski kandidati, koji u elementarnih učionah, kao i na ratarnicah, na trgovačkih, obrtnih učionah, na višjih pučkih i gradjanskih učionah, na obrazovalištih za učitelje (preparandijah) ter s ovimi skopčanih vježbaonicah, i napokon na višjih djevojačkih učionah službuju.

Aktivni učitelji i učiteljski kandidati na spomenutih naukovnih zavodih dakle skupa sa gore spomenutimi učitelji i učiteljskimi kandidati na pučkih učionah nemogu se obvezati na plaćanje vojne oprostne takse. (23.268. 1882. P. K. 24. 1882.)

Nu u slučaju pod točkom 2. prestaje pogodovnost oprosta od dužnosti plaćanja takse, ako svećenički kandidat, svećenički pitomac ili učiteljski kandidat odstupi od svojih nauka ili ako kod svećenika svećenička, kod učitelja učiteljska kakvoća prestane.

3. One taksi podvržene osobe, koje, uslied sudbene osude lišene uživanja osobne slobode, nalaze se zatvorene u državnih kaznionah, u koliko su za vrieme njihova zatvora nesposobne za zaslužbu, ili u koliko neimaju takovoga imetka, koj bi za vrieme, dok su zatvorene, sačinjavao temelj vojničke oprostne takse. (19.715. 1881. P. K. 19. 1881.)

*) Intendanturni i vojno-obskrbni činovnici i vježbenici zajedničke vojske i domobranstva — dok u tom svojštvu služe, ne podpadaju vojno-oprostnoj taksi. —

(O. M. F. 31. pros. 1884. br. 82076. P. K. br. 1. od god. 1885.)

Naknadni pričuvnici ne mogu se oporezovati vojnom oprostnom taksom.

Ako bi ipak oporezovani bili, ima nadzornik ureda radi odrediti brisanje.

(O. M. F. 78388: 1880.)

Digitized by Google

§. 4. Dužnost plaćanja vojničke oprostne takse prestaje i to:

a) preminućem vojničkoj oprostnoj taksi podvržene osobe;

b) ako taksi podvrženi dospje u red ubogih, koji su dionici javne obskrbe;

c) izselenjem iz područja jedne u područje druge države austro-ugarske monarkije, za ono državno područje, iz kojega se dotični izselio.

Opazka 1.

Indi obvez na plaćanje vojničke oprostne takse u korist one države, iz koje se dotični obvezanik izselio, prestaje istom onda, kada je faktično primljen u svezu druge države.

Pogledom na to, austrijske upravne okružne oblasti obvezane će biti o doselenju onih taksi podvrženih osoba, koje se iz ugarskog državnog područja tamo doseliše, ubavieštavati kr. poreznog nadzornika one ugarske jurisdikcije, iz čijeg se područja dotični izselio, ter ujedno na znanje dati svotu ukupnih izravnih poreza, koju je taksovni obvezanik u predhodećoj godini uplatio.

Iz toga sliedi, da svim onim plaćanju vojničke oprostne takse podvrženim osobam ugarske pripadnosti, koje u drugom državnom području monarkije prebivaju, te koje se prije ili poslie oživotvorenje ovoga zakona tamo bez seobne dozvole preseliše, imade se u mjestu njihove pripadnosti sve dotle vojnička oprostna taksa odmjerivati, dokle od austrijske upravne oblasti ne prispije dotičnomu ugarskomu kr. poreznomu nadzorniku ubaviest o tom, da su u tamošnju državnu svezu primljene. Naprotiv onim taksi podvrženim osobam, koje u području Ugarske prebivaju, nu Austriji pripadaju, te koje u svrhu izselenja nisu jošte odpustnom dozvolom nadležne političke oblasti providjene, neće se vojnička oprostna taksa u mjestu njihovog prebivanja, nego će se u mjestu njihove redovite pripadnosti odmjerivati, uslied čega ugarske oblasti dužne su u svih onih slučajevih, kada od okružnih oblastih u drugoj državnoj polovici monarkije, prispiele budu zamolbe glede izvidjenja poreznih odnošaja koje taksi podvržene osobe, koja ovde prebiva, nu nije iz austrijske državne sveze jošte odpuštena, udovoljavati istim najtočnije, ter ujedno brzo učiniti odredbu i glede toga, da u koliko bi ovakovim taksi podvrženim osobam austrijske pripadnosti, u Ugarskoj nepripadno vojnička oprostna taksa odmjerena bila, da se ista briše, ter uplaćena svota dotičnom povrati. (38.097. god. 1881. P. K. 27. god. 1881.)

Opazka 2.

Austrijske upravne oblasti dužne su u svih onih slučajevih, kada se na plaćanje vojničke oprostne takse obvezane osobe ugarske pripadnosti iz Ugarske na područje u carevinskomu vieću zastupanih kraljevina i zemalja presele, te faktično budu primljene u svezu austrijske države, o tome ubaviestiti onog kr. poreznog nadzornika, iz kotara kojega se dotičnik izselio.

Obratno dužni su i kr. porezni nadzornici sve one slučajeve, kada se koja austrijskomu državnomu području pripadajuća, taksi podvržena osoba u područje ugarske države preseli, obznaniti nadležnoj austrijskoj upravnoj oblasti. (48.763. 1881. P. K. 45. 1881.)

Digitized by Google

*) Zaostatci vojno-oprostne takse privremeno u inozemstvu stanujućih, pošto poslanstva i consulati ne imadu executivnog djelokruga, putem ovrhe ne mogu se redovito ućerati.

S toga ako ovakovi obvezanici mole za putni list ili produljenje istoga, ima se uvjek prije saslušati porezni nadzornik i tražiti izkaz o zaostatku radi toga, da se prije izdanja ili produljenja putnoga lista zaostatak ućera.

(O. M. F. 2. listop. 1885. 58923. P. K. br. 37. od god. 1885.)

Od zaostatakah vojno-oprostne takse obvezanikah, koji su austrijski pripadnici, ne imadu se ubrati i zatezni kamati.

(O. M. F. 14. trav: 1885. br. 20411. P. K. br. 16.)

§. **5.** Iz svotah, unišlih na naslov vojničke oprostne takse:

u prvom će se redu jedna posebna zaklada stvoriti, koja će se obratiti:

1. na poboljšanje uzdržavanja nemoćnika (§. 8.);

2. na obskrbu bezpomoćnih udovica i sirota stališu vojske, bojnoga pomorstva i domobranstva pripadavših, pred neprijateljem padših, nadalje uslied rane ili ratnih muka preminulih gažista i momčadi. (a, §. 9.)

U drugom redu obratit će se jedan dio spomenutih svota na podpomaganje bezpomoćnih obiteljih u slučaju spreme sazvanih vojnika na trajnom dopustu, u pričuvi, te domobranaca. (b, §. 9.)

U smislu §. 18. ob obranbenoj sili slovećega zakonskoga članka XL. 1868. u ratnu službu pozvani obranbeni obvezanici, nadalje sazvanomu pučkomu ustanku pripadajući, imaju se jednakimi smatrati sa pozvanici u aktivnu službu kod linijske vojske (bojnoga pomorstva) i domobranstva.

§. **6.** Zakladi, koja će se polag §. 5. stvoriti, prinašati će zemlje krune ugarske, u razmierju ovovremenoga njihovoga novačkoga kontingenta godišnje 857.470 forinta austr. vriednosti.

Ta će se zaklada, zajedno sa njeni kamati kao zasebno stojeća zaklada po kralj. ugarskom ministru financijah rukovati.

Opazka 1.

Ova zakonska odredba preinačena je privremeno za godinu 1880 zakonskim člankom LIX. 1880. §. 1. toga zakona naredjuje: §. 6. zakon. članak XXVII. 1880., slovećega o vojničkoj oprostnoj taksi preinačuje se za godinu 1880. tako, da iznos od 857.470 forinta. što no se imade plaćati zakladi, spomenutoj u §. 5. istoga zakonskoga članka, istom će se počam od godine 1881. imati plaćati, te na naslov vojničke oprostne takse godine 1880. unišla svota, ima se sasvim na pokriće god. 1880. godišnje potrebštine državnoga kućanstva obratiti. (§. 1. zakon. članka LIX. god. 1880.)

Digitized by Google

§. 7. Pravo razpolaganja vrhu u smislu §. 6. stvorene zaklade pripada ministru za zemaljsku obranu sporazumno sa zajedničkim ministrom rata.

U slučaju rata može se ova zaklada i posve izcrpiti u svrhe, što no su u ovom zakonu iztaknute.

§. 8. Poboljšanje uzdržavanja nemoćnikah izvesti će se:

1. Kod onih vojsci, bojnomu pomorstvu i domobranstvu pripadajućih osoba, koje su na temelju zakonskoga članka LI. 1875. u vojničko uzdržavanje dospieli, ili će odsada dospjeti, od slučaja do slučaja putem milosti podieljivat se imajućim osobnim doplatkom, ako sliedstva pretrpjelih rana ili ratnih muka izvanredni obzir zahtjevaju, i ako uzdržno berivo interesovanoga nepremašuje iznos od jedne tisuće dviestotine forinta, neračunajuć amo ranjenički doplatak.

2. Kod onih vojsci, bojnomu pomorstvu i domobranstvu pripadajuć h osobah, koje su u vojničko uzdržavanje prije oživotvorenja zakonskoga članka LI. 1875. dospiele, dozvolenjem postotnoga doplatka k dosadanjim njihovim uzdržnim berivom, i to:

a) kod podčastnikah, momskah i s ovimi jednakog stepena vojničkih osobah, spadajućih u stališ ranije provizionioniranih (pravo na proviziju uzdržavajućih) nemoćnikah, sa 50 postotaka pripadajuće im provizionalne pristojbe;

b) kod onih mjesečnu plaću uživajućih, kojih u smislu prije postojalih propisa odmjerena, dosadanja vojnička mirovina nedosiže tisuću forinta,

sa 20% do		500 frti	dosižuće mirovine,
„ 15% od	500 - 800	„	„ „
„ 10% „	800—1.000	„	„ „

Nu glede točke b) 2. služi načelom, da ako bi računanje polag postotka i proizvelo višju svotu, poboljšana mirovina ne smije s jedne strane iznos od tisuću forinta, a s druge strane onaj iznos ni pod koji način premašiti, koj bi u isti pristojbeni razred spadajućim osobam jednakog stepena, a kod takovomu pristojbenomu razredu nepripadajućih gažistah u pogledu pristojba uzporedjenim, u smislu zakonskoga članka LI. 1875. i na temelju sada kriepostnih pristojbenih stavaka pripadao.

Ako je godišnja mirovina u pristojbene razrede spadajućih gažista manja od tri stotine forinta, ima se ova i tada na tri stotine forinti povisiti, ako bi računanje polag postotka od toga manju svotu iznielo.

Digitized by Google

Opazka 1.

U svrhu provedbe ove odredbe zakona naredjuju se sliedeća:

Umirovljenim osobam vojske (pomorstva) iz zaklade vojničke oprostne takse podieliti se imajući osobni doplatak doznačuje ces. i kr. zajedničko ministarstvo rata, a osobam domobranstva kralj. ugar. ministarstvo za zemaljsku obranu.

Doznake o doplatcih, tičućih se ces. i kr. provizionirah nemoćnika, izdaju ces. i kr. kuće za vojničke nemoćnike onoj plaćajućoj blagajni, kod koje se provizija izdaje; potonje će ove doznake prigodom najbližega podignuća beriva priklopiti platežnim arkom (knjigam).

Glede provizioniranih nemoćnika, spadajućih u svezu domobranstva, izdati će kraljevsko ugarsko ministarstvo za zemaljsku obranu posebnu naredbu.

Cesarskim i kraljevskim vojničkim umirovljenikom i mjesečnu plaću uživajućim iz zaklade vojničke oprostne takse dati se imajući doplatak, kao što i provizioniranim nemoćnikom iz ove zaklade podieljeni doplatak imade se zajedno sa mirovinom, dotično provizijom kvitirati, nu takovim načinom, da se na dolnjem dielu namire imadu pojedina beriva i potanko naznačiti.

Kod kraljevskih ugarskih državnih blagajnah na teret zaklade vojničke oprostne takse osoblju vojske (bojnog pomorstva) kao predujam na račun cesar. i kraljevskih vojnih blagajna plaćene svote, stavljaju se u istom dnevniku u izdatak, u kojem se vojničke mirovine (provizije) u obće stavljaju u izdatak, medjutim u svrhu toga, da se uzmogne naknada odrediti, imade se u dnevnicih otvoriti za ove doplatke posebna rubrika.

Za domobranstvo na teret zaklade vojničke oprostne takse plaćene svote, imat će se u smislu potankoga naputka, što će ga kr. ug. ministarstvo za zemaljsku obranu izdati, zaračunavati u dnevniku za domobranstvo.

Po ces. i kralj. ministarstvu rata predujmljene svote naknadjivati će se mjesečno putem preračunanja; računi pako o zakladi vojničke oprostne takse, imadu se računovodstvu kralj. ugar. ministarstva za zemaljsku obranu šiljati.

Na teret zaklade vojničke oprostne takse doznačeni doplatci prestaju zajedno sa berivi dotične osobe. (42.896. 1881. P. K. 31. 1881.)

§. 9. Posebnim će se zakonom odrediti:

a) onaj postupak, koj će se kod obskrbljivanja bezpomoćnih udovicah i sirotah stališu vojske, bojnoga pomorstva i domobranstva pripadavših, pred neprijateljem padših, nadalje usled rane ili ratnih štrapacah preminulih gažista i momčadi imati slieditи; nadalje

b) onaj modalitet, po kojem će se pomaganje bezpomoćnih obiteljih u slučaju spreme sazvanih vojnika na trajnom dopustu, u pričuvi, naknadnoj pričuvi, te domobranaca imat i obavljati.

Digitized by Google

Poglavje II.

§. **10.** Godišnje stavke vojničke oprostne takse sliedeće su:

1. Tri forinta plaćaju:

a) kod poljskog gospodarstva i u tvornicah, u trgovačkih i obrtnih poslovih i poduzećih u svojsvu služinčeta namještene osobe;

b) nadničari.

Opazka 1.

Županijskim i gradskim hajdukom, pandurom i uzničkim stražarom ima se takodjer 3 for. iznoseća voj. oprostna taksa odmjerivati. (18283: 1881. P: K. 19. 1880.)

2. Četiri forinta plaćaju:

a) kućna služinčad;

b) u tvornicah, trgovačkih i obrtnih poslovih i poduzećih namješteni pomoćnici i pomoćni radnici, ako nedobivaju mjesečno više od 40 for. ili ako na komad rade;

c) dnevničari, godišnju ili mjesečnu plaću ne uživajući pisari, i u obće pisarske, računarske ili nadzorničke agende u kojem poslu, poduzeću ili zavodu bez stalnog namještenja svršavajuće osobe;

Opazka 2.

Financijalni stražari, razumievajuć amo i priglednike, pogledom na to, što im mazda imade narav dnevnice, imadu se vojničkoj oprostnoj taksi od 4 forinta podvrgavati. (Vidi naredbu, pozvanu kod opazke 1.)

d) bez stalnoga poslovnoga mjesta radeći kućarci.

3. Šest forinta plaćaju,

b) bez pomoćnika radeće samostalne zanatlje;

b) u malih i velikih občinah s pomoćnici radeće zanatlije.

4. Oni obranbeni obvezanici, koji u smislu §. 2. zakonskoga članka XXIX; 1875. dotično §. 13. zakonskoga članka XLVII. 1875. u II. i III. razred tecivarine kano glave obitelji

Digitized by Google

spadaju, ili su u smislu zakonskoga članka XXVII. 1875. rudarskomu porezu podvrženi, plaćaju u ime vojničke oprostne takse na temelju ukupnih državnih izravnih poreza i zemljorazteretnoga prineska, što no su na njih, dotično na glavu obitelji prediduće godine ma gdje razpisani:

3	for.	ako	temelj	poreza	nije	veći	od	10	for.
5	„	„	„	„	„	„	„	25	„
8	„	„	„	„	„	„	„	50	„
16	„	„	„	„	„	„	„	100	„
24	„	„	„	„	„	„	„	300	„
32	„	„	„	„	„	„	„	500	„
58	„	„	„	„	„	„	„	800	„
60	„	„	„	„	„	„	„	1.000	„
80	„	„	„	„	„	„	„	1.200	„
120	„	„	„	„	premašuje			1.200	„

Temeljem razpisivanju takse uzima se porez glave obitelji i u onom slučaju, kada malodobni obranbeni obvezanik imade samostalnoga imetka, nu onaj porez, koji od svojega samostalnoga imetka plaća, manji je od poreza, koji je glavi obitelji razpisan.

*) 1. Ako se taksa odmjeri na temelju poreza glave obitelji, taj porez ali bude po oblasti kasnije sniženi, brisan, odpisan: ima se na molbu stranke i taksa prema tomu izpraviti, odnosno dielom ili posve brisati. (Po mom mnienju ima se i u korist erara izpraviti, ako bude porez povišen.)

2. Ovakova molba nije vezana na rok u §-u 14. ustanovljeni.

3. Ako je u porezu (bud otćevomu, kad je obvezanik član obitelji, bud njegovom, ako je samostalan) sadržan i porez na kamate, koji je ali radi toga, što je odnosna glavnica utužena, uzet u očevidnost, daklem se platež odgadja, — u tom slučaju ne ima mjesta izpravku takse.

(F. U. S. 5088: 1885. V. 302.)

Kod tvrdkah (trgovačkih družtvah, poslovnih drugovah), ako jednomu članu (drugu) bude taksa odmjerena na temelju poreza tvrdke (posla), što no ga obojica skupno plaćaju, ima se taksa izpraviti i odmjeriti na temeljni porez, što no odpada na obvezanika samoga.

(F. U. S. 7111: 1885. V. 496.)

1. Porez službenadi i pomoćnika (teciv. I. razreda) ne može se uzet kao porez glave obitelji, jer ga može od zaslužbine uztegnuti.

2. ostali ali porezi imadu se svi uzeti.

(Rješenje min. fin. 14463. 1880.)

Ako takova glava obitelji, koje godišnji državni izravni porez i zemljorazteretni prinesak nepremašuje 600 for., imade više taksi podvrženih obiteljskih članova, dokle taj slučaj postoji, ima se vojnička oprostna taksa iza jednoga člana obitelji sa cielim iznoskom taksovne stavke, a iza svakoga od ostalih članova obitelji sa polovinom iznoska taksovne stavke odmjerivati. (§. 2. z. čl. IX: 1883.)

Digitized by Google

Otčuh smatra se glavom obitelji kod takovog taksovnog obvezanika, koji, akoprem ima samostalnog imetka, nije samostalno uzet pod tecivarinu I. i II. razreda, pa ma kao učenik udaljen od obitelji i nemogao biti podvrgnut tecivarini I. i II. razreda.

U ovakovom slučaju, ako je porez od samostalnog imetka obvezanikova manji od poreza otčuhova, ima se taksa na temelju otčuhovog — jer većeg poreza ustanoviti.

(F. U. S. 3285: 1884. V. 134.)

Ako je obvezanik namješten u poslu roditeljah, uz redovitu plaću i obskrbu, s gledišta odmjere takse ne smatra se članom obitelji, nego pomoćnikom.

(Po mom nemjerodavnom mnienju treba gornjemu načelu, akoprem se i po sebi razumieva — još to dodati, da dotičnik od svoje pomoćničke plaće samostalno i porez plaća, a nije kao član obitelji uvršten u I. i II. razred tecivarine.

Nije dovoljno da njega otac plaća, već i on mora od toga eraru plaćati).

(F. U. S. 8877: 1886. V. 738.)

Kad se taksa odmjerava na temelju poreza glave obitelji, ne može se istomu pribrojiti i porez, što no ga je ma koji član obitelji platio minule godine od vlastitog imetka.

(N. pr. Glava obitelji plaća 200 for. poreza; supruga mu pako od svog posebnog imetka 100 for. U tom slučaju ne može se taksa odmjeriti od 200+100=300 forintih, nego samo od 200 for., jer zakon govori samo o porezu glave obitelji, dočim je supruga u smislu §. 4. zak. čl. XXIX. 1875. član obitelji).

(F. U. S. 1291: 1884. V. 78.)

1. Ne smatra se članom obitelji takav po imenu rodjak, koji sa glavom obitelji živi doduše u zajedničkom kućanstvu, nu ima posebnu samostalnu zaslužbu.

2. Za koju godinu je taksa odmjerena i pravomoćnom postala, ne može se za istu godinu, još manje za više godinah u natrag naknadno odmjeriti, što je prvobitna odmjera nedostatna bila i jer se je naknadno izpostavilo da bi bilo trebalo veću stavku udariti.

(Opažavam, da osobito kod vojno-oprostnih taksah, ali i kod drugih vrstih poreza, fin. organi vrlo često ovomu skroz zakonitomu načelu protivno postupaju. Dogadja se, da se obvezaniku odmjeri taksa od njegove tobožnje zaslužbe. Nitko ne reccurira, i odmjera postane pravomoćnom. Sliedeće godine ali opazi nadzornik, da je obvezanik član obitelji, da i prošle godine nije imao samostalne zaslužbe i nije plaćao samostalno poreza. S toga mu ne samo za tekuću godinu veću zakonitu taksu propiše, nego i prošlogodišnju jur pravomoćnu stavku izpravi i naknadno propiše differenciju.

Ovo je skroz nezakonit postupak. Pitam samo? ako nadzornik stranku preveć oporeže, ista ne prizove i taksa (porez) postane pravomoćnim, da li će usljed kasnijeg priziva stranke pravomoćnu odmjeru izpraviti? Neće — jer po zakonu i nesmije, ali s toga treba svakom i eraru i stranki jednako krojiti.)

(F. U. S. 4660: 1886. V. 675.)

5. oni obranbeni obvezanici, koji u smislu §. 2. zakonskoga članka XXIX: 1875. i §. 13. zakonskoga članka XLVII. 1875. u IV. razred tecivarine kano glave obitelji ili kano članovi obitelji spadaju, plaćaju u ime vojničke oprostne takse,

Digitized by Google

na temelju ukupnih državnih izravnih poreza i zemljorazteretnoga prineska, što no su na njih, dotično na glavu obitelji prediduće godine ma gdje razpisani:

5 for., ako temelj poreza nije veći od 50 for.;

10 for., ako je temelj poreza veći od 50 for. nu 100 for. nepremašuje;

20 for., ako je temelj poreza veći od 100 for., nu 200 for. nepremašuje;

40 for., ako je temelj poreza veći od 200 for., nu 400 for. nepremašuje;

80 for., ako je temelj poreza veći od 400 for., nu 800 for. nepremašuje;

100 for., ako temelj poreza premašuje 800 for.

Sada ustanovljenim načinom podvrgnuti će se plaćanju vojničke oprostne takse i oni obranbeni obvezanici, koji su u smislu d) 3. §. 5. zakonskoga članka XXIX. 1875. oprošteni od tecivarine IV. razreda, uzevši za temelj onu poreznu svotu, koju bi dužni bili plaćati, kad im oprost od poreza nebi podieljen bio.

Opazka 3.

U točki 5. spomenuti obranbeni obvezanici plaćaju vojničku oprostnu taksu samo tada polag ondje naznačenih stavkah, ako izključivo u IV. razred tecivarine spadaju; u protivnom slučaju podpadaju pod odredbe točke 4.

U razvojačenih krajiških dielovih ima se vojnička oprostna taksa, koju pod točkom 4. i 5. spomenuti obranbeni obvezanici imadu plaćati, razpisati na temelju onih skupnih izravnih poreza, koji su u smislu ondje kriepostnih poreznih zakona razpisani prediduće godine taksovnomu obvezaniku, dotično glavi obitelji (§. 3. z. čl. IX. 1883.)

(Sada su i tamo obći zakoni o izravnih porezih uvedeni).

§. 11. U smislu §. 10. godišnje razpisanu vojničku oprostnu taksu, dužan je redovito svaki obranbeni obvezanik platiti.

Izuzimaju se oni u točkah a) 1. a) i b) 2. §. 10. spomenuti obranbeni obvezanici, kojih taksu plaćaju poslodavatelji, imajući ovi pravo, tako uplaćenu taksu odbiti od plaće obranbenoga obvezanika.

Vojničku oprostnu taksu onih pod točkami 4. i 5. §. 10. spomenutih i kano članovi obitelji, taksi podvrženih obranbenih obvezanika, plaćaju glave obitelji.

Digitized by Google

§. **12**. Oni, kojim se izselenje u inozemstvo prije navršenja zakonitoga službenoga vriemena dozvoli (4. §. 1.) dužni su na zaostale godine obranbene obvezanosti, u smislu §. 10. razpisanu vojničku oprostnu taksu prije preuzeća seobne dozvole na jedanput uplatiti.

*) Postupak glede razpisivanja vojničke oprostne takse, koju će ove osobe imati plaćati, uredjuje točka 8) II. naputka, što no je k §. 13. zakona priklopljen.

§. **13**. Glede razpisivanja vojničke oprostne takse odredjuje se kako sliedi:

1. Občine (gradovi), županijski kotarski sudci i kralj. porezni nadzornici, držat će na vidiku vojničkoj oprostnoj taksi podpadajuće osobe načinom, koji će ministar financija ustanoviti.

2. Načelnici gradova s pravom jurisdikcije i samostalni stavni kotar sačinjavajućih gradova s uredjenim viećem, kao što i županijski kotarski sudci dužni će biti počam od godine 1880.:

a) nakon dovršetka godišnje glavne stavnje ob u godini novačenja u sazvane dobne razrede spadajućih i pod opredielenja ovoga zakona podpadajućih obranbenih obvezanicih, pomoćju na iste odnosećih se stavnih listina i na temelju od obranbenih obvezanika u zabašnom roku zaiskat se imajućih podataka, načinom i u roku, po ministru financija sa ministrom za zemaljsku obranu sporazumno ustanovljenom, izkaze sastavljati i ove nadležnomu kr. poreznomu nadzorniku dostavljati;

b) počam od 1-a svibnja iza glavne stavnje, pak do konca godine mjesečno pod točkom a) opisanim načinom kr. poreznomu nadzorniku izkazivati one obranbene obvezanike, koji prigodom naknadnih stavnja nisu obvezani na aktivnu vojničku službu sbog kojega od onih uzroka, što no su u §. 1. nabrojeni.

3. Svi oni obranbeni obvezanici, koji od godine 1880. neće u godini novačenja u koji od sazvanih dobnih razredah spadati, ali će podpadati pod odredbe ovoga zakona, dužni će biti sve donle, dokle im u smislu § 2. obveza plaćanja vojničke oprostne takse traje, svake godine u mjesecu veljači kod one občine (grada), gdje stalno obitavaju,

a) svoj gradjanski stalež;

b) svoj stan;

Digitized by Google

c) naziv onoga stavnoga kotara, dotično občine, gdje su sbog kojega od onih u §. 1. nabrojenih uzrokah od službe u vojsci (bojnom pomorstvu) ili domobranstvu oprošteni;

d) onu godinu, od koje se imade oprost računati — prijavljivati; i

e) svotu prediduće godine razpisanih im izravnih državnih poreza vjerodostojno izkazivati; osim toga dužni su:

f) oni obranbeni obvezanici, kojih vojničku oprostnu taksu u smislu §-a 11-a zakona plaća glava obitelji, prijaviti ime i porez glave obitelji od prediduće godine;

g) oni obranbeni obvezanici, kojih vojničku oprostnu taksu u smislu §. 11. zakona plaća poslodavatelj, prijaviti ime i stan poslodavatelja.

Ako u osobi poslodavatelja tečajem onoga vriemena, koje je izmedju dana podnešenja prijave i dana dospietka takse minulo, nastupila promjena, tu promjenu dužan je obranbeni obvezanik ondje, gdje je prvu prijavu učinio, takodjer prijaviti. (§. 4. z. čl. IX. 1883.)

4 Občine (gradovi), kod kojih su u točki 3. spomenute prijave učinjene, dužne su o takovim načinom prijavljenih obranbenih obvezanicih pod točkom a) 2. opisane izkaze sastaviti i u pogledu stalnoga obitališta obranbenih obvezanika nadležnomu kr. poreznomu nadzorniku najkašnje do konca ožujka dostaviti, podjedno pako stavnju obavivši grad ili županijskoga kotarskoga sudca uz priobćenje izvadka dotičnoga izkaza ubaviestiti u svrhu, da ovu okolnost u dotični očevidnik zabilježi.

Ubavieštenje stavnju obavivšega grada ili županijskoga kotarskoga sudca može izostati, ako je stalno obitalište obranbenoga obvezanika ujedno i mjesto njegove pripadnosti, i potonje je mjesto takovi grad, koj samostalni stavni kotar sačinjava. U ovom će slučaju držanje u očevidnosti vršiti sam onaj grad, u kojem se je obranbeni obvezanik prijavio.

5. Kraljevski porezni nadzornik razpisat će vojničku oprostnu taksu na temelju u izkazih gradova, županijskih kotarskih sudaca i občina sadržanih i glede njihove valjanosti po njemu izpitanih podataka, te će odrediti, da se razpisni registri kod občinske (gradske) kuće kroz osam dana na uvid izlože u svrhu, da ih svatko može posmotriti i svoje primjetbe učiniti.

Digitized by Google

*) I. Očevidnost osoba, koje su dužne vojničku oprostnu taksu plaćati.

Načelnici gradova s pravom jurisdikcije i samostalni stavni kotar sačinjavajućih gradova s uredjenim viećem, kao što i županijski kotarski sudci, u Hrvatskoj kr. podžupani, dužni su one osobe, koje su iz kojega od uzrokah pod točkami 1., 2. i 3. §. 1. zakona spomenutih, od vojne službe oproštene i podpadaju vojnoj oprostnoj taksi, pomoćju stavnih listina i na temelju u zabašnom roku od obranbenih obvezanika zaiskat imajućih se podataka, polag obrazca B) razlučeno polag občina individualno (izpunenjem rubrika 1—15 obrazaca), držati u očevidnosti i u ovih očevidnicih od vremena do vremena uzsliedile, na prestanak obveze plaćanja takse, il na mjesto plateža odnoseće se promjene uz točno uvedenje dotičnih podataka, od slučaja do slučaja izticati. Na zabilježenje tih promiena služe rubrike 29—38 obrazca B).

Očevidnici imaju se od godine do godine svagda do 15-a dana mjeseca, što no sliedi iza zaključenja glavne stavnje i naknadnih stavnja — sastaviti.

Kod naknadnih stavnjah od vojne službe oproštene i iz vojničke službe odpuštene osobe (točka 3. §. 1. zakona) imaju se uvesti u očevidnik one godine, u kojoj godini se naknadna stavnja, dotično odpust dogodio.

(Obrazac B. nalazi se na str. 390.)

II. Razpisivanje vojničkih oprostnih taksah.

Kod razpisivanja vojničke oprostne takse ima se sliediti postupak ovaj:

1.

Načelnici gradova s pravom jurisdikcije i samostalni stavni kotar sačinjavajućih gradova sa uredjenim viećem, kao što i županijski kotarsk sudci, u Hrvatskoj i Slavoniji kr. podžupani, dužni su — ubaviestiv pod jedno dotičnog kr. poreznog nadzornika — priposlati gradskim poreznim uredom, dotično občinskim poglavarstvom:

a) do konca mjeseca siečnja svake godine, polag obrazsa G) sgotovljene izkaze promjena ob onih taksi podvrženih osobah, kojim za prediduću godinu vojnička oprostna taksa odmjerena bijaše, nu dužnost plaćanja takse prestala je koncem prediduće godine;

(Obrazac G. nalazi se na str. 392.)

b) do dana 15-a za glavnom stavnjom sliedećega mjeseca polag točki I. priloženog obrazca B) sgotovljene očevidnike ob obranbenih obvezanicih, koji no su prigodom istogodišnje glavne stavnje iz kojega od onih u §. 1. zakona nabrojenih uzroka od vojne službe oprošteni;

c) od 1. lipnja godine počami mjesečno izkaz onih obranbenih obvezanika, koji no su kod naknadnih stavnja poslje zaključka istogodišnje glavne stavnje obavljenih, oprošteni od vojne službe iz kojega od onih u §. 1. zakona nabrojenih uzroka, te su prama odredbi zadnje alineje točke I. uvedeni u očevidnike za istu godinu;

d) od slučaja do slučaja izkaz onih osoba, koje su tečajem godine odpuštene iz vojničke službe u smislu točke 3. §. 1. zakona.

Digitized by Google

Obrazac B.

Županija———————————

Stavni kotar———————————

Općina (grad)———————————

O č e-

osobah, koje su godine 188 od vojničke službe oproštena

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Tekući broj stavke	Osoba koja je dužna voj. oprostnu taksu plaćati										Ona godina			
	Žriebni broj						u zadnjem dobnom razredu ili poslje izstupa iz istoga							
	Obiteljsko i krstno ime ili ime pridjevak							iz obiteljskih obzira						
	Godina rodjenja													
	a) zanimanje b) stan (okružje, ulica, kućni broj)													
	Ime, zanimanje i stan otca (okružje, ulica, kućni broj)													
	kano za vojnu službu za svagda nesposobna, iz stavne listine brisana													
	kano za vojnu službu nesposobna, u stavnu listinu natrag uvrštena													
	privremeno oproštena													
	iz vojne službe odpuštena													
	iz vojničke službe odpuštena je zbog takove tielesne mane, koja ju nije učinila nesposobnom za zaslužbu i koja nije sliedstvo izvršivanja vojničke službe													
	u kojoj je pod stavnju došla													
	u kojoj je dužnost plaćanja vojničke oprostne takse ustanovljena													
	do konca koje traje joj dužnost plaćanja vojničke oprostne takse													
	Počam od godine 18 na koliko godina ima se plaćati vojnička oprostna taksa													

Digitized by Google

Sjedište kr. por. nadzornika ——————
Kr. por. ured ——————

v i d n i k

dužne su vojničku oprostnu taksu plaćati.

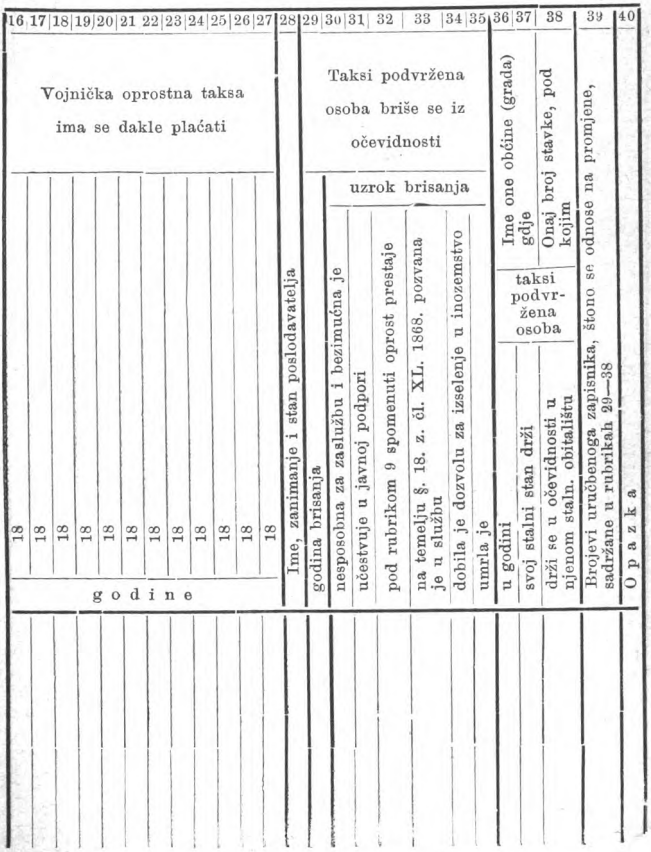

Digitized by Google

Obrazac G.

Županija_____
Kotar_____

Kr. por. nadzonik_____
Općina (grad) _____

I z k a z

onih osobah, kojih dužnost plaćanja vojničke oprostne takse prestala je koncem godine 18

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Tekući broj stavke	Osoba, koja je dužna vojničku oprost. taksu plaćati								Ime one občine (grada) u kojoj	Broj stavke pod kojom		
	Obiteljsko i krstno ime	iz očevidnosti briše se							taksi podvržena osoba		Brojevi uručbenoga zapisnika, odnoseći se na promjene, sadržane u rubrikah 3—11	O p a z k a
		za zaslužbu je nesposobna i bezimućna	učestvuje u javnoj podpori	uzrok privremenoga oprosta prestao je	na temelju §-a 18-a z. čl. XL. 1868. pozvana je u službu	dobila je dozvolu za izselenje u inozemstvo	umrla je	trajanje taksovne dužnosti isteklo je	stalno stanuje	drži se u očevidnosti u njenom stalnom obitalištu		

Digitized by Google

U točkah c) i d) spomenuti izkazi imadu se na propisnikom služećoj tiskanici obrazca D) sgotoviti takovim načinom, da će joj se rubrike od 1 do 15 imati izpuniti polag podataka, sadržanih u istih rubrikah očevidnikah.

2.

Gradski ured, občinska poglavarstva (občinski uredi, občinski bilježnici), u Hrvatskoj i Slavoniji blagajnici pod osobnom odgovornošću obć. poglavara, morati će za osam dana, računajuć od preuzeća spomenutih izkaza očevida sgotoviti o vojničkoj oprostnoj taksi glaseći popisnik, izpuniv mu sve one rubrike, koje su nuždne za to, da na temelju u istih sadržanih podataka kr. porezni nadzornik uzmogne vojničku oprostnu taksu odmjeriti.

Glede sastavljanja tih upisnika primjećuju se sliedeća:

a) Ob u točki 1. pod a) spomenutih taksi podvrženih osoba, kojim već prediduće godine bijaše vojna oprostna taksa odmjerena, ima se popisnik na tiskanici obrazca D) sastaviti takovim načinom, da mu se rubrike pomoćju porezne glavne knjige i razpisnika od prediduće godine, ter obzirom na izkaze promjena u točki 1. pod a) spomenutih imaju izpuniti.*)

b) ob u točki 1. pod b) spomenutih taksi podvrženih osoba glaseći popisnik ima se na tiskanici obrazca D) sastaviti takovim načinom, da mu se rubrike 1—15 pomoćju podataka u rubrikah 1—15 očevidnika obrazca B) sadržanih, a rubrike 17—20 na temelju valovanja (II. a) točka 4.) taksi podvrženih osoba, te na temelju občinske porezne glavne knjige imaju izpuniti;

c) Ob u točki 1. pod c) i d) spomenutih taksi podvrženih osoba glaseći izkazi, bivši jur na tiskanici obrazca D) izpostavljeni, u istih će gradski porezni uredi (občinski porezni uredi, občinski bilježnici) samo rubrike 17—20 izpuniti na temelju valovanja taksi podvrženih osoba i na temelju občinske porezne glavne knjige.

3.

Gradski porezni uredi (občinska poglavarstva, porezni uredi, bilježnici), u Hrvatskoj i Slavoniji blagajnici pod osobnom odgovornošću občinskoga poglavara, morati će tako sgotovljene popisnike dotičnomu kralj. poreznomu nadzorniku priposlati uz priklop saobćenih očevidnika, ter o promjenah glasećih izkaza, kao što i valovanja taksi podvrženih osoba.

4.

U točki 3. §. 13. zakona spomenuti obranbeni obvezanici dužni su sve donle, dokle im u smislu §. 2. zakona obveza plaćanja vojn. oprostne takse traje, svake godine mjeseca veljače kod one občine (grada), gdje stalno obitavaju, na tiskanici obrazca E):

svoj gradjanski stalež;

svoj stan, i u koliko vojno-oprostnu taksu obranbenoga obvezanika u smislu zakonskoga §-a 11-a poslodavatelj plaća, ime i stan poslodavatelja;

---

*) Opazka: Obrazac D) (popisnik i razpisnik), — jer je veoma kompliciran — nisam mogao ovamo uvrstiit.

Digitized by Google

naziv onoga stavnoga kotara, dotične občine, gdje su sbog kojega od onih u §. 1. nabrojenih uzroka od službe u zajedničkoj vojsci (bojnom pomorstvu) ili domobranstvu oprošteni;

onu godinu, od koje se imade oprost računati, — prijavljivati i

svotu izravnih državnih poreza, što no je njima, dogodice onoj glavi obitelji, koje obitelji pripadaju, u predidućoj godini u stalnom njihovom obitalištu, dogodice i u drugih občinah razpisana, — vjerodostojno izkazivati.

(Obrazac E. nalazi se na str. 395.)

Valjanost na poreze odnosećih se podataka dužan je dotični gradski porezni ured (občinsko poglavarstvo), dogodice, to jest ako na plaćanje takse obvezana osoba svoj izravni porez kod kr. poreznog ureda plaća, dužan je kr. porezni ured potvrditi.

Onim obranbenim obvezanikom, koji izvan njihovog stalnog obitališta nisu oporezovani, dozvoljuje se, da predstavši občinskomu poglavarstvu, mogu svoja očitovanja ondje u pero kazati.

Jeli u osobi poslodavatelja tečajem onoga vremena, koje je izmedju dana podnešenja prijave i dana dospietka takse minulo, nastupila promjena, tu promjenu dužan je obranbeni obvezanik ondje, gdje je prijavu učinio, takodjer prijaviti.

5.

Kr. porezni nadzornik, pošto je u prispielih mu i glede u točki 1. pod a) i b) spomenutih taksovnih obvezanika glasećih popisnicih i razpisnicih sadržane podatke u pogledu njihove valjanosti, pomoću takodjer preuzetih izkaza o promjeni ter očevidnika izpitao, razpisat će polag §. 10. zakona pripadajuću vojničku oprostnu taksu; svotu razpisanih taksa, kao što i imena na platež takse obvezanih osoba (ove potonje obzirom na §. 11. zakona) uvesti će polag stavke u dotične rubrike upisnika obrazca D) te će zaporkom obredbe providjeni upisnik dotičnoj občini (gradskomu poreznomu uredu) poslati s tim pozivom, da isti kod občinske (gradske) kuće kroz osam dana na obći uvid izloži i zatim ga obnarodovanje potvrdjujućom zaporkom providi.

Podjedno će svotu razpisane vojničke oprostne takse dati na teret tekuće godine kod kr. poreznoga ureda svotno i polag občina razlučeno propisati.

6.

Občine (gradski porezni uredi) tečajem roka od 15 dana, računajuć od preuzeća razpisnika, vojničku će oprostnu taksu u rubrici 20 občinske porezne glavne knjige (dogodice u posebnoj za tu svrhu otvorenoj glavnoj knjigi) propisati glede onih taksovnih obvezanikah, koji svoj državni porez glasom §. 42. z. čl. XLIV: 1883. kod občine plaćaju; brojeve stavke porezne glavne knjige zabilježit će u dotične rubrike razpisnika, te upisnik, providiv ga zaporkom, potvrdjujućom da je izloženje na osamdnevni uvid i propisanje u glavnoj knjigi obavljeno, kao i zabilježbom brojeva onih stavka, koje kao onakove, koje porez neposredno plaćajuće obterećuju, imaju se kod kr. poreznog ureda propisati, — podnieti će kralj. poreznomu uredu, izpuniv podjedno taksovne knjižice polag obrazca F) odmah i na svaki način do 1. lipnja za one osobe, koje su prvi put stupile u obvezu plaćanja takse, pak će ih ovim uručiti; a za one, kojim je vojnička oprostna taksa prijašnje godine ili godinah odmjerivana — upisat će vojničke oprostne takse u — iztaknućem osmodnevnoga roka — zaiskane taksovne knjižice i ove će najkašnje do 15. lipnja povratiti.

(Obrazac F. nalazi se na str. 396.)

Digitized by Google

Obrazac E.

Kotar———— Ulica————
Dio grada———— Kućni broj————

Prijava

podatakah, služećih temeljem razpisivanju vojničke oprostne takse za godinu 18

1	Osobe podvržene plaćanju vojničke oprostne takse	ime i prezime, obiteljsko ili ino:
2		gradjanski stališ i zanimanje:
3		godina i mjesto rodjenja:
4		ime njezinoga otca:
5	Ime onoga stavnoga kotara, dotično občine, gdje je od službe vojne (bojnoga pomorstva) ili domobranske oprošten:	
6	Ona godina, od koje se imade oprost računati:	
7	Ime poslodavatelja plaćanju vojn. oprostne takse podvržene osobe:	

	Ukupni državni porez za predhodivšu godinu 18	Imena obć. gdje se porez propisan nalazi	Br. stav. por. glav. knjige	Na tecivarini IV. raz. for.	Na tecivarini IV. raz. nč.	Na ostalih vrsti poreza for.	Na ostalih vrsti poreza nč.	Valjanost u rubrikah 8 i 9 sadržanih podatakah potvrdjuje
8	plaćanju vojničke oprostne takse podvržene osobe							18
9	otca one osobe, koja je plaćanju vojn. oprostne takse podvržena							

U mjesto prisege potvrdjujem rečju poštena državljanina, da sam gornje podatke vjerno i kako najbolje znadem, savjestno napisao.

U————dne————18

Opazka k točki 7. Jeli u osobi poslodavatelja tečajem onoga vremena, koje je izmedju dana podnešenja prijave i dana dospietka takse (1-a listopada godine razpisanja) minulo, nastupila promjena, tu promjenu dužan je obranbeni obvezanik ondje, gdje je prvu prijavu učinio, takodjer prijaviti. (točka sliedeća iza 6., §-a 4. z. čl. IX: 1883.)

Digitized by Google

Obrazac F.

Županija :
Kotar:
Općina (grad) :

Knjižica vojničke

za obranbenog obvezanika_____

Dužnost						
Razglob dužnosti	Za godinu 18		Za godinu 18		Za godinu 18	
	for.	nč.	for.	nč.	for.	nč.
Zaostatak koncem prošle 18 godine						
Razpis za tekuću godinu .						
Ukupna dužnost						
Prirast						
Ukupno						
Brisano						
Izpravljena dužnost						
Odbiv uplatu . .						
Pokazuje se { zaostatak . preplata						

Digitized by Google

Kr. por. nadzornik:
Kr. porezni ured:

oprostne takse.

u ruke——— Ciena 2 nč. Za prvo uručenje ima se platiti 1 novčić.

Broj stavke dnevnoga popisa	Uplata								
	Datum		Na vojničku oprostnu taksu		Na zatezne kamate		Na pristojbe utjerivanja		Podpi s rukovatelja
	dan	mjesec							
	godina		for.	nč.	for.	nč.	for.	nč.	
	18								
	Ukupno								
	18								
	Ukupno								

Digitized by Google

Kralj. porezni uredi propisivati će vojničku oprostnu taksu svoj porez kod njih plaćajućih taksovnih obvezanika u njihovoj vlastitoj poreznoj glavnoj knjigi, te nakon toga povratit će razpisnike kr. poreznomu nadzorniku. Taksovne knjižice izpostavljati će u vremenu i načinom u predhodnoj točki opisanim.

7.

Kr. porezni nadzornik razpisat će vojničku oprostnu taksu na temelju podataka, glede njihove valjanosti po njemu izpitanih i sadržanih u razpisnicih, koji no su njemu prispjeli i glase o taksovnih obvezanicih, spomenutih u točki 1. pod c) i d) — a glede razpisa i propisivanja taksa kako on, tako kr. porezni uredi, kao što i općine (gradski porezni uredi) postupati će načinom, opisanim u točkah 5. i 6.

8.

Glede osoba, koje se u inozemstvo sele, dužan je dotični načelnik (županijski kotarski sudac) prije izdanja dozvole izselenja valjano izpunjeni upisnik polag obrazca D) priposlati kr. poreznomu nadzorniku, koj je u pogledu stalnoga obitališta obranbenoga obvezanika nadležan.

*) Taksa se ima odmjeriti samo za one godine, za koje glasi putni list t. j. za vrieme, dok će obvezanik ostati u inozemstvu.

Nipošto ali za sve godine obranbene obvezanosti. Putni list može se izdati tek nakon uplate odmjerene takse.

(Rješitba min. fin. 16726. 1881.)

Kr. porezni nadzornik dužan će biti vojničku oprostnu taksu u smislu točke c) §. 2. i §. 13. zakona za 48 sati odmjeriti, upisnik, radi njegova izloženja na javni uvid, i radi propisanja razpisane takse dotičnoj općini (gradu) izdati, kod kr. poreznog ureda dati propisati i podjedno odmjerenu svotu i dotičnomu načelniku (županijskomu sudcu), u Hrvatskoj kralj. podžupanu izkazati, koj će ob istoj dotičnog taksovnog obvezanika ubaviestiti.

Prizivni rok od 15 dana (§. 14. zakona) ima se računati od uručenja ubaviestnice načelnika (županijskoga kotarskoga sudca), u Hrvatskoj i Slavoniji kr. podžupana.

III. Izkazivanje uspjeha razpisivanja vojničkih oprostnih taksa.

Kr. porezni nadzornik dužan je:

a) iza kako se razpisivanje u području k njegovomu dielokrugu spadajuće jurisdikcije dovrši, glavni uspjeh razpisivanja vojničke oprostne takse, polag obrazca pod H) sastavljeni svotnik, od godine do godine svagda do 31. svibnja;

(Obrazac H. nalazi se na str. 400.)

b) tečajem godine naprvo dolazeće priraste i odpade, pod posebnom rubrikom, otvorit se imajućom u mjesečnih izkazih propisa i odpisa poreza, od mjeseca do mjeseca poreznomu i dohodarstvenomu računovodstvu ministarstva financija izkazivati.

Digitized by Google

§. **14**. Tečajem 15 dana, računajuć od dospjelosti za proglašenje razpisnih registrah iztaknutoga osmodnevnoga roka, dotično iza kako je dužnost na vojničkoj oprostnoj taksi u taksovnu knjižicu upisana, imade mjesta prizivu na upravni odbor-jurisdikcije proti razpisu vojničke oprostne takse.

Priziv treba kod kr. poreznoga nadzornika podnieti.

Odmjera takse (isto tako i tecivarine IV. razreda, poreza na kamate i rente (vidi §. 11. z. čl. XLIV : 1883.) kroz nadzornika, jest prvostepena odluka —

(Ovo se i po sebi razumieva, nu za čudo mnoge stranke — a i financ. organi smatraju odluku upravnoga povjerenstva (fin. ravnateljstva) prvo — a odluku sudišta drugomolbenom odlukom, što ne stoji.

U ostalom ustanova §. 8. z. čl. XLIV. 1883. određuje, da kod vojnooprostnih taksah, zemljarine, kućarine, tecivarine I. II. i IV. razreda, poreza na glavnice, (ali ne i na rente), općeg doh. prireza, poreza na puške (ali ne i na lov) i oprostah porezah usljed elementarnih štetah: proti dvim jednako glasećim odlukam neima mjesta daljnjemu prizivu. Ako bi daklem tek odluka upravnoga povjerenstva bila prva, onda bi rješenje sudišta bila druga — a koja je onda treća odluka ?

Osobito valja paziti dotičnim oblastim — pošto se često protivno dogadja, da prizive proti dvim jednako glasećim odlukam neodbijaju ureda radi u vlastitom djelokrugu, već da ih podnesu sudištu, koje je jedino kompetentno priziv odputiti.

(F. U. S. 2462. 1884. V. 186.)

U slučaju dvijuh jednakih odluka neima mjesta daljnjemu prizivu, izim, kada su postupkom odbora povriedjeni propisi zakona.

U protivnom slučaju može se za 15. dana, računajuć od uručenja odborske odluke, uložiti priziv na financijalno upr. sudište i taj priziv treba unutar iztaknutoga roka kod upravnoga odbora jurisdikcije podnieti. Kr. porezni nadzornik ili njegov zamjenik dužan je proti svim onim po jurisdikcionalnih odborih izrečenim odlukam, koje se nazočnomu zakonu protive ili interese državnoga erara vriedjaju, prizvati se na financijalno upravno sudište.

U ovih će pitanjih financijalno upravno sudište u trećoj molbi i konačno odlučivati.

Ako upravno povjerenstvo ne izvidi točnost podatakah razpisanog registra i bez da odredi daljnje izvide — odluku izrekne, ma i bila ista jednako glaseća, biti će uništen po sudištu cieli postupak.

(I na ovu okolnost moram reflektirati. — N. N. obvezanik živi sa otcem u zajedničkom kućanstvu, ali je konobar, daklem ima i posebnu zaslužbu, od koje on plaća porez. Občina ga ipak uvrsti kao člana obitelji u registar tecivarine I. i II. razreda — što je svakako pogriešno, nadzornik pako odmjeri mu taksu kao članu obitelji od otčevog poreza, što i upravno povjerenstvo potvrdi.

Ovakav postupak je ništetan, — nadzornik mora ureda radi izviditi — osobito ako stranka to tvrdi:

Digitized by Google

Obrazac **H.**

Svot-

vojničkih oprostnih

na obranbene obvezanike, koji su

za god.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Broj stavke								Broj taksovnih obvezanikah		
grada	Im e		Izmedju ovih							
občine				u zadnjem dobnom razredu ili posle iztupka						
ukupni broj taksovnih obveznikah										
za vojnu službu za svagda su nesposobnimi pronadjeni; i										
Kao takovi brisani su iz stavne listine										
kano za vojnu službu nesposobni, u stavne listine su natrag uvršteni										
privremeno oprošteni					iz obit. obzira					
iz aktivne vojne službe su opr.										
iz vojničke službe odpušteni su zbog takove tjelesne mane koja iste nije učinila nesposobnimi za zaslužbu i koja nije sliedstvo izvršivanja vojničke službe										
dozvolu za izseljenje u inozemstvo dobili su										
								a) kod poljskog gospodarstva i u tvornicah, trgovačkih i obrtnih poslovih i poduzećih u svojstvu službenčeta namještene osobe		
								b) nadničari.		
								porezna stavka		
		3 frtah						4 forintah		6 fr.
									a) kučna služinčad:	
									b) u tvornicah, trgovačkih i obrtnih poslovih i poduzećih namješteni pomoćnici i pomoćni radnici, ako nedobivaju mjesečno više od 40 for. ili ako na komad rade;	
									c) dnevničari, godišnju il mjesečne stalnu plaću neuživajući pisari i u obće pisarske, računarske ili nadzorničke agende u kojem poslu, poduzeću ili zavodu bez stalnoga namještenja svršavajuće osobe;	
									d) bez stalnoga poslovnoga mjesta rad. kućari;	
									a) bez pomoćnika radeće samost. zanatlije;	
									b) u malih i velikih občin. s pom. rad. zanatl.	

Digitized by Google

n i k

taksah, razpisanih

od vojne službe oprošteni.

188 . .

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
razglobljeno polag stupnjevah stavaka vojničke oprostne taskse																	
oni obranb. obvezanici, koji u smislu §. 2. z, čl. XXIX. 1875. dotično §. 13. z. čl. XLVII. 1875. u II. i III. razr. teciv. kano glave obit. ili kano član. obit. spadaju, ili su u smislu z. čl. XXVII. 1875. rudarsk. porezu podvrženi, plaćaju u ime vojn. oprostne takse, na temelju ukupnih drž. izr. poreza i zemljorazt. prineska, štono su na njih, dotično na glave obitelji prediuće god. ma gdje razpisani, u smislu §. 2. z. čl. IX. 1883.										oni obr. obvez. koji u smislu §. 2. z. čl. XXIX. 1875 i §. 13 z. čl. XLVII. 1875. u IV. r. tec. kano glave obit. i čl. ob. spad., plaćaju u ime v. opr. takse na temelju uk. drž. izr. porezah i zemljorazt. prineska, štono su na njih, dotično na glavu obitelji prediuće godine ma gdje razpisani							
a k o t e m e l j p o r e z a																	
n i j e v e ć i o d																	
10 for.	25 for.	50 for.	100 for.	300 for.	500 for.	800 for.	1000 for.	1200 for.	1200 fr. premašuje	nije veći od 50 fr.	veći je od 50 for. nu nepr. 100 for.	veći je od 100 fr. nu 200 for. nepremaš.	veći je od 200 fr. nu 400 fr. nepremaš.	veći je od 400 fr. nu 800 fr. nepremaš.	800 forintih premašuje	Svota razpisane vojničke takse	
p o r e z n a s t a v k a																	
3	5	8	16	24	32	48	60	80	120	5	10	20	40	80	100	for.	O p a z k a
f o r i n t a h																nč.	

Digitized by Google

a) da li zbilja živi u zajedničkom kućanstvu sa otcem;

b) ne imali samostalne zasluzbe, od koje porez plaća.

Jer §. 4. z. čl. XXIX. 1875. ustanovljuje za člana obitelji ne jedno, nego dva obilježja: naime: 1) život u zajedničkom kućanstvu 2) pomanjkanje samostalne zaslužbe. Oba ova obilježja moraju postojati, a iz samo jednog ne može se ustanoviti svojstvo člana obitelji.

Sve to nadzornik vrlo lahko ureda radi može i mora konštatirati.

(F. U. S. 5984. 5924. V. 293)

Molba za izpravak takse što je porez, na temelju kojega bje ista odmjerena, medjutim takodjer izpravljen, nije vezana na rok od 15 danah.

(F. U. S. 5088: 1885. V. 302.)

Promjena nastala glede obvezanika poslie roka za podnešenje valovnice — nemože se više u obzir uzeti.

(F. U. S. 11395: 1886.)

§. **15.** Za godinu 1879. odpadajuća vojnička oprostna taksa razpisati će se takodjer u §§. 13. i 14. opisanim načinom, nu ipak stom preinakom, da će za tu godinu one rokove, u kojih se pod točkami 2. i 4. §. 13. spomenuti izkazi priposlati i pod točkom 3. istoga §. spomenute prijave učiniti imaju, ministar financija, sporazumno sa ministrom za zemaljsku obranu naredbenim putem ustanoviti.

§. **16.** U slučajevih, kada u točki 3. §. 13. spomenuti obranbeni obvezanici preminu tečajem vriemena, u kojem podleže dužnosti vojničke oprostne takse, tada je dužnost njihovih roditelja, štitnika, dogodice supruga za 30 dana od slučaja smrti računajući, podnieti dotični u tu svrhu od biljege prosto izpostaviti se imajući smrtni list poglavarstvu one občine (načelniku grada), koja občina ili grad bijaše mjesto pripadnosti preminuloga obranbenoga obvezanika. Občina (grad) zabilježit će taj slučaj u svoj očevidnik i podjedno će o tom kr. por. nadzorniku izviešće podnieti.

*) Radi izposlovanja smrtnoga lista može se dotična stranka obratiti na občinsko poglavarstvo, koje će taj list kod duhovnika izvaditi.

Kr. por. nadzornik priklopiti će poslani mu smrtni list k upisniku one godine, u kojem je taksa preminule taksi podvržene osobe najzadnje propisana bila; podjedno će odredbu učiniti glede utjeranja, dogodice odpisa u propisu, dogodice u zaostatku nalazećih se vojničkih oprostnih taksah, te će predstojnika (načelnika, županijskoga kotar. sudca), u Hrvatskoj i Slavoniji kr. podžupana dotičnoga stavnoga kotara ubaviestiti, za da očevidnike mogu izpraviti.

§. **17.** Iza vojničke oprostne takse nemože se ni zemljorazteretni prirez, ni municipalni ili občinski namet razpisati.

§. **18.** Za godinu 1879. odpadajuća vojnička oprostna taksa dospieva danom 1. srpnja god. 1880. i ima se na jedan put platiti.

Digitized by Google

Vojnička oprostna taksa pako, koja će se počam od godine 1880. od godine na godinu razpisivati, dospievat će svagda prvoga dana mjeseca siečnja godine, sliedeće iza porezne godine, te se takodjer najedanput imade platiti.

Počam od godine 1883. dospjevati će vojnička oprostna taksa 1. dana mjeseca listopada godine razpisanja i ima se najedanput platiti (§. 5. z. čl. IX. 1883.)

Onaj obranbeni obvezanik, koji svoju vojničku oprostnu taksu, kao i onaj poslodavatelj il starešina obitelji, koji na njegovo službinče, poslenika, dotično člana obitelji, razpisanu vojničku oprostnu taksu (§. 11.) neuplati do sredine mjeseca, koji za danom dospjelosti sliedi, dužan će biti u smislu §. 41. zak. čl. XLIV: 1883. slovećega o rukovanju javnih poreza, plaćati godišnjih 6% zateznih kamata od one svote, s kojom je ostao u zaostatku.

Od zaostataka vojno-oprostne takse obvezanika, koji su austrijski pripadnici, neimadu se zatezni kamati ubrati.

(O. m. f. 20411. 1885. P. K. br. 16.)

Onaj obranbeni obvezanik, koji prije roka dospjelosti vojničke oprostne takse želi se izseliti ili udaljiti iz one občine, gdje mu je vojnička oprostna taksa nametnuta, dužan je odmjerenu mu vojničku oprostnu taksu na jedanput uplatiti i dozvolu, da se može izseliti ili udaljiti, zamoliti od poglavara občine (gradskoga načelnika.) Ova se dozvola može samo tada podieliti, kada se obranbeni obvezanik izkaže, da je svoju vojničku oprostnu taksu uplatio.

Opazka 1.

Osobam, koje su prije dospjelosti vojničke oprostne takse umrle, ima se brisati razpisana godišnja vojnička oprostna taksa.

(79216. 1880. P. K. 48. 1880.)

Opazka 2.

Od osobah, koje mole za dozvolu radi privremenoga putovanja u inozemstvo, neima se na zaostale ukupne godine obranbene dužnosti, nego samo do konca one godine odpadajuća vojnička oprostna taksa zahtjevati, u kojoj godini će putna izprava kriepost svoju izgubiti.

(15,726. 1881., P. K. 13 : 1881.)

§. 19. Glede uknjiženja, pobiranja i utjerivanja vojničke oprostne takse valjane su one ustanove o rukovanju javnih porezah slovećega zakonskoga čl. XLIV. 1883., koje se na izravne poreze odnose.

Digitized by Google

Opazka 1.

Na naslov vojničkih oprostnih taksah uplaćene i pobrane svote valja u dnevni popis izravnih poreza uzeti, izvršene uplate imaju se u poreznoj glavnoj knjigi individualno uknjižiti, unišle svote imaju se s novci izravnih poreza u jednoj blagajni čuvati i u blagajnu kr. por. ureda odpremati u vremenu i načinom, koji glede odpreme izravnih porezah postoji. Kr. por. ured dužan je glavnu svotu vojničkih oprostnih taksah, razpisanih taksi podvrženim osobam, koje svoj porez kod općine plaćaju, zabilježiti u por. platežni arak općine,

Opazka 2.

Na naslov vojničke oprostne takse uplaćene svote zaračunavati treba u poddnevniku („dnevniku za vojničku oprostnu taksu), koji otvoriti treba k' pomoćnom dnevniku za izravni porez.

(65.629 : 1880., P. K. 40. 1880.)

§. **20.** Onaj obranbeni obvezanik, koji u točki 3. §. 13. opisanu prijavu propusti, il po općini (gradu) zaiskane podatke u opredjeljenom roku nedostavi, ili se bez da je odmjerenu mu vojničku oprostnu taksu uplatio i dozvolu za udalenje dobio, iz dotične svoje općine (grada) izseli ili udalji, ima se za onu godinu, u kojoj je propuštaj počinio, prema upisivosti sa novčanom globom od trostruko do šesterostrukog iznosa odmjerene mu vojničke oprostne takse; onaj občinski poglavar (gradski načelnik) ili županijski kot. sudac, koj u točki 1. §. 13. spomenutu očevidnost nevodi propisanim načinom, ili u točkah 2. i 4. §-a 13. naznačene izkaze nesastavlja opredieljenim načinom, ili za njihovo podnešenje ustanovljeni rok neodržava, ima se novč. globom od 5—50 for.; napokon onaj roditelj, štitnik ili supruga, ako u §. 16. spomenuti smrtni list nepodnesu u ustanovljenom roku, imaju se novčanom globom od 1—6 for. kazniti. — Novčanu globu odmjerit će kr. porezni nadzornik odlukom, proti kojoj moći je moliti prizivom na upravni odbor.

Decisija upravnoga sudišta br. II.

Financijalno upravno sudište nije nadležno razpravljati utoke proti ovakovim globam.

(Obrazloženje ove decisije vidi na koncu ovoga djela, gdje su sve decisije uvrštene).

Opazka 1.

Novčane globe, koje se odmjeruju taksi podvrženoj osobi, ili roditelju, štitniku ili suprugi taksovnika, imaju se obzirom na §. 101. zak. čl. XLIV : 1883. u korist državnog erara, naprotiv one novčane globe, koje se odmjeruju občinskim poglavarom (gradskim načelnikom) ili županijskim kotarskim sudcem, ter občinskim bilježnikom, imaju se u korist zakladah, naznačenih u §. 14-om z. čl. XLIV : 1883. zaračunati.

§. **21.** Ako su obranbeni obvezanici uslied prijave kažnjeni, pripada jedna trećina globe prijavitelju.

Digitized by Google

§. **22**. U onom slučaju, kada se obranbenom obvezaniku nametnuta novčana globa nemože zbog neimućnosti obsudjenika sasvim il od česti utjerati, ima se mjesto novčane globe kazna zatvora uporaviti tako, da na svakih neutjerivih 10 for. po jedan dan zatvora odpadne, pri čemu se izpod 10 for. uzima za podpunih 10 for.

Nu najdulje vrieme zatvora nesmije 30 dana premašiti.

Uporavu kazne zatvora odlučit će upravni odbor jurisdikcije na obrazloženi predlog kr. por. nadzornika.

O postupku kod pretvaranja neutjerivih globa u supletornu kazan zatvora, izdalo je ministarstvo financijah posebnu okružnicu. Glavni joj je sadržaj:

1. Da se globa ima pretvoriti u kazan zatvora, izriče na temelju predloga por. nadzornika, upravno povjerenstvo, koje o svojoj odluki ubavjesti i stranku sa uputom, da još uvjek može uplatiti globu.

2. Ako je i sad ne uplati, ima zatvor nastupiti i prijaviti se kod dotične kotarske oblasti, koju je upravno povjerenstvo jur shodno ubavjestilo. —

3. Ako bi se globa samo realnom ovrhom mogla ućerati, ali bi stranka kroz to posve propala, ima se prije dozvola min. financ. izhoditi.

4. Ne mogu se zatvoriti u iste prostorije, gdje i drugi kažnjenici, (već u zatvoru upravne oblasti, ali odieljeno.)

5. Prije nastupa može se dozvoliti — u svrhu uredjenja obiteljskih odnošajah, odgoda od 30 dauah.

6. Provedba zatvora odgadja se u slučaju epidemičke ili ine težke bolesti; ako je koji član obitelji kažnjenikove težko bolestan (otac, mati, žena ili djete) ili je koji od ovih umro.

7. Ako je medjutim za milost predanu molbu nadzornik ili upravno povjerenstvo preporučilo.

Odgodu dozvoljava upravna oblast, koja ima zatvor provesti.

Proti uzkratnoj odluki ne ima mjesta prizivu.

8. Trošak obskrbe, doznačuje por. nadzornik na stupcu troškovi ućerivanja poreza uz nebiljegovanu namiru.

9. Nakon pretrpljenja kazni, dobije stranka odpustnicu.

10. Taksovne obvezanike u drugoj polovini monarkije ili u inozemstvu stanujuće, nemože se na zatvor suditi, nego se ima min. financijah predlog podnieti radi odpisa globe.

(O. m. f. 16. ožujka 1885. br. 51817. 1884. br. 13. P. K. od g. 1885.)

Digitized by Google

Izvadak

iz zakonskih članakah XL. 1868. i XXXIX: 1882. slovećih ob obranbenoj sili.

Trajanje službene dužnosti (izuzam pučki ustanak.)

§. 4. Dužnost službena traje u stalnoj vojsci i bojnom pomorstvu:

a) tri godine u liniji;

b) sedam godinah u pričuvi (reservi).

U domobranstvu:

a) dvie godine za one, koji po navršenoj službenoj dužnosti u stalnoj vojsci ili iz naknadne pričuve premješteni budu u domobranstvo;

b) dvanajest godinah za one vojnoj dužnosti podvržene, koji neposredno (§. 52.) uvršteni budu u domobranstvo.

Koji službenu svoju dužnost navrše u bojnom pomorstvu, nisu dužni služiti u domobranstvu.

Službeno vrieme onih dužnosti vojnoj podvrženih, koji za redovitoga stavnoga razdobja (§. 31.) i to do 1. listopada putem potonje stavnje budu uvršteni, počima dne 1. listopada one godine, koje su se stavili, a službeno vrieme onih, koji se uvrste izvan toga razdobja, a tako i dobrovoljacah, počima od dana, kojega budu uvršteni.)

Opazka 1.

Mjesto §. 4. zak. čl. XL. 1868. ob obranbenoj sili stupio je u krieposti §. 1. z. čl. XXXIX. 1882. koji ovako glasi:

Službovna dužnost traje:

1. Kod stojeće vojske:

a) tri godine u redaškom stališu;

b) sedam godina u pričuvi.

2. Kod bojnoga pomorstva:

a) četiri godine u redaškom stališu;

b) pet godinah u pričuvi:

3. U doknadnoj pričuvi: deset godina;

4. Kod domobranstva:

Digitized by Google

a) dvie godine za one, koji se po izpunjenju svoje službovne dužnosti u stojećoj vojsci ili u doknadnoj pričuvi imadu premjestiti k' domobranstvu ;

b) dvanajst godinah za one obranbene obvezanike, koji su neposredno u domobranstvo unovačeni (stariji §. 32. novi §. 8.)

Službovno vrieme započima za one obranbene obvezanike, koji su unovačeni tečajem razdobja redovitoga novačenja (stariji §. 31. novi 57.) ili prigodom naknadnih stavnjah, prvim danom mjeseca listopada stavne godine ; za one obranbene obvezanike pako, koji su unovačeni izvan ovoga razdoblja, kao što i za dobrovoljce s danom unovačenja, izuzam odstupe, naznačene u §. 21. (novom . 4.)

Privremeni oprost od službe u stalnoj vojsci, bojnom pomorstvu ili domobranstvu.

§. 17, Od dužnosti, da nemora stati u stalnu vojsku, bojno pomorstvo ili u domobranstvo, oprošten je vremenito u smislu §. 17. zak. članka XL. g. 1868 :

1. jedinac u otca, nesposobna za zaslužbu ili obudovljene majke, što i o pojedinom zetu valja onda, kada sina pojedinca neimade ;

2. po smrti otčinoj jedini unuk dieda, nesposobna za zaslužbu, ili obudovljene babe, ako neima sina;

3. brat sasvim osirotjele braće i sestarah.

Nego na oprost imade pravo samo onaj jedinac sin, unuk ili brat, koji je jedini zakonit po krvi, i to samo onda, ako od njegova oprosta visi uzdržavanje roditeljah mu, dieda i babe ili braće mu i sestarah i ako on dužnost tu izpunjava.

Pod istim uvjetom imati će se baš kao s jedincem sinom, unukom ili bratom postupati i s onim, komu je jedini brat, ili komu su ostala braća :

a) u službi linijskoj, ili u pričuvi (rezervi), ili

b) u dobi izpod 18 godinah, ili

c) poradi neizličivih duševnih i tjelesnih manah nesposobna za svaku službu.

Tko je na temelju ovih ustanovah vremenito bio oprošten, ali potom oprostni naslov izgubio, ili zanemari zadovoljiti uvjetom toga oprosta, dužan će biti stati u stalnu vojsku, bojno pomorstvo, ili u domobranstvo u svojem dobnom razredu.

Glede vremenitih oprostah odlučuje stavna komisiia (§. 32.) i proti presudi te komisije dopušten je priziv na ministarstvo za zemaljsku obranu.

Proti presudi stavne komisije, koju ovo ministarstvo potvrdi, neima daljega utoka.

Uporava obranbenih obvezanikah koji za vojnu službu nisu sposobni.

§. 18. Oni vojnoj dužnosti podvrženi, koji istina nisu sposobni za pravu ratnu službu, ali su vrstni za ratne svrhe inih dielah, koja su primjerena gradjanskomu njihovomu zvanju, mogu se, kad je rat, potegnuti na takova djela.

Postupak kod stavnje: a) za stalnu vojsku i bojno pomorstvo.

Stavljanje momakah, vojenoj dužnosti podvrženih i pod jedan stavni kotar nadležnih, biva po mješovitih komisijah i to redom dobnoga razreda, i u svakom dobnom razredu po sliedu žriebov h.

Digitized by Google

Svikolici mladići, rodjeni od 1. siečnja do 31. prosinca iste godine, čine skupa jedan dobni razred, i ovaj se označuje po godini naredjenja.

Tri se dobna razreda pozivaju na stavnju.

Svakomu zboru vojničtva, ili pomorstva doznačuju se momci, koji su zanj najsposobniji, pri čem se koliko moguće imade obzir uzeti na želje stavljenikah; ostala u vojsku uvršćena momčad imade se sa jedinim izuzećem zdravstvenih zborovah, izključivo udieliti medju magjarske pukovnije.

b) Za domobranstvo i naknadnu pričuvu.

Pošto se posvema namiri kontigent za stalnu vojsku i bojno pomorstvo, kao i za pričuvu naknadnu, imadu se za bojnu službu sposobni momci od stavljena tri dobra razreda svakoga stavnoga kotara, što jih budu više, uvrstiti u domobranstvo.

Koji su odredjeni za naknadnu pričuvu, imadu se, kao što sposobni budu za ovaj ili onaj zbor vojeni, u stavnih listinah pobilježiti, u vrieme rata na zapovjed Nj. Veličanstva po mjeri dobe svoje uzeti za popunitbu stalne vojske ili bojnoga pomorstva.

Pošto se rat svrši, imadu se od naknadne pričuve uzeti momci riešiti od sveza s vojskom ili bojnim pomorstvom i odpustiti u predjašuje svoje odnošaje.

Oni vojenoj dužnosti podvrženi momci, kojim se je u trećem dobnom razredu dosulilo vremenit oprost od službene dužnosti u vojsci (§. 17.), prelaze, prešav u 4. dobni razred, takodier u naknadnu pričuvu. Koncem prosinca one godine, u kojoj je momak naknadne pričuve navršio 32 godinu života svoga, prestaje za njega vojna dužnost za naknadnu pričuvu.

Opazka 2.

Mjesto §. 32-a zak. čl. XL. 1868. stupio je a kriepost §. 8. zak. čl. XXXIX. 1882. koj ovako glasi:

§. 8. Novačenje imadu mješovita stavna povjerenstva obavljati iz vojnih obvezanikah, nadleźnih u stavnom kotaru, po redu dobnih razredah te unutar svakoga dobnoga razreda po redu žriebnih brojevah.

Svi oni mladići, koji su rodjeni izmedju 1. siečnja i 31. prosinca iste godine, čine jedan dobni razred, koji se označuje po godini rodjenja.

Po pravilu pozivaju se na stavnju tri dobna razreda.

Četvrti dobni razred može se samo iznimice, te u onom slučaju pozvati, ako se novački i doknadno pričuvni kontingenti, kao što i najmanja popunitbena potrebština domobranstva nebi mogla podmiriti vojnimi sposobnjaci prvih trijuh dobnih razreda.

Dali i gdje će se pozvati četvrti dobni razred, odlučuje ministar za zemaljsku obranu, dogodice sporazumno sa zajedničkim ministrom rata.

Čim je popunitbena potreba podmirena, ima se odmah završiti novačenje iz četvrtoga dobnoga razreda.

U pojedine čete vojske i bojnoga pomorstva imadu se pridieliti za nje najsposobniji vojni obvezanici, pri čem se ima po mogućnosti uzeti u obzir želja unovačenih obvezanikah.

U vojsku unovačeni imadu se uvrstiti izključivo samo u ugarske pukovnije, izuzevši jedino zdravstvene čete.

Oni vojni sposobnjaci, koji preostaju poslie namirenja novačkoga i doknadno pričuvnoga kontingenta, kao i najmanje popunitbene potrebštine domobranstva, imadu se u koliko bi takovih u prva tri dobna razreda bilo, polag stavnih kotarah takodjer u domobranstvo unovačiti.

Digitized by Google

U doknadnu pričuvu pridieljuju se vojni obvezanici stalno, bez obzira na dobni razred, u koj spadaju.

Doknadni pričuvnici imadu se doduše unovačiti i prema potrebi primiti u stališ raznih četah vojske, ter za osam nedjeljah vojnički naobraziti, nu preko toga se u vrieme mira imadu ostaviti u nedjelatnom službovnom odnošaju, te se nemogu niti na razdobne vježbe pritegnuti.

U slučaju rata imadu se ovi doknadni pričuvnici na zapovjed Njeg. Velič. kralja po redu stavnih godištah i počam od najmladjega godišta upotriebiti za popunjenje stojeće vojske ili bojnoga pomorstva.

Po svršetku rata pako premješćuju se natrag u svoj prvanji nedjelatni službovni odnošaj.

Oni vojni obvezanici, koji su u posliednjem (trećem odnosno četvrtom dobnom razredu od vojne dužnosti (§. 17. z. čl. XL. od g. 1868.) privremeno oslobodjeni, premješćuju se prigodom svojega prelaza u najbližji viši dobni razred prema svojemu žriebnomu broju u očevidnost doknadne pričuve, odnosno domobranstva i predpostavljajuć, da njihov oprostni naslov neprekidno obstoji, ostaju u ovoj očevidnosti do 31. prosinca one godine, u kojoj navrše 30 odnosno 32 godinu života svojega.

Odpust prije podpuno navršene službene dužnosti.

§. 40. Prije navršene dužnosti službene dozvoljava se odpust u smislu z. čl. XL. 1868. samo:

a) ako je uvrstba bila protuzakonita;

b) kada nastane takova nesposobnost za službu, koja se neda ukloniti (izliečiti.);

c) kada vojnik dodje u kojegod odnošaje, naznačene u §. 17. pod brojem 1., 2., 3.,

d) u vrieme mira onomu, koji je kao sliednik bio uvršćen s najvećim brojem najvišjega dobnoga razreda (§. 33.), čim prednik za četiri od dana zaključene stavne periode računati se imajuća mjeseca stane u stalnu vojsku ili bojno pomorstvo.

Pod c) imenovani dolaze u naknadnu pričuvu, ako su u trećem ili kojem višem dobnom razredu, a pod d) imenovani odmah.

Opazka 3.

Mjesto §. 40. zak. čl. XL. 1868. stupa u kriepost §. 12. zak. članka XXXIX. 1882. Ovaj §. glasi ovako:

Prije izpunjenja službovne dužnosti ima se odpust samo u onom slučaju dozvoliti:

a) ako je novačenje bilo protuzakonito;

b) ako nastane neizliečiva nesposobnost za službu;

c) ako vojnik dospije u jedan ili drugi od odnošajah naznačenih u točki 1., 2., i 3. §. 17. zak. čl. XL. od g. 1868., ili je pako već u vrieme unovačenja nalazio se u takovih odnošajih, ali svoje oprostno pravo nije pravodobno ostvario;

d) ako vojni obvezanik, koji je iz četvrtoga dobnoga razreda kao sliednik unovačen, poslie namirenja novačkoga i doknadno pričuvnoga kontingenta i najmanje popunitbene potrebštine domobranstva, postane suvišnim.

U vrieme mira imadu se oni sliednici, koji kao suvišni odpadaju iznad novačkoga kontingenta, premjestiti u doknadnu pričuvu; oni pako, koji takodjer kao suvišni odpadaju iznad doknadno pričuvnoga kontingenta, imadu se premjestiti u domobranstvo.

Digitized by Google

Oni u treći ili koji viši dobni razred spadajući obranbeni obvezanici koji budu odpušteni u smislu gornje točke c), ako su bili pridieljeni u redašku vojsku ili u doknadnu pričuvu, premješćuju se u očevidnost doknadne pričuve; ako pako budu odpušteni iz domobranstva, premješćuju se u očevidnost domobranstva.

U onom slučaju, ako neima mjesta odpustu u smislu točke c), ali postoje osobita obzira zaslužujući obiteljski odnošaji, može se za vrieme mira prije izmaka službovnoga vremena podieliti dopust izvan reda, uz uzdržavanje dužnosti dolazka na pričuvne i domobranske vježbe i na kontrolne smotre.

Izselenje pod dužnosti službe stojećih osoba.

§. 55. Dozvolu izseliti se, može onima, koji stoje pod dužnošću linijske ili pričuvne službe, zajednički ministar rata, domobranu pako ministar za zemaljsku obranu podieliti.

Nu momku, koji je podvržen službi linijskoj, dozvola takova samo onda se podieliti može, ako kani izseliti se i otac i mati njegova.

Dotičnik, ako se poslie neizseli, imade naknadno zadovoljiti službenoj dužnosti, prekinutoj odpustom njegovim.

Za vrieme rata nije slobodno dati dozvole za izselitbu nikomu, koji je u svezi sa stalnom vojskom (bojnim pomorstvom) ili domobranstvom.

Opazka 4.

Mjesto §. 55. zak, čl. XL: 1868. stupa u kriepost §. 15. zak. članka XXXIX. 1882. Ovaj §. glasi ovako:

Odpust u svrhu izselenja može osobam, koje stoje u redaškoj, pričuvnoj ili doknadno-pričuvnoj službovnoj dužnosti, podieliti zajednički ministar rata, domobranom i u očevidnosti doknadne pričuve ili domobranstva nalazećim se osobam pako ministar za zemaljsku obranu.

No osobi stojećoj u redaškoj službovnoj dužnosti, može se ova odpustna dozvola podieliti samo u onom slučaju, ako se skupa s njime izsele i njegovi možda još živi roditelji.

Ako izselenje izostane, ima osoba, koja se nije izselila, odslužiti još preostali dio odpustom prekinutoga službovnoga vremena.

U vrieme rata nemože se dozvola za izselenje podieliti osobam, spadajućim u svezu stojeće vojske (bojnoga pomorstva), te doknadne pričuve i domobranstva.

Digitized by Google

XVII.

O rukovanju javnih poreza.

Temeljni zakon:

Zak. članak XLIV: 1883.

(Obnarodovan u „zem. sborniku zak.“ dne 21. srpnja 1883.)

Digitized by Google

Uvod

k' zakonu o rukovanju javnih poreza.

Nastankom ustavne ere uredjeno bje rukovanje javnih poreza ponajprije zakonskim člankom XXI: 1868., koji je zakon opet bitno promienjen zak. člankom XV. 1876. kao naravna posliedica tečajem godine 1875. uvedenoga novoga poreznoga sustava.

Potonje spomenuti zakon ali u mnogih svojih ustanovah — prigodom izvadjanja — pokazao se je dielom nedostatnim i nedovoljno jasnim, dielom opet takovim, koji nit dovoljno štiti interese erara, niti pruža dovoljnog temelja za obezbiedjenje interesa porezovnika.

Stoga već g. 1880. podniela je ugarska vlada saboru zak. osnovu, kako da se opaženim manjkom doskoči, koja zakonska osnova ali nemogavši se u razpravu uzeti, početkom god. 1882. bude zajedničkomu saboru na temelju medjutim stečenih novijih izkustva podnešena novo preradjena zakonska osnova.

Ova potonja nakon dovršene razprave s niekojimi promjenami uzakonjena je tek zak. čl. XLIV. 1883. slovećim o rukovanju javnih poreza.

Novi ovaj zakon, što se tiče temeljnih načela i sustava, nije vrlo bitno preinačio z. čl. XV. 1876. — Usuprot tomu glede forme nije novellaran, t. j. nesadržaje samo posve nove t. j. one ustanove, kojimi se odnosne odredbe z. čl. XV. 1876. mienjaju, već je percipirao i sve ono, što je na potonjem zakonu nepromienjeno ostalo, tako, da sačinjava jednu organičku cielinu i sadržaje sav materijal u preglednijem obliku, stari zakon pako (XV. 1876.) mogao se je usljed toga posve izvan krieposti staviti.

Po mogućnosti pridržani su i brojevi §§-a staroga zakona.

Digitized by Google

Inštitucija poreznih nadzornika — uvedena zak. čl. XV. 1876. — jer se je pokazala valjanom, pridržana je i novim zakonom.

Pridržane su i uredbe odmjerujućih, opotražnih i upravnih povjerenstvah, jer time je državljanom samim pružena prilika, da štite interese svojih sugradjana.

Sva ova povjerenstva imajuć vrlo važan i obsežan djelokrug oko razpisivanja, evidencije i ućerivanja javnih poreza, imadu dovoljno prilike taj svoj djelokrug izcrpiti na obezbiedjenje interesa svojih sugradjana, a uz to ipak da erarski interesi takodjer očuvani, a zakon valjano uporavljivan i provadjan bude.

Kako je dakle jur rečeno, ne temeljna načela i sustav, — već način uporave i provedbe mienja novi zakon.

Razdielenje zakona ostalo je takodjer isto.

Novim ustanovam i odredbam, koje novi zakon sadržaje, svrha je njeke polakšice i poboljšanja uvesti:

1. u interesu porezovnika;

2, u interesu drž. erara;

3. u interesu gradovah i obćina;

napokon precisnije utanačiti:

4. disciplinarne ustanove glede nadzorničkoga osoblja;

5) ustanove glede Hrvatske i Slavonije.

1. Svrha pod 1) postignuta je time:

a) što je djelokrug por. nadzornika, upravnih povjerenstva, odmjerujućih i opotražnih povjerenstva, na svaku dvojbu izključujući način preciziran, a prizivni rokovi uredjeni;

b) što je odredjeno, da se tecivarina III. razreda odmjeruje valjanošću na tri godine;

c) što je odmjerivanje tecivarine IV. razreda, poreza na kamate i rente i poreza na poduzeća i družtva, koja javno polažu račune, povjereno kr. por. nadzornikom;

d) što je bolje uredjen sastavak i izdavanje poreznih knjižicah i knjiženje poreza;

e) što se neračunaju više zatezni kamati od tecivarine. I razreda i što su pristojbe za ućerivanje dielom obaljene;

f) što je ministar financija ovlašten, da kada to služi na olahkoćenje porezovnikom, može porezni minimum neposrednih plataca ustanoviti i nad 100 for., nadalje da u slučajevih elementarnih šteta — ako porez vnik usljed toga nemože po-

Digitized by Google

reza platiti, može na području pojedinih jurisdikcija dozvoliti platežne odročbe i na više godina; konačno svimi onimi odredbami,

g) kojimi se uredjuje postupak oko ućerivanja poreza; takove su n. pr. odredbe odnoseće se na izlučne tužbe, postavljenje državnih por. ovrhovoditelja itd.

Neima dvojbe, da je gornjimi odredbami postignuto:

a) da porezovnici odsele neće biti u dvojbi, kada (u kojem roku) i gdje (kod koje oblasti) da traže lieka;

b) da će odsele razpravam odmjerujućega povjerenstva tek svake treće godine morati prisustvovati, a jednom odmjerena tecivarina III. razreda ostati će nepromienjena tečajem triuh godina; porez pako ustanovljivati će se na temelju prosjeka dohodaka prediućih triuh godina;

c) da neće više plaćati zateznih kamata od tecivarine I. razreda;

d) da će biti očuvani od čisto neumjestnog i netaktičnog postupka ovrhovoditelja, koji dosele — jer bijahu od vremena do vremena najmljeni, kao najmljenici — nestojeći pod strogom disciplinom oblasti, postupahu i proti intenciji zakona.

2. Svrha pod 2) t. j. unapredjenje interesa erara osigurana je:

a) što je postupak jednostavniji, jer se tecivarina III. razreda na tri godine odmjeruje, a tecivarinu IV. razreda, porez na kamate i rente i porez na družtva i poduzeća sada odmjeruje nadzornik, čim je znatno umanjen trošak odmjerivanja.

Prizivno pravo porezovnika ove vrsti ostaje netaknuto, a prizivni forum sastoji se iz slobodno izabranih državljana (upravno povjerenstvo), za temelj odmjere pako imadu redovito služiti: podatci popisa, valovnice i bilance;

b) što se uplate imadu zaračunati u prvom redu na možebitni stari dug (zaostatak) i što je postupak oko uknjižívanja ujednostručen;

c) što su uplatni rokovi jednostavniji; osobito je važna promjena §. 18. z. čl. XXVII: 1880. glede dospielosti vojnooprostne takse, koja odsele dospievajuć 1. listopada, u veliko olahkoćuje uplatu, jer veći dio obvezanika u to doba godine prije razpolaže sa nuždnimi sredstvi;

d) što su uvedene njekoje odredbe glede osiguranja uspjeha ućerivanja; ovakove su:

aa) što je općenito za sve uvedeno, da se p i s m e n i m putem imadu opominjati;

Digitized by Google

bb) što neposredne platce porezni uredi opominju ;

cc) što je plienitbeni postupak ;

dd) postupak oko izlučnih tužbah, bolje i točnije uredjen, što više potonji podvrgnut općim sudstvenim propisom ;

ee) što su pristojbe ućerivanja pravednije ustanovljene;

ff) što je inštitucija kr. drž. ovrhovoditelja uvedena ;

gg) konačno svimi onimi odredbami, koje se odnose na sudbene realne dražbe, stečaje, gruntovno osiguranje, odgovornost zajedničkih posjednika itd.

3. Na postignuće svrhe pod 3) smjeraju odredbe odnoseće se na pravo razpolaganja, što no je podieljeno općinam i gradovom glede troškova ućerivanja.

Neima dvojbe nadalje, da i sve odredbe pod 2), u koliko smjeraju osigurati eraru, da mu tražbine budu točno ućerivane, unapredjuju i korist općine, jer ista opet dobiva tim više općinskoga prireza, čim se više ućera drž. poreza.

4. Disciplinarni poslovi pomoćnoga osoblja por. nadzordika spadahu dosele u djelokrug discipl. povjerenstva, ustrojenoga pod predsjedničtvom nadzornika (§. 10. zak. čl. XV. 1876.) Ova odredba ali pokazala se je nepraktičnom, osobito tamo, gdje nije bilo bud brojno, budi kvalitativno dovoljno sposobnih članova, koji bi dorasli bili zvanju sudjelovati oko vršenja disciplinarne vlasti. Kada je pako nastao priepor izmedju samog nadzornika i zamjenika mu — nije prvo spomenuti — kao interesirana osoba ni mogao obnašati predsjedničke časti.

S toga je disciplinarna vlast ne samo glede osobe nadzornika, već i glede cielog mu osoblja prenešena na disciplinarni odbor karnostnoga povjerenstva upravnoga odbora.

5. Konačno glede Hrvatske i Slavonije :

1. ukinuti su posebni opotražni odbori za kućarinu, te je djelokrug istih prenešen na fin. ravnateljstva;

2. promienjena je ustanova §. 62. z. čl. XV. 1876. jer odsele imade se povodom izrečenja odgovornosti zatražiti i privola nadležne upravne oblasti.

U gornjem je u kratko iztaknuto sve, na što smjera novi zakon o rukovanju javnih poreza.

Nu pošto je ovo jedan od najvažnijih zakona fin. struke koji duboko zasjeca u interese državljana, daklem kojega va-

Digitized by Google

ljano i strictno provadjanje sačinjava jedan od najbitnijih postulata valjane fin. uprave — mislim da neće biti suvišno, ako se na temelju vriela, kojimi predbježno razpolažem, upustim redom u razglabanje pojedinih §-a s gledišta toga, što mu je svrha i u koliko se razlikuje od prijašnjeg zakona.

I. DIO.

Oblasti, koje posreduju u poreznoj upravi.

„k' §-om 4., 5. i 7."

Z. čl. XV. 1876. bio je manjkav u tom pogledu, što djelokrug nadzornika i upravnoga povjerenstva ne bijaše na svaku dvojbu izključujući način precisiran i što prizivni rokovi nebijahu točno ustanovljeni. — Usljed toga nastajahu česti sukobi glede competencije, porezovnici pako neznadiahu, kada i kuda se imadu za pomoć obratiti.

S toga su §§. 4., 5. i 7. z. čl. XV. 1876. posve novo stilizirani.

U §-u 4. razširen je djelokrug nadzornika u toliko, što sada on odmjeruje i tecivarinu IV. razreda, porez na kamate i rente i porez na poduzeća i družtva; u prvoj molbi sada on odlučuje glede izpravka poreza u slučajevih krivog izračunanja ili prestanka por. predmeta, vrhu molbenica za popust poreza u slučajevih elementarnih šteta, napokon o pritužbah proti postupku oko ućerivanja poreza (oko plienitbe i dražbe.)

Tim je poslovanje postalo brže, dočim upravno povjerenstvo tek kao drugomolbena oblast odlučuje.

Glede naknada, koje nastaju oko pobiranja i odpremanja novca, odlučuje takodjer nadzornik u prvoj molbi.

U §. 5. uredjen je postupak sa prizivi proti odlukam nadzornikovim, §. 6. staroga zakona ostao je posve nepromenjen, dočim je §. 7. posve nov i njim se djelokrug upravnoga povjerenstva preciznije i obširnije ustanovljuje, a pravo nadzora rečenoga povjerenstva razširuje i na sve one poslove, koje u djelokrug por. nadzornika spadaju; naročito se odredjuje, da vrši disciplinarnu vlast i nad osobljem nadzornikovim, što više može ga osuditi i na naknadu.

Istina, da je u njekojih (gori kod §. 4. spomenutih) poslovih preostalo doduše upravno povjerenstvo biti prvomol-

Digitized by Google

bena oblast, nu tim su stranke jedan forum dobile a povjerenstvo u prizvanih slučajevih ima uvjek prilike temeljito suditi; osim toga rješeno je isto mnogog mekaničkog posla.

2. K' §. 8.

Kod ovog §-a uzet je obzir na novi zakon o fin. upravno sudištu (z. čl. XLIII. 1883.) Naime dosele samo u prvoj i u drugoj molbi (odmjerna, opotražna i upravna povjerenstva) sudjelovali su u upravi od oblastih neodvisni izabrani državljani — pouzdanici, kojih sudjelovanje u poreznih poslovih svakako služi na umirenje strankam, da će im molba i priepor pravedno biti rješen.

Jedino u trećoj molbi odlučivala je konačno najvišja oblast sama, naime ministarstvo financija, — s toga bje stvoren potonje spomenuti novi — neodvisni prizivni sudbeni forum.

Ministarstvu pako pridržane su kao trećomolbenoj oblasti poslovi više administrativne naravi.

3. K' §-u 10.

Ovaj §. govori o disciplinarnih poslovih i prenaša disciplinarnu vlast vrhu osoblja nadzornikovoga na upravno povjerenstvo, dočim discipl. vlast vrhu osoblja por. ureda i nadalje ostavlja kod fin. ravnateljstva.

II. DIO.

Odmjera, knjiženje, očevidnost, uplata i popusti.

1. K' §§. 11., 29. i 34.

U ovih §§-ih ustanovljuju se jasno oblasti i organi, koji su zvani poreze odmjerivati u prvoj, drugoj i trećoj molbi; vrlo je znamenita, — a i svrsi shodna odredba, da one poreze, kojih odmjerenje neuvjetuje nikakova procjenjivanja, već predleže podatci popisa, valovnice, bilance, — odmjeruje odsele nadzornik.

2. K' §. 12.

Ovim §-om bitno se mienjaju ustanove §-a 12. z. čl. XV. 1876. glede postupka i načina odmjere.

Digitized by Google

Niekoji porezi se odmjeruju ne više na jednu, već valjanošću na tri godine; a tečajem toga razpisnoga cyclusa imadu por. organi sve promjene držati u evidenciji, da ih uporabe kod buduće trogodišnje odmjere.

K' §-u 36.

Osobitu pozornost obraća ovaj zakon na točno izdavanje poreznih knjižica; nadalje na evidenciju i knjiženje. Stoga su §§-i 36. 37. 38. i 39. z. čl. XV: 1876. posve promienjeni.

K' §-u 40.

Ovim §-om bitno se mienjaju platežni rokovi osobito glede tecivarine I. i IV. razreda, popis oprostne takse itd.

K' §-u 42.

Vrlo je praktična uredba, da u mnogih općinah i takovi porezovnici, kojih porez i premašuje 100 for., mogu isti plaćati kod općine, daklem neimoraju ići k poreznom uredu, koji je često i dosta udaljen. Ministru financija podieljena je vlast, da može prema mjestnim i inim odnošajem ustanoviti one općine, koje mogu primati porezne iznose preko 100 for.

K' §-u 51.

Odlučivanje u prvoj molbi glede popusta poreza u slučajevih elementarnih šteta valjalo je s toga povjeriti por. nadzorniku, jer je upravno povjerenstvo tim poslom preobterećeno bilo te su se odnosne razprave zavlačile, što je samo na uštrb stranke.

III. D I O.

Ovrha.

Ovo je jedan od najvažnijih dielova zakona.

Neima dvojbe, da je valjalo stvoriti uredbe, kako bi se ućeranje erarskih tražbina osiguralo, koje ako se točno nebi uplatile, izvrgnuta bi bila pogibelji i redovita funkcija države.

Neima dvojbe nadalje, da je državna uprava u odnosnih ustanovah išla do skrajne granice popustljivosti; ustanovam samim niti neima prigovora, jedino provedba i uporava istih jest neizcrpivo vrielo svagdanjih tužba.

Digitized by Google

Novomu zakonu bilo je glavnom svrhom, da na temelju stečenoga izkustva odstrani sve manjke i nedostatke odnosnih ustanova z. čl. XV. 1876. i da po mogućnosti predusretne svakomu protuzakonitom postupku, a uz to očuva interese erara i one porezovnika.

Glavnim sredstvom za postignuće te svrhe smatra zakon, da se ućerivanje dielom povjeri stalno namještenim, strukovno izvježbanim a uz to i odgovornim državnim ovrhovoditeljem.

K' §-u 55. 75. i 76.

Kao nove odredbe valja iztaknuti: da se odsele obćenito izdaju opomene svim porezovnikom: pismeno, a ne više pntem oglasa i bubnjem.

Pristojbe za ućerivanje regulirane su i pripadaju obćinam i u onom slučaju, ako se odnosni ovršni postupak i neizvede.

Tim se kani prepriečiti, da mnogi i mnogi porezovnici, kao što je to dosele bilo, neće čekati do skrajnosti, već će nastojati svoje dugovine prije namiriti.

Ova odredba jest povoljna i za obćine, koje će na ovršnih pristojba veći prihod imati, dočim je s druge strane opravdano, da onaj, koji je nemaran, za svoje nehajstvo i trpi.

Osim toga uticati će u obćinsku blagajnu i one ovršne pristojbe, koje nastanu iz djelovanja državnih ovrhovoditelja.

IV. DIO.

Osjeguranje.

K' §-u 90.

Osim točnije stilizacije razlikuje se ovaj §. od §-a 68. z. čl. XV. 1876. i u tome, što je povratak nepripadno ubranih poreza i pristojba vezan na rok.

K' §-u 95.

Precisnije su ustanovljene nego u §. 71. z. čl. XV. 1876. posliedice kupa takovih nekretninah, koje su erarskimi tražbinami obterećene, glede zajedničkih vlastnika pako poprimljeno je načelo solidarnosti.

Konačno glede Hrvatske i Slavonije sadržaje §. 111. prelazne ustanove koje ali obzirom na z. čl. XXIV : 1886. i ustrojstvo upravnih odbora u Hrvatskoj i Slavoniji, postale su počam od 1. srpnja 1887. bezpredmetnimi.

Digitized by Google

XVII.

O rukovanju javnih poreza.

DIO I.

Ob oblastih posredujućih državnu upravu u poreznih poslovih.

§. **1.** Kr. porezni nadzornici vode u području jurisdikcijah u poreznih poslovih državnu upravu pod kontrolom upravnih odborah, koji su na temelju zak. članka VI. god. 1876. ustrojeni u gremiju jurisdikcijah.

§. **2.** Kr. porezne nadzornike polag njihovih službenih činovnih stepenah, na predlog ministra financijah Njegovo Veličanstvo, ili ministar financijah imenuje i odpušta; — pomoćno osoblje kralj. poreznoga nadzornika imenuje i opredjeluje ministar financijah.

§. **3.** Ministar financijah sve one naredbe, koje se tiču razpisivanja, pobiranja, utjerivanja i rukovanja izravnih porezah, upravlja prema naravi posla stranom na kr. poreznoga nadzornika, a stranom na upravni odbor.

§. **4.** Poslovni krug kraljev. poreznoga nadzornika je sliedeći:

1. stavlja u tečaj svake godine na temelju naredbe ministra financijah predradnje, odnoseće se na razpisivanje izravnih porezah; navlastito:

Digitized by Google

a) popisivanje porezovnikah i predmetah poreza;

b) sabiranje valovnicah, potrebnih za odmjeru pojedinih vrstih poreza, i nabavljanje drugih podatakah razpisivanja;

2. pravi predloge poreznoga izračunanja za tecivarinu III. razreda, za rudarski porez, kao što i za porez na poduzeća i zadruge, koje moraju javno polagati račune;

3. razpisuje svake godine:

a) sumarno i polag občinah zemljarinu;

b) polag stavkah i individualno tecivarinu IV. razreda, porez na kamate glavnicah i na rente i vojničku oprostnu taksu;

(ali ne može privremeno odmjeriti tecivarine. Vidi kod §. 18. zak. čl. XXIX. 1875. o tecivarini).

4. ustanovljuje oproste od poreza, koji u smislu postojećih zakona pripadaju glede zemljarine, kućarine i tecivarine, u koliko ustanovljenje istih nije zakonom ministru financijah pridržano;

5. naredjuje:

a) da se iznos porezne dugovine izpravi, dotično odpiše i u koliko bi porezna dužnost jur uplaćena bila, da se nepripadno uplaćena svota povrati u slučaju pogriešnoga izračunanja poreza, pomanjkanja poreznoga predmeta, prestanka ili višekratnoga oporezovanja istoga poreznoga predmeta;

Odredba točke 5a) §. 4. odnosi se samo na faktično razpisane i jur pravomoćne poreze; nu ako stranka još tečajem odmjere, daklem prije nego odmjera i porez pravomoćnim postane — tvrdi, da je porezni predmet prestao, ili u obće nepostoji, ima povjerenstvo u svom djelokrugu ustanoviti pravo stanje stvari.

(F. U. S. 5527: 1884. V. 303.)

b) da se brisanje porezne dužnosti gruntovnički uknjiži, ako se dokaže, da je porezna dugovina uplaćena ili da je nepripadno gruntovnički uknjižena bila;

c) da se zastarjeli izravni porezi i načinom ovih pobirat će imajuće erarijalne tražbine odpišu;

d) da se povrate svote, koje su uslied neizpravnoga izkazivanja javnih porezah i erarijalnih tražbinah nepripadno pobrane iz kupovnine dražbeno prodane nepokretnine ili iz stečajne gromade;

Radi interpretacije ove točke izdalo je ministarstvo financijah dne 28. studena 1884. br. 73911. (P. K. br. 45. od god. 1884.) okružnicu glaseću onamo:

1. da se ovo pravo nadzornika proteže samo na slučajeve, kad se izpravak ima obaviti radi dvostrukog oporezovanja ili pogriešnog izračunanja

Digitized by Google

nikada ali na slučajeve, gdje se radi o ustanovljenju mjere poreza, jer su na to zakonite prizivne oblasti pozvane (vidi §. 7. i 8. 29. i 34.)

2. da se u slučajevih pod a) c) ima molba podnieti:

ad a) i c): za 15 danah od upisa u knjižicu, ako porez još nije uplaćen,

ad a): za 15 danah iza prestanka posla,

ad a) b) i d): ako je ali porez uplaćen, za tri godine računajuć od uplate,

3. da u slučaju 5. b) nije molba vezana na rok.

(Vidi dalnju opazku i decisije uprav. sudišta 25. i 27.)

U savezu za okružnicom (vidi gore) od 28: studena 1884. br. 73911. (P. K. br. 45. od god. 1884.) odredilo je min. financijah, da i u slučajevih, kada se na temelju §. 4. točke 5a) z. čl. XLIV. 1883. moli izpravak ili odpis poreza, ali molbenica ne bude podnešena u ustanovljenom roku od 15 danah, ima mjesta po analogiji §. 5. molbi za opravdanje.

Obrtne oblasti imadu ureda radi saobćivati poreznim nadzornikom, kada koji posao prestane, a por. nadzornik ima porez izpraviti odnosno odpisati, bez da čeka na molbu stranke.

*) Financijalno upravno sudište stavilo se je glasom svojih decisijah br. 25. i 28. na protivno stanovište, nego što ga zauzima pozvana okružnica ministarstva financijah br. 73911. 1884. naime da molba takova nije vezana na nikakav rok (izuzam naravno petgodišnji rok zastare (§. 90.), te je nadzornik dužan ureda radi porez izpraviti, odnosno odpisati, čim sazna za prestanak posla.

Isto valja i glede krivo izračunanog poreza i glede dvostrukih odmjerah.

Pošto decisije sudišta imadu obvezatnu moć a stanovište je strankam povoljnije to se ima u smislu potonjih postupati.

Decisija br. XXV.

Kada tecivarinom III. razreda oporezovani posao tečajem trogodišnjega porezo-razpisnoga cyclusa padne u stečaj: pravo vlastnika takovoga posla na odpis poreza nije vezano na onaj uvjet, da je porezovnik prestanak posla u smislu točke 2. b) okružnice kr. ug. ministarstva od 28. studenoga 1884. br. 73911 (strana 1967. br. 248. naredbenika: Magyarországi Rendeletek Tara od god. 1884) dužan kod nadležnog poreznog nadzornika prijaviti za 15 danah računajuć od dana iza prestanka posla, te je kr. porezni nadzornik u takovom slučaju dužan ureda radi postupati.

(Vidi sbirku decisija na kraju ovoga djela).

Decisija br. XXVIII.

Kada porezovnik moli izpravak, odnosno odpis njemu propisanoga, nu još neuplaćenoga poreza sa naslova višekratnoga oporezovanja jednoga te istoga predmeta, ovo pravo nije vezano na uvjet, da se molbenica imade kako to propisuje točka 2. a) okružnice kr. ug. ministarstva financijah od 28. studenoga 1884. br. 73911 (strana 1967. br. 248. naredbenika: Magyarorsagi Rendeletek Tára od god. 1884.) podnieti k poreznomu nadzorniku za 15 danah iza ubilježenja manisane porezne dugovine u poreznu knjižicu; te je kralj. porezni nadzornik u takovom slučaju dužan ureda radi postupati.

(Vidi sbirku decisija na kraju ovoga djela.)

Digitized by Google

6. dozvoljuje platežne odročbe za tekući porez prema ustanovi §. 48. zak. čl. XLIV: 1883.;

7. ustanovljuje popuste poreza u slučajevih štetah, prouzročenih u §. 49. z. čl. XLIV: 1883. spomenutimi elementarnimi nepogodami;

8. odlučuje o pritužbah, podnešenih proti postupku, što ga kod plienitbe i dražbe sliediše jurisdikcionalni, občinski (gradski) i državni organi, kojim je povjereno utjerivanje javnih porezah;

9. obsudjuje porezovnike;

a) na naknadu troškova očevida na licu mjesta, koj je radi ustanovljenja prihoda kućne najamnine nuždan u slučaju, spomenutom u §. 15. zak. čl. XLIV. 1883.;

b) na globu, kada propuste porezne knjižice predočiti, kao i kada manje narušaje počine (§§. 36. i 101. zak. čl. XLIV. 1883.);

10. ustanovljuje proti občinskim (gradskim) organom:

a) iznos globe u slučajevih propuštajah, opaženih kod popisivanja porezovnikah i poreznih predmetah, kod uknjiživanja, držanja na vidiku, pobiranja, odpremanja, osiguranja i utjerivanja javnih porezah (§. 14. točka a)—f) §. 36., §§. 37., 46. i 80.);

b) dužnost naknade u pogledu onih troškovah, koji nastaše povodom uporave u §-u 81-om zak. čl. XLIV. 1883. opisane odgovornosti (§. 82.);

c) dužnost naknade štete u pogledu onih štetah, koje su državnom eraru nanešene time, što pobrani ili na dražbi unišli novci javnih poreza nisu odpremljeni, — što uslied griešnoga propuštaja nastade neutjerivost javnih porezah, napokon što za gruntovnu uknjižbu poreznih dugovinah nuždni podatci nisu podnešeni ili su manjkavo podnešeni (§§. 47., 37., 90. i 92.);

d) dužnost naknade štete u pogledu onih štetah, koje su sukromnim strankam nanešene time, što su im neizpravno izkazani javni porezi i erarske tražbine, štono nepokretni posjed obterećuju (§. 96.);

11. ustanovljuje iznos globe proti jurisdikcionalnim i občinskim (gradskim) organom zbog troškovah ili štetah, koje sukromnim strankam prouzrokovaše nezakonitim postupkom prigodom popisivanja porezovnikah i poreznih predmetah, uknjiženja, držanja na vidiku, pobiranja, odpremanja, osjeguravanja i utjerivanja porezah (točka g) §. 36. i §. 85.);

Digitized by Google

12. ustanovljuje proti občinam (gradovom):

a) dužnost naknade u pogledu onih troškovah, koji nastaše s popisivanja porezovnikah i poreznih predmetah, s individualnoga obračunanja poreznih dužnostih i s uporave u §-u 81-om opisane odgovornosti (§§. 14., 38. i 82.);

b) dužnost naknade štete u pogledu onih štetah, koje su državnom eraru prouzročene time, što pobrani porezni novci nisu odpremljeni (§. 47.);

13. ustanovljuje proti podredjenim mu državnim organom:

a) iznos novčane globe u slučajevih štetah, koje su sukromnim strankam prouzročene nezakonitim postupkom, koj je kod unašanja u knjige, držanja na vidiku, pobiranja, osiguranja i utjerivanja porezah i pristojbah, ter povodom gruntovne uknjižbe poreznih i pristojbenih zaostatakah sliedjen (§§. 85. i 92.);

b) dužnost naknade štete u pogledu onih štetah, koje su državnomu eraru nanešene time, sto na dražbi unišli novci javnih porezah nisu odpremljeni; — što uslied griešnoga propuštaja nastade neutjerivost javnih porezah ili napokon što je gruntovna uknjižba poreznih i pristojbenih dugovinah propuštena (§§. 73., 90. i 92.);

c) dužnost naknade štete u pogledu onih štetah, koje su sukromnim strankam prouzročene time, što su neizpravno izkazani javni jim porezi, pristojbe i ine erarske tražbine, što no nepokretni posjed obterećuju (§. 96.);

14. obavlja one poslove, koji su glede poslovah zemljarinskoga katastra u §§-ih 54., 55. i 59. zak. članka VII. godine 1875. povjereni kr. financijalnim ravnateljstvom i poreznim uredom;

15. kontrolira:

a) organe občinah (gradovah) u svih onih poslovih, koje imaju polag zakona, propisa i na temelju ovih izdanih naredabah obavljati oko razpisivanja pojedinih vrstih poreza, sabiranja podatakah za razpisivanje, uknjiženja, držanja na vidiku, pobiranja i utjerivanja izravnih porezah, kao i oko utjerivanja neizravnih porezah, pristojbah, erarskih i drugih dugovinah, što se po načinu izravnih porezah imaju pobirati:

b) kotarske županijske sudce glede svega, što su na temelju zakona ili propisa ili naredbe ministra financijah dužni činiti u interesu točne providbe poreznih poslovah, i redovitoga tečaja poreznoga utjerivanja;

Digitized by Google

16. kao izviestitelj u poreznih poslovih posluje i ima pravo glasovanja kod viećanjah upravnoga odbora; nu to pravo nemože vršiti, kada su predmetom odborskoga viećanja odluke kr. poreznoga nadzornika ili na naknadu štete odnoseća se vlastita stvar poreznoga nadzornika;

17. kao izviestitelj — bez prava glasovanja — posluje kod onih viećanjah karnostnoga povjerenstva upravnoga odbora, kada se razpravljaju karnostne stvari k pomoćnomu osoblju poreznoga nadzornika spadajućih državnih organah i stalno namještenih poreznih ovrhovoditeljah.

Pravo glasovanja samo onda ima, ako je član toga karnostnoga povjerenstva (§. 52. z. čl. VI. 1876.);

18. osim izviešćah podnešenih ministru financijah, podnaša mjesečno izviešće upravnomu odboru o stanju upravne grane, koju zastupa.

K ovomu izviešću priklopit će popise po njemu dozvoljenih odročbah poreznoga plateža, oprostah od poreza, izpravljanja poreza, popustah poreza i odpisah poreza.

U ovom §-u ustanovljene, ter sve one porezne poslove, koje zakon neupućuje na upravni odbor, rieśava kr. porezni nadzornik pod svojom odgovornošću.

U slučaju njegova zapriečenja prelazi ovaj djelokrug i odgovornost na zamjenika poreznoga nadzornika.*)

§. 5. Proti odlukam, koje je kr. porezni nadzornik u slučajevih, spomenutih pod točkami 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12. i 13. §-a 4. u prvoj molbi izrekao, imade mjesta prizivu na upravni odbor (57.)

Prizive treba predati kod kr. poreznoga nadzornika, i to:

a) u slučajevih spomenutih pod točkom 3. §-a 4. za 15 danah, sliedećih iza objavljenja razpisnoga registra, dotično iza upisa porezne dužnosti u porezne knjižice (§. 18.);

b) u slučajevih spomenutih u točkah 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12. i 13. §-a 4. za 15 danah, sliedećih iza uručenja odluke poreznoga nadzornika.

Ako posliednji dan roka pada na nedjelju ili po gregorianskom koledaru na koj običan blagdan, valjana je predaja priziva još sliedećega dana težatnoga.

Kao dan podnešenja onih prizivah, koji su poštom prispjeli, uzima se dan predaje na pošti i za potvrdu te okolnosti, imade se omot lista priklopiti ureda radi k prizivnomu pismu.

*) Vidi djelokrug por. nadzornika na kraju ovoga djela.

Digitized by Google

Kr. porezni nadzornik predati će unutar roka prispjele mu prizive upravnomu odboru, naprotiv po izmaku roka, — zakašnjeno — podnešene prizive jednostavno će odbiti kao takove, koji se nemogu u obzir uzeti.

Proti odluci, kojom se pravodobno podnešeni priziv odbija, imade mjesta prizivu, koj podnieti valja za 15 danah, računajuć od uručenja odluke, a ako stranka, dotično njezin zakoniti zastupnik zbog od njega neodvisne i po njemu neodklonive zaprieke nemogaše svoj na meritum stvari odnoseći se priziv u zakonitom roku podnieti, tada imade mjesta opravednoj molbi.

Opravedna molba, koju treba vjerodostojno obrazložiti, imade se zajedno sa prizivom u glavnoj stvari podnieti kod kr. por. nadzornika za 15 danah, sliedećih za posliednjim danom propuštenoga roka, i kr. porezni nadzornik kako opravednu molbu tako i proti uzkratnoj odluci podnešeni priziv podastrti će za 8 danah upravnomu odboru, za da ovaj meritoran zaključak izreče.

Upravni odbor, ako opravednoj molbi mjesta dade ili preinačenjem uzkratne odluke priziv pravodobno podnešenim izjavi, može i glede merituma prizvanu stvar odmah preizpitanju podvrgnuti.

Priziv, uloženi proti mjeri razpisa pod točkom 3. §-a 4. spomenutih porezah, prieči utjeranje poreza samo u toliko, u koliko se onaj dio poreza, sa kojim ovaj premašuje iznos za minulu godinu razpisanoga poreza, ima in suspenso držati do riešenja priziva.

U slučajevih, spomenutih pod točkami 4 – 13. §. 4-a može se priziv unutar posjeda uložiti.

§. **6.** U svemu, što se u smislu ovoga zakona i na temelju zakona izdati se imajućih naredabah odnosi na porezne poslove, spadajuće u djelokrug kr. porez. nadzornika, ovaj upravlja pozive, dotično naredbe neposredno:

a) na kotarske županijske sudce;

b) na vieća i porezne urede gradovah, imajućih pravo jurisdikcije;

c) na načelnike i por. urede gradovah s uredjenim viećem;

d) na poglavare i bilježnike velikih i malih općinah;

e) na kr. porezne urede.

§. **7.** Poslovni krug upravnoga odbora jurisdikcije u poreznih poslovih sliedeći je;

1. pazi na to, da kr. porezni nadzornik u §. 4. opisane svoje poslove u smislu zakonah i propisa obavlja;

2. čini odredbe u prvom stepenu u sliedećih:

a) naredjuje odpis neutjerivih poreznih dužnostih u slučajevih, spomenutih u §. 79.

Digitized by Google

b) izriče zaključkom u smislu §-a 81. uporavu odgovornosti proti organom, koji propustiše redovitu obavu utjerivanja poreza;

c) ustanovljuje novčanu globu i dužnost naknade štete proti kr. poreznomu nadzorniku u smislu §§-ah 85. i 92;

3. vrši pravo prizivne oblasti glede svih prizivah, koji su podnešeni:

a) proti mjeri po obćinskih organih razpisane zemljarine kućarine, tecivarine I. i II. razreda, obćega dohodarinskoga prireza i poreza na puške;

b) proti mjeri po kr. por. nadzorniku razpisane tecivarine IV. razreda, poreza na kamate glavnicah i na rente, te vojničke oprostne takse;

c) proti prvo stepenim odlukam, koje je kr. porezni nadzornik izrekao u slučajevih, spomenutih pod točkami 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12. i 13. §-a 4-a;

d) proti novčanim globam, koje županijski kotarski sudci (načelnic) nametnuše u smislu §§-ah 14., 37., 46. i 80.;

4. u slučajevih opotragah ovlašćen je upravni odbor:

a) izpitivati nastala pitanja u svakom obziru, saslušav kr. poreznoga nadzornika i opotražitelja porezovnika;

b) preslušati svjedoke ili ih po dotičnome sudu pod prisegom preslušati dati;

c) odrediti k razpravam vještake i pouzdunike, nego isti neimaju pravo glasa;

d) držati na licu mjesta očevid u smislu ustanove §. 2. zakonskoga članka LI: 1870. u slučajevih takovih, kada predmet opotrage sačinjava kućarina.

§. **8**. Proti prvostepnim i drugo stepenim zaključkom upravnoga odbora, moći je prizvati se stranom na financijalno upravno sudište, stranom na ministra financijah.

Moći je prizvati se i to:

1. na financijalno upravno sudište proti onim zaključkom, koji su izrečeni:

a) glede mjere razpisa poreza (točka 3. §-a 4. i točka 3. §-a 7-a);

b) glede oprostah od poreza (točka 4-a §-a 4.);

c) glede izpravljenja, odpisa i povratbe svote poreznih dužnostih (točka 7. §-a 4.);

d) glede popustah poreza (točka 7. §-a 4.);

Digitized by Google

e) glede postupka kod utjerivanja poreza (točka 8-ma §-a 4-a);

f) glede uporave novčanih globah proti porezovnikom (točka 9-a §-a 4-a);

g) glede uporave novčanih globah proti državnim, jurisdikcionalnim ili općinskim (gradskim) organom sbog troškovah i štetah, nepravedno prouzročenih sukromnim strankam prigodom popisivanja porezovnikah i poreznih predmetah, uknjiženja, držanja na vidiku, pobiranja, osieguravanja i utjerivanja porezah i pristojbah (11. i točka a) 13. §-a 4-a);

Upravno sudište može razpravljati samo prizive proti takovim globam, koje su općinskim organom a u korist stranke nametnute.

(F. U. S. 678. 1886. V. 708.)

h) glede ustanovljenja dužnosti naknade štete proti općinskim (gradskim) i poreznomu nadzorniku podredjenim državnim organom, kao što i proti osobi poreznoga nadzornika; naprotiv.

2. na ministra financijah proti onim zaključkom, koji su izrečeni:

a) glede odročbah plateža poreza (točka 6-a §-a 4.);

b) glede uporave novčanih globah proti občínskim (gradskim organom (točka 10-a §. 4-a);

c) glede ustanovljenja dužnosti naknade štete proti općinam (gradovom), (točka b) 12. §-a 4.);

d) glede odpisah poreznih dužnostih na naslovu neutjerivosti (točka a) 2. §-a 7);

e) glede uporave odgovornosti, opisane u §. 81. (točka b) 2. §-a 7-a).

Kr. por. nadzornik dužan je uložiti priziv proti zaključkom upravnoga odbora, ako se ovi postojećim zakonom ili propisom protive.

Ine interesovane stranke nemogu proti zaključkom upravnoga odbora, koji se sa odlukom prvostepene oblasti sudaraju, priziv uložiti onda, ako se ti zaključci na ustanovljenje mjere zemljarine, kućarine, tecivarine I, II., IV. razreda, poreza na kamate glavnicah, vojničke oprostne takse, občega dohodarinskoga prireza i poreza na puške, ili na ustanovljenje popusta poreza odnose.

Iznimci imade mjesta, dakle proti zaključku upravnoga odbora, koj se sa odlukom prvostepene oblasti sudara, može se i u poslovih, napomenutih u gornjoj točki, uložiti dalnji priziv:

a) u onih slučajevih, kada su u postupku odbora povriedjeni propisi zakona;

Digitized by Google

b) u onih slučajevih, kada se riešiti ima pitanje, dali koje berivo ili pribod sačinjava ili nesačinjava predmet tecivarine IV. razreda dotično poreza na kamate glavnicah ili obćega dohodarinskoga prireza.

Ako tko neprizivlje proti mjeri poreza, već u obće proti tomu, što je oporezovan a neima podpadati porezu — u takovom slučaju ima mjesta prizivu i proti dvim jednako glasećim odlukam.

(N. pr. N. N. fin. stražar prizivlje, jer mu je supruga, kao član obitelji operezovana tecivarinom I. razreda, dočim je po smislu §. 36. svezka XX. sbirke o službi za fin. stražu prosta od poreza; ma upravno povjerenstvo i potvrdilo odluku nadzornikovu: ima mjesta daljnjemu prizivu, jer on ne prigovara mjeri, već u obće poreznoj obvezanosti.)

(F. U. S. 1594. 1886. V. 698.)

Proti porezu na rente može se prizvati, ma i dvie jednake odluke donešene bile.

(F. U. S. 850. 1885. V. 333-)

Ako upravno povjerenstvo bud točno ne izvidi sve nuždne podatke, već površno bez takovih odluku izrekne, bud pako nekonštatira pravo stanje stvari itd. može se stranka prizvati i proti dvim jednako glasećim odlukam, te će postupak biti uništen.

(F. U. S. 5924. 1884. i 5419. 1885. V. 293. i 404.)

Ako upravno povjerenstvo potvrdi odluku nadzornika, glasom koje je konštatovan učin dohod. prekršaja proti ustanovam zakona o porezu na lov i na puške, nu snizi globu: ove odluke smatraju se jednako glasećimi.

(F. U. S. 355. 1886. V. 683.)

Priziv neima redovito odgodne moći. Jedino u onih slučajevih, kada su u postupku odbora povriedjeni propisi zakona, mogu se prizivi uz valjano osjeguranje podnieti unutar posjeda. U ovih slučajevih prizivna oblast, ako vidi da je navedena formalna povrieda dokazana, nemože u samoj stvari odluku izreći, nego je dužna prizvanu odluku ukinuti i narediti, da se stvar ponovo razpravi.

Priziv u slučajevih spomenutih pod točkom 1. kao što i pod slovi a), b), c) i d) točke 2. treba za 14 danah, računajuć od uručenja zaključka upravnoga odbora, a u slučaju, spomenutom pod slovom c) točke 2. treba za 3 dana, računajuć od toga uručenja podnieti kod upravnoga odbora.

Za prosudu toga, je li rok za podnešenje održan ili nije, mjerodavne su ustanove §-a 5.

Unutar roka prispjeli priziv dužan je upravni odbor obložiti sa svojimi razpravnimi spisi i presidialnim putem podastrti ga za 8 danah nadležnoj prizivnoj oblasti, naprotiv zakašnjeno podnešeni priziv dužan je prosto odbiti.

Po kr. poreznomu nadzorniku (zamjeniku), kao zastupniku drž. erara prizvana odluka ima se držati in suspenso do prispietka odluke prizivne oblasti.

Digitized by Google

§. **9**. Po državnih financijalnih organih kod providbe poreznih poslovah napram drž. eraru ili napram sukromnim strankam počinjeni i pod pojam karnostnoga prekršaja padajući učini ili propuštaji, imaju se prema mjeri upisivosti kazniti karnostnim putem.

Karnostne kazne jesu sliedeće:

a) pismeni ukor;

b) globa;

c) uzkrata postepenoga promaknuća;

d) premještenje kazne radi;

Uzkrata postepenoga promaknuća može glasiti ili na opredieljeno ili neopredieljeno vrieme i u potonjem slučaju važi sve donle, dokle dotičnog činovnika ministar financijah nerieši toga ograničenja.

Premještenje kazne radi može biti:

a) u jednakom svojstvu u drugo sjedište sa istom ili sa manjom plaćom;

b) na drugo službeno mjesto sa istom ili sa manjom plaćom.

Karnostni prekršaji, što ih počine občinski (gradski) organi i poglavari (načelnici gradovah sa uredjenim viećem), kotarski činovnici, napokon članovi upravnoga odbora: kazniju se u smislu zakonskih članakah V., VI. i VII: 1876.

§. **10**. O karnostnih prekršajih, što ih kr. porezni nadzornik, k' njegovomu pomoćnomu osoblju spadajući državni organi i stalno namješteni državni porezni ovrhovoditelji počine oko obavljanja povjerenih im poslovah, sudi u prvoj molbi karnostno povjerenstvo upravnoga odbora, a u drugoj molbi ministar financijah.

Glede karnostnoga postupka mjerodavne su naredbe zakonskih članakah VI i VII: 1876. stom nadopunitbom, da karnostnomu postupku predhodeću iztragu:

a) proti kr. poreznomu nadzorniku naredjuje upravn. odbor uslied svojega zaključka ili na zahtievanje ministra financijah;

b) proti državnim organom, spadajućim k pomoćnomu osoblju kr. poreznoga nadzornika i proti stalno namještenim državnim poreznim ovrhovoditeljem naredjuje kr. porezni nadzornik ili upravni odbor ili ministar financijah.

Iztragu u slučaju pod a) provesti će odborski član, kojega će upravni odbor naznačiti, a u slučaju pod b) provesti će kr. porezni nadzornik ili njegov zamjenik.

Digitized by Google

Ako u poslovni krug poreznoga nadzornika spada više jurisdikcijah, tada će radi karnostnoga postupka nuždnu iztragu narediti upravni odbor one jurisdikcije, na području koje počinjen je karnostnomu postupku podpadajući učin ili propuštaj. Nu provedba karnostnomu postupku predhodeće iztrage i izrečenje prvostepene karnostne osude nadleži karnostnomu povjerenstvu upravnoga odbora one jurisdikcije, na području koje imade kr. porezni nadzornik svoje sjedište.

Kod onih viečanja karnostnoga povjerenstva upravnoga odbora, kad se razpravljaju karnostni prekršaji, koji k pomoćnomu osoblju poreznoga nadzornika spadajuće državne organe ili stalno namještene državne porezne ovrhovoditelje obterećuju, kr. porezni nadzornik posluje kano izvjestitelj za te stvari, nu pravo glasovanja samo onda imade, ako je podjedno i član toga karnostnoga povjerenstva. (§. 52. z. čl. VI: 1876.)

Proti svakoj onoj odluci upravnoga odbora, kojom naredi ili uzkrati iztragu, — proti svakoj onoj odluci istoga odbora, kojom uslied obavljene iztrage dalji karnostni postupak naredi ili ga mimoidje, kao napokon proti samoj izrečenoj karnostnoj osudi imade mjesta prizivu na ministra financijah, koji će u stvari drugostepeno i konačno suditi.

Prizivom se može poslužiti makar koja od interesovanih stranakah.

Proti poreznomu nadzorniku, proti pomoćnomu osoblju poreznoga nadzornika ili proti stalno namještenim ovrhoviteljem izrečeni karnostni zaključak nemože se strankam uručiti za 15 danah računajuć od kada je izrečen. Za to vrieme, ako ministar financijah uzželi, dužan je predsjednik upravnoga odbora na taj karnostni zaključak odnoseće se poslovne spise podastrti ministru financijah na preizpitanje.

Pošto činovničkomu osoblju kr. poreznih uredah pripadajući državni organi padaju u karnostnom pogledu pod oblast kr. financ. ravnateljstvah, to o karnostnih prekršajih, koje isti i oko providbe poreznih poslovah budu počinili, sudit će u prvoj molbi karnostno povjerenstvo financijalnoga ravnateljstva, a u drugoj molbi ministar financijah. Proti činovnikom poreznih uredah, zbog karnostnih prekršajah, koje ovi u poreznih poslovih budu počinili, financijalno ravnateljstvo će karnostnomu postupku predhodeću iztragu narediti ili na temelju svojega zaključka ili na zahtjevanje bud kr. poreznoga nadzornika, bud upravnoga odbora, bud pako ministra financijah, te će dužno biti po karnostnomu povjerenstvu izrečenu osudu

Digitized by Google

zajedno sa njezimi razlozi poslati kr. poreznomu nadzorniku, koj se proti njoj može na ministra financijah prizvati.

DIO II.

O razpisivanju, uknjiženju, držanju na vidiku uplaćivanju i popustu izravnih porezah.

Poglavje I.

Razpisivanje.

A. Razpisivajući organi.

§. **11.** Na razpisivanje izravnih porezah pozvani su organi občina, kr. por. nadzornici i porez razpisivajuća povjerenstva, i to:

1. zemljarinu, kućarinu, tecivarinu I. i II. razreda, obći dohodarinski prirez i porez na puške razpisuju občinski organi (gradski porezni ili računarski uredi, občinski bilježnici);

2. tecivarinu IV. razreda, porez na kamate glavnicah i na rente i vojničku oprostnu taksu razpisuju kr. porezni nadzornici;

Ove odmjere podjedno su i prvomolbena odluka. (Vidi V. 186. kod §. 14. z. čl. XXVII: 1880. o vojnoj oprostnoj taksi).

(F. U. S. 2462. 1884. V. 186.)

3. tecivarinu III. razreda, rudarski porez, porez na poduzeća i družtva, koja moraju javno polagati račune, razpisuju porez razpisivajuća povjerenstva, i to počam od god. 1884:

a) kućarinu i tecivarinu III. razreda, valjanošću na tri godine;

Decisija br. VIII.

U onih slučajevih, kada je porezu podvrženi posao ili zanimanje prestalo još tečajem godine pred ustanovljenim u §. 11. točka 3. a) z. članka

Digitized by Google

XLIV: 1883. trogodišnjim cyclusom, — imade se tecivarina III. razreda ustanoviti obzirom na tu okolnost samo za ono vrieme, dok je postojao odnosni koristonosni posao ili zanimanje.

(Vidi sbirku decisija na kraju ovoga djela.)

Odredba ove točke odnosi se samo na poslove, koji neprekidno odbacuju dohodak: daklem na redovite tečajne poslove i zanimanja. S toga:

Kup šume, odnosno šumske radnje, nadalje građnje i poduzeća ad hoc — na kratko vrieme — ako se dovrše u jednoj godini i porez bude odmjeren prema kupovini ili zaslužbenoj svoti u stanovitom postotku: nemogu se na tri godine oporezovati, nego od dotičnog posla jedanput za svagda.

(F. U. S. 6641. 1886. V. 729.)

Porez od zakupa ima se na tri godine odmjeriti, ma stranka i dokazala, da će zakup prije prestati.

(F. U. S. 5701. 1884. V. 265.)

Ako se tecivarina odmjeri od kojeg poduzeća (šumske radnje itd.) jedanput za svagda, a ne na tri godine, te odmjera ta postane pravomoćnom, ne može se isti porez i u ostalih dvijuh godinah tražiti.

(To valja za onakova upitna poduzeća, koja više godina traju doduše, ali se porez n. pr. na temelju kupovnine odmjeri od izračunanog dohodka za sve godine.)

(F. U S. 3293: 1886. V. 696.)

b) ostale vrsti izravnih porezah valjanošću na jednu godinu. —

Br. 38954.

Okružnica

svim kr. poreznim nadzornikom, i kr. poreznim uredom starog provincijala.

Vis. kr. ug. ministarstvo financijah blagoizvolilo je odpisom svojim od 21. srpnja t. g. br. 41751. sliedeću odredbu izdati:

U smislu točke 3. a) §-a 11. zak. čl. XLIV. 1883. imade se kućarina i tecivarina III. razreda počaměši od god. 1884. sa valjanošću od trijuh godina odmjerivati, a u smislu točke 1. aa) bb) i 2. a) i b) §. 12. istoga zakonskoga članka imadu se u slučaju promjena, nastalih kod ovih vrsti poreza u ovom trogodišnjem razpisnom razdobju obavljati naknadna propisivanja ili odpisivanja za preostali dio ovoga trogodišnjega razpisnoga razdobja.

Pošto pako koli u občinskih glavnih poreznih knjiga, toli u očevidniku, vodjenom glede neposrednih porezovnika kod kr. poreznih ureda, povrh dogodičnog zaostatka od prošle godine ili preplate uvjek samo jedan — i to propis od tekuće godine figurira: stavljeno je pitanje glede toga, na kakav način da se provadjaju naknadna propisivanja i odpisivanja nuždnimi postala usljed promjena, nastalih tečajem trogodišnjega razpisnoga razdobja?

Digitized by Google

U občinskoj kao i u glavnoj knjizi poreznoga ureda može se uvjek samo jednogodišnja dužnost propisati, iz čega sljedi, da u ovih glavnih knjiga naprama državnomu, takodjer samo na jednu godinu glasećemu proračunu nemože osim jednogodišnjeg rukovanja, inih podataka sadržano biti.

Nemože biti dvojbe, da je držanje u očevidnosti promjena tečajem trogodišnjeg razpisnog razdobja nastalih i za preostalo još vrieme valjanih neobhodno potriebno.

Ova se očevidnost može bez smetanja računovodnoga reda obaviti samo u razpisnih registrih.

Kr. porezni nadzornik ubilježiti će nastale promjene u stupcu za opazke registra kućarine odnosno tecivarine, a o tom će uz izdanje na samo jednogodišnji t. j. na porez tekuće godine odnosećeg se popisa naknadnog propisa ili odpisa ubavjestiti dotični porezni ured, a u svoje doba takodjer porezno i dohodarstveno računovodstvo, putem ovdašnjeg rač. odsjeka, slavonski nadzornici putem računar. odsjeka u Osieku.

Uslied ovih promjena podpadaju u dotičnih registrih razpisane svote, kao i konačne svote takodjer promjeni, čega radi promjena nastaje, da se za preostalu drugu, dogodice treću godinu trogodišnjeg razpisnog razdobja na temelju izpravljenih registra predhodeće godine u pogledu kućarine i tecivarine III. razreda sastave novi registri pa da se na temelju istih naredi propisivanje polag občina, podjedno da se polag istih sastavljeni glavni svotnik u svrhu obavljenja sumarnog propisa podnese putem ovdašnjega odnosno osiečkoga rač. odsjeka por. i dohodarstvenom računovodstvu ministarstva financija. Razumjeva se po sebi, da obzirom na spomenute promjene i dogodice razpisati imajući se obći dohodarinski prirez trpi promjenu.

U slučaju, ako u kojoj občini kod kućarine tečajem godine promjene neima, nije od potrebe da se za buduću godinu sastavi novi razpisni upisnik, nego se registar od prošle godine imade obrediti i za sliedeću godinu.

Radi lagljega sastavljenja registra za razpisivanje kućarine za II. i III. godinu razpisnoga razdobja opazuje se:

da se ovi registri imadu sastaviti pomoćju očevidnika o promjena kućarine, koji se u smislu u broju 6. Penzügyi Közlöny-a od god. 1884. sagržane okružnice broj 8178. 1884. razposlane sa ovdašnjom naredbom od 1. ožujka t. g. br. 9864. voditi imade, pa da se u istih kod nepromjenjeno ostalih stavaka samo stupci, namienjeni u prvoj godini trogodišnjeg razdobja razpisanoj najamnoj i razrednoj kućarini imadu izpunjavati, upisivanje pako broja dielova za stanovanje polag pojedinih razreda, i za odmjerivanje najamne kućarine služećih podataka u dotične stupce imade se kao suvišno izpustiti.

Izpunjenje tih stupaca nuždno je samo glede takovih kuća, kod kojih je u prošloj godini nastala promjena, ili kod kojih je prestao oprost od kućarine.

U pogledu sastavljenja upisnika za tecivarinu III. razreda za 2. i 3. godinu razpisnoga razdobja opažuju se sliedeća:

Promjene, koje u prvoj godini razpisnoga razdobja u pogledu izmjere tecivarine III. razreda nastaju uslied priziva, imadu se od slučaja do slučaja na samom odmjernom spisu i u stupcu opazke razpisnoga registra iztaknuti. Biti će dakle dužnost kr. poreznog nadzornika razpisne registre od občinskih načelnika zaiskati, i u ove registre spomenute promjene od slučaja do slučaja ubilježiti, i to tako, da se zaključak opotražnoga povjerenstva označuje brojem II. a zaključak financijalnog upravnog sudišta brojem III.

Digitized by Google

Ako je na primjer u godini 1884. po djelujućem porez razpisuiućem povjerenstvu ustanovljena tecivarina III. razreda kojega porezovnika na 100 forinti po opotražnom povjerenstvu na 80 for. a po financijalnom upravnom sudištu usljed priziva zastupnika erara na 120 for. ustanovljena, to će se u rubrici „opazka“ razpisnoga registra za godinu 1885. ove promjene na sliedeći način imati iztaknuti:

II. 80 forintih;

III. 120 forintih;

Ako se u prvoj godini razpisnoga razdobja tecivarina III. razreda usljed prestanka poreznog predmeta posve ili dielom odpisuje, to se okolnos ova imade koli na odmjernom spisu, tolí u stupcu „opazka“ razpisnoga registra zabilježiti.

Za II. i III. godinu razpisnoga razdobja imadu se za svaku pojedinu občinu — uzimajuć u obzir sada spomenute zabilježbe polag ovdje priklopljenog obrazca sastaviti novi razpisni registri, te u istih valja, kod onih stavka, kod kojih je izvorno razpisana tecivarina III. razreda trpila promjenu, primjereno izpraviti i obći dohodarinski prirez.

U sada priobćenom obrazcu izostavljeni su u dosadanjem obrazcu primljeni stupci tecivarine I. i II. razreda, iz čega sliedi, da će se tecivarina I. i II. razreda, počamši od godine 1885. bez iznimke za sve porezovnike propisati imati u posebnih razpisnih registrih za ove dvie vrsti poreza.

Novi obrazci registra mogu nadzornici kod ovdašnje kr. državne glavne blagajne odnosno kr. spremišta duhana u Osieku naručiti, te će se tiskanje istih odrediti, čim jedan primjerak amo prispije.

U §. 15. z. čl. XXIX. 1875. izrečeno je, da se tecivarina III. razreda na temelju po porezovnicih podnieti imajućih se valovnica imade razpisati, koji paragraf zakona zakonskim člankom XLIV. od godine 1883. promjenu trpio nije, pa tako sliedi po sebi, da se u trogodišnjem razpisnom razdobju nastali, tecivarini III. razreda podpadajući poslovi, podružnice i koristonosna zanimanja od dana, kojega su nastala, na temelju po porezovniku kod občinskog (gradskog) poglavarstva uručenog i po ovom kr. poreznom nadzorniku dostaviti imajućeg se valovanja oporezovati imadu, promjene dakle imadu se od slučaja do slučaja, odnosno od godine do godine po občinskom (gradskom) poglavarstvu kraljevskom poreznom nadzorniku prijaviti.

Nakon obavljenoga razpisanja na tri godine propisati imajuće se tecivarine III. razreda nastali, i uslied u broju 9. Pénzügip Közlönya od god. 1878. proglašene okružnice broj 13813—1878. razposlane sa ovdašnjom naredbem od god. 1878. br. 14463., po kr. poreznom nadzorniku privremeno propisani porez imati će se po razpisujućem odnosno opotražnom povjerenstvu za rudarski porez i za porez na javno polaganje računa obvezanih poduzeća djelujućem, poslovnoj godini sliedeće godine razpravljati.

Rudarski porez i porez na javno polaganje računa obvezanih poduzeća i družtva imade se na temelju podnešenih valovnica po u svakoj godini sastajućem se povjerenstvu za odmjerenje poreza odnosno po opotražnom povjerenstvu, kao dosada uvjek samo na vrieme od jedne godine razpisivati.

Akoprem točka 1. a) §. 12. zak. čl. XLIV. 1883. naredjuje, da se kućarini podpadajući porezovnici i predmeti svake treće godine imadu popisati, to se ipak u točki 1. f) istoga paragrafa zakona nalaže, da se tečajem trogodišnjeg razpisnog razdobja nastale promiene kod občinskg (gradskog) za razpisivanje kućarine pozvanog organa imadu prijaviti, i to u roku od 14 dana, sliedećih iza nastale promjene, — iz česa po sebi sljedi, da su u svrhu odredjenja poreznih promjenah občinska (gradska) poglavarstva dužna promjene ove kr. poreznom nadzorniku prijaviti, odnosno glede istih godimice popis predložiti.

Digitized by Google

Glede očevidnosti i računanja vojničke oprostne takse imade se u porabu uzeti posebna glavna knjiga, glede koje je poraba okružnicom broj 69749. proglašenom u broju 44. Penzügyi Közlönya god. 1880. dozvoljena nu glede manjih općina, u koliko imade samo njekoliko obvezanika vojno-oprostne takse, dozvoljuje se, da se vojna taksa u poreznoj glavnoj knjizi razlučeno od poreza uvesti i oznakom „vojnički oprost" — označiti imade, — nu neima primjetbe niti proti tomu, da se vojnička oprostna taksa crvenom tintom iztakne.

Kr. porezni nadzornici imaju prema ovoj odredbi občinska (gradska) poglavarstva valjano uputiti.

Za točnu provedbu ove naredbe ostaju kr. porezni nadzornici osobno odgovorni.

Kralj. financij. ravnateljstvo.

U Zagrebu 17. listopada 1884.

Br. 60497.

Okružnica

u predmetu zametnuća na god. 1887. odnosno na godine 1887.—1889. odnosećega se razpisivanja izravnih poreza. (Svim kolikim jurisdikcionalnim upravnim odborom i kr. poreznim nadzornikom izim budapeštanskoga glavnogradskoga upravnoga odbora i kr. poreznoga nadzornika) (br. 60497. 1886.)

Za da se odmjerivanje izravnih poreza za god. 1887. odnosno za god. 1887.—1889. temeljem služeće predradnje i razprave glede ovih bezodvlačno započmu, dotično gdje su već započete, energično i neprekidno nastave i brzo provedu uz odredjenje kod sgotovljenja radnje strogo obdržavati imajućih se rokova i uz utanačenje dolnje radne osnove — odredjujem sliedeće:

I.

A) Poslovi porezovnika.

1. Uslied ustanove §§ 11. i 12. z. čl. XLIV. 1883., slovećega o rukovanju izravnih poreza, izmiće za razdobje od 1884.—1886. obavljeno razpisivanje kućarine koncem t. g. to godinom 1887. počimlje novo razpisno razdobje, uslied čega nastaje glede občina (gradova) dužnost popisivanja kućarini podvrženih porezovnika i predmeta uz nadzor kr. poreznih nadzornika i županijskih kot. sudaca (gradonačelnika); — a glede vlastnika, — i u najam danih kuća ondje, gdje se plaća obća najamnina kućarina, dužnost valovanja dohodka od kućnoga najma.

Valovanje dohodka od kućnoga najma ima se dakle podnieti o svakoj zgradi, podpadajućoj ovoj vrsti poreza i u smislu točke a) §-a 12. z. čl.

Digitized by Google

XLIV. 1883. ima se valovati onaj dohodak, što ga je dotični vlastnik zgrade faktično vukao u godini prediduć oj prvoj godini razpisnoga razdobja za godine 1887.—1889., iliti u tekućoj godini 1886., ili što bi ga vukao iza prazno stojavše zgrade, da ista prazna nije stojala.

Predmetem valovanja jest ukupni brutto-dohodak; vlastnik ne može od istoga ništa odbiti, jer se zakoniti odbitak obavlja ureda radi po organih koji razpisivanje obavljaju.

Tiskanice, služeće za valovanje najamnoga dohodka, mogu se bezplatno dobiti kod občinskoga poglavarstva (gradskoga poreznoga ureda) i imadu se iste, pošto su pojedini stupci primjereno zakonom i propisom točno i sdušno izpunjeni, isto tamo uručiti.

Za podnešenje ovih valovanja odredjujem vrieme izmedju 15—30 stu dena t. g. 1886.

2. Pošto odmjerenje tecivarine III. razreda, obavljeno za razdobje od god. 1884.—1886. takodjer koncem t. g. 1886. gubi svoju kriepost, to i glede ove vrsti poreza počimlje godinom 1887. novo razpisno razdobje.

Tecivarina ovoga razreda razpisuje se u smislu §-a 15. z. čl. XXIX. 1875. na temelju trogodišnjega prosieka čistoga dobitka od zaslužbe ili posla, ili ako posao ili poslovanje nebi još od toliko godina postajalo, na temelju prosjeka na vrieme postojanja odpadajućega čistoga dobitka od zaslužbe ili posla; usljed toga su dužni u ovaj razred spadajući porezovnici u smislu točke c) §-a 12. z. čl. XLIV. 1883. valovati onaj čisti dobitak, koji je postignut tečajem trijuh godina, prediduć ih prvoj godini razpisnoga razdobja od 1887.—1889., iliti postignut u godinah 1884., 1885. i 1886., odnosno u koliko dotični porezu podvrženi posao ili poslovanje nebi još toliko vremena postojalo: od vremena postojanja.

Tiskanice za ove valovnice mogu se bezplatno dobiti kod občinskoga poreznoga ureda i imadu se iste, pošto su propisani stupci točno i sdušno izpunjeni, isto tamo uručiti.

Za podnešenje ovih valovnica, kao i za valovanje dohodka, podpadajućega u smislu §. 11. z. čl. XLIV. 1883. na jednu godinu odmjeriti imaući se tecivarini IV. razreda, porezu na kamate od glavnica i na rente, rudarskomu porezu (u d elovih bivše krajine poreze ove zastupajućoj dohodarini) ustanovljujem rok do 15 siečnja 1887.

3. Do 31. siečnja 1887. imadu se valovati posjede zemalja i kuća obterećujući, te skupa sa kamati uknjiženi dugovni zajmovi i kamati istih. Glede onakovih zajmova, koje je dotični porezovnik dobio od novčanih zavoda, bavećih se vjeresijskim poslom, imade se u stupcu valovnice za opazke iztaknuti ona svota, koja iza izvorno uzajmljene i tečajem stanovitih godina odplatiti imajuće se glavične svote polag u obveznici ustanovljenoga kamatnjaka odpada kao kamat na jednu godinu.

Dotične valovne tiskanice mogu se na gore označenih mjestih bezplatno dobiti, i imadu se, izpunjene točnošću, odgovarajućom faktičnim okolnostim, u rečenom roku tim sigurnije uručiti, što će se nakon izmaka ovoga roka i naročito do 15 veljače stigavše valovnice polag naredbe od 8. svibnja 1886. br. 81090., izdane u broju 18. P. K., već samo putem priziva u onom slučaju u obzir uzeti, ako se vjerodostojno dokaže, da je zakašnjenje neuklonivom zapriekom prouzročeno; poslie 15. veljače uručene valovnice pako neće se pod nikakovim uvjetom u obzir uzeti. (Vidi na str. 244. br. 81090. 1886.)

4. U mjesecu veljači 1887. dužni su u točki 3. §. 13. z. čl. XXVII. 1880. spomenuti obranbeni obvezanici, odnosno na platež vojno-oprostne takse obvezani, kojih obveza plateža vojničke oprostne takse u smislu §. 2. još traje, kod onoga občinskoga poglavarstva (gradskoga poreznoga ureda), gdje stalno obitavaju, na u tu svrhu služećih i bezplatno dobivenih tiskanicah:

a) svoj gradjanski stalež,
b) svoj stan,

Digitized by Google

c) naziv onoga stavnoga kotara, gdje su sbog kojega od onih u §-u 1. nabrojenih uzroka od službe u vojsci (bojnom pomorstvu) ili domobranstvu odpušteni;

d) onu godinu, od koje se ima oprost računati — prijaviti;

e) svotu prediduće godine istim, dotično onoj glavi obitelji, k obitelji koje spadaju, u predidućoj godini 1886. na mjestu stalnoga boravišta, do-u inih občinah odmjerenih izravnih državnih poreza vjerogodice i dostojno izkazati; osim toga

f) oni obranbeni, odnosno taksovni obvezanici, kojih vojničku oprostnu taksu u smislu §. 11. istoga zakona plaća glava obitelji: ime i porez prediduće (1886.) godine glave obitelji;

g) oni obranbeni, odnosno taksovni obvezanici, kojih vojničku oprostnu taksu u smislu §-a 11. istoga zakona plaćaju poslodavatelji: ime i stan poslodavatelja prijaviti.

Zanemarenje podnešenja ovih podataka povlači u smislu §. 20. pozvanoga zakona za sobom novčanu globu od trostrukoga do četverostrukoga iznosa odmjeriti imajuće se vojničke oprostne takse. Ako je za vrieme, koje je izteklo izmedju podnešenja prijave i dana dospielosti takse (dan 1. listopada godine) nastala promjena u osobi poslodavca, dužan je taksovni obvezanik promjenu ovu u smislu točke c) §-a 4. zakon. čl. IX. god. 1883. takodjer prijaviti ondje, gdje je prvu prijavu podnio.

Onim taksovnim obvezanikom, koji izvan stalnoga boravišta drugdje oporezovani nisu, dopušta se, da došav osobno k občinskomu poglavarstvu (gradskomu poreznomu uredu), ondje valovanje svoje u pero kazivati mogu.

5. U vremenu od 15.—31. ožujka 1887. imadu se valovati dohodci, spadajući pod porez na javno polaganje računah obvezanih poduzeća i družtva.

6. Sa vjeresijskim poslom baveći se i u smislu štatuta njihovih na primanje novčanih uložaka ovlašćeni novčani zavodi, nadalje štedionice i svi oni zavodi, s kojimi je štedionički posao skopčan, dužni su u smislu zak. čl. VII. 1883. svotu kamatnoga prihoda kod njih smještenih glavnica, i to:

a) svotu izplaćenih kamata sa zadnjim danom mjeseca ožujka, lipnja rujna i prosinca,

b) svotu uglavničenih kamata polgodištno zadnjega dana mjeseca siečnja i srpnja kr. poreznomu uredu izkazati, i na ove kamate odpadajući porez istodobno tamo uplatiti.

7. U mjesecu lipnju 1887. imadu se uručiti:

a) prijava za lov prikladnih pušaka kod onog občinskog poglavarstva ili gradskog poreznog ureda, gdje na plaćanje poreza od puške obvezani drži stalni stan;

b) prijave glede lovnih karata kod u pogledu stalnoga stana porezovnika (odnosno jamca) nadležnoga žup. kot. sudca (u gradovih kod gradonačelnika) u Hrvatskoj i Slavoniji kod predstojnika upravne oblasti I. molbe, u smislu §. 14. odnosno 31. z. čl. XXIII. 1883. slovećem o porezu na puške i o porezu na lov.

B) Poslovi kr. poreznih nadzornika.

1. U prvoj polovici mjeseca studena 1886.

a) zametnu popis porezovnika i poreznih predmeta (§. 14. zak. čl. XLIV. 1883.)

b) upućuju občinske (gradske) organe, zvane na razpisivanje kućarine, da na valovanje kućnoga najma odnoseće se tiskanice uručuju.

Digitized by Google

2. U mjesecu prosincu 1886. kontroluju tečaj po občinskih (gradskih) organih obaviti imajućih se radnja.

3. U mjesecu siečnju 1887.:

a) razpisuju sumarno zemljarinu i uspjeh sumarnoga odmjerenja iztaknujući izkaz dostavljaju do 5. siečnja občinskim gradskim organom;

b) preizpituju i providiv ih zaporkom obistinbe, stave na javni ugled po občinskih (gradskih) organih sastavljene razpisne registre o tecivarini I. i II. razreda i o kućarini (§. 16. z. čl. XLIV. 1883.) Kod preizpitanja registra o razpisivanju najamne kućarine obraćaju osobitu pozornost na to: da li su vlastnici iznajmljenih kuća valovnice svoje predali? i proti onim, koji su to zanemarili, upotriebe §. 101. zakon. članka XLIV. od god. 1883.

c) pošto vrieme dielovanja za godine 1884—1886. ustrojenih porez razpisujućih povjerenstva izmine, stavljaju predlog na ministarstvo financijah, da se za godine 1887.—1889. slična povjerenstva ustroje, i podjedno zamole županijskoga podžupana (u gradovih sa pravom jurisdikcije: gradonačelnika), da imenuju dva redovita i dva zamjenika člana (§. 19. z. čl. XLIV. 1883.

U mjesecu veljači 1887.

a) stavljaju glede povjerenstvenom razpravljanju podpadajuće tecivarine III. razreda i rudarskoga poreza, predloge ob izračunanju poreza i dadu predloge ove sadržavajuće upisnike izložiti na javni ugled.

Kod sastavljanja predloga glede tecivarine III. razreda nalažu se kr. poreznim nadzornikom osobito još sliedeća:

aa) da se na odmjernom spisu (valovnici) neizpusti takodjer izračunanje i iztaknuće toga, koliko iznaša polag ustanova §. 19. i osobito točaka 5. a) b) c) i d) istoga, kao i §-a 21. o tecivarini slovećega zak. čl. XXIX. 1875. izračunati imajući se minimalni porezni temelj dotičnoga porezovnika, i kod porez razpisujućih povjerenstva fungirajući izvjestitelj osobito se upozoruje na to, da ustanovljenje razp povjerenstva u smislu §. 18. pozvanoga zakona ne može biti manje, nego li je minimalni temelj.

bb) dužni su iz razpisnih registra kućarine svote, koje pojedini tecivarini III. razreda podpadajući plaćaju u ime najma za stan i radnju, i svotu razredne kućarine pravovremeno izpisati i na spise za odmjerenje tecivarine III. razreda (na predlog odmjerenja poreza sadržavajuću valovnicu) zabilježiti, za da se gore pod aa) iztaknuta svrha sigurno postigne;

b) razpisuju tecivarinu IV. razreda i porez na kamate od glavnica i na rente, i izlažu na javni uvid upisnike ob ovih porezih, kao i ob općem dohodarinskom prirezu, odmjerenom iza ovih poreza (§. 18. zak. čl. XLIV. god. 1883.)

Kod razpisivanja poreza na kamate od glavnica i na rente još se sliedeća nalažu osobito kr. por. nadzornikom.

aa) da se u očevidniku, dotično u matičnoj knjizi vodjenoj polag okružnice od 26. rujna 1884. br. 36151. (br. 36. P. K. od god. 1884:) od vremena zadnjega razpisa nastale promjene još prije početka razpisivanja točno provedu i matična knjiga valjano nadopuni, da se tim izbjegne tomu, da bi se kamati jedne te iste glavnice oporezovali dva puta, ili izpod poreza izpustili;

bb) u svrhu valjanoga i pravednoga oporezovanja predmet zemljarine nesačinjavajućih i tako pod porez na rente spadajućih stvarnih prava, imadu se ondje, gdje se ta prava putem davanja u zakup ukorištuju, dotični zakupni ugovori dobro unapred zahtievati, i to ne može na nikakov način izostati naprama pravnim osobam.

cc) u takovih slučajevih, kada je sa stvarnimi pravi i sgrada skupa u zakup dana, valja se obazrieti na to, da u zakup dana zgrada, izpod na-

Digitized by Google

jamne kućarine neizostane; s druge se strane pako ima na zgradu odpadajuća zakupnina odbiti od temelja za odmjerenje poreza na rente;

dd) valjana se poreznost obratiti ima na okružnicu od 30. kolovoza 1882. br. 41784. (br. 37. P. K. 1882.), izdanu u predmetu oprosta onoga dohodka gradovah kao moralnih tjela od poreza, što ga vuku iz taracovine i iz prava pobiranja pijacovine, te se ima prosti od poreza i porezu podvrženi dohodak gradovah još prije razpisanja točno izračunati i ustanoviti;

c) razpisuju u razvojačenih dielovih krajine kućarinu, mlinski porez, trgovački, obrtnički porez ter zaštitarinu i dohodarinu.*)

5. U mjesecu ožujku 1887. započmu dielovanje porez razpisujućih povjerenstva.

9. U mjesecu travnju 1887.

a) sastavljaju na temelju valovanja, što ga o dohodcih njihovih uručuju na javno polaganje računa obvezana poduzeća i družtva, za razpisivanje poreza služeće predloge, i dadu izložiti na javni ugled dotične porezne upisnike;

b) razpisuju vojno-oprostnu taksu, i po njih zaporkom odobrenja providjene razpisne upisnike dadu izložiti na javni ugled;

c) u prvoj polovici ovoga mjeseca preizpituju i providjuju sa zaporkom odobrenja, ter vraćaju občinskim (gradskim) organom na izloženje na javni ugled razpisne upisnike, odnoseće se na obći dohodarinski prirez iza posjeda zemalja i kuća.

7. U mjesecu svibnju 1887. razpisne upisnike o povjerenstveno uglavljenih vrstih poreza izdavaju občinskim poglavarom sa pozivom, da upisnike ove obzirom na obći dohodarinski prirez, razpisan u istih iznova izlažu kroz 8 dana na javni ugled, i da nakon izmaka ovoga roka porezne stavke upišu u poreznu glavnu knjigu.

8. U mjesecu srpnju 1887. preizpituju upisnike o razpisivanju poreza na puške i dostavljaju iste občinskim (gradskim) organom, da ih kroz 8 dana izlažu na javni ugled.

9. A kr. porezni nadzornik dužan je prigodom dostavljanja upisnika o razpisivanju poreza občinam na temelj i razpise pojedinih vrstih poreza odnoseće se, na tiskanici pod slovom A) izdanom naredbom od 11. rujna god. 1882. pod br. 47981. (br. 39. P. K. 1882), polag občina detaljirano sastaviti imajuće se svotnike najkašnje za 8 dana sliedećih iza dovršenja razpisa, kr. poreznim uredom dostaviti uz nalog, koji se na svotni popis ima napisati, da isti u ovih svotnicih sadržane porezne svote u vlastitoj likvidacijonalnoj knjizi propisno propiše i potvrdiv na svotnicih, da je propisanje obavljeno, iste od slučaja do slučaja u roku od 10 dana podnese poreznom i dohodarstvenom računovodstvu u svrhu propisivanja. (Naredba ministarstva financija od 17. prosinca 1884. br. 48493., P. K. br. 48.)

Podjedno imadu se kr. porezni uredi i na to uputiti, da u svotnicih sadržane svote u platežne arke občina u smislu postojećih propisa točno uvedu.

C) Poslovi občinskih (gradskih) organa.

1. U mjesecu studenu 1886. obavljaju popisivanje poreznih obvezanika i poreznih predmeta (razumjevajuć amo i kuće); dostavljaju valovnice o kućnoj najamnini, ter nakon izpunjenja tih sabiraju ih.

2. u mjesecu prosincu 1886.:

a) razpisuju individualno tecivarinu I. i II. razreda;

b) razpisuju razrednu kućarinu.

3. U mjesecu siečnju 1887.:

*) Vidi z. čl. XXXVII. 1886.

Digitized by Google

a) razpisuju do 25. siečnja individualno zemljarinu;

b) sabiraju i pripošiljaju kr. poreznom nadzorniku valovanja, odnoseća se na povjerenstvenom razpravljanju podpadajuću tecivarinu III. razreda i na rudarski porez, kao i na porez na kamate od glavnica i na rente, ter valovanja, odnoseća se na tecivarinu IV. razreda, i ne manje u dielovih razvojačene krajine na dohodarinu odnoseća se valovanja;

*) Vidi z. čl. XXXVII. 1886.

c) pošto su upisnici o razpisavanju poreza na javni ugled izloženi, upisuju po njih odmjerenu tecivarinu I. i II. razreda i kućarinu u občinsku glavnu poreznu knjigu;

d) sabiraju valovanja o kamatih od dugova, što kod odmjerivanja občeg dohodarinskog prireza u obzir dolaze, i iztiču dan prispjeća.

4. U mjesecu veljači 1887.:

a) primaju u pero kazivana i sabiraju uručena valovanja na platež vojno-oprostne takse obvezanih;

b) stavljaju na javni ugled upisnike, sadržavajuće po kr. poreznom nadzorniku o tecivarini III. razreda i o rudarskom porezu sastavljene predloge izračunanja poreza;

c) isto tako stavljaju na javni ugled razpisne upisnike, što ih je porezni nadzornik sastavio o tecivarini IV. razreda i o porezu na kamate od glavnica i na rente, kao i občem dohodarinskom prirezu, odmjerenom iza ovih poreza;

d) ubilježe tecivarinu IV. razreda, porez na kamate od glavnica i na rente, kao i u razvojačenih dielovih krajine kućarinu, mlinski porez, trgovački obrtnički porez, zaštitarinu i dohodarinu u občinske glavne porezne knjige.*)

5. U mjesecu ožujku 1887.:

a) sabiraju i predadu kralj. poreznom nadzorniku na porez na javno polaganje računa obvezanih poduzeća i družtva odnoseća se valovanja;

b) sastavljaju na vojno-oprostnu taksu odnoseći se popisni upisnik, izpunjavajuć sve one rubrike istoga, koje su potrebne za to, da kr. porezni nadzornik na temelju u istih sadržanih podataka uzmogne vojničku oprostnu taksu odmjeriti; i tako sastavljeni popisni upisnik dostavljaju kralj. poreznom nadzorniku, priključiv mu priobćene im očevidnike i izkaze o promjenah, kao i valovanja taksi podvrženih osoba;

c) razpisuju iza posjeda zemalja i kuća odpadajući obći dohodarinski prirez i na to odnoseći se upisnik dostavljajn kr. poreznom nadzorniku skupa sa valovnicami, podnešenimi o kamatih dugova, obterećujućih kućni i zemljištni posjed, i providjenimi točno sa vremenom prispjeća.

6. U mjesecu travnju 1887.:

a) predadu kr. poreznom nadzorniku na porez na javno polaganje računa obvezanih poduzeća i družtva odnoseća se valovanja, u koliko bi takova u mjesecu travnju prispjela;

b) izlažu na javni ugled po kr. por. nadzorniku sastavljene i predloge ob izračunanju poreza na javno polaganje računa obvezanih poduzeća i družtva sadržavajuće upisnike;

c) u drugoj poloviei mjeseca izlažu na javni ugled po kr. poreznom nadzorniku odobreni upisnik o razpisivanju vojno-oprostne takse; nakon obnarodovanja propisuju vojno-oprostnu taksu u glavnoj knjizi i u knjižicah pojedinih taksovnih obvezanika;

d) u drugoj polovici ovoga mjeseca izlažu na javni ugled po poreznom nadzorniku odobrene upisnike ob občem dohodarinskom prirezu, odmjerenom iza zemljištnoga i kućnoga posjeda, i upisuju porezne stavke u glavnu knjigu.

*) Vidi z. čl. XXXVII. 1886.

Digitized by Google

7. U mjesecu svibnju 1887.:

Nakon dovršenja razprava porez razpisujućeg povjerenstva izlažu na povjerenstveno utanačene porezne stavke odnoseće se upisnike, obzirom na u njih odmjereni obći dohodarinski prirez, iznova 8 dana na javni ugled, i nakon izmaka ovoga roka upišu porezne stavke u poreznu glavnu knjigu. Ako se pako u pogledu jedne općine povjerenstveno utanačene i po kr. poreznom nadzorniku računarstveno preizpitane porezne stavke još prije mjeseca svibnja priobćuju, tada ima se upis takodjer već prije odmah obaviti (§. 28. z čl. XLIV. 1883.)

8. U mjesecu srpnju 1887.:

Razpisuju porez na puške i izlažu na javni ugled na porez na puške odnoseće se i zaporkom odobrenja kr. poreznoga nadzornika providjene razpisne upisnike, ter uručuju na porez na puške odnoseće se porezne arke (§. 18. z. čl. XXIII. 1883.)

Postupak glede upisivanja odmjerenih poreza u porezne knjižice porezovnika (izuzam vojno-oprostnu taksu, glede koje je gore učinjena odredba), uredjuju dole (u točki III. i IV.) sadržane ustanove.

D) Za podnešenje svotnika, što ih valja ob uspjehu odmjerenja u pojedinih vrstih poreza predložiti po kralj. poreznih nadzornicih poreznomu i dohodarstvenomu računovodstvu ministarstva financija, ustanovljujem za godinu 1887. sliedeće rokove:

1. do 10. siečnja godine, u pogledu zemljarine.

2. do 31. siečnja, glede tecivarine I. i II. razreda i kućarine;

3. do konca veljače, glede tecivarine IV. razreda i poreza na kamate od glavnica i na rente;

4. do 31. ožuj. glede kućarine, mlinskoga poreza, trgovačkoga i obrtničkoga poreza i zaštitarine, kao i glede dohodarine u dielovih razvojačene krajine;

5. do konca travnja, glede obćeg dohodarinskog prireza, odmjerenoga iza zemljištnoga i kućnog posjeda;

6. do 31. svibnja:

a) glede tecivarine III. razreda, rudarskoga poreza i poreza na javno polaganje računa obvezanih podužeća i družtva;

b) glede vojno-oprostne takse.

7. do konca kolovoza, glede poreza na puške.

U istih se rokovih imade o tom, da su svotnici predloženi ministarstvu financija posebno izviešće podnieti.

II.

Kr. porezni nadzornici učiniti će odredbe glede toga, da se svi oni, koji valovanja svoja u nazočnom naredbom iztaknutih i u svakoj obćini bezodvlačno razglasiti imajućih se rokovih nisu podnieli, na podnešenje valovanja, davši im rok od 8 dana, pozovu sa primjetbom, da će im se porez ureda radi ustanoviti u slučaju, ako ovaj noviji rok neobdrže. Obćinski (gradski) organi neka se upute na prijavu toga, kada je i na koji način ovaj na podnešenje valovanja odnoseći se oglas, odnosno iznovični poziv proglašen.

Nadalje neka svakom prilikom, kada razpisne upisnike (odnosno predloge izračunanja poreza) radi izloženja na javni ugled obćinskim (gradskim)

Digitized by Google

organom dostave, iste podjedno úpute na prijavljenje toga, od kojega su unapred proglašenoga dana i gdje su pojedini upisnici odnosno predlozi razpisivanja poreza na javni ugled izloženi bili, i da su pojedini porezovnici u oglasu, kojim se (bubnjem, pribojem o zid, izvješenjem na občinskoj kući itd.) na znanje daje, kojih će dana i gdje razpisni upisnici biti izloženi, podjedno upozoreni i na to, da mogu eventualne opotrage svoje proti odmjerenju, i to:

a) oni porezovnici, koji su sa poreznom vrsti, razpravljenom u dotičnom odmjernom upisniku, jur u prošloj godini bili oporezovani, u roku od 15 dana, sliedećih iza izloženja upisnika;

b) oni porezovnici pako, koji su sa porezom, ustanovljenim u razpisnom upisniku, u razpisnoj godini prvi put oporezovani, u roku od 15 dana, sliedećih iza upisa porezne dugovine njihove u porezni knjižici; u pogledu onih poreza, koji se u smislu zakona odmjeruju po obć. organih (zemljarina, tecivarina I. i II razreda, razredna kućarina, porez na puške, obći dohodarinski prirez) kod občinskoga poglavarstva (gradonačelnika), a glede onih poreza na odmjerenje kojih je kr. porezni nadzornik nadležan (tecivarina IV. razreda, porez na kamate od glavnica i na rente, i vojnooprostna taksa), kod ovoga podnieti, odnosno uručiti mogu.

U pogledu u prvostepeni dielokrug porez razpisujućih povjerenstva upućene tecivarine III. razreda, rudarskoga poreza i poreza na javno polaganje računa obvezanih poduzeća i družtva, imade se u izvješću občine (grada) na kr. poreznog nadzornika iztaknuti i to, da je u oglasu, kojim se (putem bubnja, priboja o zid, izvješenja na občinskoj kući itd.) na znanje daje, kojih će dana i gdje ove predloge izračunanja iztaknujući upisnici, izloženi biti, porez plaćajuće občinstvo upozoreno i na to, da ove predloge izračunanja svatko može ugledati i možebitne primjetbe svoje u pogledu poreznih predloga, tičućih se njega ili drugih, za vrieme izloženja predloga (8 dana) kod kr. por. nadzornika, kašnje pako kod porez razpisu jućeg povjerenstva podnieti.

Ako je na valovanje, na proglašenje razpisnih upisnika poreza i predloga odnoseći se oglas pismeno, ili tiskano, ili putem bubnja, nu polag pisanoga teksta obavljen, ima se jedan primjerak istoga izvješća priklopiti i po poreznom nadzorniku pomno pohraniti, dogodice kod možebitnih priziva upotriebiti.

Na temelju ovih izvješća ima se glede svake občine i u pogledu svake vrsti poreza u uredu kr. poreznog nadzornika voditi očevidnost u svrhu, da se ova važna grana rukovanja poreza može u pogledu svaka občine valjano kontrolirati, dogodice da kod priziva nuždni protudokazi pri ruci budu.

Na valovanja, kao što i na razpisne upisnike poreza i na porezne predloge odnosće se gore označene potvrde imadu se i na dotične razpisne upisnike (predloge) zabilježiti, i po občinskih organih, zvanih na odmjerenje poreza, odnosno po poglavarstvu podpisivati i pečatom providiti, i oni razpisni upisnici, koji sadržavaju po občinskih organih odmjerene poreze, kod občine; oni pako, koji sadržavaju po kr. poreznom nadzorniku i po porez razpisujućih povjerenstvih odmjerene poreze: kod kraljevskoga poreznoga nadzornika najpomnije sačuvati sve dotle, dok se škartiranje istih ne dozvoli.

III.

Polag sadržaja gornje točke jest onim porezovnikom, koji su sa porezom, odmjerenim po občinskih organih ili po kr. poreznom nadzornikn, u godini odmjerenja prvi put oporezovani, dozvoljeno u zakonu za podnešenje opotraga vrieme od 15 dana, računajuć od dana, sliedećega iza upisa porezne dugovine njihove u porezne knjižice.

Digitized by Google

Ako ovi porezovnici u prošloj godini još u obće nisu predolazili u redu občinskih porezovnika, ima im se porezna knjižica, i to glede porezovnika, plaćajućih porez svoj kod občine, po občinskih organih, a glede porezovnika, plaćajućih porez kod kr. poreznoga ureda, po kr. poreznom uredu, odmah prigodom ubilježenja dugovine i uz točno iztaknuće dana ovoga ubilježenja u na to opredieljenom stupcu porezne knjižice, ureda radi izdati i putem občinskog poglavarstva uz primku dostaviti.

Dostavu dokazujuća primka ima se — ako propisani porez spada medju one, koji se po občinskih organih odmjeruju, kod občine predbježno pomno čuvati i u slučaju možebitne opotrage, priklopiv ju opotrazi, kr. poreznom nadzorniku priposlati; ako pako propisani porez spada medju one, koje kr. porezni nadzornik odmjeruje, u tom se slučaju ima primka bez zatezanja kr. poreznom nadzorniku priposlati, koji će istu pomno čuvati, dogodice podnešenom prizivu priklopiti.

Ako je koj porezovnik, kojemu je njeka vrst poreza prvi put odmjerena, u prediućoj godini pako na naslovu drugoga poreza jur predolazi u redu občinskih porezovnika i uslied toga jur ima poreznu knjižicu, mjerodavna je glede nadopunjenja iste točke d) §-a 36. zakon. članka XLIV. god. 1883.

IV.

Izkusilo se je, da se odmjereni porez u občinsku glavnu poreznu knjigu ne upisuje odmah iza obavljenoga izloženja na osamdnevni javni ugled, i da se na neposredne porezovnike odnoseći se individualni izkazi takodjer zakašnjeno ter ponajviše onda pripošilju kr. poreznom uredu, kada je propis glede svih vrsti poreza dovršen, pa da se uslied toga i kod kr. poreznog ureda propisivanje glede neposrednih porezovnika može u pogledu njekih občinah obaviti tek veoma kasno; s toga se občinski načelnici imadu uputiti, da individualno propisivanje poreza u poreznoj glavnoj knjizi polag vrstih poreza, nakon obavljena izloženja dole stiglog upisnika na osamdnevni javni ugled, odmah obave, i na neposredne porezovnike odnoseći se individualni potanki izkaz s mjesta priobće kr. poreznom uredu, čim je individualno propisivanje u pogledu u jednom te istom poreznom upisniku sadržanoga poreza u občinskoj glavnoj poreznoj knjizi gotovo. Iznimka glede toga u obće se nedozvoljava.

U pogledu neposrednih porezovnika dužnost je kr. poreznog ureda u prispjelih individualnih izkazih iztaknute dugovine od slučaja do slučaja, čim takov izkaz od koje občine prispije, za 24 sata u glavnoj poreznoj knjizi propisati.

Upisivanje poreza u porezne knjižice ima se najpomnije prigodom svakoga plaćanja poreza od slučaja do slučaja obaviti glede svih onih vrsti poreza, koje su u glavnoj poreznoj knjizi jur propisane, i ima se dan upisanja u poreznoj knjižici u na to otvorenom stupcu takodjer točno upisati.

Odredba točke d) §-a 36. z. čl. XLIV. 1883. odnosi se na oglas, koji se ima izdati nakon podpunoga dovršenja propisivanja poreza; a uporabi globe od 1—5 for. radi zanemarenja predloženja porezne knjižice može takodjer samo proti onim porezovnikom mjesta biti, koji niti nakon izdanja podpuno dovršenje razpisivanja poreza obznanjujućega oglasa i nakon izmaka iznova ustanoviti imajućega se osamdnevnoga zabašnoga roka porezne svoje knjižice u smislu pozvanoga paragrafa zakona nisu predložili.

Kraljevski porezni nadzornik dužan je paziti na to i u očevidnosti držati to, da se porez polag gornjega najtočnije upiše koli u občinske, toli u knjige poreznoga ureda, kao što takodjer i u poreznu knjižicu porezovnika.

Digitized by Google

Obzirom na to, da razpisivanje i propisivanje poreza mora u smislu nazočne naredbe — izuzam porez na puške — do konca mjeseca svibnja dovršeno biti, za da se naprama porezovnikom nepruži prilika odgodjenju ubilježenja dugovine u porezne knjižice, to na svaki način zahtievam, da se u točki d) §-a 36. zak. čl. XLIV. 1883. spomenuti i dovršenje propisa poreza obznanjujući oglas najkašnje do 20. lipnja bezuvjetno u svakoj občini obnaroduje, i da se tim na put stane tomu, da se ubilježenje u porezne knjižice može odgoditi do 15. studena, i tim rok za priziv novih porezovnika bez nužde produži.

V.

Kr. porezne nadzornike, koji su u smislu zakona obvezani, da radnje odmjerivanja požuruju, da organe, koji te radnje obavljaju, kontroluju, dogodice nemarne činovnike na vršenje njihovih dužnosti sile: činim odgovornimi glede toga, da će se glede obavljenja ukupnih radnja razpisivanja u nazočnoj naredbi iztaknuti rokovi strogo obdržavati.

VI.

Iste ove odredbe služe mjerilom i jurisdikcijalnim upravnim odborom kod vršenja oko providjenja poreznih poslova pripadajućega im prava nadzora, nalažuć im istodobno dužnost, da s jedne strane kontroliraju kr. porezne nadzornike i občinske (gradske) organe kod vršenja njihovih agenda oko odmjerivanja izravnih poreza, s druge strane pako da na obrazložene predstavke kr. poreznih nadzornika hite ukloniti zaprieke proti brzomu i temeljitomu odmjerenju izravnih poreza.

VII.

Pošto se tiskanice nuždne za počimanje radnja odmjerivanja poreza, neprekidno šalju na dotična mjesta, to neće ni pomanjkanje tiskanica zapriečiti zametnuće predradnja; tuj dakle želim samo naglasiti onu važnost, koju na to polažem, da kr. porezni nadzornici smatraju za sada jednom od prvih, i to sa strogom osobnom odgovornošću skopčanom dužnošću pobrinuti se o tom, da se spomenute tiskanice porazdiele i dotičnikom dostave, i da se na taj način svakom u tom pogledu mogućem prigovoru na put stane.

VIII.

Svaki kr. porezni nadzornik neka ob onih odredbah, koje je na temelju nazočne naredbe moje u pogledu zametnuća odmjerivanje izravnoga poreza za godinu 1887., odnosno za god. 1887—1889. učinio, u sjednici mjeseca prosinca t. g. upravnomu odboru podnese izcrpivo izviešće a prepis toga izviešća neka meni podnese.

IX.

Od jurisdikcionalnih upravnih odbora očekujem podpunom sigurnošću, da će kr. porezne nadzornike i občinske (gradske) organe u vršenju njihovih poslova oko odmjerivanja izravnih poreza energično podupirati, te da će na obrazložene predloge poreznoga nadzornika odstraniti zaprieke brzoga i temeljitoga provadjanja radnja.

U Budapešti 23. listopada 1886.

Digitized by Google

§. **12.** Temeljem razpisivanju na tri godine valjanih izravno-poreznih stavakah služe:

a) kod najamne kućarine, prihod od kućnoga najma, koj je za onu godinu, koja prvoj godini trogodišnjega razpisnoga razdobja predhodi, ustanovljen u smislu §§-ah 3., 4. i 18. z. čl. XXII: 1868. kao što i §-a 2-a z. čl. LI: 1870., te §. 2. z. čl. VI: 1873. t. j. onaj prihod od najma, koj je posjednik kuće u spomenutoj godini od iznajmljene kuće ili od iznajmljenog stanbenog diela faktično brao, — ili bi ga od prazno stojavše kuće, dotično od prazno stojavšeg stanbenog diela brao bio — da prazno nestojahu;

Padanje i prirast najamnine tečajem trogodišnjpga cyclusa ne daje naslova za odpis ili popust poreza. U obće neima mjesta odpisu ni tecivarine ni kućarine na naslovu umanjenja prihoda.

(F. U. S. 858. 1885. V. 336.)

(F. U. S. 8576. 1885. V. 464.)

Kućarina ne može se tečajem cyclusa ni onda sniziti, ako se je posjednik promienio i dohodak pao.

(F. U. S. 2462. 1884. V. 186.)

b) kod razredne kućarine: razredba, koja je za onu godinu, koja prvoj godini trogodišnjega razpisanoga razdobja predhodi, ustanovljena u smislu §§-ah 8. i 9. z. čl. XXII: 1868. i §. 5. z. čl. XXIII: 1875.;

c) kod tecivarine III. razreda: poprečnost uspjeha zaslužbe. ili posla, koj uspjeh je u onih trijuh godinah, koje prvoj godini trogodišujega razpisnoga razdobja predhode, postignut i ustanovljen u smislu §. 15. z. čl. XXIX: 1875.

Decisija br. XI.

U onih slučajevih, kada se porez, u smislu zakona, imade odmjeriti na temelju prosjeka čistoga dobitka predidućih godinah: — na razpisivanje poreza zakonom pozvani organi mogu prigodom odmjere poreza za tekuću godinu iznovičnoj razsudbi podvrći temeljem toga čistoga dobitka služeće one činbenike (faktore) t. j. na svaku pojedinu od predidućih godinah odpadajuće one svote dobitka, koje su za minulu godinu jur pravovaljano ustanovljene.

(Vidi sbirku decisija na koncu ovoga djela.)

— Kao činbenik trogodišnjega prosjeka ne ima se uzeti prošlogodišnji porezni temelj, već prošlo godišnji čisti dobitak.

(Kod uporave prosjeka mnogo se grieši. Neka stoga za bolje razjašnjenje služi jedan primjer:

N. N. trgovac oporezovan je godine 1882., koje je posao otvorio, od . . . . . 100 for.= porez 10 for.

Godine 1883. konštatovan je čist dobitak od - - - - 500 for.
K tomu čist dobitak, oporezovan prošle god. - - - - 100 for.

Prosjek 600 : 2=300 for.

Digitized by Google

Godine 1884. konštatira se čist dobitak od 800 for.

Za ovu godinu ima se u prosjek uzeti prošlogodišnji dobitak od 500 for., a ne porezni temelj od 300 for, jer je potonja svota samo rezultat dvogodišnjega prosjeka.

Zakon odredjuje: da se porez ustanovljuje na temelju trogodišnjega prosjeka čistoga pobitka, a ne onih svota (poreznih temeljah) od kojih je porez faktično odmjeren.

(F. U. S. 5290, 1884. V. 197.)

Na temelju trogodišnjega prosjeka može se oporezovati samo onaj dohodak, koji potiče iz jednog te istog, jur prijašnjih godinah oporezovanog poreznog predmeta.

(F. U. S. 8127. 1884. V. 332. vidi i 228. nižje dole.)

Trogodišnji prosjek ne može uporaviti, ako je glede poreznoga predmeta (posla) promjena nastala, 1) bud u osobi bud 2) u predmetu.

Dakle, ako se promjeni vlastnik, ili ako je tko n. pr. prošlih god. tjerao trgoviuu sa mješovitom robom, a sada novo otvorio i pekariju, ne može se glede pekarije uporaviti trogodišnji prosjek, odnosno u combinaciju uvući poslovni prihod, koji se odnosi lih na mješovitu trgovinu.

(F. U. S. 3186. 1884. V. 228.)

Ako je porezovnik svoj dohodak jur prijašnjih godinah bez prigovora valovao, i valovanje njegovo prihvaćeno za temelj oporezovanja, ima se be zuvjetno rabiti trogodišnji prosjek.

(N. pr. odvjetnik N. N. valovao je za g. 1883. prihod od 1000 for. te je od tog i oporezovan.

Za g. 1884. sam valuje 5000 for.

Niekoja povjerenstva misle, da se ne treba u ovakovom slučaju uporaviti dvogodišnji prosjek, jer stranka sama priznaje za g. 1884. dohodak od 5000 for. dakle bi se od faktično priznanog dohodka imala oporezovati; koje ali mnienje skroz je pogriešno.)

(F. U. S. 6336. 1884. V. 281.)

Samo kod onih tvrdkah može se trogodišnji prosjek rabiti, koje su na temelju poslovnih njihovih knjigah oporezovane.

(F. U. S. 2165. 1884. V. 167.)

Trogodišnji prosjek može se rabiti samo onda, ako stranka svoj dohodak vjerno valuje, ili valjano vodjene poslovne knjige doprinese.

(F. U. S. 2855. 1884. V. 131.)

Ako posao ili zanimanje ovisi o godišnjem prirodu koje plodine, ima se porez ipak na tri godine ustanoviti, akoprem bi mogao nastupiti i eventualitet, da ploda, daklem i prihoda nebude (n. pr. pko tko iznajmljuje svoj kazan za pečenje rakije g. 1886. biti će za g. 1887. 1889. oporezovau akoprem može nastupiti slučaj, da usljed nerodice u kojoj godini ne bude imao prihoda.

(F. U. S, 2898. 1884. V. 133.)

Najveće protupravilnosti bivaju kod uporave trogodišnjeg prosjeka Osobito kod oporezivanjah na temelju §. 18. i 19. zak. čl. XXIX 1875. po minimalnih stavkah vrlo često mimoilaze povjerenstva trogodišnji prosjek posvema.

S toga je odredilo ministarsvo financijah, da se i u potonjih slučajevih ima rabiti trogodišnji prosjek, pošto niti zakon, niti koj poseban propis iznimke u tom pogledu ne pravi.

(O. m. f. od g. 1885. br. 6835. (P. K. br. 10 od g. 1885.)

(Vidi §. 19. z. čl. XXIX: 1885. na strani 196. ove sbirke.)

Digitized by Google

Kod ustanovljivanja mjere kućarine i tecivarine III. razreda treba sliedeća pred očima držati:

1. u pogledu kućarine:

a) kućarini podpadajući porezovnici i predmeti poreza popisuju se svake treće godine i to u onoj godini, koja prvoj godini trogodišnjega razpisnoga razdobja predhodi;

b) ako tečajem trogodišnjega razpisnoga razdobja izpražnjenja stanovah nastanu, u tom slučaju imade mjesta odpisu najamne kućarine u smislu §. 26. z. čl. XXII. 1863 nu samo do iznosa, koj na vrieme neupotrebljenja odpada od onoga poreza, koj je iza neupotrebljenom ostale kuće ili za neupotrebljenim ostaloga stanbenoga diela na čitavo razpisno razdobje razpisan;

c) u mjestih, koja nepodpadaju občoj najamnoj kućarini:

aa) ona kuća ili onaj stanbeni diel, glede kojega je najamna kućarina na naslovu izpražnjenja stana u smislu prediduće točke b) odpisana, ima se za trajanja odpisa, to jest donde, dokle se opet u najam neizda, oporezovati razrednom kućarinom polag §§. 8. i 9. z. čl. XXII: 1868. kao i polag narodbe § 5. z. čl. XXIII: 1875.

bb) ona kuća ili onaj stanbeni diel, koj je u godini, koja prvoj godini trogodišnjega razpisnoga razdobja predhodi, podpadao pod razrednu kućarinu, — i na trajanje razpisnog razdobja bio je obzirom na to razrednom kućarinom oporezovan, ako je za trajanja razpisnoga razdobja u najam dat, ima se na vrieme, koje se od dana iznajmljenja do konca razpisnoga razdobja protež', oporezovati najamnom kućarinom uz to, što će se odgovarajuća razredna kućarina odpisati, dočim se po sebi razumjeva, da će se u onom slučaju, ako se u tom vremenu možda izpražnjenje stana dogodi, imati opet polag točke b) najamna kućarina odpisati, — i na mjesto toga razredba kućarina propisati;

d) privremeno od poreza oproštene onakove kuće, glede kojih pogodnost od poreza prestaje tečajem trogodišnjega razpisnoga razdobja, imadu se oporezovati na ono vrieme, koje se počam od dana, sliedećega iza dana prestanka oprosta od poreza, proteže do konca razpisnoga razdobja. U ovom slučaju sačinjavati će temelj kućarine prihod od najma ili razredba, što no će se za godinu prestanka u smislu ustanovah ovoga §-a ustanoviti;

e) ako je koja kuća tečajem trogodišnjega razpisnoga razdobja uslied posvemašnjega razgradjenja uništena i kroz to

Digitized by Google

prestade biti predmetom poreza, tada će se odpisati onaj dio na tu kuću udarenoga poreza, koj bi počam od dana prestanka poreznoga predmeta do konca razpisnoga razdobja jošte pripadao:

f) posjednik kuće, koji okolnosti ustanovljujuće to, da je stan prestao biti prazan (točka b), da je vrst kućarine promienjena (točka bb) c), ili da je porezna dužnost započela, neprijavi na razpisivanje kućarine pozvanomu občinskomu, gradskomu organu za 14 danah, sliedećih iza nastupa promjene, počinit će dohodarstveni narušaj, na koj se imade §. 100 uporaviti;

2. u pogledu tecivarine III. razreda:

a) poslovi, podružni poslovi i koristonosna poslovanja, što će tečajem trogodišnjega razpisnoga razdobja postati, i u smislu točke III-e §. 2. z. čl. XXIX: 1875. podpadaju pod tecivarinu III-a razreda, podvrgnut će se porezu počam od dana njihova postanka još na ostalo vrieme razpisanoga razdobja;

b) ako porezu podvrgnuti poslovi, podružni poslovi ili koristonosna poslovanja prestanu prije nego trogodišnje razdobje mine, odpisati će se onaj dio nanj udarenoga poreza, koj bi počam od dana prestanka posla, podružnoga posla ili poslovanja pripadao jošte na zaostalo vrieme trogodišnjega razpisnoga razdobja.

Kako se imadu provadjati naknadni propisi, novi propisi ili odpisi u slučaju promjenah tečajem trogodišnjega cyclusa kod kućarine i tecivarine III. razreda — Vidi O. m. f. fin. od 21. srpnja 1884. br. 41751. (P. k. kr. 27.) koja i odredjuje, kako ima voditi točna evidencija kod nadzornika, (vidi tu okružnicu poslie §. 11.)

— Ako porezni predmet (posao) prestane usljed toga, što je porezovnik postao nesposobnim za rad i kasnije umro: može udovica ili nasljednica ma kada moliti za odpis poreza t. j. odnosna molba nije vezana na rok. (Vidi i odnosne decisije br. 25 i 28, i okruž. min. financ. br. 73911. 1884, kod §. 4. jer se gornje načelo potonjoj protivi.)

(F. U. S. 6853. 1886. V. 732.)

Ako zakup tečajem trogodišnjeg cyclusa prestane, nu isti zakupnik od drugog vlastnika isti predmet uzme u zakup, smatra se, da je novi zakupni posao nastao, te se na molbu zakupnika ima od propisanog mu poreza za još ostalo vrieme trogodišnjeg cyclusa odpadajući dio odpisati, a od novog zakupa nov porez odmjeriti.

(F. U. S. 190. 1885. V. 666.)

Ako je porez protupopisno samo na 1 (prvu) godinu trogodišnjega cyclusa odmjeren i ako je odmjera pravomoćnom postala, u tom slučaju, bez nove odmjere, ne može se isti porez propisati i za ostale dvie godine.

(F. U. S. 6915. 1885. V. 643.)

Ako je trgovačko družtvo (tvrdka) oporezovano i jedan član izstupi tečajem cyclusa, ima se nova odmjera obaviti, jer je nastala promjena u osobi.

(F. U. S. 9126. 1885. V. 660.)

Digitized by Google

Ako članovi tvrdke (trg. društva) zajednicu ukinu, ima se porez za još ostalo vrieme cyclusa brisati i onda, ako isti članovi, ali pod drugom tvrdkom isti posao nastave.

Po sebi se razumieva, da se nova tvrdka ima oporezovati.

(F. U. S. 10712. 1886. V. 671.)

Trgovca sa plodinami — ako je od te trgovine jur (pravomoćno) oporezovan, nemože se tečajem cyclusa od novog (ma kako velikog) poduzeća odpreme plodina iznovice posebno oporezovati.

(N. pr. N. N. trgovac sa plodinami oporezovan je (pravomoćno) od tog posla na tri godine, za svaku sa 390 frtih poreza.

Tečajem druge godine ali sklopi ugovor sa vojnim erarom glede nabave hrane za 200.000 frt. Ovo doduše nerazmjerno veliko poduzeće može samo kod buduće odmjere doći u obzir — u prosjeku dohodka — ali posebno ga oporezovati od tog poduzeća nije u zakonu osnovano.)

(F. U. S. 10539. 1885. V. 677).

§, **13.** Temeljem razpisivanju na jednu godinu valjanih izravno-poreznih stavaka služe:

a) kod zemljarine: na temelju katastralnoga čistoga dohodka, koj se zadnjega dana godine prije porezne godine pokazuje, po kr. por. nadzorniku izradjeni sumarni izkaz toga poreza i očevidnost, vodjena o promjenah u zemljištnom posjedu;

b) kod tecivarine I-a i II-a razreda, i kod poreza na puške: podatci popisa porezovnikah i predmetah poreza;

c) kod općega dohodarinskoga prireza: dohodak, iznadjen u smislu §§-ah 3. i 4. z. čl. XLVII. god. 1875;

d) kod tecivarine IV. razreda: valovanja porezovnikah i uredovnim putem nabavljeni podatci (§. 35. zak. čl. XXIX.: 1875.):

e) kod poreza na kamate glavnica i na rente: ukupni dohodak od glavničkih kamatah i od rente, što ga je porezovnik ma gdje brao u godini prije porezne godine i što no je pomoćju valovanjah ili ureda radi nabavljenih podatakah ustanovljen u stalnom obitališu porezovnika (§. 3. z. članka XXII: 1875.):

f) kod poreza na poduzeća i zadruge, koje moraju javno polagati račune: prosjek trogodišnjeg poslovnog uspjeha prije porezne godine (§§-i 3. i 4. z. čl. XXIV. 1875, §. 1. zak. čl. LX: 1880.);

g) kod rudarskoga poreza: prosjek trogodišnjeg poslovnog uspieha prije porezne godine (§. 5. zak. čl. XXVII: 1875.)

h) kod vojničko oprostne takse: ureda radi nabavljeni podatci i valovanja taksovnih obvezanika (§§. 10. i 13. zak. čl. XXVII: 1880.

§. **14.** Popisivanje porezovnikah i predmetah poreza, kao i sabiranje valovanjah obavljuju općine (gradovi) po svojih

Digitized by Google

organih od strane ministra financijah ustanovljenim načinom, pod nadzorom kr. poreznoga nadzornika i županijskih sudacah (načelnikah), dogodice uz sudjelovanje po kr. poreznomu nadzorniku izaslanoga financijalnoga činovnika.

Županijski sudci (načelnici) ili kr porezni nadzornici, il na licu mjesta pridošli njihovi zamjenici, dužni su ureda radi kontrolirati tečaj radnjah poreznoga popisivanja; ako u njem nadju pogrješakah, čine odmah odredbe, da se postojeće zaprieke uklone; pak ako se ove radnje popisivanja; u roku, po ministru financijah ustanovljenu, nezametnu ili se nesvrše, u slučaju dokazane nemarnosti, obsudjuju nemarne občinske (gradske) organe na globu, koja toliko koliko put može dosizati od 5 for. do 25 for. sa prizivom na upravni odbor, dogodice namjestit će o trošku stranke, koja je kriva ili u zadnjem redu obćine (grada) mjesto osobah, koj popis obavljaju, druge prikladne osobe.

Novčana globa ima se za 15 danah računajuć od dana, sliedećega iza uručenja obsudne odluke i to:

a) po organih malih i velikih občinah u županijsku blagajnu;

b) po organih gradovah s provom jurisdikcije i s uredjenim viećem u gradsku blagajnu uplatiti.

U slučaju propusta platežnoga roka imaju se globe na način izravnih porezah ovršnim putem utjerati.

Uplaćene novčane globe imaju se u slučaju pod a) jednom trećinom u korist županijske ubožke zaklade, jednom trećinom u korist županijske zaklade za njegu bolnih i jednom trećinom u korist mirovinske zaklade za občinske i kružne bilježnike, a u slučaju pod b) imaju se u korist gradske kućne blagajne zaračunati.

Ako bi kontrolu vršeći županijski sudac (načelnik), porezni nadzornik ili zamjenik poreznoga nadzornika tomu ušao u trag, da su u popisne radnje neistiniti podatci uzeti, ili da su iz njih porezovnici ili porezu podvrženi predmeti izostavljeni, te da je ovaj propust počinjen u namjeri, da se državni erar prikrati il da se pojedini porezovnici oštete, dužan je dotični županijski sudac (načelnik) ili porezovni nadzornik ili njegov zamjenik taj propust zapisnički ustanoviti i zapisnik obzirom na odredbe kaznenoga zakonika (z. čl. V. 1875.) — — priposlati nadležnomu kr. kaznenomu sudbenomu stolu rad dalnjeg postupka.

Kr. sudbeni stol dužan je izrečenu konačnu riešitbu u svakom slučaju saobćiti nadležnoj upravnoj oblasti.

Digitized by Google

§. **15.** Valovnice treba predati kod občinskoga poglavarstva (gradskoga načelnika) u roku, iztaknutom po ministru financijah.

Občinsko poglavarstvo (gradski načelnik) predati će odmah, čim mine iztaknuti za podnašanje rok, od prispielih valovnicah one, koje se odnose na vrste poreza, spomenute u točki 1. §. 11. občinskim organom (občinskim bilježnikom, poreznim uredom), koji no razpisivanje tih vrstah poreza obavljaju, a one pako, koje se odnose na vrste poreza, spomenute u točkah 2. i 3. §. 11. poslati će kr. poreznomu nadzorniku.

Oni, koji nepodnesu svoje valovnice u roku ustanovljenu po ministru financijah, biti će, iztaknuv im za podnešenje valovnica rok od 8 danah, pozvani stom primjetbom, da će im se porez ureda radi ustanoviti, ako taj novi rok obdržali nebi. —

Posjednik, — upravitelj — ili nadzornik kuće, koj valovanja o kućnoj najamnini neda, ili uredovno označene manjke u manjkavom obliku podnešene valovnice nenadopuni u zabašnom roku od 8 danah, koji će mu razpisivajući organi iztaknuti, dužan je nositi troškove očevida na licu mjesta, koji će se radi nadopunjenja manjakah narediti.

Ako stranka valovnice u obće nije predala — neimade mjesta molbi za opravdanje.

(F. U. S. 3265. 1886)

Ako se kod občine, gdje je valovnica predana, opazi nered oko manipulacije sa valovnicami, ima se ta okolnost kod eventualnog zakašnjenja u obzir uzeti. (Jer naime nije izključena mogućnost, da je stranka valovnicu ipak pravodobno predala, ali ju je bilježnik kasnije praesentirao.)

(F. U. S. 8331. 1885.)

Kako se imadu pozvati na valovanje oni, koji imadu porezu na kamate i rente podvrženog dohodka — vidi O. m. f. 29408. 1885. P. K. broj 37. kod §. 7. z. čl. XXII: 1875. o porezu na kamate i rente.

Od osobite je važnosti, da se ova ustanova zakona strogo provede.

Stoga su dužne občine prigodom izvješenja registara o razpisanju poreza (§. 15.) one porezovnike, koji nisu valovnice doprinieli, uz rok od 8 danah pozvati na doprinešenje istih.

Predsjednici razpisujućih povjerenstvah neka paze, da ova okolnost i u povjerenstvenom zapisniku bude iztaknuta.

O. m. f. 26. veljače 1885, br. 4876. (P. k. br. 9. od g. 1885.)

§. **16.** Razpisni registri, što su ih občinski bilježnici (gradski porezni uredi) napravili na temelju popisnih registrah i valovnicah i dogodice nakon saslušanja osobah, koje popisuju i koje valovnice predavaju, izložit će se, sa odredbenom zaporkom kr. poreznoga nadzornika providjeni, na javni uvid kroz osam danah na občinskoj (gradskoj) kući, a pore-

Digitized by Google

zovnici će se u občini običajnim načinom ili oglasom upozoriti, da možebitne svoje opotrage, i to:

a) oni porezovnici, koji su u dotičnom razpismom registru razpravljenom poreznom vrstom jur u minuloj godini oporezovani bili, mogu za 15 danah, sliedećih iza izloženja registra;

b) oni porezovnici, koji se u razpisnom registru ustanovljenim porezom u godini razpisanja prvi put oporezuju, mogu za 15 danah sliedećih iza dana, kada im je porezna dužnost u poreznu knjižicu upisana, podnesti kod poglavarstva občine (kod načelnika grada.)

Podnešene opotrage valja priposlati kr. poreznomu nadzorniku, koj će ih imat u najbližnjoj sjednici predložiti upr. odboru kao prizivnoj oblasti.

(Točka 1. §-a 29.)

1. Ovaj rok računa se od dana, sliedećega iza zadnjeg dana 8-dnevnoga roka za izvješenje registrah.

2. Ako se ne može dokazati, da su občinski (gradski) organi upitne obredjene registre izvjesili na javni uvid, u tom slučaju nije prizivni rok stranke — prema gori rečenom, još minuo.

(Ovako se ima daklem shvatiti upitna ustanova. N. pr. ako su registri izvješeni. 10. ožujka, to prizivni 15-dnevni rok računa od inclusive 19-og istoga mjeseca, jer je posve naravno, da si stranka i zadnji osmi dan može registar pogledati, ali zato prizivni rok ne može za 8 dana kraći biti, što nije odmah prvi dan registre pregledala.)

(F. U. S. 8963. 1886. V. 758.)

Nadzornik može i povisiti tecivarinu I. razredu, što ju občinski organi odmjere, jer občina nije forum, koji porez u prvom stepenu odmjeruje definitivno, jer čemu onda preizpitanje registrah po nadzorniku, ili bi nadzornik barem to pravo morao imati, da se prizove proti odmjeri po občini obavljenoj, a takove odredbe nesadržaje z. čl. XLIV. 1883.

(F. U. S. V. 767. 1886.)

Od velike je važnosti s toga točno konštatiranje dana, kada je propis u poreznu knjižicu ubilježen, i to radi prosudjenja, da li je obdržan prizivni rok.

Nadzornici imadu odrediti, odnosno paziti, da se glede svake vrsti poreza psebno ubilježi i dan upisa i to kao marginalna opazka.

Svaki propuštaj kazniti će se u smislu §. 37. ovoga zakona globom od 5 do 25 for. odnosno nadčinovnici por. uredah globom od 2 for. za svaki slučaj.

(O. m. f. 10. rnjna 1885. br. 55434. P. K. br. 34. od g. 1885.)

§. 17. Kr. porezni nadzornik izpitat će u smislu §. 15. stigle nanj valovnice, i može glede onih, o kojih pronadje, da nezadovoljavaju, saslušavši one, kojima su faktični odnošaji poznati, ter uporabivši druge na razpolaganju stojeće podatke, od porezovnikah, iztaknuv im zabašni rok, zahtievati razjaš-

Digitized by Google

njenje i nadopunitbu, a po izminuću toga roka u obće glede svakoga porezovnika, a navlastito glede onih, koji su propustili svoje valovnice ili zahtievana od njih razjašnjenja dati, izračunat će onu poreznu svotu, kojom misli, da se u smislu zakona i postojećih propisah imaju oporezovati.

Na koliko će prigodom toga poreznoga izračunanja kr. por. nadzornici ili njihovi zamjenici osobno obćiti sa porezovnici ili s drugimi, o kojih misle, da ih zapitati treba, dužni su to obćenje u onoj obćini, u kojoj dotični stanuju, nastavljati, a u svojem postupku kaniti se svakoga zadirkivanja i mješanja u obiteljske odnošaje, i iztraživanja svoja protegnuti samo na podatke i faktične odnošaje, potrebne za razpisivanje poreza. Imaju nadalje pravo zaiskati od obćinskih poglavarstvah (gradskih načelnikah) ustmena i pismena razjasnjenja, saslušati osobe, koje poznavaju odnošaje imetka i zasluzbe porezovnikah, nabaviti si potrebne podatke putem sudovah i drugih javnih uredah, ter si za razpisivanje poreza na poduzeća i družtva, koja moraju javno račune polagati, potrebna pomagala sabrati, takodjer i ugledav u poslovne knjige poduzeca ili družtva.

Sudovi i drugi javni uredi dužni su zamolbi kr. poreznoga nadzornika zadovôljiti za 14 danah, računajuć od kada u zamolbu primili.

Br. 8713.

Okružnica.

Kralj. ugarski ministar financijah upravio je u predmetu točnog i strogog uporavljenja zakonah i propisah odnosećih se na razpisivanje izravnih porezah, dne 19. veljače g. 1884. pod broj 8713. na sve kr. porezne nadzornike sliedeću naredbu:

Polag §. 11. z. čl. XLIV : 1883. valja tecivarinu III. razreda na dobu od tri godine odmjeriti, te se u interesu porezu podvrženog obćinstva i erara imade velika pozornost obratiti na to, da se ustanove amo odnosećih se zakona i naredaba kod ovoga odmjerivanja strogo, točno i savjestno uporave.

Pošto je iz povodom pojedinih slučajeva amo podnešenih odmjerenih spisa proizteklo, da se kod sastavljenja predloga za odmjerivanje poreza nisu uvjek u obzir uzele ustanove §-a 17. z. čl. XV. 1876. te je često koli predlog oporezovanja, toli odmjerivanje poreza bez svakog obližjeg obrazloženja učinjeno uporabom poreznih temelja predjašnjih godina, u takovih slučajećih pako, kada su sa strane porezovnika uručene valovnice vrhu porezu podvrženoga dohodka, da su iste jednostavno primljene temeljem oporezovanja, bezd a je kao n. pr. kod zakupnika predloženje zakupnih ugovora, kod stalnimi berivi namještenih predloženje dekreta ob imenovanju

Digitized by Google

ili ine dokaznice, kod trgovaca predloženje trogodišnje poslovne bilance o dobitku i gubitku zahtievano: to strogo obvezujem kr. porezne nadzornike, da prije svoje organe, kojim je povjereno sastavljanje predloga za odmjerivanje poreza, bezodvlačno provide sa primjerenim naputkom, te da djelatnost istih u tom pogledu takodjer i osobno kontrolira i naročito da pazi, da se u koliko se uručene valovnice nebi mogle dovoljnimi smatrati, sliedi postupak, opredielien u §. 17. z. čl. XLV. 1883. te da se u onih slučajevih, kada bi se odlukom, budi porez razpisivajućeg, bud opotražnog povjerenstva interesi erara povriedili, nepropusti zakonitim pravnim liekom poslužiti se.

Opazilo se je nadalje i to, da je uzprkos okružnicam od 11. travnja 1881, br. 2406 i 25. veljače 1882. br. 12161. bilo slučajeva, u kojih su pojedina povjerenstva pozivom na drugu alineju §. 18. z. čl. XXIX. 1875. tecivarinu III. razreda ustanovila na nižjih temeljih, negoli su u §. 19. i daljnih §§-ih istoga zakona ustanovljene minimalne stavke, to se upućuju porezni nadzornici, da djeluju onamo, da u drugoj alineji §. 18. zak. čl. XXIX. 1875 ona ustanova, po kojoj je samo opotražno povjerenstvo ovlašteno na temelju po porezovnicih podnešenih, podpunu autentičnost posjedujućih jasnih podataka i dokazala čist prihod ustanoviti i u manjoj od minimalnih stavakah mjeri.

S tog nit predlog na oporezovanje, niti odluka razpisujućeg povjerenstva nemože osnovana biti na temelju, nižjem od minimalnih stavaka.

§. **18.** * Registri, sačinjavajući predloge poreznoga izračunanja, koji se odnose na tecivarinu III. razreda, na rudarski porez i na porez poduzeća i zadrugah, koja moraju javno polagati račune, izložit će se na 8 u napred proglasit se imajućih danah u občinskoj (gradskoj) kući, da u nje svatko ugledati, ter u pogledu poreznih predlogah, njega ili drugoga se tičućih, uzmogne možebitne svoje primjetbe učiniti.

Te primjetbe mogu se u gornjem roku podastrieti kr. poreznom nadzorniku, kašnje razpisivajućemu povjerenstvu.

---

* Ne mogu dovoljno preporučiti porezovnikom dvie vrlo važne okolnosti.

1. Da valovnicu svakako podnesu;

2: Da si pogledaju kod občine izvješene registre, koji sadržavaju po por. nadzorniku sastavljene predloge oporezovanja.

3. Da dodju osobno pred povjerenstvo.

Občinski načelnici i bilježnici — dobrom i valjanom podukom, mogu u tom pogledu mnogo dobra učiniti.

Ako stranka misli, da je predlog nadzornikov nepravedan, neka po mogućnosti bud osobno intervenira, bud pako na nadzornika i odmierno povjerenstvo podnesak upravi, u kom valja ali ne samo pravo stanje stvari, i možebitnu stranputicu, kojom je eventualno krivo informirani nadzornik udario, valjano razjasniti, nego i dokazah doprinieti.

U obće vlada krive i štetne posliedice radjajuće načelo, da će oblast jednostavnim tvrdnjam vjerovati, odnosno da je oblast dužna sve podatke i nedvojbene dokaze sama pribaviti.

Oblast je sebi sakupila podatke, sastavila podlogu, ona je uvjerena da njen predlog odgovara faktičnomu stanju, daklem ne nalazi ni potrebe da dalje iztražuje.

Digitized by Google

O vrstih poreza, koje je kr. por. nadzornik u prvom stepenu razpisao, naime o tecivarini IV. razreda, o porezu na kamate glavnicah i na rente i o vojničkoj oprostnoj taksi glaseći razpisni registri, izložit će se nakon računarskoga obredjenja na 8 u napried proglasiti se imajućih danah u občinskoj (gradskoj) kući stim upozorenjem, da proti razpisanju poreza:

a) oni porezovnici: koji su u razpisnom registru razpravljanom poreznom vrstom jur u minuloj godini oporezovani bili, mogu za 15 danah, sliedećih iza izloženja registarah;

b) oni porezovnici, koji se u razpisnom registru ustanovljenim porezom u godini razpisivanja prvi put oporezuju, mogu za 15 danah sliedećih iza dana, kada jim je porezna dužnost u poreznu knjižicu upisana, prizvati se na upravni odbor. Prizive treba predati kod kr. por. nadzornika, koji je dužan iste, providiv ih sa razpisnimi spisi, podastrti u p r a v n o m u odboru.

Ako zastupnik erara od označenoga u izvješenom registru poreznoga temeija, na osnovu novih točnih podatakah kani predložiti veću svotu, ima predhodno o toj svojoj namjeri i stranku ubavjestiti, odnosno pozvati ju n a povjerenstvenu razpravu.

(F. U. S. 2077. 1884. V. 164).

Ako nadzornik kasno sazna za koj porezni predmet, daklem ne može više predlog oporezovanja uvrstiti u registar: u tom slučaju ima se stranka ubavjestiti i o predlogu i o danu povjerenstvene razprave.

(F. U. S. 4510. 1884. V. 273).

Svjedočba občinskoga bilježnika, da su registri kroz 8 dana izloženi bili na uvid, ima dokazanu moć, dok se protivno vjerodostojno nedokaže.

(F. U. S. 7418. 1884. V, 309.)

S toga valja stranki sve moguće učiniti, da svoje navode i dokaže, ili barem da naznači pravac, koji vodi k istini.

Ima naime slučajevah, gdje se podatci samo uredovnim putem mogu pribaviti, u takovih je dužan nadzornik shodnu razpoložbu učiniti.

Od velike je važnosti i osobna dobra branitba pred povjerenstvom.

Odmjernomu povjerenstvu predleži nadzornikov predlog; stranka u svom interesu ništa nečini, povjerenstvo daklem, ako neima inih podatakah, ili članovi istoga osobno ne poznaju odnošaja: prihvatiti će predlog nadzornikov.

Glavno je daklem dobru i temeljitu informaciju i nadzorniku i povjerenstvu pružiti, koja ako odgovara faktičnosti, biti će bez dvojbe i uvažena. —

Nadzornici pako dobro bi činili, kad bi i stranke pozivali, da niekoje razjašnjujuće podatke naknadno doprinesu.

Da je od odlučne važnosti točno obdržavanje prizivnih rokovah, ne trebam ovdje posebno izticati, jer su se već mnogi i mnogi uvjerili, kako im je pravedni zahtjev ostao nerazpravljen, jer su rok premašili.

Digitized by Google

§. **19** Porez razpisivajuće povjerenstvo ustrojava se na tri godine u sjedištu svakoga poreznoga ureda i u svakom gradu s pravom jurisdikcije (na koliko nije podjedno i sjedište kr. poreznog ureda.)

Za porez razpisivajuće povjerenstvo imenuje predsjednika i predsjednika-zamjenika, zatim dva redovita i dva zamjenika člana ministar financijah na predlog kr. poreznog nadzornika, dva redovita i dva zamjenika člana pako imenuje županijski podžupan (načelnik).

Članovi povjerenstva valja imenovati stanovnike okolice dotično grada, koji su samostalni i koji odnošaje zaslužbe poznaju, a na to se osvrtati, da ih polovica ima pripadati k razredu posjednika zemljištah i kućah, a druga polovica onih, koji su dužni plaćati tecivarinu i porez na kamate glavnicah, i da se o svakom može predpostaviti, du predvidivo neće zapriečen biti doći u povjerenstvene sjednice.

Tko bude članom povjerenstva izabran, nemože bez temeljitoga uzroka da neprimi izpunjavanje te zadaće, osim ako mu je bila povjerena, ter ju je u prediduću godini već izpunjivao.

Izvjestitelj povjerenstva bez glasa jest kr. porezni nadzornik ili njegov zamjenik.

Naputak.

Predsjednikom povjerenstvah za razpisivanje izravnih poreza, koja se u smislu §. 19. zak. čl. LXIV. od god. 1883. glasećeg o rukovanju javnih porezah ustrojiti imaju.

(Br. 1 .296. od g. 1884.)

§. 1. Zadaća predsjednika porez razpisivajućeg povjerenstva, koje se u smislu §. 19. z. čl. XLIV. od g. 1883. glasećeg o rukovanju javnih poreza ustrojiti ima, jest, povjerenstvene razprave voditi, u istih red uzdržavati, zaključke izricati, ovjerovljavati, izdavati, i u obće sve one poslove nadzirati, kroz koje se osiegurava brzo i točno izvršivanje razpisivanja poreza polag zakona.

§. 2. Pošto predsjednik povjerenstva svoje imenovanje povjerenstvenim članovom priobći, ustanovit će prostorije i rok za obdržavanje povjerenstvenih razprava.

Digitized by Google

§. 3. U koliko bi koji od povjerenstvenih članovah, bilo ma iz kojeg uzroka, bio zapriečen u izvršivanju svoje zadaće, dužan je predsjednik odmah — mogućim najkraćim putem — kralj. poreznog nadzornika na to upozoriti.

§. 4. Ponajprije dužan je predsjednik obazirati se na to, da se izvjestitelj povjerenstva kao zastupnik erara uzmogne za razprave dovoljno pripraviti.

Kob ustanovljenja roka za razpravu dakle, kao i kod opredieljivanja reda, po kojem se imadu izpitivati porezni registri pojedinih občinah odnosno dielova grada, obratit će nuždnu pozornost na to, na koliko je zastupnik erara gotov sa potrebnimi predradnjami.

§. 5. Predsjednik brinuti će se za razpravne prostorije t. j. pozvati će občinsko paglavarstvo, da u občinskoj ili gradskoj kući odredi za to sposobnu prostoriju.

Državni erar nemože u tom pogledu nov teret preuzeti, ako se dakle u spomenutoj zgradi potrebno mjesto odrediti nebi moglo, imat će se občina na vlastite troškove za drugo mjesto pobrinuti, u slučajevih nužde pako i u koliko je to moguće, ima se koja prostorija kr. poreznog ureda rabiti.

Pisarničke potrebe imadu se sa valjanom štedljivošću iz troškova za razpisivanje poreza namirivati.

§. 6. Porez razpisivajuće povjerenstvo u doticaju sa oblastmi, uredi, družtvi i osobami zastupa predsjednik, potrebna dopisivanja izdavaju se pod njegovim imenom, potrebne oglase daje on putem dotičnih obć. poglavarstva obnarodovati.

§. 7. Prije početka razprava poziva predsjednik članove povjerenstva na položenje svečane zavjere ustanovljene u §. 21. spomenutog zakonskog članka.

§. 8. Pošto je u smislu § 22. spomenutoga zakona za izrečenje povjerenstvenog zaključka potrebno, da su osim predsjednika i izvjestitelja jošte prisutna dva glasujuća člana, pobrinut će se predsjednik u napried, da se zamjena polag zakona pripremi.

Članovi povjerenstva imadu se u povjerenstvene sjednice uvjek pismeno pozivati, a priznanice glaseće o preuzeću poziva imadu se medju spise staviti.

§. 9. Kod razprava skrbiti će predsjednik, da zastupnik erara svoje mnienje u svemu sa potrebnom točnošću predaje i predavati može, dotično da se njegov predlog sa strpljivošću sluša, da imade vremena i prilike svoje razloge nabrojiti, svoje spise predočiti, pazit će na to, da se povjerenstveno izpitivanje neprenagljeno, bez smetnje i strasti zrelim promišljavanjem bezpristrano izvršava, da se preslušavanje dotičnika i pravo slobode govora nevriedja, nu s druge strane da se dugim razglabanjem i besjedovanjem vrieme netrati i da se za razbistrenje istine ona sredstva upotrebe, koja zakon kao uporabljiva odredjuje.

§. 10. Ako bi predsjednik opazio, da se interesi državnog erara, zbog toga, što mu zastupnik nije pripravan, nije energičan ili mu manjka naobraženje — neštite dovoljno, dužnost mu je na tu okolnost kr. poreznog nadzornika bez zavlake upozoriti, da ovaj u tom pogledu potrebna odrediti uzmogne.

§. 11. Predsjednik neka se čuva ma na kakov način činiti moralan pritisak na slobodno očitovanje mnienja članova, kraj sveg toga neka si smatra dužnošću pozornost članova obratiti na takove okolnosti, koje mnije bitnimi za to, da zaključak zakonu i pravdi odgovara.

§. 12. Povjerenstvo stvara zaključak absolutnom većinomglasova.

Kad se na jednako razdiele glasovi, odlučuje glas predsjednikov

Digitized by Google

§. 13. Ako se absolutna većina glasova nemože postići, tada se imadu, u koliko je količina brojeva u riječi, glasovi glasujućih uz najveću svotu pribrajati k onim, koji su uz najbliže sliedeću svotu, dotle dok razmjerno veća stavka nepostigne većinu.

§. 14. U koliko bi u predmetu nalazećem se u razpravi interesovan bio jednoga ili drugoga glasovatelja rodjak drugog stepena ili šurjak u prvom stepenu, tada nemože taj član uživati svoje pravo glasa, nego se ima u smislu §. 22 zakona zamjenikom zamjeniti.

Predsjednik će biti dužan na to pozornost obratiti te sa primjernim taktom odredbu učiniti,

§ 15. Predsjednik povjerenstva biti će dužan u svojem postupku držati pred očima ovamo protežuće se zakone, propise i probitke državnog erara, prema čemu mora naročito i na to paziti, da se po povjerenstvu izvan obzira nepusti ona ustanova alinee 2. §. 18. z. čl. XXIX. od g. 1875. glasom koje od onih u §. 19, i u sliedećih §§-ih zadnje spomenutog zakona ustanovljenih minimalnih stavaka, manji porezni temelj samo porezno opotražno povjerenstvo uporaviti može.

§. 16. Predsjednik izriče zaključak i skrbi, da se isti sa valjanim obrazloženjem po bilježniku zabilježi.

§. 17. O svakoj povjerenstvenoj razpravi imade se po bilježniku voditi redoviti zapisnik.

Ovaj predsjednik sa jednim povjerenstvenim članom ovjerovljuje te na zahtjev stranaka naredjuje, da se izvadci izdadu.

Spisi se poslje svršene razprave imadu u pisarni kr. poreznog nadzornika sahraniti.

§. 18. Predsjednik će u smislu §. 24. zakona skrbiti za to, da se za svakog pojedinog porezovnika ustanovljeni iznos poreza jošte tečajem sjednice u dotični porezni register zabilježi i da se imenik porezovnikah oporezovanih tečajem pojedinih sjednica, uz iztaknuće razpisane im svote poreza, izvjesi dana iza sjednice na vratih kuće, koja služi za prostoriju razprave povjerenstva; nadalje, da oni porezovnici, koji nestanuju u onoj občini, u koje registru im je porez odmjeren, i koji u sjednici nisu bili, budu ob izrečenoj odluci pismeno ubavješteni.

§. 19. Zadaća je predsjednika nastojati, da povjerenstvo svoj posao za što kraće vrieme svrši.

§ 20. Predsjednik je dužan paziti na to, i odgovoran je za to, da se na temelju pred povjerenstvo dospielih poreznih registra uglavi utanačba za svaku na plaćanje poreza obvezanu osobu, družtvo i predmet, da u konačno ustanovljenih poreznih registrih nebude praznine i da se zaključci čisto i razumljivo izdavaju.

§. 21. K zadaći predsjednika i to spada, da sa zaključkom nezadovoljnu stranku, u koliko nebi shvatila razloge zaključka ili smisao zakona i propisah, i u koliko bi samo uslied krivog mnienja želila priziv uložiti, nastoji shodno obaviestiti.

§. 22. Dužnost je predsjednika i na to svoju pozornost obratiti, da se prizvani poslovi prema §. 26. i 27. spomenutog zakona rukuju i opotražnom povjerenstvu predlože.

§. 23. Predsjednik odgovoran je i za to, da registri sadržavajući u sebi konačno ustanovljene porezne stavke, budu vjerodostojno i u strogom suglasju sa razpravnimi ustanovljenji i da se sa njegovim vlastoručnim podpisom izdavaju.

§. 24. Predsjednik preuzeti će troškovnike članovah povjerenstva sastavljene po istih vrhu dnevnicah za vrieme njihovog poslovanja u smislu §. 23. zakona o rukovanju poreza, ove će troškovnike u pogledu umjestnog zabilježenja danah poslovanja izpitati te dalnjeg preizpitivanja i doznake radi kr. poreznom nadzorniku podastrieti.

Digitized by Google

§. 25. Predsjednici povjerenstvah mogu samo tako svojoj zadaći valjano odgovoriti, ako o rukovanju javnih poreza sloveći z. čl. XLIV. od g. 1883. kao i porezne zakone, uzakonjene propise i izdane naputke podpunoma poznavaju i razumiju; neobhodno je dakle nuždno da se sa svimi ovimi temeljito upoznadu.

§. **20**. Svaka porezna občina dužna je po svojem zastupstvu birana dva pouzdana muža izaslati k onim razpravam porez razpisivajućega povjerenstva, u kojih će porezni registar te občine polag iztaknutoga reda naprvo doći.

Pouzdanici dužni su dati zahtievana od njih razjasnjenja.

Nego njihovim nedošašćem se nezaustavlja tečaj povjerenstvenih razpravah

§. **21**. Sjednice porez razpisivajućega povjerenstva jesu javne i o njih se vodi redoviti zapisnik. Zaključci se stvaraju većinom glasovah.

U one sjednice povjerenstva, u kojih se rudarski porez razpravlja, treba osim redovitih članovah pozvati takodjer i ona dva člana, koje u tu svrhu jurisdikcije biraju polag točke e) §. 11. zakonskoga članka XXVII. god. 1875.

Ako u zapisniku o povjerenstvenoj razpravi nije iztaknuto, da je ikoji strukovnjak prisutan bio — biti će postupak uništen.

(F. U. S. 2183 : 1885. V. 339.)

Ako u pojedinih slučajevih jedan član povjerenstva uzželi, viećat i odlučivat će povjerenstvo u tajnoj sjednici, nu i u tom slučaju proglasit će se zaključak u javnoj sjednici.

Članovi povjerenstva imaju se u prvoj sjednici, i na koliko u tu nebi došli, svakako prije, nego li započmu svoje djelovanje, svečano zavjeriti ovako:

„Ja N. N. zavjerujem se svojim poštenjem, da ću u izpunjivanju zadaćah, u smislu zakona s ovom službom skopčanih, savjestno i nepristrano postupati.“

Br. 39531. (1886.)

Okružnica

na svekolike kralj. porezne nadzornike.

Kako se ima voditi povjerenstveni zapisnik.

Izkusilo se je, da se kr. ug. fin. upravnom sudištu na razsudjenje u trećoj molbi podnešeni poslovi u mnogo slučajevah tako manjkavo inštruiraju, da se radi pomanjkanja jedne ili druge zakonite potrebštine ili svjedočbe, potvrdjujuće obstojnosti istih, ukida p o s t u p a k o b l a s t i h doljnih molba.

Tako najme često nije iztaknuto, odnosno izkazano, da li su porezovnici u smislu zakona pozvani bili, da podnesu valovnice, da li su upis-

Digitized by Google

nici odmjerenja poreza izloženi bili na javni uvid, i da li je to izloženje oglašeno bilo, nadalje okolnost ta, da li su u postupku porez razpisujućega povjerenstva obdržavane zakonite forme; kroz što — pošto je dokazivanje toga, naprama niekanju stranke, zadaća zastupnika erara, višekratno razpravljanje jednoga te istoga predmeta poslove koli postupajućih drugomolnih oblasti, toli sudišta pomnožava, dapače prouzrokuje se i eraru materijalni gubitak.

Da se to ukloni, i u svrhu, da se glede oblika i bitnih potrebština zapisnika o razprava porez razpisujućih povjerenstva, i iz ovih zapisnika sastaviti imajućih se izvadaka postigne nuždna jednoličnost, to se u savezu sa okružnicom od 26. veljače 1885. br. 4876, proglašenom u broju 9. „Pénzügy Közlönya" od istoga godišta, nalaže kr. poreznim nadzornikom, neka se osobito pobrinu za to, da se uvodni dio (glava) razpravnih zapisnika sastavi na sliedeći način:

Zapisnik

vrhu dne_____ 188_____ i sliedećih dana držanih razprava u odmjerujućega povjerenstva smislu §. 19. zak. čl. XLIV sastavljena na tri godine_____

u _____ kao središtu porezn. ureda u gradu s pravom jurisdikcije_____ kao središtu jurisdikcije.

Prije nego li je povjerenstvo razprave svoje započelo, položili su članovi istoga u §-u 21. zak. čl. XLIV: 1883. propisano zavjerenje; zatim si je povjerenstvo pribavilo osvjedočenje o tom:

1. da su porezovnici u smislu §-a 15. čl. XLIV: 1883. na podnešenje poreznih valovanja na običajni u občini (gradu) način pozvani, te da je nakon izmaka za to opredieljenoga roka, u smislu istoga §-a. na porezu podvrženo občinstvo takodjer na običajni način upravljen poziv, da valovnice svoje u novijem roku od 8 dana podnesu;

2. da je porezne predloge sadržavajući upisnik prije razprava bio u smislu §. 18. z. čl. XLIV: 1883. na javni uvid izložen, i da je o tom porezu podpadajuće občinstvo na običajan način obavješćeno bilo.

Stavka zapisnika / upisnika

Dne . . . . . g. 18 . .

Zaključni dio razpravnoga zapisnika pako ima sadržavati sliedeća:

Konačno konštatuje povjerenstvo;

a) da je red razprava u smislu §. 24. z. čl. XLIV: 1883. bio obnarodovan i proglašen;

b) da je po povjerenstvu u smislu zakoma odmjereni porezni iznos još tečajem sjednice upisan u upisnik za razpisivanje poreza i da je na to odnoseći se zaključak proglašen bio;

c) da je imenik tečajem pojedinih sjednica oporezovanih, uz iztaknuće nametnute im porezne svote, sliedeći dan na kućnih vratih razpravnih prostorija dan na dan pribijen bio;

d) konačno, da su oni porezovnici, koji ne stanuju u onoj občini, u

Digitized by Google

koje poreznom upisniku je porez njihov odmjeren, i koji nisu bili prisutni u sjednici, o donešenom zaključku pismeno obavješteni bili.

....

povj. bilježnik. član povjerenstva. predsjednik povjer.

Primjećuje se, da se uvodni i zaključni dio zapisnika glede svake obćine (u području glavnoga diela grada) imade napose, iliti svakom onom prigodom uvrstiti u zapisnik, kada se glede koje obćine razprava razpisivanja poreza započimlje, odnosno dovršuje.

Glede izvadaka, koji se iz razpravnih zapisnika imadu sastaviti, primjećuje se, da će se isti imati izdati na sliedeći način:

Izvadak

iz dne _____ 188,...

sastavljenoga zapisnika o razpravah u smislu §-a 19. z. čl. XLIV: 1883. u

u sjedištu kr. poreznog ureda u _____ _____ _____

u pravom jurisdikcije providjenom gradu _____ _____ na

vrieme od trijuh godina ustrojenoga povjerenstva za razpisivanje izravnoga poreza.

Nadalje ima sadržavati ostali dio glave i zaključni dio zapisnika i to oboje rieč po rieč.

U Budapešti, 22. kolovoza 1886.

§. **22** Da se zaključak povjerenstva izreče, treba da su osim predsjednika i izvjestitelja prisutna dva glasajuća člana, ako nebi došlo toliko članovah, ovlašćeni su, koji su došli, manjkajuće članove povjerenstva sazivanjem zamjenikah, a donle, dok ovi nedodju, zamieniti sa drugimi u mjestu ili u okolici stanujućimi porezovnici, za da viećanja nezapnu.

Tako isto treba postupati, ako se kod povjerenstva razpravlja takov posao, u kojem je interesovan koj član povjerenstva ili rodjak mu drugog stepena ili šurjak u prvom stepenu.

§ **23.** Predsjednici povjerenstvah vuku od državnoga erara 4 forinta, a članovi tri forinta dnevnice. Ove dnevnice pripadaju članovom povjerenstva, koji ne stanuju u mjestu, gdje povjerenstvo posluje, za cielo vrieme poslovanja njihova — razumjevajuć i vrieme putovanja, — a onim članovom povjerenstva, koji stanuju u mjestu gdje povjerenstvo posluje, samo za one dane, u kojih učestvuju u viećanjih povjerenstva.

Digitized by Google

§. **24**. Porez razpisujuće povjerenstvo izpituje potanko polag iztaknutoga reda valovnice porezovnikah i po kr. poreznom nadzorniku za svakog pojedinog porozovnika — dakle i za one — kojih će se porez polag §. 15. ureda radi ustanoviti, predloge poreznoga izračunanja, načinjene u smislu §. 17., ter s obzirom na primjetbe uč njene po dotičnomu porezovniku ili po drugih, ili pako po kr. poreznomu nadzorniku, dotično njegovu zamjeniku i na ine na razpolaganje stojeće podatke, ustanovljuje svakom pojedinom porezovniku polag vrste poreza njegov iznos poreza, dade ga još tečajem sjednice u dotični porezni registar zabilježiti i odnosnu odluku proglasiti, podjedno će pako imenik porezovnikah tečajem pojedinih sjednicah oporezovanih, iztaknuv razpisanu im svotu poreza, izvjesiti dana iza sjednice na vratih kuće, koja služi za pr storiju razpravah povjerenstva; napokon će one porezovnike, koji nestanuju u onoj občini, u kojem registru im je porez odmjeren, i koji u sjednici nisu prisutni bili, obaviestiti pismeno ob izrečenoj odluci.

§. **25**. Porez razpisivajuće povjerenstvo ovlašćeno, dotično dužno je, kad zametne izpitivanje, opisano u §. 24.:

a) k razpravam vještake pozivati i saslušati ih;

b) u onom slučaju, ako su podatci valovnice tako manjkavi, da ne mogu služiti temeljem razprave, primorati dotične porezovnike na to, da svoje prijetke i izdatke potanko izkažu, ili pozvati one, koji poslovne knjige vode, da o dobitku i gubitku glaseću trogodišnju bilancu svojih poslovah saobće dviem članovom razpisivajućega povjerenstva, koji će biti obvezani tajnu hraniti.

Ako porezovnik za tri dana, računajuć od uručenja poziva, ne podnese zahtjevani potanki izkaz, ili ako svoju gore spomenutu bilancu ne saobći izaslanikom povjerenstva do roka, što ga je porez razpisivajuće povjerenstvo u upravljenom nanj u tu svrhu nalogu iztaknulo, imati će se po saslušanju kr. poreznog nadzornika (njegova zamjenika) i na temelju ostalih na razpolaganju stojećih podatakah ustanoviti iznos poreza po porez razpisujućem povjerenstvu.

§. **26**. U slučaju, kad je razpisivajuće povjerenstvo odlučilo, da se stavljena po kr. poreznom nadzorniku u predlog porezna stavka povisi, o tome će dotičnoga porezovnika napose pismenom odlukom, ako nebi bio prisutan kod proglašenja zaključka, ubaviestiti dodatkom, ako se proti odluci toj prizvati želi, da imade odnosnu opotragu pismeno za osam danah, računajuć od uručenja odluke kod izviestite-

Digitized by Google

lja u poreznih poslovih ili njegovog zamjenika uz primku podnesti.

§. **27.** Nakon proglašene odluke imade pravo toli kr. porezni nadzornik ili njegov zamjenik, kol: interesovani porezovnik ustmeno se tečajem sjednice očitovati, da li i s kojega razloga želi uložiti priziv na opotražno povjerenstvo.

Isto tako vlastan je svaki od prisutnih porezovnikah očitovati se, ako misli, da može glede sebi ili drugome razpisane stavke dokazati nerazmjernost u uspjehu izrečene po povjerenstvu odluke.

U slučaju priziva će se na valovnom arku, odnosećem se na prizvani predmet, zabilježiti zaključak povjerenstva, a i ustmenoga priziva razlozi će se ondje napomenuti.

Za pismeno razvijanje razlogah priziva dat će se prizivniku rok od 8 danah, računajuć od proglašenja.

Onaj porezovnik, koji nije bio nazočan u sjednici porez razpisivajućega povjerenstva onda, kad se je njegova porezna stvar razpravljala, može proti odluci povjerenstva podnesti svoj priziv pismeno za 15 danah, računajuć od onda, kada bje izvješen imenik napomenuti u §. 24.

Ako se kod razprave prisutna stranka zadovoljnom očituje sa zaključkom, nu kasnije u zakonitom roku ipak priziv uloži — ne može se jednostavno odputiti, što je bila pristala na zaključak.

(F. U. S. 641. 1886. V. 693).

Stranka može i onda priziv uložiti (u zak. roku), ako kod razprave i nije prijavila priziva.

(F. U. S. 3454. 1886.)

Ako se stranka udalji prije proglašenja odluke, bez da se opravda predsjedniku, može priziv uložiti samo u roku od osam dana iza razprave.

(F. U. S 5912 1886. V. 445.)

Ako prisutna stranka ustmeno prijavi i obrazloži svoj priziv, pismene ali razloge kasno — izvan zak. roka podnese — ne može se odbiti radi zakašnjenja. Nego pismeni razlozi ne dolaze u obzir, već samo oni, koje je ustmeno naveo bio.

(F. U. S. 2259. 1884. V. 169.)

Prizive treba predati kod kr. poreznog nadzornika, koji će ih nadležnomu opotražnomu povjerenstvu imat predati sa popisom spisah onda, kad isto svoje djelovanje započme (točka 2. §-a 29.)

Na priziv, podnešen po izmaku roka, danoga polag 26. i ovoga §-a za podnašanje prizivah, neće se uzeti obzir.

Digitized by Google

Ako drugomolbena oblast zakašnjeni utok ipak meritorno razpravlja, ili ga odbije i s razloga zakašnjenja i iz razlogah meritornih — biti će takova odluka uništena.

(F. U S. 1562 : 1885. V. 335.)

Muž ne može u poslu tecivarine III. razreda zastupati svoje supruge. ako ne ima punomoći u to ime.

(F. U. S. 7561. 1884. V. 252.)

Kod prizivah proti odlukam odmjerujućega povjerenstva smatra se danom predaje dan, kada je priziv na poštu predan.

U zaklopni rok ne može se ubrojiti a) dan proglašenja b) dan uručenja, c) dan izvješenja imenika. (Daklem upravno sudište stavilo se je u ovom pitanju na obće stanovište sudbenih zakona)

(F. U. S. 7558. 1884. V. 253.)

Na prizive u obćenitosti i bez naznačenja razloga neće se uzeti obzir.

Prizivom se neprieči utjeranje razpisanoga poreza, nu u koliko je iznos poreza, koj predmet priziva sačinjava, veći od onoga, koj je za minulu godinu razpisan bio, moći se je glede razlike izmedju dvajuh iznosah prizvati unutar posjeda. Nego se nakon riešenja priziva ima nepripadno uplaćena porezna svota povratiti za 15 danah, računajuć iza kako bude odluka primljena.

§. **28.** Čim se za jednu obćinu povjerenstveno ustanove porezne stavke, izdat će se po kr. poreznom nadzorniku nakon računarskoga obredjenja dotičnomu obćinskomu poglavarstvu u svrhu, da se individualno u poreznu glavnu knjigu unesu.

B) Prizivne oblasti.

§. **29.** Za riešavanje prizivah, podnešenih proti veličini poreznih svotah, ustanovljenih prigodom razpisivanja poreza, jesu nadležna:

1. glede zemljarine, najamne i razredne kućarine, tecivarine I., II. i IV, razreda, obćeg dohodarinskog prireza, poreza na kamate glavnicah i na rente, poreza na puške te vojničke oprostne takse: upravni odbor jurisdikcije;

2; glede tecivarine III. razreda, rudarskoga pôreza, kao i poreza na poduzeća i zadruge, koje moraju javno polagati račune: opotražna povjerenstva, ustrojena polag ustanovah §-a sliedećega.

§. **30.** Opotražno povjerenstvo ustrojit će se na tri godine u svakom sjedištu kr. poreznoga nadzornika.

Digitized by Google

Predsjednika mu i njegova zamjenika imenuje ministar unutarnjih poslovah;*) dva povjerenstvena člana i dva zamjenika poziva ministar financijah izmedju stanovnikah okolice, koji su samostalni i koji odnošaje zaslužbe poznavaju; dva člana i dva zamjenika pako će u poslovni krug kr. poreznoga nadzornika spadajuće jurisdikcije svagda u proljetnoj velikoj skupštini; a sa pravom jurisdikcije providjeni gradovi svagda u ožujskoj velikoj skupštini niže opisanim načinom izabrati i pri tom na to paziti, da i oni budu po mogućnosti polovicom posjednici zemljištah i kućah, polovicom pako od porezovnikah, koji plaćaju tecivarinu ili porez na kamate glavnicah.

Izborni postupak različit je prema tome, kako u poslovni krug kr. poreznoga nadzornika spadaju:

a) jedna,
b) dvie, ili
c) više od dvie jurisdikcije (županija, grad).

U prvom slučaju bira velika skupština jurisdikcije oba redovita člana i oba zamjenika člana;

u drugom slučaju bira velika skupština svake jurisdikcije po jednoga redovitoga člana i po jednog zamjenika člana;

u trećem slučaju vrše velike skupštine dotičnih jurisdikcijah pravo izbora izmienice redom, što će ga napried ustanoviti ministar financijah, i načinom takovim, da u svakoj godini drugih dvajuh jurisdikcijah velika skupština po jednoga redovitoga i po jednoga zamjenika člana bira.

Tko bude članom opotražnoga povjerenstva izabran, nemože bez temeljitog razloga uzkratiti izpunjivanje toga povjerenja, izuzam, ako mu je bilo to povjereno, ter je isto već u predidućoj godini izpunjavao.

Kod opotražnih povjerenstvah obavljat će poslove izviestitelja po kr. poreznom nadzorniku opredieljeni financijalni urednik, koji pravo glasa neima, nu može u smislu §. 34. proti zaključkom opotražnoga povjerenstva prizvati se na financijalno upravno sudište.

§. 31. Predsjednik opotražnoga povjerenstva vuče od državnoga erara dnevnicu od 5 forintah, a članovi 4 forinta za dneve, označene u §. 23.

Članovi povjerenstva, koji ne stanuju u mjestu, gdje povjerenstvo posluje, mogu za put tamo i natrag naračunati vozarinu za II. razred na željeznici, za I. razred na parobrodu, a kod putovanja na kolih 15 novčićah po kilometru.

*) Opazka. Glede Hrvatske vidi §. 5. z. čl. XXIV. 1886. (imenuje ih u ime ban.)

Digitized by Google

§. **32.** Opotražno povjerenstvo potanko izpituje prispjele mu opotrage i odnoseće se nanj spise i čim se svaka nastala sumnja razjasni, stvara ob opotragah zaključak.

Glede njegovoga postupka i podobnosti za stvaranje zaključaka mjerodavne su ustanove §§. 21. i 22.

Naputak

za predsjednike opotražnih povjerenstva za izravne poreze.

(Br. 32.142. od g. 1884.)

Da opotražna povjerenstva za izravne poreze u riešavanju zakonom propisane im zadaće postupaju onom štednjom vremena i brzinom, nu podjedno takodjer i željenom temeljitošću i točnošću, koju koli prešnosti važnost zadaće njihove, toli interesi i državnoga erara i porezovnika jednako kategorično zahtjevaju: pronašao sam umjestnim i vremenu prikladnim sada, kada no su opotražna povjerenstva za izravne poreze djelovanje svoje ili jur započela ili će ga u kratko vrieme započeti, da izjavim gospodinu predsjedniku, a po njem pod njegovim predsjedanjem djelujućem povjerenstvu kao što sliedi:

Pošto se povjerenstvene sjednice dosada nisu svagdje u istih urah, danah i kroz jednaki broj ura držale, kroz što je naravno nastalo to, da dočim je jedno povjerenstvo djelovanje svoje jur dovršilo, drugo je povjerenstvo — uz skoro isti broj opotraga i uz istu količinu agenda — djelovanje svoje moralo još kroz tjedne, dapače kroz mjesece nastavljati: to držim svrsi shodnim, dapače neizbježivo nuždnim, da se dnevno trajanje povjerenstvenih sjednicah — kao što je to i kod inih redovitih sjednicah običajno — opredieli na šest ura na dan.

U tom pogledu ostavljam uvidjavnosti gospodina predsjednika i članova povjerenstva ustanoviti, da li se ova propisna sjednica od šest ura drži od 8 sati u jutro do 2 sata po podne, ili pako razdieljeno prije i poslie podne.

Nu ipak mi je izjaviti želju, da se započeta godišnja sjednička perioda nebi prekinula i nastavljanje nebi odgodilo, nego da se sjednice do podpunog dovršenja agenda obdržavaju, neprekidno i u jednom mahu; pa da se, ako je predsjednik dogodice iz važnih razloga prisiljen udaljiti se, isti kroz predhodni poziv namjestnika mu, a udaljivši se član kroz člana zamjenika nadomjesti.

U interesu bržega i uspješnijega tečaja povjerenstvenih razprava pozivljem još pozornost gospodina predsjednika i na to, da u takovih slučajevih, kada se pojedini prizivi za trajanja sjedničke periode predadu neposredno povjerenstvu, ili predsjedniku, radi obloženja takovih opotraga dotičnimi odmjernimi spisi izvan sjednice predsjednički ili kratkim putem, uz posredovanje kr. poreznog nadzornika učinu nuždnu odredbu, pa da i u tom pogledu predsjednički svoj upliv udjelotvori: da se od strane izvjestitelja povjerenstva i zastupnika erara — u koliko je to moguće — uvjek valjano-

Digitized by Google

obloženi i za izviešćenje, razpravljanje i izrečenje odluke u svakom pogledu pripravljeni predmeti podnašaju povjerenstvu.

Ob ovom odpisu mom jesam znanja i shodnog uredovanja radi podjedno ubaviestio i dotičnog kr. poreznog nadzornika.

U Budimpešti 6. lipnja 1884.

---

§. **33.** Opotražno povjerenstvo ovlašćeno, dotično dužno jest:

a) nastala pitanja izpitivati i na koliko bi novo izpitivanje potrebno bilo, pozvati takodjer i dotičnoga porezovnika;

b) vještake u svoje razprave pozvati i nje saslušati;

c) svjedoke pod zakletvu saslušati dati po dotičnom sudu;

d) porezovnike primorati, da ili potanko izkažu svoje prijetke i izdatke, ili one, koji poslovne knjige vode, osiguravnih o tajanju, da o dobitku i gubitku glaseću trogodišnju bilancu svojih poslovah predoče u onom slučaju, kadno porez razpisujuće povjerenstvo baš nije, ili nije s uspjehom odredbu učinilo, pače i u poslovne knjige porezovnika u sjedištu posla ugledati u svrhu izvidjenja istinosti bilance, u koju svrhu imenuje četiri pouzdanika, koji su dužni tajnu hraniti i od kojih može dotična stranka dvojicu zabaciti.

U slučaju, ako se potanko izkazivanje izdatakah i prijetakah ili predočenje poslovne bilance propusti, može opotražno povjerenstvo, ako bude novih podatakah, koji su mu tečajem razprave bili nepoznati, povisiti ustanovljenu po porez razpisivajućem povjerenstvu poreznu stavku razmjerno polag novih podatakah.

Nu nesliedi, da ako stranka ne propusti podnieti knjige — povjerenstvo i na temelju istih nebi moglo poreza povisiti.

(F. U. S. 6825. 1884. V. 329.)

Ako porezovnik ima više i raznih poslova i ne doprinese glede svakog poslovne knjige, to se ove ne mogu uvažiti.

(F. U. S. 4007. 1884.)

Ustanova §-a 18. zakonskoga članka XXIX. 1875. pridržaje se u krieposti.

Mnienje vještakah o pregledanih knjigah ima se stranki saobćiti, da uzmogne svoje opazke staviti.

(F. U. S. 6373. 1883. V. 316.)

Digitized by Google

Ako upisane tvrdke ponude svoje poslovne knjige — imade odmjerno ili opotražno povjerenstvo pogledati iste.

(F. U. S. 2654. 1884. V. 201.)

§. **34.** Proti zaključkom opotražnoga povjerenstva može se na financijalno upravno sudište prizvati.

1. izviestitelj opotražnoga povjerenstva kao zastupnik erara, ako je opotražno povjerenstvo snizilo po razpisivajućem povjerenstvu ustanovljeni porez;

2. porezovnik, ako je opotražno povjerenstvo povisilo po razpisivajućem povjerenstvu ustanovljeni porez; ili ako je porez ustanovilo u svoti većoj od one u minuloj godini, ili ako je porezovniku prvi put odmjeren porez u poreznoj godini;

3. ma koja od obih interesovanih stranakah:

a) kada se ima riešiti pitanje, dal koj dohodak ili zaslužba sačinjava predmet poreza, ili dali se koji prijetak ili izdatak, koji se desi u valovnicah, služećih temeljem porezu na poduzeća i zadruge, koje moraju javno polagati račune, može od nečistoga dohodka odbiti ili ne?

b) kada su kod ustrojbe opotražnoga povjerenstva ili u njegovom postupku povriedjeni propisi zakona.

Priziv treba kod kralj. poreznoga nadzornika predati za 15 danah, računajuć od urucenja zaključka opotražnoga povjerenstva. O prizivih sudi u trećoj molbi financijalno upravno sudište, dotično u slučajevih, spomenutih pod b) u točki 3-oj, ako žalbu temeljitom pronadje, uništiv postupak, naredjuje nov postupak.

(U §. 6. z. čl. XLIII. pako ustanovljen je prizivni rok na 30 dana. Upravno sudište drži potonji rok mjerodavnim).

Priziv neima odgodne moći.

Proti odmjeri može se samo onaj prizvati, koga porez bud usljed osobnog, bud usljed solidarnog ili realnog jamstva obterećuje.

(F. U. S. 8001 : 1884. V. 212. 341.)

Suprug ne može bez punomoći priziv uložiti proti porezu ili pristojbi supruge.

(F. U. S. 3972. 1885. V. 578.)

Ako se tecivarina ustanovi na temelju izjave i podatakah osobe, koju je porezovnik opunomoćio da ga zastupa, i ako taj porez postane pravomoćnim: ne može se više napasti iz razloga, što je opunomoćenik tobože krive podatke pružio.

(F. U. S. 389: 1886. V. 536.)

Molbu za odpis poreza, odnosno sniženje u sliedećih dvijuh godina trogodišnjeg cyclusa, ako je odmjera jur pravomoćna, — nije nadležno razpraviti u drugoj molbi opotražno povjerenstvo, već upravno povjerenstvo. (Vrlo često biva, da nadzornici ovakove molbe podnašaju opotražnomu odboru tecivarine na odluku.)

S toga valja točno distinguirati petit stranke:

Digitized by Google

naime: da li ona napada zakonitost ili izpravnost odmjere, u kom slučaju i zakašnjeni priziv ide pred opotražno povjerenstvo, koje će ga u smislu § 27. odputiti. Ako ali stranka traži odpis poreza, jer se je dohodak umanjio, ili posao prestao itd. to nije priziv, već molba, koju nadzornik u smislu točke 5a) §. 4. ima u vlastitom djelokrugu rješiti u prvoj molbi.

(F. U. S. 3270: 1886. V. 700.)

Ako se ne može konštatirati, je li priziv pravodobno ili izvan roka podnešen, t. j. ako nije praesentiran ili manjka couverta ili se neda pronaći imenik, što no je bio izvješen na vratih povjerenstvenih prostorijah: smatrati će se utok pravodobno podnešenim.

(F. U. S. 6446. 1884. V. 317.)

O uručivanju odluka.

Od velike je važnosti tožno i correctno uručivanje prvo- i drugomolbenih odlukah. S toga je ministarsvo financijah izdalo strogu naredbu, sadržavajuću sliedeće glavne momente:

1) okružnica od 9. prosinca 1876. br. 59848. ukida se, te se odluke ne imadu putem pošte, nego putem občinskih (gradskih) poglavarstvah uručivati uz primku; izuzimlje se slučaj §. 9. z. čl. XLIII., gdje se u smislu okružnice od 27. kolov. 1884. br. 40919. ima ovjerovljeni prepis por. nadzornika poštom (nefrancirano) poslati, a rok od 30 danah za podnešenje protuopazakah računa od dana predaje na poštu.

2) nadzornici samo u svom popručju mogu uručivati dati odluke; glede stranakah iz drugog područja valja zamoliti nadležnoga nadzornike.

3) nadzornik ima kontrolu voditi, da li občine uručuju odluke;

4) primke valja pričvrstiti na odnosni odmjerni spis.

(O. M. F. 7. pros. 1384. br. 66380. P. K. br. 47. od g. 1884.)

Istom okružnicom izdan je za občinske organe i naputak, kako valja uručivati odluke.

Glavno se ima na sliedeće paziti:

1) na primku se ima napisati dan uručbe, a podpisati ju ima: stranka ili njen zastupnik, bračni drug, skrbnik ili štitnik. Ako dotičnik nezna pisati, dovoljan je znak križa.

2) i uručioc ima primku podpisati, naznačiv dan uručbe, i to godinu i dan uručbe arabskim, a mjesec rimskim brojem.

3) ako stranka ne zna čitati ili ne razumije jezika uredovnoga: ima joj uručioc raztumačiti sadržaj odluke i to na primki zabilježiti.

4) ako nijednog od gore spomenutih, na preuzeće primke ovlaštenih nenadje kod kuće, ima odluku u prisutnosti dva svjedoka pribiti na kućna vrata, a o tom ukućane obaviestiti.

Oba svjedoka imadu primku podpisati.

5) primka se ima odmah — prosto od poštarine — nadzorniku dostaviti.

6. identitet osobe ima uručioc uvjek konštatirati — ako ju osobno ne pozna.

7) ako naslovnik ne ima ukućana, ili se je odselio ili umro: valja o tom nadzornika izvjestiti. Ako je stranka u drugom stanu nadjena, valja to zabilježiti.

Digitized by Google

8) tko proti ovim propisom sgrieši, plaća u smislu §. 37. z. čl. XLIV. 1883. globu od 5—25 forinti.

Poglavje II.

Unašanje u knjige i držanje na vidiku.

§. **35.** Izravne poreze unašaju u knjige (uknjižuju) i drže na vidiku (u očevidnosti):

a) individualno: občinski bilježnici (občinski i gradski porezni uredi);

b) po občinah: kr. porezni uredi;

c) po poreznih uredih i po jurisdikcijah: računarski organi kr. poreznoga nadzornika

---

Propis

glede postupka, koj kod provedbe računovodstvene pomoćne službe slieditи imadu računovodstveni organi, pridieljeni uz kralj. porezne nadzornike.

Z v a n j e.

§. 1. Računarski organi, kr. poreznim nadzornikom pridieljeni za obavljanje računovodstvene pomoćne službe, pozvani su:

1) da drže u očevidnosti označenu u državnomu proračunu i po ministru financija otvorenu vjeresiju za troškove kr. poreznih nadzornika i rukovanja javnih poreza;

2) da obavljaju administrativnu računovodstvenu pomoćnu službu;

3) da sudjeluju kod uredovnog pregledavanja porezno-uredskih i občinskih blagajna;

4) kod sastavljanja periodičkih podnesakah.

I. Očevidnost vjeresije.

§. 2. Nije smjeti pod nikakovom izlikom prekoračiti pojedine rubrike dozvoljene vjeresije, osobito je dakle dužnost voditelju računovodstvenih organa, pridieljenih uz kr. poreznog nadzornika, da dozvoljenu vjeresiju svagda polag pojedinih rubrika proračuna detailirano sa svom točnošću

Digitized by Google

drži na vidiku i da u onom slučaju, ako još na razpolaganju stojeća vjeresija predvidno nebi dostatna bila za pokriće troškova, koji se još očekivati mogu, uz predaju izkaza o tom, na što je vjeresija do onda upotriebljena, izvjesti dosta rano kraljev. poreznog nadzornika, za da ovaj uzmogne naknadnu vjeresiju od kraljevskoga financijalnoga ravnateljstva za vremena izprositi.

Voditelj računarski oficijal čini se strogo odgovornim za prekoračenje dozvoljene vjeresije, u koliko bi ista nastala s pogriešno po njemu obavljene očevidnosti ili s propuštaja gore spomenutoga izviešća.

§. 3. Svaku doznaku i obustavu valja u svrhu, da se zabilježi u popisu očevidnosti vjeresije, predati predhodno voditelju rač. oficijalu, koji će na konceptu i na izdat se imajućih čistopisih podpisati sliedeću zaporku:

Zabilježeno u popisu vjeresije——————————————
na strani ——————————————————— pod stavkom
——————————————————

§. 4. Doznačenja na vjeresijske preostatke prošle godine mogu se obavljati samo do konca ožujka.

Usljed toga valja u doznačnih naredbah svagda jasno iztaknuti poglavlje, naslov i stupac državnoga proračuna, na koji se ima zaračunba obaviti; podjedno pako primjetiti, tiče li se doznaka službe tekuće ili pak prošle godine, i da li je redovita ili izvanredna?

Računarski organi dužni su strogo držati se zakonito ustanovljenoga državnoga proračuna i paziti na to, da na teret izdatbenih vjeresija prošle godine budu doznačeni samo takovi izdatci, kojih se pravni naslov može posve propisno reducirati na državno kućanstvo prošle godine.

U obće neka služi temeljnim načelom, da se svaki izdatak ima na teret one računarske grane i stupca zaračunati, u kojeg interesu biva izdatak, dotično kamo po svojoj naravi spada.

§. 5. Doznačne i obustavne popise valja u smislu naredbom ministarstva financija od 23. kolovoza 1871. br. 42.832. izdanoga naputka voditi, a opažuje se, da se doznake i obustave na teret vjeresije prošle godine u prvih trih mjesecih godine t. j. do konca ožujka izdane imaju u posebne popise (naknadne popise) uvrstiti, kojih uspjeh sačinjava nastavak uspjeha pokazavšega se koncem prosinca prošle godine.

§. 6. Doznačni popisi imaju se s toga, što se na najgornjem kraju dotičnih stupaca polag obrazacah u gornjem §. 5. spomenutih uvadjaju na pojedinih u državnom proračunu sadržanih rubrikah dozvoljene vjeresijske svote kao što i doznake — smatrati podjedno kao popisi očevidnosti vjeresije.

§. 7. Tekuće kompetencije upisuju se u doznačnom i obustavnom popisu u posebno u tu svrhu otvorenom stupcu sa cielim godišnjim pripadkom i uz to u rubriku dotičnog stupca sa onom svotom, koja se ima do konca tekuće godine platiti ili brisati, tako, ako se na primjer u mjesečnih obrocih imajućih se platiti 1200 forinti od 1. ožujka doznače, ili se koncem veljače obustave, ubilježuje se kompetencija plateža iliti 1000 forinti kao doznaka ili obustava.

U pogledu prenašanja tekućih kompetencija od prošle godine na tekuću godinu ter i u drugom pogledu mjerodavan je spomenuti u §. 5. naputak.

§. 8. Onakovi prelazni izdatci, koji u državnom proračunu nisu izraženi i moraju se u čitavoj svojoj svoti naknaditi, kao što su n. pr. predujmi na plaći, imaju se samo u predmetni stupac doznačnog popisa uvrstiti, naprotiv predujmi, koji su uz obvez zaračunbe u stanovite svrhe doznačeni, imaju se na teret dotične rubrike izkazati, kao što se iz ovih, ter u obće ma iz kakovoga pravoga izdatka proiztekle naknade imaju u obustavne popise

Digitized by Google

uvesti; a primjećuje se, da po izmaku doknadnoga razdobja to jest poslje kraja mjeseca ožujka nastajuće ovakove naknade, ako se odnose na izdatke učinjene na teret prošlogodišnje proračunske vjeresije, imaju se izkazati u predmetnom stupcu obustavnoga popisa.

§. 9. Doznačni i obustavni popisi imaju se koncem svakoga mjeseca zaključiti i pošto je uspjeh obustavnih popisa od uspjeha doznačnih popisa odbijen i tako su doznačnimi popisi faktično upotrebljene vjeresijske svote izkazane, imaju se najkašnje do 10. svakog sliedećeg mjeseca u jednom primjerku priposlati računarskom odsjeku nadležnog kr financijalnog ravnateljstva.

II. Administrativna računovodstvena pomoćna služba.

§. 10. Računovodstvena pomoćna služba proteže se na sve one predmete, koji se imaju riešiti na temelju izračunanja ili preračunanja, kao što su propis, odpis, dotično povratak izravnih poreza, sastavljenje mirovinskih skrižaljka, ustanovljivanje potankih troškovnika, računa i proračuna; proteže se nadalje na vodjenje raznih očevidnosti, na sastavljanje svotnika, statističkih izkaza itd.

Po sebi se razumieva, da i ine, na rukovanje izravnih poreza odnoseće se poslove, koje će kr. porezni nadzornik posebno naznačiti, dužni su računovodstveni organi takodjer riešavati.

§. 11. Poslovni komadi, koji zahtievaju, da se računarski razpravljaju, uručuju se pod brojem obćenitog uručbenog zapisnika kr. poreznog nadzornika, neposredno voditelju rač. oficijalu u svrhu propisne razprave; isti se po njemu ili pod njegovim nadzorom po drugih rač. oficijalih riešavaju u ime poreznog nadzornika u obliku odluke, nu riešitba ta ima se kralj. poreznom nadzorniku ili njegovu zamjeniku odobrenja radi podastrieti.

§. 12. U pogledu izravnih poreza dužni su računarski organi pravost poreznih svota, koje se propisati, odpisati, dotično povratiti imaju, ustanoviti brojno i polag stavka, pak dotične upisnike ili popise providiti zaporkom obredjenja.

§. 13. Kod sastavljanja mirovinskih skrižaljka treba držati se postojećih u tom pogledu posebnih propisa i osobito paziti na one izprave, iz kojih neprekidnost u državnoj službi probavljena vremena bezdvojbeno proizlazi.

Predlažuć odmjerenje mirovinskih beriva ima se obzirom na ustanovljeno službovno vrieme i na ina beriva, koja se u mirovinu uračunati mogu, iztaknuti, koliko je berivo? Mirovinske skrižaljke imaju se sa svimi službenimi izpravami putem nadležnog financ. ravnateljstva podastrieti ministarstvu financija.

§. 14. Putne i selitbene troškovnike činovnike činovnika i podvornika pridieljenih uz kr. poreznoga nadzornika, nadalje utjerivanje poreza obavljajućih organa, poreznih ureda, kao i troškovnike kr. podžupana i kot. predstojnika odnoseće se na njihova, u smislu točke 2. §. 111. zak. čl. XLIV. 1883. obavljena putovanja: izpituju takodjer uz njega pridieljeni računarski organi, dočim putne troškovnike kr. poreznog nadzornika i voditelja rač. oficijala treba bez popratnog izviešća podastrieti finan. ravnateljstvu radi izpitanja.

Putni troškovnici kr. poreznih nadzornika i voditelja rač. oficijala imaju se mjesečno i to do 8. dana sliedećega mjeseca podnašati u smislu okružnice od 31. svibnja g. 1877. pod br. 30.223. sadržane u br. 23. „Pénzügyi Közlöny-a“ god. 1877.

Pomoćno osoblje kr. poreznog nadzornika, kao nemanje kr. podžupani i kotarski predstojnici dužni su po naredbi I. diela 148. služ-

Digitized by Google

bovnoga propisa predati odnosne svoje troškovnike za 14 dana iza dovršenog djelovanja.

Državni porezni ovrhovoditelji, koji se u smislu točke 1. c. §. 83. zak. čl. XLIV. 1883. od vremena do vremena izašilju k občinam (gradovom) na molbu i trošak istih na obavljanje poreznih poslova ili u svrhu poreznih ovrha, dužni su uručiti troškovnik ob odnosnom djelovanju za 3 dana iza kako su odputovali iz občine (grada).

U slučaju propusta ovih rokova valja odbiti troškovnik.

U iznimnih, temeljito razloživih slučajevih dopušta se predstavka na ministarstvo financija.

§. 15. Glede putnih troškovnika činovnika opazuje se:

a) činovnici, providjeni paušalom za držanje konja, nemogu zahtievati putne troškove u svojem okružju;

b) činovnici, koji imaju takov paušal, ako izvan okružja svoga putuju, dužni su do zadnje postaje svoga okružja i od onud natrag bez naračunanja troškova na svojih konjih, — nemanje i izvan svoga okružja od svoje postaje 15 kilometara (2 milje) daleko i natrag iliti ukupno 30 kilometara (4 milje) bez naračunanja troškova putovati.

c) kod putovanja izvan okružja, ako se željeznica ili parobrod ne može rabiti, može se za veću daljinu nego pod b), glede činovnika paušalom za držanje konja providjenih, naračunati samo jednostavna poštanska pristojba (poštanska jezdovina) bez svake uzgredne pristojbe; ova bo pristojba pripada kod svakog putovanja svim činovnikom, koji ne imaju paušala za držanje konja;

d) ako kod redovitih službenih putovanja putuju u jednom pravcu dva činovnika, pa jedan imade paušal za držanje konja, tad je u tom slučaju dužan ovaj, drugoga činovnika na svojih konjih i kolih povesti;

e) kad se više osoba u isto vrieme i u istom pravcu (u isto mjesto) izašalju, moraju po dvoje na jednih kolih putovati, troškovi se mogu samo jedanput naračunati, i to po onom, koji je višji u činu. Glede naračunanja dnevnica mjerodavan je §. 111. diela I. službenih propisa.

§. 16. Glede naračunanja putnih troškova i kod izpitivanja putnih troškovnika, valja osim onih ustanova, koje su u §§. 103—152 diela I. sbirke službenih propisa sadržane, držati pred očima još i sliedeća:

a) dan podnešenja putnog troškovnika i dotični broj uručbenoga zapisnika imade protokolista na podnesku napisati uz podpis svojega imena, kao što to treća (u hrvatskom tekstu peta) alinea §. 176. diela II. službenih propisa naredjuje;

b) na troškovnike voditelja računarskih oficijala treba osim toga mjesto jednostavnoga vidiranje prema petoj (u hrvatskom tekstu sedmoj) alineji gore pozvanoga §-a upisati dan odputovanja i povratka, da je na strani probavljeno vrieme valjano upotriebljeno, da je propisani posao točno obavljen, kao i onu okolnost, stoji li probavljeno vrieme u valjanom razmjeru sa poslom izvršenim;

c) troškovnici voditelja računarskih oficijala imaju se prema §. 147. diela I. službenih propisa naredbom ob izaslanju, a prema §. 150. diela I. službenih propisa putnim dnevnikom obložiti;

d) u svjedočbah o duljini tečajem izaslanstva proputovanih puteva imadu se daljine, pogledom na zak. čl. VIII. 1874. izraziti u kilometrih i kod ustanovljivanja ovih mjerodavne su po ministarstvu izdane tabele daljina;

Digitized by Google

e) slomci, koji se pokazuju kod konačnoga iznosa pojedinih kilometarskih daljina izraženih u troškovnicih, imaju se kod izračunanja pripadka izpustiti;

f) za sastavljanje troškovnika ima se rabiti cio arak na to opredielenog obrazca; — sastavljanje troškovnika na polovini arka zabranjuje se u smislu osme (u hrvatskom tekstu desete) točke višekrat pozvanoga §. 176.;

g) troškovnike i putne dnevnike treba čisto, čitljivo, bez svakih zabunu prouzrokujućih skraćenja tako napisati, za da se u prvih možebit potrebnimi postali popravci uzmognu medju redove staviti; a u putnih dnevnicih, koji dopunitbeni dio troškovnika sačinjavaju, imade se poslovanje i poprimljena odredba od svakoga dana potanko iztaknuti;

h) na putnih troškovnicih imade se zabilježiti i od strane poreznoga ureda potvrditi, da li je dotični izaslanik podigao predujam; pak ako jeste, imade se točno na istih zabilježiti iznos predujma, dan podignuća, blagajna, koja ga je izplatila, te dnevnički članak, pod kojim je predujam zaračunan;

i) doznačeni predujam nesmije dvie trećine vjerojatne potrebe premašiti, kao što to §. 149. diela I. službenih propisa naredjuje i nipošto nije ga slobodno doznačiti i podići prije 3 dana pred odputovanjem;

k) višak predujma, koji će možda ne upotrebljen ostati, ima se prema §. 148. diela I. službenih propisa odmah povratiti, i to se ima svagda dokazati blagajničkom namirom, koju valja k troškovniku priklopiti;

l) uz troškovnike dogodice priklopljene ostale račune treba prema naredbam §. 18. ovoga propisa opravdati;

m) pravost onih dnevnica, koje su kod plienitba upotriebljeni, procienitelji, kod dražba uporavljeni svjedoci, ter občinski poglavari u svojih troškovnicih naračunali i upravna (politička) oblast ih ustanovila, imade se dokazati.

§. 17. U svih onih slučajevih, kada koj putni predujam sbog ne obdržanja propisa ne utjerivim postane, obsudit će se solidarno na naknadu kroz to državnomu eraru prouzročene štete kr. porezni nadzornik i onaj računovodstveni organ, koji je doznaku protupodpisao.

Ustanonovljenje putnih troškovnika i inih računa obavljajući računovodstveni organ, dužan je i one svote naknaditi, koje je nepripadno obredio, u koliko se iste nebi mogle od onoga pobrati, koji ih je podigao.

§. 18. Kod inih svake vrsti računa valje osobito na to paziti, da erar ne bude oštećen; po tome dakle valja kod svake nabave paziti:

a) ne imaju li se troškovi za naračunani predmet pokriti iz odmjerenog paušala?

b) jeli s tim troškom skopčana nabava bila neobhodno nuždna i ako prelazi djelokrug poreznoga nadzornika, da li je izhodjeno predbježno odobrenje?

c) jesu li upotrebljene ciene prave? u kom pogledu valja priklopiti svakom takovom računu preko 10 forinti svjedočbu mjestne oblasti, glede toga, odgovaraju li naračunane ciene mjestnim okolnostim, u koliko nisu administrativno ustanovljene;

d) jesu li tostrani računi kako valja opravdani, jesu li podignuti možda predujmi izkazani, i ne ima li u njih računarske pogrieške?

Digitized by Google

III. Sudjelovanje kod pregledavanja (škontriranja) blagajna poreznih ureda i občinskih poreznih blagajna.

§. 19. Glede postupka kod pregledavanja blagajna poreznih ureda služi mjerilom §. 12. poglavja I. naputka za porezne nadzornike.

Dne 10. siečuja godine 1877. pod br. 66.353.—1876. izdanu okružnicu, u kojoj je izrečeno, na koji se način mogu računovodstveni organi upotriebiti na to sudjelovanje, treba strogo pred očima držati.

§. 20. Kod pregledavanja občinskih blagajna i dotično poreznih rukovoditelja, može se obzirom na točku 15. a) §. 5. naputka za kralj. porezne nadzornike pregledanje protezati samo na sliedeće točke:

a) je li razpisivanje i propisivanje kod občine bilo u svakom obziru pravilno i blagovremeno?

b) je li se unišli porezni novci redovito uknjižuju?

c) jeli se upisi občinah sudaraju sa upisi poreznog ureda i sa onimi u poreznih knjižicah pojedinih stranakah, česa radi mogu se zaiskati uvida radi pojedine porezne knjižice;

d) sudara li se zaliha pronadjena u občinskoj poreznoj blagajni sa zaključkom dnevnoga popisa;

e) je li odbitak sadržani u dnevnom popisu valjano pronešen u tabelu B. dotično tamo uknjižen;

f) je li porezno rukovanje kod občinah u svakom obziru u redu? je li se porezni novci čuvaju na sigurnom mjestu, i napokon nisu li sa poreznimi novci pomješani občinski ili sukromni novci?

g) je li se porezni novci odpremaju u redovito vrieme?

§. 21. Ob uspjehu škontriranja občinskih blagajnah dužan je iztražni povjerenik podnieti kr. poreznom nadzorniku izviešće; nego o tom škontriranju neima se posebni operat sastaviti.

IV. Periodički podnesci.

§. 22. Osim doznačnih i obustavnih popisah spomenutih u §-u 6-om imadu se poreznomu i dohodarstvenomu računovodstvu kr. ug. ministarstva financijah pošiljati još sliedeći periodički podnesci:

a) ob uspjehu uplaćivanja poreza glaseći izkaz — o vojničkoj oprostnoj taksi posebno — do 10-a svakoga mjeseca;

b) popis dozvoljenih odročbah plaćanja poreza — do 10. svakoga mjeseca;

c) glede izravnih porezah u smislu dne 9. veljače godine 1879. pod br. 6.912. izdane i u broju 9-om Pénzügyi Közlönya godine 1879. obnarodovane okružnice vodjeni i zaključeni doznačni i obustavni (o propisu i odpisu poreza glaseći) popisi, u kojih se propisane i odpisane svote imaju polag vrstih poreza, kotarah poreznih uredah i gradovah s pravom jurisdikcije, a odpisane svote osim toga imaju se još i polag naslovah „Promjena porezna predmeta“, „Elementarna šteta“ i „Neutjerivost“ razlučno iztaknuti, — do 4-a svakoga mjeseca;

d) doznačni i obustavni (o propisu i odpisu glaseći) popisi o porezu na kamate glavnicah, koj pripada iza glavnicah smještenih kod novčanih zavodah, imadu se tečajem vremena opredieljena u točki d) okružnice ministarstva financija, koja je dne 15. veljače godine 1883. pod br. 5864. izdana (br. 7. P. K.) i saobćena naredbom kr. fin. ravnateljstva u Zagrebu pod br.

Digitized by Google

12424. 1883. (t. j. za 15 dana, računajuć od roka, ustanovljenoga za uplatu toga poreza u §-u 3. z. čl. VII. 1883.) slovećega a oporezovanju uložaka kod novčanih zavoda.)

e) popis popustah poreza ustanovljenih usljed elementarnih nepogodah, četvrtgodištno i to svagda do 10-a onoga mjeseca, koj iza minulog četvrtgodja sliedi, polag obrazca izdanoga sa okružnicom sadržanom u br. 53-em Pénzügyi Közlönya godine 1881. i izdanom dne 31. prosinca g. 1881. pod br. 82.531.;

f) o gruntovnički uknjiženih i izknjiženih poreznih zaostatcih glaseći izkazi, — do 15. siečnja i srpnja;

g) godišnji preliminar za rukovanje izravnih porezah potrebnih tiskanicah — do 30. lipnja svake godine;

h) uspjeh razpisivanja svih vrstih izravnih porezah izticajući svotnici polag kotarah poreznih uredah i vrstih porezah, odmah iza dovršenja razpisivanja.

U Budimpešti 1884.

---

§. **36.** Način vodjenja uknjižbe i očevidnosti, isto tako i dužnosti oko očevidnosti pojedinih porezovnikah, ter način izdavanja poreznih knjižicah normira naredbenim putem ministar financijah na temelju načelah sliedećih:

a) kralj. porezni nadzornik daje porezne stavke, ustanovljene u razpisnih registrih, spomenutih u §§-ih 16., 18. i 28. uknjižiti polag obć nah sumarno kod kralj. poreznoga ureda, a individualno kod dotične občine (gradskoga poreznoga ureda); — poreznu dužnost porezovnikah, koji svoj porez kod kralj. poreznoga ureda plaćaju, daje individualno kod kralj. poreznoga ureda na temelju izkazah občinskih (gradskih) organah propisati (§. 42.), ter občinske (gradske) organe u pogledu njihovih poslovah oko individualne uknjižbe kontrolira po kr. poreznom uredu i ako je nuždno po svojem izaslaniku;

b) porezne knjižice za porezovnike, koji porez kod občine (gradskoga poreznoga ureda) plaćaju, izpostavljaju i uručuju občinski (gradski) organi; a za porezovnike, koji svoj porez kod kraljevskoga poreznoga ureda plaćaju, izpostavlja kraljevski porezni ured i uručuje ih u mjestu stanujućim porezovnikom po vlastitomu organu, a u mjestu ne stanujućim porezovnikom po organih one občine (grada), u kojoj obitavaju;

c) prigodom uručbe novih poreznih knjižicah porezovnik će osim ciene porezne knjižice, koja ne može biti veća od

Digitized by Google

2 novčića platiti jedan novčić za onaj organ, koji poreznu knjižicu izdaje ;

d) porezovnici, koji se u minuloj godini nalaziše u redu porezovnikah, te tako jur providjeni biahu sa poreznimi knjižicami, ako se radi dopunitbe svojih poreznih knjižica neprijave svojevoljno do sredine četvrtgodja, sliedećega iza obnarodovanja oglasa, kojim se obznanjuje završetak propisivanja poreza, imadu se iztaknućem barem 8 danah trajućega zabašnoga roka i za slučaj neopravdanoga propusta, pod teretom globe od 1 do 5 forintah, u običini običajnim načinom ili oglasom pozvati, da svoje porezne knjižice radi njihove dopunitbe predoče i to kod občinskoga poglavarstva (gradskoga poreznoga ureda) oni porezovnici, koji svoj porez kod občine plaćaju, a kod kr. por. ureda oni porezovnici, koj svoj porez kod kr. poreznoga ureda plaćaju;

e) svote, koje je porezovnik za podmirbu izravnih poreza uplatio, imadu se u onom slučaju, ako porezovnik od prošlih godina potičućimi poreznimi zaostatci duguje, uknjiživati na ove zaostatke i na od njih pripadajuće zatezne kamate, te na pristojbe za utjerivanje (§§. 41. i 75.) sve donle, dok ovi posve nebudu podmireni, te samo onaj dio spomenutih svotah može se na podmirbu tekuće dužnosti i njenih pripadakah obratiti, koj je iza podmirenja zaostataka preostao : izim ako je u smislu zadnje alineje §. 48. dobio odročbu za uplatu svojega zaostatka ;

f) prigodom zaključenja poreznih glavnih knjigah i poreznih knjižicah na koncu godine pokazujuća se preplata imade se na sliedeću godinu preneti;

g) občinski (gradski) i državni organi, koji su pozvani, da uknjižbu i očevidnost vode, odgovorni su za propuštaje, koje oko obavljanja tih svojih posalah počine; dužni su timi propuštaji državnomu eraru ili sukromnim strankam prouzročene troškove ili štete naknaditi i osim toga mogu se u smislu §-a 85-a obsuditi u korist oštećenih stranaka na globu, koja se može od 5 for. do 1000 for. protezati.

(Sliedi okružnie br. 80874. 29520. i obrazci k' §. 36.)

Digitized by Google

Br. 29520. 1884.

Okružnica.

svim kr. poreznim nadzornikom, kr. poreznim uredom, občinskim (gradskim) poglavarstvom toli ovog, koli područja financijalnoga ravnateljstva u Osieku, izuzam područje bivše vojne Krajine.

Dočim se je kontiranje izravnog poreza, te dosada u poreznoj glavnoj knjigi propisanih dugovinah, pogledom na ustanove zak. čl. XLIV. od g. 1883. slovećem o rukovanju javnih poreza, te zak. čl. XLVI. 1883. odnosećem se na preinaku zemljarine, poreza od kamatah i rentah, te obć. dohodarinskog prireza, počam od g. 1884. promienilo, to se prema odpisu visokog kr. ug. ministarstva financijah br. 80847. 1884 dosada u porabi stojeća „obć. porezna glavna knjiga i dosadanje porezne knjižnice, danom 1. siečnja 1885. stavljaju izvan krieposti.

Imaju se dakle usljed toga počam od 1. siečnja 1885. u porabu uzeti:

a) „občinska porezna glavna knjiga" polag novog obrazca.

b) glavna knjiga za pristojbe od ćeranja obrta i ubilježenja tvrdke, nadalje za namet trgovačko-obrtničkih komorah polag obrazca izdana sa ovdašnjom okružnicom od 29. prosinca t. g. br. 46124.

c) glavna knjiga za porez od kamatah, plaćati se imajući u smislu z. čl. VII. 1883. polag obrazca br. 2.

d) porezne knjižice polag obrazca br. 3.

U pogledu rukovanja ovih tiskanica odredjuje se sliedeće:

1. Iza toga, kako je dovršeno razpisivanje pojedinih vrsti izravnoga poreza, imadu se potonji ubilježiti u „obć. poreznu glavnu knjigu" i to u roku označenom u okružnici visokog kr. ug. ministarstva financijah broj 64042. 1883. odnosno br. 66497. pro 1884. izdanom glede predradnjah razpisivanja i propisivanja poreza, — te se imade polag strana sumirati, i sa razpisnim registrom sravniti, i dočim su već svi izravni porezi, kao i vojne oprostne takse propisani, — imade se porezna glavna knjiga dotičnom kr. poreznom uredu podnieti, gdje će se strana opetovanja „recapitulacije", — koja sadržaje propis, sa dugovinskim stupcem likvidacionalne knjige sravniti i ovjeroviti, te se u slučaju — nebude li se taj propis sa dugovinom likvidacionalne knjige slagao, — imade porezna glavna knjiga na izpravak, dogodice na preradjenje občinskom poglavarstvu povratiti, o čem su dužni porezni uredi kr. poreznom nadzorniku izvjestiti u svrhu uporabe §. 37. z. čl. XLIV. 1883.

Zaliha na tiskanicah por. glavnih knjiga imade se počam od 1-og siečnja 1885. upotrebiti za izvadke iste knjige, koji će se od slučaja do slučaja zahtjevati.

2. Porezna dugovina onih stranaka, koje porez kod kr. por. uredah plaćaju, imade se doduše takodjer u občinsku glavnu poreznu knjigu propisati, nu valja ovu dugovinu na dotični kr. porezni ured naputiti i to načinom, označenim u 8. točki okružnice visokog kr. ug. ministarstva financijah od 13. rujna 1882. br. 47981. priobćene ovdašnjom naredbom broj 3134. 1882. (vidi točku a) §. 36. z. čl. XLIV. 1883.), te se onda, pošto je upućenje jur uzslielilo, imade porezna dugovina neposredno plaćajućih stra-

Digitized by Google

nakah pod rub. 25. občinske por. glavne knjige brisati, dočim se u 24 rubriku imadu unieti podatci označenog upućenja.

3. Dužnost občinskih (gradskih) organa oko propisivanja i kontiranja nameta trgovačko-obrtničke komore, te pristojbah od ćeranja obrta i ubilježenja trgovačke tvrdke, onda oko vodjenja za te pristojbe osnovat se imajuće glavne knjige normirana je potanko naredbom br. 46124. 1884. *)

4. Kr. por. uredi dužni su počam od 1. siečnja 1885. pod br. 2. označenu glavnu knjigu voditi za porez od kamata plaćati se imajući u smislu z. čl. VII. 1883.

Svekolike ustanove okružnice visokog kr. ugar. ministarstva od 15. veljače 1883. broj 5864. priobćene naredbom od g. 1883. br. 12434. ostaju i nadalje u krieposti.

5. U pogledu novog obrazca poreznih knjižicah primjećuje se, da se dosadanja zaliha imade rabiti, dok se neizcrpi, nu imade se obć. dohodarinski prirez polag pojedinih vrstih poreza razlučeno u starih knjižica ubilježiti.

Glede naručbe potrebne zalihe privitih obrazacah novih tiskanicah primjećuje sliedeće:

Kr. porezni uredi dužni sa pod osobnom odgovornosti nadčinovnikah točno ustanoviti potrebnu količinu tiskanicah, te imaju istu i to: kr. por. uredi Hrvatske kod ovdašnje kr. državne glavne blagajne kao obskrbničtva, a oni područja Slavonije kod kr. spremišta duhana u Osieku — propisanim načinom odmah primićem ove naredbe naručiti.

Občinskim (gradskim) organom strogo se zabranjuje, za budnće glavn porezne knjige dosadanjim načinom na tri godine sastavljati.

Za točnu provedbu ove naredbe ostaju kr. porezni nadzornici osobno odgovorni, te im je dužnost povodom službenih putovanja osobno se osvjedočiti, kako su občinski (gradski) organi glavnu poreznu knjigu za godinu 1885. osnovali.

U koliko pako spazili budu, da glavne porezne knjige nisu na tiskanici privita obrazca osnovane, tada imaju odredbu učiniti, da se glavna porezna knjiga na propisanoj tiskanici, na trošak neposlušnog občinskog (gradskog) organa sastavi.

O tom, kako je ova naredba izvršena, imaju porezni nadzornici do konca mjeseca ožujka amo izvješće podnieti.

U Zagrebu. 29. prosinca 1884.

(Sliede obrazci okružnice k' §. 56.)

---

*) Odnosnu naredbu potraži u „Sadržaju“ ove knjige.

Digitized by Google

Kr. porezni ured: _____ Občina: _____

Kralj. fin. ravnateljstvo: _____ Kr. por. nadzornik:

Računska knjiga

o porezu na kamate od glavnicah koji se plaća u smislu z. čl. VII.: 1883. od glavnicah uloženih kod novčanih zavodah.

za g. . . . .

Naziv novčanih zavodah	Dugovina						Uplata				
	Datum i broj propisne naredbe	Na koje vrieme je propisana	Porez na kamate glavnice		na pripadcih izravnih porezah			Članak dnevnika	Vrieme uplate	na pripadcih izravnih porezah	
					zatezni kamati		pristojba utjerivanja poreza			zatezni kamati	pristojba utjerivanja poreza
			for	n.	for.	n.	for. n.			for. n.	for n.

Digitized by Google

Datum naredbe			Broj	Prirast						Datum naredbe			Broj	Brisanje						Opazka
				na porezu od kamata glavnica		na pripadcih izravnih poreza								na porezu od kamata glavnica		na pripadcih izravnih porezah				
						zatezni kamati		pristojba za utjeranje poreza								zatezni kamati		pristojba za utjerivanje poreza		
dan	mjesec	godina		for.	n.	for.	n.	for.	n.	dan	mjesec	godina		for.	n.	for.	n.	for.	n.	

§. **37.** Na koliko občinski bilježnici (občinski i gradski porezni uredi) nebi svoje poslove oko uknjižbe i očevidnosti izpunjavali onako, kako je ministar financijah označio ili ne u ustanovljenom roku, imaju se u slučaju dokazane nemarnosti po županijskom sudcu (načelniku) ili po kr. por. nadzorniku ili njegovu zamjeniku obsuditi na globu, koja toliko koliko put može iznositi od 5 do 25 forintah s opredieljenjem naznačenim u §-u 14-om.

U slučajevih, koji se nemogu odgoditi, pridielit će županijski sudac (načelnik) uz bilježnika (občinskom i gradskom poreznomu uredu) dovoljne radne sile, da se uzmogou poslovi blagovremeno obaviti. Troškove, potrebne za to, nosi bilježnik (dotični član občinskoga i gradskoga poreznoga ureda), ako je njegovom krivnjom, a občina (grad), ako je zbog nagomilanih predmetah nastupilo zanemarenje.

Ako je globa bila opetovana bez uspjeha, imaju se bilježnici (dotični član občinskoga i gradskoga poreznoga ureda) staviti pod karnostnu obtužbu.

§. **38.** Ako u kojoj občini (gradu) nastane uslied nemara občinskog bilježnika (občinskog i gradskog por. ureda) potreba individualnog obračuna dužnosti porezovnikah, dužna je troškove obračuna nositi dotična občina (grad), a ostaje joj pravo zavrate proti svome činovniku, koji je nemar počinio.

Poglavje III.

Uplata.

A) Dospielost.

§. **39.** Izravni porezi u četiri jednaka diela, i to prvoga dana svakoga četvrtgodišta, dakle 1. siečnja, travnja, srpnja i listopada dospievaju i imadu se do sredine dotičnoga četvrtgodišta uplatiti.

Dok se uspjeh razpisivanja poreza za tekuću godinu neupiše u poreznu knjižicu porezovnika, treba plaćati četvrtgodišnje obroke polag odmjerenja poreza za tekuću godinu.

Ako tecivarina nije još odmjerena, odnosno nije još pravomoćnom postala, imade se četvrtgodišnje dospieli porez učerati u svoti prošlogodišnjoj četvrtgodišnjoj dužnosti odgovarajućoj, ma i od supruge porezovnikove, ako ga potonji nije u stanju platiti.
(F. U. S. 9431: 1885. V. 588.)

(Sliedi obrazac por. knjižica.)

Digitized by Google

Strana lista općinske glavne knjige:
Županija:

Porezna

Dugovina						
Godina	na državn. porezu		na občin. porezu			
	for.	n.	for.	n.	for.	n.
Zaostatak koncem g. 188.						
Odmjerba za tekuću godinu.						
Zemljarina. Od for. čistog dohodka sa %						
Najamna kućarina. Od for. nč. čistog najamnog kućnog dohodka sa % . .						
Razredna kućarina. Polag razreda i od stepena						
Tecivarina. I. razred od osoba . . . . . II. razred od for. nč. poreza iz prošle g. III. razred od for. nč. čistog dohodka . IV. razred od for. nč. stalnog beriva .						
Porez na poduzeća i družtva, koja javno polažu račune. Od for. nč. čistog dobitka sa % . .						
Rudarski porez. Od for. nč. čistog dobitka sa % . .						
Porez na kamate glavnica i na rente. Od for. nč. sa %						
Obći dohodarinski prirez.						
Od zemljištnog i kućnog posjeda						
Od tecivarine						
Od poreza na kamate glavnice i rente						
Od rudarskog poreza						
Svota odmjere za tekuću godinu						
Ukupni dug						
Prirast						
Brisanje						
Izpravljeni dug koncem g. 188 . . .						

Digitized by Google

Porezni ured :

Općina ulica kuće br :

knjižica.

U p l a t a

Br. stavke dnevnoga popisa	Datum		državni dug				občinski prirez				Ovršna pristojba				Podpis dvajuh občinskih oržanah
			državni porez		zatezne kamate										
	mjesec	dan	for.	n.	for.	n	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	
Ukupna uplata . .			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Prema dugovini . .			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ostaje dug . . .			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Digitized by Google

Možebitne razlikosti valja izjednačiti prigodom obročnoga plaćanja, sliedećega iza izdanja (§. 36.) poreznih knjižicah. Plaćanje na dielove valja bezuvjetno primiti.

U porez se neće uračunati nikakova druge naravi tražbina. —

§. **40**. Izpod naredabah, sadržanih u §. 39. izuzimlju se:

1. tecivarina I-a razreda za kućarce (§. 8. zak. članka XXIX: 1875.);

2. tecivarina I-a razreda za ine porezovnike (§. 7. zak. čl. XXIX: 1875);

3. porez na puške;

4. tecivarina IV-a razreda za državne i municipalne organe, činovnike, kao i za osobe, koje su uz stalnu plaću namještene kod sukromnih poduzećah i družtvah (§. 26. zak. čl. XXIX. 1875.);

5. vojnička oprostna taksa (zak. čl. XXVII: 1880.)

Porez kućaracah i porez na puške dospieva najedared i ima se platiti za 15 danah, računajuć od uručenja platežnoga naloga, nu svagda prije nego se kućarska dozvola, dotično potvrdnica o porezu na puške izruči.

Pod točkom 2. spomenuta tecivarina I-a razreda dospieva u dva jednaka polgodišnja obroka i to prvoga dana mjeseca travnja i listopada svake godine, i ima se najkašnje do 15. svibnja i studena uplatiti; onaj porezovnik pako, koji se prije nego što mine dospielost odmjerene mu tecivarine I-a razreda, želi konačno izseliti iz one občine, gdje no je oporezovan, dužan je spomenuti svoj porez na jedanput uplatiti.

Pod točkom 4. spomenuta tecivarina IV-a razreda ima se u 12 jednakih mjesečnih obrokah putem odbitka od plaće plaćati.

Poduzeća i družtva, koja moraju javno polagati račune, dužna su na ovaj način pobrane porezne svote četvrtgodištno — pod teretom ovrhe — odpremiti u občinsku (gradsku) blagajnu.

Vojnička oprostna taksa, — uz preinačenje §-a 18. zak. čl. XXVII: 1880. — dospieva prvoga mjeseca listopada svake godine i ima se najkašnje do 15. studena na jedanput uplatiti.

§. **41**. Porezovnik, koj do izmaka u §§-ih 39. i 40. ustanovljenih platežnih rokovah nepodmiri svoju dužnost, plaća godišnjih 6% zateznih kamatah za cielo četvrtgodište od onih svotah, s kojimi je ostao u zaostatku.

Digitized by Google

Naprotiv tko jedan ili više četvrtgodišnjih obrokah svoje porezne dužnosti unapried plati, tomu će se od svake forinte napred plačene porezne svote uračunati, dotično izplatiti godišnji 6% kamati, računajuć od dana uplate do sredine dotičnoga četvrtgodišta.

Naknadi kamatah imade miesta i onda, ako se neumjestno razpisani i nepripadno prijeti porez ovlašćenoj stranci povrati. U ovom slučaju računaju se kamati od dana uplate uključivo do dana uručenja obaviestnice izdane o tom, da je porez natrag doznačen.

Iznimci imade mjesta glede svotah, razpisanih na naslov u §. 40. spomenute tecivarine I-a i IV. razreda, iza kojih niti se zatezni kamati plaćaju, niti se daje naknada kamatah.

§. **42.** Izravne poreze plaćaju:

1. male i velike obćine, gradovi sa uredjenim viećem, slobodni kraljevski i s pravom jurisdikcije providjeni gradovi, kao pravne korporacije, bez obzira na veličinu porezne svote — kod kr. por. ureda;

2. drugi porezovnici:

a) u malih i velikih obćinah, na koliko im je godišnja porezna dužnost manja od 100 for.: kod obćinskoga sudca dotično kod obćinskoga poreznika; a na koliko im godišnja porezna dužnost 100 for. dosegne, ili 100 for. nadmašuje: kod dotičnoga kr. poreznoga ureda;

b) u gradovih sa uredjenim viećem, u slobodnih kraljevskih i s pravom jurisdikcije providjenih gradovih bez obzira na veličinu porezne dužnosti: kod gradskoga poreznoga ureda.

U točki 2. sadržanom naredbom stavlja se izvan krieposti odredba §-a 8 zak. čl. XXIX: 1875., koja se na plaćanje poreza kućaracah odnosi.

Za prosuditi, spadali porezovnik u red onih, koji kod obćine ili kod kr. por. ureda plaćaju?

a) glede onih porezovnikah, koji su jur u prediućoj godini u dotičnoj obćini oporezovani bili, mjerodavan je porez razpisani u tekućoj godini;

b) glede novih porezovnikah mjerodavan je porez razpisani u tekućoj godini.

Ovlašćuje se ministar financijah, da u točki a) 2. ovoga §-a za porezovnike, koji svoj porez kod poreznoga ureda plaćaju, sa 100 for, ustanovljeni porezni minimum, može za područje pojedinih županijah ili za pojedine obćine, na obrazložen predlog upravnoga odbora jurisdikcije i saslušav kr. por nadzornika, ustanoviti svotom većom od 100 for.

Digitized by Google

Porez pobiraju i uplate poreza u por. knjižicah pravovaljano potvrdjuju upisom preuzete svote i podpisom svojih imenah:

a) u malih občinah, pobirač, dotično, ondje gdje pobirača neima, sudac uz sudjelovanje kružnoga bilježnika, koji je dužan u tu svrhu što češće proputovati svoje občine i ove predtečno ubavjestiti o svom dolazku;

b) u velikih občinah blagajnik uz sudjelovanje jednoga bilježnika;

c) u gradovih s uredjenim viećem, u slobodnih kraljevskih i s pravom jurisdikcije providjenih gradovih: blagajnik i protustavnik;

d) kod kr. poreznih uredah: poreznik i protustavnik.

Imena činovnikah, koji su ovlašćeni na preuzimanje poreza, imadu se do obćeg znanja staviti u obznani, koja se izviesiti imade na vratih uredske prostorije.

Koji neposredno kod kr. poreznoga ureda plaćaju svoje poreze, mogu ondje, gdje poštanska sveza postoji, poslati svoje poreze takodjer poštom kr. poreznom uredu; nego poštarinu za takove pošiljke dužni su oni platiti.

Temeljem izračunanja zateznih kamatah od poreznih novacah, poslanih putem pošte ili kamatnih naknadah treba uzeti onaj dan, kojega je dotični porezni novac na poštu predan

Poštanska primka po propisu izdana o poreznoj svoti, koja se prebrojena predade na pošti na nadpisu kr. poreznoga ureda, služi dotičniku, koji je platio porez, namirom vrhu uplate predane porezne svote, sve donle, dok ista nebude po poreznom uredu uredovno kvitirana.

§. **43**. U občinah, u kojih je na državne izravne poreze zakonito razpisan občinski namet i u kojih porezovnik pobira taj občinski namet zajedno sa državnim porezom, ima se prigodom obročnih plaćanjah uplaćena ili ovrhom utjerana svota računati na podmirbu državnoga i občinskoga poreza u onom razmjerju, u kojem stoji količoća državnoga poreza napram občinskomu porezu.

Oni koji svoje poreze plaćaju u smislu §. 42. kod kr. poreznog ureda, dužni su nametnut im občinski namet uz posebnu poreznu knjižicu kod občinske blagajne platiti.

§. **44**. Novci što se u ime javnih poreza preuzmu, nemogu se niti u občinske niti u druge svrhe obratiti.

Ako stranka propisno plati porez ili pristojbu na ruke gradskih ili občinskih organah, koji su ovlašteni primati uplate: ne može se platež po drugi put zahtjevati, ma uplaćene svote rečeni organi i pronevjerili.

Digitized by Google

(F. U. S. 4059. 1884. V. 203.)

Tko proti tomu sagrieši, čini kaznjivo djelo neviernoga rukovanja, dotično pronevierenja.

Po občinah ili po kr. poreznih uredih pobrani i u njihovih blagajnah nalazeći se javni porezi nemogu se podvrći osiegurbenoj ovrhi niti za sukromnopravne dugovine občinah niti državnoga erara.

§ **45.** Občinski sudci, dotično občinski blagajnici (občinski ili gradski porezni uredi) dužni su u družtvu občinskoga (gradskoga) zastupnika, što će ga izaslati poglavarstva (načelnici), pobrani porez mjesečno i onoga dana odpremiti, kojega će dotični kr. porezni ured i medjutojno vrieme primiti. —

Te medjutojne svote može občina ondje, gdje poštanska sveza postoji, poslati por. uredu poštom prosto od poštarine.

§. **46.** Na koliko občinski (gradski) organi, kojima je u smislu predidućih §§-ah povjereno pobiranje i odprema državnih izravnih porezah, nebi svoje poslove oko pobiranja i odpremanja obavljali načinom po ministru financijah označenim ili ne u ustanovljenih rokovih, ako im se nemarnost dokaže, imaju se po županijskom sudcu (načelniku) ili po kralj. poreznom nadzorniku ili njegovu zamjeniku toliko-koliko putah obsuditi na novčanu globu, koja može dosizati od 2 do 25 for. s opredieljenjem označenim u §. 14.

Bude li opetovana novčana globa bezuspješno odredjena, imaju se nemarni občinski organi staviti pod karnostnu obtužbu.

Utoci proti nametnuću te globe prosti su od pristojbe.
(O. M. F. 40690. 1886. P. K. br. 23. od godine 1886. (Vidi opazku k §-u 81.)

§. **47.** Za odpremanje pobranih po občinskih sudcih, dotično blagajnicih (občinskih i gradskih poreznih uredih) porezah i inih dugovinah u kr. porezni ured, odgovorni su u prvoj liniji občinski organi, obvezani na pobiranje i odpremanje, a u drugoj liniji odgovorna je občina (grad) uz pridržaj prava zavrate proti krivcu ili nemarnu organu.

Ako občina putem občinskoga nameta pokrije manjak, ustanovljeni na temelju te odgovornosti, dužni su samo oni porezovnici občine k tomu doprinašati, koji svoje državne poreze kod občine plaćaju.

B) Platežne odročbe.

§. **48.** U pravilu se nedaje odročba za plaćanje poreza Nego za tekući porez ima se u slučaju, ako porezovnik

Digitized by Google

svoju zavremenu nepodobnost za plaćanje dokaže, dozvoliti platežna odročba, ali samo za trajanja pol godine i ne preko konca dotične porezne godine.

Za odročbu treba moliti kod kr. por. nadzornika, proti odluci njegovoj može se porezovnik prizvati na upravni odbor jurisdikcije.

Proti jednakim odlukam neima prizivu mjesta.

Proti različitim odlukam može se uložiti priziv na ministra financijah, isto tako može kr. porezni nadzornik proti odluci upravnoga odbora, kojom se odročba podieljuje, uložiti priziv na ministra financijah, ako vidi da su interesi državnoga erara povriedjeni. (§. 8.)

U vanrednih slučajevih može ministar financijah nakon saslušanja upravnoga odbora jurisdikcije, toli za tekući porez, koli za zaostatke podati platežnu odročbu i preko konca godine; u onom slučaju pako, kada porezovnici kojeg municipija ili koje občine uslied zadesivših ih elementarnih nepogodah kroz više godinah nagomilane svoje porezne zaostatke nisu u stanju tečajem jedne godine uplatiti, može ukupnim porezovnikom toga municipija ili te občine na više godinah protežućih se platežnih obrokah za podmirbu tih zaostataka dozvoliti.

U slučajevih platežne odročbe imaju se plaćati zatezne kamate.

Glede postupka oko ućerivanja poreznih i pristojbenih dugovinah i dozvoljivanja platežne odročbe valjaju još sliedeće ustanove:

I. Glede izravnih porezah:

1) Ovrha se ima voditi samo onda, ako jednogodišnjemu propisu odgovarajuća svota nije uplaćena.

2. Kod obročne uplate valja uplaćenu svotu u ovom redu zaračunati:

a) zatezni kamati i ovršni trošak (§. 36. e) z. čl. XLIV. 1883)

b) vojno-oprostna taksa;

c) izravni porez i to u prvom redu na zaostatak.

d) jednogodišnja svota vinske desetine.

e) jednogodišnja svota prinosa za reguliranje vodah (§. 6. god.) zak čl. XXXIV: 1879.

3) Valja paziti, da se samo zakonom dozvoljeni predmeti zaplienе a zaplienjene životinje da se samo onda prodadu, ako se postigne ciena odgovarajuća mjestnoj vriednosti.

II. Glede pristojbah:

1. Pogibelji zastare izvržene pristojbe imadu se bezodvlačno ućerati; isto tako i pristojbe, gdje je tko u drugom redu obvezan na plateź, ako bi zavlačenjem pristojba neućerivom mogla postati od u prvom redu obvezanoga;

2) pristojbe od kupoprodajnih i darovnih pravnih posala imadu se uvjek većom strogosti ućerivati.

3) Ako se na zaostatke iz g. prije 1885. uplati jedna trećina, može se odročba dozvoliti.

(O. M. F. 77760. 1884. P. K. br. 46.)

Digitized by Google

O ućerivanju erarijalnih tražbina, ako se dužnik nalazi u inozemstvu, izdalo je ministarstvo financijah povodom pritužbe belgradskoga consulata — savezno sa svojom okružnicom br. 36055. 1875., daljnju naredbu, da se glede svakog zaostatnika ima poseban izkaz sastaviti i po mogućnosti naznačiti točno osim imena i zanimanje te obitalište njegovo, vrst poreza i godina, iz koje potiče, izkaz pako pečatom providiti.

Osim toga valja naznačiti, da zaostatnik u tuzemstvu neima ni pokretnog ni nepokretnog imetka.

(O. m. f. 16. lipnja 1885. br. 26313. P. K. br. 25. od g. 1886.)

Br. 37 487.

Propis.

glede postupka kod dozvoljivanja odročbah plaćanja poreza.

§. 1. U pravilu se nedaje odročba za plaćanje poreza. Nego za tekući porez ima se u slučaju, ako porezovnik svoju zavremenu nepodobnost za plaćanje dokaže, dozvoliti platežna odročba, ali samo za trajanja pol godine i ne preko konca dotične porezne godine.

Za odročbu treba moliti kr. por. nadzornika, koji je u svih onih slučajevih, u kojih bi se molba za odročbu imala na temelju pridonešenih izprava odbiti, dužan predhodno privolenje predstojnika nadležne upravne (političke) oblasti izprositi; takove molbe mogu se meritorno riešiti tek onda, kada je odgovor prispio od upravne oblasti, ili ako odgovor od iste nije došao za osam dana od onoga dana, kójim se je z a m o l b a predala pošti.

Proti odluci kr. por. nadzornika može se porezovnik prizvati na nadležno kr. fin. ravnateljstvo.

Opazka.

Odnosno, kad bude u život stupio z. čl. XXIV. 1886.: na upravno povjerenstvo.

Proti odluci u drugoj molbi kr. financijalnog ravnateljstva ima mjesta prizivu na ministra financija; taj priziv ipak ne prieči provedenje ovrhe. Proti jednakim odlukam neima mjesta prizivu.

U slučejevih platežne odročbe, zatezni kamati imaju se plaćati. (§. 48. z. čl. XLIV.: 1883)

§. 2. U vanrednih slučajevih može ministar financija nakon saslušanja kr. fin. ravn. (upr. odbora) toli za tek. porez, koli za zaostatke podati platežnu odročbu i preko konca godine; u onom slučaju pako, kada porezovnici koje županije (kotara) ili občine uslied elementarnih nepogoda kroz više godina nagomilane svoje porezne zaostatke nisu u stanju tečajem jedne godine uplatiti, može ukupnim porezovnikom te županije (kotara) ili občine na više godina protežućih se platežnih obroka za podmirbu tih zaostataka dozvoliti.

§. 3. U onakovom slučaju dakle, kada se bud za koncem predhodile godine preostali zaostatak, bud za tekući porez podieli obročno plaćanje ili

Digitized by Google

u obće odročba plaća'ja, o tome se napomenom datuma i broja odročbu dozvoljujuće oblastne naredbe imade, i to glede onih, koji svoj porez neposredno plaćaju, kr. porezni ured, glede onih, koji svoj porez kod grada plaćaju, gradski porezni ured, a glede onih, koji svoj porez kod obćine plaćaju na rukovanje poreznih poslova pozvanoga obćinskoga poreznoga blagajnika na takov način ubaviestiti, da način dozvoljene platežne odročbe u rubrici „Opazka" porezne glavne knjige zabilježi i brojno iztakne onu svotu, koja se sa tekućim dospjelim porezom skupa imade plaćati.

Primjeri:

a) Glasom naredbe ministarstva financija od _____ mjeseca _____ god. _____ pod br. _____ ima se godine _____ preostali i 200 for. iznoseći zaostatak uplatiti u četiri jednaka četvrtgodišnja obroka, od ovoga odpada na prvočetvrtgodje . . . . . 50 for.

dodav k tomu od ovogodišnjega 100 for. iznosećega poreza za I. četvrtgodje dospielu $^1/_4$-nu . . . . . 25 for.

ima se u I. četvrtgodju uplatiti ukupno . . . . . 75 for.

b) Glasom naredbe kr. fin. ravnateljstva (kr. por. nadzornika) od _____ mjeseca _____ godine _____ pod brojem _____ dozvoljena je do dana _____ mjeseca _____ godine _____ protežuća se odročba plaćanja za uplatu zaostatka od _____ for. _____ nč.

§. 4. Kr. podžupani (kot. predstojnici), kr. porezni nadzornik, ili njegov zamjenik, dužni su onom zgodom, kada kontrolno nadgledanje u smislu §. 80. z. čl. XLIV. 1883. vrše, pribaviti si osvjedočenja o tom, da li su polag dozvoljenoga obročnoga plaćanja dospielimi postali obroci uplaćeni ili utjerani točno, pak u slučaju propuštaja utjeranja dužni su prema naredbi §. 80. z. čl. XLIV. 1883. onim, koji su to prouzročili, od 5 do 15 for. protežuće se i načinom izravnih poreza polovicom u korist erara, a polovicom u korist županijske (gradske) kućne blagajne utjerati imajuće se globe uz pravo priziva na nadležno kr. fin. ravnateljstvo nametnuti, ter o tom od slučaja do slučaja kr. por. nadzornika ubaviestiti.

U Budapešti 1884.

Poglavje IV.

Popust poreza.

§. **49**. U vanrednih slučajevih štete, prouzročene elementarnimi nepogodami, ima mjesta popustu poreza.

Takove elementarne nepogode jesu:

a) grad (tuča), povodnja i vatra u obće;

Digitized by Google

b) poharanje plodinah na obsežnijih, čitave poteze sadržavajućih zemljištih kroz bube;

c) glede oranicah aa) takov mraz, ili zemnom vodom prouzročena povodnja, koja na većih, čitave hatare sadržavajućih zemljištih; bb) takova trajuća suša ili ina takova elementarna nepogoda, koja na većih, čitave hatare sadržavajućih zemljištih ljetinu posijanih zemljištah takovim načinom i u takovo vrieme uništi, da se dotična zemljišta nemogu već u obće u onoj godini novim težanjem učiniti rodnimi;

d) poharanje šuma požarom;

e) kod vinograda i hmeljnika: mraz.

Štete prouzročene kroz razširenje kukolja, nedaju pravnog naslova na popust zemljarine. (Po mom mnienju ni štete, prouzročene kroz miševe.)

(F. U. S. 3722. 1885. V. 259.)

Štete prouzročene poplavom, nastalom kroz neprekidne kiše, jesu elementarne štete.

Rok za podnešenje molbe za oprost zemljarine računa od dana, kada je poplava svoj vrhunac postigla.

(F. U. S. 202 : 1885. V. 327.)

Naputak

o popisu šteta, prouzročenih elementarnimi nepogodami nabrojenimi u §. 49. zak. čl. XLIV. 1883. o rukovanju javnih poreza, o sastavljanju operata popisa štete i ob ustanovljenju popusta poreza.

§. 1. U vanrednih slučajevih štete, prouzročene elementarnimi nepogodami, ima mjesta popustu poreza.

Takove elementarne nepogode jesu:

a) grad (tuča), povodnja i vatra u obće;

b) poharanje plodina na obsežnijih, čitave poteze sadržavajućih zemljištih kroz bube;

c) glede oranica;

aa) takov mraz, ili zemnom vodom prouzročena povodnja, koja na čitave poteze sadržavajućih zemljištih;

bb) takova trajuća suša, ili ina takova elementarna nepogoda, koja na većih, čitave kotare sadržavajućih zemljištih ljetinu posijanih zemljišta takovim načinom i u takovo vrieme uništi, da se dotična zemljišta nemogu već u obće u onoj godini novim težanjem učiniti rodnimi;

d) poharanje šuma požarom;

Digitized by Google

e) kod vinograda i hmeljnika: mraz (§. 49. zak. čl. XLIV. 1883.)

§. 2. Popust poreza ustanovljuje se na temelju izvida, zametnutih načinom normiranim po ministru financija i podaje se samo za jednu godinu — za tekući porez.

Nego kod poharanja šuma požarom može se popust poreza protezati i na više godina.

Porez od zemljištne čestice, koju je postigla elementarna nepogoda, popušta se sa jednom trećinom, dvimi trećinami, ili u cielom, ako je ljetina u sličnoj mjeri uništena.

Porez od zgrada, poharanih požarom ili povodnjom, popušta se prema količini štete

U slučaju, ako plodine, koje su požete, nu još nisu spravljene, ili se u kladnjah, plaštih i u škednjah nalaze, budu elementarnom nepogodom uništene, neima mjesta popustu poreza.

Isto tako neima mjesta popustu poreza ni iza takovoga u zakup danoga posjeda, glede kojega je posjednik u zakupnom ugovoru osjegurao si, da mu se i u slučaju elementarnimi nepogodami prouzročenih šteta imade godišnja zakupnina bez svakoga odbitka izručiti. Izpod ove ustanove izuzimlju se oni slučajevi, u kojih zakupnici po smislu zakupnoga ugovora i zemljarinu plaćaju (§. 50. z. čl. XLIV. 1883.)

§. 3. Iznos popusta poreza ustanovljuje: (upravni odbor)

u prvom stepenu kralj. porezni nadzornik,

u drugom stepenu nadležno kr. fin. ravnateljstvo,

u trećem stepenu fin. upravno sudište (§. 51. i točka 3. §. 111. zak. čl. XLIV. 1883.)

§. 4. Iza elementarnom nepogodom udarenoga predmeta propisani godišnji porez popušta se u sliedećoj mjeri:

a) glede zemljišta: sa $^1/_3$, $^2/_3$, ili u cielom prama tomu, kako je ljetina sa $^1/_3$, $^2/_3$ ili u cielom oštećena;

b) glede sgrada: primjereno veličini štete, u tekućoj godini propisani i na dan elementarne nepogode u smislu §. 39. zak. čl. XLIV. godine 1882. još nedospjeli porezi od onih dielova zgrade, koji su neuporabivimi postali.

§. 5. Ako se oranica u onoj godini, u kojoj ju je stigla u §. 1. pod točkom a) i b) napomenuta elementarna nepogoda, posije po drugi put, onda se šteta, koja je udarila pri usjevu, jednom trećinom uzima manjom. Po tom se u takovih slučajevih porez, kada je prvi usjev posve oštećen, popušta sa dvimi trećinami; kada su dvie trećine oštećene: sa jednom trećinom; kod oštećivanja pako sa jednom trećinom nedaje se popust od poreza.

Glede takovih zemljišta, kod kojih prva plodina ne trpi elementarnu nepogodu, druga plodina pako usljed elementarne nepogode uništena bude, popušta se jedna trećina poreza onda, ako je drugi usjev podpuno uništen.

Ako je drugi usjev samo dielom uništen, ne daje se popust od poreza.

§. 6. Glede livada, ako je plodina siena usljed elementarne nepogode posve uništena, nu otava raste, uzima se šteta, koja je sieno stigla, manjom sa jednom trećinom.

U takovih slučajevih, kada je ljetina siena ostala, otavu pako stigne elementarna nepogoda, popušta se u slučaju, ako je otava posve uništena, jedna trećina poreza. Ako je u takovom slučaju otava samo dielom uništena, nedaje se popust od poreza.

§. 7. Radi mrazom, zemnom vodom, trajućom sušom ili inom elementarnom nepogodom prouzročene štete na oranicah ima u smislu točke c)

Digitized by Google

§. 1. mjesta popustu poreza samo onda, ako je ljetina posve uništena, te ako se dotična zemljišta u onoj godini novijim usjevom nemogu više plododosnimi učiniti.

§. 8. Ako elementarna nepogoda samo dielom oštećuje zemljištne čestice, to se porez popušta samo iz onoga diela zemljišta, kojega je elementarna nepogoda stigla.

Iza takovih zemljištnih čestica, koje su samo dielom posijane bile, a dielom su na ugaru ostale, popušta se porez samo iza posijanoga diela.

§. 9. Ako se je kulturna grana zemljišta naprama katastralnom popisu promienila, na primjer, ako je u katastralnom operatu livadom ili pašnjakom popisano zemljište medjutim poorano, i zrnatim ili inim plodom posijano, te kao takovo trpi štetu: onda se popuštati imajući se porez ustanovljuje iza prihoda od u katastru popisane kulturne grane, dakle u spomenutom primjeru iza dohodka, odmjerenog od livade ili pašnjaka.

§. 10. Slučaj elementarne nepogode, usljed koje se popust od poreza zahtjevati može, imade pod inakim gubitkom toga zahtjeva, oštećeni posjednik, ili ako ih je više, dva zastupnika istih u svrhu popusta poreza kod občinskoga poglavara (gradskoga načelnika) u roku od 8 dana, računajuć od nastalog oštećenja, pismeno prijaviti i prijavi priklopiti cienu za popis štete nuždnih tiskanica — računajuć po dva novčića za arak.

§. 11. U roku od tri dana nakon primitka ove prijave dade u občinah občinski načelnik po dva prisežnika uz sudjelovanje bilježnika, — u gradovih gradski načelnik po jednom gradskom viećniku — na licu mjesta sastaviti „izvidni zapisnik“, u kojem se označuje prirodna kakvoća elementarne nepogode, nadalje nabrajaju svi oni potezi i topografički brojevi, gdje je plodina štetu trpila, ili kuća, koja je izgorjela ili povodnjom uništena.

§. 12. Izvidni zapisnik, kao što i prijavu o slučaju elementarne štete dostavlja občinski poglavar (gradski načelnik) odmah kr. poreznomu nadzorniku, i pripošlje podjedno polag §. 10. primljenu cienu tiskanice za popis štete u svrhu, da se naručene tiskanice izdadu.

§. 13. Kr. porezni nadzornjk pošalje odmah na prispjelu mu naručbinu zahtjevane tiskanice i ustanovljuje naredbom dan, kojega će radi popisa štete prispjeti u občinu.

Kod zemljišta popiše se šteta u doba, prije nego je plod od zemlje odieljen.

§. 14. Elementarnom nepogodom prouzročena šteta se po povjerenstvu, ustrojenu u smislu §. 19. na licu mjesta popisuje i procienjuje u popisu, koji se u pogledu zemljištah po amo priklopljenom obrazcu pod A., a u pogledu kuća po obrazcu pod B. sastaviti imade.

Županija: Sjedište kr. por. nadzornika:

Občina (grad): Sjedište kr. por. ureda:

Popis A.

onih zemljištnih čestica, koje su na području občine (grada)————————

————————dana———— mjeseca———————— godine

18 kroz————————oštećene, te s toga u svrhu odpisa poreza u smislu §. 49. zak. čl. XLIV. 1883. popisane.

Digitized by Google

Prijavljeno kod kr. poreznog nadzornika dne ——— mjeseca ———18——— godine pod brojem———

Da je prijava u istini učinjena, potvrdjujem:

———

Kr. porezni nadzornik.

(Obrazac A. nalazi se na str. 498.)

Županija
Općina (grad)

Sjedište kr. por. nadzornika:
Sjedište kr. por. ureda:

Popis B.

onih sgrada, koje su prigodom požara (povodnje) u općini (gradu) ——— ———dne———mjeseca——— god. 18 neprikladnimi postale za stanovanje i s toga u svrhu odpisanja poreza u smislu §. 49. zak. čl. XLIV. 1883. popisane.

Slučaj štete prijavljen je kod kralj poreznog nadzornika dne——— mjeseca——— god. 188 pod brojem———

Da je prijava doista učinjena, potvrdjujem:

———

kr. porezni nadzornik.

(Obrazac B. nalazi se na str. 500.)

§. 15. Čim općinski poglavari (gradski načelnik) zaiskane tiskanice primi, dade ih po općinskom i na rukovanje poreznih poslova neposredno zvanom porezniku (gradskom poreznom uredu), do roka, štono ga je kr. porezni nadzornik za popis štete iztaknuo, izpuniti na temelju izvidnoga zapisnika, i to glede zemljišta: prvih 9 stupaca popisa A., a glede kuća: prvih 12 stupaca popisa B., daje sbrajati stupce 6, 8 i 9 popisa A. i stupce 8, 10, 11 i 12 popisa B. i drži izkaz za popis štete u pripravnosti.

§. 16. Koli popisu pod A., toli onomu pod B. sastavlja se na temelju ovih popisa polag amo priklopljenog obrazca pod C. posebni jedan

Digitized by Google

izkaz, te se prva četiri stupca istoga na isti način po na rukovanje poreznih poslova neposredno zvanom općinskom porezniku (gradskom uredu) izpunjuju.

(Obrazac C. nalazi se na strani 502.)

§. 17. Ako je elementarna nepogoda stigla više i toliko posjednika, da za uvrštenje oštećenika u popis treba više araka, to se onda ti arci, sašivaju, a konac za sašivanje upotriebljene niti, pripečati se pečatom općine (grada).

§. 18. U izkazu popisa štete nesmije se ništa strugati; pogriešno upisana stavka ima se vodoravnim potezom tako izbrisati, da se izvorno pismo čitati može.

§. 19. Prijavljenu elementarnu štetu popisuje i ustanovljuje na licu mjesta povjerenstvo.

Predsjednik je povjerenstva:

Kr. por. nadzornik ili izaslani po njemu organ;

Članovi su:

U političkih općinah po općinskom poglavarstvu u tu svrhu izabrana dva strukovnjaka procienitelja, u slobodnih kr. gradovih i u gradovih sa samostalnom oblašću: dva gradsko-povjerenstvena člana. U slučaju požara u šumi pako dva šumara vještaka.

§. 20 Članovi povjerenstva ne imadu pravo na dnevice ili naknadu troškova iz državne blagajne.

§. 21. Povjerenstvo ustanovljuje pomoćju katastralne gruntovnice na licu mjesta većinom glasova, u kojoj je mjeri elementarna nepogoda oštetila ljetinu, da li do $^1/_3$, do $^2/_3$ ili u cielom, odnosno koje je mjere šteta kod sgradah; odluku ubilježi predsjednik povjerenstva u popis A., odnosno u popis B.

§. 22. Povjerenstvo je ovlašteno dogodice izostale oštećene posjedne čestice odnosno kuće naknadno uvrstiti u popis A., odnosno u popis B.

§. 23. Kada je popis štete dovršen, zaključuje povjerenstvo popis A., odnosno B. sliedećim napisom: „Da smo u ovom popisu štetu na licu mjesta vjerno istini, polag najbolje sviesti naše procienili, posvjedočavamo na mjesto prisege, podpisom naših imena; nadalje potvrdjujemo, da su u stupcih 5, 6, 7 i 8 ovoga popisa ubilježeni mjestopisni brojevi, površina, vrst objelavanja, i čisti prihod istih u svemu suglasni sa u katastralnih posjedovnih arcih sadržanimi (kod kućah da su u stupcih 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 i 11 ovoga popisa ubilježeni podatci sa u registrih popisivanja i razpisivanja kućarine sadržanimi.)

Dano itd. (sliedi podpis, pečat.)

§. 24. Tako sastavljeni popis A. odnosno B. preuzimlje kr. porezni nadzornik, te u istom izračuna primjereno veličini štete odpisati imajući se porez, sbraja stavke, i napiše na popis A., odnosno B. sliedeću zaporku: „izračunano i odpisati imajuća se zemljarina (kućarina) ustanovljena je sa ——————for.———nč.

Dano itd. N. N. kr. por. nadzornik. (Pečat.)

§. 25. Nakon što je to učinjeno, ubilježi kr. porezni nadzornik odpušteni porez u dotični stupac izkaza C. sbraja strane i tek onda, ako se dobivena glavna svota slaže sa glavnom svotom, ustanovljenom u popisu A. odnosno B., napiše na izkaz sliedeću zaporku: „Za u ovom izkazu poimence nabrojene zemljo-posjednike sa——————forinta———novč. ustanovljeni odpis zemljarine (kućarine) ovime se naredjuje.“

Dano itd. N. N., kr. por. nadzornik. (Pečat).

Digitized by Google

1	2	3	4	5	6		7	8		9	
	oštećene katastralne parcele										
Tekući broj	Oštećenoga zemljoposjednika			mjestopisni broj	površina po četvornih hvatih		vrst gojitbe	čisti prihod u austrijskoj vriednosti		godišnji porez	
	ime	stan	kućni broj		ral	č. hvat		for.	n.	for.	n.

Digitized by Google

10		11	12	13		14		15		16
prigodom izvidjenja na licu mjesta zemljištna čestica				zakonito ustanovljeni popust poreza za godinu 188——						
Od posijanog ili posadjenog prostora oštećeno je		oštećeno je u ljetini		po stavkah		po posjednicih ukupno		Obći dohodarinski prirez		O p a z k a
ral	četvor. hvat	kod livada u sienu ili otavi	polag povjerenstvene prociene u $^1/_3$, $^2/_3$ diela ili u cielom	for.	n.	for.	n.	for.	n.	

Digitized by Google

Popis B. k §. 14. naputka.

1	2	3	4	5	6	7	8		9	10		11		12	
Tekući broj	Oštećenoga posjednika		broj oštećene kuće	polag popisa za odmjerenje poreza											
				razrednoj kućarini					najamnoj kućarini						
				podpadajućih stanovnih dielova											
	i m e	boravište		broj	razred	stepen	godišnja razredna kućarina		broj	čisti najamni prihod		godišnja najamna kućarina			
							for.	n.		for.	n.	for.	n.	for.	n.

Digitized by Google

13	14	15	16		17	18		19		20		21		22
polag na licu mjesta obavljenog izpita oštećenih i za stanovanje neprikladnimi postalih														
razrednoj kućarini					najamnoj kućarini									
podpadajućih stanovnih dielova														
broj	razred	stepen	iza istih odpisati imajuća se razredna kućarina		broj	čisti najamni prihod		iza istih odpisati imajuća se najamna kućarina		iza istih odpisati imajuća se razredna i najamna kućarina ukupno (stupci 16—19)		Obći dohodarinski prirez		O p a z k a
			for.	n.		for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	

Digitized by Google

Županija
Občina (grad)

Sjedište kr. por. nadzornika:
Sjedište kr. por. ureda:

I z k a z

onih popusta poreza, koji su dozvoljeni unutra poimence nabrojenim zemljo-(kuće) posjednikom uslied dne ———— mjeseca————

god. 18 u občini———— kroz————

pretrpljenih šteta.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Tekući broj	oštećenoga posjednika			za god. 18 zakonito ustanovljeni popust na			Vlastoručni podpis posjednika u dokaz, da je u ovom izkazu sadržani porezni iznos upisan u njegovu poreznu knjižicu	Opazka
	i m e	boravište	kućni broj	zemljarini	kućarini	občem dohodarinskom prirezu		
				iznosom				
				for. n.	for. n.	for. n.		

Digitized by Google

§. 26. Kr. porezni nadzornik pridržaje popise A. i B. pohrane radi, izkaz C. pako pošalje dotičnomu kr. poreznomu uredu sa nalogom, da odpisati imajući se porez u likvidacionalnu knjigu izravnih poreza, kao i u občinski porezni arak sumarno, a glede neposredno plaćajućih u glavnu poreznu knjigu i u poreznu knjižicu dotičnika, uz potvrdu u stupcu 8. izkaza upiše, te na te sliedeću zaporku napiše: „Potvrdjujemo uredovno, da je u ovom izkazu iztaknuti odpis na izravnom porezu od ———— for. ————nč. na————strani likvidacionalne knjige kr. poreznog ureda od godine 188————, kao što i u poreznom arku občine zabilježen i da su svote tičuće se neposredno plaćajućih porezovnika u poreznu glavnu knjigu nemanje u poreznu knjižicu porezovnika upisane.

Dano itd.

A pošto je to učinjeno, imade kr. porezni ured izkaz C. dostaviti poglavarom dotične občine sa pozivom, da svote na korist u občini porez svoj plaćajućih porezovnika dozvoljenoga popusta poreza upišu u glavnu poreznu knjigu i u porezne knjižice porezovnika.

§. 27. Občinsko poglavarstvo (gradski načelnik) dade iz od kr. poreznog ureda preuzetoga izkaza C., odpušteni porez u poreznu knjižicu porezovnika upisati bezodvlačno, najkašnje pako u roku od 14 dana i upis vlastoručnim podpisom dotičnoga posjednika pod u tu svrhu otvorenim stupcem 8 potvrditi.

§. 28. Čim je upis glede svih stavaka dovršen, napiše upis obavljajući občinski (gradski) činovnik na izkaz C. sliedeću potvrdu:

Uredovno posvjedočavam, da sam u ovom izkazu sadržane porezne stavke u poreznu knjižicu poimence pobilježenih posjednika i u občinsku glavnu poreznu knjigu bez pogrieške upisao.

Dano itd. N. N. občinski bilježnik (blagajnik, poreznik). (Pečat.)

Po tom se izkaz C. pošalje kr. poreznom nadzorniku.

§. 29. Kr. porezni nadzornik prispodablja primljeni izkaz C. sa izkazom o popisu štete pod A. odnosno B. i dogodice nadjeni odstup razjasnjuje; ako ga pako bezpogriešnim pronadje, dostavlja ga kr. poreznom uredu, da ga priključi godišnjem računu o izravnih porezih.

§. 30. Proti po kr. poreznom nadzorniku u prvom stepenu ustanovljenim stavkam popusta poreza ima mjesta prizivu i to u drugoj molbi na nadležno kr. financijalno ravnateljstvo, (upr. odbor), a u trećoj molbi na financijalno upravno sudište.

§. 31. Proti prvomolbenoj odluci kr. poreznoga nadzornika na nadležno kr. financ. ravnateljstvo upravljeni prizivi uručuju se kod kr. poreznog nadzornika, i to u roku od 15 dana, sliedećih iza upisa odpuštenog poreza u poreznu knjižicu.

Proti drugomolbenoj odluci kralj. financijalnog ravnateljstva na fin. upravno sudište upravljeni prizivi uručuju se kod kr. financijalnog ravnateljstva u roku od 30 dana računajuć od dana uručbe predmet priziva sačinjavajućega riešenja.

Ako zadnji dan roka pada na nedelju ili drugi koj obični svečani dan grgurskoga koledara, onda je sliedećega dana još valjana uručba priziva.

Danom uručbe putem pošte prispjelog priziva uzima se dan predaje na poštu, te se u dokaz ove okolnosti zamotak pisma ureda radi ima priklopiti prizivnim spisom.

§. 32. Kr. porezni nadzornik podnese unutar roka k njemu prispjele prizive nadležnom (zagrebačkom ili osiečkom) kr. financ. ravnateljstvu, naprotiv nakon izmaka roka zakašnjeno uručene prizive jednostavno odbije kao takove, koji se u obzir uzeti nemogu.

Digitized by Google

(Opazka: Kad stupi u život z. čl. XXIV. 1886. ne ravnateljstvu, već upravnomu odboru.)

Proti odluci blagovremeno uručeni priziv odbijajućoj ima mjesta prizivu u roku od 15 dana od dana uručbe odluke računajuć; ako pako stranka, odnosno zakoniti zastupnik njezin radi od njega nezavisne i po njemu neuklonive zaprieke na meritum stvari odnoseći se priziv u zakonitom roku uručiti nije mogla, onda imade mjesta molbi za opravdanje. Vjerodostojno obrazložiti imajuća se molba za opravdanje imade se skupa sa meritornim prizivom u roku od 15 dana, računajuć od zadnjega dana propuščenoga roka, uručiti kod kr. poreznog nadzornika, koji toli molbu za opravdanje, koli proti odpućujućoj odluci uručeni priziv u roku od 8 dana podnese nadležnom kr. financij. ravnateljstvu, da stvori meritornu odluku. Financijalno ravnateljstvo, ako molbi za opravdanje mjesta dade, ili promienjujuć odbijajuću odluku, priziv pravodobno uručenim izjavi, može takodjer meritorno prizvanu stvar odmah pod presudu uzeti.

§. 33. Kr. financijalno ravnateljstvo dužno je proti drugomolbenim po njem izrečenim odlukam kod njega u svrhu podnešenja financijalnomu upravnomu sudištu uručene prizive (§. 30.), ako su unutar roka uručeni, obloženo razpravnimi spisi, u roku od 8 dana podnieti financijalnomu upravnomu sudištu, naprotiv, ako su zakašnjeno uručeni, jednostavno ih odbiti. (Predposliedna alinea §. 8. i točka 3. §. 111. zakonskoga članka XLIV. od god. 1883.)

Opazka: Kad stupi u život z. čl. XXIV. 1886. imati će ovo činiti upravna povjerenstva.

U Budapešti 1884.

---

§; **50**. Popust poreza ustanovljuje se na temelju izvidah, zametnutih načinom, normiranim po ministru financijah i podaje se samo za jednu godinu za tekući porez.

Nego kod poharanja šumah požarom može se popust poreza protezati i na više godinah.

Porez od zemijištne čestice, koju je postigla elementarna nepogoda, popušta se sa jednom trećinom, dviemi trećinami ili u cielom, ako je ljetina u sličnoj mjeri uništena.

Porez od sgradah poharanih požarom ili povodnjom, popušta se prema količini štete.

U slučaju ako plodine, koje su požete, nu još nisu spravljene ili se u kladnjah, plastih i škednjih nalaze, budu elementarnom nepogodom uništene, neima mjesta popustu poreza.

Isto tako nema mjesta popustu poreza ni iza takovoga u zakup danoga posjeda, glede kojega je posjednik u zakupnom ugovoru osiegurao si, da mu se i u slučaju elementarnimi nepogodami prouzročenih štetah imade godišnja zakupninn bez svakoga odbitka izručiti. Izpod ove ustanove izuzimlju se oni slučajevi, u kojih zakupnici po smislu zakupnoga ugovora i zemljarinu plaćaju

Digitized by Google

§. **51.** Iznos popusta poreza ustanovljuje: u prvom stepenu kr. por. nadzornik; u drugom stepenu upravni odbor; u trećem stepenu financ. upravno sudište.

Opazka.

U drugoj molbi predbježno, dok naime nestupi u život z. čl. XXIV. 1886.: fin. ravnateljstva.)

Način priziva normiraju §§-i 4. i 8.

DIO III.

Ob ovršbenom utjerivanju izravnih i neizravnih porezah, neposredno podmirivati se imajućih pristojbah i erarskih tražbinah, ter inih dugovinah, koje se imaju načinom izravnih porezah pobirati.

(U ovom dielu uvršteni su poslie svakog §-a zakona i odnosni §§-i provedbenoga naputka br. 37487. 1884. Osim toga je i izvorni tekst zakona, koji je strogo po magjarskom tekstu preveden, usljed toga daklem u Hrvatskoj i Slavoniji neuporabiv, u ovoj sbirki modificiran, odnosno preuzet iz spomenutoga provedbenoga naputka, koji je udešen za hrvatske odnošaje i u Hrvatskoj postojeće autonomne zakone.) *)

Poglavje I. naputka.

Obćenite ustanove.

§ **52.** Na ovršno ućerivanje dugovina na izravnom porezu iz tek. i prošlih godina, na neizravnih porezih, neposredno uplaćivati imajućih se pristojba i na način izravnih poreza pobirati se imajućih erarskih tražbina i inih dugovina: pozvani su pod neposrednim nadzorom kr. por. nadzornika obćine (gradovi), odnosno državni organi.

Obćinski (gradski) organi, kojim je povjereno utjerivanje poreza, odnosno obćinski porezni blagajnik (gradski porezni ured) utjeruju, odnosno dadu utjerati uz zajedničku odgovornost obćinskog načelnika (gradskog načelnika) ukupne dugovine onih porezovnikah, koji porez svoj kod obćine (grada) uplaćuju.

Obćinski porezni blagajnik ureduje uz zajedničku odgovornost, te pod nadzorom obćinskog poglavara (načelnika) sudjelovanjem obćinskog bilježnika.

Nasuprot utjeruju kr. por. uredi, odnosno drž. ovrhovoditelji ukupne dugovine onih porezovnika:

*) Opazka. §§-i zakona tiskani su sa većimi a §§-i naputka sa manjimi slovi. —

Digitized by Google

a) koji porez svoj uplaćuju kod kr. poreznih ureda;

b) koji porez svoj uplaćuju kod općine u slučaju uporabe u §. 81. z. čl. XLIV: od g. 1883. spomenute odgovornosti;

c) ukupne erarske dugovine samostalnih općina i kralj. slobodnih gradova, kao privatopravnih osoba;

d) osobne dugovine podžupana, kotarskih predstojnika i gradonačelnika.

Upravne oblasti dužne su kr. por. nadzornike, odnosno neposredni nadzor nad istimi vršeća kr. fin. ravnateltstva uporabom svih zakonitih sredstva podupirati u svih onih agendah njihovih, što su ih dužna vršiti u pogledu obavljanja poreznih poslova.

(§. 2. naputka.) Polag točke 2. §. 111. z. čl. XLIV. 1883. dužni su u području kraljevina Hrvatske i Slavonije podžupani odnosno kot. predstojnici kontrolirati općinske organe, kojim je povjereno obavljanje utjerivanja poreza, pristojba i inih erarskih tražbina, te se dnevnica kontrolu ovu vršećih podžupana, kotarskih predstojnika ustanovljuje sa tri forinta.

U ime putnih troškova naračuna se kod takovih putovanja, koja se posve ili velikim dielom mogu obaviti na željeznici ili parobrodu, vozna ciena za II. razred na željeznici, odnosno za I. razred na parobrodu, a kod takovih putovanja, koja valja posve ili velikim dielom na kolih učiniti, naračuna se od vremena do vremena ustanovljena poštar. odpremnina za dva konja (bez svake nuzgredne pristojbe).

(§. 3. naputka.) Podžupan (kotarski predstojnik) dužan je u svih slučajevih, kada budi kontrole radi, budi s ma kojega drugoga razloga u koju općinu dolaze, propitivati općinske poglavare i općinske porezne blagajnike, koji su na rukovanje poreznih stvari neposredno pozvani, u pogledu ućerivanja poreza pribaviti si primjereno znanje o tečaju istog, izpitati postupak organa za ućerivanje poreza, obsuditi nemarne organe shodno ustanovi §. 80. z. čl. XLIV. 1883. na globu od 5 do 25 for., koja se na način javnih poreza utjerati ima, i u pogledu ukinuća opaženog zanemarenja, nepravilnosti ili nezakonitosti u vlastitom djelokrugu odmah odredbu učiniti, i o tom kr. por. nadzornika obaviestiti.

(§. 4. naputka.) U svrhu izpitanja uredovanja općinskih, porez ućerujućih organa, čine podžupani (odnosno kot. predstojnici) samo onda posebno putovanje, ako se na to na temelju §. 80. o rukovanju javnih poreza slovećega z. čl. XLIV. 1883., shodno ustanovi točke 2. §. 111. napose pozovu po kr. por. nadzorniku.

U takovih slučajevih, kada podžupan odnosno kot. predstojnik bez posebnog poziva kr. por. nadzornika dolazi u koju općinu kontrolirati ućerivanje poreza, pripada mu dnevnica samo onda, ako izkaže, da se je njegov tamošnji dolazak dogodio u osobitom interesu erara. U takovih se slučajevih imade za obredjenje troškovnika putem kr. fin. ravnateljstva izhoditi dozvola ministarstva financija.

(§. 5. nap.) Kr. porezni nadzornici zamole podžupane odnosno predstojnike kot. ureda na mjestno pobudjivanje porez ućerivajućih općinskih organa i na mjestno izpitivanje njihovog uredovanja, ako na to neimadu vremena niti prilike niti oni sami, a niti zamjenici njihovi, ili ako su kod koje općine oko propisivanja, uplaćivanja i utjerivanja poreza opazili zanemarenje, te očekuju od dolazka imenovanih u općinu osobiti uspjeh; i u obće ako izaslanje zahtieva interes erara.

(§. 6. nap.) Podžupan (odnosno predstojnik kotarskog ureda) dužan

Digitized by Google

je priključiti svojim, polag obrazca tiskanice br. 1. sastaviti imajućim se putnim troškovnikom „dnevnik o poslovanju“, u kojem se po njemu svaki dan svršeni poslovi ili odredbe nabrajaju.

Putnim troškovnikom nije nuždno priklopiti svjedočbu o metričkoj udaljenosti, jerbo kralj. porezni nadzornici mogu na temelju izdanih im skrižaljka ustanoviti udaljenost jedne općine od druge.

(§. 7. nap.) Podžupani (odnosno predstojnici kotarskih ureda) podnašaju obredjenja radi putne troškovnike kr. poreznomu nadzorniku najkašnje za 14 dana nakon dovršenog putovanja; kašnje uručeni putni troškovnici odbiju se.

(Obrazac troškovnika na str. 508.)

(§. 8. nap.) Kr. porezni nadzornik ovlašćuje se, da uz obvezu zaračunanja može podžupanom (predstojnikom kotarskih ureda) na teret pod naslovom troškova utjerivanja poreza otvorene vjeresije doznačivati umjerene putne predujmove.

Noviji predujam može se tek onda doznačiti, ako je o jur podignutom propisni račun podnešen.

§. **53**. Radi utjerivanja na teret u obsegu glavnoga grada Budapešte stanujućih porezovnika kod drugih općina (gradova) ili poreznih ureda propisanog poreza i inih erarskih tražbina, imade se obzirom na točku a) i b) §. 53. z. čl. XLIV. 1883., nadalje na okružnici ministarstva financija od 6. ožujka 1884. priklopljeni, i u br. 11. „Penzügy Közlönya“ od istog godišta proglašen naputak o provedbi toga paragrafa zamoliti „glavnogradski kr. porezni nadzornik, odsjek za utjerivanje, u Budapešti, carinska sgrada.“

Nu takovoj zamolbi samo onda ima mjesta, ako ondje na tom mjestu, gdje je tražbina propisana, u obće neima ovršnoga predmeta.

Postupak, koji se oko utjerivanja spomenutih tražbina slieditи imade, ustanovljuje se u sliedećem:

1) U slučaju, kad se erarska tražbina prvi put izkazuje utjerivanja radi, imade se tražbina proti svakoj pojedinoj stranci u posebni izkaz uvrstiti, u kojem se ime i stan zaostatnika, naravno svojstvo tražbine, dan dospjelosti iste, podatci propisanja itd. uviek točno, a zatezni kamati do dana sastavljenja izkaza o zaostatku iztaknuti imade.

2) Ovaj se izkaz vazda ima sastaviti u hrvatskom jeziku u jednom primjerku i u magjarskom prevodu takodjer u jednom primjerku, i glede svakog pojedinog zaostatnika posebnom zamolnicom poslati na mjesto opredieljenja, a dan odpravka, kao i poslovni broj zamolnice imade se točno ubilježiti, u likvidacijonalnoj knjizi, glavnoj poreznoj knjizi ili u očevidniku.

3) Utjerivanje na pod prvom i drugom točkom opisani način izkazane tražbine može se samo onda požurkivati, ako izvorna zamolnica u roku od dva mjeseca nije imala uspjeha. U slučaju takove požurke netreba više sastaviti izkaz o zao-

Digitized by Google

Putni troškovnik.

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.				VII.				VIII.			IX.			X.
Broj stavke	Dan mjeseca	Ime i ured računopolagatelja	Predmet zanimanja i mjesto poslovanja	Potanko razloženje putnih pristojba	naračunane pristojbe				ustanovljena svota				Ima se naknaditi od naračunane svote			Podignuti predujmovi			Opazka
					pojedince		ukupno		pojedince		ukupno		od strane stranke obćine, družtva ili zaklade	iznos		dan podignuća	Svota		
					for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.		for.	n.		for.	n.	

statku, nego utjerivanje se opet sa posebnim jednostavnim dopisom požuruje, u kojem se izkazu ime stranke, njezin stan, tražena svota bez kamata i pripadaka, kao i naslov iste (porez, pristojba itd.) nadalje dan odpravka prve zamolnice i poslovni broj iste najtočnije ima napomenuti, dočim se na tražbinu odnoseći se propisni podatci kao n. pr. broj stavke glavne porezne knjige itd. imadu samo nuzgredno napomenuti.

4) U takovom slučaju, ako bi se radi utjeranja izkazana erarska tražbina medjutim u mjestu, gdje je propisana, uplatila ili brisala, ili se pako utjeranje s ma kojega razloga usljed naredbe na to pozvanih oblasti obustavlja, onda se o tom zamoljeni glavno-gradskog kr. por. nadzornika, odsjek za utjerivanje pozivom na datak i broj izvorne zamolnice i možebitne požurke, u svrhu obustavljenja postupka utjerivanja odmah ubaviestiti imade.

§. **54.** Stepeni utjerivanja jesu:

opomena,
plienitba i
dražba.

Postupak, koji se ima slieditи kod postepenog utjerivanja, normiraju poglavja II., III. i IV. ovoga naputka.

Ako se kod ovoga postupka možda protuzakonitosti pokažu, može ovršenik proti ovim tražiti lieka kod kr. poreznoga nadzornika; nu pritužba ima se podnieti za 8 dana računajuć od dana izvršenja postupka, kojemu je prigovoreno.

Poglavje II. naputka.

O opomeni.

§. **55.** Oni, koji: 1) dospjele obroke svojega izravnoga poreza, kao što i dospjele obroke svojih inih dugovina, koje se način izravnih poreza pobiraju, neuplate do 15. dana drugoga mjeseca u četvrtgodištu;

2) propisane im i neposredno podmirivati imajuće se pristojbene dugovine svoje, neuplate na dan dospjetka imadu se odmah, čim ovi platežni rokovi minu, pozvati opomenom, da svoje zaostatke za 8 dana uplate.

Ovaj poziv izvršuju u slučaju pod 1. spomenutom:

a) pod nadzorom i uz obvezu občinskih (gradskih) načelnika: občinski porezni blagajnici (gradski porezni uredi) glede onih, koji svoj porez kod občine (gradskoga poreznoga ureda) plaćaju;

Digitized by Google

b) kr. por. uredi glede onih, koji svoj porez kod kr. poreznoga ureda plaćaju; u slučaju pod 2. pako izključivo kraljevski porezni uredi.

Porezovnici, koji svoj porez kod občine plaćaju, imadu se oglasom te podjedno izmedju tih porezovnika oni, kojih četvrtgodištna dužnost veća je od 3 for., kao što oni, koji su sa pristojbami u zaostatku, imadu se pojedince pismenom opomenom — a oni porezovnici, koji svoj porez kod gradova sa pravom jurisdikcije ili kod slob. kr. gradova ili kod kr. poreznoga ureda plaćaju, imadu se bez iznimke individualno pismenom opomenom pozvati, da svoje zaostatke uplate.

Putem pošte ima se opomenica uručiti:

a) porezovnikom, koji kod kr. poreznoga ureda plaćaju:

b) porezovnikom, koji stanuju na teritoriju Budapešte i drugih gradova s pravom jurisdikcije (u Hrvatskoj i Slavoniji u gradovih sa pravom jurisdikcije i u kr. slobodnih gradovih);

c) drugdje samo onim porezovnikom, koji su od mjesta propisanja dužnosti udaljeni i u takovom mjestu stanuju, gdje sam poštarski ured izvršuje uručivanje prispjelih listova.

(§. 12. nap.) Opomena biva na dva načina:

a) pismeno, i
b) putem oglasa.

Pismenu opomenu dobiju:

a) neposredni porezovnici:

b) porezovnici, stanujući na teritoriju gradova sa pravom jurisdikcije i kr. slob. gradova, i

c) u občinah stanujući oni porezovnici, kojih četvrtgodišnji porez nedosiže 3 forinta, pozivaju se na običajni u mjestu način, putem oglasa, da dugovine svoje uplate.

Pismenu opomenu vrše i to:

a) glede neposrednih porezovnika: kr. porezni uredi;

b) glede porezovnika stanujućih na teritoriju gradova sa pravom jurisdikcije i kr. sl. gradova: porezni uredi ovih gradova;

c) u občinah: občinski porezni blagajnik, komu je neposredno povjereno vodjenje poreznih stvari;

d) na neposredno podmiriti imajuće se pristojbe odnosece se opomene vršo bez iznimke kr. por. uredi.

(Sliede obrazci opomena.)

Digitized by Google

Porezna opomena

P. n. g. . . . . pozivlje se, da glasom . . . . . broja . . st.. . . por. glavne knjige občine (grada) . . . . . za godinu 188 . .

	for.	nč.
na izravnom porezu sa		
na vojničkoj oprostnoj taksi sa . . .		
na občinskom prirezu sa		
na najamninskih krajcara sa		
na trgovačko-obrtničkoj komorskoj pristojbi sa		
na odkupu robote sa		
Ukupno sa		

pokazajući se zaostatak zajedno sa pripadci kod podpisanog ureda pod teretom ovrhe platiti.

U_____ _____18___

(M. P.)

_____

Primka.

o poreznoj opomeni, koja je po . . . . . uredu k broju strane . . . . . porezne glavne knjige za godinu 18 . . . izdana.

_____

_____

Obrazac A.

Digitized by Google

P. n. g.

2.
kr. ug.
pošta

. . . . . okružje . . . . . grad . . . . ulica . . . .
kućni broj . . . . .

uredu

2.
Kralj. ug.
pošta.

u

Digitized by Google

Upisnik A. br.
Popis K. H. 18. . . Obrazac C.

Opomena.

P. n. gosp . . . pozivlje se, da kod po lp isanog ureda propisane i u zaostatku ostale pristojbe :

	for.	nč.
na pravnih pristojba sa		
na neposredno podmiriti imajućih se biljegovnih pristojba sa		
na pristojbenom jednačku sa		
Ukupno		

skupa sa zateznimi kamati, računajuć od dne . . . . . 18 . . i sa pristojbom za opomenu, u roku 8 dana, računajuć od dostave ove opomene, kod podpisanog ureda pod teretom ovrhe uplati.

U_____188___

(M. P.)

Kr. por. ured.

Primka.

vrhu po kr. poreznom uredu u . . . . . k st. br, ... A. up. (K. pop.) 188 . . dne . . . . . 188 . . izdane i na . . . . for. . . nč. glaseće opomene.

U . . . . . 18 . .

Obrazac C.

Digitized by Google

Br. . . . . A. up. (K. pop.) 18 . .

P. n.

2.

Kr. ug. pošta

u

. . . . . okružje . . . . . god . . . . ulica . . . . br.

2.

Kr. ug. pošta.

Kr. poreznomu uredu

u

Digitized by Google

(§. 13. nap.) U predmetu dostave na uplaćivanje javnih poreza i neposredno podmiriti imajućih se pristojba odnosećih se opomena putem pošte, i u pogledu zaračunanja u obliku listovnica uredjenih opomenicah kao i nabavne ciene tih opomenica, izdana je usljed zajedničke izmedju kr. ug. ministarstva financija, kr. ug. ministaratva za javne radnje i komunikaciju sklopljene nagodbe dne 19. velj. 1884. pod br. 1154. okružnica, koja je u br. 8. „Penzügy Közlönya“ a od istog godišta izašla, u smislu koje :

1) obavljaju opomenu putem pošte :

a) kr. porezni uredi :

aa) glede poreznih dugovina onih porezovnika, koji porez svoj plaćaju kod kr. por. ureda, na ovdje priklopljenoj i sa 2 označenoj tiskanici obrazca A. ;

bb) glede pristojba kod kr. por. ureda propisanih : na ovdje priklopljenoj i sa 3. označenoj tiskanici obrazca C.

b) obćine i gradovi, glede kod istih u propisu stojećih poreza — i na način poreza utjerati imajućih se inih javnih dugovina : na tiskanici obrazca A. naznačenoj sa 2.

2) ove opomenice mogu se samo takovim obćinam (gradovom) poslati putem pošte, u svrhu dostave por. zaostatnikom, u kojih državnim poštarskim uredom prispjela pisma zapriseženi listonoše postavljaju.

Opazka. Imena odnosnih obćina proglašivaju se od vremena do vremena u „Pénzügyi Kö lönyu“ i u „Poštanskom naredbeniku“.

3) Gospodin ministar za javne radnje i komunikaciju izdao je u dne 20. siečnja 1884. izašlom broju 7. „Poštarskog naredbenog lista“ pod broj 2662. u pogledu rukovanja na uplatu poreza i pristojba glasećih opomenica sliedeću naredbu :

U sjedištu onih kr. poreznih ureda, kod kojih se poštarske dostave obavljaju po zapriseženih poštarskih organih, dostavljati će odsele obćine, gradski i kr. porezni uredi opomene na uplatu javnih poreza i pristojba putem pošte.

Postupak je sliedeći :

a) Opomene mogu samo na sjedište poštarskog ureda glasiti.

Pošiljanju za kim neima mjesta. Opominjajući ured dužan je adresu opomena, razumjevajuć amo i stan (ulica, kućni broj) adresata, kano i na primku vlastitu adresu svoju čisto, čitljivo izpisati i tako sastavljene opomene ubilježiti u jednom polag pod 4) priklopljenog obrazca uredjenom predatnom popisu, te ih u takovo unapred ustanovljeno vrieme donieti na poštu, kada predstojnik poštarskog ureda, ili činovnik, kojemu je odpravljenje listonoša povjereno, imade najviše vremena potanko ih na temelju popisa pregledati i skupa s istim prenzeti.

Na preuzetih opomenah nalazeće se utiskane listovne biljege neka poštarski ured prebilježuje te neka po tom opomene porazdieli najbrže dostave radi medju listonoše, koji će primiti k sumarno potvrditi u knjizi, na činjenoj od ma koje u tu svrhu prikladne poštarske tiskanice.

b) Kod dostave dužan je listonoša primku po adresatu dati datirati i podpisati, primku neka onda odluči od dostavke i neka ju donese natrag poštarskom uredu, koji će natrag preuzeće istih kao i nedostavivih opomena sumarno potvrditi u istoj knjizi, na istom mjestu, gdje je listonoša primitak potvrdio, tako da se broj izdanih opomena slaže sa natrag primljenim primkami i sa neuručivimi opomenami.

c) Primke i neuručive opomene imadu se priklopiti izvornom predatnom popisu te skupa sa prilozi povratiti opominjajućem uredu uz sumarnu potvrdu u poštarskoj knjizi.

Poštarski uredi neka tako postupaju, da se svaki predatni popis skupa sa prilozi najkašnje za 10 dana povrati.

d) Ako listonoša prigodom dostave adresata nenadje, ostavi mu viesti — na tiskanici br. 152. — da ima u njega porezne opomene.

Digitized by Google

Ako poreznu opomenu za tri dana nemože dostaviti, predaje opomenu ukućanom adresata (supruzi, odrasloj djeci, služinčadi adresata ili pazikući) pa neka primku dade podpisati po ovih, listonoša neka podjedno zabilježi na primki, zašto ju nije mogao dati po adresatu podpisati.

Ako ukućani podpis uzkraćuju, neka listonoša opomenu zato ostavi ondje, ali na primki neka zabilježi kod koga je ostavio opomenu i da je isti podpis uzkratio.

Isto tako postupa listonoša ako adresata kod kuće nadje, nu isti se uzteže preuzeti poreznu opomenu i podpisati primki.

Ako se opomena nije mogla uručiti u onom stanu, što ga je opominjajući ured zabilježio na opomeni, dužan je listonoša to, u kojoj je ulici i pod kod kojim brojem kuće uručio ili ostavio poreznu opomenu, na primki zabilježiti.

Opomene se mogu samo onda smatrati neuručivimi, ako se stan adresata nemože pronaći ili ako je adresat na duže nego jednu nedjelju odputovao.

Uzrok neuručivosti neka listonoša takodjer zabilježi na opomeni.

e) Takove opomene, koje opominjajući ured želi izvan vlastitoga sjedišta, nu u sjedištu erarskog poštarskog ureda, putem pošte dostaviti, dostavlja opominjajući ured, u posebnom polag pojedinih dostavnih erarskih poštarskih ureda sastavljenom predatnom popisu preporučene dotičnomu poštarskomu uredu, koji s istimi postupa na gornji način, i predatni popis, obložen sa primkâmi i sa neuručivimi opomenami, povrati preporučeno u roku od 10 dana opominjajućem uredu.

f) Pošto u području glavnoga grada Budapešte imade više dostavnih poštarskih ureda, neka glavni poštarski ured priobćuje opominjajućim uredom dostavni kotar (ulice, trgove itd.) svakog pojedinog dostavnog ureda u svrhu, da se u jedan te isti predatni popis uvršćuju samo opomene, koje se po jednom te istom poreznom uredu dostaviti mogu.

g) Poštarski uredi neka listonoše valjano podučavaju u točnoj provedbi ove naredbe, za slučaj potriebe neka po istih dadu prepisati točku četvrtu ove naredbe.

Opomenice mogu nabavljati kr. por. uredi u području zagrebačkoga kr. fin. ravnateljstva kod zagrebačke kr. državne glavne blagajne, kao gospodarstvenoga ureda, a u području osječkoga kr. fin. ravnateljstva kod osiečkog skladišta duhana kao gospodarstvenog ureda, bezplatno; općine (gradovi) kod dotičnih kr. poreznih ureda uz plaću u gotovom (po komad 4 novčića.)

4) Na izdanje opomenica zvani organi dužni su — pod teretom stroge odgovornosti — pobrinuti se o tom:

a) da u opomenicah bude godina i broj stavke porezne glavne knjige (likvidacionalna knjiga A. ili popis K), pod kojom je porezovniku iznos porezne ili pristojbene dugovine sa poreznom u rukuh stranke nalazećom se knjižicom ili plateznim nalogom do znanja stavljen, kao i predmet opomene sačinjavajuća svota bude iztaknuta u redu, odgovarajućem vrsti tražbine: (izravni porez, vojnička oprostna taksa ili pravna pristojba itd.);

b) da se opomene o onom redu, u kojem su u predatnom popisu nabrojene, i tako složene predadu na poštu, da valjano izpunjene dvie adresne strane sačinjavaju prednju i stražnju stranu, a treći (prazni) list da je pokriven; prednji list pako da sadržaje adresu spomenute stranke. Na taj način u red složeni paket neka se špagom obveže i u pratnji predatnog popisa i uz predatnu poštarsku knjigu predade, odnosno pošalje na poštu.

(Sliede obrazci k §-u 13. Nap.)

Digitized by Google

Obrazac 1.

Predatni popis.

vrhu poštanskom uredu u dne 188

uručenja radi predanih opomena.

Tekući broj	Ime opomenjenoga	Broj		Pošt. ured povratio		Opazka.
		i list porezne glavne knjige	stavke likvidacionalne knjige A. popisa K.	primku	nedostavivu opomenu	

(Radi štednje prostora sliedi obrazac 4.)

Obrazac C.
Kr. ug. por. nadzornik :
Kr. Porezni ured :

Nuzgredni dnevnik.

a) o pristojbah za utjerivanje poreza, b) o naknadah troškova za utjerivanje poreza, c) o naknadah parbenih troškova, nastalih u poreznih predmetih. d) o troškovih za utjerivanje poreza i o parbenih troškovih, nastalih u poreznih predmetih.

za mjesec _____ god. 188___

k poddnevniku izravnoga poreza.

sa_____ kom priloga.

Opomena.

Kod svota zaprimljenih na naslovu naknade troškova za utjerivanje poreza, nemanje na naslovu naknade parbenih troškova, nastalih u poreznih predmetih, ima se u predmetnom stupcu uvjek datum i broj one naredbe točno iztaknuti, sa kojom je propisovih naknada izvorno naložen.

blagajnik : protustavnik.

Digitized by Google

Kr. porezni nadzornik . . . . . .

Nuzgredni

a) o pristojbah za utjerivanje poreza, b) o naknadah troškova za utjerivanje
d) o troškovih za utjerivanje poreza i o parbenih

za mjesec

Br. priloga	Član. dnevnika	Dan	Predmet	Primitak															
				Po porezu podvrženih strankah plaćena pristojba za por. op.		Pristojbe odpadajuće za opomen kupljene po sl. kr. gradovih		Pristojbe za utjeriv. poreza (plemenitbene i dražbene)		Naknade troškova za utjerivanje poreza		Naknade parb. troškova, nastalih u poreznih predmetih		Ukupno		Dnevni zaključak	
				for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.

Digitized by Google

Kr. porezni ured.

dnevnik.

poreza c) o naknadah parbenih troškova, nastalih u poreznih predmetih, troškovih, nastalih u poreznih predmetih

godine 188

Izdatak												
Broj priloga	članak dnevnika	Dan	Predmet	Troškovi za utjerivanje poreza		Parbeni troškovi nastali u por. pred.		Ukupno		Dnevni zaključak		Opazka
				for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	

Digitized by Google

Obrazac 2.

Račun

o opomenkah.

Primitak			Izdatak						
Broj stavke i priloga	Predmet	Br. komada opomenka	Broj stavke i priloge	Predmet	Br. opomena koje bjehu putem kr. pošte odaslane	Br. opomena koje bjehu za gotov novac prodane	novčana vriednost poreznih opomena f.	novčana vriednost poreznih opomena n.	Stavka dnevnika, p. kojom je nvč. svota primita	Opazka
1.	Od kr. ug. nadzorničtva držav. zgrada preuzeto je glasom privite protunamire i to A. Obrazca B. „	 1000 1000	1	dne 17. veljače 1884. predano je kr. poštanskom uredu u . . . . glasom predatne knjige za koje se po strankah, i to za svaku pojedinu 5 novč. u ime pristojbe za opomenu platiti ima dne 17. veljače predano bje kr. poštanskom uredu u . . . . glasom predatne knjige, za koje se po strankah i to za svaku pojedinu 10 nč. u ime pristojbe za opomenu platiti ima . . . Dne 17. veljače 1884, predano je sl. kr. gradu Osieku glasom priležeće namire sa 4 nč. po komad						

Digitized by Google

Obrazac 3(

Račun

o b o p o m e n k a h.

Primitak			Izdatak					
Broj stavke i priloga	Predmet	Broj komada poreznih opomenka	Broj stavke i priloga	Predmet	Br. por. opomena, koje su putem pošte odaslane	novčana vriednost por. opomena for.	n.	Opazka.
	Od kr. ug. nadzorničtva držav. zgrada preuzeto je glasom privite protunamire i to obrazca . . . „ . . .			Dne . . . . . 1884. predano bje kralj. poštanskom uredu glasom predatne knjige za koje se imade po strankah i to za svaku pojedinu 5 nč. pristojbe za opomenu platiti . . . Dne . . . . 1884 predano bje kr. poštanskom uredu glasom predatne knjige za koje se imade po strankah i to za svaku pojedinu 10 nč. pristojbe za opomenu platiti				

Digitized by Google

(§. 14. nap.) Pošto se iza poštarskih po občinah (gradovih) izdanih poreznih opomena unišle pristojbe imadu zaračunati u korist občinske (gradske) kućne blagajne, to glede ovog zaračunanja nije potrieban poseban naputak.

U pogledu zaračunanja iza po kr. poreznih uredih izdanih poreznih i pristojbenih opomena unišlih pristojba i glede rukovanja ukupnih poštarskih opomenica mjerodavan je naputak, izdan i to:

a) glede rukovanja i zaračunanja iza poreznih opomena unišlih pristojba, i ukupnih poštarskih opomenica okružnicom ministarstva financijah od 19. veljače 1884., pod br. 1154., proglašenom u br. 8. „Pénzügyi Köz lönya“ od istog godišta;

b) glede zaračunanja iza pristojbenih opomena unišlih pristojba okružnicom ministarstva financija od 23. veljače 1884, pod br. 6829., proglašenom u br. 9· „Pénzügyi Közlönya“ od istoga godišta; odnosno na temelju istih izdane okružnice i naputci zagrebačkoga kraljevskoga financijalnoga ravnateljstva.

(§. 15. nap.) Polag gornjega ne putem pošte uručiti imajuća se opomenica izdaje se polag obrazca pod 5.

Ove su opomenice isto tako kao poštarske opomenice providjene takodjer primkami; primku dade uručitelj podpisati po zaostatniku, te ju pohrane radi dostavlja občinskom načelniku (na neposredno vodjenje por. stvari zvanomu občinskom blagajniku, gradskomu poreznomu uredu), odnosno dade ju putem občinskog načelnika (gradskog poreznog ureda) kralj. por. uredu dostaviti.

Obrazac opomena sliedi na str. 523.

(§. 16. nap.) Ako kr. porezni ured na ime kojega porez neposredno plaćajućega ili u pogledu kojega pristojbenog zaostatka izdaje opomenu na tiskanici pod br. 5.: dužni su tako izdanu opomenu, u koliko zaostatnik ne stanuje u sjedištu kraljevskog poreznog ureda, uručiti na opomenu pozvani te u §. 12. nabrojeni organi.

(§. 17. nap.) Nakon izmaka 15-oga dana drugoga mjeseca četvrtgodišta kralj. por. uredi, gradski porezni uredi, dotično obć. blagajnik, kojemu je neposredno povjereno vodjenje poreznih stvari, uzimaju polag tekućega broja stavaka pod izpit glavne porezne knjige, te na temelju istih izdadu za sve one, koji četvrtgodištnu poreznu dužnost svoju uplatili nisu, pismenu na poštarskoj listovnici ili na tiskanici br. 5. pisati imajuću se opomenu; a podjedno pozivlju u političkih občinah one porezovnike, kojih četvrtgodišnji dugovina nije veća od 3 forinta, putem oglasa na izplatu dugovina njihovih.

Kr. por. uredi kao i porezni uredi gradova s pravom jurisdikcije i slob. kr. gradova, dužni su svaki dan po njih izdane opomenice predati na poštu, odnosno na dostavu pozvanim organom poslati onoga dana, kojega su izdane, i na temelju natrag prispjelih primka upisati u stupcu „Opazka“ glavne porezne knjige dan, kojega je opomena uručena zaostatniku; primke pako sabirati i za svako četvrtgodište u posebnom svezku svezane u svrhu sahrane propisno na način pismohrane rukovati.

U političkih občinah na neposredno rukovanje poreznih stvari pozvani bo občinski blagajnici uručuju na isti način svaki dan izdane ili dostave radi k istim prispjele opomene sliedećega dana odnosno šalju ih putem pošte polag ustanove §. 13. onim porezovnikom, koji su udaljeni od mjesta gdje je dugovina propisana, i stanuju u takovom mjestu, gdje sam poštarski ured obavtja dostavu prispjelih pisama, te sabiru o dostavi glaseće primke, sahrane ih za svako četvrtgodište u posebnom svezku na način pismohrane, odnosno pošalju ih kr. poreznom uredu

Digitized by Google

Broj stavke . . . . . glavn porezne knjige.
Broj stavke . . . . . likvid. knjige A.
Broj stavke . . . . . popisa K. 188 . .

P r i m k a.

Opomenu na uplatu poreza (pristojbe) od dana _____ 18 . . _____ 188 . . jesam primio.

U _____

Broj stavke . . . . porezne glavne knjige.
. . . . broj stavke likvid. knjige A.
K popisa 18 . .

Opomena na uplatu poreza.

Gosp. _____ u općini _____ pod kćbr. _____ pozivlje se ovim u smislu §. 55. z. čl. XLIV. 1788., da poreznu (pristojbenu) dugovinu od _____ for. ___ nč., koja se je već dne _____ 18___ uplatiti imala, skupa sa pripadci, u roku od 8 dana bezuvjetno uplati.

U _____ 188

.....

Digitized by Google

U političkih občinah, priključuje se k primkam ob uručbi opomena, koje se četvrtgodišnjo sabrane, jedan primjerak oglasa, kojim su porezovnici izpod 3 forinta opomenuti.

(§. 18. nap.) Pošto u smislu §. 76. zak. čl. XLIV. 1883. pripadaju u ime pristojba ućerivanja poreza unišle svote prigodom po občinah, gradovih, kao i po inih u slučajevih u §. 81. zakona spomenute odgovornosti postupajućih oblasti ili državnih organa obavljenih ovrha domaćoj blagajni občine (grada): to se tiskanice plienitbenih i dražbenih zapisnika, od kojih svaki arak sadržaje po dva zapisnika, izdadu občinam i gradovom uz gotov novac, i to za dva novčića po arak.

Isto tako je tiskanica zvana opomena na plaćaanje poreza, tiskanica, koja se plaćati mora, jerbo polag §. 75. gore pozvanoga zak članka plaća zaostatnik za uručenje pismene opomene taksu za opomenu. Na svakom je arku ove tiskanice tiskan primjerak za deset opomena, te se zaiskana količoća izdaje po kr. por. uredu uz gotov novac za dva novč. p.) arak.

Sve se ove tiskanice uz plaću mogu nabaviti kod poreznih ureda.

(§. 19. nap) U smislu §. 11. jesu na opominjanje neposredno podmirivati imajućih se pristojbenih dugovinah izključivo kralj. porezni uredi zvani.

Oko opominjanja i utjerivanja ovih neposredno podmirivati imajućih se i dobrovoljno neuplaćenih pristojba slieditи imajući se postupak uredjuje okružnicom ministarstva financijah od 23. veljače 1884. pod br. 6829. izdani u broju 9. „Pénzügy Közlönya“ od istog godišta proglašeni „Naputak“, kao i dne 11. travnja t. g. pod br. 20.179. izdani i u broju 15. od iste godine proglašeni propisnik.

Poglavje III. naputka.

O plienitbenom postupku.

§. **56.** Proti onim, koji u §. 55. spomenute svoje zaostatke neuplate u roku, koji je u oglasu ili u pismenoj opomeni iztaknut, imade se odmah po izminuću toga roka uporaviti plienitbeni postupak.

Predmetom plienitbe jesu porezovnikovi ukupni dohodci u gotovom novcu, njegove tražbine, pokretni i nepokretni mu imetak; nu ovaj potonji samo u onom slučaju, ako zaostatnik neima inoga imetka, koji svoti zaostatka odgovara.

(§. 21. nap.) Strogo se ima obdržavati ona odredba zakona, da se, ako opomena nevodi cilju, plienitba odmah i bez obzira na osobu provede naproti svakomu, jer polag izkustva jedan od razloga tomu, da se zaostatci nagomilaju, jest taj, da se i zakonite posliedice opomene, kao što su plienitba i dražbena prodaja, ili kasno i mlitavo, ili upravo nikako nevrše.

(§. 22. nap.) Usljed toga je dužnost svakomu na obavu plienitbe pozvanomu organu, da bez iznimke i pod teretom u §. 80. zak. čl. XLIV. 1883. ustanovljene globe od 5 do 25 for. plieni svakoga pojedinoga i onoga zaostatnika, koji u pismenoj opomeni ili u oglasu iztaknutom roku cieli svoj zaostatak uplatio nije, i u pogledu kojega mu je izdan izkaz zaostatatka.

Plienitba ima se redom polag kućnog broja, odnosno gdje brojevi nesliede jedan iza drugoga, polag reda kuća započeti i bez prekinuća nastaviti i dovršiti.

Digitized by Google

(§. 23. nap.) Kada se namjeravana plienitba odporom osujeti, onda se ovrhovoditelj u prvom redu obrati na občinsko poglavarstvo u svrhu, da glede ukinuća odpora odmah učini odredbu.

U slučaju, ako su občinski organi nedostatni, imade se zahtjevati brakij oružnički, odnosno vojnički, u kojem pogledu §. 91. i sliedeći poglavja VII. nazočnog naputka uredjuju postupak.

(§. 24 nap.) O takovih slučajevih sastavi ovrhovoditelj sa svjedočanstvom prisutnih procienitelja zapisnik u kojem se potanko navadja razlog i način odpora i kakvoća čina.

Na takov način sastavljevi zapisnik dostavlja ovrhovoditelj odmah u pratnji izviešća kr. por. nadzorniku.

§. 57. Temeljem plienitbi služe o zaostatcih glaseći izkazi, koje su izdali kralj. i gradski porezni uredi, kao i občinski porezni blagajnici, kojim je neposredno vodjenje poreznih stvari povjereno, odnosno budapeštanski kralj, središnji ured za odmjerivanje taksa i pristojba. U ovom izkazu potanko treba izkazati u zaostatku nalazeće se javne poreze, pristojbe i ine erarijalne tražbine polag njihovih vrstih i polag onih godina. od kojih potiču; ter valja takodjer iztaknuti u smislu §§. 41. i 75. zak čl. XLIV. 1883. pripadajuće zatezne kamate i pristojbe za utjerivanje.

Postupak, koji se ima slieditі kod plienitbe pokretnosti normiraju §§. 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64 i 65 zak. čl. XLIV. 1883. kao i dole sliedeći paragrafi nazočnoga naputka.

(§. 26. nap.) Kraljevski i gradski porezni uredi kao i občinski blagajnici, kojim je povjereno neposredno rukovanje poreznih stvari, sastavljaju nakon izminûća u opomeni ustanovljenoga roka odmah i u svakom četvrtgodištu na temelju porezne glavne knjige — likvidacionalne knjige A., popisa K. — izkaze o zaostatcih, u kojih se osim izravnoga poreza ubrajaju ma koji naziv imajuće dugovine zaostatnika polag godina i vrsti; nadalje se iztiču zatezni kamati i troškovi za utjerivanje.

Ovi se izkazi, za koje se obrazac br. 6. upotriebiti ima, predaju sa popisom ovrhovoditelju, da na temelju istih obavi plienitbu.

(Obrazac nalazi se na strani 526.)

(§. 27. nap.) Kod plienitbenog postupka valja osobitu brigu obratiti na to da se porezovnici bez razloga ili radi takove tražbine, koju su nakon izdanja izkaza o zaostatku izplatili, ne uznemiruju.

U tu svrhu dužnost je ovrhovoditelja svotu dužnosti, iztaknutu u izkazu o zaostatcih, u pogledu onih zaostatnika, koji budućega dana dolaze pod plienitbu, u koliko ovrhovoditelj ureduje u takovom mjestu, da se svaki dan vraća občinskoj kući, u satih poslie podne uzporedjivati; u koliko se pako uzvraća svaki dan občinskoj kući, pribaviti si putem občinskih poglavara svaki dan ubaviest o medjutim obavljenih uplata.

(§. 28. nap.) Kod računanja zateznih kamata i kamatnih naknada valja sliedeći postupak slieditі:

1) Polag §. 39. zak. čl. XLIV. 1883. dospievaju izravni porezi u četiri jednaka obroka i to prvoga dana svakoga četvrtgodišta, dakle dne 1. siečnja, travnja, srpnja i listopada te se do sredine dotičnoga četvrtgodišta uplaćivati imadu.

Digitized by Google

Izkaz.

Županija
Podžupanija
Občina

I z-

u zaostatku nalazećih se ukupnih dugovina porezovnika, koji

za _____

Tekući broj	Porezovnika		Izravni porezi						Biljegovne i pravne pristojbe i pristojbeni jednačak		Potrošarina na slador i pivo		Potresni zajam			
	I m e	prebivalište	za prošlu godinu		za tekuću godinu		Ukupno									
			for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.

Digitized by Google

Sjedište kr. por. nadzornika:
Sjedište kr. por. ureda:

k a z

svoj porez kod kr. poreznog ureda (općine) plaćaju.

četvrt godine 188————

Pristojba od obrtnog posla		Pristojba za obrtničke komore		Učiteljska mirovinska zaklada		Zatezni kamati od								Pristojba za utjerivanje poreza (za plienitbu		Naknada troška utjerivanja poreza		Vojnička oprostna taksa				Globa		O p a z k a
						izravnih poreza		pristojbah		Ukupno														
f.	n.	f.	n.	f.	n.	f.	n.	f.	n.	f.	n.	f.	n.	for.		for.	n.	for.	n.	f.	n.	f.	n.	

Digitized by Google

2) Polag §. 41. plaća onaj porezovnik, koji do izmaka ustanovljenoga roka za uplatu dužnost svoju nenamiri, 6% godišnjih zateznih kamata za cielo četvrtgodište iza onih iznosa, kojimi je u zaostatku ostao.

Ovi se zatezni kamati polag §. 48. zak. čl. XLIV. 1883. imadu i u slučajevih platežne odgode plaćati.

Dosliedno ovim ustanovam zakona imadu kod računanja zateznih kamata sliedeća služiti mjerilom:

a) zatezni kamati četvrtgodištno se računaju;

b) zatezni kamati nepripadaju za ono četvrtgodište, kojega platež biva, iza u istom četvrtgodištu dospieloga diela tekuće porezne dužnosti, ako se uplata obavlja do sredine četvrtgodišta t. j. do 15. dana drugoga mjeseca četvrtgodišta (ili ako 15. dan pada na nedjelju ili na koji drugi obični praznik polag grgurianskoga koledara, sliedećega dana); u protivnom se slučaju iliti počamši od 16. dana drugoga mjeseca četvrtgodišta zatezni kamati računaju za cielo četvrtgodište;

c) iza u četvrtgodištu dospielosti neuplaćenih poreznih zaostataka imadu se četvrtgodištni zatezni kamati računati za cielo vrieme, koje je od četvrtgodišta dospielosti do konca onoga četvrtgodišta proteklo, u kojem se zaostatak plaća.

3) Polag §. 39. zak. čl. XLIV. 1883. treba dotle, dok se uspjeh razpisivanja poreza za tekuću godinu neupiše u poreznu knjižicu porezovnika, četvrtgodišnje obroke plaćati polag odmjerenja poreza za prediduću godinu, a možebitne razlikosti valja izjednačiti prigodom obročnoga plaćanja, sliedećega iza izdanja poreznih knjižica. U takovih slučajevih valja dakle i zatezne kamate proračunati na temelju odmjerenja poreza za prediduću godinu i u onih slučajevih, kada je iznos razpisivanja poreza za tekuću godinu veći od onoga prediduće godine, mogu se iza takovoga viška poreza samo onda naračunavati zatezni kamati, ako se isti prigodom prvoga obročnoga plaćanja sliedećega iza izdanja poreznih knjižica ne izjednačuje.

4) Kod obročnih plaćanja valja odbiti zatezne kamate iza ciele u zaostatku nalazeće se porezne svote i samo višak obročnoga plaćanja, koji preostane nakon odbitka kamata, ima se uračunati na odplatu zaostatka: na primjer: njetko na svoj četvrtgodištni obrok od 100 for. plaća 26. veljače 80 for., od ovoga iznosa valja 1 for. 50 nč. na zatezne kamate, a samo 78 for. 50 novč. na odplatu poreza zaračunati.;

5) Polag §. 41. zak. čl. XLIV. 1883. podieljuje se onomu porezovniku, koji jedan ili više četvrtgodišnjih obroka svoje porezne dužnosti unapred plati, od svake forinte napred plaćene porezne svote naknada kamata godišnjih 6%, računajuć od dana uplate do sredine dotičnoga četvrtgodišta.

Polag ove ustanove zakona imade se naknada kamata po danih računati, i to od dana uplate do sredine drugoga mjeseca dotičnoga četvrtgodišta.

Napred plaćanjem pako se neima smatrati to, aka tko na primjer na prvi četvrt godine odpadajući obrok plati ma kojega dana mjeseca siečnja, jer je ovaj obrok polag §. 39. pozvanoga zakona jur prvoga dana mjeseca siečnja dospio; naprotiv napred plaća onaj porezovnik, koji spomenuti svoj prvi četvrtgodištni obrok uplati due 16. prosinca prediduće godine; ovaj porezovnik postane jur dionikom naknade kamata i to od 16. prosinca do 15. veljače, iliti za šestdeset i dva dana.

6) Dionikom pogodovnosti naknade kamata postane i onaj porezovnik, koji u slučaju spomenitom u točki 2, to jest onda, kada mu porez za tekuću godinu u poreznu knjižicu još upisan nije, poreznu dužnost svoju polag izmjere razpisivanja poreza za prediduću godinu na jedno ili više četvrtgodišta unapred plaća.

Digitized by Google

§. **58.** Izvršitelj plienitbe izići će na mjesto ovrhe, ondje će obzirom na §. 24. zakona od 17. prosinca 1876. o preinaci gradjanskog parbenog postupnika od 16. rujna 1852. posredovanjem jednoga procienitelja u prisuću zaostatnika ili njegova ovlaštenika, ili ako ovi izbivaju, dvajuh svjedoka zaplieniti za zalog od pokretnoga imetka zaostatnikova toliko, koliko je nuždno za pokriće izkazanoga i medjutim neuplaćenoga zaostatka, zateznih kamatah i pristojbah za utjerivanje.

Prigodom plienitbe imadu se prije svega u sliedećem susliedu zaplieniti i kao zaplienjeni predmeti označiti — porezovnikov:

a) gotov novac;

b) njegovi vriednostni papiri; ako ovakovih neima:

c) njegovi dohodci u gotovom novcu, kamo spadaju:

aa) kućne najamnine;

bb) zakupnine;

cc) ovršenikove tražbine i dohodci od onoga novca, koj je kod privatnih novčanih zavoda ili kod javnih blagajna smješten ili je sukromnikom uz izpravu u zajam dan, ter ine tražbine, koje mu na kojem naslovu pripadaju.

Občinski namet ne može se zaplieniti u ime zaostatka občine na državnom porezu, jer nije dohodak iz imetka.

(F. U. S. 8619. 1885. V. 626.)

Kod sukromnika nalazeće se tražbine ovršenikove imadu se samo u onom slučaju prije njegovih inih pokretnina zaplieniti, ako plienitbu obavljajući organ pronadje, da su dotične tražbine podpuno osigurane. U protivnom slučaju biti će plienitbu obavljajućemu organu slobodno, odnosno dužan će biti ine pokretnine prije tražbina ovršenikovih po propisih §. 59. zakona XLIV. 1883. plienitbi podvrgnuti i samo u onom slučaju, ako ove pokretnine nepružaju valjanoga pokrića, upraviti plienitbu na tražbine, koje je relativno najbolje osjeguranimi pronašao.

Odredbe §§. 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 19, 20, 22 i 29, te točka 8. §. 26. o stegi ovršnoga prava glede novčanih tražbina slovećega zakona od 18. siečnja 1883. (sbornik od g. 1883. komad VI. br. 24) imadu se i u slučajevih poreznih ovrha uporavljivati, sa odstupom, da se shodno ustanovi §. 60. zakon. čl. XLIV. 1883., ako plienitba biva u razdobju rujan—studeni godine, 1·25 hektolitra sjemena za jesenski usjev iza svakoga katastralnoga jutra oranice prosto ostavi, što ju ovršenik posjeduje i sam obradjuje ili obradjivati dade;

Digitized by Google

i to se u obadva slučaja toliko katastralnih jutara oranica računa na jesenski odnosno proljetni usjev, koliko ovršenik taktično običaje svake godine posijati. Na taj način proračunana količina sjemena pako ne može biti veća od one količine, koju je ovršenik u prediduoj godini od iste vrsti žita faktično upotriebio.

Okolnost, koliko je katastralnih jutara u prediduoj godini bilo jesenskim ili proljetnim usjevom posijano, ustanovljuje se posredovanjem občinskih načelnika.

Kod zaplienjenja tražbina imadu se primjereno uporaviti §§. 470, 473, 474, 475, 476, 477, 478 i 479 gradjanskoga parbenoga postupnika od 16. rujna 1852. sa odstupom:

a) da se o plienitbi tražbine imade ovršenikov dužnik ubaviestiti uz poziv, da tražbinu do iznoska plienitbene svote neplati porezovniku, nego u obaviestnici imenovanoj poreznoj blagajni, ili ako je i u korist drugoga sudbeno zaplienjena bila, da ju kod onoga suda deponira, kojega je izaslanik prvu plienitbu obavio; i

b) da u slučaju plienitbe hipotekarno osjegurane tražbine vlastan je ne samo izaslanik, nego i porezni nadzornik umoliti neposredno gruntovničku oblast radi upisa založnoga prava.

Zaplienjeni gotovi novci i vriednostni papiri imadu se još na dan plienitbe — predati u pohranu obć. poglavarstvu (gradskomu poreznomu uredu).

Občinsko poglavarstvo dužno je vriednostne papire bezodvlačno kod dotičnoga poreznoga ureda deponirati. Ovakove pologe moći će kr. porezni ured samo na doznaku poreznoga nadzornika izručiti.

Ako na zaplienjenu tražbinu nije vodjena predtečno sudbena ovrha: imade pravo erar zaplienjenu tražbinu bez sudbene ovlasti utjerati.

Ako se zaplienjena tražbina neutjera za pol godine, računajuć od plienitbe i porezovnik ne izplati za to vrieme svoju dugovinu, ili prihvatljivoga inoga pokrića ne pruži, vlastan je erar zaplienjenu tražbinu prodati na dražbi uz platež u gotovom novcu.

Nu tražbine na doživotnih rentah ne mogu se dražbi podvrgnuti, nego se samo utjeranjem mogu unovčiti.

Kr. ravnateljstvo erarialnih pravnih poslova dužno je na poziv kralj. poreznoga nadzornika istoga kod ovršnog postupka glede zaplienjenih i bud hypotekarno osjeguranih, bud neosjeguranih tražbina, zastupati u parnicah, koje će se pred

Digitized by Google

sudom zametnuti, ter u pogledu realizovanja zaplienjenih tražbina učiniti pred sudom nuždne ovršbene korake.

Zakupnik, koji je izplatio ili plaća zakupninu unapried na vrieme dulje od pol godine, dužan je to — ako je kod plienitbe prisutan — odmah prigodom plienitbe ili najdulje za 8 dana iza kako je o plienitbi glaseću obaviestnicu primio, prijaviti u posebnom podnesku kod oblasti, koja ovrhu obavlja, ter izpravom dokazati, jer u protivnom slučaju dužan je za državne poreze, koji su na u zakupu držani posjed za trajanja zakupa udareni, te za občinske prireze, koji su na temelju istih po zakonu razpisani, jamčiti, ter u onom slučaju, ako zaostatnik u onoj občini, u kojoj se ovrha vodi, neima inoga imetka, koj bi se plienitbi podvrgnuti mogao, ima se ovrha u drugoj liniji proti njemu upraviti.

(§. 30. nap.) Jedan od glavnih uvjeta valjanosti plienitbe je taj, da se plienitba na licu mjesta obavlja. U pogledu postupka pako dužnost je plienitbu obavljajućega organa pozvati pristojno zaostatnika, da za pokrivanje duga svoga označi dovoljne založne predmete, koji se lahko mogu prodati, pa nakon što je to učinjeno, uzimaju se isti uz pomno izpitivanje i procjenu pod zatvor. Ako pako zaostatnik neoznačuje baš ništa, ili takove založne predmete, koji se predvidljivo ili nikako ili samo težko mogu unovčiti, onda ovrhovoditelj iz pokretnog imetka zaostatnika zaplieni zalogom toliko, koliko se za pokriće dužnosti zahtieva.

(§. 31. nap.) Odsutnost vlastnika ili zamjenika njegovog neprieči plienitbu; nu u takovom je slučaju potrebno, da osim procienitelja budu prisutna još dva svjedoka, koja plienitbeni zapisnik takodjer podpišu.

(§. 32. nap.) §§. 4., 5., 8., 9., 10. 11, 12., 13., 16., 19., 20., 22., 29., 29. i toč. 8. §. 26. u §. 29. ovoga naputka pozvanoga zakona od 18. sieč. 1883 sadržavaju sliedeće ustanove:

§. 4. Plaće, pričekne pristojbe, osobni, dobni i službeni doplatci, te u obće sva stalna službena beriva osoba spadajućih k stalnoj vojsci, ratnoj mornarici, domobranstvu ili oružničtvu, zatim rečena beriva urednika i službenika dvorskih, državnih, zemaljskih ili občinskih, kao što i sva stalna službena beriva dušobrižnika zakonito priznatih crkva i vjerozakonskih družba, i napokon prihodi svećeničkih nadarbina, u koliko služe uzdržavanju dušobrižnika, mogu se uzeti pod ovrhu samo jednom trećinom uz ograničenje, da ovršeniku nakon obavljene ovrhe od ukupne svote spomenutih beriva odnosno od spomenutih ukupnih prihoda svakako preostane netaknut godišnji dohodak od 800 for. a. vr.

Ustanove ovoga §. protežu se i na činovnike javnih zaklada, na učitelje konfesionalnih pučkih škola, kojim je priznano pravo javnosti, i na činovnike i podvorničko osoblje parovoznih željeznica, koje služe općemu prometu.

§. 5. Mirovine, milostinje, osobni doplatci, nemoćničke pristojbe, providbe i ini slični užitci osoba, spomenutih u §. 4., nadalje beriva, podieljena udovam ili djeci takovih osoba, mogu se takodjer uzeti pod ovrhu samo jednom trećinom uz ograničenje, da ovršeniku nako obavljene ovrhe od ukupne svote spomenutih beriva preostane netaknut godišnji prihod od 500 forinti. austr. vriednosti. Na odpravnine može se takodjer voditi ovrha samo jednom trećinom, uz ograničenje, da ovršeniku mora preostati iznos od 500 for. a. vr.

Digitized by Google

§. 8. Nemož ee voditi ovrha na sva ostala beriva osoba označenih u §§. 4. i 5. imenito ne na osobite pristojbe, koje im pripadaju bud u novcu bud u naravi, ter su namienjene podmirenju izdataka, nuždnih, da se izvrši uredovno koje djelo.

Kod proračunanja one svote, do koje su beriva ovrsi podvrgnuta (§§. 4. i 5.) ne imadu se ova beriva uzeti u račun.

§. 9. Ne može se nadalje voditi ovrha na pristojbe vojne momčadi, na obskrbne pristojbe nemoćnih vojnika, na ranjeničke doplatke, na pristojbe odpadajuće na kolajne hrabrosti, ter na pristojbe, koje idu obitelj koje u §. 4. spomenute osobe u ime posmrtnoga ili pogrebnoga četvrta, ili u ime sličnoga naslova.

§. 10. Kamate od vojničkih ženitbenih jamčevina mogu se uzeti pod ovrhu samo:

1) radi takovih dugova, koje su ugovorila oba supruga za braka, ili nakon prestanka braka supruga sama;

2) radi uzdržavanja zakonom odredjenoga roditeljem kojega od bračnih drugova;

3) radi uzdažavanja zakonom odredjenoga suprugi ili djeci rodjenoj u braku, za koj je jamčevina položena.

U slučaju 1. može se voditi ovrha samo na jednu trećinu rečenih kamata, s tim ipak ograničenjem, da iznos godišnjih 500 for. austr. vriedn. od ovih kamata mora netaknut preostati.

U slučaju 2. mora od ovih kamata samo iznos godišnjih 500 forintih ostati netaknut, dočim u slučaju 3. ovršno pravo nije nikako ograničeno.

§. 11. Niti promaknućem u višu plaću, niti premještajem na drugo službeno mjesto nelišava se krieposti ovršno pravo, što no ga je stekao ovrhovoditelj na plaću ovršenikovu.

Ovrha dozvoljena na plaću valja i za mirovinu i za odpravninu (§. 5.)

§. 12. Plaće i mirovine osoba, koje stoje u stalnoj javnoj ili privatnoj službi, te nepodpadaju pod ustanove §. 4., mogu se uzeti pod ovrhu samo uz ograničenje, da ovršeniku ostane netaknut iznos od godišnjih 500 forinti austr. vriedn. Mirovine udova i djece rečenih osoba nisu podvrgnute ovrsi.

Stalno namještenim imade se smatrati onaj, koj je bud po zakonu, bud po običaju ili ugovoru namješten barem na godinu dana, ili ako je trajanje namještenja neizvjestno, kojega se službeni odnošaj može razriešiti tek uz odkaz od najmanje šest nedjelja.

§. 13. Dnevnice, nadnice, natjednice i mjesečne plaće, u koliko nepodpadaju pod ustanove §. 12., mogu se samo zaplieniti u toliko, u koliko prelaze iznos od 1 for. a. vr. na dan.

Dnevnice osoba, koje uživaju ovrsi nepodvrženu mirovinu ili slični užitak godišnjih 500 for. mogu se usuprot plieniti bez ograničenja.

Dnevnice saborskih zastupnika ne mogu se pod ovrhu uzeti.

§. 16. Ne može se povesti ovrha na milostinje ni slične podpore, što no izplaćuju oskudnim osobam javne blagajne, ubožke ili obskrbne zaklade, družtva, zavodi ili pojedinci.

§. 19. Kod osiguranja života ne može se osigurana svota uzeti pod ovrhu radi dugova osiguranikovih, već ona ide pogodovnika označena bud kod osjeguranja samoga bud kašnjom razpoložbom osjeguranika.

Ova ustanova valja i onda, ako je osjegurni posao sklopljen u korist baštinika osjeguranikovih. bili ti baštinici pobliže označeni ili ne.

Digitized by Google

Nemože se nadalje voditi ovrha ni na naknade za požarne štete, što no ih imadu osjeguravatelji uslied osjegurnoga ugovora platiti za pogorjele zgrade ili za pogorjeli nared nekretnina.

Ali vlastni su hipotekarni vjerovnici zahtievati, da se postavi sekvestar, koji će nastojati o tom, da se ove naknade u istinu ne upotrebe za drugu svrhu, nego za pogradu pogorjelih sgrada, odnosno na iznovičnu nabavu pogorjela nareda.

§. 20. Dok traje ugovor sklopljen po državnom ili zemaljskom eraru, ili zemaljskoj kojoj zakladi s osobami privatnimi, nemože se voditi ovrha ni na predmete, koje valja nabavljati uslied ugovora, ni na predujmove ili platežne obroke, koje imade davati državni ili zemaljski erar ili zemaljska zaklada, a ni na sprave, koje su potriebne za izpunjenje ugovora.

Prije izpunjenja ugovora može se uzeti pod ovrhu samo onaj iznos, koj bi prigodom konačnoga obračuna tegnuo u ime podmirenja zapasti dužnika.

§. 22. Ovrsi na obrtna prava imade mjesta samo onda, ako su ista polag postojećih obrtnih zakona prodajna.

Dali i koliko se može voditi ovrha na predmete samoprodaje državne, kao što i na sprave i sredstva potrebita za proizvadjanje i razpačanje tih predmeta, zatim na lutrijske dobitke i na robu, koja je u odpravljanju carinskom, imade se prosuditi po zakonih dohodarstvenih.

§. 26. Izuzeti su od ovrhe:

8) Nared nekretnina (pripadnosti §. 296. i 297. o. g. zak. i § 121. rudarskoga zakona).

Ovaj se može uzeti pod ovrku samo zajedno s nekretninami.

Prodavalac ovdje spomenutih predmeta i pravni njegovi nasliednici mogu ipak uzeti pod ovrhu i te predmete radi nenamirene kupovnine.

§. 29. Svaka ustanovam §§. 4.—19. protivna razpoložba ustupom, uputom, založbom ili drugim kakovim pravnim poslom je ništetna.

(§. 33. nap.) U §. 32. ovoga naputka odnosno u točki 8. §. 26. zakona od 18. siečnja godine 1883. pozvani zakoni sadržavaju sliedeće ustanove, i menito:

1) obći gradjanski zakonik:

§. 296. Žito, drva, krma, i svi ostali, premda jur sabrani proizvodi, kao i sva živina i svi težački alati (orudja) i sve sprave, spadajuće na zemljište, drže se u toliko da su stvari nepokretne, u koliko su potrebne, da se produži uredno opravljanje gospodarstva.

§. 287. Tako isto spadaju medju stvari nepokretne one stvari, koje se grade na zemljištu i podu u toj namjeri, da na njemu svagda ostanu, kao: kuće i druge sgrade s prostorom od zraka, koji je nad zemljištem u potezu (liniji) kulamirskom; dalje ne samo što je u zemlju sabijeno, uzidano, priudareno i pribijeno s čavli, kao: kotlovi pivarski i rakidžinski, i uzidane spreme, nego i one stvari, koje su odredjene na stalnu porabu kakove cielosti, kao vedrice bunarske, konopi, lanci, sprave, čim se gasi vatra i tima spodobne.

2) Obći rudarski zakon:

§. 121. Na pristojstvo od rudnika neima mjesta ovrhi posebnoj.

Kao pristojstvo svakoga rudnika imadu se smatrati navlastito pri istom nalazeće se i za radnju rudničku odredjene živine, makine, orudja i sprave, zalihe od tvorina, prirodina i zalihe ine, a tako i rude i proizvodi od huta, koji po naravi obrtnosti nisu još tako priredjeni, da bi se mogli prodavati.

Digitized by Google

(§. 34. nap.) U §. 29. ovoga naputka pozvani §§. 470. 473. 474. 475. 476. 477. 478. i 479. gradjanskog parbenog postupnika od 16. rujna 1852. sadržavaju sliedeće ustanove:

§. 470. Ako se ovrha vodi na novce, koje dužnik ima primiti kod javne koje pjeneznice, dužan je sudac dozvoliti, da se izdadu voditelju ovrhe, u koliko nenadmašuju tražbine njegove. Ovu naredbu, u kojoj treba da se točno naznače ne samo ime i stališ tužitelja i obtuženika, nego i iznosak tražbine tužiteljeve, ima sudac odmah i neposredno dostaviti pjeneznici; a u isto doba ubaviestiti o tom i vlast, pod kojom je pjeneznica. Naredbu ovršnu ima pjeneznica medjutim predbilježiti, i pošto stigne doznaka od vlasti predpostavljene, o svakom dospietku plaćati tužitelju.

§. 473. Ako je tužitelj pripravan primiti pod platež tražbinu, koju dužnik njegov ima suprot kojoj osobi privatnoj, ima mu se ona po mjeri vlastite njegove tražbine predati sudbeno, i kojoj god osobi sudbenoj dati nalog, da od obtuženika uzme zadužnicu, ako je ima, i da ju, ako neiznosi više nego tražbina tužiteljeva, ili ako tužitelj suvišak odmah naknadi, uz primku preda tužitelju, u protivnom pako slučaju da predatbu zabilježi na zadužnici, te ju opet vrati obtuženiku.

§. 474. Ako je zadužnica o tražbini obtuženikovoj u rukuh koga trećega, ili u pohrani sudbenoj, ima se obdržavati ono isto, što se propisuje u §. 537. glede plienitbe.

§. 475. Predatbu tražbine ima sudac, čim ju dozvoli, odmah obznaniti dužniku obtuženikovu.

Dužnik, dokle god nedobije viesti o predatbi, vlastan je obtuženika izplatiti ili se inako s njim napraviti. Ako je tražbina osigurana na dobro negibivo, mora tužitelj, da zadobije pravo stvarno u sudca, koj je dozvolio ovrhu, izhoditi ili uvrstbu naredbe predajne u javne knjige, ili odpravak zamolnoga pisma na molbu realnu, da tu uvrstbu obavi ona.

§. 476. Obtuženik jamči za izpravnost predane tražbine, u koliko ta dužnost nije utrnula po ustanovah prava gradjanskoga. Ako proti predanoj tražbini tko ustane, prosto je tužitelju latiti se odmah druge imovine svoga prvoga dužnika.

§. 477. Obtuženik mora jamčiti i za utjerivost tražbine. Nego jamči za tražbinu takovu, koja se je u vrieme predatbe mogla iztjerati, pak poslie budi golim slučajem budi pometnjom tužiteljevom postane neutjerivom.

§. 478. Ako je tužitelj voljan voditi ovrhu na privatnu koju tražbinu, neprimivši je u svemkolikom iznosu pod platež, može mu se dozvoliti plienitba i dražbena prodaja ove tražbine, te obaviti plienitba onako, kao što je u §§. 473—475. propisano za predatbu, a dražbena prodaja po naredbah o ovrhi na stvari gibive.

Procienbi medjutim u tražbinah dugovnih neima mjesta. Te se tražbine na prvoj dražbi imadu ličiti (izklicati) sa devet desetina glavnične njihove vriednosti, i ako nebude ponudjeno ništa više, imadu se prodati u tu ličbenu cienu; na drugoj pako dražbi imadu se i u svaku manju cienu ustupiti onomu, koj najviše ponudi. Kupac tražbine stupa naprama prijašnjemu vlastniku njezinu u prava ustupovnika.

§. 479. Ovrha na zadužnice javne ima se obaviti prodajom na najbližoj javnoj burzi.

U §. 474. pozvani §. 537. odnosno u ovom pozvani §§. 500. i 528. pako sadržavaju sliedeće ustanove:

§. 500. Ako se uzme u ovrhu negibivo dobro, sudac neka dozvoli nanj tužitelju pravo zaloga, u koliko ga već odprije nebi stekao bio uknjižbom; i učini, da se presuda ili nagoda propisanim načinom uvrsti u javne knjige, ili neka obra:i se radi toga na molbu realnu.

Digitized by Google

Gdje neima javnih knjiga, ima se plienitba tužitelju dozvoliti samo onda, ako donese budi poglavarstvenu, budi drugu vjerodostojnu potvrdu, da obtuženik to dobro u istini posjeduje, pak ima se izvršiti sudbenim popisom na način, naveden u §. 528.; a zapisnik, sačinjen ob obavljenom popisu, ima se pohraniti medju sudbene spise.

§. 528. Sudbena osoba, kojoj se naloži da obavi plienitbu, ima nakon dobivena naloga, neubaviestivši o tom unapred obtuženika, odmah s tužiteljem ili punomoćnikom njegovim otići k obtuženiku, dostaviti mu prepis plienitbene naredbe, i točno popisati stvari, uzete pod plienitbu; tim načinom dobiva tužitelj pravo sudbenoga zaloga na njih.

§. 537. Ako budu zaplienjene sudbene ostave, ima se plienitba zabilježiti u uredu ostavnom. Vodi li se pako plienitba na državne papire, dane na ostavu, a neglaseće na donosnika, ili na neosigurane tražbine privatne, ili na kamate od njih, ima se odluka u isto doba dostaviti ili državnoj pjeneznici, koja ih izplaćuje, ili dužniku. Ovimi razredbami dobiva tužitelj pravo zaloga od onoga časa, kojega plienitbena prošnja bijaše predana ili podnešena sudu, kod kojega su ostave u pohrani. Kod papira državnih, glasećih na donosnika, dovoljno je tomu i samo zabilježiti plienitbu u uredu ostavnom. U obziru zadužnica, osiguranih na dobra negibiva, ima se obdržavati što propisuje §. 500.

(§. 35. nap.) Kada ovrhovoditelj zaplieni vriednostni papir, dužan je isti odmah položiti kod občinskog poglavarstva; občinsko poglavarstvo pako dostavlja položeni vriednostni papir iza preuzeća sliedećega dana uz popis kr. poreznom uredu. U popisu valja iztaknuti svojstvo dostavljenog vriednostnog papira, nominalnu vriednost i broj istoga.

Plienitbu obavljajući ovrhovoditelj pako priključuje namiru poglavarstva poslovnom svom dnevniku i obaviešćuje podjedno dotični kr. porezni ured.

Ako se zaplieni takova tražbina, na koju predhodno nije vodjena sudbena ovrha, imati će erar pravo tu tražbinu bez sudbene ovlasti utjerati.

§. 36. (nap.) Kod na viseći plod povesti imajućih se ovrha, valja sliedeći postupak slieditи:

Polag u krieposti stojećih privatopravnih zakona, imenito polag §. 295. općeg gradjanskog zakonika sačinjava plod zemlje sve dotle sastojbinu nepokretnine, dok se od zemljišta ne odvoji, pošto se pako polag ustanova §§. 480. i 481. gradjanskoga parbenoga postupnika od 16. rujna 1852. može i na plodove, ili ine užitke voditi ovrha: to u smislu §. 77. odnosno točke 3. §. 111. zak. čl. XLIV. 1883. odredjuje ovrhu na viseći plod na obrazloženi predlog kralj. poreznog nadzornika kralj. financijalno ravnateljstvo (upravni odbor), koje u svrhu provedbe zamoli kraljev. ravnateljstvo erarialnih pravnih poslova.

(§. 37. nap.) U §. 36. ovoga naputka pozvani zakonski paragrafi sadržavaju sliedeće ustanove, imenito:

1) obći gradjanski zakonik:

§. 295. Trava, stabla, plodovi i sve stvari porabne, koje zemlja radja na svojem površju, ostaju dotle nepokretna imovina, dok nisu razstavljene od zemljišta i poda. I same ribe u ribnjaku i divljač u šumi, postaju onda tekar dobro pokretno, kada su ribe ulovljene i divljač uhvaćena ili ubijena.

K §. 295. dodatak br. 44. U koliko s posjedom dobra nepokretna može biti skopčano pravo lova i ribarenja, ima se to prosudjivati po zakonih o lovu.

2. Gradjanski parbeni postupnik od 16. rujna 1852:

Digitized by Google

§. 480. Kad tužitelj zaište ovrhu na plodove ili na ine prihode, ima mu sudac na nje dozvoliti pravo zaloga, a ako je od potrebe narediti i sekvestra, koji će ih brati. Ako se pod ovrhu uzmu prihodi negibiva dobra, upisana u javne knjige, ili kamate od predbilježene tražbine: ima sudac učiniti ili da se naredba zajedno s osudom ili sudbenom nagodom, na kojoj se temelji ovrha, upiše odmah u javne knjige, ili ako realna sudbenost pripada drugomu sudu, odpraviti nanj potrebitu zamolnicu.

§. 481. U slučajevih, gdje se narediti ima sekvestar, ima ga voditelj ovrhe predložiti u svojoj prošnji. Sudac će ili predloženoga, ili ako bi pri tom imao sumnja, po svom izboru koga drugoga odmah narediti za sekvestra, izdati mu dekret i ob učinjenoj odredbi obaviestiti stranku jednu i drugu. Ako proti imenovanom sekvestru bude podnešeno prigovora, ima ih sudac riešiti, čuvši najprije obadvie stranke.

§. **59.** U pomanjkanju prihoda u §. 58. zakonskoga članka XLIV. godine 1883. spomenutih dohodaka valja zaplienieniti pokretnine, koje se lahko unovčiti dadu; dočim se iztiče načelom, da se porezni zaostatak na što manje za porezovnika vriedjajući i štetan način osigura, navlastito: da se predmeti, prodajom kojih bi se porezovniku veća šteta nanesla, nego li je neobhodno potrebno za pokriće poreznoga zaostatka, što moguće poštede, ter od predmeta, koji su mu pri ruci, da svagda oni budu zaplienjeni, koje porezovzik sam naznači, predpostavljajuć, da se ti predmeti ujedno mogu i lahko prodati.

(§. 39. nap.) Plienitba provadja se na takov način, da se tim vlastniku nenanese šteta; imenito: strogo se zabranjuje zaplienjene založne predmete oštetiti ili na nje vidljive znakove urezati. Za da pako u slučaju, ako bi vlastnik zaplienjene založne predmete izmjenio, kašnje kod dražbe erar štetu ne trpi, imadu se založni predmeti u plienitbenom zapisniku točno i skupa sa znakovi razpoznavanja opisati.

§. **60.** Osim u §. 58. z. čl. XLIV. 1883 nabrojenih, izuzimlju se izpod plienitbe svi oni predmeti i prihodi, koji u smislu §§. 21., 24., 25. i 26. o stegah ovršnoga prava kod ovrha radi novčanih tražbinah slovečega zakona od 1833. sudbenoj ovrhi nepodpadaju.

Pozvani paragrafi spomenutoga zakona sadržavaju sliedeće ustanove.

§. 21. Povlastice poštara u obziru službe poštarske i dokodci njihovi, proizviruć iz te službe, zatim pristojbe, koje isti pobiru na način erara, a tako i opredieljena za službu vozila, naprave i sprave nemogu se uzeti pod ovrhu.

Na pošiljke, predane poštarskim uredom, kao što i na poštarska pouzeća i na novce doznačene putem poštarskih ili brzojavnih ureda, kao i na novce pobrane uslied poštarskih naloga, nemože se vodit ovrha prije, no što budu izručeni naslovnikom.

§. 24. Na predmete, koji služe neposredno vršenju službe božje nemože se voditi ovrha.

Digitized by Google

Na moći nije takodjer dozvoljena ovrha; podvržen je samo okov.

§. 25: Nemogu se zatim uzeti pod ovrhu:

1. redovi i drugi znakovi odlikovanja;

2. podpora pružena ovršeniku iz javnih sredstva uslied nevolje, koja je snašla bud cielo pučanstvo bud pojedine krugove istoga;

3. pokretna zadružna imovina radi dugova pojedinih zadrugara; i

4. obiteljski papiri i obiteljske slike: okviri potonjih mogu se medjutim uzeti pod ovrhu.

§. 26: Izuzeti su nadalje od ovrhe:

1. Predmeti nuždni ovršeniku za vršenje javne službe ili za obavljanje javnih posala.

2. Haljine, rublje, posteljina, kućne i kuhinjske sprave, prema dobi godišnjoj neobhodno nuždne ovršeniku, i njegovoj obitelji i njegovoj služinčadi.

3. Hrana i gorivo, nuždno za uzdržavanje prespomenutih (točka 2.) osoba tečajem sliedećih 14 dana.

4. Ovršeniku i njegovoj obitelji potrebni molitvenici, učevne knjige i ina učila.

5. Predmeti i orudje nuždno za vršenje zvanja, bez kojih ovršenik nebi mogao privrediti svagdanje uzdržavanje za se i obitelj svoju.

6. Tvorivo, što ga obrtnik baš preradjuje, do vriednosti od 50 for. a. vr.

7. Za uzdržavanje ovršenika i osoba, živućih s njim u zajednici, nuždna jedna krava ili po izboru ovršenikovu dvie koze ili tri ovce, ter za uzdržavanje ovih životinja nuždna jednomjesečna hrana i stelja.

8. Nared nekretnina (pripadnosti §. 296. i 297. o. g. z. i §. 121. rudarskoga zakona). Ovaj se može uzeti samo zajedno s nekretninami.

(§. 41. nap.) Oko utjerivanja dugovina pojedinih članova zadruga imade se nadalje na odgovarajući način uporaviti takodjer alineja prva §. 27. o stegah ovršnoga prava kod ovrha radi novčanih tražbina slovećega zakona od 18. siečnja 1883., koja glasi ovako:

Nemogu se uzeti pod ovrhu dielovi pojedinih zadrugara, koji bi jih iz nerazdieljene zadružne zajednice nakon provedene diobe zadružne pokretne i nepokretne imovine mogli zapasti u nepokretnostih ili u pravih, sačinjavajućih predmet gruntovnih unosa.

(§. 42. nap.) Ukupna dugovina svih onih hrv.-slav. kućnih zadruga, kojih razdioba pod razpravom stoji, ili koje su se bez zakonite prijave faktično razdielile: imade se na pojedine obiteljske članove u razmjerju fak-

Digitized by Google

tičnog posjeda porazdieliti, odnosno izračunati i ovaj izračunani iznos koli u glavnoj poreznoj knjizi, toli u poreznoj knjižici u stupcu opazka iztaknuti.

U slučaju ovrhe imade se obzir uzeti na one obiteljske loze, koje su u stupcu „Opazka“ na njihov teret izkazani zaostatak uplatile, te se imadu pokretnine istih, kao i u njihovom faktičnom posjedu nalazeće se dielove nepokretnina kućne zadruge izpod ovrhe izuzeti.

§. **61** Predmeti, glede kojih je dvojbeno, da li sačinjavaju vlastničtvo porezovnika ili onih, koji su u smislu zakona obvezani mjesto porezovnika porez plaćati, mogu se samo onda zaplieniti, ako ine stvari ovršenika, glede kojih nepostoji slična primjetba, nepružaju podpunoga pokrića za svotu, koja se u zaostatku nalazi.

Predmeti, o kojih je potvrdjeno ili predmjevano, da su tudje vlastničtvo, imadu se u plienitbenom zapisniku nabrajati pod stavnimi brojevi osebnimi od ostalih i u zapisniku (§. 64. zak. čl. XLIV. od g 1883.) imade se onaj uz naznačenje njegova obitališta, imenovati, koji glede tih predmeta zahtieva pravo vlastničtva; i u tom slučaju dužan je ovrhovoditelj poznatog zahtievatelja obaviestiti o plienitbi s tim pozivom, da za 15 dana, računajuć od kada je ubaviestnicu primio, povede svoju zahtievnu tužbu pred nadležnim sudom (§. 447. gradj. parbenog postupnika) i da predočenjem nadpisa tužbe kod izaslanoga poreznoga ovrhovoditelja vjerodostojno dokaže, da je tužbu poveo, jerbo će se u slučaju, ako se to propusti, putem dražbe prodati zaplienjeni predmeti bez obzira na kasnije prijavljeni zahtjev. Osim toga dužan je ovrhovoditelj možebitne zahtievatelje izrokom pozvati, da od objavljenja izroka računajuć za 15 dana vjerodostojno dokažu kod ovrhovoditelja, da su svoju zahtievnu tužbu glede vlastničtva pred nadležnim sudom poveli.

Izrok ima sadržavati:

a) ime ovršenikovo;

b) vrieme plienitbe;

c) obćenito označenje i procienbenu vriednost zaplienjenih predmeta;

d) upozorenje, — da će se — ako se propusti u zabašnom roku predočbom nadpisa tužbe dokazati, da je tužba povedena, zaplienjeni predmeti putem dražbe predati, bez obzira na možebitni zahtjev glede vlastničtva.

Izrok treba na gradskoj (obćinskoj) kući izvjesiti i na izrok napisati dan izvršenja.

Ako je predtečno sudbena ovrha vodjena na zaplienjene predmete, to neprieči obdržavanje dražbe u smislu §. 66. z. čl. XLIV. od g. 1883. Nego ako se ranija sudbena plienitba vjerodostojno dokaže, ili ako se na zaplienjene pokretnine na

Digitized by Google

temelju zakonitoga založnoga prava (§. 1101. obć. gradj. zakonika) kod nadležnoga suda pravo prvenstva prijavi i to se do dana dražbe vjerodostojno dokaže, dužan je ovrhovoditelj dotične sudbene ovršilce ubaviestiti ob upravnim putem odredjenom dražbenom roku ter i od sudbeno zaplienjenih i prodanih predmeta unišlu kupovninu onomu sudu. koji je predane predmete zaplienio, odpremiti s tom molbom, da o pitanju prvenstva založnoga prava nakon razprave, koju će pozvav zastupnika erara držati, — odluči.

Ako je glede ranije sudbeno zaplienjenih predmeta zahtievna tužba stavljena u tečaj: ima se zametnuće te zahtievne tužbe dokazati za 15 dana, računajuć od prijama ubaviestnice, dotično od izvršenja izroka te k razpravljanju tužbe ima se i zastupnik erara pozvati. Ako se taj poziv već nebi mogao obaviti: ima se proti eraru posebna zahtievna tužba povesti i na gornji način dokazati.

(§. 44. nap.) U pogledu zakonitog prava zaloga sadržavaju §. 1101. općeg gradj. zakonika i u savezu s istim stojeći paragrafi, kao i u pogledu zahtievnih (izlučnih) tužba u §. 61. z. čl. XLIV. 1883. pozvani §. 447. gradjanskog parbenog postupnika sliedeće ustanove:

§. 1101. Da se osigura najamnina ili zakupnina ima onaj, koji daje u najam stan, pravo zaloga na unešeno pokućtvo i na pokretne stvari, koje su vlastnost najmitelja ili podnajmitelja, ili koje im je treći tko povjerio (§. 367.) i koje se još nalaze u stanu, kad je učinjena tužba. Podnajmitelj odgovara polag najamnine koju plaća; ali nemože se time braniti, da je glavnomu najmitelju napried platio svoju najamninu. Onaj pako, koji daje zemljište pod zakup, ima pravo zaloga na živinu nalazeću se na zakupštini i na orudja gospodarstvena, i na plodove koji se nalaze na njoj.

§. 367. Tužbi o vlastničtvu neima mjesta suprot poštenom posjedniku stvari pokretne, ako on dokaže, da je tu stvar pribavio ili na javnoj dražbi ili od kojega obrtnika, ovlašćenoga voditi takovi promet, ili za plaću od onoga, komu ju povjeri isti tužitelj, da se njom služi, da ju čuva, ili na koju mu drago inu svrhu.

U ovih slučajevih pošteni posjednik zadobiva vlastnost; a prijašnji vlastnik ima pravo na naknanu štete samo suprot onim, koji su mu zato odgovorni.

Dodatak br. 69. Budući §. 1101. općega gradj. zakonika pokretne stvari u istom imenovane, koje se u vrieme tužbe nalaze u stanu, datom u najam, ili na zemlji, datoj u zakup, izjavljuje da su zalozi zajmo- ili zakupodavca; s toga podieljuje mu isti paragraf i pravo da se pomenute stvari po predatoj tužbi na zahtievanje njegovo odmah opišu sudbeno, i zato, osim ako postoje osobiti razlozi, ročišta k tomu netreba.

(Dvorski dekret od 3. studena 1819. br. 1621. sb. pr. zak.)

Dodatak br. 70. Previšnjom odlukom od 1. travnja 1837. data je ubaviest, da je u §. 1101. obć. gradj. zakonika najmodavcu podieljeno zakonito pravo zaloga u pokućtvo i stvari gibive utemeljuje se već unešenjem istih stvari u stan dati u najam, s toga da se isto, kao kriepostno od toga časa, potjerati može i proti onim vjerovnikom ukućanina, koji su na unešene predmete dobili pravo zaloga prije, nego što je najmodavac predao tužbu radi najmovine, ili prije nego je zaiskao opis pokućtva i stvari pokretnih.

§. 447. gradjanskog parbenog postupnika glasi ovako:

Digitized by Google

Ako koj treći scieni, da je ovrhom povriedjen u svojih pravih posjeda, vlastničtva, ili u inih, ima u sudca, kako proti voditelju ovrhe tako i proti ovršeniku, iskati da se ovrha ili dokine ili stegne. Ako je ovrha bila povedena na razpit kojega drugoga suda, može se ta tužba podnieti ili sudcu, koj je ovrhu preduzeo, ili pak onomu, koji ju je dozvolio. Samo ako ovrha bude dozvoljena ili preduzeta po kojem sudu inokosnom, a tužba, za dokinuće ili stegu ovrhe bude po naravi svojoj spadala pred sud zborni, ima se tada podnieti onomu sbornomu sudu, u kojega je kotaru jedan ili drugi tih sudovah inokosnih.

A pri istom sudu, gdje se tužba povede, može tužitelj zahtievati i to, da se za vrieme, dok traje razprava, ako ima dovoljnih dokaza za svoje pravo, bezuvjetno, a izvan toga slučaja barem uz danu sigurnost za svaku štetu, ustavi dalja ovrha na stvar parbenu u toliko, u koliko bi mu se inače naniela šteta nenaknadiva.

(§. 45. nap.) Ako se glede pokretnina, koje su zaplienjene u svrhu osjeguranja poreznih dugovina, povede zahtievna tužba, dužan je ovrhovoditelj kr. poreznomu nadzorniku od slučaja do slučaja odmah iziešće podnieti o tom, da je zahtievna tužba povedena.

(§. 46. nap.) Na temelju ovih izviešća kr. porezni nadzornici prema potrebi odmah će zamoliti dotične sudove glede toga, da žurno i preko reda rieše zahtievne tužbe koje se kod njih u razpravi nalaze.

§. **62**. Zaplienjeni predmeti imaju se popisati i ujedno procieniti kroz procenitelja, ter prema potrebi ili vlastniku ostaviti da ih čuva, ili pako predati občinskomu poglavarstvu (gradskom poreznom uredu) u pohranu.

(§. 48. nap.) Zaplienjeni predmeti obično se ostavljaju kod vlastnika da ih čuva, iznimki imade samo onda mjesta, iliti založni predmeti imadu se prigodom plienitbe samo onda odpremiti, te predati občinskim poglavarom (gradskim poreznim uredom) u pohranu, kada i gdje temeljitoga uzroka imade, da isti nisu u valjanoj sigurnosti kod vlastnika ili su izvrgnuti pogibelji pronevjerenja.

(§. 49. nap.) Občine (gradovi) dužni su pobrinuti se o prikladnih prostorijah (skladištih) u kojih će se u oblastnu pohranu uzeti založni predmeti smjestiti.

§. **63**. Razsvojenje ili pronevjerenje zaplienjenih predmeta prije nego što su riešeni od sekvestracije, vuće za sobom one iste kaznene posljedice, koje su ustanovljene za slučaj, — kad se razsvoje predmeti zaplienjeni redovitim sudbenim postupkom.

(§. 51. nap.) O takovom slučaju, kada se dokaže, da vlastnik kod njega zaplienjene i njemu na čuvanje ostavljene zaplienjene predmete neće da izruči ovrhovoditelju, koji je radi njihove dražbene prodaje došao: ovrhovoditelj će zapisnik sastaviti i isti u svrhu povedenja kaznene tužbe kr. por. nadzorniku poslati.

§. **64** Ob obavljenoj plienitbi i procienbi ima se po dotičnicih podpisani ili u slučaju uzkrate podpisa, zabilježbom te okolnosti providjeni zapisnik sastaviti. Ovaj zapisnik treba da sadržava:

a) potanko razloženje zaostatka i pripadaka (§. 57. zak. čl. XLIV: 1883)

b) nazivanje zaplienjenih predmeta, njihovu procienbenu

Digitized by Google

vriednost i način, kako će osjegurani biti, (uredovnim čuvanjem ili ostavljanjem kod vlastnika.)

c) imena i obitališta zahtievatelja, koji se možda javiše. (§. 61. i 64. zak. članka XLIV: 1883. kao i §§-i 44. i 45. naputka.)

(§. 53. nap.) O plienitbi sastavlja se posebno glede svakog pojedinog zaostatnika zapisnik polag obrazca priklopljenog amo pod 7.

Budući da glasom naredbe §. 76. o rukovanju javnih poreza glasećeg z. čl. XLIV. od g. 1883. one svote, koje su u ime pristojba za utjerivanje urišle prigodom ovrha, što ih općine, gradovi kao i u slučajevih §-om 81. istoga zakona normirane odgovornosti državni organi obaviše, pripadaju kućnoj blagajni općine (grada), to se o nabavi za plienitbe potrebne zapisničke tiskanice imaju brinuti općine (gradovi.)

Ciena ovih tiskanica za plienitbene zapisnike čini po arku 2 novč., te se mogu kod kr. por· ureda nabaviti.

(Obrazac : Zapisnik, sliedi na str. 542.)

(§. 54. nap.) Zapisničke tiskanice za plienitbe, koje postupajući p. i porezovnikom kod poreznih ureda plaćajućim, kao i proti gradovom s pravom jurisdikcije i kr. slobodnim gradovom kao privatopravnim osobam proti kr. podžupanom (predstojnikom kotarskih ureda) i gradonačelnikom državni organi obavljaju, izdaje bezplatno kr. porezni ured pod obvezom zaračunanja.

§. **65**. Ako se zaplienjeni imetak za sliedećih 15 dana uplatom zaostatka i medjuto nastalih troškova odduži, smatra se sekvestracija razriešenom, pak ako stranka zamoli, ima se prigodom plateža napisati na plienitbeni zapisnik, koji je po stranki predočen.

Zaplienjeni imetak, ako je uzet bio u oblastnu pohranu (§. 62. z. čl. XLIV. 1883.) ima se ovršeniku povratiti.

(§. 56. nap.) U onom slučaju dakle, ako se za 15 dana iza plienitbe sliedećih, ukupni zaostatak i medjuto nastali trošak uplati, općinski blagajnik (gradski porezni ured) imat će prigodom plateža napisati na plienitbeni zapisnik, razriešenje sekvestracije, te će plienitbeni zapisnik, kao i zaplienjenu imovinu, ako je ova u oblastnu pohranu bila uzeta, ovršeniku predati, dotično povratiti.

Poglavje IV. naputka.

O dražbenom postupku.

§. **66**. Ako se za 15 dana, sliedećih iza dana plienitbe, neuplati utjerat imajući se zaostatak zajedno sa pripadci, imadu se zaplienjena pokretna dobra prodati putem javne dražbe.

Postupak, koj se ima sliediti kod dražde normiraju §§. 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, i 74. z. čl. XLIV. 1883.

Digitized by Google

Br. 7. (K §-u 53. naputka.)

Županija :

Kr. por. ured : Občina :

Ulica i kuće broj :

Plienitbeni i procienbeni zapisnik

sastavljen dne . . . . . g. 188 . . o plienitbi i procjeni pokretnina porezovnika . . . . . .

Redni broj izkaza o zaostatku	Predmet ovrhe sačinjavajuće dugovine										Dugovina i njezini pripadci u jednoj svoti
	Naziv	Svota		pripadci							
				zaželni kamati		pristojba za opomenu		pristojba za plien. od svake poreze for.			
		for.	n.	for.	n.	fr.	n.	fr.	n.		
	izravni porez do konca g. 188.										
	pristojba										
	odkup od vinske desetine										
	potresni zajam										
	nevoljnički zajam										

Počem gore imenovani porezovnik svu svoju dugovinu nije uplatio u roku, ustanovljenom u §. 55-om z. čl. XLIV. 1883. o rukovanju javnih poreza, to je proti njemu držeći pred očima ustanove, sadržane u §§. 56. i 65. spomenutoga zak. čl. i ustanove, sadržane u poglavju III. naputka ministarstva financija br. 37487. 1884. izvršen plienitbeni postupak, kojom prigodom su zaplienjeni i procienjeni sliedeći predmeti :

Digitized by Google

Zaplienjenoga predmet			
redni broj	naziv	procien. vriedn. for.	n.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
	Ukupno		

(Prve tri alineje na strani 543 spadaju k' ovom obrazcu.)

Digitized by Google

Ovi predmeti predani su občinskim poglavarom na pohranu (ostavljeni su kod vlastnika da ih čuva) s tim upozorenjem, da odtudjenje ili pronevjerenje zaprienjenih dobara prije razriešenja sequestracije, ima glasom §. 63. z. čl. XLIV. 1883. i u smislu poglavja III. naputka ministarstva financija br. 37487. 1884. iste one kaznene posliedice, koje su ustanovljene za slučaj odtudjenja redovitim sudbenim postupkom zaplienjenih dobara.

Za uplatu dugovine te za odkup zaplienjenih pokretnina ustanovljuje se rok od 15 dana s tim upozorenjem da će se zaplienjeni predmeti, ako se za ovo vrieme neodkupe, prodati na javnoj dražbi uporavom §. 66. pomenutog zakona i poglavja IV. naputka.

Ovo upozorenje potvrdjuje zaostatnik porezovnik svojeručnim podpisom (ili ako bi uzkratio podpis, ima se ova okolnost u zapisniku zabilježiti.)

Ovim je plienitbeni zapisnik zaključen. — Dano kao gore.

(Gornje tri alineje spadaju k' obrazcu na str. 543.)

§. **67.** Ako plienitbom osigurani zaostatci nebudu za 15 dana iza plienitbe podmireni, imade se s obzirom na štednju vremena i troškova i na odnošaje, od kojih je očekivati najbolje unovčenje, ustanoviti dražba po mogućnosti zajedno glede od više zaostatnika zaplienjenih pokretnina na dan, koji nepremašuje po izmaku 15-dnevnoga roka iza plienitbe razdobje od 30 dana i to budi:

a) na licu mjesta, budi b) u okružju por. ureda, budi napokon c) izvan toga okružja u drugoj kojoj občini, koja ima pravo za držanje sajma.

U slučaju pod b) i c) treba privole kr. por. nadzornika.

(§. 59. nap.) Glede svih onih zaplienjenih predmeta, koji za 15 dana iza plienitbe nisu odkupljeni sbog toga, što zaostatak i medjuto nastali troškovi nisu uplaćeni, imadu se po izmaku 15-dnevnoga roka iza plienitbe, nu u roku, koj razdobje od 30 dana nepremašuje, narediti dražba pod teretom globe, ustanovljene u §. 80. zak. čl. XLIV. 1883. ter ova dražba ima se u prvom slučaju svagda na licu mjesta u občini obdržavati u jedan mah glede svihkolikih zaplienjenih predmeta.

(§. 60. nap.) Ako na licu mjesta opredieljena dražba nebi imala uspjeha, o tom će ovrhovoditelj kr. poreznom nadzorniku izvješće podnieti i podjedno moliti ga za ovlast, da drugu dražbu može obdržati u okružju kr. poreznoga ureda ili u kojoj drugoj, izvan toga okružja nalazećoj se, te pravo sajma imajućoj občini ili gradu.

(§. 61. nap.) Kr. porezni nadzornik na ovo izvješće odmah će dati ovlast.

§. **68.** Ustanovljeni dražbeni rok ima se obnarodovati načinom takovim, da se rok prve dražbe najmanje 8 dana prije okružnicom oglasi:

Ovaj će oglas odrediti:

a) kod dražba, što će se u sredini občine držati: občinski organ, koji je zvan na neposredno rukovanje poreznih stvari;

b) kod dražba, što će ih kr. porezni uredi (državni ovrhovoditelji) obavljati, kr. porezni ured.

U slučaju b) biti će dužan kr. por. ured (državni ovrhovoditelj) odredjenu dražbu barem u onoj občini, gdje je bila

Digitized by Google

plienitba i ondje gdje će se dražba držati, pače ako se medju zaplienjenimi predmeti nadje predmet od 50 for. veće vriednosti, u svih poreznomu uredu spadajućih občina oglasiti dati, pa ako namjerava držati dražbu u izvan svojega kotara ležećoj, pravo sajma imajućoj občini ili gradu, dužan je odmah pozvati i nadležni kr. porezni ured, da takovim načinom izvede oglas okružnicom.

(§. 63. nap.) Dražba se nemože odrediti na nedelju ili na koj drugi polag gregorijonskog koledara obći blagdan.

(§. 64. nap.) Dražbeni oglas imade se sastaviti polag obrazca br. 8. e se jedan izvorni primjerak imade pohrane radi dražbenom zapisniku priložiti.

(Sliedi obrazac Oglas.)

Broj 8. (K §-u 64. naputka.)

Uredovni dražbeni oglas.

o javnoj dražbi radi zaostataka na javnom porezu zaplienjenih predmeta, koja će se obaviti u smislu §§. 67. 68. 69. 70, 71. 72. 73. i 74, z. čl. XLIV. od g. 1883., kao i u smislu poglavja IV. naputka ministarstva financija broj 37487. 1884.

Mjesto, gdje se ima dražba obdržavati				Dražbeno prodati se imajuće pokretnine zaplienjene su
I-va dražba u občini	dan sat	II. dražba u občini	dan sat	u niže imenovanih občinah

(Nastavak obrazca ured. dražb. oglas sliedi na str. 546.)

Digitized by Google

Naziv zaplienjenih predmeta; sumarno po vrsti.

Broj stavke		Ukupna procienb. vriednost	
		for.	nč.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			

Uvjeti dražbe.

1. Na prvoj dražbi svi će se oni pojedini zaplienjeni predmeti, kojih vriednost nepremešuje 50 for., odmah bezuvjetno i izpod procienbene vriednosti prodati; dočim oni pojedini predmeti, kojih vriednost premašuje 50 for. samo onda, ako se barem tri četvrtine procienbene vriednosti ponude.

2. Na drugoj dražbi pako svi će se zaplienjeni predmeti bez razlike i izpod tri četvrtine proc. vriednosti prepustiti onomu, koj najviše ponudi.

3. Kupovnina ima se u gotovu odmah platiti.

U_____ 188. .

§. **69.** Dražbeni oglasi imaju sadržavati:

a) nazivanje zaplienjenih predmeta;
b) mjesto, gdje će se dražba obdržavati;
c) dan i sat, kojega će biti dražba;

Digitized by Google

d) uvjet, da će se pojedini zaplienjeni predmeti, u koliko im pojedince vriednost nepremašuje 50 for., prodati bezuvjetno i izpod procienbene vriednosti; predmet u vriednosti većoj od 50 for. pako, samo onda, ako se najmanje tri četvrtine procienbene vriednosti nudjaju;

e) rok za drugu dražbu, koja može nuždnom postati; taj rok, računajuć od dana prve dražbe, nemože se protezati preko dalnjih 15 dana;

f) uvjet, da se kupovnina ima odmah platiti.

(§. 66. nap.) Zaplienjeni predmeti u vriednosti od 50 for. jesu oni, koji se pojedince, po komad na 50 for. prociene, na primjer: vino u bačvah, bez obzira na prostorni sadržaj, ako mu procienbena vriednost 50 for. dosiže ili premašuje.

Životinje se uvjek pojedince, a zrnate plodine po metercentih procienjuju.

§. 70. U mjestu, dana i u. sat, što se ustanovi, započeće dražbu:

a) u slučajevih ovrhe upravljene proti porezovnikom, koji plaćaju kod občine (grada): občinski porezni blagajnik (dogodice skupa s istim državni organ) uz sudjelovanje jednoga člana poglavarstva i občinskog bilježnika;

b) u slučajevih ovrhe upravljene proti porezovnikom, koji kod grada plaćaju: izaslanik gradskog poreznog ureda (dogodice skupa s istim državni organ) u prisuću dvajuh zastupnika izaslanih po gradskom vieću (kojih nedolazak ipak obdržavanje dražbe neprieči);

c) u slučajevih ovrhe proti porezovnikom, koji plaćaju porez svoj kod kr. poreznih ureda: izaslanik kr por. ureda, dogodice državni ovrhovoditelj, u prisuću po obć. poglavarstvu izaslanih dvajuh svjedoka — ter će prepustit zaplienjen i dražbi podvržen predmet najboljem nudiocu redovito i izpod procienbene vriednosti, izuzamši, ako vriednost pojedinoga predmeta premašuje 50 for.; takav predmet nemože se na prvoj dražbi prodati izpod tri četvrtine vriednosti, nego se mora pokušati nova dražba; ter će se kod te druge dražbe prepustiti predmet svakako najboljemu nudiocu.

(§. 68. nap.) Ovrhovoditelj dužan je u plienitbenom zapisniku popisane zaplienjene predmete dati sakupiti i primjerenim načinom, u slučaju nužde i uporabom brachiuma glede toga odredit, da zaplienjeni predmeti, koji će se dražbi podvrgnuti, budu na licu mjesta dražbe u pravo vrieme dopremljeni u svrhu, da se dražba u oglasu opredieljenoga sata može započeti.

(§. 69. nap.) U kladnjah, plaštovih zaplienjene zrnate plodine, prije nego li se dražbi podvrgnu, imadu se najprije prirediti ili izmlatiti.

§. 71. O činu dražbe valja na obrazcu tiskanice pod br. 9. priklopljene voditi zapisnik, koj treba da sadržava ime

Digitized by Google

onoga, za kojega dužnosti je dražbeni predmet bio zaplienjen, označenje dražbovanih predmeta, procienbenu vriednost, najveću ponudu, ime kupca, ustanovljenje dražbenih troškova i pristojba i treba ga podpisati dati po svih, koji su polag §. 67. kod dražbe sudjelovali.

(Sliedi obrazac „dražbeni zapisnik“ na str. 549.)

(§. 71. nap.) Dražbeni zapisnik ima se nakon zaglavljene dražbe zajedno sa plienitbenimi zapisnici, predati poglavarstvu one občine, kojoj ovršenik spada, a glede porezovnika, plaćajućih kod kraljevskoga poreznoga ureda, uzima se kod kr. por. ureda u pohranu; i u oba slučaja mogu ih stranke ma kada ugledati.

§. **72.** Novce što unidju od dražbe, preuzeti će u občinah občinski porezni blagajnik sudjelovanjem jednoga poglavarstvenog člana i bilježnika, a u gradovih gradski porezni ured; ter će odtud odmah podmiriti utjerane ovrhom zaostatke, zatezne kamate i pristojbe ovršnog utjerivanja, a možebitni višak uručit će uz namiru ovršeniku.

U onom slučaju, kad se dražba obdržava izvan sjedišta občine, koja poreze utjeruje, kao i u slučaju ovrhe, naperene proti kod kr. poreznih ureda plaćajućim porezovnikom, preuzeti će unišle svote mjestni kr. porezni ured uz uredovne namire, koje se imaju dotičnikom odmah izdati; u občinah pako, u kojih neima kr. poreznoga ureda, dužan je unišle novce onaj občinski organ, kojem je u onoj občini povjereno pobiranje poreza iliti občinski porezni blagajnik uz sudjelovanje bilježnika, ili gradski porezni blagajnik uz sudjelovanje bilježnika, ili gradski porezni ured preuzeti i poslati ili dotičnoj občinskoj ili državnoj blagajni.

(§. 73. nap.) Kada se na dražbi unišli porezni novci nadležnomu mjestu odpremaju, neplaća se poštarina; nu potrebno je, da se na zavoj uz nadpis službeno, jošte doda „porezni novac.“

(§. 74. nap.) Porezni blagajnici onih občina (gradski i kr. porezni uredi), kojim putem dražbe unišli takovi novci prispiju, dužni su preuzete svote na korist ovršenika u primitku zaračunati i u poreznoj knjižici, koju će došavši im porezovnik predočiti, konačno kvitirati uz uvlaku po občinskom poreznom blagajniku (gradskih poreznih uredih) izdane privremene namire.

Privremena namira priklapa se k dnevnom popisu,

Poštom prispjeli novac preuzima u občinah občinski porezni blagajnik, bilježnik, gradonačelnik ili punomoćnik istoga, ter o preuzeću glaseću poštarsku primku isti podpisuje i podpis občinskim pečatom potvrdjuje.

§. **73.** Za onaj na dražbi unišli novac, koji nije organom označenim u §. 72., nego je bud komu drugomu uplaćen, dužni su dotični postupajući organi u smislu §. 73. zak. čl. XLIV. : 1883. odgovarati i štetu naknaditi.

(§. 76. nap.) Porezni ovrhovoditelji neka paze i bdiju nad tim, da se na dražbi unišli novac plati jedino u ruke onim, koji su polag §. 72. na podignuće istoga ovlašteni.

Digitized by Google

Od svote, na prednjoj strani izkazane, upotrebljeno je:

a) za pokriće poreznog zaostatka . ————for.————novč.

b) za ovršbeni trošak . . . . ————for.————novč.

Ukupno . ————for.————novč.

preostali višak od————for. ————novč. to jest ————

————for.————novč. povraćen je ovršeniku uz amo ./· priklopljenu namiru.

Dano kao gore.

Občinski (gradski) zastupnici: Državni ovrhovoditelj:

Za novac, koj je na drugom miestu plaćen i nije predan u državnu blagajnu, dužni su ovrhovoditelji odštetiti.

(§. 77. nap.) Onaj dio na dražbi unišlih, dakle po dražbujućem organu faktično preuzetih svota, koj eraru pripada, nemože se od ovršenika više zahtievati.

(§. 78. nap.) Kod naknadjivanja šteta, prouzročenih po občinskih poglavarih i činovnicih gradskih poreznih ureda izriče u smislu točke 10. i 12. §. 4. zak. čl. XLIV. 1883. odluku u prvoj molbi kr. porezni nadzornik sa pravom priziva na kr. financijalno ravnateljstvo (§. 7. i točka 3. §. 10. zak. čl. XLIV. 1883.), a odavde na financ. upravno sudište (§. 8. zak. čl. XLIV. 1883.)

U slučaju, ako bi nastala dvojba glede toga, kojega od občinskih (gradskih) organa i u kojoj mjeri obterećuje dužnost odštete, ima kr. por. nadzornik zatražiti mnienje dotične upravne oblasti.

(§. 79. nap.) Naknadu po drž. por. ovrhovoditeljih u slučaju točke e) §. 83. z. čl. XLIV. 1883. prouzročenih šteta, erar će (uslied u zakonu izrečenog načela odgovornosti) takodjer zahtievati od onog poglavara ili občine (grada), koja je državnog poreznog ovrhovoditelja izmolila, nu podjedno će se drž. porezni ovrhovoditelj za nezakonito djelo, koje se neslaže sa njegovim položajem najstrožije, kazniti putem karnostnim.

(§. 80. nap.) Tečajem uporave u §. 81. z. čl. XLIV. 1883. spomenute odgovornosti i u slučaju proti kod kr. por. ureda plaćajućim porezovnikom provedene ovrhe po državnih poreznih ovrhovoditeljih prouzročene ovovrstne štete naknadjuju neposredno ovi, dogodice nosi ih državni erar.

§. 74. (Sadržaje ustanove glede provadjanja plienitbe u glavnom gradu Budimpešti — dakle za Hrvatsku i Slavoniju neima vriednosti.)

Digitized by Google

Dražbeni zapisnik

sastavljen dne ———— god. 18
prigodom dražbene prodaje pokretninah, koje su na području porezne občine ———— u ulici pod kućnim brojem ———— kod poreznog zaostatnika ———— dne ———— zaplienjene i procienjene.

Redni broj	Naziv dražbenih predmeta	Ime kupca	Procienbena vriednost for.	Procienbena vriednost n.	Najviša ponudjena ciena for.	Najviša ponudjena ciena n.
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
		Ukupno .				
	to jest ————					

Digitized by Google

Poglavje V. naputka.

Pristojba za utjerivanje poreza.

§. **75**. Za plienitbu, procienu i dražbu neimaju se naračunati biljege.

Za pokriće ukupnih troškova ovhe, razumjevajuć amo i troškove odpremanja zaplienjenih predmeta, dužni su ovrhu trpeći porezovnici platiti pristojbe za utjerivanje poreza.

Ove pristojbe za utjerivanje jesu trovrstne:

pristojba za opomenu;
jednostavna pristojba za utjerivanje;
povišena pristojba za utjerivanje.

Pristojba za opomenu ustanovljuje se sa pet novčića iza zaostataka, koji 50 for. nepremašuju, a sa deset novčića iza zaostataka koji 50 for. premašuju i ima se pobrati prigodom prvoga plateža iza izvršene opomene.

Jednostavna pristojba za utjerivanje iznosi dva novčića, a povišena pristojba za utjerivanje iznosi tri novčića od svake forinte zaostatka.

Svote izpod forinte neuzimaju se u obzir pri izračunanju pristojbe za utjerivanje.

Dva novčića, t. j. jednostavnu pristojbu za utjerivanje plaća onaj zaostatnik:

a) proti kojem je plienitba po zakonu uporavljena ili
b) koji svoju dužnost plati prije izvršenja naredjene plienitbe u općini.

Pet novčića, t. j. jednostavnu i povišenu pristojbu za utjerivanje plaća onaj zaostatnik:

a) kojega su zaplienjene pokretnine faktično dražbi podvrgnute; ili

b) koji svoju dužnost onaj dan, koj je za dražbu ustanovljen, plati doduše prije obdržavanja dražbe, ali u takovo doba, kada je za obdržavanje dražbe izaslani organ jur na lice mjesta došao.

(§. 82. nap.) Pristojba za utjerivanje poreza može se iza jednog te istog zaostatka samo jedanput zaračunati, jerbo ako uporava pojedinih stepena ovrhe u roku ustanovljenom u zakonu nebi imala uspjeha, dužan će biti ovrhovoditelj postupak svoj dalje i tako nastaviti i dovršiti, da nebude nuždno isti stepen uporaviti.

(§. 83. nap.) Prigodom nastalih takovih slučajeva, kada zaostatnik poslje opomene platežnu odročbu dobije, tada po izmaku opredieljenog roka netreba novu opomenu poslati, nego treba plienitbu odmah izvršiti; istotako, ako se iza plienitbe podieli platežna odročba, ima se iza vremena odročbe, mimoilazom novije plienitbe, dražba odrediti i provesti.

Digitized by Google

Iznimki od ovih imade samo onda mjesta, ako se na molbu zaostatnika platežnu odročbu podieljujućom dozvolom podjedno i zaplienjeni predmeti rieše sekvestracije; u ovakom slučaju imajuć se plienitba iz nova obaviti, naračunava se i pristojba za plienitbu iz nova.

(§. 84. nap.) Neplaća pristojbu za plienitbu onaj zaostatnik, koji je uslied molbe mu glede njegove dugovine u takovom vremenu dobio platežnu odročbu, kada proti njemu ovrha u smislu zakona još nebijaše povedena.

§. **76.** Pošto se pristojba za opomenu imade za uručenje pismene opomene plaćati, ima se ta pristojba upotrebiti za dotiranje organa, koji uručivanje obavljaju.

Ondje, gdje se opomenka poštom uručuje, ima se i trošak poštarine iz pristojbe za opomenu pokriti.

Svote što unidju u ime pristojba za utjerivanje, pripadaju u smislu §. 76. z. čl. XLIV: 1883.

a) kućnoj blagajni občine (grada): prigodom ovrha, što ih občine, gradovi, kao i u slučajevih §. 81. zak. čl. XLIV.: 1883. normirane odgovornosti postupajući ini oblastni ili državni organi obave;

b) državnomu eraru: prigodom ovrha, što ih obave državni organi (kr. por. uredi) proti kod kr. poreznih ureda plaćajućim porezovnikom, proti slob. kr. gradovom i gradovom sa pravom jurisdikcije kao privatopravnim osobam, proti kr. podžupanom (predstojnikom kotarskih ureda), i proti gradskim načelnikom.

Iz pristojba za utjerivanje ima ona državna ili občinska (gradska) blagajna, u koju teku, podmiriti:

a) procieniteljem, kod plienitbe i dražbe upotrebljenim svjedokom, i občinskim poglavarom normirane po upravnoj oblasti pristojbe;

b) troškove, kojino su prigodom ovrha, obavljenih proti porezovnikom, koji neposredno kod poreznoga ureda plaćaju, proti slob. kr. gradovom i gradovom sa pravom jurisdikcije, kao privatopravnim osobam, proti kr. podžupanom (predstojnikom kotarskih ureda) i proti gradskim načelnikom potrebni za odpremanje zaplienjenih i na mjestu plienitbe dražbi podvrženih predmeta na lice mjesta dražbe;

c) dnevnice i vozne troškove ovrhu obavljajućega državnoga ovrhovoditelja (izaslanoga činovnika kr. por. ureda). Nego dotičnici mogu samo jedan put naračunati tu dnevnicu i vozni trošak, i to onda, ako izvan svoga sjedišta u istom mjestu i vremenu više ovrha obavljaju.

(§ 86. napatka.) Glasom zakonskog članka XLIV. god. 1883. dakle pripadaju državnomu eraru samo pristojbe

Digitized by Google

za utjerivanje poreza iza onih zaostataka, koji one porezovnike, koji svoj porez neposredno plaćaju, slob. kr. gradove sa pravom jurisdikcije, kao privatopravne osobe, kr. podžupane (predstojnike kotarskih ureda) i osobe gradonačelnika obterećuju; s toga se prigodom utjerivanja svih zaostataka nastali troškovi, kao: dnevnice poreznih ovrhovoditelja (izaslanoga činovnika kr. por. ureda), pristojbe za opomenu, procieniteljem, kod plienitbe i dražbe uporavljenim svjedokom i občinskim poglavarom po upravnoj oblasti normirane pristojbe, nadalje troškovi, koji no su potrebni za odpremanje zaplienjenih i na mjestu plienitbe dražbi podvrženih predmeta na lice mjesta dražbe, podmiruju se iz državnoga erara.

One troškove, koji nastaše prigodom ovrha, obavljenih po občinah (gradovih), nose občine (gradske blagajne), počem i za ovaj postupak naračunljive pristojbe za utjerivanje pripadaju takodjer občinskim (gradskim) blagajnam.

Državni ovrhovoditelji (činovnici poreznih ureda) dužni su prigodom po njih obavljenih plienitba i dražba naračunane pristojbe za utjerivanje izkazati polag obrazca br. 10., i izkaz ovaj predložiti kr. poreznom nadzorniku, te priklopiti putnom troškovniku.

(Sliedi obrazac „Izkaz“ na drugoj strani.)

Poglavje VI. naputka.

O postupku kod realne ovrhe.

§ **77.** Ako se u slučaju, kada zaplienjenih pokretnina neima ili su nedostatne, naredi, da se u svrhu utjeranja erarijalnih tražbina vodi ovrha bud na nepokretnine, bud samo na uživanje nepokretnina, ili pako da se sa ovrhom, koja se na substanciju nedokretnina voditi imade, vodi istodobno ovrha i na uživanje nepokretnine, tada se ovrha obavit ima po onom postupku, koj je opredieljen u §§. 480., 481. 485.—545 gradjanskog parbenog postupnika od 16. rujna 1852. u poglavju XXIII. istoga i u §§. 5—21. zakona od 17. prosinca 1876. o preinaci njekojih ustanova gradjanskog parbenog postupnika.

Iz toga proizticе, da su sudovi dužni po zastupniku erara naračunane honorare i biljegovine isto tako ustanoviti, kao što to za druge sukromne stranke po zakonu čine.

Izkazi o zaostatcih, izdani pod uredskim pečatom po občinskih organih (gradskih poreznih uredih) i kr. por. uredih,

Digitized by Google

I z k a z br. 10.

vrhu pristojba utjerivanja poreza, što ih je na temelju §-a 75. z. čl. XLIV. 1883. podpisani državni ovrhovoditelj (činovnik por. ureda) prigodom u dole označenoj občini provedene porezne ovrhe ustanovio.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Tekući broj	Občina	Porezovnika	Za vrieme porezno-ovršnoga postupka						Sravniv stupce 6. i 9. ostane još za utjerati	Opazka
			ustanovljeno je			pobrano je				
			plienitbene	dražbene	Ukupno	plienitbene	dražbene	Ukupno		
	ime		pristojbe							
			for. n.	for. n.	for. n.	for. n.	for. n.	for. n	for. n.	

Digitized by Google

kojim je povjerena uknjižba i očevidnost izravnih poreza, imaju u smislu §. 77. z. čl. XLIV. 1883. moć onih izprava, na temelju kojih ima po spomenutom parbenom postupniku mjesta ovrhi.

To, da se ovrha do osiguranja i do namirenja na nepokretnine voditi ima, odredjuje u smislu §. 77 odnosno točke 3. §. 111. zak. čl. XLIV. 1883. od slučaja do slučaja na obrazloženi predlog kr. por. nadzornika kr. financijalno ravnateljstvo (upravni odbor), te se radi provedbe toga umoljava kr. ravnateljstvo erarialnih pravnih poslova. *)

Prizive proti ovim odlukam nije upravno sudište nadležno razpravljati (jer nisu navedeni u §. 8.)

(F. U. S. 6880. 1885. V. 720)

(§. 88. nap.) Ako ovrhovoditelj kod zaostatnika za pokriće dugovine pogledom na §§. 58, i 60. zak. čl. XLIV. od g. 1883. ili baš nikakovih ili pako dovoljno pokretnina nenadje, ima se ova okolnost u plienitbenom zapisniku jasno zabilježiti.

Ovakove plienitbene zapisnike podnieti će ovrhovoditelj kr. poreznom nadzorniku, koji će na temelju toga plienitbenoga zapisnika kr. fin. ravnateljstvu obrazloženi predlog staviti glede protegnuća ovrhe na nepokretnine.

Kr. fin. ravnateljstvo odlukom će narediti protegnuće ovrhe na nekretnine i u svrhu provedbe njezine umolit će kr. ravnateljstvo državnih pravnih posala.

Nu počem se ovrha po redovitih sudovih provadja sudjelovanjem redovitih odvjetnika, koji odnosne zakonske ustanove poznavaju, to nabrajanje ovih zakonskih odredba ovdje nije potrebno, te se ovdje samo način nabavljanja onih podataka ustanovljuje, koji su potrebni za to, da se podmirenje erarske tražbine osjegura.

(§. 89.) Na posliednje tri godine odnoseći se, isti posjed obterećujući izravni porezi i na način izravnih poreza utjerivati se imajući ini dugovi, jurisdikcionalni i občinski prirezi, bilo da su isti na nekretninu gruntovnički uknjiženi ili ne — osim troškova, nabrojenih u §. 56. privremeno gradj. parb. postupnika — imaju glasom §. 88. z. čl. LX. 1881, kod sudbene prodaje nekretnina i kod razdiobe kupovnine prvenstvo pred svakom inom tražbinom. Naprotiv zaostatci iz vremena prije tri godine uzimaju se u obzir samo po susliedu gruntovničkoga uknjiženja.

Ob ovih tražbinah glaseći te §. 57. z. čl. XLIV. 1883. primjereno izdati se imajući izkaz zaostatka i iza istih odpadajućih kamata netreba u svrhu, da se porezni zaostatci uzmognu točno izračunati, prije podnieti dotičnomu sudu, nego istom iza kako primljena bude sudbena odluka, kojom se odredjuje rok za diobu kupovnine jur dražbeno prodane nekretnine.

U onom slučaju, kada prodani posjed ne samo trogodišnje, nego još i starije, nu gruntovnički uknjižene javne dugovine obterećuju, ove se dugovine u svrhu podmirenja po susljedu gruntovničkog uknjiženja imadu kod suda u opredielienom vremenu u posebnom izkazu izkazati, i to onaj izkaz, koj sadržaje trogodišnji zaostatak, ima se sa sliedećim nadpisom providiti:

„Izkaz o tražbinah na javnih porezih zadnjih trijuh godina računanih od dražbe u natrag, koji _____ prodani posjed obterećuju“;

*) Opazka. Nakon oživotvorenja z. čl. XXIV. od g. 1886. dozvoljava realnu ovrhu upravni odbor. — Daklem se svagdje mjesto „fin. ravnateljstvo“ ima čitati „upravni odbor.“

Digitized by Google

potonji pako:

„Izkaz ob uknjižekih starijih tražbinah koje_____

prodana nekretninu obterećuju i imaju se polag reda uknjiženja poredati.“

Kr. porezni nadzornici dužni su paziti, da porezni uredi i občinski poglavari ovakove izkaze redovito i točno sastavljaju.

(§. 90. nap.) Obzirom na osobite i obzira vriedne okolnosti kućnih zadruga u Hrvatskoj i Slavoniji dozvoljuje se: da u takovih slučajevih, u kojih ovrha na pokretnine uspjeha nije imala, a porezni zaostatnik posve osiromašio, pa bi podpunom provedbom ovrhe koli on sam, toli obitelj mu izvržena bila podpunoj materijajnoj propasti, ovrha na nekretnine in suspenso drži i dozvoljuje, da glede odpisa na taj način neutjerivimi ustanovljenih zaostataka zagrebačko kr. fin. ravnateljstvo u sporazumku sa zem. vladom kr. ug. ministarstvu financijah obrazloženi predlog učiniti može.

Poglavje VII. naputka.

O uporavi brakija.

§. **78**. Upravne oblasti (občinska poglavarstva, gradonačelnici, podžupani i sa ovimi potonjimi jednaki u rangu činovnici) dužni su brinuti se zato, da se prigodom provedbe ovršnog postupka u §§. 57—74 (odnosno u ovom naputku) opisanoga uzdrži javni red u slučaju potrebe i uporavom brakija.

(§. 92. nap.) U slučaju odpora dužan je ovrhovoditelj obratiti se na občinsko poglarstvo u svrhu, da za odstranjenje odpora odmah učini odredbe.

Ako bi se asistencija občinskih sigurnostnih organa nedovoljnom ukazala, imade u svrhu izaslanja oružničke, dogodice vojničke brachialne asistencije u onom slučaju, ako ovrhu obavljaju občinski (gradski) organi, občinsko poglavarstvo (gradski porezni ured) dotičnoj političkoj oblasti, ako pako državni organ obavlja ovrhu, kr. por. nadzorniku izvješće podnieti.

(§. 93. nap.) Pošto je porezna ovrha pod neposrednim nadzorom i vodstvom kr. por. nadzornika u prvom redu u djelokrug občina (gradova) predana, to se iste imadu takodjer pobrinuti za izaslanje koli oružničkog toli vojničkog bracchija.

Usljed toga dužan je kr. por. nadzornik radi izaslanja oružničkog bracchija u slučaju žurne potriebe zamoliti nadležnu upravnu oblast.

(§. 94. nap.) Sa bracchijom redovite vojske ili domobranstva služiti se može jedino u onom slučaju, ako bi političkim oblastim na razpolaganje stojeća oružana sila nedostatnom bila za uzdržanje ili uzpostavu reda.

(§. 95. nap.) Pošto jedino politička oblast može tako poznati okolnosti i odnošaje, da uzmogne prosuditi, dali je istoj na razpolaganje stojeća oružana sila za uzdržanje ili uzpostavljenje reda i sigurnosti dovoljna ili ne, toga radi — izuzam najsitnije slučajeve, mora se radi izaslanja vojničkog brachija uvjek na onu političku oblast obratiti, koja je zvana učiniti odredbu glede izaslanja bracchija redovite vojske ili domobranstva u slučaju, ako na razpolaganje joj stojeća oružana sila nebi dostatna bila za uzdržavanje ili uzpostavljenje reda i sigurnosti.

Digitized by Google

(§. 96. nap.) Ako bi sa zavlačenjem pogibelj skopčana bila, ovlaštene su u svrhu uzdržanja ili uzpostavljenia reda i sigurnosti, neposredno zahtievati brachij sliedeće javne oblasti i javno-oblastni organi:

a) hrvatsko-slavonska vlada;
b) veliki župan;
c) podžupan; (* kotarski predstojnik.)
d) poglavarstvo slob. kr. gradova;
e) okružna oblast;
f) predsjednik izbora saborskih zastupnika;
g) zapovjednik ugar.-hrv.-slav. kr. oružničtva, kao i oružnički čast nik, zapovjednik krila;
h) predsjednici kontumacionalnih povjerenstva;
i) kr. sudbeni stolovi;
k) kr. inokosni sudovi;
l) kr. fin. ravnateljstvo;
m) kr. financ. nadzorničtva, odnosno na mjesto istih stupivši kr. porezni nadzornici;
n) nadzornici carinske i porezne straže;
o) povjerenici financ. straže;
p) zapovjednici razdiela fin. straže, ovi potouji pako samo prigodom vršenja službe njihove (Vidi naredbu ministarstva za zemaljsku obranu od 13. lipnja 1876. br. 1962. proglašonu u broju 36. Pénzügyi Közlöny-a" od istoga godišta i naredbu ministarstva financija od 29, srpnja iste godine br. 2667.)

(§. 97. nap.) U §. 96. nabrojene javne oblasti odnosno javno-oblastni organi ovlašteni su, u slučaju silne potrebe, obratiti se radi izaslanja brachija neposredno na u mjestu ili u blizini istoga nalazeću se posadu. U obće služi pravilom, da se brachij ondje, gdje je posada mješovita, ima zaiskati uviek od zapovjednika četa c. i kr. zajedničke vojske, i to ako je samo moguće, neka biva pismeno i uviek uz označenje svrhe.

(§. 98. nap.) Ako sa zavlačenjem pogibelj nije skopčana, odnosno ako se potrieba izaslanja brachija može unapried viditi, u tom slučaju može izaslanje brachija jedino putem hrvatsko-slavonske zemaljske vlade bivati, koja izaslanje brachija izposluje putem zagrebačkog glavnog vojnog zapovjedničtva.

Sliedeće oblasti, ili oblastni organi ovlašteni su u takovih slučajevih nepo sredno obratiti se na hrvatsko-slavonsku zemaljsku vladu, i to:

a) veliki župan;
b) podžupan; (* kot. predstojnik.)
c) poglavarstva sl. i kr. gradova;
d) predsjednici izbora saborskih zastupnika;
e) zapovjednik ugar.-hrv.-slav. kr. oružničtva;
f) kr. sudbeni stolovi;
g) kr. inokosni sudovi;
h) zagrebačko kr. financ. ravnateljstvo.

(§. 99. nap.) Usljed toga, ako sa zavlačenjem pogibelj nije skopčana, dužan je kr. por. nadzornik radi izaslanja vojničkoga brachija na predpostavljeno fin. ravnateljstvo, eventualno i brzojavnim putem izvješće podnieti, te je osiečko kr. fin. ravnateljstvo dužno ob učinjenoj odredbi ubaviestiti zagrebačko kr. financ. ravnateljstvo.

(§. 100. nap.) Ako u svrhu ugušenja pobune faktična uporaba oružanog brachija nuždnim postane, nemogu u §§. 96. i 98. nabrojene oblasti i organi istih nikako uticati na razpolaganje sa četami; nego li samo vojnički zapovjednik obazriev se jedino na vojničko gledište, razpolaže sa četami.

Digitized by Google

(§. 101. nap) U pogledu predujmljenja troškova, nastalih uslied uporabe oružničkog i vojničkog brachija kod poreznih ovrha, stoje u krieposti ustanove okružnice ministra financijah od 13. kolovoza 1877. br. 33.043., proglašen u br. 32. „Pénzügyi Közlönya“ od istoga godišta.

Tomu shodno: one troškove, koji nastaju usljed uporabe oružničkog i vojničkog brachija kod poreznih ovrha, provedenih po državnih organih, doznačuju predujmice na teret vjeresije za pokriće troškova utjerivanja poreza, na po državnom organu vidimovanu namiru, kr. por. nadzornici, koji učine odredbu, da se troškovi oni bez kasnjenja utjeruju od onih, koji su dali povoda izaslanju brachija.

Trošak pako, koji je nastao uslied uporabe brachija kod ovrha, što ih občina (gradovi) provadjaju, imadu se po dotičnoj občini (gradu) predujmiti.

Poglavje VIII. naputka.

O brisanju neutjerivih poreza.

§. **79**. Individualnu uknjižbu obavljajući občinski organ i (gradski porezni uredi) dužni su godimice izkazati porezne dužnosti, o kojih opaze, da su neutjerive. U pogledu brisanja tih poreznih dužnosti, odluku će nakon konštatovanja učinbe po kr. poreznom nadzorniku, nadležno kr. financijalno ravnateljstvo izreći, ako dotična dužnost nije veća od 100 for. u protivnom slučaju izmolit će odluku ministra financija.

(§. 103. nap.) Porez uknjižujući občinski organi dužni su neutjerivimi ukazujuće se poreze prema §. 79. z. čl. XLIV. 1883. do konca siečnja iza porezne godine sliedeće godine na tiskanici polag obrazca broj 11. izkazati i izpravnost razloga glede odpisa stavljenoga predloga dati po občinskom (gradskom) poglavarstvu, a u slučaju čijega posvemašnjega osiromašenja, kao i u slučaju, kada je tko umro bez da je imetka ostavio, takodjer i po dotičnom svećeniku posvedočiti.

Občinski organi kao i porezni uredi dostaviti će ovaj vrhu po njih uknjiženih i neutjerivimi ukazujućih se poreza po spomenutom obrazcu sastavljeni izkaz neposredno kr. por. nadzorniku.

Kr. por. nadzornik ustanovljuje ili sam ili po svom namjestniku prigodom uredovnih putovanja slučaj neutjerivosti, te ukupne na to odnoseće se spise predlaže dalnjeg uredovanju radi kralj. financijalnomu ravnateljstvu.

Zemljarina i kućarina može se na naslovu neutjerivosti samo u onom slučaju odpisati, kada se ista kod sudbene prodaje nekretnine iz kupovnine nepostigne.

U takovih slučajevih, kada je na pokretnine vodjena ovrha bezuspješnom ostala, kada je porezni zaostatnik posve osiromašio i kroz provedenje ovrhe kako sam, tako i obitelj njegova podpunoj bi materijalnoj propasti izvrgnut bio, imade se sliediti postupak, spomenuti u §. 90-om ovog naputka.

(Sliedi Izkaz k §-u 103. nap.)

Digitized by Google

Županija:
Podžupanija:
Občina:
Sjedište kr. por. ureda:

I z k a z br. 11.

o zaostatcih na izravnom porezu, koji su koncem god. 18 preostali i imaju se na naslovu neutjerivosti odpisati.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Redni broj	Ime porezovnika	(godina i broj stavke obćinske porezne glavnine knjige	Zemljarina		Kućarina		Tecivarina		Porez na podunzeća, koja moraju javno polagati račune		Porez na kamate glavnica		Rudarski porez		Obći dohodarinski prirez		Porez na puške		(glavna svota odpisati imajućeg se poreza		Vojna oprostna taksa		Iza odpisati imajućeg se poreza		Obrazloženje predloga za odpis		Posvjedočenje razloga predloga za odpis po obć. poglavarstvu, sveučilku i podžupanu	Opazka
		god.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	o.	n.	for.	n.	for.	n.		

Poglavja IX. naputka.

O kontroliranju utjerivanja poreza i o kaznenju sa globom.

§. **80**. Kr. podžupani (predstojnici kot. oblasti) gradski načelnici, kr. porezni nadzornik ili njegov na lice mjesta pridošli zamjenik, dužni su obć. (gradske) organe, kojim je obava utjerivanja poreza, pristojba i inih erarijalnih tražbina povjerena i koji su na nadziranje toga pozvani, nadgledati i u slučaju opažene ili prijavljene protuzakonitosti ili protupropisnosti ili propuštaja, onim koji to prouzroče, nametnuti globe, koje se mogu od 5 for. do 25 for. protezati, i koje će se načinom izravnih poreza utjerati polovicom u korist erara, a polovicom u korist županijske (kotarske, gradske) kućne blagajne (utokom na kr. financ. ravnateljsvo) i o tome od slučaja do slučaja kr. fin. ravnateljstvu izvješće podnieti.

Ako globu izreče kr. por. nadzornik ili njegov na lice mjesta pridošli namjestnik, pa ako se proti takovoj globi podnese utok: to imade kr. porezni nadzornik glede toga prije izmoliti mnienje političke oblasti i utok u savezu sa ovim mnienjem predložiti nadležnom kr. financijalnom ravnateljstvu. Ako politička oblast u roku od 8 dana računajuć od odpreme zamolbe ne odgovori, imade se utok jedino sa mnienjem i izvješćem poreznoga nadzornika predložiti.

Podžupani (predstojnici kot. oblasti, gradonačelnik), kr. porezni nadzornik ili njegov na lice mjesta pridošli zamjenik, ako dodju u trag kakovoj povredi u zakonu, u propisu ili u vladnoj naredbi ustanovljene dužnosti, koja povreda predvidno pod upisivost težju od jednostavnoga kaznenja globom pada, učinit će potrebnim, da se karnostni postupak nared u smislu §§. 39. i 56. z. čl. XVI. 1870. ob ustrojenju občina u gradjanskoj Hrvatskoj i Slavoniji; odnosno §-a 54. zakona od 28. siečnja 1881. ob ustrojenju gradova u Hrvatskoj i Slavoniji; zakona od 10. listopada 1880. ob uredjenju postupka, koji se u disciplinarnih poslovih načelnika i činovnika bivših krajiških občina slieditи imade, kao i zakona od 8. lipnja 1871. ob uredjenju seoskih občina u bivšem krajiškom području dužan je učin i okolnost i povrede dužnosti, saslušav dotične porezne organe, u zapisnik uzeti i zapisnik bez odvlake priposlati oblasti ili predstojniku oblasti, koja je pozvana da karnostnomu postupku predhodeću iztragu naredi.

Digitized by Google

Poglavje X. naputka.

O uporavi odgovornosti.

§. 81. Poglavari občina imati će kr. por. nadzorniku i predstojniku upravne oblasti, gradski načelnici pako kr. por. nadzorniku i zemaljskoj vladi podnašati dotično priobćiti mjesečno svoja izviešća, odnosno izkaze o tečaju i uspjehu poreznoga utjerivanja, i za redovito obavljanje poreznoga utjerivanja dužni su odgovarati tako, da će se ondje, gdje neopravdano ostane porez u zaostatku, o njihovu trošku dati utjerati bud po drugom oblastnom, bud po državnom organu.

(§. 106. nap.) Uporabu u §. 81. spomenute odgovornosti izriče u smislu točke 4. §. 111. zak. čl. XLIV. 1883. u prvoj molbi odlukom financijalna oblast, i to : *)

a) proti obć. organom, kr. porezni nadzornik ;

b) proti gradskim organom : kr. fin. ravnateljstvo.

Prije dostave odgovornost izričuće odluke pako imade se dotična upr. oblast, u slučaju pod a) podžupan, u slučaju pod b) zemaljska vlada zamoliti, da na odluku privoli.

Ako upravna oblast privoli na odluku, izričućú uporabu odgovornosti ili se u roku od 8 dana, računajuć od dana primića zamolbe neizjavljuje, onda po financ. oblasti izrečena odluka pravomoćnom postane, te se imade osudjenom organu izdati sa primjetbom, da proti osudjujućoj odluci može prizvati u roku od tri dana, računajuć od sliedećega dana iza dostave iste :

U slučaju pod a) na financijalno ravnateljstvo ;

u slučaju pod b) na ministra financija.

Priziv imade se kod kr. por. nadzornika uručiti.

Ako upravna oblast nepristupi odluci izričućoj uporabu odgovornosti i taj svoj nazor u gore označenom roku od 8 dana priobći fin. oblasti, onda se uporabu odgovornosti izričuća odluka konačnog riešenja radi u roku od tri dana podnieti ima :

u slučaju pod a) financijalnomu ravnateljstvu ;

u slučajn pod b) ministru financija.

Proti u takvih slučajevih izrečenoj riešitbi, neima mjesta prizivu.

Ako od financ. ravnateljstva, odnosno od ministarstva financija u roku od 15 dana, računajuć od dana odpremanja odluke, nestigne odgovor : onda uporabu odgovornosti izričuća odluka postane pravomoćnom.

(§. 107. nap.) Onaj občinski (gradski) organ, proti kojemu je u §§-ih 105. i 106. spomenuta strogost uporabljena, može se u slučaju ponovljene nemarnosti putem disciplinarnim takodjer iz službe odpustiti.

(§. 108. nap.) U §§-ih 105 i 106. sadržana odredba o rukovanju javnih poreza slovećega z. čl. XLIV. 1883. najčutljivija je za organe, koji se bave utjerivanjem poreza, počem jim u slučaju propusta ili zanemarenja točnog vršenja njihove službene dužnosti u pogledu pobiranja i utjerivanja javnih poreza, nameće osim moralnoga još i materijalnoga velikoga tereta, toga

*) Vidi z. čl. XXIV. 1886. koji mienja na ovih ustanovah.

Digitized by Google

radi strogo se zahtieva, da u gornjih sadržane zakone i propise svatko točno obdržava i izvršuje.

(§. 109. nap.) Na ovom mjestu se takodjer kr. poreznim nadzornikom ta uputa daje, da na uporavu odgovornosti odnoseće se skrajnje sredstvo utjerivanja poreza samo u takovih slučajevih upotriebe, gdje i kada je hotomični propust ili nemar svaku dvojbu izključujućim načinom dokazan; stoga prije nego li se glede izrečenja uporabe odgovornosti učini odredba, odnosno stavi predlog na financijalno ravnateljstvo, neka si temeljito osvjedočenje pribavi o tom, da li je zaostatak neopravdan i da li se od postupka izaslati imajućeg se državnoga ovrhovoditelja može očekivati uspjeh bolji od onoga, što ga je občina predočila.

(§. 110. nap.) Kada prispije vrieme oživotvorenja odgovornosti, tada će kr. porezni nadzornik u svrhu uspješnijega ućerivanja poreza državnog ovrhovoditelja izposlati u občinu (grad) i ob ovom občinskog poglavara (načelnika) predtečno obaviestiti s tim pozivom, da za poreznu ovrhu potrebne plienitbene zapisnike i ine podatke u pripravnosti drži i državnomu ovrhovoditelju na razpolaganje stavi.

(§. 111. nap.) Državni ovrhovoditelj, prispjevši u občinu (grad), preuzeti će za ovrhu potrebne spise uz popis, pak će svoje poslovanje odmah započeti i neprekidno će sve dotle poslovati, dokle kr. porezni nadzornik uspjeh uplate i utjerivanja dovoljnim neizreče.

Da se pako ovo uzmogne prosuditi, dužan je državni ovrhovoditelj o svom poslovanju svakoga tjedna kr. por. nadzorniku izviešće podnieti, ka kojem popjedno će po občinskom poreznom blagajniku (gradskom poreznom nredu) izpostaviti se imajući blagajnički sumarni izkaz priklopiti ob onih svota, koje su tekom prošloga tjedna uplaćene.

(§. 112. nap.) Poslovanje državnog ovrhovoditelja može samo kr. por. nadzornik ili putem onoga, kr. finan. ravnateljstvo ili ministar finan. dokinuti.

(§. 113. nap.) Prije nego li se državni ovrhovoditelj iza dovršenja njegovog poslovanja udalji iz občine (grada), imade na ovrhu odnoseće se ukupne spise občinskomu načelniku (gradskomu por. uredu) uz popis predati.

§. **82.** Občinski (gradski) organ, koj je propust počinio, dužan je nanj padajuće i po kr. poreznom nadzorniku brojno ustanovljene troškove izplatiti kod kr. poreznog ureda u zabašnom, po kr. poreznom nadzorniku ustanoviti imajućem se roku od 15 dana.

Ako ta uplata ne bude u iztaknutom roku izvršena, dužan je kr. porezni nadzornik ustanovljene troškove od dotičnoga osudjenika, ili ako kod ovoga dovoljnoga pokrića nebi našao, od občine (grada) upravnim putem na način izravnih poreza utjerati, a občini (gradu) ostaje pravo zavrate proti svomu nemarnomu organu.

Digitized by Google

Propis

glede ustrojstva inštitucije državnih ovrhovoditelja, koji se imadu sistemizirati na temelju §§. 83. i 111. zak. čl. XLIV.: 1883. o rukovanju javnih poreza.

§. 1. Broj državnih ovrhovoditelja za područje Hrvatske i Slavonije opredielit će prema obstojećoj potriebi ministar financija.

§. 2. Državne ovrhovoditelje sa činom i stalnimi berivi oficijala poreznih ureda imenuje ministar financija, pogledom na kvalifikaciju opredieljenu u zak. čl. I.: 1883. glasećem o kvalifikaciji javnih činovnika i u privremenom svojstvu.

§. 3. Stalna beriva državnih ovrhovoditelja sastoje se iz godišnje plaće i stanbine. Počem je više razreda plaće sistemizirano, to se državnim ovrhovoditeljem i za vrieme njihovoga namještenja u privremenom svojstvu osjegurava pravo, da mogu u viši razred plaće promaknuti biti, ako tečajem jedne godine računajuć od njihova naimenovanja, polože sa dobrim uspjehom strukovni izpit, koj će ministar posebnom naredbom za državne ovrhovoditelje propisati.

§. 4. U privremenom svojstvu naimenovani državni ovrhovoditelji potvrdjuju se poslje trogodišnje bezprikorne službe konačno na njihovom službenom mjestu. Mirovinska sposobnost njihova, ako konačno potvrdjeni budu, računa se od onoga dana, kojega su u privremenom svojstvu naimenovani.

§. 5. Da se dakle pribavi sigurnost glede potrebština za konačno potvrdjenje, dužan je kr. porezni nadzornik koncem svake godine a u slučaju premještenja i tečajem godine svoju izjavu o marljivosti, sposobnosti, vještini u uredovnih poslovih, pouzdanosti i ćudorednom ponašanju istini najvjernije u sposobnik dotičnoga državnoga ovrhovoditelja upisati.

§. 6. Ka kr. poreznim uredom radi pomoćnoga službovanja pridieljeni državni ovrhovoditelji jesu za trajanja toga pridieljenja u prvom redu i neposredno podčinjeni nadčinovniku kr. por. ureda.

§. 7. Glede onih privremeno imenovanih državnih ovrhovoditelja, proti kojim u pogledu nemarnoga obavljanja uredovne dužnosti, nedostatka sposobnosti i u pogledu ćudorednoga ponašanja bude temeljitoga prigovora, imade se putem nadležnoga kr. financijalnoga ravnateljstva obrazložen predlog podnieti ministarstvu financija toga radi, da bi se privremeno naimenovanje natrag povuklo. (§. 35. službenih propisa).

§. 8. U ostalom su državni ovrhovoditelji kao privremeni državni činovnici podvrženi ustanovam sadržanim u službenih propisih.

§. 9. Glasom §. 83. i točke 7. §. 111. zak. čl. XLIV.: 1883. one ovrhe, koje u slučajevih spomenutih u zadnjoj alineji §. 52., u točki 2. i 3. §. 53. i u §§. 81. dotično 83. zakona imaju državni organi obavljati, izvršuju redovito kr. porezni uredi odnosno državni ovrhovoditelji.

Prema tomu kralj. porezni uredi odnosno državni ovrhovoditelji utjerivaju:

a) dugovine onih porezovnika, koji svoj porez neposredno kod kralj. por. ureda podmiruju;

Digitized by Google

b) ukupne dugovine porezovnika, koji porez svoj plaćaju kod općine, u slučaju uporabe u §. 81. zak. član. XLIV.: godine 1883. spomenute odgovornosti;

c) ukupne erarijalne dugovine slobodnih kr. gradova i gradova sa samostalnom jurisdikcijom kao privatno-pravnih osoba;

d) dugovine, koje obterećuju osobu podžupana, kotarskih predstojnika i gradskih načelnika.

§. 10. Državni ovrhovoditelji, ako u mjestu njihovoga sjedišta posluju, neimaju prava na dnevnicu, a ako izvan mjesta njihovoga sjedišta posluju, mogu zaračunati za trajanja toga poslovanja dnevnicu sa 2 for. 50 novč. a u ime putnoga troška:

a) prigodom takovih putovanja, koja se posve ili djelomice mogu željeznicom ili parobrodom obaviti, vozarinu za II. razred na željeznici, dotično za I. razred na parobrodu;

b) prigodom takovih putovanja, koja se mogu posve ili od česti na kolih obaviti, povremeno ustanovljenu poštarsku pristojbu iza dva konja (bez svake nuzgredne pristojbe) naračunati.

§. 11. Kraljev. porezni nadzornik doznačuje državnim ovrhovodi — teljem uz dužnost zaračunanja putni predujam obzirom na trajanje izaslanstva.

Novi predujam može se samo onda doznačiti, ako je o jur prije podignutom predujmu propisani račun u smislu §. 148. I. djela službenih propisa u roku od četrnaest dana, računav od dovršenja djelovanja, podnešen.

§. 12. Kad se državni ovrhovoditelj izpošlje na izvršbu ovrhe, tada će procieniteljem kod plienitbe i svjedokom kod dražbe ter občinskim poglavarom po političkoj oblasti ustanovljenu dnevnicu, kao i za transferiranje založenih predmeta upotrebljeni podvozni trošak ili nadnicu gonćinah na biljegu podvrženu i po občinskom (gradskom) poglavaru vidimiranu namiru dotičnika izplatiti i namire svojemu putnomu troškovniku priložiti.

§. 13. Kr. por. nadzorniku dozvoljuje se, da

1. državne ovrhovoditelje:

a) u ono doba, kada se sa utjerivenjem poreza ne bave, može radi obavljanja poreznih poslova u svojem uredu za nutarnju službu upotriebiti — da ih

b) radi obavljanja poreznih poslova može uslied obrazloženog izvješća kraljevskim poreznim uredom na pomoćno službovanje pridieliti, — da ih

c) občinam (gradovom) na molbu i trošak ovih može radi provedbe poreznih poslova ili radi obavljanja ovrhah od vremena do vremena odrediti.

2. U takovih občinah (gradovih), u kojih provedba drugo- i trećostepene ovrhe sbog većega broja poreznih zaostatnika, zahtieva više vremena i radne sile, može pod neposrednim vodstvom i nadzorom državnih ovrhovoditelja privremeno primljene ovrhovoditelje uporaviti.

Državnim ovrhovoditeljem dano ovo pravo vodstva i nadzora neproteže se na one druge državne organe, koje kr. porezni nadzornik odredjuje u smislu §. 81. zak. čl. XLIV. 1883. na izvršbu porezne ovrhe.

§. 14. Občine (gradovi) dužni su osim dnevnice i podvoznih troškova na rukovanje občinskih (gradskih) poreznih poslova ili na obavu ovrhe odredjenih državnih ovrhovoditelja, naknaditi državnom eraru dva forinta u ime naknade plaće za svaki dan poslovanja, budi da odredjenje usliedi na molbu občina (gradova), budi na temelju u §. 81. zak čl. XLIV.: 1883. napomenute odgovornosti.

Digitized by Google

§. 15. One občine (gradovi) koje žele, da u §. 14. spomenute poslove državni ovrhovoditelji obavljaju i toga radi podnesu molbu kr. por. nadzorniku, dužne su prije podnešenja molbe i to:

a) upravne občine petdeset forinti;

b) gradovi jednu stotinu forinti iznoseći troškovni predujam kod nadležnoga kr. poreznog ureda uplatiti i o tom glaseću namiru k molbi priklopiti.

§. 16. Za da se odkloni svaka dvojba glede točnoga ustanovljenja djelovanja izposlanih državnih ovrhovoditelja ter troškova, koji će se na temelju toga djelovanja naračunati, dužan je svaki državni ovrhovoditelj svoj putni troškovnik predočiti občinskomu sudcu (načelniku) radi vidimiranja, dogodice radi primjetbe.

§. 17. U smislu §. 16. izaslani državni ovrhovoditelji dužni su svoje troškovnike za tri dana iza kako se iz občine (grada) udalje, podnieti u pratnji izviešća kr. poreznomu nadzorniku, koj će troškovnik najkašnje za 8 dana obrediti i naknadu troška s jedne strane propisati u popisu očevidnosti na teret dotične občine (grada), s druge pak strane priposlati prepis troškovnika občinskomu poglavaru (načelniku) s tim pozivom, da u putnom troškovniku obredjenu i po odbitku uplaćenoga predujma preostalu naknadu troška za 14 dana pod teretom ovrhe uplati.

Ako uplaćeni predujam premašuje tražbinu izraženu u troškovniku, tada će višak odmah poštom občini povratiti.

§. 18. Pošto §§. 72. i 73. zak. čl. XLIV. 1883. normiraju preuzimanje novaca uniših prigodom ovrhe i dražbe, koju državni ovrhovoditelji provedoše proti porezovnikom, koji svoj porez kod občine (grada) plaćaju, to se državnim ovrhovoditeljem pod prietnjom gubitka službe zabranjuje preuzimanje novaca ili novčanu vriednost zastupajućih izprava (točka e) §. 9. z. čl. XLIV.: 1883.

U Budimpešti 1884.

Poglavje XI.

O nagradjivanju občinskih organa.

§. **84.** Oni občinski organi (občinski porezni blagajnici, gradski porezni uredi), koji će po odbitku svota, za koje se je platežna odredba dobila, ter koje su pod naslovom popusta ili neutjerivosti poreza brisane, preostalu tekuće godine poreznu dužnost do konca godine utjerati i u kr. por. ured odpremiti, dobit će nagradе iz zaklade po zakonodavstvu u tu svrhu opredieljene.

Oni občinski (gradski) organi pako, koji ce osim spomenutoj tekućoj poreznoj dužnosti odgovarajuće svote odpremiti u kr. porezni ured barem 30 postotaka od svote zaostataka, koj je od minulih godina preostao, dobit će od odpremljene svote zaostatka jedan postotak kao posebnu skupnu nagradu.

Digitized by Google

(§. 116. nap.) Oni občinski organi i činovnici gradskih poreznih ureda, koji će po odbitku svota, za koje se je do konca godine platežna odročba dobila, ter koje su pod naslovom popusta ili neutjerivosti poreza brisane, preostalu tekuće godine poreznu cielu svotu utjerati, mogu računati na novčanu nagradu iz zaklade po zakonodavstvu u tu svrhu opredieljene. Oni pako, koji će osim ove svote odpremiti u kr. porezni ured barem 30 postotaka od svote zaostatka, koj je od minulih godina preostao, dobit će kao skupnu nagradu 1 postotak od odpremljene svote zaostatka. Oni dakle, koji računaju na takovu nagradu, koja im u smislu zakona pripada, dužni su u svrhu ustanovljenja i doznačenja nagrade u prvom četvrtu svake godine polag obrazca br. 12. izkazati tečajem prediduće godine postignuti uspjeh uplate izravnih poreza.

Kod sastavljanja ovog izkaza imadu se sliedeća držati pred očima:

(Obrazac izkaza nalazi se na str. 567.)

Ima se upisati u rubriku 1. ime občine;

u rubriku 2. koncem prošle godine preostali, konačno ustanovljeni, iliti po odbitku tečajem tekuće godine naredjenih prirasta ili brisanja preostali zaostatak;

u rubriku 3. od koncem prošle godine preostalog zaostatka ona svota, glede koje je do konca tekuće godine ili preko ove protežuća se platežna odročba podieljena;

u rubriku 4. ona svota, koja preostane, kad se rubrika 3. od rubrike 2. odbije;

u rubriku 5. na tekuću godinu konačno ustanovljeno iliti iza odbitka tečajem godine naredjenih prirasta ili brisanja preostali godišnji porez;

u rubriku 6. od poreza za tekuću godinu ona svota, glede koje je do konca tekuće godine ili preko ove protežuća se platežna odročba podieljena;

u rubriku 7. ona svota, koja preostane kad se rubrika 6. od rubrike 5. odbije;

u rubriku 8. ona svota, koja je na koncem prošle godine preostalu dugovinu izravnog poreza do 31. prosina tekuće godine u kr. por. ured faktično odpremljena;

u rubriku 9. na poreznu dugovinu za tekuću godinu odpremljena svota;

u rubriku 10. to, da na stariji zaostatak uplaćena i u rubriki 8. iztaknuta svota koliko čini postotaka iztaknute u rubriki 4. svote:

u rubriki 11. ona svota, koja pripada občini (gradu) u ime jednog postotka od svote, odremljene na stariji zaostatak;

konačno u rubriki 12. imadu se upisati brojevi onih naredaba, kojimi je do konca tekuće godine ili preko ove protežuća se platežna odročba podieljena.

Kr. porezni nadzornik od občina (gradova) putem kr. poreznih ureda prispjele mu te po potonjih glede izpravnosti brojnih stavaka izpitane izkaze prosudit će pomno i onim občinam, koje osim tekuće porezne dužnosti još od one svote zaostatka, koja bje za godištno pobranje na občinu (grad) upućena i po tom nije se imala po državnom organu utjerati, odpremiše barem 30 postotaka u kr. porezni ured, dati će na nebiljegovanu namiru poglavara dotičnih občina izplatiti i zaračunati jedan postotak od faktično odpremljene svote zaostatka na teret vjeresije, koja je u proračunu za tekuću godinu na rubriku troškova za utjerivanje poreza kr. por. nadzorniku na razpolaganje otvorena.

Digitized by Google

Izkaz

ob uplatak izvršenih po občini (gradu) ——————————————na tekuće i starije dugovine na izravnom porezu, koje su radi pobiranja u godini 18——— upućene občini (gradu) ter o postotku za utjerivanje poreza, koji u smislu §-a 84. zak. čl. XLIV. 1883. občini (gradu) pripada.

1	2		3		4		5		6		7		8		9		10	11		12
Ime občine (grada)	Svota zaostatka		Odročbu dobiše od zaostatka		Imalo se je do konca godine 18 odpremiti od zaostatka		U god. 18 propisana		Od poreza u godini 18 propisanoga				Do 31. pros. g. 18 odpremljeno je u por. ured				U postotku odpremljena je polag rubrike 8 od svote pod rubrikom 4.	1% svota koja pripada občini od svote pod rubrikom 8.		Datak Brzj
	preostaloga koncem godine 18						konačno ustanovljena por. dugovina		dobilo je odročbu		imalo se je do konca godine 18 odpremiti		na por. dugovinu preostalu koncem godine 18		na poreznu dugovinu za god. 18					onih naredaba, kojimi su platežne odročbe pod rubrikom 3. i 6. podieljene
	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.	for.	n.		for.	n.	

Digitized by Google

Poglavje XII.

o kažnenju narušaja zakona na štetu porezovnika.

§. **85**. Osim naknade troškova ili šteta, koje prigodom popisivanja porezovnika i poreznih predmeta, prigodom uknjižbe, držanja na vidiku, pobiranja, odpremanja, osjeguranja i utjerivanja poreza financijalni, občinski i gradski organi nepravedno prouzročiše, imade se disciplinarni organ, koj je zakon povriedio, obsuditi u korist oštećenih stranaka na globu, koja se od 5 do 100 forintih može protezati; ob ovom obsudjenju odlučuje u smislu ovoga zakonskoga paragrafa i točke 3. §. 111. u prvoj molbi kr. por. nadzornik, u drugoj molbi kralj. financ. ravnateljstvo*) a u trećoj molbi financijalno upravno sudište.

U koliko se ova globa imade proti osobi kr. poreznoga nadzornika uporaviti, izriče o njoj odluku u prvoj molbi kr. financ. ravnateljstvo u drugoj i posliednjoj molbi financijalno upravno sudište.

*) Upravni odbor.

Ako se pritužba na odštetu podigne, ili disciplinarna iztraga povede proti nadzornikovom zamjeniku, radi čina, što ga je u zastupanju nadzornika počinio: u tom slučaju prvomolbenu odluku izriče upravno povjerenstvo, a ne nadzornik.

(F. U. S. 4 67. 1885. V. 518.)

DIO IV.

Ob osiguranju javnih poreza.

Poglavje I.

Sudjelovanje jurisdikcijah kod osiguranja javnih poreza.

§. **86**. Jurisdikcije i njihovi organi dužni su sve ono, što im se oko razpisivanja, osiguranja i utjerivanja zakonito votiranih i za pobiranje odredjenih porezah i javnih dohodakah, kao i oko zapriečenja osujećenja postojećih poreznih zakonah i prikraćenja erarskih dohodakah, ovim zakonskim člankom i inimi u predmetu javnih porezah stvorenimi za-

Digitized by Google

koni u dužnost stavlja, ter naredba ministra financijah, što će se na temelju tih zakonah izdati, — izvršavati pod teretom odgovornosti.

U slučaju uzkraćenja izvršbe odredjuje veliki župan polag §§-ah 54. i 55. zak. čl. XLII 1870., a glede glavnoga grada Budapešte, nadnačelnik polag §§. 70. i 71. zakon. čl. XXXVI. 1872.

Proti činovnikom jurisdikcije ima za štete, što ih isti u njihovom službenom postupku bilo činom, bilo propuštajem državnomu eraru ili sukromnikom prouzroče, mjesta postupku opisanu u pog'avju VI. zak. čl. XLII. 1870.

Kad se god u velikoj skupšt'ni koje jurisdikcije ili u sjedn'ci upravnoga odbora predlog stavi da se u predmetu zakonito ustanovljenih porezah po ministru financijah izdana naredba neizvrši ili da se odgodi, dužan je predsjednik odrediti, da se poimence glasuje, ter da se ime toli predlagatelja, koli onih, koji za predlog glasuju, upiše u zapisnik.

Ako se proti naredbi ministra financijah, mjesto da se izvrši, odluči predstavka, odgovorni su za štetu, koja s odgode izvršbe nastati može, predlagatelj i oni, koji za predlog glasuju.

Ako bi predsjednik propustio odrediti, da se poimence glasuje i imena u zapisnik upišu, dužan je predsjedajući onoga dana štetu naknaditi. Tužbu za naknadu štete ima zastupnik državnih pravnih poslovah pred dotičnim kr. sudbenim stolom povesti.

§. **87.** Činovnici jurisdikcije dužni su:

a) u slučaju narušaja, počinjena proti zakonom, odnosećim se na potrošarine, na dohodarstva i na pristojbe, sastaviti na umolbu nadležnoga financijalnoga organa o nalazu zapisnik, i bezodvlačno provesti službenu iztragu, za da se učinba razjasni ter činci pronadju, pak odredbu učiniti, da se zabranjevina, dotično predmeti i sredstva narušaja zaglobe, ter tražbina erara osigura stvarmi dotičnika, koji je u činu zatečen;

b) kod potrošarinah, gdje se paušal uporavljuje, kao i kod sklapanja na te poreze odnosećih se zakupnih ugovorah posredujuć sudjelovati;

c) u slučajevih zapriekah kod solske odpreme učiniti odmah na poziv voditelja odpreme, ili drugoga koga, koji je na to pozvan, odredbu, da se učinba razjasni, zaprieke, što se dese, uklone, da se raznašanju soli na put stane i u obće, da se oštećenje erara odkloni.

Digitized by Google

Činovnik jurisdikcije, koji ustanovljenu u ovom §-u dužnost baš nikako, ili ju neobavi primjerno ustanovam zakona, dužan je podpunoma naknaditi štetu, koja je kroz to eraru prouzročena, i ima se povući pod karnostnu iztragu.

Tužbu za naknadu štete povesti će zastupnik državnih pravnih poslovah; a glede karnostnoga postupka mjerodavan je §. 9.

Poglavje II.

Mješovite odredbe.

§. **88.** Od posliednjih trijuh godinah potičući, isti posjed obterećujući izravni porezi, druge načinom izravnih porezah utjerat se imajuće dugovine, jurisdikcionalni ter občinski nameti, ili bili ili nebili na nepokretninu gruntovno uknjiženi, imaju kod sudbene prodaje nepokretninah i kod sudbene diobe kupovnine priednost pred svimi drugimi tražbinami, izim troškovah, nabrojenih u točki a) §. 189 z. čl. LX. 1881.

Pod godišnjim porezom razumjeva se ona svota, koja je bila kao tekući porez razpisana iste godine na dotičnu nepokretnost.

Prednost ima se računati natrag od dana s uspjehom obdržane dražbe. U slučaju sekvestra ili davanja u zakup putem ovrhe imaju se za trajanja sekvestra, dotično ovrhe, dospieli tekući porezi po skrbniku sekvestra ili zakupniku iz dohodakah nepokretnine platiti.

Ako se s uspjehom obdržana dražba uništi, ima se prvenstvo računati od prve dražbe, ter medju danom obdržavanja uništene i onoga iznova odredjene dražbe dospiele poreze plaća faktični posjednik, dotično skrbnik ostavine, ili u slučaju, kad je uživanje nepokretninah sudbeno zaplienjeno, skrbnik sekvestra.

Glede ustanovljenja zakonitoga prvenstva pristojbenih dugovinah mjerodavne su ustanove §§-ah 39. i 40. zak. čl. XXXIV. 1881.

U slučaju, kada je na uživanje nepokretninah vodjena sudbena ovrha, ima se iz svote, koja je uslied uporave sekvestrove od visećega ploda unišla, i dotično iz zakupnine, izplatiti

Digitized by Google

kano stavka, koja zakonitu prednost pred svakom drugom tražbinom imade:

a) tu nekretninu obterećujući, za trajanja ovršbene sekvestracije dospieli i od naredjenja ovršbene sekvestracije natrag računajuć na jednu godinu odpadajući porez, odkupninu vinske desetine, urbarijalnu ter inu odkupninu slične naravi;

b) pristojba, koja u smislu postojećih zakonah i propisah obterećuje onu nekretninu, na uživanje koje upravljena je sudbena ovrha.

§. **89**. U slučaju sudbene prodaje pokretnina, dužan je sudbenu ovršnu plienitbu obavljajući sudbeni izaslanik jedan primjerak polag §-a 89. zakon. čl. LX. godine 1881. glede zahtjevne tužbe izdanoga izroka uručiti i nadležnomu kralj. poreznomu nadzorniku, ili mu poštom u preporučenom pismu poslati.

§. **90**. Izravni i neizravni porezi, tražbine i dugovine, koje se načinom izravnih porezah pobirati imaju, napokon pristojbe zastaruju:

1. ako se nerazpišu za pet godinah, računajuć od onoga dana, kojega je:

a) predmet poreza, dotično tražbina, dugovina nastala;

b) temelj odmjerenja pristojbe sačinjavajući pravni posao prijavljen;

c) kod pravnih poslovah, koji od odgodnoga uvjeta ili začetnoga vremena odvise, taj uvjet izpunjen ili to vrieme nastalo;

d) sudbeno umješanje nezahtievajuća umrt nastala;

e) kod sudbeno razpravljenih ostavštinah: ostavštinski postupak završen.

Ova se točka proteže općenito na sve prenose imutka, o kojih je platežni nalog uručen već za valjanosti ovoga zakona.

(F. U. S. 4704. 1885. V. 619.)

S gledišta zastare smatra se pristojba odmjerenom onoga dana, kojega je platežni nalog uručen.

U pomanjkanju primke — kao dokaza o uručenju — nije dovoljna zabilježba u likv. knjigi da je platežni nalog uručen.

(F. U. S. 2648. 1884. V. 191.)

Glede pristojbi podvrženih strankah, koje prijavni obvez neobterećuje, kao i glede one ugovorne stranke, koja po uvjetih pravnoga posla nije na platež pristojbe obvezana, obvez na platež pristojbe zastaruje za 10 godinah računajuć od uglave pravnoga posla i tada, ako je prijava pravnoga posla propuštena;

Digitized by Google

2. ako se za 5 godinah, počam od godine razpisivanja nepožure ili neosiguraju. Za požurenje uzima se opomena, koju organi, kojim je pobiranje poreza povjereno, izdaše, i primkom je dokazana.

Poziv i opomena na platež bubnjem ili oglasom nije prekidala zastare ni za valjanosti z. čl. XV. 1876.

(F. U. S. 6766. 1885. V. 478.)

Izkazivanje poreznih i pristojbenih zaostatakah na ovrhu — prekida zastaru samo onda, ako se ovrha proti dužniku i pokuša, ili on barem pozove na platež.

Sve to da je učinjeno — valja i dokazati, jer će se inače prigovor stranke uvažiti.

(F. U. S. 956. 1884. V. 46).

Ako stranka, pošto je zastara jur nastupila, moli obročnu uplatu: time se ne alterira zastara, ako bude molila na tom naslovu odpis.

(F. U. S. 6357. 1885. V. 672).

Dobrovoljna uplata jednostavne pristojbe neprekida zastare povišene pristojbe.

(F. U. S. 7026. 1884. V. 453).

Upisna pristojba, koja se ima biljegami na podnesku podmiriti, ali ne bude podmirena, zastari za 5 godina, ako se ne traži.

(F. U. S. 7343. 1884. V. 461.)

Pravo na povratak mjesto drugog ili pogrešno uplaćene pristojbe samo onda nezastari, ako se tečajem triuh godina kod finan. oblasti prijavi. Prijava kod druge oblasti n. pr. suda, neprekida zastare.

(F. U. S. 4966. 1885. V. 266.)

U slučaju dohodarstvenoga narušaja (§. 100.) računa se rok zastarjelosti glede eraru pripadajuće redovite por. svote od onoga dana, kojega bje narušaj počinjen.

U slučaju neutjerivosti, nastale uslied griešnog propuštaja, dužan je državi naknaditi dotičnu štetu onaj, koji ju je prouzročio propuštajem ovrhe ili ojeguranja.

Zahtjev stranakah u pogledu povrate iz pometnje uplaćenih ili protupravno pobranih porezah, pristojbah i globah, zastaruje za tri godine, računajuć od dana uplate poreza, pristojbe ili globe.

Pogrešno uplaćeni ili protupravno ubrani izravni porezi — ako je molba za povratak predana prije oživotvorenja z. čl. XLIV. 1883. (1. siečnja 1884.), imadu se strankam bez obzira na zastarjelost povratiti.

(Zak. čl. XXI. 1868. i XV. 1876. nisu sadržavali ustanove, da bi ovakova molba bila vezana na rok.)

(F. U. S. 951. 1884. V. 45.)

Na takovu ali molbu mogu se povratiti samo takovi uplaćeni porezi, koji il nisu ni odmjereni, ili su uplaćeni preko odmjerene svote ili prije

Digitized by Google

riešenja utoka; nadalje ako je porez radi pogriešnog izračunanja, pomanjkanja, prestanka ili višekratnog oporezovanja poreznog predmeta brisan, ali nepovraćen.

Nu ako je porez propisno — ma i prekomjerno i nepravedno — propisan, imadu se prizivni rokovi obdržavati i u promašenom roku podnešena molba neće se uvažiti.

(F. U. S. 6516. 1885. V. 610.)

Odpis zastarjelih izravnih porezah i na način istih pobirati se imajućih erarijalnih tražbinah i drugih dugovinah naredjuje u prvom stepenu kr. por. nadzornik (točka 5., 6. §-a 4-a), u drugom stepenu upravni odbor (točka b) §-a 5-a), u trećem stepenu financijalno upravno sudište; naprotiv odpis neizravnih porezah i pristojbah, naredjuje u prvom stepenu kr. fin. ravnateljstvo, u drugom stepenu i konačno financijalno upravno sudište.

Svaki dohodak, koji nije još oporezovan bio, može se pet godinah u natrag oporezovati.

(F. U. S. 1288. 1884. V. 146.)

Ako se porez i pristojba prije zastare gruntovno osigura — prestaje posve zastara, jer nastaje realno jamstvo.

(F. U. S. 2403. 1884 V. 199.)

Povišene pristojbe zastaruju takodjer za tri godine, ako se platežni nalog stranki ne uruči, odnosno za pet godinah, ako je već uručen. Vidi Decisiju VII.

(F. U. S 5757. 1886. V. 641.)

Naknadna pristojba, odmjerena po strukovnom računovodstvu ili po ravnateljstvu, zastari, ako se platežni nalog ne uruči tečajem 5 godina računajuć od dana prijave pravnoga posla.

(Pošto naknadnih odmjerah neima više, to gornje načelo valja za eventualne slučajeve iz prošlosti.)

(F. U. S. 1763: 1884. V. 299.)

Ako je platežni nalog o prjstojbi uručen još prije oživotvorenja z. čl. XXXIV. 1881. dok je mjesta bilo prizivu samo extra dominium, zastaruje pristojba, ako priziv ne bude rješen tečajem 5 godina, ili pristojba nebude bud osigurana, bud ućerana.

(F. U. S. 7556. 1884. V. 456.)

Kada je pravni posao jur prijavljen, ali se od stranke traže podatci, koje ona propusti doprinieti, zastari pristojba, ako se ma i bez podataka tečajem 5 godina ne odmjeri, ili stranka iznovično ne pozove.

Dakle neprekida zastare, što podatci nisu prijavljeni.

(F. U S. 5842: 1885. V. 537.)

Ako je pristojba zastarila jur prije oživotvorenja z. čl. XXXIV. 1881. a stranki bude platežni nalog uručen tek iza oživotvorenja pozvanoga zakona, u tom slučaju dotični priziv vezan je na rok, t. j. ima se računajuć od uručenja za 90 dana podnieti.

(F. U. S. 3554. 1885. V. 545.)

Digitized by Google

U slučajevih solidarne obvezanosti na platež biljegovne ili pravne pristojbe, u točki 2. ustanovljeno vrieme računa se glede svih solidarnih obvezanika od dana uručenja platežnoga naloga na ruke prvoga obvezanika.

(F. U. S. 939. V. 47.)

Gornjemu načelu prividno protivi se načelo, izrečeno po financijalnom upravnom sudištu glede zastare pristojbe proti onim, koji su u drugom redu (što nije isto sa solidarnošću) obvezani na platež.

Po smislu alineje 2. točke 6. §. 95. pristojbenih propisah naime može se pristojba postotna za osudu, koju je dužna platiti stranka na parbene troškove osudjena, — samo onda ućerati od druge t. j. od parbenih troškovah oproštene (daklem ne solidarno, već u drugom redu obvezane) stranke, ako se od prvospomenute zbog bezimućnosti ne može ućerati.

Dakle pravo erara, da traži pristojbu od druge stranke, nastaje u onom trenutku, u kojem je zakonitim putem konštatirana bezimućnost u prvom redu obvezane stranke. Po tom ali i vrieme zastare — t. j. zastara prava erara, da traži pristojbu od stranke u drugom redu obvezane, računa se bezdvojbeno od tog vremena, pravije od dana, kad se platežni nalog uruči ovoj drugoj stranki, a ne od vremena, kada je platežni nalog uručen stranki u prvom redu obvezanoj.

Izmedju solidarne i obvezanosti u drugom redu razlika je ta, da solidarna obvezanost glede svih obvezanika zajedno — u jednom trenutku — nastaje, dakle i vrieme zastare računa glede svih jednako, obvezanost u drugom redu ali ne nastaje u isto vrieme, kada je nastala obveza za prvu

(F. U. S. 8060. 1885.)

Ako su zastari erarske tražbine krivi i financijalni organi, što je naime propušteno osiguranje, ne može se naknada nametnuti obć. organom (ma i ovi takodjer krivi bili.)

(F. U. S. 2978. 1884. V. 239).

Svaki dohodak, podpadao ma kojoj vrsti poreza, ako nije prijašnjih godina bio oporezovan — ima se pet godinah povratno oporezovati.

(F. U. S. 1288: 1884. V. 146.)

Zastara pristojbe ima se u obće prosuditi po onom zakonu, za valjanosti kojega bje platežni nalog uručen.

(F. U. S. 9084. 1885. V. 763.)

§. 91. U onom slučaju, ako se u svrhu osjeguranja zaostatakah na izravnih porezih ili na pristojbah, pokaže potreba, da se gruntovno uknjiže, za tu uknjižbu molit će:

1. glede poreznih zaostatakah onih porezovnikah, koji svoj porez kod občine (grada) plaćaju: kr. porezni nadzornik na temelju izkazah o zaostatcih, izdanih po občinah (gradskih poreznih uredih);

2. glede poreznih zaostataka onih porezovnikah, koji svoj porez kod kralj. poreznoga ureda plaćaju: kralj. porezni uredi;

3. glede zaostatakah na pravnih pristojbah: kr. uredi, kojim je povjereno knjiženje istih.

Digitized by Google

§. **92**. Za štete, koje će državni erar zapasti s propuštanja blagovremene gruntovne uknjižbe poreznih i pristojbenih zaostatakah, materijalno su odgovorni:

1. glede u točki 1. paragrafa 91-a spomenutih zaostatakah:

a) u općinah općinski sudac i bilježnik, u gradovih gradski porezni knjigovodja ili (gradski porezni računarski ured) u onom slučaju, ako se gruntovna uknjižba nije mogla blagovremeno obaviti zbog toga, što pod točkom 1-om spomenuti izkaz o zaostatku nije podnešen ili je kasno podnešen;

b) u onom slučaju, ako propuštaj blagovremene gruntovne uknjižbe obterećuje kr. poreznog nadzornika ili koji organ pomoćnoga mu osoblja, — propuštaj počinivši kr. por. nadzornik ili organ;

2. glede u točki 2. §-a 91-a spomenutih zaostatakah: nadčinovnici kr. por. uredah;

3. glede u točki 3. §-a 91-a spomenutih zaostatakah: poreznik i onaj činovnik, kojem je povjereno knjiženje pristojbah.

Ako je uslied protuzakonitoga postupka, sliedjenoga prigodom gruntovnoga uknjiženja poreznih i pristojbenih zaostatakah, prouzročeno sukromnim strankam troška ili štete, imadu se proti griešnim organom uporaviti ustanove paragrafa 85-a.

Upravno sudište nije zvano prizive proti takovim naknadam u razpravu uzeti.

(F. U. S. 11114: 1885. V. 665.)

§. **93**. Nakon podpune izplate gruntovno uknjiženih dugovinah dužan je kr. por. nadzornik, dotično kr. por. ured za 8 danah ureda radi zamoliti dotičnu gruntovnu oblast u svrhu, da se brisanje zaostataka obavi.

Ako se barem trećina tisuću forintah premašujućega poreza ili pristojbe uplati, dužan je kr. por. nadzornik ili kr. porezni ured ureda radi zamoliti dotičnu gruntovnu oblast u svrhu, da brisanje primjerene svote naredi.

Gruntovno osigurani porez može se samo onda brisati (izknjižiti), ako je posve uplaćen; pojedine obročne uplate naime ne mogu se u gruntovnici evidentirati, odnosno svaki put izhoditi novo uknjiženje za toliko manju svotu.

Dielomične uplate imadu se uvjek zaračunavati na stari dug sve do podmirenja, da se isti ureda radi uzmogne brisati.

S toga razloga, što stranka ima inog (novijeg, poslie uknjiženja nastalog) poreznog ili pristojbenog duga — ne može se uzkratiti brisanje uknjižene, ali podmirene starije tražbine.

Digitized by Google

(Na primjer. N. N. duguje do konca 1883. 100 forintih zemljarine koja je na nekretnost uknjižena. On taj dug izplati.

Nadzornik ne može uzkratiti izknjižbe, ako je stranka za god. 1884. li 1885. što dužna.)

(F. U. S. 3629. 1886. V. 711.)

§. **94**. U slučaju stečaja mjerodavne su glede ustanovljenja prvenstva poreznih i pristojbenih zaostatakah ustanove zak. čl. XVII. 1881.*)

*) Opazka. Vidi u Hrvatskoj valjani stečajni red.

Glede nepokretninah u §-u 88-om ustanovljeno trogodišnje, dotično jednogodišnje prvenstvo, ima se od dana odredjenja stečaja natrag računati.

Tekući porezi, pod kojimi se razumjeva tecivarina od posla ili poduzeća, što ga je propalica možda tjerao od vremena kada je u stečaj pao, — od nekretninah do njihove prodaje odpadajuća zemljarina, kućarina, tecivarina II. razr. i obći dohodarinski prirez, kao i municipalni i občinski prirezi, nadalje pristojbe od pravnih poslovah, nastalih za trajanja stečaja ter dospieli prinesci za uredjenje vodah, kao redoviti tekući izdatci, imaju se po skrbniku gromade iz dohodka gromade polag njihove dospielosti platiti.

Od skrbnika stečajne gromade ne mogu se kao tekući porezi tražiti takove pristojbe ili porezi, koji su doduše poslie otvorenja stečaja dospieli, ali potiču iz vremena prije otvorenja stečaja ; niti se mogu od njeg putem ovrhe ućerati ; nego se imadu proti stečajnoj gromadi prijaviti.

(F. U. S. 310 : 1874. V. 62.)

Nebudu li uplaćeni, tada se spomenute tražbine imaju u prvom redu iz stečajne gromade, a drugom redu od skrbnika gromade utjerati, ako ovaj nevrši platež iz dohodka gromade onda, kada bi se iz dohodka gromade mogao izvršiti ili bi se mogao bio izvršiti.

Ova obveza ne obterećuje skrbnika, imenovanoga da utjerava tražbine.

(F. U. S. 1986 : 1885. V. 346.)

U koliko bi se stečajnu gromadu obterećujući javni porez i druge, na način izravnih porezah utjerat se imajuće dugovine, prijavile preko roka odredjena za prijavu tražbinah proti stečajnoj gromadi, tada su mjerodavne odredbe §-a 195. zak. čl. XVII. 1881.

§. **95** One izravne poreze i pristojbe i druge načinom izravnih porezah pobrati se imajuće tražbine i dugovine, koje obterećuju kakovu nepokretnost, ima faktični posjednik platiti unutar roka zastarjelosti, što no je u §. 90-om ustanovljen.

Digitized by Google

Zaostatak takove vrsti, koji obterećuje nepokretne posjede, kupljene od sukromne ruke, prelazi na kupca.

Ako ima više posjednikah, isti su solidarno obvezani, nu od svakog se ima ponajprije samo nanj odpadajući dio ućerati.

Upravitelj nepokretnog imetka ne odgovara za porez svojim imetkom, kod njeg se samo prihod upravljane nekretnosti može zaplieniti.

(F. U. S. 418. 1886. V. 690.)

Ako vlastnik nekretnosti ne usljed osobne, već usljed realne obveze (jer je nekretnost kupio) postane obvezanim na platež dotičnu nekretnost obterećujuće erarske tražbine — čim dalje proda nekretnost, dakle čim prestane biti njenim posjednikom, ne odgovara više za upitnu tražbinu i nemože se ista iz njegovog inog imetka ućerati.

(Po mom mnienju ni onda, dok je u posjedu dotične nekretnine.)

(F. U. S. 647. 1885. V. 469.)

Pod faktičnim posjednikom razumieva se uvjek gruntovni vlastnik. Ako ih je više, odgovorni su solidarno, ali ponajprije se ima od svakog tražiti nanj odpadajući dio.

(Ovo načelo sudišta u mnogih i mnogih slučajevih ne ukazuje se bezuvjetno valjanim).

(F. U. S. 1062. 1884. V. 156.)

„ „ „ 418. 1886. V. 690.)

Izravne poreze od zemljištah, što ih uživaju župnici i učitelji (katolički i uniatski) dužni su platiti sami uživatelji (a ne dotične crkvene občine §. 7. z. čl. VII. 1875.) Glasom naredbe ministarstva financija od 15. travnja 1870. br. 15352. evangelički župnici doduše oprošteni su od tog plaćanja, te su dotične crkvene občine dužne porez platiti; ali se ova pogodovnost ne može protegnuti na katoličke i uniatske župnike.

(F. U. S. 29. stud. 8515.)

Ako je u §. 96-om spomenuta svjedočba izvadjena ili izdana, tada je kupac samo do svote, izkazane u toj svjedočbi, odgovoran, nu preostaje mu u svakom slučaju pravo zavrate proti predšastniku u posjedu.

Zajednički posjednici su solidarno obvezani glede onih, porezah, koji su od zajedničkoga posjeda ili posla odmjereni nu s tim ograničenjem, da se u prvom redu od svakoga pojedinoga obvezanoga druga može zahtievati samo razmjerno nanj padajući dio razpisanoga poreza ili pristojbene dužnosti, i da se solidarnost samo tada i u toliko može tražiti, kada i u koliko se dugovina nemogaše od onoga utjerati, koj je u prvom redu obvezan. Kod nepokretnina odnosi se solidarni obvez samo na zajednički posjed.

Za poreze, odmjerene od posjeda ili posla, koje supruzi zajednički uživaju ili ga tjeraju, dužni su supruzi solidarno odgovarati.

Nekretninu obterećujuće pristojbe imade faktični posjednik platiti, nu ako je polag ustanovah predmet pristojbe sačinja-

Digitized by Google

vajućega posla, plaćanje pristojbe takova ugovorna stranka na se preuzela, koju u smislu pristojbenih propisah i inače obterećuje obvezanost plaćanja, tada pristojbu treba u prvom redu svagda od te stranke zahtievati.

U godini razpisanja u zajedničkom kućanstvu živući supruzi jesu solidarno odgovorni glede odmjerene tecivarine, poreza na kamate glavnica i na rente.

Zaostatak bez imetka preminuloga muža, ako zaostatak potiče iz vremena prije oživotvorenja z. čl. XV. 1876., ne može se na naslovu osobne odgovornosti ućerati od udove; ako je pako ipak utjeran i ako je ona do 1. pros. 1883. (naime do oživotvorenja z. čl. XLIV. 1883.) molila za povratak, ima joj se povratiti.

(F. U. S. 304. 1885. V. 300.)

§. **96**. Kr. porezni uredi (občinski bilježnici, gradski porezni uredi) dužni su na zahtjev pojedinih strankah po uputi svojih knjigah saobćiti bezplatno izravne poreze, pristojbe, a tako i druge erarske tražbine, što no dotični posjed obterećuju, pa ako bi se zahtjevalo, vrhu toga izdati takodjer i svjedočbu, providjenu sa biljegom od 50 novč. od jednoga arka. Po kr. poreznih uredih izdane svjedočbe imaju i napram eraru dokaznu moć. Za vjerovnost svjedočbah, izdanih po občinskih organih jesu organi, koji je izdaju, naprama dotičniku, koji svjedočbu imati hoće, odgovorni sa svojom osobom i svojim imetkom i materijalno. (§. 85.)

Podnesak (molba) za izdanje izkaza o zaostatku, ima se providiti biljegovkom od 50 novč.

(F. U. S. 913. 1884. V. 51.)

Ako su prigodom razdielbe kupovnine koje dražbeno prodane nekretnine ili u slučaju stečaja, ako su na temelju neizpravnih izkazah nepripadno izplaćene javno porezne dugovine ili pristojbe, imadu se nepripadno primljene svote na molbu koje interesovane stranke povratiti dotičnomu sudu, ter o razdielbi ili o doznačenju svote odredit će sud. Ovakovu povratu izravnih porezah i načinom ovih pobirat se imajućih erarijalnih tražbinah i drugih dugovinah naredit će u prvom stepenu kr porezni nadzornik (točka c) 5. §-a 4-a), u drugom stepenu upravni odbor (točka b) §-a 5-a), u trećem stepenu financijalno upravno sudište, — naprotiv povratu neizravnih porezah i pristojbah, naredit će u prvom stepenu kr. financ. ravnateljstvo, a u drugom stepenu i konačno fin. upravno sudište.

§. **97**. Tko državnoga, jurisdikcionalnoga ili občinskoga (gradskoga) organa, koji se bavi sa rukovanjem, razpisivanjem, pobiranjem ili utjerivanjem javnih porezah, u provadjanju zakona ili naloga oblasti prieći nasiljem ili pogibeljnom

Digitized by Google

grožnjom, ili ga prisili na kakovu odredbu ili pako tečajem njegova uredovanja dielom ga vriedja, počinit će glasom §-a 165. kaznenoga zakona (zakonski članak V.: godine 1878.) zločin nasilja proti oblasti i ima se u smislu pozvanoga paragrafa kazniti tamnicom, koja se može do tri godine protezati.

§. **98**. Državni, jurisdikcionalni i občinski organi imaju se za njihov protupropisni postupak upravnim, dogodice karnostnim putem povući svagda na odgovor. Nego ako u protupropisnom postupku faktično nasilje rabe, ili ako u protupropisnom postupku, osim slučaja samoobrane, koga dielom uvrede, ili uvrediti dadu, počine zločin zloporabe uredovne vlasti i imaju se prema tomu kazniti.

(§§. 472. i 473. z. čl. V. 1878.)

(Vidi u Hrvatskoj valjani kazneni zakon).

§. **99**. Očitovanja financijalnih stražarah, učinjena pred zakonitim sudom, pozivom na svoju položenu zakletvu, imaju glede onoga, što u njihov zvanični krug spada, dokaznu moć sve donle, dok se vjerodostojnost učinjena očitovanja ne uzkoleba protivnimi podatci.

Poglavje III.

O kaznenju narušajah poreznih zakonah i propisah.

§. **100**. Narušaji poreznih zakonah i propisah kazne se polag zakonah i propisah, postojećih glede pojedinih vrstih poreza.

Na koliko posebni zakon ili propis, glede kojega financijalnoga narušaja izrično neodredjuje mjeru i kakvoću kazne služi za temeljno načelo, da je globa za prikratu, oštećenje erara, za zatajenje porezu podvrženih osobah ili poreznih predmetah, za osujećenja, kao i za neistinita kazivanja 1—8 putah tolika, kolika je ona svota, kojom je erar oštećen.

Za svotu štete uzima se ona svota, koju pravovaljano ustanoviše organi, koji su na razpisivanje javnih porezah zakonom nadležnimi priznani.

Ako se svota nezna, globa je od 1—500 for.

Kaznjiva diela, smierajuća na oštećenje erara, imaju se kazniti putem kaznenoga postupka.

U dielokrug financijalnih oblastih spada, da nakon razjašnjenja učina i ustanovljenja iznoska štete narede tečajem prediztrage osjegurbenu ovrhu do visine iznoska štete i da ju

Digitized by Google

dadu po upravnih oblastih izvršiti u smislu propisah, postojećih glede osjeguravanja javnih porezah.

§. **101**. Manji narušaji, kod kojih neima nakane za prikratu erara, imaju se kazniti globom od 1—50 frti.

Naročito ovakov manji narušaj počini:

a) tko prigodom popisivanja porezovnikah i poreznih predmetah nekaže na svoju osobu, na obiteljske članove s njime u zajedničkom kućanstvu živeće obitelji odnoseće se, za popisivanje potrebne podatke, neistinitimi kazivanji zavede popisivajuće izaslanstvo ili ga u radnji njegovoj nazadjuje;

b) onaj posjednik kuće, upravitelj kuće ili nadzornik kuće, koji svoje valovanje nepodnose na opredieljeni način i u opredieljeno vrieme (§. 15.)

Odmjerena i na način izravnih porezah utjerivati se imajuća globa ima se zaračunati na način opisani u paragrafu 14-om.

Nije manji prekršaj, ako se nepodnese valovnica radi odmjerenja tecivarine ili poreza na kamate.

(F. U. S. 3049. 1884. V. 138.)

Kad god se pojave criterija dohodarstvenog prekršaja, kažnjivoga po fin. zakonih, dužna je nadležna oblast odredbu učiniti, da se zametne doh. postupak.

(F. U. S. 2875. 1884. V. 132.)

§. **102**. Iztrage zbog narušajah, spomenutih u §. 100. provesti, pozvani su kr. porezni nadzornici, dotično kr. financialna ravnateljstva. prema tomu, odnosi li se dotični posao na izravne poreze ili pak na druge javne poreze.

Glede kažnjenja narušajah iztragom ustanovljenih, nadležni su na temelju §. 1. zak. čl. LXVI. 1871. na to ovlašćeni kr. sudbeni stolovi. Njihova Nadležnost proteže se na sve one poslove, kojih predmet sačinjava povreda zakonah, odnoseć h se na izravne i neizravne poreze, dohodarstvo, potrošarine i pristojbe, na koliko povreda zakona za sobom kaznu vuće. (Vidi opazku na stt. 581.)

Glede kažnjenja narušajah, spomenutih u §. 101. nadležni su prema naravi posla ili kr. porezni nadzornici, ili pak kr. fin. ravnateljstva.

Interesovana stranka može se unutar posjeda uz 15 danah proti odluci kr. poreznoga nadzornika na upravni odbor, a proti onoj financialnoga ravnateljstva pako na ministra financijah prizvati.

Okružnica

kr. ug. ministra financijah od 2. siečnja 1885. br. 57516. ex 1884.

Kr. por. nadzornik dužan je voditi točnu evidenciju o svih ovih prekršajih, o svakom dotle, dok konačno nebude rješen.

Digitized by Google

Predmet evidencije jest: tečaj razprave (§. 108. zak. čl. XLIV. 1883), promjene, uplata i konačno zaračunanje.

Kad se prekršaj konačno rieši, ima por. nadzornik izdati naredbu poreznomu uredu, da globu propiše i ubere, uplatu u poddnevniku izravnih porezah na naslovu „razni primitci" zaračunana, ujedno da prijaviteljem pripadajuću tangentu izplati.

Neućerane globe izkazuju se kao i zaostatci porezah.

O uplatah ima porezni ured mjesečno izkaz podnašati kr. poreznomu nadzorniku.

Ovim se ukidaju naredbe 3528. 1876., 11340. 1876. i 70314. 1877. što no su prije u ovom pogledu valjale.
(P. K. od g. 1885. br. 3.)

Ovom okružnicom uveden je i novi očevidnik.

§. **103.** Onaj narušaj, za koji dotičnik nebijaše za tri godine, računajuć od dana griešnoga djela ili propuštaja povučen na odgovor, nemože biti više predmetom kazne.

§. **104** U slučajevih narušajah, ako stranka zadovolji propisnim uvjetom, može navadjajuć ublažujuće okolnosti moliti kod iztražne oblasti za obustavu iztrage, koju ta oblast može narediti; u protivnom slučaju ima se predmet dalnje razprave radi predati dotičnom sudb. stolu (fin. sudu), kojemu je podana financijalna sudbenost (z. čl. XXXIX. 1873.)

§. **105.** Kaznene odredbe u predmetu povrede zakonah i zakoni uzdržanih propisah glede izravnih porezah, dohodarstvah, potrošarina i pristojbah, u koliko se ustanovam ovoga zakona neprotive, ostaju netaknute u krieposti sa ograničenji, sadržanimi u sliedećih §§-ih 106., 107., 108. i 109.

§. **106.** Financijalnom sudbenosti providjeni sudb ni stol prve molbe (fin. sud) odlučit će u svakom pojedinom slučaju o tom: da li u predležećoj stvari narušaja obstoji nakana, smierajuća na prikratu državnoga erara. Ako se takova nemože ustanoviti, oprostit će stranku od kazne.

§. **107.** Kako državni erar tako i pritužitelj može se proti riešitbi sudbenoga stola prve molbe, unutar posjede poslužiti pravnim lienom utoka za 15. danah, računajuć od uručenja osude.

Utok ima se upraviti na budapeštansku kr. tablu, koja u drugoj molbi i konačno odlučuje Njezina osuda ima se provesti po izmaku 30 danah, računajuć od uručenja.*)

§. **108.** Ako se pravomoćnom osudom odmjerena novčana kazna nebi mogla od obsudjenika u cie osti ili od česti utjerati, ili bi se samo prodajom svih nekretninah obsudjeni-

*) Opazka. U Hrvatskoj i Slavoniji kr. fin. sudovi I. i II. molbe.

*) Opazka. Glasom z. čl. VII. 1870. i LXIV. 1871. ostavljeni su u Hrvatskoj i Slavoniji i nadalje zagrebački fin. sud I. molbe i viši fin. sud.

Digitized by Google

kovih mogla utjerati tako, da bi uslied toga obsudjenik posve osiromašio i postao bi nesposoban plaćati porez, ima se mjesto novčane kazne primjereno §. 13-om z. čl. XXXVII. 1880 uporaviti:

a) zatvor, ako novčana kazna nepremašuje 300 forintah točka 1. §-a 15. z. čl. XL. 1880. b) uznica, ako novčana kazna premašuje 300 fr. točka 5. §. 20. z čl. V. 1878.) i to tako, da na svakih neutjeranih 5 forintah padne po jedan dan zatvora dotične uze.

Na molbu stranke može ministar financijah Njegovomu Veličanstvu preporučiti, da se pravomoćnom osudom odmjerene kazne u cielosti ili u dielu odpuste.

§. **109**. Zbog dohodarstvenoga narušaja odmjerena kazna, različito od odredbe §-a 31-a z. čl. XL. 1879. zastaruje za tri godine, računajuć od uručenja pravomoćne osude.

§. **110**. Ovlašćuje se ministar pravosudja, da sporazumno sa ministrom financijah može dohodarstveni kazneni postupak na temelju sada u praksi stojećih propisah, prilagodiv ga sadanjim okolnostim financijalne uprave i pravosudja, privremeno putem naredbe regulirati.

Vodjenje dohodarstvene iztrage.

Zakoni i propisi odnoseći se na iztraživanje i kaznenje prekršaja počinjenih proti zakonom i propisom o izravnih porezih slabo su poznati u obće, a napose u Hrvatskoj i Slavoniji, a tomu je uzrok, što su odnosni propisi i naredbe razštrkane po raznih sbirkah te ih samo — i to vrlo upućeni strukovnjak može naći, ako ih samo ima gdje tražiti, pošto vrlo često ni odnosnih sbirka neimade pri ruci.

S tog razloga smatram nuždnim — a i svrhi ove knjige odgovara, da na ovom mjestu barem dielom — orientiranja radi — navedem dotične propise i iztaknem glavna načela oko upitnog postupka.

Dan danas već nitko nepobija pravo države na pobiranje poreza i ostalih danaka, jer potrebe države traže pokrića.

Priznavajuć ali opravdanost poreza, priznati moramo državi i to pravo, da strogo kazni sve one čine, koji smjeraju na to, da se to pravo države izigra i porezu podpadajući predmeti i dohodci oporezovanju izbjegnu zatajom itd.

Čin ovakov zove se dohodarstvenim prekršajem.

O kaženju tih prekršaja slovećih ustanova — u koliko su počinjeni proti zakonom i propisom o izravnih porezih, — sadržaju jedino §§-i 100—110 zakon. čl. XLIV. : 1883.

Povesti iztragu vlastan je u smislu §. 102. por. nadzornik; ustanoviti kazan odnosno globu, izuzam slučajeve u §. 101. nabrojene, u kojih to u djelokrug por. nadzornika spada — nadležni su u smislu z čl. XLIV. 1883. fin. sud I. molbe — u prvom stepenu, a viši fin. sud u drugom stepenu (U Ugarskoj nepostoje posebni fin. sudovi, već u smislu z. čl. XLVI. 1871. u tom zakonu spomenuti sudbeni stolovi sude i o dohodarstvenih prekršajih u prvoj, u kr. tabla u drugoj molbi).

Nu u slučaju, ako stranka u smislu §. 104. z. čl. XLIV. 1883. udovolji propisanim uvjetom i moli za odustaju od iztrage — ima nadzornik pravo nakon nagode sa strankom i obzirom na točku 18. §. 7. naredbe ministarstva financija od 26. studenoga 1883. izdanoj o provedbi netom pozvanoga zakona ili u vlast tom djelokrugu odrediti, da se iztraga obustavi, ili pako stvar višjoj oblasti predložiti.

Digitized by Google

Pregleda i orientiranja radi iztaknuti ću u kratko i obćenito, kako se vodi dohodarstvena iztraga, zatim odredbe obstojeće glede pojedinih vrstih poreza, konačno postupak nakon provedene iztrage i nakon izrečene rješitbe bud po por. nadzorniku, bud po sudu.

I. O opažanju i prijavi dohodar. prekršaja proti zakonom i propisom o izravnih porezih i o postupku sa prijavami.

Kr. por. nadzornik može saznati, da je prekršaj počinjen:
a) ako to uredovni organi prigodom postupka sami opaze;
b) ako privatne stranke takova što prijave;
c) ako to redarstveni organi, oružnici, ili naredjenici financ. straže odkriju.

Uredovni organi — dužni su pod teretom disciplinarne iztrage (Okr. min. fin. 61015. 1880) prijaviti ovakav čin, ako ga opaze.

O prijavi privatne stranke sastavi por. nadzornik zapisnik (sa oznakom imena, obitališta i zanimanja prekršitelja, predmeta i vremena prekršaja.) Prijavitelj se ima tom sgodom očitovati, reflectira li na uhvatninu. Ako prijavitelj to zahtieva — ima se njegov podpis uredovnim pečatom zapečatiti, a stvari tajnost očuvati. I anonimne prijave — ako su točne — mogu služiti temeljem iztraživanja.

Iztraga sama ima se u što kraćem roku zametnuti, osobito obzirom na §. 46. z. čl. XXIII, i 103. z. čl. XLIV.: 1883. da naime zastara nenastupi i da dotični prekršitelj nebude imao vremena tragove počinjena prekršaja zametnuti.

II. O odredbah, što ih imadu fin. organi učiniti prije povedenja iztrage

Glavno je ustanoviti stanje stvari prekršaja; kako se to ima izvesti ovisi o naravi prekršaja i o razsudbi dotičnika, koji stvar ima iztražiti. Na primjer:

Ako se radi o zataji kućne najamnine, posve je naravno, da će ponajprije dotične valovnice pregledati, a zatim najamnike (stanare) preslušati. Ako se radi o zataji kamatnoga dohodka, preslušanjem dužnika, uvidom u gruntovnicu, pribavom obveznica itd. moći je učin konštatirati.

Preslušavanje dotičnika ima se uvjek u prisutnosti dvajuh svjedoka, ili jednoga obćinskoga (gradskoga) činovnika obaviti, jer u protivnom slučaju zapisnik neima dokazne moći i mogao bi sud dokaz zabaciti.

Svjedoci imadu se upozoriti, da će svoje izkaze eventualno i prisegom morati potvrditi.

III. O pozivu.

Čim je stanje stvari konštatirano, ima se saslušati prijavljenik. Prvi put se jednostavno pozove, drugi put uvjetno.

U pozivu valja sve podatke iztaknuti, da se i prijavljenik može orientirati.

Poziv se ima izdati po propisu §. 628. tridesetničkoga naputka od g. 1842. i uz primku uručiti.

Ako se stranka ni uvjetnomu pozivu neodazove, ima se predmet fin. sudu podastrieti na uredovanje, izuzam slučajeve u §. 101. z. čl. XLIV.: 1883. spomenute, koji ako postoje, ima se stranka osuditi bez preslušanja.

Ako se stranka eventualno u zatvoru nalazi — ima se radi preslušanja zamoliti dotično državno odvjetničtvo.

IV. O preslušanju prijavljenika i svjedoka na koje se on pozivlje.

I kod preslušanja prijavljenika imadu prisutna biti dva svjedoka ili jedan obćinski činovnik, koji zapisnik i podpisuju.

Svjedoci mogu biti i fin. činovnici, nu bolje je druge svjedoke pribaviti.

Digitized by Google

Izpitivanje biva po općenitih propisih. Ako uzkraćuje odgovor — ima se upozoriti na posljedice. Zaključno pitanje ima sadržavati:

1) Opis učina i

2) upozorenje stranke, da može moliti odustaju.

I suočenja mogu se obaviti, o njih ima se poseban zapisnik sastaviti.

V. Odredbah nakon obavljenog preslušanja.

Prva je dužnost por. nadzornika odredbu učiniti glede odmjere poreza — jer u smislu §. 100. z. čl. XLIV: 1883. ovaj služi temeljem globi

Eventualni prizivi stranke — imadu se svojim redovitim putem na nadležno drugo — ili trećemolbeno rješenje podastrieti.

Ako je stranka molila odustaju t. j ponudila nagodu, kr. porezni nadzornik ima glede te molbe u prvom stepenu odlučiti; dotičnoj stranki ostaje pravo priziva.

Ako nadzornik nepristane na nagodu — a stranka u zakonitom roku neuloži priziva proti njegovoj odluki, — imadu se svi spisi sudu odstupiti.

Ako je stranka pripravna cielu globu platiti, nu moli dozvolu obročnog plaćanja, ima se molba min. financijah podnieti.

Razpravni spisi imadu se sudu ustupiti:

1. ako se stranka pozivu neodazove ili izostanje neopravda;
2. ako sve taji;
3. ako uzkraćuje odgovora;
4. ako se uzkraćuje udovoljiti propisnim uvjetom;
5. ako ni viša oblast nije dozvolila odustaje.

VI. O odredbah nakon svršetka iztrage i izrečenja odluke.

Kr. por. nadzornik ima sliedeću odredbu učiniti da se globa propiše, ućera i zaračuna i u obće postupati u smislu naredbe ministarstva financ. od 2. veljače 1885. br. 57516. 1884.

Prijavitelju pripada u smislu naredbe minist. financ. od 18. prosinca 1879. 34123 jedna trećina, izuzam državne organe, kojim ništa nepripada u ime uhvatnine.

Ako je globa na temelju nagode odmjerena, ima se ućerati načinom izravnih poreza; ako ju je sud odmjerio, imaju snd ućerati, kojega valja i požurivati (U Hrvatskoj i Slavoniji nespada u nadležnost fin. sudova ućerivanje, jer neimadu executivnih organa).

Tridesetnički naputak sadržaje posebnu odredbu i za onaj slučaj, ako osudjenik umre prije i poslie pravomoćnosti osude; u prvom slučaju smrt dokida kaznu; u potonjem slučaju jamči ostavina za globu.

Glede očevidnosti globa sadržaja odredbe u uvodu pozvana ministarska naredba; porezni uredi naime izkazuju globe na ućerivanje poreznim nadzornikom.

VII. O prizivih vidi §. 102. 107. z. čl. XLIV. 1883. a o pretvorenju globe u supletornu kazan zatvora vidi §. 108.

VIII. O prekršajih proti zakonu o vojenoj oprostnoj taksi vidi §. 13. zak. čl. XXVII. 1880. a glede onih proti zakonu o porezu na lov i puške §. 42. i 46. z. čl. XXIII. 1883.

IX. O pretvorenju globe u supletorni zatvor vidi okružnicu minist. financijah kod §. 20. zakonskog članka XXVII: 1880, o vojnoj oprostnoj taksi. (str. 405.)

Digitized by Google

Poglavje IV.

O krieposti i ob oživotvorenju zakona.

(Ovaj §. 111. stavljen je zakon. člankom XXIV. 1886. izvan krieposti a mjesto njega valjaju ustanove potonjega zakona.)

§. **111.** Kriepost ovoga zakona, izuzamši ustanove, odnoseće se na upravne odbore, proteže se i na Hrvatsku i Slavoniju, nu dokle se u tih kraljevinah u gremiju jurisdikcijah upravni odbori neustroje, sve dotle sa sliedećimi preinakami:

1. na vodjenje poreznih poslovah pozvani kr. porezni nadzornici jesu u svakom obziru neposredno financijalnomu ravnateljstvu, i posredno ministru financijah jedino podredjeni;

2. u §§-ih 14., 37., 46. i 8). županijskim kotarskim sudcem povjerene poslove obavljaju podžupani;

3. u §§-ih 7. i 10. upravnim odborom povjerene poslove obavlja financijalno ravnateljstvo, sa ograničenjem sadržanim u niže sliedećoj točki 4-oj;

4. uporavu u §-u 81-om spomenute odgovornosti izriče u prvom stepenu financialna oblast odlukom i to:

a) proti občinskim organom: kr. porezni nadzornik;

b) proti gradskim organom: financijalno ravnateljstvo.

Nu prije nego se uruči odluka, kojom se odgovornost izriče, ima se dotična upravna oblast, u slučaju pod a) podžupan, a u slučaju pod b) zemaljska vlada zamoliti radi pristupa k odluci.

Ako upravna oblast privoli na odluku, kojom se odgovornost izriče ili ako se neočituje za osam danah, računajuć od kako je zamolbu primila, tada po financijalnoj oblasti izrečena odluka stupa u kriepost, i ima se obsudjenomu organu izdati s tom opazkom, da proti obsudnoj odluci može za tri dana računajuć od dana, koj iza prijama odluke sliedi, prizvati se:

U slučaju pod a) na financijalno ravnateljstvo;

u slučaju pod b) na ministra financijah.

Priziv treba kod kr. poreznoga nadzornika podnieti.

Digitized by Google

Ako upravna oblast nepristupi k odluci, kojom se odgovornost izriče i ovaj svoj nazor saobći financijalnoj oblasti unutar goreoznačenoga osmodnevnoga roka, ima se uporavu odgovornosti izricajuća odluka radi izrečenja konačne odluke za tri dana podastrti:

u slučaju pod a) financijalnomu ravnateljstvu, a u slučaju pod b) ministru financijah.

Proti odluci, koja je u ovakovih slučajevih izrečena, neima mjesta prizivu.

Ako od financijalnoga ravnateljstva, dotično od ministarstva financijah nedodje odgovor za 15 danah, računajuć od odaslanja odluke, tada uporavu odgovornosti izricajuća odluka stupa u kriepost;

5. predsjednika zamjenika opotražnomu povjerenstvu, što će se u smislu paragrafa 3-a ustrojiti, imenuje ministar financijah;

6. glede slučajevah, spomenutih u paragrafih 9., 14., 58., 60., 61., 77., 86., 89., 94., 97., 98., 108. 109. mjerodavne su amo odnoseće se odredbe u Hrvatskoj i Slavoniji kriepostnoga i kaznenoga, stečajnoga zakona, karnostnoga i ovršnoga postupka;

7. na izvršivanje porezne ovrhe pozvani su kr. porezni uredi, dotično državni ovrhovoditelji:

a) proti onim porezovnikom, koji svoj porez kod kr. poreznog ureda plaćaju, bez iznimke; b) proti onim porezovnikom, koji svoj porez kod občine plaćaju, u slučaju uporave u §-u 81. spomenute odgovornosti;

8. za kažnjenje narušajah poreznih zakonah i propisah nadležni su financijalni sudbeni stolovi, postojeći u tih kraljevinah na temelju zak. čl. LXIV 1871.

Svekolike hrvatsko-slavonske javno-upravne oblasti dužne su uporabom svijuh zakonitih sredstvah podupirati kr. por. nadzornike i financijalno ravnateljstvo u svih onih njihovih poslovih, koje u pogledu providbe poreznih poslovah imaju u smislu ovoga zak. čl. obavljati; prigodom poreznih ovrhah brinuti se u smislu §. 78. za uzdržavanje javnoga reda, sudjelovati u smislu §§. 87. i 88. kod osiguranja javnih porezah, kontrolirati občinske organe u svemu, što im oko providbe poreznih poslovah obavljati valja, ter na temelju doglašenjah kralj. poreznih nadzornikah ili vlastitih svojih opažanjah kazniti nemarne občinske organe karnostnim putem, i dogodice prema mjeri propuštaja i gubitkom službe.

Digitized by Google

§. **112**. Za slučaj, ako se na području Hrvatske i Slavonije ustroje upravni odbori, ustanovit će se njihov dj. lokrug u poreznih poslovih posebnim zakonom.

(**Ustanova §-a 112. oživotvorena je zak. člankom XXIV. od god. 1886.**

§. **113**. Oživotvorenjem ovoga zakona stavlja se izvan krieposti z. čl. XV. 1876., te stoga na sve one slučajeve, glede kojih u postojećih zakonih pozivlje se sada izvan krieposti stavljen zakon, imadu se naredbe nazočnoga zakona uporaviti.

§. **114**. Ovaj zakon stupa u kriepost dne 1. siečnja g. 1884 i provedba njegova povjerava se ministru financijah, ministru nutarnjih poslovah i ministru pravosudja, a glede Hrvatske i Slavonije ministru financijah, koji će u tom pogledu sporazumno sa banom kra'jevinah Hrvatske, Slavonija i Dalmacije postupati.

Digitized by Google

Naputak

glede

djelokruga kr. poreznih nadzornika.

(Usljed z. čl. XXIV: 1886 mienjaju se niekoje ustanove ovoga naputka s toga valja prije sravniti naputak sa zakonom.)

Br. 37437 — 1884.

Poglavje I.

Djelokrug glede uprave por. poslova.

§. 1. Kr. por. nadzornici vode u području Hrvatske i Slavonije u poreznih poslovih državnu upravu, pod kontrolom kr. financijalnih ravnateljstva u Zagrebu i u Osieku.

§. 2. Kr. porezne uadzornike polag njihovih službenih činovnih stepena, na predlog ministra financija Njegovo Veličanstvo ili ministar financija imenuje i odpušta; pomoćno osoblje kr. por. nadzornika imenuje i opredieljuje ministar financija.

§. 3. Pomoćno osoblje kr. por. nadzornika sačinjavaju:

a) perovodno osoblje;

b) računovodstveno osoblje; i

c) stalno namješteni državni ovrhovoditelji.

§. 4. Ministar financijah sve one naredbe, koje se tiču razpisivanja, pobiranja, ućerivanja rukovanja izravnih porezz, upravlja prema naravi posla u Hrvatskoj i Slavoniji na kr. financijalno ravnateljstvo u Zagrebu ili putem istoga na kr. financijalno ravnateljstvo u Osieku.

§. 5. Na providbu poreznih poslova odnoseći se poslovni krug kralj. por. nadzornika opredieljuje §. 4. z. čl. XLIV. 1883.

Na temelju ovoga svojega poslovnoga kruga kr. porezni nadzornik:

1. stavlja u tečaj svake godine na temelju naredbe ministra financija predradnje, odnoseće se na razpisivanje izravnih poreza; navlastito:

a) popisivanje porezovnika i predmeta poreza;

b) sabiranje valovnica potrebnih za odmjeru pojedinih vrsti poreza, i nabavljanje drugih podataka razpisivanja;

2. pravi predloge poreznoga izračunanja za tecivarinu III razreda, za rudarski porez, kao što i za porez na poduzeća i zadruge, koja moraju javno polagati račune;

Digitized by Google

3. razpisuje svake godine :

a) sumarno i polag občina zemljarinu ;

b) polag stavka i individualno tecivarinu: IV. razreda, porez na kamate glavnica i na rente i vojničku oprostnu taksu ;

4. ustanovljuje oproste od poreza, koji u smislu postojećih zakona pripadaju glede zemljarine, kućarine i tecivarine, u koliko ustanovljenje istih nije zakonom ministru financija pridržano ;

5. naredjuje :

a) da se iznos porezne dugovine izpravi, dotično odpiše i u koliko bi porezna dužnost jur uplaćena bila, da se nepripadno uplaćena svota povrati u slučaju pogriešnoga izračunanja poreza, pomanjkanja poreznoga predmeta, prestanka ili višekratnoga oporezovanja istoga poreznoga predmeta ;

b) da se brisanje porezne dužnosti gruntovnički uknjiži, ako se dokaže, da je porezna dugovina uplaćena ili da je nepripadno gruntovnički uknjižena bila ;

c) da se zastarjeli izravni porezi i načinom ovih pobirat se imajuće erarijalne tražbine odpišu ;

d) da se povrate svote, koje su uslied neizpravnoga izkazanja javnih poreza i erarijalnih tražbina nepripadno pobrane iz kupovnine dražbeno prodane nepokretnine ili iz stečajne gromade ;

6. dozvoljuje platežne odročbe za tekući porez prema ustanovi §. 48. zak. čl. XLIV. 1883. sa ograničenjem da u svih slučajevih, u kojih bi se molba za platežnu odročbu imala polag podnešenih izprava odbiti, mnienje predstojnika dotične upravne (političke) oblasti predbježno izprositi imade. Takove molbe mogu se meritorno riešiti samo onda, kad je odgovor stigao od upravne oblasti ili ako u roku od 8 dana računajuć od dana, kada je zamolba predana pošti, nestigne odgovor.

7. ustanovljuje popuste poreza u slučajevih šteta prouzročenih u §. 49. z. čl. XLIV. 1883. spomenutimi elementarnimi nepogodami ;

8. odlučuje o pritužbah podnešenih proti postupku, što ga kod plienitbe dražbe sliedište občinski (gradski) i državni organi, kojim je povjereno ućerivanje javnih poreza ;

9. obsudjuje porezovnike :

a) na naknadu troškova očevida na licu mjesta, koj je radi ustanovljenja prihoda kućne najamnine nuždan, u slučaju spomenutom u §. 15. z. čl. XLIV. 1883. ;

b) na globu, kada propuste porezne knjižice predočiti, kao i kada manje narušaje počine (§§. 36. i 101. z. čl. XLIV. 1883.)

10. ustanovljuje proti občinskim (gradskim) organom :

a) iznos globe u slučajevih propuštaja opaženih kod popisivanja porezovnika i poreznih predmeta, kod uknjiženja, držanja na vidiku, pobiranja, odpremanja, osiguranja i ućerivanja javnih poreza (§. 14. točka a) — f) §§. 37, 46. i 80 zak. čl. XLIV. 1883.) ;

b) dužnost naknade u pogledu onih troškova, koji nastaše povodom uporave u §. 81. z. čl, XLIV. 1883. opisane odgovornosti. (§. 82. zak. čl. XLIV. 1883.)

c) dužnost naknade u pogledu onih šteta, koje su državnomu eraru nanešene time, što pobrani ili na dražbi unišli i novci javnih poreza nisu odpremljeni, — što uslied griešnoga propuštaja nastade neućerivost javnih poreza, napokon što za gruntovnu uknjižbu poreznih dugovina nuždni podatci nisu podnešeni ili su manjkavo podnešeni (§§. 47, 73, 90. i 92. z. čl XLIV. 1883.

d) dužnost naknade u pogledu onih šteta, koje su sukromnim stranam nanešene neizpravnim izkazivanjem javnih poreza i erarskih tražbina što no nepokretni posjed obterećuju (§. 96. z. čl. XLIV. 1883.) ;

Digitized by Google

11. ustanovljuje iznos globe proti občinskim (gradskim) organom zbog troškova ili šteta, koje sukromnim strankam prouzrokovaše nezakonitim postupkom prigodom popisivanja porezovnika i poreznih predmeta, uknjiženja, držanja na vidiku, pobiranja, odpremanja, osiguranja, i ućerivanja poreza (točka 9, §. 36. i §. 85. zak. čl. XLIV. 1883.);

12. Ustanovljuje proti občinam (gradovom):

a) dužnost naknade u pogledu onih troškova, koji nastaše s popisivanja porezovnika i poreznih predmeta, sa individualnoga obračunanja poreznih dužnosti i sa uporave u §. 81. z. čl. XLIV. 1883. opisane odgovornosti (§§. 14, 38, 82. z. čl. XLIV. 1883,);

b) dužnost naknade štete, u pogledu onih šteta, koje su državnomu eraru prouzročene time, što pobrani novci nisu odpremljeni (§. 47. zak. čl. XLIV. 1883.);

13. ustanovljuje proti podčinjenim mu državnim organom:

a) iznos novčane globe u slučajevih šteta, koje su sukromnim strankam prouzročene nezakonitim postupkom, koj je kod unašanja u knjige, držanja na vidiku, pobiranja, osiguravanja i ućerivanja poreza i pristojba, ter povodom gruntovne uknjižbe poreznih i pristojbenih zaostataka sliedjen (§§. 85. i 92. zak. čl. XLIV. 1883.);

b) dužnost naknade štete u pogledu onih šteta, koje su državnomu eraru nanešene time, što na dražbi uniši novci javnih poreza nisu odpremljeni, — što uslied pogrešnoga propuštaja nastade neućerivost javnih poreza ili napokon što je gruntovna uknjižba poreznih i pristojbenih dugova propuštena (§§. 73. 90. i 92. zak. čl. XLIV. 1883.);

c) dužnost naknade štete u pogledu onih šteta, koje su sukromnim strankam prouzročene time, što su jim neizpravno izkazani javni porezi, pristojbe i ine erarske tražbine, što no nepokretni posjed obterećuju (§. 96. zak. čl. XLIV. 1883.);

14. obavlja one poslove, koji su glede poslova zemljarinskoga katastra u §§-ih 54, 55. i 59. z. čl. VII. g. 1875. povjereni kr. financijalnim ravnateljstvom i poreznim uredom;

15. kontrolira:

a) organe občina u svih onih poslovih, koje imaju polag zakona, propisa i na temelju ovih izdanih naredaba obavljati oko razpisivanja pojedinih vrsti poreza, sabiranja podataka za razpisivanje, oko uknjiženja, držanja na vidiku, pobiranja i ućerivanja izravnih porezah, kao i oko ućerivanja neizravnih poreza, pristojba, erarskih i drugih dugovina, što se po načinu izravnih poreza imaju pobirati.

U pogledu kontroliranja poreznog rukovanja občina mogu se kr. po. rezni nadzornici samo u onih slučajevih upuščati u izpitivanje rukovanja občinskih novaca, ako to kontroliranje rukovanja državnih novaca bezuvjetno zahtieva.

U ovakovih su slučajevih kr. por. nadzornici (njihovi zamjenici) dužni ubaviestiti odmah upravnu oblast ob ovom njihovom postupanju, i čuvati se pomno svega, što bi izgledalo kao umiešanje u agende upravnih oblasti.

Upravnoj oblasti pristoji pravo nakon što je primila upitnu ubaviest — u koliko to odnošaji dopuštaju — dati se po izaslaniku svom zastupati kod izpitanja rukovanja obć. blagajne.

U ostalom imaju se koli upravne, toli financijalne oblasti u obće o provedenom izpitivanju obć. por. rukovanja od slučaja do slučaja medjusobno uzjamno ubaviešćivati, u svrhu, da se tim veoma čestim i suvišnim iztraživanjem izbjegava;

b) podžupane (kotarske predstojnike) glede svega, što su na temelju točke 2. §. 111. zak. čl. XLIV. 1883. u smislu §§. 14, 37, 46. i 80. istoga z. čl. polag zakona ili propisa ili naredbe ministra financija dužni učiniti u

Digitized by Google

interesu točne provedbe poreznih poslova, i redovitoga tečaja porezne ovrhe.

Kr. podžupani (kot. predstojnici) stoje u svih inih djelokruga njihovog tičućih se poslovih jedino pod nadzorom kr. zemaljske vlade.

16. Podnaša mjesečno izvješće nadležnomu financijalnomu ravnateljstvu (sada upravnomu odboru) o stanju upravne grane, koju zastupa. K ovomu izvješću priklopit će popise po njemu dozvoljenih odročba poreznoga plateža, oprosta od poreza, izpravljanja poreza, popusta na porezu i odpisa poreza.

17. Izriče u prvoj molbi odgovornost proti občinskim organom na temelju točke 4. §. 111. z. čl. XLIV. 1883.

U ovom §-u ustanovljene ter sve one porezne poslove, koje zakon neupućuje na financijalno ravnateljstvo, rieśava kr. porezni nadzornik pod svojom odgovornošću.

§. 6. Kr. porezni nadzornik dužan je blagovremeno na put stati štetom, koje u povjerenih mu poreznih poslovih mogu erar postići i učiniti odredbe, da počinitelji na erar svalivše se štete budu kažnjeni u smislu postojećih zakona i propisa.

Dužnost mu je nadalje od slučaja do slučaja i danom prilikom u svrhu, da se državni primitci podignu, da se u pravije razmjerje privedu, da se opažene nu prema vlastitom djelokrugu dokinut se nemoguće mane i zloporabe dokinu, ili da se koristnije i svrsi shodnije odredbe učine, — podnašati predlog financijalnom ravnateljstvu, koje će ga prosuditi te u slučaju prihvate podastrti ministru financija.

§. 7. Kr. por. nadzornik, u smislu zak. čl. XLIV. 1883. kano i ovoga naputka, ter onih propisa, koji su na temelju prije spomenutih izdani ili će se izdati, vrši povjereni mu djelokrug:

a) uz odobrenje ministra financija, koje se ima putem kr. fin. ravnateljstva izposlovati, dotično,

b) uz kontrolu kr. financ. ravnateljstva, iliti;

c) sa svoga vlastitoga oblastnoga prava.

§. 8. Kr. porezni nadzornik dužan je sliedeće predmete odluke dotično odobrenja radi kr. financijalnomu ravnateljstvu, ovo pako, u koliko mu premašuje djelokrug, ministru financijah predložiti:

1. predloge odnoseće se na izdanje novih propisa ili na promjenu postojećih;

2. tumačenje zakona i propisa ili naredaba u slučaju dvojbe;

3. iznimno odstupanje od občenitih propisa i naputaka.

4. odredbu glede onih izdataka, koji nisu pokriti stojećom mu na raspolaganje vjeresijom za izdatke;

5. popunjenje činovničkih mjesta, koja su u stališu pomoćnoga osoblja kr. poreznoga nadzornika izpražnjena ili su novo sistemizirana;

6. dopuste preko četiri tjedna za neposredno kr. poreznomu nadzorniku podčinjene činovnike i podvornike;

7. dozvoljivanje dopusta ili predujma plaće za kr. poreznog nadzornika i za činovnika kojemu je povjereno vodjenje računovodstvene pomoćne službe;

8. dozvoljivanje podpore i nagrade;

9. obnovljenja ili sklapanja novih najamnih ugovora glede uredskih prostorija; ako najamno vrieme dvie godine premašuje ili ako godišnja najamna svota čini više od 300 for.

10. nabavu pokućtva za uredske prostorije, pisaćih sprava i stvari putem jeftimbe ili pismene ponude, ako dotični troškovi kod prve nabave premašuju 50 frti.

Digitized by Google

11. popravke uredskog pokvarenog pokućtva i sredstva (putem jef timbe i pogodbe) ako odnosni trošak čini godimice više od 30 for.;

12. troškovnike o putovanju i selitbi činovnika i podvornika neposredno kr. por. nadzorniku podčinjenih, isto tako druge na zaračunbu odnoseće se predmete, ako glede istih nastane razlikost u mnienju medju kr. por. nadzornikom i računovodstvenim organom, kojemu je povjereno vodjenje računovodstvene pomoćne službe; nadalje troškovnike o putovanju i selitbi kr. por. nadzornika i onoga činovnika, kojemu je povjereno vodjenje računovodstvene pomoćne službe; troškovnike o putovanju valja uvjek do 8. dana sliedećega mjeseca podastrti i k putnom troškovniku poreznog nadzornika ima se priklopiti kratki putni dnevnik.

13. dozvoljivanje podmirbe službenih odredbina, ako bi se podmirba imala dozvoliti u više od 12 obrokah;

14. postepena promaknuća u višji razred plaće;

15. razprave ob umirovljenju ili o konačnoj odpravnini činovnika, stalno namještenih državnih ovrhovoditelja i podvornika kr. poreznomu nadzorniku neposredno podčinjenih;

16. razprave (putem jeftimbe ili pismene ponude i na temelju pred tečnog po računovodstvu izpitanog proračuna) glede toga, da se u dobro stanje stave ili poprave erarske sgrade, predane kr. por. nadz. za uredsku prostoriju, u onom slučaju, ako odnosni izdatci kod pojedinih sgrada tečajem jedne godine premašuju 50 for.;

17. doznačenje nagrada za prijavitelje, ako glede istovjetnosti prijavitelja molitelja nagrade nastane sumnja;

18. rješenje molba glede obustave redovitoga postupka u slučaju dohodarstvenih narušaja, ako globa više od 200 for. čini ili ako je kod globe izpod 200 for. zamolila stranka za obustavu iztrage uz uplatu jedne desetine ili još manjeg diela globe (§. 104. z. čl. XLIV. 1883.);

19. brisanje karnostnih odluka iz sposobnika.

§. 9. Kr. porezni nadzornik dužan je podastrieti kr. financijalnom ravnateljstvu:

a) razprave, koje se odnose na odpis neućerivih poreznih dugova (§. 78. z. čl. XLIV. 1883.);

b) predloge uporave odgovornosti proti gradskim organom, koji propuštiše redovitu obavu ućerivanja poreza (§. 81. i §. 111. 4) b) zak. članak XLIV. 1883. i §. 106. ovoga naputka);

c) sve one razprave, koje se odnose na prizive, koji su proti odlukam po kr. poreznom nadzorniku u slučajevih §. 4. zak. čl. XLIV. 1883. i §. 5. nazočnog naputka u prvoj molbi izrečenim uloženi i koji odluci upravnog odbora odnosno na temelju §. 111. pozvanog zak. članka u Hrvatskoj i Slavoniji odluci kr. financ. ravnateljstvu podpadaju;

d) prizive proti odlukam opotražnih povjerenstva za izravni porez te se financijalnomu upravnomu sudištu predložiti imajuće (§. 34. zak. čl. XLIV. 1883.);

e) glede razvojačene krajine sve dotle, dok za sada tamo još valjane vrsti i rukovanje poreza nebude sasvim stavljeno izvan kriedosti, prizive proti odlukam II. molbe, t. j. finanoijalnog ravnateljstva, koji se na financijalno upravno sudište podastrieti imadu.

§. 10. Kr. financ. ravnateljstvo vrši u poslovih izravnoga poreza onaj djelokrug, koji je §. 7. zak. čl. XLIV. 1883. podieljen jurisdikcionalnim upravnim povjerenstvam dotično na temelju §. 111. pozvanoga zakona u Hrvatskoj i Slavoniji financ. ravnateljstvu, te u svojem postupanju sliedi stanova §. 8. istoga zakona sa sliedećimi odstupi:

1) Glede odredbe u prvoj molbi:

Digitized by Google

a) odlučuje uporabu odgovornosti proti gradskim organom, koji propuščaju redovito izvršivanje utjerivanja poreza, u smislu §. 81 i točke 4. b. §. 111. zak. čl. XLIV. 1883.; te privole radi zemaljsku vladu, zagrebačko kr. financijalno ravnateljstvo neposredno, osiečko kr. financijalno ravnateljstvo pako putem zagrebačkog kr. financijalnog ravnateljstva zamoljava.

2. Glede svoje prizivne vlasti:

a) prosudjuje one prizive, koji se proti novčanim u smislu točke 2. §. 111. i na temelju §§. 14. 37. 46. i 80. zakonski članka XLIV. god. 1883. po podžupanih (okružnih predstojnicih, načelnicih) nametnutim globam ulažu.

3) Glede načina podnesakah;

a) unutar roka stigli priziv obloživ isti sa vlastitimi razpravnimi spisi, dužno je za osam dana, zagrebačko kr. financijalno neposredno, osiečko kr. financijalno ravnateljstvo pako putem zagrebačkog nadležnoj prizivnoj oblasti podnieti; nasuprot zakašnjeno podastrti priziv odputiti.

§. **11.** Potanke ili na pojedine slučajeve odnoseće se porezne naredbe, koje su potrebne u svrhu provedbe poslovnomu krugu kr. financ. ravnateljstva upućenih, ali razpravljanja nezahtjevajućih vladnih naredaba, izdaje kr. porezni nadzornik neposredno i sa vlastitim svojim podpisom polag sliedećih:

1) Kr. financijalno ravnateljstvo će sve one naredbe, iz sadržaja kojih ili njihovoga pravca proizlazi, da nezahtievaju meritornu razpravu u gremiju kr. financ. ravnateljstva, napomenuv tu okolnost izdati kr. poreznomu nadzorniku, ter će ovaj obratno u svrhu provedbe takovih višjih naredaba potrebne potanke ili na pojedine slučajeve odnoseće se i nižjim oblastim ili sukromnim strankam izdati se imajuće naredbe neposredno i sa svojim vlastitim podpisom izdati, napominjuć to, da je odredba poreznoga nadzornika na temelju naredbe ministra financija, koje se broj i datak ima citirati, učinjena.

Ovako treba dakle postupati u svih onih slučajevih, kada god je rieč o tome, da se prvostepeni zaključak kr. financijalnog ravnateljstva promienjujuća, preinačujuća ili odobravajuća, obročno plaćanje ili na naslovu neućerivosti brisanja dozvoljavajuća, jednom riečju ne razpravljanje nego izvršenje zahtievajuća višja naredba imade provesti.

2) Podoban postupak valja slieditи i u pogledu svih onih zaključaka kr. financijalnog ravnateljstva, za provedbu kojih nuždno je, da se potanke ili na pojedine slučajeve odnoseće se naredbe izdadu, kod kojih naredaba napomenuti valja to da se odredba poreznoga nadzornika temelji na naredbi kr. fin. ravnateljstva pod ovim brojem i datkom.

3) Na porez odnoseće se predstavke i prizive, koje su jurisdikcionalni ili občinski (gradski) organi, ili sukromnici proti ministarskim naredbam ili zaključkom kr. financijalnog ravnateljstva, putem kr. financijalnog ravnateljstva ministru financija podnieli, imadu se po zagrebačkom kr financijalnom ravnateljstvu neposredno, po osiečkom pako putem zagrebačkog kralj. financijalnog ravnateljstva uz priklop odnosnih razpravnih spisa podastrieti.

§. **12.** Djelokrug je kr. por. nadzornika naprama kr. poreznim uredom sliedeći:

Kr. porezni nadzornik vlastan je, dotično dužan uredovanje kr. por ureda u pogledu svega onoga, što su u smislu poglavja II. i III. diela II. zak. čl. XLIV. 1883. slovećega o rukovanju javnih poreza, oko uknjiženja, držanja na vidiku, pobiranja i odpremanja javnih poreza i u smislu poglavja IV. diela IV. oko izvršivanja ovrhe obavljati dužni, — kontrolirati i u tu svrhu prigodom svojih službenih putovanja pribaviti si valjanoga osvjedočenja na licu mjesta.

Digitized by Google

Kr. porezni nadzornik dužan je ta svoja putovanja tako urediti, da poslovanje kr. por. ureda može u gornjem pravcu barem tri puta svake godine pregledati.

Uz to imade pravo kr. porezne urede, koji se nalaze na području krug njegovog djelovanja, sačinjavajuće jurisdikcije ili jurisdikcija, takodjer glede svih grana blagajničkoga rukovanja, sa niže spomenutim ograničenjem, dvaput svake godine škontrirati.

Pri škontriranju blagajna dužan je porezni nadzornik strogo postupati po naputku, koj glede škontriranja u krieposti stoji.

Uspieh takovih škontriranja dužan je kr. porezni nadzornik uz priklop škontrovnog operata, u pratnji posebnoga izvieśća, nadležnom kr. fin. ravnateljstvu staviti do znanja.

Da se blagajničko škontriranje temeljito može obavljati, računarski odsjeci financijalnih ravnateljstva imati će izvadke o blagajničkih preostatcih vodjenih glavnih izkaza, dostavljati mjesečno kr. poreznomu nadzorniku u smislu dne 30. ožujka godine 1879. pod br. 15.030. izdane okružnice, sadržane u broju 28. „Pénzügyi Közlöny-a“ od godine 1879.

Kr. poroznomu nadzorniku pripadajuce pravo škontriranja ne proteže se:

a) na one kr. porezne urede, koji se nalaze u sjedištu kr. financ ravnateljstva:

b) na one kr. porezne urede, koji su poljedno i skledišta duhana i biljega.

§. **13**. U svemu, što se u smislu zak. čl. XLIV. 1883. i na temelju zakona izdati imajućih se naredaba odnosi na porezne poslove spadajuće u djelokrug kr. poreznoga nadzornika, kr. porezni nadzornik upravlja pozive, dotično naredbe neposredno:

a) na podžupane i kotarske predstojnike;

b) na vieća i porezne urede slobodnih kr. gradova;

c) na načelnike i porezne urede gradova sa samostalnom oblašću;

d) poglavarom i por. uredom političkih občina;

e) na kr. por. urede.

§. **14.** Kr. poreznom nadzorniku povjerava se po zakonu i po propisih vodjenje poslova spadajućih u djelokrug inštitucije kr: poreznih nadzornika, ter porazdieljenje istih medju gremialne činovnike.

Poslove spadajuće u djelokrug poreznih nadzornika dužan je isti, držeć se postojećih zakona i propisa pravedno, savjestno i revno obavljati.

S toga glede izpravnosti toli vodjenja koli i uprave obterećuje odgovornost u prvoj liniji i neposredno kr. poreznog nadzornika, a u drugoj liniji podčinjene činovnike, na koliko bi isti u riešavanju povjerenih im poslova propuštaj, nemar ili nevjernost počinili, ili ako bi kod davanja mnienja, dotično kod stavljanja predloga izvieščivali učine i stanje stvari izvrgnuto i pristrano.

§. **15.** Kr. porezni nadzornik dužan je poslovno rukovanje podčinjenih ureda i činovnika neprestano pozorno pratiti ter jih u slučaju potrebe primorati na vršenje službenih njihovih dužnosti; a poglavito bditi nad tim, da kod povjerena njihovu vodjenju ureda vlada u upravi i poslovanju zakoniti i propisni postupak ter dosliedna jednoličnost.

§. **16.** U slučaju odsutnosti ili zapriečenja kr por. nadzornika prelazi u ovom naputku uatanovljeni djelokrug i odgovornost na zamjenika kr. por. nadzornika.

U vodjenju nutarnje službe, zamienjuje kr. por. nadzornika onaj izmedju činovnika namještenih u perovodnoj struci (a u slučaju zaprie-

Digitized by Google

čenja ovih, onaj izmedju računovodstvenih organa), koji je po rangu najstariji.

U vanjskoj službi službuju u svojstvu zamjenika por. nadzornika svi oni članovi pomoćnoga osoblja por. nadzornika: koje kr. por. nadzornik izašalje radi obave onakovih posala, koje je u smislu ovoga naputka vlastan on sam obavljati.

§. **17.** Po državnih financijalnih organih kod provedbe poreznih poslova napram državnomu eraru ili napram sukromnim strankam počinjeni i pod pojam karnostnoga prekršaja padajući učini ili propuštaji, imaju se prema mjeri upisivosti kazniti karnostnim putem.

Karnostne kazne jesu sliedeće:

a) pismeni ukor;

b) novčana globa;

c) uzkrata postepenoga promaknuća;

d) premještenje kazne radi;

e) gubitak službe.

Uzkrata postepenoga promaknuća može glasiti ili na opredieljeno ili na neopredieljeno vrieme — u potonjem slučaju važi sve donle, dokle dotičnog činovnika ministar financija nerieši toga ograničenja.

Premještenje kazne radi može biti:

a) u jednakom svojstvu u drugo sjedište sa istom ili sa manjom plaćom;

b) na drugo službeno mjesto sa istom ili sa manjom plaćom (§. 9. zak. čl. XLIV. 1883.)

§. **18.** O karnostnih prekršajih, što ih kr. porezni nadzornik, k njegovomu pomoćnomu osoblju spadajući državni organi i stalno namješteni državni porezni ovrhovoditelji počine oko obavljanja povjerenih im poslova, tako nemanje o počinjenih oko providjenja poreznih poslova po državnih organih, spadajućih k činovničkom osoblju kralj. poreznih ureda, sudi u prvoj molbi nadležno kr. financijalno ravnateljstvo, a u drugoj molbi ministar financija.

Glede karnostnoga postupka mjerodavno je poglavje IV. diela I. sbirke službenih propisa, odnoseći se na djelokrug kr. ug. ministarstva financija i dodatak I. prikloplјen dielu II., kao što i odredbe obstojećih inih naredaba i naputaka s tom nadopunitbom, da karnostnomu postupku predhodeću iztragu odredjuje:

a) proti kr. poreznomu nadzorniku: nadležno kr. financijalno ravnateljstvo uslied svoje odluke ili na odredbu ministarstva financija;

b) proti državnim organom, spadajućim k pomoćnomu osoblju kralj. poreznog nadzornika i proti stalno namještenim državnim poreznim ovrhovoditeljem: kr. porezni nadzornik ili kr. financijalno ravnateljstvo ili ministar financija;

c) proti državnim organom spadajućim k činovničkom osoblju kralj. poreznih ureda uslied vlastite odluke ili na zahtjev kr. poreznog nadzornika, ili na naredbu ministarstva financija: kralj. financijalno ravnateljstvo.

Iztragu u slučaju pod a) i c) provesti će činovnik, kojega će financ. ravnateljstvo time povjeriti, a u slučaju pod b) kr. por. nadzornik ili njegov zamjenik.

Proti svakoj onoj odluci kr. por. nadzornika, kojom odredjuje iztragu, nadalje proti svakoj odluci kr. financijalnog ravnateljstva, kojom iztragu ili uslied obavljene iztrage dalji karnostni postupak odredi i proti samoj izrečenoj karnostnoj osudi imade mjesta prizivu na ministra financija, koji u stvari drugostepeno i konačno sudi.

Digitized by Google

Utok predan proti odlukam kralj. poreznog nadzornika, podastire kralj. financijalno ravnateljstvo u pratnji vlastitog svog mnienja ministru financija.

Poglavje. II.

Djelokrug u pogledu razpisivanja, uknjiživanja, držanja na vidiku, pobiranja i popusta izravnih poreza, nadalje u pogledu ućerivanja i osjeguravanja javnih poreza i tražbina, koje se imaju načinom izravnih poreza pobirati.

§. **19.** Dielovi II. III. i IV. (§§. 11—110) zak. čl. XLIV. 1883. normiraju djelokrug kr. por. nadzornika, i to:

a) u pogledu razpisivanja, uknjiživanja, držanja na vidiku, uplaćivanja, pobiranja i popusta izravnih poreza: §§. 11—51 pozvanoga zakonskoga članka.

Glede razpisivanja, uknjiživanja, držanja na vidiku, pobiranja i popusta izravnih poreza u dielovih bivše vojne krajine, primjećuje se pogledom na okružnicu ministra financija od 1. studenoga 1883. br. 64042. obnarodovanu naredbom kr. financijalnoga ravnateljstva u Zagrebu od 27. studenoga iste godine broj 57.005, da se u dielovih bivše vojne krajine tamo jošte u krieposti stojeći porez od obrta i zaštite, porez od mlinova, dohodarina i kućarina imade na takav način odmjeriti, kako to uredovna sbirka od godine 18 2. u Hrvatskoj i Slavoniji i u krajiškom području u krieposti nalazećih se zakona i propisa o izravnom porezu (obnarodovana u VII. komadu lista zemaljske uprave za hrv.-slav. krajinu od godine 1872. i okružnica c. kr. glavnog vojnog zapovjedničtva u Zagrebu od 15. ožujka 1872. br. 573.) i dio IV. propisa glede oporezovanja odnosećih se na gradove, propisuje.*)

Isto tako imade se u dielovih bivše vojne krajine zemljarina na način spomenut u točki IV. gore pozvane okružnice; obći dohodarinski prirez u smislu §. 10. zakon. članka XLVI. 1883. te porez na puške i lov u smislu zakon. čl. XXIII. 1883., vojno-optostna taksa u smislu §. 10. zakonskoga članke XXVII. 1880. dotično u smislu §. 2. zakon. čl. IX. god. 1883. razdisivati.

Poglavari občina bivše vojne krajine dužni su u smislu naredbe kr. financijalnog ravnateljstva u Zagrebu od 26. siečnja 1884. br. 156. na temelju porez razpisivajućih spisa likvidiramh po poreznom nadzorniku, na porezovnike razpisane porezne stavke u glavnoj knjizi izravnoga poreza propisati;

b) u pogledu ovršbenoga ućerivanja izravnih i neizravnih poreza neposredno podmirivati imajućih se pristojba i erarskih tražbina, ter onih dugovina, koje se imaju načinom izravnih poreza pobirati: §§. 52—85. pozvanoga zak. članka.

c) u pogledu osiguranja javnih poreza: §§. 86.—110. pozvanoga zak. čl sa tim odstupom da:

na mjesto §§. 54. i 55. u §. 86. pozvanog zak. čl. XLII. 1870. i mjesto §. 70. i 71. zak. čl. XXXVI. od god. 1872. valja zakon od 15. studena god. 1874. glaseći o ustrojstvu javne uprave kraljevine Hrvatske i Slavonije; točka 8. dodatka; i §. 54. 55. zakona od 28. siebćja 1881. glasećeg o ustrojstvu gradova kraljevine Hrvatske i Slavonije; napokon odgovarajuće ustanove carske naredbe od 10. ožujka g. 1860. glaseće o disciplinarnom postupku proti činovnikom i uredskim podvornikom;

*) Sada, — usljed zak. čl. XXXVII. 1886. isti je postupak u bivšoj krajini kao i provincialu.

Digitized by Google

mjesto u §. 94. pozvanoga zak. čl. XVII. 1881. stećajni zakon od 18. srpnja 1853·;

mjesto §. 165. u §. 97. pozvanog zak. čl. V. 1873. §§. 81. i 312. kazn. zak. od 27. svibnja 1852.;

mjesto §§. 472. i 473. u §. 98. pozvanog zak. čl. V. od god. 1878. §§. 101. i 331. kazn. zak. od 27. svibnja g. 1852.;

mjesto u §. 108. pozvanog zak. čl. XXXVII. 1880., zak. čl. XL. 1879. i zak. članak V. g. 1878. §. 260. kazn. zakona od 27. svibnja god. 1852.; napokon

mjesto §. 31. u §. 109. pozvanog zak. čl. XL. 1879. odredbe §. 532. kaznenog zakona od 27. svibnja 1852. koje nadomieštaju pozvane u zak. čl. XLIV. 1883. sadržane odredbe, ter koje imadu na području Hrvatske i Slavonije i bivše vojne krajine služiti mjerilom.

Kr. porezni nadzornici dužni su kod obavljanja svojih uredovnih poslova točno i savjestno postupati u smislu naredaba sadržanih u netom pozvanih dielovih zakona.

Poglavje III.

Dopunitbeni propisi k ovomu „Naputku".

§. **20.** Dopnnitbeni dio ovoga „Naputka" sačinjavaju propisi priloženi pod A, B, C, D i E.

Ovi propisi ustanovljuju:

a) postupak, koj uz kralj. porezne nadzornike pridieljeni računovodstveni organi imadu slieditі kod providbe računovodstvene pomoćne službe;

b) ustrojstvo inštitucije državnih ovrhovoditelja;

c) postupak koj se ima sliediti kod podavanja platežnih odročba;

d) postupak kod popisa elementarnimi nepogodami prouzročenih šteta, kod sastavljanja operata popisa šteta i kod podavanja popusta poreza; napokon

e) postupak, koj imadu sliediti organi pozvani na ovršbeno ućerivanje izravnih i neizravnih poreza, neposredno podmirivati se imajućih pristojba i erarskih tražbina ter inih dugovina, koje se imaju nečinom izravnih poreza pobirati.

U Budapešti 1884.

Digitized by Google

Uvod

k zak. članku XXIV.: 1886.

O preinaci njekojih ustanova zakona o rukovanju javnih poreza.

Zakonskimi članci VI. i XV. od godine 1876. slovećih o upravnih županijskih povjerenstvih i o rukovanju javnih poreza doveden je sustav rukovanja javnih poreza u Ugarskoj u uzki savez sa autonomno-upravnimi poslovi municipija, tim su upravni (politički) organi t. j. organi municipija — pritegnuti da sudjeluju oko rukovanja javnih poreza i u čem im je opredieljen znatan i važan djelokrug.

Ova inštitucija — što se tiče poreznih poslova, pokazala se je da odgovara svrhi; s toga je zakonskim člankom XLIV. 1883. o rukovanju javnih poreza ne samo pridržana, nego i dalje razvijena u toliko, što je djelokrug upravnih povjerenstva oko rukovanja javnih poreza razširen pravo kontrole nad financijalnimi organi i disciplinarna vlast točnije i preciznije obilježena.

U Hrvatskoj i Slavoniji ali bijaše moguće z. čl. XV. 1876. a i noviji z. čl. XLIV 1883. samo sa stanovitimi ograničenji i preinakami oživotvoriti i uporavljati, budući inštitucija upravnih povjerenstva kod nas nije bila još uvedena, osim toga jer postoje u Hrvatskoj i Slavoniji takove uredbe, izviruće iz prava autonomne uprave i zasiecajuće u krug privatnoga prava, koje se u mnogom pogledu razlikuju od sličnih uredaba u Ugarskoj.

Na temelju odnosnih preinaka prenešene su one agende, koje u Ugarskoj spadaju u djelokrug upravnih povjerenstva — na fin. ravnateljstvo, jedino tom razlikom, da proti nemarnim občinskim organom radi zanemarenje poreznih po-

Digitized by Google

slova odgovornost, ustanovljenu u §. 81. zak. čl. XLIV. 1883. izriče u prvom stepenu porezni nadzornik.

Po tom dakle valjalo je porezne nadzornike, koji su zvani rukovoditi porozne poslove — u svakom pogledu podrediti neposredno fin. ravnateljstvu, posredno ministarstvu financija, dočim u Ugarskoj nad njimi neprekidni nadzor i kontrolu — a putem svoga disciplinarnoga odbora i disciplinarnu vlast vrše upravna povjerenstva.

Osim toga upućeno je u djelokrug upravnih povjerenstva, da kao prvomolbena oblast odpisuju neućerive porezne zastatke izpod 100 for., — da proti nemarnim občinskim organom odredjuju uporavu odgovornost; — nadalje odlučivanje u drugoj molbi vrhu priziva, uloženih glede mjere izravnih porezah, što no su ih odmjerili občinski organi ili porezni nadzornik; nadalje ustanovljivanje poreznih oprosta, podieljivanje platežnih odročba — ali ne preko tekuće godine; u slučajevih elementarnih šteta: ustanovljivanje popusta poreza, odlučivanje vrhu pritužbah proti postupku organa, kojim je povjereno ućerivanje poreza; uporavljivanje glo'e i proti porezovnikom i proti državnim i občinskim (gradskim) organom, ustanovljivanje naknada itd.

Sve ove agende — pošto u Hrvatskoj upravnih odbora nije bilo, valjalo je prenieti na fin. ravnateljstvo

Valjalo je osim toga — što se tiče Hrvatske i Slavonije, modificirati i sve one odredbe pozvanih zakona, koje se obzirom na posebno, i od ugarskoga raznolično ustrojstvo nutarnje uprave i pravosudja nemogahu uporavit — jer se lih odnose na posebne, u Ugarskoj postojeće slične uredbe.

Usljed toga preinačene su sve one odredbe zakona o rukovanju javnih poreza, koje se odnose na županijsko-kotarske sudce (járási szolgabiró) na imenovanje predsjednika opotražnoga povjerenstva, na organe, koji da učeruju porez od veleporezovnika, na oblasti, koje su nadležne kazniti prekršaje proti poreznim zakonom i propisom i u obće na sve one odredbe zakona, u kojih se zakon pozivlje na kazneni zakon, stečajni red, parbeni ovršni postupak i disciplinarni postupak i glede svih ovih odredbah valjalo je izreći, da su mjesto njih mjerodavni zakoni i propisi, koji postoje u Hrvatskoj i Slavoniji.

Nu valjanost i trajanje svih ovih modificatija ograničio je već sam z. čl. XLIV. 1883. (u §. 111.) na ono vrieme, dok i u Hrvatskoj i Slavoniji budu ustrojena upravna povjerenstva, a za taj slučaj odredjuje §. 112. istoga zakona: „da će

Digitized by Google

se djelokrug tih povjerenstva oko rukovanja javnih poreza posebnim zakonom ustanoviti.“

Pošto je inštitucija upravnih odbora minule godine — zakonom od 5. veljače 1886. i u Hrvatskoj i Slavoniji uvedena, nastao je uvjet, da se izvrši odredba §. 112. zakonskog članka XLIV. 1883.

To je učinjeno zakonskim člankom XXIV. 1886.

Po tom zakonu upravni odbori u Hrvatskoj i Slavoniji imadu isti djelokrug oko rukovanja javnih poreza, kao i oni u Ugarskoj, tom ali razlikom, da je valjalo obzir uzeti na posebno državno-pravno stanje kraljevina Hrvatske i Slavonije, imenito na §. 8. i 24. zak. čl. XXX. 1868. (o nagodi).

Dosele su politički organi vrlo mali djelokrug imali oko rukovanja javnih poreza; jedino podžupanom pripadalo je pravo nadzora i kontrole nad djelovanjem občinskih organa i izricanje globe; osim toga u smislu §-a 81. z. čl. XLIV. 1883. imali su podžupani, odnosno autonomna zemaljska vlada upliva oko izricanja odgovornosti.

U ostalom pako glasom zadnje točke §. 111. z. čl XLIV. 1883. naprćene su svim upravnim oblastim samo dužnosti, bez da su imali kakovog upliva na samu poreznu administraciju.

Svemu tomu doskočiti a napose državljanom osigurati pravo ingerencije u porezne poslove, ima svrhu ovaj zakon, osim toga neima dvojbe, da će i fin. ravnateljstva znatno odterećena biti, i svoje djelovanje ostalim granam državnih dohodarstvah bolje i intensivnije moći posvetiti.

Bitne razlike izmedju dojakošnjeg sustava i ovoga zakona, označene su kod dotičnih §§-a.

Prelazeć na pojedine §-e ovoga zakona, valja još sliedeće iztaknuti:

K' §. 2. Odredba ovoga §-a. da su naime upravna povjerenstva u Hrvatskoj i Slavoniji u poreznih poslovih podredjena ministru financija itd., osniva se na §§. 8 22. i 24. z. čl. XXX. 1868.

K' §. 3. Disciplinarni odbor sastoji kao i u Ugarskoj iz 5 članova i predsjednik mu je veliki župan (vrhovni načelnik); nu ako je ovaj zapriečen, ne zastupa ga u predsjedanju podžupan ili načelnik — kao u Ugarskoj, nego predsjednika imenuje ban sporazumno sa ministrom financija. Nadalje u Ugarskoj bira upravno povjerenstvo sve članove odbora — u Hrvatskoj i Slavoniji naprotiv bira upravni odbor samo dva člana, dočim je kr. porezni nadzornik član ex offo, a jednog člana imenuje ban, sporazumno sa ministrom financija.

Digitized by Google

Porezni nadzornik nije samo izvjestitelj, već ima i pravo glasa, dočim u Ugarskoj ima pravo glasa samo onda, ako ga je upravni odbor izabrao članom.

Da se odluka pravovaljano stvori, zahtjeva zakon, da barem jedan član bude prisutan od onih, koje je ministar financija imenovao. — U Ugarskoj nepostoji taj uvjet.

Glede vodjenja iztrage uvrštena je posebna ustanova: da se iztraga ima povesti i na zamolbu financ. ravnateljstva; iztragu nevodi — kao u Ugarskoj — koji po upravnom odboru izaslani član, već jedan od članova, imenovanih iz reda državnih činovnika.

Potanko specializirati djelokrug disciplinarnoga odbora i postupak u disciplinarnih poslovih valjalo je s tog razloga, jer §. 10. z. čl. XLIV. 1883. u tom pogledu upućuje na zak. čl. VI. i VII. 1876., koji zakoni ali u Hrvatskoj i Slavoniji nevriede, iz potonjih preuzete ustanove pako valjalo je modificirati obzirom na posebni državno-pravni položaj Hrvatske i Slavonije i obzirom na to, da ministru financija pripada pravo upliva i na karnostne poslove.

K' §§-om 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10. Sve ustanove ovde navedenih §§-ah, bile su sadržane već u §. 111, zak. čl. XLIV.: 1883. samo su nieke stilarne promjene učinjene, imenito §-om 5. promienjena je ustanova §. 30. z. čl. XLIV. 1883, jer će odsele predsjednike opotražnih povjerenstva imenovati ban sporazumno sa ministrom financija, dočim je prije obratno bilo.

Digitized by Google

XVIII.

Z a k o n

o preinaci njekojih ustanova z. čl. XLIV. 1883. glede rukovanja javnih poreza u Hrvatskoj i Slavonji.

Zakon:
Zak. čl. XXIV. 1886.

Digitized by Google

XVIII.

Zakonski članak XXIV.

o preinaci njekojih, na kraljevine Hrvatsku i Slavoniju odnosećih se ustanova zakonskoga članka XLIV. od godine 1883., slovećega o rukovanju javnih poreza.

(Potvrdjen dne 6. srpnja god. 1886.; obnarodovan u ugarskom sborniku zakonah od 15. srpnja 1886.)

§. **1.** Pošto su u području kraljevina Hrvatske i Slavonije tako u županijah, kako i u gradovih Zagrebu i Osieku ustrojeni upravni odbori: to se na temelju §-a 112. zakonskoga članka XLIV. od godine 1883., slovećega o rukovanju javnih poreza, sve one ustanove zakonskoga članka XLIV. od godine 1883, koje uredjuju djelokrug upravnih odbora u poreznih poslovih, protežu i na kraljevine Hrvatsku i Slavoniju, sa razlikami, sadržanimi u ovom zakonu.

§ **2.** Upravni odbori u području kraljevina Hrvatske i Slavonije podčinjeni su u poreznih poslovih ministru financija; izviešća svoja podnašaju ministru financija putem financijalnoga ravnateljstva u Zagrebu, i dužni su vršiti točno njegove odredbe.

Upravni odbori dužni su one prizive, koji se podnose u smislu §-a 8. zakonskoga članka XLIV. od godine 1883. proti njihovim zaključkom, stvorenim u prvoj i drugoj molbi, te stignu u ustanovljenom roku, da se uzmognu podastrieti nadležnoj prizivnoj oblasti, poslati u roku od 8 dana predsjedničkim putem financ. ravnateljstvu u Zagrebu.

Digitized by Google

§. 3. Na karnostne poslove kr. poreznog nadzornika, k pomoćnomu osoblju njegovomu spadajućih državnih organa i stalno namještenih državnih ovrhovoditelja odnoseće se ustanove §-a 10. zakonskoga članka XLIV. od godine 1883. protežu se i na kraljevine Hrvatsku i Slavoniju sa sliedećimi preinakami:

1. O karnostnih prekršajih, koje spomenuti državni organi počine u izvršivanju povjerenih im poslova, sudi u prvoj molbi karnostno povjerenstvo upravnoga odbora, sastavljeno dolje navedenim načinom, a u drugoj molbi ministar financijah.

2. Upravni odbor vrši karnostnu sudbenost spomenutu u točki prvoj, preko povjerenstva od 5 članova.

Predsjednik karnostnoga povjerenstva jest veliki župan (vrhovni načelnik grada), ako je ovaj zapriečen, označuje predsjednika karnostnoga povjerenstva ban kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije sporazumno sa ministrom financija.

Članovi karnostnoga povjerenstva jesu: kr. porezni nadzornik, član, koji ga iz reda državnih činovnika imenuje ministar financija sporazumno sa banom kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije; druga dva člana povjerenstva pako jesu ona dva člana odbora, koja upravni odbor izabere za članove izmedju članova odbora, izabranih po glavnoj skupštini županije (grada).

Izvjestiteljem karnostnoga povjerenstva je kralj. porezni nadzornik.

Kr. porezni nadzornik, kada se razpravlja o njegovoj vlastitoj karnostnoj stvari, ne može sjednici povjerenstva prisustvovati Obzirom na tu eventualnost, te za slučaj, kada porezni nadzornik iz drugoga razloga, ili drugi imenovani član povjerenstva nebi mogao doći u sjednicu povjerenstva, imenuje ministar financija sporazumno sa banom kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije iz reda državnih činovnika trećega člana, koji u spomenutih slučajevih učestvuje kao zamjenik u sjednicah povjerenstva.

Ako je koji od izabranih članovah karnostnoga povjerenstva, zapriečen učestvovati u sjednicah povjerenstva, ili ako je interesiran, zamienjuje ga za taj slučaj onaj član, kojega je upravni odbor izabrao kao zamjenika u karnostno povjerenstvo.

Pošto se karnostno povjerenstvo ustrojava na godinu dana, imenuje ministar financija uvijek početkom godine spomenutim

Digitized by Google

načinom iz reda državnih činovnika članove povjerenstva, te njihova imena priobćuje predsjedniku upravnoga odbora.

U karnostno povjerenstvo imaju se svaki put pozvati svi njegovi članovi, ili ako su redoviti članovi zapriečeni, dotični zamjenik ili zamjenici; za zaključak dostatna je prisutnost trojice članova sa predsjednikom, no za taj slučaj bezuvjetno je nuždno, da prisustvuje jedan član od onih, koje je ministar financija imenovao.

Za karnostni postupak mjerodavne su ustanove propisa, odnosećih se na karnostne poslove državnih činovnika, s ovimi popunami:

1. Iztragu, koja ima predhoditi karnostnomu po tupku, odredjuje:

a) proti kr. poreznomu nadzorniku: upravni odbor ili na temelju vlastitoga zaključka, ili na zamolbu financ. ravnateljstva, ili pako na zahtjev ministra financija;

b) proti državnim organom spadajućim k pomoćnomu osobju kr. poreznoga nadzornika i proti stalno namještenim državnim ovrhovoditeljem: kr. porezni nadzornik ili upravni odbor na temelju vlastitoga zaključka njihova, ili pako na zamolbu financijalnoga ravnateljstva, ili na zahtjev ministra financija:

U slučaju pod a) vodi iztragu član povjerenstva, koji je po ministru financija imenovan iz reda državnih činovnika; u slučaju pod b) kraljevski porezni nadzornik ili njegov zamjenik.

2. Proti odluci upravnoga odbora, kojom se na temelju propisa, odnosećih se karnostne poslove državnih činovnika, izriče suspenzija od službe, može se u roku od osam dana, računajuć od dana uručbe odluke, prizvati na ministra financija.

§. **4.** Poslove, koji su u §§-ih 14., 37, 46. i 80. zakonskoga članka XLIV. od godine 1883., slovećega o rukovanju javnih poreza, pogledom na kontrolu rukovanja poreznih poslovah povjereni županijskim kotarskim sudcem, obavljati će u kraljevinah Hrvatskoj Slavoniji kotarski predstojnici.

§. **5.** Predsjednike i zamjenike predsjednika opotražnih odbora, koji će se u smislu §-a 30. zakonskoga članka XLIV. od godine 1883. u području kraljevina Hrvatske i Slavonije ustrojiti imenuje sporazumno sa ministrom financija ban kraljevina Hrvatske i Slavonije.

Digitized by Google

§. **6**. Odstupno od odredbe §-a 52. zakonskoga članka XLIV. od godine 1883. pozvani su na provadjanje poreznih ovrha u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji: kr. porezni uredi, odnosno državni ovrhovoditelji:

a) proti onim porezovnikom, koji svoj porez uplaćuju kod kr. por. ureda: bez iznimke;

b) proti onim porezovnikom, koji svoj porez uplaćuju kod obćine: u slučaju uporabe odgovornosti, spomenute u §-u 81. zak. čl. XLIV. od god. 1883.

§. **7**. Pogledom na slučajeve, spomenute u §§-ih 9., 14., 58., 60., 61., 77., 86., 88., 89., 94., 97., 98., 108. i 109. zak. članka XLIV. od godine 1883., slovećega o rukovanju javnih poreza, valjaju mjesto ondje navedenih, izključivo za Ugarsku kriepostnih zakona, amo odnoseće se odredbe u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji kriepostnoga kaznenoga zakona i stečajnoga reda, ter postupka karnostnog i ovršnog.

§. **8**. U pogledu kaznenja prestupaka poreznih zakona i propisa nadležni su na temelju zakonskoga članka LXIV. od god 1871. u području kraljevina Hrvatske i Slavonije postojeći financijalni sudovi.

§. **9**. Sve upravne oblasti kraljevina Hrvatske i Slavonije dužne su kr. porezne nadzornike i financijalna ravnateljstva sa svimi zakonitimi sredstvi podupirati u svih poslovih, koje ovi imadu, obavljajući porezne poslove, vršiti u smislu postojećih zakona o rukovanju sa porezom; prigodom poreznih ovrha brinuti se u smislu §-a 78. zakonskoga članka XLIV. od godine 1883. za uzdržavanje javnoga reda, sudjelovati kod osiguranja javnih poreza u smislu §-a 87. spomenutoga zakona, kontrolirati obćinske organe u svem onom, što su dužni vršiti u obavljanju poreznih poslova, te na temelju ubaviesti kr. poreznog nadzornika, ili na temelju vlastitog opažanja nemarne obćinske organe kazniti karnostnim putem prama mjeri njihova propusta.

§. **10**. Dočim se §. 28. zakonskoga članka XLIII. od godine 1883. o financijalnom upravnom sudištu, stavlja izvan krieposti, stupaju i u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji u život odredbe §-a 6. gore spomenutoga zakona glede podnašanja priziva, koji se proti zaključkom upravnih odbora upraviti imadu na financijalno upravno sudište, nu ipak s tom preinakom:

a) da je predsjednik upravnoga odbora dužan kod njega podnešene prizive, da budu podastrti financijalnomu uprav-

Digitized by Google

nomu sudištu, u smislu §-a 2. ovoga zakona priposlati financ. ravnateljstvu u Zagrebu; i

b) da provedba odredaba, koje će financijalno upravno sudište u pogledu nadopunjenja na prizive odnosećih se razprava učiniti, spada poslovom zagrebačkoga financijalnoga ravnateljstva.

§. **11.** §. 111. zakon. čl. XLIV. od god. 1883., slovećega o rukovanju javnih poreza, stavlja se izvan krieposti, čim ovaj zakon stupi u život.

§. **12.** Provedba ovoga zakona povjerava se ministru financija, koji u tom pogledu postupa sporazumno sa banom kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, te ujedno ustanovljuje naredbenim putem rok, kada ovaj zakon ima u život stupiti.

Digitized by Google

XIX.

Zakon

o ukinuću u bivšoj vojnoj krajini dosele valjanih izravnih poreza i o protegnuću valjanosti općih zakona o izravnih porezih i na područje vojne krajine.

Digitized by Google

XIX.

Zakonski članak XXXVII. 1886.

ob ukinuću u dielovih bivše ugarsko i hrv.-slav. vojne krajine postojećih posebnih porezah i ob uvedenju ondje još u krieposti nestojećih zakonah.

§ **1.** U dielovih bivše ugarske i hrv.-slav. vojne krajine u smislu zakonskih članaka XXVII—XXVIII. od god. 1873. i XL. od g. 1882. postojeći posebni porezi, naročito: kućarina, dohodarina i tecivarina, trgovački porez, obrtnički porez, mlinski porez i zaštitarina (Schutzsteuer) stavljaju se koncem godine 1886. izvan krieposti, ter stupaju u spomenutih dielovih zemlje u dole sliedećih §§-ih sadržane ustanove u život.

§. **2.** U dielovih bivše ugarske i hrv.-slav. vojne krajine stupaju počamši od g. 1887. u kriepost:

a) zak. čl. XXII. 1868. sloveći o kućarini, s onimi preinakami, koje su u pogledu kućarine sadržane u zak. člancih LI. 1870., VI. 1873., XXIII. 1875., u §. 18. zak. čl. XXXVI. 1879. i u §§-ih 2, 3, 4, 5, i 6. zak. čl. XLVI. 1883. *)

b) zakonski članak XXIV. 1875. sloveći o porezu na poduzeća i zadruge, koje moraju javno polagati račune, sa nadopunjenjem, sadržanim u zak čl. LX. 1880.,

c) zak. čl. XXVII. 1875. sloveći o rudarskom porezu;

---

*) a zak. čl. XXV. 1886.

Digitized by Google

d) zak. čl. XXIX. 1875. sloveći o tecivarini sa preinakami, sadržanimi u §. 13. zak. čl. XLVII. 1875. kao i zak. čl. LIII. 1881 i X. 1883.

e) o potrošarini od vina i mesa sloveći zak. čl. XVII.: 1868., nadalje XXVIII. i XLVIII. 1875.

§. **3**. Pod točkami a), b), c), d), i e) prediućega §-a nabrojeni izravni porezi stupaju u dielovih bivše ugarske i hrv.-slav. vojne krajine u kriepost sa sliedećimi iznimkami:

1. pošto se u dielovih bivše ugarske i hrv.-slav. vojne krajine, u smislu zak. čl. XXVII. i XXVIII. 1873. ne ima plaćati zemljorazteretni porez, to se spomenuti izravni porezi imadu samo u onom postotku dotičnimi zakoni ustanovljenih poroznih stavaka odmjerivati i pobirati, koji se smatra drž. porezom;

2. glave kućnih zadrugah, ako im na tekuću godinu odmjerena zemljarina i razredna kućarina skupa uzeto ne premašuje pet for., oprаštaju se od plaćanja poreza:

a) koli glede vlastite osobe njihove, toli glede članovah obitelji njihove: u §. 13. z. čl. XLVII. 1875., odnosno u §. 14. zakonskoga članka XXIX. 1875. ustanovljene tecivarine II. razreda;

b) općega dohodarinskoga prireza, odpadajućega od zemljarine i razredne kućarine.

§. **4** U dielovih bivše hrv.-slav. vojne krajine odmjerit se imajuća potrošarina od vina i mesa (§. 2. točka f.) može se u smislu točke a) §. 18. zak. čl. XXX. 1868. obratiti na pokriće općinskih izdatakah.

§. **5.** Glede odmjerivanja općega dohodarinskoga prireza u dielovih bivše ugarske i hrv.-slav. vojne krajine stupaju sa preinakom §§. 10. i 12. zak. čl. XLVI. 1883. počamši od g. 1887. sliedeće odredbe u kriepost:

U ime općega dohodarinskoga prireza plaćati će se:

1. 30 postotakah državnoga izravnoga poreza za tekuću godinu razporezanoga na zemljištni posjed, na kućni posjed podpadajući najamnoj kućarini i na poduzeća i zadruge obvezane na javno polaganje računa;

2. 40 postotakah drž. izravnoga poreza za tekuću godinu razporezanoga na kućni posjed podpadajući razrednoj kućarini;

3. od prihoda, potičućih od obrtničkih poslovah i koristonosnih zanimanjah, podpadajućih tecivarini III. razreda od državnoga izravnoga poreza, razporezanoga za tekuću godinu:

Digitized by Google

a) 10 postotakah, ako temeljem razporezovanja tecivarine služeći dokodak ne prekoračuje 300 for.;

b) 35 postotakah, ako temeljem razporezovanja tecivarine služeći dohodak prekoračuje 300 fr.;

4. 35. postotakah državnoga izravnoga poreza, za tekuću godinu razporezovanoga od dohodakah potičućih od berivah podpadajućih tecivarini IV. razreda, od obdjelavanja rudnika i k istomu spadajućih obrtnih granah, konačno od kamatnoga užitka i od rentah.

5 Ako privremeni oprost koje kuće od poreza tečajem godine prestaje, imade se kod razporezovanja općega dohodarinskoga prireza počamši od dana, sliedećega iza prestanka poreznoga oprosta, u točkah 1) odnosno 2) nazočnoga §-a ustanovljena porezna stavka uporaviti.

§. **6.** Provedba ovoga zakona povjerava se ministru financijah.

Razlozi

k zakonu o ukinuću posebnih porezah, koji su dosele valjali u bivšoj vojnoj krajini, te o oživotvorenju porezah, koji tamo još nisu valjali.

U postojavšoj krajini, koja je t k godinah 1871., 1872. i 1880. utjelovljena, valjali su dosele izravni porezi, uvedeni na temelju previšnjega rescripta od 5. studena 1857.

U smislu §. 16. z. čl. XXVIII. 1873. o preinaci njekojih upravnih inštitucijah u vojnoj krajini, kao i u smisiu §. 17. z. čl. XXVII: 1873. (previšnji rescript od 9. lipnja 1872.) imali su gori spomenuti porezi nepromienjeni ostati, dok obći zemljarinski kataster uredjen bude.

Pošto je to usliedilo god. 1883., to bje u smislu ovlaštenja, sadržanoga u §. 1. z. čl. XL. 1881. i §. 1. z. čl. XLVI. 1883. zemljarina jur godine 1884. i u krajini uvedena na temelju novoga katastra.

Osim toga valjali su dosele u krajini sliedeći porezni zakoni:

a) z. čl. XX. 1875. o porezu na vožnju.

Digitized by Google

b) zakonski članak XLVII. 1885. o općem dohodarinskom prirezu.

c) zak. čl. XLIX. 1879. o porezu na dobitak.

d) zak. čl. XXVII. 1880. LIX. 1880. i zak. čl. IX. 1883. o vojnoj oprostnoj taksi.

e) zak. članak XLIV. 1881. o pogodovnostih domaćem obrtu.

f) zak. čl. XXIII. 1883. o porezu na puške i lov.

g) zak. čl. XV. 1876. odnosno z. čl. XLIV. 1883. o rukovanju javnih porezah.

h) zakonski članak XLIII. 1883. o upravnom sudištu.

Kod uvedenja još ostalih zakonah uzeti je valjalo obzir na ustanove §. 18. previšnjega rescripta od 15. lipnja 1881. odnosno §. 5. z čl. XL. 1882. polag kojih se sve dosadanje pogodovnosti krajišnikah u pogledu porezah imadu pridržati, dok se zakonom inako ne odredi.

U smislu §. 20. odnosno 22. previšnjih rescriptah od 9. lipnja 1872. i 15. lipnja 1881. pridržan je oprost krajišnikah od plaćanja zemljorazteretnoga nameta.

Usljed toga sadržaju §. 2 i 3. one pogodovnosti, koje krajišnikom pripadaju, tim više, što dosele krajišnici kućarine i tecivarine nisu plaćali, te će tako novim ovim zakonom i onako više obterećeni biti.

Nu ipak je pogodovnost — napram stanovnikom provinciala, — dosta velika.

Neka to razjasni jedan primjer.

Glava zadruge od tri člana obitelji ima zemljištni posjed, sa 10 for. čistoga katastralnoga prihoda i kućicu od dva stanbena odjela i to u maloj kojoj općini.

I. Dosele je plaćao:

a) zemljarine . . . . . 1 for. 71 nč.

b) obćeg doh. prireza . . . . . — for. 60 nč.

ukupno: 2 for. 31 nč.

od kuće pako ništa.

II. Provincialista plaćao bi od takovog posjeda:

Digitized by Google

a) zemljarine	1 for.	71	kr.
b) razredne kućarine	1 „	40	„
c) tecivarine II. razreda od svoje osobe	1 „	40	„
od članovah obitelji a 56 nč. . . .	1 „	68	„
d) obćeg doh. prireza	1 „	40	„
Ukupni:	7 for.	59	nč.

III. Krajišnik pako plaćati će odsele obzirom na pogodovnosti, koje novi zakon pruža:

a zemljarine	1 for.	81 nč.
b) razredne kućarine	1 for.	40 nč.
ukupno . .	3 for.	10 nč.

daklem za 80 nč. više, nego po starom sistemu, ali mnogo manje od provincialiste.

Digitized by Google

Provedbena naredba

za novi porezni sustav u području bivše vojne krajine.

(Br. 72287. 1886. (P. k. br. 4. od g. 1887.)

A.

U onih dielovih nekadanje vojne krajine, koji su u godinah 1871. 1872. i 1881. spojeni sa materom zemljom područja kraljevinah Ugarske i Slavonije stupili su previšnjim riešenjem Nieg. ces. i kr. apošt. Veličanstva od 5. studenoga 1857. sliedeći posebni izravni porezi u život:

1. zemljarina, 2. dohodarina i tecivarina, 3. trgovački porez, 4. obrtn porez, 5. porez na mlinove, 6. biljarski porez, 7. zaštitarina; 8. kućarina (u području gradovah komunitetah.)

Ovi osobiti porezi ostavljeni su nepromienjeni prigodom sjedinjenja vojnu krajinu tvorivših dielovah sa materom zemljom, do uredjenja por. poslovah u zemljah krune Ugarske na temelju obćenitoga zemljarinskoga katastra i odnosno sve dotle, dok u tom pogledu zakonitim putem promjena, nije provedeua (§. 5. z. čl. XL. 1882.), primjećujuć, da je porez na biljare u dielovih ugarske krajine od g. 1880. u dielovih hrvatsko-slavonske krajini pako od g. 1883. ukinut.

Pošto je u smislu z. čl. VII. od g 1875. ustrojeno zemaljsko zemljarinsko povjerenstvo u mjesecu rujnu 1883. nove zemljarinsko-katastralne operate konačno ustanovilo, učinjene su odredbe glede toga, da se zemljarina počam već od g. 1884. u cielom području zemaljah krune Ugarske, dakle i u dielovih bivše ugarske i hrvatsko-slavonske krajine, na temelju novih katastralnih operatah odmjeruje.

Pošto je tim, u svrhu stvorenja jedinstva poreznoga zakonodavstva u cielom području zemaljah krune ugarske potrebiti sigurni temelj stvoren bio, nadoslo je vrieme, da su u dielovih bivše ugarske i hrvatsko-slavonske krajine postojavši posebni porezi dokinuti, i tamo još u krieposti nestojeći porezni zakoni uvedeni, uslied čega je obzirom na ustanovu prve alineje §. 5. z. čl. XLI. 1882. stvoren zak. čl. XXXVII. od g. 1886.

B.

§. 1. ovoga zakona nabraja koncem g. 1886. izvan krieposti stavljene porezne vrsti, polag §. 2. zakona pako stupaju u kriepost počam od god. 1887. sliedeći izravno-porezni zakoni.

Digitized by Google

1. O kućarini sloveći zak. čl. XXII. od g. 1868. sa onimi preinakami koje su u pogledu kućarine sadržane u zak. čl. LI. od g. 1870. VI. od g. 1873., XXIII, od 1875., u §. 18. z. čl. XXXVI. 1879. i u §§. 2, 3, 4, 5. i 6. z. čl. XLVI. od g. 1883.

2. o porezu na kamate glavnicah i na rente glaseći z. čl. XXII. od g. 1875. sa preinakom, sadržanom u §. 7. z. čl. XLVI. od g. 1883.

3. o porezu na javno polaganje računah obvezanih poduzećah i družtvah, glaseći z. čl. XXIV. 1875. sa nadopunjenjem u z. čl. LX. od godine 1880.

4. o rudarskom porezu glaseći zak. čl. XXVII. vd g. 1875. sa preinakom, sadržanom u z. čl. XIV. od g. 1885.

5. o tecivarini glaseći z. čl. XXIX. od g. 1875. sa preinakami. sadržanimi u §. 13. z. čl. XLVII. od g. 1885. kao i u z. čl. LIII. od g. 1881. i X. od g. 1883.

Ostali izravno-porezni zakoni kao što su :

a) o porezu, koji se ima plaćati za upotrebljivanje željezničke i parobrodarske odpreme sloveći z. čl. XX. od g. 1875. i LXI. od god. 1880.

b) ob obćem dohodarinskom prirezu sloveći z. čl. XLVII. od godine 1875. sa preinakami, sadržanimi u z. čl. XLVI. od g. 1883.

c) o porezu na dobitak sloveći zak. čl. XLIX. od g. 1879.

d) o vojno-oprostnoj taxi sloveći zakonski članak XXVII. i LIX. od god. 1880. i IX. 1883.

e) zak. čl. XLIV. od g. 1881. o državnih pogodovinah, koje se domaćemu obrtu imaju pružiti.

f) zakonski članak XXIII. od godine 1883. o porezu na puške i o porezu na lov.

g) zak. čl. VII od g. 1883. ob oporezovanju dohodakah, tekućih od glavnicah smještenih kod novčanih zavodah.

h) z. čl. XV. od g. 1876. odnosno počam od g. 1884. zak čl. XLIV. od g. 1883. o rukovanju javnih poreza.

f) z. čl. XLIII. od g. 1883. o financijalnom upravnom sudištu, stajahu u dielovih bivše krajine već i dosada u krieposti, te su bez zaprieke i potežkoće uporabljeni.

C.

U pogledu načina, kako da se u dielovih bivše krajine sada uvedeni obćeniti izravni porezni zakoni i na iste odnoseći se praktični propisi u dielovih bivše krajine provedu, propisao je kr. ug. zajednički ministar financijah sliedeća :

I. U pogledu kućarine.

1. Kućarini podpadajući porezovnici i predmeti imadu se u smislu točke 1. a) §. 12. z. čl. XLIV. od g. 1883. bez i najmanjega zatezanja popisati polag onoga načina, kako to u nekrajiških dielovih biva.

Nakon obave popisivanja imadu se na odmjerenje kućarine pozvani organi uputiti, da razporezovanje obave, kojom prigodom se sve ono, što se od na kućarinu odnosećih se zakonah i uzakonjenih propisah kod popisivanja, razredjivanja i razporezivanja znati mora, istim potanko priobćiti imade.

Digitized by Google

Pošto kućarina u gradovih (komunitetih) nije posve nova, u koliko se je ondje iza vriednosti kuće porez i dosada plaćao, to neće u tih mjestih popisivanje i razporezivanje pomoćju dosadanjih kućarinskih upisnika povećih težkoća imati.

U selskih občinah (Landgemeinden) doduše je kućarina posve nova, u koliko se je ondje i od iznajmljenih kućah samo dohodarina plaćala, ali se je ipak nadati, da će se uz poznatu točnost i redoljublje občinskih organah i porezovnikah koli popisivanje, toli razporezovanje bez zaprieke provesti. —

2. U gradovih bilo je po dosadanjih propisih glede kućah mjesta privremenom oprostu od kućarine i to:

a) na 15 godinah, ako je dotična kuća od tvrdoga materijala posve novo sagradjena, bez obzira na to, da li je kuća sagradjena na dosada neizgradjenom bivšem mjestu ili pako na mjestu porušene kuće;

b) isto tako bilo je mjesta 15-godišnjem privremenom oprostu od poreza, ako se je k postojećoj jur takodjer iz tvrdog materijala zidanoj kući sagradilo iz tvrdoga materijala prigradje ili kat, u tom slučaju sa ograničenjem na prigradje ili na kat tako, da se je od povećane ciele kuće kroz 15 godinah imao platiti samo staroj kući odgovarajući porez.

c) 20-godišnji oprost od poreza pripadao je onoj kući, u kojoj je prizemni dio posve sigurnim od vatre boltanjem sagradjen i na isti je sagradjen jedan ili dva kata, ili je sa obih stranah providjena sa vatrobrani.

Ob ovih privremenih oprostih od kućarine imao se je voditi točan popis, u koji je valjalo ubilježiti broj dotične kuće, ime kuće vlastnika, sastojbine kuće, procienbena vriednost iste, nadalje dan, kada je u porabu uzeta, broj od poreza prostih godinah, početak i konac oprosta poreza, kao što i nakon izmaka oprosta poreza platiti se imajući porez.

U varoših (komunitetih) bivše vojne krajine tako polučeni i do konca godine 1886. nedospieli privremeni porezni oprosti imadu se — kako se po po sebi razumjeva — u obzir uzeti za još preostale godine 15 odnosno 20-godišnjega poreznoga oprosta, primječujuć, da se u razpisne upisnike imade vrieme početka i dočetka oprosta poreza iz pomenutog popisa ubilježiti.

3. Razumjeva se po sebi, da se kućam, kojim privremeni oprost od poreza nakon uvedenja z. čl- XXXVII. od g. 1886. t. j. od 1. siečnja 1887. ovamo pripada, koli u gradovih, toli u občinah mogu samo u sada navedenih kućarinskih zakonih osigurani privremeni oprost od poreza podieliti.

4. Razumjeva se po sebi, da privremeni oprost od kućarine nedaje pravo na oprost od občeg dohodarinskog prireza.

U tom pogledu ima mjesta iznimki u slučaju spomenutom dole pod V. b.

II. U pogledu poreza na kamate glavnicah i na rente.

U dielovih bivše krajine jest samo naziv ove vrsti poreza nov, sam porez plaćao se je i dosada pod nazivom dohodarine III. razreda. S toga prigodom uvedenja zakona o porezu na kamate glavnicah i na rente netreba potanje upute i samo se to primjećuje, da pod ovaj porez spada svaki onaj dohodak, koji je do sada u dohodarini III. razreda oporezovan bio, kao što i dohodak sa zemljištnim posjedom skopčanih i dosada pod dohodarinu III. razreda spadavših vlastelinskih pravah, riečju svi oni dohodci, koji su u §. 1. zak. čl. XXII. od g. 1875. nabrojeni.

Digitized by Google

III. U pogledu poreze na javno polaganje računah obvezanih poduzećah i družtavah, ter

IV. u pogledu rudarskoga poreza.

Koji na mjesto dotičnoga razreda dohodarine stupaju, — nepostoji potreba potanke upute.

V. U pogledu tecivarine.

Ova vrst poreza stupa na mjesto zaštitarine, tecivarine, trgovačkoga, obrtničkoga poreza, poreza na mlinove i dohodarine.

U koji će razred tecivarine svaki od porezovnikah, oporezavanih dosada za sada nabrojenimi vrsti porezah, počam od g. 1887. spadati, to je jasno označeno u §. 2. z. čl. XXIX. od g. 1875. odnosno glede tecivarine II. razreda u §. 13 z. čl. XLVII. od g. 1875.

Točka 2. §. 3. obće izravne porezne zakone na dielove bivše krajine razprostirajućega z. čl. XXXVII. od g. 1886. naredjuje, da su glave kućnih zadrugah. ako im na tekuću godinu odmjerena zemljarina i razredna kućarina skupa uzeto 5 for. nepremašuje, oprošteni od plateža :

a) koli glede vlastite njihove osobe, toli glede članovah obiteljih: u §. 13. z. čl. XLVII. od g. 1875. odnosno u §. 14. z. čl. 29 od g. 1875. ustanovljene tecivarine II. razreda ;

b) obćega dohodarinskoga prireza iza zemljarine i razredne kućarine.

Na razpisivanje ovih vrstih porezah pozvani organi imadu se na ovu pogodnost zakona upozoriti, ter ih kr. porezni nadzornici na obdržavanje toga prigodom pregledanja dotičnih razpisnikah kontrolirati imadu.

Primjećuje se, da ova pogodnost pripada samo kućnim zadrugam.

U II. razredu dohodarine postojavša ona pogodovnost, da su 630 for. nepremašujuća stalna beriva prosta od poreza, prestala je takodjer koncem g. 1886.

D.

U pogledu obćeg dohodarinskog prireza primjećuje se, da se — pošto su paragrafi 10. i 12 z. čl. XLVI. od g. 1883. sa §. 5. z. čl. XXXVII. od g. 1886. preinačeni, u dielovih bivše vojne krajine iza pojedinih vrstih porezah u ime obćeg doh. prireza plaća :

1. 30 postotakah državnoga izravnoga poreza, odmjerenog za tekuću godinu na zemljištni posjed, na najamnoj kućarini podpadajući posjed, i na javno polaganje računah obvezanih poduzećah i družtva.
2. 40. postotakah na razrednoj kućarini podpadajući kućni posjed za tekuću godinu odmjerenoga državnoga izravnoga poreza itd. vidi §. 9. z. čl. XLVI. 1883. na strani 233.

Oprosti od ove vrsti poreza pako jesu u §. 2. zak. čl. XLVII. od g. 1875. nabrojeni v. na strani 240.

E.

Osobito su upozoreni kr. porezni nadzornici na točku 1. §. 3. zak. čl. XXXVII. od g. 1886. po kojoj se, pošto se u dielovih bivše ugarske i hrvatsko-slavonske vojne krajine u smislu zak. čl. XXVII. i XXVIII. od god.

Digitized by Google

1873. zemljorazteretni prirez plaćati neima, pod točkami a), b), c), d) i e) §. 2. zakona spomenuti izravni porezi imadu samo sa onim postotkom dotičnimi zakoni ustanovljenih poreznih stavakah razporezovati i pobirati, koji se ima smatrati državnim porezom

Po tom se sada spomenuti porezi neće imati sa punim postotkom, nego samo sa 70 postotakak razporezovati. U tom pogledu imadu kr. por. nadzornici, u koliko to potrebnim smatraju, glede po občinskih organih razporezovati imajućih se vrsti porezah priugotoviti dati ključeve izračunanja, te iste medju občinske organe porazdieliti.

F.

Pošto uvedenje občenitih izravno poreznih zakona u onih dielovih i odnosno prelaz sa staroga poreznoga sustava na novi sustav može njekih rukovodnih potežkoća prouzrokovati: to se u svrhu odstranjenja ovih potežkoća nalaže kr. poreznim nadzornikom, neka na rukovanje izravnih poreza zvane občinske organe (gradske porezne urede), u sada uvedene zakone i na iste odnoseće se propisane naputke kroz za to sposobne povjerljive činovnike dadu temeljito uputiti.

U tu svrhu imadu se u blizini sjedišta poreznoga nadzornika nalazeći občinski organi na ureći imajući se dan na jedanput pozvati, u udaljenije od sjedišta občine neka izaslanici poreznih nadzornika putuju i pošto su u občini, koja se ima po jednom planu opriedeliti, opet unapried pozvani, više občinskih organa, neka upućivanje i podučavanje sve dotle nastave, dok to u pogledu cieloga poslovnoga područja nije dovršeno, u kojem se pogledu uriče rok od 10 dana, računajuć od primića nazočne naredbe, sa dodatkom, da će se istom prigodom imati medju dotičnike porazdieliti na sada uvedene, izravno-porezne zakone odnoseće se tiskanice.

G.

U predmetu zametnuća odmjerenja izravnih porezah za g. 1887. odnosno za god. 1887—1889. jest dne 23. listopada 1886. pod br. 60 497 izdana okružnica ministarstva financijah i u pogledu u bivšoj krajini sada uvedenih izravnih porezah kriepostna, u prvoj godini ipak sliedećimi razlikami:*)

1. U pogledu agendah porezovnikah:

Da su se dohodci kućnoga najma imali valovati medju 15. i 28. veljače 1887.

U pogledu valovanju podpadajućih inih vrstih porezah produljen je u točki I. A. 2. pozvane okružnice na 15. siečnja uređeni prijavni rok do 15. ožujka.

Konačno je za valovanje kućni posjed obterećujućih skupa sa kamati uknjiženih dugovnih zajmovah i kamatah istih produljen bio rok do konca veljače.

2. U pogledu agendah občinskih (gradskih) organah:

a) Izmedju 15. i 28. veljače 1887. obavljali su popisivanje porezovnikah i poreznih predmetah (razumjevajuć ovamo i kuće) ter uručivali valovnice o kućnom najmu i nakon izpunjenja pobirali iste.

b) Medju 1—15. ožujka razpisivali su individualno tecivarinu I. i II. razreda, razrednu i najamnu kućarinu, ter su upisnike ove do 20. ožujka kr. poreznomu nadzorniku podastrli.

*) Vidi tu okružnicu na str. 436.

Digitized by Google

c) U obće ovršuju u ustanovljenom roku sve ono, u pogledu čega glede sabiranja valovnicah, priposlanja istih kr. poreznomu nadzorniku i izlaganja upisnikah na javni uvid i glede upisivanja ustanovljenoga izravnoga poreza od kr. por. nadzornika dobiju naputak.

3. Glede agendah kr. poreznih nadzornikah:

a) iza primića nazočne naredbe uputili su odmah glede agendah njihovih dotične organe;

b) u točki 1. a) i b) i 2. spomenute okrnžnice ustanovljene agende ovršili su odmah nakon primića nazočne naredbe;

c) u mjesecu travnju 1887. preizpituju i providjaju sa zaporkom odobrenja na porezne vrsti, razpisane po občinskih organih, odnoseće se upisnike, koje će radi izlaganja na javni uvid i radi upisa poreza u glavnu knjigu odmah občinam povratiti;

d) u obće izvršuju sve ono, što je glede jednolične provedbe sada uvedenih zakonah u smislu zakonah i na iste odnosećih se propisah i naputakah potriebno.

H.

Kr. por. nadzornikom i uz iste djelujućemu osoblju naloženo je, da sada podvostručenom marljivošću, revnošću i odanošću svom silom nastoje oko toga, da prelaz sa staroga sustava u novi sustav bez zaprieke i težkoće biva na takov način, da se porezovnikom što manje pruži prilika na pritužbe.

Konačno upućeni su kr. por. nadzornici, da tečajem uvedenja občih izravno-poreznih zakonah, odnosno tečajem prvoga uporabljenja istih o sliedećih momentih podnesu ministarstvu financijah izvješće:

a) o pouci občinskih (gradskih) organah;

b) o dovršenju popisivanjah i

c) ob obavljenom razporezovanju pojedinih vrstih porezah glede kućarine obzirom takodjer na to, da li u nekih mjestih neima temelja zato, da se obća najamna kućarina uvede.

Digitized by Google

Uvod.

k zakonskom članku XLIII. godine 1883.

o upravnom sudištu.

U drugoj inštanciji postojala su već i prije dva neodvisna foruma za presudjivanje poreznih poslova i rješavanje utoka.

Ta dva drugomolbena foruma su:

a) opotražno povjerenstvo,

b) upravni odbor.

U ovih sudjeluju izabrani i slobodni državljani, koji daklem imadu dovoljno prilike svoj djelokrug izcrpiti na obezbiedjenje interesa svojih sugradjana.

Jedino u trećoj molbi sudila je sve do god. 1884. najvišja financijalna administrativna oblast — ministarstvo financijah — samo sebi.

Prieka je potreba bila daklem, da se i u trećoj molbi za rješavanje utoka — poreznih a i pristojbenih — stvori forum samostalan u obliku neodvisnoga najvišjega sudišta.

To je bilo uzrokom i svrhom, da je stvoren ovaj zakon o financ. upravnom sudištu.

Osim toga, što sada u trećoj molbi odlučuje neodvisno sudište — daklem uvjet objectivnosti i pravednosti bezdvojbeno postoji — neima dvojbe, da je osigurano i unapriedjeno i temeljitije rješavanje utoka, u koliko sborno razpravljanje

Digitized by Google

svagda veću siguruost pruža, da će financ. zakoni valjano uporavljeni biti, nego je to slučaj kod individualnih rješavanjah.

Blagodati ustrojstva ove nove inštitucije opazuju se već u svakom pogledu, a bivati će to u još većoj mjeri, kada rješenja sudišta — kojimi se je već mnogi trak svietla uveo u tajnovište financijalnih zakona — budu obćenitije poznavana kako po postupajućih organih, tako i po obćinstvu.

Digitized by Google

XX.

O financij. upravnom sudištu.

Temeljni zakon:
1883. XLIII.

(Proglašen u zemaljskom zborniku zakona dne 21. srp. 1883.)

Digitized by Google

XX.

O financij. upravnom sudištu.

§. 1. Financijalno upravno sudište, koje će se u Budimpešti ustrojiti, sudi u poslednjoj molbi i konačno ob onih prizivih, koji su podnešeni proti riešitbam, koje upravne oblasti izrekoše u poslovih izravnih poreza i pristojbah, i koje se u smislu postojećih zakonah mogu presudi ovoga sudišta podvrgnuti.

Djelokrug sudišta proteže se:

1. na sve one zaključke jurisdikcionalnih upravnih odborah, koji su izrečeni:

a) glede ustanovljenja mjere drugostepenom odlučivanju tih odbora podpadajućih vrsti izravnih porezah i vojničke oprostne takse;

b) glede poreznih oprostah, koji u smislu postojećih zakonah pripadaju;

c) glede izpravljenja ili odpisa porezne dužnosti, glede gruntovničke uknjižbe brisanja porezne dužnosti, te nemanje glede povrate nepripadno pobranih poreznih dugovinah u slučaju pogriešnoga izračunanja poreza, pomanjkanja, prestanka poreznoga predmeta ili višekratnoga oporezovanja istoga poreznoga predmeta, kao i zastarjelosti porezne;

d) glede poreznih popustah, koji u smislu postojećega zakona o rukovanju porezah, pripadaju u izvanrednih slučajevih štetah, prouzročenih elementarnimi nepogodami;

e) glede novčanih globah, koje u smislu postojećega zakona o rukovanju javnih porezah obterećuju porezovnike;

Digitized by Google

f) glede pritužbah, odnosećih se na postupak, što ga kod plienitbe i dražbe sliediše jurisdikcionalni, občinski, gradski ili državni organi, kojim je povjereno utjerivanje javnih porezah i pristojbah;

g) proti državnim, jurisdikcionalnim ili občinskim (gradskim) organom, glede novčanih globah, koje oštećenim strankam pripadaju u ime naknade troškovah, i štetah nepravedno prouzročenih prigodom popisivanja porezovnikah i proreznih predmetah, uknjiženja, držanja na vidiku, pobiranja, osjeguranja i utjerivanja porezah i pristojbah;

Samo proti takovim, organom občinskim nametnim globam može se prizvati na upravno sudište, koje su im nametnute radi čina počinjena na uštrb stranke i koje pripadaju strankam.

(F. U. S. 678. 1886. V. 708.)

Ako nadzornik usljed propuštaja oko rukovanja poreza i pristojbah dotičnomu organu — u korist erara — naknadu propiše, prizive u ovom predmetu nije sudište nadležno razpravljati.

(Amo spadaju utoci proti naknadam za zaključivanje por. glavnih knjigah itd.)

(F. U. S. 11114. 1885. V. 665.)

h) proti občinskim (gradskim) i državnim organom glede dužnosti naknade štete, koja dužnost je u smislu zakona o rukovanju javnih poreza ustanovljena;

2. na one zaključke opotražnih povjerenstvah za izravne poreze, koji su izrečeni u pitanjih, podpadajućih drugostepenom odlučivanju tih povjerenstvah;

3. na one riešitbe kr. financijalnih ravnateljstvah, koje su izrečene glede ustavovljenja pravednosti i pravosti pristojbah i globah, odmjerenih po uredih za odmjerenje pristojbah, nadalje glede odpisa zastarjelih neizravnih porezah i pristojbah, te glede povrate nepripadno pobranih neizravnih porezah i pristojbah;

Ako je ministarstvo financijah usljed molbe pristojbenoga obvezanika o zakonitosti i izpravnosti pristojbe jur odlučilo u zadnjoj molbi; nu povodom traženja pristojbe od solidarnog obvezanika potonji već za vrieme valjanosti ovoga zakona i sa svoje strane prizivlje: ima ravnateljstvo, odnosno sudište, stvar iznova u pretres uzeti.

(F. U. S. 4154. 1885. V. 567.)

Upravno sudište nadležno je prosudjivati zakonitost i izpravnost naknadnih pristojbah, odmjerenih na temelju manisanja pristojbenoga računovodstva minist. financijah.

(F U. S. 5505. 1885. V. 423.)

4. na one riešitbe jurisdikcionalnih upravnih odborah, dotično njihovoga predsjednika, nadalje kr. por. nadzornikah, i kr. finc. ravnateljstvah, kojimi su na financijalno upravno

Digitized by Google

sudište upravljeni prizivi odbijeni, ili opravednoj molbi nije mjesta dano; nemanje na odlučivanje onih opravednih molbah, koje su po zakonu djelokrugu financijalnoga upravnoga sudišta upućene;

5. na odlučivanje svih medju strankami i financijalnom upravom glede izravno poreznih i pristojbenih poslovah obstojećih priepornih pitanjah, koja zakon na ovo sudište upuć je.

Financijalno ravnateljstvo (sada i u Hrvatskoj) nije zvano razpravljati molbe proti nepravednosti ovrhe. Isto tako ni sudište.

(Stranke vrlo često — nepoznavajuć djelokrug sudišta — moli kod istog i obustavu ovrhe, obročnu uplatu i odgodu plateža. Tim gube vriemena a i promaše pravodobno moliti tamo, gdje bi eventualno i pomoći našli. U obće nemogu dovoljno preporučiti, da traže pomoć uvjek kod prve inštancije, a nikada neposredno kod najvišje oblasti, i da i prizive kod prve inštancije podnesu, jer im bude molba tim prije rješena.)

(F. U. S. 6142. 1884. V. 457.)

Priziv proti naračunanju zateznih kamatah od porezah i pristojbah: nadležno je sudište razpravljati.

(F. U. S. 5345. 1884. V. 480.)

Sudište nije zvano razpravljati takova odluke upravnih povjerenstvah, koje se tiču odredjene ovrhe na nekretnosti zaostatnika.

(F. U. S. 6880. 1885. V. 720.)

Predmete, u kojih je ministarstvo financija definitivno jur odlučile, ne uzima sudište u razpravu.

(Po mom mnienju smjera ova rješitba sudišta samo na rješenja ministarstva prije 1. siečnja 1884.; jer predpostaviv slučaj — a takovih je bilo — da ministarstvo ne opaziv svoje nekompetencije predmet poslie 1. sieč. 1884. u drugoj molbi rješen ipak u razpravu uzme i konačno ga rieši: mora i ovaj postupak imati svoga correctivuma, naime nema dvojbe, da sudište predmet iznova u razpravu uzeti i svoju odluku izreći može.)

(F. U. S. 1062. 1884. V. 156.)

Upravno sudište nadležno je razpravljati predmete gruntovnog osiguranja poreza i pristojbah.

(Neima naime dvojbe, da kada stranka napadne gruntovnu uknjižbu, time podjedno i to kaže, da dotični porez ili pristojba ili se nje u obće ne tiče, ili je u prevelikom iznosu uknjižena, daklem napada zakonitost i izpravnost.

(F. U. S. 2044. 1884. V. 173.)

Ako se financijalnim činovnikom propiše naknada, jer je njihovim propuštajem koja erarska tražbina neućerivom postala, financ. upravno sudište nije zvano razpravljati odnosne utoke.

(F. U. S. 6045. 1884. V. 196.)

Ako se usljed prijave odmjeri ipak samo jednostavna pristojba, dakle prijavitelj usljed toga uhvatnine ne dobije, utok njegov proti tome nije sudište nadležno razpravljati.

(F. U. S. 4580. 1885. V. 386.)

Digitized by Google

O drugomolbenih odlukah glede prinosa za reguliranje voda — sudište nije nadležno razpravljati.

(F. U. S. 7458. 1884. V. 458.)

Financ. upravno sudište nije zvano suditi o molbi, da se financijalni činovnik, koji je kakav popuštaj počinio oko odmjere poreza i pristojbe, osudi na trošak priziva

(F. U. S. 6427. 1885. V. 439.)

Nespada u nadležnost upravnoga sudišta suditi:

1. o prizivih glede zastare doznake (6767. 1884.)

2. „ „ občinskih organah proti naknadi troška izaslanja. (7528. 1885.)

Ako se moli odpis poreza na žestu na naslovu „zastare", o toj molbi, nadležno je u zadnjem stepenu sudište odlučiti.

(F. U. S, 4320. 1886. V. 595.)

Upravno sudište nije nadležno suditi o zastari odkupa vinske desetine i odpadajućih kamata.

(F. U. S. 7828. 1886. V. 761.)

1) Ako stranka uplati porez na ruke občinskih organa, a ovi ga ne odpreme na mjesto opredielenja: financijalno upravno sudište nije nadležno razpravljati pitanje obveze na odštetu, koja usljed toga dotične občinske organe obterećuje.

2) Da li je občinski organ ovlašten bio primiti uplatu, ili ne, ni to nije sudište nadležno razpraviti.

(9591. 1886.)

Ako nadzornik radi olahkoćenja porezne administracije i ućerivanja izda obćenitu okružnicu (ne specialnu), proti takovoj okružnici uloženi priziv ne može sudišg u razpravu uzeti.

Nu ako se u smislu i na temelju te okružnice povede postupak proti kojoj stranki, odnosne tim povodom uložene utoke nadležno je sudište razpravljati (n. pr. nadzornik izda okružnicu, kako treba oporezovati župnike itd. Ako sada koji župnik priziv uloži proti načelom, u takovoj okružnic sadržanim, nije sudište nadležno u trećoj molbi ovakav utok razpraviti. Nu ako se župnik oporeže na temelju te okružnice i isti prizivlje, u tom je slučaju nadležno.)

(F. U. S. 9542. 1886.)

§. 2. Financijalno upravno sudište sastoji se:

iz jednoga predsjednika sa činom i značajem, jednakim sa onim, što ga senatski predsjednik kod kralj. ugar. kurije imade;

iz potrebnoga broja sudacah, sa činom i značajem, jednakim sa onim, što ga sudci kod kraljevske ugar. kurije imadu;

i iz potrebnoga broja pomoćn ga i manipulacionalnoga osoblja; u status ovoga osoblja spadajući činovnici imaju onaj isti čin i značaj, koj osobe u sličnoj službi kod budimpeštanske kr. table imadu.

Digitized by Google

Predsjednika, kad je zapriečen, zamienjuje izmedju sudacah onaj, koj je po činu najstariji.

Status namestit se imajućih sudacah, ustanovit će predbježno ministarsko vieće prema potrebi, a ministar financijah, pošto od oživotvorenja ovoga zakona dvie godine minu, podnieti će predlog radi zakonodavstvenoga ustanovljenja statusa sudacah.

§. 3. Predsjednika i sudce imenuje Njegovo Veličanstvo kralj na predlog i uz protupodpis ministra financijah.

Predsjednik ima se predložiti, dotično imenovati iz reda ili takovih osobah, koje su u smislu §§-ah 6. i 7. zakonskoga članka IV. 1869. usposobljene za obnašanje sudačke službe, ili pako takovih osobah, koje imadu onakovoga teoretičkoga i praktičnoga naobraženja, kakovo o kvalifikaciji javnih činovnikah glasći z. čl. I. 1883. ustanovljuje za one činovnike, koji se u konceptnoj struci središnje uprave ministarstva financijah namještaju, dočim netaknuta ostaje odredba §-a 31-a z. čl. I. 1883.

Polovica sudaca ima se predložiti, dotično imenovati iz reda osobah, usposobljenih za obnašanje sudačke službe (§§. 6. i 7. z. čl. IV. 1869.) a slična polovica iz reda osobah, koje odgovaraju drugoj kvalifikaciji, opredieljenoj u gornjoj točki za predsjednika.

Pravo privremenoga ili konačnoga imenovanja činovnikah, koji u status pomoćnoga i manipulacionalnoga osoblja spadaju, pripada — nakon saslušanja predsjednika — ministru finan ijah.

Za kvalificiranje pomoćnoga i manipulacionalnoga osoblja služe pravilom odredbe z. čl. I. 1883.

Podvornike imenuje predsjednik.

§. 4. U §§-ih 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17. i 19. zak. čl. IV. 1869. i u zak. čl. IX. 1871. sadržane ustanove protežu se sa podpunom krieposti na predsjednika i na sudačke članove financijalnoga upravnoga sudišta, nu s tom preinakom, da u tih zakonih ministru pravosudja podieljeni djelokrug pripada glede financijalnoga upravnoga sudišta ministru financijah.

Predsjednik i sudački članovi financijalnoga upravnoga sudišta mogu zahtjevati ferije od šest tjednah, u pogledu čega odredjuje točno poslovni red.

O karnostnih prekršajih, što jih predsjednik i sudci počine, i ob ustanovljenju imovne odgovornosti, kao i o prisilnom

Digitized by Google

umirovljenju predsjednika i sudacah, koje no je u poglavju II-om zak. članka IX. 1871. opisano, sudi karnostni sud, nadležan za činovnike istoga čina kod kr. ug. kurije (§. 104. z. čl. LIX. 1881.)

§. **5.** Za pomoćno i manipulacionalno osoblje financijalnoga upravnoga sudišta kriepostni su oni isti službeni i mirovinski propisi, koji glede državnih činovnika postoje.

Glede karnostnih prekršajah, što ih ovo osoblje počini, nadležan je karnostni odbor financijalnoga upravnoga sudišta, koj se sastoji iz predsjednika ili njegovoga zamjenika i iz dva sudca. U drugoj molbi sudi sud, označeni u drugoj alineji §-a 104-a zak članka LIX. 1881. U pogledu karnostnostnoga postupka imaju se odredbe zakonskoga članka VIII. 1871. uporavljivati i u karnostnih slučajevih, koji su djelokrugu karnostnoga odbora financijalnoga upravnoga sudišta upućeni.

§. **6.** Prizive, koji će se na financijalno upravno sudište upravljati, treba podnieti za 30 danah, računajuć od uručenja riešitbe, koja predmet pritužbe sačinjava, i to:

a) proti zaključkom upravnih odborah: kod predsjednika tih odborah;

b) proti zaključkom opotražnih povjerenstvah: kod kr. por. nadzornika;

c) proti riešitbam kr. financijalnih ravnateljstvah: kod dotičnoga financ. ravnateljstva.

Ako posliednji dan za podnašanje priziva gore iztaknutoga roka pada na nedjelju ili po gregorijanskom koledaru na drugi običan blagdan, može se priziv predati još sliedećega dana težatnoga.

Kano dan podnešenja onih prizivah, koji su poštom prispjeli, uzima se dan predaje na poštu, te za potvrdu te okolnosti, imade se omot lista priklopiti ureda radi k prizivnom pismu.

Gore imenovane upravne oblasti podastrti će u zakonitom roku podnešene prizive financijalnomu upravnomu sudištu, naprotiv po izmaku roka zakašnjeno podnešene prizive odbiti će odlukom.

Rok priziva na upravno sudište jest 30 danah a ne 15 danah, kako to §. 8. i §. 34. zak. čl. XLIV. 1883. propisuju.

(Opazio sam, da mnogi nadzornici ovog protuslovja u zak. člancih XLIV. i XLIII. još nisu opazili i da stranke odbijaju, ako poslie 15 danah podnesu priziv.

Sudište je odlučilo, da je mjerodavan rok od 30 dana.)

(F. U. S, 2417. 1884. V. 225. V. 33. V. 225.)

Digitized by Google

Na priziv valja zabilježiti, je li poštom prispio ili je neposredno podnešen; couvertu valja svakako priložiti. U pomanjkanju ovakovog zabilježenja ili couverte — smatrati će se priziv pravodobno uloženim.

(F. U. S. 4686. 1885. V. 422.)

S razloga, što stranke nisu priziva vlastoručno podpisale, ili što ih nije odvjetnik contrasignirao, ne može se priziv odbiti.

(F. U. S. 6687. 1884. V. 282.)

Ako u slučajevih, kada neima prizivu mjesta, stranka ipak prizivlje n. pr, proti dvim jednako glasećim odlukam (§. 8. alineja 2. poslie točke 2.) imadu se takovi prizivi ipak sudištu podastrieti i ne može ih nižja oblast odputiti s razloga, što prizivu neima mjesta.

(F. U. S. 4160. 1884. V. 308.)

Proti odmjerenom porezu može samo onaj privati se, koga porez bud uslied osobne, bud usljed solidarne ili realne obvezanosti obterećuje.

(F. U. S. 8001. 1884. V. 341.)

Ako fin. organi svojim postupkom povriede postojeće zakone i propise, odnoseće na postupak, uništiti će sudište ureda radi cieli postupak ma i stranka promašila prizivni rok.

(F. U. S. V. 760.)

§. 7. Proti odluci, kojom se blagovremeno podnešeni priziv odbija, imade mjesta prizivu, k j treba za 15 danah, računajuć od uručenja odluke podnieti, a ako stranka, dot čno njezin zakoniti zastupnik, ne mogaše sbog od njega neodvisne i po njemu neodklonive zapri-ke podnieti na meritum stvari odnoseći se priziv u zakonitom roku, tada imade mjesta opravednoj molbi. Opravedna molba, koju treba vjerodostojno obrazložiti, imade se zajedno sa prizivom u glavnoj stvari za 30 danah, sliedećih za posliednjim danom propuštenog roka, podnieti kod one upravne oblasti, proti čijoj odluci je priziv upravljen.

Ova će oblast kako opravednu molbu, tako i proti uzkratnoj odluci podnešeni priziv za 8 danah podastrti financijalnomu upravnomu sudištu u svrhu, da meritornu riešitbu izreče.

Financijalno upravno sudište, ako opravednoj molbi mjesta dade, ili uz preinačenje uzkratne odluke izjavi, da je priziv blagovremeno podnešen, može odmah i stvar, koja je u meritumu prizvana, podvrgnuti i preizpitanju.

Ako stranka u zakašnjenom svom prizivu odmah označi i zaprieku, zbog koje nije mogla priziva prije uložiti, smatra se ovaj priziv podjedno i opravednom molbom.

Dakle priziv i opravedna molba može se i u jednom podnesku podastrieti.

(F. U. S, 8063. 1885. V. 748.)

§. 8. U prizivu treba jasno naznačiti onu riešitbu, proti kojoj je upravljen, kao što i pojedine tegobne točke. Uz

Digitized by Google

priziv, u kojem prizivnik može i novih okolnostih učina navesti, treba u izvorniku ili u vjerodostojnom prepisu priklopiti sve one izprave, na koje stranka svoj priziv temelji.

Ove nove okolnosti i činjenice mogu se odnositi samo na obrazloženje jur stavljenoga i u drugoj molbi razpravljenoga petita.

(N. pr. stranka u prvom prizivu prigovara izpravnosti i zakonitosti pristojbe i poreza i moli da se odpiše, ali bude odbijena.

U upravljenom na sudište prizivu ali osim jur navednih razlogah tvrdi i to, da je pristojba zastarjela.

O ovom novom petitu neće sudište prije suditi, dok nižje oblasti svoju ne reknu.)

(F. U. S. 3120. 1885. V. 527.)

Onakove okolnosti učina, koje se mogu ustanoviti iz uredovnih spisah, koji se na prizivnu stvar odnose ili s ovom u svezi stoje, nemora stranka dokazivati, nego treba da u prizivu samo one uredovne spise naznači, koji te podatke sadržaju.

(Vidi F. U. S. 1651. 1884. kod §. 17. V. 125.)

§. **9.** Predsjednik upravnoga odbora, kr. por. nadzornik, dotično kr. financ. ravnateljstvo morati će u zakonitom vremenu prispjeli priziv, obloživ ga sa dotičnimi razpravnimi spisi, podastrti fin. upravnomu sudištu za 8 danah, računajuć od kada je prispio.

U slučajevih onih, kada proti zaključku upravnoga odbora ili poreznoga opotražnoga povjerenstva kr. porezni nadzornik u zastupanju erara podnese priziv, dužan je prije, nego što bi ga podastro, dotično podneo predsjedniku upravnoga odbora u svrhu, da se podastre, priposlati vjerodostojan prepis prizi:va interesovanoj porezu ili pristojbi podvrženoj stranci u preporučenom od poštarine oproštenom pismu, te predatnicu ili uručbeni arak priklopiti k prizivu.

(Vidi okružnicu min. fin. 40919. 1884. i okružnicu 66380. 1884. kod §. 34. z. čl. XLIV. 1883.)

— Ako odluka upravnoga odbora ili opotražnoga povjerenstva ne bude nadzorniku posebno dostavljena, — računa mu se prizivni rok od dana iza proglašenja iste.

Po zastupniku erara (izvjestitelju) ustmeno prijavljeni (ali neobrazloženi) priziv — ako se ni kasnije pismenih razloga nepodnese — uzeti će se samo onda u razpravu, ako je izvjestitelj izjavio prigodom ustmene prijave priziva, da ga neželi posebno pismeno obrazložiti.

(F. U. S. 6740. 1884. V. 284.)

Ako zastupnik erara to propusti učiniti, odbiti će mu sudište priziv ureda radi.

(F. U. S. 3322. 1884. V. 117.)

Najnovijom svojom okružnicom br. 68368. 1886. uputilo je ministarstvo financijah sve nadzornike, da ovu ustanovu zakona točno održaju.

Digitized by Google

Ako sudište opazi propust u ovom pogledu — biti će nadzornik kažnjen.

Ako zastupnik erara izjavi, da ne kani pismenih razlogah podnieti, imadu se stranki saobćiti razlozi zabačenoga izvjestiteljeva predloga.

(F. U. S. 4860. 1886. V. 697.)

Interesovana porezu ili pristojbi podvržena stranka imade pravo, svoje opazke na priziv, što ga je zastupnik erara podnio, podastrti neposredno financ. upravnomu sudištu.

Opazka: U tih opazkah ne može se takovih razloga navadjati, koji bi nadomjestili razloge priziva.

Ove opazke treba za 30 danah, sliedećih iza predaje pisma poreznoga nadzornika na poštu, dotično iza uručenja toga pisma, poslati financijalnomu upravnomu sudištu; prije dospjetka ovoga roka ne može se takova stvar kod financ. upravnoga sudišta na referiranje prijaviti.

Po izmaku 30 dnevnoga roka prispjele opazke neće se kod odlučivanja stvari u obzir uzeti.

Prepis priziva nije nuždno stranci saobćiti, kada porezni nadzornik svoj priziv prigodom proglašenja riešitbe ustmeno prijavi i očituje se. da ne želi priziv pismeno obrazložiti; ako je podjedno ta prijava ter izjava učinjena u pritomnosti porezu ili pristojbi podvržene stranke ili ako se ob ovih porezu ili pristojbi podvržena stranka pismeno ubavjesti prigodom odprave riešitbe, prizvane po zastupniku erara.

U ovom §-u opisani postupak dužan je kr. porezni nadzornik sliediti i glede onih, proti zaključkom upravnoga odbora naperenih prizivah, koji se po njegovom nazoru u smislu postojećih zakona imaju odlučenja radi ministru financijah podastrti, a po nazoru sukromne stranke spadaju na djelokrug financijalnoga upravnoga sudišta.

§. **10**. Na financijalno upravno sudište upravljeni priziv imade odgodne moći samo u onih slučajevih, u kojih to zakon posebno naredjuje

U onih slučajevih, u kojih neima odgodne moći, može prizivnik prigodom podnašanja priziva, ili za ovim sliedovano — nu posebnom molbom, moliti za odgodbu roka putem dotične upravne oblasti kod ministra financijah — koji će — ako bi se stranci nenaknadiva šteta ovrhom prouzročila i ako je državni erar valjano osjeguran — podieliti moljenu odgodu.

§. **11** Financijalno upravno sudište vrši svoju sudnu vlast u ime Njegova Veličanstva kralja.

Digitized by Google

Osude i odluke sudišta imadu se bezuvjetno provesti. Nižjim oblastim nije dozvoljeno proti istim predstavke podnieti radi meritornog preinačenja.

Po sebi se razumieva, da se ovdje razumieva meritum stvari; eventualne pisarske pogrieške imadu se sudištu prijaviti radi izpravka i odnosno rješjenje povratiti, da sud pogriešku izpravi.

(F. U. S. 4566. 1886. V. 601.)

§. **12**. Financijalno upravno sudište razpravlja podastrte mu poslove u javnoj sjednici i odlučuje u smislu postojećih zakonah i propisah u vieću, sastojećem se iz tri člana pod predsjedovanjem predsjednika, dogodice njegova zamjenika.

Izmedju sudacah, učestvujućih u vieću, treba da barem jedan imade kvalifikaciju za sudca (§. 3.)

Izvjestitelji samo sudci mogu biti.

§. **13**. Odredbe §§-ah 102.—107. z. čl. LIV. 1868. imadu se uporavljati i na poslove, upućene djelokrugu financijalnoga upravnoga sudišta.

§. **14**. U pogledu prosudjivanja valjanosti zakonah i na temelju ovih izdanih naredabah proteže se kriepost §-a 19-a zak. čl. IV. 1869. i na financijalno upravno sudište u smislu onom, kao što je to u §-u 10-om zakon. članka XL. 1879. opisano.

§. **15**. Financijalno upravno sudište ustanovljuje ureda radi svoju nadležnost.

§. **16**. Sbog onih bitnih formalnih povredah, koje se prigodom izricanja prizvane riešitbe, kao i tečajem postupka, koj je tomu predhodio, pojaviše, treba lieka tražiti u prizivu proti riešitbi; dapače i samo zbog formalne povrede može se stranka prizivom poslužiti.

U slučaju ovakovih formalnih povredah financ. upravno sudište ukinut će prizvanu riešitbu i dotično ovoj predhodivši postupak, te će izrečenje nove riešitbe, dogodice nov postupak narediti.

U slučaju, ako je postupajuća upravna oblast svoj zakoniti djelokrug prekoračila ili su takovi bitni propisi postupka mimoidjeni ili povriedjeni, da je sbog toga nemogućim postalo temeljito presudjivanje stvari, financijalno upravno sudište može izrečenu riešitbu i ovoj predhodivši postupak i onda ukinuti, ako te formalne povrede nisu u podnešenom prizivu izriekom označene.

Prizivna riešitba i dotično ovoj predhodivši postupak ima se i onda ukinuti, ako je riešitbu nenadležna oblast izrekla.

U ovom slučaju financijalno upravno sudište naredit će, da se poslovni spisi predadu nadležnoj upravnoj odlasti

Digitized by Google

Uništit će se postupak:

1) ako nadzornik kod sastavka predloga oporezovanja ne postupa po §. 15. i 17. zak. čl. XLIV. 1883.

2) ako odmjerno i opotražno povjerenstvo povriedi postupak, propisan u §-ih 24., 25. i 33. istoga zakona glede ustanovljenja čistoga prihoda;

3) ako je u sastavu povjerenstva zakon povriedjen n. pr. kod razprave o rudarskom porezu ako ne prisustvuju strukovnjaci);

4) ako opotražno povjerenstvo odluči o stvari, o kojoj odmjerno povjerenstvo još nije odlučilo;

5) ako stranka u zakonitom roku dokaže, da temelj odluke povjerenstva ne valja;

6) ako se tecivarina III. razreda i kućarina u smislu §. 11. točka 3. zak. čl. XLIV. 1883. ne odmjeri na tri godine (t. j. ako se ne radi o oporezovanju poduzeća ili posla ad hoc, koje se ima najedanput oporezovati n. pr. šumske radnje, gradnje itd.);

7) ako povjerenstva bez nuždnih podatakah i bez da konštatiraju pravo stanje stvari odluku izreknu;

8) ako odluka nije donešena na službenom jeziku;*)

9) ako se ne izrekne odluka o petitu stranke, što no ga je ona izrično iztaknula i obrazložila;

10) ako oblast svoje odluke ne obrazloži;

11) ako se više poreznih predmeta cumulativno oporežu;

12. ako se zakašnjeni priziv meritorno razpravlja, ili ako se odbije zbog zakašnjenja i iz meritornih razlogah;

13) ako se uzme u razpravu priziv stranke, koja ga nije vlastna uložiti.

14) ako se pristojba odmjeri prije vremena n. pr. prije dovršenja ostavinske razprave (ako je naime nasljednike sud uputio na put parnice);

15) ako se pristojbe ne uzmu u razpravu stavka po stavku;

16) ako se odluka ne donese na službenom jeziku;

17) ako se točno nerazabire iz odluke, o kojem je predmetu donešena;

18) ako je pogriešeno u pogledu platežne obvezanosti itd.;

Taxativno nabrojiti sve slučaje ni približno nije moguće. Glavno je načelo, ne smiju povriedjeni biti postojeći propisi.

Postojeće oblasti imale bi na propise o postupku osobitu pažnju obratiti, jer davajuć uzrok uništenju odluke i višjoj oblasti i sebi nepotrebnog posla zadaju, a stranki u mnogo i mnogo slučajevah prouzrokuje se zavlačenjem rješenja i materijalna šteta.

Judicatura sudišta manifestira se u dva pravca: sud izriče što je pravo u formalnom, i što je pravo u materijalnom pogledu.

Prosudjenje u ova dva pravca ni neda se dieliti, jer ponajčešće nije moći u meritumu ni suditi, ako su povriedjeni propisi postupka, jer se pravo stanje neda razabrati.

Navesti ću za bolju ilustraciju samo jedan primjer.

N. N. veletržac s drvi bude od kupa šume nepravilno i netemeljito oporezovan sa peterostrukim iznosom, nego po pravu ide.

Odluka se ali pogriešno dostavi njegovomu lugaru, koji nit je vlastan takove preuzeti, uz to niti je ne dostavi svomu gospodaru, koji usljed toga tek povodom ovrhe sazna za odmjeru i prizivlje.

Priziv mu bude odbijen radi promašenog roka, i on ovrhom prisiljen uplati cieli porez.

*) Opazka Oblasti u Hrvatskoj imadu svoje odluke na hrvatskom jeziku izdavati.

Digitized by Google

Njegov daljnji priziv razpravljajuć — sudište radi golemih spomenutih formalnih povreda, jer ne može protupropisno provedenu razpravu prosuditi meritorno — mora cieli postupak uništiti, a što je posliedica?

Po stranki uplaćeni ogromni porez leži u državnoj blagajni do konačnog rješenja, a kako bi ga nuždno trebala u svom poslu.

Pošto correctan postupak unapriedjuje ne samo pravedne interese stranaka, već i interes erara, s toga na ovom mjestu navadjam još njekoje važnije concretne slučajeve, u kojih je izrečeno načelo, kako valja postupati, da se ne bude morao postupak uništiti.

Ako postupajuće oblasti povricde propise postupka u pogledu pristojbene obvezanosti biti će postupak uništen.

(Ako se naime ne odmjeri pristojba onomu, koji je u prvom redu dužan na plateži)

(F. U. S. 2816. 1885. V. 512).

U meritumu poreznog ili pristojbenog predmeta jur izrečene svoje odluke, ne mogu drugomolbene oblasti podvrći iznovičnoj razsudbi, već su dužne dotični priziv predložiti nadležnoj višjoj oblasti.

(Okružnica min. fin. 23803. 1874. na koju se naime oblasti pozivlju, stavljena je što se tiče pristojba, u smislu §. 52. zak. članka XXXIV. 1881. izvan krieposti.)

(F. U. S. 3596. 1884. V. 171.)

Ne mogu se skupno razpraviti prizivi više stranaka!, ako se jedan predmet druge netiče, t. j. ako je svakoj posebno porez propisan.

(F. U. S. 5962. 1886. V. 717.)

Ako ravnateljstvo ne označi svaku pojedinu stavku pristojbe, na koju se odluka odnosi, biti će potonja uništena.

(F. U. S. 6766. 1885. V. 478.)

Ako drugomolbena oblast, bez da je prvomolbena stvar razpravljala — porez ili pristojbu samostalno ustanovi — biti će ovakova odluka uništena.

(Ne riedko biva i to, da prva inštancija krivoj osobi odmjeri porez, a uslied priziva drugomolbena oblast porez (ili pristojbu) prenese na pravoga obvezanika. Po mom mnienju protivi se postupak takav gornjemu načelu, jer stranka izgubi jednu inštanciju.)

(F. U. S. 2680. 1886. V. 648.)

Ako manjkaju nuždni podatci — ima se stranka pozvati, da ih u ustanovit se imajućem zaklopnom roku podnese. Istom ako ne udovolji tome pozivu, može se valjano neobloženi priziv odputiti (nu i onda mora se utok na temelju razpoloživih podatakah meritorno razpraviti i rješiti, a ne jednostavno odputiti.)

(F. U. S. 2808. 1884. V. 204.)

„ „ „ 7398. 1885. V. 280.)

Utok onoga, od kog se porez ili pristojba ne traži — kao nepripadno uložen ima se ureda radi odputiti.

(F. U. S. 2430. 1884. V. 212.)

Više utoka jedne te iste stranke proti porezom bud viševrstnim, bud istovrstnim, ali od raznih poreznih predmetah i po raznih povjerenstvih odmjerenim, bud pako iz raznih godina potičućim, ne mogu se jednom odlukom rješiti.

Digitized by Google

(Isto tako i jedan utok proti raznim porezom ima se ureda radi zbog cumuliranja odbiti.)

(F. U. S. 5540. 1885. V. 598.)

Ako jedna te ista stranka napadne sa više prizivah razne vrsti i od raznih poreznih predmeta odmjerene poreze; ili pako na raznih platežnih nalozih temeljeće se pristojbe — ne mogu se njegovi prizivi jednom odlukom (ma i glede porezah posebnom i glede pristojbah posebnom) rješiti, već se ima o svakom utoku posebna odluka donieti.

(Slično načelo valja, ako se jednim prizivom napadne više vrsti porezah i pristojbah, u kom slučaju valja cumulirani priziv odbiti i stranku uputiti, da razlučeno podnese svoje tegobe.)

(F. U. S. 5540. 1885. V. 598.)

Stranka uloži priziv proti pristojbi u zakonitom roka, ali cumulira više molbah. Ravnateljstvo odbije priziv kao cumuliran.

Stranka od uručenja ove odluke za 30 danah uloži nov priziv (necumuliran.)

Ovaj potonji priziv ne može se odputiti s razloga, — što je od uručenja platežnoga naloga do priziva izteklo više od 90 dana, već se ima u razpravu uzeti, pošto je prvobitni priziv pravodobno podnešen.

N. pr. Platežni nalog uručen je 30. trav. 1886. Stranka prizivlje 30. lipnja, dakle extra dominium u zak. roku. Odputna odluka ravnateljstva bude joj uručena 5. srp. i ona 4. kolov. uloži novi priziv. Akoprem je od 30. travnja do 4. kolovoza proteklo više od 90 dana, ne može se ipak odputiti.

(Ovo načelo može se po mom mnienju per analogiam uporaviti i na prizive u poreznih predmetih primjereno u dotičnih zakonih ustanovljenim rokovom.)

(F. U. S. 2936. 1885. V. 512.)

Ako stranka nepodnese priziv nadležnoj, nego kod druge koje financ. oblasti, ali u zakonitom roku, ne može se priziv odbiti radi promašenog roka, ako potonja priziv odmah nepovrati, nego ga tek po izminuću zakonitoga prizivnoga roka dostavi nadležnoj oblasti, jer propust uredovnih organah ne može biti na uštrb stranke.

(F. U. S. 1458. 1884. V. 74.)

Ako se priziv odputi radi formalnih manjkavosti (n. pr. ako nije obrazložen, obložen itd.) a stranke po drugi put prizivlju, nadomjestiv sve nedostatke, u takovom slučaju ne može se ovaj novi priziv smatrati prizivom proti odluki, kojom je pravi manjkavi priziv odbijen, već prizivom u meritumu stvari, te ga oblast ima meritorno i rješiti u vlastitom djelokrugu, a ne podastrieti ga na višju odluku.

(F. U. S. 954. 1884. V. 68.)

Na individualni obračun imadu se interesovane stranke predhodno — uz rok — pozvati. Ako je to propušteno, biti će postupak uništen.

(F. U. S. 302. 1884. V. 92.)

Pritužba proti ovršnom ućerivanju pristojbe, odnosno proti nepravednom zahtjevanju, ne spada u djelokrug ravnateljstva, već nadzornikov.

(F. U. S. 6112. 1884. V. 457.)

Kod por. uredah u pologah nalazeći se novac stranke može samo nadležni nadzornik — a ne ravnateljstvo — zaplieniti. u ime erarske tražbine.

Digitized by Google

Protivna odluka, kao nenadležne oblasti, biti će uništena.

(F. U. S. 7928. 1885. V. 678.)

Odluke u neslužbenom n. pr. u Hrvatskoj u njemačkom jeziku, — biti će ureda radi uništene.

(F. U. S. 7031. 1884. V. 467.)

Ako učin nije valjano razjašnjen: financijalno upravno sudište naredit će, da se razprava dopuni (§. 17.)

Ako neobstoji slučaj nenadležnosti nižje oblasti i financijalnoga upravnoga sudišta i učin je valjano razjašnjen: financijalno upravno sudište meritorno će o prizvanoj riešitbi suditi.

§. **17.** Ako financijalno upravno sudište, za da prizvanu stvar meritorno može riešiti, naredi dopunitbu razpravu (§. 16.), tada

a) na podnešenje za dopunitbu služećih onih uredovnih podatakah, koji se s gledišta presudjenja prizvane stvari ma u kojem pravcu potrebnimi ukazuju, uputit će onu upravnu oblast, koja je priziv podastrla, ili će radi priposlanja tih uredovnih podatakah neposredno zamoliti, dotično upitati dotične oblasti;

b) moći će prizivnika uputiti, da svoje očitovanje dade ili da novijih podatakah podnese, u kojem će slučaju za predloženje očitovanja i novijih podatakah iztaknuti rok, koj se, računajuć od ubaviesti ob odluci, nemože na manje od 30 ili na više od 60 danah protezati.

Dopunitbu razprave može financijalno upravno sudište narediti i u sjednici ne javnoj.

Stranke se ne mogu pritegnuti na doprinešenje takovih dokazah, koje valja u smislu zakona ureda radi pribaviti.

(Ima i takovih okolnostih, koje stranka u obće nije u stanju dokazati, jer se odnosni dokazi samo uredovnim putem mogu pribaviti.

U njekih slučajevih opet — na pr. kod poreza na kamate i rente — razpolaže nadzornik i onako sa nuždnimi dokazi, jer mu sud odnosne uknjižbene odluke ureda radi dostavlja.

Casuistica je prevelika, a da bi bilo umjestno daljnih primjerah navadjati.

Neka dotični organi uujek sami temeljito prosude, je su li dužni ureda radi.

1) bud sami dokaz pribaviti,

2) bud daljnjeg razjašnjenja od stranke tražiti.

To isto čini i upravno sudište, ako mu se predmet ne čini dovoljno razbistrenim — tim prije su dakle nižje oblasti dužne toga činiti.)

(F. U. S. 1651. 1884. V. 125).

Digitized by Google

§. **18.** Prizivnik podnaša od njega zaiskano očitovanje ili podatke u odredjenom roku kr. por. nadzorniku, dotično kr. financ. ravnateljstvu.

Kr. porezni nadzornik ili financijalno ravnateljstvo dužno je očitovanje ili podatke stranke, providiv ih sa svojimi opazkami, podastrti za 48 satih financijalnomu upravnomu sudištu, ili pako onu okolnost, da stranka svojega očitovanja nije predala, prijaviti, te podjedno u potonjem slučaju priklopiti k svojoj predstavci takodjer i ob obavješćenju stranke g'aseću poštansku predatnicu ili uručbeni arak.

Glede posljednjega dana za predaju očitovanja ili podatakah ustanovljenoga roka mjerodavna je odredba paragrafa 6-oga.

§. **19.** Iza kako mine rok, koj je za podnešenje od stranke zahtievanoga očitovanja ili podatakah opredieljen, financijalno upravno sudište izreći će meritornu osudu na temelju podatakah, koji mu na razpolaganje stoje.

§. **20.** Financijalno upravno sudište izriče riešitbu glede merituma prizvane stvari u obliku osude, a glede svih drugih odredabah u obliku odluke.

§. **21.** Osuda mora se stegnuti na prošnju stranakah.

Ako sudište opazi, da je porez ili pristojba prenizko odmjerena — ne može je povisiti, odnosno izpraviti.

(F. U. S. 1042. 1885. V. 511.)

Ne može sudište promieniti drugomolbene odluke ni onda, ako opazi, da je drugomolbena oblast krivo i nepripadno povratila stranki pristojbu ili porez.

(Na pr. N. N. moli povratak 100 forintih poreza; ravnateljstvo (upravno povjerenstvo) odredi povratak 50 forintih, a 50 uzdrži.

Stranka tražeć još više natrag — prizivlje na sudište, koje ako opazi, da nebi ni onih jur povraćenih 50 forintih imala bila dobiti natrag — ne može izpravak odrediti.)

(F. U. S. 9171. 1885, V. 535)

§. **22.** Kako osudu, tako i odluku treba obrazložiti.

§. **23.** Osuda ili odluka izdaje se uručbe ili ovrhe radi onoj oblasti, koja je priziv sudištu podastrla.

§. **24.** Ako se priziv odnosi na takovu stvar, u kojoj po nazoru podastirajuće oblasti nije financijalno upravno sudište pozvano suditi, dužna je podastirajuća oblast u svojoj predstavci obrazloženo potaknuti pitanje glede nadležnosti.

Digitized by Google

§ **25**. Ako u kojoj, na financijalno upravno sudište prizvanoj stvari zastupnik erara prigovor učini proti nadležnosti sudišta, o tom će sudište razlučeno od merituma stvari odlučiti; u onom slučaju, ako sudište nesmatra sebe nadležnim, o toj odluci ima se kako sukromna stranka, tako i zastupnik erara ubavjestiti; a ako se sudište usuprot podnešenom mu prizivu nadležnim izjavi, ima se o tom i ministar financijah ubavjestiti.

Ako je ministar financijah toga mnienja, da stvar nespada na djelokrug sudišta, dužan je za 8 danah, sliedećih iza uručenja odluke sudišta, ubavjestiti predsjednika sudišta, da razpravu glede nadležnosti želi podvrgnuti odluci ministarskoga vieća.

Dokle ministarsko vieće u pitanju nadležnosti ne odluči, nemože financijalno upravno sudište u meritumu stvari riešitbu izreći

Ako pako sukromna stranka misli, da presudjenje koje, po zastupniku erara na ministra financijah prizvane stvari spada na djelokrug financijalnoga upravnoga sudišta, može u opazkah, učinjenih na priziv, ili obaške, nu unutar roka, opriedeljena za podnašanje opazkah, prigovarati nadležnosti ministra financija.

Riešitba ministra financijah, kojom svoju nadležnost ustanovljuje, ima se sukromnoj stranci obaška uručiti, kojoj pripada pravo, da se za 8 danah, sliedećih iza uručenja, može pritužiti proti ustanovljenju nadležnosti, koja pritužba ima se kod ministra financija podnieti.

Dokle ministarsko vieće u pitanju nadležnosti konačno ne odluči, ima se meritorno riešenje stvari in suspenso držati.

§. **26**. Na riešenje razprah glede nadležnosti. koje nastaše medju financijalnim upravnim sudištem s jedne strane i medju upravnimi oblastmi ili redovitimi sudovi s druge strane, ovlašćuje se takodjer ministarsko vieće.

Poslovni spisi imadu se ministru finan. podastrti u svrhu, da o nastaloj razpri glede nadležnosti ministarsko vieće odluči.

Ako na pr. ministarstvo u kojoj stvari u trećoj molbi konačno jur odlučilo, nu nije bilo nadležnu stvar razpravljati, već je to spadalo u nadležnost sudišta, — može sd stranka prizvati na sudište.

§. **27**. Ovlašćuje se ministarsko vieće, da poslovnik financijalnoga upravnoga sudišta može sporazumno sa ministrom pravosudja naredbenim putem normirati.

Digitized by Google

Ovaj poslovnik odredit će i o tom, da sa prieporna načelna pitanja odlučuju u plenarnoj sjednici financijalnoga upravnoga sudišta, ter načelna riešenja plenarne sjednice mjerodavna su sve dotle, dokle se možebit inako riešenje u plenarnoj sjednici nedonese.

§. **28.** Odredbe ovoga zakona protežu se na cielo područje zemaljah krune ugarske, nu glede Hrvatske i Slavonije s razlikami ovimi:

a) da sve dotle, dokle u ovih kraljevinah poslove upravnih odbora obavlja financijalno ravnateljstvo, mogu se i riešitbe potonjega, koje je u tom svojstvu izreklo, appelirati na financijalno upravno sudište;

b) da se prizivi imadu bez iznimke kod financijalnoga ravnateljstva podnašati; — i da podastiranje prizivah, kao i izvršba po financijalnomu upravnomu sudištu naredjene dopunitbe, spada u svakom slučaju medju poslove financijalnoga ravnateljstva.

Opazka: Zakonskim člankom XXIV. 1886. stavljen je ovaj §. izvan krieposti.

§. **29.** Proti onim u paragrafu 1-om naznačenim zaključkom upravnih oblastih, moći je samo onda prizvati se na financijalno upravno sudište, ako su izrečeni poslje oživotvorenja ovoga zakona.

O prizivih, podnešenih proti zaključkom, koji su u doba prije toga oživotvorenja izrečeni, odlučuje ministar financijah u posliednjoj molbi i konačno.

§. **30.** Ovim zakonom ostaju netaknute z. člankom XL. 1874. u krieposti uzdržane odredbe §-a 1-a zakon. članka LXVI. 1871., slovećega o kr. sudbenih stolovih, providjenih sudbenom oblasti glede narušajah, počinjenih proti zakonom i propisom o javnih porezih.

Opazka. Biva još uvjek, da stranke i u dohodarstvenih prekršajih, u kojih su sudili fin. sud I. i II. molbe u Zagrebu, prizivlju na upravno sudište, dočim isto nije nadležno takove prizive razpravljati.]

§. **31.** Ovaj zakon stupa u kriepost dne 1-a siečnja godine 1884. i provedba njegova povjerava se ministru financijah.

Digitized by Google

Prilog.

(Na ovom mjestu uvrštujem niekoje načelne rješitbe, koje sam i na dotičnih mjestih uvrstio, ali smatram za nuždno ipak ih i ovdje poredane navesti, jer se većim dielom odnose na propise o postupku i o rokovih.)

Na financ upravno sudište može se prizvati za 30 dana (§. 6. z. čl. XLIII. 1883) a ne već za 15 dana (§. 8. i 34. z. čl. XLIV. 1883.) (V. 225.)

U pomanjkanju protudokazah smatra se priziv kao pravodobno podnešen.

(F. U. S. 6446. 1884. V. 317.)

Neračuna se u prizivni rok : dan proglašenja, uručenja odluke i dan izvješenje imenika.

(F. U. S. 7558 1884. V. 253.)

Glede izvjestitelja, ako mu odluka nebude posebno uručena, od dana iza proglašenja odluke.

(F. U. S. 6740. 1884. V. 284.)

Molba za sniženje vojno-oprostne takse — ako je temeljem istoj služeći porez medjutim snižen, nije vezana na rok.

(F. U. S. 5088. 1884. V. 302.)

Ako neima primke o uručenju, niti se može konštatirati kada je imenik izvješen, ako manjka couverta: smatra se utok pravodobno podnešenim.

(F. U. S. 6446. 1884. V. 317.)

Glede prijavah radi privremenog oprosta novo sagradjenih kuća — vidi z. čl. XXV. 1886.

Ako se stranka udalji od razprave, bez izprike povjerenstvenomu predsjedniku, rok priziva: 8 dana iza dana razprave.

(F. U. S. 5912. 1885. V. 445.)

Ako je dvojbeno, da li je priziv pravodobno podnešen ili ne? — upravno sudište uvjek za stranku povoljniji eventualitet smatra dokazanim.

(F. U. S. 2345. 1884. V. 198.)

Na priziv valja uvjek zabilježiti, je li neposredno predan, i kada, a ako je poštom prispio, valja couvertu, priklopiti.

Digitized by Google

U protivnom slučaju smatra sudište, da je priziv pravodobno uložen.

(F. U. S. 4686. 1885. V. 422.)

Priziv i molba za opravdanje može se u jednom podnesku podnieti.

(F. U. S. 8063. 1885. V. 748.)

Ne može se odputiti utok, jer ga nije stranka vlastoručno pisala ili što ga nije odvjetnik contrasignirao.

(F. U. S. 6687. 1884- V. 282.)

Činbenici trogodišnjega prosjeka vidi V. 297. kod §. 12. zak. članka XLIV. 1883.)

Ako stranka tečajem odmjere tvrdi, da je porezni predmet prestao: vidi V. 303. kod 5. a) §. 4. zak. čl. XLIV. 1883.

Proti dvim jednako glasećim odlukam uloženi priziv, tko ima rješiti vidi kod §. 8. zak. čl. XLIV. 1883.

(F. U. S. 4160 1885. V. 308.)

Na doprinešenje manjkajućih podataka valja stranke pozvati, i tek ako se ne odazovu, može se po izmaku stavljenog im roka odputiti manjkavo inštruirani utok. (Ali i onda imade se razpraviti na temelju podataka, kojimi oblast razpolaže.)

(F. U. S. 2808. 1884. V. 204.)

Stranku se ne može pritegnuti, da doprinese takovih dokazah, koji se imadu i mogu ureda radi pribaviti.

(F. U. S. 1651. 1884. V. 125.)

Kad god izvjestitelj povjerenstva drugi predlog oporezovanja stavi, nego što ga je označio u izvješenom popisu (§. 18. z. čl. XLIV. 1883.) ima stranku predhodno ubavjestiti i pozvati ju na razpravu.

(F. U. S. 2077. 1884. V. 164.)

Ako je prvo — ili drugomolbena oblast u meritumu jednom jur od lučila, ne može svoje odluke još jednom u pretres uzeti.

(F. U. S. 3596. 1884. V. 171.)

Ako se tecivarina ili kućarina pogriešno samo na jednu godinu odmjeri, i odmjera pravomoćnom postane, ne može se isti porez i za ostale godine propisati, već se ima iz nova odmjeriti.

(F. U. S. 6915. 1885. V. 643.)

Jur oporezovani porezni predmet, ne može se naknadno oporezovati tecivarinom III. razreda, što nije bio dovoljno oporezovan.

(Obćenito je načelo, ako je porez pravomoćnim postao, ne može se nit na molbu stranke izpraviti, ali ga ni nadzornik ne može naknadno u u korist erara povisiti.)

(F. U. S. 4366. 1884. V. 322.)

*) Obćenito je načelo, da ako je stanoviti posao, zanimanje, poduzeće, družtvo itd. propisno i pravovaljano oporezovano, ne može biti još i naknadno oporezovano, jer je koja prihodna stavka izostala, erarski zastupnik koju granu posla pregledao itd.

Ali ni stranka ne može, ma joj i krivo učinjeno bilo, tražiti izpravak u svoju korist, ma i temelj poreza visoko uzet bio, ako je oporezovanje jur pravomoćno.

(F. U. S. 5220. 1884. V. 313.)

Ako fin. oblasii povriede propise glede postupka, biti će im postupak

Digitized by Google

uništen, ma stranka i izvan zakonitog roka priziv uložila. (F. U. S. 2816. 1885. V. 510.)

Zajednički podnesak više stranakah, koje ne stoje u nikakovoj pravnoj zajednici, proti propisanim im pod raznimi stavkami porezom, ima se ureda radi odputiti.

(F. U. S. 5962. 1886. V. 717.)

Suprug ne može zastupati pred povjerenstvom svoje supruge, ako neima punomoći.

(F. U. S. 7561. 1884. V. 252.)

Obuovi molbe, ali na drugom pravnom naslovu i temelju, ima mjesta i onda, ako je u stvari i treća molbena oblast jur odlučila, nu ne o molbi iz sadanjeg naslova potičućoj,

(Ako n. pr. tko uloži utok proti porezu i pobija zakonitost i izpravnost, da nije imao dotičnog posla, da je štetovao itd. pa ga sudište u trečoj molbi odbije, može iznova, ali na prvu inštanciju moliti, ako je porez zastario i sada na pravnom naslovu zastare traži odpis.

*) Ne mogu strankam u njihovom vlastitom interesu dovoljno preporučiti ovo vrlo važno načelo. Nije uvjek zadnja rieč rečena, ako je treća molba jur odlučila, samo ali mora biti drugog pravnog naslova za dalnju molbu, koja eventualno opet kroz sve tri inštancije prolazi.

(F. U, S. 446. 1886. V. 684.

Ako stranka prestanak posla prijavi obrtnoj oblasti, a ova nadzorniku, ima potonji ureda radi odrediti brisanje poreza od dana prestanka posla za još ostalo razdobje cyclusa. (Vidi Dec. 25 i 28 glede istog načela.)

(F. U. S. 263. 1886. V. 707.)

Sudbene odluke o otvorenju stečaja, kao i odluke u pogledu pristojbah skrbnika stečajne gromade imadu se od slučaja do slučaja saobćivati kr. porezn. nadzorniku.

(O. m. f. 10. svibnja 1885. br. 31601. (P. k. br. 24. od g. 1865.)

Ako se utok odbije radi zakašnjenja i iz meritornih razlogah, vidi kod §. 27. z. čl. XLIV. 1883. V. 335.)

Proti porezu na rente ima mjesta prizivu i proti dvim jednakim odlukam. (Vidi kod §. 8. z. čl. XLIV. 1883. V. 337.)

Priziv uložiti može samo onaj, koga porez bud usljed osobnog, bud usljed solidarnog ili realnog jamstva obterećuje.

(F. U. S. 8001. 1884. V. 341. i 212.)

Odluka o porezu odvjetnika može se uručiti i njegovomu perovodji.

(F. U. S. 4266. 1885. V. 353.)

Ako se porez ustanovi na temelju podatakah, što ih pruži punomoćnik vidi poslie §. 33. z. čl. XLIV. 1883. V. 536.)

Suprug ne može priziv uložiti proti porezu ili pristojbi supruge bez punomoći.

(F. U. S. 3972. 1885. V. 578.)

Ako stranka uplati pristojbeni ili porezni svoj dug obć. organu, koji je ovlašten primiti ga, — ne može se od stranke ponovno zahtjevati ista svota radi toga, što je rečeni organ uplatu pronevjerio.

(F. U. S. 4059. 1884. 203.)

Digitized by Google

Kod poreznih ureda u pologa nalazeći se novac može u ime pristojbe — samo nadzornik, nikada ravnateljstvo zaplieniti.

(F. U. S. 7928. 1885. V. 678.)

Štitnik malodobnika odgovoran je za pristojbe, obterećujuće imetak malodobnih.

(F. U. S. 4966. 1884. V. 266.)

Porez na kamate od glavnicah i odpadajući obći dohodarinski prirez — ne obterećuje dohodak dotične glavnice, niti same g l a v n i c e pravom prvenstva.

(F. U. S. 1986. 1885. V. 346.)

Obćinski namet ne može se zaplieniti u ime državnih poreznih zaostataka.

(F. U. S. 8619. 1885. V. 626.)

Stečeno založno pravo ima se brisati, čim je dug podmiren, ma stranka i imala inog poreznog ili pristojbenog duga (vidi kod §. 93. zak. članka XLIV. 1883.)

(F. U. S. 3629. 1886. V. 711.)

Takove pristojbe, koje je pokojni ostavitelj samo osobno bio dužan platiti (od osuda itd.) nisu dužni njegovi nasljednici platiti, jer nepostoji realna obvezanost.

(F. U. S. 7576. 1886. V. 645.)

Ako su raznovrstni porezi više porezovnika, koji u zajedničkom kućanstvu žive, u obćinskoj glavnoj poreznoj knjigi (B. tabeli) skupno pod jednom stavkom propisani, i ako se kod dielomičnih uplata neiztakne, na koji dio poreza odpada upitna uplata, predpostavlja se, da je od svake porezne vrsti razmjereni dio podmiren.

(F. U. S. 2360. 1885. V. 354.)

Ako se tečajem sudbene ovrhe prijavi te eraru i doznači kod razdiobe kupovnine takova erarijalna tražbina, koja ni nepostoji, ili koja je medjutim prestala, — u tom slučaju ne ima se odnosna svota neposredno stranki, već sudu natrag doznačiti.

(F. U. S. 4167. 1885. V. 380.)

Poduzeća, kojih ravnateljstvo ima svoje sjedište budi u jednoj, budi u drugoj poli monarkije, ali svoj posao protegnu na obe pole, imade se oporezovati obzirom na ustanove z. čl. XVII. 1870.

(F. U. S. 6630. 1885. V. 488.)

Digitized by Google

XXI.

Zakon

od 5. veljače 1886.

O upravnih odborih u županijah.

Digitized by Google

XXI.

Zakon

o upravnih odborih u županijah.

Glava I.

Članovi upravnoga odbora i obćenite ustanove.

§. **1.** *) U svakoj županiji imade se ustrojiti upravni odbor.

§. **2.** Članovi upravnoga odbora jesu: veliki župan, podžupan, liečnik, inžinir, nadšumar, školski nadzornik, narodnogospodarski izvjestitelj i 6 članovah, izabranih po županijskoj skupštini.

§. **3.** I kr. porezni nadzornik član je upravnoga odbora u poslovih poreznih s djelokrugom, označenim u zajedničkih zakonih o rukovanju javnih porezah.

§. **4.** Izboru podvržene članove bira županijska skupština većinom glasovah tajnim glasovanjem na dvie godine.

Polovica izabranih članovah izstupa koncem svake godine,

Ob izstupu odlučuje na koncu prve godine žrieb, a kašnje izstupit će oni, koji su navršili dvie godine odborničtva.

Član, koji tim načinom izstupi iz odbora, može opet bit izabran.

Obćinski činovnici nemogu biti birani u upravni odbor.

---

*) Opazka. Osim toga u gradovih Zagrebu i Osieku.

Digitized by Google

§. **5.** Član, koji za trajanja svojih funkcijah prestane biti članom županijske skupštine, prestaje biti i članom upravnoga odbora.

§. **6.** Na mjesto člana koji umre, izstupi ili s inoga zakonitoga razloga bude lišen članstva, bira županijska skupština pri prvom svojem sastanku drugoga člana.

U pogledu trajanja funkcije tako izabranoga člana valja ono isto, što bi valjalo glede onoga člana, na kojega je mjesto izabran.

§. **7.** Članovi, koji su izabrani po županijskoj skupštini te koji taj izbor prime, dužni su vršiti preuzetu time zadaću.

§. **8.** Služba članovah upravnog odbora, koji nisu činovnici, je počastna. Samo izvjestitelju u poslovih narodno-gospodarstvenih, vlastna je vlada dozvoliti primjerenu odštetu za putovanja.

§. **9.** Član, koji nebijaše pol godine u nijednoj sjednici, i koj nije svaki put opravdao svoga izostanka, prestaje biti članom odbora i nemože biti izabran kod prvog izbora; onaj pak, koji nije godinu danah učestvovao kod sjednicah smatra se da je izstupio i nemože kod prvoga izbora biti izabran niti onda, ako je odsutnost svoju opravdao.

§. **10.** Razlozi, koji opravdavaju odsutnost jesu:

1. Dogodjaj u obitelji, koji zahtjeva bezuvjetnu prisutnost n. pr. porod, vjenčanje, opasna bolest i smrt u obitelji.

2. Odsutnost radi javna ili neodgodiva privatnoga posla.

§. **11.** O tom, da li je odsutnost izpričana, odlučuje odbor u redovitoj sjednici.

Proti odnosnomu zaključku može dotična stranka, a ako je odsutnost priznata opravdanom, svaki sa zaključkom nezadovoljni član odbora, za 8 danah uložiti utok na županijsku skupštinu.

§. **12.** Predsjednikom upravnog odbora je veliki župan, kada je on zapriečen podžupan, a perovodjom je županijski tajnik, ili drugi koji županijski urednik, kojega predstojnik za to odredi.

§. **13.** Članovi odbora, koji su činovnici, jesu ujedno izvjestitelji u svojih strukah.

Gdje su poslovi podieljeni po strukah, može podžupan odrediti, da u upravnom odboru izvješćuje činovnik, kojemu je odnosna struka povjerena, no takovi činovnici neimadu prava glasa.

Digitized by Google

§. **14.** Sjednice upravnoga odbora su javne. Iz sjednicah karnostnoga odbora pak može predsjednik, kada se stane viećati o zaključku, udaljiti slušatelje.

§. **15.** Upravni odbor drži svoje redovite sjednice u prvoj polovici svakoga mjeseca, u silnih slučajevih može odbor držati i izvanrednu sjednicu, koju sazivlje veliki župan, a kad je on zapriečen, podžupan.

Ako u poreznih poslovih ili u inih silnih predmetih izvjestitelj zatraži, ima se izvanredna sjednica vazda sazvati.

§. **16.** U predmetih, koji ne dopuštaju odgode, vlastan je veliki župan ili kad je on zapriečen, podžupan pod vlastitom odgovornošću učiniti odredbu, koju je kao i razlog, s kojega nije pričekao na odborsku sjednicu, dužan priobćiti u prvoj sjednici.

§. **17.** U zapisniku o svakoj sjednici imadu se pobilježiti imena prisutnih članovah.

Za vljanost zaključka potrebita je prisutnost od najmanje petorice članovah, računajuć ovamo i predsjednika.

Zaključci stvaraju se absolutnom većinom glasovah; ako su glasovi razpolovljeni, odlučuje predsjednik.

Nijedan član odbora nemože sudjelovati kod viećanja o predmetih takovih kod kojih je interesiran kao stranka sukromna, ili je kod istih učestvovao u drugom kojem svojstvu, n. pr. kao sudac, odvjetnik, punomoćnik itd.

§. **18.** Zaključkom upravnoga odbora imadu se pokoriti svi upravni i obćinski organi.

§. **19.** Zaključke i odluke upravnog odbora podpisuje i izdaje kad je predsjednik zapriečen, njegov zamjenik.

Više naredbe, koje spadaju u djelokrug odbora, te koje nepodleže daljoj razpravi, kao i naredbe, koje su u pojedinih strukah upravnih potrebne, da se provedu odborski zaključci, predlaže predsjedniku, a kad je ovaj zapriečen, njegovomu zamjeniku, izvjestitelj odnosne upravne grane, koji se imade ujedno pobrinuti za odpravak tih naredabah s podpisom predsjedatelja ili njegovoga zamjenika.

Glava II.

Djelokrug upr. odbora u poslovih autonomne uprave.

§. **20.** Izvjestitelji pojedinih granah upravnih izvješćuju u svakoj redovitoj mjesečnoj sjednici potanko o stanju upravne grane njihovoga djelokruga i potežkoćah, koje su se možda pojavile u dotičnoj grani upravnoj.

Digitized by Google

U istoj sjednici mogu i ostali članovi opazke praviti ob onom, što su primjetili.

§. **21.** Upravni odbor odredjuje, što je nuždno, da se potežkoće odstrane ili podnaša shodan predlog vladi, ako odnosna naredba nadilazi djelokrug njegov.

Ako su te potežkoće nastale krivnjom organa javne uprave, vlastan je upravni odbor odrediti proti takovim organom karnostnu iztragu.

§. **22.** Upravni odbor izpituje i potvrdjuje občinske proračune u slučajevih, označenih u §. 49. zak. čl. XVI. 1870. ob uredjenju občinah i trgovištah. koja neimadu uredjenoga magistrata, te onda, kada občinski namet prekoračuje 20% izravnoga poreza.

Upravni odbor odobrava občinski namet do 40% izravnoga poreza.

§. **23** Upravni odbor izpituje i potvrdjuje občinske račune, odobrava odtudjenje občinskoga dobra i nabavu pokretnog i nepokretnog dobra za korist občine, te dozvoljuje uzimanje zajma pod uvjeti, označenimi u točki 2, 4 i 5. §. 26. zak. čl. XVI. 1870. ob uredjenju občinah, odnosno pod uvjeti, označenimi u §. 18. občinskoga reda od g. 1871. za občine u vojnoj krajini.

§. **24.** Upravni odbor rješava u prvoj molbi sindikatske pritužbe proti kotarskim i županijskim urednikom. Privatni učestnik ima svoju odnosnu pritužbu proti dotičnomu činovniku i službeniku udesiti prema propisom cesarske naredbe od 12. ožujka 1859. br. 46. drž. z. l. i podnieti upravnomu odboru, koji će predmet pritužbe riešiti po načelih prenavedene cesarske naredbe.

Tiče li se pako nanešena šteta državnoga ili zemaljskoga erara, dostatna je za provedenje toga postupka prijava nadležne oblasti.

Ako je proti dotičnomu uredniku ili službeniku karnostni postupak jur u tečaju, može se takov protegnuti i na pitanje ob odgovornosti za naknadu počinjene štete.

§. **25.** Djelokrugu upravnoga odbora izručuje se nadalje:

1. riešavanje urbarskih predmetah županijam posebnimi zakoni dodieljenih;

2. pravo podieljivanja dozvolah, da se šumska zemljišta preobrate u druge vrsti gojitbe, te izricanje odnosnih kaznah;

3. izricanje kaznah radi nepošumljenja novoizsječenih dielovah šume kao i starijih čistinah u smislu §. 3. šumskoga zakona, te ustanovljivanje rokovah za iznovično pošumljenje;

Digitized by Google

4. stavljanje šumah pod zabranu;
5. podieljivanje dozvolah za pravljenje spuzaljkah preko javnih cestah i vodah, kroz sela pokraj tudjih sgradah ili preko njih;
6. odredjivanje mjerah, koje se poprimiti imadu proti pustošenju zareznikah;
7. sastavljanje i predlaganje cjenikah za naknadu šumskih štetah;
8. opredjeljivanje šumsko-upravnih kotarah;
9. podieljivanje dozvolah za prodaju občinskih šumskih stabalah, nalazećih se u tekućih godišnjih sječinah;
10. nadizpitivanje godišnjih računah imovnih občinah. (§. 4. zakona ob ustroju županijah i uredjenju uprave u županijah i kotarih);
11. dozvole za nedjeljne sajmove;
12. donašanje odlukah, koje se imadu na temelju doprinosbene razprave glede gradnje crkavah, župnih stanovah, školah, grobljah itd. izreći o dozvoli gradnje, te o uporavi doprinosbenih propisah na takove radnje, pod uslovi i ograničenji, navedenimi u §. 41. zakona ob ustroju županijah i uredjenju uprave u županijah i kotarih.

§. **26**. Upravni odbor bdije preko dotičnih upravnih organah:

a) da djeca, podvržena školskoj dužnosti, polaze učionu;
b) da se učiteljem točno plaće namiruju i
c) da se školske sgrade u dobrom stanju nalaze.

§. **27**. Izvješća u tih predmetih izručuje predsjednik odbora školskomu nadzorniku, koji na temelju tih izvješćah i na temelju vlastitih opaženjah predlaže upravnomu odboru potanki izvještaj i odredbe, koje valja učiniti.

Odbor odlučuje na temelju tih predlogah ili predlogah svojih članovah, te izdaje u smislu odnosnoga zakona shodne naputke, odnosno podnaša u stvarih, nadilazećih njegov djelokrug, izvještaj zemaljskoj vladi.

§. **28**. Izvjestitelji pojedinih granah upravnih, koji su članovi upravnog odbora, vlastni su s mjesta prijaviti i za 24 sata zemaljskoj vladi podnieti predstavku proti zaključkom upravnoga odbora, koje oni drže nezakonitimi ili štetnimi po struku, koju zastupaju.

Ako se vlada neizjavi o takovu zaključku za 14 danah ili ako vlada potvrdi takov zaključak, ima se taj zaključak provesti bezuvjetno i nečekajuć na daljnu sjednicu.

§. **29**. Proti rješitbam upravnoga odbora, donešenim u prvoj molbi, može stranka, koja se smatra povriedjenom, ulo-

Digitized by Google

žiti utok na zemaljsku vladu u roku od 14 danah računajuć od dana proglašenja ili dostave odnosne riešitbe.

§. **30**. U drugoj molbi odlučuje upravni odbor:

1. ob utocih proti zaključkom občinskih odborah, u koliko se ovi tiču pojedinacah;
2. ob utocih pojedinacah proti obć. nametu;
3. ob utocih stranakah u poslovih obć. potrošarine;
4. ob utocih u diobnih zadružnih poslovih;
5. ob utocih proti temeljnim knjigam, koje se vode o razmjeru prava ovlaštenikah na šumske koristi;
6. o pritužbah u poslovih odkupa javnih radnjah.

§. **31**. U pogledu predmetah, navedenih pod 1., 4. i 5. §. 30. dozvoljen je utok proti drugomolbenoj riešitbi upravnog odbora na kralj. zem. vladu bezuvjetno, a u pogledu predmetah, navedenih u točkah 2., 3. i 6. istoga paragrafa samo onda, ako je rješitbom upr. odbora preinačena prvomolbena odluka na štetu utjecatelja.

§. **32**. Veliki župan ima pravo u svih slučajevih, navedenih u §. 30. stvar podnieti zemaljskoj vladi nadpregledbe i konačne odluke radi.

Glava III.

Djelokrug upravnog odbora u poslovih poreznih.

§. **33**. Poslovni krug upravnog odbora u poslovih poreznih opredjeljuju zajednički zakoni o rukovanju javnih porezah. *)

§. **34**. U poslovih poreznih podredjen je upravni odbor ministru financijah, te je dužan njegove odredbe točno provesti.

Odnosne poslovne predmete podastire predsjednik upravnog odbora ministru financijah putem financijalnoga ravnateljstva u Zagrebu.

§. **35**. U svih onih poreznih poslovih, u kojih porezni nadzornik prizove proti zaključku upr. odbora, imade taj zaključak ostati in suspenso, dok nestigne rješitba ministra financijah.

---

*) **Opazka.** Vidi §. 7. z. čl. XLIV. 1883. na str. 426. gdje je taj djelo krug potanko specificiran.

Digitized by Google

§. **36.** Zajednički zakoni o rukovanju javnih porezah opredjeljuju djelokrug upravnoga odbora kao druge molbe u poslovih poreznih.

Glava IV.

Djelokrug upravnoga odbora u poslovih karnostnih.

§. **37.** Upravni odbor postupa u karnostnih poslovih kao oblast prve molbe proti svojim redovitim članovom (§ 2.), koji su činovnici, izuzam velikog župana.

§. **38.** Nadležnost upravnoga odbora u karnostnomu postupku proti ostalim županijskim urednikom, zatim proti urednikom i službenikom kotarskih oblastih ustanovljuje zakon o karnostnoj odgovornosti urednikah i službenikah namještenih kod županijskih i kotarskih oblastih.

§ **39.** Upravni odbor nadležan je u prvoj molbi u karnostnom postupku i proti občinskim načelnikom, bilježnikom, blagajnikom i občinskim šumarom, kad se radi ob odpustu njihovom iz službe.

§. **40.** Glede osobah, koje su vlastne na zemaljsku vladu uložiti priziv proti karnostnim presudam upravnog odbora, zatim glede roka, u kojem se taj priziv imade predati, mjerodavne su i glede urednikah, spomenutih u predidućem paragrafu ustanove zakona o karnostnoj odgovornosti urednikah i službenikah, namještenih kod županijskih i kotarskih oblastih.

§. **41.** Upravni odbor vrši karnostnu vlast preko povjerenstva, sastojećega iz pet članovah.

Predsjednikom toga povjerenstva je veliki župan, a kad je on zapriečen, podžupan.

Upravni odbor bira iz svoje sredine članove povjerenstva tako, da se dva člana biraju izmedju javnih urednikah, a dva izmedju članovah izabranih po županijskoj skupštini.

Podžupan nemože predsjedati, a ni glasovati u karnostnoj iztrazi proti sebi samomu.

§. **42.** Karnostno povjerenstvo bira se u prvoj sjednici o početku godine za vrieme od godinu danah.

Ujedno imadu se izabrati dva zamjenika, jedan iz sredine javnih organah, a drugi iz sredine izabranikah županijske skupštine, te imadu zamjenici učestvovati onda, kada su redoviti zapriečeni.

Digitized by Google

§ **43**. Upravni odbor bira (§. 41.) iz sredine viećnikah najbližega sudbenoga stola, koji se nalazi u području županije, dva člana i jednoga zamjenika, koji će u karnostnom postupku proti podžupanu učestvovati mjesto onih članovah karnostnoga povjerenstva, koji su javni urednici.

§. **44**. Karnostno povjerenstvo, koje imade u prvoj molbi odlučivat o službenih prestupcih, štono ih kr. porezni nadzornik, državni organi spadajući k njegovomu pomoćnomu osoblju i stalno namješteni državni porezni ovrhovoditelji počine obavljajuć povjerene im poslove, — sastoji iz pet članovah.

Predstojnikom toga povjerenstva je veliki župan, a kad je ovaj zapriečen, onaj, kojega imenuje ban sporazumno sa ministrom financijah. Članovi su toga povjerenstva, kr. por. nadzornik, državni urednik, kojega iz reda organah zajedničke vlade imenuje ministar financijah sporazumno s banom, onda ona dva člana upravnoga odbora, koje je ovaj u smislu §. 41. iz sredine izabranikah županijske skupštine izabrao za redovite članove karnostnoga povjerenstva.

Izvjestiteljem karnostnoga povjerenstva je kr. porezni nadzornik.

Kr. porezni nadzornik nemože učestvovati pri viećanjih karnostnoga povjerenstva u slučaju, kad se razpravlja njegova vlastita stvar karnostna.

Za taj slučaj, kao i za onaj, kad bude kr. porezni nadzornik ili drugi imenovani povjerenstveni član zapriečen, imenuje ministar financijah sporazumno s banom iz reda urednikah zajedničke vlade još jednog člana, koj će u naznačenih slučajevih kao zamjenik učestvovati u karnostnom povjerenstvu.

U slučaju onom, kad bude koji od izabranih članovah karnostnoga povjerenstva interesiran ili inače zapriečen udioničtvovati u povjerenstvenih sjednicah, stupa na njegovo mjesto onaj član, kojega je upravni odbor iz sredine izabranikah županijske skupštine izabrao članom zamjenikom karnostnoga povjerenstva (§. 42). Karnostni postupak i molbeni tečaj uredjuju zajednički zakoni o rukovanju javnih porezah.

§. **45**. U karnostno povjerenstvo imadu se svakom prigodom pozvati svi članovi, a u slučajevih, predvidjenih u §. 42. i dotični zamjenik odnosno oba zamjenika.

Valjanu zaključku dostatna je prisutnost trijuh članovah, računajuć amo i predsjedatelja.

Digitized by Google

Glava V.

Zaglavne i prelazne ustanove.

§. **46.** Upravni odbor izvršuje odredbe kr. zem. vlade i bdije nad provedbom istih.

Vlada upravlja svoje odredbe u predmetih, koji se tiču njegovoga djelokruga, na upravni odbor, te otvara te naredbe predsjednik odbora, odnosno njegov zamjenik.

§. **47.** Upravni odbor podnaša svake pol godine banu izvještaj o stanju javne uprave u svih granah, o nedostatcih u zakonih i o karnostnih i utočnih predmetih, riešenih tečajem dotičnoga polugodišta.

Tom prilikom prosto mu je predložiti i one odredbe, koje može učiniti jedino vlada ili zakonodavstvo.

§. **48.** Pokraj ovoga redovitog izvještaja može odbor — kadgod uztreba — izvjestiti banu kako o pojedinih slučajevih, tako o upravi u obće, ili o pojedinih granah iste, a i dužnost mu je takova izvješća na poziv bana podnašati.

§. **49.** U slučaju razlikosti mnienjah glede sadržaja takovih izvješćah, vlastni su oni, koji su ostali u manjini, zahtievati, da se s izvješćem podastre i njihovo posebno mnienje.

§. **50.** Veliki župan dužan je uz izvješća, spomenuta u §§. 47. i 48 u posebnu izvještaju navesti, da se slaže s timi izvješći, ili pako obrazložiti, u kojoj se točki i zašto neslaže s timi izvješći.

§. **51.** Izvješće, spomenuto u §. 47. podnosi upravni odbor i županijskoj skupštini obavješćujući skupštinu i o predlozih, koje je u smislu stavke druge navedenoga paragrafa podnio vladi.

§. **52.** Upravni odbor dužan je dati županijskoj skupštini obavjesti, koje ova zatraži od njega.

§. **53.** Vrieme, kada će ovaj zakon stupiti u život, opredielit će vlada putem naredbenim.

Dotle obavljat će županijske oblasti poslove naravi samoupravne, spadajuće u djelokrug upravnog odbora.

§. **54.** Provedba ovoga zakona povjerava se banu.

Dano u Beču dne petoga veljače godine hiljadu osam sto osamdeset i šeste.

Digitized by Google

Digitized by Google

XXII.

Decisije

kr. ug. financijalnoga upravnoga sudišta

odnoseće se na načelna pitanja u izravnih porezih.

Digitized by Google

XXII.

Decisije

kralj. ugarskoga financijalnoga upravnoga sudišta

odnoseće se na načelna pitanja u izravnih porezih.

Decisija br. II.

Da li je financijalno upravno sudište usljed priziva proti odlukam upravnih povjerenstvah, — nadležno meritorno presudjivati takove predmete, u kojih se razpravlja o globah označenih u §-u 20. zakon. članka XXVII. od godine 1880. a uporavljenih radi toga, što su propuštene predradnje i prijave, nuždne u smislu §. 13. istoga zakona u svrhu, da se uzmogne ustanoviti vojno-oprostna taksa.

(k br. 112. od god. 1884.)

Zaključak.

Kr. ug. financijalno upravno sudište ne smatra se nadležnim, da naznačene u gornjem pitanju predmete meritorno razpravlja.

Razlozi.

Po smislu §. 1, točke 1. zak. članka XLIII. 1883. proteže se djelokrug finan. upravnog sudišta na odluke jurisdikcionalnih povjerenstvah, izrečene o novčanih globah, nametnutih porezovnikom u smislu zakona o rukovanju poreza.

Digitized by Google

O tom pako, ima li se u obće i kakova globa uporaviti u slučaju propusta predradnjah i prijavah, nuždnih radi ustanovljenja vojno-oprostne takse, ne sadržaje zak. čl. XLIV. 1883. nikakove ustanove, isto tako niti ovaj, a niti ikakav posebni zakon ne sadržaje odredbe, da bi usljed priziva proti takovim odlukam upravnih povjerenstvah, meritorno prosudjivanje predmeta spadalo u nadležnost kralj. ugar. financijalnoga upravnoga sudišta.

Na predmete o ovakovih globah ne može se uporaviti točka 1. f. §. 8. zak. čl. XLIV: 1883., glaseća onamo, da se proti odlukam upravnih povjerenstvah, koje su izrečene u pogledu uporabe novčane globe proti porezovnikom, može priziv uložiti na financijalno upravno sudište; jer ova zakonska odredba sadržaje izričnu uputu na točku 9. §. 4. z. čl. XLIV. 1883., u tom pako paragrafu spominju se samo takove globe, koje je polag točke b) ovlašten ustanoviti porezni nadzornik proti porezovnikom u slučaju, kada ovi propuste svoje porezne knjižice doprinieti; nadalje u slučajevih u §. 101. istoga zakona spomenutih manjih narušajah.

Ali ove u §-u 101. z. čl. XLIV. 1883. označene globe ne mogu se smatrati globami, kojimi je svrha kažnjenje manjih narušajah; jer se proti potonjim, odnosno proti ustanovljenju poreznoga nadzornika može priziv uložiti u prvoj molbi na upravno povjerenstvo (točka 3. c) §, 4. zakon. čl. XLIV. 1883.), odnosno dalje u drugoj molbi na kr. financijalno upravno sudište (točka 1. f) §. 8. zak. čl. XLIV. 1883.); nadalje jer je glede spomenutih u §. 101. zak. čl. XLIV. 1883. manjih narušajah ustanovljena globa od 1—50 forintih, dočim §. 90. zak. čl. XXVII. 1880. o vojnoj oprostnoj taksi u pogledu jednoga diela u istom §-u naznačenih propuštajah 3—6terostruki iznos vojno-oprostne takse, glede drugog pako diela globu od 5—50 ili od 1—5 forintih ustanovljuje.

Po tom dakle razlikuju se u §. 20. z. čl. XXVII. 1880. naznačene globe od onih u §. 101. zakon. članak XLIV. 1883. napomenutih i glede iznosa.

Napokon valja iztaknuti još i onu okolnost, da zadnja alineja §. 20. zak. čl. XXVII. 1880. u obće ništa ne ustanovljuje, da bi se proti odluki upravnoga povjerenstva mogao priziv uložiti.

S ovih razlogah i obzirom na §. 15. z. čl. XLIII. 1883. valjalo je izreći, da se:

Kr. ug. financijalno upravno sudište ne smatra nadležnim, usljed priziva proti odlukam upravnih povjerenstvah meritorno prosudjivati takove predmete, u kojih se razpravlja o globah, označenih u §-u 20. z. čl. XXVII. 1880. a uporavljenih radi toga, što su propuštene predradnje i prijave, nuždne u smislu §. 13. istoga zakona u svrhu, da se uzmogne ustanoviti vojno-oprostna taksa.

Dano u Budimpešti iz skupne sjednice kr. finan. upravnoga sudišta obdržavane dne 13. svibnja 1884.

Ovjerovljeno u skupnoj sjednici od 14. svibnja 1884.

Decisija br. VIII.

U onih slučajevih, kada je porezu podvrženi posao ili zanimanje prestalo još tečajem godine pred ustanovljenim u §-u 11. točka 3. zak. čl. XLIV. 1883. trogodišnjim porezo-razpisnim cyclusom, te tako može biti govora samo o ustanovljenju poreza na dohodak potičući iz preliduće (prije trogodišnjega cyclusa minule) godine, — ima li se tecivarina III. razreda bez obzira na tu okolnost, u smislu točke 3. a) §. 11. z. čl. XLIV. 1883. ustanoviti ipak sa valjanošću na tri godine?

(k br. 7270—1884.)

Digitized by Google

Zaključak:

U onih slučajevih, kada je porezu podvrženi posao ili zanimanje prestalo još tečajem godine pred ustanovljenim u §-u 11. točka 3. a) z. čl: XLIV. 1883. trogodišnjim porezo-razpisnim cyclusom, imade se tecivarina III. razreda ustanoviti obzirom na tu okolnost samo za ono vrieme, dok je postojao odnosni koristonosni posao ili zanimanje.

Razlozi.

Glasom točke 3. §. 11. z. čl. XLIV. 1883. imadu povjerenstva za razpisivanje poreza tecivarinu III. razreda počam od g. 1884. razpisivati sa valjanošću na tri godine.

Ova odredba zakona predpostavlja, da dotični koristonosni posao ili zanimanje, od kojeg se ima tecivarina III. razreda odmjeriti sa valjanošću na tri godine, — iza kako je zakon u kriepost stupio — pred 1. siečnja svake prve godine trogodišnjega razpisnoga cyclusa još postoji.

Ovakovo shvaćanje utemeljeno je i na onoj odredbi točke 2. §. 12. z. čl. XLIV. 1883., glasom koje se u onom slučaju, ako bi oporezovani posao ili koristonosno zanimanje prestalo prije, nego spomenuto trogodišnje razdobje mine — imade odpisati onaj dio nanj udarenoga poreza, koji bi pripadao od dana prestanka posla ili zanimanja na još ostalo vrieme trogodišnjega razpisnoga razdobja.

Iz odredabah, sadržanih u navedenih §§-ih zakona može se zaključiti, da svaki posao ili koristonosno zanimanje može samo prema vremenu svoga postojanja biti oporezovano tecivarinom III. razreda.

Prema sadržaju ustanovljenog pitanja ima se odlučiti, kako se ima oporezovati koristonosno zanimanje, koje je prestalo koncem godine prediuće prvoj godini trogodišnjega razpisnoga cyclusa.

Za slučaj onaj, kad a porezni predmet prestane tečajem trogodišnjega cyclusa poslie oživotvorenja zak. čl. XLIV. 1883., daklem poslje 1. siečnja 1884. ili pako tečajem daljnjih trogodišnjih cyclusah — sadržaje § 4. zak. čl. XLIV. 1883. u točki 5. a) izričnu odredbu, da naime u djelokrug kr. por. nadzornika spada u prvoj molbi odredbu učiniti glede odpisa porezne dužnosti.

Što ali ima biti sa oporezovanjem dohodka posalah ili zanimanja, koja su prestala prije oživotvorenja zakona, daklem već tečajem godine 1883. ili koja će u buduće prestati u godini prije svakog trogodišnjeg razpisnog razdobja, — u tom pogledu mjerodavan je §. 90. z. čl. XLIV. 1883. koji naime ustanovljuje, da se porez može i naknadno ustanoviti, ako samo porezna tražbina, odnosno istoj odgovarajuće pravo nije zastarilo; dočim se po sebi razumieva, da u obzir dolazi jedino ono vrieme, u kojem je predmetom oporezovanja služeći posao ili zanimanje postojalo.

Iz tog sliedi kao posve naravno, da se porez neima ustanoviti za takovo vrieme, glede kojega je na temelju razpoloživih podatakah i dokazah izrično i nedvojbeno izkazano, da porezovnik kroz isto nije dužan poreza plaćati.

Porez razpisujuća i opotražna povjerenstva — ništa manje i kr. fin. upravno sudište imadu u pogledu na razsudbu predležećih im poreznih poslovah u prvom redu na čistom biti glede toga, postoji li za vrieme razpisnoga razdobja porezni predmet, ili ne?

Digitized by Google

U očigled ove izrične odredbe zakona ne bi vodilo nikakovoj svrhi, kada bi se spomenute oblasti ipak pridržale na to, da u svakom predležećem im na razpravi poslu tecivarine III. razreda — akoprem je predmet poreza već prije oživotvorenja zakona t. j. prije 1. siečnja 1884., kao što i prije 1-oga siečnja svake prve godine trogodišnjega cyclusa jur prestao, — porez ipak u smislu §. 11. z. čl. XLIV. 1883. ustanove s valjanošću na tri godine.

Ne bi vodio k svrhi ovakav postupak tim manje, jer bi rečene oblasti upućene bile proti svome osvjedočenju postupati. U ovakovih naime slučajevih niti zastupnici finan. erara, koji prisustvuju sjednicam porez razpisujućih i opotražnih povjerenstvah, ne predlažu, da bi se porez ustanovio sa valjanošću na tri godine.

A bio bi i dotičnim interesovanim sukromnim strankam sa uštrb, jer bi morale prestanak svoje obvezanosti na plaćanje poreza ne samo pred spomenutimi oblastmi, nego posebno i pred kraljevskim poreznim nadzornikom dokazati, što bi im prouzrokovalo troška, ili barem gubitka vremena.

Iz svih tih razlogah moralo je kr. ug. finan. upravno sudište stvoriti zaključak: da se u onih slučajevih, kada je porezu podvrženi posao ili zanimanje prestalo još tečajem godine pred ustanovljenim u §-u 11. točki 3. a) z. čl. XLIV. 1883., trogodišnjim porezo-razpisnim cyclusom, — imade tecivarina III. razreda obzirom na tu okolnost samo za vrieme postojanja odnosnoga koristonosnoga posla ili zanimanja, tomu primjereno ustanoviti.

Dano u Budimpešti iz skupne sjednice kr. ug. fin. upravnoga sudišta držane dne 19. ožujka 1885.

Ovjerovljeno u skupnoj sjednici od 19. ožujka 1885.

Decisija br. IX.

Dok otac kao naravni i zakoniti štitnik svoje malodobne djece, o njihovom uzdržavanju i odhranjivanju po zakonu brigu vodi, — da li za to vrieme podpadaju porezu na kamate od glavnicah oni kamati, koji otca obterećuju i potiču od takove hypotekarne glavnice, koja je još za života majke hipotekarno uknjižena na nekretnine otca, kao dužnika i koja je nakon smrti majke, — kao vjerovnika — pravom nasljedstva prešla na malodobnu djecu ?

(k br. 763—1885.)

Zaključak.

Dok otac kao naravni i zakoniti štitnik svoje malodobne djece o njihovom uzdržavanju i odhranjivanju po zakonu brigu vodi, za to vrieme ne mogu se podvrći porezu na kamate od glavnicah kamati glavničkoga imutka, koji je pravom nasljedstva od majke prešao na malodobnu djecu, te je na otčeve nekretnine pravom zaloga uknjižen.

Razlozi.

Glasom §. 1. zak. čl. XXII. od god. 1875. podpadaju porezu na kamate od glavnicah svi oni kamati, koje bud koji stanovnik zemlje bere iz

Digitized by Google

pojedince u tom §-u nabrojenih vrelah; §. 3. istoga zakona jasno ustanovljuje ono temeljno načelo, koje kod uporabe ove vrsti poreza valja slieditи i kojim je izrečeno, da temeljem poreza na kamate od glavnicah ima služiti ona kamatna svota, koju je dotična stranka u godini prije oporezovanja uživala.

Ovo potanje ustanovljenje biva još jasnije interpretirano ustanovom, sadržanom u uredovnoj sbirki zakonah i propisah o izravnih porezih svezak I. dio VI. i to u opazki 1. spadajućoj k §. 3. z. čl. XXII. 1875. o porezu na kamate od glavnicah i na rente, gdje je opet kao temeljno načelo izrečeno, da porez pripada samo od takovih kamatah, koje je porezovnik faktično uživao.

Iz toga sliedi, da onaj maloljetnik, koji doduše od svoje glavnice može izčekivati, da mu otac kamate plaća, — nu otac takovih faktično plaćati nije dužan sve dotlem, dok je štitnikom djece, niti ne može biti oporezovan porezom na kamate od glavnicah.

U takovom slučaju naime ne imade faktično izplaćenog kamatnog doa hodka, jer u smislu z. čl. XX. 1877. štitnička oblast otca zakonito rješava od faktičnog plaćanja kamatah; dočim ona roditeljska obskrba, koju djecd od strane otca kao uzdržavanje i odhranjivanje uživaju, ne sačinjava pre met poreza na kamate od glavnicah.

Na temelju gori navedenih razlogah valjalo je izreći, da:

„Dok otac kao naravni i zakoniti štitnik svoje malodobne djece o njihovom uzdržavanju i odhranjivanju po zakonu brigu vodi, odnosno dok otac kao takav, nije dužan ni kamatah faktično plaćati, za to vrieme ne mogu se podvrći porezu na kamate od glavnicah kamati glavničkoga imutka, koji je pravom nasljedstva od majke prešao na malodobnu djecu, te je na očeve nekretnine pravom zaloga uknjižen."

Dano u Budimpešti iz skupne sjednice kr. ug. fin. upravnoga sudišta držane dne 19. svibnja 1885.

Ovjerovljeno u skupnoj sjednici od 22. svibnja 1885.

Decisija br. XI.

O onih slučajevih, kada se porez, u smislu zakona, imade odmjeriti na temelju prosjeka čistoga dobitka predidućih godinah, da li porez razpisujući zakoniti organi mogu iznovičnoj razsudbi podvrći temeljem toga čistoga dobitka služeće one čimbenike (faktore) t. j. na svaku pojedinu od predidućih godinah odpadajuće one svote dobitka, koje su za minulu godinu jur pravovaljano ustanovljene?

(k br. 894. i 3703. 1885.)

Zaključak:

U onih slučajevih, kada se porez, u smislu zakona, imade odmjeriti na temelju prosjeka čistoga dobitka predidućih godinah — mogu na razpisivanje poreza zakonom pozvani organi prigodom odmjere poreza za tekuću godinu iznovičnoj razsudbi podvrći temeljem toga čistoga dobitka služeće one čimbenike (faktore) t. j. na svaku pojedinu od predidućih godinah odpadajuće one svote dobitka, koje su za minulu godinu jur pravovaljano ustanovljene.

Digitized by Google

Razlozi.

U smislu odredbe sadržane u točki c) §. 12. zak. čl. XLIV. 1883. temeljem odmjere tecivarine III. razreda služi po §-u 15. zak. članka XXIX. godine 1875. ustanovljeni prosječni uspjeh zaslužbe ili posla, postignut tečajem trijuh godinah pred prvom godinom trogodišnjega razpisnoga razdobja.

Glasom točke f) §. 13. istoga zakona služi temeljem odmjere poreza na poduzeća i zadruge, koje javno polažu račune, prosjek trogodišnjeg poslovnog uspjeha prije godine oporezovanja, kako to propisuju §§. 3. i 4. zak. čl. XXIV. 1875. i §. 1. zak. čl. LX. 1880.; nadalje isti ovaj propis valja polag točke g) §. 13. zak. čl. XLIV. 1883. i glede razpisivanja rudarskoga poreza, kako to odredjuje §. 5. zak. čl. XXVII. 1875.

Uz to pako imade se tecivarina III. razreda polag ustanove §. 15. z. čl. XXIX. 1875. razpisati na temelju valovnicah, što no će ih porezovnici doprinieti, i to na temelju trogodišnjega prosjeka čistoga dobitka od zaslužbe ili posla, prije porezne godine, ili ako posao ili zanimanje toliko godinah još nepostoji, — od čistoga dobitka postignutoga u vriemenu od kako postoji.

Isto tako i prema odredbi §. 3. z. čl. XXIV. 1875. o porezu na poduzeća i zadruge, koje račune javno polažu, smatra se porezu podpadajućim dohodkom prosječni poslovni dohodak trijuh godinah prije godine oporezovanja; §. 8. istoga zakona pako odredjuje, da se porez družtvah uvjek odmjeruje na temelju poslovne bilance poreznoj godini prediućih trijuh godinah, — ako pako družtvo toliko godinah još nepostoji — na temelju poslovne bilance sastavljene za vrieme od začetka posla.

Konačno glasom ustanovah sadržanih u §§-ih 5. i 8. zak. čl. XXVII. 1875, o rudarskom porezu, uzima se porezu podpadajućim dohodkom prosjek trogodišnjega poslovnoga uspjeha prije poreznе godine, a ustanovljuje se porez na temelju valovnice vlastnika rude ili osobah, koje su po rudarskom zakonu ovlaštene na vodjenje rudničkoga posla, — ili njihovih opunomoćnikah.

Iz gore navedenih zakonskih ustanovah sliedi daklem kao posve jasno, da u svih onih slučajevih, kada se porez imade ustanoviti prema prosjeku čistoga poslovnoga dobitka minulih godinah, — temeljem odmjere poreza služi uvjek poslovna bilanca sastavljena za iste godine, to jest: da predmetom razsudbe porez razpisujućih organah služi poslovni uspjeh, izkazan u bilanci za minule godine.

Prema tomu daklem ne može postupak porez razpisujućih zakonitih organa ograničen biti time, što su pojedini, u prosjeku čistoga poslovnoga dobitka prijašnjih godinah sadržani sastavni dielovi, — t. j. taj prosjek sačinjavajući činbenici. — prigodom odmjerivanja poreza jur za prediuće godine ustanovljeni.

Ne može pako biti s toga razloga, što su ti činbenici prosjeka poslovnoga dobitka zadobili pravnu moć (pravovaljanost) samo u pogledu oporezovanja, odnosećega se na prediuće godine.

Nu ova okolnost u obće ne može imati odlučnog kakovog upliva na ustanovljenje tekućega poreza, jer bi u protivnom slučaju porez razpisujući organi imali lih samo tu zadaću, da prosude izključivo samo onaj poslovni uspjeh, koji je u bilanci izkazan glede poreznoj godini prediuće prve godine; dočim bi poslovni uspjeh ostaloga minuloga vremena — kao jur pravovaljan, — jednostavno prihvatili.

Ovo ali shvaćanje protivi se odredbi gori citiranih zakonah, glasom koje se ima valovanje porezu podvrženoga dobitka od zaslužbe ili posla,

Digitized by Google

uvjek protezati na sve tri poreznoj godini prediduće godine, odnosno na vrieme, odkako posao postoji.

Prema svemu, što je dosele iztaknuto, valjalo je izreći, da u onih slučajevih, kada se porez u smislu zakona imade odmjeriti na temelju prosjeka čistoga dobitka predidućih godinah, na razpisivanje poreza zakonom zvani organi mogu prigodom odmjere poreza za tekuću godinu iznovičnoj razsudbi podvrći temeljem toga čistoga dobitka služeće one činbenike (faktore), t. j. na svaku pojedinu od predidućih godinah odpadajuće one svote dobitka, koje su za minulu godinu jur p r a v o v a l j a n o ustanovljene.

Dano u Budimpešti iz skupne sjednice kr. ug. fin. upravnoga sudišta, držane dne 1. srpnja 1885.

Ovjerovljeno u skupnoj sjednici dne 2. srpnja 1885.

Decisija br. XIII.

Da li se prigodom ustanovljenja poreza od posla poduzećah i zadrugah, koje javno polažu račune, mogu obzirom na §. 4. zak. čl. XXIV. 1875. i §. 3. z. čl. VII. 1883. odbiti od nečistog dohodka one svote, koje je poduzeće ili družtvo izplatilo u ime poreza na kamate od glavnicah od onih štedioničkih uložakah, što no su kod istog uloženi?

(k br. 6011—1885.)

Zaključak:

Prigodom ustanovljenja poreza od posla poduzećah i zadrugah, koje javno polažu račune, imadu se obzirom na §. 4. z. čl. XXIV. 1875. i §. 3. z. čl. VII. 1883. odbiti od nečistog dohodka one svote, koje je poduzeće ili družtvo izplatilo u ime poreza na kamate od glavnicah od onih štedioničkih uložakah, što no su kod istog uloženi.

Razlozi.

Ustanovom §. 3. z. čl. VII. 1883. odredjuje se, da su novčani zavodi dužni kr. poreznom uredu izkazati, odnosno odpremiti porez, koji odpada u smislu §. 2. pozvanoga zakona od spomenutih u §. 1. onih glavnicah, koje su kod zavoda uz tekući račun koristonosno uložene; na ovlašteni su taj porez pridržati si iz kamatah.

Porez, što ga novčani zavod tim načinom odpremi, sačinjava usljed ove odredbe zakona — a i prema samoj naravi stvari — jedan dio kamatah, te se s toga sa gledišta oporezovanja imade sa kamatami jednovrstnim smatrati.

Pošto se pako kod ustanovljenja poslovnoga poreza poduzećah i zadrugah, koje javno polažu račune, imadu u smislu točke 3. §. 4. zak. čl. XXIV. 1875. od nečistog dohodka odbiti i oni poslovni kamati, koje poduzeće plaća od uloženih u posao stranih glavnicah; pošto nadalje štedionički ulošci nedvojbeno spadaju u red stranih glavnicah; dočim onet s druge strane od njihovog dohodka odpadajući kamatni porez, što ga je u smislu §. 3. zak. čl. VII. god. 1883. samo poduzeće odpremilo — kao što je višje gori iztaknuto — sačinjava jedan dio kamatah te sliedi i naravi istih;

Digitized by Google

Pošto nadalje u onom slučaju, ako pojedine stranke poduzeću naknade one svote, što ih ono u ime poreza odpremi: ove naknade bezuvjetno sačinjavaju jednu stavku prihoda u bilanci zavoda, te se tako istosvot na stavka izdatka time posvema izjednačuje; — dočim u onom slučaju, ako je zavod plaćanje toga kamatnoga poreza posve na sebe preuzeo, ova svota sačinjava takav izdatak, koji zavod čini povrh svotah, koje plaća pojedinim strankam u ime kamatah od uloženih kod njeg glavnicah, ter tako sačinjavaju i faktični poslovni izdatak zavoda.

Napokon pošto je kr. ug. ministarstvo financijah izdanom u predmetu provedbe zak. čl. VII. 1883. naredbom od 28. svibnja 1883. br. 32756. (br. 100. naredbenika: „Magyarorsagi Rendeletek Tára od god. 1883.) — daklem izvršujuć povjerenu mu provedbu zakona — posve zakonito — u točki 3. iste naredbe učinilo takovu odredbu, da se porez, što no ga novčani zavodi u smislu §. 3. z. čl. VII. 1883 odpreme poreznim uredom, i u koliko u bilanci zavoda dolazi naprvo u primitku kao naknadjeni po dotičnih vlastnicih glavnicah iznos, ili pako u izdatku kao porez, što ga novčani zavod sam nosi, — imadu prigodom ustanovljenja poslovnoga poreza dotičnih novčanih zavodah — prema §. 4. z. čl. XXIV. 1875. uvrstiti medju poslovne izdatke, odnosno odbiti od nečistog dohodka:

To je usljed svih ovih razlogah valjalo kr. ug. fin. upravnom sudištu izreći, da se: prigodom ustanovljenja poreza od posla poduzećah i zadrugah, koje javno polažu račune, imadu obzirom na §. 4. z. čl. XXIV. 1875. i §. 3. zak. čl. VII. 1883. odbiti od nečistog dohodka one svote, koje je poduzeće ili družtvo izplatilo u ime poreza na kamate od glavnicah od onih štedioničkih uložakah, što no su kod istog uloženi.

Dano u Budimpešti iz skupne sjednice kr. ug. fin. upravnoga sudišta obdržavane dne 10. studenoga 1885.

Ovjerovljeno u skupnoj sjednici dne 14. stud. 1885.

Decisija br. XXI.

Kada na javno polaganje računah obvezano poduzeće ili zadruga svomu organu osjegura stanovitu minimalnu godišnju plaću, ali mu osim te stalne plaće od godine do godine stavi u izgled preko gornje minimalne plaće još svotu, primjerenu razgranjenosti i dohodku posla, da li se u tom slučaju imade teciv. III. r. podvrći cielo berivo, što ga na taj način dotirani organ bere od poduzeća; — ili pako samo odnosni, promjeni podvrženi dio beriva; dočim bi se promjeni nepodvržena minimalna svota — kao u stalnom iznosu ustanovljena stalna godišnja plaća — imala oporezovati po IV. razredu tecivarine?

(K br. 926. od god. 1886.)

Zaključak:

Kada na javno polaganje računah obvezano poduzeće ili zadruga svomu organu osjegura stanovitu minimalnu godišnju plaću, ali mu osim te stalne plaće od godine do godine stavi u izgled preko gornje minimalne plaće još i svotu, primjerenu razgranjenosti i dohodku posla, u tom slučaju imade se samo onaj dio berivah tim načinom dotiranoga organa oporezovati tecivarivom III. razreda, koji je promienljivosti podvržen; dočim se promjeni ne podvržena minimalna svota — kao

Digitized by Google

stalna godišnja plaća — imade oporezovati polag IV. razreda tecivarine.

Razlozi.

Glasom §. 1. z. čl. LX. 1880. slovećega o promjeni točke 10. §. 4. z. čl. XXIV. 1875. imadu se one svote, koje ravnateljem, članovom upravnoga vieća i činovnikom na javno polaganje računah obvezanih poduzećah i zadruga pripadaju u ime prisustvovnicah i tantiemah, kao dobitni pripadci, na temelju §. 16. zakonskoga članka XXIX. 1875. oporezovati sa tecivarinom III. razreda.

Polag točke IV. §-a 2. zak. čl. XXIX. 1875. svi oni družtveni ili sukromni službenici, činovnici i organi, kao i stalno namješteni poslovodje, nadziratelji itd., — koji beru stalnu plaću, mirovinu, milostinju ili pako počastnu nagradu — podpadaju u pogledu oporezovanja tecivarini IV. razreda.

Iz sada navedenih zakonskih ustanovah proizlazi nedvojbeno, da dočim §. 1. z. čl. LX. 1880. s jedne strane odredjuje, da se svote, pripadajuće organom na javno polaganje računah obvezanih poduzećah i zadrugah u ime tantiemah — kao promienljive i ovisuće od neizvjestnih okolnostih, po tom daklem kao nespadajući medju redovite dohodke pripadci, — imadu oporezovati tecivarinom III. razreda; s druge strane opet §§. 2. i 28. zakonskoga članka XXIX. godine 1875. sva ona beriva istih organah, koja se mogu smatrati stalnimi i redovitimi — podvrgavaju tecivarini IV. razreda.

Kada je daklem godišnje berivo organa kojega poduzeća ili zadruge ustanovljeno u stanovitoj svoti tako, da mu se ova svota u svih okolnostih redovito ima izplaćivati, osim toga pako stavlja mu se u izgled unapried neopredielјeni, razgranjenosti i unosnosti posla primjereni, daklem od raznih neizvjestnih okolnostih ovisući doplatak, odnosno dohodak, u tom slučaju imade kod oporezovanja uživanoga, ili u izgled stavljenoga dohodka — temeljem služiti stalna ili neizvjestna kakvoća istoga, te se pojedini sastavni dielovi cielokupnoga dohodka imadu obzirom na tu njihovu kakvoću polag posebnog poreznog ključa tecivarinom oporezovati.

Pošto ali u predležećem slučaju minimalni dohodak, osiguran dotičnomu organu poduzeća ili zadruge — nedvojbeno nosi na sebi biljeg stalnosti, daklem glavno obilježje, polag kojeg ima podpadati tecivarini IV. razreda — to se samo onaj dio dohodka toga organa može podvrći III. razredu tecivarine, koji neima obilježja stalnosti, koji je daklem podvržen promienljivosti.

Iz tih razlogah valjalo je k zaključkom izreći: da, kada na javno polaganje računah obvezano koje poduzeće ili zadruga svomu organu osigura stanovitu minimalnu godišnju plaću, ali mu osim te stalne plaće od godine do godine stavi u izgled preko gornje minimalne plaće još i svotu, primjerenu razgranjenosti i dohodku posla, u tom slučaju imade se samo onaj dio berivah tim načinom dotiranoga organa oporezovati tecivarinom III. razreda, koji je promienljivosti podvržen; dočim se promieni nepodvržena minimalna svota — kao stalna godišnja plaća — imade oporezovati polag IV. razreda tecivarine.

Dano u Budimpešti iz skupne sjednice kr. ug. fin. upravnoga sudišta, držane dne 12. ožuj. 1886.

Ovjerovljeno u skupnoj sjednici od 16. ožuj. 1886.

Digitized by Google

Decisija br. XXV.

Kada tecivarinom III. razreda oporezovani posao tečajem trogodišnjega porezo-razpisnoga cyclusa padne u stečaj, — da li je pravo vlastnika takovoga posla na odpis poreza vezano na onaj uvjet, da je porezovnik prestanak posla u smislu točke 2. b) okružnice kr. ug. ministarstva od 28. studenoga godine 1884. br. 73911. (strana 1967. br. 248. naredbenika: „Magyarorszagi Rendeletek Tára“ od godine 1884.) dužan kod nadležnog poreznog nadzornika prijaviti za 15 danah, računajuć od dana iza prestanka posla?

(br. 1368. od g. 1886)

Zaključak:

Kada tecivarinom III. razreda oporezovani posao tečajem trogodišnjega porezo-razpisnoga cyclusa padne u stečaj: pravo vlastnika takovoga posla na odpis poreza nije vezano na onaj uvjet, da je porezovnik prestanak posla u smislu točke 2. b) okružnice kr. ug. ministarstva od 28. studenoga g. 1884. br. 73911 (strana 1967. br. 248. naredbenika: „Magyarországi Rendeletek Tára“ od god. 1884.) dužan kod nadležnog poreznog nadzornika prijaviti za 15 danah, računajuć od dana iza prestanka posla, te je kr. porezni nadzornik u takovom slučaju dužan ureda radi postupati.

Razlozi.

U smislu točke 2. b) §-a 12. zak. čl. XLIV. 1883. o rukovanju javnih porezah, u onom slučaju, kada porezu podvrgnuti koji posao, podružni posao ili koristonosno zanimanje prestane prije izminuća trogodišnjega porez-razpisnoga cyclusa, — imade se odpisati onaj dio poreza, koji odpada od dana prestanka posla ili zanimanja za još ostalo vrieme trogodišnjega razpisnoga razdobja.

Točkom 5. a) §. 4. istoga zakona odredjuje se nadalje, da kr. porezni nadzornik u vlastitom djelokrugu čini odredbu glede izpravka, odnosno odpisa porezne dugovine, a u koliko bi porez već uplaćen bio, glede povratka nepripadno uplaćene svote, ako je naime porez pogriešno izračunan, ili porezni predmet niti ne postoji, ili je prestao, il ako je isti porezni predmet višekrat oporezovan.

U netom spomenutih slučajevih nije podnešenje one molbenice, što no ju porezovnici radi izpravka ili odpisa odmjerenoga poreza imadu podnieti kr. poreznomu nadzorniku — niti polag poreznih zakona, što no su prije oživotvorenja zak. čl. XLIV. 1883. valjali, niti po samom potonjem zakonu vezano na nikakav zaklopni rok, jedino predzadnja alineja §. 90. potonjega zakona sadržaje u pogledu nepripadno uplaćenih poreznih svotah tu odredbu: da pravo stranakah na povratak pogriešno uplaćenih ili protupravno ubranih porezah zastaruje, računajuć od dana uplate poreza za 3 godine.

Istina je doduše, da je kr. ug. ministarstvo financijah kao tumačenje točke 5. §. 4. gori pozvanoga zakona izdalo dne 28. studenoga 1884. pod br. 73911. (br. 45. Pénzügyi Közlönya od god. 1884. i br. 248. naredbenika

Digitized by Google

„Magyarorszagi Rendeletek Tara“ od g. 1884.) okružnicu, kojom je u točki 2. pod slovom b) izrečeno, da se u svih onih slučajevih, kada se moli odpis propisanoga, nu još ne uplaćenoga poreza na naslovu prestanka poreznoga predmeta, takova molbenica imade kod nadležnog kr. por. nadzornika podnieti za 15 danah, računajuć od dana iza prestanka poreznoga predmeta, — nu ipak po shvaćanju kr. ug. fin. upravnoga sudišta ne može se ovaj dio pozvane okružnice — gledе u stečaj palih osobah — u sklad dovesti sa ciljem zakonskoga članka XLIV. 1883., te se na nje ne može podnipošto uporaviti.

Svi naime porezni naši zakoni utemeljeni su na onom općenitom načelu, da se samo sigurni i faktično postojeći dohodak ili zaslužba može podvrći oporezovanju.

Tomu općenitomu načelu protivilo bi se daklem po shvaćanju ovoga suda, ako bi se koji posao ili zanimanje podvrgao oporezovanju i za ono vrieme, kada je faktično prestalo postojati, t j. kada porezni predmet posvema manjka; nu protivio bi se ovakov postupak ne samo duhu naših zakonah – naročito pako intenciji točke 5. a) §. 4. i točke 2. b) §. 12. zak. čl. XLIV. 1882., nego i načelom općeg i jednakog nošenja teretah, kao i obćim pravnim načelom.

Što se pako tiče osobito vlastnikah poslovah, koji su tečajem trogodišnjega razdienoga cyclusa u stečaj pali, ovi se upravo podnipošto nemogu obvezati, da prijave prestanak poreznoga predmeta; jer u smislu §. 1. zak. čl. XVII. od god. 1881. pravomoćnost stečaja proteže se na cieli ovrhi podvrženi imetak dužnika, ter u smislu §. 3. sada pozvanoga zakona dužnik gubi pravo rukovanja i razpolaganja sa imetkom, koje pravo izvršuje unutar u zakonu sadržanih ograničenjah, skrbnik stečajne gromade.

Nu i inače u smislu §. 91. z. čl. XVII. 1881. kao i u smislu okružnice kr. ug. ministarstva pravosudja od 17. siečnja 1882. br. 2101. I. M. strana 132. br. 9. Penzügyi Közlölönya od god. 1882.) šalje stečajni sud jedan primjerak odluke o otvorenju stečaja i onako kralj. poreznom nadzorniku, daklem tim načinom bivaju kralj. porezni nadzornici službenim putem ubavješteni, kada koji posao usljed otvorenja stečaja prestane.

Pošto je pako kr. ugar. ministarstvo financijah savezno sa svojom okružnicom od 28. studenoga godine 1884. br. 73811. kasnijom svojom daljnjom okružnicom od 3. svibnja godine 1886. br. 23546. (strana 536. br. 110. naredbenika: „Magyarorszagi Rendeletek Tara“ od godine 1886.) u zadnjoj točki iste okružnice ovlastilo kr. porezne nadzornike, da kada obrtne oblasti kr. porezne nadzornike ubavjeste o prestanku posla, na temelju tih ubavjestih i bez da čekaju na molbu interesovanih stranakah, mogu brisanje poreza od dana prestanka posla ureda radi obaviti, to iz ovih odredabah nedvojbeno proizlazi, da niti kr. ugar. ministarstvo financijah neograničuje prava stranakah na odpis poreza u takovih slučajevih, kada kralj. por. nadzornik uredovnim putem saznade, da je koji posao prestao.

Usljed svih ovih razlogah valjalo je izreći, da: „Kada tecivarinom III. razreda oporezovani posao tečajem trogodišnega porezo-razpisnoga cyclusa padne u stečaj, pravo vlastnika takovoga posla na odpis poreza nije vezano na onaj uvjet, da je porezovnik prestanak posla u smislu točke 2. b) okružnice kr. ug. ministarstva od 28. studenoga 1884. br. 73911. (strana 1967. br. 248. naredbenika: „Magyarorszagi Rendeletek Tara“) dužan kod nadležnog kr. poreznog nadzornika prijaviti za 15 danah, računajuć od dana iza prestanka posla, te je kr. por. nadzornik u takovom slučaju dužan ured radi postupati.

Dano u Budimpešti iz skupne sjednice kr. ug. fin. upravnoga sudišta držane dne 8. list. 1886.

Ovjerovljeno u skupnoj sjednici od 15. listop. 1886.

Digitized by Google

Decisija br. XXVI.

Ima li se kod ustanovljenja poslovnoga poreza poduzećah i zadrugah, koje javno polažu račune, od njihovog nečistog poslovnog dohodka odbiti tecivarina II. razreda, što ju poduzeće odnosno družtvo plaća od vlastite kuće, kao što i tecivarina, što no je odmjerena i po poduzeću ili družtvu uplaćena od tantiemah članova upravnoga vieća, ter od istih od padajući obći dohodarinski prirez i občinski namet?

(K br. 8221. 1886.)

Zaključak:

Kod ustanovljenja poslovnoga poreza poduzećah i zadrugah, koje javno polažu račune, ne može se od njihovog nečistog poslovnog dohodka odbiti tecivarina II. razreda, što ju poduzeće odnosno družtvo plaća od vlastite kuće, kao što ni tecivarina, što no je odmjerena i po poduzeću ili družtvu uplaćena od tantiemah članovah upravnoga vieća; niti od tih porezah odpadajući obći dohodarinski prirez i občinski namet.

Razlozi:

Kod ustanovljenja poslovnoga poreza poduzećah i zadrugah, koje javno polažu račune, uzima se po §-u 3. z. čl. XXIV. 1875. porezu podvrženim dohodkom prosjek poslovnoga uspjeha triuh godinah prije porezne godine; dočim se g o d i š n j i m poslovnim uspjehom uzima ona svota, koja preostaje od nečistog dohodka, nakon što se odbiju svi u smislu §-a 4. pozvanoga zakona odračunivi upravni i poslovni troškovi.

Izdatci, koji se broje medju upr. poslovne troškove i kao takovi mogu se odbiti od nečistog dohodka — nabrojeni su stavka po stavku (taxativno) u točkah 1—10. §-a 4. z. čl XXIV: 1875. iz čeg opet kao posve naravno sliedi, da oni izdatci i troškovi, koji u točkah 1—10 §. 4. nabrojeni nisu, — niti se ne mogu po zakonu smatrati upravnimi i poslovnimi troškovi, odnosno ne mogu se odbiti od nečistog poslovnog dohodka.

Pošto pako porez, koji je odmjeren na javno polaganje računah obvezanim poduzećem i zadrugam, odnosno kojeg oni plaćaju — ne dolazi naprvo medju spomenutimi (točka 1—10 §. 4.) upravnimi i poslovnimi troškovi, koji se mogu odbiti od nečistoga dohodka, — to neima dvojbe, da se medju izdatke, koji bi se mogli od nečistog dohodka odbiti, ne mogu uvrstiti one svote, što no ih je poduzeće, odnosno zadruga platila u ime poreza u godini prije godine oporezovanja.

Ovo se načelo stalno i bez iznimke i uporavljuje glede poreza od posla, odmjerenoga i uplaćenoga za godinu poreznoj godini prediduću.

Ako pako ovo načelo valja glede poslovnoga poreza, ne može biti dvojbe, da ga treba uporaviti i glede inih, od poslovnog poreza razlikujućih se vrstih poreza, jer zakon u tom pogledu ne pravi razlike medju pojedinimi vrstmi poreza i jer se niti iz zakona, a niti iz naravi same stvari ne može crpiti n i k a k v o g v a l j a n o g r a z l o g a, da bi se druge vrsti porezi kao n. pr. u pitanju stojeća tecivarina II. i III. odnosno

Digitized by Google

IV. razreda, koji k pravim upravnim troškovom niti ne spadaju — mogli računati medju onakove poslovne izdatke, koji se imadu od nečistog dohodka odbiti, — kad se sami poslovni i polag svoje naravi nedvojbeno i poslovni izdatak sačinjavajući porezi od brutto dohodka ne mogu odbiti. Nu nemože se obrazložiti ovakovo razlikovanje glede tecivarine II. razreda od kuće, koja je vlastničtvo poduzeća ili zadruge, kao niti tecivarine, što no je odmjerena te po poduzeću ili zadrugi uplaćena od tantiemah članovah upravnoga vieća. Ne može se pako takova razlika praviti osim gornjih razlogah ni stoga :

Jer opazka 1. k točki 1. §. 4. z. čl. XXIV. 1875. (strana 166. diela IV. sv. I. sbirke zak. i prop. o izrav. porezu (str. 260 o. knjige) sadržaje tu ustanovu, da se dohodci od zemljištah, kućah i rudarskoga posjeda, kao što i dohodci iz realnih pravah, koja podpadaju porezu na kamate od glavnicah i na rente — imadu odbiti od ukupnog dohodka družtva, naprotiv pako troškovi obraćeni u tu svrhu, da se ovi predmeti uzdrže u stanju koristonosnom, odnosno troškovi obradjivanja kao i plaćena od tih predmetah zemljarina, kućarina, porez na kamate od glavnicah i na rente sa pripadci, — imadu se iz družtvenih izdatakah izlučiti.

Ova odredba spomenute opazke pako, po svom pravom smislu i tumačenju, znači to, da dočim se s jedne strane kod ustanovljenja poslovnoga poreza poduzećah i zadrugah, koje javno polažu račune, dohodak od spomenutih u točki 1. §-a 4. z. čl. XXIV. 1875. poreznih predmetah ne može priračunati nečistomu dohodku samoga posla, — s druge strane opet ni troškovi uzdržavanja i obradjivanja ovih posebnih poreznih predmetah, kao i porezi od istih, — ne mogu biti uvršteni medju poslovne troškove, to jest drugimi riečmi rečeno : ovaj posebni dohodak i š njime skopčani posebni trošak (porez), — jer nije pravi poslovni primitak i izdatak, — ne može ni doći u obzir kod oporezovanja poduzeća ili zadruge ; to pako stoji izvan svake dvojbe, da takov izdatak, koji se medju poslovne troškove ne može uvrstit , — ne može doći u obzir ni kod ustanovljenja porezu podvrženoga dohodka — daklem se od nečistog poslovnog dohodka niti odbiti ne može ; —

S druge strane opet tecivarina od tantiemah članovah upravnoga vieća subjektivno niti ne obterećuje poduzeće ili zadrugu, nego same dotične članove upravnoga vieća, a poduzeće odnosno družtvo odgovorno je u pogledu ućeranja tih porezah u smislu § 16. z. čl. XXIX. 1875. samo u toliko, što je dužno te poreze od dotičnikah pobrati i odpremiti kr. poreznomu uredu ; iz čeg samo po sebi sliedi, da si poduzeće ili zadruga od tantiemah dotičnih članovah upravnoga vieća odmjereni i iz vlastitoga namireni porez može uztegnuti od tantiemah dotičnih članova upravnoga vieća, u kom slučaju predujmljena po družtvu tecivarina biva naknadjena i kao izdatna stavka uzima se da ni nepostoji ;

Ako pako poduzeće ili zadruga toga svoga prava na naknadu ne realizuje napram članovom upravnoga vieća, u tom slučaju mora se predmievati, da je te porezne svote, što no ih je mjesto i za članove upravnoga vieća uplatilo od njihovih tantiemah — istim darovalo ; da se pako darovana svota ne može odbiti od nečistog dohodka — toga ne treba dalje ni dokazivati.

Na temelju gore razvitoga i obzirom na to, da obći dohodarinski prirez i občinski namet pod isti obzir dolazi kao i one vrsti poreza, od kojih su ovi odmjereni, — valjalo je izreći da :

„Kod ustanovljenja poslovnoga poreza poduzećah i zadrugah, koje javno polažu račune, ne može se od njihovog nečistog poslovnog dohodka odbiti tecivarina II. razreda, što ju poduzeće odnosno družtvo plaća od vlastite kuće ; kao što ni tecivarina, što no je odmjerena i po poduzeću ili družtvu uplaćena od tantiemah članovah upravnoga vieća, konačno niti od tih porezah odpadajući obći dohodarinski prirez i občinski namet.

Digitized by Google

Dano u Budimpešti iz skupne sjednice kr. ug. fin. upravnoga sudišta držane dne 20. listopada 1885.

Ovjerovljeno u sknpnoj sjednici od 27. listopada 1885.

Decisija br. XXVII.

Da li su poslovi, koji se bave mienjanjem novca i escomptiranjem i koji su kao takovi od tog poslovanja tecivarinom III. razreda jur oporezovani, — dužni plaćati i porez na kamate od onih glavnicah, koje su iz posla u zajam dali, ako se glavnična tražbina gruntovno osigura uz kamatnjak te kući od stanovitog vremena?

(K' br. 10090—1885. — i 1934—1886.)

Zaključak:

Poslovi, koji se bave mienjanjem novca i eskomptiranjem i koji su kao takovi od tog poslovanja tecivarinom III. razreda jur oporezovani, dužni su plaćati i porez na kamate od onih glavnicah, koje su iz posla u zajam dali, ako se glavnična tražbina gruntovno osigura uz kamatnjak tekući od stanovitog vremena, ali samo onda, ako tecivarina III. razreda od posla nije odmjerera na temelju poslovnih bilancah.

Razlozi:

Poslovi, koji se bave mienjanjem novca i eskomptiranjem, po duhu zakona, kao i polag načelah, razvijenih u okružnici kr. ug. ministarstva financijah od 27. ožujka 1882. a. 75561. (br. 15. „Pénzügy Közlönya od god. 1882. (str. 213. o. k.) izdane u pogledu oporez. dohodka proizvirućega iz novč. i mjenjačkog posla, — podpadaju tecivarini III. razreda samo u toliko, u koliko im dohodak, što no proizvire iz davanja novca u zajam odnosno iz novčarenja — i što ga pruža dužnik — redovito nije izrično ustanovljen u izpravi o sklopljenom medju strankami poslu, što više o njem se često niti valovnica nepodnese, te se tako iz ovakovog posla potičući dohodak na temelju brojno sigurnih podatakah niti ne može oporezovati, nego se mora porez ustanoviti na temelju izkaza, što ga stranka podnese o svom dobitku, ili pako polag podatakah, što ih iztraži i sabere odmjerujuće povjerenstvo.

Onim pako činom, kojim se koja mjenbena tražbina uknjiži zajedno sa kamatami, tekućimi od stanovitog vremena, prestaje dotična glavnica biti novčanom svotom, koji neizvjestan dohodak odbacuje, jer gruntovnim uknjiženjem obilježuje se dohodak sa brojno iztaknutim kamatnjakom, ter tako ovaj dohodak sada — prema svojoj naravi u smislu postojećih zakonah, kao i polag jasne odredbe alineje 3. pozvane okružnice kr. ug. ministarstva financijah, — sačinjava predmet poreza na kamate od glavnicah.

U §. 1. z. čl. XXII. 1875. o porezu na kamate glavnicah, izrečeno je naime to, da je predmetom poreza na kamate od glavnicah svaki takav imetak, koji nije oporezovan zemljarinom, kućarinom, tecivarinom itd.; kao takve naravi imetak označuje točka 2. §. 1. pozvanoga zakona i sve one kamate, koje stanovnici zemlje beru od glavnicah, u zajam danih bilo na ručni zalog ili na hipoteku, bilo na jednostavnu obveznicu, mjenicu itd.

Digitized by Google

Od gornje još jasniju ustanovu odnosno interpretaciju sadržaje glasom sbirke zakonah i propisah o izravnih porezih opazka 4. k' §-u 1. z. čl. XXII: 1875. o porezu na kamate od glavnicah, odredjujuć, da porezu na kamate podpada i onaj dohodak od zajmovah na mjenice, što no ga zajmodavaoc bere putem odračunanja — ili priračunanja kamatah.

Jasno je daklem, da dohodak od zajmovah na mjenice, po izričnoj odredbi zakona, u obće podpada porezu na kamate od glavnicah, — daklem tim manje može iznimka nastupiti glede takovih mjenbenih tražbinah, u kojih je ustanovljena i količina kamatah.

Ova se izrična odredba zakona samo u onom slučaju mnienja, ako je gore spomenutim poslovom odmjerena tecivarina III. razreda na temelju propisne poslovne bilance, ter je u činbenicih (sastavnih dielovih) bilance sadržan i gruntovno osigurani kamatni dohodak, — jer je u tom slučaju potonji već služio temeljem oporezivanju odnosno i porezu na kamate od glavnicah.

Na temelju gori razvijenih razlogah valjalo je zaključkom izreći: da, „poslovi, koji se bave mienjanjem novca i eskomptiranjem i koji su kao takovi od tog poslovanja tecivarinom III. razreda jur oporezovani — dužni su plaćati i porez na kamate od glavnicah, koje su iz posla u zajam dali, ako se glavnička tražbina gruntovno osigura, uz kamatnjak tekući od stanovitog vremena. Nu samo onda, ako tecivarina III. razreda od posla nije odmjerena na temelju poslovnih bilancah.

Dano u Budimpešti iz skupne sjednice k. ug. fin. upravnoga sudišta držane dne 27. listopada 1886.

Ovjerovljeno u skupnoj sjednici od 12. studenoga 1886.

Decisija br. XXVIII.

Kada porezovnik moli izpravak, odnosno odpis njemu propisanoga nu još neuplaćenoga poreza sa naslova višekratnoga oporezovanja jednoga te istoga prodmeta, — da li je ovo pravo stranke vezano na uvjet, da se molbenica imade, kako to propisuje točka 2. a) okružnice kr. ug. ministarstva financijah od 28. studenoga 1884. br. 73911. (strana 1967. br. 248. naredbenika: „Magyarorszagi Rendeletek Tara od g. 1884.), podnieti kr. pornadzorniku za 15. danah iza ubilježonja manisane porezne dugovine u por. knjižicu?

(K' br. 7377. od g. 1886.)

Zaključak:

Kada porezovnik moli izpravak, odnosno odpis njemu propisanoga, nu još neuplaćenoga poreza sa naslova višekratnoga oporezovanja jednoga te istoga predmeta: ovo pravo nije vezano na uvjet, da se molbenica imade, kako to propisuje točka 2 a) okružnice kr. ug. ministarstva financijah od 29. studenoga 1884. br. 73511. (strana 1967. broj 248. naredbenika: „Magyarorsági Rendeletek Tára“ od g. 1884.) podnieti kr. por. nadzorniku za 15 danah iza ubilježenja manisane por. dugovine u poreznu knjižicu; te je kr. por. nadzornik u takovom slučaju dužan ureda radi postupati.

Digitized by Google

Razlozi:

U smislu naših poreznih zakonah, koji su valjali prije oživotvorenja zakonskog članka XLIV. 1883. o rukovanju javnih porezah, nije ustanovljen bio nikakav zaklopni rok glede podnešenja molbenice za brisanje poreza u onom slučaju, ako je jedan te isti porezni predmet ponovno oporezovan; zakonski članak XLIV. 1883. pako, koji je dne 1. siečnja 1884. stupio u život, u točki 5. a) §. 4. kralj. porezni nadzorniku povjerava, da briše porez, ako je koji porezni predmet višekrat oporozovan.

Ali niti ovaj zakon neustanovljuje nikakovog zaklopnog roka glede podnešenja upitne molbenice, a niti okružnica kr. ug. ministarstva financijah od 26. studenoga 1883. br. 73662.¶ koja je u smislu §. 114. izdana u predmetu provedbe istoga zakona i uvrštena u uredovnoj sbirki zakonah i propisah o izravnih porezih svezak III. zajedno sa prilogom 13 neposredno iza samoga o rukovanju javnih porezah slovećega temeljnoga zakona — nesadržaje u tom pogledu nikakove odredbe.

Istina je doduše, da je kr. ug. ministarstvo financijah u predmetu tumačenja točke 5. §. 4. pozvanoga zakona izdanom svojom okružnicom od 28. studenoga 1884. br. 73911. (naredbenik: „Magyarorszagi Rendeletek Tara“ od g. 1884) u točki 2. a) iste okružnice izreklo, da se u svih onih slučajevih, kada se moli izpravak ili odpis propisanoga, ali još neuplaćenoga poreza na naslovu višekratnog oporezovanja jednoga te istoga poreznoga predmeta, ima molbenica podnieti nadležnomu kr. por. nadzorniku za 15 danah iza ubilježenja dotične manisane porezne dugovine u poreznu knjižicu; — nu ipak kraj sveg tog, po shvaćanju kr. ug. fin. upravnoga sudišta spomenuti dio ove okružnice ne može se u sklad dovesti sa intencijom zakonskog članka XLIV. 1883. u slučajevih dvostrukoga oporezovanja:

Naime u smislu točke 1. a) i b) §-a 4. z. čl. XLIV. 1883. predradnje, odnoseće se na razpisivanje poreza, a naročito popisivanje porezovnikah i poreznih predmetah, sabiranje valovnicah i inih odmjerbenih podatakah potrebitih u svrhu odmjere pojedinih vrstih porezah, dužni su por. nadzornici svake godine u vlastitom djelokrugu stavviti u tečaj, u smislu točke 15. istoga zakonskoga §-a pako kontroliraju oni organe občinah (gradovah) u svih poslovih, koje su ovi polag zakona dužni obavljati oko razpisivanja pojedinih vrstih poreza, sabiranja i držanja na vidiku podatakah za razpisivanje itd.

Glasom §. 11. istoga zak. čl. zvani su da odmjeruju poreze: organi občinah, kr. por. nadzornici i porez razpisujuća povjerenstva; svim ovim organom, koji razpisuju poreze, stavlja zakon u dužnost, da s jedne strane porezu podvrženi predmet ili osoba neizostavne od oporezovanja sa porezom, koji po zakonu od istih pripada, te ga plaćati imadu; — s druge strane opet da nitko ne bude protuzakonitim porezom obterećen, a naročito da jedan te isti predmet ili osoba ne bude opetovano višekratno istim porezom oporezovana.

Svi naši porezni zakoni počivaju na onom općem temeljnom načelu, da jedan te isti predmet ili jedna te ista osoba samo jedanput može biti oporezovana jednim te istim porezom; a i protivilo bi se i duhu naših porezovnih zakonah i načelu pravednoga nošenja teretah — kao što i općim pravnim načelom, kada bi se od jednog te istog predmeta ili osobe odmjereni jedan te isti porez, ponovno dva ili višeputa tražio ili ućerivao jer se porez samo iz bludnje može opetovano odmjeriti, tudja bludnja ali, nemože nikomu na štetu ili uštrb služiti, osobito onda ne, ako ta bludnja potiče iz postupka uredovnih organah.

Digitized by Google

Usljed svega, što je dosele rečeno, valjalo je izreći, da kada porezovnik moli izpravak odnosno odpis njemu propisanoga, nu još neuplaćenoga poreza sa naslova višekratnoga oporezovanja jednoga te istoga predmeta, ovo pravo nije vezano na uvjet, da se molbenica imade, kako to prop. toč. 2. a) okružnice kr. ug. ministarstva financijah od 28. studenoga 1884 br. 73911. (str. 1967 br. 248. naredbenikah: „Magyarországi Rendeletek Tára" od g 1884.) podnieti k por. nadzorniku za 15 danah iza ubilježenja manisane porezne dugovine u poreznu knjižicu, te je kr. por. nadzornik u takovom slučaju dužan ureda radi postupati.

Dano u Budimpešti iz skupne sjednice kr. ug. fin. upravnoga sudište držane dne 5. studenoga 1886.

Ovjerovljeno u skupnoj sjednici od 12. studenoga 1886.

Digitized by Google

Potražnik

(repetitorium).

Alfabetično-stvarno kazalo.

Digitized by Google

Na ravnanje!

Brojevi strana naznačuju stranu ove sbirke, a naznaka §-a ili opazke znači §. ili opazku dotičnoga zakona na odnosnoj strani.

Rješitbe upravnoga sudišta označene su sa početnim slovom uredovne sbirke „V" Vöröševa — sbirka, i sa rednim brojem te sbirke.

P. K. = Pénzügy Közlöny (financ. glasnik.)

Kod većih glavnih riečih neće škoditi cielu glavnu rieč pročitati, jer nisam mogao i sadržaj glavnih rieči alfabetički složiti.

Dodatak = traži dodatak na kraju ove knjige.

Kratice:

t — točka.
op. — opazka.

Digitized by Google

A.

Strana ove knjige.

Akademija: oproštena od kućarine §. 2 h 126

Agende: povjerenika očevid. zemljarine) v „Očevidnosti“.
„ nadzornika „ „)

Agent za osiguravanje: njegov dohodak podpada tecivarini III. razreda i ima se od brutto dohodka poduzeća odbiti (opazka 13. §. 4) 263

Agentah osigur. družtvah pristojbe:
— imadu se odbiti od brutto doh. d užtva, op. 13. §. 4. 262
— podpad. tecivarini III. razreda, koja se ima na teret družtva odmjeriti i od istog ubrati; valovnicu podnaša družtvo V. 282. i §. 16 . . . . 186 i 187

Amortizacionalna zaklada: propisni odpisi vriednosti — ali samo glede makinah i t. d imadu se u bilanci javnih zavoda u primitak staviti op. 8. §. 4. 262

Arkiv katastralni vidi § 165—173 naputka 98

Auditoriata činovnici i vježbenici oprošteni od vojne opr. takse op. 1 § 3. (P. K. 1885. br. 1) . . . 378

Austrijske pole monarkije stanovnik,
— kućarac, ako i kod nas kućari, i ovdje plaća porez opazka 3 §. 8 183
— gdie plaća v. o. taksu, vidi tamo.

B.

Babica vidi „Primalja“

Bankiri — podpad. teciv. III., §. 2. III. c) 172
— minimum po stanarini, toč. 5 §. 19. 195

Beriva vidi „Užitci“

Bezimućnost: obvezanika voj. o. takse daje pravo na oprost, ako je dotičnik i nesposoban za rad V. 693 i op. 1. §. 1. . . . . 373 374

Bilanca: javnih družtvah ima se nadzornikom poslati §. 10 267

Digitized by Google

Biljegovina: Str. o. knjige
— idealna, vidi „kupovnina“.
— plaća se i uz porez na dobitak §. 9 311
— „ „ „ „ „ „ vožnju §. 7 285
— oprost uživaju:
1. podhvati, koji državne pogodovnosti uživaju točka 2, §. 2 315
2. prizivi proti izrečenju odgovornosti (P. K. 1886, broj 23) v. Dodatak . . . . . .
3. svjedočbe o smrti obvezanika na platež voj. opr. takse vidi §. 16 402
4. spisi teč:jem porezne ovrhe §. 75 551

Bilježnik občinski,
— ima občine češće proputovati i nadgledavati ućerivanje, točka a), §. 42 488
— ako opetovana globa bez uspjeha ostane: podvrći će se discip. iztragi, §. 37. 485
— dohodak iz privatnog zanimanja sa pisarenjem: teciv IV., op. 9, §. 2. 173

Biskupski stanovi
— imadu se računati k stanovom, koji se nerabe putem iznajmljenja v. k nonika Curije
— za uredovne svrhe služeći dielovi: oprošteni §. 12 128
— privatni stan, residencija, kao i k tomu spadajuće sgrade: nisu oproštene, §. 12 128
— stanovi namještenika (činovnika) broje medju iznajmljene, §. 57 139

Blagajnice (Cassa-Scheine), izdane po štedionah: proste od biljegovine, §. 8 277
— nu podpadaju porezu na kamate vidi točku 9 . 217

Blagdan vidi „Nedelja“

Bolest vidi „Tielesne mane“

Bolnice: oproštene od kućarine t. l., §. 2 127

Bosna-Hercegovina: Kamatni dohodak tamošnjih činovnika i u obće stanovnika od ovdje uknjiženih glavnica, nepodpada porezu, V. 743 i t. 4., §. 2 216

Božjoj službi namienjene sgrade: oproštene; ako su skopčane sa sgradom za stanovanje: potonja nije oproštena, §. 3 127

Brakium:
— o uporavi ima se zapisnik sastaviti i nadzorniku poslati §. 25 nap. 525

Digitized by Google

Brakium: Str. o. knjige
— odredjuje ga pol. oblast povodom ovrhe §. 78 . . 556
— ima se upotriebiti u slučaju suprotstanja kod plienitbe §. 92 nap. 556
Brisovna odluka vidi „Založno pravo'
— ako se prizivatelj na takovu pozivlje, nemože se od njega tražiti, da ju priklopi V. 250 221
Brod, ladja,
— smatra se pokretninom §. 36 204
— teretna, veslarica: minimalni dohodak §. 19 . . 195
Brojna lutrija vidi „Lutrija'
Brutto dohodak vidi „Odbiti."
Budapešta: kako se ućeruje porez od tamošnjih stanovnika vidi § 53 507
Burzovnoga tečaja odnosno vriednosti papira skakanje i padanje neima upliva na porezni temelj t. j. odnosni dobitak (razlika izmedju kupovne i prodajne ciene) nepodpada porezu V. 321, §. 1 256

C.

Certifikat vidi „svjedočba"
Cestarinske sgrade jesu državne, §. 6 127
Chequi-boni, izdani po novčanom zavodu, prosti su od biljegovine, §. 8. 277
Ciepilnjaci i loznici oprošteni su od zemljarine, ako nesluže u trg. svrhe, §. 5 g 12
Cigle pečenje: prostorije, oproštene, §. 18 130
Ciglana: Zakupnina za istu, ako zemljište podpada zemljarini, a kuća kućarini, nemože se oporezovati porezom na kamate V. 318 214
Comptoir, pisarna, vidi „Otvorena prostorija"
Consul, ako je austrijski ili ugarsko-hrvatski državljanin: neuživa oprosta poreza na kamate, op. 1, §. 2 215
Consum vidi potrošarina
Cosumne zadruge vidi „Potrošne"
Couponi: koji su od poreza prosti? vidi op. 2. §. 2. 257
Crkva i škola: kakav kamatni dohodak nepodpada porezu? V. 704 i t. 5, §. 2 216
Crkva, manastir, vidi manastiri

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Crkvenjaka stan, ako pripada župi, oprošten; nu oni sami kao zemljo ili kućoposjednici, plaćaju porez §. 15. 128
Crkvene svrhe, u te svrhe izdani prinesci rudarskih poduzeća imadu se odbiti od brutto dohodka §. 6, t. g. 302
Crkveni district (okružje) vidi „Dubovničke“
Cumulacija molbah u prizivu vidi Decis. V. (Dodatak)

Č.

Čekaoci fideikomisah: mužkih i ženskih rodjaka pripadci: podpadaju porezu na kamate op. 6 §. 1 212
Čekajnine op. 13, §. 5 177
Činovnik:
— drž. i municipalnoga . . . . . .
stalna plaća: teciv. IV., v. §. 2 IV 173
žena i djeca: oprošteni, 3 g, §. 5 178
nameta občinskog, županijskog itd. oprošten §. 27 . . . 199
— beriva: u koliko se mogu ovršno zaplieniti: vidi „Plaće“, „Stanarina“
— novč. zavoda: od osigurane minim. plaće teciv. IV. Desis. XXI. i §. 32. . . . . 186, 202
(ova se decisija odnosi samo na promjeni nepodvrgnuta beriva V. 731) 187
— slobodni stanovi: broje k iznajmljenim dielovom §. 38 134
— koji dobivaju plaću iz državne blagajne: nisu dužni valovnice podnieti, §. 33 202
— isto tako ni častnici, ni činovnici javnih družtva
— doplatci, v. „tamo“
Čisti prihod v „Prihod“ „kućarina najamna“
— dobitak v. „Dobitak“
Član obitelji: vidi „Obitelji“ „Glava obitelji“
— tko se smatra, v. §. 4 z. čl XXIX.: 1875 . . . 173
— tko plaća tecivarinu za njih? § 4. 173
— kod kućaracah op. 1, §. 8 182
— ako su nesposobni za rad, op 5. §. 5. . . . 174
— uredskih podvornika op. 19, §. 5. 178
— porezovnika, koji plaćaju teciv. II. raz· v. §. 13. 184
— „ „ „ „ III. „ v. §. 25. 198
— „ „ „ „ IV „ v. §. 30. 202
— s gledišta odmjere vojno oprostne takse V. 675 i 738 385
Članovi kućnih zadruga v. §. 14. 184
Čuvar vinograda vidi „Pudar“
— duhansko-odkupnoga skladišta, vidi „Duhansko“

Digitized by Google

D. 8tr. o. knjige:

Darovi kao izdatci nemogu se odbiti od brutto dohodka V. 385, 446 . . . . . 260 i 189
— stan uživan na dar nedolazi u obzir kod uporave min. stavaka V. 277 197
Definitivne nagrade v. op· 13. §. 5. 177
Desetine vinske odkupnih obveznicah kamati: podpadaju porezu (7 %) op. 8 §. 1. i §. 5. . 215 i 222
— oproštene od obć. doh. prireza, t. 5, §. 2 . . . 240
— ako služe kao plaća duhovnika: oprošteni od tecivarine IV. V. 685 v. §. 28 200
Dionice nove, ako se izdadu radi povećanja tem. glavnice Dec. XXX. (Dodatak) . . . . . .
Dionicah:
— dohodak, ako ne drugomu, podpada kam. porezu, točka 4., §. 1 215
— dividende: oproštene od kamat. poreza i obć. doh. prireza t. 11.. §. 2. zak. čl. XXII.: 1875. i t. 4., §. 2, z. čl. XXXVI.: 1883 . . . . 218 i 240
— novih izdanje ima se nadz. prijaviti §. 7. . . . 265
— prodajni višak, preko nominalne vriednosti, podpada porezu i nemože se odbiti, Decesia br. XXX. . . . . .
Diplomatičko osoblje:
— ako dotičnik nije ugarsko - hrvatski državljanin oprošteni su: općeg dohod. prireza, teciv. IV.; poreza na kamate i rente; poreza na puške (vidi kod dotičnih zakonah §§. 2., 5., 2., 6.)
— bezplatnu lovnu kartu dobiju uz izkazanje svoga svojstva, §. 34. 256
Disciplinarno povj. vidi „Karnostno“
Dividende vidi „Novčani zavodi“ i „Dionice“
Djeca:
— maloljetna: u kamatni dohodah od 315 for. nemože se ubrojiti trošak uzdr., V. 526, v. t. 14. §. 2. 218
— u ime uzdržavanja onaj, koji je na to dužan, nemože ništa odbiti, op. 1, §. 17., t. 15. 189
Djeca:
— u parnici radi otčinstva dosudjeni trošak uzdržavanja: nepodpada porezu na rente, V. 692 . . 212
— imadu se u obzir uzeti kod ustanovljenja minim. dohodka, §. 19. 196

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Dječje zabavište, vidi „Zabavište“

Djelaonica, vidi §§, 53. i 54. 138

Djeteta uzdržavanje, vidi „Uzdržavanje“.

Dnevnica:

— predsj. opotr. odbora: 5 for.; člana 4 for.
— odmjerujućeg „ 4 „ „ 3 „
— općinskim povj. članovom prigodom konštat. elem. šteta: nepripada, §. 20. 497
— drž. ovrhovoditelja; 2 for. 50.
— polit. činovnika 3 for. i 2 for. 50.
— može se ovršno zaplieniti dio preko 1 for. 50.
— umirovljenika: ako mu mirovina nedosiže 500 fr.: nemože se zaplieniti.
— saborskih poslanika: u cielosti zaplieniva (vidi zak. od 18. siečnja 1883) 532
— prigodom putovanjah: nepodpada teciv. IV. vidi 3 e), §. 5. 178

Dnevničari:

— vojn. opr. taksa: 4 for. 383
— teciv. I. razreda polag d) (glava ob. 2—6 for.; član 60 nč. — 1 for 20) 180

Dnevničari: dio dnevnice preko 1 for. 50 zaplieniv, vidi: „Umirovljenici.“
— s gledišta oporezovanja nesmatraju se nadničari V. 756 170

Dnevničara družtvo za samopodporu V. 360 256

Doba vidi „Život“

Dobni razred, glede v. o. takse:

— od siečenja do konca prosinca rodjeni u jedan razred . . . . . .
— naziva se polag god. rodjenja . . . . . .
— četvrti: ako se pozove, a taksa, jur prije bila odmjerena: ima se taksa ureda radi odpisat. (P. K. 1885 br. 34.) 374

Dobitak, porez na dobitak 310

— plaća ga: preuzimaoc dobitka, ili molitelj žriebanja
— iznaša 10% svote igrovne osnove . . . . . .
— oprošteni: nepodignuti dobitci i dobitak odpadajući na neprodanu srećku . . . . . .
— kod drž brojevne lutrije 15% . . . . . .
— „ „ dobrotv. lutrijah 10 % . . . . . .

Digitized by Google

Dobitak, porez na dobitak: Str. o. knjige:
— odpustiti može ga u cielosti ili dielom: min. financijah kod lutrijah u dobrotvorne ili javnokoristne svrhe . . . . . .
— dnevnik: vodi por. ured. kojega uspjeh prenaša u conto-corrent . . . . . .

Dobitak čisti (kao porezni temelj) . . . . . .
— sam ili trogodišnji prosjek služi temeljem poreza . . . . . .
— prošlogodišnji: može se kod uporave prosjeka iznova razpravi i razsudbi podvrći. Dec. br. XI. . . 464
— jest ono: što preostane nakon odbitka izdatkah, nuždnih za tjeranje posla . . . . . .
— nepovećava se (s gledišta oporezovanja) kroz to, što je burzovni kurs vriedn. papira skočio V. 321 256
— kod javnih družtvah: poslovni porez, dobrotvorni izdatci, svote obraćene na povećanje prič. i mirovne zaklade, imadu se pribrojiti V. 109, §. 4. . 264

Dobitni diel vidi „Tantiema"

Dobitka i gubitka račun vidi „Bilanca"

Dobrotvorna svrha:
— lutrija vidi „Lutrija"
— zaklade i čisti dohodak istih: oprošten V. 491 . 217
— zavodi: oprošteni od tecivarine III. 2 d, §. 5 . 176
— izdatci u te svrhe spadaju u brutto dohodak družtva, koji javno polažu račune V. 109 i 385 i 446 . . . . . 260 i 180

Dohodak:
— porezu podvrženi: kod rudarskih poduzećah, javnih družtvah: uspjeh poslovni tečajem minulih 3 god.
— kod teciv. IV. razr.: imadu se davanja (činitbe) u naravi preračunati u novac §. 28. 201
— ustanovljenje kod filialkah §§. 37 i 6 . . 204—320
— kod družtvah na području obe pole monarh. djelujućih: ustanovljuje ona fin. oblast, gdje je glavnoga poduzeća sjedište §. 8. 321

Dohodarstveni prekršaj: v. §§. 100—110 . 579—584
— ako druga molba i obali globu, nu ustanovi učin prekršaja, smatra joj se odluka jednako glasećom sa prvomolbenom V. 682 362
— čim se pokažu criterija dob. prekršaja, ima se takav zametnuti V. 132 580

Digitized by Google

Dohodarstveni prekršaj: Str. o. knjige:

— temeljno načelo kod odmj. globe jest, da bude 1 - 8 put tolika, kolika je šteta, ako pako ova nije poznata: 1—500 for; u manje vriednih poslovih: 1—50 for. §§. 100 i 101 . . . . . .
— kazna novčanom globom može se pretvoriti u suppletorni zatvor vidi „Zatvor“
— kazna zastaruje za 3 godine . . . . . .
— posudjenje puške: nije prekršaj V. 352 (Dodatak)
— prekršaj zastaruje, ako tečajem 3 god. nebude predmetom razprave . . . . . .
— kod poreza na puške i lov za 6 mjesecih . . . 362
— ako se oružje zataji i s toga neoprezuje, od komada po 10 for. 361
— kod zemljarine: ako se posjed zataji: 1—8 struki iznos odnosno 1—500 for. (M. F. 45055|1885, §. 3) 35
— ako ga kuće vlastnik počini: vidi „Globa“
— manji prekršaj se počini: ako se u popis nekaže koji predmet ili krivo kaže, ili nepodnese valovnica kućne najamnine (nepodnešenje valovnice tecivarine i poreza na kamate: nije prekršaj) . . 185
— porez na dobitak i lutrija:
ako tko neovlašteno skuplja novce ili prodaje srećke, žrieba bez dozvole: 50—500 fl. ili 2—4 struki iznos poreza §. 6 311
ako nepostoji mala fides. sud će rješiti stranku kazne . . . . . .
— u poslovih poreza na puške i lov nabrojeni su u §. 42. z čl. XXIII.: 1883. 360
— radi takovog prekršaja obsudjena stranka nemože 3 god. dobiti lovne karte, ako je pako dobila: ima joj se karta bez odštete oduzeti §. 36. 358
— prekršaj ima se nadzorniku prijaviti, koji ima za 6 mjesecih iztragu povesti, jer u protivnom slučaju nastaje zastara. Priziv na upravo povj. (za 15 dana) i na sudište nu samo, ako su odluke različite V. 683 §. 45, 47 362
— iztraga, kako se ima voditi, vidi posli- §. 101, zak. čl. XLIV. 1883 na str. 582; glede izravnih poreza ima ju povesti nadzornik, glede ostalih fin. ravnateljstvo — nakon dovršenja u većih prekršajih sudi sud . . . . . .
— obustaviti može se iztraga, ako stranka u dovolji zakonitim uvjetom . . . . . .

Digitized by Google

Dohodarstveni prekršaj. Str. o. knjige:
— prvostepena odluka fin. suda ima se za 15 dana prizvati na višji financ. sud. Odluka potonjega može se za 30 dana provesti . . . . . .
— odluka tečajem iztrage donešena: može se za 15 dana na upr. povj. odnosno na minis. fin. prizvati
Dokazi glede navoda priziva V. 125 636
Domobranstvo:
— za lov nerabljene puške; oproštene §. 5. . . . 339
— momčad, oproštena od teciv. I., 1 a), §. 5. . . . 176
— častnika (aktivnih) beriva: oproštena 3 b, §. 5 i §. 27. . . . . 177 i 199
— mirovine i čekajnine ali ne; op. 13., §. 5. . . . 177
— vožnja osoba i tereta: oproštena od poreza na vožnju 283
Dopisnice, imadu se rabiti za opomene . . . . . .
— uručivanje, rukovanje i zaručunanje v. min. fin. br. 1154/1884 515
— naručiti imadu ih: drž. uredi od nadz. drž. sgrada, občine kod por. ureda (komad po 4 nć.) . . .
— poštom se samo na takovo mjesto mogu slati, gdje ima zakletve listonoše 515
Doplatoi op. 13, §. 5 177
— funkcionalni op. 1, §. 28. 200
— drž. činovnika i professora V. 660 i 680 . . . 201
Dospielost poreza: . . . . . 483—491
— porez na puške i porez kućaraca: u cielostl za 15 dana od uručenja plat: naloga . . . . .
— vojno oprostna taksa: 1. listopada u cielosti . .
— tecivarina I. razreda u travnju i listopadu na pole „ IV. „ u 12 mjesečnih obrokah .
— ostali porezi prvoga dana svakoga četvrtgodišta
— ako se uplati prije ili poslie dospielosti: vidi „Zatezni kamati“ i „Kamata naknada“
— ako teciv. nije još odmj. plaća se prema prošlogod. svoti (odgovara i supruga) V. 588 483
Dovršena poduzeća br. 7388|1886 504
Doznačnica, vjeresijskog posla prosta od biljegovine, vidi „Uložci“
Doživotne rente op. 1., §. 1 211
— udovica. §. 4 221
Dražba: v. §§. 66—74, str. 541—550
— jest treći stepen ovrhe §. 54, str. 509 . . . . .
— unišli novac preuzimlje obć. organ, odnosno ako je tudji novac, ima se pod omotom napisom „uredovni porezni novac“ odpraviti §. 72, str. 548 .

Digitized by Google

Dražba: Str. o. knjige:
— višak ima se porezovniku uz namiru povratiti §. 72
— ako je dražba obavljena u sjedištu por. ureda, ima se novac istomu odpremiti §. 72 . . . . .
— ako se novac izda komu, tko ga nije vlastan preuzeti, odgovorni su oni, koji su ga vlastni preuzeti; proti odluci nadzornika: priziv na upr. povj.
— kod prve dražbe imadu se predmeti izpod 50 for. vriedn. bezuvjetno prodati (u Budimpešti je minimum 25 for.) §. 69 . . . . . .
— rok, ima se obnarodovati 8 dana prije; dražba se može preduzet tek 30 dana iza plienitbe §. 67
— ako je predmet i sudbeno zaplienjen bio, ima se sudb. ovrhovod. ubaviestiti i novac sudu poslati §. 61
— ima prisustvovati obć. načel. 1—2 obć. viećnika §. 70
— ako se drži u stranoj općini, ima se stranki privremena namira izdati, koja se nakon upisa u per. knjižicu i dnevni popis ima oduzeti i priklopiti §. 73
— pokretnosti imadu se dražbi podvrći, ako se za 15 dana neizkupe §. 66 . . . . . .
— nekretnosti (realna ovrha) v. §. 77: str. 553
— kod druge dražbe, ako je prva bez uspj ha ostala ili predmet od vriednosti preko 50 for. nije za $^3/_4$ vried. prodan: ima se svaki predmet bezvjetno prodati §. 70 . . . . . .
— ima se držati na licu mjesta, u dot. općini, ili unutar područja por. ureda, konačno i na drugom mjestu: nu u potanja dva slučaju treba privola porez. nadzornika §. 67 . . . . .
— nije zaprieka, ako je predmet predhodno sudbeno zaplienjen §. 61 . . . . . .
— o dražbi ima se zapisnik sastavit i obć poglav. predati §. 70 . . . . . .
— spisi su prosti od biljegovine §. 75 . . . .
— nedeliom i svetcem nemože se obdržavati § 63 nap.

Državni posjed: kamati od kupovnine: oprošteni op. 5., §. 1 212

Državne zgrade:
— ako u njih stanuju drž. namještenici bezplatno: oproštene. (M F. 18225|1886) . . . . . .
— iznajemljeni dielovi ali nisu oprošteni §. 7. . . 127
— ako su iznajmljeni za smještenje brzojav. ili poštanskoga ure!a: oproštene (P K. 1886. broj 8) . . 126
— oproštene su, ako j'h država neposjeduje no privatno-pravnom naslovu c), §. 2 126

Digitized by Google

Državne sgrade: Str. o. knjige:
— željezničke (državne) sgrade: isto (P. K. 1886. br. 8) 126
— cesterinske §. 6. 127
Državnu pogodovnost uživajuće tvornice . . 314—317
— oprost biljegovine i pristojbe §. 2 . . . . .
— molba za podieljenje oprosta: pripada biljegovini op. 1 §. 4 316
— oprost kućarine §. 2 . . . . . .
— oprost tecivarine, poreza na poduzeća, doh. prireza, obć. nameta . . . . . .
— ali valovnicu ipak moraju predati (P. K. 1884. br. 23) . . . . . .
— očevidnik vodi nadzornik (P. K 1886 br. 23) . .
— nečistu sol dobivaju uz umjerenu cienu §. 2 . .
— sada i nekoja rudarska poduzeća uživaju tu pogodovnost (z. čl. III. 1887) 314
Državni erar: podpada tecivarini od poduzećah privatno-pravnoga naslova op. 1, §. 1 167
Državne obveznice:
— porezu su podvržene: vidi op. 8., točke 5, §. 1 215
— oprošteno od obć. doh. prireza (vidi i Zajmovi) §. 2 240
— dohodak ima se odbiti od brutto dohodka družtva koja javno polažu račune op. 1, §. 4 . . . 260
— porez na kamate odbija izplaćujuća blagajna op. 3 §. 3 220
— dobitak iz kupovanja drž. papira i burzovni dobitak nepodpada porezu V. 724 264
Državna lutrija vidi „Lutrija“
Državni ovrhovoditelj: v. §. 3, „Propis“ na str. 563
— namješćuje se u svojstvu por. oficijala 3 god. privremeno §. 2 . . . . . .
— tjedimice izvješćuju nadzornika . . . . . .
— ako njegovo izaslanje u občine traže, imadu predujam od 50—100 for poslati por. uredu . . . .
— troškovnik vidimira obć. načelnik . . . . . .
— občina ima naknaditi: dnevnicu po 2 for. i vozarinu . . . . . .
— nesmije novac primiti . . . . . .
— ovršne spise ima obć. načelniku predati . . . .
— ima izpit položiti . . . . . .
— predmeti toga izpita (P. K. 1884. br. 35) . .
— glede predmeta, o kojem se tvrdi, da je tudji, ima oglas (15 dana) izdati radi povedenja izlučne parnice . . . . . .

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Državni papiri: prodaja na burzi, vidi „Burzovni"
Državne željeznice: nepodpadaju poslovnomu porezu §. 2 256
Državnih željeznica lječnici, V. 275, §. 29 . . 202
Družtva za samopodporu: vidi „Samopodporna" 256
Družtva, koja javno polaže račune: njihov porez . . . . . 253—268
— obilježje, vidi §. 1 . . . . . .
— odmjera: po odmj. povjerenstvu s prizivom na opotr. povj. i na sudište . . . . . .
— odmjera (propis) u onoj občini, gdje je sjedište ravnateljstva, kod inozemnih, gdje je glavna agentura §. 9 266
— porezna obveza od 1 dana mjeseca, slied'ećega iza početka poslovanja; prestaje: prestrankom posla (zadnji dan mjeseca) §. 6 264
— temelj: 3 god. prosjek . . . . . .
— odmjera:
— koja već 3god. postoje: od trog. prosj. 10 %
— ako kratko vrieme postoje: a) u prvoj godini predbježno se odmjeri porez; b) u drugoj: na temelju ili prošlogodišnje bilance, ako glasi za cielu godinu, u protivnom slu-ča u: pomoćju partialne bilance razmjerno izračunani prihod; c) u trećoj god. polag prosjeka prve dvie godine itd. §. 8 . 265
— dohodak iz posjeda zemljišta i kuća op. 1. §. 4 260
— brutto dohodak vidi „Odbiti"
— porezne obveze glavna obilježja: da su družtva osnovana na dobitak §. 1 . . . . . .
— pravomoćno u-ta ovljeni porez nemože se više mnienjati V. 313 259
— porez: 10% i to 70% drž. i 30 % zem. pr. . .
— obć. doh. prirez: 30% . . . . . .
— valovnicu predati dužna su i onda, ako drž. pogodovnosti uživaju . . . . . .
— filialke, ako nisu samostalne, oporezuju se u sjedištu ravnateljstva, inače svaka posebno, §. 9 .
— sjedinjenje dvajuh družtvah, V. 166 259
— inozemska, ako nisu ovdje obvez. javno polag. račune, podpadaju teciv. III. op. 3., §. 1 . . . 255
— ako padnu pod likvidaciju, vidi: tamo;
— sjedište, ako nije isto sa sjed. ravnateljstva §. 9 266
— glavnica, ako je u štedioni uložena: podp. kam. porezu, odnosno porezu na uložke §. 2 . . . 271

Digitized by Google

Družtva, koja javno polože račune: Str. o. knjige:
— početak posla, promjenu pravila: valja nadzornikom prijaviti; iz propuštaja toga potičuću štetu nosi onaj, koji je propuštaj počinio, op. 1, §. 6. 265
— dohodak iz dionicah drugoga družtva. V. 188. . 264
— samopodporna, ako i štedov. uložke primaju, V. 189 263
— dnevničara za samopodporu, V. 316 256
— kazališno dioničko, V. 319. 256
— dobrotvorna, plaćaju iz dohodka realnih prava porez na rente, V. 393. 217
— privatna i njihove mirovinske zaklade, V. 287 . 216
— nagrade članova nadz. vieća, V 746 187
— ako je u vlastitoj kući, V. 679 264
Družtveni poslovi (tečevne zadruge, tvrdke) ako prestanu i nove nastanu, V. 671 450
— promjene u osobi, V. 660 449
Drvo, stablo, vidi „Šuma"
Dućan, jest stanbeni dio, vidi „Otvorena prostorija" §. 50 137
Duhansko, odkupnih ureda čuvari skladišta: neplaćaju poreza puške, op. 1, §. 5 336
Duhovnici:
— podpad. teciv. IV. raz. §. 2. 173
— glede župnog imetka oprošteni od obć. nameta §. 27., op. 1 199
— rimo-katolički: od uživanih mjesto plaće zemaljah plaćaju odnosne izr. por. sami V. 778; evangelički: ne, mjesto njih plaća crkvena občina. V. 360 isto i glede učiteljah 577
— kamatni dohod. iz misne zaklade: teciv IV raz. op. 3, §. 28 sama misna zakl. ali: por. na kam. V. 783 201
— stanovi: ako nisu za stan župnikov iznajmljeni: oprošteni: §. 36 134
— kamatni dohod. iz obv. odkupa vinske desetine, ma ga uživaju i mjesto plaće, nemože sa teciv. IV. razreda oprezovati. V. 685. 200
— vidi „Čuvnici".
Duhovnički kompo acija mirovinske zaklade mirovina: iz istih podpada tecivarini IV. raz. V. 564. . . 173
Duhovnički-kandidati i pitomci: kao takovi oprošteni od v. o. takse. sve dok se neizsele op. 1., §. 3 378
Duhovnički pomoćnik: plaća teciv. IV. razr. samostalno i onda, ako ga župnik plaća op. §. 17 točka 16 189
Dugovi, vidi „Tereti."

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Dugovi, samo vlastnik može podnieti valovnicu, a ne zakupnik, ma ovaj i bio obvezan plaćati porez 244

Dunavsko parobrod. družtvo 323

Dužnik, mjenbeni, vidi „Kamati"

Dužnost (dugovina) porezna:
— izknjižbu odredjuje nadzornik; molba nije vezana na rok 5, b) §. 4. z. čl. XLIV 1883. i P. K. 1884. br. 45) 421
— na zahtjev stranke ima se izkazati, na svjedočbu ide biljeg od nć.. §. 29 578
— obterećuje nekretnost, odnosno faktičnoga posjednika; kupca, ako je izkaz izvadio: samo do svote u izkazu sadržane; zajedničke posjednike: solidarno; supruge: solidarno §. 95 . . . . . .
— tecivarina od posla, što ga tjeraju suprugi zajednički, obterećuje ih u godini razpisanja solidarno
— odpis, izpravak, vidi: „odpis"
— porez na kamate i rente: u godini razpisa obterećuje supruge solidarno §. 95. . . . . .

Dvie jednako glaseće odluke:
— kod rentovnog poreza, V. 337 429
— kod poreza na puške. V. 683 362
— ako se razlozi priziva neizvide; V. 293 i 404 ima mjesta prizivu u trećoj molbi 429
— ako se neprizivlje mjera (svota) dotičnih poreza već se tvrdi, da u obće nema mjestu porezu V. 698 428

Dvorišta, putevi i ulice: nisu predmetom zemljarine §. 5 12

Dvorske palače, stanovi: §. 4 127

Dvorana §. 52 138

Dvorstruko oporezovanje; molba za brisanje nije vezana na rok, Decis. XXVIII. k §. 4 z. čl. XLIV. 1883 422

E.

Elementarne štete: agende občina §§. 54—66; por. nadz. (§§. 133—154) na strani . . . . . 61 i 84
— vidi naputak na strani 493
— nabrojene su u §. 49 491
— prijaviti se imadu za 8 dana kod občine §. 49 .
— popise A (glede zemljarine) B (kućarine) sastavljaju občinski organi . . . . . .
— individualni popis C ima se nakon upisa popusta poreza putem por. ureda izdati občini i za 14 dana vratiti nadzorniku . . . . . .
— povjerenici očevidnosti izvidjaju štetu na licu mjesta §. 144. 86

Digitized by Google

Elementarne štete: Str. o. knjige:
— računovodstvo preizpituje popise; popust ima se u A i B po stavakah u C. individualno provest . .
— prva molba: nadzornik, priziv: uprav. povj. i sudište. V. 327 i §. 8. . . . . 493 i 427
— velika zima, nedaje prava na popust, V. 250 . . 493
— kukolj, plieva, neprestana kiša, isto V. 259 . . 493
ni kroz miševe učinjena . . . . . .
— ciena tiskanice po arku 2 nć, koju ima občina odma prigodom i odposlanja spisa poslati nadzornikom §. 10 495
— zapisnik o očevidu ima se sastaviti za 3 dana po obć. organih . . . . . .
— naputak o izvidih (M. F. 73662|1883) . . 493—504
— imade se pregledati na dan, što će ga nadzornik opredieliti: po povjerenstvu (izaslanik, nadzornik i občinski zastupnik); potonje neplaća država .
— temeljem izvida služi kat. zemljištnik itd. . . .
Erarijalni zastupnik:
— pristojbe njegove: imadu se prigodom realne ovrhe sudbeno ustanoviti . . . . . .
— ako se u pismenom prizivu samo pozivlje na ra - loge obć. predloga: ima se potonji u cielosti stranki
— dužan je priziv uložiti, ako je propis zakona povriedjen § 34 469
— razpravi razdiobe kupovnine ima se pozvati: ako su zaplienjene stvari sudbeno prodane §. 61 . . 538
— saobćiti V. 697 631
Erarski odvjetnik: (ravnatelj. er. pravnih posala) .
— u por. i prist. poslovih: u poslovih ućerivanja: zastupa erar pred sudom (P. K 1877. br. 20) .
— samo, kada je potrebno odvj. posre ovanje (P K. 1878 br. 20) . . . . . .
— trošak putovanja: iz dotacije za ućeriva ije (P. K. 1877. br. 31) . . . . . .
— pristojbe: ustanovljuje sud (P. K. 1880, br 40)
— ućerani po njemu dug, mora za 24 sata por. nadz. predati (P. K 1886. br. 31) . . . . . .
Erarski zastupnik, izvjestitelj, dužnosti njegove itd. vidi naputak predsjed odmjerućeg povjerenstva . 457
Erarske tražbine: imao se kao izr. porezi ućerati; odpis zasterjelih odred. nadz. prizivom na uprav. povj. i sudište §. 4. 5 c) . . . . . .
— odpisna molba: za 15 dana (P. K. 1884. br. 45) vidi kod § 4 422

Digitized by Google

Erarske tražbine: Str. o. knjige:
— povratna molba: za povratak iz kupovnine nepripadno izpl. er. tražbina: za 3 god. (P. K. 1884 br. 45) povratak odredj. nadzornik; priziv kao gori . . . . . .

Escomptiranjem baveći se poslovi vidi „Poslovi."

F.

Faktični posjednik: plaća porez od nekretnosti. §. 95 i V. 690 577
— odlučuje gruntovne stanje, V. 156 i 360 577

Fideicomisa čekaoci vidi „Čekaoci."

Filialka vidi „Podružnica."

Fin. upravno sudište: . . . . . 622—639
— stupilo u život 1|I. 1884. 632
— odluke i osude imadu se bezvjetno provesti V. 601. 632
— djelokrug §. 1. 623
— Decisije: stvara plenarna sjednica te su sve dotle mjerodavne, dok se opet novom decisijom nepromiene §. 27. 639
— nadležnost vidi tamo

Fin. ministarstvo:
— djelokrug kao pr zivne oblasti: vidi §§ 10, 8, 51, 81 z. čl. XLIV. 1883. . . . . .
— ako upravno povjerenstvo neće provesti naredbe ima se poimence glasovati, a nadzornik o tom odmah izvjestiti §. 86 569

Fin. straža: momčad (uključivo priglednik) . . . .
— oružje, oprošteno §. 4 336
— voj. o. taksa: 4 for. §. 10, op. 2 383
— teciv. I. razreda: oprošteni; nu članovi ne, v. 698 175
— udovah mirovine, milostinje: ako neimadu ine zaslužbe: oproštene 1 d), §. 5. 175
— lovce dužni su pozvati, da pokažu lovsku kartu §. 39 360
— izkazivanja njihova pozivom na zakletvu: imadu dok moć, dok se nepodvrgnu §. 99 579

Formalne povrede vidi „Ništetnost."

Funkcionalni doplatak vidi „Doplatak."
— uz plaću odbitci takse obterećenu podpada porezu nu takse, da se porez od oproštenog diela plaće od cielog poreza odbije op. 282, §. 201
— tec. IV. podpdada tako, da sva beriva skupno sačinjavaju temelj poreza §. 28, op. 2 201

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Gabella: košer mesa sječenje, ako se izda u zakup: podp. tec. III. r. op 12, §. 5 177

Glasovanje: u upr. povjerenstvu biva poimence, ako se uzkrati provedenje minist odredbe §. 86 . . 569

Glava obitelji, vidi §. 4 174

Glavna skupština: zapisnik iste, ako su tantieme ustanovljene, imadu javna družtva nadzornikom poslati §. 10 267

Glavna porezna knjiga:

— nakon obave propisa ima se por. uredu podnieti i po ovom ovjeroviti M. F. br. 29520 479

— sadržaje i neposredne platce, kojih se dužnost u rubriki 25 stavlja u odpad 479

— zaostatak ili preplata ima se prenieti na iduću godinu, §. 36 477

— o porezu na kamate glavnica, što ga plaćaju novčani zavodi, počam od god 1884. vodi por. ured §. 37 479

— novi drazac od 1|I 1884 479

Glavnica:

— kamati glavničkoga duga posla mogu se u valovnici odbiti t. 16. op 1. §. 17. 189

— dohodak od iste: ako drugomu ne, podp. porezu na kamate ma se sastojao iz davanjah u naravi V. 80 213

— kamati: obraćeni na stalno plaćanje učitelja, oprošteni, V. 216 216

— na znanstvene i javno naobrazbene svrhe V. 491 217

— na nekretnost uknjižena: imade kod obć. doh. prireza u obzir uzete (10% kamate) vidi tamo

— od brutto dohodka nemogu se kamati odbiti t. 15, op. 1. §. 17 itd. i d) §. 6 (op.) . . . . . 189 i 303

— hipotekarno osigurana, vidi „Hipotekarno“

— uknjiženje i izknjiženje vidi „Založno pravo“

— izvadjena iz posla nemože se odbiti od br. dod. točka 15, op. 1, §. 17 i §. 6 . . . . 189 i 303

— utužena, predmet parnice, vidi „Utužena“

— porez na kamate i glavnica, vidi „Kamatni“

Globa novčana:

— radi propuštaja oko ućerivanja, ubiranja, odpreme, osiguranja, knjiženja, popisivanja (5—25); ustanovljuje ju nadzornik; priziv na upr. povj. i sudište

— ima se za 15 dana ma i ovrhom ućerati §. 14 . 451

— radi propusta oko ućerivanja ide polovica u korist erara, polovica u korist obć. blagajne §. 80 . . 560

Digitized by Google

Str. ove knjige:

Globa radi propusta kod pobir. i odpr. 2—25 f. §. 46. 489
— radi nedoprinešenja por. knjiž. za 8 dana 1—5 f. (stranki) §. 36. 478
— radi nepodpunog upisivanja u por. knjiž 5—25 fr. (obć. organom) a nadčinovnikom por. ureda 2 fr. (P. K. 1885. br 34.), vidi „por. knjižica“ . . 478
— radi nemarnog knjiženja i očevidnosti: 5—25 f. 485
a ako je stranka oštećena: 5—100 for. §. 36. i 37. 478
— proti drž. organom: jest disciplin. kazan drugog stepena §. 9. 430
— zaračunavanje iste: v. kod pojed. poreza i P. K. 1885. br. 3. i nižje dole gdie bude govor o doh. prekršajih.
— može se pretvoriti u zatvor v. „Zatvor“.
— kod porezah na puške i lov:
— radi propusta prijave ili očevid., na teret obć načel. 5—25 for. §. 24. 349
$^1/_3$ ide prijavitelju, $^1/_3$ občini, $^1/_3$ eraru (P. K. 1885. br. 3.); §. 49. 363
— dohod. prekršaj, v. „Doh Prekršaj“
— radi strankam prouzročene štete i troška, u korist njenu 5—100 for. po nadzorniku; priziv upravno povjer. i sudište §. 85. 568
— radi nemarne evidencije plat. odročba, odnosno neućeranja dospielih obroka 5—25 for. (polovina eraru, polovina občini) §. 4. 492
— na teret kućaraca, koji neimadu dozvole sa 1—4-strukim iznosom tecivarine; izriče ju upravna oblast op. 1. §. 8. 182
— u poslovih vojno-oprostne takse:
— ako se odmjeri obvezaniku, ide u korist eraru op. 1. §. 20. 404
— radi nepridon. smrtov. u z. roku 1—5 fr. §. 20. 404
— odmjeruje ju nadzornik sa 1—5 i 5—50 for. priziv na upr. povjerenstvo. Prizivu na sudište neima mjesta (Decisija br. II.) 404
— na teret obć. organa odmjer. globa, ide u obć. blagajnu op. 1. §. 20. 404
— radi propusta oko očevid. 5—50 for. §. 20. 404
— ako se obvez. udalji bez dozvole i prije uplate takse: 3—6 struki iznos takse §. 20. . . 404
— kada se nepreda valov. ili promaši rok: 3—6 struki iznos takse §. 20. 404

Digitized by Google

Globa na teret vlastnika kuće odmjeruje se: Str. o. knjige:
— ako sporazum. sa stanarom pokuša izigrati erar (1—3 struka svota) obim strankam §. 79 . 141
— ako valovnicu — prije izpunj. — dade podpisati, u korist prijavitelja plaća 100 fr. §. 80 . 141
— ako za erar koristnu promjenu neprijavi za 14 dana (1—8 struka svota štete) §. 12. . . 449
— radi pristojbenog propuštaja; istu može samo ravnateljstvo (a ne nadzornik) odpisati. P. K. 1886. br. 44 . . . . . .
— u slučaju doh. prekršaja 1—50, odnosno 1—500 for.; ako 300 fr. dosiže, može se pretvoriti u zatvor, ako dosiže 500 for. u tamnicu §. 108 582
— oprostiti ju može putem milosti samo Nj. Veličan predlog ministra financija. §. 108 . . . 582
— zaračunati ima se u poddnevniku za izravni porez, na naslovu „razni primitci"; eraru nepripadajući dio u istom na naslovu „razni izdatci" uz namiru i priklop svih spisa (P. K. 1885. br. 3.) . . .
— na teret objestnih parničara, u korist ubožke zaklade do 500 for.
— proti obć. organom nametnutoj: priziv na uprav. povjer. i minist. financija §. 8. 428
— zarać. ima se $^1/_3$ u korist ubožke, $^1/_3$ u korist zaklade za njegov. bolestnika, $^1/_3$ u korist mirov. zaklade obć. bilježn. §. 14. 451
— u poslovih por. oprosta nadničara:
— radi krive prijave 5—50 for. odmjer. nadz. u korist erara §. 5. i 6. 329
— radi propuštaja kod preizpitanja popisnoga registra na teret obć načel. do 25 for. §. 4. . 328
— u poslovih poreza na dobitak 50—500 for. ili 2-4 struka svota poreza; $^1/_3$ prip. prijavit. §. 6. 311
— gradskim organom nametnuta globa ima se u korist gradske blagajne zaračunati §. 14. . . . 451
Globa radi propusta oko ućerivanja itd. vidi: „Propust".

Godišnji porez, što se pod tim razumieva §. 83 . . 570
— račun por. kako se ima sastaviti i obložiti? (P. K. 1885. br. 48.)

Godišnja renta v. „Renta".

Gospoštije stan, sgrada, ako se u zakup izda zajedno sa zemljištem V. 425. kod §. 29. 152

Digitized by Google

Gospodarska — poljsko-gospodarska:
— služinčad v. „služinčad“ Str. o. knjige:
— služinčadi stanovi, oprošteni 2. §. k) . . . 126
— sgrade, potrebite za polj. gospodarstvo, nu neprikladne za stanovanje: oproštene §§. 2. k) i 17. 129
Gospodarski činovnici:
— slobodni stanovi njihovi, podpadaju kućarini §. 30. 132
— dužni su lovce pozvati, da pokažu lovnu kartu §. 39 360
Gosp. sgrade. §. 2. 17. i 30 . . . . 126, 129, 132
Gostiona — nije oproštena od kućarine §. 18. . . 130
Gradj. troškovi — ne mogu se odbiti V. 21 . . 232
Gromade skrbnik: pristojbe njegove imadu se nak. saobćiti (P. K. 1885. br. 24); od istih teciv. III. razr., a ako je odvjetnik, neima se posebno oporezovati, već taj dohodak u obzir uzeti kod odmjere poreza od odvjetovanja op. 1. §. 29 . . 202
Gruntovno osiguranje: ako se obavi za 5 g. od odmjere, prekida zastaru V. 199. 573
— osigurani porez može se brisati samo ako se podpuno uplati V. 711 576
— nadležnost sudišta Dec. XII. naime: sudište je nadležno u stvarih gr. osigur. suditi v. „dodatak“
Gubitka i dobitka račun v. „Bilance“.
Gubitak: može se odbiti u valovnici teciv. III. razr. §. 17. op. 1. t. 16. 189

H.

Hambar §. 49. 137
Hipotekarno uknjiž. glavnica kamati, imadu se odbiti od brutto doh. družtva obv. u. j. p. r., ako su uknjiž. na družtv. nekretnosti t. 3. §. 4. i op. 5. 261
— isto i kod rud. poduzećah §. 6. t. 12 302
Honvedstvo v. „Domobranstvo“.
Hrv.-Slav. hipotekarne odkupne obveznice, kamati, podpad. porezu (7%) op. 8. §. 1. i op. §. 5. 215 i 222

I.

Idealna biljegovina, vidi i „Kupovnina“:
kod realnih ovrhah ima se biljegovina, što ju ovršenik ima platiti — točno bilježiti i prigodom razdiobe kupovn. poreznom uredu odpremiti, odnosno prist. odmjer. uredu prijaviti. (P. K. 1878. br. 33.)

Digitized by Google

Str. o. kojige:

Igra, pristojba za igru plaća se od dozvole i uz porez na dobitak §. 9. 311
— soba za igru: v. „Otvorena prostorija“,
— osnova igre: v. „Žriebanja dozvola“.

Imenik oporezovanih tecivarinom III. razreda, ima se izvjestiti §. 24. 463

Inozemci:
— ako u tuzemstvu posao tjeraju: teciv. III., opazka 8. §. 2. 172
— ako su manje od 1 godine u zemlji: oprošteni od obć. doh. prireza, poreza na kamate i rente (u slučaju, da postoji reciprocitet) 4. §. 2. . . . 215
— u Ugarskoj i Hrvatskoj uložnih glavnicah kamati: oprošteni V. 279 216
— pravo lova samo uz jamstvo tuzemca opazka 2. §. 30 325
— ako imadu skladište u tuzemstvu v. op. 2. §. 1. 255

Inozemstvo — tamo sadržavajućih se v. o taksa ima se platiti prije izdanja putnog lista. P. K. 1883. broj 37.

Inozemski poslovi tuzemaca V. 481 168

Inteleotualno zanimanje, bez god. ili mjesečne plaće, podpada tec. III. razreda, minimum ustanovljuje se polag stanarine za stan i pisarnu III. d) §. 2. i §. 19. . . . . 172. i 195

Intendaturni v. „obskrbni činovnici“.

Izdatak u ime dara, vidi „Dar“

Izigravanje v. „Žriebanje“.

Izigranje v. „Dobodarstveni“.

Izlučna tužba:
— radi prijave ima se poziv i oglas izdati v. §. 61. 538
— ima se povesti za 15 dana od ubavjesti . . .

Izračunanje poreza:
— ako je krivo odredjuje odpis nadzornik §. 4. . 421
— kada se može moliti odpis? 422
— priziv na upravno povjerenstvo i sudište . . 427

Izračunanja predlog: vidi „Predlog“.

Izselenje:
— povodom tim dospieva v. opr. taksa za sve god. za 15 dana od ubavjesti II. 8. §. 13. . . 398
— iz područja jedne pole mon. u drugu, uzajamno prestaje obveza 4. §. c) 379

Digitized by Google

Str. o knjige:

— iz monarkije: mora prije cielu taksu uplatiti za cielo vrieme, prije izdan. dozvole 398
— prije izminuća vojnog služb. vremena, treba dozvola ratnoga ili domobr. ministarstva . . . 410

Izpražnenje stana: v. „Stan".

Iztrošenje tvorničkih sprava V. 224 189

Izvjestitelj: v. erar. zastupnik
— upr. povj. nadz. ili njegov zamj. §. 4. t. 16 i 18 425

Izvješće o por. poslovih podnaša nadzornik upr. povjerenstvu t. 4. §. 18. 425

J.

Jamčevina činovnika: kamati su oprošteni t. 4. §. 2. 215
— častnika, ženitbena: kamati podpadaju porezu V. 276. i O. m. f. br. 55274. 1882; 213
— ovrhi podvrći može se samo do $^1/_3$, nu svakako ima ostati 500 for. 193

Jamčevina: kod privatnih ugovora položena:
— ovrhi se može samo onda podvrći, kad je prestala biti jamčevinom . . . . . .

Jamstvo: **suprugah** opazka 2. §. 4. 174

Jamstvo: ako tko kao girant izplati glavnicu i postane vjerovnikom V. 195. 213

Javni zavodi:
— oprošteni: obć. doh. prireza, tec. III. razr., por. na kam. i rente, v. §§. 4. 5. i 7. odn. zakona
— kod njih čuvano oružje: oprošteno 5. §-a . . 336

Javno naobrazbeni zavodi: obrtne škole, oprošt. tec.. III. r. i obć. doh. prir. op. 9. §. 5. i 2. § 4. 176. i 240

Javno naobr. svrhe: kamati od glavnicah u to ime služećih: oprošteni 6. §. 2. 216

Javnog poredka uzdržavanje — prigodom ovrhe: spada u dužnost upr. povjer. §. 78 556

Javne sigurnosti organi, imadu lovce pozvati, da pokažu lovnu kartu §. 39 360

Javno-koristne svrhe: u to ime obraćeni dobitak: nemože se odbiti iz brutto dohodka. javnih družvah V. 310 256

Javna podpora:
— jest ona, kojom se omogućuje uzdrž. života; to se ima po župniku dokazati op. 7. §. 5 . . . 175
— uživaoci, oprošteni od v. o. takse 2. §. 3. . . 378

Javni trgovi, putevi, nepodpadaju zemljarini §. 5. . 12

Jestviona v. „Otvorena prostorija".

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Kačne kupelji: (sgrade, prostorije) neuživaju stal. oprosta V. 396 130

Kamati:

— od obveznicah vinske desetine V. 10 220
— od uložaka kod vjer. zavoda vidi „Uložci“
— užitak njihov, ako ne inomu, to svakako porezu na k. i r. podpada . . . . . .
— od zaostataka kupovnine, podpadaju porezu V. 338. i 723. 115
— od svote, koju je tko kao jamac izplatio, podpadaju porezu ako se glavnica uknjiži (vidi nižje dole mjenbeni dužnik) V. 195 213
— izpod 315 for. nepodpadaju porezu . . . 218
— občine imadu iz valovnica radi odmjere obć. doh. prireza podnešenih — sastaviti izkaz kamatnih dohodaka c) §. 12. 245
— veliki, vidi „Lihvarski zakon“,
— ako se obraćaju na stalne plaće učitelja, nepodpadaju porezu, V. 216 216
— ako se davaju u naravi ili kao uzdržavanje V. 80 213
— naknada kamata (zateznih), pripada stranki, koja porez plati prije dospielosti, od dana uplate 6% ili kojoj radi krive uplate pripada povratak: do dana ubavjesti, da je doznaka usliedila §, 41. 487
— u znanstvene i svrhe javne naobrazbe oprošteni 216
— od poslovnih dugova mogu se odbiti kod tecivar. III. razreda, ali ne i od glavn., koje leže u poslu t. 16. op. 1. §. 17. 189
— mjenbeni dužnik, oko neplati duga, već jamac, potonji neplaća poreza na kamate V. 703 ako se tražbina neuknjiži 212

Kamati od utuženih glavnica v. „Utužene“:

— od glavnice što ju drug tečevne zadruge u posao posudi V. 227 217
— zaklada dobrotv. i znanstvenih, ako se predhodno netroše V. 491 217
— od glavnicah inozemaca V. 279 216
— mirov. zaklada privat. družtva V. 287 . . . 216
— od dugova, uknjiženih na više nekretnina V. 324, valovanje v. tamo 245
— od utuž. glavnica, ako se najedan. izplate V. 723 218

Kamatni porez: 209–224
— temelj: prošle g. uživani kamati a) §. 3. . . 219
— načelo: da su faktično i uživani 219

Digitized by Google

Str. o. knjige :

— odmjera po nadz. na 1 god. po stavkah i individualno, na temelju valovnice ili ureda radi .
— i tečajem god. (P. K. 1884. br. 34.) može se odmjeriti . . . . . .
— predmet: svaki onaj kamâtni dohodak ili uživanje hasne, koje drugom porezu nepodpada (§. 1.) 211
daklem i kam. dohodak mir. zadruga V. 287. 216
— oprosti: vidi §. 2. z. čl. XXIV. 1875., osim toga 215
— kamati zaklada za odgajanje učenika, za štipendije V. 256, 704. 216
— redovah, koji se bave njegom bolest. 8. §. 2. 217
— za više godina izplaćeni kamati, ako godišnji iznos 315 for. nepremašuje V. 723 . . 218
— piacovine pobiranje i na dane izim vašarskih, ako se dohod. obrati na taracanje, razsvjetu V. 617 219
— dobrotv. zavoda kam. dohodak i čisti dohodak obraćen na umnož tem. glavnice V. 491. 217
— inozemaca kamati od glavnicah ovdje uloženih V. 279 216
— stanovnika Hercegovine (daklem i tamošnjih činovnika) kamatni dohodak od ovdje uloženih glavnica V. 743. 216
— jamčevinah činovn. kamati 215
— kamati odvjetničke sudbeno dosudjene tražbine V. 640 212
— jamca kamatni dohodak od izplaćene mjenice V. 705. 212
— kod razsudbe oprosta minim. kamatnog dohodka, neodlučuje svota na jednom izplać. kamata, već da li god. iznos premašuje 315 fr. ili ne? V. 728 218
— mjera: 10% od tog 70% drž. i 30% zemljrt. .
— očevidnik vodi nadzornik (P. K. 1884. 36.) . .
— od drž. obveznicah, odbija blagajna op. 3. §. 3 220
— dohodak od imetka tom porezu podpad. kod javnih zavodah ima se odbiti od br. doh. 1. §. 4. op. 1. 260
— nu troš. držanja u dobrom stanju, ne 1. op. 1. 260
— od sirotinjskih kamata: plaća novce rukujuća sir. blagajna V. 159. i op. 3. §. 2. . . . . 217 i 218
— od uknjiženih glavnicah uvjek se odmjeruje, dok su u gruntovnici V. 702. 221
— od uložakah v. „uložci“

Digitized by Google

Str. o. knjige:

— i tečajem godine može se odmjeriti (P. K 1884. br. 36.)
— priziv: za 15 dana od izvj. regis'ra, odnosno upisa u por. knjižicu na upr. povj. i na sudište a) §. 5. 425
— plaća ga: onaj, koji dohodak uživa ili u čiju korist je glavnica uknjižena V. 87 220
i onda, ako uknj. kamate nije još dobio V. 119 220
— zastari, ako se 5 godina neodmjeri .
— obvezanik na taj porez, podpada i teriv. II. polag prošlogg. poreza u redovitom svom obitalištu (glava o. 2—4 fr., čl. 1-2 for. II. §. 2. . . 170
— Bosna Hercegovina, v. dalje gori V. 743 . . 216
— udove, uživanje koristi, ostavine muža ima se oporezovati sa 10% V. 694. . . . . .
— mienjačnice i escomptiranjem baveći se poslovi, ako izajmljenu svotu založno uknjiže, v. Dec. XXVII. i „Posao“ 212
— valovnice v. tamo.

Kanali, obranbeni, nepodpadaju zemljarini §. 5. . 12
Kanali: za vožnju, nepodpadaju zemljarini §. 5. . 12

Kanonikah kurije:

— podpadaju kućarini §. 13. 128
— stanbeni dielovi, u kojih činovnici i namješteni stanuju, imadu se brojiti k iznajmljenim §. 57. . 139
— imadu se brojiti k onim, koje nisu iznajmlj. §. 36. 134

Karnostno povjerenstvo:

— postupak, proti osoblju nadz. i por. ureda §. 10. 430
— Kazna §. 9. 430
— priziv na upr. povj. i ministarstvo 430
— proti obć. bilježn., ako globe opetovano ostanu bez uspjeha §. 37. 485
— izvjestitelj por. nadzornik glede svoga osoblja t. 17. §. 4. 425
— odluka ima se tek za 15 dana uručiti §. 18. . 595
— pravo glasa ima nadz. samo onda, ako je izabr. član t. 17. §. 4. 425

Opazka. Vidi glede Hrvatske z. čl. XXIV. 1886. koji sadržaje posebnih ustanova glede karnostnih povjerenstva.

Kasarna — vojnička — oproštena §. 2. 126
Katast. radnje, operati:

Digitized by Google

Str. o. knjige:

— u slučajevih preradjenja ili novo osnovanje, promjene katara, uredjenja posjeda itd. §. 49. . 61
— poslovodja dobiva najviše 3 nča od jutra i parcele §. 36. 50
— opotraga za 30 dana §. 50 61
— kakove su to radnje §. 27- 50
— izpravak izračunbenih i upisnih pogriešaka može se uviek prijaviti, ako konačni uspjeh kroz to netrpi promjene §. 74. 72

Katast. težatbena vrst i razr. nemože se promieniti, dok nenastupi komasacija ili slični rad §. 3. . 32
Katast. očevidnost: v. očevidnost.
„ površina i molba za izpravak može se ma kada predati §. 3. 32
„ arkiv v. „arkiv".
Kataster obći zemlj. novi.
— uveden z. čl. VII. 1875. 11
— očevidnost: z. čl. XXII. 1885. 25
Kavana v. „otvorene prostorije".
Kazalištno dioničko družtvo, ako plaća dividende: kao javno družtvo" podpada poslov. por. V. 319 256
Kaznione: oproštene od kućarine §. 2. 126
Klaonica nije oproštena §. 18. 130
Kloštri, manastiri:
— prosjačkih redova oprošteni §. 2. 127
— za stan dušobrižnika služeći dio oprošten §. 14 128
Knjiženje i evidencija poreza obavlja:
— računovodstvo nadzorn. polag por. uredah §. 35. 471
— por. uredi, polag občina 471
— občine i gradovi, individualno 471
— kontrolu vrši nadzornik . . . . . .
— uplate se imadu knjižiti ponajprije na zaostatak i pripadke i tek onda za tekući porez §. 36. . . 477
— štete nastale strankam kroz propust, globa 5—100 for. koju odmjeruje nadzornik (priziv na upravno povierenstvo i upravno sudište) §. 4. i 36. . 423 i 477
Knjige poslovne, pregledavanje §. 33. 468
— odvjetnika V. 297. 185
Kolajne viteztva: pripadci od istih, oprošteni su: teciv. IV. razr. 3 c), §. 5 178
Kolibe v. šatori §. 23. i 24. 131

Digitized by Google

Komasacija: Str. o. knjige:
— postupak §. 118—132. . . . . 81—84
— nakon ovjerovljenja ima se nadzorniku prijaviti h) §. 35. 35
— od troškovnih prinosa pripadaju eraru zatezni kamati samo onda, ako je erar dao predujma P. K. 1886. br. 36.

Konačne prodaje podp. teciv. III. razreda, koja se ima ujednoj svoti najednom platiti op. 7. §. 2. i op. 2. §. 18. . . . . 172 i 191

Konačna odpremnina v. „Odpremnina".

Konobari, ili nadkonobari, nepodpadaju teciv. III. r. već I. odnosno IV. r. V. 251. 170

Kontrolna knjiga: stoji u porabi od 1. siečnja 1879, u koju se ima uvrstiti svaka odredba glede rukovanja, razpisivanja i ućeriv. (P. K. 1878. br. 46.)

Kontrola u por. poslovih pripada nadzorniku i dielom pol. oblasti (P. K. 1879. br. 15.) . . .

Kontrolna smotra: prigodom iste ima se osvjedočiti, da li se obdrž. rokovi plat. odročbe §. 3. nap. 506

Kora: prodaja kore iz vlastite šume, ako se neizradjuje — nepodpada porezu V. 246 168

Koristi uživanje: od ostavine muža: nesmatra se životnom rentom udovice, daklem ide 10% (a ne 5%) u ime poreza na rente V. 694. (Dodatak.)

Koristonosni poslovi: podpadaju tec. III. razr. .
— minimum dohod. §. 19. 195

Kožer meso v. „Gabella".

Krajina vojna: ukinuće tamo postojavših i uvedenje občih poreza v. z. čl. XXVII: 1886 . . . 609

Kraljevskog dvora: palače i stanovi: oprošt. §. 2. 126
— i nuzgredne sgrade §. 4. 127
— troškovi, oprošteni od poreza na kamate; i od obć, doh. prireza i od poreza na vožnju v. §. 2 i 6 odnosnih zak. str. 215, 240 i 283.

Kraljevštine v. „Regalija".

Kramar v. „Trgovac".

Krčevine: hipotek. obveznice v. „Urbarialne".

Krčma v. „Gostiona", „otvorene prostorije"
— posebni por. predmet i onda ako zakupnik vinotočja svoje vino toči na više mjestah V. 123 . 171

Krčmarenja pravo: v. „Ovlast"

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Krčmar, pipničar, ako ga zakupnik drži u svojoj krčmi, podpada teciv. I r V. 447. . . 170
— glava obitelji plaća 3—5 član 60 nč. - 1 20 nč. §. 7. 180
Kreča palenje: odnosne prostorije, oproštene § 18. 130
Kruha pečenje i prodavanje: teciv. III r. V. 261. 170
Kućište: najamnina za prazno kućište V. 146. i 688. i op. 6. §. 2. . . . . 172 i 168
Kućni obrt: radnici koji se i za poljsko gospodarstvo i za kućni obrt upotrebljuju V. 278. . . 169
— poljodjelci, koji po svojih članovih obitelji tjeraju kućni obrt V. 472 170

Kuće:
— dugovi ili tereti nedolaze u obzir kod odmjeriv. kućarine § 63 140
— dobitak glavnoga najamnika iz podnajmova: nepodpada kućarini, već teciv. III. r. § 66. . . 140
— po najamniku predujmljeni i u najamninu uračunati trošak preuredjenja itd. ima se pribiti brutto dohodku, občinski namet ali ne §. 3. . . . 231
— izvan občine, nu unutar hatara ležeće podpadaju onim razredom i step., koji za občinu valjaju §. 48. 137
— izdana sa vrtom, ima se na vrt odpadajuća zakupnina odbiti §. 65. i § 3 . . . . . 140 i 231
— udaljena na više od 1 kilometra — izuzam ljetnikovce (ville) podpadaju I. st. kućarine §. 48. 137
— pod posebnim krovom, nu pod jednim k. brojem smatraju se jednom, ako su polag gruntovnice na jednom kućištu sagradjene; — nu ako nisu vlastničtvo jedne osobe, onda ne §. 56. . . . 138
— trošak kupa (kod rud. poduzeća) nemože se odbiti od br. dohodka §. 6 op. 1. 303
— nuzgredne sgrade, ako neimadu posebnog k. br., smatraju se sa glavnom sgradom jednom sgradom §. 56. 138
— što se mora pribiti brutto dohodku §. 3. . . . 231
— popisati ih: dužnost je obć. pogl. §. 132 . . 156
— kazna: radi krivog očitovanja 141
— gospodarstvena, uzeta u zakup u ime podavanjah, podpada kućarini §. 61 140
— na zabranjenom mjestu — putem milosti — sagradjena, neuživa oprosta §. 117. 153
— odbitci v. „sgrada uzdržavanje“
— osigurana proti vatri itd. dotična odšteta može se ovršno samo uvjetno zaplieniti §. 19. nap. . 533

Digitized by Google

Str. o knjige:

— prazne sobe i dućani, podpadaju razr. kućarini, ako je dvojbeno, kako će se rabiti §. 51. . . 138
— ako se koja stanb. prost. nerabi §. 121 . . . 154
— ako se razori §. 118. 153

Kućarci:

— plaćaju porez prije izd. dozvole: najedanput §. 8. 182
— zaračunavanje. do g. 1883. kod por. ureda, sada, kao i drugi porezi (P. K. 1884. br. 21.) . . .
— bez stalnog poslov. mjesta, plaćaju I. r. tec. 170 i 182
— bez dozvole ako kućare polit. oblast odmjeruje 1—4 struku globu op. 4 183
— vojno-opr. taksa, 4 for. 2 d §. 10 . . . 383
— stanujući na austr. području, ako ovdje posluju, plaćaju ovdje teciv. I. razr. op. 3 §. 8. . . . 183

Kuće posjednik, vlastnik:

— podp. teciv. II. polag prošlogg. poreza u mjestu redov. obit. (glava o. 2—4 f. čl. 1—2 f. §. 12. i 13 184
— ako za erar koristne promjene neprijavi počinio je dob. prekršaj §. 12 449
— ako sporazumno sa stanari, erar izigra (1—3 struka globa) § 79. 141
— ako valovnicu prije izpunjenja dade podpisati po stanarih (globa 1 0 fr.) §. 80. . 141

Kućni obrt tjerajući poljodjelci, neplaćaju teciv. III. ni obć. doh. prireza 2 f. §. 5 i 2. §. 4. . 177 i 240

Kućne zadruge:

— podpadaju teciv. II. r. (glava: 2—4 for. član pojedince 56 nč.) §. 2. (Vidi novi zakon zak. čl. XXXVII. 1886.) 609

Kućne potrebštine v. „Kućni obrt“.

Kućanstvo: trošak na isto nedolazi u obzir kod odmjere teciv. IV. r. V 772 . . . . . .

Kuhinja: nije stanbeni diel §. 53 138

Kukolj, prouzr. elem. šteta ned. prava na opr. V. 259 493

Kupalište v. „Ljekovita kupališta“.
Kupalište, (toplice i mrzlice), stanovi u istih podpadaju najamnoj kućarini, i nedolazi u obzir, što su samo jedno vrieme iznajmljeni §. 39. . . 134
— kupališni zavod, nije oprošten od kućarine §. 18. 130
— parno v. „Parno“

Digitized by Google

Str. o. knjige:
— do kojeg se vremena ima računati oprost V. 263 151
Kupovanje nekretnina: ako se netjera poput obrta: nepodpada porezu 167
— žira za vlastite svinje, takodjer ne V. 740 . . 168
Kupovnina:
— od drž. dobara, ako i nosi kamata, oproštena . 212
— od privatnog posjeda ali nije oproštena V. 197. vidi „posjeda prodaja“ 213
— prigodom razdiobe, ima trogodišnji porezni zaostatak prvenstvo, ostali polag reda uknjižbe §. 89. 555
— idealna biljegovina ima se p) por. uredu odpremiti (P. K. 1878. br. 33) . . .
— na temelju pogriešnog izkaza nepripadno izplaćeni porez ima nadzornik unutar 3 god. povratiti sudu §. 96. 578
— na razd. ima se zstupnik erara pozvati §. 61. 539
— kamati od ostatka kupovnine — podpadaju porezu V. 338 i 723 215
Kućarina 126–158
— predmet §. 1. 126
— temelj: najamnina prediduće 3 godine §. 12 . . 446
— promjena temelja v. „očevidnost“.
— oproštene sgrade; vidi §. 2. zakona o kućarini; osim tamo navedenih i sgrade drž. željeznicah (P. K. 1886. br. 8.); uredovne p ostorije trg. i obrt. komora, ako su u vlast toj kući komore V. 687. 126
— oprost: s t a l n i: glavni uvjet: da dotična sgrada (stanbeni diel) nije iznajmljen m) §. 2. . . . 127
— oprost p r i v r e m: kod novih gradnjah 142—153
— 10 i 12 g. u gradovih, koji podp. občoj naj. kućarine i broje više od 10.000 stanovnikah §. 85. i 107. . . . . 143 i 153
— Budimpešta, Rieka, Segedin, Zagreb, kupališta — vidi tamo . . . . . 143—151
— ako je početak uporabe ovisan od dozvole oblasti, od dana dozvole §. 115 153
— kod najamne kućarine, od dana najamnog razdobja, slied. iza dovršenja gradnje §. 114. 153
— kod razredne kućarine: od prvog dana godine, sliedeće iza dovršenja gradnje §. 116. 153
— u občinah i gradovih, 8 i 10 god. §. 81. . 142
— p r a v o (na oprost):

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Kućarina ima se prijaviti za 6 tjedana od dana dovršenja gradnje i prije porabe kod nadzornika, ili prig. pohvalbe kod grada V. 150. 153
— i unutar jedne godine, nu onda se ima dospieli do konca četvrtgodišta (kojega je prijava učinjena) porez platiti 153
— ima se povjerenstveno izpitati §. 113 . . 153
— ustanovljuje ga: nadzornik; priziv na upr. povjer. i upr. sudište 4. §. 4. 421
— prestanak:
— od dana prest. ima se za još preostalo vrieme, 3 god. cyclusa porez odmjeriti 1. d) §. 12. 448
— u kupalištih neodlučuje: što stanovito vrieme kuće nenose V. 263. 151
— nepripada: (oprost)
— u slučaju preuredjenja §. 108. 152
— od pojedinih srušenih i novo sagradj. stanb. dielovah §. 109. 152
— ako se pravo tečajem 1 god. neprijavi, zak. čl. XXV.: 1886. 153
— od sgradah, na starih zidinah podign. §. 83. 142
— od zgradah podignutih na zabranj. mjestu (putem milosti) §. 117. 153
— obćinski namet plaća se §. 111. . . 152
— odmjera: na tri godine, po obć. organih §. 11. . 432
— tečajem cyclusa, na temelju popisa očevidnosti (P. n. 1884. br. 27.) . . . . . .
— odpis:
— radi elem. štete: za vrieme od nastupa neprikladnosti za stanovanje do popravka i uredjenja; nu samo dospieli porez može se odp. §. 119, §. 12. §. 50 i v. str. 154, 448, 504 i 494
— prijaviti ima se šteta za 8 dana (kod poplave za 14 dana) kod nadzornika; kod poplave, prouzrokovane neprekidnom kišom, računa rok od dana najvišjeg stanja poplave V. 327. 493
— radi neprikladnosti za stanovanje: od dana nastupa te okolnosti, ili od dana srušenja sgrade ili stanbenog diela §§. 118 i 12 . 153 i 448
— ako stan prazan stoji: v. „Prazan stan" .
— molba prijašnjega vlastnika za odpis, nije vezana na rok V. 655. 157
— vrsti: razredna i najamna §. 28. 131

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Kućarina priziv, na upr. povj. i na upr. sudište .
— očevidnost, temelja kućarine t. VII. 237
— „ promjena tečajem 3. g. cyclusa nastalih t. VII. 237
u manjih općinah: u rubr. op. (popisa) §. 146 158
„ u većih, posebni popis promjena §. 146 . 158
„ glede promj. predmeta valja mjestni očevid
„ preduzeti §. 143. 157
„ osobe vlastnika: od dana promjene plaća porez novi vlastnik; molba staroga vl. za odpis, nije vezana na rok V. 655 157
— popisivanje:
— što se ima rač. k iznaj. §. 35, 37, 38 str. 133 i 134
— što se ima rač. k neizn. §. 36. . . . 133 i 134
— ima se svake treće godine obaviti po općin. organih §. 132 i 12 . . . . . 156 i 446
— promjene v. i „očevidnost“ višje gori.
— imadu se općini prijaviti (glede osobe i predmeta) po vlastniku §. 140 157
— propuštaj, zatajenje — izuzam slučajeve izpražnjenja stana, elem. štete, srušenja — odmjer. globa sa 1—8 iznosom eraru učinjene štete §. 142 i 12 f) . . . . . 157 i 449
— tečajem 3 g. cyclusa, ako se mjesto najamne ima plaćati razredna ili obratno. (P. K. 1884. br. 27.) i §. 12. 1 c) bb) 448
— nove gradnje: v. „oprost privr.“ višje gori:
— ako stare zidine ostanu, nu na dosele neizgradj. zemljištu nov por. objekt nastane: 10 12, 15 god. §. 11 152
— obći doh. prirez, kod najamne 30, kod razredne 40% 233
— općinski namet plaća se i u slučaju privremenog oprosta sa 20% §. 111. i §. 8 . . 152 i 233
— državna: 70%, zemlj. r. pr. 30% §. 58 . . 139
— učerivanje: odgodne moći neima, što je molba predana za oprost V. 669 153
— dohodak iz kućarini podp. imetka i rud. poduzećah i jav. družtvah može se odbiti od bruttodohodka op. 1. §. 4 260
trošak uzdržavanja u dobrom stanju: ne . . . 260

Kućarini najamnoj:
— podpada svaka iznajmljena prostorija, ako i nije

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Kućarina stanbeni diel §. 31. i 54 . . . . . 133 i 148
— obća (daklem i od neiznajmljenih prostorija), ima se uvesti, ako je polovina ukupnih st. dielova iznajmljena (ustanovljenje te okolnosti v. „popisivanje“ višje gori) §. 34 133
— procjena neiznajmlj. stanova (u obzir dolazi položaj, gradnje način, uredjenje itd.) §. 60 . . . 139
— stepeni §§. 31 i 29 . . . . . 133 i 131
— temelj: čist prihod kuće preostali nakon zakon. odbit. §. 6. 232
— odmjera: tereti (dugovi) nedolaze u obzir §. 63 140
— na tem. valov., inače ureda radi §. 67 i 76. 140
— postotci: Budimpešta (100—20) 0·22=17⁶|₁₀% u mjestih, gdje je obća n. k. uved: (100—25) 0·22=15% drugdje (1⁰0—30) 16= 11²|₁₀%
— oprosti v. „Kućarina“
— svatko je dužan dati razjašnjenja §. 77. . . . 141
— padanje i dizanje najamnine tečajem 3 godine cyclusa, neupliva na porez V. 336 446
— zemljo-zakupnici plaćaju i od gospoštijskog stana, što su ga uzeli zajedno sa zemlj. u zakup V. 425 i §. 29 . . . . . 131 i 132
— plaća se i u kupalištih, akoprem su kuće samo kratko vrieme izdane §. 39 134
— plaća ju vlastnik, ako i nedobije najamnine V. 4. 132
— odpis u slučaju izpražnjenja §. 12 448
— ako se u ime najamnine davaju poljsko-gospodarske činitbe: neide, §. 61. 140
— predmet: svaka iznajmljena prostorija (čist prihod nakon odbitka) V. 695. 132
— od iste: obć. doh. prirez 30% ; u slučaju privr. oprosta 20% 241
— ostaje nepromienjena; ako se i mienja vlastnik V. 186, 466, ... 157 i 446
— valovnica:
— ako je manjkava, za 8 dana nadopuniti pod teretom naknade troška; priziv proti tome na u povj. i na sudište §. 15. i §. 4. t. 9 a) 452 i 422

Kućarina razredna:
— plaća se i u mjestih obće naj. kućarine, ako je stan kroz 2 god. nerabljen §. 130. 155
— temelj: broj stanb. dielova §. 44 134
— stepeni: prema razmjeru broja iznajmljenih i neiznajmljenih dielova §. 45. 133

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Kuć. predmet: neiznajmljeni stanbeni dielovi, ako ih je manje od 1/2 ukupnoga broja; §. 43. 134
— od sgrade — koja neima stanb. diela — neplaća se §. 49 137
— kod privr. oprošt. kućah ima se od ciele kuće odmjeriti, a na oproštene stanbene dielove odpadajući razmjerni porez odpisati (M. F. 72281, 1886)
— odmjera §. 45 135
— otvorene prostorije §. 46. 137
— od dielom iznajmljene kuće: samo od neiznajmlj. dielovah §. 59 139
— od udaljenih na 1 kilometar kućah bezuvjetno po I. stepenu izuzam ljetnikovce (ville) §. 48. . . . 137
— u slučaju nove gradnje, ide oprost samo od 1. siečnja iza dovršenja §. 116. 153
— ide i od praznih dielova, ako su prikladni za stanovanje §. 51. 138
— obći doh. prirez 40%, kod privremeno oproštenih 20% 233

Kućište izgradjeno: nije predmetom zemljarine §. 5; prazno, ako se izda u zakup, na porabu: odnosni dohodak podpada teciv. III. r. op. 6. §. 2. . . 12 172

L.

Ladje v. „Brodovi“ §. 36. 204

Ležeći imetak v. „Nekretni“

Lihvarski kamati, prije zakona proti lihvarstvu, ma i uknjiženi bili, podpadaju porezu samo ako ih je vjerovnik i dobio. V. 214. 221

Likvidacija: kod javnih družtvah
— o stanju iste ima se tražiti godimice izkaz putem nad. trg. suda op. 3. §. 7. 265
— čim se konačni račun odobri, prestaje oporezovanje op. 1. §. 6. 265

Listovi, opomene v. „Opomena“

Listovni omoti:
— imadu se priklopiti prizivu §. 5. 425
— ako se neprilože i neima dokaza, da je priziv zakasnio, uzima se da je pravodobno podnešen F. U. S. V. 317. 425

Ljećnici:
— podpadaju tecivarini III. razr. (ako ne beru mje-

Digitized by Google

Strana o. knjige:

sečne ili godišnje plaće) III. d) §. 2. 172
— od raznih zanimanjah, — po odnosnom ključu V. 129. i 438. . . . . 200 i 202
— drž. željeznica: plaće njihove teciv. IV. r.; priv. željeznica i poduzećah: plaće njihove tecivar. III. razreda V. 275. 202
— plaće municipalnih i občinskih §. 29. 201
— redovnici, koji se bave njegovanjem bolestnikah, od privatne prakse plaćaju porez op. 11. §. 5 . 177
— dohodak vojničkih lječnika iz privatne prakse, tecivarini III. razreda, opazka 14. §. 5. . . . 178

Ljetnikovci (ville) — ma i dalje od 1 kilom. leže, podpadaju istoj kućarini, kojoj i kuće u mjestu §. 48. 137

Ljekovita kupališta, toplice i mrzlice moraju dobiti dozvolu takovoga naziva §. 105. 151
— nove sgrade oproštene 20 god. nu samo one, koje su sagradjene za kupališne goste P. K. 1878. br. 13. i V. 122 (v. Dodatak) . . . . . .

Ljekarnici: podpadaju teciv. III. razr. 3. c) §. 2. . 172

Ljekarne pravo: izdano u zakup, podpada porezu na kamate, nu zakupnina za nared ili trošak držanja u dobrom redu, ne može se odbiti V. 312. . . 214

Ljekarna milosrdne braće V. 209. 177

Loznici v. „Ciepilnjaci"

Lov, porez na lov: v. z: čl. XXIII 1833. . . 335—371
— plaća ga svaki, koji puškom lovi itd. neposredno kod por. ureda §. 3. 335
— odmjeruje ga i pobire por. ured §. 13. 338
— imenik porezovnika (plataca) sastavljaju porezni uredi do 15. kol. i dalje koncem svakog mjeseca polag občinah, te ga šalju por. nadzorn., koji ga opet do 5. svakog mjeseca izdaje oružničtvu i političkoj oblasti, opazka 1. i 2. §. 22. 345
— mjesečni popis šalje porezni ured nadzorniku u svrhu uvrštenja u popis o propisu poreza §. 34. opazka 4. 358
— porezna godina. od 1. kolov. do 31. srp. §. 11. . 338
— zaračunanje, uz dnevni popis u poreznom dnevniku, opazka 1. §. 34. 256
— oprosti §. 6. 336
— mjera: 12 for. (i tečajem god. toliko), §. 10. i 12. 338

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Lov prestupci v. „Dohodarstveni"; ako se tko posve spreman za lov nadje, a neima lov. karte V. 15.v. Dod.
— zemljorazteretni namet niti žup. namet niti obći dohod. prirez: neide §. 31. i §. 1 . . . . . 364 i 239

Lovna karta:
— glasi na ime;
— izdaje ju: por. ured, nu prije uvuče potvrdu o uplati poreza na puške op. 2. §. 34. 357
(v. „Puške"); inozemcem samo ako koj tuzemac dobar stoji §. 30. 353
— uzkrata, (vidi §. 36. zakona) 358
— oduzeće, — bez odštete — ako se nakon izdanja sazna, da se je imala uzkratiti §. 27. 359
— priziv proti uzkrati ili oduzeću: na upr. povjer. za 15 d. 359
— oduzeti ne može se, dok priziv ne bude rješen opazka 2. §. 38. 359
— oduzeta karta ima se poslati dotičnomu uredu, koji ju je izdao opazka §. 37. 359
— tko bez karte lovi, čini prekršaj §. 42. . . . 360
— ustup drugomu . . . . . „ 360
— uporaba krivotvorene 360
— krivotvorenje, podpada kazn. postupku §. 44. . 360
— za službinče može se samo uz pokazanje sl. knjige dobiti (P. K. 1886. br. 31.) . . . . . .
— bezplatna po obrazcu P. za dipl. osoblje §. 34. 357
— prijava radi izdanja karte, v. §§. 28. 29. 31. i 33.
— prigodom lova ima se na zahtjev pokazati §. 42. 360
— ako se izgubi ili pokvari, ima se na molbenici sa 50 novč. biljegovanoj nova moliti, molbi valja obć. svjedočbu priklopiti §. 50. 364
— zaračunanje, u računu L. opazka §. 27. . . . 351

Lova pravo:
— zakupnik podpada tecivarini III. razr. V. 236 . 171
— zakupnik ili vlastnik vlastan je lovce pozivati, da pokažu kartu §. 39. 360
v. „Pravo"

Lovačka službinčad čuvari divljadi oprošteni su, nu ovo njihovo svojstvo valja knjigom dokazati (P. K. 1886. br. 31.) . . . . . .

Lotto v. „Lutrija"

Ložnica §. 52. 138

Lutrijske sbirnice (collecture) izplaćuju dobitke samo uz odbitak poreza na dobitak op. 1, §. 10. 312

Digitized by Google

Strana o. knjige :

Lutrijske blagajne: po njih zadržani (odbijeni) porez na dobitak ima se u dnevniku poreza na dobitak zaračunati . . . , ...
Lutrija brojevna 310
— na dobitak 15% poreza . . . . . .
— i biljegovna pristojba plaća se uz porez . . .
— neovlašteni sabiratelj; globa 50 – 500 forintih .
Lutrija u dobrotvorne svrhe . . . . . 310—312
— ako ju država priredjuje:
1) ide 10% dobitka u ime poreza na dobitak; koji se odmjeruje od burzovne vriednosti, ako je dobitak drž. obveznica . . . . . .
2) od neprodanih srećaka: neide porez . . . . .
— ako ju privatne stranke priredjuju: mogu kod ministarstva financija moliti popust . . . . .

M.

Maloljetni: v. „Djeca“
— valovnicu: roditelj ili skrbnik opazka 1. §. 17. točka 2. 188
— glede poreza na puške i lov: izpod 20 godinah ne dobiju karte a) §. 36. 358
— tecivarina I. razr.: izpod 16 godinah (kao član) oprošten a) §. 5. 174
— od poreza na kamate, oprošten, ako mu je takove dužan otac plaćati, nu ne plaća ih, dok je štitnik. Decis. br. II. 212
— lovnu kartu: samo na molbu otca ili skrbnika . 358
Maltarske sgrade: oproštene §. 6. 127
Manastiri, crkve: imadu valovnicu radi odmj. tecivar. III. raz. predati po zak. zastupniku, opazka 1. §. 17. točka 5. 188
Marije Terezije viteškoga reda vitezah beriva: oproštena od teciv. IV. r. 3. c) §. 5. 178
Marva: v. „Tegleća“ i „Rogata“
Matična knjiga ima se voditi kod nadzornika . . 450
— o zemljarini: polag občinah sumarno a) §. 13. .
— o kamatnom i rentovnom porezu: polag občinah i individualno (P. K. 1884. br. 36) . . . . . .
Mesar: teciv. III. razreda, minimalni dohodak njegov vidi §. 19. 195

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Mesarnica: nije prosta od kućarine §. 18. i 47. 130 i 137
— kod odmj. razr. kućarine uzima se kao st. diel. §. 50. 137
vidi „Prava“ i „Otvorene prost.“

Mienjanje novca: v. „Poslovi“

Mienjačnice „ „ i Dec. br. XXVII. te o. m. f. br. 75561. 1881. 212—213

Milosrdne braće reda: ljekarna ako prodaje ljekove izvan bolnice: teciv. III. r. V. 209. 177

Milostinja v. Mirovina
— podpada teciv. IV. razr. 173
— ne može se ovršno zaplieniti. ako ju uživa koji nestašicu trpi; milostinje sirota vidi Sirote §. 16. zakona od 18. sieč. 1883. 532

Minimalne stavke:
— kod istih valja trogodišnji prosjek rabiti (P. K. 1885. br. 10.) 196
— manju svotu može samo opotr. povjer. ustanoviti §. 18. i m. f. br. 8713 1884. . . . . 190 i 445
— polovina: kod poslovah još 2 god. nepostojećih; nu ako samo promjena u osobi postoji: ne: V. 165. i §. 23. 197
— način izračunanja §. 19. 191
— kod zakupa regalija: ima se zakupnina za poslovne prostorije i stan odbiti V. 395 195
— kod više posala: svi teciv. III. razr. podpad. dohodci ukupno V. 286. 196
— samo minimalnom stavkom može se porez u jednoj svoti od više posala ustanoviti V. 288. . . 173
— kod družtvenih posala §. 22. 197
— stan uživan na dar — ne može se uzeti temeljem V. 277. 197
— samo one prostorije računaju, koje porezovnik sam rabi V. 317. 197
— maloljetnika uzdržavanje v. „Uzdržavanje“

Minimalna plaća činovnika javnih družtva v. Decisij. br. XXI. i V. 731. 739. 187

Ministarstvo finan. v. „Financ.“

Mirovina:
— podpada tecivarini IV. razreda 173
— udove i djece privatnog činovnika: ne može se ovrhi podvrći §. 12. zakona od 18. sieč. 1883. . 532

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Mirovina javnog činovnika: samo $^1/_3$ može se ovršno zaplieniti, nu mora 500 for. ostati 532
— privatnih čin: polovina zaplieniva 532
— u mir. zakladu uloženi iznosi jav. družtvah imadu se prihodu pribiti V. 679. i 109. 264
— kod rud. poduzećah što se ima odbiti §. 6. . . 301
— iz zaklade po družtvih stvorene članovom pripadajuća: oproštena od teciv. IV. razreda 3 f. §. 5. 178

Mirovine iz duhovničkih mirov. zaklada V. 564. vidi „Duhovničke“ 173
— dobrotvorne, opazka 18 178

Mirovinske zaklade: diocesanskih duhovničkih korporacija, učitelja, činovnika, kamati takove zaklade podpadaju porezu na kamate V. 287. i 564. 173

Misne zaklade: uživaoci kamat dohodka podpadaju tecivarini IV. razr. opazka 3. §. 28. 201
— zaklada sama kao takova: (moralna osoba) porezu na kamate V. 783. vidi „Dodatak“

Miševi — kroz poljske miševe počinjena šteta nedaje prava na popust §. 49. 493

Mjenački poslovi (v. Decis. XXVII. i o. m. f. 75561. 1881). podpadaju tecivarini III. razreda . . 212—213

Mjenbeni dužnik vidi „Kamati“

Mjenica:
— utužena svota ima se mjesečno nadzorniku izkazati (P. K. 1882. br. 5.)
— od kamata tražbine ne može se odmj. porez, ako je tražbina nastala nemarom dužnika V. 705. v. „Jamac“ 212
— podpada porezu na kamate, ako se kod escomptiranja kamati uzimaju op. 4. §. 1. 209
— poslovna ili prometna, nije predmetom poreza §. 4. 209

Mjernici: tecivarini III. razr. (ako ne beru mjesečnu ili godišnju plaću) III. d. §. 2. 173
— od raznih zanimanja posebno, po odnos. ključu V. 129 202

Mjestna pristojba v. „Piacovina“

Mjesto oporezovanja §§. 35. 36. i 37. 203

Mješovita trgovina, ako se u njoj prodaje i žesta v. „Žeste prodaja“

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Mlin ako se prodaje vino u bocah manjih od ½ i većih od 1 litre V. 681. 172
— **parni** v. „Paromlin“
— na rieki ili potoku v. „Vodenica“

Mlinar: podpada tecivarini III. razr. V. 187. 170 i 172

Mlina zakupnina: bud u novcu, bud u naravi, podpada porezu na rente. F. U. S. 4051. 1884. . 214

Mlinsko pravo v. „Pravo“

Mobilizacija (sprema)
— obitelji mobiliziranih dobivaju podporu iz zaklade vojničke oprostne takse §. 5. 380
— nastaje oprost od tecivarine op. 6. §. 5. . . . 175

Moralna osoba ili tielo, ako je porezu podvrženo: teciv. II. razreda plaća samo jedanput u svom sjedištu. — opazka 2. §. 12. 184
— na iste se neproteže točka 14. §. 2. zakon. član. XXII. V. 159. i 350 218

Mrtvačnice: oprost od kućarine n) §. 2. . . . 127

Municipalni organi: dužni su sudjelovati kod osiguranja javnih poreza §§. 86. i 87. 568
— municipalnom nametu: nepodpadaju:

— obć. dohod. prirez	(16 §.)	ovo su §§. odnosnih zakona
— kamatni porez od uložaka	(2 §.)	
— vojno-oprostna taksa	(17 §.)	
— tecivarina IV. razreda državnih, municipalnih itd. činovnika	(27 §. o. 2.	
— porez na dobitak	(8 §.)	
— porez na lov	(51 §.)	

v. „Občinski namet“

Muzeum: oprošten od kućarine §. 2 126

N.

Nadležnost upravnoga sudišta (vidi §. 1. i „Prilog kod zakon. čl. XLIII. 1883.) i u obće nadležnost ma koje oblasti . . . . . 623 i 640
— glede globah zbog nemara oko radnjah vojničke oprostne takse v. Decisiju II. 404
— u slučaju kumulacije Dec. V. v. Dodatak.
— nijedna oblast ne može svoje vlastite odluke iznova prosudjivati V. 171. 641
— glede naknada, nametnutih činovnikom državnim V. 196. 625

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Nadležnost glede grun. osiguranja V. 173. i Dec. XXII. 625
— glede izmjene biljega, nadležno je sudište suditi Decisija XVII. v. Dodatak . . . . . .
— glede troškova za uredjenje voda V. 458. . . . 626
— glede priziva, što nije odmjerena globa, te tako gubi dotični uhvatitelj uhvatninu V. 386. . . . 625
— glede naknadnih pristojbah V. 423. 624
— glede zateznih kamata V. 480. 625
— glede troška za priziv V. 439. 626
— glede globah nametnutih občinskim organom, ako globe strankam pripadaju V. 708 624
— glede zastare poreza na žestu V. 595. 626
— glede odredbe realne ovrhe V. 720. 555
— glede pitanja, da li je obć. organ vlastan bio ubrati porez ili pristojbu, ili ne? V. 781. br. 9591. 1886. 626
— glede globe proti obć. načelnikom V. 708. . . 428
— glede zastare odkupa vinske desetine V. 761. . 626
— glede prosudjivanja po nadzorniku izdanih okružnica V. 780. br. 9542. 1886. 626
— glede naknada fin. činovnika v. „Naknade“
— glede poreza plaćenoga na ruke obć. organa V. 781. 626
— financ. ravn. ne mogu u prvom redu odmjeriti pristojbu V. 648. v. Dodatak . . . . . .

Nadležnost por. nadzornika:
— glede zapliene pologah V. 678, ... 635
— glede ovrhe pri tojba V. 457. 635
— u disciplinarnom i poslu naknade zamjenika por. nadzornika V. 518. 568
— može li povisiti po općinah odmjerene porezne stavke V. 767. 453
— glede ovršnih troškova kod pristojbah nadležan je por. nadz. a ne fin. ravn. odlučiti V. 714. v. Dodatak

Nadležnost odmjernoga povjerenstva kod šumskih poduzećah V. 118, 345, kod zemljištnih radnja V. 603. 203
— prve molbe glede brisanja pravomoćne tecivarine V. 700. 470
— vidi §§. 35. 36 i 37. . . . . 203 i 204

Nadničar:
— oprošten od svoje zaslužbe zak. čl. X. 1883. . . 328
— ima se kazniti, ako se takovim samo izdaje, a nije; globa 5—50 forintih odnosno zatvor od 1—5 dana §. 5. i 7. 329
— vojn. opr. taksa 3 for. b) §. 10. 383

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Nandničar smatra se onaj, koji iz nadnice živi i ni druge zarade ni imetka neima §. 5. 329
— popisuju se: — prigodom popisivanja porezovnika teciv. I. razr., tom sgodom valja nadničare izostaviti §. 3 328
— popisni registar izpitnje obć. načelnik; koje nesmatra nadničari, neka označi, inače kazniti će se globom § 4. 328
Nadzorno vieće v. „Ravnatelj“ V. 746. 187
Nagrada, počastna, tecivarini IV. razreda 173
Nagrada:
— od br dob. rud. pod. ne može se odbiti, g) opaz. 1. §. 66. 303
— obć. organa i pol. činovnika radi zaslugah oko ućerivanja poreza §. 84. 565
— od samopodpornih družtva činovnikom po glav. skupštini votirana, ima se odbiti. V. 647. . . . 263
Nahižje, najža, tavan, nije stan diel §. 53. . . . 138
— soba. na najži (Bodenzimmer): jest, ... 138
Najamna kućarina v. „Kućarina najamna“
Najamninski novčići v. i „Novčić“
— pod tim nazivom plaćani občinski namet nemože se priračunati por. temelju V. 695. i §. 4. . . 231
Najamna kućarina plaća se, ako se najamnina i ne dobije V. 4. 132
— kolebanje najamnine tečajem 3 g. c. V. 336 . 446
— pod najamninom razumieva se i svaka činitba V. 695. . . . . 132 i 231
Najamnina v. „Stanarina“
— praznih kućišta V. 146. vidi Dodatak“
Najamnik v. „Stanar“
Naknadno oporezovanje: promjena jur pravomoćnoga, ne može uslieditі, što valjda oporezovanje nije valjano, ni dostatno i što se je naišlo na veći dohodak V. 322. 185
— ni kod javnih družtvah glede prošlogodišnjeg poreza V. 313. 259
Naknadni pričuvnik jest onaj, koji se kod redov. stavnje stalno u pričuvu dodieli itd. op. 3. §. 2. 377
Naknada kamata: vidi „Zatezni kamati“
Naknade fin. činovnika: nije sudište nadležno razpravljati V. 196. 625

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Naknada štete v. „Štete“

Naknadna stavnja v. „Stavnja“

Namet v. „Općinski“

Napoličari: ako samo vlastitom družinom rade, podpadaju tecivarini I. razreda opazka 3. §. 2. . . 169
(glava o. 1—2 for. član. 60 nvč. do 1 for.)
— ako i tudjimi radnimi silami, od polovine vriednosti ploda: tecivarini III. razreda op. 5. §. 2. . 171

Naredba, naputak:

Pril. II. Djelokrug por. nadzornika M. F. 73662. (m f.) 37487. (fin. rav.) 1883. 588
P. VI.A) Djelokrug r. odsj. por. nadz „ „ „ „ 471
„ VIII.C) podieljivanje plat. odročba „ „ „ „ 491
„ XII.B) glede držav. ovrhovoditelja „ „ „ „ 563
„ IX.D) postupak kod element. šteta „ „ „ „ 493
„ X.E) glede postupka kod ovrhe „ „ „ 505—566
— glede obć dohod. prireza „ „ 10730. 1884. 239
— poreza na lov i puške M. F. 39280. 1883. i 38871. 1883. 367
— glede očevidnosti zemljarine M. F. 45055. 1885.31—116
— glede vojno-oprostne takse „ „ 60977. 1883. 373
Pril. V. o djelokrugu predj. odmj. povjer. 11296. 1884. 457
— o djelokrugu predsj. opotr. povj. 32142. 1884. . 467
— o provedbi zak. čl. XLVI. 1883. glede promjene zakona kućarini, 8178. 1883. . . 236
— u predmetu provedbe zak. čl. XIV. 1887. glede poreza na vožnju 25349. 1887. . . . 287
— u predmetu provedbe zak. čl. XLIV. 1881. o državnih pogodovina domaćemu obrtu 34591. 1881. 316
— glede pretvaranja globe u supletornu kazan zatvora 51817. 1884. 405
— glede evidentiranja promjena temelja kućarine, tecivarine III. razreda i glede očevidnosti vojno-oprostne takse 41751. 1884 i 69749. 1880. . . 433
— glede nove glavne knjige vojno-oprostne takse 69749. 1880. 479
Pril. III u predmetu zametnuća razpisivanja poreza na god. 1887. odnosno na trogodišnji cyclus 1887. do 1889. br. 60497. 1886. 436
Pril. IV. glede obrazloženja predloga oporezovanja i glede minim. stavaka br. 8713. 1884. 454
— kako se ima voditi povjerenstveni zapisnik (porez odmj. povj.) br. 39534. 1886. 460

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Pril XI. o uručivanju i rukovanju opomenah i zarač. prist. za opomene i ućerivanje br. 1154. 1884. . 515
— o uručivanju odluka 470
Pril. VII. o uvedenju nove porezne glavne knjige br. 29520. 1884. 479

Naredbe i okružnice, koje su u indexu citirane i valja ih znati, nu dielom ne mogahu se uvrstiti u ovu sbirku:

— Br. 28225. 1886. m. F. glede oprosta državnih sgrada, koje se pojedinim činovnikom bezplatno ustupe za stan . . . . . .
— Br. 63477. 1885. (P. K. br. 8. 1886.) drž. sgrade na prugah držav. željeznica oproštene su; iznajmljeni dio, ali nije oprošten, osim onoga, koji je iznajmjen za brzojav ili poštu (vidi drž. sgrade) 126
— P. K. br. 23. od god. 1884. Tvornice i poduzeća, ako i uživaju državne pogodovine, imadu valovnicu podnieti. (vidi Drž. pogodovine) . . . .
— P. K. br. 17. god. 1886. Očevidnik o njih vodi nadzornik . . . . . .
— P. K. br. 7. god. 1881. o obredjivanju troškovnika pol. činovnika (v. Troškovnici) . . .
— Br. 45055. 1885. min. fin. Zatajenje zemljarini podpadajućih predmetah sačinjava doh. prekršaj (v. Zatajenje i zemljarina) 31-116
— P. K. br. 36. god. 1886. Zatezni kamati od prinosah za trošak komasacije, kada pripadaju eraru v. „Komasacija“.
— P. K. br. 16. god. 1885. Zatezni kamati od voj. oprostne takse austrijskog pripadnika: neidu (v. „Vojnička oprostna taksa) 380
— P. K. br. 37. ex 1884. Svjedočba, da su porezovnici pozvani na valovanje kamatnoga dohodka, ima se razp. registru priklopiti v. „Svjedočba“ .
— P. K. br. 9. god. 1885. isto kod tecivarine III. r.
— P. K. br. 10. god. 1885 Pristojbe za upis tvrdke ne odmjeruju više por, uredi, već prist odmj. uredi te se zaračunavaju u I. registru. Po tom dakle točka b) okružnice 29520. 1884. na strani 479 o. k. odpada t. j. neima se voditi tamo spomenuta glavna knjiga i neimadu se ubilježiti u razpisni registar (v. „Pristojbe“) . . . . .
— P. K. br. 19. god. 1883. Javna družtva imadu u evidenciji voditi svote, opredieljene za naknadu

Digitized by Google

Strana o. knjige:

umanjenja vriednosti tvorničkoga nareda (vidi „Družtva“) . . . . . .
— P. K. br. 24. god. 1885. Gromade skrbnika pristojbe, imadu se nadzorniku izkazivati (v. Skrbnik) 168
— P. K. br. 36. g. 1884. Rentovni i kamatni porez može se i tečajem godine odmjeriti v. Rentovni porez . . . . . .
— P. K. br. 11. god. 2881. Pristojba za dozvolu žriebanja i porez na dobitak ima se priklopiti molbi, koju valja upraviti na lutr. ravnateljstvo. v. „Žriebanje“ . . . . . .
— P. K. br. 53. god. 1881. Glede odpisa zemljarine i kućarine. Do izdanja ove naredbe naime morala se je svaka odpisna odluka ravnateljstva saobćiti ministarstvu, odsele ali samo glede iznosah preko 100 for. . . . . .
— P. K. br. 12. god. 1886. Štitničke oblasti imadu izkaze o ustanovljenih štit. pristojba nadzorniku slati 223
— P. K. br. 1. god. 1885. Intendanturni činovnici i vježbenici neplaćaju vojn. oprostne takse . . 378
— Br. 55687. 1886. i 63452. 1878. Poštarah paušali imadu se nadzorniku saobćiti v. Poštari . . .
— P. K. br. 39. god. 1882. Vodjenje por. sumara v. Sumar . . . . . .
— P. K. br. 46. g. 1878. Vodjenje kontrolne knjige u poreznih poslovih . . . . . .
— P. K. br. 15. god. 1879. Vršenje kontrole u poreznih poslovih . . . . . .
— P. K. br. 33. god. 1878. Prijava idealne biljegovine kod razdiobe kupovnine, odnosno prijava na prist. odmj. ured v. „idealna“ . . . . . .
— P. K. br. 17. god. 1886. Očevidnost tvornica .
— P. K. br. 3. god. 1885. Očevidnost doh. globa .
— P. K. br. 27. god. 1886. Očevidnost zemljarine (popis) . . . . . .
— P. K. br. 40. g. 1883. Nabava podataka nuždnih za oporezovanje javnih družtva (izkaz troškova ima se podnieti) v. Družtva . . . . . .
— P. K. br. 31. god. 1886. Lovna karta za služinće v. „Lov“ . . . . . .

Digitized by Google

Strana o. knjige:

— P. K. br. 5. god. 1882. Svotu utuženih mjeničnih glavnica imadu sudovi nadzornikom izkazivati (v. kamatni porez) . . . . . .
— P. K. br. 9. god. 1885. Valovnica, svjedočba o tom, da su porezovnici teciv. III. razr. pozvani na podnešenje valovnice, ima se razpis. registru priklopiti . . . . . .
— P. K. br. 37. god. 1885. Isto glede valovanja kamatnog dohodka . . . . . .
— P. K. br. 23. god. 18 } Valovnicu imadu pod-
— „ „ 17. „ 18 } nieti i družtva i poduzeća, koja uživaju drž. pogodovine . . . .
— P. K. br. 40. god. 1883. Valovnica (bilanca) javnih družtva; osim ove imadu i izdatke specializirati . . . . . .
— P. K. br. 18. god. 1886. Valovnica tereta (radi odmj. obćeg dohodarstvenog prireza; opravednoj molbi u kom roku ima mjesta 244
— P. K. br. 25. god. 1886. Ako nadzornik kasno podnešenu valovnicu uvaži i obći doh. prirez odmjeri 244
— P. K. br. 28. g. 1880. Manjkavu valovnicu treba vratiti i V. 342. 245
— P. K. br. 1. god. 1887. Sabiranje valovnica tereta i opravednih molba . . . . . .
— P. K. br. 34. god. 1885. Povratak vojn. oprostne takse, ako obvezanik u IV. dobnom razredu bude uvršten v. Vojnička oprostna taksa 374
— P. K. br. 27. god. 1884. Zaračunavanje vojničke oprostne takse . . . . . .
— P. K. br. 47. god. 1884. Uručivanje odluka vidi odluke 470
— P. K. br. 27. god. 1884. Odmjera kućarine tečajem 3 godine cyclusa . . . . . .
— P. K. br. 21. god. 1884. Kućaraca porez kako se ima zaračunati 183
— P. K. br. 37. god. 1882. Piacovina i taracarina gradova ili obćina podpada porezu na rente, ako

Digitized by Google

Strana o. knjige:

se pobire osim na nedeljne i sajmovne dane. Samo iznimno nepodp. V. i rieš. F. U. S. V. 617. str. 169 i 219
— P. K. br. 28. god. 1886. Povratak u biljegah podmirene pristojbe za gruntovni upis . . . . .
— P. K. br. 6. god. 1885. Oporezovanje poslova, nastalih nakon dovršetka povjerenstvenih radnja
— P. K. br. 44. god. 1886. Pristojbenu globu može samo ravnateljstvo odpisati . . . . . .
— P. K. br. 3. god. 1885. Zaračunavanje dohodar. globa odmj. zbog prekršaja u §§. 100. i 101. zak. čl. XLIV. 1883. spomenutih 581
— P. K. br. 15. god. 1882. Oporezovanje novčarenja 213
— P. K. br. 6. g. 1885. Oporezovanje novih, tečajem 3 god. cyclusa nastalih poslova . . . . . .
— Br. 36020. god. 1886. Obrtne oblasti imadu o prestanku obrta por. nadzornika ubavjestiti, da ovaj odredbu učini glede odpisa poreza. Vidi i F. U. S. V. 707. te Decis. XXV. i XXVIII. . .
— P. K. br. 30. g. 1885. Rumunji, koji samo muštre nose, da li se imadu oporezovati . . . . . .
— P. K. br. 10. 1885. I kod uporabe minim. stavakah ima se rabiti 3. god. prosjek . . . 196 i 447
— P. K. br. 39. god. 1883. Zaračunavanje doplataka iz zaklade vojno oprostne takse v. „Nemoćnici“
— P. K. br. 36. god. 1884. Očevidnik kamatnoga poreza 223
— P. K. br. 48. god. 1885. Sastavak god. poreznih računa . . . . . .
— P. K. br. 12. god. 1886. Izkazivanje pristojba skrbnika 223

Nared:
— trošak držanja u dobrom stanju, kod rud. poduz. i kod javnih družtvah može se odbiti 5. §. 4. . 261
— pričuvna zaklada: u istu u gornje ime uložene svote, ne, V. 313. 262
— nova nabava, ne op. 7. 261

Naručbena knjiga: nabava knjigah katastr. radnjah §. 169. 99

Naselbina nova dobiva oprost zemljarine na 3–6 godinah §. 6. 13

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Nasilje, u porezn. postupku i tečajem ovrhe podpada kaznenom postupku i jest učin kaznene iztrage §§. 97, 98. 579

Nasipi obranbeni, nepodpadaju zemljarini §. 5. . . 13

Nastavne svrhe kamati u te svrhe obraćeni vidi „Kamati“ . . . . . .

Naučnik: v. „Obrtni“ V. 735. 174

Nedjelja blagdan:

— ne može se opredieliti kao dan dražbe, §. 62. nap. 545
— u zadnji dan prizivnoga roka nebroji §. 5. . . 425

Neizvjestno vrieme, namješten je, komu se može na 6 tjedana odkazati §. 12. zakona od 18. siečnja 1883. 532

Nekretni imetak, na takav vezani posao (n. pr. izradjivanje šume) ima se oporezovati gdje imetak leži §. 35. 203

Nekretnost:

— glede uknjižbe poreznih i pristojbenih zaostata vidi „Uknjižba“ i „Ovrha“
— porez plača faktični posjednik §. 95. 577
— kod sudbene prodaje imade 3 god. zaostatak prvenstvo §. 88. 570
— ako je proti vatri itd. osigurana, odnosna odšteta može se samo iznimno zaplieniti, §. 19. zakona od 18. siečnja 1883. 533
— prodavanje nekretnina, ako se netjera kao obrt, nepodpada porezu V. 254. 168
— kamati zaostatka kupovnine podpadaju porezu na kamate F. U. S. V. 328. 215
— upravitelj ne odgovara svojim vlastitim imetkom za porez F. U. S. V. 690., V. 156. 577
— u slučaju kupa (privatnoga) prelazi porezni zaostatak na kupca §. 95. 577
— uknjižene životne rente 10% ima se kod obć. doh. prireza odbiti F. U. S. V. 355. 242
— od kamata uknjiženog i neodplaćenog zajma: 10% takodjer odbiti V. 355. 242
— od zajmovah, uzetih na amortizaciju kod novč. zavodah, odbija se takodjer svake godine 10% (vidi valovnica) §. 7. 242

Digitized by Google

Strana o. kniige:

— 10% kamata od predbilježenih zajmovah dok se predbilježba neopravda ne može se odbiti V. 529. 245
— uknjiženi por. dug, ima se strankam saobćiti, nu svjedočbe o istom nisu proste od biljegovine §. 96. 578
— realnu ovrhu može samo upravno povjerenstvo dozvoliti; priziv neide na upravno sudište. V. 720. i §. 77. 555
— ako zaostatak kupovnine i nije uknjižen i ako gruntovni prepis može uslieditі samo nakon podpune uplate, ima se 10% kamata odbiti kod obć. dohod. prireza V. 591. 242

Nemoćnici: zaklada za njihovo uzdržavanje iz vojn. oprostne takse §. 5. 380
— vrhu pristojbe iz te zaklade: jedna namira sa mirovinom ili patent. pristojbom zajedno, nu ima se na namiri dole specializirati P. K. br. 31. 1881. radi propuštaja toga kazniti će se blagajna globom (P. K. 1883. br. 39.) ovršno zaplieniti nemogu se §. 9. . . . . 382 532
— patentalni, ako neimadu druge zaslužbe oprošteni od tecivarine I. razreda 174
— pripada im osobni doplatak ili poboljšanje uzdržavanja (%) §. 8. 381

Nesposobnost za rad: kod članova obitelji op. 5. §. 5. 171
— molba za odpis poreza nije vezana na rok V. 732. 449
— kamatni dohod. takovih (napram nadnici) V. 693. 378
— pogledom na plaćanje vojn. opr. takse op. 1. §. 1. 374

Neućerivi,
— porez ima občina godimice izkazivati i dokazati neućerivost §. 79. 558
— odluku ima upravno povjerenstvo izreći, priziv na minist. finan. 2. a) §. 7. 426
— odpis poreza preko 100 for. može samo ministar. finan. dozvoliti §. 79. 558
— neućerive tražbine rud. poduzeća i družtva, koja javno polažu račune, mogu se odbiti, nu imadu se držati u očevidnosti i u bilanci izkazati kao neućerive i odpisane, opazka 9. §. 4 262

Nišan v. „Šajba“

Ništetnosti razlozi i uzroci, vidi ko.d §. 16. zak. čl. XLIII. 1883. 633
— protupropisnost oko sastavljanja razpisnih predloga V. 147. 633

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Ništetnosti: prekoračenje djelokruga po opotr. povjerenstvu. V. 146. 633
— protupropisnost postupka povjer. oko ustanovljenja č. dohod. V. 147. 633
— protupr. postupka oko sastavka povjer. V. 147.
— ako se porezovnik od više posala jednom svotom oporezuje V. 286, 288. 173
— ako valovnice rud. dohodka rud. satničtvo nije izpitalo i razpravi nije prisustvov. rudarski posjednik (strukovnjak) V. 339. 460
— protuslovje medju fakt. činjenicami, dokazanimi po stranki i medju uredovnimi čini V. 147. . . 633
— ako opotražno povj. odluči, bez da je prije odmj. povjerenstvo odlučilo V. 147 . . . . . ; 633
— ako odmjera (u prvoj god. razp. cyclusa) neglasi na tri god. V. 147. 202. 267. itd. 633

O.

Obći doh. prirez: (vidi zakon i naputak na str. 239—250
— u cielosti je drž. porez §. 16. . . . . .
— temelj mu §. 1 i 3 . . . . . .
— od privrem. oprošt. zemaljah i kućah 20% §. 6.
— odbitak 10% kamata od uknjiženih tereta §. 7.
— odbitak 10% kamata od uknjiženih renta (V. 355.) 422
— odbitak 10% kamata zaostataka kupov. V. 591. 242
— zatezni kamati od erarij. tražbina nemogu se odbiti § 7, ... 242
— tečajem godine nastala uknjižba i izknjižba ima se u obzir uzeti §. 7. . . . . .
— odmjeruju ga: obć organi, individualno i sum. od kućarine i zemljarine, od ostalih poreza, koje nadzornik odmjeruje, samo individualno, registre obredjuje nadzornik; valja na jednu godinu; (§. 9.) temeljem služe registri i zabilježke odnosnih poreza op. 1. §. 9. . . . . .
— snizuje se ili briše, ako se ostali (temeljni) porezi snize ili brišu . . . . . .
— odmj. registar ima se obložiti sa valovnicami i razp. registri kućarine i zemlj. izkazom B. v. op. 1. § 10. i §. 12. . . . . .
— oprosti §. 2. . . . . .

Digitized by Google

Obći doh. prirez. Str. o. knjige:
— oprošteni su: kamati od uložakah kod novč. zavodah §. 2. . . . . .
— oprošteni su podhvati, koji uživaju drž. pogodovnosti §. 2. . . . . .
— postotak ustanovljuje se u drž. proračunu §. 16.
— ako su tereti na više nekretninah uknjiženi, ima se odmjeriti u onoj občini, gdje je redovito obitalište V. 324 i op. 1. §. 10. t. 3. 244
— odbitak nemože veći biti od samoga prireza §. 14.
— od tog prireza neide nikakav namet § 16. . .
— opravedna molba 244
— valovnica 244
— zakupnik nemože podnieti valovnice V. 631 . 244
— manjkave valovnice valja na lopuniti dati V. 342 245
— ako se predbilježba glavnice tek opravdati ima 245

Obćine crkvene plaćaju zemlj. i od onih zemalja, što ih učitelji uživaju V. 360. 577

Obćina — porezna svaka poglavarstvo imajuća občina ili grad . . . . . .

Obć. por. namet:
— ne može se zaplieniti u ime p r. duga V. 626 529
— u slučaju pronevjerenja por novaca odmjeren radi naknade, neima se plaćati po veleporezovnicih §. 47. 489
— oprošteni: drž. i municipalni činovnici, vojnički i dom. častnici, pučki učitelji, dušobrižnici (potonji od beriv. uživ. od obć. župnog ureda, §. 27.; drž. pogod. uživaj. domaća poduzeća §. 2. . . 199 i 315
— ne pripada.
— od poreza na dobitak §. 8. . . . . } vidi odnosne zakone
— od kamatah uložaka kod novčanih zavoda §. 2. . . . . } vidi odnosne zakone
— od obć. doh. prireza, § 16. . . . . } vidi odnosne zakone
— od vojno oprostne takse §. 17. . . . . } vidi odnosne zakone
— od poreza na lov §. 51 . . . . } vidi odnosne zakone
— najamninski novčići, nemogu se pribrojiti bruttodohodku 231
— veleporezovnici plaćaju na posebnu por. knjižicu kod občine §. 43. 488

Obć. organom plaćeni porez ili pristojba, ako se pronevjeri, sudište nije nadležno u tom predmetu suditi V. 731 (Br. 9591) 626

Digitized by Google

Obć. organi: Str. o. knjige:

— obavljaju ućer. poreza, od porezovnikah, kod občine porez plaćajućih §. 52 505
— agende oko razpis. poreza §. 11. okružnica br. 60497 C) 440
— mogu tražiti nagrade, ako cieli dospieli tekući porez ućeraju §. 84 565
— po njih uštanovljeni porez može nadzornik i povisiti V. 767. daklem njihova odmjera sama po sebi još nije prvostepena odluka, dok ju nadzornik ne obredi 453

Občinske kuće §. 8, 9 i 10. 127
Obilježje javnoga družtva §. 1. op. 1 255
Obitelj: stanarina za istu nemože se odbiti kod odmj. teciv. III. razreda, op. 1. §: 17. t. 15 d) . . . 189

Obitelji glava:

— suprug, udova, razpitani suprug, samac, glavar zadruge §. 4. 173
— vojno-oprostna taksa člana obitelji ima se odmj. po prošlogodišnjem porezu glave obitelji 4. §. 10 384
— ženska kao glava obitelji plaća samo polovicu na mužkog odpadajuće teciv. I. razr. §. 9. . . . nu glasom naredbe br. 27288, 1875. samo onda, ako sama tjera posao 183
— plaća poslovni porez op. 1. §. 4. 173

Obitelji član:

— supruga, djeca itd. §. 4. 173
— državnoga i munic činovnika i umirovljenika: naplaća tecivarine 3 g) §. 5. 178
— podvornika: plaća, op. 19. §. 5. 179
— član obitelji kao pomoćni radnik kod obrtnika, oprošten je od tecivar., ako naknadu nije poslodavac odračunao u valovnici 2 g. §. 5. . 177
— za šegrta, ma i kod drugog učio zanat, plaćaju roditelji teciv. I. r. V. 735 174
— učenici preparandija — oprošteni su §. 4. . . 174
— tecivarine člana obitelji:
— — od iste neide obć. doh. prirez 3. §. 2. . . 240

Digitized by Google

Obitelji član: Str. o. kojige:

— u II., III. i IV. razred 1—2 for. v. §§. 13. 25 i 30 z. čl. XXIX. 1875. . . . . .

— plaća ju — glava obitelji, a ako ima više vrsti posala, ipak samo jedanput, i to od glavne zasluge op. 1. §. 4. 173

— podčastnika zajedn. vojske: oprošten je samo onda, ako je nesposoban za zaslužbu op. 5. §. 5. 174

— punoljetni u god. razpisanja odgovoran je za tecivarinu, rudarski, kamatni i rentovni porez glave obitelji op. 2. §. 4. 174

— na dopust stavljenoga vojnika oprošten je samo onda, ako je nesposban ze zaslužbu op. 5. §. 5. 174

Obitelji članom smatra se, koji je već 16 godina star §. 4. 173

— nesmatra se s gledišta odmjere vojno - oprostne takse onaj, koji doduše živi u zaj. kućanstvu, nu ima samostalnu zaslužbu V. 675, 738 . . 385

Oblasti: kod istih čuvano oružje: oprošteno 5. § a) 336

— prizivne §. 5. i 27. . . . . 425 i 464

Obnovi molbe ima mjesta — ma porez kroz odluku višje inštancije i postao pravomoć., ako stranka polazi s pravnog temelja, kojeg još nije uporabila V. 684. 642

Obračun porezni:

— odredjuje ga nadzornik na trošak občine §. 38. . 483

— imadu se stranke pozvati V. 92. 635

— naknadu troškova odredjuje nadzornik; priziv na upravno povjerenstvo i sudište §§. 4, 7 i 8. z. čl. XLIV. 1883. . . . . .

Obranbena sila: izvadak iz z. čl. XL: 1868. itd. . 406

Obranbeni obvezanik — podp. vojn. o. taksi.

— plaća v. o. t ako se privremeno ili stalno oprosti v. službe §. 1. 374

— nesposobnost za zaslužbu v. tamo op. 1. §. 1. . 374

— v. „vojno-oprostna taksa“.

— ako se preseli na austr. područje, neplaća više ovdje §. 4. c) 379

— valovnicu predati ima: u mjestu stal. obitališta i to mjeseca veljače uz naznaku promj. 13. §. 3. 387

Digitized by Google

Obranb. obvezanik:
— globa : v. tamo Str. o. knjige
— ako se pozove na službu : za dotičnu godinu neplaća §. 3. 378
— smrt, ima se za 30 dana prijaviti u mjestu nadležnosti §. 16. 402
Obročno plaćanje poreza, ima se bezuvj. primiti §. 39. 483
— uplata ima se razmjerno na drž. porez i obć. namet zaračunati V. 731. §. 43. 488
Obrtne pristojbe neodmjeruju više por. uredi, već prist. odmjer. uredi, stoga se okružnica M. F. 80817 1883. mienja Br. 3864 ex 1885. P. K. br. 10. (vidi Dodatak knjige) 479
— odmjer. ih prist. odmj. ured (P. K. 1884, br. 32)
Obrta pravo — ako se može prenieti, može se ovrhi podvrći §. 22. z. od 18. siečnja 1883. 533
Obrtno poduzeće:
— domaće, uvjetno oprošteno 314
— valovnicu (teciv, III, razr.) podnaša predstojnik op. 1. §. 17. t. 4. 188
Obrtni poslovi, slični tvornicam V. 225. . . . 130
Obrtne učione op. 9. §. 5. 176
Obrtne sgrade v. „Tvornice".
Obrtne i trgovačke komore pristojbe v. „Trgovačko"
Obrtnici:
— uz zaslužbinu preko 40 for. mjesečno : teciv. IV. razr. §. 24. 198
— ako rade za više gospodara ili tvornica : tecivarini III. razr. §. 24. 198
— rukotvorci v. tamo ; sa ili bez pomoćnika: tecivarini I. razreda I. c) e) i §. 2. 170
— ako obrt tjeraju poput poduzeća : tec. III. r. op. 4. §. 2. 170
— koji rade za druge §. 24. 198
Obrtni naučnik : preko 16 god., ako uči i kod stranog gospodara, ima se popisati kao član obitelji i roditelji plaćaju teciv. I. V. 735. 174
Obskrbni činovnici i vježbenici neplaćaju vojnooprostne takse (P. K. 1835. br. 1.) 378

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Obterećene — taksom — plaće činovnika, amo računajući doplatke (i quinquenalne) V. 661. i 680. 201 12 mjesecih oproštene su; bez obzira na svotu poreza t. j. da li je veći ili manji od takse 3 d. §. 5. i op. 15 178
— u slučaju užitka func. doplatka. od ciele svote ima se porez izračunati; a porez od obterećenog taksom diela odbiti op. 2. §. 28. 201

Obveznice:
— oproštene i od obć. dob. prireza v. „Zajmovi" 4. §. 2. 240
— državne v. tamo.
— dohodak državnih, municipalnih, ako drugomu ne, podpada por. na kamate 5. i 6. §. 1. . . 215
— vidi „Državne",

Očevidnost:
— tvornica, koje drž pogodovine uživaju (P. K. 1886. br. 17.) v. Dodatak.
— glede poreza na puške, vode občine §. 22 . . 346
— glede zemljarine, nadzornik u zemljarinskoj matičnoj knjigi §. 13 a) 450
— zemlj. katastra (vidi z. čl. XXII: 1885) . . . 25
svrha: evidentirati promjene u katastru §. 1. . 31
predmet: promjene u osobi i predmetu, hataru. komasacije, izpravak pogriešaka §. 2. . . . 32
— vojno-oprostne takse: vode kot. oblasti i nadzornik §. 13 I. 389
— kućarine: u obće, a napose glede promj. tečajem 3 god. cyclusa §. 132. i VII. . . . . 156 i 237
— oprosta kućarine §. 145 157
— poreza na vožnju §. 4. 288
— poreza na kamate: u posebnoj matičnoj knjigi v. „kamatni" te pomoćju valovnica prijavljenih radi odmj. obć. dob. prireza op. 1. §. 10 24
— doh. prekšaja i globa: nadz. (P. K 1885 br. 3.) 581

Očevidnosti popis:
— zemljarine: ima se do 15. prosinca por. nadzorniku podnieti (§. 15.) odovuda por. uredu; a za 30 dana uredu za odmj.; u rubriki opazka imadu se ubilježiti podatci uplate pristojbe (P. K. 1886.

Digitized by Google

Očevidn. popis: Str. o. knjige:
br. 27.); popis III. promjena por. predmeta od slučaja do slučaja, odnosno mjesečno nadzorniku §. 15. i 18. . . . . 42 i 47
— obvezanika vojno-opr. takse, po kot. oblastih ima se najdulje do 15-oga dana mjeseca sliedećega iza glavne stavnje, a počam od 1. lipnja o naknadnih stavnjah mjesečno obćini slati §. 13. I. 389
Očevidn. povj. agende.“ 69
„ **nadzornika** „agende“ 69
Očitovanje o kućarini:
— ako ima više vlastnika §. 70 141
— kod povjerbah §. 69 141
— kad se ima podpisati §. 80. 142
Očitovanje, valovnica:
— radi odmjere teciv. III. razreda §. 15. . . . 185
— tereta radi odmj. obć. dob. prireza V. 312 i ovo se očitovanje nemože jednostavno zabaciti V. 342 245
Vidi u ostalom „Valovnica“.
Odbitka t. j. da li se može ili nemože, i što odbiti, glavno obilježje jest, da je dotični trošak nuždan za uzdržanje posla ili da nepotiče iz imetka, drugom porezu podpadajućeg §. 4. 260
Odbiti se može prigodom ustanovljenja por. temelja v op. 1. §. 17 i §. 4. i 6. . . . 189 i 260 i 301
— 1) kod obć. dob. prireza — 10% kamata uknjiženih zajmova §. 7. 242
— kod istog poreza: 10% — na nekretnost uknjižene životne rente F. U. S. V. 355 . 242
— kod istog poeza: 10% kamata — od zaostataka kupovnine F. U. S. V. 591 . . . 242
— 2) kod rudarskih poduzećah, vidi §. 6. 301
— 3) kod tecivarine III. razr. (op. 1. §. 17.) 188
— kod oporezovanja tvorničkog ili paromlinskog poduzeća, ako je paromlin ili tvornica prosta od kućarine: trošak uzdrž. sgrada F. U. S. V. 574 189
— ako se rabe minim. stavke, za malodobnu djecu 10% itd. §. 19. 196
— kamati od stranih glavnica F. U. S. V. 574 189
— kod regalnih zakupah — najamnina za stan

Digitized by Google

Odbiti se može: Str. o. knjige:

i posebne prostorije) F. U. S. 395 . . 189
— kam., što ih posao duguje na poslov. glavn. 289
— poslovni gubitak op. 1, §. 17. 189
— 4) kod tecivarine IV. razreda — beriva pomoćnika župnika i učitelja i obće pomoćnoga osoblja op. 1. §. 17. t. 18. 189
— 5) kod poreza poduzeća i družtva, koja javno polažu račune v. §. 4. i odnos. rješitbe . 260
— 6) kod poreza na kamate i rente:
— kamati od dugovah, ako se u korist drugoga plaćaju ili se u naravi davaju §. 3. op. 4. . 220
— trošak, da se ovlaštenja (prava) u dobrom stanju uzdrže b) §. 3. 220
— od dohodka stvarnih prava može se samo onaj trošak odbiti, koji izključivo na vršenje dotičnoga prava spada; ukupni troškovi od više prava nemogu se odbiti od ukupnog prihoda, već se to ima za svako pravo posebno obaviti V. 703. 220

Odbiti se nemogu:
— 1) kod obć. doh. prireza: 10% kamata, ako predbilježba nije opravdana F. U. S. V. 529 245
— kod rudarskih poduzećah: v. op. 1. §. 6, 303
— izdatci u ime darova F. U. S. V. 446. itd. 303
— 3) kod teciv. III. razreda v. op. 1. §. 17. na str. 188 - 189 . . . . . .
— tecivarina od prošle godine i izdatci na darove F. U. S. V. 446. 189
— troškovi uzdržavanja obitelji i stanarina . 189
— izvadjene glavnice 189
— troškovi uzdržavanja sgrada F. U. S. V. 321. 189
— umanj. vriedn. ili prič. zaklade V. 224 i 574 189
— umanjenje vriednosti nareda F. U. S. V. 574 189
— stanarina porezovnika . . . . . .
— zaslužbina (nagrada rada) djece, ako je porezovnik dužan brinuti se za njihovo uzdržavanje . . . . . .
— trošak nareda ljekarne F. U. S. V. 312 . 214
— tecivarina I. razreda osoblja F. U. S. V. 574 189
— tecivarina III. razreda plaćena od posla za prošlu godinu F. U. S. V. 446 i 574. . . 189

Digitized by Google

Odbiti se nemogu: Str. o. knjige:

— ini porezi od inog imetka F. U. S. V. 574. 189
— troškovi preuredenja posla F. U. S. V. 329 189
— 4) kod poduzeća i zadruga, koje javno polažu račune vidi §. 4. 260
— porez družtva F. U. S. V. 109, 385 i 562 . 260
— troškovi uzdržavanja sgrada F. U. S. V. 321 260
— umanjenje vriednosti F. U. S. V. 168 . 264
— u to ime u pričuvnu zakladu uložene svote F. U. S, V. 313 262
— nove nabave op. 7. 261
— kamati od založnicah ugar. zemljo-vjer. zavoda F. U. S. V. 50). 260
— kamati od založnicah peštanske komercialne banke F. U. S V. 509 260
— trošak uzdržavanja predmeta, drugom i porezu podpadajućih op. 1. 260
— izdatci u dobrotvorne svrhe V. 385 . . 260
— tecivarina II. i III. razreda i obći doh. prirez od imetka družtva ili tantiema ravnateljstva F. U. S. Dec. XXVI. i V. 39. . . 260
— občinski prirez 260
— svote uložene u mirovinsku zakladu F. U. S. V. 109, 385. 679 260
— prihod iz prodaje novih dionica F. U. S. Decisija XXXII. vidi „Dodatak" . 260
— kamatni prihod pričuvne zaklade F. U. S. V. 109, 313, 385, 575 i 679 264
— svote uložene u pričuvnu zakladu na naknadu gubitaka F. U. S. V. 313 i op. 9 . . 262
— 5) kod poreza na kamate i rente: uvjetno: kamati od dugova vidi §. 3. . . 219

Odgovornost proti obć. organom:

— izriče upravno povjerenstvo, priziv za tri dana od uručenja odluke na ministarstvo financija §. 81 . 561
— nastale troškove ustanov. na izornik §. 106. nap 561
prizivom na upravno povjeren. i uprav. sudište
— stupa u život, ako ministarstvo za 15 dana neodgovori na priziv §. 81 562
— ima se samo u skrajnih slučaj. izreći § 109. nap.
— priziv n podpada biljegovini (P. K. br 2 . 1836.)
— ako se upravno povjerenstvo uztručava izreći, ima nadzornik priziv uložiti §. 106. nap. 561

Digitized by Google

Odgovornost. Str. o. knjige:
— troškovi imadu se za 15 dana uplatiti §. 81 561
— u obće vidi §. 81. i 82. zak. i §§-e 106—113 n. 561—562
Odgojilišta (piestovališta) javna: oproštena od kućarine § 20. 131
Odgoda plateža v. Uplate odgoda.
Odgodne moći: priziv redovito neima v „Priziv“ i „unutar posjeda“ i § 8. i 27. . . . . 429 i 465
Odpravnina konačna (Abfertigung) podp. tecivar. IV. od ciele svote; porez ali nemože veći biti nego porez od 1 god. plaće op. 1. §. 28. . . 200
— u koliko podp. ovrhi, v. „Mirovina“.
Odkup od voj. službe — prije g. 1868. oprašta od v. o. takse op. 1. §. 3. t. 1. 378
Odluka:
— jednakoglaseća §. 8. 428
— kod doh. prekr. je jednakogl. i onda, ako se globa snizi V. 683 362
— ne može se prizvati, ako nisu povriedjeni propisi postupka itd. §. 8. 428
— modaliteti uručenja, naputak (P. K. 1884 br. 47) 470
— ako se nemože uručiti jer nije poznato obitalište, ima se u tu svrhu skrbnik odrediti V. 32, 253 vidi Dodatak . . . . . .
— ovršenje ima se in suspenso držati: ako je nadzornik priziv uložio ili ako se je stranka unutar posjeda prizvala §. 8. 429
Odmjera poreza:
— porezni nadzornik: sumarno i polag občinah: zemljarinu §. 4. i §. 11. 432
— polag stavkah i individualno tecivarinu IV. razreda, porez na kamate i rente, vojno-oprostnu taksu §. 11 432
— povjerenstva: tecivarinu III. razreda, rudarski porez, porez na poduzeća i zadruge §. 11. . . 432
— občinski organi: individualno i polag stavkah zemljarinu, kućarinu, tecivarinu I. i II. razreda, obći doh. prirez i porez na puške §. 11. 432
— predradnje sastoje iz popisivanja i sakupljanja valovnica i podataka §. 4. 420
— controlu vrši nadzornik §. 4. 420

Digitized by Google

Odmj. poreza Str. o. knjige:
— na tri godine odmjeruje se: tecivarina III. razreda i kućarina §. 11. 432
— na jednu godinu: ostali porezi 432
— ako se valovnica nepreda: ureda radi §. 15 . 452
— obće odredbe v. okr. 60497 436
Odmjerujuće povj. vidi „povjerenstvo".
Odmjerni registri:
— nakon obredj. po nadzor.: imadu se izdati radi izloženja i propisa u obć. gl. knjigi §. 28. .
— vojno-oprostne takse: nakon propisa kod občine, ako sadržaju i takse veleporezovnikah, imadu se za 15 dana putem por. ureda nadzorniku povratiti §. 13. II. 6. 397
— teciv. III. razr.: sa predlogom erar. zast. 8 dana izložiti (P. K. 1885. br. 9.) §. 18. . . . 455
— imadu se u obće na 8 dana izložiti i da je to učinjeno, na njih zaporku staviti (§. 16.); ako se to propusti učiniti, u tom slučaju strankam nije izišao (minuo) rok priziva V. 758 453
— sastavak: v pojedine vrsti poreza.
— poreza na kamate: u rubriki opazka valja ime dužnika uvrstiti (P. K. 1884. br. 36.)
Odpis poreza:
— ima nadzornik mjesečno izkazivati upravn. povjerenstvu §. 4. 425
— u slučajevih pomanjkanja poreznoga predmeta, višekratnog oporezovanja jednoga te istoga predmeta, krivog izračunanja, prestanka predmeta vidi §. 4. z. čl. XLIV: 1883. Proti odluci nadzornika priziv na upr. povjerenstvo i upravno sudište; vidi tamo i glede roka molbe) . . 421 i 422
— u slučaju zastare: isto
— kod pristojbah u slučaju zastare, neodlučuje nadzornik već ravnateljstvo, a u drugoj i zadnjoj molbi upravno sudište §. 90 571
— rok, u kom se molba ima podnieti vidi kod §. 4. 422
Odpis zastarjeloga poreza odredjuje nadzornik § 4. . 422
„ poreza: u kojem roku se ima tražiti 2. vidi Decisije kod § 4. 422
— priziv na upravno povjerenstvo i sudište §. 8. . 427
Odpravnine poštara, op. 17. § 5. 178
„ konačne op. 1. §. 28. 200

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Odprema poreza : globa radi prop. izn. 2—25 for. §. 46. 489
— odgovornost tereti u prvom redu dotič. organa, u drugom redu občinu § 47 489
— svotu naknade ustanovljuje nadzornik §. 4. . . 423
proti njegovoj odluki ima mjesta prizivu na upr. povjerenstvo i na ministarstvo financ. §§. 7. i 8. 427

Odprema osoba op. 17. §. 5. 178

Odročba plateža vidi „Uplate odgoda“

Odvjetnik:
— podp. tecivarini III. razr. ako nebere mjes. ili god plaće. . . . . .
— knjige imadu dokaznu moć V. 297 185
— tražbine t. j. kamati od istih, sudbeno dosudjene od odvjetničke zaslužbine nepadp. porezu na kamate V. 640 212
— prist. brane u svojstvu skrbnika (stečajnine itd.) podpadaju tecivarini III. razreda (P. K 1878 br. 10) i imadu se po sudu nadz. saobćiti op. 1 §. 29. nu neimadu se posebno oporezovati, već kod glavnog oporezov. u obzir uzeti . . . 202
— privatnoga družtva: od st. plaće, tec. IV. V. 297. 185
nu samo onda, ako je izključivo kod jednog družtva §. 29. 202
— iz raznih zanim. potičući dohodci imadu se po odgov. ključu opor. V. 129 202
— plaća kao vlad. povjerenika: tec. IV. V. 323 . 200
— ako je on u prvom redu dužan platiti bilj. pristojbu (§. 95. prist. prop.), nemože stranka mjesto njega uložiti priziv V. 701. . . . . .

Oglas:
— ima se izdati: o dovršenju razpis. poreza i radi doprinešenja por. knjižica §. 36. 478
— kako se ima sastaviti kod dražbah §. 69. . . 545

Oružje: za pucanje u šajbu v. „Šajba“ „Nišan“.

Oružničtvo:
— oružje, oprošteno §. 5. e) 356
— vrši kontrolu, da se obdržava zakon o porezu na puške i lov, u koju svrhu ima mu se izdati imenik odnosnih porezovnika §. 22. 346
— dužno je lovce pozvati, da pokažu kartu §. 39 360
— vidi: „Brakium“

Digitized by Google

Str. o. knjige :

Opomena vidi i „Dopisnice“ vidi §. 55. i dalje . . 509
— jest prvi stepen ućerivanja 509
— ima se izdati, ako se porez do 15-og dana mjeseca iza dospielosti neuplati . . . . . .
— kada mine rok platežne od očbe — neima se poslati §. 84. nap. 551
— rok uplate jest 8 dana
— putem oglasa — običajnoga u običnah §. 55.
— do 50 for. plaća se za opomenu 5 nč., preko toga 10 nč, koja pristojba ima se obratiti na plaću uručioca i poštarinu §. 75. 551
— pismeno samo stanovnikom grad. sa prav. jurisd. i ako por. ili pristojba premašuje 3 fr. §. 55. . . 510
— obrazci 511 513 523
— način: oglas i pismena opomena
— rukov. tiskanica, biva kod por. ureda arak 2 nč.
— neposrednim platcem ima se putem pošte uručiti, isto tako stanovnikom glavnoga grada, odsutnikom i gdie ima listonoše
— imadn se na temelju por. glavne knjige izdavati polovinom svakoga četvrtgodišta §. 17. nap. . 522
— primke imadu se oglasu priklopiti §. 17. nap. . 426

Opomene listovi :
— uručivanje, rukovanje, zaračunavanje M. F. 1155 515
— naručba:
drž oblasti: kod nadz. drž. sgrada
općine, uz (4 nč. po komadu) kod por. ureda
— poštom poslati može se samo u mjesta, gdie ih zapriseženi listonoša uručuje . . . . . .

Oporezovanje naknadno v. „Naknadno“.

Opotražno povjerenstvo — vidi „Povjerenstvo“

Opotraga: radi novog sastavka kat. radnja ima se za 30 dana prijaviti §. 50 61

Opravednoj molbi ima mjesta i kod zakašnenja prvomolbenog utoka V. 301 i §. 5. 426
— i kod obć. doh. prireza u slučaju zakašnjenja valov. tereta 244

Oprost od poreza:
— glede tarnica, kojim država daje pogodovnosti do god. 1895. 314
— o dozvolah ima se mjesečno izvjestiti upr. povjerenstvo §. 4. 425
— glede privremeno oproštenih poplavnih zemljišta i preko 15 godina §. 1. 15
— privremeni oprost zemljarine od zemalja i vino-

Digitized by Google

Oprost od poreza: Str. o. knjige:
grada, koji su plodnimi postali i u slučaju pošumljenja §. 6. 12
— redoviti (stalni) kućarine §. 1. 126
iznimni oprost: glede kućarine vidi „Kućarina“
u slučaju iznimnog i privremenog oprosta plaća se ipak obći doh. prirez §. 12. 233
u slučaju izpražnjenja stanova vidi „Stanova izpražnjenje“
— zemljarine: §. 5. 12
— tecivarine: §. 5. 174
— obranbenih obvezanika od tecivarine za slučaj spreme op. 6. §. 5. 175
— občinskog poreza v. „občinski nanet“
— nameta robote op. 2, §. 27. 200
— kuća ine u kupalištih V. 123 i do kojeg se vremena računa V. 263 151
— sgrade za providbu siromaka V. 220 . . . 127
— molba za privremeni oprost neima suspenzivne moći glede ućeranja V. 669. 153

Oružje v. „Puške“ „Porez na puške i lov“
— posuditi pušku, nije učin doh. prekršaja V. 352. vidi „Dodatak“

Osiguranomu iz čistog prihoda pripadajući dio ima se odbiti od brutto doh. poduzeća op. 10. §. 4. 263

Osiguravajući zavodi v. „Zavodi“

Osig. pristojba proti element. nepogodami: ima se iz brutto dohodka rud. poduzeća odbiti t. 15. §. 6. 303

Osobe samo promjena: u tom slučaju neima mjesta polovičnim min. stavkam V. 165 198

Osude i odluke upravnoga sudišta imadu se bezuvjetno izvršiti V. 601 632

Ostavina: dok se neuruči nasliednikom: ima valovnicu teciv. III. razr. skrbnik predati, op. 1. §. 17. toč. 6. 188

Otvorene prostorije:
— sast. dielovi: pisarna, skladište, itd. nu nipošto stanbene prostorije §. 47. 137
— kuće u kojih je dućan, kavana, krčma, mesarnica plaćaju osim redovite razredne kućarine još 1, 2 ili 3 fr. za svaku ovu prostoriju §. 46 i 47 . 137

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Ovca, 8 kom. — 1 kom. marve §. 19. 195

Ovlaštenje v. „Prava“

Ovrha vidi i „ućerivanje“ vidi zakon i naputak . . 505

— nadzor vrši nadzornik.

— koji se dohodci i predmeti nemogu ovrhi podvrći: §§ 58. 59, 60 i zak. od 18. siečja 1883 . . 529—537

— naputak kako valja postupati kod ovrhe: minist. financ. 73661 1883. 505

— u slučaju izrečenja odgovornosti §. 81. . . . 561

— na viseće plodove — može samo upravno povjerenstvo odrediti §. 36. nap. 535

— pristojbe za ovrhu vidi „Ovršne pristojbe“

— realna, v. „nekretnost“. Sudište nije nadležno o odnosnih prizivih suditi V. 720. 555

— šteta nesmije se prouzrokovati; samo toliko ućerati, koliki je porez ili pristojba §. 59. . . . 536

— trošak: u slučaju izrečenja odgovornosti, ima občina za 15 dana naknaditi §. 82. . . . 562

— trošak opomene, plien. i odpr. nosi stranka §. 75. 551

— ako se moli povratak troška — ma se ticalo i pristojba, odlučuje nadzornik V. 714. i 457. . . 635

— oprostiti može se občinskim organom nametnuta naknada, ako se propisani trošak cio utjera, ili ako ja zaostatak — kao neućeriv — odpisan (P. K. br. 61. 1881.) . . . . . .

— nemože se zaplieniti, zaslužbina služinčadi.

Ovrhovoditelji državni v. „Državni“

„ sudbeni; sudbeno ustan. njegove pristojbe: teciv. III. V. 283. 168

„ obć ovrhovoditelj (P. K. 1881. br. 7)

„ troškovnik ima za 14 dana podnieti (vidi „trožkovnici“)

— glede predmeta, kojega je vlastničtvo prieporno, ima oglas izdati (15 dana) radi povedenja izlučne tužbe.

Ovršni trošak povratiti i kod pristojbah spada u nadležnost por. nadzornika V. 714. i 457. . . 635

Digitized by Google

P.

Pandur: županijski, gradski: Str. o. knjige:
— vojn. opr. taksa: 3 for. op. 1. §. 10 . . . 383
— teciv. I. razr. neplaća, ako nema druge zaslužbe 1 c) §. 5. 175
— pod istim uvjetom i njihove udove 1 d) §. 5. . 175

Papiri vriednostni:
— zaplienjeni imadu se por. uredu odpremiti i mogu se samo usljed doznake nadzor. izdati § 58 . . 529
— burzovni tečaj njihov ako skoči: dobitak iz tog nije podvržen porezu V. 321 i br. 11702 1885. v „Burza“ 264

Parne i kačne kupelji neimadu svojstva tvornica v. 396 130

Parna kupelj:
— zakupnina je predmetom dielom kućarine, dielom rentovnog poreza V. 476. . . . . 151 i 214

Paromlina prostorije: oproštene od kućarine §. 89. 130
„ oporezovanje V. 574. 189

Parobrod, za teret v. „Teretni“

Parnih strojeva tvornice, uživaju drž. pogodovnosti 314

Parobrodarstvo: vidi „Dun. parobr. družtvo“ i zak. o porezu na vožnju.
— stanovi činovnika, postaje, stražarnice, skladišta, podpadaju kućarini, nu tvorn. prostorije ne, §. 18 130

Parnica razpitna v. „Razpitna“

Pastiri — oprošteni poreza na lov §. 6. . . . 337
— stanovi njihovi medju brdinami, oprošteni §. 26. 131

Paušali teretom skopčani — nepodpadaju tecivar. IV. razr. 3 e) §. 5. 178
— nemogu se ovrhi podvrći §. 8. 532

Pausa: privremeni prestanak radnje: za to vrieme briše se porez, ako je uzrokom nesposobnost za rad, bolest itd. molba za odpis nije vezana na ron V. 732 449

Phyloxera, pustošenjem nastaje promjena por. predmeta §. 2. 32

Piacovina: gradova i občina, nepodpada porezu (P. K. 1882. br. 37.) . . . . . 169 i 219

Digitized by Google

Piacovina:
— pravo pobiranja v. „ovlasti“ Str. o. knjige:
— ako se i pobire osim na dane vašara, i ako se dohodak obrati na taracanje, razsvjetu itd. nepodpada porezu V. 617 219
Piariste §. 22. 131
Piestovnice, odgojilišta §. 20. 131
Pila: t. j. odnosni posao podpada tecivar. III. r. ma i sam vlastnik šume izradjivao drvo V. 255 . . 172
Pipničar v. „Krčmar“
— podpadaju tec. I. razr V. 447 170
Pisari: vojno-opr. taksa, 4 for. 2 c) §. 10 . . . 383
Pisarna: v. „Stanbeni diel“ i „Otvorena prostorija“
— trošak na uredjenje: ima se odbiti od brutto dohodka javnih družtvah 5. §. 4. 261
— minimalno proračunanje dohodka §. 19 . . . 196
Pisci: (spisaoci) podp. tec III. razr. po min. doh. 172 i 196
Pivarah prostorije: oproštene §. 18 130
Pivnice (podrumi) nisu stanb. diel. §. 25 i 53 str. 131 i 138
Pivn. kolibe (podzemnice) oproštene §. 25. . . 131 i 138
Plaća:
— stalna, godišnja, mjesečna, ako prekoračuje mjes. 40 for. podp. tec. IV. razr. §. 2. IV. . . . 173
— kod rud. poduzeća: može se odbiti od brutto dohodka §. 6. 301
— valovanje radi odmj. teciv. IV. razr. vidi „Valovnica“; valovanje župnika . . . . . 188 i 200
— ako je sa odbitci takse obterećena — 12 mjeseci prosta je od tecivarine i obćeg doh. prireza, ma da odbitak premašio porez ili ne §. 5. 3 d) i op. 2. §. 2. . . . . 178 i 240
— plaća privremenoga činovnika podpada porezu op. 9. §. 2. 173
— činovnika družtva, koja javno polažu račune, može se odbiti (V. 385.) §. 4. t. 9. 263
— obći dohod. prirez ide samo od plaće preko 2000—1500 for. §. 2. t. 2. 240
— obć. namet neide od plaće drž. i municip. činovnika, pučkih učitelja, častnika i župnika §. 27. 199
— **funcionalni i petgodišnji doplatci V. 661 . . 201**

Digitized by Google

Plaća: Str. o. knjige:
— glede ovrhe na plaću vidi zakon od 18. siečnja 1883. 531
— ako tko mjesto plaće uživa dohodak regalnih prava, plaća porez na rente V. 349. 201
Plaćati porez na kamate dužan je onaj, u čiju korist je glavnica uknjižena V. 87. 220
Platežna obveza glede nekretnine obterećujućih poreza i pristojba V. 156 §. 95 577
Plod viseći: može se na odredbu upr. povj. ovršno zaplieniti §. 36. nap. 535
— zrnati, zaplienjen: ima se prije dražbe izmlatiti §. 9. nap 547
Plodine: žito itd.
— prodavaoci, ako su jur oporez. tecivarinom III. razr. zato, što tečajem 3 god. cyclusa kakovu veću odpremu obavljaju: nemogu se od tog posla još i posebno oporezovati V. 677. 450
— ubrane ili već spravljene, ako se unište elem. nepogodom, neima mjesta popustu zemljar. §. 50 504
Plienitba: jest II. stepen ovrhe §. 56 - 65 . . 524—541
— izvadja se na tem. izk. o zaostatku, koj se ima specializirati i sadržavati i zatez. kamate, — v. obrazac, § 57. 525
— što je izuzeto od plienitbe §. 58 i 60 . . 529 i 536
— ima se preduzeti po izmaku u opomeni iztaknutoga 8 dnevn. roka §. 56 524
— propuštaj oko provedbe: globa 5—25 for. §. 22. naputka 524
— ako je predhodno obavljena sudb. plienitba §. 58. 530
— postupak, § 59. . . . . .
— može se i na živ. rente protegnuti, nu dražba nemože se provesti §. 58. . . . . .
— uvjet valjanosti: da je na licu mjesta obavljena, i ako je stranka odsutna: u prisuću 2 svj. §. 58.
— prije provedbe treba se osvjedočiti, nije li platež usliedio §. 27. nap. 525
— na viseći plod odredjuje upr. povj. §. 36 nap. . 535
— kod plienitbe zakupnine ima se zakupnik ubavj. a ako je zakup. unap ried plaćena, ima zakupnik to za 8 dana dokazati §. 58 . . . . . .
— ako su zaplienjeni tudji predmeti, valja ih iztaknuti i oglas izdati radi izlučne tužbe §. 61. . .

Digitized by Google

Plienitba: Str. o. knjige:

— pristojba plienitbe v. tamo: neplaća se u slučaju dozvole odgode prije plienitbe §. 85.
— na nekretnost: provadja se samo u pomanjkanju pokretnosti i na tem. odluke uprav. povjeren. v. „Nekretnost“ §. 56. . . . . .
— spisi: prosti su od biljegovine §. 75. . . . .
— zapisnik: v. obraz.; kako se ima sastaviti; ima ga i stranka podpisati §. 64. . . . . .
— ako uspjeh nije dovoljan, ima se zapisnik poslati nadzorn. radi poved. realne ovhe §. 89. . . .
— trošak nosi stranka §. 75 551
— na tražbine: postupak v. §. 35. nap. 535
— valja i dužnika ubavjestiti §. 58. . . . . .
— red: §. 58. . . . . .
— predmeti: §. 56. . . . . .
— imadu se popisati i procjeniti §. 62. . . .
— trošak prenosa nosi stranka §. 75. . . .
— ostavljaju se kod vlastnika ili prenašaju k občini, koja se ima brinuti za smještenje §. 48. nap. 540
— ako se prodadu prije dignuća zapljene: povesti će kazn. postupak; ovrhovod. ima o tom zapisnik sastaviti §. 51. nap. 540
— diže se: ako se dug uplati §. 65 . . . 541

Pobiranje poreza vidi „Uplata poreza“
— kontrolu vrši nadzornik §. 4. 424

Pobočne sgrade §. 56. 139

Počastna nagrada: teciv. IV. r. §. 2. IV. . . . 173

Početnik: u poslu, tko se smatra V. 165. i §. 23. . 197

Podatci: da za prosudjenje priziva nuždne podatke u zaklopnom roku podnese, ima se stranka pozvati V. 204. 641

Podkrovnice v. „Nahižje“

Podnajam §. 66. 140

Podpore:

— koje daju družtva za podporu svojim članovom: oproštene (t. j. družtvo neplaća poreza od tih svota) op. 4. §. 2. 217
— iz zakladah, stvorenih po korporacijah — vlastitim članovom, oproštene §. 5. 3 f. 178
vidi još „Zaklade“

Digitized by Google

Str. o. knjige:
— dobrotvorne; op. 18 178
Podružnica: porez ustanovljuje se po povjerenstvu, nadležnom za sjedište ravnateljstva §. 37. . . 204
— ako se sveza ograničuje samo na zaj. upravu 37. 204
— oporezovanje, ako je glavno poduzeće u drugoj poli monarkije (vidi „Osigurav. družtva“)
Poduzeća koja javno polažu račune, dužna su valovati nagrade agentah V. 282; oporezovanje plaće i tantiema v. V. 314, 321. i §. 16. 186
Poduzeća:
— koja javno pol. račune v. z. čl. XXIV: 1875. 225—268
— koja svoj posao na obe pole monarkije protežu i V. 488. 204
— vezana na zemljištne poslove (kopanje zemlje itd.) ma se tjerala na više mjesta — imadu se oporezovati u sjedištu zaj. ravnat. V. 203. i 607. . . 203
— na stanov. vrieme (šumske radnje, gradnje) imadu se jedanput za svagda oporezovati V. 696 . 433
— tecivar. ima se tamo odmjeriti, gdje je sjedište ravnateljstva, — kod inozemnih pako, gdie je sjed. gl. agencije 204
— gdje se imadu oporezovati §. 37. 204
— radnici, stalno uporavljivani u poslu, imadu se oporez. u općini, gde je etablissement op. 2. §. 2.
— takse ravnatelja javnih poduzeća V. 73 . . . 169
Podvornici:
— članovi obitelji nisu oprošteni op. 19 §. 5. . . 179
— plaće, milostinje i mirovine podpad. tecivarini IV. r. §. 2. IV. 173
Podzakup kuća, dohod. glavnoga zakupnika iz toga: podvržen je porezu (tecivarini III. r.) § 66 . 140
Podzemnice v. „Pivničke“
Podžupana stan u sgradi, koja je vlastnost županije V. 194. 128
Pogodovnost oprosta poreza: molba ima se ministarstvu financija podnieti §. 4. op. 1. 316
— koje tvornice uživaju takovu 315
— državna vidi gore i „Državna“.
Pojnice (Schank) §. 47. 137
Pokretnoga imetka: valovnica ima se predati u mjestu obitališta stranke §. 35 203

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Pokretnina: prigodom sudb prodaje ima se oglas radi prijave izlučne tužbe poslati i nadz. §. 89. 571

Polit. uprava: njeno posredovanje u fin. upravi v. z. čl. XXIV: 1886. i zakon od 5. veljače 1886. 603 i 645

Poljodjelci v. „kućni obrt“.

Pomanjkanje por. predmeta v. „Predmet poreza“.

Pomoćnik duhovnički v. „Duhovnički“.

„ učiteljski v. „učiteljski“.

Pomoćnici sa manjom od mjes. 40 for. zaslužbinom, teciv. I. e) §. 2. 169

— v. „Tecivarina I.“; plaća ju poslodavac §. 11. 183

— vojn.-opr. taksa, 4 for §. 10. 2. 383

Pomoćnik u otčevom poslu, ako dobiva plaću, neuzima se kao član obitelji V. 738 385

Pop v. svećenik.

Popisiv. porezno:

— obavljaju općine §. 4. i 14. . . . . 423 i 451

— u slučaju propuštaja ima se izaslati tko na trošak nemarnika, ili dotični organ globom kazniti; priziv na upravno povjerenstvo i na upravno sudište §. 14. 451

— ako se botomice na krivom temelju obavi, ima se zapisnik sastaviti i kaznena prijava učiniti §. 14. 451

— sgrada §. 35—39. i 132 . . . . . 133 i 156

— porezovnika tecivarini podpadajućih op. 1. §. 7. 182

Poplavna zemljišta vidi nap. očev. zemljar. 90

„ okolica, vidi nap. očev. zemlj. 90

Poplavne okolice: promjene, popisi o tom (P. K. 1886. br. 7.)

Popust poreza:

— u slučajevih elementarnih šteta ustanovljuje nadzornik, vidi naputak 493

— samo za tekuću godinu može dozvoliti §. 50. . 504

— mjera popusta §. 4. nap. 494

— kada šuma izgori § 50 504

— ako je zakupnik dužan i zemljarinu plaćati, nemože se vlastniku dozvoliti popust §. 50. . . 504

— kod sgrada §. 4. nap. 494

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Porcellan ili ini materijal n. p[r]. ilovaču sadržavajuće zemlje prodaja: prodavaocu nemože se porez odmjeriti V. 751 167

Porez (novac):

— ima se na ustanovljene dane odpremati por. uredu; 50 for. ma kada; §. 45. 489
— ako se obrati na občinske ili ine svrhe = pronevjerenje §. 44. 488
— občine neplaćaju poštarine za odpremu; §. 45. . 489
— nemože se pod ovrhu uzeti §. 44. 489

Porezovnik:

— može tražiti odštetu §. 85. 563
— može se dati zastupati pred povjeren. V. 536.
— ako izvjestitelj svoj predlog promieni (na više), ima se stranka ubavjestiti V. 164 456
— ženu, ako nema punomoći, nemože muž zastupati V. 252 465
— i ustmeno može se tecivarina III. i IV. razr. valovati, ako je izpod 50 fr. op. 1. §. 17. . . . 188
— ima se ubavjestiti o izvidu posl. knjiga V. 316. 468
— od više posala može se samo na jedan način oporezovati V. 288 173
— ako je prisutan kod razprave povjerenstva, nu udalji se prije izrečenje odluke V. 445 . . . 461

Porezna občina: v. „Občina". §. 6. 33

Porezna knjižica: v. §. 36. 477

— obći doh. prirez ima se specializirati . . .
— ima se radi ubilježenja poreza za 8 dana iza proglasa podnieti, inače globa od 1—5 for. §. 36. . 477
— globu odmjeruje nadzornik, priziv na upr. povjerenstvo i upravno sudište §. 4. 7. i 8. . . 423 i 427
— ciena 2 nč. izdavatelju 1 nč. §. 36. . . .
— neposrednim platcem izdaju por. uredi, ostalim občine . . . . . .
— koncem god. valja ju zaključiti i uspjeh prenieti
— novi obrazac 484
— uplatu imadu dva činovnika potvrditi §. 42. . 488
— propisa ili odpisa dan ima se arabskimi, mjesec rimskimi brojevi ubilježiti (u protivnom slučaju globa 5—25 for.; na nadčinovnika por. ureda 2 for. (P: K. br. 34. 1885.) 453

Digitized by Google

Str. o. knjige :

Porezni nadzornik: ova uredba stupila je u život 1. kolovoza 1876.

— Djelokrug : na str. 588

— nadleznost v. „Nadležnost“ „Ovršni trošak“.

Porezni predmet : ako stranka tvrdi, da takav nepostoji, ima povj. izvidjenje odrediti V. 303 . . 127

— ako nastane poslie sastavka predloga, nu prije svršetka povj. radnja, ima se odnosni predlog stranki posebno saobćiti V. 273. 456

Poreza izračunanje : v. „izračunanje.“

„ **popust** : vidi „Popust“.

„ propisivanje, vidi „Propisanje“ i „Razpisivanje“.

Porez godišnji v. „Godišnji“.

„ povisiti — može samo opotražno povj §. 33. . 468

„ od nekretnine plaća faktični posjednik; §. 95. 576

— zajednički posjednici : solidarno : u prvom 'ali redu uvjek od svakog samo na njeg odpadajući dio V. 690. 577

Porezna pogodovnost : vidi „Pogodovnost“.

Poreza obročno plaćanje : v. „Obročno“.

Porezna dužnost : dugovina“ vidi „Dužnost“.

Posjeda prodaja : kamati od uknjižene kupovine ili rente podpadaju porezu V. 197. vid „Kupovninn“ 213

Posjeda uredjenje : vidi „Uredjenje“.

„ promjena vid. „Promjena“.

Posjednik faktični vidi „Faktični“.

Posjed državni v. „Državni“.

Poštarina : od iste prosto odprema občina porezni novac §. 45. 489

Poštari : ako na svoj risico odpremaju osobe poput poduzeća : teciv. III. razreda zajedno sa odpremnim paušalom op. 17. §. 5. 178

— poštanska ravnat. izkazuju paušale nadzorniku uz naznaku neobhodnih i odbit se imajućih izdataka (troškova) M. F. 55687. 1886. . . . . .

Poštom prispielih priziva dan podnešenja : dan predaje na poštu v. „Listovni omot“ §. 5. 425

Pošumljenje v. „Šuma“.

Potrošarina — u poslovih osig. iste dužni su mun. organi sudjelovati §. 87. 569

Digitized by Google

Str. o. knjige:

— odkup t. j. ako ju općine same pobiru — nepodpada teciv. III. razr. V. 374. 171

Potrošne (consumne) zadruge činovnika: podpadaju porezu na poduzeća V. 752. 256

Porezni račun v. „godišnji".

Porez na rente v. „Renta".

„ obć. doh. prirez v. „Obći".

„ na dobitak v, „Dobitak".

„ družtvah, koja javno polažu rač. v. „Družtva"

„ na kamate, v. „Kamatni".

Porezna pogodovnost, odročba plateža, ovrha, ućerivanje itd. vidi odnosne rieči.

Porezni oprost vidi „Oprost".

„ novci v. „Porez."

„ svotnik, v. „Svotnik".

Porezna opomena v. „Opomena".

Porez — od poreza prosti zajmovi vidi „Zajmovi".

„ od nekretnosti tko plaća — vidi „faktični posjednik".

Poreza dospielost: v. „Dospielost".

„ razpis vidi „Propis poreza".

„ odpis, v. „Odpis".

„ obračun: v. „Obračun".

„ ućerivanje" v. „ućerivanje".

„ registri, v. „Registri".

Posao:

— umanjenje ili povećanje dohodka tečajem 3 god. cyclusa ne dolazi u obzir t. j. jur odmjereni porez nemože se ni sniziti ni povisiti V. 684 i 336 446

— nakon otvorenja ima se za 2 mjeseca valovnica predati op. 1. §. 17. 188

— u slučaju prestanka unutar 3 god. cyclusa: ima se razmjerni (na ostalo vrieme cyclusa odpadajući) porez odpisati (M. F. 36020. 1886. Decisija VIII. i V. 707. i u razpisnom registru sliedeće godine nemože se porez više uvrstiti V. 769 . 432

— novi, koj je nastao tečajem 3 god. cyclusa, imade se po povjerenstvu oporezovati (P. K. 1885. br. 6.) §. 12. 2 a) 449

Digitized by Google

Str. o. knjige :

— od brutto-dohodka što se može odbiti i što ne, v. „Odbiti".

— kod uporabe minim. stavaka nemože se u obzir uzeti stan, što ga bezplatno ima V. 277. . 197

— javna družtva imadu izkaz troškova por. nadzorniku poslati (P. K. 1883 br 40.)

— ob uspjehu izvidjenja knjiga ima se stranka ubavjestiti V. 316 468

— mienjanja novca i escomptiranja, ako nije oporezovan na temelju bilance (tecivarinom III. razr.), imadu se kamati iz posla posudjenih i gruntovno osiguranih glavnica podvrći porezu Dec. XXVII. 212

Poslovi u obe pole monarkije v. „Poduzeća" . . 319

Poslanika saborskih: dnevnice — mogu se u cielosti zaplieniti §. 13. zak. od 18. siečnja 1883. . . 532

Poslodavaoc plaća: tec. I. r. i vojn. o. taksu za svoje radnike (naučnike, služinčad, pomoćnike) uz odbitak od zaslužbe §. 11. 183

Poslovnica (djelaonica) (Werkstätte): nije stanbeni diel §. 53. 138

Poslovi družtveni (tečevno družtvo, tvrdka): imadu se minimalnimi stavkami tako oporezovati, da se stanarina svakoga pojedinoga uzme u obzir §. 21. 197

Poslovne knjige: uspjeh pregledanja ima se stranki saopćiti V. 316 468

Povisiti porez može samo opotr. povjer. §. 33. . . 468

– kada ga može op. povj. povisiti V. 329 . . . 468

— nadzornik može povisiti odmjeru po občinskih organih obavljenu i tek njegovo obredjenje čini prvomolbenu odluku V. 767. 453

Povišenje predloga izvjest. odmj. povj. V. 164. . . 456

„ poskočenje dohodka: nemože služiti uzrokom povišenju poreza tečajem 3 god. - cyclusa V. 464, 684. (Vidi „Umanjenje") 446

Povišena pristojba — kada zastari za 3, a kada za 5 godina V. 64. . . . . .

Povjerenstvo za odmjerivanje: v. §§. 19—28. . 456—465

— ustrojeno je na tri godine u sjedištu poreznog

Digitized by Google

Povjerenstvo: Str. o. knjige:

ureda §. 19 . . . . . .
— dužno je porez ustanoviti i u razpisni registar uvrstiti §. 24. . . . . .
— izpitava navode stranke . . . . . .
— porezovnike, koji nisu u mjestu, a nisu razpravam prisustvovali — pismeno ubavjestiti §. 24. .
— ako porezovnik zahtjevanih podataka nepodnese ureda radi ustanovi §. 25. . . . . .
— k razpravam o rud. porezu 2 strukovnjaka saslušati §. 21. i V. 339. 460
— naputak za predsjednika 457
— izvjestitelj je nadz. ili zamjenik njegov, potonji bez prava glasa §. 19. . . . . .
— nuždna je prisutnost barem dva člana te predsjednika i izvjestitelja . . . . . .
— polažu zavjeru u prvoj sjednici . . . . .
— ima se zapisnik voditi (vidi obrazac) . . . 461
— zaključke stvara većinom glasova . . . . .
— treba sve one, koji nisu valovnice podnieli, pozvati na to uz rok od 8 dana . . . . .
— zapisnik ovjerovljuje predsjednik i jedan član .
— izvadci iz zapisnika mogu se izdati . . . .
— ako se od predloženoga veći porez ustanovi, ima se stranka, ako nije bila prisutna, ubavi. §. 26.
— imenik onih porezovnika, kojih je porez jur razpravilo — ima izvjesiti . . . . . .
— nemože od minimalnog manji dohodak ustanoviti (§. 18. i br. 8713. m. f.) . . . . . 190 i 455
— može se sazvati i unutar trogod. cyclusa svake godine . . . . . .
— saslušava vještake;
— nitko nemože odbiti, da bude članom, ako nema važnog razloga . . . . . .
— imadu i dva obć. pouzdanika prisustvovati . .
— sjednice su javne . . . . . .
— posl. knjige može pogledati dati, — ako to stranka zahtjeva: mora to učiniti;
— o uspjehu pregledav. valja stranka ubavjestiti; ako se odluka nemože uručiti, jer se nezna boravište stranke, ima se skrbnik odrediti;
— može i tajno viećati.

Digitized by Google

Povjerenstvo opotražno: Str. o. knjige:
— može porez i povisiti, ma toga i nepredložio erarski zastupnik §. 33. i V. 329. 468
— može pozvati porezovnike na razpravu;
— ustrojava se u sjedištu svakoga nadzornika na 3 godine . . . . . .
— kod razprava rudarskoga poreza mora prisustvovati i jedan vlastnik ruda . . . . . .
— naputak za predsjednika 467
— može i manji od minimalnog poreza ustanoviti §. 18. i br. 8713 M. F. 454
— može strukovnjake saslušati, knjige pregledati
— ustanovljuje, da li postoji por. predmet ili ne V. 303. v. i „Dodatak“. 421
— priziv: za 30 dana na sudište (a ne za 15 dana V. 225.) 469
— može svjedoke po sudu preslušati dati . . .
Povodnja: nastale štete v. „Elem. štete“.
— svota dobivena od osigur. družtva može se samo uvjetno ovršno zaplieniti §. 19. zak. od 1883. . 533
Povratak poreza:
— ako je nepripadno uplaćen — odredjuje nadzornik i može se moliti samo unutar 3 godine (P. K. 1884. br. 45.) kod §. 4. 422
— isto i glede iz kupovnine nekretnosti nepripadno podignutog (vidi: „Kupovnina“).
— iz vremena prije z. čl. XLIV: 1883. V. 610. . 573
— ako je molba predana do 31. pros. 1883. V. 45 i 610 573
Predmet:
— zemljarine: §. 4. 12
— očevidnosti zemljarine 25
— kućarine §. 1. 126
— tecivarine §§. 1. 15. i 28. 167
prodaja nekretnina V. 254 167
poslovnoga poreza §. 3. 259
ako se nove dionice izdadu v. Decis. XXXII. (v. Dodatak).
razlika izmedju kupovne i prodajne ciene drž. papira (burz. i prodajni dobit. F. U. 8. 11702. 1885.) 264
samo onaj dohodak može biti predmetom poslovnoga poreza, koji iz poslovanja pravili opredie-

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Predmet: ljenoga potiče V. 724. 256
— poreza na kamate i rente: dospieli u prediućoj godini kamati, ako i nisu plaćeni, samo ako nije glavnica utužena §. 1. 3. i V. 119. 220
kamati crkva i škola V 704. 216
trošak uzdržavanja djeteta V. 6 2. 212
kamatni dohodak inozemaca (n. pr. stanovnika Bosne) V. 743. 216
pobiranje piacovine V. 751. 214
samo takova prava sačinjavaju predmet poreza na rente, koja se osnivaju na posebnoj povlastici V. 751. 214
a slučaju razpitanja bračnih drugova dosudjeni trošak uzdržavanja žene. nepod. porezu V. 790. 212
zakupnina vječita V. 680. 215
misne zaklade V. 733. v. Dodatak . . . .
kamati od glavnicâ, koje n. pr. na giranta (jamca) predju; pošto ih je on morao izplatiti: nepodp. porezu V. 705. 212
piacovina i tarac. grad. i občina V. 64. . 219 i 169
udove živ. rentom što se ima smatrati V. 694. v. „Dodatak."
— rudarskoga poreza §, 1. 300
— poreda na vožnju §. 2. 282
— „ na dobitak §. 1. 310
— poreza na lov i puške §. 2. 335
— ako stranka tvrdi da takav nepostoji, ima se izvidjepje odrediti V. 303. 421
— ako nastane poslie sastavka predlogah nu prije dovršenja povj. razprava, ima se predlog stranki saobćiti V. 273. 456

Prava, ovlaštenja:
— iz stvarnog prava potičući dohod. ako nije podpodvrgnut inom porezu: podpada rentovnom, — i onda, ako ga uživa osoba, koja bi plaćala tecivarinu IV. r. V. 349 215
— ako ga uživa dobrotvorni zavod, ipak podpada porezu V. 393. 217
— brutto dohodak ima se valovati i tereti specializirati op. 2. §. 3. i V. 703. 220
— samo oni tereti mogu se odbiti, koji dot. pravo obterećuju a ne skupni tereti više prava, od skupnih dokodaka V. 703. 220
— svako se posebno ima oporezovati V. 703. . . 229
— koja prava podp. porezu na rente? op. 7. §. 1. 214

Digitized by Google

Str. o. knjige :

Prava i ovlasti, regalna i ina: vidi dotične glavne rieči, kao „Vinotočje“. „Piacovina“ itd.

Pravovaljano ustanovljeni t. j. pravnu moć zadobivši porez (pristojba, taksa), nemože se više mienjati V. 266, 321, 466 . . . . . 185 i 641

Pravo uživanja, v. „Korist“.
„ regalno v. „Regalija“.

Prazan stan, vidi „Stan“.
— vidi §§. 121. i 130 . . . . . 154 i 155

Prazna kućišta, ako se iznajme V. 688. . . . 168

Predbilježenih glav. kamati, — ako se predbilježba ima još opravdati. nedolaze u obzir kod odmjere obć. doh. pr. V. 529. 245

Predlog izračunanja poreza:
— glede rud. poreza, teciv. III. r., i poreza na družtva stavlja ga nadzornik §. 4. 421
— ako se kasnije stavi, ima se i stranki saobćiti i ona na razpravu pozvati V. 273. 456
— ako se povisi i stranka nije pris. kod razprave odmj. povj., ima se pismeno ubavjestiti, prizivni rok 8 dana §. 26 463
— ako je predlog nakon izvješenja registra povišen ima se stranka ubavj. i razpravi pozvati V. 164. 456
— ima se u registar uvrstiti i izvjesiti 8 dana na javni uvid §. 18. i br. 9. P. K. od g. 1885. . . 455

Predsoba v. „Stanbeni diel“ §. 52. 138

Predujam u svrhu putovanja: v. §. 16. 474
— može se iz drž. blagajne izdati samo do dve trećine aproximativnog troška §. 16 i) 475
— dignuti može se samo 3 dana prije odlazka . . 475
— ako općina moli izaslanje činovnika, ima predhodno poslati 50 - 100 for. §. 15. 565

Predujam v. „Ugovor“.

Prekršaj manji nije počinio, tko nije podnio valovnice radi odmj. teciv. ili por. na kamate V. 138 185

Premještenje: kazne radi jest 4 stepen disc. kazni §. 9. 430

Prestanak posla: nadzornik čim dobije ubavjest od obrtne oblasti, ima razmjerni dio poreza ureda radi brisati V. 707. i Dec. XXV. 422

Digitized by Google

Prestanak posla: Str. o. knjige:
— tečajem 3 god. cyclusa: ima se razmj. dio poreza odpisati Dec. br. VIII. i V. 732 . . . 432 i 449
— zakupa v. „Zakupa“
— por. predmeta uslied bolesti, smrti i u obće nesposobuosti za rad: molba za brisanje poreza nije vezana na rok V. 732 449
— ako posao prestane spadati u III. r. tec. i predje u I. razr. V. 773. v. Dodatak. . . . . .
Prestupak prekršaj v. „Dohodarstveni“.
Poreza pravo v. „Prava“.
Pričuvna zaklada:
— kamatni doh. nemože se odbiti od b d. V. 573. 262
— prirast:
— od tek. god. spada k dobitku V. 109. . 264
— od prošle godine nemože se dobitku t. g. pribiti V. 573. 262
— opredieljena: za naknadu gubitaka, nemože se odbiti od b. d. V. 313 262
— za naknadu troška nareda, isto V. 313. .
— kod tvornicah v. „Družtva“ „Poduzeća“.
— opredieljena za naknadu umanjenja vriedn. tvorničkoga nareda, kroz iztrošbu prouzrokovanoga, i koja se ima u bilanci kao takova iztaknuti (P. P. 1883 br. 19.): može se odbiti od b. d. ali samo ako je u bilanci faktično kao takova uvrštena V. 629. i samo kod tvorničkih poduzećah V. 313. . . . 262
Pričuvnik naknadni v. „Naknadni“.
Prietnja — u por. postupku: je učin kazn. postupka 579
Prijava izpraźnjenja stana §. 126. 155
Prijavitelj u poslovih vojn. opr. takse §. 21. . . 404
„ „ „ poreza na dobitak §. 6. . . 311
„ „ „ poreza na lov §. 49. . . . 363
„ „ „ kućarine §. 80. 142
Primalja — (ako neuživa mjes. ili god. plaće): teciv. III. razr. §. 2. III. d. 172
Primka o pozivu, da se valovnica podnese, ima se odmjer. spisom priklopiti (P. K. 1884 br. 37.)

Digitized by Google

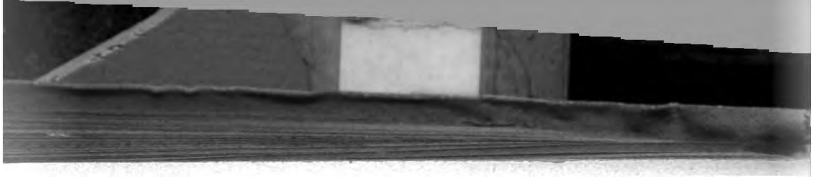

Strana o. knjige:

Prioritetne (prvenstvene) obveznice v. „Obveznice“ i „Prvenstvene“.

Pripadak: ako drugomu ne, podpada porezu na kamate §. 1. 210

Prirez v. „Obći doh.“ i „Obć. namet“.

Pristojbe za ućerivanje §. 75. i 76. 551

— od svake forinte 5 nč. . . . . .
— zaračunanje, što ih općine ućeruju: u korist općine, ostale u korist erara §. 76. . . . . .
— od svote izpod forinte neračuna se, ...
— vidi i „opomena“.
— iz tih pristojba namiruju se: procienitelji, svjedoci, načelnici, troškovi odpreme itd.
— ako je plienitba već provedena: od svake forinte uplaćenoga poreza 2 nč.

Pristojba biljegovna i pravna:

— zastarjele odpis odredjuje fin. ravn. a ne nadzornik; priziv na sudište §. 90 573
— postupak kod prijave zaostat. radi grunt. uknjiženja (P. K. 1886. br. 28.) . . . . . .
— ako nekretninu obterećuje: plaća ju fakt. posj.. (vlastnik) . . . . . .
— oprost: uživaju državn. pogodovnosti uživajuća domaća obrtna poduzeća 314

Prisustovnice: ravnatelja i članova upr. vieća: tec. III. r. §. 2. III. d. 173
— valovnicu družtvo podnaša §. 16. 186
— porez ima zavod odpremiti 186
— porez nemože se odbiti od brutto doh. 9. §. 4. . 263
— vidi i „Ravnatelj“.

Privatnih udruga kamatni dohodak, iz kojeg se činovnikom i udovam mirov. i podpore daju, nije oprošten od poreza V. 287. 216

Privatni učit. v. „Učitelji“.

Privrem. oprosti v. „Oprosti“.

„ oporezovanje ukinuto je V. 77. 191
„ činovnici op. 10. §. 2. 173

Priziv — vidi kod pojed. vrstih poreza zatim „Rok“ i na kraju ove knjige tabelarne izkaze, — ako bude mjesta da se uvrste.

Digitized by Google

Priziv. Str. o. knjige:

— u poslovih popusta poreza na naslovu element. štete: za 15. dana iza upisa popuštenoga poreza; u por. knjižicu kod nadzornika na upr. povjer. dalje na sudište §. 31. nap. 503
— ako nije po stranki vlastoručno podpisan ili nije contrasigniran, nije uzrokom da se odputi V. 282 641
— nikakovimi razlozi poduprt: neće se uvažiti §. 27. 465
— intra dominium: samo proti višku napram prošloj godini ili ako je zakon povriedjen postupkom §. 5, 8 i 27. . . . . str. 426, 429, i 465
— u slučaju doh. prekršaja, za 15 dana §. 107. . 581
— proti dvim jednako glasećim odlukam, neima daljnjemu prizivu mjesta kod zemljarine itd. vidi §. 8; nu odnosni eventualni priziv valja ipak sudištu podnieti V: 308. proti porezu na rente ima mjesta V. 337. . . . . 429 i 629
— ako se kasno podnese, ima se jednostavno odputiti §. 5., 8. i 27. . . . . str. 426, 429 i 465
— u discipl. poslovih: za 15 dana na ministarstvo §. 10; sudište nije nadležno V. 708. (Dodatak.) 437
— u poslovih poreza: na puške za 8 dana . . . 342
— proti izrečenju odgovornosti: za 3 d. §. 81. . . 561
— proti odlukam opotr. povjerenstva ne za 15. već za 30 dana V. 225. 469
— ako i neima mjesta prizivu (n. pr. kod dvijuh jednakih odluka) ima se priziv višjoj oblasti podnieti i nemože se jednostavno odputiti V. 308. . 629
— odgodna moć: vidi gori „intra dominium“.
— proti vojn. opr. taksi: za 15 dana na upr. povj. i dalje na sudište §. 14. 399
rok: glede starih porezovnikah, 15 dana iza izvješenja registra §. 16. 453
— rok: glede novih porezovnika: 15 dana iza upisanja u knjižicu §. 16. 453
— roka zadnji dan: nedelja i svetak neračuna §. 5. 425
— „ prvi dan: dan predaje na poštu računa
— „ „ „ dan uručenja neračuna . . .
— „ „ „ dan iza minuća 8 dnevn. roka izvješenja V. 758. 453

Digitized by Google

Priziv: Str. o. knjige:

— ovjerovljeni prepis priziva erar. zastup. ima se stranki uručiti §. 9. i to i onda, ako je priziv na ministarstvo upravljen P. K. br. 43. ex 1886. 630 i 470
— nadzornik prizivlje ureda radi, ako se povriedi postupak §. 8. 428
— prisutna stranka, može ga i ustmeno prijaviti, ima ali pism. razloge za 8 dana podnieti §. 27. . 465
— prisutna bivša, nu bez razloga prije proglašenja zaključka udaljivša se stranka ima priziv za 8 dana uložiti V. 445. 465
— proti odluki, kojom se pravodobno podnešeni priziv odpućuje za 15 dana (eventualno opravedna molba) kod nadzornika predati §. 5. 426
— proti razredjivanju zemljišta § 11. 40
— „ težatbenoj vrsti §. 86. 74
— „ popisivanju i provedbi promjena §. 94 . 76
— „ stavkam odpisa poreza u slučaju element. šteta §§. 151—154 87
— „ tecivarini §. 38. 205
— ako se ustmeno (i obrazloženo prijavi prigodom odmjere, nemože se odputiti, što su pismeni razlozi zakašnjeno podnešeni V. 169.) 464
— može se uložiti, ma pris. kod razprave stranka takovog i neprijavila V. 286. 464
— može se uložiti, ma pris. kod razprave stranka i pristala na odmjeru V. 237. 464
— u prizivni rok nemože se računati (dan proglašenja odluke, izvješenja registra itd. V. 253.) . 465
— ako je poštom stigao, (nu manjka pra-sentat ili couverta V. 422.) 629
— cumulacija u prizivu v. Dec. V. (v. Dodatak.)
— erarij. zastupnika ima se stranki saobćiti V. 117 630
— za rješenje nuždni podatci imadu se od stranke u zaklopnom roku zahtjevati V. 204. a ako ih stranka nepodnese, ima se rješiti, meritorno na temelju razpoloživih podataka V. 280.) . . . 634
— ako je pravodobnost dvojbena: smatra se pravodobnim V. 198. 640
— valja na priziv zabilježiti, kako je stigao (poštom ili ne) V. 422 629
— uložiti (može samo onaj, koga porez osobno ili stvarno obterećuje V. 341) 629
— nemože se odputiti (s razloga, što ga nije stranka podpisala, ili po odvjetniku kontrasignirati dala

Digitized by Google

Priziv : Str. o. knjige:
V. 282.) 629
— ako je u stranom jeziku sastavljen V. 467. . . 633
— proti dvostrukom oporezovanju, ili oporez. bez temelja itd. nije vezan na rok v. Dec. XXVIII. 422
— u slučaju, ako se komu krivo dostavi odluka V. 271. v. (Dodatak) 633
— ako ga erarski zastupnik ustmeno prijavi v. (Dodatak) . . . . . .
— nije vezana na rok molba, da snizi oprostna taksa na naslovu, što je porez snižen V. 363 . 384
— pravodobno podnešenim smatra se i onda, ako je u zak. roku kod druge koje, a ne kod nadležne oblasti podnešen V. 74. 635
— tecivarina: proti I, II. i IV. na upr. povjerenstvo §. 29. 1. 465
— tecivarina: proti III. na opotr. povj. i sud. §. 29. 465
— rud. porez „ „ „ i „ „ 465
— porez na poduz. (javna): „ „ i „ „ 465
— ako odmjer. povjer. povisi predlož. svotu: (za 8 dana iza ubavjesti §. 26. 463
— proti odl. upr. povjer. i opotr. ne za 15 dana već za 30 dana V. 215 469
— listovni omot, ima se spisom priklopiti §. 5. . 425
— odputiti nemože se: (što je kod nenadl. oblasti podnešen, već se ima dotičnoj ustupiti V. 74. . 365
— postupak opotr. povjer. oko izpitivanja stvari §§. 32 i 33. 468
— postupak uprav. povjer. oko izpitivanja stanja stvari §. 7. 427
(ako povjerenstva manjkavo postupaju, uništit će se postupak V. 293.) 429
— nadničari: proti globi zbog krive prijave: za 15 dana na upr. povj. 329
— poštom prispjeli: (dan predaje smatra se danom podnešenja) §. 5. 425
— na upr. sudište idu: §. 8. 427
— na minist. fin. §. 8. 427
— ustmeno prijavlj. razlozi, (imadu s . . . . .
spis napisati §. 27,) . . . . . .
— ustmeno prijaviti može se:
— ma po kojoj prisutnoj stranki, ako vidi nerazmjerje §. 27. 464
pismeni razlozi imadu se u roku od 8 dana

Digitized by Google

Priziv: Str. o. knjige:

podnieti, ako se podnesu tek kasnije: razpraviti će služiti temeljem samo ustmeni razlozi V. 169. 464

— proti uzkrati ili oduzeću lovne karte: (za 15 dana na upr. povj.); §. 38. 359

— proti odlukam nadzornika: (za 15 dana iza primića, putem nadzornika §. 5. 425

— odputiti nemože se (ako je stranka pristala, nu kasnije ipak priziv uložila u z. roku, V. 237, 286 464

— — ni onda, ako neima mjesta trećestepenom prizivu, već se ima dalje podnieti V. 308. . 629

— odputiti ima se: ako je kasno podnešen, ureda radi

Priziv i opravedna molba: mogu se i u jednom podnesku V. 748. 729

Prizivne oblasti: opotr. i upr. povjerenstvo, upr. sudište i minist. §. 29. 465

Prizivni spisi: imadu se uz popis priklapati §. 27. 464

Procjena: tečajem ovrhe, prosta je od biljegovine §. 75 551

— kako se odmjeruje najamna kućarina na temelju procjene v. „Kućarina".

Procjenitelji: sudjeluju kod plienitbe §. 58. . . 529

Prodavanje zemljišta — nekretnina — kada se ima oporezovati V. 254 168

— svinja, — tovljenih vlastim prirodom V. 740 . 168

— vina, vlastitoga priroda V. 217. a ako se u mješovitoj trgovini na malo prodaje V. 681. . 168 i 172

Promaknuće postepeno: uzkrata jest treći stepen discipl. kazni §. 9 430

Promjena osobe: v. „Osobe".

— vlastničtva sgrada 134—144 156

— kućne najamnine tečajem 3 god. cyclusa, nedaje prava na odpis V. 336. 446

— u osobi vlastnika kuće i u dohodku V. 466, 655 157

— u osobi članova tvrdke, V. 660, i 671. . . . 449

Promjena hatara: u obćini ima se za 8 dana nadz. prijaviti §. 3. 34

Digitized by Google

Promjena poreznoga predmeta: Str. o. knjige:

— ima se za 30 dana prijaviti obć. poglavarstvu M. F. 45055, 1885. b) §. 3. 34

— popise promjena drži u očevidnosti povjerenik očevidnosti, preizpituje ih računovodstvo (P. K. 1886. br. 7.) . . . . . .

— imade se na licu mjesta izpitati — (M. F. 45055. 1885.) . . . . . .

Promjena posjeda:

— ima se prijaviti za 30 dana kod općine §. 3. 34

— način provedbe §. 15. i 17. 42

— ima se u popis očevidnosti uvrstiti i ovaj do 15. prosinca nadzorniku poslati §. 14. . . 42

Propisanje poreza da je dovršeno: ima se putem oglasa obznaniti, vrieme upisa u poreznoj knjižici ubilježiti mjesec rimskim, dan arabskim brojem, obć. organi, koji to propuste učiniti kaznit će se globom od 5—25 for. (P. K. br. 34 od g. 1885.) §§. 16. i 36) 453 i 477

Propust: oko odpreme, ućerivanja, razpisivanja, knjiženja, očevidnosti i popisivanja: globu ustanovljuje nadzornik §. 4. t. 10. 423

— priziv na upr. povjerenstvo i sud. §. 7. i 8. 427

— prijave promjene por. predmeta (kod kucah) §. 142 157

Prosjački redovi: koji su? op. 11. §. 5. i opazka 5. §. 2. . . . . 177 i 217

— od teciv. III. r. oprošteni 2. e) §. 5. . . . 177

— kloštri, manastiri, oprošteni od kućarine §. 2. . 127

— porez na kamate i rente koji neplać. op. 5. §. 2. 217

Prosjaci: oprošteni od teciv. I. 1 g. §. 5. . . . 175

Prosjek: (vidi §. 12. z. čl. XLIV. 1883.) 446

— kod rud. poduzeća §. 7. 353

— kod družtva, koja javno polažu račune §. 3. . 259

— ako se dva družtva sjedine (V. 166.) . . . 259

— kada se može uporaviti V. 131. i 167. . . . 447

— i kod minimalnih stavakah ima se rabiti (P. K. 1885. br. 10.) 447

— izračunanje kod tecivarine: prošlogodišnji činbenici mogu se iznova prosudjivati Dec. br. XI. . 446

Digitized by Google

Prosjek. Str. o. knjige :
— neima se prošlogodišnji temelj poreza, već čist prihod uzeti V. 297 (u sbirki pogriešno V. 197.) 447
— nemože se rabiti, ako je promjena nastupila u osobi ili predmetu V. 228. 332 447
— kod družtvah, koja još nepostoje 3 g. §. 8. op. 1. 265
Proste od poreza sgrade, ako se iznajme V. 220. . 127
Prvenstvo: porez na kamate i rente neobterećuje glavnicu pravom prveustva V. 346 221
— u slučaju stečaja računa od dana odredj. stečaja §. 96. 576
— glede porezah nekretnine obterećujućih od dana uspjehom obdržane dražbe računajuć natrag 3 godine §. 88. 570
— kod uknjižba na pravo uživanja, samo 1 g. §. 88. 570
— k razpravi ima se pozvati zastupnik erara §. 61. 539
Prvenstvo : ima bezuvjetno porez zadnje tri godine §. 89. nap. 555
Prvenstvenih (prioritetnih) obveznica: kamati :
— imadu se odbiti od br. doh. družtva, koja javno polažu račune 4. §. 2. 261
— nepodpadaju porezu na kamate, ako je to u posebnom zakonu ustanovljeno t. 12. §. 2, . . . 218
— oproštene su i od obć. doh. prireza t. 4. §. 2. 240
Pučkom ustanku spadajući :
v. o. taxse neplaćaju u onoj godini, u kojoj su pozvani 3. §. 3. 378
Pučki učitelji: v. „Učitelji“.
Pudari:
— oprošteni su od poreza na puške d) § 39. . . 337
— lovce mogu pozvati, da pokažu lovnu kartu §. 39. 360
Punomoć v. „Porezovnik“:
— treba i suprug, da može zastupat ženu pred povjerenstvom V. 252 642
Punomoćnik: njegove iziave — ako ima punomoć, vriede bezuvjetno V. 536 643
Puške (oružje) z. čl. XXIII. i 1883. . . . . 335—371
— zatajenje čini doh. prekršaj §. 42 . . . . .
— oproštene treba prijaviti, odgovorna su občinska pogl. §. 23. . . . . .

Digitized by Google

Puške: Strana o. knjige:
— na prodaju služeće — kod prodavaoca — oproštene 1) §. 5. . . . . .
— tečajem godine ako se nabavi ima se za 8 dana prijaviti §. 15. . . . . .
— neuporabljive: stare konštrukcije — oproštene 5. §. c) . . . . . .
— tvornice: uživaju drž. pogodovnosti . . . . .
— pozajmljivanje: nije prekršaj V. 352. (v. Dod.)
— broj i kakvoća ima se mjeseca lipnja kod općine prijaviti §. 14. . . . . .
Puške (oružje), porez na iste v. z. čl. XXIII: 1883. 335—371
— stavke §. 8. . . . . .
— oprosti §§. 4. i 5. . . . . .
— prestupke ima obć. poglavarstvo prijaviti nadzorniku §. 23. . . . . .
— na prijavnici ima se zabilježiti vrieme: kada je predana kod općine op. §. 14. . . . . .
— za služinčad, za njihove vlastite pužke ako ga plati gospodar: može ga osobiti iz zaslužb. §. 35.
— prijava pušaka §. 14. i 28. . . . . .
— prijava doh. prekršaja §. 45. . . . . .
— za kraće od 1 godine vrieme plaća se takodjer 1—2 for. §. 12. . . . . .
— vrhu priziva odlučuje upravno povjer. konačno §. 17. . . . . .
— kontrolu vrši: oružničtvo itd. §. 22. . . . 346 i 367
— zaračunanje biva zajedno sa porezom na lov kod por. ureda u dnevn. popisu, odnosno u poddnevniku za izr. porez op. l. §. 31. . . . . .
— kod općinah: u glavnoj por. knjigi . . . . .
— porezna godina: od 1. kolovoza — 31. srpnja
— plaća se od svake za lov uporabive puške za 15 dana iza uručenja plat. arka §§. 2. i 19.
— platežni arak ima se nakon popisa do 31. srpnja uručiti §. 18. . . . . .
— certifikat ima se bezplatno izdati, čim je porez uplaćen; ova tiskanica jest strogo zaračuniva, račune s toga treba pregledavati §. 21. . . . . .
— doh. prekršaj v. tamo;
— odmjeruje ga općina na temelju prijava §. 13. .
— razpisni registar obredjuje nadz. ima se na 8. dn. uvid izložiti §. 17. . . . . .
— ako je uplaćen kod općine, prigodom vadjenja

Digitized by Google

Puške: porez na iste. Str. o. knjige:
lovne karte: ima por. ured certifikat uvući (oduzeti) — priklopiti ga dnevniku, porez pako u izdatak staviti op. 2. §. 34. . . . . .
— o oproštenih: (oružje staro, na spomen, za pucanje u šajbu) ima općina svjedočbu izdati §. 16.
— priziv proti mjeri: na upr. povjer. i na sudište
— oprošten od svakog prireza §. 51. . . . . .
— u dnevnom popisu općine ima se u posebnoj koloni zaprimljivati op. 2. §. 21. . . . . .
— očevidnik porezovnika, vodi općina; isto i o oproštenih puškah i o onih, koji su svoj porez kod por. ureda uplatili §. 22. . . . . .
— svaki propuštaj u ovom pogledu kaznit će se sa 5—25 fr. globe §. 24. . . . . .
— popis očevidn. preizpitava nadz. i radi kontrole ima se saobćiti kot. oblast, i oružničtvu op. 2. §. 22. . . . . .
— popisivanje obavlja općina u lipnju §. 14. . . .
— zatezni kamati — neidu §. 20 . . . . . .
— naputak 39280. 1883 i 38781. 1883. . . . 367—371

Putevi v. „Dvorišta".

Putne pristojbe:
— vozne: na kolih i parnih vozilih:
— za član. opr. povj. §. 31. 466
za član. odmj.: „nije ustanovljena §. 23. . 462
za občinske članove povjerenstva prigodom ustanovljenja element. šteta — nepripada 497
— drž. ovrhovod.: jednostovna pošt. pristojba II. odnosno I. razred §. 10 564
za političke činovnike §. 2. nap. 506
— dnevnice v. tamo.
— nemogu se ovrhi podvrći §. 8. nap. 532

Putnici: trgovačkih tvornicah: oprošteni teciv. III. r. i obć. doh. prireza 2 b) §. 5. i t. 4. §. 2. . 176 i 240

Putni troškovnici v. „Troškovnici".

R.

Računovodstvo por. nadzor. v. nap. 73.666. 1883. . 471

Radionice — oproštene 2 §. f. 126

Radnici:

Digitized by Google

Radnici: Str. o. knjige:
— stalno namješteni, imadu se oporezovati ondje, gdje je etablisement poduzeća op. 2. §. 2. . . 169
— u tvornicah i obrtnih poduzećih: podpadaju pod c) teciv. I. r. (glava o. 3 5 for. član: 60 nč. 1 for. 20) a plaća ju poslodavaoc 1. c) §. 2. . 169
— takodjer i voj. opr. taksu: plaća poslodavaoc v. tamo . . . . . .
— na kraće vrieme namješteni: oporezuju se u redovitom svom obitalištu op. 2. §. 2. . . 169
— željezničkih, brodar. i ostalih poduzeća opazka 2. 169
Ranjenički doplatak: nemože se ovršno zaplienit §. 9. 532
Rana v. „Tielesna mana".
Ranarnici: teciv. III. r. d) §. 2. 172
Rat: u slučaju rata mogu se uporabiti i za v. službu nesposobni §. 18. 407
Ravnatelj: **-stvo** i nadzorno vieće:
— god. nagrade (ali ne plaća) u min. svoti sa even. učestvovanjem na dobitku (tantieme): teciv. III. razr. V. 731, 739, 746, 757 187
— prisutovnice, pristojbe u to ime: teciv. III. raz. III. d) §. 2. 173
— tantieme: tec. III. r. V. 73 i 414. Dec. br. XXI. 186
nu ne rabi se trog. prosjek V. 321. 187
Razpisivanje:
— zemljarine: §. 2. z. čl. XL. 1881. odnosno §. 1. z. čl. XLVI. 1883. 230
— zemljarine, kućarine, občinskih poreza i prinosa za uredjenje voda v. §§. 155.—162. Isti §§-i sadržaju i odredbe glede knjiženja i pobiranja 88—90
— kućarine najamne: §§. 29, 40, 41 i 42. diela II. ove sbirke.
— kućarine razredne: §§. 43, 44, 45. i 46.
— tecivarine I. razr. §. 7. 179
„ II. „ §. 12. 184
„ III. „ §. 15. i daljnji 185
„ IV. „ §. 26. 198
— rudarskoga poreza §. 8; treba saslušati V. 339; kod odmjere imadu i strukovnjaci sudjelovati, što valja u zapisniku iztaknuti V. 339. . 304
— poreza na kamate: §. 7. 223

Digitized by Google

Razpisivanje: Strana o. knjige:
— poreza na poduzeća i zadruge (koje javno polažu račune) §. 10. 267
— obćega doh. prireza vidi nap. 10730 : 1884. . . 239
— poreza na vožnju §. 2. 281
— poreza na puške i lov §. 13. i dalje . . 338
— voj. opr. takse §. 15. i naputak . . . . 387—398
— razpisivanje poreza u obće: postupak §. 11.—34. z. čl. XLIV. 1883. i okruž. br. 60497. (str. 436.) 432—470
Razdioba kupovnine v. „Kupovnina“:
— ako se doznače iznosi koji eraru nepripadaju: imadu se sudu povratiti V. 380 643
Razna:
— zanimanja, namještenja: zaslužb. (plaće) nemogu se sbrojiti i tec. IV. r. od skupne svote odmjeriti V. 438 200
— zanimanja: imadu se svako posebno po odgovar. ključu oporezovati; kod teciv. III. razreda mogu se skupno oporezovati samo onda, ako se rabe min. stavke V. 286. — posebno oporezovanje imade se u obzir uzeti osobito kod mjernikah, liečnikah, odvjetnikah V. 129. . . . . 197 i 200
Raznoliční poslovi §. 3. i V. 288. 173
Razpitna parnica za trajanje iste dosudjeni trošak uzdrž. žene — nepodpada porezu kamate V. 790 i V. 672. na str. 212. i Dodatak na kraju ove knjige.
Razsvjeta, noćna, odšteta u to ime kuće vlastnikom ima se pribiti br. dohodku §. 3. 231
Realna ovrha: v. „Nekretnost“.
Redarski stražari:
— oružje — oprošteno; §. 5. 336
— dužni su lovce pozvati, da pokažu kartu §. 39. 360
Redovitim stanom smatra se stalno obitalište op. 1. §. 12. 184
Redovi — baveći se njegov. bolestnika, ili prosjački, oprošteni od tecivarine i poreza na kamate i obć. doh. prireza 2 e) §. 5; t. 8. 2; t. 4. §. 2. 177, 217 i 240
Redovnici, koji se bave njegov. bolestnika, oprošteni su od teciv. III. r., ako su i ljećnici; — nu od privatne prakse ne, vidi gore „Redovi“.
Refactie, razlika vozarine — što ih želj. družtva daju trgovcem, nepodpada kao prihod tecivarini III. razr. V. 124. 172

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Regalija uživanje u mjesto plaće podpada porezu na rente V. 349. 201

Regalija ako se sa zemljištem skupa izdadu u zakup: podp. por. na rente i onda, ako zakupnina nije posebno (za njih) ustanovljena V. 337. . . . 214

Regalnog prava zakup:

— ako zak. preuzme platež por.: ima se porez odbiti kod izr. čistog dohodka op. 1. §. 17. t. 16 . 189

— zakupnina za stan i poslovne prostorije ima se kod uporabe minim. stavkah odbiti V. 395. . .

Registri porezni: svjedočba da su izvješeni V. 309 456

Remanencialna v. „Urbarialna".

Remonquer: porez na vožnju ima se definitivno zaračunati . . . . . .

Renta: doživotna, godišnja,

— može se zaplieniti radi por. duga, ali se nemože dražbi podvrći §. 58. 529

— ako se prigodom prodaje nekretnina uknjiži, podpada porezu V. 197 213

— uživanje tu-ili inozemske, udovička, rodbinska — podpada porezu op. 1. §. 1. 211

— izpod 315 for. — oproštena, ako dotičnik neima inog dohodka, (moralne osobe nisu oproštene V. 159. 350.) 218

— žene od strane muža oproštena je samo onda, ako zajedno sa god. vriednosti dužnog uzdržavanja nedosiže 315 for. V. 320 222

— kod malodobnih: nemože se priračunati vriednost uzdržavanja V. 526. 218

— uknjižena na nekretnost: ima se 10% odbiti kod obć. doh. prireza V. 355. 242

— je sve, što tko u smislu ugovora ili zapisa u novcu ili naravi dobiva op. 1. §. 1. 211

— nesmatra se rentom, ako udova na naslovu udovskoga prava uživa ostavinu V. 694. v. Dodatak.

— udovske ili roditeljska samo onda podpadaju 5% porezu, ako teku iz imetka supruga, djece ili unučadi; od svake druge 10% V. 351. 322

— na taret rente odpadajući kamati ili uzdržavanje može se odbiti od svote rente op. 4. §. 3. . . 220

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Rentovni porez v. z. čl. XXII. 1875 . . . . 211—224
— temelj., vrielo §. 1. 211
— kod ovlastih ima se trošak držanja u dobrom stanju odbiti b) §. 3. 220
— temeljno načelo: samo faktično uživani dohodak može se oporezovati op. 1. §. 3. 219
— dokodak družtva (račune javno polagajućega) iz imetka, koji ren. porezu podpada, ima se odbiti od b. doh. družtva, nu trošak držanja u dobrom stanju ne §. 4. 260
— od tog poreza ide i obć. doh. prirez §. 1. t. 6. 239
— zastari: ako se za 5 godina ne odmjeri op. 2. §. 7. 223
— može se i tečajem god. odmjeriti (P. K. 1884. br. 36.) . . . . .
— plaća ga onaj, koji dohodak bere §. 6. . . . .
— priziv za 15 dana iza izvješenja registra, odnosno upisa u por. knjižicu . . . . . .
— od pravah, ne temeljećih se na privilegijah (n. pr. kopanje ili prodaja na vlastitom zemljištu nalazeće zemlje porcelan sadržavajuće) neide porez V. 751. 214
— odmjeruje na 1 god. nadzornik individualno i polag stavkan na temelju valovnice stranke, ili ureda radi §. 7. . . . . .
— dotični porezovnik plaća i teciv. II. r. prema prošlogg. porezu i to u redovitom sjedištu; glava o. 2—4 for.; član 1—2 for. §. 12. 184
— oprošten je trošak uzdrž. djetəta, dosudjeni u parnici radi otčinstva V. 692 212
— prizivne oblasti: upr. povjer. i upr. sudište . .
— prizivu ima mjesta i proti dvim jednakim odlukam V 267. 429
— drži se u očevidnosti u matičnoj knjigi v. „Kamatni porez".
— od vječite zakupnine za kućište, na kom je superaedificat — plaća se V. 688. 168
— predmet, tu — i inozemska, udovska i rodbinska god. renta §. 1. i op. 1. 211
— valovnica v. „Valovnica".

Digitized by Google

Rentovni porez Strana o. knjige:

— ima se od svakog prava razlučeno i samostalno odmjeriti; nemogu se dakle sbrojiti svi prihodi i svi razhodi i diferencija oporezovati, već svako pravo napose V. 703. 220

Ribarenja pravo: v. „Ovlasti“ „Prava“.

Robe skladišta v. „Skladišta“.

Robota v. „Obćinski porez“.

Roditeljah životna renta od djece ili unučadi u ime ustupa imetka: porez samo 5% §. 4. 221

Rogata marva: glede minim. računanja v. §. 19. . 195

Rok: vidi i skrižaljke na kraju ove knjige, u kojih su sistematično po vrstih porezah itd. složeni svi rokovi i u obće sve što se odnosi na periodičko uredovanje; na ovom mjestu iztičem samo niekoje važnije ustanove i rješenja.

— kod prizivah v. „Priziv“.

— dan izrečenja (proglašenja) i uručenja odluke: neračuna V. 32. 253 640

— kod poštom poslanih prizivah: dan predaje na poštu smatra se danom podnešenja V. 253 i §. 5. . . . . 640 i 425

— zadnji dan: nedelja i svetak izpada i broji sliedeći dan §. 5 425

— za preizpitanje kat. operata §. 48. 61

— izminuća privr. oprosta zemljarine §. 116 . . 81

— izvidjenja kod komas. i uredjenja posjeda §. 120. 82

— za prijavu elem. štete §. 143 86

— u kojem se ima prijaviti prekršaj proti zakonu o kućarini glede očitovanja najamnine §. 80 . 141

— za prijavu izpražnjenja stana §. 126 155

— prijave, kada se stan opet izda §. 127. . . . 155

— za oživotvor globa proti kućarcem op. 4. §. 8. 183

— za podnešenje valovnica o tecivarini op. 1 §. 17 188

— za podnešenje valovnica od novog posla, koji je nastao poslie obćeg popis. op. 1. §. 17. t. 19. . . 190

— u kojem se imadu pozvati na valovanje oni, koji nisu valovnice podnieli v. §. 15. 452

— molba za odpis poreza ako je zakup prešao na drugog zakupnika, nije vezana na rok V. 666. . 449
isto kod stečaja Dec. XXV.
isto kod dvostrukog ili beztemeljnog oporezov. Dec. XXVIII. i V. 439. 422

Digitized by Google

Rok: Str. o. knjige:

isto ako posao prestane usljed smrti, bolesti nesposobnosti za rad V. 732. te se ima teciv. III. r. razmjerno brisati (dakle molba nije vezana na rok.) 449

isto: ako teciv. III. razr. podpadajući obrtnik odpusti pomoćnike i usljed toga dodje u I. razr. teciv. V. 773. (v. Dodatak)

— u prizivni rok neima se računati dan uručenja V. 33.

— priziva na upr. sudište nije 15 dana (§. 34. z. čl. XLIV.) već 30 dana (§. 6. z. čl. XLIII: 1883.) V. 225. 628

— za podnešenje podataka V. 204. 641

— ako je dvojbena pravodobnost: smatra se priziv pravodobnim V. 198 640

— priziva, ako se odluka nadzorniku posebno nedostavi V. 284 v. i Dodatak. 630

— ako se komu krivo dostavi odluka: priziv nije vezan na rok V. 271. v. Dodatak.

— glede izvješenja registra V. 758. 458

— priziva proti odluki, kojom se koj priziv odpućuje radi cumulacije V. 512. 635

— priziva u slučaju promjene kuće vlastnika V. 655. 157

— molbe za popust v. o. takse, ako je porez snižen V. 302. 384

— prijave smrti taksovnoga obvezanika §. 16. . 402

— uplate poreza na puške §. 19. 344

— priziva radi uzkrate vidimir. lovne karte §. 38. 359

— opomene, da se valovnica preda §. 15. . . . 452

— priziva proti voj. opr. taksi §. 14. 399

— priziva proti odmjer. porezom §. 5. 8. 16. 26. i 27. z. čl. XLIV: 1883. i §. 6. z. čl. XKIII. 1883

— ućeranja globe radi nemarnosti oko popisivanja por. predmeta §. 14. 451

— za podnešenje naknadnih valovnica §. 15. . 452

— u kojem sudovi imadu zadovoljiti zamolbi por. nadzornika §. 17. 454

— za primjetbe proti razp. registrom §. 18. . 445

— u kojem se nalogu razpis. povjer. ima udovoljiti §. 25. 463

Rovne pristojbe: god. 4 for. odmj. rud. satničtvo; razp. registar šalje se nadzorniku radi propisanja

— plaćaju se četvrtgodimice zajedno sa rud. porezom §. 12. 307

Digitized by Google

Rovne pristojbe Strana o. knjige:
*) ova odredba prestala je usljed z. čl. XIV.: 1885. počam od 1. srpnja 1885. odkada se rud. nadgled. pristojbe u istom razmjerju plaćaju P. K. 1885. br. 20. i 22.

Rudarske pristojbe vidi gori „Rovne“

— odmjeruju se zajedno sa rud. porezom svake četvrt godine §. 12. 307
— odmjeruje ih rud. satničtvo op. 1.. 307
— odmjerni registar šalje se nadzorniku, a odovud por. uredu 307

Rud. porez: v. z. čl. XXVII.: 1875. . . . . 300—308
— drž. 7%, zemljorazt. n. 30% . . . . . .
— temelj: trog. prosjek §. 5.
— odmjeruje ga povjerenstvo na 1 godinu.
— ako se nepodnese valovnica: uzima se 10% od uložene glavnice i od svakog radnika po 2 for. kao čist pribod §. 10.
— plaća ga i drž. erar, dakle neima oprostah, op. 1. §. 3. . . . . .
— kod družtvah, koja javno polažu račune: ima se odbiti 1. §. 4. 260
— predmet v. §. 1. . . . . .
— k razpravam povjerenstva imadu prisustvovati dva strukovnjaka §. 8. i V. 339. 304
— što se može odbiti v. „Odbiti“. i §. 6, i op. 1 . 303

Rud. porez:
— odmjeruje se i zemlj. namet 30%. §. 4.
— valovanje v. „Valovnica“.

Rudarsko satničtvo: izkazuje promjene svake pol godine nadzorniku op. 4. §. 11. 306
— dužno je nuždne podatke ureda radi sakupiti i poslati nadzorniku d) §. 11. . . . . .

Rudarski radnici: teciv. I. razr. op. 1. §. 2. . . 169
— glava obitelji 1—2 fr: član 6) nč. — 1 for. §. 7. 180

Rude kupovnina: nemože se odbiti od brutto dohodka §. 6. op. 1. 303

Rukotvornici:
— voj. opr. taksa: 6 for., 3. §. 10. 283
— radeći sa pomoćnikom: teciv. I. (glava ob. 4—12 for.. članovi 1 for., od svakog pomoćnika 2 -4 fr.) ako je pomoćnik član obitelji, a obrt je nuzgredno zanimanje poljodjelca, plaća se (gl. o.

Digitized by Google

Rukotvorci:
3—12 for. član: 60 nč. — 1 for. — 1 fr. 20 nč.) §. 7. i V. 472. . . . . 180 i 170
— radeći sa pomoćnikom, ako se oporezuje tecivarinom III. r. nu medjutim odpusti pomoćnike i tako dodje u I. razr., ima se tecivarina razmjerno brisati; odnosna molba nije vezana na rok V. 773. v. „Dodatak".
— bez pomoćnika: gl. o. 3—12 for., član 60 n. — 1 for. 20 nč.
— ako rade kao poduzetnici: tec. III, op. 4. §. 2. . 170
Rumunjski podanici: op. 8. §. 5. 176

S.

Sabornice: oproštene od kućarine §. 2. 126
Saborski v. „Poslanik."
Sakristijan: ako je poljodjelac, kućeposjednik: plaća odnosne poreze §. 15. 128
— stan, ako spada k župnom stanu, oprošten §. 15, 128
Samopodporna društva:
— jesu ona, koja mjes. 4 a na tjedan od 1 fr. većeg uložka neubiru; od 6%-nih izplaćenih kamata: oproštena t. 10. §. 4. i v. „strani zavod" 263
— cieli 6% prihod: ako se priklopi prič. zakladi, oprošten V. 307. odnosno br. 5289. 1884. . . . 264
— od stranih zavodah ako dižu zajmove, gube opr. V. 730, ali samo uvjetno v. Dec. br. XXXII. 263
— ako i štedovne uložke primaju, nisu oproštena V. 189. 298. 263
Samostani v. manastiri . . . . . .
Sbirke, oružje u takovih čuvano, oproštena §. 5. a) 336
Segedin: oprost kućarine 148
Sekvestar. pristojbe istoga podpad. tec. V. 273. . . 168
— vidi još §. 95. i odnosne rješitbe 577
Sgrada: uzdržavanja trošak:
— od najamnine odbija se sa 20, 25 i 30%. §. 5. 231
— trošak popravka i gradnje ali ne V. 21. . . 232
— od brutto dohodka javnih družtva nemože se odbiti V. 321. 260
— inih odbitaka neima V. 31 i 695 . . . . 231 i 232

Digitized by Google

Sgrade državne vidi: „Državne". Str. o. knjige:
Sgrade u zverinjacih, nisu oprostene §. 18. . . . 130
— za providbu siromaka V. 220. 127
— tvornicam sličnih obrtnih poslova V. 225. . . 130
— gospoštijske, ako se iznajme sa zemljištem skupa V. 425 132
Sgrade maltarske v. „Maltarske".
Sila v. „Nasilje".
Siromaci, sgrade za njihovo uzdrž. oprostene 2. § 1. i V. 220. 127
— nu iznajmljeni dielovi: ne V. 220. 127
Sirota: milostinje — u koliko se mogu zaplieniti §. 5. 531
Sirotinjski novci:
— porez na kamate plaća sir. blagajna, uz odbitak od dohodka op. 3. §. 2. 217
— skupno rukovani po sir. blagajni — nisu prosti op. 2. § 2. 217
— imadu se pojedince — razlučeno — valovati u skupnom izkazu op. 3. §. 2. 217
— uloženi u štedionu do konca god. 1883. prosti su bili od poreza, koji oprost ali prestao je usljed z. čl. VII: 1883. op. 3. 217
— od glavnica kojimi rukuje sirot. oblast V. 159 . 218
Sitničar v. „Trgovac".
Sjeme: uvjetno oprošteno od zapliene §. 58. . . . 530
Skladište: odielj. od tvornice: nije oprošteno §. 18. 130
— vidi „Otvorene prostorije".
— trošak držanja u redu ima se kod rud. poduz. odbiti §. 6. 301
— zajedničkoga iznajmljenje nepodpada posebno tec. III. razr. ako je svaki dotični iznajmitelj od svog posla jur oporezovan V. 348. 172
— skladišta tvornicah na području druge države nalazećih se imadu se u mjestu, gdje leže, oporezovati §. 7. i t. IV. §. 11. . . . . 321 i 323
Skladišta robe: nemogu se smatrati stanbenimi dielovi §. 53. 138
— zajedničko v. „Zajedničko"
Skrbnik vidi naročito §. 95. z. čl. XLIV: 1883. . . 577
— stečajnine ili sequestar ostavine odgovoran je, da se uknjiženi porez plaća §. 94. 576
— nu ako je samo skrbnik pokretnog imetka, onda nije odgovoran V. 346. 576

Digitized by Google

Skrbnik: Str. o. knjige:
— oblastno ustanovljene njegove dnevnice imadu se nadzorniku izkazat (P. K. 1886 br. 12.)
— plaća od istih tecivarinu III. r. V. 273 168
— za odsutnu ili nepoznatog boravišta stranku ima se odrediti skrbnik radi uručenja odluke V. 347. v. „Dodatak".
— ako se ureda radi imenuje, da ućeriva tražbine V. 346. 576

Slobode gubitak: v. zatvor.

Služba vojnička v. „Vojnička".

Službe gubitak, jest 5-ti stepen disc. kazni §. 9. . . 430

Službovno vrieme — vojničko — prije izmin. istoga tko se izseli iz monarkije, ima v. o. taksu za sve godine najedanput platiti §. 1. 374

Službovna obveza:
— kod redovite vojske i domobranstva: 12 god.
— kod mornarice, 9 god.

Služinčad:
— porez plaća poslodavac, koji ga može odbiti iz zaslužbine §. 11. 183
nu zakupnici u zadnjoj godini zakupa odgovaraju samo za onaj dio tecivarine gospod. služ. koji odgovara trajanju zakupa V. 721. . . . 184
— kućna:
u ime vojn. opr. takse 4 fr., 2) a §. 10 . . . 383
i teciv. I. podpadaju: glava 1 4 for., član 60 nć. 1 fr 20 nč. § 7. 180
— i poljsko gospodarske poslove obavljajuća smatra se gospodarskom V. 278. 169
— poljsko gospodarska:
zaslužba nemože se ovršno zaplieniti . .
vojn. opr. taksa: 3 fr., 1 a) §. 10 383
tec. I. r. gl. ob.: 1 - 2 fr. član 60 nć., — 1 fr. §. 7. 180

Služinčadi stan: gospodarski, oprošten k) §. 2. . . 126
— ma zajedno sa posjed. i u zakup izdan bio §. 29. 132

Službenika (činovnika) slobodni stanovi: broje medju iznajmljene §. 37 i 38. 134

Smeća izvažanje, trošak, što ga najamnik kućevlasniku plaća, ima se pribiti §. 3. 231

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Smrti svjedočba: glede obvez. v. o taksa izdaje župnik prosto od biljegovine, rodjaci imadu ju za 30 dana poslati nadz.; ima se priklopiti razp. registru, a kot. oblast ubavjestiti radi ubilježenja u popisu G. §. 16. 402

Soba jest ona prostorija, koja služi, ili je namienjena stanovanju §. 54. 138

— polovina ako je izdana u najam: podpada najamnoj kućarini; za drugi dio: putem razmj. računa §. 32 133

— jest stanbeni dio, ma kako se rabila §§. 50 i 54 138

Solidarnost zajedničkih vlastnika nekretnine V. 690 577

Sol nečista: daje se tvornicam, koje uživaju drž. pogodovnosti, i izpod ciene 2. §. 3. 315

Solnika (solskih majdana) i solovarnika sgrade oprostene §. 5. 127

Spavaća soba v. „Stanbeni dio“.

Srećka inozemskih prodavanje: globa 5—500 for. § 6 311

Srpski podanici op. 8. i *) 176

Stana izpražnjenje:

— kod stanova naj. kuć. podp. — ima mjesta popustu poreza §. 121. 154

— ima se prijaviti oblćini ili nadzorniku za 14 dana — ako se kasnije prijavi: ide oprost samo prema danu prijave §. 126. 155

— za četvrtgodište, u kojem je prijava učinjena, nepripada oprost; nu nemože se ni porez odmjeriti za kvartal, u kojem je stan izdan §. 121. . . 154

— u mjestih običnoj najamnoj kućarini nepodpadajućih ima sa za vrieme, dok je stan prazan, razredna kuć. odmjeriti §. 12.. 448

— ustanovljuje se očevidom po nadzorniku § 125 155

— ako traje 2 godine — ima se razredna odmjeriti §. 130 155

— prestanak ima se za 14 dana prijaviti, inače čini prekršaj §. 129. 155

— kod odpisa ima se prosuditi po porezu prošle godine §. 128 155

— ima se računati polag koledarskih kvartala §. 122 154

— ako kratko vrieme traje, odpisuje se samo primjereni dio §. 123. 154

Digitized by Google

Stanbeni diel: Str. o. knjige:
— takav je: soba, dućan, mesarnica, predsoba, spavaća, pisarna, dvorana, soba za konverzaciju §. 50. 138
— izdan sa pokućtvom, samo za prostorije odpadajući razmjerni dio podpada porezu §. 64. i 3. 140 i 231
Stan podžupana, ako neplaća najamnine i sgrada je vlastnost županije: oprošten V. 194. 128
— Služinčadi v. „Služinčad".
Stanarina (najamnina):
— razumieva se ona najamninska svota, koju tko za svoj i stan obitelji plaća, ili bi plaćao § 20 . 197
— ima se računati k bruto dohodku kućah §. 3. . 231
— služi temeljem minimalnog oporez. teciv. III. r., nu ne onda, ako stranka ima bezplatan stan (na dar) V. 277. i samo ona svota dolazi u obzir, koja odpada na stanbene dielove, što ih sam zauzima V. 317 197
— kod javnih družtvah, ako odnosna prostorija služi u družtv. svrhe, nemože se odbiti 4. §. 5. . . 261
Stanar, najamnik:
— podpisuje valovnicu kućevlastnika u dokaz istine §. 78. 141
— nesmije sa vlastnikom sporazumno izigrati erar, §. 79. 141
od 1 3 struke globe oprašta se, ako učini za 15 dana prijavu §. 80. 144
Stanovnik austrijske pole v. „Austrijske".
Starost v „život".
Stavni registri: imadu se poslie glavne stavnje odmah a kod naknadnih stavnja mjesečno slati nadzorniku §. 13. 387
Stavnja naknada: — do 15-toga dana mjeseca, sliedećega iza iste, ima se očevidnostni popis v. o. takse sastaviti i obćini izdati, a od 1. travnja mjesečno v. „Vojn. opr. taksa".
Stečaj:
— vidi „Utužena glavnica" i „Vlastnik posla".
— nadzornik svake godine ima se obratiti na sudb. stol, da mu izkaže stanje stečaja družtva, koja javno polažu račune, o. 3. §. 7. 265
— skrbnik stečaja v. „Skrbnik".

Digitized by Google

Stečaj: Strana o. kniige:
— dohodak gromade ima skrbnik valovati sve dok se nerazdieli medju vjerovnike, op. 1. §. 17. t. 6. 188
— prestanak posla netreba se posebno prijaviti Decisija XXV. 422
Stečajnine skrbnika tecivar., op. 1. §. 29. i V. 273 168
— tražbine erarske prije otvorenja stečaja V. 62 . 576
Stranci, inozemci: u prvoj god. doselenja oprošteni od tec. I. i III. r., ako postoji reciprocitet 2 b) §. 5. 176
Stražar v. „Pandur".
— uznički, oprošten od voj. opr. takse op. 1. . . 383
— financijalni op. 2. 383
Stražarnice: željezničke, nisu oproštene §. 40 . . 132
Strojevi (makine): svote uložene kod rud. poduzeća za naknadu umanjenja vriednosti u pričuvnu zakladu: imadu se odbiti od brutto dohod. rud. poduzeća §. 6. t. 8. 301
— kod javnih društvah samo onda, ako su tvornička poduzeća op. 8. §. 4. 262
— parni v. „Parni".
Supruzi jamstvo za porez op. 2. i §. 95. ako i nije još odmjeren V. 588 i 354 . . . . . 174, 483 i 643
— suprug suprugu nemože zastupati pred povjerenstvom bez punomoći V. 252. 642
— supruga fin. stražara: podpad. teciv. I. r. V. 698. v. „Dodatak".
— porez bez imetka umrloga supruga, — ako porez potiče prije oživotvorenja z. čl. XV. 1876. — nemože se od živuće supruge (udove) utjerati V. 300.
— ženin kamatni dohodak samo onda uživa pogodovnost t. 14. §. 2. z. čl. XXII. 1875. ako zajedno sa vriednošću uzdržavanja — što joj ga je muž dužan davati — prekorač. 315 fr. V. 320 222
— u zaj. kućanstvu živeći u god. razpisanja solid. odgovaraju za teciv. i porez na kamate i rente §. 95 (a ne i za rud. porez, kako glasi op. 2. §. 4. na str. 174.) 578
— za porez od zajed. uživanog posjeda ili posla takodjer.
Svećenik v. „Duhovnik".
Svećenički stanovi §. 1. 126

Digitized by Google

Strana o. knjige

— korporacijah mirovinske zaklade V. 564. . . 173.
Sveučilišta — oproštena od kućarine §. 2. . . . 126
Svinja tovljenje u poljskom gospodarstvu, a ne za trgovinu v. „Kupovanje“.
Svjedočba v. „Smrti svjed.“
Svjedočba da je stranka pozvana, da valuje temelj teciv. III. i poreza na kamate, ima se zapisniku priklopiti (P. K. 1885. br. 9. P. K. 1884 br. 37.) 223
— o tom, da su porezovnici pozvani, da valuju kamatni dohodak, ima se za svaku občinu izdati i razpisn. registru priklopiti (P. K. 1884. br. 37.)
— o por. dug. nekretn. obterećujućoj ima se bezplatno izdati, biljeg 50 nč. §. 96. 578
— obć. bilježnika o izvješenju registra ima dokaznu moć V. 309. 456
Svjetovnih družtva valovnicu teciv. III. razr. ima podnieti zastupnik njihov t. 5. op. 1. §. 17. . 188
Svotnik porezni v. „Sumar“.
Sumar: polag vrstih poreza sastavljen povodom razpisivanja ima se por. uredu i zatim por. i doh. računovodstvu poslati (P. K. 1882. br. 39.) . . 412
Superae dificat: vječita zakupnina, što ju dobiva vlastnik kućišta — podpada porezu na rente V. 688. 168
Suša, staja — oproštena §. 49. 137

Š.

Šajba: oružje za pucanje u šajbu oprošteno je od poreza d) §. 5. 336
Šatori, kolibe, privremeno postavljene — nepodpadaju kućarini § 23. 131
— nu stalno postavljeni, ili u zakup izdani, podpadaju §. 24. 131
— dohodak iz uporabe: teciv. III. razr. op. 6. §. 2. 172
Škola:
— prinosi rud. poduz. u školske svrhe: odbiti, t. 9. § 6. 302
— sgrade: oproštene §. 2. b) 126
— školski namet: od obć. doh. prireza nemože se odmjeriti §. 16 247

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Štaglji §. 49. 137
Štala nije predmet razr. kućarine §. 49. i 53 . . . 138
Štediona v. „Vjeresijski" „Novčani zavod" . . . 271
— blagajnice: nisu oproštene, vidi z. čl. VII: 1883. 271
Štete: od istih ustan. nu neizplaćene osigurnine imadu se odbiti od bruto-doh. osigur. d·užtva 8 b) §. 4. 262
— osigurateljna naknada nemože se zaplieniti §. 19. 533
— svotom štete kod narušajah smatra se ona, koju nadl. organ ustanovi §. 100. 579
Štete naknada:
— prouzročena kod dražbe pada na teret občini ili prouzrokovatelju §. 80. 560
— potičućU iz krivog izkaza por. zaostataka prigodom razd. kupovnine: ustanovljuje nadzornik 10 d) §. 4. s prizivom na uprav. povjerenstvo i sudište; glede pristojbe: fin. ravnateljstvo s prizivom na ministarstvo §. 96. . . . . 423 i 578
— ako je naravi iziskujuće discipl. postupak: nespada u nadležnost upr. sudišta V. 665 i 708 . 624
— kroz neodpremljenje obć. porez. novaca prouzrokovanu: ustan. nadz. s prizivom na upr. povjerenstvo i ministarstvo 10 a) §. 4. 423
— nastala kroz zastaru prouzrok. nemarom: ustan. nadz. na teret nemarnika; priziv na ministar. ako se pako zastarjeli porez ili pristojba ućera i stranka ošteti: III. molbe priziv na upr. sudište
— pada na teret predsj. uprav. povj. i predlagatelja u slučaju neprovedenja min. naredbe. Tužba radi naknade ima se kod nadležnog suda dići, §. 87. i 87. 569
Stipendije — učenika i svećeničkih pitomaca, oproštene od poreza na kam. i obć. doh. prir. dočim zaklade nisu t. 13. §. 2. 218
*) Opazka 9. točke 13. u protuslovju je sa rj. F. U. S. V. 256. jer su i zaklade oproštene.
— odnosnih zakladah kamati, oprošteni V. 256. . 216
Štitnika:
— pristojbe po oblasti ustanovljene, imadu se nadzorniku izkazati (P. K. 1886. br. 12)
— podpaju teciv. III. r. V. 273. 168
Štitničtvo, mjesto štićenikah podnaša valovnicu štitnik op. 1. §. 17. t. 2. 188

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Šume vlastnik, ako prodaje svoja drva V. 146, 255 i 285 168

Šumske radnje, nadležnost odmj. povj. V. 345. i 118 203

Šuma, — u slučaju opustoš. vatrom može se oprost poreza dati i na više godina §. 50. 504

Šume, drva, stabala sječenje, izradjivanje, ima se oporezovati u onoj občini, gdje šuma leži i po nadležnom povjerenstvu (V. 118 i 345) . . . 203

— ako će se poduzeće brzo (n. pr. za jednu god.) izvesti: ustanovljuje se porez jedanput za svagda prema kupovnini V. 729. 433

Šumski: lugari zapriseženi:

— neplaćaju poreza na puške i lov §. 5. . . . 336

— lovce mogu pozvati, da pokažu lov. kartu §. 39. 360

Šuma, pošumljenje na zemljištu, koje se inače nemože trajno obradjivati, oprost na 20—40 god. ima se moliti kod por. nadzornika c) §. 6. . . 168

Šume vlastnik: ako drvo svoje izradjuje (na pili itd. za gradju itd.) plaća teciv. III. r. V. 255. . . . 12

— ako ga prodaje kao gorivo drvo ma i imao posebno skladište: ne, V. 285. 168

Šumarski namještenici: oružje osoblja na vršenje nadzora: oprošteno f. §. 5. 336

— slobodni njihovi stanovi podpadaju kućar. §. 30 132

— neplaćaju poreza na lov 336

— lovce mogu pozvati, da pokažu lovnu kartu §. 39 360

Šumarske strukovne škole slušatelji plaćaju polovinu poreza na lov §. 6. 336

T.

Taksom službenom obterećene plaće, op. 15. §. 5. i op. 2. §. 28. v. „Plaće“ . . . . . 178 i 201

Tantieme ravnatelja novč. zavoda, rud. poduzeća: teciv. III. razr. §. 16. V. 73, 314, 739, 746, 756. Decis. br. XXI. 187

— trog. prosjek, nerabi se V. 321 187

— v. ravnatelj . . .

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Taracarina općina i gradova: doh. uvjetno nepodpada porezu na rente (P. K. 1882. br. 37.) v. i piacovina . . . . . 169 i 209

Tavan v. „Nahižje".

Tecivarina u obće v. z. čl. XXIX: 1875 . . . 167—206

— razredi: I. II. III. IV.

— predmet: v. §. 1. i II. §. 2. 167

— odmjera: obć. org. I. i II.; odmj. povj.: III. a nadzornik: IV. r. §. 11. 432

od raznih zanimanja: posebno §. 3. . . . 173

članovom obitelji: samo jedanput i od jednog zanim. op. 1. §. 4. 173

— prestaje: pozvanjem u vojsku, zatvorom itd. op. 3. i 4. §. 5. i vidi kod pojed. razreda . . . 174

— drž. porez: 7%, zemlj. nam. 30%

Tecivarina I. razreda:

— podrazredi v. skrižaljku kod §. 7. 180

— amo spadaju: rud. radnici, pipničari u krčmah zakupnikah (V. 447.); 170

služinčad (i koja poljsko-gosp. poslove radi V. 278) napoličari (uvjetno); 169

poljodjelci (koji samo sa članovi svoje obitelji tjeraju kućni obrt za kućnu porabu V. 472.); kućarci; rukotvornici (sa ili bez pomoćnika); dnevničari i pisari (koji u drugi koj razred nespadaju t. j. sa zaslužbom izpod mjes. 40 fr.); pomoćnici pomoćni radnici (sa zasl. izpod mjes. 40 for.)

— svota poreza: v. skrižaljku kod §. 7. . . . 180

— popisivanje . . . . . .

— obavljaju obć. org. op. 1. §. 7. i b) §. 13. 182 i 450

— posao ima nač. pregled,, koji će kao nadničarom označene — koji se ali i drugim čim bave — iztaknuti §. 3. i 4. 328

— odmjera:

— u mjestu porezovnika §. 10. 183

— kod podrazredah d) e) f) veći broj od poreza prostih članova umanjuje, razgranjenost pa la pako povisuje porez §. 7. 182

— kroz obć. organe: na jednu god.; na nadzornik može stavku povisiti V. 767. i obredjenje smatra se defin. odmjerom . . . 453

Digitized by Google

Teciv. I. razr. Str. o. knjige:
— oproste ustanovlj. nadz. s prizivom na upr. povjer. i na sudište §. 4. 422
— za one u podraz. a) b) c) plaća poslodavac, uz odbitak od zaslužbe; za poljsko-gosp. služinčad: zakupnik, ali samo za vrieme trajanja zakupa, u zadnjoj godini pako samo za razmjerni dio odgovoran §. 11. i V. 721. 183
— dospieva 1. travnja i 1. listopada (u dva jednaka obroka) §. 40. 486
— izseliti se tko želi iz občine, mora cio porez na jedanput platiti §. 40. 486

Tecivarina II. razreda:
— predmet: zemlje — kuće — i kamat. dokodka posjed, II. §. 2. 170
— odmjera: po obć. org. na 1 god. — i to polag prošlogod. poreza (zemljarine, kućarine i poreza na kamate) §. 12. 184
— samo jedanput u redovitom obitalištu §. 12. 184
— glava obit. 2—4; čl. 1—2 fr. §. 13 i 14. 184
— moralne osobe i korporacije plaćaju i to u svom sjedištu op. 2. §. 12. 184
— priziv: kao kod teciv. I. razr.

Tecivar. III. r. vidi st. 168, 171, 172, 176, 177, 185. i 186.
— amo spadaju: podnajam. (kuće); vinotočioci ma i vlastnik vinograda svoje vino točio V. 217); dohodak iz uporabe praznog kućišta, šatora i koliba (§. 2. op. 6.); oblastno ust. pristojbe skrbnika stečajnine (V. 273. i P. K. 1885 i 1886. br. 24. i 12.); izradjivanje šume (V. 345.); napoličari, koji stranu radnu silu upotrebljuju (§. 2. op. 5): pilane (ma i vlastnik šume vlastito drvo izradjivao V. 255.); prodavanje nekretninah na dobitak (ako se to kao posso tjera V. 254); ljekarne mil. braće (ako stranim prodaju ljekove V. 209); pečenje i prodaja kruha V. 261; rukotvornici (ako svoj obrt poput poduzeća tjeraju (§. 2. op. 4.); mlinari kao vlastnici i kao zakupnici (ma zakupnina sastojala u novcu ili podavanjih u naravi V. 187. i 207); novčari (V. 202 i P. K. 1882. br. 15.); pristojbe odvjetnika kao skrbnika stečajnine (P. K. 1878 br. 10); zakupnici prava lova V. 236; davanje novca na mje-

Digitized by Google

Teciv. III. razr. Str. o. knjige:

nice (novčarenje P. K. 1882. br. 15.); sudbenih ovrhovoditelja pristojbe V. 283.; sequestra (ostavinskoga) pristojbe (V. 273. i P. K. 1885, i 1886. br. 24 i 12); osim toga: bankiri; agenti (za osiguravanje); zanimanje intelect. poslom (bez god. ili mjesečne plaće); dohodak iz „gabelle"; tvornićari; ljekarnici, zakupnici, obrtnici; umjetnici (bez god. ili mjesečne plaće); kramari; sitničari; vlastnici konačnih prodaja; dohodak od prisutovnicah; tuzemski posao (zanimanje) inozemaca; tantieme ravnatelja i član. upr. vieća itd. itd. — i u obće svaki koristonosni posao i zanimanje.

— odmjera:

— odmj. povj. na 3 god. i onda, ako će posao medjutim prije prestati V. 133. 447

— na temelju 3 god. prosjeka, ako je ovaj valjano valovan i izkazan V. 131. i 167. . . 447

— prosjek i kod minimalnih stavakah §. 19. . 447

— jedanput za svagda od dovršenih poduzeća (n. pr. kup i izradjenje šume u 1. g. V. 696.) 433

— samo od neprekidno tjeranih (trajnih) poslovah i zanimanjah na tri god. V. 729 . . . 433

— ako se porez pravomoćno samo na jednu godinu odmjeri, mjesto na tri, nemože se ovaj porez temeljem uzeti za 2-u i 3-ću god. V. 643. 449

— privremena: neima joj više mjesta, i ako se ipak učini, nemože se ovrha povesti V. 77. 191

— glede prestalog posla ima se razmjerni dio poreza odpisati V. 660, (P. K. 1884. br. 27.) 449

— tvrdke (tečevnoga družtva) prestanak ili izstup kojega člana daje pravo na odpis i tečajem 3 god. cyclusa; u potonjem slučaju ima se neizstupivši član novo oporezovati V. 660 449

— novi posao: ako nastane tečajem 3 god. cyclusa, ima se povj. sazvati i porez odmjer. (P. K. 1885. br. 6.)

— ureda radi, ako se nep. valov. t. 20. op. §. 17. 190

— imenik oporezovanih, ima se izvjesiti. §. 24. 463

— član obitelji: 1—2 fr. §. 25. 198

— razkošan život, veliko kućanstvo, ako neima dru-

Digitized by Google

Teciv. III. razr. Str. o. knjige:

gih vriela dohodka: upliva na povišenje poreza op. 1. §. 15. 185
— zakup: ako prestane tečaj. 3 god. cyclusa: ima se razmj. porez odpisati i onda, ako se novi zakup sklopi; od novog ali ima se porez odmjeriti V. 666. 449
— Odpis:
— u slučaju prestanka posla: i unutar 3. god. cyclusa Dec. VIII. 432
— ureda radi čim od obrtne oblasti stigne ubavjest V. 707. i M. F. 1886. br. 36020 i Dec. 25. i 28. 422
— u slučaju prestanka zakupa prije izmin 3 god. cyclusa, može se tražiti odpis i izvan 15-dnevnoga roka V. 666. i 769. 449
— u slučaju stečaja: Decis. br. XXV. . . . 422
— u slučaju smrti porezovnika ili nesposobnosti za rad: nije vezana molba na rok V. 732 . 449
— prestanak: pomanjkanje por. predmeta:
— ustanovljuje tečaj. odmjere odmj. povj. V. 303. 421
— u slučaju prestanka posla odpis može se ma kada iskati.
— oprost:
— proizvadjanje i prodavanje kore iz vlastite šume V. 246 168
— domaća obrtna poduzeća, uvjetno 314
— refactie trgovacah, što im daju želj. družtva V. 124. 172
— Rumunji, ako samo muštrami putuju (P. K. 1885. br. 30.) 176
— sniženje:
— vrhu molbah odlučuje: glede 2. i 3. god. cyclusa upr. povj. V. 700 470
— ne može se dozvoliti unutar 3 god. zato: što je doh. pao (ali ni povisiti, što se je povećao) V. 465. 446
— minimum:
— nemože se rabiti glede stanova, koje tko na dar (bezplatno) uživa V. 277. 197

Teciv. III. razr. Str. o. knjige:

— ako posao 2 godine još nepostoji: polovica; nu ne i onda, ako se stari posao preuzme i samo osoba mienja V. 165 i §. 23. . . . 198
— ako porezovnik u vlast. kući stanuje: samo po njemu faktično uživani stanb. dielovi dolaze u obzir V. 317. 197
— od minimuma manje stavke: samo opotražno povjerenstvo §. 18. i m. f. br. 8713. 1884. . 190 i 455
— pomanjkanje por. predmeta: ustanovljuje tečajem odmjere povjerenstvo V. 303. 421
— oblast ima samo na poziv izdati svjedočbu o tom t. 10 op. 1. §. 17. 188
— brisanje tečajem 2. i 3. god, spada u djelokrug upr. povjerenstva V. 700 470
— valovnica v. tamo:
— prîziv: na opotr. povjerenstvo i sudište.
— obći doh. prirez:
u gl. gradu do 400 fr. drugdje do 300 fr.: 10% a preko toga: 35% 3. §. 3. 241

Tecivarina IV. razreda v. IV. §. 2; 3. §. 5. i §. 26—34. . . . . 173, 177 i 198
— što podpada istoj? §. 2. IV. . . . . .
— amo spadaju: stalnu plaću, mirovinu ili milostinju uživajuće osobe i više od 40 for. mjesečne zaslužbe imajući pomoćnici; potonji ako rade za više poslodavaca, podpadaju teciv. III. r.; privremenih činovn. plaće; obć. bilježnika privatna zaslužba iz pisarenja (§. 2. op. 10.); iz misnih zaklada crkvenim osobam (svećenik, crkvenjak, zvonar, ministrant itd.) pripadajući dohodci (§. 28. op. 3); konačne odpravnine itd. § 2. IV. . . 173
— odmjera: na 1 god. po nadz. §. 11. 432
— oprost: v. §. 5. točka 3. 177
— glede sa odbitci takse obterećenih plaća v. op. 2. §. 28. 201
— lječnici, odvjetnici v. tamo.
— temelj: bervo t. godine, a ako nije poznato: ono prošle god. §. 28. i 34. . . . . 200 i 202
— od članovah obitelji: 1—2 for., nu drž. i mun. činovnici: oprošteni glede član. obitelji (obćinski ne) IV. g) §. 5. i §. 27. . . . . 178 i 199

Digitized by Google

Teciv. IV. razr. Str. o knjige:

— od raznih posebnih namještenjah: posebno odmjeriti i nemogu se plaće sbrojiti V. 438 *) . 200

— valovnicu, ima predpostavljena oblast podnieti §. 31. i 32 202

— družtva, zavodi: minimalna plaća činovn. kod zavodah, Dec. XXI; 186

— imadu se oporezovati i dogodice nevalovane plaće teciv. IV. r. a ne poslovn. porez. V. 385. 260

— valovnicu ima zavod podnieti i porez platiti §. 32. 202

— nemože se odmjeriti od približne plaće, odgovarajuće stanarini i načinu života V. 772; i ako se ipak odmjeri: ima prizivu mjesta i proti dvim jednako glas. odlukam v. Dodatak.

— priziv proti mjeri:

na upr. povj. i eventualno na upr. sud. na potonje ali samo kod raznih odlukah §. 8. 428

— obći doh. prirez: u glav. gradu počam od 2000, drugdje od 1500 for. 2. §. 2. 240

— ako je plaća obter. taksom: nepripada op. 2. §. 2. 240

Tečevno družtvo (tvrdka itd.), poslovni dugovi

— ako jedan izstupi, ima se novo oporez. obaviti i tečaj. 3. god. cycl. V. 660. 449

— kamati od glavnice, što ju jedan drug uloži preko zajedničkog uložka, podpad. por:zu na kamate V. 227. 213

— kad prestane: ima se porez brisati i onda, ako svaki novi posao otvori; novi poslovi imadu se ali oporezovati V. 671. 450

Tegleća marva: može se samo uvjetno uzeti pod ovrhu §. 60. 537

Temeljna pravila:

— promjenu imadu družtva nadzorniku prijaviti op. 2. §. 7. 263

*) Ovo rješenje sudišta nije umjestno i biti će naskoro valjda deci sijom promjenjeno, da se naime porez ima od sbrojenih plaća odmierit

Str. o. knjige:

Temelj poreza: vidi §. 12. z. čl. XLIV. 1883. 446—450

Temelja poreza sniženje: vidi „izravni porezi“

Temeljne družtvene glavnice povećanje kroz izdanje novih dionica, odnosni višak podp. porezu: Dec. XXXII. v. dodatak.

Tereti — kod izračunanja kućarine §. 63. . . . 140

— kod obćeg doh. prireza v. i „Valovnica“ i „Obći doh. prirez“.

Težatbena vrst §. 10. 13

Tiskanica:

— katastr. radnjam: za obćine po arku 2 nč. kod por. ureda (P. K. 1875. br. 32.)

— za nadzornika na ured. porabu: kod nadzorn. drž. sgrada odnosno kod drž. gl. blag. u Zagrebu i duh. spremišta u Osieku (P. K. 1885. br. 37.)

— opomena (10 k. na jednom arku): za obćine po arku 2 nč. kod por. ureda §. 19. nap. . . . 524

— za popis elem. šteta: po arku 2 nč. kod nadzornika §. 10 nap. 495

— zapisnika dražbe i plienitbe: za obćine uz 2 nč. po arku 524

Tiskare, litografije, nisu oproštene od kućarine §. 18. 130

Tjelesne mane, ako se tko radi takove odpusti iz vojn. službe, oprošten je od vojn. oprostne takse §. 1. t. 3. 374

Toplice v. „Kupalište“.

Tramway željeznica, oproštena od poreza i a vožnju d) §. 3. 283

Tražbine erarske v. „Erarske“.

— ovršni postupak radi istih v. Dio III. zak. i nap. 505

Triemovi nisu stanbeni diel §. 53. 138

Trošak držanja u dobrom stanju:

— kod rud. poduzećah, odbiti §. 6. 301

— stanar ako ga predujmi te se uračuna u najamninu, priračunati §. 3. 231

Trošak uzdržavanja dosudjen u parnici razpitanja suprugi: nepodpada porezu na kamate V. 790. i vidi V. 690. 212

Digitized by Google

Trgovačko-obrt. komore: Str. o. knjige:
— pristojbe: knjiže se u posebnoj gl. knjigi v. br. 29520. 479
— oproštena: poduzeća, koja uživ. drž. pogodovnosti §. 2. 315
— prostorije: u vlastitoj kući — oproštene V. 687. 126
Trgovci (i kramari, sitničari) podp. teciv. III. razr.
Trgovačka tvrdka: v. „Tečevno društvo".
Trgovac žitom v. „Žito."
Trogodišnji cyclus vidi §. 11. i 12. . . . 432 i 446
— ako je posao prestao prije cyclusa, Dec. VIII. . 432
— unutar cyclusa nemože se porez ni sniziti, ni povisiti V. 464. 684; kolebanje dohodka V. 684. 446
— ako se porez samo na 1 godinu odmjeri i odmj. pravomoćnom postane V. 643. 449
— kod kupa šume V. 729. 433
— trgovac žitom, ako je na 3 god. jur oporezovan V. 677 i 684. 450
— koji se poslovi mogu na 3 godine oporezovati V. 729. 433
— ako zakup prestane, te se obnovi V. 666. . . 449
— kod kućarine: ako je dokodak manji V. 336; ako se mienja vlastnik V. 466; ako je više stanara V. 269. . . . . 446, 157. i 132
Troškovi utemeljiteljni, vidi „Utemeljiteljni".
Trošak preuredjenja — ako se uračuna najamniku u kućnu najamninu — ima se pribiti najamnini §. 3. 231
Troškovnici: imadu se za 14 dana predati §. 15. i 16. propisa i §. 2. nap. . . . . 474 i 506
— za 3 dana kod takovih putovanja, koja se obavljaju na račun občine §. 17. 565
— kako ih imadu sastaviti i obložiti . . . . .
1) drž. činovnici §. 15. i 16 474
2) u poslu ovrhe putujući polit. činovnici (P. K. 1881. br. 7.) i §. 2. nap. 506
Tudje glavnice u poslu, odbitak kamata v. „odbiti"
Turski podanik: oprošten teciv. III. r. i obć. doh. prireza op. 8. §. 5. i 4. §. 2. . . . . 176 i 240
Tuzemac nemože se oporezovati tecivarinom od posla što ga tjera u inozemstvu V. 481, v. „Dodatak".

Digitized by Google

Tvornica:

Str. o. knjige:

— jest ono obrtno poduzeće, koje sirovine ili polutvorine sa strojevi izradjuje §. 18. 130
— izdana u zakup podpada kućarini §. 19. . . . 130
— podpad. teciv. III. razr. u onoj občini, gdje je sjedište ravnat. na temelju valovnice ili po minimumu §. 37. 204
— dielovi za stanovanje: nisu oprošteni od kućarine §. 19. 130
— na području druge države: od skladištah ima se u mjestu istih oporezovati §. 7. 321
— valovnicu ima predati svake godine ma i uživala oprost (drž. pogodovnosti) (P. K. 1884. br. 23,)
— koje uživaju drž. pogod.? razlučeno knjigovodstvo §. 1. i t. 5. op. §. 4. . . . . 313 i 316

Tvorničke sgrade:

— izdane u najam, podp. kućarini V. 146. . . 130
— ako se usuprot oprosta oporežu: ima se porez odpisati od postanka prava na oprost V. 334. . 153
— za stan neopredieljene: oproštene, nu ako se iznajme, ne §. 19. i V. 146. 130
— sprave v. „Strojevi“; svote u ime iztrošenja V. 224. 189

Tvorničkih radnika stanovi: oprošteni, k §. 2. . . 126

Tvorničkim sličnih poduzeća poslovni etablissementi: oprošteni su od kućarine V. 225. . . . 130

Tvrdke upis: pristojbe za to odmjeruje prist. odmj. ured; zaračunava ih por. ured (P. K. 1885 br. 10), kroz što prestaje odredba, da se ima odmjera ubilježiti u registar o razpisivanju poreza: ovim se dielom mienja t. b) okružnice na str. 479 .

Tvrdka: ako jedan član preko svog uložka uloži glavnicu, plaća porez na kamate V. 227. . . . 213
— temeljem vojno-opr. takse kojega člana tvrdke može se uzeti samo razmjerni dio poreza tvrdke V. 496. 384
— ako se članovi razidju, ima se porez iznova odmjeriti V. 671. 450

Digitized by Google

U

Str. o. knjige:

Ubožka podpora op. 7. §. 5, ... 175
Učenik (djak) oprošten od poreza na člana obitelji §. 4. 174
— siromak: zgrade za takove: oproštene l) §. 5. 127
— zaklade za popupiranje učenika: v. na str. 216. i Dodatak.
Ućerivanje poreza u obće vidi zakon i naputak §§. 52—84 . . . . . 505—567
— globa radi propusta oko razpisivanja, ubiranja, knjiženja, evidencije. Ustanovljuje ju nadzornik, priziv ide na upravno povjerenstvo, odnosno na upr. sud 10 a) §. 4. i §§. 7. i 8. . . . . 423 i 427
— kontrolu vrši nadzornik 15 b) §. 4. 424
— pritužbe proti ućerivanju rješava nadzornik t. 8. §. 4. priziv na upravno povjerenstvo i upravno sudište §. 7. i 8. . . . . 423 i 427
— za Budimpeštu postoji poseban naputak §. 53. . 507
— stepeni: opomena, plienitba, dražba §. 54. . . 509
— ima se in suspenso držati u slučaju priziva glede onoga diela poreza, koji premašuje prošlogod. odnosno ako se priziv uloži intra dominium §. 5 i §. 27, ... 426 i 465
— odgovornost proti občini, ako zanemari ućerivanje, izriče upravno povjeren. v. „Odgovornost“ §. 81. 561
— obavljaju ga: obć. organi i drž. ovrhovod. §. 53 507
— propuštaj kazni se glob. 5—25 fr. §§. 80 i 81 . 561
— uspjeh izkazuje nadz. mjesečno upr. povjeren.
Ućerivanje, pristojbe za isto vidi „Pristojbe“.
Učevni zavodi §. 11. 128
Učilište javno: oprošteno od kućarine h) § 2. . . 126
— nu ako je u tu svrhu iznajmljeno, ne §. 11 . 128
Učitelji: v. „Činovnici“ i „Duhovnici“.
— evangelički: od uživanih mjesto plaće zemalja plaća porez crkv. občina (a ne on) V. 360, isto i kod župnika, katolički i grčko-iztočni ali plaćaju ga sami 577
— od vojno o. takse oprošten (i kandidati) dok u tom svojstvu služi op. 1. §. 3. 376
— ako nebere stalne mjes. ili god. plaće (n. pr. privatni učitelji): tec. III. r., inače teciv. IV. razr.
— občinskog nameta, robote itd. oprošten §. 27. 199
— stan: oprošten (ako nije u tu svrhu iznajmljen)

Digitized by Google

Učitelji: Str. o. knjige:
i) §. 2.; broji medju st. dielove §. 11. nerabljene putem iznajmljenja §, 36. . . . . 126, 128 i 134
Učitelji privatni: teciv. III. r. ako neberu godišnju ili mjesečnu plaću.
— prostorije, u kojih drže predavanje F. U. S. 2489. 1884. 196
Učiteljski pomoćnik kao i duhovnički, v. tamo.
Udaljenje, ako se porezovnik prije izrečenja odluke udalji V. 445. 464
Udove:
— od životnih renta: 5%; nu samo onda, ako ih uživaju pravom udovstva i iz imetka muževog; inače 10% V. 351 222
— u ratu palih (i u Bosni i u Dalmaciji palih) vojnika dobiv. podporu iz zaklade v. o. takse 5. §. 2 380
— od uživanja ostavine muževe: 10% poreza na kamate V. 694. v. Dodatak.
— milostinje kad se mogu ovršno zaplieniti vidi „milostinja".
— renta iz imetka supruga V. 351 222
— ako uživa glavnicu s udovičkoga prava V. 694. v. dodatak.
Ugljena ruda: podp. rud. porezu (7%).
Ugovor — medju erarom i privat. osobom, predujam na tem. istih dan, nem. se ovršno zaplieniti §. 20. 533
Ujedinjenje družtva v. „Družtva".
Uknjižbena odluka v. „Založno pravo".
Uknjižene kamate podp. porezu, doklegod su uknjižene V. 702. 221
Uknjižba vidi „Nekretnost" i „Založno pravo".
— glede porezovnika, koji kod občine plaćaju porez moli ju nadzornik §. 91. 574
— glede porezovnika, koji kod por. ureda porez plaćaju moli ju por. ured §. 91. 574
— u slučaju stečaja §. 94. 576
— odnosni organi odgovorni su za materij. štete prouzročene porezovnikom §. 92, ... 575
— ima se nakon uplate brisati — ma stranka i imala novijeg zaostatka F. U. S. V. 711 . . 576

Digitized by Google

Ukonačivanje, sgrade za to v. „Vojnik“. Str. o. knjige:
Ukor pismeni: 1. stepen discipl. kazne §. 9. . . . 430
Ulice v. „Dvorišta“.
Uložci kod novč. zavoda: v. z. čl. VII. 1883. . 271—277
— od dotičnog poreza neide obći doh. prirez niti občinski namet §. 2.
— porez ima se platiti do 5-oga iza zadnjega dana četvrtgodišta (ako knjige nisu zaključene: prema minuloj godini) i to uz izkaz, kod por. ureda, op. 1. i 3. §. 3.
— u slučaju kasnije uplate: idu 6% z. k. §. 5.
— porez zaračunava se u posebnom nuzgrednom dnevniku, a uplatni izkaz šalje se nadzorniku itd. op. 1. §. 3. . . . . .
— knjiži se u posebnoj glavnoj knjigi, t. c) nared. na str. 479
— porez taj da li se može odbiti kao poslovni izdatak? vidi „Odbiti“.
— od kamata, koje novčani zavod od drugog dobiva, može se 7% u ime poslovnog troška odbiti §. 6.
— zavod je odgovoran za točnost izkaza kamata, dočim nadzornik može uvid uzeti u knjige §. 4.
— od kamata pripada u ime poreza 10% § 2. .
— porez na kamate može se odbiti od brutto dokodka novč. zavoda, koji javno polažu račune op. 2. §. 3. Decisija XIII. i V. 361, 385, 667, 679, str. . . . . 260, 261 i 276
— porez od uglavničenih kamata ima se do zadnjega dana siečnja uplatiti b) op. 1. §. 3. . .
Umanjenje: **dohodka**: unutar trogod. cyclusa nedaje prava na sniženje poreza V. 464, 684; isto tako ni povećanje na povišenje (vidi i „Povišenje“.) 446
— vriednosti nareda javnih družtva nemože se odbiti V. 168. 264
— vriednosti makinah itd. u to ime opredieljena pričuvna zaklada podpada teciv. III. r. V. 224; kod rudarskih poduzećah ali i kod javnih družtvah može se odbiti od brutto doh. op. 8. §. 4. . 199 i 262
Umirovljenika dnevnice: mogu se u cielosti zaplieniti, ako mirovina dosiže 500 fr. §. 5. . . . 531

Digitized by Google

Str. o. knjige :

Umirovljenih voj. častnika nagrade kao učitelja, op. 13. §. 5. 177

Umjetnici i umjetničko zanimanje: tec III ako nije skopčano sa mjes. ili god. plaćom d) III. §. 2. 172

Umno zanimanje v. „Intellectualno".

Umno bolestnomu: nemože se izdati lovna karta §. 36 358

Uništiti će se odluke i postupak: vidi rješenja kod §. 16. . . . . 632—636

— ako je postupak nepravilan, ma priziv i zakašnjeno uložen bio V. 760. 629

Unovačenje: u godini unovačenja nemože se odmjeriti vojno-oprostna taksa op. 2. §. 2. . . 377

Unutar posjeda (intra dominium): ako se priziv uloži, ima se ovrha do rješenja obustaviti v. „Priziv" §. 5. i 27 . . . . . 426 i 465

— izvan posjeda (extra dom.) neima priziv odgodne moći.

Uplata poreza §§. 39—49 . . . . . 483—493

— ima se zaračunati u prvom redu na zaostatak, zatim na zatezne kamate i pristojbe ućerivanja i tek onda na tekući porez §. 36. 477

— ako neusliedi do 15 onoga mjeseca, koji sliedi iza dospielosti, idu zatezni kamati; u protivnom slučaju naknada kamata §. 41.

— ako propis tekuće godine još nije upisan u poreznu knjižicu, ima se po prošloj godini obaviti, a razlika kasnije izjednačiti §. 39. . . . .

— ako uplatu primi organ na to zvan — neima se u slučaju pronevjerenja još jednom platiti V. 203 489

— o uplati ima se namira izdati podpisana po blagajniku i bilježniku §. 42. . . . . .

— neposredni platci mogu i putem poštanskih naputnica novac poslati §. 42. . . . . .

— neposredni platci kod por. ureda, a oni kojih porez nepremašuje 100 for. kod občine; u gradovih svi bez iznimke kod gradskog por. ureda §. 42. . . . . .

Uplate, plateža odročba §. 48 i propis . . . 489—492

— crkvene osobe od svojih beneficija nemogu dobiti M. F. 76282 1886. . . . . .

Digitized by Google

Uplate odročba: Str. o. knjige:
— propis oko podielivanja M. F. 73662.|37487 1883. 491
— za tekući porez — dozvoljuje nadzornik (prizivom na upr. povjerenstvo i ministarstvo) . .
— preko porezne godine — nemože se dozvoliti
— ima se ubilježiti u rubriki porezne glavne knjige, §. 3. propisa 491
— u izvanrednih slučajevih dozvoljuje ministarstvo i preko por. godine . . . . . .
— u slučaju dvie jednake odluke neima mjesta priz.
— rok ima se kontrolirati, svaki propust će se kazniti . . . . . .
— kada rok izmine, neima se nova opomena izdati, već odma ovrha povesti §. 83. nap. 551
— zatezni kamati idu: i u slučaju odročbe
— pristojbe za plienitbu kada se nepl. §. 84. nap. 552
— svakog mjeseca valja upravnomu odboru izkazati dozvoljene odročbe t. 18. §. 4. 424
Upravitelj nekretnine nije svojim imetkom odgovoran za porez V. 690 577
Upravni odbor: U Hrvatskoj i Slavoniji uvedena je ova inštitucija zakonom od 5. veljače 1886. Djelokrug v. i §. 7. z. čl. XLIV. 1883. 426
— nadzornik može moliti sazov izv. sjednice
— djelokrug (vidi §. 7, 8, 10, 51. i 77. z. čl XLIV. god. 1883. i zakon od 5. veljače 1886. strana 645—653. 426
— stigle mu prizive, ima za 8 dana nadl. oblasti poslati . . . . . .
— prizivna oblast: glede zemljarine, kućarine, teciv-arine I. II. i IV. r., obćeg doh. prireza, poreza na puške i vojno oprostne takse, zatim glede platežnih odročbah, odpisah poreza, pritužbah zbog ućerivanja, novčanih globah.
— odluka ako se prizove, ostaje in suspenso §. 8. 429
— sa prvomolbenom jednaka odluka: kada se nemože prizvati vidi §. 8. kod poreza na kamate može se, ako nije stanje strari razbistr. V. 401. 423
— odlučuje, da se povede realna ovrha §. 77. . . 528
Upravno sudište v. „Financij."
— nesudi preko petita stranke §. 21. i V. 535 . 637
— nadlež v. kod „Nadležnost" i dodatak o. knjige.

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Urbarijalno odkupne obveznice: nisu od por. proste (7%); od obć. dob. prireza oproštene, op. 8. §. 1; t. 5. §. 2. . . . . 215 i 240

Uredjenje:

— posjeda, v. i „Komasacija".

— posla, trošak uredjenja V. 329 189

Uredovne prostorije:

— državne, municipalne, obćinske, ako nisu u tu svrhu u najam uzete: oproštene, g. §. 2. . . 126

— trg. i obrt. komore u vlastitoj kući: oproštene V. 687. 126

Uručenja odluke, dan, neračuna se u inclusivni rok V. 253.

— naputak (P. K. 1884. br. 47.) 470

Uspomena, oružje koje se uspomene radi drži: oprošteno §. 5. 336

Ustrojenja troškovi v. „Utemeljiteljni".

Utemeljiteljni troškovi nuždni za prvo ustrojstvo kod novčanih zavoda i rudarskih poslova u koliko se mogu odbiti od brutto dohodka v. „odbiti".

Utuženih glavnica kamati:

— imadu se godimice valovati op. 1. §. 3. . . 219

— ako se parnica izgubi — ili protivno: dobije, ili kada se kamati počmu plaćati, ima se nadzorniku za 8 dana prijaviti 219

— nadzornik ih ima u očevidnosti držati . . . 219

— predhodno se neplaća porez, dok osuda nepostane pravomoćnom.

— ima se platiti, ako vjerovnik hotimice nepovede ili zavlači ovrhu V. 10. 220

Uvrštenjem u vojsku: prestaje obveza plać. teciva-rine op. 3. §. 5. 174

Uzdržavanja (vriednost), što ga tko po zakonu ima pravo zahtievati, ima se uračunati u cio dohodak op. 10 §. 2. 418

— vjerovnika v. „Vjerovnik".

— žene kod ustanovljenja kam. poreza V. 320. v. „Supruzi" 222

— djeteta dosudjeno u parnici otčinstva nepodpada porezu V. 692. 212

Digitized by Google

Str. o. knjige:

— maloljetnika V. 526. 218

— što ga plaća muž ženi u slučaju razstave V. 790 v. „Dodatak."

Uznički stražari:

— puške njihove, oprošt.ne §. 5. 336

— vojn.-opr. taksa: 3 fr. op 1. §. 10. 383

— od teciv. I. razr. — ako neimadu inog doho lka, — oprošteni 1 c) § 5. 175

— u kom su slučaju i njihove udove takodjer oproštene 1. d) §. 5. 175

Uznik: (osudjenik), ako neima vlastitog imetka, za trajanja zatvora oprošten od vojn. opr. takse op. 1. §. 3. 378

Užitci: skopčani sa stanovitimi ured. izdatci: oprošteni su od tec. IV. r. 5. §. 3. e) 178

Uživanje koristi v. „Korist".

Uživaoc nije dužan platiti pristojbu od nekretnosti V. 566.

V.

Valovnica: bitnosti sadržaja v. op. 1. § 17. . . 188

— obrazac: vidi kod pojedinih vrstih poreza.

— Teciv. III. r. (v. op. 1. §. 17. z. čl. XXIX. 1885. i §§. 16, 17. 18, 35)

— sadržaj, izloženje i potrebštine §. 16, 17, i 18. op. 1. §. 17. 188

— ima se nadzorniku ustupiti . . . . . .

— posliedice, ako se nepodnese §. 18. . . . 190

— ima ju predati porezovnik mjes. siečnja kod občine (grada); eventualno ima se pozvati, da ju u roku od 8 dana podnese, a da je odn. oglas izdan, ima se potvrda o tom priklopiti registru (P. K. 1885. br. 9.) §. 15. z. čl. XLIV. 1883. 452

— bez saslušanja stranke nesmiju organi podatke svojevoljno preinačiti op. 1. §. 17. 188

— o poslu, vezanom na nekretnost, ima se predati kod občine, gdie nekretn. leži §. 35. . . . 293

Digitized by Google

Valovnica. Str. o. knjige:
— polag vrielah dohodka ima se razlučeno sastaviti i predati
— može se obnarodovati
— može se samo uz punomoć za drugog predati
— promjena po ured. org. = zloraba uredovne vlasti
— nadzornik ju preizpituje
— popis pomoćnika ima se priložiti.
— ako glasi o više posala: ima se to u opazki iztaknuti
— tiskanicu ima občina bezplatno izdati
— o novih nakon popisa nastalih poslovih, ima se za 2 mjeseca predati
— i poduzeća, koja uživaju drž. pogodovn., imadu ju podnašati (P. K. 1883. br. 15.)
— form. pogrieške oko sastavka nedolaze u obzir
— Tecivarine IV. r.: u mjesecu siečnju
— činovnici i častnici, koji dižu beriva kod drž. blagajne, nepodnašaju valovnice §. 33 . . . 202
— Poreza na kamate i rente: po uživaocu i onda se ima predati, ako je glavnica pod parnicom op. 1. §. 3. i §. 7. . . . . 219 i 223
— rok: mjeseca siečnja; ima se proglas izdati, a da je to učinjeno, potvrditi na registru (P. K. 1885. br. 37.) §. 15. 452
— Poduzeća, koja javno polažu račune: ima se predati u sjedištu ravnat. uz bilancu i specializiranje izdataka (P. K. 1883. br. 40). §. 10. . . . 267
— o uložcih netreba §. 3. 272
— činovnici družtva nisu ju dužni podnieti §. 32. 202
— Kućarine najamne:
— rok opredieljuje minist. financija (mjeseca studenoga) . . . . . .
— sakuplja ih: obć. poglavarstvo §. 132 . . 156
— manjkavosti, valja za 8 dana nadopuniti §. 15. 452
— ima se i o privr. oprošt. kućah pred. §. 145. 157
— rubriku najamnine nesmije kučevl. izpuniti nakon podpisa po najamniku, odnosno nesmije praznu valovnicu podpisati dati (globa 100 for.) § 79—80 141
— mjesto maloljetnih: štitnik §. 69. . . . 141
— stanari imadu ju podpisati §. 78. . . . 141

Digitized by Google

Valovnica. Str. o. knjige:

— ako se nepodnese, ustanovljuje se porez ureda radi §. 76. 141
— ako je više vlastnika §. 70. 141
— predmet valov.: jest i najamn. za pokućtvo i vrt §. 74 141
— Rud. poreza §§. 9, 10 i 11, ... 304 i 305
— predati ima vlastnik ili poslovodja od 1—20 siečnja tamo, gdje vlastnik rude obitava
— ako se nepreda: ustanovljuje se porez ureda radi §. 10
— sastavak: §. 9.
— i o više rudokopah može se u jednoj občini predati, naime u kojoj je sjedište, nu valja ostale občine ubavjestiti §. 11. b)
— Občeg dob. prireza t. j. valovnica teretah: v. naputak na stranah 239—247 . . . . . .
— oblik i potrebštine v. obrazac i op. 1. §. 10. 243
— rok podnešenja: do 31. siečnja kod občine, jer se inače neće u obzir uzeti V. 312, ako se ipak uvaži, biti će nadzornik osudjen na odštetu P. K. 1886. br. 25. 244
— po izminuću roka ima se daljnji rok od 8 dana ustanoviti V. 787. v. Dodatak.
— po izminuću roka za (15 dana može se opravedna molba podnieti P. K. 1886. br. 18.) 244
— ako ju zakupnik — bez punomoći — podnese, neće se uvažiti, ma i bio on dužan plaćati porez V 631. 244
— manjkava, ima se vratiti na nadopunjenje, ne pako odputiti (P. K. 1880. br. 28 i V. 312. 245
— občina ih uvrštuje u popis i blagovrem. podnešene poslie 31. siečnjâ šalje nadz., o onih pako, koje budu podnešene izmedju 1—15. veljače, sastavi popis i zajedno sa opravednimi molbami odpravi ih por. nadzorniku (M F. 72300. 1886. P. K. 1887. br. 1.)
— mjesto maloljetnika: štitnik
— za više občina: ima se naznačiti ona, gdie se imadu tereti u obzir uzeti op. 1. §. 10. i V. 324. 245
— Vojno-opr. takse: ima podnieti obvezanik: mjeseca veljače polag obrazca E) u onoj občini, gdje obitava t. 3. i 4. § 13. 387

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Vatra: naknada štete (osigurnina) izplaćena po družtvu za osiguravanje, može se samo uvjetno zaplieniti §. 19. 533

Večerni sati u vanjskoj službi, imadu se upotriebiti za pisarske poslove . . . . . .

Veleporezovnici (koji plać. kod por. ureda) v. §. 42 487

— porez njihov ućeruju drž. ovrhovoditelji §. 52. 505

— porez mogu i poštom poslati (na svoj risico)

— minimum od 100 for. može ministar sniziti, nu i povisiti . . . . . .

— oni, koji barem 100 for. plaćaju, zatim obć. i gradovi kao moralna tiela . . . .

— do konca g. 1883. i kućarci su tamo plaćali

— općinski namet plaćaju na posebnu knjižicu, neplaćaju nameta nametnuga radi naknade pronevj. por. novaca §. 47. 489

— poštanska predatnica — ako se novac odbroji — služi namirom . . . . . .

Vina (rakije) prodaja u mješ. trgovini V. 681 . . . 172

Vinograd: izsječen i novo zasadjen, oprost 6 g. §. 6. 12

Vinogradska škola v. „Loznici".

Vinograda vlastnik, ako vlastiti prirod u tu- ili inozemstvu prodaje, nepodpada teciv. III. razr. V. 788. i V. 217. 168

Vinotočje podpada teciv. III. r. i onda ako vinogradar svoje vino toči V. 217. 168

Vinotočja pravo: ako zakupnik svoje vino na više mjestih točiti da, ili pravo u podzakup izda, ili i na malo toči: zakup i krčma sačinjavaju svako posebno predmet poreza V. 123. 171

Vinska desetina v. „Desetina"

— dohodak od istih V. 685. i op. 8. §. 1: . 200 i 215

Viteztva kolajne v. „Kolajne".

Vječita zakupnina, za kućište, vlastnik plaća porez na rente V. 688. . . . . 168 i 215

Vjeresijski zavodi:

— porez od uložaka v. „Ulož.".

— ako je glavno poduzeće na području druge države v. „Osiguravajuća družtva".

Digitized by Google

Vjer. zavodi. Str. o. knjige:

— očevidnost istih vodi por. nadzornik i por. ured op. 1. §. 3. 272

Vjerovnika uzdržavanje ili ine činitbe, kao naplata kamata podpada porezu V. 80. 213

Vladine sgrade: oproštene od kućarine 2. §. c. . 126

Vlastnik posla — ako u stečaj padne

— pravo na odpis poreza nije vezano, da li je odpis molio u roku od 15 dana (Decisija br. XXV.) 422

Vlastnik šume v. „Šuma“.

Vodenica (mlin) — smatra se pokretninom §. 36. . 204

Vodovodne pristojbe, imadu se br. dohod. kuće pribiti §. 3. 231

Vojarne: §. 16. 129

— za ukonačivanje stalno opredielj. sgrade, oproštene od kućgrine i obć. doh. prireza §. 16. i op. 3. §. 2. . . . . 129 i 240

Vojnik:

— na neizvjestno vrieme na dopust stavljeni, ako je jur 1 god. na dopustu: podpada tecivarini, dok natrag nestupi u v. službu op. 2. §. 5. . . . 174

— v. „Zajednička vojska“ „Domobranstvo“.

Vojnička služba:

— privremene ili konačno oprošteni: plać. vojn. opr. taksu §. 1. 373

— tečajem god. oproštene imade kot. oblast občini izkazati II. 1. d) §. 13. 389

— privremeni oprost na naslovu krvnog rodbinstva §. 17. 407

— za godinu odpusta neide v. o. taksa, ma i unovačenje u istoj godini se sbilo op. 2. §. 2. . . 377

— uzroci prestanka vojne obveze §. 40. 409

— odkup — prije g. 1868. — oprašta i od v. o. takse op. 1. §. 3. 376

— nespos., u slučaju rata može se upotrebiti §. 18 408

— ako prestane zbog nastale tjelesne mane, dotičnik oprašta se v. o. takse, ako je manu zadobio kroz v. službu 1. §. 3. 374

— bolnički pomoćnici, laboranti, pisari, živinari op. 1. §. 5. 174

Vojna mornarica v. „Mornarica“.

Digitized by Google

Vojničkih častnika: nagrade v. „Umirovljeni". Str. knjige:
— liečnika doh. iz priv. prakse, tec. III. op. 14. §. 5. 178
— ženitb. jamčevina kamati: v. „Jamčevine".
Vojno-opr. taksa vidi zak. čl. XXVII. 1880. i IX. 1883. . . . . 373—410
— tko podpada v. o. taksi? §. 1. 373
— Obveza 373
— za g. unovačenja ma bio iste god. i odpušten op. 2. §. 2. 377
— glede izseljen.: isti imadu ju za prošl. cielu uplatiti, ako se kon izsele iz monarkije op. 1. §. 2. 376
— traje 12 god. t. j. toliko god. koliko bi dotičnik bio dužan u vojnoj službi provesti, daklem traje i preko 30, odnosno 32 godine života, ako bi vojna obveza dotle trajala (P. K. br. 26. g. 1886.) 376
— ako je nastala prije g. 1879. postoji samo glede ostalih god. vojno obvez. op. 1. §. 3. 376
— prestaje, smrću, posvem. osiromašenjem i ako se obvezanik preuzme iz jedne pole monarkije u drugu §. 4. 378
— o prestanku vodi se obr. G. (po kot. oblasti) i dokonca siečnja ima se poslati 6. općini, II. 1 §. 13 389
— očevidnik B) ima se do 15-oga dana mjeseca slied. iza gl. stavnje, općini poslati 6. II. §. 13. 394
— Obvezanik:
— ima se u mjestu stalnoga obitališta oporezovati taksom 3. §. 13. 387
— koji je za voj. službu posvema nesposoban i kao takav u zadnjem dob. razr. ili nakon izstupa iz istog natrag uvršten §. 1 . . 373
— koji je privremeno oprošten §. 1. . . . 373
— radi tiel. mane odpušten: ako ova nije u voj. službi dobivena §. 1. 373
— koji se iz monarkije izseli prije izminuća obveze 4. §. 1. 373
— u 4. dob. razred spadajući, ako se unovači, nu taksu je već platio, ima se takova ureda radi brisati (P. K. 1885. 34.) . . . 374
— ugarsko-hrvatski zavičajnik, koji se zadržaje na području druge pole monarkije, ima se prema tamošnjem prošlogod. porezu u mjestu svoje nadležnosti (u Ugarskoj, Hrv.) taksi podvrći (i obratno) op. 1. §. 4. 379

Digitized by Google

Vojno-opr. taksa: Str. o. knjige:

— ako se faktično preuzme u drugoj poli mon., o tom se ima por. nadzornik ubavjestiti op. 2. §. 4. 379

— odmjera:

— po nadzor. godimice polag stavkah individualno II. 5. i 7. §. 13. . . . . 394 i 398

— odmjera = prvostepena odluka V. 186. . 432

— postupak v. nap. k §. 13. 389

— priziv, za 15 dana od izvj. registra, odnosno od upisa u knjižicu: na upr. povj, i dalje eventualno na sudište §. 14. 389

— uspjeh ima se do 31. svibnja saobćiti minist. por. i dob. računovodstvu III. §. 13. . . . 398

— stavke:

— prema zanimanju: 3, 4, 6 fr. §. 10. . . . 383

— član obitelji: 3—120 fr. prema svoti drž. poreza glave obit. §. 10. 384

— dospieva:

— 1. listopada u cielosti, nu ima se i prije platiti §. 18. 403

(ako se obvezanik seli iz općine, gdje je taksa odmj. ili ako putuje u inozemstvo (u pot. slučaju za sve godine, na koje dozvola glasi), a prigodom izselenja za cielo vrieme obvezanost) §. 12. i op 2. §. 18. . . 387 i 403

— maloljetniku: od cielog prošlogod. poreza glave obit. ima se odmjeriti i onda: ako ima posebnog imetka. nu porez od ovog manji je od poreza glave obitelji 4. §. 10. 384

— članom obitelji nesmatra se, tko je uz plaću i obskrbu namješten u poslu roditelja V. 738. . 385

— za god. unovačenja nemože se odmj. ni onda, ako je dotičnik u istoj god. odpušten, op. 2. §. 2. 377

— ako obvezanik umre prije dospielosti takse, ima se odpisati, op. 1. §. 18. 403

— zaračunanje: u dnevnom popisu izr. poreza op. 1. §. 19. 404

— u por. glavn. knjigi crvenom tintom, ili pako u posebnoj glavnoj knjigi v. o, takse (P. K. 1884. br. 27.)

— knjiženje: kao i izr. porezi §. 19. 403

— plaća ju: obvezanik ili poslodavac ili glava obv. §. 11. 386

Digitized by Google

Vojno-opr. taksa: Str. o. knjige:
— uznički stražar: 3 fr. op. 1. §. 10. 383
— panduri: 3 fr. op. 1. §. 10. 383
— veleporezovnika: propisuje por. ured u vlastitoj por. knjigi 6. II. §. 13. 394
— oprošteni:
— intendanturni, auditoriatski činovnici i vježb. (P. K. 1884. 1.) 378
— na zatvor osudjeni itd. op 1. §. 3. . . . 378
— osim toga oni, koji su radi tielesne mane u vojnoj službi zadobivene odpušteni, točka 3. §. 1. 374
— sniziti: ima se, ako se porez snizi, glavnica utužena bude itd. molba nije vezana na rok V. 302 384
— dnevničenje: u poseb. dnevniku v. o. takse, op. 2. §. 19. 403
— očevidnosti popis ima se do 15 dana mjes. iza gl. stavnje sliedećega sastaviti i obćini poslati I. §. 13. 389
— registar D.
— sastavljaju obć. bilj. čim očevidnostni popis prime za 8 dana 2. II. §. 13. 393
— prigodom sastavka imadu se oni, koji su u prošlogod. registru uvršteni bili iznova upisati, oni pako iz izkaza G. izostaviti itd. 3. 2. II. §. 13. 393
— obložen sa pomoćnimi popisi (B. D. G.) i valovnicami ima se nadzorniku poslati 3. II. §. 13. 393
— rabi se kod naknadne stavnje ili kod izkaziv. tečajem godine od voj. sl. odpuštenih II. 1. d. 389
— preizpituje ga nadz. na temelju pop. B. D. G. 5. II. §. 13. 304
— zat. kamati: 6% od 16. rujna; nu pripadnici austrijski: ne, (P. K. 1884. br. 16.) §. 18. . . 405
— prirez (namet) obćinski, zemlj. razteretni, obći dohodarinski, neide §. 17. 402
— globa: 5 for. 50 fr. radi prop. prijave itd. §. 20. 404
— priziv na upr. povj. ali ne i na sudište (Dec. br. 2.) 402
— valovnica v. „Valovnica“.
— pravomoćno ustanovljena nemože se ni na korist ni na štetu stranke promieniti V. 675. . . . 385
— dohodak iz iste obraća se §. 5. 380

Digitized by Google

Vojno-opr. taksa. Str. o. knjige:

pravo razpolaganja pripada ministru za zemalj. obranu (sporazumno sa min. rata) §. 7. . . . 381

— k porezu otca — kao glave obitelji, nemože se pribiti porez matere ili drugog kojeg člana obitelji V. 78. 385

— prizive proti globam nije sudište nadležno razpravljati Dec. II, ... 404

— otčuh se smatra glavom obitelji pastorčadi, koji su pod njegovim skrbničtvom V. 134. . . . 385

— ako je otčev porez medjutim snižen, ima se i taksa sniziti V. 302. 384

— ako se uplata por. na kamate samo odgodi (jer je glavnica utužena), nemože se kamatni porez izpustiti iz računa, niti sniziti taksa na tom naslovu V. 302 384

— član tvrdke plaća taksu samo od razmj. diela poreza tvrdke V. 496. 384

— ako je taksa pravomoćna, neima mjesta naknadnoj odmjeri V. 675. 385

Vozni paušal poštarah v. „Poštari“

Vožnja, porez na istu: vidi najnoviji zak. čl. XIV. 1887. kojim su promienjene niekoje ustanove z. čl. XX: 1875. . . . . 282—295

Vriednost kuće §. 29. 131

Vriednostni papiri v. „Papiri“.

— dohodak iz poskočenja burz. tečaja v. „Burza“

Vriednosti amortizacija: v. „Sgrada uzdržavanje.“

— umanjenje v. „Umanjenje“.

Vrt: zemaljski ili javne oblasti oprošten §. 5. . . . 12

Z

Zabavište za djecu, ako nije u iznajmljenoj kući: oprošteno §. 20. 131

Zadruge: v. „Kućne zadruge“.

Zagreb: oprost kućarine 150

Zajam novč. družtva v. „Družtva“ . . . . . .

Zajedničko skladište V. 848 172

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Zajednički podnesak stranaka V. 717 643

Zajednica posjeda: solidarno jamstvo V. 690. . . 577

Zajednička vojska:

— od vožnje osoba i tereta neide porez, v. zakon . 283

— častnici i činovnici istoga ranga — aktivni — od svojih berivah oprošteni od teciv. IV. 3. b) §. 5. i op. 13. 177

— mirovine i čekajnine: ne, op. 13. . . . 177
umirovljenikah: kao učiteljah na kadetskih škola, kontrolora topničkog gl. skladišta itd. nisu oprošt. op. 13. 177

— oprošteni i od obć. nameta §. 27. . . . 199

— oružje — neprikladno za lov — oprošteno §. 5. 336

— momčad i ostali istoga ranga: oprošteni teciv. I. i 1 b) i op. 1. §. 5. 174

Zajmovi od poreza prosti: op. 8. §. 2. 217

— uknjiženi na nekretnosti v „Nekretnost".

Zakašnjenje v. „rok i priziv" i na koncu knjige pregled rokova.

— ako je postupak org. formalno kriv i neumjestan uzeti će se sudište i zakašnjene prizive u razpravu meritornu V. 510 642

Zaklada:

— u dobrotvorne svrhe vidi „Dobrotvorne".

— kamati iz kojih se uzdržavaju djaci i davaju štipendiji: oprošteni V. 256. 216

Zaključivanje por. glav. knjiga: utok proti nametnutom trošku V. 665 624

Digitized by Google

Zak. članci o izravnih porezih:

Godine:

1868. XXII. o kućarini.
„ XXV. o zemljarini.
1870. XVII. o poduzećih u obe pole monarkije.
„ XXII. o kućarini.
„ LI. o kućarini.
1871. XLII. o kućarini.
1873. VI. o kućarini.
„ XIII. o poduzećih u obe pole monarkije.
1875. IV. o kućarini.
„ VII. o zemljarini.
„ XX. o porezu na vožnju.
„ XXII. o porezu na kamate i rente.
„ XXIII. o kućarini.
„ XXIV. o poslovnom porezu javnih drnštva.
„ XXVII. o rudarskom porezu.
„ XXIX. o tecivarini.
„ XXX. o zemljarini.
„ XXXIV. o kućarini.
„ XLVII. o obć. doh. prirezu.
1876. XIV. o kućarini.
„ XV. o rukovanju javnih poreza.
1878. X. o zemljarini.
„ XX. i XXII. o poduzećih u obe pole monarkije.
1879. XXXVI, o kućarini.
„ XLII. o kućarini.
„ XLIX. o porezu na dobitak.
1880. XVIII. o kućarini.
„ XLVII. o voj. opr. taksi.
„ XLV. o tecivarini.
„ XLIX. o vojn. opr. taksi.
„ LX. o poslovnom porezu javnih družtva.
„ LXI. o porezu na vožnju.
„ LXV. o kućarini.

Digitized by Google

1881. IX. o kućarini.
„ XXXVII. o kućarini.
„ XL. o zemljarini.
„ XLII. o zemljarini.
„ XLIV. o pogodovnostih domać. obrtu.
„ LIII. o tecivarini.
1883. VII. o porezu od uložaka kod novč. zavoda
„ IX. o vojn. opr. taksi.
„ X. o poreznom oprostu nadničara.
„ XXIII. o porezu na puške i lov,
„ LXIII. o financ. upr. sudištu.
„ XLIV. o rukovanju javnih poreza.
„ XLVI. o promjeni niekih ustanova glede zemljarine, kućarine, poreza na kamate i obć. dohod. prireza.
1884. XII o zemljarini (P. K. 1884. br. 18.)
„ XXII. o kućarini (P. K. 1884. br. 25.)
„ XXV. o obć. nametu austro-ugarske banke, austr. ug. drž. željeznice itd. (P. K. 1884. br. 22.)
1885. XIV. o rud. porezu (P. K. 1885. br: 20.)
„ XXII. o očevidnosti zemlj. katastra
1886. XI. o upravnom sudištu.
„ XXIV. o promjeni niekih ustanova zak. čl. XLIV. 1883. pogledom na Hrvatsku i Slavoniju.
„ XXV. o kućarini.
„ XXXVII uvedenje obćih izr. poreza i na području bivše vojne Krajine.
1887. III. o pogodovnostih niekojim rud. poduzećem.

Zakup zemljišta: tec. III. razreda nemože biti manja, što zakupnik od gospodarst. pecare žeste uživa državnu pogodovnost (P. K. 1886. br. 17.)
— ako su sa zemljištem regalna prava skopčana V. 337. 214

Zakupnik: ako proizvode zakupljenoga zemljišta prodaje i odprema, nemože se od tog posla podvrći teciv. III: razr. V. 677. 171
— regalija: pipničari u njegovih krčmah podpadaju teciv. III. r. V. 447. 170
— zakupnina odpad. na stan i poslovne prostorije ima se prigodom računanja min. stavke izpustiti V. 395. 195
— ako toči piće i na malo V. 123. 171
— koji svojim prirodom trguje, nemože se i od trg. oporezovati V. 677. 171
— mlina v. „mlin“

Digitized by Google

Zakupnik: Str. o. knjige:
— parnog kupališta V. 476. 214
— nemože valovati terete u svrhu odmjer. obć. dob. prireza V. 631. 244

Zakup:
— podpada teciv. III. i ima se na 3 g. i onda oporezovati, ako se i dokaže, da će zakup prije prestati V. 265. 433
— minimalni dohod.: 25% zakupnine: koji se temelj ali ima samo onda uzeti, ako valovn. nevalja itd. 191
— može se i veći od min. temelja ustanoviti, V. 265 191
— ako sastoji iz podavanjah (činitbah): imadu se ova priračunati V. 328 185
— ako prestane unutar 3 g. cyclusa, ima se porez odpisati i onda, ako se sa drugim vlastnikom novi zakup sklopi; nu od potonjeg valja porez na novo odmj. V. 666. 449
— v. „zakup zemljišta“.
— lovnoga prava V. 236. 171
— rok za molbu brisanja poreza, ako je zakup prestao ili ga drugi nastavi V. 769. v. Dodatak,
— ciglane V. 318 214
— realnog prava ljekarne V. 312; što se može odbiti. V. 312. 214

Zakupnina vječita za zemljište superaedificata V. 688: 168

Zalog — ručnim zalogom osigur. glavnicah kamati samo onda podp. porezu na kamate, ako se takovim izzajmljivanjem netjera posao, jer u potonjem slučaju odmjer. se teciv, III. r. op. 2 §. 1. 211

Zalagaonice v. „Zalog.“

Založnicah kamati, ug. zemljovjer. zavoda i pešt, trg. banke: nemogu se odbiti od br. dohodka V. 509. 260

Založno pravo — odnosne odluke gruntovne oblasti imadu se nadzorniku saobćiti, koji ove odluke neunaša u uručbeni zapisnik, već ih drži u evidenciji u posebnom izkazu (P. K. br. 42 od g. 1881.) i op. 3. §. 1. 211
— uknjižbene odluke u korist vjerovnika u Cislajtaniji — neimade nadzornik tamo slati, Min. fin. br. 22629. 1886.
— stečeno glede stanovitog zaostatka, neosigurava kasniji zaostatak od iste nekretnosti V. 711. . 576
v. nekretnost.

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Zaostatci kupovnine: kamati od istih podp. porezu na kamate V. 338 i 723. 215

Zaostatak — porezni — pristojbeni:

— uknjižba v. tamo

— uknjiženi kad se ima brisati V. 711. . . . 576

— prvenstvo uživa: 3 god. natrag, ostali: po redu uknjižbe §. 88. 570

Zaostatka izkaz:

— služi temeljem uknjižbe §. 91 574

— „ izpravom radi sudb. realne ovrhe §. 77. 555

— kod sastavka:

— ima se porez i pristojba po vrstih i godinab, isto tako razlučeno i zat. kam. i ovršni trošak izkazati §. 57. 525

— za trogod. posebni, a za ostali posebni napis §. 89. nap. 555

— ako se iz kupovnine pogriešno više izplati, jer je izkaz krivo sastavljen: višak valja sudu povratiti §. 96. 578

Zapisnik v. „Dražba“ „Opotr. odbor“ „Odmj. povjerenstvo“ „Plienitba“.

— upr. odbora, ima sadrž. imena onih član., koji su glasovali kod zaključka, da se min. naredba neprovede ili odgodi §. 86. . . . 569

— glavne skupštine v. „Gl. skupština.“

Zaplieniti što se može i što ne: vidi zakon od 18. siečnja 1883. 531

Zaplienu pologa: u ime erar. tražbine odredj. nadzornik a ne ravnateljstvo V. 678 635

Zapliena: ako je predmet jur prije sudbeno zaplienjen, vidi: „Dražba“ „Izlučna tužba“ §. 61. . 538

Zastara: v. §. 90. z. čl. XLIV. 1883., kod istog uvrštene rješitbe, koje se odnose dielom i na pristojbe 571

— kod doh. prekršaja: kazna za 3 god. §. 105. . 581

— §. 220 prist. propisa (zastara za 3 god.) odnosi se i na povišene pristojbe Dec. VII.

— kod ostavina: za 5. g. od dana saobćenja uručb. izprave. V. 486.

Digitized by Google

Zastara: Str. o. knjige:
— pravo na povratak zateznih kamata uplaćenih od pristoj. (poreza), koje su kasnije snižene, ne zastaruje za 3 god. V. 497. v. Dodatak.
— glede obvezanikah solidarnih (i u drugom redu) v. Decis. XIX. koja mienja na str. 574. o. k. uvrštenu rješitbu V. 47. (v. Dodatak.)
— priziv proti pristojbam, koje su zastarile jur prije uruč. plat. naloga, nije vezan na rok.

Zaslužbe umanjenje: tečajem 3 god. cyclusa, nedaje prava na sniženje poreza (isto tako ni veći dohodak na povišenje) V. 464. 446

Zaslužba, nesposobnost za zaslužbu:
— kod obv. v. o. takse: vidljiva, ima se općinskom svjedočbom inače svjedočbom oblastnoga liečnika dokazati op. 1. §. 1. 374
— pravo na oprost takse samo onda, ako je i bezimućan §. 3. 378
— ureda radi — liječnički — ima se samo u slučaju priziva ustanoviti . . . . . .
— oprošten od tecivar. I. r. 1. f) §. 5. 175

Zaslužbina služinčadi nemože se bezuvjetno zaplieniti plieniti" (naime samo dio preko dnevnih 1 for. 50 novč.)

Zastupanje u por. poslovih v. „Porezovnik".

Zastupnik v. „Poslanik,"

Zatezni kamati: kako se imadu računati v. §. 28 n. 525
— kod izravnih poreza: 6%, od 16-ga dana iza dospielosti, ako taj dan nepada na nedjelju ili svetak §. 41. zak. i §. 28. nap. . . . . 486 i 525
— od poreza na puške: neplaćaju se §. 20. . . 345
— u slučaju platežne odročbe, plaćaju se §. 48. . 489
— od vojno-oprostne takse: počam od 16. listop. — nu austrijski pripadnici neplaćaju (P. K. 1885. br. 16.) §. 18. 403
— od tecivarine I. i IV. razreda, neplaća se §. 41. 487
— imadu se izračunati za cielo četvrtgodište, od svote, koja je u zaostatku §. 28. nap. . . . 525
— ako se porez poštom pošalje, mjerodavan je dan predaje §. 42. 488
— od poreza na vožnju: 8% §. 9. 286
— naknada vidi „Kamati"

Digitized by Google

Zat. kamati: Str. o. knjige:
— kod priziva intra dominium proti pristojbam: od dana dospielosti V. 325. v. Dodatak.
— od povišenih pristojbah V. 497. v. Dodatak.
— kod obvezanika u drugom redu v. Decis. XIX. (Dodatak).

Zatvor: suppletorni, mjesto novčane globe
— u doh. prekršajih do 300 f. zatvor, preko toga uza (5 fr. = 1 dan) §. 108. 582
— izriče ga dotični sudbeni stol (u Hrvatskoj fin. sud) §. 102. 580
— u poslovih poreza na puške i lov: mjerodavna je okružn. min. fin. 51877. 1885. (naputak) P. K. br. 13. i P. K. 1886. br. 40. . . . . 363 i 405
— kod vojno-oprostne takse §. 22. 405
— u poslovih por. oprosta nadničara §. 7. . . . 329
— u poslovih poreza na dobitak § 7. 311
— na predlog por. nadzornika može sud najviše 30 dana odmjeriti §. 22. 405
— naputak glede postupka (P. K. 1885. br. 13.) . 405

Zavodi novčani: v. „Novčani".

Zavodi za osiguravanje:
— koji djeluju na području obe pole monarkije, njihov može porez ubrati i oblast druge pole, uz zaračunanje u conto-corrente dnevniku §. 10. 321
ustanovljuje ga svaka pola samostalno §. 9. . 321
filialke: §. 5. i 6. 320
ako je glavni zavod na području krune Ugarske, imade nadzornik nuždne podatke ministarstvu podnieti II op. 1. §. 11. 322
uložene u pričuvnu zakladu svote imadu se odbiti od brutto dohodka 8 a) §. 4. 262
— na naknadu šteta jur ustanovljene, nu još neizplaćene svote: imadu se odbiti od br. dohodka 8 b) §. 4. 262
— uzajamno osigurateljni: izdatci i predujmovi (članovom dani): imadu se odbiti op. 1. §. 4. . 263

Zemaljske sgrade §. 2. 126

Zemljarina: v. z. čl. VII 1875. 11
— predmet: §. 4. 12
— odmjeruje se sa 17·1% i 8·4% zemljrt. prireza od čistog kat. prihoda (do g. 1883. 29%) 11

Digitized by Google

Zemljarina: Str. o. knjige:
— tko ju plaća: §. 7. 13
— na naslovu neućerivosti može se samo onda odpisati, ako se nekretnost sudbeno-ovršnim putem proda i iz kupovnine porez nenamiren ostane te se ustanovi posvemašnje bezimućtvo; do 100 for. upr. povj., preko toga: min. fin. odpisuje (P. K. 1881. br. 55.)
— obterećuje: posjed i fakt. posjednika §. 7. . . 13
— odmjeruje ju nadzornik godimice, polag općinah sumarno, a općine individualno §. 11. . . . 432
— razpisni registar imadu općine do 25. siečnja poslati nadzorniku (P. K. 1886. br. 38.)
— oproštena zamljišta §. 5. 12
— oprost privremeni:
— ustanovljuje nadz. s prizivom na upr. povjer. i na sudište, i na temelju popisa F. c) §. 3. i 4. §. 4. . . . . 34 i 421
— pravo na oprost ima se tečajem 1 g., a kada šuma pogori, za 30 dana prijaviti c) §. 3. . 34
— počima, prvim danom godine, sliedeće iza promjene §. 6. 13
— priziv proti mjeri: na upr. povjer. i sudište §§. 5. i 8. . . . . 425 i 426
— od zemljarine: obć. doh. prirez sa 30% §. 3. . 241
— od privremeno oproštenih zemlj.: 20% §. 6. 241
— iračunanje čistoga dohodka §. 8.; procjena: §. 13; težatbene vrsti §. 10. . . . . 13 i 14
— rok priziva:
— za 15 dana iza upisa u por. knjižicu a) §. 5. 425
— ako su pako novi operati sastavljeni: za 30 dana od izloženja istih §. 50. nap. . . . 61
— dohodak iz imetka, zemljarini podpadajućega ima se od bruto doh. rud. poduzeća i javnih družtva odbiti, nu trošak držanja u dobrom stanju: ne op. 1. §. 4. 260
— zemljarinu evang. dušobrižnika i učitelja plaća dot. crkvena općina V. 360 . . . . . 577 (katolički sami plaćaju.)

Zemljarinski kataster v. „Kataster.“
„ katastra „očevidnost“
— razredbe arkiv i rukovanje istoga v. „Arkiv.“

Zemlje (materijala) prodaja V. 751 167

Digitized by Google

Strana o. knjige:

Zemljišta, čist. prihoda izračunanje §. 8. . . . 13

Zemljište: od na isto predbilježene glavnici pripad. pogodovnost v. „Nekretnost“.

Zemljištem skupa, u zakup izdani gospoštijski stan podpada kućarini V. 425 132

Zemljoposjednici: podpadaju teciv. II. i to polag prošlogg. poreza, u svom redov. obitalištu (glava ob. 2, 3, 4 frta, član: 3 fr.) §. 12. 170

Zemljištnim radnjam vezani u više krajevah zemlje tjerani posao (tec. III. r. u sjedištu centr. uprave) V. 607. 203

Zemljorazteretnica drž. kamati: podpadaju porezu (7%) op. 8. §. 1. 215

— od obć. doh. prireza: oprošteni 5. §. 2. . . . 240

Zemljorazteretni prirez: 8·4% kod zemlj., a kod drugih poreza od kojih pripada, 30%.

— ovaj prirez nepripada od obć. doh. prireza, poreza na puške i lov, vojn.-opr. takse, poreza na vožnju.

Znanosti promicanje: kamati u to ime služećih glavnica: oprošteni od kam. poreza; i od obć. doh. prireza 6. §. 2. i 4. §. 2. . . . . 216 i 240

Znanstveni zavodi §. 2. 126

Zvonara stanovi. ako spadaju k župi; oprošteni, ako su njihovo vlastničtvo, ne §. 15. 128

Ž

Žaobina v. Jamčevina“

Željeznica (društvo) vidi op. 1. §. 2. 256

— sgrade drž. željeznice, oproštene (P. K. 1886. br. 8.) 126

— tvorničke sgrade §. 18. 130

— stanovi činovnika, stražarnice (na prugi) i skladišta, nisu oproštena §. 18. i 30 . . . 130 i 132

— privatne, koje su oproštene od poreza? vidi op. 1. §. 2. 256

— ug. drž. nepodpadaju porezu §. 2. . . . 256

— kamati obveznica ug. iztočne, podpadaju porezu op. 8. §. 1. 215

— austrijska državna: porez v. z. čl. XVII. 1870. 322

Digitized by Google

Str. o. knjige:

Željeznička poduzeća:
— plaćaju porez u sjedištu poduz. § 9. . . . 266
— plaćaju biljegovinu uz porez na vožnju §. 7. . 285
— od odpremah za vlastite potrebštine, neplaćaju poreza na vožnju c) §. 3. 283
— kako plaćaju porez na vožnju v. naputak. . . 287

Ženitbenih jamčevina: (vojn. častnika) kamati V. 276. i P. K. br. 14. — 1882. 213

Žene: uzdržavanje v. „Trošak".
„ (udate) kamatni dohodak samo onda je oprošten, ako zajedno sa uzdržavanjem, što joj ga je dužan davati muž, nedosiže 315 fr. V. 320 . . 222
— zastupati ju može suprug kod povjer. razprave samo uz punomoć V. 252. 642
— dužna je posebni svoj dohodak valovati i onda, ako je suprug svoj doh. valovao t. 3. op. 1. §. 17. 188
— u ime njenog rada (zaslužbe) ako ju je suprug dužan uzdržavati, nemože se ništa odbiti (kod teciv. III. razr. i rud. poreza) 15. c) op. 17. . 189

Žeste prodavanje: u nezapečačenih od pol litre manjih ili 1 litre većih bocah: teciv. III. 681. . . . 172

Žitnice (skladišta) u mjestih obće naj. kućarine — ako se od zemlj. posjeda neodvisno rabe, podpadaju kućarini, ma i nisu iznajmljene §. 17. . 130

Žira kupovanje: vlastelinstvo ili zemlj. posjednik nemože se opor. teciv. III. r. ako ga kupuje za tovljenje svinja i to kao poljsko gospod. tjera V. 740. 168

Žito:
— trgovac sa istim, ako je jur oporezovan na 3 godine (pravomoćno), medjutim i veće odpreme obavlja, nemože se još posebno oporez. V. 677. 450

Život. doba, starost: izpod 16 god. oprošten od teciv. I. r. a) § 5. 174
— izpod 20 god. dobije lovnu kartu samo na molbu otca ili skrbnika §. 36. 308

Životno osiguratelina svota, nemože se zaplieniti radi dugova osiguranika §. 19. 532

Životna renta v. „Renta".

Digitized by Google

Žriebanja dozvola: Str. o. knjige:
— porez na dobitak iznaša 10% svote, u igrovnoj osnovi sadržane i ima se platiti prije iskanja dozvole (P. K. 1881. br. 11.) §. 2. c) 310
— u pomanjkanju dozvole: globa iznaša 2—4 struku svotu poreza §. 6. 311
— pristojba plaća se uz porez na dobitak §. 9. . 311
Županijska sgrada oproštena; od iste odieljena žup. sgrada (vlastnost ž.) u kojoj podžupan bezplatno stanuje, takodjer, §. 2. V. 194. . . . . 126 i 128
Županijski namet v. „Municipalni".
Župnika valovnice 200
Župnici i učitelji: kada plaćaju sami zemljarinu (kućarinu), a kada dotična crkvena občina V. 360 . 577

Digitized by Google

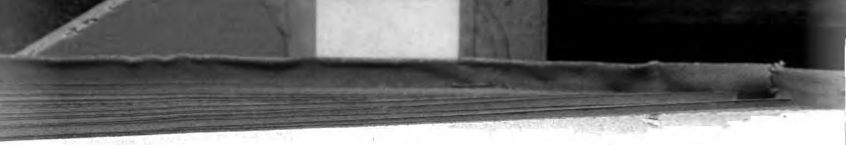

Digitized by Google

PREGLED*)

Rokova

koji su propisani u zakonih i propisih o izravnih porezih.

Općenite primjetbe:

1) Nedelja i blagdan neračuna u zadnji dan roka.

2) Danom podnešenja priziva, uzima se dan predaje na poštu.

3) Glede opravedne molbe v. §. 5. z. čl. XLIV. 1883. i §. 7. zak. čl. XLIII. 1883.

4) Rješitbe sudišta vidi u indexu kod riečih „Priziv“ i „Rok“.

Kod citiranih §§-a označene su strane ove knjige, na kojoj se dotični §. nalazi.

---

*) **Opazka**. Slavoljub Marffy izdao je godine 1885. vrlo praktičnu knjižicu „pregled rokova u poreznih poslovih.“ Pošto je obdržavanje rokova od velike važnosti i pošto tabelarni izkaz vrlo olahkoćuje pregled rokova, mislim da nisam suvišnog posla obavio, što sam ovoj sbirki priklopio izvadak iz Marffyeve knjižice.

Digitized by Google

K §§-om 8. i 34. zak. čl. XLIV.: 1883.

Upravnoga odbora	II. molbenu odluku može prizvati	tko?	u kojih slučajevih	
		Nadzornik	ako se odluka protivi postojećim zakonom i propisom	§. 8. zak. čl. XLIV. 1883., str. 428.
		Porezovnik (stranka)	glede mjere (svote) zemljarine, kućarine, tec. I. II. i IV. r., por. na kamate i rente, obćeg doh. prireza i poreza na puške i glede vojn. oprost. takse te popusta poreza: ako II. molb. odluka nije suglasna (jednaka) sa I. molbenom, ili ako je povjerenstvo svojim postupkom povriedilo propise zakona, ili konačno ako se ima odlučiti pitanje, da li je koje berivo ili dohodak predmetom teciv IV. razr. odnosno poreza na kamate ili obć. dohod. prireza	
Opotražnoga povjerenstva	II. molbenu odlukn može prizvati	nadzornik	glede mjere (svote) 1) tecivarine III. razreda; 2) poreza na družtva i zadruge, koje javno polažu račune; 3) rudarskoga poreza	ako je opotražno povjerenstvo snizilo porez, ustanovljen po odmjernom povjerenstvu	§. 34. zakon. članka XLIV. 1883. str. 469.
		porezovnik		ako je opotr. povjerenstvo povisilo porez, ili ga je ustanovilo u većoj svoti, nego prošle godine, konačno ako je porez prvi put odmjeren	
		nadzornik i porezovnik		kada se ima odlučiti pitanje, je li koji dohodak ili zaslužba predmetom poreza, ili nije? nadalje ima li se u valovnici račune javno polagajućega družtva izkazani prihod ili razhod odbiti od bruto dohodka, ili ne? konačno kada su oko sastavka povjerenstva povriedjeni propisi	

I.

Rokovi.

U kojih:

1) imadu občinski (gradski) organi popisati porezovnike i porezne predmete,

2) imadu porezovnici predati valovnice i prijave nuždne radi ustanovporezne dužnosti i por. oprosta,

3) imadu por. nadzornici sastaviti predloge oporezovanja,

4) imadu občinski (gradski) organi i porezni nadzornici razpisati poreze,

5) imadu porezovnici priziv uložiti proti mjeri poreza ili proti odlukam, kojimi se uzkraćuje popust ili oprost poreza.

Digitized by Google

I. Zemljarina.

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (strana o. knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neodržanja roka posljedice
Nadzornik	Odmjeruje ju sumarno i izkaz o uspjehu šalje	Okružnica br. 60497 str. 436	občin. (gradsk.) organu	—	do 5. siečnja	—
Občin. (gradski) organ	obavlja individ. odmjeru	Okružnica br. 60497 str. 436	—	—	do 25 siečnja	globa u smislu §. 14. v. s. 451.
Nadzornik	svotnik šalje	Okružnica br. 60497. str. 436	por. računovod. min. fin.	—	do 10. siečnja	—
Porezovnik	priziv ima podnieti. radi II. molb. odluke*)	a) §. 5. str. 425.	porezn. nadzorn.	uprav. odb.	za 15 dana od upisa u knjiž.	zakašnjen priziv ima se jednost. odputiti §§. 5. i 8. str. 426. i 429.
	dogodice t. j. proti nesuglasnim odlukam: radi III. molbene odluke	§. 6. str. 628	uprav. povj.	uprav. sud	za 30 dana od uruč. odluke	
Porezovnik	U slučaju promj. osobe posjednika ima novi i stari posjed. prijav. podn.	§. 3. i 4. str. 35.	obć. ili grad. org.	—	za 30 dana od nastan. promj.	globa §§. 100. i 101. str. 579.

*) Opazka. Unutar posjeda može se prizvati proti onom dielu poreza, koji prekoračuje prošlogod. propis (§. 5. str. 426)

Digitized by Google

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (strana o. sbirke)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neodržanja roka posljedice
Porezovnik	Glede oprosta poreza od neuporabivimi postalih zemlj. česticah: radi I. molb. odluke	§. 87. str. 75.	porez. nadzor.	porez. nadzor.	za 30 dana od nastanka promjen. §. 88. str. 75.	oprost pripada samo od prvoga dana mjeseca iza prijave §. 87. str. 75.
	radi II. molb. odluke	b) §. 5. strana 425.	porez nadzor.	upr. odbor.	za 15 dana od uruč. odluke nadz.	zakašnjeni priziv ima se odputiti §§: 5. i 8. strana 426. i 429.
	radi III. molb. odluku	§. 6. str. 628.	upravn. odbor.	uprav. sud	za 30 dana od uruč. ovlast. upr. povj.	
Porezovnik	podnesak, da se plodnimi postale zem. čest. oporežu	§. 88. str. 75.	porez. nadzor.	porez. nadzor.	za 30 dana od nastanka promjene	globa: §§. 100 do 102. strana 579.
	priziv proti vrsti težitbe i razredjiv.	§. 94. str. 76.	porez. nadzor.	min. financ.	za 15 dana	—
Porezovnik	15 god. porez. oprost za zemlj. koja su bila neplodna te su troškom plodnimi učinjena: radi I. molb. odluke	zak. čl. XLII. god. 1881. strana 15	nadzorn.	nadzorn.	u godini promjene	prestaje pogodovnost oprosta

Digitized by Google

Stranka ili organ	Prdmet	Zakon ili propis (strana o. knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neodržanja roka posliedice
Porezovnik	radi II. molb. odluke	b) §. 5. str. 425.	nadzorn.	uprav. odbor.	za 15 dana od uruč. odluke	zakašnjeni priziv ima se odputiti §§. 5. i 8. str. 426. i 429.
	radi III. molb. odluke	§. 6. str. 628.	uprav. povjer.	uprav. sud	za 30 dana od uruč. odl.	
Porezovnik	popust u slučaju element. šteta radi I. molb. odluke	§. 10. str. 495.	občin. (grad). organu	nadzorn.	za 8 dana od dana štete	prestaje pravo na pogodovnost (§. 10.) str. 495.
	radi II. molbene odluke	b) §. 5. str 425.	nadzor.	uprav odbor.	za 15 dana od uruč. odluke	zakašnjeni priziv ima se odputiti §§. 5. i 8. str. 426. i 429.
	radi III. molben. odluke	§. 6. str. 628.	uprav. odbor.	uprav. sud.	za 30 dana	
občin. (grad.) organ	sastavi o šteti očevidni zapisnik i šalje ga uz izvj. i novac za tiskanice	§. 11, str. 496	porez. nadzor.	—	za 3 dana od prijave	—

Digitized by Google

II. Kućarina.

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (strana o. knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neodržanja roka posljedice
Porezovnik	valuje dohodak kuće putem valovnice	Okružnica br. 60497 str. 436	kod obć. (grad.) organa	—	izmedju 1—30 studenoga godine prije 3 g. cyclusa	ako i u novom roku od 8 dana valov. nepodnese : nosi trošak mjestnog očevida; §. 15. str. 452.
obćin. (grad.) organ	sabire valovnice i popisuje stanbene dielove, podpad. razred. kućarini	Oružnica br. 60497 str. 436.	—	—	mjeseca studenoga godine prije 3 godiš. cyclusa	globa: §. 14. str. 451.
Isti	odmjeruje kućarinu (najamnu i razrednu) i šalje registre	Okružnica br. 60497. str. 436.	porezn. nadzorn.	—	mjeseca prosinca	isto
Nadzornik	obredjuje registre i daje ih izložiti na javni uvid	Okružnica br. 60497. str. 436	kroz obć. (grad.) organa	—	mjeseca siečnja	—
Isti	svotnik šalje	Okružnica br. 60497. str. 436	ministar. računovodstvu	—	do 31. siečnja	—

Digitized by Google

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (str. o. knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neodržanja roka posljedice
Porezovnik	priziv radi II. m. luke*)	a) §. 16. s. 453	putem občine (grada) nadzorn.	upravn. odbor	ako je bio već prošle godine oporezovan za 15 dana od izvj. reg.	zakašnjeni priziv ima se jednost. odputiti §§. 5. i 8. str. 426. i 429.
	radi II. molben. odluke	b) §. 16.	putem občine (grada) nadzorn.	upravn. odbor	ako je prvi put oporezovan, za 15 dana od upisa u knjiž.	
	radi III. molben. odluke	§. 6. str. 628	upravn. odbor	upravn sud	za 30 dana od uruč. odluke	
Stanar	ima prijaviti protuzakoniti sporazumak izmedju stanara i kućevlastnika	§§. 79. i 80. str. 141.	nadzorniku	nadzornik	za 15 dana	ako toga neprijavi, globa 3-struki iznos prikraćene svote
Porezovnik	u slučaju elementarne štete, molba za popust radi I. molb. odluke	§. 10. s. 495	obć. (grad.) organu	nadzorn.	za 8 dana od dana štete	inače gubi pravo na popust (§. 10.)
	radi II. molb. odluke	b) § 5. s. 425	nadzorn.	upr. odbor	za 15 dana od uručenja odluke	zakašnjeni priziv ima se jednost. odputiti §§. 5. i 8. s. 426. i 429.

*) Opazka. Unutar posjeda glede onog diela, koji prekoračuje prošlogod. propis (§. 5. s. 426.)

Digitized by Google

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (strana o knjige	Kamo upraviti ?	Nadležna oblast	Rok	Neobdržanja roka posliedice
Porezovnik	U istom slučaju: radi III. molb. odluke	§. 6. s. 628	u. odbor	u. sud	za 30 dana od uručenja odluke	zakašnjeni priziv ima se jednost. odputiti §§. 5. i 8. str. 426. i 429.
Obć. (grad). organ	sastavit će očevidni zapisnik o šteti i poslati ga uz izvješće i cienu tiskanica	§. 11. s. 425	nadzorn.	—	za 3 dana od prijave	—
Porezovnik	ako se opredieljenje sgrade promjeni, molba za oprost radi I. molb. odluke	§§. 134. 139. i 140. s. 156	nadzorn.	nadzorn.	odmah, ili barem do najbližjeg platež. obroka	—
	radi II. molb. odluke	b) §. 5. s. 425	nadzorn.	u. odbor	za 15 dana od uručenja odluke	zakašnjeni priziv ima se jednost. odputiti §§. 5. i 8. s. 426. i 429.
	radi III. molb. odluke	§. 6. s. 628	u. odbor	u. sud	za 30 dana od uručenja odluke	
Isti	podignuće razr. kućarini podpad. sgrade ili nabavu ima prijaviti	§§. 141. i 142. s. 157.	kod občine (grada)	—	za 4 tjedna od promjene	smatra se zatajenjem (§. 142.)

Digitized by Google

Stranka ili organ	P r e d m e t	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	R o k	Neodržanja roka posliedice
Porezovnik	ako se stan isprazni, molba za odpis radi I. molb. odluke	§§. 124. 126 i b) c) 1. §. 12. s. 154 i 448.	nadzorn.	nadzorn.	za 14 dana od izpražnjenja	popust pripada samo od dana prijave (§. 126.)
	radi II. molb. odluke	b) §. 5. s. 425.	nadzorn.	u. odbor	za 15 dana od uručenja odluke	zakašnjeni priziv ima se jednost. odputiti §§. 5. i 8. s. 426. i 429.
	radi III. molb. odluke	§. 6. s. 628.	u. odbor	u. sud	za 30 dana od uručenja odluke	
Isti	iznovično iznajmljenje ili porabu ima prijaviti	§. 129. i 1. f) §. 12. s. 155. i 448.	nadzorn.	nadzorn.	za 14 dana od nove porabe ili iznajmlj.	smatra se zatajenjem (§. 142.) globa §. 102. s. 580.
Isti	molba za privrem. oprost radi I. molb. odluke	§. 112. i zak. čl. XXV. 1886. s. 152	nadzorn.	nadzorn.	za 6 tjedana od dovršenja gradnje i svakako prije porabe	tečajem 1. g. gubi pravo oprosta za minulo vrieme; nakon jedne godine, posve (§. 1.) str. 152
	radi II. molb. odluke	b) §. 5. s. 425.	nadzorn.	u. odbor	za 15 dana od uručene odluke	zakašnjeni priziv ima se jednost, odputiti §§. 5. i 8. s. 426. i 429.

Digitized by Google

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neobdržanja roka posliedice
Porezovnik	radi III. molb. odluke	§. 6. str. 628	upravn. odbor	upravn. sud	za 30 dana od uručenja odluke	zakašnjeni priziv ima se jednost. odputiti §§. 5. i 8. str. 426. i 429.)

III. Tecivarina I. i II. razreda.

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neobdržanja roka posliedice
Obć. (grad.) organ	popisuje porezovnike	Okružnica br. 60497. str. 436	—	—	mjeseca studenoga	globa §. 14. str. 451.
Isti	razpisuje taj porez individualno i šalje registar	Okružnica br. 60497. str. 436	nadzorniku	—	mjeseca prosinca	globa §. 14. str. 451.
Nadzornik	obredjuje registre i dade ih izvjesiti	Okružnica br. 60497. str. 436	po obć. (grad.) organu	—	mjeseca siečnja	—

Digitized by Google

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neobdržanja roka posliedice
Nadzor.	svotnik šalje	Okružnica br. 60497. str. 436	ministar računovodstvu	—	do 31. siečnja	—
Porezovnik	priziv radi II. molb. odluke*)	a) §. 16. str. 453	putem občine (grada)	upravni odbor	oni, koji su i prošle god. oporez. bili, za 15 danah od izvješ. reg.	zakašnjeni priziv ima se jednost. odputiti §§. 5. i 8. str. 426 i 429
		b) §. 16.	nadzorniku	upravn. odbor	oni, koji su prvi put oporezovani: za 15 dana od upisa u knjižicu	
	radi III. molben. odluke	§. 6. str. 628	upravn. odbor.	uprav. sud	za 30 dana; proti jednakim odlukam neima mjesta prizivu (§. 8.) str. 428	

IV. Tecivarina III. razreda.

Porezovnik	valovnicu predaje	Okružnica br. 60497. str. 436	kod občine (grada)	!	do 15. siečnja	porezovnike valja pozvati, da za 8 dana podnesu valovnice, jer će se porez inače ureda radi ustanoviti §. 15 s. 452

*) Opazka. Unutar posjeda samo glede viška napram prošlogod. propisu (§. 5. str. 426.)

Digitized by Google

Stranka ili organ	P r e d m e t	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	R o k	Neobdržanja roka posliedice
Porezovnik	koji nakon popisa stupi u ovaj razred, predaje valovnicu	toč. 19. op. 1. k. §. 17. str. 190.	kod občine (grada)	—	za 2 mjeseca od otvorenja posla	porezovnike valja pozvati, da za 8 dana podnesu valovnice, time, da će se por. inače ureda radi ustanoviti §. 15. str. 452.
Obć. (grad.) organ	sabire i šalje valovnice	Okružnica br. 60497. str. 436	nadzorniku	—	mjeseca siečnja	globa §. 14. str. 451.
Nadzornik	sastavlja predloge i izlaže ih na uvid	Okružnica br. 60197. str. 436	kod občine (grada)	—	mjeseca veljače	—
Isti	svotnik šalje	Okružnica br. 60497. str. 436	ministar. računovod.	—	do 31. svibnja	—
Porezovnik	priziv radi II. molb. luke*)	§§. 26. i 27. str. 463	nadzorniku	opotrážno povjeren.	za 8 dana od progl. odl., odnosno za 15 dana od izvješen. registra (ako naime nije bio prisutan)	zakašnjeni priziv neće se uzeti u obzir §. 27. i §. 6. str. 464 i 628
	radi III. molb.	§. 6. str. 628	nadzorniku	uprav. sud	za 30 dana od uruč. odluke	

*) Opazka Unutar posjeda samo glede viška napram prošlogod. popisu (§. 5. str. 426)

Digitized by Google

V. Tecivarina IV. razr. i
Porez na kamate i rente.

Stranka ili organ	P r e d m e t	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	R o k	Neodržanja roka posliedice
Porezovnik	valovnicu podnaša	Okružnica br. 60497. str. 436	kod občine (grada)		do 15. siečnja	imadu se uz rok od 8 dana pozvati, da valovnice podnesu, jer će se inače porez ureda radi ustanoviti §. 15. str. 452
Obć. (grad.) organ	sabire i šalje valovnice	Okružnica br. 60497. str. 436	nadzorniku		mjeseca siečnja	globa, §. 14. str. 451.
Nadzornik	odmjeruje tecivar. IV. razr. i porez na kamate i rente, reg. dade izvjesiti	Okružnica br. 60497. str. 436	kod občine (grada)		mjeseca veljače	—
Isti	svotnik žalje	Okružnica br. 60497. str. 436	mi nistar. računovod.		do konca veljače	—
Povezovnik	priziv radi II. m. odluke	a) §. 16. s. 453	putem občine (grada) nadz.	upravn. odbor	Oni, koji su i prošle godine oporez. bili za 15 dana od izvj. reg	

Digitized by Google

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (str. ove knige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neobdržanja roka posliedice
Porezovnik	radi II. molben. odluke*)	b) §. 16.	nadzorniku	upravn. odbor	novi porezovnici: za 15 dana od upisa u knjižicu	zakašnjeni priziv ima se jednost. odputiti §§. 5. i 8. str. 426 i 429
	radi III. molben. odluke	§. 6. str. 628	upravn. odbor	upravn. sud	za 30 dana od uruč. odluke (dvie jedn. odl. v. §. 8. str. 428	

VI. Poslovni porez družtva i zadruga, koje javno polažu račune.

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neobdržanja roka posliedice
Družtvo (zavod)	valovnicu podastire	Okružnica br. 60497. str. 436	kod občine (grada)	—	izmedju 15 do 30. ožujka	koja nisu podniela, imadu uz rok od 8 dana i upozorenjem na §. 15. pozvati (s. 452)
Obć. (grad.) organ	sabire i šalje valovnice	Okružnica br. 60497. s. 436	nadzorniku	—	mjeseca ožujka	globa §. 14. str. 451

*) Opazka. Unutar posjeda samo glede viška napram prošlogod. pro pisu (§. 5. strana 426)

Digitized by Google

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neobdržanja roka posliedice
Nadzornik	sastavlja predloge i dade ih izvjesiti na javni uvid	Okružnica br. 60497. str. 436	kod občine (grada)	—	mjeseca travnja	—
Nadzornik	svotnik šalje	Okružnica br. 60497. str. 436	ministar. računovod.	—	do 31. svibnja	—
Porezovnik (družt.)	Priziv radi II. molbene odluke*)	§§. 26. i 27. s. 463	nadzorniku	opotražno povjerenstvo	za 8 dana od progl. odluke odnosno ako nije bio prisutan, za 15 dana od izvj. reg.	zakašnjeni priziv neće se u obzir uzeti §. 27 i §. 6. str. 464. i 628
	radi III. molbene odluke	§. 6. str. 628	nadzorniku	upravn. sud	za 30 dana od uruč. odluke	

VII. Rudarski porez.

Porezovnik	valovnicu podnaša	Okružnica br. 60497. str. 436	kod občine (grada)	—	do 15 siečnja	koji nisu podnieli, imadu se pozvati uz rok od 8 dana i upozorenjem na §. 15. (str. 452)

*) Opazka. Unutar posjeda samo glede viška napram prošlogod. prospisu (§. 5. str. 426)

Digitized by Google

Stranka ili organ	P r e d m e t	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	R o k	Neobdržanja roka posliedice
Obć. (grad.) organ	sabire i šalje valovnice	Okružnica br. 60497. str. 436	nadzorniku	—	mjeseca siečnja	globa §. 14. strana 451.
Nadzornik	sastavlja predloge i dade ih izložiti na uvid	Okružnica br. 60497. str. 436	kod občine (grada)	—	mjeseca veljače	—
Isti	svotnik šalje	Okružnica br. 60497. str. 436	minister. računovod.	—	do 31. svibnja	—
Porezovnik	Priziv radi II. molbene odluke*)	§§. 26. i 27. strana 463	nadzorniku	opotrašno povjerenstvo	za 8 dana od proglašenja odluke, odnosno za 15 dana od izvj. registra (ako naime nije bio prisutan)	zakašnjeni priziv neće se u obzir uzeti §. 27. i 6. str. 464 i 628
	radi III. molb. odluke	§. 6. str. 628	nadzorniku	upravn. sud	za 30 dana od uruč. odluke	

*) Opazka. Unutar posjeda samo glede viška napram prošlogod. propisu (§. 5. strana 426).

Digitized by Google

VIII. Obći dohodarinski prirez.

Stranka ili organ	P r e d m e t	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	R o k	Neobdržanja roka posliedice
Porezovnik	valuje kamate od tereta	Okružnica br. 60497. str. 436	kod občine (grada)		mjeseca siečnja	zakašnjene valovnice neće se uzeti u obzir, opravednoj molbi ima mjesta (br. 81090 1886. s. 244)
Obć. (grad.) organ	sabire i šalje valovnice	Okružnica br. 60497. str. 436	nadzorniku		mjeseca siečnja	globa §. 14. str. 451
Isti	razpisuje ga individualno i šalje registar	Okružnica br. 60497 str. 436.	nadzorniku		mjeseca travnja	globa, §. 14. str. 451
Nadzornik	obredjuje i dade izložiti registre	Okružnica br. 60497. str. 436	kod občine (grada)		do 30. travnja	—
Isti	svotnik šalje	Okružnica br. 60497. str. 436	ministar. računovod.		do 31. svibnja	—

Digitized by Google

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neobdržanja roka posliedice
Porezovnik	priziv	a) §. 16. str. 453	putem občine (grada)	upravn. odbor	koji su i prošle godine oporezovani bili: za 15 dana od izvješ.	zakašnjeni priziv ima se jednost. odputiti §. 5. i 8. str. 426 i 429
	radi II. molben. odluke*)	b) §. 16.	nadzorniku	uprav. odbor	novi porezovnici: za 15 dana od upisa	
	radi III. molbene odluke	§. 6. str. 628	upravn. odbor	upravn. sud	za 30 dana od uruč. odluke (dvie jednake odl. v. §. 8.) s. 428	

IX. Porez na puške.

(Porezna godina počima 1. kolovoza i traje do 31. srpnja).

Porezovnik	prijavu o puškah podnaša	Okružnica br. 60497. strana 436	kod občine (grada)	—	mjeseca lipnja	propuštaj, globa ili zatvor §. 43 str. 361

*) Opazka. Unutar posjeda samo glede viška napram prošlogod. pro pisu (§. 5. strana 426).

Digitized by Google

Stranka ili organ	P r e d m e t	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti ?	Nadležna oblast	R o k	Neobdržanja roka posliedice
Porezovnik	ima prijaviti pušku, nabavljenu tečajem godine	§. 15. str. 310	kod občine	—	za 8 dana od nabave	propuštaj, globa ili zatvor §. 43. s. 361
Isti	ima proste od poreza puške prijaviti	§ 16- str. 340	kod občine	—	jedanput za svagda	—
Isti	novo nabavljene i od por. proste puške ima prijaviti	§. 16. str. 340	kod občine	—	za 8 dana od nabave jdanput za svagda	—
Obć. (grad.) organ	razpisuje porez individualno i šalje registre	—	nadzorniku	—	mjeseca lipnja	globa, §. 14. str. 451
Nadzornik	obredjuje registre i dade ih izvjesiti	—	kod občine	—	do konca lipnja	—
Obć. (grad). organ	porezne arke uručuje	§. 18. str. 344	porezovnikom	—	do 31. srpnja	globa, §. 14. str. 451

Digitized by Google

Stranka ili organ	P r e d m e t	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti p	Nadležna oblast	R o k	Neobdržanja roka posliedice
Porezovnik	ima porez uplatiti	§. 19. str. 344	kod občine	—	za 15 dana od uruč. arka	učeruje se ovrhom, uu zatezni kamati neidu §. 20. s. 345
Nadzornik	svotnik šalje	Okružnica br. 60497. str. 436	ministar. računovod.		do konca kolovoza	
Porezovnik	Priziv proti porezu radi II. molbene odluke*)	a) §. 16. s. 453 b) §. 16.	putem občine nadzorniku	upravn. odbor	koji su i prošle god. oporezovani bili: za 15 dana od izvj. novi porezovnici za 15 dana od upisa	zakašnjeni priziv ima se odputiti §. 5. i 8. str. 426 i 429.
	radi III. molbene odluke	§. 6. str. 628	uprav. odbor	upravn. sud	za 30 dana od uručbe	
Isti	Priziv proti globi radi II. molbene odluke	§. 47. str. 362	nadzorniku	uprav. odbor	za 15 dana od uruč. odluke	zakašnjeni priziv ima se odputiti (§. 47.)
	radi III. molbene odluke	§§. 47. i 6. str. 628	uprav. odbor	upr. sud (ako su nejedn. odl.	za 30 dana od uruč. odluke	

*) Opazka. Unutar posjeda samo glede viška napram prošlogod. propisu (§. 5. strana 426).

Digitized by Google

X. Porez na lov.

(Porezna godina počima 1. kolov. i traje do 31. srpnja.)

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neobdržanja roka posliedice
Porezovnik	prijava radi lovne karte	§. 31. str. 354	kod političke oblasti	—	mjeseca lipnja	prepuštaj globa ili zatvor §. 43. str. 361; kazna zastari za 6 mj. §. 46. str. 362
Isti	ako tečajem god. nastupi obveza plaćanja, ima prijavu podnieti	§. 31. str. 354	kod političke oblasti	—	odmah	propuštaj globa ili zatvor §. 43. str. 361; kazna zastari za 6 mj. §. 46. str. 362
Isti	dobiv prijavnicu, dobiva uz uplatu por. i lov. kartu	§. 34. str. 356	kod poreznog ureda	—	odmah	—
Isti	Priziv proti globi radi II. molbene odluke	§. 47. str. 362	nadzorniku	uprav. odboru	za 15 dana od uruč. odluke	zakašnjeni priziv ima se odputiti §. 47. str. 362
	radi III. molbene odluke	§. 6. str. 628	uprav. odboru	upr. sudu ako su razne odl.	za 30 dana od uruč. odluke	

Digitized by Google

XI. Vojno-oprostna taksa.

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neobdržanje roka posliedice
Obveznik	podatke i valovnicu predaje	Okružnica br. 60497. str. 436	kod občine (grada)	—	mjesesa veljače	propuštaj globa (3—6-struki iznos) §. 20. str. 404
Obć. (grad.) organ	sastavlja registre i šalje zajedno sa očevidnici, izkazi promjena i valovnicami	Okružnica br. 60497 str. 436	nadzorniku	—	mjeseca ožujka	globa §. 20. 5—50 for. str. 404
Nadzornik	odmjeruje taksu i registre dade izvjesiti	Okružnica br. 60497. str. 436	kod občine (grada)	—	mjeseca travnja	—
Isti	svotnik šalje	Okružnica br. 60497. str. 436	ministar. računovod.	—	do 31. svibnja	—
Obveznik	Prizivi radi II. molbene Odluke*)	b) §. 16. i §. 14. s. 458. i 399. a) §. 16	putem občine (grada): nadzor. uprav. odboru	—	novi obvezanici za 15 dana od upisa u knjižicu koji su jur bili opor: za 15 d. od izvj. reg.	zakašnjeni priziv ima se jednost. odputiti §§. 5. i 8. str. 426 i 429

*) Opazka. Unutar posjeda samo glede viška napram prošlogod. propisu (§. 5. strana 426).

Digitized by Google

Stranka ili organ	Predmet	Zakon ili propis (str. ove knjige)	Kamo upraviti?	Nadležna oblast	Rok	Neobdržanja roka posliedice
Obveznik	priziv radi III. molbene odluke	§ 14. i §. 6. s. 399 i 628	uprav. odboru	upr. sud ako su odl. različ.	za 30 dana od uruč. odl.	zakašnjeni priziv ima se jednost. odputiti §§. 5. i 8. str. 426 i 429

XII. Porez na uložke kod novčanih zavoda.

Novčani zavod	svotu izplaćenih kamata od uložakah izkazuje	Okružnica br. 60497. str. 436	nadzorniku	—	zadnjega dana mjeseca ožujka, lipnja, rujna i prosinca svake godine	ako to propusti, ućerati će se porez od zavoda zajedno sa 6% zatezni kamati §. 5. str. 276
	svotu uglavničenih kamatah	Okružnica br. 60497. str. 436	nadzorniku	—	zadnjega dana mjeseca siečnja i srpnja	
	odpadajući porez šalje	Okružnica br. 60497. str. 436	poreznu uredu	—	na iste dane	

Digitized by Google

II.

Rokovi

u kojih se imadu prizivi uložiti

1) od strane porezovnika:

a) za izpravak poreza u slučaju krivog izračunanja, više kratnog oporezovanja, pomanjkanja, prestanka poreznog predmeta i u slučaju zastare;

b) proti postupku oko pobiranja, osiguranja i ućerivanja poreza;

c) proti uzkrati platežne odročbe;

d) proti globam radi nedoprinešenja porezne knjižice i propuštaja oko valovanja kućnoga dohodka;

2) od strane občinskih (gradskih) i državnih organah, kao i od strane občinah (gradovah):

proti odlukam, izrečenim u slučajevih, kada svojim propuštajem oko rukovanja javnih poreza bud stranki bud državnom eraru štetu nanesu ili troška prouzrokuju.

*) Opazka. §. 6. znači svagdje §. 6. z. čl. XLIII. 1883. strana 628.

zak. čl. XLIV. 1883.	Porezovnik ima molbu odnosno priziv podnieti						Posliedice neobdržanja roka	Opazka
	u kojem predmetu?	Zakon ili propis (str. ove knjige)	na I. m. odluku: por. nadzor.	II.* upr. odb.	III. m. odluke: upr. sudu	III. m. odluke: min. fin.		
			za ? dana od uruč. odl.					
5 a) §. 4. str. 421	za izpravak ili odpis još neuplaćenoga poreza u slučaju krivog izračun. ili dvostrukog oporezovanja, pomanjkanja ili prestanka porezn. predmeta	Dec. XXVIII. §. 5. b) i §. 6. str. 425 i 628	nije vezan na rok	15	30		zakašnjeni priziv ima se jednostavno odputiti (b § 5. i §. 8. str. 426 i 429)	Prizivi proti I. molb. odluki imadu se na nadzornika, daljnji na upr. odbor upraviti (§§. 5. i 8) *) Priziv biva unutar pojeda (§. 5.)
5 c) §. 4.	za odpis ne uplaćenoga poreza na naslovu zastare	Dec. XXVIII. b) §. 5. i §. 6. s. 425 i 628	nije vezan na rok	15	30			

Digitized by Google

Zakonski članak XLIV. 1883.											
Porezovnik ima molbu odnosno priziv podneti											
u kojem predmetu?	Zakon ili propis (strana ove knjige)	na I. molb. odluku		II.*)		III. molb. odluku			Posliedice neobdržanja roka		
		porezn. nadzorniku		upravn. odboru		upravn. sudu		min. financ.			
		od uruč. odluke za ? dana									
za povratak jur uplaćenoga poreza iz spomenutih naslovah											
za povratak svota, izplaćenih iz dražb. kupovnine ili stečajnine na temelju krivog izkaza	Okružnica br. 7391 l. s. 422 i b) §. 5. i §. 6. str. 623	za 3 godine od dana uplate		15		30					
za brisanje gruntovne uknjižbe, ako je porez uplaćen ili krivo uknjižen	Okružnica br. 7391 l. str. 422 i b) §. 5. i §. 6.	nije vezan na rok		15		30					
za odročbu plateža	b) §. 5. i 2a) §. 8. strana 428	uije vezan na rok		15				15			
proti postupku kod ovrhe, plienitbe i dražbe	§. 54. str. 509 b) §.5. i 6. s. 628	za 8 dana		15		30			zakašnjeni priziv ima se jednostavno odputiti (b §. 5. i §. 8. str. 426 i 429)		
									Prizivi proti I. molb. odluki imadu se na nadzornika, daljnji na upr. odbor upraviti (§§. 5. i 8.) *) Priziv biva unutar posjeda. (§. 5.)		
									O p a z k a		

Digitized by Google

A) Proti globi:

Tko?	Priziv ima podnieti								Posledice neobdržanja roka	Opaska
	proti I. m. odluki izrečenoj		u kojem predmetu?	u smislu kojeg zakona	na II.*) m. odluku			III.		
	u smislu	po			uprav. odboru	uprav. sudu	min. financ.	uprav. sudu	min. financ.	
	§. zak. član. XLIV. 1883.	kojoj oblasti?			od uruč. odluke za ? dana					
Obć. (građ.) organ	10a) §. 4.	nadzornik	zbog propuštaja oko popisivanja porezovn. i por. predmeta, uknjiženja, očevidnosti, odpreme, osiguranja i ućeri. poreza §§. 14. 37. 46. i 80.	b) §. 5.	15				15	
munic. i obćin. (grad.) organ	toč. 11. §. 4.	nadzornik								
Državni organ	13a) §. 4.			d) §. 7. b)	15					
obć. (grad.) organ	§§. 14.. 37. 46. i 80.	polit. oblast		§. 6. z. č. XLIII. 1883. str. 628..				30		
Državni organ	13a) §. 4.	nadzornik	u slučajevih štete prouzroč. strankam kroz protuzakoniti postupak oko uknjižbe (§§. 85. i 92.)	b) §. 5 §. 6. zak. čl. XLIII. 1883. str. 628.	15					
zakašnjeni priziv ima se jednostavno odputiti (§. 5. i 8.)								30		
Priziv proti I. m. odluki imadu se na nadzornika, a proti II. m. na upr. odbor upraviti (§§. 5. i 8.) *) Priziv biva unutar posjeda (§. 5.)										

Digitized by Google

Tko?	Priziv ima podnieti									Posliedice neobdržanja roka
	proti I. m. odluki izrečenoj		u kojem predmetu?	u smislu kojeg zakona	na II.*) m. odluku			III.		
	u smislu	po			uprav. odboru	uprav. sudu	min. financ.	uprav. sudu	min. financ.	
	§. zak. članka XLIV. 1883.	kojoj oblasti			od uruč. odluke za ? dana					
Porezovnik	9 b) §. 4.	nadzornik	zbog nepodnešenja por. knjižice §. 36.	b) §. 5. i §. 6. str. 628	15			30		
Isti	§. 101.	nadzornik	zbog manjih narušajah (gdje manjka namjera prikrate)	§. 102	15					
Nadzornik	2 c) §. 7.	upravni odbor	u slučajevih štete, prouzroč. strankam kroz propuštaj oko popisivanja, knjiženja, evidencije, odpreme, ućerivanja, osiguranja (§. 85.)	1 h) §. 8. i §. 6. str. 628		30				

B) Proti ustanovljenju naknade troška.

Porezovnik	9 a) §. 4.	nadzornik	glede troškovah, nastalih kroz mjestni očevid radi izttraženja kućne najamnine (§. 15.)	b) §. 5. i §. 6. s. 628	15	30				

zakašnjeni priziv ima se jednostavno odputiti (§. 5. i 8.)

Prizivi proti I. molb. odluki imadu se na nadzornika, a proti II. m. na upr. odbor upraviti §. 5. i 8. *)Priziv biva unutar posjeda (§. 6.)

Opazka

Digitized by Google

Tko?	Priziv ima podnieti: proti I. m. odluki izrečenoj — u smislu §. zak. član. XLIV. 1883.	Priziv ima podnieti: proti I. m. odluki izrečenoj — po kojoj oblasti	Priziv ima podnieti: u kojem predmetu?	Priziv ima podnieti: u smislu kojeg zakona	Priziv ima podnieti: na II.*) m. odluku — uprav. odboru (od uruč. odluke za ? dana)	Priziv ima podnieti: na II.*) m. odluku — uprav. sudu (od uruč. odluke za ? dana)	Priziv ima podnieti: na II.*) m. odluku — min. financ. (od uruč. odluke za ? dana)	Priziv ima podnieti: III. — uprav. sudu (od uruč. odluke za ? dana)	Priziv ima podnieti: III. — min. financ. (od uruč. odluke za ? dana)	Posliedice neobdržanja roka	O p a z k a
Obć. grad. organ občina grad	12 a) §. 4. 10 b) §. 4.	nadzornik	glede troškovah nastalih kroz oživotvotvorenje odgovornosti §. 81.	§. 8. b) §. 5.	15				15	zakašnjeni priziv ima se jednostavno odputiti §. 5. i 8.	Priziv proti I. mob. odluki, imadu se na nadzornika, a proti II. m. na upr. odbor upraviti §. 5. i 8. *) Priziv biva unutar posjeda §. 5.
Občina grad	12 a) § 4.	nadzornik	glede troškovah nastalih kroz popisivanje porezovnika i porezn. predmeta i iz individualnog obračuna §. 38.	§. 8. b) §. 5.	15				15		
C) Proti naknadi štete											
Obć. (grad.) organ Občina (grad)	10 c) §. 4. 12 b) §. 4.	nadzornik	nastale, jer ubrani ili na dražbi unišli porez (pristojba) nije odpremljen, jer je kroz kažnjivi propuštaj neučerivim postao, konačno	§. 8. b) §. 5,	15				15		

(nastavak na sliedećoj strani).

Digitized by Google

Tko?	Priziv ima podnieti: proti I. m. odluki izrečenoj — u smislu §. zak. član. XLIV. 1883.	Priziv ima podnieti: proti I. m. odluki izrečenoj — po kojoj oblasti	Priziv ima podnieti: u kojem predmetu?	Priziv ima podnieti: u smislu kojeg zakona	Priziv ima podnieti: na II.*) m. odluku — uprav. odboru (od uruč. odluke za ? dana)	Priziv ima podnieti: na II.*) m. odluku — uprav. sudu (od uruč. odluke za ? dana)	Priziv ima podnieti: na II.*) m. odluku — min. financ. (od uruč. odluke za ? dana)	Priziv ima podnieti: III. — uprav. sudu (od uruč. odluke za ? dana)	Priziv ima podnieti: III. — min. financ. (od uruč. odluke za ? dana)	Posliedic neobdržanja roka	Opazka
Državni organ	13 b) §. 4.	nadzornik	(nastavak) što nisu u obće ili su manjkavo podnešeni podatci nuždni radi uknjižbe §§. 47. 73. 90. i 92.	§. 6. str. 628 b) §. 5.	15			30	15	zakašujeni priziv ima se jednostavno odputiti §. 5. i 8.	
Obć. grad. organ Državni organ	10 d) §. 4. 13 c) §. 4.	nadzornik	zbog štete prouzročene stranki kroz krivo izkazanje erar. tražbina obteređ. nekretnine §. 96.	b) §. 5. §. 8. b) §. 5. §. 6. str. 628	15 15			30	15		
Nadzornik	2 c) §. 7.	uprav. odbor	zbog štete prouzročene eraru kroz propuštaj uknjižbe §. 92.	1h) §. 8. i §. 6. strana 628		30					
Obć. gradski organ	2 b) §. 7.	uprav. odbor	proti izrečenju odgovornosti §. 81.	2 e) §. 8.			3				

Prizivi proti I. molb. odluki imadu se na nadzornika, a proti II. m. na upr. odbor upraviti §. 5. i 8. *)Priziv biva unutar posjeda (§. 5.)

Digitized by Google

III

Rokovi

u kojih izravni porezi dospievaju, te se imadu uplatiti odnosno ovršnim putem ućerati.

Vrst poreza	u kojem četvrtgodištu	Dospieva u smisiu §§. 39. i 40. zak. član. XLIV. 1883. mjesec	dan	ima se platiti mjesec	dan	god. 6% zatez. kamati u smislu §. 41. idu za cieli četvrt	naknada god. 6% kamata u smislu §. 41. od svake frte napred plać. por.	ako se propusti dan uplate ima se preduzeti u smislu §. 55. opomena	§. 56. plienitba	§. 66. i 67. dražba	ako dodje do ovrhe, pripada eraru u smislu § 75. u ime pristojbe za opomenu	plienitbu	dražbu
1) Zemljarina, kućarina, tecivarina (vidi stavke 4, 5 i 6) porez na kamate i rente, poslovni porez družtva koja javno polažu račune, rud. porez, obći dohodarinski prirez	I	siečanj	1	veljača	15	od ukupnih dugovah, koji su do opredieljenog dana plateža dospieli	od dana uplate do polovice dotičnoga četvrtgodišta	odmah, čim mine rok (dan) plateža	po izmaku u opomeni iztaknntih 8 dana	za 15 dana iza plienitbe ima se opredieliti rok nepremašujući 30 dana	do 50 forintih: 5 novčića; od dugovinah preko 50 forintih: 10 novčića	od svake forinte poreza, 2 novčića	od svake forinte poreza 3 novčića
	II	travanj	1	svibanj	15								
	III	srpanj	1	kolovoz	15								
	IV	listopad	1	studeni	15								

Digitized by Google

Vrst poreza	u kojem četvrtgodištu		Dospieva		Ima se platiti					
			u smislu §. 39. i 40. zak. član. XLIV. 1883.				u smislu §. 41.	god. 6% zatez kamati	ako se propusti dan uplate	ako dodje do ovrhe pripada eraru u smislu §. 75
			mjesec	dan	mjesec	dan	u smislu §. 41.	naknada god. 6% kamata	ima se preduzeti u smislu	u ime pristojbe za
2) Vojno-oprostna taksa	.		list.	1	stud	15	idu za cielu četvrt		§. 55.	
							od svake frnte napred plać. por.		§. 56.	
3) Porez na kamate od uložakah kod novčanih zavodah i to:										
a) od izplaćenih kamatah	I	ožuj	31	ožuj	31					
	II	lip.	30	lip.	30					
	III	ruj.	30	rujn	30					
	IV	pros	31	srp.	31					
b) od uglavničenih kamatah	I	sieč.	31	sieč.	31					
	III	srp.	31	srp.	31					
			od ukupnih dugovah, koji su do opredieljenog dana plateža dospieli							
							odmah, čim mine rok dan plateža		opomena	§. 66. i 67.
							po izmaku u opomeni iztaknutih 8 dana		plienitba	dražba
							za 15 dana iza plienitbe ima se opredieliti rok nepremašujući 30 dana			opomenu
							do 50 forintih, 5 novčića; od dugovinah preko 50 forintih, 10 novčića			plienitbu
4) Tecivarina IV. razreda od stalnih berivah državnih i municipalnih, te činovnika privatnih družtva i poduzeća	u 12 jednakih mjesečnih obrokah						od svake forinte poreza, 2 novčića			dražbu
			ubrane svote ima dotično družtvo svake četvrt god, odpremiti				od svake forinte poreza 3 novčića			

Digitized by Google

Vrst poreza	u kojem četvrtgodištu	Dospieva		ima se platiti		u smislu §. 39. i 40. zak. člana XLIV. 1883.		god. 6% zatez. kamati	ako se propusti dan uplate	ako dodje do ovrhe, pripada eraru u smislu §. 75.
		mjesec	dan	mjesec	dan					
5) Tecivarina I. razreda	II IV	trav list.	1 1	svib stud	15 15	idu za cielu četvrt	u smislu §. 41.	naknada god. kamata	ima se preduzeti u smislu	u ime pristojbe za
						od svake frte napred plać. por.				
6) Tecivarina I. razreda (kućaracah) i porez na puške	dospieva najepanput	ima se platiti za 15 dana od uručenja plat. naloga, nu svagda prije izdanja dozvole kućaranja, odnosno certifikata za pušku				opomena	§. 55.			
						plienitba	§. 56.			
						drašba	§. 66. i 67.			
		odmah, čim mine rok dan plateža								
		po izmaku u opomeni iztaknutih 8 dana								
		za 15 dana iza plienitbe ima se opredieliti rok nepremašujući 30 dana								
		do 50 forintih: 5 novčića; od dugovinah preko 50 forintih: 10 novčića				opomenu				
		od svake forinte poreza, 2 novčića				plienitbu				
		od svake forinte poreza 3 novčića				drašbu				

Digitized by Google

DODATAK.

Naredbe i rješenja do konca g. 1887. te niekoje naredbe i rješenja koja nisu kod dotičnih zakona uvrštena.

(Broj rješenja znači redni broj sbirke rješitaba.)

Digitized by Google

Digitized by Google

I.

Zemljarina i kataster.

(Okružnica br. 67803. 1886. P. K. br. 8. ex 1887.)

Glede interpretacije §. 10. naputka br. 45055. o provedbi z. čl. XXII. 1885. odnosno glede izpravka zemljarinskih matičnih knjiga.

(Okružnica br. 18608. 1887. P. K. br. 12.)

Glede predhodnog pobiranja pristojba za prepise i izvadke iz dielovah kat. radnja.

(Okružnica br. 70228. 1886. P. K. br. 7. ex 1887.)

Glede zaračunavanja novca, unišloga za katastralne tiskanice i za prepise i izvadke dielova rada, izdane po katastr. arkivu (Vidi okružnicu 5763, 1884. P. K. br. 17.)

(Okružnica br. 4446. 1886. P. K. br. 2. ex 1887.)

Glede jednoličnog vodjenja upisah očevidnosti posjedovnika. (Ima se naime svagda ime gruntovnoga vlastnika upisati, uz to pako i ime faktičnoga posjednika.)

II.

Kućarina.

(K §. 2. str. 126.)

Vojarne vatrogasaca — ako nisu u tu svrhu u najam uzete, oprostene su od kućarine.
F. U. S. 867.

(K §. 66.)

Podnajamnina za dielove pojedinih stanova, odnosno dohodak iz podnajamnine, ako se davanje u podnajam netjera obrtnim načinom — nepodpada tecivarini III. razreda.
F. U. S. 801.

Digitized by Google

K §§-om 83. i 84.)

Takove nove kuće, koje su samo uz taj izrični uvjet dozvoljene i sagradjene, da ih je vlastnik po izmaku stanovitog roka dužan srušiti, neuživaju privremenog oprosta poreza.
F. U. S. 812.

(K §. 105.)

Privremeni oprost kućarine u mjestih ljekovitih kupališta, pripada samo glede sgradah, što ih vlastnik kupališta u kupališne svrhe podigne, a ne i sgradam ostalih privatnika.
F. U. S. 122.

Privremeni oprost od kućarine za novo sagradjene kuće u bivšoj vojnoj krajini.

Naredba kr. ug. ministra financijah od 23. travnja 1887, br. 14.771. (P. K. br. 14.) u predmetu privremenoga oprosta od kućarine za nove sgrade, nastale u selskih občinah bivše ugarske i hrvatsko-slavonske vojne krajine glasi:

U savezu sa naredbom od 21. siečnja t. g. br. 72.287. (str. 614. o. k.) izdanom u pogledu provedbe zak. čl. XXXVII. 1886. ob ukinuću u dielovih razvojačene vojne krajine postojalih posebnih porezah i ob uvedenju ondje još u krieposti nestojavših poreznih zakonah izjavljuje se sliedeće:

U pogledu onih kućah, dotično sgradah u krajiških seoskih občinah (Landgemeinden), kod kojih od njihova sagradjenja i uzimanja u porabu odnosno od iza toga sliedeće godine (§. 116. zakona i propisa o kućarini v. P. K. br. 4—1887. do konca godine 1886. nije još prošlo 10 odnosno 8 godinah, dakle u pogledu svih onih kućah, koje su počam od god. 1877. odnosno 1879. dogradjene i u porabu uzete, osiguruva se privremeni porezni oprost za još preostale godine 10 odnosno 8-godišnjega privremenoga oprosta od poreza, zahtjeva se ipak, da dotičnik za podieljenje toga oprosta najkasnije do konca 1887. moli.

Molba za dozvolu oprosta od poreza ima se obložiti izpravom, u kojoj je iztaknut dan dovršenja gradnje i dan, kojega je sgrada u porabu uzeta, ili u pomanjkanju takove izprave sa svjedočbom koju će imati izdati susjedi, a vidimovati i urednim pečatom providiti občinsko poglavarstvo.

Tako obložene molbenice imadu se kr. poreznom nadzorniku podnieti koji će nakon obavljenoga u smislu postojećih propisa mjestnoga očevida u pogledu oprosta od poreza u smislu točke 4. §. 4. zak. čl. XLIV. 1883. u prvoj molbi odlučiti i odluku svoju stranci uz primku izdati sa pozivom da se proti odluci može poslužiti prizivom u roku od 15 dana sliedećih iza dostave odluke.

Prepis nazočne naredbe ima se načelnikom občinah u bivšoj vojnoj krajini uz primku izdati, sa nalogom, da o sadržaju iste odmah ubavieste pučanstvo na način, koji je u mjestu običajan.

(Ovu naredbu proglasila je i zem. vlada pod br. 18065. 1887.)

Digitized by Google

III.

Tecivarina.

Radnici (namještenici) kod poduzeća, koja uživaju državne pogodovine: nisu oprošteni tecivarine I. razreda, odnosno IV. razreda oprost se proteže samo na poduzeće i samo na kućarinu, tecivarinu III. razreda, poslovni porez i pripadke ovih poreza.

(F. U. S. 820.)

Supruge financijalnih stražara, kao članovi obitelji podpadaju tecivarini I. razreda.

(F. U. S. 698.)

Dohodak tuzemaca iz inozemskog posla, nepodpada tecivarini III. r.

(F. U. S. 481.)

Dohodak od danoga u najam praznoga kućišta — podpada tecivarini III. razreda.

(F. U. S. 146.)

Ako se za tjeranje obrta rabe uznici, dohodak iz tog zanimanja ne podpada teciv. III. r.

(F. U. S. 863.)

Ako zakupnik lova dokaže, da nije imao dohodka, neima se tecivarina odmjeriti.

Dohodkom se nemogu smatrati globe, odnosno zakupniku pripadajući dio iz globah, odmjerenih zbog prekršajah proti zakonu o lovu.

(F. U. S. 895.)

Ako zakupnik stanovitu svotu u ime jamčevine — bezkamatno položi kod iznajmitelja, u tom slučaju nemože se gubitak zakonitih kamata (koje bi zakupnik mogao dobiti) prigodom odmjere tecivarine III. razreda na minimalnom temelju priračunati zakupnini i nuzgrednim podavanjem

(F. U. S. 890.)

Kod oporezovanja zakupnika regalija po minimalnih stavkah, ima se dio zakupnine, što no odpada na poslovne prostorije i stan, odbiti od god. zakupnine.

(F. U. S. 395.)

Tecivarina IV. razreda nemože se ustanoviti napram stanarini i načinu kako vodi kućanstvo.

Ako se ipak tim načinom ustanovi, ima prizivu mjesta i proti dvim jednakoglasećim odlukam.

(F. U. S. 772.)

Konačne odpravnine, koje su samo putem milosti dozvoljene, nepodpadaju teciv. IV. razreda.

(F. U. S. 834.)

Gradnja željeznice nemože se smatrati poduzećem, vezanim na nekretnost, već se ima porez odmjeriti u sjedištu ravnateljstva.

(F. U. S. 806.)

(Okružnica br. 52552. P. K. br. 38. ex 1887.)

Glede načina ustanovljenja tecivarine I. razreda za rukotvornike u malih i velikih občinah, koji sa pomoćnikom rade f) §. 7. z. čl. XXIX: 1875, — (naime obrtnik sam plaća teciv. I. razreda za sebe prema broju pomradnika, a radnici opet svaki za sebe.)

Digitized by Google

(Okružn. br. 4325. 1887. P. K. br. 6.)

Savezno sa naredbom br. 4446. (P. K. br. 2.) odredjuje se, da se ime onoga, tko nekretnost u ime zaloga uživa (daklem faktično ju posjeduje), ima uz ime vlastnikovo točno iztaknuti; založno ovakovo posjedovanje pako smatra se koristonosnim zanimanjem, te se ima oporezovati prema svoti u onoj okolici obične zakupnine.

(Okružn. br. 20172. P. K. br. 35. ex 1887.)

Glede saobćivania podatakah, sadržanih u ugovorih podpadajućih postepenoj pristojbi u svrhu odmjere tec. III. razreda. — Iz zakupnih ugovora naime dužan je prist. odmjer. ured izvaditi podatke glede toga: tko je zakupnik i zakupodavaoc, datum ugovora, ime obćine gdje nekretnost leži, trajanje zakupa, svota zakupnine, nuzgredne činitbe i vriednost istih, jamčevina itd.

(Okružnica br. 49059. P. K. br. 38. ex 1887.)

Podatci za odmjer. teciv. III. razreda mogu se na željezničkih postajah samo u stanovito vrieme od 5—31. siečnja a ne više izmedju 15. siečnja do 15. veljače sabirati; glede prometa robe, podpadajuće potrošarini pako u mjesecih siečnju, travnju, srpnju i listopadu u vremenu od 5-og do konca mjeseca.

IV.

Porez na kamate i rente.

(K §. 1. zak. čl. XXII. 1875. str. 212.)

Trošak uzdržavanja (kao dohodak) dosudjen ženi za vrieme razpitne parnice, nepodpada porezu.

F. U. S. V. 790.

(K §. 4. istoga zak.)

Plodoužitak muževe ostavine po udovi, nesmatra se životnom rentom potičućom iz prava udovičnog, stoga udova plaća 10% a ne 5% poreza.

F. U. S. 694.

Ako se udovi s razloga, što se je odrekla napram muževoj ostavini pripadajućeg joj udovskog prava, — osigura doživotna god. renta, podpada ista samo 5% porezu i onda, ako se udova iznova uda.

F. U. S. 918. vidi i 351. i 694.

(K točki 7. §. 2. str. 216.)

U točki 7. §. 2. zak. čl. XXII. 1875. spomenuti oprost poreza na kamate neproteže se na privatna družtva, stvorena u svrhu podpomaganja svećeničkih udova i sirota.

F. U. S. 851.

Kamatni dohodak činovničkih mirovinskih zaklada, podpada porezu na kamate.

(F. U. S. 823.)

Kamatni dohodak mirovinskih zaklada privat. činovnika, — u koliko nepotiče iz prostih od poreza vriedn. papirah — podpada porezu na kamate.

F. U. S. 912.

Izplaćene mirovine ili podpore nemogu se odbiti od brutto dohodka.

F. U. S. 912. i 823.

Mirovinska zaklada občinskih bilježnika, kao pripomoćna i obiljeđje javne inštitucije imajuća zaklada, oproštena je od poreza na kamate.

F. U. S. 946.

Digitized by Google

Kamatni dohodak misnih zaklada kao moralnih osoba, podpada porezu na kamate; dionici toga dohodka pako svaki od svog diela plaćaju posebno porez (tecivarinu.)

F. U. S. V. 783.

V.

Obći dohodarinski prirez

(Okružn. br. 72.300, 1886. P. K. br. 1. ex 1887.)

Glede valovnicah kamatnih tereta, što no se imadu kod odmjer. obć. doh. prireza u obzir uzeti.

(Valovnice imadu se po redu prispieća praesentirati i rednim brojem provoditi, a predavatelju imade občina potvrdnicu izdati.

O valovnicah ima se voditi točan popis, o naknadnih uz opravednu molbu podnešenih valovnicah (v. br. 81.090, 1885. na str. 244.) ima se naknadni popis sastaviti. Prvi popis šalje se 1. a naknadni 16. veljače por. nadzorniku. Naknadne valovnice nemože nadzornik uzeti u obzir, već ih ima podastrieti upr. odboru, da ovaj odluči o opravednoj molbi. To neima učiniti u roku od 8 dana kako to okružnica 81.090. 1885. propisuje, već na kon izvješenja odmj. registrah zajedno sa ostalimi prizivi.

VI.

Porez na poduzeća i zadruge

koje javno polažu račune.

(K op. 1. §. 4. zak. čl. XXIV. 1875. str. 260.)

Ako družtvo (poduzeće), koje račune javno polaže, svoje vriednostne papire (ma bili isti i prosti od poreza na kamate) proda uz veću od nabavne ciene ter iz tog potičući dobitak uvrsti medju čisti prihod, koj se ima razdieliti, — u tom slučaju nemože se upitni dobitak prigodom odmjere poreza odbiti od brutto dohodka.

F. U. S. 889

(K §. 4. istoga zakona.)

Ako koje na javno polaganje računa obvezano družtvo u svrhu umnožanja svoje temeljne glavnice nove dionice izda te povrh nominalne vriednosti uniišlu svotu (prihod, dobitak) u posebnu pričuvnu zakladu stavi, — da li se ova svota može u smislu §. 4. z. čl. XXIV. 1875. odbiti od brutto dohodka družtva?

Nije oproštena i nemože se odbiti (Decisija br. XXX.)

(K točki 10. §. 4. istoga zak.)

Decisija br. XXXII. Na javno polaganje računa obvezana družtva za samopodporu, koja neimajuć na razpolaganju vlastitog novca, za svoje pomoći (predujma) trebajuće članove kod drugih nověč. zavodih mjenbenu ob-

Digitized by Google

rezu preuzimaju do svote dotičnomu članu dozvoljenoga zajma, te u to ime od dotičnih svojih članovah pristojbu za manipulaciju pobiru, — da li uživaju u točki 10. §. 4. z. čl. XXIV. 1875. spomenutu pogodovnost oprosta poreza u onom slučaju, ako od gori spomenutog predujma kamate plaća dotični član sam, mjenicu ali — kad dospje — odkupi zadruga?

Jesu oproštena i negube upitne pogodovnosti.

VII

Državne pogodovine domaćim obrtnim poduzećem.

(Okružnicom br. 15565. 1886. (P. K. br. 17.)

Odredilo je ministarstvo financija, da por. nadzornici imadu točnu evidenciju voditi o poljsko-gospodarstvenih pecarah, koje uživaju državne pogodovine. U istoj okružnici ustanovljeni su uvjeti uživanja zakonite pogodovnosti i kakove moraju biti odnosne tvornice, u kom pogledu dobivat će nadzornici podatke od fin. ravnateljstva.

U zakup dane takove tvornice u smislu §. 19. propisa o kućarini (str. 130.) imadu se podvrći kućarini.

VIII.

Porez na puške i lov.

Posuditi pušku nije dohodarstveni prekršaj.

F. U. S. 352.

Lov bez lovne karte, ako je dotičnik zatečen u stanju, odgovarajućem nakani i opremi na lov, sačinjava doh. prekršaj.

F. U. S. 21.

IX.

K' zak. članku XLIV.: 1883.

o rukovanju javnih porezah.

(K §. 4. zakona str. 421.)

Odredba točke 5 a) §. 4. z čl. XLIV. 1883. odnosi se samo na jur pravovaljano odmjerene poreze; ako daklem stranka tečajem odmjere tvrdit da je por. predmet prestao, ili da nepostoji, ima tu okolnost odmjerno odnosno opotražno povjerenstvo izviditi (a ne nadzornik.)

F. U. S. 308.

Digitized by Google

(K točki 5. a) istoga §-a).

U slučaju bolesti, nesposobnosti za rad i nastavše usljed toga smrti: nije molba za odpis poreza vezana na rok.

(F. U. S. 732.)

(K točki a) §. 5. str. 425.)

Priziv proti tecivarini IV. razreda, koju državna blagajna ili javna zakladna blagajna u mjesečnih obrocih pobire: nije vezan na zaklopni rok.

(F. U. S. 868.)

(K §. 7. zak. str. 426.)

Predsjednik upr. odbora u tom svojstvu, nemože priziva uložiti na upravno sudište proti stvorenim u poreznih predmetih odlukam.

(F. U. S. 822.)

(K točk 2. §. 12. str. 449.)

Ako posao prestane i prestanak bude nadležnoj obrtnoj oblasti prijavljen (koja je dužna i nadzornika obavjestiti): ima se porez od dana prestanka posla za ostalo vrieme cyclusa ureda radi brisati.

(F. U. S, 707.)

Ako je sa pomoćnici radeći obrtnik (rukotvornik) oporezovan tecivarinom III. razr. (na 3 god.) nu medjutim pomoćnike odpusti, daklem ima doći u I. razr. teciv., — molba za odpis poreza nije vezana na rok.

(F. U. S. V. 773.)

Ako tvornica izgori te se iznova sagradi i posao nastavi, u tom slučaju ima se prijašnji porez od dana prestanka posla brisati a od dana nastavka posla nov porez odmjeriti.

Daklem neima se uporaviti §. 49. z. čl. XLIV. 1883.

(F. U. S. 797.)

(K §. 15. str. 452.)

Odredba §. 15. z. čl. XLIV. 1883. da se naime svi oni, koji nisu valovnice podnieli, imadu na to uz novi rok od 8 dana pozvati, valja i glede valovnica tereta kod odmiere obćeg dohod. prireza.

(F. U. S. 787.)

(K §. 27. str. 464.)

Ako družtvo (poduzeće) prizivlje proti tecivarini III. razreda s tog razloga, jer bi se poslovni porez (a ne tecivarina III. razreda) imao odmjeriti: takav priziv nije vezan na zaklopni rok.

(F. U. S. 810.)

Ako izvjestitelj odmjer. povjer. prigodom proglašenja odluke ustmeno neprijavi priziva, a pismeni priziv uloži računajuć od proglašenja po izmaku 8-dnevnoga roka, opotražno povjerenstvo dužno je takav priziv ureda radi odputiti.

(F. U. S. 948. v. i 237. i 286.)

Ako erarski zastupnik ustmeno prijavi priziv, nu pismene razloge nepodpese u zak. roku, ima se odputiti. Rok prizivu računa od dana proglašenja odluke, jer se ova nemora nadzorniku posebno dostavljati. U ovom pravcu odlučilo je upravno sudište u više slučajeva.

(F. U. S. br. 10774. 1887.)

Digitized by Google

(K §. 33. str. 468.)

Poslovne knjige imadu se u mjestu sjedišta posla pregledati, nemože se dakle stranka pozvati, da knjige izvan svoga sjedišta doprinese, niti joj se može priziv odputiti s razloga, jer se je odnosnomu pozivu oglušila.

(F. U. S. 852.)

Ako se temeljem odmjere tecivarine III. razreda uzmu izključivo poslovne knjige, u tom slučaju nemogu se mimoići podatci u tih knjigah sadržani.

(F. U. S. 953.)

(K naputku o uručiv. odluka str. 470.)

Ako se odluka (platežni nalog) uruči krivoj osobi, priziv potonje nije vezan na rok.

(F. U. S. 271.)

Ako se stranki imade odluka ili uredovni spisi uručiti, a nemože joj se boravište pronaći, ima se skrbnik imenovati.

(F. U. S. 347.)

(K točki a) §. 22. naputka za računovodstvo por. nadzornika str. 476.)

Kako se ima sastaviti mjesečni izkaz porezne uplate (vidi br. 47. P. K. ex 1883.) Izkazi imadu se do 10. svakog mjeseca poslati minist. računovodstvu.

(Okružnica br. 43673. P. K. br. 38. ex 1887.)

(K točki d) §. 36. str. 478.)

Glede opredielenja, očevidnosti i zaračunavanja globa odmjerenih u smislu točke d) §. 36. zbog nedoprinešenja por. knjižica. (Ove globe idu $^1/_3$ žup ubožkoj, $^1/_3$ žup. zakladi za njegovanje bolestnika, $^1/_3$ mirovnoj zakladi obć. bilježnika, u gradovih gradskoj blagajni.) Globu ovu imade, ako se odmjeri porezovniku, koji kod grada plaća porez, sam grad ućerati. Od ostalih porezovnikah ućeruje se prema naredbi br. 57516. 1885.

(P. K. br. 3. ex 1886.)

Ućerane globe doznačuje nadzornik na korist žup. oblasti uz nebiljegovanu namiru.

(K okružnici br. 80847. ex 1883. na str. 479.)

Glasom okružnice min. fin. br. 3864. 1885. (P. K. br. 10.) obrtne pristojbe neodmjeruju više por. uredi, već prist. odmjer. uredi, s toga se kružnica min. financeoija br. 80847.1883. str. 479. u odnosnom dielu (točka b) mienja.

(K §. 41. str. 486. i §. 24. zak. čl. XXXIV. 1881. o rukovanju pristojba.)

Zatezne 6% kamate dužan je erar plaćati i od nepripadno ubranih zateznih kamatah i to za vrieme od dana uplate do uručenja obavjesti o doznaki.

(F. U. S. 845.)

Priziv unutar posjeda prieči samo ovršno ućeranje, zatezni kamati ali pripadaju od dana dospielosti. (Mnogi misle, da pristojba u takovih slučajevih tek onda dospieva, kada se konačno ustanovi, daklem i zatezni kamati da od onda teku, to je ali svaćanje krivo.

(F. U. S. V. 325.)

Digitized by Google

(K §. 42. str. 487.)

(Okružnica br. 53639. 1886. P. K. br. 2. ex 1587.) Kako se imade zaračunavati porez veleporezovnika, koji u više občinah imadu posjeda? Za svakog takovog porezovnika ima por. ured u glavnoj por. knjigi otvoriti poseban list i to kod one občine, gdie stranka stalno obitava.

(K §. 49. zakona, odnosno §. 19. nap. na str. 497.)

(Okružnica br. 30384. 1887. P. K. br. 21,) Glede popisa elementarnih šteta (da se naime popis ima preduzeti odmah, jer je kasnije teško konštatovati štetu.) Popis imadu očevidnostni povjerenici obaviti.

O molbah za popust poreza na naslovu element. štete može se tek onda odlučiti, kad bude šteta izvidjena; prije nipošto.

(F. U. S. 815.)

(K §. 31. nap. odnosno k §. 4 zak. od 18. siečnja 1883. na str. 531.)

Stalne plaće, mogu se u ime poreza i pristojba u zakonitih granicah — samo onda zaplieniti, ako gotov novac i vriednostni papiri ovršenikovi nisu dovoljni za pokriće, il ako je ovrha na iste ostala bezuspješna.

(F. U. S- 929.)

(K §. 78. zakona i §. 92—101. nap. str. 556.)

(Okružnica br. 143. P. M. i 913. P. M.—P. K. br. 6. i 22. ex 1887.) O načinu uporavi brakija (ovim se mienja naputak sadržan u br. 36. P. K. od g. 1876.)

(K §. 56. na str. 561.)

Utoci proti odgovornosti izrečenoj zbog zanemarenja ućerivanja poreza, nepodpadaju biljegovini.

(P. K. br. 23. ex 1886. F. U. S. 934.)

(K §. 90. o zastari str. 571.)

Ako se ostavinska uručbenica saobći odmj. uredu. ma i nebje istoj priklopljen ostavinski našastar, računa vrieme zastare od dana dostave ove odluke.

(F. U. S. 486.)

Ako se na propisno odmjerenu pristojbu uplate zatezni kamati n. (pr, prigodom obročne uplate jedan dio iste bude zaračunan na zat. kamate) i ako se pristojba kasnije obali: – u tom slučaju molba za povratak preplaćenog diela zat. kamata nije vezana na 3 god. rok (§. 157. prist. prop.)

Nu ako su zatezni kamati — protupravno i protupropisno naračunani i zaračunani i od povišene pristojbe ili globe, pravo na povraiak zastaruje za 3 godine.

(F. U. S. 497.)

U točki 1. §. 90. z. čl. XLIV. 1883. ustanovljeno vrieme zastare od 10 god. neima se računati od dana oživotvorenja toga zakona, već od dana prijave pravnoga posla.

(F. U. S. 847.)

(Decisija br. XIX.)

U slučajevih solidarne obvezanosti plateža pristojbe: počima u točki 1b-e) §. 90. z. čl. XLIV. 1883. ustanovljeno vrieme iastare glede obvezanikah u drugom redu od vremena u tih točkah opzedieljenoga. — I min. fin. odredilo je naredbom br. 54535. P. K. br. 39. ex 1885. da se solidarnim

Digitized by Google

obvezanikom ima platežni nalog uručiti t. j. pristojba odmjeriti unutar 5 godinah. Ovim se mienja rješitba. (V. 47. na str. 574.)

(K §. 95. str. 576.)

Zemljarinu od zemaljah, izdanih u zakup na vječito vrieme, neplaća gruntovni vlastnik, već zakupnik.

(F. U. S. 828.)

Platežni nalozi o pristojbah, odmjerenih na teret stečajne gromade mogu se i zamjeniku skrbnika uručiti.

(F. U. S. 906.)

Rimo-katolički i grčko-katolički dušobrižnici plaćaju sami zemljarinu od užívanih zemljištah.

F. U. S. 778.

Digitized by Google

Pogrieške*)

koje valja prije porabe knjige izpraviti.

Strana	
4	Redak 15 čitaj „valovanja o starih izmjerah“.
11	Alinea druga §. 1. mjesto „§§. 52. 55. i 60.“ izpravi „§§. 52. 53. i 50“ (*)
12	Točka b) §. 6. mjesto „zak. čl. XLVII. 1881.“ izpravi „zak. čl. XLII. 1881.“ (*)
14	Zadnja točka §. 10. mjesto „§. 5. točka 6.“ izpravi „§. 5. točka b).“ (*)
26	Predzadnji redak mjesto „z. čl. XVIII. 1883.“ izpravi „zak. čl. XVII. 1883. (*)
81	Kod §. 117. mjesto „zak. član. XLII. 1882.“ izpravi „zak. čl. XLII. 1881.“ (*)
84	Kod §. 131. mjesto „premašuje 7 godina“ izpravi „5 godina“.
86	Kod §. 140. mjesto „e) §. 133.“ izpravi „c) §. 133.“
130	Kod V. 396. mjesto „kućnih“ izpravi „kačnih“
139	Kod §. 50. mjesto „§. 12“ izpravi §. 13.“
141	Kod §. 79. mjesto „§. 21.“ izpravi „§. 22.“

---

*) Opazka. Ne samo hrvatska, već i magjarska uredovna sbirka sadržaje mnogo bitnih pogriešaka. Mnoge sam izpravio jur prigodom sastavka sbirke i prigodom correcture, konačno ipak moradoh se latiti vrlo mučnoga i napornoga posla, da redak po redak prispodobim sa izvornimi teksti. Naknadno opažene pogrieške nabrajam evo gori. One, koje dolaze naprvo i u uredovnoj sbirki, označene su sa zviezdicom.

Digitized by Google

Strana

174 Opazku 2 §. 4. izpravi onamo: da za „rudarski poporez“ supruzi više ne jamče (v. §. 95. zakon. član. XLIV. 1883.)

176 Odozgor treći red mjesto „2 U III. razred spadaju“ izpravi „U III. razredu“

176 Kod opazke 8. mjesto „broj 50920.“ izpravi „broj 10920.“ (*)

186 Kod V. 588. mjesto „§. 71.“ izpravi „§. 95.“

213 Odozdol šesti red mjesto „mjeničari“ izpravi „mjenjači“

113 Zadnji red mjesto „P. K. br. 12“ izpravi „P. K. br. 15.“

217 K opazki 3. dodaj: „v. z. čl. VII. 1883.“

218 Mjesto „op 6.“ izpravi „op. 9.“ i mjesto „V. 728. izpravi „V 723.“ a kod rješitbe „V. 159.“ mjesto „Kamatni prihod“ izpravi „Od kam. prihoda“.

229 Uvod u točki 7. primjera mjesto „9 frt.“ izpravi „9 fort. 80 novč.“

234 Odozdol drugi red, pred „Svota obćega“ metni „§. 15.“ jer je oznaka §-a izostala.

237 Kod točke IV. mjesto „zak. čl. XLIV.“ izpravi „§. 4. zak. čl. XLVI. 1883. (*)

241 Kod §§. 4. i 5. mjesto „1863.“ izpravi „1883.“

243 Kod §. 9. mjesto „XLVII. 1873.“ izpravi „XLVII. 1875.“

255 Kod opazke 3. mjesto „zak. član. XXXVII.“ izpravi XXVII.“

256 Pred rieči „Izuzimlju se“ metni „§. 2.“ jer je oznaka §-a izostala.

262 Kod V. 313. mjesto „pričučnu“ izpravi „pričuvnu“ i mjesto „dobitaka“ izpravi „gubitaka“, a dva redka niže, mjesto „§. 15.“ izpravi „točka 15. opazke 1. §. 17.“

264 Kod zviezdice mjesto „k §. 14.“ izpravi „k §. 4“

272 Alinea četvrta opazke mjesto „na str. 174“ izpravi „274“.

273 U četvrtoj rubriki izkaza kod ukupno mjesto „80 frt.“ 08 novč“ izpravi „220 for. 08 nč.

275 K opazki 2. dodaj 32756. 1883. P. K. br. 2. (*)

328 Kod §. 1 mjesto „točke b) §. 7“ izpravi „točke I b) § 2. i b) §. 7.“ (*)

337 Kod opazke mjesto „c) §. 6.)“ izpravi „e) §. 6.“ (*)

350 Na koncu §. 27. dodaj „(§ 34.) (*)

Digitized by Google

Strana

351 Odozgor treći red poslie rieči popisu dodaj (opazka 1. §. 34.) (*)
355 Poslie §. 32. mjesto „§. 38.“ izpravi „§. 33.“
355 Poslie §. 32. dodaj „(§. 10.)“ i poslie §. 33. dodaj „(§. 31.) (*)
360 Kod opazke mjesto „§. 57.“ izpravi „§. 7.“ (*)
361 Kod §. 44. mjesto „b) §. 41.“ izpravi „b) §. 42.“
370 Zadnji redci točke c) mjesto „§. 24.“ izpravi „§. 34.“ (*)
370 Kod točke g) red četvrti mjesto „§. 34.“ izpravi „§. 24.“ (*)
374 Alineja druga opazka 1. mjesto „P. K. br. 36.“ izpravi „P. K. br. 26.“ (*)
377 Alineja četvrta opazka 3. mjesto „točke § 12.“ izpravi „točke c) §. 12.“ (*)
384 Redak 12 mjesto „58 for.“ izpravi 48 for.“ (*)
399 Redak 17 rieči „ali n- i na lov“ izostaju, jer su krivo umetnute.
403 Kod opazke 1 mjesto „br. 79216“ izpravi „79316“ (*)
404 Kod §. 20. mjesto „od 1–6 for. izpravi „1—5 for.“ (*)
413 Odozdol deseti red kod točke c) rieči „i poreza na poduzeća i družtva, koja itd.“ izostaju; isto kod točke 2 a) na strani 414*) zatim na strani 416 u redku devetnajstom.

*) Opazka. U izvornom zakonskom predlogu naime namjeravano je za odmjerivanje poslovnoga poreza povjeriti oadzornikom, nu abor preinačio je tu točku onamo, da i porez javnih družtva odmjeruju povjerenstva.

423 Kod točke 10 c) mjesto §. 37.“ izpravi „§. 73.“ (*)
425 Kod prve alineje §. 5. mjesto „57“ izpravi „§. 7.“ (*)
427 Kod točke 1.) §. 8. mjesto („točka 7. §. 4.)“ izpravi „točka 5. §. 4.“(*)
429 Odozdol u des-tom redku mjesto „c) točke 2“ izpravi „e) točke 2.“ (*)
429 Mjesto V. 338. izpravi V. 337.
447 Mjesto V. 197. izpravi V. 297.
464 Mjesto V. 693. izpravi V. 237. i 286.
472 Alinei trećoj §. 4. dodaj: v. okružnicu 24334. 1883
478 Zadnji redak: mjesto „do 1000 for. izpravi „do 100 fr.“
479 Kod točke b) br. 46124. dodaj: „ova odredba u smislu naredbe br. 3864. 1885. P. K. br. 10. nevriedi više.“
525 Kod §. 23. mjesto „§. 94. naputka“ izpravi „§. 78. zak.“
531 Kod §. 31. mjesto „u §. 29. naputka“ izpravi „u §. 58. zakona“.

Digitized by Google

Strana

533 Odozdol petnajsti redak mjesto §. 287. izpravi „§. 297.“
548 Odozgor peti red: mjesto „§. 67“ izpravi „§. 70. zak.“
549 Prvi redak i sve do §. 77. spada k obrazcu na str. 555.
552 Kod §. 86. nap. poslie rieči „glasom“ izpravi „glasom §. 76.“
553 § 86. naputka dodaj još: „Bez ovih izkazah nemogu se putni troškovi obrediti.“
553. Kod §. 77. redak sedmi: mjesto „545“ izpravi „525“.
586 Kod točke 5. mjesto „§-a 3-a izpravi „§. 30.“
592 Kod §. 9. mjesto „§. 78.“ izpravi „§. 79.“
640 Kod §. 2. izostala je točka b) koja glasi: „b) zak. član. XXII. 1875. o porezu na kamate i rente sa preinakom sadržanom u §. 7. zak član. XLVI. 1883.“; usljed toga točku b) izpravi na c), c na d), d na e) i e na f)

U indexu.

679 Kod glavne rieči „Dionicah“ red šesti mjesto „zak. čl. XXXVI.“ izpravi „XLVI.“
685 Kod glavne rieči „Drž. ovrhovoditelj“ red prvi mjesto „§. 3.“ izpravi „§ 83“
688 Kod glavne rieči „Dužnost“ red peti izpravi „ide biljeg od 50 novč. §. 96.“
690 Kod glavne rieči „Fin. straža“ red četvrti mjesto „v. 698“ izpravi „V. 698“.
691 Kod glavne rieči Glavna por. knjiga zadnji red mjesto „drazac“ izpravi „obrazac“.
695 Kod glavne rieči Inozemci red deseti izpravi broj strane na 352 mjesto 325.
701 Kod glavne rieči Krajina mjesto „zak. čl. XXVII.“ izpravi „XXXVII.“
705 Kod glavne rieči Kućarina“ redak osmi kod „ustanovljuje ga“ dodaj „oprost“.
709 Kod glavne rieči „Lov,“ odozdol treći red stranu 256 izpravi na 356.
719 Prvi redak glavna rieč „Mlin“ spada u drugi red pred rieč „parni“
730 Kod glavne rieči „Odbitka“ mjesto „nepotiče“ izpravi „potiče“.

Digitized by Google

Strana

739 Kod glavne rieči „Parne i kačne“ mjesto „v. 396.“ izpravi „V. 396.“

741 Kod glavne rieči Plod mjesto „§. 9.“ izpravi „§. 69.“

743 Kod glavne rieči „Poduzeća“ red drugi mjesto strane 225—268 izpravi „255—268“ a u zadnjem redku kod „takse ravnatelja“ mjesto str. 169. izpravi „187“.

758 Kod glavne rieči „Priziv i opravedna molba“ stranu „729“ izpravi na „629“.

764 Kod glavne rieči „Razpitna parnica“ mjesto „V. 672.“ izpravi „V. 692.“

Tisak Ign. Granitza u Zagrebu.

Digitized by Google

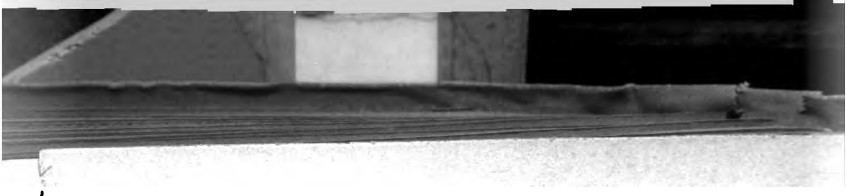

Digitized by Google

Mala bibliografija

o financijalnoj znanosti i zakonodavstvu,

porezu, carinari, pristojbi i biljegovini.

Sva ova djela su na skladištu Akad knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch)

Aichvorschriften, die. Die Gesetze und Vorschriften über die Einführung des metrischen Maasses und Gewichtes. Die Aichordnung sammt allen Nachträgen. Die Vorschriften über die Aichbehörden, gr. 8. fl. 2·50, geb. fl. 2·50

Belehrung über die Bemessung, Einhebung und Ueberwachung der Verzehrungsst uer von der Branntweinerzeugung und der mit derselben verbundenen Presshefeerzeugung. Nach den Gesetzen vom 27. Juni 1878 und vom 19. Mai 1884 8. Wien 1884 fl. — 30

Berechnungs-Schlüssel für die auf die directen Steuern entfallenden Umlagen der Landes-, Gemeinde- und Schulbedürfnisse von 1/2 Procent bis 90 Procent und vom Betrage per 1 kr. bis 10 000 fl. gr. 8 1883 fl. —.40

Bilinski, Dr Leon Ritter v., die Steuerentlastung der Landwirthschaft angesichts der allgemeinen Finanzlage in Oesterreich. Referat für den 1. österreichischen Agrartag, erstattet im Namen der k. k. Landwirthschafts-Gesellschaft gr. 8. Wien 1870 fl. —.70

Bischof, A., Katechismus der Finanzwissenschaft 3, vesbesserte und vermehrte Auflage. 8. 1881 geb. —.90

Blonski, Dr. J, die Finanzgesetzkunde des österreicnischen Kaiserstaates zum Gebrauche an den österreichischen Hochschulen überhaupt, dann für Candidaten der theoretischen und practischen Staatsprüfung. Von Konopasek und Dr. Ritter v Mor. 2., nach dem Stande der österreichischen Finanzgesetzgebung, gänzlich umgearbeitete Auflage. 2 Bände. gr. 8. 1880 fl. 6 —

Chlup Ritter v, Chlonau, systematisches Handbuch der directen Steuern in den vom Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern der österr-ungarischen Monarchie. Mit einigen Abänderungen und Zusätzen versehen von Anton Ritter v. Machotka. 7. verbesserte Auflage. gr. 8. 1881 fl. 2·80

Cossa, Dr. Luigi, Grundriss der Finanzwissenschaft. Nach der 3 Auflage der Elementi di Scienza delle Finanze frei bearbeitet von Dr. K. Uh. Eheberg. Autorisirte Ausgabe, 8. 1882 fl. 1·62

Czörnig, Darstellung der Einrichtungen über Budget, Staatsrechnung und Controle in Oesterreich, Preussen, Sachsen, Bayern, Würtemberg, Baden, Frankreich und Belgien, gr. 8. 1886 fl. 2 —

— die Abgaben von den Uebertragungen unbeweglichen Eigenthums in der österreichisch-ungarischen Monarchie, Frankreich, Preussen etc. Ein Beitrag zur vergleichenden Finanzgesetzkunde. Lex.-8. 1869 fl. 1 20

— Geschichte der Triester Staats-, Kirchen- und Gemeinde-Steuern Eine Darstellung des Ursprunges und der Entwicklung aller in dieser Stadt seit den ältesten Zeiten nachweisbaren und bis auf unsere Tage erhobenen Abgaben, gr. 8. 1872 fl. 1.50

Gneist, Rudolf, die preussische Finanzreform durch Regulirnng der Gemeindesteuern, gr. 8. 1881 fl. 3·60

Inama-Sternegg, Carl, Theodor v., die definitiven Ergebnisse der Grundsteuerregelung in Oesterreich, gr. 8. 1884 fl. —·40

Menger, Dr. Max, über directe Steuern in Oesterreich und die Versuche, sie zu reformiren. Vortrag, gr. 8, 1881 fl. —.50

Mixa, Jos., practischer Gefällsdienst. 2. Auflage, 1. und 2. Theil, 8, 1880 fl. 3·50

Paslawski, Georg, Peter v., Handbuch für den finanziellen Verwaltungsdienst in den im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern. 1.—8. Lieferung, gr. 8. 1883 à fl. —.35

Schaffer, F. J., die k. k. Finanzwach-Mannschaft in ihrer Stellung und ihren Ansprüchen der Staatsverwaltung gegenüber, 4. berichtigte und vermehrte Auflage, gr. 8. 1881 fl. 1.20

Digitized by Google

Schaffer, F. J., Hilfsbuch für den Finanzdienst überhaupt, und insbesondere zum Dienstunterrichte für die k. k. Finanzwache, 1. Abtheilung, 5. berichtigte Auflage, gr. 8. 1881, cart. fl. 2·—

— dasselbe, 2. Abtheiluug, 4. berichtigte Auflage, gr. 8. 1881 cart. fl. 2.—

Schmid, K., die Normen zur Ausübung des Dienstes der k. k. Steuerämter 3. ergänzte Auflage, gr. 8, 1882 fl. 2·60

Schrott, Dr. J., der österreichische Aerarial-Rechnungsprocess, gr. 8. 1854 Herabgesetzter Preis fl. —·40

— die Staatscassen im Kaiserthume Oesterreich. Mit einer Münztafel (in qu. F.) 1862 fl. 2.60

— Lehrbuch der allgemeinen Verrechnungswissenschaft, 4. umgearbeitete Auflage 1881 fl. 5,—

— Lehrbuch der Staats-Verrechnungskunde für die im Reichsrathe vertretenen Länder, 3. Auflage, 1882 fl. 3.—

Stein, Dr. L. v., Lehrbuch der Finanzwiss. nschaft für Staatswissenschaft und Selbstverwaltung. Mit Vergleichung der Literatur und der Finanzgesetzgebung von England, Frankreich, Deutschland, Oesterreich, Russland und Italien, 5. neubearbeite Auflage in 4 Bänden, 1884 fl. 21·08

Stein, Dr. L. v., der Wucher und sein Recht Ein Beitrag zum wirthschaftl. rechtlichen Leben unserer Zeit, gr. 8. 1880 fl. 2 20

— österreichische Sammlung der auf directe Steuern Bezug habenden Gesetze Verordnungen und Judicate. Herausgegeben von Dr. V. R öll, 2. Auflage, 2 Bände, 1883 - 84. fl. 5.—, in eleg. Lnwbd. fl. 6.—

Steuergesetze, sämmtliche, welche in den Ländern der ungarischen Krone in Giltigkeit sind 1.—7. Heft, gr. 8. 1881—84 fl. 3.60

Tabelle zur Bemessung von Gebühren bei grundbücherlichen Eintragungen gr. Fol., 1882 fl. —.20

Westphal-Conn, Ph., die Steuersysteme und Staatseinnahmen sämmtlicher Staaten Europas und die Steuerreformgesetze in Oesterreich, 1884 fl. 1.80

Wildt, E., der k. k. österreichische Staatsrechnungs- und Controlsdienst auf Grund der kaiserlichen Verordnung vom 21. November 1865 in seiner practischen Anwendung dargestellt. Mit zahlreichen Formularien, 1876 fl. 1.—

Wolff, Dr. Carl Freiherr v., die Staatsrentenschuld in Frankreich. Ein Beitrag zur Geschichte des Staatscredits. 1. Band: Ursprung und historische Entwicklung bis auf Colbert, gr. 8, 1876 fl. 1·20

Hinković dr. H., Zakon o oporezovanju potrošbe sladora, kave i piva i njegova provedba. (Zajednički zak. čl. IV: 1881.) Kritički ulomci fl. —.20

— Financijalni položaj Hrvatske fl. —.30

Prugovečki J. pl., Hrvatsko agrarno zakonodavstvo fl. —.20

Ob ustroju štednih i pripomoćnih zadruga fl. —·50

Sbirka uredovna zakonah i propisah o biljegovini i pravnoj pristojbi. Uslied naredbe grofa Julija Szaparya, kr. ugarskoga ministra financijah. Izdaje na temelju § 29. zakonskoga članka XXVI. 1881. kr. ugarsko ministarstvo financijah fl. 2.—

Vežić Milivoj, Urbar hrvatsko-slavonski. Izdalo ga pravničko družtvo. fl. 2.—

Digitized by Google

LAW LIBRARY
University of Michigan
3 5112 105 293 346

Digitized by Google